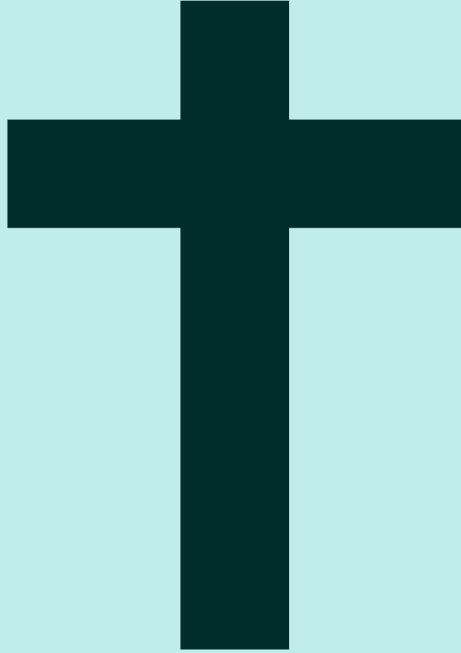

Wængongui nânö
Apænegainö

New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

Wængonguï nänö Apænegäinö
New Testament in Waorani (EC:auc:Waorani)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waorani

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Waorani [auc], Ecuador

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Waorani

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

Mäateo	1
Mäadoco	74
Odoca	118
Wäö	195
Näni Cægäinö	250
Odömänoidi	323
1 Coodintoidi	357
2 Coodintoidi	390
Gadataidi	411
Epetoidi	423
Pidipenteidi	435
Codotenteidi	443
1 Tetadönitenteidi	451
2 Tetadönitenteidi	458
1 Tımoteo	462
2 Tımoteo	472
Tito	479
Pidemöö	484
Ebedeoidi	486
Tantiago	513
1 Pegodo	521
2 Pegodo	531
1 Wäö	537
2 Wäö	546
3 Wäö	548
Codaa	550
Nänö Odömongäinö	553

Itota Codito ingantedö ante Mäateo nänö watapæ ante yewæmongainta

Itota Codito wæmæidi (Odoca 3.23-38)

¹ Nē Ponguingä, ante dodäni nāni nē angaingä iñömö Itota Codito inongä ingampa. Tömengä iñömö Abadäo wodi pæingä nē ingaingä inte Awënë Dabii wodi pæingä mōnō inongä ingacäimpa. Tömengä wæmæidi iimaï emongadänimpa, ante yewæmonte ongompa.

² Abadäo wodi wengä Itæca eñagacäimpa. Ayæ wææ Itæca wodi wengä Aacobo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Aacobo wodi wënäni Oodaa nāni caipæ eñagadänimpa.

³ Ayæ wææ Oodaa wodi Tämata ingante monte Pade tönö Dada inate tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Pade wodi wengä Etedöo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Etedöo wodi wengä Adäma eñagacäimpa.

⁴ Ayæ wææ Adäma wodi wengä Äminadabo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Äminadabo wodi wengä Näatöo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Näatöo wodi wengä Tädämöo eñagacäimpa.

⁵ Ayæ wææ Tädämöo wodi pæte Adacaba ingante mōninque Boodo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Boodo wodi pæte Odoto ingante monte Obedo ingante tapæigacäimpa.

Ayæ wææ Obedo wodi wengä Yæte eñagacäimpa.

⁶ Ayæ wææ Yæte wodi wengä Dabii eñate pædinque awënë odeye bagacäimpa.

Ayæ wææ Dabii wodi pæte Odiya wodi nänöogængä iningä ingante mōninque Tadömöo ingante tapæigacäimpa.

⁷ Ayæ wææ Tadömöo wodi wengä Doboöo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Doboöo wodi wengä Abiya eñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiya wodi wengä Ata eñagacäimpa.

⁸ Ayæ wææ Ata wodi wengä Ootapato eñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootapato wodi wengä Oodäo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Oodäo wodi wengä Otiya eñagacäimpa.

⁹ Ayæ wææ Otiya wodi wengä Ootäo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Ootäo wodi wengä Acadæ eñagacäimpa.

Ayæ wææ Acadæ wodi wengä Etequiya eñagacäimpa.

¹⁰ Ayæ wææ Etequiya wodi wengä Mänatee eñagacäimpa.

Ayæ wææ Mänatee wodi wengä Ämöö eñagacäimpa.

Ayæ wææ Ämöö wodi wengä Ootiya eñagacäimpa.

¹¹ Ìninqe Ootiya wodi quëwengäñedë idægoidi inänite babidöniaidi ponte ö æ gobæ wabæca mäodäni gogadänimpa.

Ayæ wææ Babidöniabæ nāni goyedë Ootiya wodi wënäni Eecöniya nāni caipæ eñagadänimpa.

¹² Mänii Babidöniabæ ö ænte godäni ate ayæ wææ Eecöniya wodi wengä Tadatiedo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadatiedo wodi wengä Dodobabedo eñagacäimpa.

¹³ Ayæ wææ Dodobabedo wodi wengä Abiodo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Abiodo wodi wengä Ediaquimö eñagacäimpa.

Ayæ wææ Ediaquimö wodi wengä Atodo eñagacäimpa.

¹⁴ Ayæ wææ Atodo wodi wengä Tadoco eñagacäimpa.

Ayæ wææ Tadoco wodi wengä Aquii eñagacäimpa.

Ayæ wææ Aquii wodi wengä Ediodo eñagacäimpa.

15 Ayæ wææ Ediodo wodi wengä Edeadado eñagacäimpa.

Ayæ wææ Edeadado wodi wengä Mäatäo eñagacäimpa.

Ayæ wææ Mäatäo wodi wengä Aacobo eñagacäimpa.

16 Ayæ wææ Ootee wodi ingante Aacobo tapæigacäimpa.

Ayæ Ootee wodi eñate pæte wææ Itota badä inguingä ingante Mäadiya ingante mongacäimpa.

Mäadiya ingante mongä ate tömengä wæætë Itota ingante mangacäimpa. Tömengä iñömö Awënë bacæcäimpa, ante cædinque Wængongui oginguipæ gao cæcä ate edæ, Codito, ante nänö nê pemongaingä ingacäimpa.

17 Mänömaï i incæ Abadäo wodi pæinani wææ nänömoidi wææ, önompo tipæmpoga wææ mempoga go mempoga mänimpoga nani yebæñedë ate Abadäo wodi pæingä Dabii eñagacäimpa. Ayæ wææ Awënë Dabii wodi pæinani wææ nänömoidi wææ, önompo tipæmpoga wææ mempoga go mempoga mänimpoga nani yebæñedë ate Oodeoidi inänite wabæca Babidöniabæ ænte gogadänimpa. Ayæ Babidöniabæ ænte godäni ate tömönäni pæinani wææ nänömoidi wææ, önompo tipæmpoga wææ mempoga go mempoga mänimpoga nani yebæñedë ate mönö Codito nänö ponguinque eñagacäimpa.

*Itota Codito eñacampa
(Odoca 2.1-7)*

18 Itota Codito iïmaï eñagacäimpa. Wäänä Mäadiya wodi nänö baquecäñedë Ootee wodi tömengä ingante do, Monguïmo, angä eñëningä inte ayæ mönämaï iñongante Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca angä eñëninge do yædemadä bacä adänitapa. 19 Yædemadä ingä adinque Ootee cöwë nö cædongä inte, Piinte änäni wæcæ wæ, ante wædinque, Awëmö pango cæcæboimpa, ante pönengantapa.

20 Ante önöwënenque pönëninge möwocodë wiïmöñongä Wængongui tömengä anquedo ingante da pönongä pöninque anquedo iñömö iïmaï angantapa. “Ootee, Awënë Dabii pæimi inömi

inte bitö nänöogængä Mäadiya ingante guiñënamäi æncæbiimpa. Tömengä iñömö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca angä eñente beyænque ënengä adinque bitö iñömö tömengä ingante ee moncæbiimpa.

21 Tömengä Wëñængä onguiñængä ingante mancæcäimpa. Mangä pæcä ate tömengä iñömö, Botö guidëmini mini wæquinque wënæ wënæ cæminipa, ante adinque botö æmo beyænque quëwencæminimpa, ante cæcæcäimpa cæbii. Bitö tömengä ëmöwo ante, Nê Ængä inongä ingampa, ante Itota pemoncæbiimpa,” ante anquedo Wængongui nänö nê da pönöningä ponte Ootee ingante angacäimpa.

22 Iinque Wængongui beyæ nê apænegaingä iïmaï ante nänö yewæmongainö bai ante iinque batimpa.

23 “Baquecä incæ yædemadä badinque Wëñængä onguiñængä ingante mancæcäimpa. Mangä eñacä adinque tömengä ëmöwo, Æmänoedo, ante godö pemoncædänimpa.” Ante nani yewæmongainö bai cædinque tömengä ëmöwo, “Wængongui mönö weca quëwengampa,” ante, Æmänoedo, ante pemonte inongäimpa.

24 Ootee mänii wiïmonte ñäni ömæmongä ate Wængongui nänö da pönöningä anquedo nänö ämaï eñente cædinque oncönë ænte gocä incæte guëa mönämaï ingadäimpa. 25 Edæ bamoncadengä eñacä ate, Itota, ante pemonte ate tömëna mäniñedë ate guëa mongadäimpa.

2

Në eñënanäni Itota weca eñacæ pönänipa

1 Itota Bedëe nani quëwëñömö eñacä ate mäniñedë edæ Edode Oodeabæ awënë od-eye nänö iñedë edæ nê nö eñënanäni gobæ nænque tamönö quëwënanäni inte Eedotadëe pongadänimpa. 2 Ponte äninque,

—Oodeo Awënë Odeye iñömö ñöwocä eñadingä iñömö æyömönö owocää, ante eñencæte ante wæmönipa. Edæ nænque tamönö quëwëñömöni Awënë nëmö ta ñongæ adinque mönitö tömengä weca ædæ wææninque edæ, Bitö Wængongui imidö angüënë, ante watapæ apænecæ pömöni imönipa, änänitapa.

³ Ayæ, Wacä Awënë Odeye eñacampa, ante tededäni eñente wædinque mäniömæ tömämæ awënë odeye Edode wæætë piinte bayongä Eedotadëe quëwëñäni tömänäni tömengä tönö godongämæ guññente wædanitapa. ⁴ Ìninqe, Wængonguï qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö Wængonguï nänö wææ angainö ante nê odömönäni tönö tömänäni inänite Edode añecä godongämæ pönänitapa. Pönäni ate tömengä, Codito nani angaingä iñömö æyömönö eñaquingää, ante æbänö yewæmonte öñö amïni. ⁵ Äñongante,

–Oodeabæ iñömö Bedëe nani quëwëñömö mäniñömö eñacæcäimpa, ante Wængonguï beyæ nê apænecä incæ iïmai ante yewæmongacäimpa, ante apænedänitapa.

⁶ “Oodabæ awënë gobedönadodoidi tæiyænäni iñönäni

mïnitö adobæca Oodabæ quëwëninque Bedëe iñömö mïni quëwencabo iñömö mäa pönï iïmini incæte edæ wïi önomïnique incæmïnimpä.

Ìñæmpä Wëñængä adocanque eñate pædinque nê Awënë bate taodinqe nê aacä bai inongä inte botö guidëñäni idægoidi inänite aacæcäimpa.”

Ante yewæmongä amönipa.

⁷ Ante apænedäni eñente wædinque Edode wæætë nê nö eñënäni inänite awëmö añete pönäni ate, Nëmö æyedëñö mä pönï tamö amïnitawo. Äñongante tömënäni, Mäniñedë tamö atamönipa, ante apænedäni. ⁸ Eñëninque Edode iñömö,

–Mïnitö wæætë Bedëe iñömö mäo nê eñadingä ingante diqui diqui mïnte aedäni. Tömengä ingante adinqe wæætë adodö pöninqe apænemïni eñëmoedäni. Edæ mïnitö gote æbänö wëñæ ingante apænemïni bai botö adobai edæ gote ædæ wææninqe edæ, Wængonguï Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænecæte ante ämopa, ante Edode önonque ante pönëninque apænecäimpa.

⁹ Angä eñëninque nëmö nê adinäni iñömö Bedëe taadö gote æmö ayönäni edæ ado nëmö tömënäni nænque tamönö quëwëninque nani adimö incæ wo go adinqe edæ tē wocæ goyönänite nëmö Wëñæ owoyömö oncömanca tæcædæca

inö næ gongæ adänitapa. ¹⁰ Adinqe tömënäni edæ, Mönö acæ pönongä iñömö ongongampa, ante pönëninque watapæ togadänimpa. ¹¹ Mäniï nani adincönë go guite ayönäni Wëñængä iñömö wäänä Mäadiya tönö ongongä adinqe tömënäni Wëñængä weca ædæ wææninqe, Bitö Wængonguï Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænedänitapa. Ayæ tömënäni nani ænte pönincoo wi æmpodinqe oodo tönö oguï waa qui tönö ti nä öni pæqui tönö, Bitö qui impa, ante pædæ godönäni ængacäimpa. ¹² Idæwaa adinqe tömënäni möwocodë wïimöñönänite wacä ponte apænecantapa. Mïnitö awënë Edode weca ocæ emænte godämaï iedäni, angä eñëninque tömënäni wæætë yaatænque godinqe tömënäni ömæ wadæ gogadänimpa.

Ooteidi Equitobæ wodii winönänipa

¹³ Godäni ininqe edæ Ootee wïimöñongä Wængonguï anquedo ingante da pönongä ponte apænedinqe, “Edode do Wëñængä ingante wænoncæte ante diqui mincæcäimpa cæbii. Ængæ gantite Wëñængä nana badancaya inate ö ænte Equitobæ wodii goe. Ayæ gote quëwëñömïni botö ämo ate pödäni,” angä.

¹⁴ Eñëninque Ootee tömengä nänö wïimöönæ ayaönænëña incæ ængæ gantidinqe Wëñængä nana badancaya inate ö æninque edæ Equitobæ gocantapa. ¹⁵ Godinqe Ootee nani wencabo iñömö Edode nänö wænguinganca quëwencæ gogadänimpa. Go quëwëñäni ininqe mönö Awënë Wængonguï iïmai ante nänö apænecäni ante inque batimpa. “Botö Wëñængä Equitobæ quëwëñongante añebo pongantapa,” ante Wængonguï beyæ nê apænecä nänö yewæmongainö bai edæ do inque batimpa.

Wëñænäni inänite Edode angä wænönäni wænänipa

¹⁶ Edode guiquënë, Nëmö nê nö eñënäni botö äninö ante eñënämaï inte dæ godänipa, ante adinqe edæ ænguï bacantapa. Ænguï badinqe tömengä, Wëñænäni inänite mäo wænöedäni, angantapa. Äninque tömengä, Mëa wadepo iñonte nëmö ta atamönipa, ante nê eñënäni nani änimpoga

ante pönëinque, Mëa wadepo ëñadinäni tönö ayæ ëñadinäni tönö Bedëe quëwënäni incæ Bedëe eyequei quëwënäni incæ onguifænänique inänite mäo wænödëäni, angantapa. Ininque nê wænönäni wæætë awënë nänö adinänique inänite capo ado tedæ wænönäni wængadänimpa. ¹⁷ Wænäni wädäni ininque Wængongui beyæ nê apænegaingä Eedëmiya wodi iimaï ante nänö angainö bai edæ linque batimpa.

¹⁸ “Nämaa nani quëwëñömö nê Ca ca wæwënä nänä Ca ca wæpämö ëñänänitapa.

Wäänä nê Yæ yæ änönä inte,

Daquedä iñömö, Botö wëñænäni, ante wädä ëñänänitapa.

Dæ änäni pönente wædinque wäänä ædö cæte piyænë cæquinäa,” ante Eedëmiya wodi yewæmongacäimpa.

¹⁹ Ayæ ate awënë Edode wængä ininque Ootee iñömö Equitobæ ayæ quëwëninque wiimöñongä Wængongui anquedo ponte a ongöninque tömengä ingante apænecantapa. ²⁰ “Ootee ëñëmi. Wëñængä ingante wænoncæ änönäni incæ dobæ wænänipa cæbii. Ængæ gantite Wëñængä nänä badancaya inate Idægobæ adodö ænte gocæbiimpa,” angä.

²¹ Eñëninque Ootee iñömö edæ ængæ gantidique nänä badancaya inate Idægobæ adodö ænte gocantapa. ²² Mäniñedë wæmpo Edode wængä ininque, Wæætë tömengä wengä Adoquedao Oodeabæ awënë odeye bacantapa, ante tededäni ëñente wædinque Ootee iñömö, Botö Oodeabæ ædö cæte wæætë goquimoo, ante guifente wæcantapa. Wæætë tömengä möwocodë wiimöñongä wacä angä ëñëninque Oodeabæ wodo tebæ godinque Gadideabæ gocantapa. ²³ Godinque Ootee nani wencabo Näatadeta ponte quëwënänitapa. Ininque, Näatadënö ingampa, ante pemoncädänimpa, ante Wængongui beyæ nê apænegaingä nänö angainö bai cædinque wädäni ñowo mönö Codito ingante, Näatadënö, ante pemonte bai apænëgadänimpa.

3

Wäo önömæca ponte apænecä ëñänäni
(*Mäadoco 1.1-8; Odoca 3.1-9, 15-17; Wäo 1.19-28*)

¹ Mäniñedë Wäo mönö nê æpænë guidönongä inte Oodeabæ önömæca ponte apænecä ëñengadänimpa. ² Ponte apænëdinque tömengä, “Öönädë Awënë incæ inguipoga tömämæ Awënë Odeye bacæcäimpa cæminii. Minitö wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awädö, ante ñimpo cædäni,” ante Wäo apænecä ëñänänitapa.

³ Mänömainö ante nê apænecä ingantedö ante Wængongui beyæ nê apænegaingä Itaiya wodi iimaï ante do yewæmongacäimpa.

“Önömæca iñömö adocanque ogæ tedete aa pecæcäimpa.

‘Awënë nänö ponguïnö ante minitö tee moncate bai cædäni.

Taadö töinö pinonte bai cædinque minitö wënæ wënæ mini cædinö ante edæ wido cædäni,’ ante aa pecä ëñengäimpa,”

⁴ Ante Itaiya wodi nänö nê angaingä inte Wäo ñowo pongantapa. Tömengä weocoo ante cämeyo ocaguincoo nonte badonte wëñate mongæninque pacadeyænta ante æmontai badonte encadeyængäimpa. Tömengä cængui ante ñawäique cæninque tömengä bequi ante guifëmænque ade bete quëwëngäimpa. ⁵ Quëwëñongä, Eedotadëe quëwënäni tönö Oodeabæ tömäo quëwënäni tönö Oododänonga biyönæ tömäo quëwënäni tönö tömengä weca tate bee téninque änänitapa. ⁶ Bitö ämaï näwangä wënæ wënæ cæte quëwëmöni inte wæmönipa, ante wädäni ëñëninque Wäo Oododänö æpænë guidongä guidänitapa.

⁷ Ayæ Paditeoidi tönö Tadoteoidi guiquënë Wäo nänö guidöñömö pönäni adinque tömengä ayæ wæætë tömënäni inänite angantapa. “Tæntæ pæimäni bai inömini inte minitö iñömö ëñänämaï cæte quëwëmönipa. Oo pönäni wænompädäni, ante æcänö wææ angä ëñëninque wodii winonte pöminii. ⁸ Iñæmpa Wængongui Awënë gämænö minitö dicæ ocæ emænte poncæ cæminiyaa. Nö cæte pömini ininque minitö nê ocæ emænte pönäni nani waa cædö bai

adobaï waa cæedáni. ⁹ Ayæ nämä wææ äninque, ‘Mönitö adomönique docä Abadäo wodi pæimöni inte möni quëwenguinque ìmönipa,’ ante mîni tedewënö ante pönënamäi inguënë quëwëminii. Ìñæmpa Wængonguï, Botö pæinäni bacædänimpa, angä bai dicacoo incæ dobæ tömengä pæinäni bai bacædönimpa. ¹⁰ Edæ awæ yecæte ante awænca nâni mæ yequinca eyewa pöni næænäni bai Wængonguï nânö panguinca næænte bai do edæ a ongongampa. Tömengä wainca ante a ongöñongä ömæcawæ bai wii pönente cædäni adinque awæncaca wægo yete godö gongapamö iya tante bai cæcæcäimpa, ante ämo ëñëmaïminipa.”

¹¹ Ayæ, “Mînitö wënæ wënæ mîni cædinö ante wido cæcæminimpa, ante cædinque botö mînitö imînite æpænë guidömo guimînipa. Incæte botö mänömaï cæbo ate wacä ayæ poncæcäimpa. Tömengä ìñömö tæi ëmongä ëwocadongä ìñongante botö wæætë wædämo ìnömo inte tömengä awæncata incæ ædö cæte godö ænte nææmaïmoo. Tömengä da pönongä pöninque Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ pö guidinque mînitö mîmö mënongacæcäimpa. Ayæ mînitö wënæ wënæ cædinö ante gonga tante bai tömengä cæcæcäimpa. ¹² Waocä, Todigo tömëmö wati wati tæñöninque botö tæñöniñömö önömancaque baquinque botö apænte æninque waiña tömämö oncönë da wencæboimpa, ante timpodæ næænte wo ææntodö wo ææntodö cædinque ontapocoo wææincoo wadæ ñëmænte wo ëwengampa. Waocä mänömaï wo ëwencæte ante timpodæ næængä bai mönö në Ponguingä ìñömö adobaï oo pöni apænte ancæcäimpa. Todigo waiñacooque oncönë da wente në mangä bai tömengä adobaï në waëmö ìnâni ìnânite apænte ængä ate tömënâni tömengä nempo guicædänimpa. Wæætë wadæ ñëmænte wo ëwente bai cædinque tömengä në ontapocoo wææincoo bai ìnâni ìnânite cöwë bæcoyömö iya tangä gonte wæcædänimpa,” ante Wäo apænegacäimpa.

*Itota æpænë guicampa
(Mäadoco 1.9-11; Odoca 3.21-22)*

¹³ Wäo ayæ apæneyongä Itota ìñömö Gadideabæ quëwëninque, Wäo botö ìmote æpænë guidongä guicæboimpa, ante cædinque Oododänonga pongantapa.

¹⁴ Ponte, Guidömi guibo, añongante Wäo wæætë wææ äninque,

—Botö waëmö ìmopa diyæ bitö ìmite guidömo guiquimii. Bitö wæætë botö ìmote guidömi guibo bai waa incædönimpa.

¹⁵ Ante wæyongante Itota wæætë,

—Cöwë ee cæbi, ämopa. Wængonguï nânö änö ante tömänö ëñente nö cæmö inguënëmö ìmopa.

Ante apænecä ëñëninque Wäo Ao ante ee guidongä guigacäimpa. ¹⁶ Guiite æpæ do tao gongænte æmö ayongä ìñontobæ öönæ incæ wëä godömonte bayö Wængonguï Önöwoca incæ equemö wææ bai tömengä wææ pö guicä acantapa. ¹⁷ Wææ guicä ayongä edæ öönædë ìnö apænedinque, “Mäningä ìñömö botö Wëñængä ìnogä inte botö në waadecä ingampa. Tömengä ingante adinque botö watapæ tobopa,” ante öönædë ìnö apænecä ëñengacäimpa.

4

Itota incæ wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante wënæ cæcampa

(Mäadoco 1.12-13; Odoca 4.1-13)

¹ Ayæ mäniñedë edæ, Itota ìñömö wënæ angä ëñente æbänö cæquingä, ante Wængonguï Önöwoca incæ Itota ingante önömæca mäicä æigacäimpa.

² Æi quëwëninque tömengä wantæpiyæ coadenta ëönæ mänimpoönæ itædë woyowotæ cænämaï quëwëninque gue ænente wægacäimpa. ³ Gue ænente wæyongä wënæ awënë, Wëñæ wënæ cæe, ante në änewengä ìnogä inte Itota weca pöninque,

—Bitö Wængonguï Wëmi ìmitawo. Näwangä ì ìninque dica incæ päö ämi ba cæmaïmipa.

⁴ Añongante Itota ìñömö,

—“Cænguinque cænte ædö cæte quëwenguï. Wængonguï nânö apænedö tömâne ëñente cædinque waocä cænguï cænte bai quëwencæcäimpa.” Mänömainö ante Wængonguï beyæ yewæmonte ongö apa änewë, äninque Baa angantapa.

⁵ Wēnæ awēnē ayæ Itota ingante Ee-dotadēē tæiyæ waēmō nāni quēwēñōmō ænte māocā gocantapa. Ayæ Wængonguī oncō ñænænconga wænōmēnæca ænte mæi gōnongā næ gongængantapa. ⁶ Næ gongæñongante wēnæ awēnē wæætē,

—Bitō Wængonguī Wēmi imitawo. Nāwangā i ñinque bitō to wæibi ate dodāni iimainō ante nāni yewæmongainō bai ñinque ba abaimpa.

“Bitō beyæ ante cædinque Wængonguī tōmengā anquedoidi ñānite angā pōninque, tōmēnāni bitō imite wææ aate iñæ æmpodāni ate

bitō dicaa tee tēwadāmaī incæbiimpa,” ante yewæmonte ongompa cæbii.

⁷ Æñongante Itota,

—Iñæmpa godōmenque ante yewæmongatimpa. “Bitō Awēnē bitō Wængonguī iñongante bitō wæætē edæ, ‘Eñēnāmaī cæbo incæte mōnō Awēnē Wængonguī æbānō cæquingāā,’ ante acæte ante cædāmaī incæbiimpa,” ante adobaī wææ yewæmonte ongō apa ānewēē, ante Itota angantapa.

⁸ Ayæ wæætē wēnæ awēnē Itota ingante æibæ pōni onquiyaboga mæicā æicantapa. Æi ongōñongā wēnæ awēnē iñōmō awēnē odeye omæcoo inguipoga tōmāo ongōñōmæcoo adoyōmō a ongonte bai ado tedæ odōmōninque awēnē odeyeidi waa pōni nāni emōnō adobaī odōmongā acantapa. ⁹ Itota ingante apænedinque wēnæ awēnē,

—Bitō botō weca ædæ wææninque, Tatānabi bitō Wængonguī Awēnē bai ñōmi imipa, ante watapæ apænebi eñēmoe. Mānōmainō ante apænebi eñēninque botō wæætē, Māniōmæ tōmāo ongōñōmæ pōnōmo æninque bitō tōmāmæ Awēnē babaimpa, ante wēnæ incæ ānewengantapa.

¹⁰ Ænewēñongante Itota wæætē,

—“Bitō Awēnē Wængonguī weca ædæ wææninque tōmengā ingante, Bitō Wængonguī imidō anguēnē, ante watapæ apænecæbiimpa. Ayæ tōmengā adocanque ingante nē cæbi incæbiimpa,” ante Wængonguī beyæ yewæmongatimpa cæbii. Botō weca ongōnāmaī gobāwe, angantapa.

¹¹ Angā go ate Wængonguī tōmengā anquedoidi pōninque Itota beyæ pōnō waa cægadānimpa.

Gadideabæ ponte Itota mā apænecampa (Māadoco 1.14-15; Odoca 4.14-15)

¹² Ayæ quēwēñongā, Wäo ingante dobæ tee mōnedānipa, ante tededāni eñente wædinque, Itota wæætē Gadideabæ wadæ gogacāimpa. ¹³ Wadæ godinque tōmengā Nāatadeta ponte wodo pænta godinque godōmenque go gāwapæ yæwedeca Tabodōoidi tōnō Nempatadiidi nāni owogaimæ iñōmō pōninque edæ Capēnaōmō nāni quēwēñōmō ponte quēwengantapa. ¹⁴ Itota māniñōmō ponte quēwengā ñinque Itaiya wodi Wængonguī beyæ nē apænecā nānō angainō bai māniñedē ñinque batimpa.

¹⁵ “Tabodōōmæ tōnō Nempatadiibæ in-gaiñōmō,

Gāwapæno gāmænō godō, Oododānō æmæmāa iñōmō, Gadideabæ iñōmō wii oodeoidi wadāni nāni quēwēñōmō impa.

¹⁶ Nē eñēnāmaī ñāni wēmō iñōmō contayōnāni, tōmēnāni weca ñāo guinæ tamō bai adānitapa.

Tōmēnāni nāni wænguimāmo oo iñonte wēmō iñōmō contayōnāni, mōnō Codito ñāo emongā inte do pongā adānitapa.”

Ante Itaiya wodi nānō yewæmongainō bai ante cædinque Itota māniñōmō ponte apænecā eñēnānitapa.

¹⁷ Itota māniñedē iimāi ante mā apænecā eñēnānitapa. “Öönædē Awēnē incæ inguipoga tōmāmæ Awēnē Odeye oo bacæcāimpa cæminii. Mīnitō wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante pōnente ñimpo cæedāni,” ante cōwē apænecā eñengadānimpa.

Nē gæyæ dadōwēnāni ñānite Itota aa pecampa

(Māadoco 1.16-20; Odoca 5.1-11)

¹⁸ Ayæ māni pōninque Itota gāwapæ Gadideapæ yæwedeca gote cægonte ayongā Timōnō Pegodo nāni ānongā tōnō Æntade nāna caya ñate acantapa. Nē gæyæ dadōwēna ñōna inte tōmēna

ñowo dicamõñæ æpænē wo guitodonte dadowēñõna Itota gote acantapa. ¹⁹Tömēna inate Itota,

—İñāna, botō miñæ edæ tee empo pōeda, ämopa. Nē dadonte ænte pōmīna inte botō weca pōñōmīnate botō pōnō cæbo ate mīnatō wæætē nē apænemīna badinque waodāni inānite nē ænte pōmīna bacæmīnaimpa, angantapa.

²⁰ Angā eñēnīnque tōmēna dicamõñæ do emō cæte godinque Itota miñæ edæ tee empo wadæ godatapa.

²¹ Māniñōmō ongonte wadæ godinque Itota wada inate Tebedeo wēna Tantiago tōnō Wāo nāna caya inate acantapa. Tömēna mæmpo tōnō wipodē ongonte dicamõñæ tadōmoncōna adinque Itota tōmēna inate, Botō miñæ pōeda, angā. ²² Eñēnīnque tōmēna Ao ānīnque Tebedeo wēna Tantiago tōnō Wāo wæmpocā ingante wæætē, Mæmpo eñēmi, ānatapa. Nē cædāni tōnō wipodē owote cæyōmīnīte mōnatō bitō imite emō cæte godinque Itota miñæ gomōnapa, ānīnque adodaque wadæ gogadaimpa.

Tæiyæñāni inānite Itota odōmonte apæñecā eñēñānīpa

(Odoca 6.17-19)

²³ Ayæ Gadideabæ tōmāmæ godinque Itota iñōmō Wængonguī apæñecā nāni eñēnte yewæmongainta ate odōmōincōnē go guīte odōmonte apænegacāimpa. Öönædē Awēnē incæ inguipoga tōmāmæ Awēnē oo badinque waa cæte aacæcāimpa, ante apæñecā eñēngadānimpa. Ayæ waodāni wēnæ wēnæ inte nāni wæwēnō ante ayæ quīēmē beyæ wæncæ cæte wædāni incæ Itota tōmēnāni nāni wædō ante pōnō cæcā ate tōmānāni waa badānitapa. ²⁴ Adinque, Itota mānōmaī cæcampa, ante Tidiabæ tōmāmæ gode ānāni eñēnīnque waodāni pōnīnque nē wēnæ wēnæ inte wæwēnāni inānite tōmengā weca ænte pōnānitapa. Ayæ nantate wæwēnāni tōnō wēnæ inte quēwēnāni inānite ænte pōnīnque dowænte ināni tōnō cōmāināni inānite tōmengā weca ænte pōnāni adinque tōmengā godō cæcā ate nē wēnæ wēnæ inīnāni inte tōmānāni waa bagadānimpa.

²⁵ Ayæ Gadideabæ quēwēnāni tōnō Decapodibæ quēwēnāni pōñōnāni wadāni

Eedotadēē quēwēnāni tōnō Oodeabæ quēwēnāni ayæ Oododānō æmæmāa quēwēnāni tæiyæñāni pōnīnque tōmengā miñæ tee empote gogadānimpa.

5

Itota ānanquidi cæite apæñecā eñēñānīpa

¹ Tæiyæñāni pōnāni adinque Itota iñōmō ānanquidi æi tæ contayongā tōmengā miñæ nē godāni pōnāni. ² Ate tōmengā iñæ ænete nanguī tedete iīmaī ante odōmonte apæñecā eñēngadānimpa.

Waocā iīmaī cæite watapæ tote quēwencæcāimpa, ante (Odoca 6.20-23)

³ “Waodāni, Botō waēmō ewocabopa diyæ öönædē Awēnē weca go guīquīmoo, ante nē wædāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ öönædē Awēnē Odeye nempo tōmēnāni quēwenguīnō do ēadānīpa,” angantapa.

⁴ “Nē wæwente quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque wædānīpa. Edæ Wængonguī tōmēnāni inānite waadete godō cæcā ate tōmēnāni wampo pōnencædānimpa.”

⁵ “Nē gānē pōnente ædæmō cæte quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ inguipoga tōmāmæ ænīnque awēnēidi baī bacædānimpa.”

⁶ “Wængonguī nō pōnī nānō entawēnō baī adobaī entawencæboimpa, ante æcānō cænguī cæinente baī wæda, æcānō tepæ gæwænte baī wæda tōmēnāni iñōmō nāni watapæ toquinque wædānīpa. Edæ tōmēnāni tōmo cænte baī Wængonguī nānō nō entawēnō ænte ædæmō entawente tocædānimpa,” ante Itota apæñecantapa.

⁷ “Wadāni quēwencædānimpa, ante nē godō waadete waa cædāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque cædānīpa. Edæ mānōmaī nē cædāni inānite wadāni wæætē, Quēwencæmīnīmpa, ante nāēmæ apænedīnque godō waadete waa cæcædānimpa.”

⁸ “Mimō ñāō baī nē entawēnāni iñōmō tōmēnāni nāni watapæ toquinque edæ Wængonguī ingante do acædānimpa,” ante apæñecantapa.

⁹ “Guēadō guēa pīnāmaī iedāni, ante nē wææ wææ ānāni iñōmō tōmēnāni nāni

watapæ toquinque edæ wææ änänipa. Tömönäni inänite wadäni edæ, Minitö Wængongui wēñæmīni imīnīpa, ante do apænedāni ēñente tocædānimpa.”

10 “Nö cædāni beyænque wadāni piinte pānāni nē wæwēnāni iñōmō edæ tömönāni nāni watapæ toquinque wæwēnānīpa. Tömönāni öönæde Awēnē Odeye nempo nāni quēwenguinō edæ do ēadānīpa.”

11 “Wadāni botō beyæ piīnīnque mīnitō imīnīte babæ ante änānitawo. Mīnitō imīnīte edæ togænte pānānitawo. Inīnque edæ mīni watapæ toquinque impa. Ayæ, Nē wīwa cæmīni imīnīpa, ante wadāni piinte ānewēnāni wæmīni inīnque edæ mīni watapæ toquinque impa. 12 Edæ, Öönæde mönō ænguīnō ante nangui ongompa, ante pönēnīnque mīnitō ñōwo wadāni nāni piinte cæyedē incæ watapæ toedāni. Edæ mīnitō imīnīte piinte pānāni bai mīnitō ayæ dæ āñedē Wængongui beyæ nē apænegaināni inänite adobai piinte pangadānimpa, ante toquēnē wæwēmīni,” ante Itota odömōnte apænegacāimpa.

Cati bai imīnīpa. Ñāō bai imīnīpa, ante (Mäadoco 9.50; Odoca 14.34-35)

13 Godömenque apænedīnque Itota, “Mīnitō iñōmō inguipoga quēwēnāni beyæ cati quimōnte cæi bai inte ongömīnīpa. Inīnque mīnitō cati bai yæpæ emōnte bai inōmīni inte wæætē edæ nongæmōnte bai badāmai iedāni. Cati iñōmō yæpæ emōnāmai nongæmōnte ba adīnque edæ æbānō cæte wæætē yæpæ waa emonguii. Waa impa cænguīnāni anguēnē. Inæmpa wido cæte nāni pinā gāwate cægonquinque babaimpa,” ante odömōnte apænecantapa.

14 Ayæ, “Ñāō bai emōmīni inte mīnitō iñōmō edæ inguipoga quēwēnāni beyæ tica ēnente bai cædinque, Edonque acædānimpa, ante cæmīni imīnīpa. Änanquidi tæiyænāni mænōnte quēwēnāni inīnque edæ ædō cæte wē womōnte inguii. Edæ edonque abaimpa. 15 Waocā ædō cæte tī wodōnote godō cængænē boo cæcaquingāā anguēnē. Edæ, Mönō quēwencabo edonque acæimpa, ante cædinque waocā tī wodōnodīnque wænömēnæcapaa cō cæcā ate edonque bæco aquīnāni. 16 Mīnitō guiquēnē, Wadāni

mönō waa cædinō adīnque mönō Mæmpo öönæde nē quēwengā ñāō bai tömengā nānō emönō ante waa ate apænecædānimpa, ante cædinque cōwē ñāō bai pönēnīnque waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odömōnte apænecantapa.

Wængongui nānō wææ angainō ante

17 Ayæ iīmai ante godömenque odömōnte apænecantapa. “Wængongui, Iīmai cæedāni, ante Möitee wodi ingante angā ēñēnīnque tömengā nānō wææ yewæmongainō ante ayæ Wængongui beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainō ante mīnitō, Mānīnō ante Itota wido cæcæte ante pongampa, ante ædō cæte pönēmīni. Inæmpa wīi wido cæcæte ante pönimo inte botō tömönāni nāni angainō bai iīnque cæbo bacæimpa, ante pōmo imopa.

18 Edæ nāwangā ämopa. Inguipoga tönō öönæ iīnque baganca Wængongui, Iīmai cæedāni, ante nānō wææ angainō iñōnte adodeque pōni wē womōnte badāmai ingæimpa. Edæ guiyā tænoncaī incæ picæ yewæmōni incæ adodeque cōwē wadæ cædāmai iñōnte tömengā nānō angainō bai tömānō adodō iīnque cæte bacæimpa.

19 Inīnque Wængongui nānō wææ angainō ante æcānō adodeque pōni ante ēñēnāmai cæda iñōmō tömengā iñōmō edæ öönæde Awēnē Odeye nempo quēwengā incæte önonganque pōni inguingānō anguēnē. Ayæ adobai Wængongui nānō wææ angainō adodeque pōni ante odömōnīnque, Mānīne ante ēñēnāmai cæedāni, ante æcānō odömōnte apæneda tömengā iñōmō öönæde Awēnē Odeye nempo quēwengā incæte önonganque inguingānō anguēnē. Wæætē mānīnō Wængongui nānō wææ angainō ante nē ēñente cædinque æcānō adodō ante odömōnte apæneda guiquēnē tömengā wæætē öönæde Awēnē Odeye nempo quēwēnīnque ñænængā pōni inguingānō anguēnē. 20 Incæte mīnitō imīnīte iīmai ämopa. Iīmai cæedāni, ante nāni wææ yewæmongainō ate nē odömōnāni nāni cægancaque nō cæmīni incæte Paditeoidi nāni cægancaque nō cæmīni incæte mīnitō wīi godömenque nō cæmīni inīnque mīnitō edæ öönæde Awēnē Odeye nempo ædō

cæte guite quëwëmaimīni,” ante Itota odömōnte apæñecantapa.

Piinte nāni ānō ante Itota odömōnte apæñecampa

(Odoca 12.57-59)

²¹ Mānōmaīnō ante apæñedinque Itota godōmenque odömōnte apæñecantapa. “Mōitee wodi iñōmō, ‘Wacā ingante godō wænōnāmaī iē. Nē wænongā nānō apænte pante wæquinque impa,’ ante dodāni inānite tōmengā nānō wææ angainō ante mīnitō iñōmō do ēñēninque Ao āmīnitawo. ²² Botō iñōmō edæ godōmenque ante nō āmopa. Nāni caipæ iñōnāni æcānō tōmengā tōniñacā ingante piina iñōmō tōmengā nānō apænte pante wæquinque cæcampa. Ayæ tōmengā tōniñacā ingante æcānō, Ēñēnāmaī imipa, āna edæ tōmengā ingante nē Apænte nāni Āincabo weca nānō panguinque ænte gōnoncædānimpā. Edæ wacā ingante æcānō, Bitō mīmō ōmædēmi inte wīi ēñencædō, ante nē āna iñōmō tōmengā tadōmengadænguipo gonga bæcoyōmō nānō wido cæquinque angampa tōō,” ante Itota apænegacāimpā.

²³ Ayæ, “Mānōmaī beyæ bitō, Wængonguī quī, ante nāni iya tāimoga godoncæte ante tæcæ cædinque, Æ, botō tōniñacā ingante edæ wænæ wænæ cæbo piingampa, ante pōnēmi ininque, ²⁴ bitō godonguincoo nāni iya tāimoga gāānē ñōnōninque bitō tōniñacā weca tāno gote nō apæneyōmi mīnatō guēa piyænē cæmīna ate bitō iñōmō adodō ponte godōe,” angantapa.

²⁵ Ayæ, “Bitō imite nē piinte cæcā iñōmō nē apænte anguināni weca gōnoncæte ante ænte idōmæ goyongā bitō tōmengā ingante waa apænebi ēñēninque tōmengā wæætē piyænē cædinque ee abaingampa. Edæ taadō godinque guēa waa apæñedinque piyænē cædāmaī imīna ininque tōmengā iñōmō nē awēnē apænte anguingā weca ænte māocā gobaimipa. Ayæ awēnē nē apænte angā ingante pædæ godongā æninque tōmengā bitō imite wæætē wææ wānongā ingante angā ēñēninque tōmengā wæætē bitō imite bæi ongōnte do tee mōnebaingampa. ²⁶ Tee mōnecā ininque edæ bitō godōnte æinta tōmanta pōni pædæ

godōnte tabaimipa, ante āmo ēñēmaimipa,” ante Itota apænegacāimpā.

Nāni godō towēmāmo ante Itota odömōnte apæñecampa

²⁷ Ayæ apæñedinque, “Mōitee wodi, ‘Bitō nānōogængā ināmaī iñongante bitō godō mōnāmaī incæbiimpā,’ ante nānō wææ angainō ante ēñēninque mīnitō Ao āmīnitawo. ²⁸ Botō godōmenque apæñedinque nō āmopa. Onquiyængā ingante wīwa tōinente adingā iñōmō tōmengā nānōogængā ināmaī iñongante do godō monte bai mīmō dobæ wentamō entawengampa.”

²⁹ Ayæ, “Bitō tōmēmō inō incæ adinque wænæ wænæ tōinente babi ininque tōmēmi adimō incæ o togæmōnte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbi waa imaimpā. Wæætē bitō wænæ wænæ adimō wido cædāmaī ininque bitō baō tōmāo tadōmengadænguipo wido cæte baquinō anguēnē. ³⁰ Adobaī bitō ōnompoca tōmēmæ inō incæ wænæ wænæ cædimi inte tōmēmi cædimpo incæ aa wi æmpote bai cædinque bitō wænæ wænæ cædinō ante wido cæbi waa imaimpā. Edæ a wi æmpote wido cædāmaī imi ininque bitō baō tōmāo tadōmengadænguipo wido cæte baquinō anguēnē,” ante Itota apænegacāimpā.

Nāni pāmænte wædō ante Itota odömōnte apæñecampa

(Máateo 19.9; Māadoco 10.11-12; Odoca 16.18)

³¹ Godōmenque odömōnte apæñedinque Itota, “Ayæ, ‘Onquiyængā ingante æcānō pāmæinēna tōmengā iñōmō yewæmōinta ænte yewæmōninque, Bitō imite æmæwo pāmæmopa, ante yewæmōnte onquiyængā ingante godongā æncæcāimpā,’ ante dodāni nāni angainō ante do ēñēninque Ao āmīnitawo. ³² Botō edæ wadō ante iīmaī ante nō āmopa. Onquiyængā awēmō todāmaī ee quëwëñongante tōmengā nānōogængā godō pāmængā ininque onquiyængā nē towengā nānō baquinque wacā ingante godō mōwengampa. Ayæ onquiyængā pāmænte goyongā wacā onguiñængā tōmengā ingante godō mōninque adobaī nē towengā bacampa, ante apænebo ēñēmaimīnīpa,” ante Itota apænegacāimpā.

Cöwē baquīnō anguēnē, ante nāni ānewēnō ante

³³ “Ayæ wæætē edæ, ‘Botō Wængonguī cōwē quēwengā bai botō ānō cōwē baquīnō anguēnē, ante āmi īnīnque Wængonguī ēñengā beyænque bitō āninō ante cōwē cædinque bitō wadō cædāmaī incæbiimpa,’ ante Mōitee wodi dodāni inānite angacāimpa. Mīnitō īñōmō tōmengā nānō wææ angainō ante ēñēnīnque Ao āmīnitawo. ³⁴ Botō wadō ante nō āmo ēñēedāni. Edæ māninō, Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ante ānāmaī iedāni. Ayæ māninō ancæte ante mīnitō Wængonguī ēmōwo ante apænedāmaī imīni incæte mīnitō, Öönæ tæī ongō bai impa, ante apænedāmaī iedāni. Īñæmpa, Öönæ, ante āmīni īnīnque mīnitō Wængonguī öönædē waa pōni nānō contayōmō ante apænebaīmīni apa ānewēmīni. ³⁵ Ayæ Wængonguī ēmōwo ante ānāmaī īnīnque mīnitō, Īmæca cōwē ongō bai botō ānō cōwē baquīnō anguēnē, ante adobaī apænedāmaī iedāni. Īñæmpa, Īmæca, āmīni īnīnque mīnitō Wængonguī pī cæwate nānō ongōñōmō ante apænebaīmīni apa ānewēmīni. Ayæ, Eedotadēē cōwē ongō bai botō ānō cōwē baquīnō anguēnē, ante apænedāmaī iedāni. Īñæmpa Eedotadēē īñōmō mōnō Tæiyæ Awēnē Odeye ongongā apa ānewēmīni. ³⁶ Ayæ adobaī, Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ancæte ante bitō, Tōmēmo ocabo tæī ongō bai impa, ante mīni ānewēnō ante ānāmaī iē. Īñæmpa bitō ocaguī wentamō encabi īnīnque bitō ædō cæte adoguinque pōni godō cæbi nāāmænta baquīi. Ayæ nāāmænta encabi īnīnque bitō ædō cæte adoguinque pōni godō cæbi wentamō baquīi anguēnē. ³⁷ Īnīnque mīnitō Ao āinēmīni īntē ‘Ao’ ānīnque mānīnque æedāni. Ayæ edæ Baa āinente wædinque ‘Baa’ ānīnque edæ mānīnque æedāni. Godōmenque ānīnque mīnitō edæ nē wīwa cædongā angā beyænque āmīnipa tōō,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

Nāēmæ wēncæ wēncæ nāni cædō ante (Odoca 6.29-30)

³⁸ Ayæ godōmenque odōmonte apænedīnque Itota, “Īmaī ante dodāni nāni angainō ante ēñēnīnque Ao āmīnitawo. ‘Bitō godō cæbi beyæ wacā awinca tæigæmongā

bacā īnīnque tōmengā nāēmæ cæcā beyænque bitō awinca adobaī tæigæmōmi bacæbiimpa. Ayæ bitō godō cæbi beyæ wacā бага tā tobæ gogacā īnīnque tōmengā nāēmæ cæcā beyænque bitō бага adobaī tā tobæ gogacæbiimpa.’ ³⁹ Botō wæætē wadō ante nō āmo ēñēedāni. Nē wīwa pōnō cæcā ingante nāēmæ cædāmaī iedāni. Edæ wacā bitō tōmempaga īnō pōnō tamongā wædīmi īntē bitō wæætē æmæmpaga īnō dadi ēmæmonte ee ongōmi wæætē tamongæ. ⁴⁰ Ayæ wacā, Bitō imite nē apænte angā weca ænte godīnque botō bitō weocoo æncæboimpa, ante cæyongā bitō mānīncooque tōmengā ingante pædæ godōnīnque wacoo bitō yabæ mongæncoo tōnō ee abi ö æncæcāimpa. ⁴¹ Ayæ wacā bitō imite, Bado, māninganca mongænte māobi goboe, angā ēñēnīnque bitō tōmengā nānō āninganca māobi goyongante ayæ adoganca godōmenque mongænte māobi gocæ. ⁴² Ayæ nē, Pōnōmi æmoe, angā ingante godōmi ængæ. Ayæ wacā, Bitō quīnca pōnōmi ænte cæte ate wæætē pōnōmo æe, ante nē angā ingante bitō pæ gompodāmaī incæbiimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Nē pīntē ānāni inānite waadete cæedāni, ante

(Odoca 6.27-28, 32-36)

⁴³ Ayæ apænedīnque Itota, “Mīnitō dodāni nāni angainō ante do ēñēnīnque edæ Ao āmīnitawo. Tōmēnāni īñōmō, ‘Bitō guīdengā ingante waadete cæe,’ ānīnque edæ, ‘Nē pīngā ingante nāēmæ pīntē cæe,’ ante wææ ānānitapa. ⁴⁴ Botō īñōmō edæ wadō ante nō āmo ēñēedāni. Mīnitō imīnite nē pīntē cædāni inānite mīnitō wæætē waadete cæedāni. Ayæ mīnitō imīnite nē togænte pānāni beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. ⁴⁵ Mānōmaī cædinque mīnitō mōnō Mæmpo öönædē nē quēwengā wēñæmīni bacæmīnīmpa. Edæ nē wīwa cædāni beyæ incæ nē waa cædāni beyæ incæ Mæmpo Wængonguī angā nænque tamompa. Ayæ nē nō cædāni beyæ incæ nē nō cædāmaī ināni beyæ incæ Wængonguī angā cōönæ cæpa. ⁴⁶ Mīnitō guīquēnē mīnitō imīnite nē waadedānīque inānite waadete pōnēmīni īnīnque mīnitō mīni cædinō beyæ ante dicæ paga ænguīmīniyaa.

Īñæmpa odömāno awēnē beyæ nē æwēnāni incæ mīnitō waadete pōnenganca adoganca cædinque tōmēnāni ĩnānite nē waadete pōnēnānique ĩnānite waadete pōnēnānipa tōō. Bitō godōmenque cæbitawogaa. ⁴⁷ Ayæ mīnitō tōññadānique ĩnānite waadete apænedinque mīnitō dicæ godōmenque cæmīniyaa. Īñæmpa wadāni nē, Nāmā cæte quēwenguimo, ante nē ēñēnāmaī cædāni incæ mīni cædō bai adoganca cædāni apa quēwēmīni. ⁴⁸ Mōnō Mæmpo oōnædē quēwengā nē nō waa cædongā ingā bai mīnitō adobai cædinque picæmīni badinque nō waa cæte quēwēedāni,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

6

Æbānō cæte waa cæquī, ante Itota apænecampa

¹ Itota ayæ godōmenque ĩmaī ante odōmonte apænegacāimpa. “Mīnitō edæ, Wængonguī nānō ānō ēñente nō cæbote, ante cæmīnitawo. ĩnīnque mīnitō, Waodāni botō ĩmote waa acædānimpa, ante ānāmaī inte wīi waodāni ayōnāni cædinque waa cæedāni. Edæ, Waodāni botō ĩmote waa acædānimpa, ante pōnēninque cæmīni ĩnīnque mōnō Mæmpo oōnædē nē quēwengā ĩñōmō mīnitō cædi beyæ wæætē pōnōnāmaī ĩmaingampa,” angantapa.

² Ayæ, “Wadāni nē wadō ante wadō cædāni guiquēnē, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante pædæ godoncæte ante cædinque, Botō æbānō waa pōni cæboo, ante tōmānāni ponte waa acædānimpa, ante pōnente todompeta nāni ancadeca we we oōnānipa. Tōmēnāni mīnitō odōmōincōnē go guite ongōninque ayæ taadō gote cægōninque, Botō waa pōni cæbo aedāni, ante yedæ ānāni ēñente godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni tōmānāni ayōnāni godōnānipa. Bitō ĩñōmō tōmēnāni nāni, Pōnō waa acædānimpa, wædō bai wædāmaī inte edæ pæ wēenete godōe. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānipa. Wængonguī guiquēnē waa adāmaī incæcāimpa. Nāwangā āmopa.

³ Bitō ĩñōmō, Ōmaadāni inte nē wædāni quī, ante godoncæte ante cædinque bitō guidengā eyequeī pōni ongongā incæ

adāmaī incæcāimpa, ante wææ cæe. ⁴ Mānōmaī wææ cædinque awēmō godōmi æncædānimpa. Mānōmaī cæbi adinque bitō Mæmpo nē wēmō ĩñōmō nē acā ĩnongā inte awēmō bitō godōni ante wæætē eyepæ pōnongā æncæbiimpa,” ante Itota angacāimpa.

Wængonguī ingante æbānō apænequī, ante Itota apænecā (Odoca 11.2-4)

⁵ Ayæ godōmenque apænedinque, Itota, “Wadāni Wængonguī ingante apænedinque nāmanque ante nāni cæbai mīnitō ĩñōmō wīi adobānō ante Wængonguī ingante apæneedāni. Mānīnāni guiquēnē, Botō apænebo adinque waodāni pōnō waa acædānimpa, ante pōnēwēninque mīnitō odōmōincōnē go guidīnque næ gongæninque Wængonguī ingante apænedānipa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō ñænquedæmpo ĩñōmō gote næ gongæninque Wængonguī ingante apænedānipa. Nāwangā āmopa. Tōmēnāni waodānique godō waa adāni æninque māninque ænānipa. Wængonguī guiquēnē waa adāmaī incæcāimpa. ⁶ Bitō ĩñōmō tōmēmi oncōnē guite odemō tee mōnedinque mōnō Mæmpo nē awēmō quēwengā ingante apænee. Mānōmaī cæbi adinque bitō Mæmpo wēmō ĩñōmō nē acā ĩnongā inte awēmō bitō cædinō ante wæætē eyepæ pōnongā æncæbiimpa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

⁷ Ayæ, “Nāmā cæte quēwenguimo, ante nē ānāni ōnonque nāni tedewēnō bai tededāmaī inte mīnitō nō cædinque Wængonguī ingante apæneedāni. Tōmēnāni ĩñōmō, Wantæpiyæ tedebo beyænque Wængonguī ēñencæcāimpa, ante babæ ante pōnēninque ōnōneque tedewēnānipa cæmīni. ⁸ Mīnitō ĩñōmō edæ tōmēnāni ōnōneque tedete nāni cædō bai edæ cædāmaī ĩedāni. Īñæmpa mōnō Mæmpo ingante apænedāmaī ĩñōmonte tōmengā mōnō anguīnō ante wēenēñedē do ēñengā apa tedewēmīni. ⁹ ĩnīnque edæ ĩmaī ante Wængonguī ingante apæneedāni.

‘Mōnitō Mæmpo nē oōnædē quēwēnōmi inte ēñēmi.

Bitö emöwo Täiyæ Waemö emömi adinque mönitö bitö emöwo ante waa adinque apænemönipa.

¹⁰ Bitö öönædë Awënë në ingaïmi inte inguipoga Awënë Odeyebi edæ bitö baquinque quingæ pöe.

Öönædë owodäni eñente cædäni bai inguipoga adobaï bitö änö ante edæ eñente cæte bacæimpa.

¹¹ Mönitö imönite bitö, Cænguï, ante iimö iñö iimö iñö bitö pönöni ñöwoönæ incæ eyepæ pönömi ænte cæmönie.

¹² Mönitö imönite në waa cæquënänäni inte pönö wënæ wënæ cædäni adinque mönitö godö ñimpo cæmöni quëwänäni bai bitö në panguënemi incæ adobaï cædinque

mönitö në waa cæquënemöni inte wënæ wënæ cæmöni adinque pönö ñimpo cæbi quëwëmönie.

¹³ Ayæ mönitö wënæ wënæ cæinente wædö ante bitö pönö wææ cæbi ate mönitö taadö oda cædämaï inte wënæ wënæ cædämaï incæmönimpa.

Edæ në wiwa cædongä nempo ongonte wæyömönite bitö gä peyæmpote æmi quëwencæmönie, ämönipa.

Tömémique edæ Awënë Odeye tæi piñæmi iñömi mönitö bitö nempo ongömönipa. Nämä ñäö bai entawëmi inte bitö cöwë tæi emömi inömi imipa.

Amëë, ante, Näwangä impa, ante apænemönipa.

Mänömainö ante Wængonguï ingante apæneedäni," ante Itota odomonte apænegacäimpa.

¹⁴ Ayæ godömenque odömonte apænedinque Itota iimainö ante apænegacäimpa. "Minitö iminite wënæ wënæ cæyönänite minitö godö ñimpo cæmïni ininque mönö Mæmpo në öönædë quëwengä adobaï minitö wënæ wënæ cædinö ante pönö ñimpo cæcä quëwëmaïimïnipa. ¹⁵ Wæætë minitö waodäni nani wënæ wënæ cædinö ante ñimpo cædämaï imïni adinque edæ mönö Mæmpo adobaï minitö wënæ wënæ cædinö ante ñimpo cædämaï inte pönö piincæcäimpa," ante Itota apænegacäimpa.

Wængonguï beyæ ante cëbänö cænämaï i, ante

¹⁶ Ayæ odömonte apænecantapa. "Wadö ante në wadö cædäni guiquënë iimäi ante mä pönëninque cædänipa. Wængonguï beyæ ante ee ate cænämaï inte botö wæwente bai emömo adinque wadäni botö imote waa acædänimpa, ante awinca nämönänipa. Minitö iñömö Wængonguï beyæ ante cædinque ee ate cænämaï imïni ininque tömënanäni nani cëbaï cædämaï iedäni. Wæætë nämönämaï inte Wængonguï beyænque ante cænämaï iedäni. Näwangä minitö iminite ämopa. Tömënanäni waodänique godö waa adäni æninque mäninque ænänipa. Wængonguï guiquënë waa adämaï incæcäimpa. ¹⁷ Bitö guiquënë Wængonguï beyænque ante ee ate cænämaï inte cæbi ininque awinca ñä mëmonte ayæ ocabo öni pæcate cæe. ¹⁸ Bitö ee ate cænämaï imi ininque, Waodäni edonque acædänimpa, ante änämaï inte wæætë, Mæmpoque acæcäimpa, ante mänömaï cæe. Bitö mänömaï cæbi adinque mönö Mæmpo në wëmö iñömö quëwengä inongä inte wëmö iñömö edonque adinque awëmö bitö cædinö ante wæætë eyepæ pönongä æncæbiimpa," ante Itota apænegacäimpa.

Öönædë mïni waa pönï manguincoo ante (Odoca 12.33-34)

¹⁹ Godömenque odömonte apænedinque Itota, "Tömëmo mäincoo, ante mancæte ante wædinque minitö inguipogaque cayæ cænte to tamonte iñömö cabo tē gæte da wënämaï iedäni. Edæ në ö ænänäni bæ tate nani ö ænguinque inguipogaque da wëmïni apa quëwëmïni. ²⁰ Öönædë ongoncoo guiquënë to tamönämaï impa. Cayæ guidämaï i ininque mäincoo wodämaï ongompa. Ayæ në ö ænguinäni adobaï mäniñömö bæ tate guidämaï inäni ininque mäincoo cöwë wë wodönämaï ee ongompa. Ininque, Waadete mïni cædincoo cabo tē gæte bai cædinque minitö öönædë waa pönï incoo mïni ænte manguinque ñöwo iñömö waodäni inänite waadedinque ee cædäni. ²¹ Edæ waa pönï minitö mäincoo ongöñömö minitö mäniñömö adoyömö quëwencæte ante wëmïni imïnipa, ante adinque botö mänömainö ante apænetabopa," ante Itota odömonte apænecantapa.

*Awınca wainca mönō ēmōnō ante
(Odoca 11.34-36)*

²² Ayæ odōmonte apænedinque, “Baonga quēwēninque mönō edonque adinque cæcæimpa, ante mönō awınca ēmōmōmpa. İninque awınca wainca ēmonte edonque ate bai bitō mīmōno adobai ñäo entawēninque, Nō cæbote, ante pōnēmi İninque bitō baonga nō cæte quēwēmaïmipa. ²³ Wæætē edæ awınca wii wainca ēmōninque adāmaï inte bai wentamō entawēmi İninque bitō, Wiwa cæbote, ante mīmōno pōnēñōmite bitō baonga wiwa cæbaïmipa. Edæ mīmō ñäo entawēñōmi wentamō ba İninque bitō quēwenguïmāmo mæ māmōnte bai baquïnō anguēnē,” ante Itota apænecantapa.

*Wængonguï beyæ cædinque mäincoo beyæ
cæqui
(Odoca 16.13)*

²⁴ Ante apænedinque Itota ayæ odōmonte apænecantapa. “Mēnaa awēnēna bayōnate waocä İñōmō mēnaa awēnēna nāna änō ante ædō cæte ēñente cæquiringäa. İñæmpa adocanque ingante püininque tōmengä wacä ingante waadebaingampa. Wæætē İngä miñæ tee empo godinque tōmengä mäningä ingante edæ wiwa adinque emō cæte gobaingampa. Minitō adobai Wængonguï beyæ ante nē cæmīni inte ædō cæte mäincoo beyæ ante cæte quēwenguïmīni,” ante Itota angacäimpa.

*Mæmpo Wængonguï mönō İmonte aa-
campa, ante
(Odoca 12.22-31)*

²⁵ Äninque, Itota ayæ godongämæ odōmonte apænedinque, “Mänōmaï beyæ botō mīnitō İmīnite İmaï ämopa, angantapa. Minitō inguipogaque mīni quēwenguïmāmo ante wädāmaï İedāni. Cænguï bequï ante ayæ weocoo ante wädāmaï İedāni. Cænguï cænte beyænque mönō dicæ quēwēmōngaa. Weocooque mönō mongænō beyænque dicæ quēwēmōngaa. Mönō quēwēmāmo İñōmō godōmenque impa. ²⁶ Ayamōidi awænæca nē cæwodāni İñānite amīnitawo. Tōmēnāni dicæ tōmēmō mīnte pæ ate tā pete daga wente mänāniyaa. Incæte mönō Mæmpo öönæde quēwēnōngä inte wæætē tōmēnāni İñānite eyepæ godongä cænāni aedāni. Minitō guiquēnē ayamōidi

İnämaï İñōmīnite Wængonguï mīnitō İmīnite godōmenque waa adinque eyepæ pōnōngä cænte apa wæwēmīni. ²⁷ Edæ Wængonguï nänō anganca quēwenguēnēmīni inte mīnitō, Wantæ İño incæ godōmenque quēwēmote, ante wæwēmīni incæte edæ ædō cæte nāmä cædinque godōmenque wantæpiyæ quēwenguïmīni.”

²⁸ Äninque Itota godōmenque odōmonte apænecantapa. “İninque mīnitō, Weocoo quincodō wēñaquïi, ante pōnente quīnante wæwēmīni. İñæmpa ongaicoo ömæde pæ İñōmō weocoo ante daque daque dadāmaï inte wodonte tīnämaï tōmenque pæ aedāni. ²⁹ Incæte Awēnē Tadōmōo wodi waëmoncoo pōni ēñagaingä incæ wii ongai bai ēñagacäimpa. Ongai İñōmō godōmenque waëmō pōni ēnodānīpa. ³⁰ Gaguïmæ İñōmō İimō ate edæ gongapamō guitodonte tanguinque pæ incæte ñōwoönæ Wængonguï pōnōngä waëmō wēñate ēnopa. İninque, Waëmō ēnodō nē pōnōngä inte Wængonguï mönō İmonte godōmenque eyepæ pōni pōnōngä ænte wēñacæimpa, ante pōnēmīniyaa. ³¹ İninque mīnitō, ‘Quïmōnō impa cænguïmōo,’ ante, ‘Quïmænō impa bequïmōo,’ ante ayæ, ‘Quincodō impa wēñaquïmōo,’ ante pōnēninque guīñente wæwēnāmaï İedāni. ³² Mänīnō ante wadāni nē ēñēnāmaï İñāni nāni cabo nāni cabo wädāni incæte mīnitō guiquēnē, Mönō æīnente wädō ante mönō Mæmpo İñōmō edæ do ēñengampa, ante pōnēninque edæ guīñente wädāmaï incæmīnīmpa. ³³ Wæætē edæ, Wængonguï Awēnē Odeye nempo quēwencæboimpa, ante nanguï cædinque mīnitō, Tōmengä nō cæte nänō waa quēwēnō bai adobai nō cæte waa quēwencæboimpa, ante adobai nanguï cæedāni. Mänōmaï quēwencæte ante tāno wæmīni adinque Mæmpo Wængonguï mänīnō ante do edæ eyepæ pōni pōnōngä æñōmīni mänīncooque mīni wädō ante adobai eyepæ pōnōngä æncæmīnīmpa. ³⁴ Mänōmaï İ İninque, İimō ate æbānō cæquïi, ante guīñente wädāmaï İedāni. Edæ İimō ate mänīnō ante pōnēninque eyepæ pōnente inguïmpa. İninque mīnitō, Nōwoönæque æbānō cæquïi, ante guīñente pōnēninque mänīnganca pōnente quēwēedāni,” ante Itota

odömonte apænegacäimpa.

7

Wadäni inänite apænte änämaï iedäni, ante (Odoca 6.37-38, 41-42)

¹ Mänömainö ante odömonte apænedinque Itota godömenque apænegacäimpa. “Minitö wacä ingante, Wënæ wënæ imipa, ante apænte änämaï iedäni. Edæ mini apænte wæquinque minitö wadäni inänite apænte äminipa. ² Minitö wadäni inänite tee mante godömini nani ænganca wæætë adoganca pönönäni æncæminimpa. Ayæ mini apænte anganca adoganca apænte änäni wæcæminimpa. ³ Bitö töninäcä wædænque wënæ wënæ cæcä iñongante bitö guiquënë nanguï bitö wënæ wënæ cædinö ante pönänämaï inte quinate tömengä ingante piinte anewemii. Tömengä edæ awinca guiyä mæ owo emongä bai entawente wæyongante bitö wæætë awæmpa wææ emongä bai wææ entawemi inte ædö cæte ate bai tömengä ingante apænte ämii. ⁴ Edæ tömëmi awinca awæmpa wææ emonte bai bitö wënæ wënæ adimö emömi inte bitö töninäcä ingante, ‘Biwi, bitö awinca guiyangä mæ owo bai ate æ wimömoe,’ ante edæ abipa diyæ æ wimonguimii. ⁵ Iñæmpa wadö tedete wadö cædömi inte bitö edæ tömëmi awinca awæ wææ ongompa täno wido cæte ate edonque adinque bitö töninäcä awinca guiyä mæ owodö æmoncæbiimpa.”

⁶ Äninque Itota godömenque apænedinque, “Guintaidi inänite, Tömënäni cænguï, ante tæiyæ waëmö cænguï godönänitawoo. Edæ godönämaï inäni bai minitö adobai Wængonguï nänö tæiyæ waëmö apænedö ante nê Baa änäni inänite apænedämaï iedäni. Ayæ odæ wængänäidi weca waodäni wamoncoo waa pönï emoncoo wææntodönämaï inäni bai minitö adobai Wængonguï beyæ waa pönï nani apænegainö ante nê eñente cædämaï inäni inänite apænedämaï iedäni. Edæ odæ wængänä pinä gäwa baö wänä nænte bai cædinque tömënäni eñänämaï inte cædinque dadi emænte tömëmini baö wangö pocænte bai piimainäni, ante minitö apænedämaï ñine cædäni,” ante Itota apænegacäimpa.

Pönömi æmoe, ante mönö angæimpa, ante (Odoca 11.9-13; 6.31)

⁷ Ayæ apænedinque Itota, “Pönömi æmoe, ante nê angä bai cædinque minitö mini ænguïnö ante Wængonguï ingante apæneedäni. Æyömönö ii, ante nê diqui diqui mingä bai cædinque minitö, Æbänö ii, ante ædæmö eñencæte ante Wængonguï ingante wede pönente apæneedäni. Odemö mönitö beyæ wi ænecæimpa, ante aa pecä bai cædinque minitö, Æbänö cæquïmoo, ante eñencæte ante Wængonguï ingante nanguï apæneedäni. ⁸ Edæ, Pönömi æmoe, ante nê änäni iñömö edæ do ænänipa. Nê diqui diqui minäni adobai do adänipa. Ayæ odemö ponte nê aa pedäni tömënäni nani guiquinque edæ do wi ænete bai bacæimpa.”

⁹ Ayæ, “Bitö waobi inömi inte eñëmi. Bitö wëñængä cænguï ante päö angä eñëninque bitö dicæ dicaque pædæ godömiyaa. ¹⁰ Gäyæ angä ininque bitö tæntæ incæ dicæ pædæ godömiyaa. ¹¹ Mini waocabo nê wiwa cædömini incæ, Quïnö waa i, ante eñëninque minitö wëñænäni inänite waëmoncooque godömini ænänipa. Ininque mönö Mæmpo öönædë nê quëwengä iñömö nê änäni inänite waëmoncooque ante godömenque pönongampa,” ante Itota odömonte apænecantapa.

¹² Ayæ, “Minitö, Waodäni botö imote waa cædäni æninque waa tobaimopa, ante wæminitawo. Ininque mini ante wædö bai ante minitö tömënäni inänite adobai waa cædäni. Mäninonque ante wææ ancæte ante dodäni, Iïmaï cædäni, ante wææ angadänimpa. Ayæ Wængonguï beyæ nê apænedäni adodö ante ancæte ante yewæmongadänimpa. Ininque botö änö bai cædinque minitö tömënäni nani angainö bai do edæ cæbaiminipa,” ante Itota odömoncæte ante apænecantapa.

Odemö guiyänemö ante (Odoca 13.24)

¹³ Itota godömenque odömoncæte ante iïmaï apænecantapa. “Minitö guiyänemö guidinque quëwenguïnö taadonque pödäni. Wænguïnö godö guiquinemö guiquënë yabæ inö ñænænemö ongö

adinque tæiyænāni önonque pö guuite edæ tömēnāni nāni wænguinque ñænænnonque godānipa. ¹⁴ Wæætē wædænque ināni guiquēnē diqui minte guiyānemō adinque quēwenguinō guiyānō guuite pōnānipa,” ante Itota apænecantapa.

Awæ æbānō iwæ, ante tömenca bete eñengæimpa, ante (Odoca 6.43-44)

¹⁵ Itota ayæ godömenque odömonte apænecantapa. “Pancadāniya, Wængonguī beyæ nē apænemōni imōnipa, ante nē babæ apænedāni iñōnānite mīnitō gomō ate tömēnāni inānite eñēnāmaī iedāni. Tömēnāni iñōmō edæ mēñēidi bai ināni incæ obega æmontai bai wēñate bai babæ cædānipa. Obega ee quēwēnāni bai ee cæmōni imōnipa, ante edæ babæ ante pōnāni tamēñedāni. ¹⁶ Edæ tömenca adinque mīnitō, Awæ æbānō iwæ, ante tā pete bete do eñēmīni bai, iñāni ædānidō ināni, ante eñencæte ante tömēnāni nāni cædinō adinque edæ do eñencæmīnimpā.”

“Yowemō æncæte ante waodāni dicæ daa mongæwāa tā pete ænāniyāa. Igowæñeca æncæte ante waodāni dicæ wæntowāa edæ tā pete ænāniyāa. ¹⁷ Waiwæ tömāwæ wainca incapa. Baawæ wæætē baaca incapa. ¹⁸ Waincawæ incæ ædō cæte baaca incaquīi. Wæætē wiwa iwæ incæ ædō cæte wainca incaquīi. ¹⁹ Awæ quiwæmenque wainca incadāmaī i inique māniwæ tömēwæ mæ yete gongapamō guitodōnāni gonguinque ñongæmpa. Tömēnāni adobai nāni gonte wæquinque babæ cædānipa. ²⁰ Inique, Awæ æbānō iwæ, ante tömenca adinque do eñēnāni bai waocā nānō cædō ante adinque, Tömengā æbānō ingāa, ante edæ do eñencæmīnimpā,” ante Itota apænecacāimpa.

Wii tömānāni öönædē guiquināni, ante (Odoca 13.25-27)

²¹ Ayæ godömenque odömonte apænedinque Itota iīmaī apænecantapa. “Botō imote, ‘Awēnē, bitō botō Awēnē imipa,’ ante nē tededāni nāni tededō beyænque ædō cæte öönædē Awēnē Odeye ömæ guiquināni. Wæætē mönō Mæmpo öönædē quēwengā nānō änō bai nē cædingā iñōmō

tömenganque guicæcāimpa. ²² Inique bayonte pancadāniya botō imote, ‘Awēnē, Awēnē,’ aninque, ‘Bitō beyæ apænecacāimpa. Ayæ, Bitō emōwo apænedinque wēnæ inte wido cægamōniī ae. Bitō emōwo apænedinque mōnitō, Ate pōnencædānimpā, ante bamōnengæ cædinque nanguī waa cægamōniī ae,’ ancædānimpā. ²³ Eñēninque botō wæætē, ‘Iñæmpa botō mīnitō imīnite cōwē adāmaī inte tæcæ abopa. Nē eñēnāmaī cædimīni inte botō weca ongōnāmaī gobæwedāni,’ ancæboimpa,” ante Itota apænecacāimpa.

Nē mænōna inate ante (Mäadoco 1.22; Odoca 6.47-49)

²⁴ Ayæ wæætē odömōninque Itota iīmaī apænecantapa. “Inique edæ botō apænebo eñēninque nē eñente cædāni iñōmō tömēnāni waocā nē eñengā inte nānō nō eñente cæi bai cædānipa. Nē eñengā iñōmō tæēmoncaa mænongampa. ²⁵ Tæēmoncaa mænongā ate cōönæ nanguī cæ ate æpæ eyede aninque pö tapæmpa. Ayæ woboyæ nanguī pæmænte pö incæte oncō tæēmoncaa mænonte ongō inique ædō cæte cabænte bobænte guiquīi. Nē eñente cædāni iñōmō māniñōmō mænongā bai inte todānipa. ²⁶ Wæætē botō apænebo eñēninque nē eñēnāmaī cædāni guiquēnē tömēnāni iñōmō waocā ocaī ömæcacā nānō eñēnāmaī cæi bai cædānipa. Nē ömæcacā iñōmō emōnaiya aquīi iñōmō mænongampa. ²⁷ Aquīi iñōmō mænongā ate cōönæ nanguī cæ ate æpæ eyede ante tapæmpa. Ayæ woboyæ nanguī pæmænte pö adinque mānincō öñonte ætæwo goquinque edæ do acapowate bogocæ tæ go wææmpa. Nē eñēnāmaī cædāni iñōmō māniñōmō mænongā bai inte wædānipa,” ante Itota odömonte apænecacāimpa.

²⁸ Māninganca ante iinque apænecā eñēninque tömānāni, Quinō bai angāa, ante guīñente wædinque, ²⁹ Wīi mönō imonte nē odömōnāni nāni odömōnō bai tömengā iñōmō nē angā inte bai edæ godömenque nöingā ante odömōngā eñēmōmpa, ante tedegadānimpā.

8

*Në baadingä ingante Itota wadæ caacampa**(Mäadoco 1.40-45; Odoca 5.12-16)*

¹ Mänii änanquidi ongöningue iinque apænete wæængä adinque tæiyænäni tömengä miñæ wæængadänimpa. ² Tömengä miñæ tee empote wææ goyönäni wacä baate eñawengä inongä inte eyepæ pö bee téninque Itota önöwa gääné ædæ wææningue apænecantapa.

—Awënë, Bitö Ao ämi inte wadæ caabi iinque botö waintai baabaïmopa.

³ Äñongante Itota pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

Angä iinque ñömæintai nänö eñadintai dæ baadinque tömengä waintai edæ do baacantapa. ⁴ Itota edæ tömengä ingante,

—Botö æbänö cæboo, ante wadäni inänite mäo apænedämaï imäwe. Wæætë, Näwangä impa, ante acädänimpa, ante cædinque bitö, Wængongui qui, ante në godongä weca töingä godinque waintai bitö baadintai odömömi acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöningue bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængongui qui, äninque në godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante Itota angacäimpa.

*Capitäo ingante në cæcä ingante Itota cæcä waa bacampa**(Odoca 7.1-10)*

⁵ Mänii pöningue Capënaömö pö guiiyongä odömäno tontadoidi awënë capitäo incæ, Itota pönö cæcæcäimpa, ante apænecæte ante pongantapa. ⁶ Pöningue tömengä,

—Awënë, botimote në cæcä iñömö cömängä badinque nanguï pönï nantate oncönë öñongampa cæbii.

⁷ Ante äñongante Itota,

—Gote cæbo waa bacä ae.

⁸ Angä eñëningue,

—Awënë eñëmi. Botö waëmö imopa diyæ bitö botö oncönë pö guiquimii. Edæ bitö adoyömö ongöningue ämi iinque botö imote në cæcä waa bacæcäimpa. ⁹ Bitö iñömö Awënë Wængongui ingante në eñente cædömi imi bai botö adobai wacä awënë

ingante në eñente cæbo imopa. Iinque botö awënë äabo inte botö awënë beyænque ämo eñëningue tontadoidi wæætë guñente wædinque botö änö ante eñente cædänipa. Iinque adocanque ingante botö, Goe, ämo eñëningue edæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo eñente pongampa. Ayæ botö imote në cæcä ingante, Cæe, ämo eñëningue edæ do cæcampa.

¹⁰ Ante tontado capitäo nanguï eñengä inte apænecä eñente wædinque Itota wæætë tömengä miñæ tee empo pönäni inänite apænedinque,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Mönö idægocabo iñömönte mäningä wede pönengä ingä bai adocanque incæ edæ dæ angä awædö, angantapa. ¹¹ Incæte iimainö ante apænebo eñëedäni. Mönö wæmæidi Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi öönæde Awënë Odeye ææmæ ponte waa beyönäni edæ nænque tamönö gämænö quëwënäni tönö nænque guidö gämænö quëwënäni iñömö idægoidi inämaï inäni incæ tæiyænäni adoyömö pöningue mönö wæmæidi tönö godongämæ becädänimpa. ¹² Wæætë Wængongui Awënë Odeye ömæ në guiquënenäni guiquënë tömënäni wëmö iñömö, nani guingo imonte Yæ yæ wæyömö mäniñömö guitodonte wæquïnänidö angüënë.

¹³ Äninque Itota wæætë tontado capitäo ingante,

—Ñöwo wadæ goe. Bitö pönönö bai do bacæimpa.

Ante äñongä adoyedë Itota nänö äniñedë incæ awënë ingä në cæcä do waa bagacäimpa.

*Pegodo nänögængä badä ingante Itota cæcä waa bacä**(Mäadoco 1.29-31; Odoca 4.38-39)*

¹⁴ Ayæ Itota mäniñömö pöningue Pegodo oncönë pö guite ayongä Pegodo nänögængä wäänä daicawo gawænte möimoga öñongä acantapa. ¹⁵ Adinque tömengä önompo pædæ wææmpote bæi ongongä ate onquiyængä wæætë gançæ badinque ængæ gantidinque Itota beyæ pönö cæcantapa.

Nantate wæwēnāni inānite Itota cæcā waa badānīpa

(Mäadoco 1.32-34; Odoca 4.40-41)

¹⁶ Māniōnæ gāwadecæ ba ininque wēnæ tōnō quēwēnāni tæiyænāni inānite ænte pōnāni adinque adodeque āninque Itota wēnæ inte wido cæcantapa. Ayæ quiēmē quiēmē nantate wæwēnāni inānite, Waa baedāni, angā waa badānitapa. ¹⁷ Itota mānōmaī cæcā ininque Wængonguī beyæ nē apænecā Itaiya wodi do iūmaī ante nānō angainō bai iinque batimpa. “Mōnō nantate wæwēmāmo ō æninque mōnō daicawoidi teēmente gote māo wido cæte bai cædinque tōmengā teēmente wængā beyænque quēwēmō imompa,” ante Itaiya nānō angainō bai Itota cægacāimpa.

Itota miñæ nē goinēna
(Odoca 9.57-62)

¹⁸ Itota iñōmō, Tæiyænāni godāmæ gongænāni awædō, ante pōnēninque tōmengā miñæ nē godāni inānite, Gāwapæ æmæ wedeca mantamīni taoboedāni. ¹⁹ Āninque ayæ ongōñongante wacā tōmēnāni nāni wææ yewæmongainō ante nē adingā inte nē odōmongā inongā inte Itota weca pōninque,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō ædōmē goyōmite botō bitō miñæ pō gocæboimpa.

²⁰ Angā ēñēninque Itota wæætē edæ,

—Babæ guintaidi iñōmō ontatodē monguī ēadāni inānīpa. Ayamōidi ongonta ēadāni inānīpa. Botō Waobo ēñagaīmo guiquēnē monguī ōmaabo imo apa poncæ āmii, ante Itota wææ apænægacāimpa.

²¹ Ayæ wacā tōmengā ēmiñængā incæ tōmengā ingante,

—Awēnē ēñēmi. Botō tāno gote botō wæmpo wængā ate daga wente ate pōmoe.

²² Āñongante Itota wæætē,

—Iñæmpa nē wæwocadāni incæ tōmēnāni guidēnāni wænāni ate ee abi daga wencædānīmpa. Bitō wæætē botō miñæ ee pōe, angacāimpa.

Itota angā ēñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäadoco 4.35-41; Odoca 8.22-25)

²³ Māniū tao gocæte ante wipodē guiiyongā tōmengā miñæ nē godāni godongāmæ guidīnque tōmengā tōnō tao godānitapa.

²⁴ Tao wogaa goyōnāni woboyæ iñontobæ nangui pōni pæmæninque æpæ mængonta mængonta pōninque gao gao goyonte wipo ñānæ ñānæ æi guidentapa. Itota iñōmō mō ñongantapa. ²⁵ Mō ñongā adinque tōmengā tōnō godāni iñōmō tōmengā weca gote, Ōmæmoncæcāimpa, ante tao cædinque,

—Awēnē, bete wæncæ cæmompā cæbii.

²⁶ Ante āñōnāni,

—Mīni pōnēgade, quīmæ guīñewēmīnii.

Āninque tōmengā ængæ gantidīnque, Woboyæ pæmænāmaī imāwe. Gāwapæ incæ cædāmaī næ gongæmāwe, angā ēñente woboyæ pæmænāmaī iñō gāwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænīmpa. ²⁷ Āñongā tōmēnāni ancaī guīñēninque nāmāneque tededīnque,

—Æcāmē inte angā ēñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guīñente wægadānīmpa.

Guedatabæ iñōmō wēncæ inte nē enempoda
(Mäadoco 5.1-20; Odoca 8.26-39)

²⁸ Māniū æmæmāa tao ti wæænte Guedatabæ pōñongā wēnæ inte quēwēna iñōmō wao wodido quēwente pōninque Itota ingante māmō bee tēnatapa. Tōmēna iñōmō, Waodāni taadō godāmaī incædānīmpa, ante wææ cæcæte ante nē piinte cædōna inte edæ, ²⁹ pō bee tēninque ogæ tededatapa.

—Bitō Wængonguī Wēmi inōmi incæ quīmæ mōnatō weca pōwēē. Iinque bayedē mōna pante wæquēnēnō ante pōnēninque bitō ñowo do pancæte ante pōmitawo, ante wædatapa.

³⁰ Ante āñōnate odæ wængānāidi nangui ināni a ongonte cænāni adinque, ³¹ wēnæidi guiquēnē Itota ingante āninque,

—Bitō cōwē wido cæcæte ante pōnēmi ininque edæ odæ wængānāidi baōnē āmi gobāimōnīpa.

³² Ante ancaa tedete āna ēñēninque Itota,

—Gobæwedāni, angā.

Ēñēninque tōmēnāni tao godīnque odæ wængānāidi baōnē guiiyōnāni odæncato wæætē ontadāa wæænōmēmō iñōmō gāwapæno pogodo wæi guiite becadote capo wægadānīmpa.

³³ Becadote wænāni adinque odæ wængānāidi nē aadīnāni guiquēnē pogodo wodīi wīnonte tōmēnāni quēwēñōmō māo,

Itota mänömaï cæcä wæmönipa, ante ted-edänitapa. Ayæ, Wænæidi tönö nê quëwënina inate Itota mänömaï cæcampa, ante wæmönipa, ante apænedäni. ³⁴ Eñëninque tömänäni Itota ingante bee tencæte ante tömënäni nâni quëwëñömö tate pönänitapa. Tömengä ingante adinque, Mönitö ömæ iñömö quëwënämaï gobäwe, ante nanguï angadänimpa.

9

Nê cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(Mäadoco 2.1-12; Odoca 5.17-26)

¹ Mäninö ante änäni eñëninque Itota wadæ godinque wipodë go guiidinque imæmäa tate tömengä quëwëñömö pongacäimpa. ² Pongä adinque wadäni nê cömäingä möimpataa öñöñongante edæ æmataæ æmataæ bæi ongöninque tömengä ingante næænte pönänitapa. Næænte pönäni adinque, Nê næænte pönänäni tönö nê cömäingä wede pönente pönänipa, ante adinque Itota iñömö nê cömäingä ingante,

—Botö wëmi eñëmi. Wænæ wænæ bitö cædimämo ante ñöwo ñimpo cætimpä.

³ Ante apænecä eñëninque edæ nê wææ odömönäni guiquënë pancadäniya nämäneque pönente tededinque, “İngä iñömö Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquingää. Edæ babæ ancædö.” ⁴ Ante pönëñönäni Itota tömënäni nâni pönëwëno ante önöwëninque do eñëninque edæ,

—Minitö mïmöno quïmæ wiwa ante pönëwëminii. ⁵ “Nê cömäingä nänö wænæ wænæ cædimämo ante do ñimpo cætimpä,” ante botö Wængonguï bai ämo eñëninque minitö guiquënë, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante pönëminipa. Ayæ wæætë, “Ængæ gantidinque dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængonguï bai cæbo adinque minitö edæ, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante adobai pönëmini imäminipa, ante awædö. İñæmpa mänömainö ante pönëmini ininque minitö edæ æbänö cæquënëmo imo äminii.

⁶ Incæte woadäni nâni wænæ wænæ cædimämo ante botö Waobo eñagäimo inte inguipoga quëwëninque nê ämo inte

ñimpo cæbo quëwënänipa, ante minitö edæ eñencæminimpa, ante botö iïmaï cæbopa.

Äninque edæ nê cömäingä ingante edæ, —Ængæ gantidinque bitö möimpata topo cædinque ænte tömëmi oncönë næænte goe.

⁷ Angä eñëninque cömäingä iningä incæ edæ ængæ gantidinque tömengä oncönë wadæ gocantapa. ⁸ Dao dao gocä ate wædinque godongämæ ongönäni iñömö, Æbänö cæcäi, ante eñënamäi inte guïñente wædinque, Wængonguï pönö cæcä beyænque waocä ñöwo nê angä badinque mänömaï cæcä amönipa, ante pönëninque, Wængonguï bitö ñäö bai emömi inte tæi piñænte cæbi amönipa, ante watapæ apænegadänimpa.

Mäateo ingante Itota angä tee empote gocampa

(Mäadoco 2.13-17; Odoca 5.27-32)

⁹ Itota edæ mäninö godömenque gocæ cæte ayongä adocanque Mäateo iñömö, Odömäno awënë qui bacæimpa, ante godonte æinta nâni æincönë ongonte cæcä adinque Itota guimö adinque Mäateo ingante angantapa.

—Botö miñæ pöe, angä.

Eñëninque Mäateo edæ do ængæ gantidinque Itota miñæ tee empote wadæ gocantapa.

¹⁰ Ayæ ate Itota tömengä miñæ nê godäni tönö Mäateo oncönë go guuite cængöñönäni odömäno awënë beyæ nê æwënäni tönö nê eñënamäi cædäni tönö nanguï inäni ponte godongämæ cænänitapa. ¹¹ Adinque Padi-teoidi guiquënë tömengä miñæ nê godäni inänite äninque,

—Minitö Awënë nê Odömongä iñömö odömäno awënë beyæ nê æwënäni tönö nê eñënamäi cædäni tönö quïmæ godongämæ cæwengää.

¹² Änäni eñëninque Itota,

—Nê waa ingä guiquënë, Cæbi waa baboe, änämaï ingampa. Nê wænæ wænæ inte wæcä guiquënë dotodo ingante, Cæbi waa baboe, ante do aa pecampa. ¹³ Pancadäniya, Nämä incæ nö entawëmo imopa, ante nê änäni inänite adinque botö nê dotodo bai adobai inömo inte tömënäni inänite aa pedämaï incæboimpa. Wadäni guiquënë,

Nämä wēnæ wēnæ cæbo imopa, ante nē ānāni guiquēnē, Wængonguī gāmænō poncædānimpa, ante botō tōmēnāni inānite aa pecæ pōnōmoimpa. “Baō, Wængonguī quī baquimpa, ante nē iya tānāni inānite wīi ainēwædō, wæætē godō waadete waa cædāni inānite ainēmo imopa,” ante Wængonguī angā apa quēwēnāni. Nōwo edæ godinque Wængonguī nānō ānō æbānō ante angā ēñente pōmæwedāni, ante Itota apænegacāimpa.

Et ate cænāmaī ingæimpa, ante nē ānāni (Māadoco 2.18-22; Odoca 5.33-39)

¹⁴ Māniñedē Wāō miñæ nē godāni pōninque Itota ingante āninque,

—Paditeoidi tōnō Wāō miñæ mōni go-cabo tōnō mōntonque Wængonguī beyæ ante ee ate wīi cæmōnīpa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē quīnante Wængonguī beyæ ante cædāmaī inte edæ do cænānīi.

¹⁵ Ānāni ēñēninque Itota wæætē,

—Onguīñægā nē monguingā nānō wente ænte nē pōnāni baī inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente baī cænāmaī inguīnānīi. Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingā, nāni nē ānongā baī iñōmote wadāni ponte botō imote ō ænte gocædānimpa. Mānōmaī cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaī inte wæcædānimpa, ante apænedinque Itota godōmenque iīmaī ante apænegacāimpa.

¹⁶ “Waacā dicæ mīincoo æninque pedæncōoga pōnō tadōmonguingā. Mānōmaī cæcā ininque edæ mīincoo incæ dobæ gāni tamonte guipite ate godōmenque wānā tente baquēnē. Mīnitō, Awente baī cænāmaī inte waa quēwengæimpa, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæncōo baī inte ēwenguincoo baī ēnepa. Codito nempo wat-apæ quēwengæimpa, ante botō apænedō guiquēnē mīincoo baī inte quēwenguīne ēnepa. Īninque ēwenguīne tōnō quēwenguīne edæ ædō cæte adoyōmō ēñente cæquīi.

¹⁷ Ayæ adobāi yowepæ biīnōmæ nāni āmæ mīimæ æninque woadāni ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñiñænguīnānīi. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñæñāni ĩninque yedæ æninque ætæwo goquīnō anguēnē. Wæætē edæ æmontai mīincadedē pe

ñiñænte ate yedæ æninque tæi æbænāmaī ee ongōñō edæ mīimæ tōnō æmontaicade adobāi ee ongongæimpa, apa quēwēminīi,” ante Itota apænegacāimpa.

Gaido wēñægā beyæ cæcæ goyongante

onquiyægā Itota weocoo gampocampa (Māadoco 5.21-43; Odoca 8.40-56)

¹⁸ Tōmēnāni inānite tæcæ apæneyongā wacā tōmēnāni odōmōincō awēnē ĩnongā inte Itota weca ponte ædæ wææninque apænecantapa.

—Botō wēñægā baquēcā iñōmō edæ dobæ wæncæ cæcampa cæbīi. Bitō ponte tōmengā ingante gampobi ate quēwencæcāimpa.

¹⁹ Angā ēñēninque Itota iñōmō ængæ gantidinque tōmengā tōnō goyōna tōmengā miñæ nē godāni godongāmæ godānitapa.

²⁰ Idōmæ goyōnāni edæ wacā onquiyægā wantæpiyæ dote wadepo cōwē wepæ wantæ bidāmaī wææ wæwēningā iñōmō ñōwo Itota ōnōñabæ ĩnō pōninque tōmengā weocoo yæwedecooque gampocantapa.

²¹ “Tōmengā weocooque gampote waa bawēnēmote,” ante onquiyægā nāmā pōnēninque gampocantapa. ²² Gampocā ate Itota dadi ēmæmonte adinque,

—Onquiyæmi, wæwēnāmaī ĩe. Bitō wede pōnēnō beyæ edæ wantæ bawēnēmīpa.

Ante āñongā do edæ wantæ bawēnengacāimpa.

²³ Itota mānīi godinque awēnē oncōnē go guīte ayongā nē ōōña baī ōōnāni tōnō nanguī ĩnāni cægonte Yæ yæ wædāni ĩnānite adinque, ²⁴ tōmēnāni ĩnānite,

—Gā goedāni, āninque, ĩñæmpa iñōmō wēñægā wodi wīi æmæwo wængampa. Ōnonque edæ mō ñongampa.

Angā ēñēninque tōmēnāni, Angantedō amīni, ante tōmengā ingante badete todānitapa. ²⁵ Ayæ mānīi angā taodāni adinque Itota pō guīdinque wēñægā baquēcā wodi ingante pædæ wææmpo bæi ongonte tōō æmægā ate wēñægā ængæ ganticantapa. ²⁶ Mānōmaī cæcā adinque nē adāni iñōmō gode ā gode ā cædāni ate māniñōmō quēwēnāni tōmānāni ēñengadānimpa.

Babetamōna ĩnate Itota gampomongā waa adapa

²⁷ Itota wadæ gote godömenque goyongä babetamöna tee empo ponte aa pedinque,
—Awënë Dabii pæimi inömi inte mönatö imönate pönö waadete waa cæbi æmönæ, ante ancaa aa pedatapa.

²⁸ Aa peyöna tömengä edæ oncönë go guicä adinque adoyömö pö guidatapa. Guida adinque Itota tömëna inate,
—Mina änö ante nö waa cæquimo, ante pönëmïna.

Äñongante,
—Ao. Awënë, bitö änö bai cæcæbiimpa, ante pönëmönapa.

²⁹ Apænedä eñëninque Itota pædæ gopo gampomöninque,
—Në pönëmïna inïmïna inte mïna pönenganca do waa bacæmïnaimpa.

³⁰ Ante äñongä edæ tömëna awinca wi æmante bai adatapa. Itota iñömö edæ,
—Botö cædinö ante apænedämaï inguënë quëwëmïnaa. Edæ pæ wëneyömïna eñënamäi incædänimpa, ante nanguï angantapa.

³¹ Ìninque wadæ godinque Itota nänö äninö ante wïi eñente cædinque tömëna, Itota mänömaï cæcä waa bamontamönapa, ante tömämæ mäo apænedä eñengadänimpa.

Wënæ inte wido cæyongä babetadecä ìningä tedecampa

³² Wadæ goyöna edæ wënæ tönö cæcä inte babetadecä inongä ingante Itota weca ænte pönäni. ³³ Adinque wënæ ingante Itota wido cæyongä babetadecä ìningä iñömö edæ do tedecä adinque tömänäni ancai guñëninque,

—Itota nänö cædö bai mönö idægocabo adocanque incæ dicæ cæcä atamongaa, ante wædänitapa.

³⁴ Paditeoidi guiquënë,
—Wënæidi awënë tönö cædingä inte tömengä wido cæcä apa anewënanii, ante pïngadänimpa.

Itota waodäni inänite waadete waa acampa

³⁵ Itota iñömö nanguï nani quëwëñömö ayæ wædænque nani quëwëñömö wayömö wayömö godinque Wængonguï angä nani eñente yewæmongainta ate odömöincönë go guii go guii cædinque odömongä

adänitapa. Ayæ, Mönö Awënë Odeye inguipoga oo ponguinö anguënë, ante nänö waa pönï äninö ante apænegä eñënanitapa. Ayæ quiëmë daicawo cæpämö adinque quiëmë wæncæ cæte wæwënö adinque tömengä godö cæcä waa badänitapa.

³⁶ Cæningancoo bai waodäni incæ bacoo inäni iñönäni në aadingä dæ angä bai inänipa, ante acantapa. Mänömaï inäni inte babæidi wiñaate wædinäni bai ængæ gantidämaï inäni bai waodäni incæ wæwëñönäni Itota tömënanï tönö godongämæ wæwente bai pönengantapa. ³⁷ Ayæ tömengä miñæ në godäni inänite apænedinque,

Tömëmoncoo bacoo bai inäni iñönänite tä pete inäni bai në gode änäni iñömö mënäniya pönï inänipa cæmïni. ³⁸ Tömëmoncodë gæqui angä Awënë iñongante munitö tömengä ingante apænedinque, Tömëmoncodë në gæquinäni da godömi gote gæte bai äñete poncædänimpa, ante Wængonguï ingante apæneedäni, ante Itota apænegacäimpa.

10

Itota angä ate dote ganca inäni në gode änäni badänipa

(Mäadoco 3.13-19; Odoca 6.12-16)

¹ Ayæ ate tömengä miñæ në godäni önompo tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni iñönänite Itota äñecä pönäni ate tömengä, Botö pönö cæbo ate munitö në ämïni badinque wënæidi në wentamö ewocadäni inänite wido cæcæminimpa, angantapa. Ayæ, Quiëmë daicawo gawænäni incæ quiëmë beyæ wæncæ cæte wæwënäni incæ munitö eyepæ inte godö cæmïni ate në wæwëninäni waa bacædänimpa, ante pönö cægacäimpa.

² Itota nänö në da godöninäni önompo tipæmpoga go mënäniya mänimpodäni inänipa, ante adinque, Dote, ante nani gocabo inänipa, ante tededänipa. Tömënanï iïmaï emönäni inänipa. Tänäda Timönö Pegodo mönö änogä tönö Æntade näna caya inapa. Ayæ Tebedeo wëna Tantiago tönö Wäo näna caya inapa. ³ Pedipe tönö Batodömëe mënaa inapa. Odömäno awënë beyæ në æwëningä Mäateo tönö Tömato mënaa inapa. Adepeo wengä Tantiago tönö Tadeo inapa. ⁴ Wacä, Mönö ömæ ingæimpa,

ante nē nanguī cædingā incæ wacā Timönō ingampa. Ayæ Itota ingante odömōnte nē godonguingā Codaa Icadote mönō ānongā ingacāimpa. Mānimpodāni Itota miñæ nāni, Dote, ante gocabo inānīpa.

Wængonguī Awēnē ingantedō ante apæneedāni, ante Itota angā godānīpa (Mäadoca 6.7-13; Odoca 9.1-6)

⁵ Īnīnque Itota miñæ nāni, Dote, ante gocabo iñōnānite tōmengā, “Mīnitō idægoidi ināmaī ināni taadō godāmaī inte edæ Tāmadiāidi nāni quēwēñōmō go guīdāmaī iedāni, ante da godongantapa. ⁶ Edæ cæningāidi obegaidi gueogæ gote bai inōnāni inte mönō idægocabo taadō oda cædinque tōmēnāni nāni wē wom-onte wænguīnō godānīpa, ante adīnque mīnitō tōmēnāni weca gote cæedāni. ⁷ Godīnque mīnitō, Öönædē Awēnē Odeye oo poncæcāimpa cæmīni, ante māo apænemīni eñencædānīpa. ⁸ Ayæ quiēmē beyæ nantate wæwēnāni adīnque godō cæmīni ate waa bacædānīpa. Do wænīnāni inānite godō cæmīni ate ñāni ömæmoncædānīpa. Baate ināni inānite godō wadæ caamīni waintai baacædānīpa. Wēnæidi inte godō wido cæedāni. Botō önonque ānāmaī inte pōnō cæbo ænimīni inte mīnitō botō cæbo bai adobaī cædinque wadāni inānite ānāmaī inte önonque godō cæmīni æncædānīpa,” ante Itota angantapa.

⁹ Ayæ, “Mīnitō gocæ cædinque, Godonte æinta, ante tīguitamō incæ oodo incæ padata incæ edæ wente æincadedē da wente ænāmaī iedāni. ¹⁰ Edæ wadāni beyænque nē cæcā iñōmō tōmengā eyepæ ænte quēwencæcāimpa cæmīni. Māincoo da wenguīncade ænāmaī inte goedāni, Weocoo mīni eñacooque eñate awæncata mīni ewataque ewate ongonto mīni nææntoque næænte goedāni,” angantapa.

¹¹ Ayæ apænedīnque Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite angantapa. “Nanguī pōni nāni quēwēñōmō incæ wædænque ināni nāni quēwēñōmō incæ mīnitō māniñōmō go guīdīnque waocā nē nō cæcā ingante ante diqui minte adīnque māningā oncōnē go guīite owodīnque wayōmō mīni go quēwenganca

mānīncōnenque quēwēedāni. ¹² Mānīncōnē go guīdīnque, Īñānāni, waa quēwēedāni, æedāni. ¹³ Ayæ ānīnque, Mīnitō weca æbānō pō guīite quēwenguīmōnīi, āñōmīni Ao ānāni ate mīnitō tōmēnāni weca go guīite gānē pōnēnīnque ee quēwēedāni. Wæætē nō cædāmaī ināni adīnque mīnitō edæ ee quēwēnāmaī edæ wadæ gomīni wæcædānīpa. ¹⁴ Edæ, Pōedāni, ānāmaī ināni adīnque ayæ mīnitō apænemīni eñēnāmaī ināni ĩnīnque mīnitō wæætē tōmēnāni oncodo tao godīnque, Mīnitō quēwēñōmō nāwate awædō, ante odōmoncæte ante cædinque önōwa wadæ wadæ cæwate wadæ goedāni. ¹⁵ Edæ nāwangā āmopa. Botō apænte anguīōnæ iñonte Todōmä iñōmō quēwengāināni tōnō Gömoda iñōmō quēwengāināni tōnō nanguī pante wæwēñōnāni mīnitō ĩmīnite nē Baa ānāni guīquēnē godōmenque pante edæ wæwencædānīpa,” ante Itota tōmēnāni inānite da godongā godānītapa.

Togænte pancædānīpa, ante

¹⁶ Ayæ ānīnque Itota, “Cōwā æedāni, angantapa. Mīnitō iñōmō nē cæningāidi bai iñōmīnite botō iñōmō mēñe bai ināni weca da godōmo godīnque mīnitō tæntæ nāmā wææ cæcæte ante nānō eñente cæbaī adobaī eñente cæedāni. Wæætē edæ equemō nānō ee cæbaī mīnitō adobaī piīnāmaī inte ee cæte quēwēedāni. ¹⁷ Ayæ edæ mīnitō ĩmīnite bæi ongōnīnque waodāni tōmēnāni nē apænte ānāni weca māo pædæ godōnāni æncædānīpa. Ayæ godōmenque tōmēnāni odōmōincōnē māo ænte godīnque mīnitō ĩmīnite tæi tæi pancædānīpa cæmīni. Īnīnque mīnitō edæ, Æbānō cæquīnāni, ante do eñēmīni inte edæ nāmā wææ aædāni. ¹⁸ Ayæ, Awēnēidi tōnō nē eñēnāmaī ināni adobaī eñencædānīpa, ante cædinque botō āmo eñēnīnque mīnitō ĩmīnite māo pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi weca ayæ tōmāmæ awēnēidi odeyeidi weca gōnōnāni gongænīnque mīnitō botō beyæ apæncæmīnīpa. ¹⁹ Māniñedē tōmēnāni nāni ænte māo gōnōñedē, Quīnō bai apænequīmoo, ante guīñēnete wædāmaī iedāni. Māniñedē edæ quīnō bai apænequīi, ante do eñencæmīnīpa. ²⁰ Īñæmpa wīi

nämä pönëninque apænequimîni wæætë mönô Wæmpo Önôwoca incæ apæneçä ëñëninque apænequimîni imînipa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mäniñedë edæ nâna caya iñönte adocanque näëmæ pîinînque, Wænoncæ, äninque tömengä tönîñacä ingante da godongä gocæcäimpa. Nâna wencaya iñönte mämpocä iñömö näëmæ pîinînque, Wænoncæ, äninque tömengä wengä ingante da godongä gocæcäimpa. Ayæ wëñænâni incæ wæmpoda inate näëmæ pîinînque mäo apænedâni ëñëninque wadâni tömënâni wæmpoda inate mämo wænönâni wæncædäimpa. ²² Ayæ, Coditoidi imînipææ, ante tömânâni botö ëmowo beyænque mînitö imînite nangui pîincädänîmpa. Pîinâni wæwëmîni incæ æcänö iimæca iinque baganca wæntædämaï inte botö ëmowo beyæ piinte badämaï ingää tömengä ingante botö æmo beyænque quëwencæcäimpa. ²³ Mäniñedë ate waodâni togænte pancæte ante mîni quëwëñömö pönâni ate wædinque mînitö iñömö wayömö wadâni nâni quëwëñömö wodii winöedâni, ämopa. Edæ näwangä ämopa. Edæ mönô Idægobæ wayömö wodii winöninque pancayömonga goyöminîni botö Waobo ëñagaïmo inte edæ do poncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²⁴ Ayæ, “Në odömongä ingante piinte cæyönâni tömengä miñæ në gocä ingante edæ ædö cæte piinte cædämaï inguinâni. ²⁵ Awënë në odömongä wæwente quëwëñongä tömengä miñæ në gocä guiquënë ædö cæte wæwëñämaï quëwëngüingää. Edæ në cæcä tömengä awënë bai bacä iinque idæwaa edæ imaimpa. Botö oncö ëacä bai në Awënë imo iñömöte wadâni, Wënæ awënë Beedboobi imidö angüënë, ante pîinâni incæ mînitö botö tönö mîni quëwencabo iñöminite wadâni godömenque wënæ wënæ ante pîincädänîmpa,” ante Itota apæneçä ëñëngädänîmpa.

*Guiñëñämaï iedâni, ante
(Odoca 12.2-7)*

²⁶ Ayæ apænedinque, “Incæte tömënâni inänite guïñëñämaï iedâni. Iñæmpa,

Adämaï incädänîmpa, ante quiëmë wë womonte i incæ iincayæ ate tömäa wi ænete bayonte edonque pönî bacæimpa. Ayæ quiëmë awëmö cæteï incæ iincayæ ate edonque pönî acädänîmpa. ²⁷ Botö wëmö iñömö mînitö imînite apænebo ëñente ate mînitö botö apænedö ante ñäo apäiyömö apæneçämînimpa. Ayæ godö wæntæ botö äninö ëñente ate mînitö æibæ oncömanca æidinque ogæ tedete apænemîni ëñencädänîmpa. ²⁸ Ayæ në baonque wænönâni inte önôwoca wænönämaï inâni inänite adinque mînitö tömënâni inänite guïñëñämaï iedâni. Wæætë edæ baö tönö önôwoca tadömengadænguipo në ömæe ëwëngä ingante guiquënë mînitö tömengä ingante guïñente wædâni.”

²⁹ Äninque, Itota godömenque apæneçantapa. “Wocä ayamöidi önompo æmæmpoque mänimpodâni beyæ tiguitamö adotamonque ante pædæ godongä amînitawo. Incæte mînitö Mæmpo änämaï iñönte ayamö adocanque incæ yæipodë wæænämaï ingampa. ³⁰ Mönô ocagui incæ æpoguïnö encamöö, ante Mæmpo Wængongui do ëñëninque mönô imonte aacampa. ³¹ Edæ, Ayamöidi bacoö pönî iinque önönque inänîpa, ante në äningä inte mönô Mæmpo iñömö mînitö imînite wæætë waa acä apa guïñëwëminîi,” ante Itota apænegacäimpa.

*Waodâni ëñëñönâni mönô Itota ingante
Ao angæimpa, ante
(Odoca 12.8-9)*

³² Godömenque apænedinque Itota, “Æcänö waodâni ëñëñönâni botö imote Ao äninque, Bitö botö Awënë inömi imîpa, ante äna tömengä öönædë æiyongante botö tömengä ingante wæætë edæ Ao äninque, Bitö iñömö botö miñæ në gogaïmi inömi imîpa, ante botö Mæmpo ëñëñongä ancæboimpa. ³³ Wæætë waodâni ëñëñönâni botö imote në Baa angaingä ingante guiquënë botö Mæmpo öönædë në quëwëngä ëñëñongä botö tömengä ingante adobaï edæ Baa ancæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

*Botö beyænque guëa pîincädänîmpa,
angampa
(Odoca 12.51-53, 14.26-27)*

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Ingui-poga quëwënäni piyænë cæte wæætedö wæætë cædämaï inte quëwencædänimpa, ante cæcæte ante Itota ïmæca pongaingä ingampa, ante mïnitö pönëmïnitawo. Ìñæmpa yaëmë næænte bai pömo ïmopa. ³⁵ Botö apænedö beyæ onguiñæna nana wæmpocaya incæ næëmæ pïncædaimpa, ante pömo ïmopa. Onquiyæna adobaï nana badancaya incæ næëmæ pïncædaimpa. Nana wæntecaya incæ næëmæ waadedämaï inte pïncædaimpa, ante pömopa. Mänömaï cæbo ïmopa, ante pönëmïniyaa. ³⁶ Ìninqe, botö änö beyæ nani owocabo incæ næëmæ waadedämaï pïncædänimpa,” ante apænegacäimpa.

³⁷ Ayæ apænedinque Itota ïmaï apænecantapa. “Edæ æcänö mæmpo tönö wäänä ïnate ædæmö waadedinque botö ïmote wæætë pönömenque waadedä ïñömö tömengä ïñömö botö nê ëmïñængä ædö cæte baquingää. Adobaï wëñængä ingante ædæmö waadedinque botö ïmote pönömenque nê waadecä ïñömö tömengä wæætë botö nê ëmïñængä ædö cæte baquingää. ³⁸ Ayæ æcänö botö mïñæ pöinena tömengä ïñömö edæ, Awæ botö wænguiwæ, ante næænte ponte bai cædinque, Wænönäni wæmo incæte Itota mïñæ cöwë gocæboimpa, ante poncæcäimpa. Wæætë æcänö mänömaï cædämaï ïna guiquënë tömengä ædö cæte botö nê ëmïñængä inguingää. ³⁹ Æcänö nämanque pönente, Ìmæcaque waa quëwenguïmo, ante änaa tömengä ïñömö quëwënämaï incæcäimpa. Wæætë edæ, Wæmo incæ wæwëmo incæ botö öönæde Awënë angä ëñente cöwë cæcæboimpa, ante æcänö äna guiquënë tömengä ïñömö edæ cöwë quëwencæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Në pönengä nänö waa cædinö beyæ eyepæ æncæcäimpa
(Mäadoco 9.41)

⁴⁰ Ayæ apænedinque, “Mïnitö ïmïnite Ao äninque waocä botö ïmote do edæ Ao äningä ingampa. Ayæ botö ïmote Ao äninque botö ïmote nê da pönongaingä ingante do edæ Ao äningä ingampa. ⁴¹ Wængongui beyæ nê apænecä ingante bitö, Wængongui

beyæ nê apænebi inte pöe, ämi ïninqe Wængongui beyæ nê apænecä nänö paga ænganca bitö adopo æncæbiimpa. Ayæ nê nö cæcä ingante, Bitö nê nö cæbi inte pöe, ämi ïninqe nê nö cæcä nänö paga ænganca bitö adopo æncæbiimpa. ⁴² Näwangä ämopa. Bitö Itota mïñæ nê gobi inte æpæ becæbiimpa, ante bitö guiyangä ingante pædæ godömi ængä ïninqe bitö godöni beyæ eyepæ æncæbiimpa,” ante apænedinque Itota tömënäni ïnänite da godongä gogadänimpa.

11

Wäö tömengä mïñæ nê goda ïnate da pönongä pönapa

(Odoca 7.18-35)

¹ Ayæ tömengä mïñæ nani, Dote, ante gocabo ïnänite ïninqe apænedinque Itota wadæ godinque tömënäni nani quëwëñömö odömoncæte ante ayæ, Æñencædänimpa, ante apænecæte ante wayömö wayömö gocantapa.

² Mänïñedë edæ Wäö ïñömö tee mönete ongöñongante wadäni tömengä weca pöninque, Mönö Codito ïmaï cæcampa, ante tededäni ëñente wædinque Wäö wæætë tömengä mïñæ goda ïnate Itota weca da godongä godatapa. ³ Ìninqe Wäö beyæ ancæte ante pöninque tömëna ïmainö ante Itota ingante apænedatapa.

–Bitö ïñömö dodäni nani, Nê Ponguingä, ante nê angäimi adobi ïmitawo. Wæætë tömënäni nani nê angäimi ïnämaï ïmi ïninqe bitö wæætë, Wacä ponguingä, ante wänö cöedäni, ämitawoo. Æbänö mönitö cæquimönii, ante ëñencæte ante wæmönipa.

⁴ Ante äñönate Itota wæætë, “Mïnatö ponte ëñëñömïna botö æbänö apænebo ëñëmïnatawo, ante ayæ, Botö æbänö cæbo amïnatawo, ante mïnatö wæætë Wäö weca gote mäo apænemïna ëñengæda. ⁵ Botö godö cæbo ate babetamö ïninäni incæ waa bamonte adäni amïnapa. Cömante ïninäni incæ waa bate dao dao godäni amïnapa. Baate ïninäni incæ æmontai waëmöntai baadäni amïnapa. Babetamonca ïnäni ïñönänite botö godö cæmömo ate önömonca waa bamoncate ëñënäni amïnapa. Do æmæwo wænte öñönäni ïñönänite botö godö cæbo ate ñäni ömæmönäni amïnapa. Ömaadäni inte wæyönänite botö Wængongui

waa pöni nänö pönö cægainö ante apænebo eñente todäni aminapa. ⁶ Ayæ, Botö beyæ waocä wii piinte wadæ gocä iñömö tömengä watapæ nänö quëwenguinque edæ oda cædämaï incæcäimpa, ante apænebo eñëninque minatö Wäö ingante mäo adodö ante apænemina eñengæda,” ante Itota angantapa.

⁷ Angä eñëninque Wäö beyæ nê änäna wadæ goyöna edæ Itota wæætê tömänäni inänite, Wäö æbänö ingää, ante apænecantapa. “Minitö guiquënë quinä acæte ante önömæca gominitapa. Cæwipa woboyæ pæmænte ate æmænö ædæ æmænö ædæ gobaingä ingante minitö dicæ acæ gominitawogaa. ⁸ İninque edæ quingänö ingante acæte ante gominitapa. Waocä weocoo waëmoncoo mongænongä ingante minitö dicæ acæ gominitawogaa. İñæmpa waëmoncoo mongængä iñömö awënë oncönê quëwengä apa quëwënanii. ⁹ İninque edæ quinate gominitawo. Minitö mini nê go acæ cædongä iñömö edæ Wængongui beyæ nê apænecä ingantawo. Nawangä impa. Wængongui beyæ nê apænecä Wäö ingampa. Incæte tömengä wii Wængongui beyæ nê apænegainäni bai inongä inte godömenque nanguï cæcä ingampa, ante apænebo eñëmaïminipa. ¹⁰ Wængongui iïmaï angampa, ante yewæmongatimpa.

‘Botö beyæ nê apænecä ingante da pönömo pöninque tömengä taadö täno beyænte bai cæcæcäimpa.

Tömengä bitö Codito İmi beyæ ante taadö waa pinonte bai waa cæcæcäimpa.’

Mänömainö ante dodäni adocä Wäö ingantedö ante pönëninque yewæmongadänimpa.

¹¹ Nöwo iñömö ämo eñëedäni. İmæca mini eñagaincabo iñöminite æpænê mönö nê guidönongä Wäö adocanque ñænængä iñongante wacä tömengä bai edæ dæ angampa. Incæte öönæde Awënë Odeye nempo quëwënanii iñönäni adocanque guiyangä pöni ingä incæte Wäö pönömenque wædangä ingampa,” ante Itota apænecantapa. ¹² Ayæ iïmaï ante godömenque apænecantapa. “Wäö täno nänö apænedöñedê ayæ godömenque ñowo ganca tæi piñænäni pogodo pöninque,

Öönæde Awënë Odeye nempo mönö wäänê guicæimpa, ante tee tate guite bai cædinque, Mönö Awënë incæcäimpa, ante edæ ö ænte bai cædänipa. ¹³ Edæ Wængongui beyæ nê apænegainäni tönö, İïmaï cæedäni, ante nê wææ angaingä tönö tömënanii tömänäni edæ, Awënë poncæcäimpa, ante cöwê Wäö nänö ponganca apænegadänimpa. ¹⁴ İninque, Ediya wodi ayæ poncæcäimpa, ante nänii nê änongä Wäö iñömö adocä ingampa, ante pönëminiyaa. ¹⁵ Eamonca ongonte eñëedäni,” angantapa.

¹⁶ Godömenque apænedinque Itota iïmaï angantapa. “İnguipogaque ante nê quëwënanii iñömö quingämê bai inänipa. Quiëmê bai edæ quëwënanipa. Wëñænäni mönö godonte æiñömö tæ contate owempodäni nänii owempodö bai edæ adobai cædänipa, ante awædö. Wëñænäni nänii owempote cæcabo incæ ææmæ cæte bai owempote cædinque wadäni inänite aa pedänipa. ¹⁷ ‘Minitö beyæ ööña we we ööñömöni minitö wæætê edæ äwadämaï iminitapa töö,’ ante owempodinque wëñænäni piinte tedewënanipa. Ayæ wæætê, Waocä do wængä ate nänii wæbai ante wëñænäni nänii owempote cæcabo iñömö, ‘Mönitö Ca ca wæyömöni minitö wæætê edæ wædämaï imini wæmönipa,’ ante piïninque aa pedäni bai ñowodäni iñömö edæ adobai piinte tedewënanii inänipa. ¹⁸ İïmaï edæ impa. Wëñænäni nänii wædö bai Wäö iñömö cængui cænämaï tepæ bedämaï ponte quëwëñongante ñowodäni guiquënë, Wënæ tönö Wäö quëwengampa, ante piïnänipa. ¹⁹ Ayæ wæætê botö Waobo eñagaimo inte edæ ponte nê cænte bete quëwëmo adinque botö imotedö ante minitö iñömö, Cæowæobi inte cæmipa. Beowæobi inte bebipa, ante badete tomänipa. Ayæ godömenque, Odömäno awënë beyæ nê æwënanii tönö nê eñënamai cædäni iñönänite bitö tömënanii æmigo imipææ, ante botö imote piïninque minitö wëñænäni nänii piinte aa pedö bai anewëminipa töö. Incæte, Nê nö eñënanii iñömö nö cædänipa, ante adinque, Nawangä nö eñënanipa, ante mönö eñengæimpa,” ante Itota

apænegacäimpa.

Në eñenāmai cædāni inānite Itota pīngampa

(Odoca 10.13-15)

²⁰ Ayæ, Minitō quēwēñōmō botō bamōnengæ nanguī cæbo adīmīni incæ mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante dicæ wæmīnitawogaa, ante pīnīnque Itota wayōmō wayōmō tōmengā nānō nanguī cædiñōmō quēwēnāni inānite iīmāinō ante mā pīngantapa.

²¹ “Codatī iñōmō quēwēmīni eñēedāni. Betaida iñōmō quēwēmīni eñēedāni. Minitō mīni wæwengūnque eñēnāmai cæte quēwēmīnidō anguēnē. Edæ botō mīnitō weca tæi pīñænte botō cædi bai Tido nāni quēwengaiñōmō Tidōō nāni quēwengaiñōmō adobai cæbo bai māniñōmō quēwengaināni iñōmō tōmēnāni dobæ wēnæ wēnæ nāni cægainō ante ñimpo cædinque weocoo gōmæ ēmoncoo wēñadinque gōnai ōni pæcate Ca ca wæcægadānimpa.

²² Iinque mīnitō imīnite āmopa. Wængonguī nānō apænte anguīōnæ iinque bayonte Tido iñōmō quēwengaināni tōnō Tidōō iñōmō quēwengaināni inānite nanguī pangā wæwēnāni incæte tōmengā mīnitō imīnite godōmenque pangā wæwencæmīnimpa.

²³ Ayæ Capēnaōmō iñōmō quēwēmīni eñēedāni. Minitō imīnite Wængonguī dicæ ōnædē wo ææntodongā æi gote toquimīniyaa. Iñæmpa tadōmengadænguipo wææntodongā guī wæcæmīnimpa. Edæ botō mīnitō weca tæi pīñænte botō cædi bai Todōmā nāni quēwengaiñōmō adobai cæbo bai tōmēnāni nāni quēwengaiñōmō edæ godōmenque ñōwo ganca edæ mæ ongoncædōnimpa.

²⁴ Iinque edæ āmo eñēedāni. Wængonguī nānō apænte anguīōnæ iinque bayonte Todōmā quēwengaināni inānite nanguī pangā wædāni incæte mīnitō imīnite godōmenque pangā wæcæmīnimpa,” ante Itota tōmēnāni inānite pīngacäimpa.

Botō weca pō guēmædāni, angampa

(Odoca 10.21-22)

²⁵ Ayæ māniñedē Wængonguī ingante apænedinque Itota, “Mæmpo eñēmi.

Wadāni nāmā ocai encadāni tōnō nanguī adinque nē eñēnāni tōnō mānīnō bitō eñengainō ante eñēnāmai incædānimpa, ante cædinque bitō cægainō ante wē wodonte bai pæ wēenegabiimpa. Wæætē edæ wēñænāni nāni pōnēnō bai nē pōnēnāni inānite wæætē bitō edonque odōmōmi adinque do eñēnānipa. Bitō ōnædē Awēnē ingāimi inte inguipoga Awēnē adobi inōmi inte edæ mānōmai cæbipa, ante adinque botō bitō imite waa ate pōnēnīnque apænebopa. ²⁶ Mæmpo, bitō tōmēmi ānō bai cædinque waa cæbi adinque botō Ao āmopa,” ante Wængonguī ingante waa apænecantapa.

²⁷ Wængonguī ingante iinque apænedinque Itota godongāmæ ongōnāni inānite wæætē apænecantapa. “Botō Mæmpo nō eñengā inte pōnō odōmongā beyænque botō iñōmō tōmānō ante nē eñēmo imopa. Ayæ, Botō tōmengā Wēñæmo iñōmote botō Mæmpoque botō imote nē againgā iñongante wadāni adāmai inānipa. Wæætē edæ Mæmpocā ingante botō tōmengā Wēñæmo inōmo inte adoboque nē agaīmo imopa. Iinque, Botō abo bai iinānique adobai ate bai pōnencædānimpa, ante cædinque botō mīnitō imīnite odōmōmo adinque mīnitō adobai Mæmpocā ingante nē ate bai pōnēmīni bamīnipa.”

²⁸ “Teēmē mongænte bai nangæ batawēmīni iinque mīnitō botō weca pōmīni ate botō wæætē teēmē mongænte mīni wæwēnō ante ō æmo ate mīnitō wæætē gancæ pōnente guēmancæmīnimpa. ²⁹ Edæ botō mīmōno gānē pōnēnīnque nāmā beyænque ānāmai quēwēmo adinque mīnitō botō weca pōmīni iinque botō mīnitō tōnō iñacabo cæcæboimpa. Edæ wagadada awæmpaa goti wīmoncate āāmencaque goda bai mōna guēa cæcaya bayōmōna botō nō eñēnōmo inte pōnō odōmonte apænebo eñēnīnque mīnitō ōnōwoca wampo pōnente guēmancæmīnimpa. ³⁰ Edæ botō tōnō āāmencaque bai cædinque bitō iñōmō oo wīmoncadimpa mongænte bai edæ do cæcæbiimpa. Botō mongæncōo wodæi iñonte bitō wæætē edæ wodæi mongænte gote bai nangæ badāmai incæbiimpa,” ante Itota iinque apænegacäimpa.

12

Guëmanguiönæ iñonte tömëmö tä pete ænänipa

(Mäadoco 2.23-28; Odoca 6.1-5)

¹ Mäniñedē guëmanguiönæ iñonte Itota tömëmoncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongä tömengä miñæ nē godäni guiquënë gæwænte wædinque tömëmö tä pe tä pe æninque tæcæ cæncæ cædäni.

² Adinque Paditeoidi guiquënë Itota ingante wæætē,

—Bitö miñæ nē godäni æbänö cædänii, ante cöwä aquënë. Iñæmpa, Guëmanguiönæ iñonte mäninö bai cædämaï iedäni, ante dodäni nāni wææ angainö ante eñenāmaï inte iñäni iñömö do cædänipa töö.

³ Ante püñönänite Itota,

—Minitö iñæmpa docä Dabii wodi tönö godongämæ godäni tönö gæwænte wædäni iñinque tömengä æbänö cægacäi ante yewæmonte ongö incæte minitö iñömö adāmaï inte bai anewëmini awædö.

⁴ Tömengä iñömö Wængongui onconē go guicantapa. Mänincönē, Wængongui qui, ante nē godönänique cænguï impa, ante wææ nāni angainö bai cædinque tömënäni, Wængongui qui, ante päö ñoncæ ñoncæ cædönänimpa. Incæte mänii päö wii Dabiidi cænguï ini incæ Dabii do cængantapa. Ayæ tömengä tönö cægönäni adobai godongämæ cængadänimpa. ⁵ Ayæ, Wængongui qui, ante nē godönäni iñömö Wængongui onconē ñænæncönē iñömö önönæque nāni cæbai guëmanguiönæ iñonte adobai cædäni incæte wentamö entawënāmaï önönque cæcædänimpa, ante Möitee wodi wææ yewæmongacäimpa. Minitö iñömö mäninö ante adāmaï inte bai anewëminipa töö, angantapa.

⁶ “Ayæ apænebo eñnedäni. Minitö, Wængongui oncö ñænæncö waa pönï ongoncompa, ante ayömini edæ botö ñöwo minitö weca nē ongömo guiquënë wii Wængongui oncö bai ongömo inte wii önömoque ongömopa. Wæætē edæ nämä nö cædömo inte botö iñömö edæ godömenque waa pönï ongömo apa quëwëmini. ⁷ Incæte, Wængongui iimainö ante apænecampa. ‘Wængongui qui, äninque mini iya tänö ante pönömenque waa adinque botö nē waadete

mini godö waa cædö ante godömenque waa abopa,’ ante Wængongui angampa. Iñinque minitö iñömö Wængongui nänö angainö ante eñëmini inte bai iñäni wentamö mongænāmaï iñönänite, Mini pante wæquinque mänömaï cæminipa, ante apænte püñänāmaï incædöminimpa. ⁸ Botö iñömö Waobo nē eñagäimo iñömö Tæiyæ Awënë inömo imopa. Iñinque botö nē guëmanguiönæ Awënë inömo inte edæ, Guëmanguiönæ iñonte edæ æbänö cæquüi, ante adobo nē ‘Ämo imopa,’ ante Itota apænegacäimpa.

Ni cömampoingä

(Mäadoco 3.1-6; Odoca 6.6-11)

⁹ Äninque wadæ godinque Itota iñömö Wængongui angä nāni eñente yewæmongainta ate oodeoidi nāni odömöincönē go guigacäimpa. ¹⁰ Mäniñömö ni cömampoingä a ongongä adinque Paditeoidi guiquënë, Itota wapiticæ cæcä iñinque mönö mäo piinte angæimpa, ante nē änäni inte tömengä ingante änanitapa.

—Guëmanguiönæ iñonte wacä waa bacæcäimpa, ante cædäni, ante Wængongui wææ angantawo.

¹¹ Ante Itota ingante äñönänite tömengä wæætē,

—Guëmanguiönæ iñonte waocä tömengä cæningä ontatodē goyæ guii adinque mini waocabo imini incæ æcämē pædæ guii pote ænāmaï imaingä. ¹² Cæningä önonganque iñongante waocä iñömö waëmö pönï ingampa, ante adinque guëmanguiönæ i incæte waodäni beyæ cöwé waa cæcæimpa, ante ämo eñëmaimnipa.

¹³ Äninque ni cömampoingä ingante wæætē,

—Pædæ pompobi, angä.

Eñëninque tömengä pædæ gopodinque æmæmpo bai waa empocä bacantapa. ¹⁴ Adinque edæ Paditeoidi guiquënë wadæ godinque, Æbänö cæte tömengä ingante wænömö wænguingä, ante godongämæ pönëninque tedegadänimpa.

Codito æbänö cæqingä, ante Itaiya nänö apænegainö

¹⁵ Tömënäni, Wænongæimpa, ante pönente tededäni wædinque Itota iñömö wadæ gocantapa. Wadæ goyongä

tæiyænāni tee empo godāni ate wædinque tōmengā godō cæcā ate nē wænæ wænæ inte wæwēnīnāni tōmānāni waa badānitapa.

¹⁶ Ayæ nē waa badīnāni īnānite, Mīnitō, Botō æbodō īmo, ante māo apænedāmaī iedāni, ante wææ angantapa. ¹⁷ Īnīnque Itaiya wodi Wængonguī beyæ nē apænecā īmaīnō ante nānō yewæmongainō bai īnīnque cætīmpa.

¹⁸ “Wængonguī īmaī ante apænecampa. Botō īmote nē cæquingā incæcāīmpa, ante botō nē apænte ænongā īñōmō a ongongā aedāni.

Adocā botō nē waadedongā īñongante botō tōmengā ingante adīnque watapæ tobopa.

Botō Ōnōwoca ingante da pōnōmo ænte ēwocadinque botō īmo nē cæcā īñōmō,

Botō nō cæte apænte ancæboīmpa, ante tōmengā oodeoidi īnāmaī īnāni īnānite māo apænecæcāīmpa.

¹⁹ Incæte tōmengā wīī wæætedō wææte pīincæcāīmpa. Ogæ tededāmaī incæcāīmpa.

Waodāni taadō godīnque tōmengā dicæ Yæ yæ ante tedecā ēñēnāniyaa.

²⁰ Cæwīpa bedē næænīmpa wā tadāmaī īnāni bai waocā wæwengā īñongante tōmengā adobai nē wæwengā ingante wido cædāmaī ingampa.

Ayæ gongapæncade cōmencaguī mīni tente tēmāmoque go adīnque pī ongōmōnāmaī īnāni bai tōmengā adobai waocā wæntæye bayongante tōmengā ingante godō pīināmaī ingampa.

Adocā botō īmote nē cædongā ingaingā inte tōmengā nē Awēnē nānō baganca cōwē nōingā ante apænte ānīnque cōwē waa cæcæcāīmpa.

²¹ Ayæ botō īmote nē cædongā nē Awēnē bacā adīnque wadāni oodeoidi īnāmaī īnāni incæ, Tōmengā emōwo beyænque mōnō quēwengæīmpa, ante pōnencædānīmpa,”

ante Itaiya wodi Wængonguī beyæ nānō yewæmongainō bai Itota mōnō Codito ñōwo ponte waa cæcā ingampa.

Wænæ tōnō cæcā īmaingampa, ante wapiticæ ānānīpa

(Māadoco 3.20-30; Odoca 11.14-23, 12.10)

²² Māniñedē wacā wænæ tōnō quēwēnongā inte babetamongā babetadecā badingā īñongante wadāni tōmengā ingante ænte māmōnāni pongā adīnque Itota godō cæcā ate tōmengā awīnca adīnque nē tedecā bacantapa. ²³ Cæcā waa bacā adīnque tōmānāni, Æbānō cæcāā, ante guīñente wædinque, “Awēnē Dabii wodi pæingā wabānō īmaingampa,” ante pōnente wægadānīmpa.

²⁴ Mānōmaīnō ante wædāni ēñēnīnque Pa-diteoidi guīquēnē, “Īñæmpa wænæidi awēnē Beedeboo tōnō nē cæcā īnongā inte Itota wænæidi īnānite wido cæbaingampa,” ante tedewēnānitapa.

²⁵ Wapiticæ tōmēnāni pōnēnō ante ēñente wædinque Itota tōmēnāni īnānite, “Awēnē odeye nempo quēwēnāni īñōmō nāēmæ wæætedō wææte cædāni īnīnque awēnē odeye nānō omædempote wæquinque tōmēnāni nāmā ēwente cæbainānīpa. Ayæ adocōnē owocabo incæ adoyōmō godongāmæ quēwēnīnāni incæ nāēmæ wæætedō wææte cædāni īnīnque tōmēnāni oncō woquinque nāwæ gobainānīpa.

²⁶ Ayæ Tatāna nempo quēwēnāni īñōmō edæ nāēmæ pīīnīnque wæætedō wææte cædinque tōmengā ingante wido cædāni īnīnque Tatāna dicæ tōmēnāni awēnē odeye īmaingāā. ²⁷ Mīnitō, Beedeboo tōnō cædinque Itota wænæidi īnānite wido cæcampa, ante tedewēmīnīpa. Mānīnō mīni ānewēnō nāwangā ī bai mīnitō mīñæ nē godāni guīquēnē æcānō tōnō cæte wido cædānīi. Īnīnque mīnitō mīñæ nē godāni incæ mīni ānewēnō beyænque ante nāēmæ pīīnīnque mīnitō īmīnite wææte apænte ānīnque pīīncædānīmpa anguēnē. ²⁸ Botō īñōmō Wængonguī Ōnōwoca tōnō cæte wænæidi īnānite wido cæbo apa ānewēmīni.

Mānōmaī ī īnīnque botō Wængonguī Awēnē Odeye īnōmo inte mīnitō weca do pōmo aedāni,” ante Itota apænegacāīmpa.

²⁹ Ayæ apænedīnque tōmengā, “Nē tæī pīñægā ingante wīī goto wīnīnque waocā ædō cæte tōmengā oncōnē guīite māīncoo ō ængūngāā. Edæ nē ēacā ingante bæi

ongonte goto winte ate pö guite ö ænāni bai botö iñömö wænæ inte nē bæi ongonte wido cæbo ïmopa,” angantapa.

³⁰ Ayæ, “Botö tönö æcānō wīi godongāmæ cæcā iñömö tōmengā iñömö edæ Baa ante botö ïmote piinte cæcā ingampa. Ayæ botö, Waodāni botö miñæ poncædānimpa, ante cæyōmo waocā botö tönö wīi cæcā iñömö tōmengā wæætē botö miñæ poncæ cæyōnānite tatodongā wadæ godānipa,” ante apænecantapa.

³¹ Ayæ, “Ïninqe apænebo eñeedāni, angantapa. Mini waocabo wænæ wænæ cæmini incæ Mæmpo Wængonguï ingantedö ante babæ ante godö wīwa āmini incæte Wængonguï wæætē tōmānō beyæ pönö ñimpo cæcā beyænque quēwencæminimpa. Wæætē edæ Wængonguï Önōwoca ingante babæ ante godö wīwa āmini ïninqe Wængonguï mäninö ante cōwē ñimpo cædāmaï incæcāimpa. ³² Ayæ botö Waobo eñagaimo iñömote botö ïmotedö ante waocā piininqe adodeque angā incæte Wængonguï godö ñimpo cæcā ate quēwencæcāimpa. Wæætē botö Tæiyæ Waëmö Önōwoca ingantedö ante æcānō piininqe babæ āna guiquēnē tōmengā inguipoga nānō quēwengāñedē incæ wænte ate nānō goyedē incæ Wængonguï tōmengā nānō wænæ wænæ āninö ante cōwē ñimpo cædāmaï incæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Awæ æbānō iwæ, ante tömenca bete eñengæimpa, ante (Odoca 6.43-45)

³³ Ayæ waomö mönō cædinö ante awæ incate bai impa, ante odömoncæte ante Itota ïmaï ante apænegacāimpa. “Awæ æbānō iwæ, ante eñencæte ante mönō tömenca tā pete bete eñengæimpa. Awæ waiwæ iwæ ïninqe tömenca wainca incaquiwæ impa. Wæætē awæ baawæ iwæ ïninqe edæ tömenca baaca incaquiwæ iwæmpa, ante eñengæimpa. ³⁴ Mīmönē mönō pönēmāmo eyede tate bai tao godedinque mönō mänimāmoque ante pönëninque tedemompa. Ïninqe mīnitö tæntæ pæimīni bai imīni iñömö wīwa cæte quēwemīni inte mīnitö ædö cæte waa ante apænequimīni. ³⁵ Ayæ waa pönī mäincoo da wente ate

tadonte ænāni bai cædinque nē waa cæcā iñömö mīmönē waa pönī nānō entawëninö ante pönëninque waa pönī tedete waa cæcampa. Nē wīwa cæcā guiquēnē mīmönē wīwa nānō entawëninö ante pönëninque wīwa tedete wænæ wænæ cæcampa.”

³⁶ “Edæ apænebo eñeedāni. Wængonguï tōmengā nānō apænte anguïönæ ïnonte, Mänine quīnante önonque tedebitawo, ante angā eñëninque mīni waocabo edonque apænequënemīni ïminipa. ³⁷ Ïninqe mīni tedepāmo tōmāmāmo ante Wængonguï apænte āninqe edæ pancamīniya imīnite ñimpo cædinque edæ pancamīniya imīnite, Mīni panguinque tedewëminipa, ancæcāimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Mä cæte odömömi amönie, ante änānipa (Mäadoco 8.11-12; Odoca 11.29-32)

³⁸ Apæncä eñëninque nē odömönāni tönö Paditeoidi pancadāniya Itota ingante apænedinque,

—Awënē nē Odömömi eñëmi. Pönencædānimpa, ante mä cæte bitö odömönö ante mönitö ainente wæmönipa.

³⁹ Äñönāni Itota wæætē,

—Mīni nē wīwa cæcabo inte Wængonguï ingante emö cæte pangote bai mīni wadæ godincabo iñömö mīnitö, Mä cæte odömömi adinque pönëmaimönipa, ante ancaa āmini awædö. Nāwangā āmo eñeedāni. Nōwomīni imīnite mä cæte odömönāmaï ingæimpa. Cönäo wodi beyæ nānō cægainö ante edæ mäninqe mīni aquinque cæcæimpa ānewëminii. ⁴⁰ Mëönaa go adoönæque ïnonte gæyæ cæncadē Cönäo wodi nānō ongongaï bai edæ botö adobaï Waobo eñagaimo inte edæ mëönaa go adoönæque adopoönæ wao wodido ongoncæboimpa. ⁴¹ Cönäo wodi Wængonguï beyæ apæncä eñëninque Nīnebaidi wænæ wænæ nāni cægainö ante ñimpo cædinque Wængonguï gämænö pongadānimpa. Cönäo wodi wædangā ïnongante botö nē ñænæmo inte nö ante apænebo eñëninque mīnitö wæætē eñënāmaï ïminipa. Ïninqe Nīnebaidi Wængonguï gämænö nē pongaināni incæ Wængonguï nē apænte angā weca pöninqe mīni ñöwo quēwencabo tönö godongāmæ gongænte ongöninqe,

Mini panguinque eñenāmaī ingaminimpa tōō, ante apænte piinānidō anguēnē.

⁴² “Ayæ adobaī betamonca gāmænō ömæ awēnē onquiyængä iñömō awēnē Tadömōō wodi nanguī eñente nānō apænedō ante eñencæte ante doönæ quēwēninque pongacäimpa. Tadömōō wædænque eñengä iñongante botō godömenque nanguī eñēmo inte mīnitō weca ongōñömote mīnitō iñæmpa wīī eñēmīnīpa tōō. İninque māningä onquiyængä incæ Wængonguī nē apænte angä weca pōninque mīni ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ ongōninque, Mīni panguinque eñenāmaī ingaminimpa tōō, ante apænte piincæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wēnæ waodē owote godingä inte adodō pongampa, ante (Odoca 11.24-26)

⁴³ Ayæ apænedinque Itota iīmaī ante apænecantapa. “Wacä baönē owote ate tao godinque wēnæ iñömō edæ, Quingänō baönē go guidinque edæ guēmante quēwenguimoo, ante diqui diqui minte ayongä önomæca to aminte i ate wædinque edæ, ⁴⁴ ‘Botō tao godincönē adodō go guīte quēwencæboimpa,’ ante pōnēninque adodō pongampa. Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önwoca tömengäa owodāmaī ingä adinque wēnæ wæætē, Æ waocä botō owodincö bai iñongä inte ñōwo önonconque bai wadæ ñēmænte māincoo cabo tē gæte bai ömæwocacä ingä abopa. ⁴⁵ Ante adinque tömengä wæætē godinque wēnæidi godömenque wīwa cædāni tiæte ganca mānimpodāni inānite ænte pongampa. Tömēnāni tömānāni waocä baönē godongāmæ pō guīte owodāni ate waocä iñömō wēnæ yewæninque godömenque wæwengampa. Ñōwomīni guiquēnē wīwa mīni cæcabo adobaī bate wæwencæmīnīpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Itota badä tōnō tömengä biwīidi (Mäadoco 3.31-35; Odoca 8.19-21)

⁴⁶ Itota oncönē a ongōninque nanguī ināni inānite apæneyongä tömengä nānō biwīidi tōnō tömengä wäänä tömengä ingante bee tente apænecæte ante oncodo ponte a

ongönāni. ⁴⁷ Adinque wacä añecæ ponte apænecantapa.

–Bitō badä bitō biwīidi bitō imite apænecæte ante oncodo ponte yabæque ongönānipa cæbii.

⁴⁸ Añongante Itota wæætē,

–Botō badä ædänō inää ante ämoo. Ayæ botō biwīidi ædānidō ināni ante ämoo, ante pōnēmīni.

⁴⁹ Äninque, Itota tömengä miñæ nē godāni gāmænō oo cæmōninque,

–İināni iñömō botō badāidi botō biwīidi inönāni inānipa, ante mänömainō ämo abaimīnīpa. ⁵⁰ Mönō Mæmpo öönædē nē quēwengä nānō änō bai eñente æcänō cæte quēwēna māningä edæ botō biwī ingampa. Māningä botō biwinque ingampa. Mānīnā botō badä inampa, ante pōnencæboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

13

Waocä nānō quiyadō ante odömönte apænecampa

(Mäadoco 4.1-9; Odoca 8.4-8)

¹ Māniönæ edæ Itota oncodo tao godinque gäwapæ wedeca godinque tæ contagacäimpa. ² Tömengä nānō tæ contate ongōñömō nanguī ināni tömāo goto ponte ongönāni adinque tömengä wæætē wipodē go guīte tæ contate wāi wocænte owoyongä tömēnāni ayæ gäwapæ yæwedecaque ömaaque ongönānitapa. ³ Ayæ ömaaque ongönāni inānite apænedinque tömengä, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbänō cæquīī, ante eñencæmīnīpa, ante botō imæca quēwēnāni nāni cædönō ante odömönte apænebo eñēedāni.

Äninque Itota nanguī apænecantapa. “Wacä nē quiyacä iñömō quiyacæ go-campa. ⁴ Gote quiyayongä pancamonga taadō iñömō wææmōmpa. Taadō wæænte eyepodimō öñöñonte ayamōidi pōninque dobæ ade cænānipa. ⁵ Pancamonga guiquēnē dicamontaa onguipoi woyedömō iñömō eyepote wææmpa. Onguipoi woyedömō öñömō inte pæquināmaī quingæ tā bocate pædinque æmonga æipa. ⁶ Edæ guingo icate æmæwo nāñe wæmpa. İninque oguimento yæyæmē guiwadāmaī inte cōñe bawadāmaī iñönte nænque ti nāwāñō wānā

cacadinque edæ guingo icate nãne wæmpa. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nãno eyepodimö iñomö pæquinämaï tä bocate gä æiyonte ömentacoo pö incootonque ganta cæca ate nãne wæmpa. Wampo incapa pæquii. ⁸ Waëmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædinque tömëmö nanguï pöni incapa. Incate pancawæncaa tiëë ganca, pancawæncaa tetenta ganca, pancawæncaa todëinta ganca mänimpomö incapa. Quiyacä nãno quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa. ⁹ Eämonca ongonte eñëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

Önömoncaque eñente pönënamäi inänipa, ante

(Mäadoco 4.10-12; Odoca 8.9-10)

¹⁰ Ayæ tömengä miñæ në godäni tömengä weca ponte apænedinque, Itota eñëmi. Bitö tömënäni inänite inguipoga quëwënäni nãni cæinö ante odömöninque quinante mäninque ante odömonte apænebitawo.

¹¹ Äñönänite Itota, “Öönädë Awënë Odeye nempo æbänö quëwenguüi, ante mini waocabo wëenëhedë mini eñënamäi ingainö ante botö ñowo minitö iminite pönö edonque apænebo ate minitö adomïnique në eñëmini bamïnipa. Wæætë tömënäni inänite guiquënë botö mäninö ante godö apænedämaï imopa. ¹² Edæ në eacä ingante godönäni nãno godömenque æi bai botö në eñengä ingante godö apænebo ate tömengä godömenque waa pöni eñente bacæcäimpa. Wæætë në ömæpocä inongä ingante wædænque nãno eadï incæ ö ænãni bai në eñënamäi ingä guiquënë adobai wædænque nãno eñënö incæ ö ænte bai ewente bai baquinö anguënë. ¹³ Incæte edæ awincaque adinque në adämaï inäni inte tömënäni önömoncaque eñëninque në eñënamäi inäni inte pönënamäi inänipa. Ininque botö, Wængonguï Awënë nempo æbänö quëwenguüi, ante eñënamäi incädänimpa, ante cædinque imæca quëwënäni nãni cæinonque ante odömonte apænebopa, angantapa. ¹⁴ Edæ Wængonguï beyæ apænedinque Itaiya wodi iïmaï ante nãno yewæmongainö bai ñowo quëwënäni incæ inque cädänipa.

‘Nawangä eñencæte ante cædinque minitö önömoncaque eñëninque pönënamäi imini inte eñënamäi incæminimpa.

Nawangä acæte ante cædinque minitö awincaque adinque wæætë pönënamäi imini inte adämaï incæminimpa.

¹⁵ Mäninäni, Wii ainëwædö, ante awinca mönæ guimonte bai cædinque,

Önömonca wii eñëinëwædö, ante tee mömoncate bai cædinque,

Mimönë wii pönëinëwædö, ante mimö ömädë inäni inänipa.

Wii mänömaï i bai tömënäni awinca adinque

önömonca eñëninque mimönë pönencädönänimpa.

Ayæ tömënäni nãni waa baquinque edæ dadi emæninque botö gämænö poncädönänimpa.’ Ante Itaiya wodi nãno angainö bai inque cætimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

¹⁶ Ante Itota tömengä miñæ në godäni inänite apænecantapa. “Minitö guiquënë awinca do adinque önömonca do eñëninque mini toquinque impa. ¹⁷ Nawangä ämopa. Wængonguï beyæ në apænegainäni tönö në nö cægainäni tönö ñowo mini adö ante nanguï ainente wædäni incæte adämaï ingadänimpa. Ayæ mini ñowo eñënö ante nanguï eñëinente wædäni incæte eñënamäi ingadänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Quiyacä nãno cædö ante pönente iïmaï impa

(Mäadoco 4.13-20; Odoca 8.11-15)

¹⁸ Itota ayæ tömënäni inänite godömenque apænecantapa. “Mänii quiyacä nãno quiyainö ante apænedinque botö, Wængonguï Awënë ingante æbänö eñenguüi, ante odömoncæte ante apæneyömo minitö eämonca ongonte eñëedäni, angantapa.

¹⁹ Awënë Wængonguï Odeye nempo æbänö cæte quëwenguüi, ante mönö apænedö ante önömoncaque eñëninque waocä mimöno pönënamäi ingä ininque tömengä mimöno nãno eñëninö incæ wënæ në wiwa cæcä inongä inte pö ö ængampa. Mäningä në pönënamäi ingä iñomö taadö wedeca eyepodimö bai ingampa.

²⁰ Woyedömö dicamontaa eyepodimö bai ingä guiquënë tömengä Wængonguï nãno apænedö eñëninque quingæ Ao ante watapæ tocampa. ²¹ Ayæ ate adocä incæ

tömëmö woyedömö bai oguimento yæyæmë guiwadämaï bai ingä inte wantæ iñö quëwengampa. Wængonguï nänö apænedö beyæ piinani wæyongä tömengä ingante wënæ wënæ cæcæte ante togænani ate wædinque tömengä guïñente wædinque edæ ëmö cæte gocampa,” angantapa.

²² Ayæ, “Ömentacodë wæænte pædimö bai ingä guiquënë tömengä ëñëninque godömenque quëwëñongä inguipoga quëwente quïëmë beyænque mönö wæpämö pöningue ayæ, Mäincoo beyænque toquïmo, ante nani oda cæte wæwëmämö pöningue ömentacoo ñancate cæ bai cæyonte Wængonguï nänö apænedinö incæ incadämaï bai bapa. ²³ Onguipoga wainguipoga quiyadimö bai ingä guiquënë tömengä Wængonguï nänö apænedö ëñente wede pönëninque edæ tömëwæ incate bai Wængonguï beyæ nanguï cæcampa. Pancadäniya edæ tiëë ganca incate bai nanguï cædänipa. Wadäni guiquënë tetenta ganca incate bai cædänipa. Ayæ wadäni todëinta ganca incate bai cædänipa,” ante Itota apænegacä ëñënanitapa.

Waimö tönö ömentacoo quiyate pæmö ante odömongampa

²⁴ Ayæ wæætë inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömöningue Itota godömenque apænegacäimpa. “Öönædë Awënë Odeye iñömö gönea tömëmö waimö në quiyacä bai ingampa. ²⁵ Tömengä quiyate gocä ate waodäni mö ñöñönäni wacä në piinte cædongä inte wæætë tömengä nänö quiyadiñömö awëmö ponte, Ömentacoo pæcæimpa, ante adoyömö pönö ni quiyate wadæ gocä. ²⁶ Ate waimö tänä nä bocate waiwæ pædinque tömëmö incayö adoyömö tæcæguedë ömentacoo pæ. ²⁷ Adinque në cædäni guiquënë në ëacä weca pöningue, ‘Awënë, bitö gönea quiyadiñömö tömëmö waimö minämaï imitawo. Ædönö ponte ömentacoo adoyömö pæ, ante wæmönipa.’ ²⁸ Ante añönäni, ‘Wa. Mönö piinte änongå cæbaingampa. Wabänö ii.’ Ante pönëñongä tömënäni, ‘Inique bitö ämi godinque abæ wiquïmöni, ämitawo.’ ²⁹ Änani ëñëninque në ëacä wæætë edæ, ‘Iñæmpa mänömaï cæmini inique waiwæ tönö ömentacoo guëa abæ

wite babaimpa. ³⁰ Inique munitö ñöwo edæ ömæ widämaï inte to amiña peganca ee amini guëa pæcæimpa. Amiñayedë edæ në pedäni inänite botö, Ömentacoo täno të gæte topo cæte iya täninque tömëmö waimö guiquënë tä pete mämö ñönöedäni, ancæboimpa,’ ante në ëacä apænegacampa.” Mänömainö ante odömoncæte ante Itota apænegacäimpa.

Möotatamö guidimö ante odömonte apænegacampa

(Mäadoco 4.30-32; Odoca 13.18-19)

³¹ Ayæ wæætë inguipoga mönö adö ante odömöningue Itota godömenque apænedinque, “Wacä möotatamö tömëmö ænte mäo tömëmoncodë quiyacä bocate pæ aminitawo. Mänimö guidimö inte ñænæ pæ bai Wængonguï Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö adobaï yebænte pæpa. ³² Edæ möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pönö i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobaï guiyämö pönö i iñömö edæ dæ ampa. Incæte möotatamö iñömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocäñequi doyæ pæwæ bapa. Wii tömäa ocäñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa inämaï inte möotatawæ iñömö edæ ñænæ awæ i adinque ayamöidi ponte awænëmæ ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaï pæ bai Wængonguï Awënë nempo quëwënäni iñömö wædænque inänäni incæ nanguï yebænguïnäni inänipa,” ante odömöningue Itota apænegacäimpa.

Päo yedæ æmpoquï da wenguï ante odömonte apænegacä

(Odoca 13.20-21)

³³ Ayæ wæætë inguipoga quëwënäni nani cæinö ante odömöningue Itota godömenque iïmaï ante apænegacantapa. “Päo yedæ æmpocæimpa, ante onquiyängä ñænængade tee manguincade ænte tee mäninque ædäna nani ämö ænte mepoga go adopoque da wëninque ayæ yedæ æmpoquï ænte pönö da wëninque wempo wempo ædæmö cædengä ate päömo yedæ æmpote tömäo näämænta bapa. Yedæ æmpote ate päömo tömäo näämænta ba bai öönædë Awënë Odeye nempo mini quëwencabo iñömö tömämini

nö eñente bamīnīpa,” ante odömōnīnque Itota apænegacāīmpa.

Inguīpoga nāni cæī bai īmpa, ante Itota odōmongampa

(Mäadoco 4.33-34)

³⁴ Nanguī īnāni mānīñōmō ongōnāni īñōnānīte Itota īnguīpoga quēwēnāni nāni cæīnō ante odömōnīnque mānīnque ante tōmēnāni īnānīte apænecantapa. ³⁵ Edæ Wængonguī beyæ nē apænegaīngā īīmāīnō ante doyedē apænegacāīmpa.

“Wængonguī æbānō cæcāā, ante botō īnguīpoga quēwēnāni nāni cæīnō ante odömōnīnque botō īñæ ænete apænecæboīmpa.

Wængonguī nānō badongāīñedē ayæ godōmenque ñōwo ganca nānō wē wodonte eñengāīnō ante botō ñōwo apænecæboīmpa,” ante docā nānō angāīnō bai ñōwo īñōmō īīnque cæquinque Itota odōmonte apænegacāīmpa.

Ömentacoo ante īīmāī ante īmpa

³⁶ Ayæ nanguī īnāni īnānīte emō cæte godīnque Itota oncōnē pō guīcā adīnque tōmengā mīñæ nē godāni guīquēnē tōmengā īngante māmō ānānītapa. Gōnea ömentacoo quīyadīncoo ante apænedīnque bitō æbānō ante odōmoncæte ante apænebīī. Edæ edonque apænebi eñēmōnīe.

³⁷ Āñōnānīte tōmengā, “Tōmēmō wāīmō nē quīyadīngā botō ānīngā īñōmō botō Waobo eñagāīmo īnte mānīngā bai īmopa. ³⁸ Gōnea botō ānīñōmō bai īnguīpo īmpa. Tōmēmō wāīmō botō ānīmō bai īnāni guīquēnē Awēnē Odeye īngante nāni eñencabo īnānīpa. Ömentacoo botō ānīncoo bai īnāni guīquēnē wēnæ īnte nē eñēnāni īñōnāni ³⁹ nē pīīnte quīyacā botō ānīngā bai īñōmō edæ wēnæīdī awēnē īngampa. Amīña bai guīquēnē īnguīpoga īīnque bayedē īngæīmpa. Ayæ amīña tā pete bai cædāni guīquēnē Wængonguī anquedoidī īnānīpa.”

⁴⁰ “Īnīnque edæ nāni amīña bayedē ömentacoo tē gæte topo cæte nāni īya tāī bai edæ adobāī īīnque bayedē baquīnō anquēnē. ⁴¹ Mānīñedē edæ Waobo eñagāīmo īnte botō anquedoidī īnānīte āmo pōnīnque tōmēnāni gōnea īñōmō ömentacoo tē gæte

bai cæcædānīmpa. Botō nempo quēwēnāni pancadānīya oda cæte eñēnāmaī cædānīpa. Īnīnque, Oda cæcædānīmpa, ante nē cædāni tōnō nē eñēnāmaī cædāni tōnō tōmānāni īnānīte botō anquedoidī īñōmō abæ wīte bai tē gæte māo, ⁴² gongapamō nāni āmogate Ca ca wæyōmō wīdo cæcædānīmpa. ⁴³ Mānīñedē edæ nē nō entawēmīni guīquēnē mōnō Mæmpo Awēnē Odeye īñongā tōmengā nempo nē quēwēmīni īñōmō edæ nænque tamō guīnæ gongæ bai adobāī guīnæ edæ gongæncæmīnīmpa. Ēamonca ongonte eñēedāni,” ante Itota angacāīmpa.

Wæmoncoo wē wodonte māīncoo, ante

⁴⁴ Godōmenque odömōnīnque Itota īīmāīnō ante apænecantapa. “Öönædē Awēnē Odeye nempo mīni quēwēncabo īñōmō wæmoncoo onguīpodē ææ wote nāni wē wodonte māīncoo bai īmpa. Waocā gote māīncoo adīnque adodō ææ wote ænīnque wayōmō wē wodongampa. Wodonte ate tōmengā watapæ todīnque tōmengā ēadīncoo tōmancoo godonte eyepæ ænīnque tōmengā wæmoncoo nānō wē wodōnīmæ æncæte ante omæ nē ēadīngā weca do godīnque mānīmæ tōmāmæ beyæ ante edæ eyepæ pædæ godōnīnque ængampa. Waocā mānōmaī tōmengā ēadīncoo tōmancoo nānō godōnī bai cædīnque öönædē Awēnē Odeye īñōmō, Botō nempo quēwēncæmīnīmpa, ante tōmengā Wēñængā īngante eyepæ godōnīnque īnguīpoga tōmāo quēwēnāni īnānīte ængacāīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

Wamō adomonque pōnī wæmō īmō ante

⁴⁵ Ayæ godōmenque, “Öönædē Awēnē Odeye nempo guīcæte ante cæcā īñōmō wæmoncoo pededamō nāni āmoncoo godonte æncæte ante nē dīquī dīquī mīngā bai īngampa. ⁴⁶ Īnīnque wamō pededamō nānō æīnēnīmō adomonque wæmō pōnī ī ate tæcæ adīnque waocā wadæ gote tōmengā nānō ēadīncoo tōmancoo godonte eyepæ ænīnque wæætē mānīmō wamō īncæ godonte ængampa,” ante Itota odōmonte apænegacāīmpa.

Dīcamōñcæ ante odōmonte Itota apænecampa

⁴⁷ “Ayæ wæætē edæ, Öönædē Awënē Odeye iñömō edæ dicamōñæ gāwapæ nāni dadōi bai tōmāā gæyæidi ænte bai cæcampa. ⁴⁸ Dicamōñæ eyede dadōninque yæwedeca wēā manta cōnōninque tæ contate apænte adinque, Nāwāaquiringā i, adinque o æ otodē da wēninque, Baacā i, adinque wido cædāni bai Wængongui Awënē adobai cæquiringānō anguēnē. ⁴⁹ Edæ iinque bayedē Wængongui anquedoidi pōninque nē nō cædāni inānite apænte æninque nē wiwa cædāni inānite adinque nānēnē gōnongā ⁵⁰ ongōñōnānite gongapamō edæ guitodongā guicædānimpa. Tömēnāni edæ māniñōmō guiite ongōninque āmogate wædinque Ca ca wæcædānimpa,” ante Itota odōmonte apænegacāimpa.

Waëmoncoo incæ miincoo tōnō pedæncoo ante

⁵¹ Māniñō ante iinque odōmonte apænedinque Itota tōmēnāni inānite, —Botō odōmonte apænedō tōmānō ante edonque eñēmīnitawo.

Åñongante,

—Ao eñentamōnipa.

⁵² Ante apænedāni eñēninque tōmengā apænegacāimpa.

—Iinque æcānō, Öönædē Awënē Odeye æbānō cæcāā, ante ædæmō eñēninque nē odōmonte apænedā i tōmengā iñōmō waëmoncoo nē da wente mangā bai adobai inongā inte Wængongui nānō ānō ante entawengā ingampa. Ayæ edæ nē ēacā nānō da wēnincade wi ænedinque miincoo tōnō pedæncoo tadonte odōmongā bai nē odōmonte apænegā iñōmō adobai cæcampa. Edæ doyedē nānō eñēnō incæ ñōwo nānō eñēnō incæ mīmōnē waa pōni nānō entawēnō ante edonque odōmonte apænegacampa, ante Itota māninque ante idæwaa apænegacāimpa.

Nāatadeta iñōmō ponte Itota apænegacampa (Māadoco 6.1-6; Odoca 4.16-30)

⁵³ Wængongui Awënē æbānō cæcāā, ante odōmoncæte ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante nānō odōmōniñō tōmānō ante iinque apænedinque Itota wadæ gocantapa. ⁵⁴ Tōmengā nānō pægañōmō ponte tōmēnāni odōmōincōnē pō guidinque māniñōmō quēwēnāni inānite odōmonte

apænegacampa. Eñēninque tōmēnāni ancai guiñēninque,

—Iingā iñæmpa, æbānō cæte nangui eñengā ingāā, ānānitapa. Tōmengā edæ æbānō cæte tæi piñæninque bamōnengæ cæcāā, ante eñencæte ante wæmōnipa.

⁵⁵ Iingā iñæmpa awæmpa nē timōwengā wengā imaingā inte bamōnengæ mānōmāi cæcampa, ante awædō. Tōmengā wāānā emōwo Māadiya ingampa, ante awædō. Tōmengā biwīdi onōnānique Tantiago tōnō Ootee, Timōnō tōnō Codaa ināmaī inānitawogaa. ⁵⁶ Tōmengā biwinqueidi mōnitō tōnō tōmānāni ongōnāni aedāni. Iinque tōmengā wæætē æbānō cæte nangui eñengā badinque edæ nangui cæcāā.

⁵⁷ Ante pōnente wædinque tōmēnāni tōmengā beyæ ante piinte badānitapa. Piinte badāni adinque Itota tōmēnāni inānite angantapa.

—Iñæmpa Wængongui beyæ nē apænegā iñōmō tōmengā tōmāmæ gote apæneyongante tōmengā ingante waa adānipa. Wæætē tōmengā nānō pægañōmō pōninque oncōnē pō guiite apæneyongā edæ māniñōmonque tōmengā ingante wiwa adānipa tōō, ante apænegacāimpa.

⁵⁸ Incæte, Pōnēnāmaī iñōnānite botō ædō cæte nangui mā cæquimoo, ante pōnente wædinque tōmengā tōmēnāni weca edæ wædænque pōni cægacāimpa.

14

Wāō æpcēnē nē guidōnongā wængampa (Māadoco 6.14-29; Odoca 9.7-9)

¹ Tōmānāni māniñedē, Itota æbānō cæcāā, ante māo ānāni eñēninque pancabaa awēnē Edode do eñengacāimpa. ² Tōmengā iñōmō tōmengā ingante nē cædāni inānite apænegacampa. “Wāō wodi æpcēnē nē guidōningā incæ iingā Itota iñōmō adocā inte a ongongā awædō. Tōmengā do wænte ñāni omæmōninque pongampa tōō. Māniñō beyænque tōmengā tæi piñænte entawēnongā inte nē nangui cæcā ingampa,” ante awædō, angantapa.

³ Wāō wodi iñōmō iīmaī wængacāimpa. Do iñedē awēnē Edode iñōmō tōmengā biwī Pedipe manguiwēningā Ædodiya ingante o ænte mōningā inongāimpa. Māningā Ædodiya

Wäo ingante püingä beyænque Edode iñömö Wäo ingante bæi ongonte goti winte tee mönedongäimpa. ⁴ Edæ Wäo iñömö nänö caate wænguinqe Edode ingante iimainö ante do wææ äningä inongäimpa. “Edode eñëmi, bitö Wængongui nänö angainö bai eñënamai inte edæ mäningä onquiyængä ingante manguiwëmpa töö,” ante cöwë wææ äningä inongäimpa.

⁵ Angä eñente piinque Edode, Wäo ingante botö æbänö cæte wænonguimo, ante cædongäimpa. Incæte tömänäni, Wængongui beyæ nê apænedongä Wäo ingampa, ante tededäni eñëningä inte Edode, Botö imote piinäni wæcæ wæ, ante guñente wædinque Wäo ingante wænönämai inte ata cæpodongäimpa. ⁶ Incæte Edode nänö eñagäionæ iinque bayö wadäni ponte godongämæ bete ayönäni edæ Ædodiya wengä baquécä tode pete äwacä adinque Edode wæætë nangui todongäimpa. ⁷ Iinque tömengä, Wængongui ayongä näwangä ämopa, ante baquécä ingante ämongäimpa. Waa pöni bitö tode pete äwadi beyæ bitö quiëmë ante æinente ämi adinque botö bitö änö ante cöwë pönömo æncæbiimpa, ämongäimpa. ⁸ Angä eñëninque baquécä wæætë wäänä weca gote, Æbänö anguimoo, ante äñongä wäänä guiquënë, iimai æe, angä eñëninque baquécä wæætë Edode ingante,

—Iimai pönö cæbi æmoe. Wäo æpænë guidönongä ingante wangö tamencate tömengä ocabo ini coyomënætaca cö cæte ænte mämö pædæ pönömi æmoe.

⁹ Angä eñente wædinque awënë odeye iñömö, Æ eñente awädö. Quinö ñowo cæquimoo, ante nangui wædongäimpa. Incæte godongämæ becönäni eñëñönänite, Wængongui ayongä cöwë godoncæboimpa, ante nê äningä inte nê wænongä ingante tömengä, Baquécä nänö äninö bai cædäni, ämongäimpa. ¹⁰ Angä eñëninque nê wænongä tee möneincönë go guidinque edæ Wäo ingante mäo bæi ongöninge wangö tomencadongäimpa. ¹¹ Ayæ Wäo ocabo ini coyomënætaca cö cædinque baquécä weca ænte mämö pædæ pönönäni æninque baquécä wæætë wäänä inante godongä ænönäimpa.

¹² Ayæ Wäo wodi tömengä miñæ nê godinäni pöninge tömengä baö ini ænte mäo daga wëninge wæætë Itota weca pöninge, Wäo wodi mänömai wængä wæmönipa, ante tömengä ingante apænegadänimpa.

5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäadoco 6.30-44; Odoca 9.10-17; Wäo 6.1-14)

¹³ Wäo wodi do wængäimpa, ante apænedäni eñente wædinque Itota wæætë edæ, Önömæca gocæboimpa, ante wipodë gui contate wogaa gocantapa. Gocä ate, Mäniñömö gocæ cæcampa, ante tededäni eñëninque tæiyænäni tömënäni nänü quëwëñömö wacönë ta wacönë ta ömaaque oo pænta täno gote mä ongönänitapa. ¹⁴ Itota iñömö wipodë wogaa pö ti wæænte ayongä nangui inäni dobæ ponte mä ongönäni adinque, Æbänö cæte quëwëñönäni, ante tömënäni tönö godongämæ wæte bai pönengantapa. Ayæ daicawo gawænäni inänite godö cæcä ate waa badänitapa. ¹⁵ Gäwadecæ bayö tömengä miñæ nê godäni tömengä weca pöninge,

—Ñowo wëmö bacæ cæpa cæbii, änänitapa. Ayæ, Önömæca incæ cænguü dæ ä adinque bitö godongämæ ongönäni inänite ämi waodäni quëwëñömö gote cænguü godonte ænte cæncædänimpa.

¹⁶ Äñönänite Itota,

—Goquinäni, ante quinänte äminii. Minitö wæætë godömini cæncædänimpa, ämopa.

¹⁷ Äñongante,

—Iñæmpa päö önompo æmæmpoque gæyæ mäa pönü i. Cænguü näæmönipa diyæ godömöni cænguünäni.

¹⁸ Ante wææ äñönäni Itota iñömö,

—Mänimpodänique näæmini incæ ænte mämö pædæ pönömini æmoedäni, angantapa.

¹⁹ Ayæ godongämæ mä ongönäni inänite angä gaguimäa tæ contadäni ate tömengä päö önompo æmæmpoque gæyæ mäa æninque öönæde inö æmö adinque, Wængongui, bitö waa pönömi ænte cæmönipa. Ante apænedinque päö pä æ pä æ cædinque tömengä miñæ nê godäni inänite pædæ pönongä æninque

tömänäni wæætē godōmenque tōmänäni inänite di mæñæ di mæñæ cædäni ænte cænänitapa. ²⁰ Mänōmaï pönō cæcä æninque tōmänäni tōmo pōni cænänitapa. Cænte ate edæ tōmēnāni ao mæ ao mæ nāni ñōnōni ee õñoncoo pædæ wææmpo ö æ da da wente æninque tōmengä miñæ nē godäni iñōmō otodē õnōmpo tipæmpoga go mentodēa cænguï eyede da wēnāni contagatimpa. ²¹ Nē cænāni iñōmō edæ onguiñænānique incæ tinco miido ganca mānimpodāni iñōnāni onquiyænāni tōnō nāni wencabo tōnō godōmenque nanguï ināni inte cængadānimpa.

*Itota æpæ yædopæno dao dao gocampa
(Mäadoco 6.45-52; Wäö 6.16-21)*

²² Tōmänäni iinque cænāni ate Itota tōmengä miñæ nē godānique inänite do angantapa. Minitō tāno wipodē guï contate æmæ wedeca tao goyōmīni botō wæætē godongāmæ ongōnāni inänite ämo godāni ate ayæ poncæboimpa. ²³ Angä Ao ante tao goyōnāni tōmengä wæætē wadāni inänite, Nōwo goedāni, angä wadæ godānitapa. Ayæ tōmengä Wængonguï ingante apæneçæte ante änanquidi æcantapa. Æite apænedinque wēmō bayō tōmengä adocanque a on-gongacäimpa. ²⁴ Tōmengä miñæ nē godāni guiquēnē taocæte ante cædinque edæ tæcætibæ wiyate cæwoyōnāni edæ woboyæ pæmænte nanguï pōñō edæ æpæ incæ incæ cæte mængonta mængonta cæyonte wipo wāi wocæntapa. ²⁵ Ayæ tawadiya nānō peyedē bayonte edæ Itota iñōmō æpæ yædopænoque edæ dao dao pongä adānitapa. ²⁶ Yædopæno edæ dao dao pongä gomō adinque tōmengä miñæ nē godāni edæ ancaï guïñēninque,

—Quiēmē imaï. Waocä wænte babæningä wabānō cægongä, ante Yæ ante guïñente wædānitapa.

²⁷ Ante wæyōnāni edæ Itota iñōmō,

—Ee piyænē cæte guïñēnāmaï iedāni. Botō imo apa guïñēwēmīni.

²⁸ Ante añongä, Pegodo guiquēnē,

—Awēnē, bitō imitawo. Nō nō imi inte bitō æpæ yædopæ bitō weca ämi pōmoe.

²⁹ Angä eñēninque,

—Pöe.

Añongä Pegodo wipodē ongōninque edæ ti wææninque yædopæno edæ dao dao gote Itota weca tæcæ obo ponte ayongä, ³⁰ woboyæ nanguï nanguï pæmæ ate wædinque ancaï guïñēninque æpænē tæi guïidinque Yæ wæcantapa.

—Awēnē, æpæ bete wæncæbointaye.

³¹ Ante wæcä adinque Itota tōmengä ingante edæ quingæ pædæ gopo tōö æmæninque,

—Iñæmpa botonque iñōmote pōnēninque pōe, antabopa. Quinante wapiticæ edæ pōnēmitapa, angantapa.

³² Ayæ wipodē guïda ate woboyæ iñontobæ næ pæmænāmaï gongæ.

³³ Adinque wipodē ongōnāni wæætē Itota weca ædæ wæænte apænedinque,

—Nāwangä bitō Wængonguï Wēñæmi inōmi imipa, ante watapæ apænedānitapa.

Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badānipa

(Mäadoco 6.53-56)

³⁴ Ayæ æmæmäa taodinque tōmēnāni Guënetadetebæ ti wæænänitapa. ³⁵ Ti wæænāni adinque māniömæ quēwēnāni guiquēnē, Tōmengä Itota ingampa, ante do adinque tōmāmæ mæo gode ä gode ä cædäni eñēninque wēnæ wēnæ ināni inänite tōmänäni inänite tōmengä weca ænte māmōnāni pōnänitapa. ³⁶ Itota ingante, Bitō weocoo ämi yæwedecooque gampote waa bacædānimpa. Änāni wædinque tōmengä Ao angä eñēninque nē gampo gampo cædäni iñōmō tōmänäni edæ waa ināni bagadānimpa.

15

Mimōno tao godi beyænque waocä wentamō ewocacampa

(Mäadoco 7.1-23)

¹ Dodāni nāni wææ angainta ate nē odōmōnāni tōnō Paditeoidi pancadāniya Eedotadēe quēwēninque māniñedē Itota weca pōninque iimaï änänitapa.

² —Bitō miñæ nē godāni iñōmō dodāni nāni angainō ante quinante eñēnāmaï inte wapiticæ cædäni wæmōnīpa. Tōmēnāni iñæmpa mempodāmaï inte wentamō nam-pote cænguï cænāni awædō.

³ Ante piināni wædinque Itota wæætē,

—Minitö guiquënë dodäni nāni angainonque ante eñente cæcæte ante cædinque Wængonguī nānō wææ angainō ante edæ quīnante eñente cædāmaī imīnii. ⁴ Wængonguī, “Bitō wæmpo ingante bitō badā inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Wæmpocä ingante wäänä inante nē piinte wiwa angä ingante wænömini wæncæcäimpa,” ante wææ angacäimpa. ⁵ Minitö guiquënë iīmaī ānewëninque edæ wææ cæminipa. Waocä mæmpocä ingante waa cæquënegä iñongante wäänä inante adobaī waa cæquënegä iñongante mīnitö wæætē wææ āninque, Waocä wæmpocä ingante wäänä inante iīmainō ante apænecæcäimpa, ānewëminipa. Wæætē edæ “Mæmpo, bitō qui, ante, Badā, minō qui, ante botō pönömo mīna ænguënēnō incæ ñowo wæætē edæ, Wængonguī qui, ante do edæ godonte impa.” ⁶ Ante apænedinque waocä wæmpoda inate wīi godonguënegä ingampa, ante mīnitö iñömö edæ wææ ānewëmini awædö. Iñæmpa mänömainō ante wææ ānewëninque mīnitö edæ dodäni nāni angainonque ante cæcæte ante cædinque Wængonguī nānō wææ angainō ante edæ, Önöneque impa, ante bai cæminipa töö. ⁷ Minitö waa cæmini inte bai nē ānewëmini iñöminite edæ ämo eñeedäni. Mini cædö ante Wængonguī iīmaī ante apænecampa, ante Itaiya wodi nöingä ante yewæmongacäimpa.

⁸ “Iñāni iñömö botō imote önöneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënāni mīmōno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai ināni awædö.

⁹ Ayæ botō weca ædæ wæænte waa ate bai tededinque tömënāni, Wængonguī imidö anguënē, ante önöneque tedewëninque önönque edæ cædänipa.

Waodänique nāni wææ änönö ante odömonte apænedänipa töö.”

Ante Wængonguī piingampa, ante yewæmongacäimpa.

¹⁰ Mänömainō ante apænete ate Itota wæætē nanguī ongönāni inānite aa pecä pönāni adinque apænecäimpa.

—Botō apænebo eñëninque ocaidë pönente ædæmö eñeedäni, angantapa.

¹¹ Önönē guidi beyænque waocä mīmō wentamö entawënāmaī ingampa. Wæætē mīmönē wiwa pönëninque nānō önöne tao gode beyænque tömengä wentamö mongængampa, ante apænebo eñeedäni.

¹² Ante apænecä ate tömengä miñæ nē godäni iñömö tömengä weca ponte änänitapa.

—Bitō mänömainō ante apænebi eñëninque Paditeoidi iñömö guingo imonte piñāni apa ānewëe.

¹³ Añönāni tömengä,

—Awæ botō Mæmpo mināmaī iwæ to wite bai wido cæte bacäimpa. Paditeoidi iñömö wīi botō Mæmpo quīnāni inönāni inte adobaī edæ wido cæte wæcædänipa.

¹⁴ Edæ babetamönāni bai eñënamāi ināni inte tömënāni iñömö wadāni adobaī babetamönāni bai ināni inānite nē ænte mäodāni ināni apa cæminii. Tömënāni inānite gomö aedāni. Edæ babetamongä ingante wacä adobaī babetamongä inongä ingante ænte mäocä gocä ininque tömëna nāna babetamoncaya guëa ontatodë mongæcadæ guiibainapa.

¹⁵ Ante apænecä eñëninque Pegodo,

—Mänömainō ante odömonte apænedinque bitō æbänö ante odömoncæte ante apænebitapa, ante apænebi eñëmönie.

¹⁶ Añongante Itota,

—Minitö incæ ocai ömæcadāni bai inömini inte eñënamāi iminitawo. ¹⁷ Edæ quincōmë önöne guidincoo incæ cæncadë

guiite ate goiwaa ogä mente wido cæte ba apa ānewëminii. ¹⁸ Wæætē önöne waocä nānō tedewënö guiquënë mīmönē nānō wiwa pönënö beyænque tao godepa. Iñinque waocä önöwoca mäninö beyænque wentamö ewocacampa. ¹⁹ Edæ waocä mīmönē nānō entawente taodinö beyæ wiwa ante pönengampa. Mīmönē nānō piinte pönënö beyænque waocä godö wængongampa. Mīmönē towëinente tömengä nānögængä ināmaī iñongante godö mongampa. Ayæ æcāmenque iñongante

æcāmenque towëinente beyænque waocä godö mongampa. Mīmönö æinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mīmönē wiwa pönëninque wacä ingante godö babæ wapiticæ apænecampa. Ayæ wacä

ingante piinte tedecampa. ²⁰ Iñinque

mimōno tao godi beyænque waocä wentamö ewocacampa. Wæætë mempodämaï inte nänö cænö beyæ waocä wentamö ewocadämaï ingampa, ante edæ Itota apænegacäimpa.

Onquiyængä oodeocä inämaï inte wede pönente angampa
(Mäadoco 7.24-30)

²¹ Mäniñömö quëwente wadæ godinque Itota Tido nāni quëwëñömö Tidöo nāni quëwëñömö eyequei pongacäimpa. ²² Mäniñömö ponte quëwëñongä onquiyængä Cānaāmæ nē ëñate pædingä inte adoyömö quëwente tadinque tömengä weca pöningue aa pecantapa.

—Awënë bitö Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte ëñëmi. Botö beyæ pönö waadete waa cæe. Botö wëñængä onquiyængä wënæ inte quëwente wæwengampa cæbii.

²³ Ante mänömaï aa pecä wædinque Itota pæ wëenecantapa. Pæ wëenecä adinque tömengä miñæ nē godäni guiquënë tömengä weca pöningue wææ apænedänitapa.

—Mönö miñæ tee empote Yæ yæ nē änewënongä ingante ämi gocæe.

²⁴ Ante wææ änāni ëñëninque Itota wæætë,

—Cænināni obegaidi gueogæ gote wæwënāni bai möni idægocabo adobai inte wë wömonte wädäni adinque Mæmpo Wængonguï, Tömënanique inänite cæquimi goquimi, äninque botö imote da pönongä wii pontawoo.

²⁵ Angä ëñëninque onquiyængä iñömö wæætë Itota önöwa gäänë ædæ wææninque apænecantapa.

—Awënë, botö beyæ cæbi waa bacæe, angantapa.

²⁶ Äñongante Itota wæætë,

—Wënāni cænguï inguënë waocä dicæ guintamöidi cænguï ante wææntodonguingää. Bitö edæ wabi iñömite botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

²⁷ Angä ëñente wædinque,

—Awënë iñæmpa nē ëadāni nāni cænte eyepodimö wæænte ænömengadæmpa inö öñöñö guintamöidi ade cæmpa.

²⁸ Äñongante Itota,

—Onquiyæmi ëñëmi. Bitö nanguï pönëniimi iñömite bitö änö ante do cæte impa.

Ante tæcæ apæneyongä tömengä wengä edæ do adoyedë edæ waa bagacäimpa.

Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa

²⁹ Mäniñömö quëwëninque wadæ godinque Itota Gadideapæ ömaaque pö änanquidi æi tæ contacantapa. ³⁰ Tæ contate ongöñongä nanguï inäni godongämæ pöningue wënæ wënæ inte wädäni inänite ænte pönänitapa. Pæ opa pæ opa godäni tönö tente tobænte wädäni inänite babetamö inäni tönö babetade inäni inänite Itota weca ænte mämö ñö cädänitapa.

Ñö cädäni ongöñönänite Itota tömänāni inänite godö cæcä ate waa badänitapa.

³¹ Godongämæ ongönāni guiquënë, Itota godö cæcä ate babetade inänāni incæ tededäni ëñëmönipa, ante guïñente wädänitapa. Tente tobænte wædināni incæ waa badäni amönipa. Pæ opa pæ opa godäni inänāni incæ waa bate godäni amönipa. Babetamö inänāni incæ waa adäni wæmönipa, ante guïñente wædinque edæ Wængonguï ingante apænedinque, Möni idægocabo Wængonguï inömi inte edæ bitö adobique ñäö bai ëmömi inte edæ tæi piñænte cæbi amönipa, ante watapæ apænegadänimpa.

4.000 ganca inäni inänite Itota godongä cæñänipa

(Mäadoco 8.1-10)

³² Mäniñedë Itota tömengä miñæ nē godäni inänite aa pecä pönāni ate apænecantapa.

—Ināni botö weca ongönāni iñömö mëönaa go adoönæque iñonte botö weca ongöñönāni tömënanī cænguï ömæpodāni badāni ate wædinque botö tömënanī tönö godongämæ wæte bai pönëmopa. Cænāmaï inte gue ænente wæyönänite botö, Oncönë goedāni, ämo gote bai tömënanī edæ idömæ godinque nangæ badinque edæ bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa.

³³ Angä wædinque tömengä miñæ nē godäni wæætë,

—Ënodāni inäniyaa. Önömæca incæ päö impa æninque godömöni cænguñänii.

³⁴ Ante wæyönänite Itota,
—Minitö päö æpodö nææmini.

Äñongante,

—Päö önompo æmæmpoque go mēa gæyæ
guiyā pōni mēa pōni mæ ongompa, ante
edæ apænedänitapa.

³⁵ Itota iñömö godongämæ ongönäni nan-
guï inäni iñönänite angä tæ contadänitapa.

³⁶ Æinque päö önompo æmæmpoque go mēa
tönö gæyæ tönö nāni næænincoo pædæ
godönäni æninqe tömengä Wængonguï
ingante, Bitö waa pönömi cæncæmönimpa,
ante apænedinque pä æninqe tömengä
miñæ nē godäni inänite pædæ pönongä
æninqe tömēnāni wæætē wadäni
inänite pædæ pædæ godönäni ænänitapa.

³⁷ Æninqe tömānāni godongämæ
cæninqe tömo pōni cænänitapa. Idæwaa
cænāni ate tömēnāni pä ænte nāni cænte
ñönōni ee öñoncoo wente æninqe Itota
miñæ nē godäni otodē pönö da wēnänitapa.

Æinque önompo æmæmpoque go men-
todēa cænguï eyede contagatimpa. ³⁸ Nē
cænināni iñömö onguiñænānique coatodo
müido ganca iñönāni onquiyænāni tönö
nāni wencabo tönö tömēnāni æpodānimē
godömenque nanguï pōni inönänimpa.

³⁹ Æinque cænāni ate Itota iñömö, Goedäni,
angä godäni ate tömengä wipodē guï
contate imæmāa Mäagadabæ pongacäimpa.

16

Mä cæte odömömi amönie, änänipa
(Mäadoco 8.11-13; Odoca 12.54-56)

¹ Itota pongä adinque Paditeoidi
tönö Tadoteoidi iñömö, Mönö ämō
ēñēninqe tömengä oda cæbaingampa, ante
cædinque Itota ingante apænedinque, Bitö,
Pönencædänimpa, ante öönædē mä cæi bai
cæbi amönie. ² Änāni ēñēninqe tömengä
wæætē,

—Minitö iñæmpa gæwadecæ iñonte æmō
adinque, “Baänæ watamō bacæ wiñadæ
pōni gongæmpa,” ante do ēñēmīnīpa. ³ Ayæ
ñäö bayö edæ, “Cöönæ cæcæ guinæ wepæ
bai gongæmpa,” äninqe mīnitö, Öönæ
æbänö eönæpa, ante adinque do edæ
ēñēmīnīpa. Æinque, Wængonguï quīnō
cæcæ cæcampa, ante quīnante wīi ēñēmīni.

⁴ Nöwomīni iñömö edæ nē wīwa cæmīni inte
mīnitö Wængonguï ingante pangocæte bai
ëmō cæte gomīni imīnīpa. Edæ, Mä cæte
odömömi adinque pönēmaimönīpa, ante
ancaa ämīni awædö. Incæte Cönäö wodi
mä pōni nänö cægainö ante adinque mīnitö
pönenguēnēmīni iñömīnīte māninqe mīni
aquinque ante odömönte ingæimpa.

Äninqe Itota tömēnāni inänite ëmō cæte
wadæ edæ gogacäimpa.

Wapiticæ nāni apænedö yedæ æmpoquï
bai impa, ante

(Mäadoco 8.14-21)

⁵ Tömengä miñæ nē godäni guiquēnē tao
gocæ cædinque päö wīi pönente ænāmaï
inte æmæmāa tao ti wæænänitapa. ⁶ Itota
iñömö mānīi päö tömēnāni nāni ænāmaï inö
ante wīi tededinque wadö ante pönente
iīmaï apænecantapa.

—Päö yedæ æmpoquï, ante Paditeoidi
tönö Tadoteoidi nāni da wente cæi ate
gomö aedäni.

⁷ Angä ēñente wædinque tömengä nänö
nē ëmīñænāni wæætē nāni caboque teded-
inque,

—Päö ænte pönāmaï imöimpa, ante Itota
wabänö mānōmaï beyæ ämaingampa.

⁸ Ante nāmāneque tededäni wædinque
Itota iñömö,

—Mīni pönēgade. Päö ænāmaï inte
mīni pöninö ante quīmæ tedewēmīnīi.

⁹ Awincaque adinque adāmaï imīnitawo.
Edæ päö önompo æmæmpoque æninqe
botö godömo æninqe tinco müido ganca
ināni nāni cænīnō ante awincaque
adīmīni inte mīnitö mīmōno pönēnāmaï
imīni awædö. Ayæ cænte ate nāni
wææntodönincoo wente ænte mīni con-
tadinö iñömö cænguï æpotodēnō on-
gontawo, ante pönēmīniyaa. ¹⁰ Ayæ ate
botö önompo æmæmpoque go mēa päö
ænte godömo æninqe coatodo müido
ganca ināni nāni cænīnō ante adinque
mīnitö iñömö edæ ēñēnāmaï imīnitawo.

Ayæ edæ ñænæ otodē mīni wente ænte
contadinö cænguï æpotodēnō ongontawo,
ante pönēmīniyaa. ¹¹ Mānīnō ñöwo botö,
Gomö aedäni, ante wææ äninqe botö wīi
pāonque ante apænetabopa, ante quīnante
wīi ēñēmīnīi. Incæte botö, Päö yedæ
æmpoquï, ante Paditeoidi tönö Tadoteoidi

näni da wente cæi ate gomö aedäni, ante wææ ämopa.

12 Angä ëñente pönente wædinque tömënäni, Gomö aedäni, ante apænedinque Itota wii önonque päo da wente cæinque ante wææ angampa. Wæætë edæ Tadoeoidi tönö Paditeoidi wapiticæ ante näni odömönte apænedö ante tömengä, Gomö aedäni, ante wææ angampa, ante do ëñënanitapa.

Bitö Coditobi inömi imipa, ante Pegodo angampa

(Mäadoco 8.27-30; Odoca 9.18-21)

13 Mänii imæmäa tate ate Tetadea Pidipobæ eyequei pöningue tömengä miñæ nè godäni inänite apænedinque Itota,

—Botö Waobo ëñagaïmo inömotë wadäni botö imotedö ante tedinginque, Æbodö imoo, ante apænedäni ëñëminii.

14 Añongante tömënäni wæætë apænedänitapa.

—Bitö imitedö ante apænedinque pancadäniya, Æpænë nè guidongaingä Wäo wodi incæ Itota adocä imaingampa, ante tededänipa. Wadäni guiquënë, Ediya wodi incæ Itota inongä imaingampa, ante apænedänipa. Wadäni guiquënë, Eedëmiya wodi ingampa, ante apænedänipa. Ayæ, Wii Eedëmiya ingä ininque Itota Wængongui beyæ nè apænegainäni inönänite adocä imaingä ingampa, ante tededänipa.

15 Ante tömengä miñæ nè godäni apænedäni ëñëninque Itota wæætë,

—Minitö diyæ, Æbodö imoo, ante pönëminii.

16 Añongante Timönö Pegodo wæætë,

—Wængongui nè quëwengä Wëmi ingaïmi inte bitö inömo Coditobi inömi imipa.

17 Ante apæneca ëñëninque Itota inömo,

—Timönö bitö Öönata wëmi inömi inte ëñëmi. Wii waocä apæneca beyæ bitö mänömainö ante ëñëmitapa. Wæætë bitö nangui toquinque edæ botö Mæmpo öönädë nè quëwengä incæ bitö imite pönö odömönte apæneca ëñëmitapa. 18 Ayæ edæ iimaï ante bitö imite ämopa. Bitö dicamö bai inömi imipa, ante pönëninque botö bitö emöwo ante Pegodo pönö pemömo emömpa. Incæte dicabo tæimö i bai bitö nö äninö inömo edæ tæine i inönte botö mänimoga tæi mænonte bai pönö badömo

ate minitö mini pönencabo bacæminimpa. Ininque minitö, Itota nè Codito ingampa, ante mini pönencabo inömo tæi emömini badinque mänimoga tæi ongonde bai wede pönëñöminite nè tæi piñænäni tadömengadænguipo owote ta pönäni incæ ædö cæte godömenque mämö bæ taquinänii. 19 Edæ öönädë Awënë Odeye nempo guiquinque ante odemö wi ænequi bai botö bitö imite pönömo æncæbiimpa. Æmi ate bitö nè ämi badimi inte inguipoga bitö wææ änö incæ öönädë dobæ wææ angainö inte ongongæimpa. Ayæ bitö quiemë inguipoga ñimpo cæbi i inönte mänii adobai öönädë dobæ ñimpo cæte ongongæimpa.

20 Ante inque apænedinque Itota tömengä miñæ nè godäni inänite iimaïnte ante wææ angantapa. Minitö inömo botö imotedö ante apænedinque, Codito inongä ingampa, ante gode änamai inte edæ pæ wëneedäni, angacäimpa.

Itota, iimaï cædäni wæncæboimpa, ante apæneca

(Mäadoco 8.31-9.1; Odoca 9.22-27)

21 Ayæ Itota mäninädë mä odömöningue tömengä miñæ nè godäni inänite apænedinque, Botö cöwë Eedotadë goquënëmo imopa, angantapa. Gobo ate oodeoidi nè aadäni näni Picæncabo tönö, Wængongui qui, ante nè godönäni ñænænäni tönö nè odömönäni tönö godongämæ cædinque botö imote wënæ wënæ cædäni wæwæncæboimpa. Ayæ botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Incæte Wængongui angä beyænque botö mëönaa go adoönæque inönte edæ ñäni ömæmonte quëwæncæboimpa, ante apænegacäimpa. 22 Mänömainö ante apæneca ëñëñönäni Pegodo guiquënë Itota ingante nänënë mäo godinque Itota ingante piingantapa.

—Awënë, quimæ wæncæ anewëë. Wængongui pönö wææ aacä beyæ bitö caate wädämai incæbiimpa.

23 Ante wææ añongante Itota dadi emæninque Pegodo ingante näëmæ piinque,

—Bitö Tatänabi bai inömi inte edæ botö weca ongönämaï wadæ gobæwe, angantapa. Bitö wii Wængongui nänö pönönö ante pönemi inte wæætë edæ waodänique nani pönewönö bai pönëninque mänömainö ante bitö botö imote ægodawaqui ñönonte bai cædinque wææ anewëmi awædö, angacäimpa.

²⁴ Ayæ tömengä miñæ nē godäni inänite apænecantapa.

—Æcänö botö miñæ pöinëna ina tömengä iñömö nämä beyæ ante pönënämaï inte edæ botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänö wænguiwæ mongænte ponte bai cædinque tömengä, Botö wæmo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwë tee empote gocæboimpa, ante poncæcäimpa. ²⁵ Edæ æcänö, Nämä wææ gompodinque quëwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönämaï ingä guiquënë tömengä iñömö edæ quëwënämaï incæcäimpa. Wæætë edæ, Wænönäni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote cöwë gocæboimpa, ante æcänö äna guiquënë tömengä wæætë quëwencæcäimpa. ²⁶ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wë womonte ba ininque edæ tömengä nänö ömæwocate wæquinque æmaingampa. Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ önöwoca wæætë æmaingä.

²⁷ Ante Itota iñömö, “Edæ botö Waobo ëñagaïmo inte botö Wæmpo ñäö tömäo guinæ gongæñonte botö edæ botö anquedoidi tönö edæ godongämæ poncæboimpa. Ayæ pömo ate botö tömämïni mïnitö cægai ganca ante eyepæ pædæ pönömo æncæmïnimpa. ²⁸ Edæ näwangä ämopa. Mïnitö iñömö ongömïni pancamïniya iñömö ayæ wænämaï mümïni quëwëñömïni botö Waobo ëñagaïmo inte Awënë Odeye bate ponte a ongömo adinque mïnitö botö nempo quëwencæmïnimpa,” ante Itota apænecäimpa.

17

Itota waëmö pöni ñäö bai ëmongä bacä adänipa

(Mäadoco 9.2-13; Odoca 9.28-36)

¹ Mäninö ante apænecä ate Itota önompo æmæmpoque go adoönæque iñonte Pegodo ingante ayæ Tantiago tönö Wäö nana caya inate mänimpodäni inänite änanquidi mæicä adodänique æigadänimpa. ² Æite ongöñönäni edæ Itota awinca tömënanï ayönäni edæ wii cöwë nänö ëmönö bai waëmö pöni ñäö bai edæ ëmongä bamongä adänitapa. Edæ nænque ti näwante ñäö bai bate ëmongä ininque tömengä weocoo näämænta ñäö incoo ëñacä adänitapa. ³ Ayæ ayönäni edæ doyedë pöni nē æigaina iñömö Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ iñontobæ a ongöninque Itota tönö godongämæ tedegönäni. ⁴ Adinque edæ Pegodo guiquënë Itota ingante apænecantapa.

—Awënë ëñëmi. Iñömö mönö waa pöni ongonte awædö. Bitö Ao ämi ininque botö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöninque bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaïmopa.

⁵ Ante ayæ tedeyongä boguimämo waëmö pöni ocabogadäni obo wææninque guinæ gongæ ayönäni boguimämodë önönepämoque apænecantapa.

—Iñgä iñömö botö Wengä inongä inte botö nē waadegaingä inongä ingampa. Tömengä ingante adinque botö watapæ tobopa. Mïnitö tömengä pönö apænecä ëñëdäni.

⁶ Angä wædinque tömengä miñæ nē æidäni iñömö ancai guinëninque do do wäate bai cædinque guidömëmæ tæ go wæænänitapa. ⁷ Go wæænäni adinque Itota tömënanï weca ponte godö gampodinque,

—Guinënämaï inte ængæ gantiedäni, angantapa.

⁸ Ayæ æmö ayönäni Itotaque adocanque ongongä agadänimpa.

⁹ Ayæ änanquidi inö wææ pöñönäni Itota tömënanï inänite angantapa.

—Mïnitö mä pöni botö ëmönö wïimonte bai mïni adinö ante gode änämaï pæ wëneyömïni botö iñömö Waobo nē ëñagaïmo inte edæ wænte ate ñäni ömæmoncæboimpa. Ñäni ömæmömo ate mïnitö edæ mäniñedë ate apænecæmïnimpa.

¹⁰ Angä ëñente wædinque tömengä tönö nē æidänäni tömengä ingante änänitapa.

—Mänömaï i ïinque, Ediya wodi täno poncæcäimpa, ante nē odömönäni iñæmpa quïnante apænedäni.

11 Äñönäni Itota wæætē,

—Ediya wodi näni änongä iñömö täno pongä ingampa. Näwangä impa. Pöninge tömengä, Doyedē ingai bai ñöwo wæætē adobai bacæimpa, ante badongampa.

12 Botö wæætē iïmainö ante apænebo eñëedäni. Ñöwocä mönö Ediya inongä inte do pongäimpa ante aquënë. Do pöningä ingante edæ awincaque adinque, Æcänö ingää, ante eñënämaï inte cädäni guiquënë quiëmē näni cæinënö incæ edæ do cädänipa. Ayæ adobai, Tömengä ingante näni cædi bai botö Waobo eñagaimo iñömote botö imote adobai wënæ wënæ cädäni wæcæboimpa, ante apænebo eñëedäni.

13 Ante apænecä eñëinque tömengä tönö nē æidinäni iñömö edæ, Æpænē mönö guidöningä Wäö ingantedö ante apænecampa, ante tæcæ eñënäni inte wægadänimpa.

Itota wënæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa

(Mäadoco 9.14-29; Odoca 9.37-43)

14 Mänii änanquidi æidinäni inte adodö wææninque nanguï pöni inäni weca pönäni adinque wacä onguiñængä Itota weca ponte da guicapodisque angantapa.

15 —Awënë eñëmi. Botö wengä onguiñængä ingante waadete waa cæe ämopa. Tömengä iñömö edæ ancaa quidi quidi dowænte wæwëninque wantæ wantæ iñö gongapamö tæ wææ tæ wææ cæcampa. Ayæ æpænē tæi guii tæi guii cæcampa.

16 Ante wædinque, Botö wengä ingante pönö cæmini waa bacæcäimpa, ante botö bitö miñæ nē godäni weca ænte pömo adinque tömënäni ædö cæte cæquïnänii.

17 Äñongante Itota tömënäni inänite,

—Ñöwomini mini ædæmö cädämaï incabo mini pönëgade impa, angantapa. Minitö weca æpogadö quëwëmoï. Wapiticæ cæmini iñöminite æpogadö piyænē cæte wæwëmoï. Edæ wëñængä ingante iñömö botö weca ænte mämömini pongädäni, angantapa.

18 Ayæ wënæ ingante piïinque Itota, Tao gobäwe, angä tao gocä ate wëñængä iñömö dobæ waa bacantapa.

19 Ayæ ate tömengä miñæ nē godäni adodänique Itota weca pöninge tömengä ingante,

—Mönitö guiquënë bitö bai wido cæcæ cædinque edæ quïnante wido cädämaï intamönii.

20 Ante wæyönänite,

—Wede pönëminipa diyæ wido cæquimiiii. Edæ mini pönënö möotatamö bai guiyä pöni ewocamini inique minitö änanquidi iñömö ongonquidi adinque, Nänënë gobäwe, ante ämini bai edæ änanquidi incæ do gä gote wayömö gongæncædönimpa. Edæ quiëmē cæcæte ante ämini inique tömänö edæ do cæte babaimpa, ante näwangä apænebo eñëedäni. 21 Incæte mänii wënæ inte wido cæcæte ante cædinque cænguï wantæpiyæ cænämaï inte Wængonguï ingante apænete ate edæ wido cæqui impa, ante Itota apænecä eñëänitapa.

Wënönäni wæncæboimpa, ante Itota adodö ante apænecä

(Mäadoco 9.30-32; Odoca 9.43-45)

22 Mänii Gadideabæ pöninge godongämæ goyönänite Itota iïmainö ante apænecantapa. Adocanque, Waocä nē eñagaingä iñömö æyömönö ongongää, ante godö odömöninque botö imote waodäni nempo pædæ godongä æncædänimpa. 23 Nē ænäni wæætē botö imote wænönäni näñe wæncæboimpa. Ayæ mëönaa go adoönæque iñonte edæ Wængonguï angä beyænque botö edæ näni ömæmonte quëwæncæboimpa.

Itota mänömainö ante apænecä eñëinque tömengä miñæ nē godäni wæætē edæ nanguï wæwente bagadänimpa.

Wængonguï oncö beyæ, ante Itota eyepæ godongampa

24 Mänii pöninge tömënäni Itota tönö godongämæ Capënaömö näni quëwëñömö pöñönäni wadäni guiquënë Wængonguï oncö beyæ ante tigitamö didacöma näni änantamö mentamonga ante nē änonäni inte Pegodo weca ponte änänitapa.

—Minitö Awënë nē Odömongä guiquënë Wængonguï oncö beyæ ante didacöma tigitamö cöwë pönönämaï ingantawo.

²⁵ Æñönänite Pegodo,
—Cöwē nē pönongä ingampa.

Äninque oncönē pö wäänē guiiyongante Itota täno apænegantapa.

—Timönö, æbänö ante pönēmii, angantapa. Æimæca nē quëwëmö mönö eyepæ ænte quëwengæimpa, ante Æimæca awënë odeyeidi Æñömö edæ tömënäni nempo nē quëwënäni Ænänite, Pönömini æmoedäni, äñänitawo. Wæætē edæ wadäni Ænänite äñänitawo. Ædänidö Ænänite äñäni, ante pönēmii, ante Pegodo ingante Itota angantapa.

²⁶ Æñongante Pegodo,

—Wadäni Ænänite äñänipa.

Ante apæneyongä Itota wæætē edæ,

—Mänömaï i Æinque edæ mönö Awënë Wængonguï nempo nē quëwënömö inte wii godonguënemö Æmompä. ²⁷ Incæte wii piinte bacædänimpa, ante botö Æimaï ämopa. Bitö gäwapäa mäo dadonte wëä tadöñömi gæyæ tänocä tacä æe. Æninque gæyæ önöneca wi ænete ayömi adotamonque incæ coatodo didacöma emontamö incæ edæ gæyæ önöne ongotamö adinque bitö tadonte æncæbiimpa. Mänintamö ænte mäo bitö beyæ botö beyæ eyepæ godömi æncædänimpa, angä gote Pegodo cægacäimpa.

18

Æcänö Æcæncængä inte nē angä inguingää, ante tededänipa

(Mäadoco 9.33-37; Odoca 9.46-48)

¹ Mäniñedē Itota miñæ nē godäni tömengä weca ponte apænedinque,

—Bitö öönædē Awënë Odeye Æinque bayömi æcänö bitö nempo quëwëninque Æñænængä pönï Ænongä inte nē angä inguingää, äñänitapa.

² Itota Æñömö wëñængä guiyangä ingante edæ aa pecä pongä ate tömengä ingante tæcæguedē goncædinque tömënäni Ænänite wæætē apænegantapa.

³ —Näwangä ämo eñnedäni. Minitö öönædē Awënë Odeye nempo guicæte ante wapiticæ mini pönëwënö wido cædinque wëñænäni nani piyænē cæte pönënö bai pönëedäni. Mänömaï cædämaï Æmini Æinque Awënë Odeye nempo cöwë guidämaï inte

wæbaiminipa. ⁴ Incæte Æingä wëñængä, Önömoque Æmopa, ante pönengä bai æcänö adobainö ante pönente quëwëna guiquënë tömengä Æñömö edæ öönædē Awënë Odeye nempo quëwëninque Æñænængä pönï inte edæ nē angä ingampa. ⁵ Ayæ æcänö botö emöwo apænedinque mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä Æñömö tömengä Æñömö edæ botö imote edæ do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa, ante Itota apænegacäimpa.

Wacä oda cæccæcäimpa, ante nani wæquinque cædänipa

(Mäadoco 9.42-48; Odoca 17.1-2)

⁶ Itota ayæ apænegantapa. “Wadäni godö cædäni beyæ botö imote nē pönënäni incæ pancadäniya edæ dobæ oda cæte wënæ wënæ cædänipa. Æinque, Wëñængä adocanque guiyangä pönï ingä incæ oda cædämaï incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque nē godö cæcæ cædingä ingante Æimaï cædäni Æinque tömengä toquënegä Æmaingampa. Waodäni nani dacæ godö dacæ godö cæquinca Æñænænca æninque tömengä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni Æinque tömengä edæ, Wënæ wënæ cædämaï inte becadote wæmo beyænque Wængonguï botö imote wii godömenque pangampa, ante wædinque waa toquënegä Æmaingampa. ⁷ Quiëmē beyæ oda cædinque inguipoga quëwënäni nani wæquinque wënæ wënæ cædänipa. Nē pönënäni incæ pancadäniya wii eñente do oda cædänipa. Cöwē mänömaï impä. Incæte, Oda cæccæcäimpa, ante nē cæcä Æñömö edæ tömengä nangui nänö caate wæquinque cæcampa,” ante apænegacäimpa.

⁸ Ayæ, “Bitö önompoca cædinque wënæ wënæ cæbi Æinque önompö aa wi æmpote wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbäwe. Bitö önöwa wapiticæ godinque wënæ wënæ cæbi Æinque bitö önöwa aa wi æwate wido cæte bai cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbäwe. Æñæmpä inguipoga quëwëninque bitö æmæmpoque empöbi incæte æmæntique entibi incæte bitö öönædē æidinque cöwë wænämaï quëwëmi Æinque waa Æmaimpä. Edæ tipæmpoga

empobi inte tipæntiya entibi inte edæ bitō gonga cōwē bæcote wæwenguīñōmō wīī æmæwo wido cæte wæquīmidō anguēnē. ⁹ Ayæ bitō awinca wīwa adinque wænæ wænæ cæbi ininque bitō awinca oo togæmante wido cæte bai cædinque wænæ wænæ bitō cædinō ante wido cæbæwe. Inæmpa inguipoga quēwēninque bitō æmæmonque emōmi inte bitō godōmenque quēwēmi ininque waa imaimpa. Edæ wīī tipæmonga emōmi inte edæ bitō tadōmengadænguipo gonga cōwē bæcote wæwenguīñōmō wīī wido cæte wæquīmidō anguēnē,” ante Itota angacäimpa.

Bodego wē womonte ba, ante odōmonte apænecampa

(Odoca 15.3-7)

¹⁰ Ayæ, “Ingä guiyangä inñōmō ononganque ingampa, ante mīnitō adocanque ingante incæ piinte adāmaī imæwedāni. Inæmpa tōmēnāni inānite nē aadāni anquedoidi incæ oōnædē quēwēninque botō Mæmpo nē oōnædē quēwengä awinca cōwē adānipa cæmīni. ¹¹ Edæ botō Waobo eñagaimo inte edæ wē womōnāni inānite diqui minte æncæte ante pōmo imopa,” ante Itota apænecantapa.

¹² Ayæ, “Æbānō ante pōnemīni edæ. Waocä obegaidi tiēē ganca ēacä ongōñōnāni adocanque pangocæte nānēnē gocä adinque nē ēacä inñōmō nōobenta i nōebe ganca ināni ānāmænē ongōñōnānite emō cæte diqui mincæ wīī goquingä, ante pōnemīni. Cōwē edæ diqui diqui mincæ gocæcäimpa. ¹³ Godinque nē pangocæ godingä ingante eadente acä ininque nē ēacä waa tobaingampa. Edæ pangocæ godāmaī ināni nōobenta i nōebe ganca ināni inānite adinque cōwē tocä inongä inte tōmengä tæcæ nānō adingä beyæ godōmenque tocampa. ¹⁴ Mīnitō Mæmpo oōnædē nē quēwengä adobaingä, Guiyangä wē womonte wænāmaī incæcäimpa, ante cōwē diqui diqui mingampa,” ante Itota odōmonte apænecäimpa.

Nē wænæ wænæ cæcä ingante pūnāmaī inte waadecäimpa

(Odoca 17.3)

¹⁵ Godōmenque odōmōninque Itota apænecantapa. “Bitō tōniñcä bitō imite

wænæ wænæ cæcä wædinque bitō tōmengä weca gote ämi adomīnaque nānēnē gote ongōeda. Ongōñōmīnate bitō tōmengä ingante, Mānōmaī cæbitapa, ante ämi eñengäe. Mānōmaī ämi eñengä ininque tōmengä waadete babaingampa,” ante apænecäimpa. ¹⁶ Ayæ godōmenque apænecantapa. “Wæætē tōmengä eñēnāmaī inte waadedāmaī ingä ininque bitō Wængonguī angä eñente nāni yewæmongainō bai cæe. Waocä æbānō cæcäa, ante adinque waoda mēnaa ina incæ mēnaa go adocanque ināni incæ adoyōmō ante apænedāni ininque tōmēnāni nāni apænedō beyænque ante mōnō, Nō impa, ante eñengäimpa, ante Wængonguī beyæ yewæmongatimpa. Ininque bitō, Mōnō adoyōmō ante apænecäimpa, ante waoda mēnaa inate ämi incæ adocanque ingante ämi incæ æcāmenque bitō tōnō goda tōmengä adoyōmō ante nōinō ante apænecæcäimpa. ¹⁷ Ayæ apænemīni ate nē wænæ wænæ cædingä cōwē eñēnāmaī ingä ate wædinque bitō inñōmō, Itota nē Codito ingampa, ante mīni pōnencabo weca gote apænebi eñenguīnāni. Ayæ tōmēnāni wææ ānāni ate tōmengä godōmenque eñēnāmaī ingä ininque tōmengä, Nāmā cæte quēwenguīmo, ante nē eñēnāmaī cædāni bai ingampa. Ayæ, Odōmāno awēnē beyæ nē æwengä bai ingampa cæbii. Tōmengä eñēnāmaī cæcāinō anguēnē, ante bitō edæ tōmengä ingante gomō ae,” ante Itota angantapa.

¹⁸ Ayæ apænedinque, “Nāwangä amopa. Mīnitō inguipoga nē amīni inte apænte amīni ininque mīni apænte āninō incæ oōnædē dobæ apænte ante impa. Ayæ inguipoga mīnitō apænte āninque ñimpo cæmīni ininque mīni cædō bai oōnædē adobaī do ñimpo cæte ingäimpa.”

¹⁹ Ante apænedinque Itota ayæ apænedinque, “Mīnitō imīnite iīmaī amopa, angantapa. Inguipoga mēmīnaa guēa adoyōmō pōnente apæneyōmīna botō Mæmpo oōnædē nē quēwengä inñōmō mīna āmaī ante tōmānō cæcæcäimpa. ²⁰ Edæ mēmīnaa imīna incæ mēmīnaa go adocanque imīni incæ æpomīnimē inōmīni incæ mīnitō adoyōmō ponte botō emōwo

apænete ongõñömini edæ botö adoyömö munitö tönö godongämæ ongoncæboimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ ate Pegodo tömengä weca ponte äninque,

—Awënë, botö tönñacä botö imote wënæ wënæ cæcä adinque botö tömengä ingante æpogadö godö ñimpo cæbo ee goquingä. Edæ önompo æmæmpoque go mempoga mänimpoga ñimpo cæbo ee goquingä, ämii.

²² Äñongante Itota,

—Ïñæmpa, wii önompo æmæmpoque go mempogaque anguii. Edæ godömenque bitö änimpoga pïinämaï inte ñimpo cæbi ate wæætë adopoga wæætë adopoga ayæ cöwë tetenta ganca wæætë wæætë ñimpo cædinque coatodo tiento nöobenta ganca mänimpoga pïinämaï inte ñimpo cæbi goquingä. Mänömaï ante Itota tömengä miñæ nê godäni inänite, Cöwë pïinämaï inte ñimpo cæquimïni, angacäimpa.

Në cædongä nänö waadedämaï cædö ante odömongampa

²³ Itota ayæ apænecantapa. “Mäninö beyæ bitö änö bai cædäni wædinque imæca awënë odeye nänö apænte ämaï öönædë Awënë Odeye incæ tömengä ingante nê ëñëmïni iminite æbänö apænte angampa, ante odömömo aquimïni, angantapa. ²⁴ Imæca awënë iñömö, Botö imote nê cædäni incæ botö imote debe inäni inte eyepæ pönönäni æncæboimpa, ante cæyongä adocanque tudento ñænængade nani godonte æinta incæ diete miido ganca nänö pönongä æni beyæ wæætë pönönämaï debe ingä adinque tömengä ingante ænte mämönäni pongampa. ²⁵ Pongä adinque tömengä awënë iñömö, Ömæpocä inte tömengä ædö cæte pönongä ænguimoo, ante pönente wædinque iïmaï angantapa. Wacä ingante nê cædäni tömengä nani wencabo bacædänimpa, ante cædinque botö nê pönönämaï ingä nana gæncaya nani wencabo tömänäni inänite bæi ongonte wacä ingante godonte eyepæ ænguimoo, angä. ²⁶ Eñente wædinque edæ nê cæcä iñömö tömengä weca ædæ wææninqe edæ, ‘Awënë, waadete cædinque ee abi adinque botö ayæ ate botö debe inganca tömanta pönömo æncæbiimpa.’ ²⁷ Ante wæcä

ëñëninque awënë iñömö nê cæcä ingante guëa wæte bai pönëninque, Tömää edæ godonte impa, äninque godö ñimpo cæcä abæ tawænte gocantapa.

²⁸ “Incæte tömengä tönö wadäni nani godongämæ cæcabo iñönäni wacä guiquënë adocä ingante tiëe tiguitamö ganca nänö pönongä æni beyæ wæætë pönönämaï debe inongäimpa. Adinque nê abæ tawænte godingä incæ tömengä ingante debe ingä ingante godö yao ongonte ñimämencate cædinque, ‘Do bitö æninta pönömi æmo töö.’ ²⁹ Ante pïingä wædinque tömengä tönö nê cæcä inte nê debe ingä wæætë nê äningä weca da guicapodinque, ‘Bitö waadete cædinque ee abi ininque botö ayæ ate pönömo æncæbiimpa.’ ³⁰ Ante wæyongä edæ Baa äninque tömengä, Tömanta edæ cöwë pönömi æmo ate tabaimipa, äninque edæ tee mönecä ongongantapa.”

³¹ “Adinque edæ tömäna tönö nê cædäni guiquënë, Mänömaï cæcä, ante wædinque pïininqe awënë weca gote, Mänömaï cæcampa, ante wæmönipa. ³² Änäni ëñëninque wënæ wënæ nê cædingä ingante äñecä pongä ate tömengä ingante awënë, ‘Botö imo nê cædäni inte nê wënæ wënæ cæbitapa töö. Ïñæmpa bitö nanguï ämi beyænque botö edæ, Tömanta edæ godonte impa, ante ñimpo cæbo abæ tawænte gobitapa. ³³ Ininque botö guëa wæte pönente cæbo bai bitö tönö nê cæcä ingante bitö adobai guëa wæte pönëmi bai waa incædönimpa.’ ³⁴ Äninque awënë äingä badinque, Tömengä tömanta nänö æninta botö imote adodö nänö pönonguinganca botö, Tömengä ingante ænte pancæminimpa, ämopa. Äninque tömengä ingante tee mönete oncönë nê pänäni inänite pædæ godongä ænänpa.” ³⁵ Mäninqe ante odömönte apænedinque Itota godömenque apænecantapa.

—Edæ miñi waocabo iñömömite munitö wacä nänö wënæ wënæ cædinö ante godö ñimpo cædämaï imini adinque awënë nänö apænte änö bai botö Mæmpo öönædë nê quëwengä iñömö adobai munitö wënæ wënæ cædinö ante ñimpo cædämaï inte tömänö ancæcäimpa, ante apænegacäimpa.

19

*Nänöogængä ingante nāni pāmænō ante
(Mäadoco 10.1-12; Odoca 16.18)*

¹ Mänii Gadideabæ quēwente iinque apænete ate Itota Oododänō æmæmäa godinque Oodeabæ pongacäimpa. ² Pongä adinque nangui ināni tee empo goyönāni tömengä gampocä waa badänitapa.

³ Paditeoidi guiquënë, Godö ämö eñëninque Itota wabänō adodeque oda cædete wæcä tocæi, ante pönëwënāni inte tömengä weca pöninque änänitapa.

—Wængongui æbänō ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante quiëmë beyænque pāmængä iinque edæ nō cæte intawo.

⁴ Ante añönāni Itota,

—Minitö iñæmpa Wængongui beyæ ante nāni yewæmöinta adāmaï inte äminitawo. Wëenëñedë edæ waocä ingante nē Badongaingä iñömö, “Onguïñængä ingampa, ante ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa,” ante yewæmongatimpa.

⁵ Ayæ, “Mänömaï beyæ waocä mæmpocä ingante ëmö cæte wäänä inante ëmö cæte godinque onquiyængä ingante, Botö nänöogængä, ante æmæwo moncæcäimpa. Iinque mënaa inina incæ tömëna nāna gæncaya badinque adocanque bai bacædaimpa,” ante yewæmongatimpa.

⁶ Iinque tömëna nāna gæncaya adocanque bai badinque nänënë mënaa ināmaï inapa. Mänömaï beyæ Wængongui, Adocanque bai inapa, ante nāna gæncaya nänö nē badongaina iñönote waocä wæætë pango cædāmaï incæcäimpa.

⁷ Añongante tömënāni wæætë,

—Iinque, Æmæwo pāmæmo goquimi, ante yewæmöninque mäninta bitö yewæmöninta onquiyængä ingante godömi ængä ate bitö önonque pāmæncæbiimpa, ante Möitee wodi quinante wææ angacäi, ante eñencæte ante mönitö wæmönipa.

⁸ Änāni eñëninque Itota edæ,

—Iñæmpa, Mimö ömædëmini inömini inte minitö wënæ wënæ cæinëmini iminipa, ante wædinque edæ Möitee, Nänöogængä ingante pāmænguimi, ante yewæmongacäimpa. Wëenëñedë iñömö edæ wii mänömaï ingatimpa. ⁹ Wæætë

onquiyængä wacä ingante godö todāmaï iñongante tömengä ingante nē pāmæningä iñömö tömengä dobæ nänö towenguinque edæ wacä onquiyængä ingante godö mongampa. Ayæ onquiyængä pāmænte goyongä wacä onguïñængä tömengä ingante godö möninque adobaï nē towengä bacampa, ante ämö pönëmaimīnipa.

¹⁰ Angä eñëninque tömengä miñæ nē godäni guiquënë,

—Iñæmpa nāna gæncaya ina inte pāmænāmaï ingæimpa, ante bitö änö bai nö iinque edæ waocä wëmö cæcä bai waa imaimpa, ante pönente wæmönipa.

¹¹ Ante wæyönänite Itota,

—Wëmö cæcä, ante mini änö bai ante waocä ædö cæte cæquingäa. Wængongui nänö äninānique mäninö ante Ao ante mönāmaï inānipa. ¹² Edæ ædänidö mönāmaï inguinānii, ante pancadāniya guiquënë wäänä cæncadë eñayedë edæ ongænca babetamiñænāni eñagaināni inte mönāmaï ināni. Pancadāniya wæætë waodāni cædāni beyænque babetamiñænāni badinque mönāmaï inānipa. Ayæ pancadāniya guiquënë öönædë Awënë Odeye nempo beyæ ante nāmā pönëninque Ao ante edæ mönāmaï inānipa. Edæ æcänö botö änö eñente Ao äna, tömenganque mänömaï cæcæcäimpa, ante Itota odömongä eñengadänimpa.

*Wëñcænāni inänite gampo cæcadinque waa
apcænecampa*

(Mäadoco 10.13-16; Odoca 18.15-17)

¹³ Ayæ ate, Wëñcænāni inänite Itota pönö gampo cæcadinque tömënāni beyæ Wængongui ingante apænecæcäimpa, ante cædinque wadāni tömengä weca ænte pö ænte pö cædāni adinque tömengä miñæ nē godäni guiquënë, Ænte pönāmaï iedāni, äninque Baa Baa änāni. ¹⁴ Ate wædinque Itota iñömö edæ,

—Wëñcænāni inänite ee amini poncædänimpa. Edæ mänināni nāni pönënö bai adobaï pönënāni inte edæ öönædë Awënë Odeye nempo do quëwënāni inānipa. Iinque minitö iñömö wëñcænāni inänite Baa änāmaï iedāni.

¹⁵ Äninque wëñcænāni inänite pædæ gopo gampo cæcadinque wadæ gogacäimpa.

Mäincoo nē nangui ēacā Itota weca ponte apænecampa

(Mäadoco 10.17-31; Odoca 18.18-30)

¹⁶ Ayæ wacā Itota weca pōninque,

—Awēnē nē Odōmōmi apænebi ēñēmoe, angantapa. Botō æbānō waa cæbo īninque cōwē wænāmaī wantæpiyæ quēwēmaīmoo.

¹⁷ Ante añongā Itota edæ,

—Wængongui adocanque nē waa cæcā ingā incæte bitō botō imonte āninque, Æbānō waa cæquīmo, āmii. Incæte, Quēwenguīmo, ante wæbi īninque bitō, Īimaī cæedāni, ante Wængongui nānō wææ angainō ante ēñente cæe.

¹⁸ Angā wædinque,

—Ædedō ante āmii.

Åñongante Itota wæætē,

—Īimaī. “Wacā ingante godō wænōnāmaī. Bitō nānōogængā īnāmaī īñongante godō mōnāmaī. Wacā qui awēmō ænāmaī. Wacā æbānō cæcā, ante godō babæ wapiticæ ānāmaī. ¹⁹ Wæmpocā ingante wānā īnante waa adinque godō waa cæe. Ayæ, Nāmā ante bitō waadete cæbi bai wadāni īnānite adobaī godō waadete cæe.”

²⁰ Angā ēñēninque edēningā īñōmō,

—Botō mānīnō bitō ānō bai do cæte pægaīmo inte botō quīnō edæ godōmenque cæquīmoo.

²¹ Åñongante Itota wæætē,

—Bitō, Ædæmō nō cæbo bacæboimpa, āmi īninque edæ öönædē bitō waëmoncoo ænguinque edæ ñōwo godinque imæca bitō mānīncoo tōmancoo godonte æninque bitō æninta wæætē ömæpodāni inte wædāni īnānite tōmanta godōmi æncædānimpa. Ayæ edæ botō imote tee empote pōe.

²² Angā ēñēninque edēningā īñōmō edæ, Botō māincoo, ante nānō nangui ēacoo ante pōnente wæwente wædinque wadæ gogacāimpa.

²³ Gocā īninque edæ Itota tōmengā miñæ nē godāni īnānite apænedinque,

—Nāwangā āmo ēñēdāni, angantapa. Öönædē Awēnē Odeye nempo guiite quēwencæte ante cædinque waodāni ömæpodāni inte botō miñæ pōnānipa. Mäincoo nangui ēacā guiquēnē æbānō cæte ömæpocā inte botō miñæ ponte guiite quēwenguingā, angantapa. ²⁴ Ayæ cāmeyo īñōmō guiyangā ingampa diyæ

daagō guiyampite pædæ tacā. Cāmeyo ñænængade īnongā inte pædæ tadāmaī ingā bai nē ēacā adobaī ingampa. Tōmengā nāmā ayongā ñænængā īnongā inte edæ æbānō cæte Wængongui Awēnē Odeye nempo do wānē guiite quēwenguingā.

²⁵ Ante apænecā wædinque tōmengā miñæ nē godāni wæætē ancai guīñēninque,

—Īñæmpa mānōmaī ī īninque æcānō wānē guiite quēwenguingā, ānānitapa.

²⁶ Itota tōmēnāni īnānite cōwā adinque apænecantapa.

—Waomīnique incæ nāmā mīni cædō beyænque ædō cæte quēwēmaīmīni. Wæætē Wængonguinque nāmā tōmānō do cæcā ingampa.

²⁷ Angā ēñente wædinque Pegodo guiquēnē,

—Mōnitō īñōmō edæ mōni ēadincoo owæ caate bitō miñæ ömæpomōni inte pōmōni abipa. Ömæpomōni imōni inte edæ quīnō ænguīmōnii.

²⁸ Åñongante Itota wæætē tōmēnāni īnānite angantapa.

—Nāwangā āmopa. Botō badōmo ate tōmancoo mīncooque īnque bayonte botō Waobo ēñagaīmo īñōmō edæ tōmēmo ñāō emōnō emōninque edæ pō tæ contacæboimpa. Īninque mīnitō botō imote nē tee empogaimīni inte māniñedē ate tōmēmīni tæ contaimpaa tipæmpoga go mēmpaa pō tæ contadinque awēnēidi badinque edæ idægoidi tipæmpoga go men-cabodāniya īnānite apænte ancæmīnimpa.

²⁹ “Ayæ godōmenque āmopa. Mīnitō nāwangā oncodo tao godinque mīnitō tōniñadāni īnānite emō cæte godinque badā īnante mæmpocā ingante wēnāni īnānite botō emōwo beyænque emō cæte pōmīnitapa. Īninque Īimaī ante nāwangā āmopa. Æcānō botō beyænque mānōmaī cædinque tōmengā nānō ēadī ömæ emō cæte goda īñōmō tōmengā nānō emō cæte godincoo bai adopocoo æncæcāimpa. Wīi adopogaque edæ æninque tōmengā wæætē edæ godōmenque adopocoo adopocoo æninque tiē ganca mānimpoga æncæcāimpa. Ayæ botō pōnō cæbo æninque tōmengā cōwē wantæpiyæ wænāmaī quēwencæcāimpa.

³⁰ Incæte edæ tāno yæcado ongōnīnāni

pancadäniya wæætē yæmiñæ gote ongönäni bacædänimpa. Ayæ yæmiñæ ongöninäni inte wæætē yæcado ponte ongoncædänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

20

Në cædäni æbänö cædäni, ante odömönte apænecampa

¹ Itota ayæ edæ, Öönæde Awënë Odeye nempo æbänö quëwënanii, ante odömoncæte ante iimaï apænegacäimpa. “Wacä në ömæ ëacä nänö cæbaï Öönæde Awënë Odeye incæ adobaï cæcampa. Në ëacä ñäö bayö oncodo taodique, Æcänö ñöwoönæ botö yowementacodë cæquïnaa. ² Ante adinque tömengä beyæ në cæcædäni inänite, Minitö tömäa itæde cæmïni ate botö adocanque ingante deëradio tigitamö adotamonque pönöninge wacä ingante wacä ingante adotamonque adotamonque pönömo æncæminimpa, añongante Ao ante yowementacodë cæcæ godänipa. ³ Gote cæyönäni tömantadæ æñonte në ëacä tömënanäni nani godonte æiñömö gote ayongä wadäni önonque cædämaï a ongönäni. ⁴ Adinque tömengä, ‘Minitö adobaï gote cæmïni ate eyepæ godömo æncæminimpa.’ Angä ëñëninge Ao ante godänipa. ⁵ Ayæ tæcæbæcä iñonte adobaï tömengä wadäni inänite angä godäni ate wæætē ædæ wæicä iñonte adobaï taodique wadäni inänite angä godäni. ⁶ Ate edæ awæncabo wæiyongante edæ adocä tao ayongä wadäni önonque a ongönäni adinque tömengä tömënanäni inänite, ‘Quïnante tömäa itæde edæ cædämaï a ongömïni.’ ⁷ Ante añongä, ‘Iñæmpa mönitö imönite, Cæedäni, änänipa cæquïmönii.’ Änäni ëñëninge, ‘Minitö adobaï edæ botö yowementacodë gote cæedäni,’ angä godänitapa,” ante Itota odömönte apænecantapa.

⁸ Ayæ, “Gäwacæcä pönï bayonte në ëacä iñömö tömengä beyæ në apænecä ingante äninge, ‘Botö beyæ në cædäni inänite aa pebi pönäni ate bitö tömënanäni nani cædi beyæ godömi eyepæ æncædänimpa. Awæncabo wæiyongä ñöwo pönï gote cædinäni inänite edæ täno godömi ænäni ate wæætē wëenë gote cædinäni inänite edæ ayæ ate godömi æncædänimpa.’ ⁹ Angä

ëñente aa peyongä awæncabo wæiyongä gote cædinäni inte täno pönäni ate deëradio tigitamö adotamonque adotamonque godongä ænäni. ¹⁰ Ate adinque täno gote cædinäni guiquënë, Mönö godömenque ænguï impa, ante pönëñönäni tömengä godongä æninge edæ deëradio tigitamö incæ adotamonque adotamonque adopo adopo ænänipa. ¹¹ Äninge tömënanäni në ëacä ingante pünte tededinque, ¹² ‘Mönitö tömäa itæde näwancate cæmïni incæ iñæmpa cæbii. Ayæ pönäni guiquënë wantæ iñö adoque ooda ganca cædäni incæ mönitö baï adopo godömi ænäni wæmönipa töö.’ ¹³ Ante püñönäni në ëacä wæætē adocanque ingante apænedinque, ‘Iñæmpa botö bitö imite wënæ wënæ cæbogaa. Edæ, Deëradio tigitamö adotamonque pönömo æncæbiimpa, añömo Ao änämaï imitawoo. ¹⁴ Bado, bitö qui incæ ænte goe. Edæ bitö æni baï ayæ ponte cædingä ingante adopo godonguënëmo intabopa. ¹⁵ Edæ botö ëadincoo incæ, Æcänö ingante godonguïmo, ante pönente wædinque ædö cæte tömëmo incæ änämaï inguïmo. Botö në waa cæbo iñömote bitö guiquënë edæ pünte abi awædö,’ ante në ëacä angampa.”

¹⁶ Mäninganca ante odömönte apænedinque Itota iñömö, “Mänömaï cædäni ininque botö, Täno yæcado ongöninäni inte wæætē yæmiñæ gote ongoncædänimpa, antabopa. Ayæ, Yæmiñæ ongöninäni inte wæætē yæcado ponte ongoncædänimpa, ante apænetabopa,” ante apænegacäimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætē adodö ante apænecä

(Mäadoco 10.32-34; Odoca 18.31-34)

¹⁷ Mänii godinque Eedotadëe gocæ cædinque tömengä miñæ, Dote, ante nani gocabo inänite Itota nänënë ænte mäodique idömæ goyönäni apænecantapa.

¹⁸ —Ñöwo iñömö edæ mönö Eedotadëe iñömö æicæimpa. Æi gote ongömö ate adocanque, Wacä në ëñagängä æyömönö ongongäa, ante wadäni inänite godö odömongä bæi ongonguïnäni. Ayæ, Wængonguï qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni nempo tömengä botö imote pædæ godongä

æninque tömënäni wæætë botö imote apænte äninque, Cöwë wæncæcäimpa, ancædänimpa. ¹⁹ Ayæ edæ, Awæ ñænquedimæ cædinque tömengä ingante timpote wænödäni, ante tömënäni oodeoidi inämaï inäni nempo botö imote wæætë mäo godönäni æncædänimpa. Æninque tömënäni wæætë botö imotedö ante badete todinque ayæ tæi tæi päninque awäa timpodäni wæncæboimpa. Näñe wæmo ate Wængonguï angä beyænque botö mēönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Tantiago tönö Wäö badä, Botö ämaï ante cæe, angampa

(Mäadoco 10.35-45)

²⁰ Tebedeo wëna Wäö tönö Santiago iñöna tömëna badä iñömö tömëna wëna tönö Itota weca ponte ædæ wææninque edæ, Botö ämaï ante cæe, ante apæncä.

²¹ Eñëninque Itota,

—Mïnö quïnö apæncæte ante pömü.

Äñongante,

—Bitö Tæiyæ Awënë Odeye bate tæ contadinque edæ botö wëñæna inate ämi ate adocanque bitö tömëmæmi inö adocanque dipæmæmi inö tæ contaquïna ämopa, angantapa.

²² Eñëninque Itota wæætë,

—Iñæmpa adämaï inte mïnitö ämïni awædö. Botö nantate wæwenguïmæ bai be-cabo bai mïnatö edæ adotaca becate bai Ao ante botö beyæ nantate wæwenguïmïnaa. Edæ æpænë guïte bai botö wænguïmæ bai guïñënaï imïnapa diyæ botö beyæ wænguïmïnaa.

Äñongante,

—Ao ante guïñënaï cæcæmönaimpa, änatapa.

²³ Itota wæætë,

—Botö nanguï caate wæwëmo bai mïnatö adotaca bete bai äanque bai caate wæcæmïnaimpa. Näwangä impa. Incæte æcänö botö tömëmæ inö æcänö botö dipæmæ inö tæ contaquïna botö edæ pönö änaïmaï imopa. Wæætë botö Mæmpo do, Mänïnaque mänimpaa tæ contaquïna, ante nē badongaingä inte tömengä adocanque godö angä contaquïna, ante Itota apænegacäimpa.

²⁴ Mänömainö ante tededapa töö, ante eñëninque wadäni diete ganca tömengä miñæ nē godäni guiquënë iñäna nana caya inate edæ pïñänitapa. ²⁵ Pïñäni iñinque Itota aa pecä pönäni ate tömënäni inänite iïmaï apæncantapa.

—Oodeoidi inämaï inäni awënëidi æbänö cædänipa, ante do eñëminipa. Tömënäni iñömö nämä beyænque ante cædinque nanguï pïinte änäni wædinque tömënäni nempo quëwënäni wæætë do eñente cædänipa. Ayæ tömënäni weca nē ñænænäni inönäni iñömö, Tömëmoque ämo eñente cædäni, ante pïinte änäni wædänipa. ²⁶ Mïnitö guiquënë tömënäni nämä beyænque ante nanguï änäni bai wïi adobai cæquënëmïni imïnipa. Wæætë mïni cabo iñömïni adocanque ñænængä pönï ingä bacæte ante cædinque tömengä wæætë edæ mïnitö beyæ nē cæcä baquënengä ingampa. ²⁷ Ayæ yæcado ongöinente wæcä iñömö tömengä yæcado ongoncæte ante cædinque wæætë edæ yæmiñæ pönï gote tömänäni inänite nē cæcä badinque tömengä nämä beyæ ante cædämaï inguënengä ingampa. ²⁸ Edæ Waobo eñagaïmo inte adobai, Botö beyæ pönö cæcædänimpa, ante wïi pömo imopa. Wæætë wadäni beyæ godö cæcæte ante pömoimpa. Ayæ edæ nanguï inäni tee mönete bai wæwëñönäni botö wæætë, Tömënäni wibænete tacædänimpa, ante tömëmo wepæ incæ godoncæte ante pömo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

Babetamöna iñönate Itota gampomongä waa bamönapa

(Mäadoco 10.46-52; Odoco 18.35-43)

²⁹ Itota mäninö godinque Eedicoo näni quëwëñömö ponte tayönäni tömengä miñæ nanguï inäni tee empote godänitapa. ³⁰ Goyönäni onguïñæna babetamöna iñömö taadö wedeca tæ contate a ongöñöna, Itota pongampa, änäni eñëninque aa pedatapa.

—Awënë, bitö Dabii wodi pæïmi inömi inte mönatö imönate pönö waadete waa cæe.

³¹ Ante äñöna godongämæ godäni guiquënë, Apocænë inguënë quëwënaa, änäni incæ godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë, bitö Dabii wodi pæïmi inömi inte mönatö imönate pönö waadete waa cæe, änatapa.

³² Itota iñömö næ gongæninque añecä pöna adinque,

—Mīnatō īminate quīnō cæbo ämīnaa.

³³ Angä eñëninque,

—Awënë gampomömi awinca wi ænete bai aquimöna, ante wæmöna.

³⁴ Añöna Itota tömëna godongämæ wæte bai pönëninque edæ pædæ gopo gampomongantapa. Gampomongä ate tömëna waa ada badinque Itota miñæ do godatapa.

21

Itota Eedotadëe iñömö pongampa

(Mäadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40; Wäo 12.12-19)

¹ Mänii gote Eedotadëe obo pöninque Odi-bowænquidi ontacamö goimö Betapaguee nani quëwëñömö ganca pöñönäni Itota tömengä miñæ nê goda mënaa īnate da godöninque angantapa. ² Tömëna īnate,

—Mänii nani quëwëñömö ongö amīna. Tömëñömö go guite ayömīna bodo on-quiyæ nana wencaya ñani ñæi a ongö acæmīnaimpa. Ñani ñæi a ongö adinque mīnatō mänīna īnate ñi cæyænte botō weca ænte pöeda. ³ Ayæ mīnatō īminate wææ änäni eñëninque mīnatō wæætë edæ, Awënë nänö ænguënönö ante ænte gomönapa, ante apæneeda. Ayæ, Tömengä īnque cæte ate do da pönongä æncæmīnaimpa, ante apæneeda, angantapa.

⁴ Do iñömö Wængongui beyæ nê apænecä iimainö ante nänö apænegainö ante edæ īnque bacæimpa, ante mänömaī cætimpā.

⁵ “Tiönö iñömö quëwënäni inänite iimāi äedäni,

‘Badogaa, mīnitō Awënë Odeye ñöwo mīnitō weca pongä äedäni.

Edæ mönö mänicoo mongæwënongå bodo wengäa tæ contate mönö Awënë pongampa.

Tömengä gänë pönengä inte bodoga contate pongä äedäni, ante ancæmīnaimpa.”

Ante docä nänö apænegainö ante ñöwo īnque cætimpā.

⁶ Mänömainö ante angä eñente godinque tömengä miñæ nê goda iñömö Itota nänö äninö bai do cædinque, ⁷ bodo nana wencaya īnate töi töi ænte pöninque tömëna

weocoo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömënæca inö æi yiyæ tæ contacantapa. ⁸ Adinque edæ nanguī inäni, Itota nänö ponguinö, ante tömënäni weocoo yabæcooque ñö cædinque bee podöwayönäni wadäni guiquënë gönea gote yæpæma oñabo tapænte mämö bee bee podöwadäni ate tömengä podöwainonque gocantapa. ⁹ Gocä adinque täno godäni tönö ayæ pönäni tönö godongämæ godinque nanguī inäni yedæ äninque,

—Bitö Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte pömi adinque, Möni quëwenguinque impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui emöwo beyænque pömi īnque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Ayæ öönædë iñömö adobai, Badogaa, möni quëwenguinque, ante ingæimpa.

¹⁰ Ante mänii cædinque pöñönäni, Itota Eedotadëe pongä adinque mäniiñömö quëwënäni ancaī guñëninque,

—Mäningä æcänö ingää.

¹¹ Ante wæyönäni godongämæ pönäni iñömö,

—Itota ingampa. Tömengä iñömö Wængongui beyæ nê apænecä inongä inte Gadideabæ Näatadeta quëwente pongä ingampa, ante apænegadänimpa.

Wængongui oncö tæiyæ wæmö bacæimpa, ante cæcä

(Mäadoco 11.15-19; Odoca 19.45-48; Wäo 2.13-22)

¹² Itota iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniiñömö mänicoo mänäni tönö wadäni nê godonte ænäni tönö ongönäni adinque tömengä tömänäni inänite, Oncodo taoedäni, äninque da tadongä oncodo tao godänitapa. Ayæ campio ante nani godonte æimpa tönö equemö godoncæte ante nê mänäni nani cönöimpa tönö bæ tacä tömampaa guidömëmæ tæ go wææntapa. ¹³ Ayæ tömënäni inänite angantapa.

—Wængongui beyæ iimainö ante yewæmongatimpa. “Waadäni botö oncönë pö guidinque botö imote apænecädänimpa,” ante Wængongui angä incæte mīnitō wënæ wënæ cæmīni beyænque Wængongui oncö incæ nê awëmö

ö ænāni nāni womöincönē bai wentamö bapa töö.

¹⁴ Äninqe Itota ayæ Wængongui onco ñænæncönē yabæcönē ongöñongä pæ opa pæ opa godāni tönö babetamönāni tömengä weca pönāni adinqe tömengä godö cæcä ate waa badānitapa. ¹⁵ Mänömai mä cæcä waa badāni ate wædinque, Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni guiquenē piinte badānitapa. Ayæ wēñænāni Wængongui onco ñænæncö yabæque ongöningue yedæ äninque, “Badogaa, Awenē Dabii pæimi inömi adinqe möni quëwenguingue impa,” ante Yæ änānitapa. Änāni eñëningue nē godönāni ñænænāni tönö nē odömönāni ængui badinqe ¹⁶ Itota ingante änānitapa.

—Wēñænāni æbänö änāni eñënamai imitawo.

Äñönāni Itota,

Do eñëmopa. Iñæmpa mīnitö guiquenē Wængongui beyæ ante iimainö ante yewæmonte ongö adāmai inte anewëmīnitawo. “Bitö tæcæ eñadāni tönö goömæ nē gänāni inānite apænebi eñente, tömënāni Ao ante nö pönī tededinque, Wængongui tæiyæ waemö ingänö, ante watapæ apænedānipa.”

Mänömainö ante yewæmonte i apa anewëmīni.

¹⁷ Äninqe Itota edæ tömënāni inānite emö cæte wadæ godinqe Betānia nāni quëwëñömö gote mongacäimpa.

Iigowæ ömæcawæ i adinqe Itota püingampa

(Mäadoco 11.12-14, 20-26)

¹⁸ Nāö bayö Eedotadë nāni quëwënö gämænö adodö pöninqe Itota gæwænte wæcantapa. ¹⁹ Gomö adinqe iigowæ a ongö ponte ayongä öñaboque emæ adinqe,

—Ömæcabi imi cöwë incadāmai incæbiimpa.

Äñongä iigowæ incæ guiñë wænimpā.

²⁰ Guiñë wæ adinqe tömengä miñæ nē godāni iñömö,

—Quimæ iigowæ iñontobæ guiñë wæ amö.

²¹ Ante wæyönāni Itota iñömö edæ,

—Nāwangä ante mīnitö imīnite apænebopa. Wīi æmæ pönëmīni inte wede pönëmīni ininqe mīnitö iigowæ inte botö cæbai

adobai do cæbaimīni. Ayæ godömenque cædinque mīnitö änanquidi ongö ate, “Änanquidi eñëmi, äninqe, Bitö cabænte wo gote gäwapænë guie,” ante ämīni ininqe edæ mīnitö äninö bai do babaimpa. ²² Wængongui ingante wede pönëmīni ininqe quiemë incæ ante tömengä ingante apænëmīni incæ mīni äninö tömänö æncæmīnimpa, ante apænëgacäimpa.

Awenë imipa, ante æcänö änai, ante Itota ingante änānipa

(Mäadoco 11.27-33; Odoca 20.1-8)

²³ Itota ayæ Wængongui onco ñænæncönē yabæcönē pö guidinque odömonte apænecä eñëñönāni, Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni tönö ood-eoidi inānite nē aadāni, Nāni Picæncabo, nāni änāni tönö tömengä weca pöninqe änānitapa.

—Æcänö nē angä inte bitö imite angä cæbii. Iñæmpa, Nē ämi bacæbiimpa, ante æcänö pönö äna eñente nē ämi inte bai cæbii, ante eñencæte ante wæmönipa.

²⁴ Änāni eñëningue,

—Mīni ämai botö adodeque ämo eñëningue mīnitö täno apænëmīni eñente ate mäniñedë ate botö wæætë, Æcänö nē äna inte pönö angä cæboo, ante apænebo eñëmaimīnipa. ²⁵ Wäö wodi ingante

guiquenē, Bitö æpænë guidoncæbiimpa, ante æcänö äna eñente guidongäi, ante pönëmīni. Wængongui öönädë apænecä eñente cæcantawo. Wæætë edæ waodānique änāni eñente cæcantawo. Ædö ante pönëmīni.

Itota angä eñëningue tömënāni nämāneque wæætedö wæætë tedecöningue, “Wa, æbänö anguii, ante wædānitapa. Iñæmpa, Wængongui angä eñëningue Wäö cægacäimpa, ämö bai Itota wæætë mönö imonte, ‘Quinante pönënamai imīnitawo, ancædongäimpa,’ ante wædānitapa. ²⁶ Wæætë edæ, “Waodāni tömänāni, Wængongui beyæ nē apænecä Wäö wodi ingacäimpa, ante pönënanipa, ante pönente wædinque Itota ingante nē änāni iñömö, Wadāni piināni wæcæ wæ, äninqe, Waodānique änāni eñente Wäö cægacäimpa, ante mönö ædö cæte anguii.”

²⁷ Ante pönëningue tömënāni Itota ingante edæ,

—Wa, eñenämaï imönipa.

Ante wæyönäni Itota edæ,

Ïnque botö adobaï, Æcänö nē angä inte pönö angä cæboo, ante mīni äninö ante apænedämaï incæboimpa, angacäimpa.

Mæmpocä wëna æbänö cæda, ante odömongampa

²⁸ Itota odömoncæte ante apænedinque,

—Mīnitö guiquënë odömonte tedebo ate ämo eñente apænemīni eñëmoedäni. Ïmaï impa. Waocä tömengä wëna mënaa ïñöna adocanque weca godinque mæmpocä ïñömö, “Botö wëmi, bitö ñöwoönæ yowementacodë cæte pöe.” ²⁹ Äñongä edæ, “Wii goinëmo,” angampa. Wæætë edæ ayæ ate pönencöninque edæ, Botö ædö cæte Baa äninque quëwëmo, ante pönëninque edæ mæmpocä nänö äninö ante eñëninque edæ cæcæ gocampa. ³⁰ Ayæ ate mæmpocä wæætë wacä wengä weca adobaï mäo äñongä tömengä edæ, “Bitö mæmpobi ämi eñente gocæboimpa,” ante apæneçä incæte edæ godämaï ingampa. Mäninque ante tedebo. ³¹ Ñöwo mīnitö imīnite ämopa, Mæmpocä nänö änö baï æcänö cæcäi, ante pönëmīni.

Äñongante,

—Tänocä.

Ante apæneyönäni Itota tömënäni inänite wæætë,

—Näwangä ämopa. Mīnitö Awënë Wængongui Odeye nempo pö guidämaï ïñöminite odömäno awënë beyæ nē æwënäni tönö onquiyænäni mæincoo beyæ ante nē towente quëwënäni tönö täno ponte do guicædänimpa. ³² Edæ Wäo wodi mīnitö weca ponte nö cæte töinö ante odömöñongante mīnitö ïñömö pönëmīnitawogaa. Ayæ godömenque awënë beyæ nē æwënäni incæ mæincoo beyæ ante nē towente quëwënäni tönö incæ do pönënanipa. Ayæ mīnitö mänömaï cædäni adimīni incæte wæætë wënæ wënæ mīni cædinö ante wædämaï inte wii pönëmīnitapa töö, ante Itota apænegacäimpa.

Në aadäni inguënänäni incæ wīwa cædänipa, ante

(Mäadoco 12.1-12; Odoca 20.9-19)

³³ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Wængongui Awënë æbänö cæcää, ante eñencæminimpa, ante botö imæca quëwënäni nāni cæinö ante odömonte apænebo eñëedäni. Edæ ïmaï impa. Ömæ ëacä yowementacodë da da mäo da caate wææ cædinque, Tömëmö ænte pinä pinä gäwate wæ yopænte tömëmæ ænguiñömö ante cædinque ææ wote badongantapa. Ayæ, Yowementacodë awëmö guidämaï incædänimpa, ante cædinque æi wænömënæca gomö aquñömö mænongä ate nē ëacä ïñömö wabæca gocæ cædinque wadäni ömæ wite nē aate tä pedäni inänite apænecantapa. Botö yowementacodë incæ mīnitö ömæ wite aedäni. Aayöminite botö, Mīnitö qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao äñönäni wadæ gocantapa. ³⁴ Ayæ yowedepo wodo bayonte tömengä ingante nē cædäni inänite, Mīnitö yowementacodë nē aadäni weca godinque botö yowëmö incæ pancamonga ämīni æninque botö weca wæætë mämöminä æmoedäni, angä godänitapa. ³⁵ Angä godinque pönäni adinque yowementacodë nē aadäni guiquënë nē æncæ pönäni inänite bæi ongöninque adocanque ingante nanguï tæi tæi päninque wacä ingante godömenque wænönäni wængä ate ayæ wacä ingante dicaca tacadäni. ³⁶ Adinque mäo apænedäni wædinque nē ëacä ïñömö wæætë godömenque nanguï inäni da godongä gote pönäni adinque nē aadäni guiquënë adobaï cædäni wædänitapa.”

³⁷ Ayæ godömenque odömöninque Itota apænecantapa. “Ïnque nē ëacä ïñömö, “Tömëmö wengä ingante da godömo gocä adinque tömënäni guñente wædinque ee abainänipa, äninque tömengä ingante da godongä tömengä pönäni gocantapa. ³⁸ Yowementacodë nē aadäni guiquënë gomö ayönäni nē ëacä wengä dicæ pongä adinque, “Tömengä ingampa. Wæmpocä mæincoo inäi edæ ïngä ïñömö nē ænguingä ingampa cæmö. Mönö edæ mäo wænömö wængä ate edæ mönö qui babaimpa. ³⁹ Änewëninque tömënäni nē ëacä wengä ingante edæ bæi ongönte yowementacodë wææ cæte ïñömö yabæque edæ, Ömæ, ante wænönäni wængantapa.”

⁴⁰ Ante mäninganca odömonte apænedinquetömengä ingante bæi ongonte ö ænguüi, ante Itota iñömö tömengä ingante nē äninäni inänite angantapa. “Íniquē mīnitō iñömō, Nē ēacā pōniquē edæ yowementacodē nē aaquēnēnāni inänite æbānō cæquingää, ante pōnēmīni.”

⁴¹ Ante añongante tömēnāni wæætē,

—Ömäe, ante nē wænōnināni inänite tömengä näēmæ edæ, Ömäe, ante wænongä wæncædānimpa. Ayæ wæætē, Ædānidō nō cædinque yowedepo iñō yowedepo iñō tā pete pōnōnāni ænguimoo, ante adinque awēnē, Mīnitō wæætē aacēmīnimpa, angä Ao ante aacædānimpa, ante apænedānitapa.

⁴² Itota ayæ tömēnāni inänite,

—Wængonguī angä eñente nāni yewæmonga wæætē æbānō ongō ante mīnitō adāmaī inte ämīni awædō, angantapa.

“Dica ænte adinque, Wēnæ wēnæ inca, ante nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca iniquē tāno nāni ñōnōnca bæbængapa do bacapa.

Wængonguī Awēnē incæ mänōmaī cæcā adinque

mōnō waocabo guñente wædinque waa amompa,”

Ante yewæmonte impa abaiminipa.

⁴³ Māninō mīni eñēnāmaī inō beyæ mīnitō Awēnē Wængonguī Odeye nempo quēwente mīni cæquēnēnō incæ ö ænte bai cæcā wæcēmīnimpa. Ayæ wæætē wadāni inänite tömēmō wainca incate bai nō cædāni inänite godō angä eñēninque tömēnāni wæætē tömengä nempo quēwente waa cæcædānimpa. ⁴⁴ Botō iñömō māniī dica waëmonca bai inōmo inte ämo eñēninque nē wæcā iñömō tömengä iñömō māninca tæ go wææniquē wædænque tobænte wæcā bai inongä inte botō önōwa gäänē ædæ wææncæcāimpa. Wæætē æcānō ingante Wængonguī piinte mānincaca tacacā inaa tömengä guiquēnē quiēmē bai yaintai bai goquinō anguēnē, ante pōnēmīniyaa.

⁴⁵ Ante nē aaquēnēnāni nāni cæinō ante odömōninque Itota apæncä eñente wædinque, Wængonguī qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi iñömō, Iñampa mōnō imonte piinte angä awædō, ante pōnente wædinque, ⁴⁶ Quinō cæte

cōwā adānitapa. Incæte, Waodāni tömānāni, Wængonguī beyæ nē apæncä Itota inongä ingampa, ante pōnēnānipa, ante wædinque, Piināni wæcæ wæ, äninque edæ ñimpo cægadānimpa.

22

Monguimæno ante odömonte apæncampa (Odoca 14.15-24)

¹ Wængonguī Awēnē æbānō cæquingää, ante eñencēmīnimpa, ante imæca awēnē nānō cæinō ante Itota tömānāni inänite wæætē odömonte apænegacāimpa.

² “Inguipoga awēnē odeye tömengä wæætē beyæ monguimæno ante nānō cæbai öönædē Awēnē Odeye iñömō adobaī cæcampa. ³ Inguipoga awēnē iñömō tömengä ingante nē cædāni inänite, Wēenē botō änināni inänite wente ænte pōedāni.

Angä tē tē wente ænāni eñēninque edæ, Wīi pōinēwædō, änāni. ⁴ Eñente wædinque awēnē wæætē wadāni tömengä ingante nē cædāni inänite da godōninque, ‘Wēenē botō änināni weca godinque botō beyæ iimainō ante apænemīni eñencædānimpa. Botō wengä monguimæno ante wagadaidi onguñænāni tōnō cænīnāni oguimo pōni ināni inänite do wænōninque botō ææmænoca do eyepæ cæbopa. Botō wengä monguimæno pō beedāni, ante mæmpocā angampa, ante edæ botō beyæ apæneedāni.’ ⁵ Angä eñēninque gote apæneyōnāni tömēnāni eñēnāmaī inte önonque wadæ godinque pancadāniya gönea ante goyōnāni wadāni godonte æncæte ante godānitapa. ⁶ Wadāni ayæ ongōnāni guiquēnē eñēnāmaī inte awēnē nānō da godonte nē cædāni inänite piinte wēnæ wēnæ cædāni wæyōnāni māo wænōnāni wænānitapa.”

⁷ “Mänōmaī cædāni ate wædinque awēnē odeye iñömō äingä badinque tömengä tontadoidi inänite angä eñēninque nē wænōnināni inänite māo capo wænōnāni. Wænāni adinque godōmenque onconcoo tömēnāni nāni éadincoo iya tånāni.

⁸ Iniquē edæ awēnē wæætē tömengä ingante nē cædāni inänite, ‘Monguimæno do eyepæ cæte ongō incæte botō nē

änināni waa cædānīpa diyæ ämo be-
quīnānīi. ⁹ Īnīnque mīnitō wæætē edæ
iyænompoga iyænompoga māo godīnque
æcāmenque īngante bee tēnīnque tōmēnāni
tōmānāni īnānīte āmīni ææmæno pō
becædānīmpa. ¹⁰ Angā ēñente cædīnque
nē cædāni taadonque pō bee bee bee
tēnīnque waa cædāni incæ wīwa cædāni
incæ tōmānāni īnānīte āñete ænte māmōnāni
pō monguīmæno oncōnē pō guīdīnque
eyede goto gongænte bedānītapa.”

¹¹ Ayæ, “Awēnē odeye īñōmō ēñacæ
pō bedāni īnānīte acæ guīyongā edæ
adocanque monguīmæno bequī weo-
coo awēnē odeye nānō pōnōnīncoo incæ
wēñadāmaī īnte ōnoncooque ee mongængā.
¹² Adīnque, ‘Æmīgo, bitō ædō cæte
monguīmæno weocoo wēñadāmaī īnte
ōnoncooque ee mongænte guībīi,’ ante
āñongā edæ pæ wēnecā. ¹³ Adīnque awēnē
odeye īñōmō nē aadāni īnānīte ānīnque,
‘Nē monguīmæno weocoo wēñadāmaī īngā
īngante mīnitō goti wīmpote wææ goti
wēwate edæ wēmō īñōmō nāni guīngo
īmonte Yæ yæ ante wæyōmō māo wīdo
cæedāni,’ ante awēnē odeye angampa.
¹⁴ Mānōmaī nāni cædō baī adobaī īmpa.
Edæ nangūī īnāni īnānīte Wængonguī,
Pōedāni, angā incæte edæ wædænque īnāni
īnānīte apænte Ao ante ængampa,” ante Itota
apænegacāīmpa.

*Tæiyæ Awēnē nānō äīntamō ante ted-
edānīpa*

(Māadoco 12.13-17; Odoca 20.20-26)

¹⁵ Itota mānōmaī apænecā ēñente
wædīnque Padīteoidī wadæ godīnque
godongāmæ ponēē cōnīnque, Mōnō pīnte
apænte angūīnque ante quīnō cæmō ate
Itota adodeque wapīticæ tēdēdīnque oda
cæquīngāā. ¹⁶ Ante pōnēnīnque tōmēnāni
nē ēmīñænāni tōnō Edodeīdī īnānīte da
godōnāni godīnque Itota weca pōnīnque,

—Awēnē nē Odōmōmī ēñēmī. Bitō nō
pōnente cæbī īmīpa, ante do ēñēmōnīpa. Ayæ
bitō ayōmī mōnītō tōmāmōnī ōnōmōnīque
īmōnī adīnque bitō, Waodāni æbānō an-
guīnānīi, ante ayæ, Æbānō cæquīnānīi,
ante wædāmaī īnōmī īnte edæ Wængonguī
taadō ante guīñēnāmaī īnte nō odōmonte
apænebīpa. ¹⁷ Īnīnque bitō æbānō

pōnēmīi. Odōmāno gobīedōno beyæ ante
tæiyæ awēnē Tetædo tīgūītamō nānō
ānīntamō ante æbānō wææ yewæmonte
ī, ante ēñencæte ante wæmōnīpa edæ.
Godonte edæ waa cæte īntawo. Wæætē
wēnæ wēnæ cæte īntawo, ante apænebī
ēñencæmōnīmpa.

¹⁸ Āñōnāni Itota īñōmō tōmēnāni do,
Cæmō wapīticæ tēdecæcāīmpa, ante nāni
ānīnō ante do ēñēnīnque tōmēnāni īnānīte
wæætē edæ,

—Mīni wadō tēdēte wadō cæcabo īñōmō
edæ quīnante botō īmote, Æbānō cæmō oda
cæquīngāā, ante cæmīnīi. ¹⁹ Tetædo tīgūī-
tamō nānō ānīntamō odōmōmīnī aquīmo.

Āñongā deēnadio tīgūītamō adota-
monque ænte pōnāni. ²⁰ Adīnque tōmēnāni
īnānīte Itota,

—Æcānō awīnca baī yewæmonte
badonte ī. Edæ æcānō ēmōwo ante
yewæmonte ī.

²¹ Āñongante,

—Awēnē Tetædo awīnca baī yewæmonte
badonte īmpa. Adocā ēmōwo ante
yewæmonte ongō amōnīpa.

Ānāni ēñēnīnque Itota īñōmō edæ,

—Awēnē Tetædo quī ī īnīnque edæ Tetædo
īngante godongæīmpa. Wæætē Awēnē
Wængonguī quī ī īnīnque Wængonguī īn-
gante godonguī ī apa ānewēmīnīi.

²² Ante Itota nānō ānīnō ēñente beyæ,
Quīēmē baī angāā, ante ancaī guīñente
wædīnque wadæ gogadānīmpa.

*Ædō cæte ñāni ōmæmonguīī, ante
wædānīpa*

(Māadoco 12.18-27; Odoca 20.27-40)

²³ Mānīōnæ adoōnæ īñonte Tadoteoidī
nē, Waocā wænīnque ñāni ōmæmōnāmaī
æmæwo wængampa, ante nē ānewēnāni
īnte Itota weca pōnīnque, Īmaīnō ante
ēñencæte ante wæmōnīpa, ānānītapa.

²⁴ —Awēnē nē Odōmōmī ēñēmī. Mōītee
wodī mōnō beyæ ante wææ yewæmōnīnque
īīmaī ante yewæmongacāīmpa. Waocā
mōnīnque wēñæ tapæīdāmaī īnte wængā
ate tōmēngā tōnīñacā wæætē owæmpoīngā
īngante mōnīnque wēñæ tapæīdīnque,
Botō tōnīñacā wodī wēngā īngampa, ante
pæpogacæcāīmpa, ante yewæmongacāīmpa.

²⁵ Nōwo īñōmō mōnī cabo īñōmōnīte
adodāni nāni caīpæ ōnompō æmæmpoque

go mänaa inäni iñönäni bamonca-
dengä möninqe wēñæ tapæidāmai
manguiwēninqe edæ nāñe wængä ate
ayæmengä wæætē owæmpodingä in-
gante mongä. ²⁶ İninqe ayæmengä
incæ adobai wēñæ ömæpocä nāñe
wængantapa. Ayæ wææ wacä ayæmengä
adocä ingante monte ate wēñæ adobai
tapæidāmai inte edæ nāñe wængantapa.
Ayæ wææ wacä adobaingä, ayæ wææ
wacä tapæidāmai inte nāñe, ayæ wææ
wacä, ayæ wææ ayæmengä pöni adocä
ingante möninqe wēñæ tapæidāmai
inte nāñe wængantapa. ²⁷ Onquiyængä
guiquënë owæmpote wædinque tömangä
pöni nāñe wængantapa. ²⁸ İninqe,
Mönö ñäni ömæmonguiönæ, ante mīni
äönæ iñonte mäningä owæmpoingä iñömö
æcänö nänöogængä baquingää. Edæ
tömengä ingante iñömö edæ tömänäni
manguiwengadänimpa. ²⁹ Äñönänite Itota
wæætē,

—Mīnitö iñæmpa. Wængongui angä
ēñente nāni yewæmöinta adāmai inte
bai ämīni awædö. Wængongui ado-
canque tæi piñængä inte edæ tömäa
cæcampa, ante pönänāmai inte edæ oda
cæte ämīni awædö. ³⁰ Edæ Wængongui
anquedoidi öönædē cöwē owodäni bai
inönäni inte waodäni ñäni ömæmöninqe
godö ñänönāmai inäni inte edæ mönāmai
inguinänidö anguënë. ³¹ Wæætē do
wængainäni nāni ñäni ömæmonguinö
ante ēñencæminimpa, ante Wængongui
beyæ yewæmonte ongö adāmai imīnitawo.
³² “Botö iñömö Abadäo Wængonguimo
ingaimo inte ayæ Itæca Wængonguimo
ingaimo inte botö Aacobo Wængonguimo
adobo imo anguënë,” angacäimpa. Ante
nē angaingä inte edæ æmæwo wænīnāni
tömēnāni Wængonguingä ædö cæte ingu-
ingää. Wæætē edæ müi quēwēnānique
tömēnāni Wængongui inongä ingampa.
İninqe edæ nē wænte godināni incæ
ayæ müināni quēwēnāni inānipa, ante
pönenguënë änewēmīni.

³³ Ante apænegä ēñēninqe godongämæ
ēñengönäni guiquënë, Æbänö cæte Itota
waa pöni odömonte apænegä ēñēmōni,
ante wægadänimpa.

*Wængongui nänö wææ angaine mänea
tæineda pöni enepa*

(Mäadoco 12.28-34)

³⁴ Tadoteoidi guiquënë, Ædö cæte
gomonga anguii, ante edæ pæ wēenedänitapa.
Mänömai Itota nänö nö äninö beyæ pæ
wēenedänipa, ante tededäni ēñēninqe
Paditeoidi wæætē godongämæ pönänitapa.
³⁵ Itota æbänö cæte wapiticæ ämaingää,
ante pönēñönäni adocanque idægoidi nāni
wææ angainö ante nē ate ēñēnongä iñömö
Itota ingante angantapa.

³⁶—Awënë nē Odömömi ēñēmi. Wængongui,
İimai cæedäni, ante nänö wææ angainecoo
ante pönēninqe ædedö tæine pöni i iñonte
mönö nangui ēñente waa cæquii.

³⁷ Äñongante Itota iñömö,

—İimainö ante nänö wææ angaine iñömö
edæ tæine pöni iñonte mönö nangui ēñente
waa cæcæimpa. “Wængongui mönö Awënë
ingante bitö mīmö entawente waaded-
inqe bitö ocäi encabi inte nö pönēninqe
bitö önöwoca ewocabi inte edæ tömengä
ingante ædæmö waa waadete pönēe.”

³⁸ Mänine nänö wææ angainö waa pöni
i ininqe mänine täno waa cæqui impa.

³⁹ Ayæ wade nänö angainö adobai nangui
waa ēñente cæqui impa. “Bitö nämä bitö
waadete waa cædö bai adobai pönēninqe
wadäni inänite adobai waa waadete cæe.”

⁴⁰ İimai cæedäni, ante Möitee wodi nänö
wææ angainö ayæ Wængongui beyæ nē
apænedäni nāni angainö cæcæte ante
cædinque edæ mänine Wængongui mänea
nänö wææ angaine ēñente cæte beyænque
edæ tömänö edæ do eyepæ cæte impa, ante
Itota apænegacäimpa.

*Codito æcänö pæingä inongä ingää, ante
apænegacampa*

(Mäadoco 12.35-37; Odoca 20.41-44)

⁴¹ Mänii Paditeoidi adoyömö ponte ayæ
ongöñönäni Itota tömēnāni inänite angan-
tapa. ⁴² Itota iñömö tömēnāni inänite,

—Codito iñömö æcänö ingää, ante
pönēmīni. Æcänö Wengä inongä ingää, ante
pönēmīni.

Ante äñongante Paditeoidi wæætē,

—Awënë Dabii pæingä inongä ingampa.

⁴³ Äñönänite Itota edæ,

—Awënë Dabii pæingä inongä iñongante edæ Dabii tömë edæ Codito ingantedö äninque quinante, Awënë imipa, angacäimpa.
⁴⁴ “Awënë Wængonguï incæ botö Awënë ingante apænedinque,
 Botö tömëmæ inö tæ contayömi,
 bitö imite në pïinäni inänite bæ tabo ate
 bitö önöwa gäänë ongöñönänite bitö pinä
 gäwacæbiimpa, angacäimpa.”

Ante Wængonguï Önöwoca apænecä eñëninque Dabii wodi yewæmongacäimpa.
⁴⁵ Codito në Awënë ingampa, ante awënë Dabii wodi nänö në angaingä inongä inte edæ adocä Codito iñömö ædö cæte näëmæ Awënë Dabii wodi pæingä inguingäa, ante pönenguënë änewëminii.

⁴⁶ Ante äñongä edæ tömänäni, Mönö ædö cæte wæætë anguiï, äninque eñënamäi inte edæ pæ wëenegadänimpa. Ayæ iincayæ ate, Apænebi eñëmönii, ante ædö cæte anguimoo, ante edæ tömänäni guiñente wædinque änämäi ingadänimpa.

23

Paditeoidi tönö në odömönäni inänite Itota pïinte angä

(Mäadoco 12.38-40; Odoca 11.37-54, 20.45-47)

¹ Pæ wëenedäni adinque tömengä miñæ në godäni godongämæ ongönäni nanguï inäni tönö ongöñönänite Itota tömänäni inänite apænegacäimpa.

² “Në odömönäni tönö Paditeoidi iñömö Möitee wodi nänö angainö ante në eñënanäni inte në nö odömönte apænedäni inänipa. ³ Mänömaï inäni adinque mïnitö iñömö tömënäni äninö ante tömänö ante cöwë eñente cæedäni. Wæætë tömënäni nani cæi bai cædämaï iedäni. Edæ, iïmaï cæedäni iïmaï cæedäni, ante nani änö ante tömënäni nämä incæ eñënamäi cædänipa. ⁴ Edæ mäincoo teëmencoo mö paate wadäni önönancapæ cö cædancapænanäni bai cædinque tömënäni, Wadäni guëmancædänimpa, ante cædämaï inäni inte önompogonca adopogoncaque incæ gä ænancapænanämaï inänipa.”

⁵ “Quiëmë cædäni incæ tömënäni cöwë, Wadäni botö imote waa acædänimpa, ante cædänipa. Wadäni, Bitö Wængonguï beyæ nani yewæmongainta nanguï abi imipa, ante pönëninque mönitö imönite waa

acædänimpa, ante babæ cædinque mäninta æmontaicate ñænæ pönï badonte mïni tente önöncaipoga wo cæte encapodänipa. Ayæ, Bitö Wængonguï ingante nanguï apænebi imipa, ante pönencædänimpa, ante cædinque tömënäni weocoo ñä cæwate ñä cæwate doyæ guënë ëwa badöninque doyæ pönï wëñate mongænänipa. ⁶ Ayæ ææmæ becæ godinque tömënäni, Botö täno bete tocæboimpa, ante waëmompaa pönï tæ contate bete todänipa. Ayæ Wængonguï angä nani eñente yewæmongainta ate odömöincönë pö guïdinque tömënäni nämanque ante pönëninque waëmompaa pönï tæ contate todänipa. ⁷ Ayæ waodäni nani godonte æiñömö wainö pancadë goyönäni wadäni pö bee tëninque, Në odömömi, bitö imite waa amönipa, ante apænedäni eñëninque edæ në odömönäni iñömö nanguï todänipa,” ante Itota apænecantapa.

⁸ Ayæ apænedinque, “Mïnitö guiquënë mïnitö Awënë në Odömongä adocanque pönï iñongä mïni caipæ iñömönite wadäni, Awënë në odömömi imipa, ante änämäi incædänimpa, ante wææ cæedäni. ⁹ Ayæ mönö Mæmpo adocanque pönï öönædë quëwengä ingä adinque mïnitö waocä ingantedö ante apænedinque, Mönö mæmpo ingampa, ante änämäi iedäni. ¹⁰ Ayæ, Mönö Awënë në Odömongä iñömö adocanque pönï Codito inongä ingampa, ante eñëmïni iñömönite wadäni, Në ämi imipa, ante änämäi incædänimpa, ante wææ cæedäni. ¹¹ Ayæ edæ mïni cabo iñömönite wacä beyæ wacä në godö cæcä iñömö ñænængä pönï ingä incæcäimpa. ¹² Edæ nämä ængö cæte bai cædinque æcänö, Botö botö, äna tömengä iñömö edæ wææntodonte bai önönque bacæcäimpa. Wæætë æcänö, Botö botö, änämäi inte, Önömoque imopa, äna iñömö edæ tömengä ingante ængö cæte bai cædäni adinque wadäni tömengä ingante waa acædänimpa,” ante Itota tömengä miñæ në godäni inänite apænegacäimpa.

¹³ Ayæ në odömönäni tönö Paditeoidi inänite Itota pïinte angantapa. “Mïnitö iñömö mïni pante wæquinque edæ wadö tedete wadö cæmïni iminipa. Wadäni öönædë Awënë Odeye nempo guïdämaï

incädänimpa, ante mīnitō odemō tee mōnete bai wææ cæminipa. Tömēmīni guidāmaī imīni inte mīnitō wadāni guicæ cæyōnānite edæ tōmēnāni nāni guidāmaī wæquinque edæ wææ cæminipa. ¹⁴ Nē odōmōmīni tōnō Paditeoidi imīni mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque impa. Owæmpōināni oncō ō æmīni incæte mīnitō, Wantæpiyæ botō tedebo beyænque wadāni botō imote waa acädänimpa, ante Wængonguī ingante wantæpiyæ nē tedemīni inte godōmenque mīni panguinque ingæimpa,” ante Itota angacäimpa.

¹⁵ Ayæ apænedinque, “Nē odōmōmīni tōnō Paditeoidi imīni mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque. Edæ, Adocanque incæ mōnitō emīñængä bacæcäimpa, ante mīnitō æpæ tōmāmæ wogaa gote diqui diqui mīninque inguipoga taadō tōmānō gote diqui diqui minte ayōmīni adocanque Ao angä adinque mīnitō tōmengä ingante godō odōmōmīni. Eñēninque tōmengä guiquēnē mīnitō wēnæ wēnæ goquīnō godōmenque godinque gomonga nē wēnæ wēnæ cæcä badinque tadōmengadænguipo nānō gomonga panguinque mīnitō miñæ tee empote gocampa tōö.”

¹⁶ Ayæ, “Babetamōmīni mīni wæquinque babæ ante māomīni ate edæ oda cæte godānipa. Iñæmpa iīmaī anewēmīnipa. ‘Botō änō nōingä baquīnō anguēnē, ancæte ante æcänō, Wængonguī tæiyæ waēmō oncō tæi ongō bai impa, äna tōmengä ōnonque tedete apænecampa, ante anewēmīnipa. Wæætē edæ, Wængonguī tæiyæ waēmō oncō oodo mæ ongō bai impa, ante æcänō äna guiquēnē tōmengä nō angä inte cæcæcäimpa,’ ante mīnitō iñōmō babæ wapiticæ äminipa. ¹⁷ Mīni babetamō incabo mīmō ōmædē incädō. Edæ Wængonguī tæiyæ waēmō oncōnē oodo öñō adinque, Oodo incæ godōmenque waa pōni impa, ante babæ ante pōnēmīnipa. Iñæmpa oodo æninque, Wængonguī oncō waēmō emonguinta, ante ænte badōnāni beyænque oodo tæiyæ waēmō bapa, ante pōnēmīniyaa.”

¹⁸ “Ayæ edæ mīnitō babæ apænedinque, ‘Botō änō nōingä baquīnō anguēnē, ancæte

ante waocä, Wængonguī quī, ante baō nāni iya täimpaa tæi ongō bai impa, ante æcänō äna ōnonque tedecampa. Wæætē mäninō ancæte ante, Baō iya täimpaa nāni iya tanguingä bai impa, ante æcänō äna iñōmō tōmengä nō ante cæcæcäimpa,’ ante mīnitō babæ wapiticæ äminipa. ¹⁹ Mīni babetamō incabo ämīni eñēmoedāni. Ædō waa intawo. Nāni iya täimpaa incädō tæiyæ waēmō intawo. Wæætē edæ baō nāni iya tanguingä incæ tæiyæ waēmō intawo. Æbänō ante pōnēmīni. Iñæmpa baō æninque, Wængonguī quī, ante iya tånāni beyænque baō näwäaquiringä bacampa, ante pōnēmīniyaa. ²⁰ Iñinque, Botō änō nōingä baquīnō anguēnē, ancæte ante waocä, Nāni iya täimpaa tæi ongō bai impa, ante æcänō äna tōmengä, Iya täimpaa tōnō baō nāni iya tanguingä tōnō tōmää beyæ, ante bai dobæ angampa. ²¹ Ayæ æcänō, Wængonguī tæiyæ waēmō oncō beyænque ante näwangä baquīnō anguēnē, äna tōmengä Wængonguī oncō beyæ ayæ mänincōnē nē owocä beyæ adobai dobæ angampa. ²² Ayæ æcänō, Öönædē beyænque näwangä baquīnō anguēnē, äna tōmengä edæ Wængonguī nānō contaimpaa beyæ ayæ contaimpaa nē Contactä beyæ adobai dobæ angampa,” ante apænegacäimpa.

²³ Ayæ apænedinque Itota, “Nē odōmōmīni tōnō Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque impa. Tömēmīni mīni minte pædīmō tōnō guīmō oguī wayabo tōnō tōmēmō mīni tä pete ænimō tē gæte diete ganca mīni cabo tē gædincoo ñō cædinque adocooque æninque, Wængonguī quī, ante godōninque waa cæminipa. Incæte edæ Wængonguī, Nō cædāni, ante nānō änō ante, Godō waadete waa cædāni, ante nānō änō ante, Wede pōnente cædāni, ante nānō änō ante mīnitō mīni wæquinque eñente cædāmaī imīnipa. Iīmaī tāno waa cæquēnēmīni inte mīnitō mänincoo ayæ godōmenque Wængonguī ingante godōmīni inguēnēmīni imīnipa. ²⁴ Babetamōmīni babæ ante māomīni ate edæ oda cæte godānipa. Mīnitō, Diete ganca mīnitō mæincoo ongō adinque adocooque cōwē godonguī i, äninque owætaca bequīñōmō guincawæ owoyō tæ wedote bai

cæminipa. Wæætē edæ Wængonguī nānō änō bai cædāmaī inte mīnitō edæ cāmeyo ñænængade pōnī owoyō ōnonque ade bete bai pōnēnāmaī inte cæminipa, ante awædō,” ante Itota apænegacāimpa.

²⁵ Ayæ nē odömōnāni tōnō Paditeoidi inānite godōmenque ānīnque tōmengā, “Mīni wadō tedete wadō cæcabo inte mīni wæquinque impa. Owæta tōnō cængæ yabætaque ñongate bai mīnitō wadāni ayōnāni nē waa cæmīni inte wæætē edæ cæncadenta inō wentaga engate bai cæminipa. Mīni wacā quī ō æinēnō ayæ nāmanque ante mīni towēnō beyæ owæta cæncadenta inō opogō tagate eyede bai impa diyæ. ²⁶ Bitō Paditeobi babetamōmi ēñēmi. Cæncadenta inō tāno ñā mēnongabi īnīnque yabæta inō ñongate wainta baquinō anguēnē,” angacāimpa.

²⁷ Ayæ, “Nē odömōmīni tōnō Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque impa. Mīnitō wao wodido bai yabæque waēmō paate bai iñonte cæncadē inō wao bayetoca ñōmænte ōō wayōmō bai entawēmīni imīnipææ. ²⁸ Īnīnque wadāni yabæque adīnque, Mīnitō nō entawēmīni imīnipa, ante pōnēñōnāni mīnitō wīwa mīni pōnēnō beyæ wadō tededīnque wadō cædīnque edæ mīmō wentamō entawēmīnīpa,” ante Itota pīngacāimpa.

²⁹ Tōmēnāni inānite ayæ pīīnīnque, “Nē odömōmīni tōnō Paditeoidi incæ mīni wadō tedete wadō cædincabo inte mīni wæquinque. Edæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni wodido, ante mīnitō do mænōnomīnīpa. Ayæ, Nē nō cægaināni wodido, ante mænōnīnque mīnitō oncontai waēmō pōnī paadomīnīpa. ³⁰ Ayæ, ‘Mæmæidi nāni quēwengaiñedē quēwēmōni bai mōnitō tōmēnāni tōnō, Wængonguī beyæ nē apænedōnāni inānite māo wænōnāmaī inte ee quēwencædōmōnīpa,’ ante āmīnīpa. ³¹ Mānōmainō ante apænedīnque mīnitō, Wængonguī beyæ nē apænegaināni inānite nē wænongaināni pæimōni imōnīpa, ante nāmā incæ edonque pōnī apænte āmīnīpa. ³² Edæ mīnitō wæmæidi nē wænongaināni inte nāni pe ñīñængaimāmo wīī eyepæ inte bai cædīnque mīnitō ñōwo godōmenque eyede pe ñīñænte bai capō

wænōmæwedāni,” ante Itota badete bai angacāimpa.

³³ Ayæ ānīnque, “Mīni tæntæcabo pæimīni bai imīni ēñēdāni. Mīni obecabo pæimīni bai imīni ēñēdāni. Mīnitō tadōmengadænguipo mīni pante wæquēnēnō ante æbānō cæte aamō cæte edæ tabaimīniyaa. ³⁴ Īnīnque Wængonguī beyæ nē apænedāni tōnō nē nō ēñēnāni tōnō nē odömōnāni inānite botō ñōwo mīnitō weca da pōnōmo pōnānīpa. Adīnque mīnitō iñōmō edæ pancadāniya inānite wænōmīni wæncædānīpa. Pancadāniya inānite mīnitō awāa timpomīni wæncædānīpa. Ayæ pancadāniya inānite mīnitō odömōincōnē bæi ongōnīnque tæi tæi pāmīni caate wædīnque tōmēnāni wayōmō quēwēnāni weca wayōmō quēwēnāni weca wodīi goyōnāni mīnitō tee empo tee empo togænte goquimīni, ante awædō. ³⁵ Mānōmaī wēnæ wēnæ cæyōmīni edæ ñōwomīni beyænque tōmāā inguipoga wepæ aa bedīnque nāate baquimīnidō anguēnē. Edæ Adāō wodi wengā Abedo nē nō cægāngā wepæ tōnō ayæ quēwente nē ēñente cædāni inānite godō wænōnāni wængaināni tōnō tōmēnāni tōmānāni wepæ beyæ mīnitō nāate wæcæmīnīpa. Ayæ mīnitō Wængonguī oncō ñænæncō boyæ iya tāimpaa gāānē ongōnīnque Bedequīya wengā Tacadiya ingante godō wænōmīni wængā īnīnque tōmengā wepæ nāate wæmīnīpa. ³⁶ Ñōwomīni mīni wepæ nāate wæquinque tōmanguipo aa betīnō anguēnē, ante āmo ēñēdāni,” ante Itota tōmēnāni inānite idæwaa pīīnte apænegacāimpa.

Eedotadēē quēwēnāni beyæ ante Itota wæcampa

(Odoca 13.34-35)

³⁷ Ayæ Eedotadēē iñōmō quēwēnāni beyæ ante pōnēnīnque Itota, “Eedotadēē quēwēmīni ēñēdāni, angantapa. Wængonguī beyæ nē apænedāni inānite mīni wænongaincabo inte ayæ Wængonguī nānō da pōnōnāni inānite dicaca tacamīni iñōmīnite botō iñōmō mīnitō imīnite waadete pōnō cæinente nanguī wæbopa. Tawadiya wæmōnā iñōmō, Botō wēnāni, ante gompodīnque tæcæēnēmæ wēā pōnō ō ænā bai botō adobai, Botō wēnāni pōedāni, ante æpogadō āñōmote mīnitō,

Wii pöinente awædö, ante Baa ämini wætabopa. ³⁸ Nöwo iñömö edæ mini quëwëñömö önonconcooque baconcoo tamëñedäni. ³⁹ Nöwo iñömö edæ botö dæ äñömo minitö, ‘Awënë Wængongui ëmowo beyænque pöninque bitö toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mini anguinganca minitö edæ botö imote adämaï incæminimpa ante ämo ëñëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

24

Wængongui oncö ñænæncö bæ tate bacæimpa, ante

(Mäadoco 13.1-2; Odoco 21.5-6)

¹ Itota Wængongui oncö ñænæncö oncodo tao gocantapa. Wadæ gocæ cæyongä tömengä miñæ nê godäni iñömö, Wængongui oncö ñænæncö æbänö waa pöni mænonte ii, ante odömoncæte ante tömengä weca pönäni. ² Ate wædinque Itota wæætë,

–Minitö guiquënë mänincoo tömancoo edæ waa aminitawo. Näwangä ante minitö iminite apænebopa. Mänincoo mini acoo incæ tömanca bæ tadäni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pöni incæ wænömënæca ongönämaï ingæimpa, ante apænegacäimpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbänö ate ëñenguü, ante

(Mäadoco 13.3-23; Odoco 21.7-24, 17.22-24)

³ Mänii taodinque Odibowænquidi pö æite tæ contate ongöñongä tömengä miñæ nê godäni adodänique tömengä weca ponte apænedänitapa.

–Bitö änö ante æyedënö iinque baquü, ante ëñencæte ante wæmönipa. Edæ bitö ponque æyedënö ponguimii, ante ayæ mönö inguipoga quëwënö æyedënö æmæwo iinque baquü, ante ëñencæte ante wæmönipa. Iinque, Æbänö mä odömonte bai ba adinque edæ, Oo pöni impa, ante wædinque ëñenguimönii, ante ëñencæte ante wæmönipa.

⁴ Äñönäni Itota,

–Wapiticæ odömöñönäni minitö wæætë, Mönö oda cædämaï ingæimpa, ante nämä wææ aquënë quëwëminii. Edæ iïmaï

baquü i ataquedäni. ⁵ Edæ wadäni nanguü inäni botö ëmowo ante babæ tedete pöninque, “Botö Codito inömo imopa,” ante apænedinque wapiticæ mäodäni godinque edæ nanguü inäni tömënäni miñæ oda cæte wapiticæ gocædänimpa. ⁶ Edæ, Wabæca awënë tönö pö bee téninque wæætedö wæætë cædapa, ante tededäni ëñencæminimpa. Ayæ wayömö nani guëadö guëa cæte wænönö ante tededäni incæte edæ guïñente wædämaï iedäni. Edæ mäninö botö äninö bai cöwë bacæimpa. Ba incæte mönö inguipoga quëwënö iñömö mänïñedë wii æmæwo iinque bacæimpa. ⁷ Adobæca quëwënäni iñönänite wabæca quëwënäni ponte bee téninque guëadö guëa cæquinäni inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwëñönänite wabæca awënë odeye tömengä nänö enempodäni mämö bee téninque guëadö guëa cæte wænonte wænguinäni inänipa. Ayæ waodäni nani cæinente wænguinque cængui incæ tömäa capo wængæimpa. Ayæ wayömö wayömö goinque pö wæcædänimpa. ⁸ Incæte mänii nani wæwënö ba iinque edæ önonque mä pöni nani wæwenguü inguinö angüënë.

⁹ Mänömainö ante Itota godömenque apænegacäimpa. “Mänïñedë edæ minitö iminite mini wæquinque ö ænte mäo godönäni wæyömini godömenque wænönäni wæncæminimpa. Ayæ mänïñedë botö ëmowo apænemini beyæ tömämaë quëwënäni minitö iminite püincædänimpa. ¹⁰ Ayæ adoyedë mini pönencabo incæ pancadäniya guingo imonte bai badinque edæ pönënämaï inte Baa anguinäni. Ayæ mini cabo incæ näemæ püinque pancadäniya, Nänö wænguinque, ante wacä ingante näemæ godoncædänimpa. ¹¹ Ayæ nê babæ ante apænedäni ponte, Wængongui beyæ nê apænemöni imönipa, ante odömönäni adinque pancadäniya edæ oda cæte wadö pönente baquinäni inänipa. ¹² Ayæ ëñënämaï inte nani cæpämö godömenque yebænte bai nanguü ba ate wædinque nê pönëninäni inte wodo tömänäni edæ Baa äninque waad-edämaï bacædänimpa. ¹³ Edæ æcänö iimæca iinque baganca wæntædämaï inte botö ëmowo beyæ püinte badämaï inaa tömengä edæ botö æmo beyænque cöwë wænämaï

quëwencæcäimpa. ¹⁴ Ayæ edæ, Awënë Odeye nempo watapæ quëwengæimpa, ante mîni pönencabo tømämæ quëwënâni inânite mâo apænemîni ëñencæðänimpa. Mänömaï apænedinque iinque cæmîni ate mænîñedë ate edæ iinque baquïnö anguënë,” ante Itota tømengä miñæ nê godâni inânite apænecacäimpa.

¹⁵ Ayæ apænedinque Itota, “Iinque, Wængonguï beyæ nê apænecacäingä Daäniedo wodi, Nömæi bai öo wadö nâni wo ëwenguïmämo incæ Wængonguï oncö tæiyæ wæmoncönë ænte mämö cö cæquïnänidö anguënë, angacäimpa. Daäniedo nânö yewæmongainta adinque nê adingä iñömö tømengä do ëñëmaingampa. Iincayæ ate mænömaï cö cæðâni ongö adinque, ¹⁶ mænîñedë Oodeabæ quëwëmîni iñömö edæ änanquidi do wodii winonte æibæwedâni. ¹⁷ Ayæ oncömanca ongömîni iinque mæincoo æncæte ante oncönë wæi guidämaï inte oncömancaque oncömancaque wodii winömæwedâni. ¹⁸ Ayæ tømëmoncodë cæmîni iinque yacoo æncæte ante oncönë ocæ ëmænämaï inte godömenque wodii winömæwedâni. ¹⁹ Mænîönæ iinque bayedë nê yæðemadä inâni tönö goömæ nê gänönâni tönö tømënâni nâni wæquïmämo baquïnö anguënë. ²⁰ Ayæ mînitö mîni wodii winonguïönæ ante pönëninque edæ Wængonguï ingante, Wïi edæ cöönædepo bacäimpa, ante ayæ, Guëmanguïönæ iñonte badämaï ingæimpa, ante æedâni. ²¹ Edæ mænîñedë woadâni nangui nâni wæwëmämö nâni angä baquïnö anguënë. Edæ Wængonguï nânö badongaiñedë mænömaï nâni wæwëmämö bai dæ äñonte ayæ godömenque ñöwo ganca dæ änompa. Ayæ godömenque iinque baganca mænömaï nâni wæwenguïmämo bai dæ anguïnö anguënë. ²² Edæ wantæpiyæ nâni wæwenguï impa, ante adinque Wængonguï, Mænimpoönæque edæ wæwencæðänimpa, ante pönömenque ante änämaï ingä bai quingänö quëwenguënë dæ ancæðönänimpa. Incæte, Nê quëwenguïnâni botö angainâni wïi wantæpiyæ wæwencæðänimpa, ante cædinque Wængonguï dobæ pönömenque

äninque, Idæwaa impa, ancæcäimpa,” ante Itota apænecacäimpa.

²³ Ayæ, Iinque bayonte æbänö inguïi, ante apænedinque Itota godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Mænîñedë wadâni mînitö imînite, ‘Iñömö mönö Codito ponte ongongä tamëñedâni,’ ante ayæ, ‘Wayömö ponte a ongongä atamönipa,’ ante tededâni ëñëninque mînitö iñömö edæ ëñënämaï imæwedâni. ²⁴ Wadâni mænîñedë ponte a ongöninque nãmä incæ ante, Tømëmo Codito inömo imopa, ante babæ ante tedequïnâni. Ayæ, Wængonguï beyæ nê apænebo inömo imopa, ante babæ ante tedequïnâni. Tømënâni, Wængonguï nânö apænte ængainâni incæ æmæwo oda cædinque wapiticæ gocæðänimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönædë cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquïnâni inânipa. Incæte Wængonguï nê apænte ængaingä inte edæ ee aquingä diyæ æmæwo oda cædinque wapiticæ goquïnâni. ²⁵ Edæ iinque badämaï iñonte botö ñöwo do apænebo ëñëedâni. ²⁶ Iinque, pönente quëwëñömîni wadâni, ‘Cöwä æedâni, önomæca mæ ongongampa,’ ante änäni ëñëninque mînitö acæ taodämaï iedâni. Ayæ, ‘Oncö guimongacönë a ongongä apa quëwëedâni,’ ante änäni incæte pönënämaï iedâni. ²⁷ Edæ nænque tamönö gämænö näininque guidö gämænö quingæ gote bai edæ tømänâni edonque ayönâni botö Waobo ëñagäimo inte botö ponque poncæboimpa. ²⁸ Edæ abadæidi ñömæingäa weëo pönâni bai mînitö tømämîni adoyedë iñontobæ botö weca ponguïmäni imînipa,” ante Itota apænecacäimpa.

Waocä ëñagäigä iïmaï pöninque cæcæcäimpa, ante

(Mäadoco 13.24-37; Odoca 21.25-33, 17.26-30, 34-36)

²⁹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mænîi nâni wæwëmämö nâni angä iinque go ate nænque iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämaï ingæimpa. Nëmöncoo öönædë inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönædë tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquïnö anguënë. ³⁰ Mænîñedë ate botö Waobo nê ëñagäimo

inte oo pōñōmo öönädē ate bai ba adinque wabæca nāni cabo wabæca nāni cabo tōmāmæ quēwēnāni Ca ca wæcædānimpa. Wæyōnāni botō Waobo nē ēñagaimo inte boguimancodē māmō pōninque botō tæi pōni piñæmo inte ñāō apāite bai waēmō emonte wææmo acædānimpa. ³¹ Māniñedē todompeta mōnō ancadeca yedæ ænete bai we öōñonte botō anquedoidi inānite da godōmo godinque tōmēnāni boguimā æmæñō betamonca æmæñō betamonca nānō pō goinō godinque öönädē tōmāne godinque edæ Wængongui nānō apænte ængaināni inānite añete poncædānimpa,” ante Itota apænecantapa.

³² Ayæ, “Wængongui Awēnē æyedēnō ponguingāā, ante botō iigowæ æbānō iwæ ante odōmonte apænebo ēñēdāni. Tōmewæ miiwæ badinque iigowæ wayabo tånā nā boca adinque mīnitō, Öñabo nānō bocañepo inte nænque nāwantedæ baquinque bocapa, ante pōnēninque edæ do ēñēmīnipa. ³³ Ayæ adobai māninō botō apænedinō bai edæ do ba adinque mīnitō, Waocā nē ēñagaingā iñōmō edæ do odemō pōni ongōninque edæ oo poncæcāimpa, ante ēñencæmīnipa. ³⁴ Nāwangā āmopa. Nōwomīni ayæ mīlmīni quēwēninque wænte godāmai iñōmīni māninō botō apænedinō bai tōmānō edæ do iinque baquinō anguēnē. ³⁵ Öönädē ongōñōmō inguipoga tōnō wo ewente bai dæ ba incæte botō angainonque guiquēnē edæ dæ badāmai inte edæ cōwē tæi ongongæimpa,” angantapa.

³⁶ Ayæ, “Māniōnæ æyedēnō i, ante, Māniñepo ædepodō i, ante ēñencæte ante mīni wædinō ante æcāmenque incæ ēñēnāmai ingampa. Tōmānāni ēñēnāmai iñōnāni edæ Wængongui anquedoidi incæ ēñēnāmai inānipa. Wæmpocā Wēmo incæ ēñēnāmai iñōmote Wæmpocā iñōmō tōmengā adocanque incæ edæ nē ēñengā ingampa,” ante Itota apænegacāimpa.

³⁷ Ayæ godōmenque iimāi ante apænecantapa, “Waobo nē ēñagaimo inte botō ponguionæ iinque bayedē guiquēnē Nōwee wodi Docā nāni angaingā nānō quēwēñedē dodāni nāni quēwengai bai adobai edæ quēwenguināni inānipa. ³⁸ Māniñedē æpæ ayæ anāmai iñedē nē quēwengaināni

iñōmō önonque cænte bete, Monguingā, ante godonte ate mōninque tōmēnāni Docā Nōwee oncō bai wipo mænonte nānō guiquionæ iinque baganca quēwencægadānimpa. ³⁹ Tōmēnāni inānite æpæ ænte gocæ cæganca tōmēnāni, Æpæ anguimpa, ante ēñēnāmai nāni quēwengai bai adobai ēñēnāmai cæyōnāni botō Waobo ēñagaimō inte adobai edæ iñontobæ poncæboimpa. ⁴⁰ Māniñedē waoda tōmēmoncodē guēa cæyōna adocanque ingante ö ænāni goyongā adocanque wæætē a ongoncæcāimpa. ⁴¹ Ayæ onquiyæna guēa apo cæyōna adocanque ingante ö ænāni goyongā adocanque wæætē a ongoncæcāimpa,” ante Itota odōmonte apænecantapa.

⁴² Ayæ, “Awēnē æyedēnō ponguingāā, ante ēñēnāmai imīni inte mīnitō mīlmīni inte edæ cōwā aquēnē quēwēnāni. ⁴³ Nē awēmō ængā æyedēnō ponguingāā, ante ēñente bai nē ēacā iñōmō, Bæ tate guidāmai incæcāimpa, ante wææ wānoncædongāimpa, ante ēñente quēwēdāni. ⁴⁴ Wao Wēmo ēñagaimo inte botō adobai mīnitō ēñēnāmai iñōmīni do iñontobæ ponguimo imo ante mīnitō botō ponguino ante wānō cōedāni,” ante Itota angacāimpa.

Awēnē quincoo ante nē cædæmō aacā (Odoca 12.41-48)

⁴⁵ Ayæ Itota iimāi apænecantapa. “Inguipoga awēnē iñōmō, Æcānō nē ēñengā inongā inte botō quincoo ante ædæmō aacā inguingāā, āninque, Mānōmai inte cæcā ingante adinque botō āmo ate tōmengā nē angā badinque botō oncōnē quēwēnāni inānite ædæmō aadinque cænguī eyepæ iñonte godongā cæncædānimpa, angampa. ⁴⁶ Ante awēnē wayōmō gote ponte ayongā, Nē cæcā botō ānō ante ēñente cæcampa, ante adinque awēnē wæætē tōmengā ingante godō waa cæcā tōmengā ingante godō waa cæcā ate nē waa cæcā iñōmō edæ waa poncæcāimpa. ⁴⁷ Mīnitō imīnite nāwangā ante apænebopa. Nē ēñente cædingā ingante awēnē, Bitō botō māincoo tōmancoo edæ nē aabi bacæbiimpa, ancæcāimpa.”

⁴⁸ “Wæætē edæ tōmengā ingante nē cæcā incæ wēnæ wēnæ cæcā inongā inte mīmōno pōnēwēninque, Botō awēnē

wabänö wantæpiyæ pönämaï imaingampa, ante pönengä ininque æbänö babai. ⁴⁹ Tömengä edæ wadäni nāni cæcabo iñönānite näemæ pūinque tæi tæi pangä ininque ayæ nē tī nāmæ bete quidi quidi dowænte badäni tönö godongämæ cænte becä. ⁵⁰ Ininque tömengä, Æönædö ponguingää, ante wædämaï iñongante, Æyedönö ponguingää, ante eñenāmaï iñongante edæ awënē iñontobæ pongä wæbaingampa. ⁵¹ Pöninque awënē iñömö eñenāmaï cædingä ingante baö wido wido todinque tömengä ingantedö äninque, Nē wadö tedete wadö cædināni nāni panguinö gote tömēnāni tönö godongämæ ongonde wæcæcäimpa. Ante cædinque awënē tömēnāni nāni guingo imonte Ca ca wæyömö wido cæcä wæcæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

25

Baquedäni nāni cæinö ante odömongampa

¹ Mäninganca apænedinque Itota ayæ godömenque odömonte apænegacäimpa. “Mäniñedē öönædē Awënē Odeye nempo quëwēnāni iñömö baquedäni diete ganca nāni cæi bai adobai cæcædänimpa. Baquedäni iñömö, Edëningä ñowoönæ monguingä, ante tica enëincade æninque tömengä ingante bee tencæte ante tao godänipa. ² Baquedäni incæ tömēnāni tinco ganca ināni nē eñenāni iñönāni edæ adoganca tinco ganca ināni nē eñenāmaï ināni inänipa. ³ Nē eñenāmaï ināni guiquēnē tömēnāni tica enëincade æninque gongapæncade ænāmaï goyönāni, ⁴ nē eñenāni guiquēnē gongapæncadedē godö pe ñiñænte gongapæ eyepæ ænte godänipa. ⁵ Mänömaï ænte gote ayönāni nē monguingä wantæpiyæ pönämaï dæ angä adinque tömēnāni tömānāni edæ möinente ædo ædo cædinque mö ñönänipa.”

⁶ “Mö ñöñönāni ayaönænēña pönī bayonte edæ, ‘Nē monguingä pongä ataqueedäni. Tao bee tenguēnē quëwēmīni.’ ⁷ Ante aa pedäni eñëninque edæ baquedäni tömānāni ængæ gantidinke, Tica enëincade waëmö tī wodönote bacæimpa, ante wadæ wadæ cædänipa. ⁸ Cæyönāni nē eñenāmaï ināni guiquēnē nē eñenāni inänite, ‘Mönitö tica enëincade edæ wodo

mönæ emompa cæminii. Minitö næænīmæ incæ pancapāa pönömīni æncæmönimpa.’ ⁹ Äñönāni, ‘Iñæmpa, mönitö beyæ mīnitö beyæ adobai wī eyepæ imaimpa, ante awædö. Edæ godoncæte ante nē mänāni weca gote godonte æedäni.’ ¹⁰ Änāni eñente godonte æncæ goyönāni edæ nē monguingä do pongä adinque nē eñente eyepæ næænīnāni iñömö monguingä tönö godongämæ monguimæno oncönē becæ guidäni ininque edæ odemö tee mönete intapa. ¹¹ Ayæ ate edæ wadäni gongapæ eyepæ ænte pöñönāni do tee mönete i adinque tömēnāni, ‘Awënē, awënē eñēmi. Odemö wi ænebi guimönie.’ ¹² Ante wæyönāni awënē wæætē, ‘Minitö iminite näwangä ämopa. Minitö æminidö imīni, ante botö cöwē adāmaï imopa,’ angampa.” Mäninque ante odömoncæte ante Itota iimaï angantapa.

¹³ “Minitö guiquēnē, Æönædö i, æyedönö i, ante eñenāmaï imīni inte edæ wänö conte quëwëedäni,” angacäimpa.

Tadento nāni godonte æinta ante odömongampa

(Odoca 19.11-27)

¹⁴ Ayæ æbänö baquīi, ante odömoncæte ante Itota, Waocä nē ëacä nänö cæi bai bacæimpa, ante apænegacäimpa. “Nē ëacä wayömö gocæte ante cædinque tömengä ingante nē cædäni inänite äñete mämongä pöñönānite, Botö ëadinta incæ pönömo æninque mīnitö nē aamīni badinque botö beyæ godonte æncæminimpa. ¹⁵ Äninque nē ëacä iñömö, Nē cædäni æbänö nanguī cædinque aaquīnāni, ante adinque tadento ñænængade nāni godonte æinta incæ adocanque ingante önompo æmæmpoque mänimpota pædæ pönöninque wacä ingante tadento mentaa mänimpota pædæ pönöninque wacä ingante tadento adotaque pædæ pönongampa. Ayæ wadæ gocä. ¹⁶ Ininque tadento önompo æmæmpoque mänimpota nē æningä iñömö do godinke godonte æ godonte æ cædinque önompo æmæmpota tömengä nänö ænimpota adopota æñongä edæ tadento önompo tipæmpoga bapa. ¹⁷ Ayæ tadento mentaa nē æningä adobai godonte æ godonte æ cædinque mentaa nänö æninta adopota

wæætē æñongä edæ tadento mäa go mäa bapa. ¹⁸ Wæætē adotaque nē æningä guiquënë tömengä wadæ godinque onguipodē ææ wodinque awënë godonte æinta æninque tee moncate wē wodongampa,” angantapa.

¹⁹ Ayæ, “Wantæpiyæ ate tömēnāni awënë adodō pōninque, Botō qui eyepæ æncæboimpa, ante cædinque tömēnāni nāni ænte aadinta ante cōwā acantapa. ²⁰ Önompo æmæmpoque tadento nē æningä iñömō edæ æmæmpota adopota nānō godonte æninta ænte pōninque awënë ingante, ‘Awënë, bitō botō ïmote, Aacæbiimpa, ante tadento önompo æmæmpoque mänimpota pædæ pönōmi æntabopa. Æninque botō godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mänimpota adopota æmæmpota dobæ æmoï ae.’ ²¹ Angä wædinque tömengä awënë iñömō, ‘Badogaa. Botō ïmote nē cæbi inōmi inte bitō ædæmō aabi inte ñōwo waa cæbi æmopa. Bitō wædænque æninque cōwē ædæmō aabi adinque botō ñōwo nanguï pōni botō éadincoo pönōmo æninque bitō wæætē edæ nē aabi bacæbiimpa. Botō bitō awënë inōmo inte watapæ tote quëwëmo iñōmote bitō edæ äänōmonque bai bitō watapæ tote quëwenguinque pōe,’ angantapa.”

²² “Ayæ mäa tadento nē æningä adobai pōninque, ‘Awënë, bitō botō ïmote, Aacæbiimpa, ante tadento mentaa mänimpota pædæ pönōmi æninque botō godonte ænte godonte ænte edæ nanguï cædinque edæ mentaa mänimpota adopota dobæ æmoï ae.’ ²³ Angä wædinque tömengä awënë iñömō, ‘Badogaa. Botō ïmote nē cæbi inōmi inte bitō ædæmō aabi inte ñōwo waa cæbi æmopa. Bitō wædænque æninque cōwē ædæmō aabi adinque botō ñōwo nanguï pōni botō éadincoo pönōmo æninque bitō wæætē edæ nē aabi bacæbiimpa. Botō bitō awënë inōmo inte watapæ tote quëwëmo iñōmote bitō edæ äänōmonque bai bitō watapæ tote quëwenguinque pōe,’ angantapa.”

²⁴ “Ayæ ate edæ adotaque nē æningä wæætē pōninque, ‘Awënë, bitō nē waad-edāmai cædōmi inte bitō wii gadiñömō wayömō incæ edæ do wogaabipa. Ayæ

bitō wii miñömō wayömō incæ edæ do tä pete gæte bai æmipa, angantapa. ²⁵ Ìninque botō edæ ancai guiñente wædinque edæ tao godinque onguipodē ææ wote bitō tadento daga wëninque edæ wē wodontabopa. Bado, bitō qui incæ edæ do æmipa,’ angantapa.”

²⁶ “Angä eñente wædinque tömengä awënë wæætē, ‘Botō ïmote nē cæbi inōmi inte bitō wiwa pönēmi inte wæntæye cæbi abopa. Botō æbänō gadāmai iñömō do wogaabopa, ante bitō edæ do eñēmitapa. Botō mināmai iñömō do tä pete gæbopa, ante bitō äninō edæ do eñēnīmi inte cæbitapa tōö. ²⁷ Ìninque mäninō ante do eñēnīmi inte bitō edæ padata botō godonte æinta æninque edæ nē godonte ænāni weca godonte ænguënēmi ïmitapa tōö. Mänōmai cæbi bai botō ocæ emænte pōninque edæ botō qui do æninque wadāni nāni guidōninta tōnō edæ do æncædōmoimpa tōö.’ ²⁸ Äninque tömengä ingante nē cædāni inānite awënë angantapa. ‘Minitō ñōwo iingä tadento adotaque tömengä nānō nææninta ö æninque edæ tadento önompo tipæmpoga nē næængä ingante pædæ godōmini æncæcäimpa. ²⁹ Edæ nē éadāni inānite tömānāni inānite godōmenque godonte ingæimpa. Ìninque tömēnāni qui nanguï éacædānimpā. Wæætē edæ éadāmai inte ömæpocā ingä guiquënë tömengä nānō éadincoo wædænque pōni i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. ³⁰ Ayæ edæ mäningä botō ïmote nē cædingä incæ wæntæye inongä inte cædāmai iñongante mīnitō wëmō iñömō nāni guingo imonte Ca ca wæwëñömō tömengä ingante edæ guitodonte wido cæmini wæcæcäimpa,’ ante tömengä awënë angampa.”

Tömämæ quëwēnāni inānite apænte angæimpa, ante

³¹ Itota mänōmainō ante odōmonte apænedinque godōmenque apænegacäimpa. “Botō anquedoidi tōnō godongāmæ pōninque botō Waobo nē eñagaimo inte ñäö apāite bai nē emōmo inte poncæboimpa. Māniñedē botō pōnedē botō Awënë tæ contaimpaa tæ contadinque edæ öönædē waa pōni ongōnāni bai waa pōni ongoncæboimpa. ³² Māniñedē tömämæ quëwēnāni botō weca godongāmæ ponte

a ongoncædänimpa. Ayæ nê aacä tömengä cæninäni inänite apænte adinque bodegoidi æmænö cönöningue cabodaidi æmænö nänö cönönö bai cædinque botö iñömö edæ imæca quëwënäni tömänäni inänite apænte adinque pancadäniya inänite æmænö gönöningue wadäni inänite æmænö gönömo ongoncædänimpa. ³³ Obegaidi bai nê eñente cædäni inänite botö tömëmæ inö gönöningue wæætë cabodaidi bai nê eñenämaï cædäni inänite botö dipæmæ inö gönöncæboimpa.”

³⁴ “Gönöningue botö Awënë Odeyebo inömo inte botö tömëmæ inö nê ongönäni inänite ancæboimpa. ‘Botö Mæmpo nänö nê waademini inte pöedäni. Tömengä ingui-poga nänö badongaiñedë äningue, Awënë Odeye nempo mini quëwenguinö impa, ante do badongacäimpa. Ìnningue Awënë Odeye nempo mini quëwenguënënö ñowo ænte quëwëedäni. ³⁵ Edæ botö gue ænente wæyömo minitö cænguï nê pönömïni cængaboimpa. Tepæ gæwænte wæbo adinque minitö nê pönömïni begaboimpa. Botö Wabo imo inte cowodë bai pömo adinque minitö, Pö guiï, ämïni eñëningue minitö weca guiite eñagaboimpa. ³⁶ Ayæ ömaabo inte wæyömo minitö pönömïni wëñagaboimpa. Wënæ wënæ inte wæyömo minitö ponte nê waadete cægälmïni imïnipa. Tee mönete oncönë ongonte wæwëñömote botö weca eñacæ nê pongälmïni inömmïni inte minitö ñowo wæætë edæ botö nempo guiite quëwencæmïnipa,’ ancæboimpa.”

³⁷ “Ämo eñëningue edæ nê nö cædäni guiquënë, ‘Awënë iñæmpa æyedënö bitö gue ænente wæyömi dicæ pönömöni cæmitawogaa, ancædänimpa. Ayæ tepæ gæwæñömi dicæ pönömöni bebitawogaa. ³⁸ Äyedënö wacä incæ pömi adinque mönitö dicæ, Pö guiï, antamöniyaa. Ayæ ömaabi adinque dicæ pönömöni wëñabitawogaa. ³⁹ Ayæ wënæ wënæ inte wæyömi incæ tee mönete wæyömi incæ mönitö dicæ acæ pontamöniyaa.’ ⁴⁰ Ante wæyönäni botö Awënë Odeyebo inömo inte edæ tömënäni inänite, ‘Iñæmpa botö tönïñadäni iñönänite adocanque önonganque iñongante minitö waa cægälmïni inte edæ botö imote do waa cæte imïnipa

ämo eñëedäni,’ ante tömënäni inänite ancæboimpa,” angantapa.

⁴¹ “Ayæ botö dipæmæ inö nê ongönäni inänite botö nê Awënë inömo inte ancæboimpa. ‘Minitö nê tente wæquënëmïni guiquënë ñowo edæ gä gobæwedäni. Edæ Wængonguï do badöningue, Wënæ tönö tömengä anquedoidi nänö nê emiñænäni tönö wantæpiyæ cöwë wænämaï näni bæcote wæquiñömö, ante nänö badongaiñömö minitö mäniñömö edæ gote guibæwedäni,’ ante edæ ancæboimpa. ⁴² ‘Edæ botö gue ænente wæbo adinque minitö edæ dicæ pönömïni cæntabogaa. Gæwænte wæyömo minitö dicæ pönömïni betabogaa. ⁴³ Ayæ Wabo imo inte cowodë bai pömo adinque minitö dicæ, Pö guiie, ämïnitawogaa. Ömaabo inte wæyömo weocoo dicæ pönömïni wëñatabogaa. Wënæ wënæ inte wæbo incæ tee mönete wæbo incæ minitö iñömö edæ dicæ eñacæ pömïnitawogaa,’ ancæboimpa.”

⁴⁴ “Ämo eñente wædinque nê eñenämaï inäni iñömö, ‘Awënë eñëmi. Bitö æyedënö gue ænente tepæ gæwænte wæbitawo. Ayæ wabi bai inte æyedënö pömi atamöniyaa. Weocoo ömaabi inte wæbi adinque, daicawo gawæmi adinque, tee mönete wæbi adinque mönitö bitö beyæ dicæ cædämaï intamöniyaa.’ ⁴⁵ Äñönäni botö iñömö edæ tömënäni inänite, ‘Iñæmpa wacä ingante önonganque iñongante minitö cædämaï ingälmïni inte botö imote edæ mäninö do cædämaï ingamïnipa. Ämo eñëmaïmïnipa,’ ante piincæboimpa. ⁴⁶ Ìnningue tömënäni näni tente wæwenguinö incæ æmæwo wadæ gocædänimpa. Wæætë nê nö cædäni guiquënë cöwë wænämaï näni quëwenguinö æmæwo gocædänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

26

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cædänipa

(Mäadoco 14.1-2; Odoca 22.1-2; Wäö 11.45-53)

¹ Ayæ mäninö tömänö iinque apænete ate Itota tömengä miñæ nê godäni inänite apænecantapa.

²—Mëönaa go ate wodo pänta gogaïönæ bai Patowa mönö ææmæ cænguïönæ impa, ante do eñëminipa. Mäniönæ iñonte botö Waobo eñagaïmo iñömote botö imote bæi ongöningue edæ, Awæ ñænquedimæ cæte ïngä ingante töö godöningue daagö timpote wææ tiwadingue edæ æænö gö cæte wænödäni, ante botö imote pædæ godönäni æncædänimpa, ante apænegacäimpa.

³ Mäniñedë, Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä pöni Caiapato oncönë godongämæ pöningue wadäni në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi inänite në aadäni nani Picæncabo iñömö, ⁴ adoyömö pönëningue, Mönö æbänö babæ cæte Itota ingante awëmö bæi ongonte ænte wængonguï, ⁵ ante pönëni incæte,

—Iñæmpa ææmæntedæ iñonte wænömö bai tömänäni ænguï bate Yæ yæ ante piinte cæcædönänimpa, ante pönente wædingue mönö ædö cæte mäniñedë cæquï, ante wægadänimpa.

Itota ocaboga onquiyængä oguï wapæ gao cæcacampa

(Mäadoco 14.3-9; Wäö 12.1-8)

⁶ Itota mäniñedë Betänia godingue në baadingä Timönö oncönë guï eñadingue cæncongantapa. ⁷ Cæncöñongä wacä onquiyængä iñömö tömengä weca pö guïdingue oguï wapæ nani nanguï godonte ænimæ dica adabatodo waincadedë pe ñiñænte nänö mänimæ incæ ñöwo ænte mämö Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa.

⁸ Mänömaï cæcä adingue Itota miñæ nani gocabo iñömö piiningue,

—Iñæmpa önonque gao guëmente bai cæcampa töö, änänitapa. ⁹ Edæ iimæ iñömö nanguï pöni æninta beyæ godonte ænguënemæ imæmpa. Godonte ænte bai ömæpodäni inänite wæætë godonguënë apa.

¹⁰ Ante piinäni wædingue Itota iñömö,

—Quimæ piwëminii. ïngä onquiyængä iñömö botö imote waa pöni cæcä apa quëwëminii. ¹¹ Iñæmpa ömæpodäni ante mini änänäni minitö weca cöwë quëwëñönäni botö wæætë minitö weca wii wantæpiyæ quëwencæboimpa. ¹² Mänimæ oguï wapæ botonga gadongadingue

tömengä botö baö daga wenguingue eyepæ iñonte edæ öni paacantapa. ¹³ Minitö iminite näwangä ante apænebopa. Waa pöni botö apænedö apænedingue tömämæ æyömömë apænedäni eñënäni mäningä onquiyængä nänö cædinö ante adobai tededäni eñente pönencædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota ingante Codaa odömönte godoncæte ante cæcampa

(Mäadoco 14.10-11; Odoca 22.3-6)

¹⁴ Ayæ mäniñedë nani, Dote, äincabo iñönäni adocanque Codaa Icadote nani äongä iñömö, Wængonguï qui, ante në godönäni ñænænäni weca gocantapa. ¹⁵ Godingue apæncantapa.

—Botö, Itota æyömönö ongongä, ante pönö odömömo ate minitö bæi ongonte æmini iningue æpotadö, Eyepæ i, ante pönömini æmaïmoo.

Angä eñëningue tömënäni padata ti-guitamö incæ todëinta ganca tee mam-pote tömengä ingante pædæ godönäni. ¹⁶ Æningä inte tömengä cöwë cöwä adingue, Æbänö cæte Itota ingante odömönte pædæ godömo ate ænguïnäni, ante pönente cægacäimpa.

Päö tönö owæta Itota pædæ pönongä cænte bedänipa

(Mäadoco 14.12-25; Odoca 22.7-23; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

¹⁷ Mäniñedë oodeoidi päö yedæ æmpoquï ömæmö i nani ææmæ cæte cænguïönæ tæcæ ba adingue Itota miñæ në godäni iñömö, Wodo pänta gogaïönæ bai Patowa mönö ææmæ cænguïönæ impa, ante pönente wædingue tömengä weca ponte änänitapa.

—Æyömönö bitö beyæ Patowa ææmæ ante cæmöni ate cænguïmii.

¹⁸ Äñönäni tömengä nänö emiñænäna mënaa inate äningue,

—Minatö waodäni nani quëwëñömö godingue onguïñængä botö në äningä ingante bee tëningue minatö iimainö ante apænemina eñengæda. “Mönö Awënë iimaï angampa. Botö wænguïönæ oo pöni bapa cæbii. Botö në emiñænäni tönö botö bitö oncönë Patowa ææmæ ponte

cæncæmönimpa, angampa,” ante ämīna
ēñengæda, angä.

¹⁹ Eñente wædīnque tōmēna Itota nānō änō
baī cædīnque, Patowa ææmæ cænguī impa,
ante cædatapa.

²⁰ Gāwadeçæ bayō Itota tōnō, Dote, nāni
äincabo ponte godongāmæ cæncæte ante
ongönānitapa. ²¹ Cæncōñōnāni Itota,

—Nāwangä ante apænebo ēñēedāni. Mīni
cabo incæ adocanque, Æncædānimpā, ante
botō imote odōmonte pædæ godonguingä
ingampa.

²² Ante apænecä ēñēnīnque tōmēnāni
wæwente bayōnāni adocanque adocanque,
—Awēnē, botō imotedō ante dicæ
apænebitawogaa.

²³ Ante tedeyōnāni Itota wæætē,
—Botō tōnō guēa adotaca nē mīi
cædingä iñōmō tōmengä botō imote nē
odōmonte pædæ godonguingä ingampa.

²⁴ Edæ dodāni Wængonguī beyæ nāni
yewæmongainō baī cædīnque botō Waobo
ēñagaimo inte cōwē wænte goquēnēmo
imodō angüenē. İnīnque edæ botō imo nē
odōmonte godonguingä iñōmō tōmengä
nānō wæquinque ingæimpa. Māningä wīi
ēñate baī waa toquēnengä incædongäimpa.

²⁵ Ante apænecä wædīnque Codaa iñōmō
Itota ingante nē odōmonte godonguingä
iñōmō edæ,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi, botō
imotedō ante ämitawogaa.

Ante añongante edæ Itota,

—Tōmēmi nāmā incæ, Botō imotedō, ante
do tedebi imipa.

²⁶ Ante apænecantapa. Ayæ cæncōñōnāni
Itota pāo bæi ongonte ænīnque Wængonguī
ingante waa ate apænedīnque pāo pā
ænīnque tōmengä mīñæ nē godāni inānite
pædæ godō pædæ godō cæcantapa.

—Botō baō baī impa, ante pædæ pōnōmo
ænīnque mīnitō Ao ante cæedāni.

²⁷ Änīnque ayæ bequīmæ owætaca bæi
ongonte ænīnque Wængonguī ingante
waa ate pōnente apænedīnque pædæ
godōnīnque,

—Botō wepæ baī impa, ante pædæ
pōnōmo ænīnque tōmāmīni Ao änīnque
godongāmæ intaca beedāni, angantapa.

²⁸ Botō wepæ iīmæ baī impa. Wængonguī

do apænedīnque, Botō pōnō cæbo ate
mīnitō Ao ämīni inīnque mōnō godongāmæ
waa cæte quēwengæimpa, angacäimpa.
Nōwo adobaī mīine änīnque apænebopa.
Botō wepæ ante Ao ante æmīni inte mōnō
godongāmæ waa cæte quēwengæimpa.
Edæ nanguī imīni mīni wēnæ wēnæ
cædinō beyæ ante ñä mēnongaquīmæ
impa. ²⁹ Nāwangä ämopa. Botō Mæmpo
Awēnē Odeye iñongä botō tōmengä nempo
quēwēnīnque mīnitō tōnō godongāmæ
mīimæ botō beganca mānimæ yowepæ
ñōwo æmæwo bebo tamēñedāni, ante Itota
apænegacäimpa.

*Dicæ abogaa, ante Pegodo anguingä,
ante apænecampa*

*(Mäadoco 14.26-31; Odoca 22.31-34; Wäö
13.36-38)*

³⁰ Ayæ Wængonguī ingante ämotamīni
ante tao godīnque Odibowænquidi
godānitapa. ³¹ Goyōnānite Itota apænecantapa.

—Wængonguī beyæ yewæmōnīnque, “Nē
aadingä ingante tacabo dæ wængä inīnque
edæ cæningäidi obegaidi panguīmæ go-
quimpa,” ante nāni yewæmonte angainō
baī cædīnque mīnitō tōmāmīni ñōwoönæ
woyowotæ incæ botō dæ ämo beyæ
guingo imonte badīnque edæ panguīmæ
goquīmīni imīnīpa. ³² Panguīmæ gomīni
incæte botō edæ ñāni ömæmonte ate
Gadideabæ täno gote a ongōñōmo mīnitō
ayæ pōedāni.

³³ Angä wædīnque Pegodo guiquēnē,

—İñæmpa dæ ämi beyæ tōmānāni guingo
imonte badīnque panguīmæ godāni incæte
edæ botō guiquēnē cōwē panguīmæ
godāmaī incæboimpa.

³⁴ Äñongante Itota wæætē,

—Bitō imite nāwangä ante apænebo
ēñēe. Nōwoönæ woyowotæ incæ tawadiya
pedāmaī iñonte bitō botō imotedō ante wadō
ante apænedīnque, Dicæ abogaa, ante edæ
mempoga go adopoque anguīmi imīpa.

³⁵ Angä ēñente wædīnque,

—İñæmpa bitō tōnō guēa wæmo incæte
botō cōwē, Dicæ abogaa, ante edæ änāmaī
incæboimpa.

Äñongä tōmengä mīñæ nē godāni
tōmānāni adodō ante angadānīpa.

Guetëmänii iñömö Itota Wængongui ingante apænecampa

(Mäadoco 14.32-42; Odoca 22.39-46)

³⁶ Mänii godinque Itota yabæ incæ Guetëmänii nāni añömö tömengä miñæ nē godāni tönö gocantapa. Mäniñömö pöninge tömengä tömēnāni inānite,

—Tæ contate ongöñömini botö godömenque godinque Wængongui ingante apænete pömoedāni.

³⁷ Äninqe Pegodo tönö Tebedeo wēna inate ænte mäocā goyönāni Itota iñömö nangui wæwente badinque ancai guiñēninque,

³⁸ tömēnāni inānite,

—Botö wænguimāmo pönö anguēnē, ante botö önöwoca incæ pæmænte wæte wængui wæ, ante wæbo tamēñedāni. Minitö guiquēnē ēamonca godongāmæ wææ aacöedāni.

³⁹ Äninqe Itota wædænque godömenque godinque guidömēmæ ñongænte Wængongui ingante apænecantapa. “Botö Mæmpo, bitö Ao äninqe edæ ti nā wænguimæ bai ö ænte bai cædinque botö imote edæ, Wænāmai incæbiimpa, ämi ininqe botö edæ waa tobaïmopa. Incæte botö änönö bai wii cædinque wæætē tömēmi änönö bai cæe,” ämopa.

⁴⁰ Ante apænecā ate tömengä miñæ nē godāni weca adodö ponte ayongä tömēnāni mö ñönāni adinque tömengä Pegodo ingante,

—Botö tönö wänö conguēnēmini incæ mīnitö adoque ooda incæ wii aacöminii.

⁴¹ Mīmōno waa cæinēmōnipa, ante ewocayömini baö aquiññö ēñamini inte wæntæye bamīnipa. Ininqe edæ wänö cöninge nāmā beyænque ante Wængongui ingante apænedinque edæ, Wii wēnæ wēnæ cæinēmōni bacæmōnimpa, ante apæneedāni.

⁴² Äninqe Itota adodö wadæ gote wæætē apænedinque, “Botö Mæmpo, botö bedāmai iñömote bitö ö ænāmai imi ininqe botö cöwē bitö āmai becæboimpa.”

⁴³ Ante Wængongui ingante apænete ate ponte ayongante möwo möinente æmō cæte wædinque mö ñönāni. ⁴⁴ Adinque edæ tömengä wæætē adodö godinque ñowo mempoga go adopoque nänö apænedinö ante adodö ante Wængongui ingante iinque

apænecantapa. ⁴⁵ Ayæ tömengä miñæ nē godāni weca wæætē adodö pöninge,

—Iñæmpa cöwē mömini edæ cöwē guēmāmīni awædö. Aquēnē quēwēedāni. Botö Waobo ēñagaïmo inte botö wæwenguionæ do bayonte edæ botö imote nē wēnæ wēnæ cædāni inānite nē godö odömonguingä iñömö do godongäi ataquēedāni. ⁴⁶ Ängæ gantite mönö gocæimpa. Botö imo nē odömonte godonguingä obo pöni pongä tamēñedāni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænānipa

(Mäadoco 14.43-50; Odoca 22.47-53; Wäö 18.2-11)

⁴⁷ Ayæ apæneyongä edæ Codaa wodi tömēnāni nāni, Dote, ante gocabo adocabo iningä incæ ñowo pongantapa. Wængongui qui, ante nē godönāni ñænænāni tönö ood-eoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo tönö da pönönāni pöninge wadāni tæiyænāni adobaï yaēmē nææninqe canta næænāni inte Codaa miñæ pönānitapa. ⁴⁸ Doyedē iñömö nē odömonte godoncæ cæcā Codaa iñömö tömengä miñæ poncæ cædāni inānite iïmai ante wēnēñedē apænedingä inongäimpa. “Botö odömonte queē bemömo adinque mīnitö wæætē, Tömengä ingampa, ante adinque tömengä ingante edæ bæi ongonte ö æedāni.”

⁴⁹ Ante do äningä inte Codaa ñowo iñömö Itota weca pöninge,

—Awēnē nē Odömömi imi, bitö imi.

Äninqe edæ waa cæte bai queē bemon-gantapa. ⁵⁰ Adinque Itota wæætē,

—Botö miñæ nē godimi ēñēmi. Mäninö ante bitö ponque pö cæbāwe.

Äñongä wadāni tömengä weca pöninge pædæ gopo bæi ongonte Itota ingante ænānitapa.

⁵¹ Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pöni ingante nē cæcā mäniñömö ponte a ongongä adinque Itota tönö pöningä adocanque pædæ guipote yaēmē o togænte æninque mäningä nē cæcā ingante tæi päninqe önömonca wangö tamoncacantapa. ⁵² Adinque Itota iñömö tömengä ingante,

—Yaēmē adodö mīni tie, ämopa. Edæ yaēmē nē o togænte næænāni tömānāni inānite yaēmenca adobaï tacadāni

wæncædānimpa. ⁵³ Iñæmpa æbānō ante pōnēmi edæ. Wængonguī anquedoidi adocabodānique tei miido ganca iñōnānite botō Mæmpo ingante apænebo baī tōmengā do angā iñique anquedoidi nāni cabo nāni cabo incæ ōnompō tipæmpoga go menca-bodāniya botō beyæ ponte cæbainānīpa, ante pōnēmiyaa. ⁵⁴ Incæte botō Codito iñōmo inte botō Mæmpo ingante mǎnōmaī apænebo eñente cæcā baī dodāni, Codito iīmaī wæncæcāimpa, ante Wængonguī angā eñente nāni yewæmongainō ante ædō cæte iñique bacædōnimpa, ante awædō, ante apænegacāimpa.

⁵⁵ Ayæ wæætē ñōwo pōnāni iñānite Itota apænecantapa.

—Mīnitō iñæmpa, Bitō nē ō ænīmi iñmīpa, ante baī cædinque botō iñmote canta tōnō yaēmē næænte ō æncæte ante pōmīni awædō. Botō Wængonguī oncō yabæcōnē iīmō iñō iīmō iñō apænecōñōmo mīnitō botō iñmote yao ongōnāmaī ee amīnitapa tōō. ⁵⁶ Incæte mīnitō Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainō baī ñōwo iñique baquinque cæmīni abopa.

Ante apænecā eñēnīnque tōmengā emīñængā nē godīnāni tōmānāni edæ nāwæ pangūimæ cæte wodii winongadānimpa.

Nē Apænte nāni Anoncabo weca Itota ongampā

(Māadoco 14.53-65; Odoca 22.54-55, 63-71; Wāō 18.12-14, 19-24)

⁵⁷ Ayæ Itota ingante nē yao ongonte ænāni guiquēnē, tōmengā ingante māo godinque edæ, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī iñongā Caiapato weca ænte godānitapa. Māniñōmō do pōnīnque nē wææ ante odōmōnāni tōnō oodeoidi iñānite nē aadāni nāni Picæncabo tōnō do a ongōnānimpa. Māniñōmō Itota ingante ænte māmōnāni pongacāimpa. ⁵⁸ Pegodo guiquēnē tōmengā miñæ ayæ ayæ godinque, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī iñongā oncō yacōmoyæ iñōmō pō guidinque, Itota ingante æbānō cæquīnānīi, ante wææ wānōnāni weca pōnīnque tæ contate waa acongantapa.

⁵⁹ Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē Apænte nāni Anoncabo tōmānāni, Mōnō apænte ante wænōmō

wæncæcāimpa, ante cædinque, Itota nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante æcānō babæ ante anguingāā, ante diqui diqui mīnōnānimpa. ⁶⁰ Incæte nanguī iñāni ponte babæ apænedāni incæte, Æcānō eyepæ babæ ānaa, ante edæ dæ angā wædānitapa. Ayæ ate mēnaa nē babæ wapiticæ ānōna inte awēnēidi weca pō guīte, ⁶¹ apænedinque,

—Iñgā, “Wængonguī tæiyæ waēmō oncō ongō incæte botō iñōmō tæi piñæmo iñōmo inte godō cæbo baī wo tængūimæ wææmāimpa. Ayæ mēōnaa go adoōnæque iñonte botō wæætē do mænōmāimopa,” angā eñentamōnāpa tōō. ⁶² Ante apæneda eñēnīnque nē godongā ñænængā pōnī iñongā incæ ængæ gantidinque Itota ingante,

—Iñæmpa pæ wēēnebii. Tōmēna bitō iñmitedō ante godō ānīnque nāna ānīnō ante bitō æbānō āmīi.

⁶³ Añongā Itota cōwē ānāmaī edæ pæ wēēnecā. Adinque nē godongā ñænængā pōnī iñongā wæætē,

—Wængonguī nē Quēwengā inte tōmengā nānō eñēñongā edæ nāwangā ante apænebi eñēmōnīi, āmopa. Mōnō Codito iñōmō Wængonguī Wengā iñongā ingampa. Bitō iñæmpa mānīmidō iñōmi iñmitawo.

⁶⁴ Mānōmaī angā eñēnīnque Itota wæætē,

—Tōmēmi bitō ānīnō baī mānīmodō iñōmo iñmopa. Incæte botō godōmenque apænebo eñēedāni. Iñcayæ ate botō iñōmō edæ Waobo eñagāimo inte edæ Wængonguī nē Tæi Piñængā ingā tōmēmængā iñō tæ contabo adinque mīnitō ayæ ate botō oōnædē bogūimāncodē pōmo acæmīnimpa.

⁶⁵ Ante apænecā eñente wædinque nē godongā ñænængā pōnī iñongā piñte badinque, Eñente awædō, ante baī cædinque edæ nāmā weocoo wānā ñænte,

—Wængonguī ingampa mānōmaī cæquingāā. Edæ tōmengā nāmā incæ babæ ante nē wēnæ wēnæ apænecā iñique idæwaa. Wacā tōmengā ingantedō, Wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante nē ancæcāimpa, ante ñōwo diqui diqui mīnāmaī ingæimpa. Tōmengā nāmā Wængonguī Wengā inte baī babæ ante nānō ānewēnīnō ante do eñēmīni inte mīnitō, ⁶⁶ edæ æbānō ante pōnēmīni.

Ante añongä nē apænte änäni guiquënë,
—Nänö wænguinque änewengampa töö.

⁶⁷ Ante apænte äninque edæ pancadäniya
Itota tömengä awinca towæ tänömöningue
tæi tæi pänänitapa. Wadäni guiquënë
tömengä ingante tamöningue,

⁶⁸ tömengä ingante,
—Bitö Codito ïmitawo. Æcänö bitö
ïmite awëmö nē pänaa, ante Wængonguï
beyænque apænedinque apænebi ëñëmöni,
ante badete togadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa
(Mäadoco 14.66-72; Odoca 22.56-62; Wäo
18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ayæ Pegodo guiquënë mänii yæipodë
yacömöñäa contate ongöñongä on-
quiyængä nē cæcä ïñömö tömengä weca
ponte apænedinque,

—Mäningä Gadideabæ quëwëningä Itota
tönö bitö guëa cægömitapa töö.

⁷⁰ Ante apæneyongä tömänäni nani
ayömö Pegodo,

—Dicæ. Bitö änö ante æbänö ämii, ante
dicæ ëñëmogaa.

⁷¹ Ante äninque Pegodo yademö gäänë tao
gote ongonä adinque wacä onquiyængä
wæætë godongämæ ongönäni inänite
apænedinque,

—Mäningä adobaï Itota Näatadeta
quëwëningä tönö nē cægöningä ingä
aedäni.

⁷² Ante apæneyongä Pegodo wæætë,

—Wængonguï ëñëñongä botö näwangä
ämo ëñëedäni. Ìngä onquiyængä nänö
nē äningä ingante botö dicæ abogaa,
angantapa.

⁷³ Ayæ wantæ ate mäniiñömö ongönäni
Pegodo weca pöningue,

—Ïñæmpa Itota tömengä tedecä bai adode
nē tedebi inte bitö tömengä miñæ mini nē
gocabo adobi ïmipa töö.

⁷⁴ Äñönäni edæ Pegodo wæætë,
Wængonguï ëñëñongä apænedinque botö
nöingä ämopa, ante Wængonguï ëmowo ante
babæ tedewëningue tömënäni inänite,

—Mini nē angä ingante dicæ abogaa.

Mänömaï ante tæcæ änewëñongä edæ
tawadiya dobæ petapa. ⁷⁵ Pe wædinque
tömengä, Æ Itota nänö äninö bai impa,
ante wæcantapa. Itota, “Tawadiya pedämaï

ïñonte bitö botö ïmotedö ante wadö ante
apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ
mempoga go adopoque anguïmi ïmipa,” an-
gantapa. Ante Pegodo, Nöwo nänö pe-
quinque do pecampa, ante wædinque on-
codo taote edæ guingo imonte wædinque
edæ Ca ca wægacäimpa.

27

Itota ingante Pidato weca ænte mäo
gönönäni

(Mäadoco 15.1; Odoca 23.1-2; Wäo 18.28-
32)

¹ Ayæ nãö bayonte, Wængonguï qui,
ante nē godönäni ñænænäni tönö ood-
eoidi inänite nē aadäni nani Picæncabo
tönö apænte äninque edæ, Itota ingante
wængongäimpa, ante godongämæ Ao
angadänimpa. ² Äninque tömengä ingante
yao ongonte goti winte äninque edæ
odömänoidi beyæ Oodeabæ awënë gob-
edönadodo Pidato ingante mäo gönönäni
ængacäimpa.

Codaa wodi ïmaï cædinque wængampa

³ Ayæ, Itota ingante wængongäimpa,
änäni ëñente wædinque Codaa tömengä
ingante nē godöningä guiquënë, Æ
tömengä nänö wænguinquemë cæboinö ante
pönëmogaa, ante guingo imonte wæcantapa.
Ayæ, Wængonguï qui, ante nē godönäni
ñænænäni tönö nē aadäni nani Picæncabo
adodö æncædänimpa, ante todëinta pa-
datamö tömënäni nani pönontamö adodö
pædæ godoncæte ante gocantapa.

⁴ Ayæ tömënäni inänite,

—Ïñæmpa cæboo. Edæ Itota wënæ wënæ
cædämaï ïningä ïñongante botö nē godönimo
inte wiwa cæbo ïmo ante awädö.

Ante añongante tömënäni guiquënë,

—Tömëmi wënæ wënæ cædimi inte wen-
tamö bitö entawënö adinque mönitö ædö
cæte wæquimöni. Tömëmi edæ nē cædimi
inte edæ abaïmpa töö.

⁵ Änäni wædinque edæ tiguitamö incæ
Wængonguï tæiyæ waëmö oncönë wo
wææntodöningue Codaa oncodo tao god-
inque edæ nämä önömenca wëä æi goti
guemencate dobæ wægacäimpa.

⁶ Mäninta wo wææntodongä ate
wædinque, Wængonguï qui, ante nē

godönäni ñænænäni incæ tiguitamö yao yao ongonte æninque,

—Wepæ näadintamö adinque Wængongui Baa ancæcäimpa, ante pönente wædinque mönö, Wængongui qui, ante ædö cæte godonguimö.

⁷ Ante godongämæ pönencöninque tömënäni, Oodeoidi inämaï inäni wodido bacæimpa, ante ömæ në dai bædongä eadiömæ incæ mänii tiguitamö godonte ængadänimpa. ⁸ Ìninque wepæ näadintamö godonte näni ænimæ ante, Wepænguipo impa, ante näni pemönimæ iñömö ñöwo ganca impa. ⁹ Ìninque do iñömö Eedëmiya wodi Wængongui beyæ iïmaï ante nänö apænegaïnö bai iinque batimpa. “Idægoidi, Tömengä beyæ mänimpotamö godonte ængæimpa, ante näni änimpotamö incæ todëinta tiguitamö padatamö æninque, ¹⁰ tömënäni Wængongui botö imote nänö äninö bai eñente cædinque edæ dai bædongä eadiömæ godonte ænänitapa,” ante Eedëmiya nänö angaïnö bai do iinque batimpa.

Pidato weca Itota ongongampa

(Mäadoco 15.2-5; Odoca 23.3-5; Wäö 18.33-38)

¹¹ Itota iñömö awënë gobedönadodo Pidato weca a ongöñongante awënë gobedönadodo iñömö tömengä ingante,

—Bitö oodeoidi Awënë Odeyebi imitawo.

Äñongante,

—Bitö tömëmi änö bai botö mänimodö imopa, Itota angantapa.

¹² Ayæ, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në aadäni näni Picæncabo guiquënë Itota ingante äninque, Wënæ wënæ cæbipa töö, ante äñönäni tömengä edæ pæ wëenecä. ¹³ Ate wædinque Pidato wæætë,

—Bitö æpogadö wënæ wënæ cæbi imipa, ante nanguï änäni eñenämaï inte bitö ædö cæte edæ pæ wëenebii.

¹⁴ Äñongante Itota iñömö tömënäni näni äninö ante adodeque ante apænedämaï ingä adinque awënë gobedönadodo wæætë, Quiëmë bai pæ wëenecä awædö, ante wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa

(Mäadoco 15.6-20; Odoca 23.13-25; Wäö 18.38-19.16)

¹⁵ Mänimæ awënë gobedönadodo mäniñedë wadepo iñö wadepo iñö cöwë iïmaï cædongäimpa. Oodeoidi ææmæ näni cæyedë gobedönadodo iñömö, Në tee mönete ongönäni inänite adinque minitö æcänö ingante ämïni ñimpo cæbo goquingäa, ante äñongä änäni eñëninque tömengä tömënäni näni äningä adocanque ingante ñimpo cæcä godongäimpa. ¹⁶ Mäniñedë adocanque wënæ wënæ nänö cædinö beyæ tee mönete a ongongampa, ante tömänäni do eñënonänimpa. Mäningä emöwo Badabato inongäimpa. ¹⁷ Ìninque nanguï inäni godongämæ pönäni ate Pidato tömënäni inänite edæ,

—Æcänö ingante minitö beyæ ñimpo cæbo abæ tawænte gocä ænguimïni. Badabato ingante ñimpo cæbo gocä ænguimïni. Wæætë edæ Itota Codito mïni ängongä ingante ñimpo cæbo gocä ænguimïni, angacäimpa.

¹⁸ Edæ do iñömö, Itota gomonga cæcä ate wædinque tömënäni tömengä ingante piinte adönänimpa. Mäninö beyænque tömënäni Itota ingante bæi ongonte botö nempo ænte mämö pædæ pönönänitapa, ante Pidato do eñengantapa.

¹⁹ Ayæ odömänoidi näni apænte anguimpaa ayæ ongöñongä Pidato nänöogængä iñömö wacä ingante da pönongä pöninque Pidato ingante nänöogængä beyæ apænecantapa. “Botö ñöwoönæ möwocodë wïimöninque mäningä në nö cædongä beyæ nanguï wogæi wogæi cæwënente wæbopa cæbii. Bitö tömengä ingante gampodämaï inte gomö aquënë quëwëë, ämopa,” ante bitö nänöogængä angampa, angantapa.

²⁰ Angä eñente wæyongä, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö në aadäni näni Picæncabo näni äncabo guiquënë wadäni në godongämæ ongönäni inänite änanitapa. Minitö Pidato ingante iïmaï äedäni. Badabato ingante ñimpo cæbi gocæ. Itota ingante wæætë ämi wænönäni wængæe, ante äedäni, änanitapa. Awënëidi incæ mänömaï änäni eñëninque godongämæ ongönäni Ao änanitapa. ²¹ Awënë Pidato iñömö tömënäni inänite äninque,

—Mēnaa ongöna iñönate mīnitō æcānō ingante ämīni ñimpo cæbo goquingää.

Äñongante,

—Badabato ingante ämönipa.

²² Änäni wædinque Pidato wæætē,

—İninqe Itota Codito mīni änongä ingante æbänō cæquimoo, ante ämīni.

Äñongante tömänäni edæ,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönonte wænönäni wængæe töö.

²³ Änäni eñëninque Pidato ayæ,

—İñæmpa quinō wænæ wænæ cæcantawo.

Äñongä tömänäni godömenque yedæ äninque adodö,

—Ämi awäa timpote wænönäni wængæe.

²⁴ Ante ancaa änewëñönäni Pidato iñömö, Tæcæ wæætedö wæætē änäni inte tömänäni wænæ wænæ cædäni wæqui wæ, ante guiñente wædinque ayæ, Ædö cæte botö godömenque cæquimoo, ante pönente wædinque edæ æpæ pi ñiñænte tömänäni ayönäni önompo mempodinque tömänäni inänite angantapa.

—Tömengä wænæ wænæ cædämaï iñongante botö, Wæñongæimpa, änämaï imo inte tömengä wæpæ näädämaï imo aedäni. Wæætē mīnitō guiquënë, Wæncæcäimpa, ante nē änimīni inte edæ näate bacæmīnimpä, ante adinque botö mempobo aedäni.

²⁵ Ängä eñëninque tömänäni Ao äninque edæ,

—Möni äninö beyænque mönitö incæ mönitö wәнәni incæ tömengä wæpæ beyæ näate bai bacæmönimpä töö.

²⁶ Änäni ate awënë gobedönadodo Pidato tömänäni näni äninö ante eñente cædinque edæ Badabato ingante ñimpo cædinque tömänäni nempo pædæ godongä ænänitapa. Wæætē edæ Itota ingante edæ Pidato ängä æmontai badöimenca tæi tæi pänäni ate tömengä ingante ñænque quepote awäa näni gönonguinque edæ da godongä ænte godänitapa.

²⁷ Awënë gobedönadodo nänö wæ wänönäni guiquënë Itota ingante ænte godinque awënë gobedönadodo oncönë Podætodio näni ancönë mangui guiyongä tontadoidi bacabo Itota weca godongämæ äñete pönänitapa. ²⁸ Pöninque

tömänäni, Awënë imi inte awënë weocoo wëñacæbiimpa, ante bai cædinque badete todinque Itota weocoo gä tadongadinque wæætē opatawæ emoncoo pönö da wëñadinque, ²⁹ daa mongæmenca bai æninque que cædinque, Awënë poganta wencacæbiimpa, ante bai cædinque pönö daga wencadänitapa. Ayæ cæwipa ænte mämö pædæ pönonte änäni æninque tömengä tömëmæmpoca pæ mangä adinque tömänäni da guicapodinque tömengä ingante,

—Badogaa, bitö oodeo awënë odayebi imipææ, ante badete togadänimpä.

³⁰ Ayæ tömengäa towæ towæ täñongadinque cæwipa æninque tæi tæi ancaa pancadänitapa. ³¹ Ayæ iinque badete todinque tömänäni opatawæ emoncoo gä tadongadinque tömengä nämä weocoo daga wëñadänitapa. Ayæ edæ tömengä ingante awæ timpote wænoncæte ante töö æmænte ænte tao mäodäni gogacäimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa (Mäadoco 15.21-32; Odoco 23.26-43; Wäö 19.17-27)

³² Ænte mäo godinque tömänäni Tidëne quëwengä Timönö ingante bee tëninque tömengä ingante edæ, Bitö ægodöe, Itota ingante möni timpoquiwæ ænte mongænte goe, änäni mongænte gocantapa.

³³ Mänii Itota ingante ænte mäo godinque Godogota näni äñömö mönö tededö “Ocatainö” iñömö mäniñömö pönänitapa.

³⁴ Mäniñömö pönäni ate wadäni, Nantate beyæ becæcäimpa, ante cædinque yowepæ biinömæ näni ämæ tönö moncapæ adoyömö wempo cædëninque pædæ pönö cæyönäni tömengä önonque yædæ bedinque edæ Baa angantapa.

³⁵ Ayæ Itota ingante awæ ñænquedimæ näni ænte pöniwäa töö godöninque pönö timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidënanitapa. Ængæ gantidënanäni ate wægöñongä tömänäni wæætē tömengä weocoo inī ante, Æcänö quınca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque adocooque adocooque ænänitapa. Mänömaï cæyönäni Wængongui beyæ näni apænegainö bai iinque cætimpa. “Botö weocoo inī ö

æninque tömënäni näni caboque wacä ingä wacä ingä nënempodänitapa. Ayæ, Æcänö quince nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante cædänitapa.”

³⁶ Tömënäni tæ contadique tömengä ingante wææ aadänitapa. ³⁷ Ayæ, Itota nê wænguëngä ingampa, ante quicante änäni, ante edonque acæimpa, ante cædique tömënäni, “İngä Itota iñömö oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa,” ante yewæmöninque edæ awæmpaa tömengä ocaboca inö tee tinte wo cædänitapa.

³⁸ Ayæ wada nê ö ænte quëwënina inate adoyedë tömengä tönö adocanque tömëmæ inö adocanque dipæmæ inö godö timpote ængæ gantidëdäni wægongadäimpa. ³⁹ Ayæ wodo pænta nê godäni guiquënë Itota ingante godö wënæ wënæ ante badete todinque pica pica cædique, ⁴⁰ tömengä ingante wapiticæ apænedinque,

—Bitö iñæmpa Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ bæ tate wo ëwëninque edæ mëönaa go adoönæque iñonte do mænoncæ ämitawo. Mänömaï cæcæ änimi inte bitö tömëmi edæ nämä incæ cæte quëwëmäwe. Bitö nö Wængongui Wëmi imi ininque edæ o togæmpote o togæwate wææe, ämönipa töö.

⁴¹ Äñönäni edæ, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni guiquënë nê odömönäni tönö ayæ oodeoidi inänite nê aadäni näni Picæncabo tönö adobaï iïmaï ante edæ badete todänitapa.

⁴² —Tömengä, Wadäni quëwencædänimpa, ante waa cæcantawoo. Nöwo iñæmpa ædö cæte nämä waa cæte quëwënguëgää. Idægoidi awënë odeye ingampa diyæ ti wæænte goquingää. Edæ ti wæænte gocä adinque mönitö wæætë edæ, Näwangä impa, ante pönëmaï wædö. ⁴³ Ayæ nämä ingantedö äninque tömengä edæ, Botö Wængongui Wëmo inömo imopa, ante angämææ. Tömengä, Wængongui cöwë pönö cæcæcäimpa, ante wede pönengä iñongante Wængongui wæætë tömengä ingante edæ waa acampa diyæ ñimpo cæcä goquingää, ante badete todänitapa.

⁴⁴ Ayæ nê ö æna guiquënë tömengä tönö godongämæ timpote wægöna ininque Itota ingante pünte adobaï wënæ wënæ ante badete togadäimpa.

Itota wængampa

(*Mäadoco 15.33-41; Odoco 23.44-49; Wäö 19.28-30*)

⁴⁵ Tæcæbæcä pönï bayö tömämæ iñontobæ wëmö badinque ayæ ayaönäa wæiganca mæ mämönte bai inimpa. ⁴⁶ Ayæ edæ ayaönäa wæiyonte Itota nanguï pönï yedæ äninque, “Edii, Edii, nëma tabatäni,” äninque mönö tededö, “Botö Wængonguiñaa, botö Wængonguiñaa, ædö cæte botö imo ëmö cæte gobiyaa.”

⁴⁷ Ante wæcä ëñëninque godämæ ongönäni guiquënë,

—Æ. Ediya ingante aa pecä apa.

⁴⁸ Äñönäni adocanque do pogodo gote önætämö ænte pöninque biïnömæ bai önömænque ænte aa bedöninque næænte, Cæwipaca pædæ æænömo becæcäimpa, ante cæyongä, ⁴⁹ wadäni guiquënë,

—Ee aquënë. Ediya edæ ponte wabänö cæcä quëwënguëgää abäimpa, angadänimpa.

⁵⁰ Itota iñömö wæætë ogæ tededinque do wængacäimpa. ⁵¹ İninque edæ Wængongui oncö tæiyæ waëmoncönë weocoo odemö näni wææ wodöincoo adoyedë önönæca inö tæcæguedë pönï tænguimæ wææntapa. Ayæ goinque bayonte dica incæ tæ gämæntapa. ⁵² Ayæ wao wodido incæ wi ænote bayonte edæ Wængongui quinäni do wængainäni incæ pancadäniya ñäni ömæmöninque ⁵³ tömënäni wodido abæ tawænte godänitapa. Edæ ñöwo iñömö, Itota ñäni ömæmongä ate tömënäni nê ñäni ömæmöninäni inte Eedotadëë näni waëmö quëwëñömö ponte a ongöñönäni nanguï inäni agadänimpa.

⁵⁴ Mänïi goinque do pö adinque ayæ, Æbänö cætimpä, ante tömänö adinque edæ tontado capitäo tönö wææ wänönäni tönö ancai guïñëninque,

—Näwangä impa. İngä iñömö Wængongui Wëngä ingainö ante pönënguënë, angadänimpa.

⁵⁵ Do iñömö Itota Gadideabæ quëwente pönongante onquiyænäni nanguï inäni tee empote pöninque tömengä beyæ nê cædinäni inte ñöwo adodäni adoyömö pö gongæninque pömö adänitapa. ⁵⁶ Mäadiya Mäagadadënë tönö wacä Mäadiya inatapa.

Īinä ĩñömö Tantiago tönö Ootee badä ĩnantapa. Ayæ Tebedeo wēna tōmēna badä tönö wadāni adobaĭ Itota wæñongante gobæ agadānimpa.

Itota wodi baö ĩni măo daga wēnānipa
(*Măadoco 15.42-47; Odoca 23.50-56; Wăö 19.38-42*)

⁵⁷ Ayæ gāwadecæ bayonte Ootee nē nangui ēacā incæ Itota miñæ nē gocā do badingā inte Adimatea ĩñömö pægaingā inte pongā ingantapa. ⁵⁸ Tōmengā ĩñömö ñowo Pidato weca godinque, Itota wodi baö ĩni pōnōmi æmoe, angantapa. Pidato Ao āninque nē cædāni ĩnānite, Tōmengā baö ee amīni æncæcāimpa, angantapa. ⁵⁹ Itota wodi baö ĩni gāmiyate pædæ wæænonte ænte godinque waēmō weocoo ñinocoo nāni ancoo wīni wīni caadinque, ⁶⁰ Ootee, Botō wodido baquimpa, ante dicamontaa nānō wodintatodē mīintatodē măo guidō ñō cædinque daga wengantapa. Ayæ dicabo da pæñæ pōnō tee mōnodinque wadæ gogacāimpa. ⁶¹ Īmaĭ cæyongā Măadiya Măagadadēnā tönö wacā Măadiya tönö Itota wodido obo contate acōnatapa.

Itota wodido ĩñömö wææ wænōnāni a ongōnāni

⁶² Ayæ guēmanguĭōnæ bacæ cæpa, ante nāni tāno cæōnæ ĩnque cædāni ate ĩmō ate, Wængongui qui, ante nē godōnāni ñænænāni tönö Paditeoidi guiquēnē Pidato weca ponte ⁶³ tōmengā ingante āninque, —Awēnē ēñēmi. Māningā nē babæ āningā ĩñömö tōmengā mīngā ĩñedē apænedinque, Mēōnaa go adoōnæque ĩñonte botō ñāni ōmæmoncæboimpa, ante nānō ānīnō ante pōnente wæmōnipa. ⁶⁴ Ayæ tōmengā miñæ nē godīnāni incæ tōmengā baö ĩni awēmō ō æmāināni ante edæ wæmōnipa. Ænāni ĩnque tōmēnāni, “Dobæ ñāni ōmæmongāimpa,” ante godōmenque babæ ānāni edæ wēnæ wēnæ babaimpa cæbii. Ñowo wææ wænōnāni ĩnānite āmi godinque tōmēnāni māningā nānō wodintatodē tæēmō tee mōnodinque mēōnaa go adoōnæque ganca wææ wānonte acædānimpa. Edæ wīi godōmenque wēnæ wēnæ bacæimpa, ante cæcæbiimpa, āmōnipa.

⁶⁵ Āñōnāni Pidato wæætē,

—Bado, wææ wænōnāni mæ ongōnānipa. Mīnitō tōmēnāni ĩnānite ænte măomīni goyōnāni mīnitō wæætē mīni ēñēnīnō baĭ do cædinque tæēmō tee mōnote cædāni.

⁶⁶ Angā ēñente godinque tæēmō mōnodinque Itota nānō wodintatodē dai tee bædodānitapa. Ayæ, Awēnē ēmōwo adinque wi ænodāmaĭ incædānimpa, ante dai bæyōmō aquĭñedē ongontoca da guidonte awēnē ēmōwo adimpaca yewæmonte baĭ bagatimpa. Ayæ wææ wænōnāni ĩnānite ænte măo gō cædāni wææ wānongadānimpa.

28

Itota do wæningā inte ñāni ōmæmonte quēwengampa

(*Măadoco 16.1-8; Odoca 24.1-12; Wăö 20.1-10*)

¹ Mānīi guēmanguĭōnæ ĩnque go ate wacā tēmāna baquinque ñāo ba ĩnque Măadiya Măagadadēnā tönö wacā Măadiya ĩñömö Itota wodido acæte ante gogadaimpa. ² Awēnē Wængongui anquedo do wææ pōninque edæ dicabo wēā godō oo wi ænocantapa. Ayæ goinque nangui ocæ ocæ cætimpa. Anquedo ĩñömö dicaboga tæ contacantapa. ³ Tōmengā awinca nāinte cæ baĭ ēmōnongā inte tōmengā weocoo nāāmænta pōni ēmoncoo mongænte a ongongā. ⁴ Adinque edæ nē wææ wænōnāni guiquēnē ancaĭ guĭñente wædinque do do wāate baĭ badinque æmæwo wænte baĭ ōñōnānitapa. ⁵ Mānīi onquiyæna pōñōnate Wængongui anquedo ĩñömō,

—Guĭñēnāmaĭ ĩeda. Itota nāni awāa timpodāni wæningā ingante mīnatō diqui diqui mīmīnāpa, ante edæ do ēñēmopa.

⁶ ĩñömō edæ dæ angampa. Tōmengā nānō ānīnō baĭ cædinque do edæ ñāni ōmæmōninque tao gocāimpa. Pō guiite aeda. ĩntatodē nānō ōñontatodē ĩñömō edæ ōnontatoque impa. ⁷ Ayæ nē adīmīna inte edæ quingæ pogodo gote tōmengā miñæ nē godīnāni ĩnānite gode ante apænedinque, “Itota dobæ ñāni ōmæmongāimpa ataque-edāni, āeda.” Ayæ ĩñömō tōmengā Gādideabæ tāno godinque a ongōñongā mīnitō gote aedāni, ante mīnatō gode ante apæneda ēñēdāni. Bado, āmo ēñēmīnāpa edæ.

⁸ Angä eñëninque tömengä wodido abæ tawænte wadæ godinque tömëna, Ancai guiñente wæte todadö, äninque watapæ todinque Itota miñæ nê godinani inänite gode ancæ pogodo godatapa. ⁹ Goyöna edæ Itota incæ iñontobæ mäo bee tēninque edæ, Mīnatö, angä eñëninque edæ iñäna tömengä weca pōninque önōwaca ædæ wæænte mö ongōwate, Wængonguī Awënë imidö anguënë, ante watapæ apæneyöna, ¹⁰ Itota iñömö edæ,

—Guiñenämaī ieda, angantapa. Ayæ, Mīnatö botö biwiidi inänite gode äninque iimaī äeda. Mīnitö Gadideabæ godinque botö imote acæminimpa, ante tömënäni inänite äeda, ante Itota angacäimpa.

Në wææ wänöninäni babæ ante apænedänipa

¹¹ Onquiyæna gode ancæ goyöna Itota wodido nê wææ wänöninäni pancadäniya wæætē tömënäni nāni quëwëñömö godinque, Wængonguī qui, ante nê godönäni ñænænäni inänite apænedinque, Iimaī cætimpa, ante tömänö ante apænedänitapa. ¹² Apænedäni eñëninque edæ nê godönäni ñænænäni guiquënë nê aadäni nāni Picæncabo tönö pönë cōninque godongämæ Ao äninque tontadoidi nê wææ wänönäni iñönänite tiguitamö padatamö bacoo godöninque, ¹³ tömënäni inänite iimaī angadänimpa.

—Wadäni Itota wodi baö ante wæyönäni edæ mīnitö önonque, Mö cōñömöni tömengä miñæ nê godinani awëmö ponte ö ænänitapa, ante babæ apænecæminimpa. ¹⁴ Ayæ mäninö añömīni awënë gobedönadodo eñëninque, Quimæ möwëminii, ante pīngä adinque edæ mönitö wæætē wææ cædinque tömengä ingante ämöni eñëninque tömengä pänämaī ñimpo cæyongä mīnitö guiñente wädämaī incæminimpa.

¹⁵ Äninque nê godönäni ñænænäni iñömö nê wææ wänöninäni inänite nanguī tiguitamö godönäni ænänitapa. Mänintamö æninque awënëidi babæ nāni äninö bai adodö ante apænedinque, Tömengä miñæ nê godäni ö ænänitapa, ante babæ wapiticæ apænegadänimpa. İninque tömënäni nāni babæ apænedö eñëninque edæ oodeoidi

gode ante tededinque godömenque ñöwo ganca ayæ wapiticæ ante tededänipa.

Itota, Apænecæ goedäni, angampa (Mäadoco 16.14-18; Odoca 24.36-49; Wäö 20.19-23)

¹⁶ Önompo æmæmpoque go adodänique Itota miñæ nāni godincabo guiquënë mänii Itota nänö änö bai cædinque Gadideabæ godinque änanquidi æiyönäni ¹⁷ Itota a ongongä adinque tömengä weca ædæ wæænte, Wængonguī Awënë imidö anguënë, ante watapæ apæneyönäni pancadäniya guiquënë, Wabänö i, ante pönenämaī ingadänimpa. ¹⁸ Itota iñömö tömënäni weca pönömenque pōninque,

—Wængonguī pönö cæcä beyænque botö iñömö öönädë Tæiyæ Awënë inömo inte inguipoga adobai nê Tæiyæ Awënë badinque nämä tæi piñæmo inte nê ämo imopa. ¹⁹ Ante wædinque mīnitö guiquënë inguipoga tömämæ quëwënäni weca godinque, Itota miñæ gocädänimpa, ante apænemini eñente botö miñæ nê godäni bacädänimpa. Ayæ mönö Mæmpo emöwo apænedinque, ayæ Wængonguī Wëmo iñömote botö emöwo apænedinque, ayæ Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önōwoca emöwo apænedinque mīnitö tömämæ quëwënäni inänite æpænë guidömīni guiicädänimpa. ²⁰ Ayæ botö mīnitö iminite botö äninö ante, Tömänö ante adodö cædäni, ante odömömīni eñente cæcädänimpa. Ayæ botö edæ ñöwo incæ ayæ inguipoga iinque baganca cöwë mīnitö tönö ongonte godongämæ cæcæboimpa. Nāwangä inguinö anguënë, ante Itota angacäimpa.

Itota Codito ingantedö ante Mäadoco nänö watapæ ante yewæmongainta

*Wäö önömæca ponte apænecä eññänänpa
(Mäateo 3.1-12; Odoca 3.1-9, 15-17; Wäö
1.19-28)*

¹ Ponguingä, ante nani Codito angaingä inongä inte Wængongui Wengä Itota ingantedö ante botö Mäadocobo watapæ ante yewæmömopa.

² Doyedë iñömö Wængongui beyæ apænedinque, Codito ingante Wængongui iimaï angäimpa, ante Itaiya wodi yewæmongainta. “Taadö bitö goquino waa wëwaqingä, ante bai cædinque botö, Botö beyæ nê gode änogä ingante da godömo tano beyænte gocä ate bitö ayæ gocæbiimpa, ämopa.

³ Önömæca iñömö adocanque ogæ tedete aa pecæcäimpa. Tömengä iñömö, ‘Awënë nänö ponguino ante minitö tee moncate bai cædinque, taadö töinö pinonte bai cæedäni,’ ante aa pecä eñngæimpa,”

⁴ Ante Itaiya wodi nänö nê angaingä inongä inte Wäö ñöwo önömæca pöningue æpænë guidongantapa. Mänömaï cædinque tömengä mäniñömö pönäni inänite apænedinque, Minitö, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante ocæ emænte Wængongui gämænö pöningue æpænë guicæminimpa. Mänömaï cæmini adinque Wængongui minitö cædinö ante nê panguëngä incæte piinämaï inte ñimpo cæcæcäimpa.

⁵ Ante Wäö mänömaï apæneyongante Oodeabæ tömäo quëwënanäni Eedotadëe quëwënanäni tömänäni tömengä weca pö pö bee tente eññinque, Näwangä ämipa. Bitö ä bai eññänämaï cæte quëwëmöni inte idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante wædäni eññinque Wäö Oododänö æpænë guidongä guidänitapa.

⁶ Wäö iñömö weocoo ante cämeyo ocaguincoo nonte badöincoo mongænte adobai pacadeyænta ante æmontai

badonte encadeyænongäimpa. Tömengä cængui ante ñawäique cænte tömengä bequi ante guiñëmænque ade bete nê quëwënonngäimpa. ⁷ Iimaï ante apænecä eññänänitapa. “Iincayæ ate nê Ponguingä guiquënë tömengä tæi emongä ewocadongä inte nanguï cæcä ingampa. Botö guiquënë wædämo pöni inömo inte tömengä awæncata eyepæ imopa godö ñi cæquimoo. ⁸ Botö önonque æpænë guidömo guiminipa. Tömengä wæætë da pönongä ate Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä ewocacæminimpa,” ante Wäö mäniñedë apænegacäimpa.

*Itota æpænë guicampa
(Mäateo 3.13-17; Odoca 3.21-22)*

⁹ Inque Gadideabæ Näatadeta quëwente Itota mäniñedë pongä adinque Wäö Oododänö æpænë tömengä ingante guidongä guicantapa. ¹⁰ Inique æpænë guidingä inte do ää ta gongæninque Itota æmö ayongä öönæ gä godonte bayö equemö wææ bai Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ tömengäa wææ guicä acantapa. ¹¹ Ayæ eññongante, “Bitö botö Wëmi inömi inte nê botö waadebi imipa, ate tobopa,” ante öönædë inö apænecä eñngacäimpa.

*Itota incæ wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante wënæ cæcampa
(Mäateo 4.1-11; Odoca 4.1-13)*

¹² Mäniñedë Itota ingante Wængongui Önöwoca incæ, Æibawë, äninque önömæca mæicä æicantapa. ¹³ Æi quëwëninque wantæpiyæ coadenta eönæ önömæca quëwëñongante wënæ awënë Tatäna pöningue, Wënæ wënæ cæcæcäimpa, ante Itota ingante cædongäimpa. Ayæ Itota mänömaï babæidi quëwëñömö quëwëñongante Wængongui tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöningue tömënanäni tömengä beyæ pönö waa cægadänimpa.

*Itota Gadideabæ pöningue tæcæ mä cæcampa
(Mäateo 4.12-17; Odoca 4.14-15)*

¹⁴ Mänömaï cæte ate ayæ awënë odeye Edode dobæ Wäö ingante tee mönecä ate mäniñedë Gadideabæ pöningue Itota mä Wængongui nänö waa pöni

cægainō ante iīmaī ante apænegacäimpa.
 15 “Ponguingä, ante dodäni näni angaiñedē
 botō Wængonguī Awēnē Odeyebo inōmo
 inte ñōwo iinque bayedē do pōmopa,
 ante apænebo eñeedäni. Minitō wēnæ
 wēnæ mīni cædimāmo wido cædinque waa
 pōni botō apænedinō mīni eñenō ante
 pōneedäni,” ante Itota angacäimpa.

*Nē gæyæ dadōwēnāni inānite Itota aa
 pecampa*

(Mäateo 4.18-22; Odoca 5.1-11)

16 Ayæ mänii pōninque Itota gāwapæ Ga-
 dideapæ yæwedeca gote cægonte ayongä
 Timönō tönō Æntade tōmengä tōniñacä inate
 acantapa. Nē gæyæ dadōwēna inōna inte
 tōmēna dicamōñæ æpænē wo guitodonte
 dadōwēna acantapa. 17 Tōmēna inate Itota,

—Iñāna, botō miñæ edæ tee empo
 pōeda, ämopa. Nē dadonte ænte pōmīna
 inte botō weca pōñōmīnate botō pōnō
 cæbo ate mīnatō wæætē nē apænemīna
 badinque wadāni inānite nē ænte pōmīna
 bacæmīnaimpa, angantapa. 18 Angä
 eñēninque tōmēna dicamōñæ do emō cæte
 godinque Itota miñæ edæ tee empo wadæ
 godatapa.

19 Itota iñōmō godōmenque gote ayongä
 Tebedeo wēna Tantiago tönō Wäō adobai
 wipodē dicamōñæ tadōmoncōna acantapa.

20 Adinque Itota do, Botō miñæ pōeda, angä
 eñēninque tōmēna Ao äninque wæmpocä in-
 gante wæætē, Mæmpo eñēmi, änatapa. Bitō
 nempo wipo emō cæte gomōnapa, äninque
 adodaque wæmpocä ingante emō cæte Itota
 miñæ wadæ godatapa.

Itota angä eñente wēnæ incæ tao gopa

(Odoca 4.31-37)

21 Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō Capēnaōmō
 māmongä pōnānitapa. Oodeoidi guēmanguiōnæ
 bayonte Itota iñōmō Wængonguī apænecä
 näni eñente yewæmongainta ate näni
 odömōincōnē do pō guidinque odōmonte
 apænecä eñēnānitapa. 22 Eñēñōnāni
 tōmengä nämä tæi piñæninque nē angä
 inongä inte nō odōmonte apænecä eñente
 wædinque tōmēnāni, Wadāni nē wææ
 odömōnāni guiquēnē mänōmaī odōmonte
 apænedāni eñēmongaa. Itotaque nämä
 nē eñente entawēnongä inte nō pōni
 odōmonte apænecä eñēmōnipa, ante

wædānitapa. 23 Ayæ wēnæ wentamō
 ewocacä inte nē quēwengä mänīñedē
 tōmēnāni odömōincōnē a ongōninque
 iñontobæ yedæ ante apænecantapa.

24 —Bitō Itota Näatadeta quēwēnīmi inte
 quīnante mōnatō weca pōmii. Mōnatō
 imōnate edæ æmæwo wido cæcæte ante
 wabānō pōmitawo. Bitō æmōmidō imii, ante
 botō do atabopa. Bitō Wængonguī Tæiyæ
 Waēmō Wēmi inōmi imipa, ante edæ do
 eñēmopa.

25 Ante tedeyongante Itota tōmengä in-
 gante wææ äninque,

—Apocænē quēwenguēnē tedewēē.
 Waocä baönē quēwēnōmi inte edæ tao
 gobäwe.

26 Angä eñēninque wēnæ nē wentamō
 ewocacä iñōmō waocä ingante quidi quidi
 mao tæ gotodō go wææñongante, Yæ yæ,
 äninque dobæ tao gotapa.

27 Itota angä wēnæ tao gocä adinque
 tōmānāni guīñente wædinque näni caboque
 wæætedō wæætē tededinque,

—Iñgä iñōmō quīnō bai ante cæcä.
 Tōmengä nē angä inongä inte edæ mä pōni
 odōmonte apænecampa. Edæ wēnæidi nē
 wentamō ewocadāni inānite tōmengä angä
 eñente cædānipa, ante awædō.

28 Ante pōnente wædinque tōmēnāni,
 Itota mänōmaī cæcampa, ante tededinque
 Gadideabæ tōmāo quēwēnāni inānite mao
 gode ä gode ä cædāni do eñengadānimpa.

*Pegodo nänōogæ wäänä ingante Itota
 cæcä gançæ bacä*

(Mäateo 8.14-15; Odoca 4.38-39)

29 Mänii Itota oodeoidi odömōincōnē
 ongōninque iinque odōmonte apænecä ate
 tōmēnāni tao godinque Tantiago tönō
 Wäō miñæ godinque Timönō tönō Æntade
 oncōnē go guidānitapa. 30 Go guiiyōnānite
 wadāni, Timönō nänōogængä wäänä
 daicawo gawænte möimoga oñongampa,
 änāni. 31 Eñente wædinque Itota tōmengä
 weca go gongæninque pædæ wææmpote
 bæi ongonte tōo æmængä ate tōmengä
 ængæ ganticantapa. Ayæ gançæ badinque
 tōmengä wæætē tōmēnāni beyæ cæcantapa.

*Daicawo gawcænāni inānite Itota cæcä
 waa badānipa*

(Mäateo 8.16-17; Odoca 4.40-41)

³² Mäniönæ gawadecæ pōni nænque wēmō bayō wadāni daicawo gawænāni inānite wēnæ inte quēwēnāni inānite tōmānāni inānite Itota weca ænte pōnānitapa. ³³ Ayæ māniñōmō quēwēnāni tōmānāni adoyōmō pōninque odemō goto gongænānitapa. ³⁴ Ayæ quiēmē beyæ wēnæ wēnæ inte wædāni adinque Itota nanguī ināni inānite godō cæcā waa badānitapa. Ayæ wēnæidi nanguī ināni inānite wido cædinque Itota, Botō æbodō imoo, ante nē adīmīni inte tededāmai imæwedāni, ante tōmēnāni inānite wææ angacāimpa.

Itota oodeoidi odōmōincōnē go guidinque apænecampa

(*Odoca 4.42-44*)

³⁵ Ayæ tæcæ oque pōnente wēmō iñonte ængæ gantidique Itota on-codo tao gote gomonga önōmæca godinque Wængonguī ingante apænecantapa.

³⁶ Apæneyongante Tīmōnōidi, Ædōnō gocāi, ante tee empo tee empo gote, ³⁷ adinque,

—Dæ āmi wædinque tōmānāni bitō imite ante diqui diqui mīnānīpa cæbii.

³⁸ Ante aññōnānite Itota wæætē,

—Mōnō wayōmō gocāimpa. Eyequeī nāni quēwēñōmō nāni quēwēñōmō māo botō apænebo eñencædānimpa, ante cæcæte ante tate pontabopa.

³⁹ Ante nē āningā inte Gadideabæ tōmāo godinque oodeoidi odōmōincōnē go guii go guii cædinque Wængonguī nānō apænedō ante Itota apænecā eñengadānimpa. Ayæ wēnæidi inānite wido cæcā gogadānimpa.

Nē baadingā ingante Itota wadæ caacampa

(*Mäateo 8.1-4; Odoca 5.12-16*)

⁴⁰ Ayæ wacā cōwē baate eñawengā inongā inte Itota weca ponte da guicapodique,

—Bitō Ao āmi inte wadæ caabi ininque botō do waintai baabaīmpa.

⁴¹ Añongante Itota tōmengā tōnō guēa wæwente bai nanguī pōnengā inte pædæ wææmpo gampo caadinque,

—Ao āmpa. Bitō waintai baacæbiimpa.

⁴² Angā ininque ñōmæintai nānō eñadintai dæ baadinque tōmengā waintai edæ do baacantapa. ⁴³ Itota edæ tōmengā ingante do da godōninque nanguī angantapa.

⁴⁴ —Eñēmi. Botō æbānō cæboo, ante edæ wadāni inānite māo apænedāmai imæwe. Wæætē, Nāwangā impa, ante acædānimpa, ante cædinque bitō, Wængonguī qui, ante nē godongā weca tōingā godinque waintai bitō baadintai odōmōmi ædæmō acæcāimpa. Ayæ Mōitee wodi wææ ante nānō angaincoo bai ænte pōninque bitō waintai bitō baadi beyæ ante edæ, Wængonguī qui, āninque nē godongā ingante pædæ godōmi æncæcāimpa, ante Itota nē baadingā ingante nanguī angantapa.

⁴⁵ Angā incæte nē baadingā wæætē wadæ godinque eñēnāmai inte gode ā gode ā cædinque edæ, Itota wadæ caacā waintai baaboī aedāni, ante māo tedecā eñēnānitapa. Mānōmai eñēnāmai cæcā beyænque Itota, Tōmēnāni weca ñōwo ædō cæte edonque goquimoo, ante wædinque nānēnē gote önōmæca gomonga cægongantapa. Incæte tōmengā weca æmænō quēwēnāni æmænō quēwēnāni cōwē pō pō cægadānimpa.

2

Nē cōmāingā ingante Itota angā dao dao gocampa

(*Mäateo 9.1-8; Odoca 5.17-26*)

¹ Ayæ tæōnæ quēwēninque ocæ emænte Capēnaōmō pongā adinque wadāni, Itota oncōnē ponte ongongampa. ² Ante tededāni wædinque nanguī ināni acæ pōnāni oncōnē eyede pōni guidinque odemō incæ tōmāo wææ ongōnānitapa. Mānōmai tōmāo goto ongōnāni inānite tōmengā Wængonguī nānō apænedō ante apænecā. ³ Eñēñōnāni wadāni tōnō godongāmæ pōninque mengāa go mengāa ināni incæ cōmāingā nānō mōimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte næænte pōnānitapa.

⁴ Ponte ayōnāni wadāni Itota weca eyede pōni goto ongōnāni adinque nē ænte māmō pōnināni iñōmō, Ædō cæte guiqui. Ante wædinque oncōmāa inō æidāmæ mæi æidinque Itota önōnæca inō epæ cædāni ompite gongæñō tōmēnāni cōmāingā mōimpataa bæi ongōninque tōmengā ingante Itota weca edæ pædæ wæænōnāni. ⁵ Wæænte ongongā adinque, Tōmēnāni æbānō wede pōnente cædānīpa, ante adinque Itota cōmāingā ingante,

—Botö wëmi wädämaï ie. Wënæ wënæ bitö cædimämo ante bitö ñowo ñimpo cæte quëwencæbiimpa.

⁶ Ante apænecä eñëninque nē wææ odömönäni guiquënë pancadäniya godämæ tæ contate ongöninque nämäneque pönente tededinque, ⁷ “Quimæ änewëe. Ìngä ìñömö Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquiringä. Edæ babæ ancædö. Waomö wënæ wënæ mönö cædimämo ante Wængonguinque nē ñimpo cæcä ingampa.” ⁸ Ante mímönoque pönëñönäni Itota tömënäni nāni pönëwënö ante önöwënenque do eñente bai pönëninque edæ,

—Minitö quimæ mänömainö ante pönëwëminii.

⁹ “Botö nē cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo ante ñimpo cæbo quëwencæcäimpa,” ante botö Wængonguï bai ämo eñëninque minitö guiquënë, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante pönëminipa. Wæætë edæ, “Ængæ gantidinqe möimpata æninque dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængonguï bai ämo ñinque minitö adobai, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquiringä, ante pönëmini ìmaïminipa, ante awædö. Ìñæmpa mänömainö ante pönëmini ñinque minitö edæ æbänö cæquënëmo ìmo äminii. ¹⁰ Incæte botö Waobo eñagaïmo inte inguipoga quëwëninque waomini mini wënæ wënæ cædimämo ante nē ämo inte ñimpo cæbopa, ante minitö edæ eñencæminimpa, ante botö ïmaï cæbopa.

Äninque edæ nē cömäingä ingante edæ,

¹¹ —Bitö ìmite ämo eñëe. Ængæ gantidinqe bitö möimpata topo cæte æninque edæ tömëmi oncönë næænte goe.

¹² Angä eñëninque cömäingä ìningä incæ edæ tömänäni ayönäni ængæ gantidinqe möimpata topo cæte nææ nææ tao gocä adänitapa. Dao dao gocä adinqe tömënäni, Æbänö cæcäi, ante eñënämaï inte guïñente wædinque,

—Wëenëñedë mänömaï cædäni atamöniyaa. Ñowo ìñömö mä pönï cæcä amönipa, ante pönëninque, Wængonguï bitö ñäö emömi inte waa pönï cæbi amönipa, ante watapæ apænægädänimpa.

Debiï ingante Itota angä tee empote gocampa

(Mäateo 9.9-13; Odoca 5.27-32)

¹³ Itota wæætë adodö gäwapæ wedeca gocantapa. Ayæ nanguï ñäni adoyömö pö pö cædäni adinqe tömengä tömënäni ñänite odömönte apænecä eñëñänitapa.

¹⁴ Ayæ godömenque cægönte ayongä Adepeo wengä Debiï ìñömö, Odömäno awënë quï bacæimpa, ante godönte æinta nāni æincönë awënë beyæ æncæte ante ongongä adinqe Itota tömengä ingante,

—Botö miñæ pöe.

Angä eñëninque Debiï edæ ængæ gantidinqe tömengä miñæ wadæ edæ gocantapa.

¹⁵ Ayæ ate Itotaidi Debiï oncönë pö guite cængöñönäni odömäno awënë beyæ nē æwënäni tönö nē eñënämaï cædäni tönö nanguï ñäni adoyömö pö guite godongämæ cænänitapa. Edæ tæiyænäni tömengä miñæ nē godäni ñönänimpa. ¹⁶ Paditeoidi ñönäni inte nē odömönäni guiquënë ponte ayönäni nē eñënämaï ñäni tönö awënë beyæ nē æwënäni tönö Itota godongämæ cængä adinqe tömënäni tömengä miñæ nē godäni ñänite äñänitapa.

—Odömäno awënë beyæ nē æwënäni tönö wadäni nē eñënämaï cædäni tönö Itota quimæ godongämæ cæwengä.

¹⁷ Äñönäni Itota wæætë tömënäni ñänite,

—Në waa ingä guiquënë, Cæbi waa baboe, änämaï ingampa. Nē wënæ wënæ ingä guiquënë dotodo ingante do, Cæbi waa baboe, ante aa pecampa. Pancadäniya, Nämä incæ nö entawëmo ìmopa, ante nē äñäni ñänite adinqe botö nē dotodo bai adobai ñömo inte tömënäni ñänite aa pedämaï incæboimpa. Wadäni guiquënë, Nämä wënæ wënæ cæbo ìmopa, ante nē äñäni guiquënë, Wængonguï gämænö poncædänimpa, ante botö tömënäni ñänite aa pecæ pontabopa, ante Itota apænægacäimpa.

Ee ate cænämaï ingcæimpa, ante nē äñäni
(Mäateo 9.14-17; Odoca 5.33-39)

¹⁸ Wäö miñæ nē godäni tönö Paditeoidi tönö mäniñedë Wængonguï beyæ ante ee ate cænämaï ñönänimpa. Ìninque wadäni Itota weca pöninque äñänitapa.

—Wäo miñæ nē godāni tōnō Paditeoidi miñæ nē godāni tōnō tōmēnānique, Wængonguī beyæ, ante ee ate cænāmaī inānīpa. Bitō miñæ nē godāni guiquēnē quīnante Wængonguī beyæ ante cædāmaī ināni inte do cænānīi.

¹⁹ Änāni eñēnīnque Itota wæætē,

—Onguīñængä nē monguingä nānō wente ænte nē pōnāni bai inōnāni inte botō miñæ nē godāni iñōmō ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguīnānīi. Edæ botō tōnō watapæ quēwēnāni inte tōmēnāni ædō cæte wæwente bai cænāmaī inguīnānīi.

²⁰ Wæætē ayæ ate guiquēnē, Monguingä, nāni nē ānongä bai iñōmote wadāni ponte botō imote bæi ongōnīnque ō ænte gocædānīmpa. Mānōmaī cædāni ate botō miñæ nē godāni iñōmō māniñedē ate wæætē cænāmaī inte wæcædānīmpa, ante apænedīnque Itota godōmenque iīmaī ante apænegacāīmpa.

²¹ “Waocä dicæ mīincoo ænīnque pedæncōoga pōnō tadōmonguingäa. Mānōmaī cæcä īnīnque edæ mīincoo incæ dobæ gäänē tamonte guipite ate godōmenque wānā tente baquēnē. Mīnitō, Awente bai cænāmaī inte waa quēwengæīmpa, ante mīni ānewēnō guiquēnē pedæncōo bai inte ēwenguīne ēnepa. Codito nempo watapæ quēwengæīmpa, ante botō apænedō guiquēnē mīincoo bai inte quēwenguīne ēnepa. Īnīnque ēwenguīne tōnō quēwenguīne ædō cæte adoyōmō eñente cæquīi. ²² Ayæ adobai yowepæ biinōmæ mīimæ ænīnque waocä ædō cæte picæ æmontaicadedē godō pe ñiñænguingäa. Edæ picæ æmontaicadedē pe ñiñængä īnīnque yedæ æænīnque ætæwo goquīnō anguēnē. Wæætē edæ æmontai mīincadedē pe ñiñænte ate yedæ æænīnque tæi æbænāmaī ee ongonguī apa quēwēmīni,” ante Itota apænegacāīmpa.

Guēmanguiōnæ iñonte tōmēmō tā pete ænānīpa

(Māateo 12.1-8; Odoca 6.1-5)

²³ Ayæ ate guēmanguiōnæ iñonte Itota tōmēmoncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongä tōmengä miñæ nē godāni tōmēmō inca tæcæ tā pe tā pe ænte idōmæ godāni.

²⁴ Adīnque Paditeoidi guiquēnē Itota ingante ānīnque,

—Bitō miñæ nē godāni æbānō cædānīi, ante cōwä aquēnē. Īñæmpa, Guēmanguiōnæ iñonte mānīnō bai cædāmaī iedāni, ante dodāni nāni wææ angainō ante eñēnāmaī inte iñāni eñēnāmaī inte quīmæ cædānīi.

²⁵ Ante pīiñōnānīte Itota,

—Docä Dabii wodi tōmengä nānō nē emīñænāni tōnō ōmæpodāni pōnī inte gæwænte wædīnque æbānō cægadānīi, ante yewæmonte ōñō incæ mīnitō iñæmpa adāmaī inte āmīni awædō. ²⁶ Wængonguī quī, ante nē godōnānique cænguī impa, ante wææ nāni angainō bai cædīnque dodāni pāō, Wængonguī quī, ante ñoncæ ñoncæ cædōnānīmpa. Incæte Abiatade wodi nē godongä ñænængä pōnī inongä nānō godōñedē māniñedē Dabii wodi Wængonguī oncōnē go guīdīnque mānīi pāō do ænte cænīnque tōmengä miñæ nē godāni inānīte godōmenque godongä cænānītapa, ante yewæmonte ōñō apa ānewēmīnīi.

²⁷ Ante apænedīnque Itota ayæ,

—Wængonguī quīnante, Guēmanguiōnæ, ante badongacāi, ante pōnēmīni. Guēmancædānīmpa, ante cædīnque Wængonguī waomō beyænque ante, Mīnitō guēmanguiōnæ, ante badongacāīmpa, ante pōnenguēnēmīni imīnīpa. Ædānidō māniōnæ iñonte cædāmaī inānīi, ante pōnēnīnque Wængonguī dicæ māniōnæ beyænque ante waodāni inānīte badongantawogaa. Ædō cæte mānōmāinō ante pōnēwēmīnīi. ²⁸ Īnīnque botō Waobo nē eñagāīmo iñōmō Tæiyæ Awēnē inōmo inte edæ guēmanguiōnæ Awēnē inōmo imopa. Ayæ, Guēmanguiōnæ iñonte edæ æbānō cæquīi, ante adobo nē Ämo ingāīmo imopa, ante Itota apænegacāīmpa.

3

Nī cōmampōingä

(Māateo 12.9-14; Odoca 6.6-11)

¹ Īncayæ ate Itota wæætē ood-eoidi Wængonguī apænecä nāni eñente yewæmongainta ate nāni odōmōincōnē go guīcantapa. Māniñōmō onguīñængä nī cōmampote wædongä inte a ongongan-tapa.

² Māniñedē Paditeoidi pancadānīya, Itota wapiticæ cæcä īnīnque

mönö wæætē piinte angæimpa, ante nē ānewēnāni inte cædonānimpā. Nōwo iñōmō tōmēnāni, Guēmanguiōnæ i incæte Itota nī cōmampoingā ingante, Waa bacæcāimpā, ante cæcā iñinque mönö māo piinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cōwā adānitapā. ³ Ante cōwā ayōnāni nī cōmampoingā ingante Itota,

–Bitō ængæ gantidinqwe tæcæguedē pō næ gongæe.

⁴ Äninqwe wæætē nē piinte ancædāni iñānite äninque,

–Guēmanguiōnæ iñonte mönö æbānō cæquēnēmō imōō, ante wææ angatīi. Mönö edæ waa cæquēnēmō imompā, ante pōnēmīnitawo. Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæquēnēmō imompā, ante pōnēmīnitawo. Quēwencædānimpā, ante mönö waa cæquēnēmō imompā, ante pōnēmīnitawo. Wæætē, Wæncædānimpā, ante mönö wænonguēnēmō imompā, ante pōnēmīnitawo. Mänōmāi ante Itota angā iñinque tōmēnāni edæ pæ wēenedānitapā.

⁵ Adinqwe tōmengā ænguī badinqwe tōmēnāni iñānite æmætæ gomō æmætæ gomō adinqwe edæ, Mīmō ömædēināni incædō, ante wædinque nī cōmampoingā ingante,

–Pædæ pompobi, angā ēñēninqwe pædæ pompodinqwe nē cōmampodinqā incæ ædæmō waa empocā bapocantapā. ⁶ Adinqwe edæ Paditeoidi guiquēnē wadæ tao godinqwe Edodeidi tōnō bee tēninqwe, Mönö æbānō cæte Itota ingante wænōmō wænguingā, ante godongāmæ pōnēninqwe tedegadānimpā.

Gāwapæ wedeca nanguī iñāni pōnānīpā

⁷ Itota iñōmō tōmengā nānō nē emiñænāni tōnō wadæ tao godinqwe gāwapæ wedeca godāni adinqwe Gadideabæ quēwēnāni nanguī iñāni tee empote godānitapā. ⁸ Iñinque wadāni Oodeabæ, Eedotadēē, Idōmeabæ, Oododānō æmæmāa, Tido eyequei, Tidōo eyequei māniñōmō quēwente tededinqwe, Itota mänōmāi cæcampā, ante tededāni ēñente wædinque bacoo iñāni māniōmæ tōmāo quēwēnāni inte tōmengā weca pōnānitapā. ⁹ Adinqwe Itota, Goto gongæñāni wæcæ wæ, ante pōnēninqwe tōmengā miñæ cōwē nē godāni

iñānite, Wipo ænte pōmīni ate botō wipodē wāi wocænte owocæboimpā, angantapā. ¹⁰ Wēēnē iñōmō, Itota nanguī iñāni iñānite gampocā waa badānīpā, ante nē adīnāni inte tōmēnāni nōwo, Mönö gampo cæte waa bacæimpā, ante cædinque goto gongæñāni wædinque mänōmānō ante ānongāimpā.

¹¹ Ayæ Itota ingante adinqwe wēnæidi nē wentamō ēwocadāni incæ tōmengā önōwā gāānē ædæ wææninque,

–Bitō Wængonguī Wēmi iñōmi imīpā tōō, ante Yæ ānānitapā. ¹² Eñente wædinque Itota wæætē, Botō æbodō imoo, ante cōwē ānāmāi inguēnē quēwēmīnīi, angacāimpā.

Itota angā ate dote ganca iñāni nē gode ānāni badānīpā

(Mäateo 10.1-4; Odoca 6.12-16)

¹³ Ayæ ānanquidi æidinqwe Itota, Iñāni iñānite āmo poncædānimpā, ante aa pecā tōmengā weca pōnānitapā. ¹⁴ Pōnāni ate tōmengā dote ganca iñāni mānimpodāni iñānite, Mīnitō botō miñæ quēwēñōmīnite botō wadāni weca da godōmo gote apænemīni ēñencædānimpā, āninqwe, Botō beyæ nē gode āmīni incæmīnimpā, angacāimpā. ¹⁵ Ayæ pōnō apænebo ēñēninqwe mīnitō tæi emōmīni inte wēnæidi iñānite nē āmīni badinqwe wido cæcæmīnimpā. ¹⁶ Tōmengā dote ganca nānō apænte ænāni iñōmō iīmāi emōnōnānimpā. Tānocā Timōnō emongā incæte Itota wawo Pegodo pemongacāimpā. ¹⁷ Tebedeo wodi wēna Tantiago tōnō Wāō nāna caya nē yedæ tededa ina adinqwe Itota, “Detæbo nānōmoda bai inapā,” ante, Mæmæ beyæ, ante Boānede pemongacāimpā. ¹⁸ Ayæ Æntade, Pedipe tōnō Batodōmēē, Mäateo tōnō Tōmato, Adepeo wengā Tantiago tōnō Tadeo iñānitapā. Ayæ, Mönö ömæ ingæimpā, ante nanguī cædongā inte wacā Timōnō ingantapā. ¹⁹ Ayæ Itota ingante odōmonte nē godonguingā Codaa Icadote nāni ānongā ingacāimpā. Mānimpodāni iñānite Itota angā nē gode ānāni bagadānimpā.

Wēnæ tōnō cæcā imāingampā, ante wapiticæ ānānīpā

(Mäateo 12.22-32; Odoca 11.14-23, 12.10)

²⁰ Ayæ ate Itota oncōnē pongacāimpā. Pongā adinqwe bacoo iñāni wæætē pō pō goto gongæñāni adinqwe wadāni

guiquënë, Itotaidi quiodö cænguïnänii, ante wædönänimpa. ²¹ Ayæ, Quimæ. Ocai edæ ömædæcacä pönente bai cæcämææ, ante pönente tededönänimpa. Mänömainö ante tededäni eñëninque Itota guidënanii guiquënë tömengä ingante bæi ongonte æncæte ante wadæ pönänimpa.

²² Ayæ nê wææ odömönäni guiquënë Ee-dotadëë quëwente pöninque, “Iñæmpa wënæ awënë Beedeboo tönö quëwengä inte Itota mäningä tönö cædinque wënæidi inänite wido cæcä ïmaingampa,” ante tedewënäni.

²³ Eñente wædinque Itota aa pecä pönäni ate, “Tatäna mïni änogä iñömö nämä incæ ædö cæte wido cæquingä, ante eñencæminimpa, ante botö, Ingui-poga æbänö cædänii, ante odömömo aedäni. ²⁴ Awënë odeye nempo quëwënäni iñömö piñäni badinque näemæ wæatedö wæætë cædäni ininque awënë odeye nänö ömædempote wæquinque tömënäni nämä ewente cædänipa. ²⁵ Ayæ adocönë owocabo incæ adoyömö godongämæ quëwënänäni incæ näemæ wæatedö wæætë cædäni ininque tömënäni oncö woquinque näwæ gobainänipa. ²⁶ Ayæ Tatäna nempo quëwënäni iñömö edæ näemæ piinte badinque wæatedö wæætë cædinque tömengä ingante wido cædäni ininque Tatäna dicæ tömënäni awënë ïmaingä,” ante Itota odömönte apænegacämpa.

²⁷ Ayæ, “Nê tæi piñængä ingante wïi goto wininque waocä ædö cæte tömengä oncönë guite mäincoo ö ænguingä. Edæ nê äcä ingante bæi ongonte goto winte ate pö guite ö ænänäni bai botö iñömö wënæ inte nê bæi ongonte wido cæbo imopa,” angantapa.

²⁸ Ayæ, “Näwangä apænebo eñëedäni, angantapa. Mïni waocabo wënæ wënæ cæmïni incæ wadäni inänite godö babæ änewëminäni incæte edæ Wængonguï wæætë tömänö ante pönö ñimpo cæcä beyænque quëwencæminimpa. ²⁹ Wæætë Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önowoca ingante waocä godö babæ ante wënæ wënæ apænegacä ininque tömengä æmæwo wentamö mongængä bagaingä ininque cöwë wantæpiyæ wentamö mongæncæcämpa. Mänömai beyæ Wængonguï ñowopämo iñonte ñimpo cædämaï inte iñayæ pömämo

iñonte adobai ñimpo cædämaï inte cöwë pancæcämpa,” ante Itota apænegacämpa.

³⁰ Äninque, Minitö botö imote, Bitö wënæ nê wentamö ewocacä tönö quëwente cæbaimipa, äminitawoo. Iñæmpa, Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önowoca tönö quëwente cæbo apa änewëminäni, ante Itota apænegacämpa.

Itota badä tönö tömengä biwïidi
(Mäteo 12.46-50; Odoca 8.19-21)

³¹ Ayæ Itota wäänä tömengä biwïidi tönö mänii näni ponque pö do pöninque yabæque ayæ ongöninque, Guii äñete tae. ³² Änäni eñente äñecæte ante ponte apænegacä eñëninque wadäni Itota weca contate ongönäni Itota ingante wæætë apænedinque,

—Bitö badä bitö biwïidi tönö bitö imite ante oncodo ponte yabæque ongönänipa cæbii.

³³ Ante äñönänite,

—Botö badä ædänö inää ante ämoo, ante pönëminäni. Ayæ botö biwïidi ædänidö inänii ante ämoo, ante pönëminäni.

³⁴ Äninque godämæ contate ongönäni inänite adinque,

—Iñänäni iñömö edæ botö badäidi botö biwïidi inönäni inänipa, ante mänömainö ämo abaiminipa. ³⁵ Edæ Wængonguï nänö äno bai eñente æcänö cæte quëwëna mäningä botö biwi ingampa. Mäningä botö biwinque ingampa. Mäninä botö badä inampa, ämo abaiminipa, ante Itota apænegacämpa.

4

Waocä nänö quiyadö ante odömönte apænegacämpa
(Mäteo 13.1-9; Odoca 8.4-8)

¹ Wæætë gäwapæ yæwedeca gote odömoncæ cæyongä nanguï inäni tömäo goto ponte ongönäni adinque Itota wipodë go guite tæ contate wäi wocænte owoyongä tömënäni ayæ gäwapæ yæwedecaque ömaaque ongönänitapa. ² Ininque tömënäni inänite nanguï pönäni odömöninque Itota, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquï, ante eñencæminimpa, ante botö imæca quëwënäni nänäni cæinö ante odömönte apænebo eñëedäni.

Äninqe iimaï ante odömönte apæneca
 eñengadänimpa. ³ “Apænebo eñeedäni.
 Waocä nê quiyadongä iñömö quiyacæ
 gocampa. ⁴ Gote quiyayongä panca-
 monga taadö iñömö eyepote wææmompä.
 Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte
 ayamöidi pöninge dobæ ade cænänipa.
⁵ Pancamonga guiquenê dicamontaa
 onguipoi woyedömö iñömö eyepote
 wææmpä. Onguipoi woyedömö öñömö
 inte pæquinämaï quingæ tä bocate
 pædinque æmonga æipa. ⁶ İninqe
 oguimento yæyæmê guiwadämaï inte cöñe
 bawadämaï iñönte nænque ti näwäñö wänä
 cacadinque edæ guingo icate näñe wæmpä.
⁷ Pancamonga guiquenê ömentacodê nänö
 eyepodimö iñömö pæquinämaï tä bocate gä
 æiyonte ömentacoo pö incootonque ganta
 cæca ate näñe wæmpä. Wampo incapa
 pæquii. ⁸ Waëmonguipoga quiyadimö
 guiquenê tä bocate waa pædinque tömëmö
 nanguï pönï godömenque incapa. Pan-
 cawæncaa edæ todëinta ganca, pan-
 cawæncaa teitenta ganca, pancawæncaa
 tiëe ganca mänimpomö incapa. Quiyacä
 nänö quiyadö ante edæ botö mäninqe ante
 apænebopa.”

⁹ Mänömaï impa, ante iinque apænebopa.
 Eamonca ongonde edæ eñeedäni, ante Itota
 apænegacäimpa.

*Önömoncaque eñente pönänämaï inänipa,
 ante*
(Mäateo 13.10-17; Odoca 8.9-10)

¹⁰ Ayæ ate nanguï ongöninäni dæ godäni
 ate Itotaidi adodänique ongöñönäni edæ,
 Dote, ante näni gocabo tönö wadäni
 tömengä miñæ godäni tönö tömengä
 weca ponte änänitapa. Itota eñemi.
 Bitö mäninö ante apænedinque æbänö
 ante odömoncæte ante apænebitawo.
¹¹ Äñönänite, “Wængonguï Awenê Od-
 eye iñömö æbänö awëmö cæcää, ante
 mini waocabo wëenëñedê eñenämaï ininö
 incæte ñöwo edonque pönö apænebo
 ate minitö adomînique nê eñëmini
 bamînipä. Gobæ ongönäni inänite
 apænedinque, Inguipoga quëwänäni näni
 cæi bai impa, ante botö pancaa ante
 odömönte apænebo eñenänipa. ¹² Dodäni
 Wængonguï beyæ apænedinque iimainö

ante yewæmongadänimpa. Wængonguï
 nänö nê ñimpo cæquënänäni inämaï inäni
 inte tömënäni iñömö awincaque adinque
 wii ædæmö adäni inte önömoncaque
 eñëninque ædæmö eñenämaï inäni inte
 edæ ocæ emænte pönämaï incädänimpa,
 ante yewæmongadänimpa. Mänömaï iinque
 bacæimpa, ante beyænque botö tömënäni
 inänite wii edonque apænebopa,” ante
 Itota apænecantapa.

*Quiyacä nänö cæinö ante pönente iimainö
 ante eñëgæimpa*

(Mäateo 13.18-23; Odoca 8.11-15)

¹³ Itota ayæ tömënäni inänite godömenque
 apænecantapa. “Botö mäninö ingui-
 poga näni cæinö ante do odömönte
 apænebo eñëninque minitö eñenämaï
 iminitawo. İninqe ñöwo godömenque
 odömönte apænebo incæte minitö ædö cæte
 godömenque eñënguimîni.”

¹⁴ “İimaï impa. Nê apæneca iñömö
 tömëmö quiyate bai cædinque Wængonguï
 tömengä nänö apænedö ante apæne-
 campä. ¹⁵ Pancadäniya guiquenê taadö eyepote
 wæænîmö bai inäni inte Wængonguï
 nänö apænedö ante eñëninque mîmönö
 pönänämaï iñönänite ayamö ade cængä bai
 Tatäna incæ ponte ö ængampa. ¹⁶ Wadäni
 guiquenê dicamontaa woyedömö iñömö
 eyepote wæænîmö bai inäni inte tömënäni
 Wængonguï nänö apænedö eñëninque
 quingæ Ao ante watapæ todänipa.”

¹⁷ “Ayæ ate adodäni wantæ iñö
 quëwëñönänite wadäni Wængonguï nänö
 apænedö beyæ piinäni wädänipa. Ayæ
 wadäni wënæ wënæ cæcæte ante togænte
 pänäni wädänipa. İninqe oguimento
 yæyæmê guiwadämaï näñe wænte bai
 inäni inte tömënäni guiñente wædinque emö
 cæte godänipa. ¹⁸ Ayæ wadäni guiquenê
 ömentacodê eyepote wæænîmö bai inänäni
 inte Wængonguï nänö apænedö eñëñönäni,
¹⁹ inguipoga quëwente quiëmê beyænque
 mönö wæpämo pompa. Ayæ, Mäincoo
 beyænque toquimo, ante näni oda cæte
 wæwëmämö pöninge wacoo wacoo näni
 æinënö pöninge edæ ömentacoo ñancate cæ
 bai cæyonte Wængonguï nänö apænedinö
 incæ incadämaï bai bapa. ²⁰ Onguipoga
 waingui-poga quiyadimö bai inäni

guiquënë tömënäni Wængonguī apænedinö eñente Ao äninque wede pönënäni inte tömëwæ incate bai Wængonguī beyæ nanguī cædänipa. Pancadäniya todëinta ganca incate bai nanguī cæyönäni, pancadäniya godömenque teitenta ganca incate bai cædänipa. Pancadäniya nanguī pönī tiëë ganca incate bai cædänipa,” ante Itota apænecä eñënänitapa.

Gongapæncade ante odömönte apænecampa (Odoca 8.16-18)

²¹ Ayæ tömënäni inänite Itota iimaī odömöninque apænecantapa. “Waomīni gongapæncade ti wodönodinque dicæ owætadë boo cæcamīniyaa. Dicæ möimoga ænömengadæ inö mao concæmīniyaa. Wæætë edæ wænömënæcapaa concæmīni nãö bæco amīnipa. ²² Quinö ante wë wodonte bai i inömö mäninö ante iincayæ ate tadonte edonque ate bai eñenguinque nōwo wë wodonte impa. Quinö bee ocate bai i inömö mäninö iincayæ ate wi æncate edonque aquinque nōwo bee ocate impa. ²³ Eamonca ongönte eñenguënë cæmīni,” angantapa.

²⁴ Ayæ tömënäni inänite godömenque apænedinque Itota, “Önömonca eñëninque eñenguënë cæmīni. Minitö mini tee mante godoncade incæ adocadeca tee mäninque Wængonguī minitö iminīte adodö pönöninque godömenque ayæ pönongä æncæmīnimpä. ²⁵ Edæ në éacä ingante godönäni ængä bai në eñengä ingante godö apænebo eñente entawëninque tömengä godömenque eñente bacæcäimpä. Në éadämaī ingä guiquënë tömengä wædænque pönī nänö mäincoo inönte mänincoo tömancoo ö ænänī wæcä bai në eñënämaī ingä adobai tömengä wædænque pönī nänö eñente entawënö inönte ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcäimpä.” Mänömainö ante Itota tömengä emiñænäni inänite odömönte apænecä eñënänitapa.

Guiyämö pæpa, ante odömönte apænecä

²⁶ Nōwo inömö öömaque ongönäni inänite godömenque odömöninque Itota iimaī ante apænegacäimpä. “Waocä quiyacä ate awëmö pæ bai inte Wængonguī Awënë Odeye pönö cæcä ate tömengä nempo në quëwënäni awëmö yebæninque bacoo pönī

badänipa. Apænebo eñëedäni. Waocä gönea quiyate ate, ²⁷ woyowotæ mö nñoninque baänæ nñäni ömæmönongä iimö inö iimö inö tömëmö nänö quiyadimö incæ awëmö tä bocate pæpa. Waocä inömö, Æbämë cæte tä bocate pæpa, ante acantawogaa. ²⁸ Edæ onguipo beyænque tömengä nänö quiyadimö incæ tä bocate pædinque æmonga æi cænguimæ baate ate ayæ cænguī yagapa. ²⁹ Yaga adinque, Amiñate cænguī bapa, ante edæ pete ængampa,” ante odömönte Itota apænegacäimpä.

Möotatamö guidimö ante odömönte apænecampa

(Mäateo 13.31-32; Odoca 13.18-19)

³⁰ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Wængonguī Awënë Odeye nempo æbänö quëwënäni, ante mönö quinö odömönte ate eñenguī. Edæ, Inguipoga quinö pæte yebænte bai i adinque, Mäninäni adobai yebænänipa, ante eñengæimpä. ³¹ Iimaī impä. Möotatamö mini ænte quiyamö guidimö pönī i bai wamö mini quiyamö adomonque incæ adobai guiyämö pönī i inömö edæ dæ ampä. ³² Incæte möotatamö inömö tä bocate pædinque möotatawæ edæ ocäñequi doyæ pæwæ bapa. Wii tömäa ocäñequi mini quiyadiwæ bai edæ ocäa inämaī inte möotatawæ inömö edæ nænæ awæ impä. Adinque tömëwæ ibæñömö ayamöidi gänë inömö ponte ongönänipa. Möotatamö guidimö incæ mänömaī pæ bai Wængonguī Awënë nempo quëwënäni inömö wædænque ininäni incæ nanguī yebænguänäni inänipa,” ante Itota odömönte apænegacäimpä.

Inguipoga näni cæi bai impä, ante Itota odömöngampa

(Mäateo 13.34-35)

³³ Ayæ Itota, Wængonguī Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquī, ante eñencædänimpä, ante imæca quëwënäni nänī cæinö ante godömenque nanguī pönī odömöninque godongämæ ongönäni nänī eñenganca apænedinque idæwaa. ³⁴ Mäninonque bai odömönte apænedinque tömënäni inänite cöwë godömenque apænedämaī inongäimpä. Incæte tömengä miñæ në godäni adodänique ongönänite

Itota edonque pönī, Mänōmaī impa, ante tōmānō ante apæ necā ēñengadānimpa.

Itota angā ēñente woboyæ æpæ næ gongæmpa

(Mäateo 8.23-27; Odoca 8.22-25)

³⁵ Mänīōnæ gāwadecæ bayonte Itota tōmengā ēmiñænāni inānite,

—Gāwapæ æmæmāa taocæimpa.

³⁶ Äninqe ömaa ongönāni inānite emö cæte taocæ cædinque tōmengā nānō apænedimodē adopodē ayæ contayongante mantadāni taocantapa. Adinque wadāni wapodē godongāmæ taodānitapa.

³⁷ Tao wogaa goyönāni woboyæ iñontobæ nanguī pönī pæmæninque æpæ mængonta mængonta pōninque gao gao wipodē änēñō,

³⁸ Itota yæmiñæmpo bee podoncate mō ñongantapa. Ömæmoncæcäimpa, ante tao cædinque,

—Awēnē, bete wæncæ cæmompā mō ñōmij.

³⁹ Änāni ēñēninque ñāni ömæmonte ængæ gantidinque,

—Woboyæ, pæmænāmaī imāwe. Gāwapæ incæ cædāmaī næ gongæmāwe.

Ante añongā woboyæ pæmænāmaī iñō gāwapæ incæ næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmænimpā. ⁴⁰ Ayæ tōmēnāni inānite,

—Mīni pōnēegade, quīmæ guiñewēmīni.

⁴¹ Äñongā tōmēnāni ancaī guiñēninque nāmāneque tededinque,

—Æcāmē inte angā ēñente woboyæ incæ æpæ incæ gongæmpa, ante guiñente wægadānimpa.

5

Wænæ wentamō ewocacā tönō nē quēwengā

(Mäateo 8.28-34; Odoca 8.26-39)

¹ İninque Itotaidi mänīi æmæmāa tao godinque Guedatabæ pō ti wæænānitapa.

² Itota mänōmaī pōninque gāwapæ tao ti wæængā adinque onguiñængā wænæ wentamō ewocacā tönō nē quēwengā inongā inte edæ waodānido quēwente tao bee tengantapa. ³ Tōmengā waodānido cōwē nē quēwengā ingante ædō cæte goto winguināni. Daagōmenca incæ tææmō impa goto winguināni. ⁴ Eno

pönō goto wimænte wææ ēno pönō goto wīwate bacæcäimpa, ante ancaa cæyönāni tōmengā daagömē wangō ñæ wangō ñæ cædongäimpa. Æcāmenque incæ tæi piñængā inte tōmengā ingante ænguingā. Edæ dæ änongäimpa. ⁵ Itædē incæ woyowotæ incæ tōmengā änanquidi æite wææ waodānido pō änanquidi æite wææ ocæ emænte pō pō cæte Yæ yæ äninque dicaca nāmā incæ äwænonga äwænonga cæte wencata bai ēñate quēwengäimpa.

⁶ İninque Itota go dibæ pongā adinque tōmengā quingæ pogodo godinque Itota weca ædæ wææninque, ⁷ ogæ tededinque,

—Itota ēñēmi, bitō nē Æibæ Quēwengā Wængonguī Wēmi inōmi incæ quīmæ botō weca pōwēē. Edæ, Ämogate wæcæcäimpa, ante botō imote cædāmaī imāwe, ante nanguī angantapa.

⁸ Edæ tōmengā tæcæ pō bee tēñongante wænæ ingante Itota iīmaī ante äningā inongäimpa.

—Wentamō nē wentamō ewocabi inte ämo ēñē. Bitō waocā baonga guidēmi inte ñōwo tao gobāwe, ante Itota tāno angā ēñente wædingā inte wænæ ñōwo, Cædāmaī imāwe, angantapa.

⁹ İninque Itota,

—Bitō æmōmidō imīi.

Äñongante,

—Tontadoidi tæiyænāni adinque, Deguiönō, änānīpa. Mönitō adobai tæiyæ pönī imönīpa, ante botō emōwo adobai Deguiönō emōmopa.

¹⁰ Ante apænedinque ayæ, Mönitō

imönite wabæca wido cædāmaī incæbiimpā,

ante ancaa angantapa. ¹¹ Mänīñōmō odæ

wængänāidi nanguī ināni eyequei änanquidi a cængönāni adinque, ¹² wænæidi incæ Itota ingante,

—İi odæ wængänāidi weca ämi godinque tōmēnāni baönē guiite quēwēmōnie.

¹³ Ante tedete añönānite Itota Ao angā ēñente wædinque wænæidi wentamō ewocadāni iñōmō tao gote odæ wængänāidi baönē go guiidānitapa. İninque odæncato dote mīido ganca ināni incæ ontacamō cægōninque tōmāne to wæi gāwapæno pogodo wæi guiite becadote capo wænānitapa.

14 Becadote wænāni adinque odæ wængānāidi nē aadināni guiquēnē pogodo wodii wīnonte tōmēnāni quēwēñōmō māo bee tente apænedinque idōmæ māo gode ā gode ā cæte, Itota mǎnōmaī cæcā wæmōnipa, ante apænedāni ēñēninque wadāni, Æbānō cæcāi, ante acæte ante pōnānitapa. 15 Itota weca ponte ayōnāni wēnæidi tōnō nē quēwēningā incæ ñōwo ōnonganque bate weocoo ēñacā inte tæ contate ongongā adinque tōmēnāni, Mōnō Deguiōnō ēnempocā āningā ingampa, ante guīñente wægadānimpa. 16 Nē adināni guiquēnē ñōwo pōnāni inānite apænedinque, Wēnæ ēnempocā iningā ingante Itota æbānō cæcāi, odæ wængānāidi inānite Itota æbānō cæcāi, ante apænedāni. 17 Ēñēninque tōmēnāni wæætē Itota ingante, Mōnitō weca quēwēnāmaī gobāwe, ānāni.

18 Ēñente wædinque wipodē go guicæ cæyongante wēnæidi inte quēwēningā iñōmō, Bitō miñæ māobi goboe. 19 Āñongante Baa āninque Itota,

–Tōmēmi oncōnē gote, Wængonguī Awēnē wēnæidi inānite wido cæcā ōnōmoque baboi aminipa, ante bitō guīdēnāni inānite māo apænebi ēñencædānimpa. Ayæ, Botō wæwente quēwēñōmote tōmengā guēa wæwente bai pōnente pōnō cæcā waa batābopa, ante apænebi ēñencædānimpa.

20 Itota angā ēñēninque wadæ godinque tōmengā Decapodibæ māo, Itota waa cæcā waa batābopa, ante apænecā. Ēñente wædinque tōmānāni, Æ æbānō cæte mǎnōmaī waa bacāi, ante guīñente wægadānimpa.

Gaido wēñængā beyæ cæcæ goyongante

onquiyængā Itota weocoo gampocampa (Māateo 9.18-26; Odoca 8.40-56)

21 Mānīi wipodē guīite tōmengā imæmāa ta ti wæængā ate nanguī ināni acæte ante pō goto goto godāmæ gongænānitapa. Itota ayæ gāwapæ wedeca ongongantapa. 22 Ayæ ongōñongā wacā oodeoidi odōmōincō awēnē inongā inte tōmengā emōwo Gaido iñōmō Itota ingante adinque pōninque tōmengā ōnōwaca gāānē ædæ wæænīnque, 23 tōmengā ingante,

–Botō wēñængā baquēcā iñōmō edæ dobæ wæncæ cæcampa cæbii. Bitō ponte tōmengā ingante gampobi waa bate quēwencæcāimpa, ante nanguī angantapa.

24 Gaido mǎnōmaī angā ēñēninque Itota wæætē tōmengā miñæ gocantapa. Idōmæ goyongante nanguī ināni bee tente goto goto pōnāni. 25 Īninque godāmæ ongōnāni tōnō onquiyængā adocanque wantæpiyæ dote wadepo iñonte wepæ wantæ bidāmaī cōwē wææ wæwēningā inte adobai ponte tōmēnāni miñæ gocantapa. 26 Doyedē iñōmō onquiyængā waa bawēnencæte ante cædinque tōmengā quincōo tōmancoo eyepote pædæ godongā æninque dotodoidi tæiyænāni cædāni caate wæcā incæte tōmengā waa bawēnēnāmaī inte godōmenque wēnæ wēnæ bate wædongāimpa.

27 Mǎnōmaī quēwente wæyongante wadāni, Itota mǎnōmaī cæcampa, ante tēdedāni ēñente wædinque tōmengā ñōwo goto pōnāni tōnō pōninque Itota ōnōñabæca inō ponte weocooque godō gampocantapa. 28 Edæ, “Tōmengā weocooque gampote waa bawēnēmote,” ante pōnēningā inte, 29 tōmengā godō gampoyongā wepæ nānō gowete wæwēnimæ wantæ bi ate tōmengā, Wantæ biwēnēmopa, ante ōnōwēnenque pōnengantapa. 30 Itota iñōmō, Æ, tæi piñænte botō entawēnō incæ edæ wacā beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwēnente awædō, āninque goto gongænāni tæcæguedē næ gongænīnque dadi emænte cōwā adinque,

–Botō weocoo æcānō pōnō gampodaī, angantapa.

31 Āñongante tōmengā nānō nē emiñænāni guiquēnē,

–Ēnodāni pōnānipa aquīmii. Æcānō gampodaī, ante āmii.

32 Wææ ānāni incæte tōmengā, Æcānō botō imote wede pōnēninque gampodaī, ante godōmenque tōmāo cōwā cōwā acantapa. 33 Ayongante onquiyængā guiquēnē, Wampo bawēnēmopa, ante pōnēningā inte nanguī guīñēninque do do wāate wædinque Itota weca ponte ædæ wææncate tōmānō ante tōingā apænecā ēñengantapa.

34 Apænecā ēñēninque Itota wæætē,

—Onquiyæmi eñëmi. Bitö wede pönëno beyæ edæ wampo bawënemipa. Ñowo edæ wädämaï inte waa godinque nö bawënente quëwëe, angantapa.

³⁵ Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë Gaido oncönë quëwënäni mäniñedë pöningue edæ Gaido ingante apænedänitapa.

—Bitö wengä iñömö ñowo æmæwo wængampa cæbii. Ñowo Awënë në Odömongä ingante quïnante godömenque angüü.

³⁶ Ante ponte añönänite Itota tömënäni æbänö tededäni ante eñënämaï inte bai cædinque oodeoidi odömöincö awënë Gaido ingante apænedinque,

—Guiñänämaï inte önonque wede pönëe, angantapa.

³⁷ Ayæ godongämæ ongönäni inänite, Ee ongödäni, äninque Pegodo ingante, Tantiago tönö Wäö näna caya inate mänimpodänique inänite ænte gocantapa.

³⁸ Tömënäni tönö godinque Itota tömënäni odömöincö awënë oncönë ponte ayongä mänincönë woadäni nanguï cægöningue edæ Ca ca wædinque ogæ tedete Yæ yæ änäni acantapa. ³⁹ Adinque Itota oncönë guïdinque,

—Quïmæ ogæ tedete cægöwëminii. Quïmæ Ca ca wæminii. Iñæmpa iñömö wëñængä wodi edæ wii æmæwo wængantapa. Edæ mö ñongampa.

⁴⁰ Ante apænecä eñëninque tömënäni, Angantedö amïni, ante tömengä ingante badete todänitapa. Itota wæætë edæ, Gä goedäni, angä oncodo tao godänitapa. Ininque wëñængä wæmpo tönö wäänä inate Itota tömengä miñæ në pöninäni tönö mänimpodänique inänite ænte manguicä wëñængä wodi näno öñoncönë wäänë guïdänitapa. ⁴¹ Wëñængä wodi ingante Itota pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmæninque,

—Tadita cömi, äninque mönö tededö, “Wëñæmi onquiyæmi ængæ gantibi,” angantapa.

⁴² Angä eñëninque wëñængä baquécä dote wadepo eñadingä inte dobæ ængæ gantite dao dao gocä. Adinque tömänäni ancai guïñente wädänitapa. ⁴³ Itota wæætë,

Botö æbänö cæboo, ante mïnitö mäo apænedämaï iedäni. Äninque edæ wëñængä beyæ cængui angä godöna cængantapa.

6

Näatadeta iñömö ponte Itota apænecampa (Mäateo 13.53-58; Odoca 4.16-30)

¹ Itota wadæ godinque tömengä miñæ në godäni tönö tömengä näno pægaiñömö pongadänimpa. ² Ayæ, Guëmanguïönæ impa, äninque Itota tömënäni odömöincönë go guïdinque tæcæ odömonte apænecä eñëninque mäniñömö ongönäni nanguï inäni guïñente wædinque näni caboque tededänitapa.

—Iñgä iñæmpa ædö cæte nanguï eñente apænecä. Æbänö cæquü, ante æcänö tömengä ingante godö odömongä adinque tömengä mänömaï bamönengæ cæcä, ante eñencæte ante wæmönipa. ³ Iñgä iñæmpa mönö awæmpa në timöwengä imaingä inte bamönengæ mänömaï cæcampa, ante awædö. Edæ Mäadiya wengä inongä inte tömengä iñömö önönänique mëmö ingampa. Tantiago tönö Ootee, Codaa tönö Timönö tömënäni mëmö inämaï ingantawogaa. Tömengä biwinqueidi incæ mönitö tönö wii ongönäni atamöö.

Ante pönente wædinque tömengä beyæ ante piinte badänitapa. ⁴ Ininque piinte badäni adinque Itota wæætë angantapa.

—Iñæmpa, Wængongui beyæ në apænecä inte tömämæ gote apæneyongante tömengä ingante waa adänipa. Wæætë tömengä näno pægaiñömö ponte apæneyongante mäniñömonque wæætë wiwa adänipa. Tömengä näno guïdänäni tönö tömengä oncönë owodäni tönö mänimpodänique tömengä ingante wiwa adänipa töö.

⁵ Äninque Itota adopoque adopoque gampocä waa badänitapa. Mänömaï wædænque cædinque tömengä, Ædö cæte gomonga cæquïmoo. ⁶ Äninque, Mïni pönëgade. Quïnante pönänämaï imïni, ante wægacäimpa.

Wængongui Awënë ingantedö ante apæneedäni, ante Itota angä godänipa (Mäateo 10.5-15; Odoca 9.1-6)

Ayæ wayömö nāni quēwēñömö wayömö nāni quēwēñömö māo odömöninque Itota apænecä eñengadānimpa. ⁷ Ayæ, Dote ināni, nāni ānönāni inānite aa pecä pönāni ininque, Nōwo mīnitō æmænō mēmīnaa æmænō mēmīnaa goyōmīnite botō pönō cæbo ate mīnitō awēnēidi bai badinque edæ wēnæidi wentamō ewocadāni inānite nē āmīni incæmīnimpa, ante da godongä godānitapa. ⁸ Ayæ, Īmaī cæedāni, angantapa. Mīnitō taadō godinque ongontoque mīni nææntoque næænte goedāni. Cænguī incæ māincoo da wenguincade incæ ænāmaī inte godinque tigitamō ononcamoncadēdē da wēnāmaī inte omæpomīni goedāni. ⁹ Awæncata mīni ewataque ewate weocoo mīni eñacooque eñadinque wacoo ænāmaī goedāni, angantapa. ¹⁰ Ayæ godōmenque ānīnque Itota,

—Godinque æcōnēnō tāno go guimīni owodinque mīnitō wayömö mīni go quēwēngūngā mānincōnenque go guī go guī cædinque quēwēedāni. ¹¹ Æyōmōmē goyōmīnite wadāni, Pōedāni, ānāmaī inte mīnitō apænedō ante wīī eñēnāni wædinque mīnitō wæætē tōmēnāni inānite emō cæte iīmānō ante goedāni. Mīnitō iñæmpa, Pōedāni, ānāmaī imīni adinque mōnitō gomōni tamēñedāni, ante odōmoncæte ante mīnitō onōwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedāni.

¹² Ānīnque Itota tōmengä emīñænāni inānite, Nōwo goedāni, ānīnque da godongä godānitapa. Godinque tōmēnāni wabæca quēwēnāni inānite māo, Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædinō ante wæwente pōnēnīnque ñimpo cæedāni, ante māo apænedāni eñēnānitapa. ¹³ Wēnæidi nanguī ināni inānite wido cædānitapa. Ayæ waodāni nanguī ināni wēnæ wēnæ inte wædāni iñōnānite oginguipæ oni oni paadāni ate waa bagadānimpa.

*Wäo æpænē nē guidōnongä wængampa
(Mäateo 14.1-12; Odoco 9.7-9)*

¹⁴ Itota emōwo ante apænedāni eñēnīnque tōmāmæ quēwēnāni do eñēnīnque gode ä gode ä cæte tedeyōnāni Edode pancabaa awēnē odeye incæ, Itota æbānō cæcää, ante eñengacāimpa. Īnīnque tōmengä iñōmō,

—Æpænē nē guidōnongä Wäo wodi dobæ wænte ñāni omæmōningä inte iingä Itota iñōmō imaingampa. Mānīnō beyænque tōmengä tæi pīñænte entawēnongä inte nē nanguī cæcä ingampa, ante pōnēmopa, angantapa.

¹⁵ Ayæ wadāni,

—Ediya wodi imaingampa.

Ante tedeyōnāni wadāni wæætē,

—Wængonguī beyæ nē apænegaināni bai tōmengä adocä imaingampa.

¹⁶ Ante tededāni eñēnīnque Edode iñōmō,

—Botō nē wangō tamencadongä Wäo wodi adocä incæ edæ ñāni omæmonte a ongōmaingampa, ante wædongäimpa.

¹⁷ Wäo wodi iñōmō iīmāi wængacāimpa.

Do iñedē awēnē Edode nānō tōniñacä Pedipe ayæ mīingä iñongä Pedipe manguiwēningä Ædodiya ingante Edode iñōmō, Botō nānōgængä bacæcāimpa, ante o ænte mongä. Īnīnque tōmengä adocä Wäo wodi ingante bæi ongonte goti winte tee mōnedongäimpa. ¹⁸ Edæ Wäo iñōmō nānō caate wænguinque Edode ingante iīmānō ante do wææ āningä inongäimpa. “Edode eñēmi, Wængonguī nānō angainō bai eñēnāmaī inte bitō tōniñacä nānōgængä ingante edæ manguiwēmipa tōö.”

¹⁹ Ante wææ angä eñēnīnque Ædodiya guiquēnē Wäo nānō ānīnō beyæ cōwē pīinīnque tōmengä ingante wænoncæ cæcä incæte ædō cæte tōmengä ingante wænungūngä. ²⁰ Edæ, Wäo tæiyæ waemō onguīñængä inte nē nō cæcä ingampa, ante do eñēnongä inte Edode iñōmō Wäo ingante edæ guīñente wædongä inongäimpa. Īnīnque tōmengä ingante edæ wææ gompodongäimpa. Ayæ Wäo apænecä eñēnīnque Edode, Angä eñente æbānō cæquīmoo, ante nanguī wæcä incæte tōmengä ingante eñēnīnque todongäimpa.

²¹ Īncayæ ate Edode nānō eñagaiōnæ iinque bayonte Ædodiya, Æonædō wænungūmoo, ante nānō āniōnæ eyepæ batimpa. Edode iñōmō, Māniōnæ bai eñagaboimpa, ante ææmæ cædinque wente ængä ate tōmengä mīñæ awēnēidi tōnō tontadoidi awēnēidi tōnō Gadideabæ quēwēnāni awēnēidi tōnō tōmānāni becæ pōnānitapa.

²² Ponte bete cængōñōnāni Ædodiya wengä

baquecä incæ tæcæguedë pö gongænte tode pete äwacä adinque awënë odeye Edode tönö godongämæ ongönäni nanguï todönänimpa. Ìninqe baquecä ingante Edode änongåimpa,

—Waa pönï bitö tode pete äwadi beyænque bitö quiëmë ante æinente ämi ate botö ëñente da pönömo æe.

²³ Äninqe ayæ godömenque äninqe, Wængonguï ëñëñongä nöingä ämopa, änongåimpa. Quiëmë impa bitö æinëmi botö tömäa edæ do godömo æncæbiimpa. Edæ bitö æinente ämi ìninqe botö awënë odeyebö ìnömo inte botö ënempodö incæ edæ tæcæ pä cæte pönömo æmaïmipa.

²⁴ Angä ëñëninque taodinqe,

—Badä ëñëmi, quïnö anguïmoo.

Äñongante wäänä edæ do,

—Botö ìlmaï ämopa, änantapa. Wäö æpænë në guidongä ocabo wangö tomencate pædæ pönömi æmoe, ancæbiimpa, ämopa.

²⁵ Änä ëñëninque awënë weca do ponte guiddinqe baquecä wæætë,

—Wäö æpænë në guidongä ingante wangö tomencate tömengä ocabo ìni coyomënætaca cö cæte do pönömi æmoe.

²⁶ Angä ëñente wædinque awënë odeye ìñömö, Æ ëñente awædö. Quïnö ñöwo cæquïmoo, ante nanguï wædongäimpa. Incæte tömengä, Botö ìñæmpa godongämæ becönäni ëñëñönänite, Wængonguï ayongä cöwë godoncæboimpa, ante në äñimo inte edæ ædö cæte ñöwo Baa anguïmoo. ²⁷ Ante pönente wædinque tömengä nänö äñinö, Cöwë godonguï impa, ante pönëninque Edode wæætë në wænongå ingante, Bitö godinque wangö tomencate æente mämömi ængæe. ²⁸ Angä ëñëninque në wænongå wæætë tee mönincönë gote guiddinqe Wäö ingante wangö tomencacä wængantapa. Ayæ Wäö ocamö ìni coyomënætaca cö cædinque baquecä weca æente mämö pædæ pönongä æninqe baquecä wæætë wäänä ìnante godongä ænönäimpa.

²⁹ Mänömaï wængäimpa, ante gode äñäni ëñente wædinque Wäö wodi tömengä miñæ në godinäni incæ pöninqe tömengä baö ìni æente mäo daga wengadänimpa.

5.000 ganca ìñäni ìñänite Itota godongä cæñänipa

(Mäateo 14.13-21; Odoca 9.10-17; Wäö 6.1-14)

³⁰ Mänü Itota në nänö da godöninäni ìñömö ocæ ëmænte ponte godämæ gongænte, Mänömaï cætamönipa. Mänömaï odömonte apænemöni ëñëñänitapa. ³¹ Ante apænedänitapa. Ayæ, wadäni nanguï owentædæ pänta owentædæ pänta wææ cægönäni adinque tömënäni ædö cæte cæquïnänii. Cænguï incæ ædö cæte cænguïnänii. Adinque Itota,

—Minitö adomïnique botö miñæ önömæca gote wædænque guëmædäni, angantapa.

³² Angä Ao ante tömënäni adodänique Itota miñæ wadæ godinque önömæca gocæte ante wipodë wææ contate wogaa godänitapa. ³³ Goyönänite wadäni guiquënë, Itotaidi incæ godänipa, ante adinque wacönë ta wacönë ta godinque tæiyænäni tee ta tee ta go ömaaque oo pänta pogodo gote do edæ pöninqe a ongönänitapa. ³⁴ Ayæ wipodë wogaa mämö tæcæ æænoncadoyönäni Itota ìñömö ti wæænte ayongä nanguï ìñäni do ponte a ongönäni acantapa. Tömënäni në aacä dæ äñongä obegaidi quëwenguïnämaï ìñäni inte adodänique ongönäni bai ìñäni inte wæwënänipa, ante pönente tömengä tömënäni tönö godongämæ wæwente bai pönengantapa. Ìninqe nanguï odömonte apænecä ëñëñänitapa. ³⁵ Ayæ gäwadecæ bayö Itota miñæ në godäni tömengä weca ponte äninqe,

—Ñöwo wëmö bacæ cæpa cæbii, äñänitapa. Ayæ, Önömæca incæ cænguï dæ ampa.

³⁶ Ìñäni ìñänite ämi idömæ owodäni weca godinque ayæ nanguï ìñäni nänii quëwëñömö godinque cænguï godonte cænguïnänie.

³⁷ Äñönänite Itota wæætë,

Minitö wæætë godömïni cæncædänimpa, ämopa.

Äñongante,

—Æ, ënodäni ìñäniyaa. Ìñæmpa ocho apäicä cæte beyæ paga æinta æninqe mänimpota päö ante godonte æninqe edæ wü eyepæ ìmampa. Mönitö wadæ gote mänimpota beyæ päö godonte æninqe

iñömö godongämæ ongönäni inänite godömöni cænguñänii, ämitawoo.

³⁸ Ante wæyönänite Itota,

—Päo æpodö nææmīnii. Acæ goedäni.

Angä ate pöningue,

—Päo önompo æmæmpoque gæyæ mæa pöni mæ ongompa.

³⁹ Ante apænedäni eñëningue Itota godongämæ mæ ongönäni inänite, Nöwo mīni cabo mīni cabo gaguimāa tæ contaedäni. ⁴⁰ Angä eñëningue pancadäniya tiëe ganca nāni cabo nānēnē pancadäniya tincoenta ganca nāni cabo nānēnē tömänäni nāni cabo nāni cabo tæ contadänitapa. ⁴¹ Tæ contadäni ate päo önompo æmæmpoque gæyæ mæa æningue öönæde inö æmō adinque, Wængongui, bitö waa pönömi ænte cæmönipa, ante apænedinque päo pä pä æ cædinque tömengä, Nangui inäni cænguī ante ænte mæo cō cæedäni, ante tömengä miñæ nē godäni inänite pædæ pönongä æningue mæo cō cædänitapa. Ayæ gæyæ mæa iñonte adobai æningue tömengä tömänäni inänite di mæñæ di mæñæ cæcä æningue cænänitapa. ⁴² Æningue tömänäni tömo pöni cænäni, ⁴³ ate edæ tömengä emiñænäni päo tönö gæyæ nāni ao mænte ñönöni ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æ da da wente æningue otodē önompo tipæmpoga go mentodēa cænguī eyede da wænäni contagatimpa. ⁴⁴ Nē cænäni iñömö onguñænäni edæ tinco mīdo ganca mänimpodäni nangui inäni nāni wencabo cængadänimpa.

Itota yædopæ dao dao gocampa

(Mäateo 14.22; Wäo 6.16-21)

⁴⁵ Itota ayæ do tömengä nänö nē emiñænäni inänite, Ægodödäni. Minitö täno wipodē guiite æmæ wedeca Betaida tao goyömini botö wæætē wadäni nē cænänäni inänite ämo godäni ate pömoedäni. ⁴⁶ Angä Ao ante tao goyönäni tömengä wadäni inänite wæætē angä godäni ate adocanque ongonte Wængongui ingante apænecæte ante änanquidi æicantapa. ⁴⁷ Ayæ wëmö bayö tömēnāni tæcætibæ wogaa goyönäni tömengä adocanque ömaa ongonte ayongä, ⁴⁸ tömengä nänö emiñænäni wiyate taocæ cæyönäni edæ woboyæ nangui pæmænte pönömenque

ænte pö ædö cæte goquñänii. Adinque tawadiya nänö peyedē edæ tæcæpæ pöni i gäwapæ wænömēnæcapæ inö edæ Itota iñömö æpæno yædopæ dao dao obo ponte wodo pænta gocæ cæcantapa. ⁴⁹ Yædopæ edæ gocä gomö adinque tömēnāni Yæ äningue, Waocä wænte babæningä wabänö cægongä, ante wædänitapa. ⁵⁰ Edæ tömengä ingante adinque tömänäni ancai guiñente wædänitapa. Tömengä iñömö tömēnāni inänite do apænedinque,

—Ee piyænē cæte guiñenāmai iedäni. Botö imo apa guiñewēmīnii.

⁵¹ Äningue wipodē pö guiicä ate woboyæ incæ næ gongæ pæmænāmai batapa. Ba adinque tömēnāni godömenque guiñëningue, Quinante mänömai cæ, ante wædänitapa. ⁵² Edæ, Itota æbänö iñontobæ päo nangui pöni pönö badongä, ante nē adināni incæte tömēnāni mīmō ömæde inäni inte bai wiī pönente wægadänimpa.

Caate wædäni inänite Itota cæcä waa badänipa

(Mäateo 14.34-36)

⁵³ Ayæ æmæmāa taodinque tömēnāni Guënetadetebæ ti wææningue wipo ñä cæmencadänitapa. ⁵⁴ Mänömai ti wæænte ñä cæmencayönäni mäniñömö quëwēnāni guiquēnē, Tömengä Itota ingampa, ante do adänitapa. ⁵⁵ Ante adinque mäniömæ tömāo pogodo godinque wænæ wænæ wæwēnāni inänite ñönæmpado ñö cædinque, Itota æyömönö ongongäa, ante eñëningue tömēñömö tömengä nänö ongöñömö do ænte pönänitapa. ⁵⁶ Ayæ wadäni nāni nangui pöni quëwēñömö incæ wædænque nāni quëwēñömö incæ idömæ incæ, Itota ædömē gocäa, ante adinque wadäni wæncæ cædäni inänite mäniñömö ænte mämö taadö wedeca ñö cædäni öñönänitapa. Inäni wæætē tömengä ingante, Bitö weocoo yæwedecooque ämi gampote waa bamönie. Ante wæyönänite, Ao angä eñente nē gampo gampo cædänique tömänäni waa inäni bagadänimpa.

7

Mimöno tao godi beyænque waocä wentamö ewocacampa

(Mäateo 15.1-20)

1 Ayæ Paditeoidi tönö nē wææ odömönäni tönö pancadäniya Eedotadēē quēwente māniñedē Itota weca ponte godongāmæ gongænte ayönäni, 2 Itota miñæ nē godäni pancadäniya mem-podāmaï inte wentamö empote cænäni adänitapa. 3 Edæ dodäni, Önompo ædæmō mempoïnänique cæncædänimpa, ante näni wææ angainö ante Ao äninque, Bapogabo cæte wæcæ wæ, ante Paditeoidi tönö oodeoidi tömänäni ancaa mem-pote ate cænönäni inänipa. 4 Ayæ, Ædæmō äadänique cænguïnäni inänipa, ante pönëninque oodeoidi näni godonte æiñömö gote pöninque ædæmō äate ate cænänipa. Ayæ dodäni godömenque nanguï näni wææ angainö ante pönente Ao ante cædinque tömënäni owæta cængæ tiguicade awæmpa tömancoo ancaa mënongate quëwënänipa. 5 İninque dodäni näni wææ angainö ante Ao ante tömänö ante eñente cæte quëwënäni inte Paditeoidi tönö nē wææ odömönäni ñowo iñömö Itota ingante edæ piinte äninque,

–Bitö miñæ nē godäni iñömö quïnante dodäni näni angainö ante eñënämaï inte wentamö nampote cænguï cænänii.

6 Ante piïnäni wædinque Itota wæætē,

–Minitö guiquënë waa cæmini inte bai nē änewëmini iñöminite mini cædö ante Wængonguï iïmaï apænecampa, ante Itaiya wodi nöngä ante yewæmongacäimpa.

“İinäni iñömö botö imote önöneque waa apænete bai tededäni incæte, tömënäni mimöno æmæ pönente edæ gobæ ongonte bai inäni awædö.

7 Ayæ botö imote waa ate bai ædæ wæænte tededinque, Wængonguïmi imidö angüënë, ante apænedäni incæte tömënäni botö imote önönquedö ante cædänipa.

Waadänique näni wææ änönö ante odömonte apænedänipa töö.”

Ante Wængonguï piingampa, ante yewæmongacäimpa.

8 Edæ Wængonguï, İïmaï cæedäni, ante nänö wææ angainö ante Baa änimini inte minitö waodänique näni änewënö ante Ao ante cæminipa töö, angantapa.

9 Ante apænedinque Itota godömenque,

–Minitö dodäni näni angainonque ante eñente cæcæte ante cædinque Wængonguï

nänö wææ angainö ante wido cædinque dicæ waa cæminiyaa. 10 Möitee wodi, “Bitö Wæmpo ingante bitö badä inante waadedinque waa cæe,” angacäimpa. Ayæ, “Waacä wæmpocä ingante wäänä inante piinte wënæ wënæ angä ininque minitö tömengä ingante wænömini wæncæcäimpa,” ante wææ ante yewæmongacäimpa. 11 Incæte minitö iïmainö ante wææ cæminipa. Waacä mæmpocä ingante waa cæquëngä iñongante wäänä inante adobaï waa cæquëngä iñongante minitö wæætē wææ äninque, Bitö wæmpocä ingante wäänä inante apænedinque iïmaï ante apænecäbiimpa, änewëminipa. Bitö, “Mæmpo, bitö quï, ante, Badä, minö quï, ante do botö pönongüënëncæ ñowo wæætē Wængonguï ingante do edæ godonte impa,” ante, Codobänö näni änö impa, ante apænecäbiimpa. 12 Äninque minitö Wæmpo beyæ wäänä beyæ nē cæquëngä ingante wææ ämini beyæ tömengä wii cæcampa. 13 Mänömaï cædinque minitö dodäni näni angainö mini Ao ante æninonque ante eñëninque Wængonguï nänö angainö ante edæ, Önöneque impa, ante bai cæminipa töö. Ayæ adobaï wapiticæ äninque minitö wadö wadö cædinque wënæ wënæ cæminipa töö, ante Itota apænecäimpa.

14 Ayæ nanguï inäni inänite Itota aa pecä pöñönänite apænecantapa.

–Minitö tömämini iminite apænebo eñëninque ocaidē pönente ædæmō eñëedäni.

15 Quincoomē yabæque ongoncoo incæ waocä önönē guidi beyænque tömengä mimö dicæ wentamö entawengüingää. Wæætē mimönē wiwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque mimö wentamö mongængampa, ante apænebo eñëedäni.

16 Eamonca ongonte eñëedäni.

Ante apænedinque Itota nanguï ongönäni inänite emö cæte oncönē gote wäänē guicä ate tömengä nänö nē emiñænäni guiquënë, Mänömainö ante odömonte apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitapa, ante eñencæte ante wæmönipa. 18 Ante wæyönänite Itota,

—Minitö incæ ocai ömæcadäni bai inömini inte eñenāmaī iminitawo. Cænguī incæ waocä mīmönē guiipa wentamö ewocaquingää. ¹⁹ Edæ wīi mīmönē guiipa. Wæætē cæncadē guite goiwaa ogä mente wido cæquinque i apa änewëminii.

Mänömainö äninque Itota, Tömää cænguī waëmö impa, angacäimpa. ²⁰ Äninque godömenque,

—Mīmönē wīwa pönëninque nänö tao godincoo beyænque waocä wentamö ewocacampa. ²¹ Edæ mīmönē nänö entawente taodinö beyænque waocä önöwëninque wënæ wënæ ante pönengampa. Mīmönē towëinente nänö pönëno beyænque waocä godö towente quëwengampa. Mīmönö äinente wædinque wacä qui awëmö ængampa. Mīmönē nänö piinte pönëno beyænque godö wænongampa. Nänöogængä ināmaī iñongante waocä mīmönē towëinente nänö pönëno beyænque godö mongampa. ²² Mīmönē nangui äinente wædinque mäincooque ante pönëwengampa. Mīmönē nänö taodi beyæ wacä ingante piinte cæcampa. Mīmönē pönëwëninque, Wacä edæ oda cæcädänimpa, ante babæ cæcampa. Wiwa nänö pönëwënö beyænque quingämë bai cæte quëwengampa. Mīmönē nänö piinte adö beyæ waocä, Wacä bai ñænæmo pöni bacæboimpa, ante cæcampa, ayæ wacä ingante godö wënæ wënæ ante babæ angampa. Mīmönē nämä ante waa ate nänö pönëno beyænque, Tömëmoque waëmö imopa, ante nämä waa acampa. Mīmö ömædengä inte eñenāmaī cæte önonque quëwengampa. ²³ Mänii wīwa cæpāmo tömämāmo mīmönē nänö pönëno beyænque waocä wentamö ewocacampa, ante Itota apænecacäimpa.

Onquiyæ oodeo ināmaī inte Itota ingante pönente angä

(Mäateo 15.21-28)

²⁴ Mäniiñömö quëwente godinque Itota Tido eyequei gogacäimpa. Ayæ, Awëmö guite owoyömo wadäni adāmaī incädänimpa, ante pönëninque oncönë pö wäänë guite ongongä incæte ædö cæte wīi aquinānii. ²⁵ Edæ, Itota owocampa, ante do tededäni eñëninque wacä wäänä, Botö wengä

onquiyængä iñömö wënæ nē wentamö ewocacä ingante enempocampa, ante wædinque Itota weca ponte ædæ wæænte apænecantapa. ²⁶ Itota eñëmi. Wënæ botö wengä tönö nē quëwengä ingante wido cæquimi, angantapa. Mänii onquiyængä Tidopënitabæ nē eñagaingä inte guidiego tededö nē tedecä inongä. ²⁷ Adinque Itota, Wīi oodea onquiyængä inongampa, ante wædinque angantapa.

—Wënäni cænguī inguënë waocä dicæ quintamöidi cænguī ante wææntodonguingää. Bitö edæ wabi iñömite botö bitö beyæ ædö cæte cæquimoo.

²⁸ Äñongante,

—Awënë iñæmpa wëñænäni cænguī cæninque eyepodäni wæænte ænömengadæmpa inö öñöñö quintamöidi ade cæmpa.

²⁹ Ante apæneyongä Itota,

—Bitö nö apænedimi inte waa gocæbiimpa. Wënæ bitö wëñængä nänö wädö incæ dobæ edæ emö cæte wadæ gotimpa.

³⁰ Angä eñëninque oncönë go guite ayongä tömengä wëñængä önonganque bate möimoga ongongä agacäimpa.

Babetamoncacä ingante Itota waa cæcampa

³¹ Mänii Tido gote quëwëninque Itota wadæ godinque Tidöo wodo pänta gocanque go Gadideapæ wedeca poncæ cædinque Decapodibæ yaatænque pongantapa. ³² Gadideapæ wedeca pongä adinque wacä önömonca babetamoncacä inte önöne wapiticæ tedecä ingante Itota weca ænte pöninque, Gampo cæbi waa babaingampa.

³³ Äñönäni Itota babetamoncacä ingante nänëne ænte godinque önömonca pædæ guipomoncactapa. Ayæ nämä önonpo towæ tänompodinque wapiticæ tedecä ingante godö gampo cæguënëwacantapa. ³⁴ Ayæ öönæde inö æmö adinque öö guëmante äninque babetamoncacä ingante, “Epata,” äninque mönö tededö, “Önömonca wi æmoncabäwe,” angantapa.

³⁵ Äñongä edæ önömonca tee mömoncate bai ini wi ænete bai badinque önonguënëwa ñimæncæguënëwa gote bai cæguënëwadinque töö tedecantapa. ³⁶ Itota, Botö cæbo nē adimini inte gode änāmaī iedäni, äninque ancaa angä incæte nē adinani iñömö

godömenque nanguï gode ä gode ä cæte tededäni ³⁷ Eñente wædinque tömänäni nanguï guiñëninque, “Edæ önömonca babetamonca ininäni inänite Itota cæcä ate önömonca eñënäni badänipa. Önöne babetade ininäni inänite cæcä ate önöne tededäni badäni atamönipa. Tömää edæ waa cæcä ingampa,” ante nanguï tedete wægadänimpa.

8

4.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäateo 15.32-39)

¹ Mäniñedë wadäni tæiyæ pönï inäni ponte eñëñönäni tömënäni cænguï dæ ä adinque Itota tömengä miñæ nê godäni inänite aa pecä pönäni ate,

² —Inäni botö weca ongönäni iñömö meönaa go adoönæque iñonte botö weca ongöñönäni tömënäni cænguï ömæpodäni badäni ate wædinque botö tömënäni tönö godongämæ wæte bai nanguï pönëmo imopa. ³ Cænämaï inte gue ænente wæyönänite botö, Oncönë goedäni, ämo gote bai tömënäni edæ idömæ godinque tepæ gæwæninque edæ nangæ badinque bocæ bocæ cæte wæcædönänimpa. Edæ pancadäniya gobæ quëwente pönäni abopa.

⁴ Ante apænecä eñente wædinque tömengä miñæ nê godäni wæætë,

—Inæmpa önömæca incæ päö impa æninque godömöni cænguïnänii.

⁵ Ante wæyönänite Itota,

—Päö æpodö nææmïni. Äñongante,

—Önompö æmæmpoque go mäa mä on-gompa.

⁶ Ante apæneyönäni Itota godongämæ nanguï ongönäni inänite angä onguipoiya tæ contadänitapa. Ayæ päö önompö æmæmpoque go mäa näni næænincoo pædæ godönäni æninque tömengä Wængonguï ingante, Bitö waa pönömi cæncæmönimpa, ante apænedinque pä æninque tömengä miñæ nê godäni inänite, Pædæ godö pædæ godö cæmïni cæncædänimpa, ante godongä æninque wadäni inänite godäni ænte cænänitapa. ⁷ Ayæ gæyæ mäa pönï næænänitapa. Mänii näni næænï æninque Wængonguï ingante

apænedinque adobaï angä pædæ godö pædæ godö cædäni. ⁸ Æninque tömö pönï cænänitapa. Ayæ idæwaa cænäni ate tömënäni pä ænte näni cænte ñönönï ee öñoncoo wente æninque Itota miñæ nê godäni otodë pönö da wënanitapa. Ininque önompö æmæmpoque go mentodëa cænguï eyede contagatimpa. ⁹ Nê cænäni iñömö onguïñænänique ante tee mam-pote coatodo miido ganca bai inäni inte ongönönänimpa. Ininque cænäni ate Itota angä wadæ godänitapa. ¹⁰ Godäni ate Itotaidi do wipodë guii contate cæwodinque imæmäa pöninque Dadämänotabæ pon-gadänimpa.

Mä cæte odömömi amönie, ante Paditeoidi änänipa

(Mäateo 16.1-4; Odoca 12.54-56)

¹¹ Itota pongä adinque Paditeoidi ponte bee tæninque tömengä ingante, Æbänö cæbii, æbänö ämii, ante ancaa änänitapa. Ayæ, Mönö ämö eñente tömengä oda cæbaingampa, ante cædinque Itota ingante apænedinque, Bitö, Pönencædänimpa, ante öönædë mä cæi bai cæbi amönie. ¹² Änäni eñëninque Itota, Ancaa änäni awædö, ante wæwente badinque öö öö ante guëmangantapa.

—Inæmpa ñöwomïni, Mä cæte odömömi adinque pönëmaimönipa, ante ancaa ämïni awædö. Näwangä ämö eñëedäni. Nöwomïni iminite mä cæte odömönämaï ingæimpa.

¹³ Ante äninque tömënäni inänite ëmö cæte godinque wipodë guii æmæmäa taocæ cæte cæwodinque wadæ gocantapa.

Wapiticæ apænedäni eñëninque gomö aedäni, angampa

(Mäateo 16.5-12)

¹⁴ Mänii æmæmäa näni tao gocæ cæyedë tömengä miñæ nê godäni guiquënë päö wii pönente ænämaï inte godäni ininque päö adoque pönï näni wëenëñedë ñönöninque wipodë öñompa. ¹⁵ Itota iñömö mänii päö tömënäni näni ænämaï inö ante wii tededinque wadö ante pönente apænecantapa.

—Päö yedæ æmpoqui, ante Paditeoidi tönö Edode näni da wente cæi ate gomö aedäni. ¹⁶ Angä eñente wædinque tömengä nänö nê emiñænäni wæætë näni caboque tedinque, Päö ænte pönämaï

imöimpa, ante Itota wabänö mänömaï beyæ ämaingampa.

17 Ante nämäneque tededäni wædinque Itota wæætë tömënäni inänite,

—Päo ænämaï inte mïni pöninö ante quïmæ tedewëminii. Botö päo ante dicæ wæbogaa. Nanguï cæbo adimïni inte mïnitö ayæ ëñënämaï imïnitawo. Edæ mïmö ömædëmïni inte tedewëminipa, ante awædö.

18 Edæ awincaque adinque ayæ adämaï imïnitawoo. Önömoncaque ëñëninque ëñënämaï imïnitawoo. Edæ botö æbänö cætabopa, ante adimïni inte edæ wïi pönëmïnitawo. 19 Päo önömpo æmæmpoque botö pä ænte godöni incæ tïncö müido ganca inäni nani cænte ñönöni ee öñöñonte æpotodënö cænguï wente æmïinii.

Äñongante,

—Önömpo tipæmpoga go mentodëa.

20 Ayæ päo önömpo æmæmpoque go mëa guiquënë coatodo müido ganca inäni nani cænte ñönöni ee öñöncoo æpotodënö cænguï wente æmïinii.

Äñongante,

—Önömpo æmæmpoque go mentodëa.

21 Apænedäni ëñëninque tömengä edæ,

—Iñæmpa Tadoteoidi tönö Paditeoidi wapiticæ ante nani odömonte apænedö ante botö, Gomö aedäni, ante wææ ämopa, ante mïnitö ayæ ëñënämaï imïnitawoo, angacäimpa.

Betaida iñömö babetamongä ingante gampomongampa

22 Mäninö godinque Betaida iñömö pönäni adinque wadäni babetamongä ingante Itota weca ænte pöninque, Gampomonguïmi. 23 Änäni ëñëninque Itota babetamongä önömpo bæi ongonte töö æmænte tömënäni quëwëñömö tao yabæque ænte mäocä gocantapa. Ayæ godö towæ tänömonte gampo cæmöninque, Pancia tæcæ abi edæ, angantapa. 24 Äñongä edæ tæcæ iñæ æmonte,

—Awæ cægonte bai waodäni incæ cægönäni abopa. 25 Itota wæætë godö gampo cæmongä ate babetamongä iningä incæ ñöwo cöwä adinque edæ waa bamöninque tömäo edonque pöni acantapa.

26 Iñinque tömengä ingante Itota,

—Iñömö nani quëwëñömö yaatænque wadæ godinque tömëmi oncönë goe, angä gogacäimpa.

Bitö Codito inömi imipa, ante Pegodo angampa

(Mäateo 16.13-20; Odoca 9.18-21)

27 Itota iñömö tömengä miñæ në godäni tönö wadæ godinque Tetadea Pidipobæ wædænque inäni nani quëwëñömö wædænque inäni nani quëwëñömö go go cædänitapa. Idömæ godinque tömengä nänö në ëmïñænäni inänite Itota angantapa.

—Wadäni botö imotedö ante tededinque, Æbodö imoo, ante apænedäni ëñëminii.

28 Äñongante,

—Bitö imitedö ante apænedinque pancadäniya, Æpænë në guidongaingä Wäo wodi incæ Itota adocä imaingampa, ante tededänipa. Wadäni guiquënë, Ediya wodi incæ Itota inongä imaingampa, ante apænedänipa. Wadäni guiquënë, Wængonguï beyæ në apænegainäni bai Itota iñömö adocä imaingampa, ante bitö imitedö ante tededänipa, änänitapa.

29 Ante tömengä miñæ në godäni apænedäni ëñëninque Itota,

—Ayæ mïnitö guiquënë, Æbodö imoo, ante ämïinii.

Äñongante Pegodo iñömö,

—Bitö mönö Codito inömi imipa.

30 Angä ëñëninque, Botö imotedö ante, Codito inongä ingampa, ante gode änämaï edæ pæ wëenedäni, ämopa, ante Itota wææ angacäimpa.

Itota, Imaï cædäni wæncæboimpa, ante apænecampa

(Mäateo 16.21-28; Odoca 9.22-27)

31 Ayæ mäniñedë Itota tömengä miñæ në godäni inänite iïmaï ante mä odömonte apænegacäimpa. Botö Waobo ëñagaimo inte nanguï caate wæquënëmo imopa. Edæ në aadäni nani Picæncabo tönö, Wængonguï quï, ante në godönäni ñænænäni tönö në odömönäni tönö mäninäni iñömö botö imote Baa änäni wæquënëmo imopa. Ayæ botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Incæte botö do wænönäni wænimo inte edæ mëönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa. 32 Mänömaï ante Itota edonque apænecantapa.

Apæ necä eññönäni Pegodo guiquenë Itota ingante nänënë mäocä godinque, Quimæ wæncæ anewëe, wææ ante tæcæ piincæ cæyongante, ³³ Itota edæ tömengä miñæ nē godäni gämænō dadi emænte adinque Pegodo ingante näemæ piinque angantapa.

—Bitō Tatänabi bai inōmi inte edæ botō weca ongönämaï wadæ gobæwe. Wii Wængongui nänō änönō ante pönemi inte bitō waodänique nāni pönewēnonque ante pönēninque mänōmaïno ante tedebe awædō, angantapa.

³⁴ Ayæ tömengä emiñænāni tönō nangui ongönāni inānite aa pecä pönāni ate Itota tömānāni inānite apænedinque,

—Æcänō botō miñæ pöinēna ina tömengä nāmā beyænque ante pönēnāmaï inte botō miñæ tee empote poncæcäimpa. Nāmā nänō wænguiwæ ænte mongænte ponte bai cædinque tömengä, Botō wænguiimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cōwē tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. ³⁵ Edæ æcänō, Nāmā wææ gompodinque quēwencæboimpa, ante cædinque botō miñæ pönāmaï ingä guiquenë tömengä iñömō edæ quēwēnāmaï incæcäimpa. Wæætē edæ, Wænönāni wæmo incæte botō Itota miñæ tee empote godinque tömengä waa pönī nänō cægäinō ante apæ necæboimpa, ante æcänō cæda guiquenë tömengä edæ ayæ quēwencæcäimpa. ³⁶ Edæ waocä inguiwoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nāmā önōwoca incæ pædæ godongä wē womonte ba iinque edæ tömengä nänō ömæwocate wæquinque mäincooque æmaingampa. ³⁷ Iñæmpa eyepæ godongampa diyæ önōwoca wæætē æmaingä. ³⁸ Nōwodāni Wængongui ingante pämænte godinque nē eññēnāmaï cædāni weca quēwēninque mīnitō iñömō botō Waobo nē eññagäimo beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Botō apænedō beyæ ante guingo imonte wæmīnitawo. Iñæmpa botō Mæmpo ñäo guinæ gongæñonte anquedoidi tæiyæ waemō emönāni tönō dibæ pöninque botō wæætē botō beyæ ante nē guingo imonte wædingä beyæ ante näemæ guingo imonte wæcæboimpa.

9

¹ Mänōmaïno äninque Itota godōmenque, —Botō weca ongōmīni pancamīniya iñömō iimaï ba acæmīnimpa, ante näwangä ämopa. Mīnitō ayæ wænāmaï mīimīni quēwēñōmīni botō Wængongui Awēnē Odeye inōmo inte tæi piñænīnque Tæiyæ Awēnē babo acæmīnimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota waemō pönī ñäo bai emongä bacä adänpa

(Mäateo 17.1-13; Odoca 9.28-36)

² Mäninō ante apæ necä ate Itota iñömō önompo æmæmpoque go adoönæque iinque go ate Pegodo ingante Tantiago tönō Wäo inate mänimpodänique inānite änanquidi mæicä adodänique æibæ æite ongongadänimpa. Æite ongōñönāni edæ Itota awinca tömēnāni ayönāni edæ wii cōwē nänō emönō bai waemō pönī ñäo bai edæ emongä bamongä adänitapa. ³ Tömengä weocoo ñäo pönī näämænta weocoo eñacä adinque tömēnāni, Ædō cæte iincoo bai näämænta pönī yamonte cæquīnānii, ante edæ wædänitapa. ⁴ Ayæ ayönāni edæ doyedē pönī nē æigäina iñömō Möitee wodi tönō Ediya wodi incæ Itota tönō edæ godongämæ pō gongæninque tedegōna adänitapa. ⁵ Adinque Pegodo guiquenë Itota ingante,

—Awēnē nē Odömōmi eññēmi. Iñömō mönō waa pönī ongonte awædō. Bitō ämi iinque mönitō oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöninque bitō oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænōmaïmönipa, angantapa.

⁶ Edæ Wäo tönō Tantiago tönō godongämæ guñente wædinque Pegodo, Æbänō ante tedequimoo, ante eññēnāmaï inte mäninō ante önönque tedecantapa. ⁷ Ayæ edæ boguimāmo ocabogadāni obo wæænīnque ganta owo iinque önönepāmoque boguimāmodē apæ necantapa. “Iingä iñömō botō Wengä botō nē waadecä ingampa cæmīnii. Tömengä pönō apæ necä ate eññēdāni,” ante apæ necä eññengadänimpa. ⁸ Eññēninque quingæ gomō gomō ayönāni wada edæ

do dæ goda iñõnate Itota adocanque ñõwo tömënäni weca ongongä agadänimpa.

⁹ Ayæ änanquidi inö wææ pöñõnäni Itota tömënäni inänite angantapa. Mäninö mini adinö ante minitö gode änämaï pæ wëeneyömini botö Waobo eñagäimo inte edæ wænte ate ñäni ömæmoncæboimpa. Ñäni ömæmömo ate minitö edæ mäniñedë ate apænecæminimpa. ¹⁰ Ante angä eñëninge tömënäni gode änämaï pæ wëenedäni incæ nämäneque, Mäninö tömengä nänö ñäni ömæmonguimämo ante æbänö ante apænecää, ante wædönänimpa.

¹¹ Ìninqe Itota ingante,

–Mänömaï i ìninqe, Ediya wodi täno poncæcäimpa, ante nê odömönäni iñæmpa quinante apænedänii.

¹² Äñönänite Itota wæætë,

–Ediya wodi näni änongä iñömö täno pongä ingampa. Näwangä impa. Pöninqe tömengä, Doyedë ingäi bai ñõwo wæætë adobai nö pönï bacæimpa, ante badongampa. Ìninqe dodäni Waocä nê eñaquingä ingantedö ante yewæmöninqe, Nanguï caate wæyongante wadäni püninqe Baa ancædänimpa, ante quinante yewæmongadänii, ante pönëmini.

¹³ Incæte botö iimainö ante apænebo eñëedäni. Nöwocä mönö Ediya inongä inte do pongäimpa ante aquënë. Tömengä pongä adinqe wadäni edæ dodäni näni yewæmongainö bai adobai cædinque quiëmë ante näni cæinewënö ante do cædänipa, ante Itota tömengä tönö nê æidänäni inänite apænecäcäimpa.

Itota wënæ ingante angä go ate wëñængä waa bacampa

(Mäteo 17.14-21; Odoca 9.37-43)

¹⁴ Itotaidi mänii wææninge tömengä nänö nê emiñænäni æidämaï inäni weca ponte ayönäni wadäni nanguï inäni goto gongænäni adänitapa. Nê æidämaï inäni tæcæguedë ongöñönänite nê wææ odömönäni guiquënë tömënäni tönö wæætedö wæætë änäni adänitapa. ¹⁵ Itota do pongä adinqe edæ goto gongænänäni tömänäni guinente wædinque wadæ pogodo ponte bee téninqe, Bitö pömi, änänitapa.

¹⁶ Äñönänite Itota,

–Tömënäni tönö quinö ante apænedinque wæætedö wæætë äminii.

¹⁷ Äñongante adocanque tæcæguedë ongongä inte wæætë apænedinque,

–Awënë nê Odömömi eñëmi. Botö wengä wënæ babetadecä ingante ewocampa, ante wædinque botö tömengä ingante bitö weca ænte pontabopa. ¹⁸ Äyömömë ongöñongante wënæ pö guidinque wëñængä ingante cöwë gotodongä tæ go wæængampa. Ìninqe wëñængä wodi mäwanta tadedinque wentoquënë wentoquënë angadinque pæ opate bacampa. Mänömaï cæcä ate wædinque botö bitö miñæ nê godäni inänite, Wënæ inte wido cæedäni, ämo cæquënëänäni incæ ædö cæte cæquinänii.

¹⁹ Ante apæneyongä Itota tömënäni inänite,

–Nöwömini mini pönëgade. Botö minitö weca æpogadö quëwëmoï. Pönënamäi inte cæyöminite botö æpogadö piyænë cæte wæwëmoï. Edæ wëñængä ingante botö weca ænte mämömini pongæedäni, angantapa.

²⁰ Änte pönäni ate wënæ incæ Itota ingante adinqe do wëñængä ingante do do wæate bai cædinque wido cæcä tæ go wæængantapa. Ayæ mäwantabo tadedinque бага wentoquënë wentoquënë angadinque edæ pæntæmæ pæntæmæ gocä. ²¹ Adinqe wæmpocä ingante Itota,

–Æyedënö mänömaï bacäi.

Äñongante,

–Wëñængäñedë do badingä inte quëwengampa. ²² Quëwëñongante wëñængä ingante wantæ wantæ iñö wantæ wantæ iñö, Gongapamö guitodömo gonte wæncæcäimpa, ante wënæ incæ cæcä. Ayæ, Äpænë adobai guitodömo becadote wæncæcäimpa, ante cæcampa cæbii. Näwangä tæi piñæmi ìninqe bitö mönatö wæwënö ante pönente cæbaimipa.

²³ Äñongante,

–Bitö guiquënë wabänö wede pönëmi ìmitawoo. Edæ wede pönëñongante edæ waocä beyæ tömäa do cæte impa.

²⁴ Angä eñente wædinque wæmpocä iñömö yedæ äninqe,

—Bitö ïmite pönëmopa. Edæ botö æmæ pönënö ante bitö cæbi ate ædæmö wede pönente bacæboimpa, ante wæbopa.

²⁵ Ante añongä nanguï ïnani do pogodo pönäni ate wædinque Itota ïñömö wënæ nē wentamö ewocacä ingante piinte äninque,

—Wënæbi bitö, Babetamonca babetade bacædänimpa, ante nē cæbi ïnömi inte ñowo tao godinque wii adodö guiquimi incæbiimpa, angantapa.

²⁶ Eñente wædinque nanguï Yæ yæ äninque wëñængä ingante wido cæcä do do wäate tæ go wææninque pæntæmæ pæntæmæ goyongante wënæ tao gocantapa. Gocä ate wëñængä do wænänäni bai õñongä ate wædinque pancadäniya, Æmæwo wæmaingampa, ante wædäni.

²⁷ ïninque Itota ïñömö pædæ wææmpo önompö bæi ongonte ængæ ganticantapa.

²⁸ Itota ayæ wadæ godinque oncönē pö guiyongante tömengä nänö nē emiñænäni awëmö äninque,

—Mönitö guiquënë bitö bai wido cæcæte ante cædinque quinate wido cædämaï intamönii.

²⁹ Ante wæyönänite,

—Wënæ mäningä bai ingante wido cæcæte ante cædinque wantæpiyæ cænämaï inte Wængonguï ingante nanguï apænete ate wido cæcæimpa, ante apæneca eñengadänimpa.

Wænönäni wæncæboimpa, ante Itota adodö ante apæneca

(Mäateo 17.22-23; Odoca 9.43-45)

³⁰ Ayæ wadæ gote gote Gadideabæ wodo pænta godinque Itota, Wadäni adämaï ïñönänite ³¹ botö emiñænäni adodänique ongõñönänite odömönte apænebo eñencædänimpa ante cæcantapa. Ayæ tömënäni ïnänite iimainö ante awëmö apænecantapa.

—Adocanque, Waocä nē eñagaingä æyömönö ongongä, ante godö odömöninque botö imote woadäni nempo pædæ godongä æncædänimpa. Nē ænänäni wæætē botö imote edæ wænönäni näñe wæncæboimpa. Incæte mēönaa go adoönæque ïñonte botö adobo incæ ñäni ömæmoncæboimpa.

³² Ante apæneyongante tömengä emiñænäni önömoncaque eñëninque

eñënämaï ïnani inte, Æbänö ante tede-bii, ante guñente wædinque änämaï pæ wëenegadänimpa.

Æcänö ñæncængä inte nē angä inguingä, ante tededänipa

(Mäateo 18.1-5; Odoca 9.46-48)

³³ Mänii godinque Capënaömö ïñömö ponte oncönē guidinque tömënäni ïnänite Itota,

—Idömæ pöninque æbänö ante tedeminitawo.

³⁴ Añongante edæ, Mönö cabo incæ æcänonque ñænængä pöni ïnongä inte nē angä inguingä, ante tedewëninäni inte guingo imonte wædinque pæ wëenedänitapa.

³⁵ ïninque tæ contadinque Itota ïñömö, Dote, näni äincabo ïnänite, Pöedäni, angä pönäni ate,

—Yæcado ongömote, ante nē änongä ïñömö tömengä wæætē yæmiñængä pöni gote ongonte tömänäni beyæ nē godö cæcä bate waa tobaingampa.

³⁶ Äninque Itota wëñængä guiyangä ingante æninque tæcæguedē goncæte pæ mäningä tömënäni ïnänite wæætē apænecantapa.

³⁷ —Æcänö botö emöwo apænedinque mäningä bai wëñængä ingante, Pöe, ante godö waa cæcä ïñömö tömengä ïñömö edæ botö imote edæ do, Pöe, ante pönö waa cæcä ingampa. Ayæ edæ botö imote, Pöe, ante nē waa cæcä ïñömö tömengä ïñömö wii botö adoboque imote waa cæcä ingampa. Wæætē botö imote nē da pönöningä ingante Wængonguï ingante adobai edæ, Pöe, ante do waa cæcampa, ante Itota apænegacäimpa.

Mönö imonte æcänö pünämaï ina mönö tönö cæcampa

(Mäateo 10.42; Odoca 9.49-50)

³⁸ Itota mänömaï apæneca eñëñönäni Wäo guiquënë,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Wacä bitö emöwo apænedinque wënæidi inte wido cæcä atamönipa töö. Ayæ, Wii mönö cabo ingampa, ante adinque mönitö tömengä ingante Baa äninque, Cædämaï imawe, antamönipa.

³⁹ Ante apæneyongante Itota wæætē,

—Ee amini cæcædäni. Edæ æcänö botö emöwo apænedinque öönædē näni cæi bai

mä cæda, tömengä ædö cæte botö imotedö ante do wënæ wënæ anguingä. ⁴⁰ Edæ mönö imonte æcänö pīnāmaī ina tömengä mönö cabo inongä inte baī mönö tönö godongämæ cæcä ingampa töö. ⁴¹ Nāwangä ämopa. Bitö Codito nänö nē emīñænömi imi ænte bee, ante wacä mīnitö iminite æpæ adotacaque pönongä bemini inique nē pönöningä wæætē tömengä nänö pönöninö beyæ eyepæ æncæcäimpa, angacäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæequinque cædänipa

(Mäateo 18.6-9; Odoca 17.1-2)

⁴² Mänömainö apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Wadäni godö cædäni beyæ botö imote nē pönänäni incæ pancadäniya edæ dobæ oda cæte wënæ wënæ cædänipa. Inique, Wëñængä adocanque guiyangä pönī ingä incæ oda cædämaī incæcäimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque nē godö cæcæ cædingä ingante iīmaī cædäni inique tömengä toquënegä imaingampa. Waodäni nāni dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque tömengä önömenca æ wëmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædäni inique tömengä edæ, Wënæ wënæ cædämaī inte becadote wæmo beyænque Wængonguī botö imote wīi godömenque pangampa, ante wædinque waa toquënegä imaingampa. ⁴³ Bitö önompoca cædinque wënæ wënæ cæbi inique bitö önompo aa wi æmpote baī wido cæte baī cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæmpoque empobi incæte bitö cöwë bitö wænāmaī quëwënguinque öönædë æibi waa imaimpa. Edæ wīi tipæmpoga empobi inte edæ bitö gonga cöwë bæcote wæwënguīñömö wīi æmæwo wido cæte wæquīmidö anguënë. ⁴⁴ Edæ māniñömö tadömengadænguipo iñömö cængota wænāmaī gonga emönāmaī bæcoquinö anguënë.”

⁴⁵ Ayæ, “Bitö önöwaca wapiticæ godinque ëñëñāmaī cæbi inique önöwa aa wi æwate baī wido cæte baī cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæbæwe. Iñæmpa inguipoga quëwëninque æmæwacque ewabi incæte bitö cöwë

bitö wænāmaī quëwënguinque öönædë æibi waa imaimpa. Edæ wīi tipæmpoga ewabi inte edæ bitö tadömengadænguipo wido cæte wæquīmidö anguënë. ⁴⁶ Edæ māniñömö tadömengadænguipo iñömö cængota wænāmaī gonga emönāmaī bæcoquinö anguënë.”

⁴⁷ “Ayæ ægodawate tæ go wæænte baī cædinque bitö awinca beyæ ëñëñāmaī cæbi adinque bitö awinca cāi cæmonte baī cædinque wënæ wënæ bitö cædinö ante wido cæquīmi, ämo. Edæ bitö, Botö tipæmonga emonte incæ tadömengadænguipo wīi goinente awædö, ante pönente wædinque edæ cāi cæmonte awinca æmæmonque emömi inte quëwëninque Wængonguī Awënë Odeye weca æite waa tobaīmipa. ⁴⁸ Edæ māniñömö tadömengadænguipo iñömö cængota wænāmaī gonga emönāmaī bæcoquinö anguënë,” ante Itota apænecantapa.

⁴⁹ Ayæ godömenque apænedinque, “Wadäni, Ööingä ñömænāmaī ingæimpa, ante cædinque cati ñænæ quimönique gongapamö æñö cæte biyadänipa. Waomīni tömämīni adobaī caate wædinque ædæmö biyate baī badinque ñömænāmaī inguimīnidö anguënë. ⁵⁰ Cati quimonte cæi iñömö waëme inte gæpæ emompa. Incæte nongæmonte ba adinque mīnitö wæætë æbänö nö cæmīni wæætë gæpæ emonguī i. Ööingä waëme bacæimpa, ante quimonte cæi wëä wëä pæmönäni baī cædinque mīnitö mīni caipæ incæ piyænë cæte wacä ingä wacä ingä waa cæte quëwëdäni,” ante Itota odömonte apænecä ëñengadänimpa.

10

Nänöogængä ingante nāni pämænö ante (Mäateo 19.1-12; Odoca 16.18)

¹ Māniī Capënaömo ongöninque wadæ tao iguidinque Oodeabæ ganca Oododänö æmæ wedeca pongantapa. Pongä adinque nanguī inäni wæætë pö pö cædäni adinque Itota cöwë nänö odömöi baī adobaī odömonte apænecä ëñëñänitapa. ² Paditeoidi guiquënë, Godö ämö ëñëninque Itota adodeque oda cædete wæcä tocæi, ante cædinque tömengä weca pöninque, Itota ëñëmi, änänitapa. Wængonguī æbänö

ante wææ angacäi. Waocä tömengä nänöogængä ingante pämgängä ininque edæ nö cæte intawo.

³ Ante äñönäni tömengä wæætë,

—Möitee wodi æbänö ante yewæmöninque mīnitö imīnite wææ angacäi.

⁴ Angä ëñëninque,

—Æmæwo pämgæmo goquimi, ante yewæmöninque mäninta bitö yewæmöninta onquiyængä ingante godömi ængä ate bitö önonque pämgæncæbiimpa, ante Möitee wodi wææ ante yewæmongacäimpa.

⁵ Ante apænedäni ëñëninque Itota,

—Ïñæmpa, Mīmō ömædëmīni inömi inite mīnitö wænæ wænæ cæinëmīni imīnīpa, ante wædinque Möitee wodi, Mänömaï cæedäni, ante yewæmongacäimpa. ⁶ Edæ wëenëñedë Wængonguï nänö badongaiñedë tömengä, “Onguïñængä ingampa, ayæ, Onquiyængä ingampa, ante badongacäimpa. ⁷ Mänömaï beyæ waocä mæmpocä ingante ëmō cædinque wäänä inante ëmō cæte godinque onquiyængä ingante, Botö nänöogængä, ante æmæwo mongä ate tömëna nāna gæncaya inöna inite möninque guëa quëwencædaimpa. ⁸ Ïninque æmæwo möninque tömëna nāna gæncaya incæ adocanque bai bate quëwencædaimpa,” ante Möitee wodi nänö yewæmongai bai cædinque tömëna nāna gæncaya do möninque nänëñë ināmaï adocanque bai do bacäimpa. ⁹ Mänömaï beyæ Wængonguï, Adocanque bai inapa, ante nāna gæncaya nänö në badongaina inönate waocä wæætë pango cædämaï incæcäimpa.

¹⁰ Angä wædinque Itota tönö oncönë guidinque tömengä mīñæ në godänique, Æbänö ante ämitawo. Godömenque apænebi ëñëmönie. ¹¹ Ante äñönänite Itota,

—Æcänö näwä nänöogængä ingante pämgæninque wacä onquiyængä ingante möna tömengä wiwa towengä do badinque näwä nänöogængä ingante wiwa cæcampa. ¹² Onquiyængä guiquënë tömengä nänöogængä ingante pämgænte godinque wacä ingante godö mongä ininque tömengä adobai wiwa towengä bacampa, ante Itota apænecä ëñengadänimpa.

Wëñænäni inänite gampo cæcadinque waa apænecampa

(Mäateo 19.13-15; Odoca 18.15-17)

¹³ Ayæ ate, Wëñænäni inänite Itota pönö gampo cæcadinque waadete apænecæcäimpa, ante cædinque wadäni tömengä weca ænte pö ænte pö cædäni adinque tömengä mīñæ në godäni guiquënë, Ænte pönämaï iedäni, äninque Baa Baa änäni. ¹⁴ Ate wædinque Itota ænguï badinque në Baa änönäni inänite wææ äninque,

—Wëñænäni inänite ee amīni poncædänimpa. Edæ mäninäni nāni pönënö bai adobai pönënanī inite edæ Wængonguï Awënë Odeye nempo do quëwënäni inänīpa. Ïninque mīnitö inömo wëñænäni inänite Baa änämaï iedäni. ¹⁵ Edæ näwangä apænebo ëñëedäni. Wëñængä do pönengä inite Ao angä ingä bai Wængonguï Awënë Odeye ingante do pönëninque në Ao änäni inömo tömënanīque tömengä nempo guidinque quëwënänīpa. Wadäni guiquënë Wængonguï Awënë Odeye ingante Baa ante pönënamai inäni guiquënë tömënanī ædö cæte tömengä nempo guidinque quëwënguïnänī, ante Itota apænegacäimpa.

¹⁶ Äninque edæ wëñænäni inänite bæi ongonte pä mäninque, Wængonguï mīnitö imīnite waadete pönö cæcæcäimpa, ante Itota gampo cæcacä gampo cæcadinque waa apænegacäimpa.

Mäincoo nanguï ëacä Itota weca ponte apænecampa

(Mäateo 19.16-30; Odoca 18.18-30)

¹⁷ Ayæ godömenque gocæ cæyongä wacä edæ Itota weca pogodo ponte da guicapod- inque,

—Awënë në waa Odömömi apænebi ëñëmoe. Botö æbänö cædinque cöwë wænämaï wantæpiyæ quëwëmaïmoo.

¹⁸ Äñongante Itota edæ,

—Wængonguï adocanque në waa cæcä inönante bitö botö imote, Në waa cæbi imīpa, ämīi. ¹⁹ Ïmaï cæedäni, ante Wængonguï nänö wææ angainö ante bitö tömëmi do ëñëmīpa. “Wacä ingante godö wænönämaï ie. Bitö nänöogængä ināmaï inönante godö guëa mönāmaï ie. Wacä qui adinque awëmō ænāmaï ie. Wacä wænæ wænæ cæcä atabopa, ante godö babæ

wapiticæ änämaï ie. Wacä qui æncæte ante cædinque babæ cædämaï ie. Wæmpocä ingante wäänä inante waa adinque tömäna inante godö waadete cæe,” ante wææ yewæmongacäimpa, ante bitö edæ do eñëmipa, angantapa.

²⁰ Ante apæ necä eñëninque nê äningä guiquënë Itota ingante wæætë,

—Awënë nê Odömömi eñëmi. Botö mäninö bitö änö bai tömänö eñente cædinque pægaboï ae.

²¹ Apæ necä eñëninque Itota tömengä ingante cöwä adinque waadete pönëninque,

—Adodeque ayæ eñente cæquënëmi ïmipa, ante ämo eñëe. Öönädë bitö waëmoncoo ænguinque edæ ñowo godinque ïmæca bitö mänincoo tömancoo godonte æninque bitö æninta wæætë ömæpodäni inte wædäni inänite tömanta godömi æncædänimpa. Ayæ edæ botö imote tee empote pöe.

²² Angä eñëninque, Botö mäincoo nangui impa, ante pönente wædinque nê ëacä iñömö nangui wæwëninque wadæ gogacäimpa.

²³ Gocä adinque Itota godongämæ adinque tömengä nänö nê ëmiñænäni inänite,

—Wængongui Awënë Odeye nempo guite quëwencæte ante cædinque waodäni ömæpodäni inte botö miñæ pönänipa. Mäincoo nangui ëacä guiquënë æbänö cæte ömæpocä inte botö miñæ ponte guite quëwenguingää, angantapa.

²⁴ Ìninque tömengä miñæ nê godäni tömengä nänö apænedö beyæ ante, Æbänö angää, ante guñente wæyönänite Itota wæætë.

—Botö wëmini eñëedäni. Wængongui Awënë Odeye nempo guite quëwencæte ante cædinque ante waocä mäincoo mangä beyænque eyepæ cæcampa diyæ guiquingää. ²⁵ Edæ cämeyo guiyangä ingampa diyæ daagö guiyampite pædæ tacää. Ìninque, cämeyo ñænængade inongä inte pædæ tadämaï ingä bai nê ëacä adobai ingampa. Tömengä nämä ayongä ñænængä inongä inte edæ æbänö cæte Wængongui Awënë Odeye nempo do wäänë guite quëwenguingää.

²⁶ Ante apæ necä eñëninque godömenque nangui pöni guñente wædinque tömënäni nämäneque tededinque,

—Ìñæmpa mänömaï i ïninque æcänö wäänë guite quëwenguingää.

²⁷ Ante nämäneque tededäni inänite adinque Itota,

—Waomïnique incæ nämä mïni cædö beyænque ædö cæte quëwëmaïmïni. Wængongui guiquënë wïi wao bai cædongä inte nämä incæ tömänö do cæcä ingampa.

²⁸ Ante apæ necä ate Pegodo tömengä ingante äninque,

—Mönitö iñömö möni ëadincoo owæ caate bitö miñæ ömæpomöni pömöni ae.

²⁹ Tæcæ añongante Itota tömënäni inänite wæætë,

—Mïnitö botö beyæ ante pönëninque waa pöni botö apænebodö beyæ ante pönëninque pömïnitapa. Ìninque edæ botö iïmaï ante näwangä ämopa. Æcänö mäninö beyæ tömengä oncodo taodinque tömengä tönïñadäni inänite ëmö cædinque mæmpocä tönö wäänä inante ëmö cæte wëñænäni inänite ëmö cæte godinque tömengä göneacoo ëmö cæte owæ caate godinque botö miñæ æcänö wadæ pöna iñömö, ³⁰ tömengä iñömö inguipoga quëwënincoo wëenë nänö ëadincoo bai adopocoo æninque godömenque adopo adopo tië ganca mänimpoga adopo æncæcäimpa. Ayæ onconcoo æninque tömengä tönïñadäni tömengä badäidi tömengä wëñænäni tië ganca bai yebænäni bai æninque, tömengä göneacoo wæætë bacoo æncæcäimpa. Incæte tömengä ingante togænte pancædänimpa. Ìncayæ pömämo bayonte botö, Bitö quëwenguiämämo, ante godömo æninque tömengä cöwë wantæpiyæ wænämaï quëwencæcäimpa. ³¹ Incæte edæ tano yæcado ongöninäni inte pancadäniya wæætë yæmiñæ gote ongönäni bacædänimpa. Ayæ yæmiñæ ongöninäni inte wæætë yæcado ponte ongönäni bacædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Wæncæboimpa, ante Itota wæætë adodö ante apæ necampa

(Mäateo 20.17-19; Odoca 18.31-34)

³² Mänii Eedotadëe ante ñowo änämænë æiyönäni Itota incæ tano beyænte æicä. Ate wædinque tömengä ëmiñænäni guiquënë, Tömengä nänö wænguinque tano æicampa, ante wæyönäni ayæ pönäni

guiquënë guiñente wædönänimpa. Itota iñömö tömengä miñæ, Dote, ante nani gocabo inänite nänënë ænte mäocä goyönäni tömengä, Botö imote iimaï cædäni bacæboimpa, ante edonque apænecantapa. ³³ Eññönänite, “Ñöwo iñömö mönö edæ Eedotadëe iñömö æicæimpa. Mäniñömö æi pö gongæmö ate adocanque, Waocä ne eñagangä æyömönö ongongää, ante godö odömongä bæi ongonguñäni. Ayæ, Wængonguï qui, ante ne godönäni ñænænäni tönö ne odömönäni nempo tömengä botö imote pædæ godongä æninque tömënäni wæætë botö imote apænte äninque, Cöwë wæncæcäimpa, äninque oodeoidi inämaï inäni inänite wæætë pædæ mäo godönäni. ³⁴ Æninque iinäni wæætë botö imotedö ante badete todinque botonga tawimæ towæ tänongadinque æmontaimenca tæi tæi pänäni ämogate wæyömote botö imote godömenque wænönäni wæncæboimpa. Wæætë do wænimo inte botö meönaa go adoönæque iñonte ñäni ömæmoncæboimpa,” ante Itota wæætë apænegacäimpa.

Tantiago tönö Wäö, Mönatö ämaï cæe, ante wædapa

(Mäateo 20.20-28)

³⁵ Ayæ Tebedeo wëna Santiago tönö Wäö iñömö Itota weca pöninque,

—Awënë ne Odömömi eñëmi. Mönatö quiëmë ämöna cæbi waa tobaïmönapa,

³⁶ Äna eñëninque,

—Mīnatö beyæ quīnō cæbo æmīna.

³⁷ Äñongante,

—Awënë inömi inte bitö ñäö emömämöde tæ contadinque mönatö imönate iimaï cæcæbiimpa, ante ämönapa. Adocanque bitö tömëmæmi inö adocanque dipæmæmi inö ämi tæ contaquimöna.

³⁸ Ante äna eñente wædinque Itota wæætë,

—Iñæmpa mīnatö eññänämaï inte mänömaï ämīna awædö. Edæ botö nantate wæwenguimæ bai becabo bai mīnatö edæ adobaï adotaca becate bai Ao ante botö beyæ nantate wæwenguimīnaa. Ayæ botö wænguimämo ante mīnatö adopænë guiite bai adobaï Ao ante botö beyæ guiñänämaï inte wænguimīnaa.

³⁹ Ante äñongante,

—Ao ante guiñänämaï cæcæmönaimpa.

Ante apæneyönate Itota,

—Botö nanguï caate wæwëmo bai mīnatö adotaca becate bai äanque bai caate wæquimīna imīnapa. Botö wænguimämo ante mīnatö adopænë guiite bai adobaï wænguimīna imīnapa. Näwangä impa. ⁴⁰ Incæte botö tömëmæmo inö botö dipæmæmo inö æcänö tæ contaquīna, ante wīi botö godö ämo imopa. Wæætë, Awënë contaimpaa mäninaque tæ contaquīna, ante do badongangä inte Mæmpo Wængonguï iñömö tömengä adocanque godö angä contacädaimpa, ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Mänömainö ante tededapa töö, ante eñëninque wädäni diete ganca tömengä miñæ ne godäni guiquënë Santiago tönö Wäö inate pīinänitapa. ⁴² Pīinäni ate wædinque Itota aa pecä pönäni ate tömënäni inänite wæætë apænecantapa.

—Mīnitö, Oodeoidi inämaï inäni æbänö cædänipa, ante do eñëmīnīpa. Tömënäni nāni, Awënëidi, ante ne äñönäni iñömö nāmā beyænque ante cædinque nanguï pīinte äñäni wædinque awënëidi nempo quëwënäni incæ wæætë do eñente cædänipa. Ayæ tömënäni weca ne ñænænäni inönäni iñömö, Tömëmoque ämo eñente cædäni, ante pīinte äñäni wædänipa. ⁴³ Mīnitö guiquënë tömënäni nāmā beyænque ante nanguï äñäni bai wīi adobaï cæquënëmīni imīnīpa. Wæætë mīni cabo iñömīni adocanque ñænængä pönī ingä bacæte ante cædinque tömengä täno edæ mīnitö beyæ ne cæcä baquëngä ingampa. ⁴⁴ Ayæ yæcado ongöinente wæcä iñömö tömengä yæcado ongoncæte ante cædinque wæætë edæ yæmiñæ pönī gote tömänäni beyæ ne cæcä badinque tömengä nāmā beyæ ante cædämaï inguëngä ingampa. ⁴⁵ Edæ Waobo eñagaimo inte adobaï, Botö beyæ pönö cæcædänimpa, ante wīi pömo imopa. Wæætë wädäni beyæ godö cæcæte ante pömoimpa. Ayæ edæ nanguï inäni tee mönete bai wæwëñönäni botö wæætë, Tömënäni wibænete tadinque quëwëncædänimpa, ante tömëmo wëpæ incæ godoncæte ante pömo imopa, ante Itota apænegacäimpa.

Batımeo babetamongä ingante Itota angä waa bamongä

(Mäateo 20.29-34; Odoca 18.35-43)

⁴⁶ Itota mäninö godinque Eedicoo näni quëwëñömö pongadänimpa. Tömengä nänö nē emiñænäni tönö tæiyænäni tönö Eedicoo iñömö wodo pänta tayönäni wacä babetamongä Tımeo wodi wë Batımeo iñömö taadö wedeca, Pönömi æmoe, ante äneçönongäimpa. ⁴⁷ İnıneque wadäni, Itota Näatadeta pädingä inte pongampa, ante tededäni eñëninque tömengä ogæ tedete,

—Itota eñëmi. Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte botö wädö ante pönente cæe.

⁴⁸ Ante tæcæ añongante godongämæ godäni pancadäniya, Apocænë inguënë quëwëe, ante änäni incæte tömengä godömenque yedæ aa pedinque,

—Awënë Dabii wodi pæimi inömi inte botö wädö ante pönente cæe.

⁴⁹ Änıneque ancaa aa pecä eñëninque Itota næ gongæninque,

—Babetamongä ingante aa pemini pongædäni.

Angä eñëninque babetamongä ingante,

—Ængæ gantidinque wädämaï imäwe. Bitö imite, Pöe, angä apa quëwëe.

⁵⁰ Änäni eñëninque babetamongä incæ ayacooga gäni tadongate do ængæ gantidinque Itota weca pongä. ⁵¹ Adınque,

—Bitö beyæ quınö cæquımoö.

Äñongante babetamongä,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Cæbi waa bamonte aboe.

⁵² Angä eñëninque Itota,

—Waa bitö bamonguinque botö imote pönëmitapa. Önonque wadæ gobäwe.

Äñongante tömengä do waa bamonte adınque Itota miñæ taadonque gogacäimpa.

11

Itota Eedotadëe iñömö pongampa

(Mäateo 21.1-11; Odoca 19.28-40; Wäö 12.12-19)

¹ Mänii gote Eedotadëe obo pönınque Odi-bowænquidi näni anquidi ontacamö goinö Betapaguee näni quëwëñömö ganca ayæ Betänia näni quëwëñömö ganca pönönäni Itota tömengä miñæ nē goda inate mënaa

inate da godöınneque angantapa. ² İimaï angantapa.

—Mänii näni quëwëñömö ongö amına. Tömëñömö go guiite ayömına bodo wë picængä incæ waocä ingante mongænämaï inıngä inte ñäni ñæıngä a ongongä acæminaimpa. Adınque ñi cæyænte ænte pöeda. ³ Wacä, Quınante ñi cæyæmınaa, ante wææ angä eñëninque minatö wæætë edæ, Mönö Awënë nänö ænguënëno ante ænte gomönapa. Tömengä inıneque cæte ate adodö do da pönongä æedäni, ante äeda.

⁴ Angä eñente gote ayöna bodo wë taadö wedeca odemö awäa ñänö ñæ a ongö adınque ñi cæyænte ænte gocæte ante cæda.

⁵ Adınque mäniñömö ongönäni guıquënë, —Bodo wë quımæ ñi cæyæwëmınaa.

⁶ Äñönänite Itota nänö äniñö adodö äna eñëninque, Ao änäni. ⁷ Eñëninque ñi cæyænte Itota weca töi töi ænte pönatapa. Ænte pönınque tömëna we-coo yabæcooque æidämæ wo cæyabæda ate Itota wænömënæca inö æi yiyæ tæ

contacantapa. ⁸ Adınque nanguı inäni, Itota nänö ponguinö, ante tömënäni we-coo yabæcooque pönö bee podöwayönäni

wadäni guıquënë gönea gote yæpæma öñabo tapænte mämö bee bee podöwadäni ate tömengä podöwaınonque gocantapa.

⁹ Gocä adınque täno godäni tönö ayæ pönäni tönö nanguı inäni godongämæ godinque yedæ änıneque,

—Möni quëwenguinque impa, ante, Bado-gaa, ante tomönipa. Awënë Wængongui

ëmöwo beyænque pömi inıneque bitö to-quinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. ¹⁰ Mönö mæmæ Dabii wodi

pæimi inömi imipa, ante adınque mönitö, Awënë odeye Dabii wodi nempo näni waa quëwengai bai bitö nempo mönitö waa

quëwenguinque impa. İnıneque, Badogaa, ante yedæ añömöni æibæ pönı quëwënäni incæ, Badogaa, ancædänimpa.

¹¹ Ante yedæ añönäni Itota Eedotadëe pö ti wæænıneque Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guıdinque mäniñömö ongoncoo tömäa acantapa. Ayæ, Gäwadecæ pönı ba awädö, ante tömengä emiñænäni dote ganca inäni tönö wadæ tao Betänia gogacäimpa.

Iigowæ ömæcawæ i adinque Itota püingampa

(Mäateo 21.18-19)

¹² Gote Betänia monte baönæ pöñönäni Itota gæwænte wædinque, ¹³ Quinö impa cænguimoo, ante gomö ayongä iigowæ öñabo emæ incæ incate bocabaimpa, ante gote ayongä ömæcawæ acantapa. Önönepoque i beyæ incadämaï intapa.

¹⁴ Ante iigowæ inte apænedinque,

—Iigowæ eñëmi. Incaquinämaï inte bitö incaquimi cænguinanii.

Äñongante tömengä nänö nê emiñænäni edæ eñëe gongænänimpa.

Wængongui oncö tæiyæ waëmö bacæimpa, ante cæcä

(Mäateo 21.12-17; Odoca 19.45-48; Wäo 2.13-22)

¹⁵ Do nani ponguënönö Eedotadëe pönänitapa. Itota iñömö Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque mäniñömö mäincoo mänäni tönö wadäni godonte æncæte ante godongämæ pönäni tönö ongönäni adinque tömänäni inänite, Oncodo tao goedäni, ante da tadongä tao godänitapa. Ayæ campio ante nani godonte æimpa tönö equemö godoncæte ante nê mänäni nani cönöimpa tönö bæ tacä tömampaa guidömëmæ tæ go wææntapa.

¹⁶ Ayæ wadäni mäincoo mongænte yacönenque gocæte ante cæyönänite Itota, Ìncodo mongænte godämaï iedäni, äninque wææ cæcantapa. ¹⁷ Ayæ tömënäni inänite angantapa.

—Wængongui beyæ iimainö ante yewæmongatimpa. “Tömämæ quëwënäni botö oncönë pö guidinque botö imote apænecädänimpa,” ante Wængongui angä incæte minitö wënæ wënæ cæmini beyænque Wængongui oncö incæ nê awëmö ö ænäni nani womöincönë bai wentamö bapa töö.

¹⁸ Ante odömonte apæneyongante, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê wææ ante odömönäni tönö eñëe gönänitapa. Wadäni önönänique guiquënë, Itota quinante waa pöni apænecä eñëmönii, ante wädäni. Adinque awëneidi wæætë, Itota beyænque piinäni wæcæ wæ, ante pönëninque Itota ingante guiñente wædinque, Quinö cæmö wæmaingää, ante

wænoncæte ante pönente cægadänimpa. ¹⁹ Gäwadecæ bayonte Itotaidi iñömö oncodo tao godinque godömenque yabæque tao gogadänimpa.

Iigowæ ömæcawæ do guiñë wæ adänipa (Mäateo 21.20-22)

²⁰ Baänæ ate iimö nani pöninö adodö ponte ayönäni iigowæ yæwaguinto ætæwowate tömëwæ æi ayawæ edæ dobæ guingo iwate wänimpa, ante adänitapa.

²¹ Adinque Pegodo, Itota iimö nänö äni bai impa, ante pönëninque,

—Awënë nê Odömömi cöwä ae. Bitö piinte äniwæ inte iigowæ edæ dobæ guiñë wæ атаque.

²² Äñongante tömënäni inänite Itota wæætë,

—Wængongui ingante wede pönëmæwedäni, angantapa. ²³ Ii änanquidi iñömö

ongö iñonte waocä, “Änanquidi eñëmi, äninque, Bitö cabænte wo gote gäwapænë guiie,” angä eñëninque änanquidi tömë gäwapæno do wo gote guiqui i, ante pönëminitawo. Edæ näwangä ante minitö iminite apænebopa. Æcämenque incæ edæ æmæ pönënämaï inte, Botö änö bai do bacæimpa, ante wede pönëninque äna ininque tömengä nänö äninö bai do æmaingampa. ²⁴ Mänömaï beyæ botö minitö iminite apænebopa. Minitö quiëmë incæ ante Wængongui ingante apænedinque, Tömengä näwangä

pönongä æncæboimpa, ante wede pönente apænemini ininque minitö äninö tömänö edæ do æncæminimpa.

²⁵ Ayæ edæ, “Minitö, Wiwa cæbo incæte Wængongui öönæde nê quëwëngä inte botö imote pönö ñimpo cæcä ininque botö waa tobaïmopa, ante wæminitawo. Iñæmpa, Wængongui mänömainö cæcæcäimpa, ante cædinque minitö tömengä ingante apænecæte ante ongöninque täno piyænë cæte cædäni. Wacä wënæ wënæ cæcä wædömini inte minitö wæætë tömengä ingante pönö ñimpo cædäni, ante Itota apænegacäimpa. ²⁶ Wæætë edæ minitö pönö ñimpo cædämaï imini ininque minitö wënæ wënæ cædinö ante minitö Mæmpo öönæde nê quëwëngä inongä inte tömengä

adobaï ñimpo cædämaï ïmaingampa,” ante Itota apænegacäimpa.

Awënë ïmipa, ante æcänö änaï, ante Itota ingante änänipa

(Mäateo 21.23-27; Odoca 20.1-8)

²⁷ Eedotadëe ïñömö adodö pönänitapa. Itota Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë go guiite cægöñongä, Wængonguï qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê wææ ante odömönäni tönö nê aadäni nani Picæncabo, nani änäni tönö tömengä weca ponte änanitapa. ²⁸ Tömengä ingante,

—Æcänö nê angä inte bitö ïmite angä cæbii, änanitapa. Æcänö bitö ïmite, Nê ämi ïmipa, pönö äna æninque bitö nê ämi inte bai edæ mänömaï cæbii. ²⁹ Ante wæyönänite Itota näemæ äninque,

—Botö minitö äno bai adodeque ämo ëñëninque minitö wæætë apænemini ëñëmoedäni. Apænemini ëñente ate, Botö cædinö ante æcänö nê angä inte pönö äna æninque cæboï, ante botö wæætë apænebo ëñëmaïminipa.

³⁰ Wäo wodi ingante æcänö, Æpæne guidonguïmi, äna ëñëninque tömengä wæætë guidongäi, ante pönëmini. Edæ Wængonguï angä ëñente cæcantawoo. Wæætë waodänique änäni ëñente cæcantawoo. Æcänö Wäo ingante änaa, ante apænemini ëñëmoedäni. ³¹ Angä ëñente wædinque tömënäni, Æbänö anguïi, ante wæætedö wæætë nämäneque tedinque, “Wængonguï angä ëñente Wäo guidongantapa, ante ämö bai Itota wæætë mönö ïmonte, ‘Quinante Wäo ingante pönënämaï ïminitapa,’ ancædongäimpa. ³² Ante pönente wædinque wæætë, Wængonguï beyæ nê apæneca Wäo wodi ïnogäimpa, ante tömänäni pönënanipa. Ante pönëninque awënëidi wæætë, Waodänique änäni ëñente Wäo guidongantapa,” ante mönö ædö cæte anguïi. Edæ piinäni wæcæ wæ. ³³ Ante guïñente wædinque Itota ingante edæ,

—Wa. Æñënämaï ïmönipa.

Ante wæyönänite Itota wæætë,

—Ïninque edæ, Æcänö nê angä inte pönö äna æninque botö cæboï, ante minitö äno ante botö adobaï apænedämaï incæboimpa, ante angacäimpa.

12

Nê aadäni inguënänäni incæ wïwa cædänipa, ante

(Mäateo 21.33-46; Odoca 20.9-19)

¹ Ayæ mäniñedë Itota, Wængonguï æbänö cæcää, ante ëñencædänimpa, ante ïmæca quëwënäni nani cæinö ante odömöninque ïmaï apænecantapa. “Waocä yowementacodë minique wææ da da mäo da caad- inque, Tömëmoncoo ænte pinä pinä gäwate tömëmæ ontatodë wæ yopænte æñömö, ante ææ wote badongä. Ayæ yowementacodë awëmö guiidämaï incædänimpa, ante æi wænömënæca gomö aquïñömö mænongä. Ate wabæca gocæ cædinque wadäni ömæ wite nê aadäni ïnänite, Botö yowementacodë incæ ömæ wite aedäni, angantapa. Aayöminite botö, Minitö qui, ante pancamonga pönömo æncæminimpa, angä Ao äñönäni wadæ gocantapa.”

² “Ayæ yowedepo bayonte tömengä ingante nê cæcä ingante apænedinque, Bitö yowementacodë nê aadäni weca godinque pancamonga ämi æninque botö weca wæætë mämömi æmoe, angä gocantapa. ³ Angä godinque pongä adinque yowementacodë nê aadäni guiquënë nê æncæ pönigä ingante bæi ongonte tæi tæi päninque ömæpocä da tadönäni gocantapa. ⁴ Adinque nê ëacä ïñömö wacä ingante tömengä ingante nê cæcä ingante angä gote pongä adinque yowementacodë nê aadäni adobaï tæi tacadäni wæyongante, Guingo imonte wæcæcäimpa, ante tömengä ingante godö wïwa cædänitapa. ⁵ Ayæ wæætë nê ëacä wacä ingante da godongä godinque yowementacodë pongä adinque nê aadäni wæætë tömengä ingante wænönäni wængantapa. Ayæ wæætë nangui ïnäni ïnänite da godongä pönäni adinque pancadäniya ïnänite tæi tæi päninque pancadäniya ïnänite wænönäni wænänitapa.”

⁶ “Adocanque pönï nê ëacä weca ongönongäimpa. Mänigä ïñömö nê ëacä wengä onguïñængä ïnogante nê ëacä tömengä ingante nangui waadedongäimpa. Ïninque nê ëacä ïñömö, ‘Tömëmo wengä ingante da godömo gocä adinque tömënäni guïñente wædinque ee abainänipa,’ ante pönëninque tömengä ingante da godongä

tömängä pōni gocantapa. ⁷ Gote dicæ pongä adinque tömēnāni, ‘Tömängä ingampa. Wæmpocä mäincoo ini edæ iingä iñōmō nē ænguingä ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōmō wængä ate edæ mōnō qui babaimpa.’ ⁸ Änewēninque tömēnāni nē ēacä wengä ingante edæ bæi ongonte wænōninque tömengä baō ini yowementacodē wææ cæte yabæque edæ, Ömæe, ante wido cædānitapa. Māninque apænebopa.”

⁹ Ante tededinque Itota apænegacäimpa. Ayæ mänii nē änināni inānite wæætē iimāi angantapa. “İninque yowementacodē nē aaquēnēnāni inānite nē ēacä æbānō cæquingää, ante pōnēmīni. Tömängä edæ, Ömæe, ante do pōninque nē aaquēnēnāni inānite godō wænōninque wadāni inānite yowementacodē godongä æninque aacædānimpa.”

¹⁰ Äninque Itota, “Minitō guiquēnē dodāni nāni yewæmongainta adāmaī inte botō imote äminitawo. Edæ iimainō ante Wængonguī angä ēñente yewæmongadānimpa.

‘Dica ænte adinque, Wēnæ wēnæ inca, ante nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ

gomonga waëmonca inca ininque täno nāni ñōnōninca bæbængapa do bacapa.

¹¹ Wængonguī Awēnē incæ mänōmaī cæcä adinque

mōnō waocabo guñente wædinque waa amompa,’

Ante yewæmonte i abaiminipa.”

¹² Mänōmaī apæncä ēñente wædinque awēnēidi wæætē, İñæmpa nē aaquēnēnāni nāni cæinō ante odōmonte apænedinque Itota mōnō imonte piinte angä awædō, ante pōnēninque tömengä ingante bæi ongoncæ cædānitapa. Incæte, Wadāni piināni wæcæ wæ, ante wædinque ee adinque bæi ongōnāmaī inte tömēnāni edæ wadæ gogadānimpa.

Tæiyæ Awēnē nānō äintamō ante tededānipa

(Mäateo 22.15-22; Odoca 20.20-26)

¹³ Mänii awēnēidi incæ ayæ ate Padi-teoidi pancadāniya tōnō Edodeidi pancadāniya inānite da godōninque, Minitō gote Itota ingante äñōmīni wabānō tömengä

nānō pante wæquinque adodeque wapiticæ bai tedebaingampa. ¹⁴ Änāni ēñēninque Itota weca wadæ pōninque,

–Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō nō pōnente cæbi imipa, ante do ēñēmōnipa. Ayæ bitō ayōmi mōnitō tömāmōni önōmōnique bai imōni adinque bitō iñōmō, Waodāni æbānō anguināni, ante ayæ, Æbānō cæquināni, ante wædāmaī imi inte Wængonguī taadō ante bitō guñēnāmaī inte nō odōmonte apænebipa. İninque apænebi ēñēmōnie. Odōmāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awēnē Tetædo tiguitamō nānō äintamō ante æbānō wææ yewæmonte i, ante ēñencæte ante wæmōnipa.

¹⁵ Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætē wēnæ wēnæ cæte intawo. Ante äñōnānite Itota iñōmō, Waa cæte bai tedewēnānipa, ante do ēñente wædingä inte tömēnāni inānite,

–Botō imotedō ante cædinque, Æbānō cæmō ate oda cæquingää, ante quinante cæminii. Deēnadio tiguitamō ænte pōmīni aboedāni.

¹⁶ Angä ēñente ænte pōnāni adinque,

–Æcānō awinca bai yewæmonte badonte i. Æcānō emōwo ante yewæmonte i.

Ante äñongante,

–Awēnē Tetædo awinca bai yewæmonte badonte impa. Adocä emōwo ante yewæmonte ongō amōnipa.

¹⁷ Ante apænedāni ēñēninque Itota tömēnāni inānite,

–Awēnē Tetædo qui i ininque edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætē Awēnē Wængonguī qui i ininque Wængonguī ingante godonguī i apa änewēmīni.

Angä ēñēninque tömēnāni, Æ, nō pōni ante apænecampa, ante tömengä ingante waa adinque guñente wægadānimpa.

Ædō cæte ñāni ömæmonguī, ante wædānipa

(Mäateo 22.23-33; Odoca 20.27-40)

¹⁸ Ayæ Tadoteoidi nē, Waocä wæninque ñāni ömæmōnāmaī æmæwo wængampa, ante nē änewēnāni inte Itota weca pōninque, Mōni änō ante ämi ēñēmaimōnipa, äninque,

¹⁹ –Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Mōitee wodi mōnō beyæ ante wææ yewæmōninque iimāi ante yewæmongacäimpa. Waocä

möninge wēñæ tapæidāmaī inte wængä ate tömengä tōniñacä wæætē owæmpoingä ingante möninge wēñæ tapæidinque, Botō tōniñacä wodi wengä ingampa, ante pæpogacæcäimpa, ante yewæmongacäimpa.

20 “İninqe wadāni iīmaī cædānitapa, ante apænemōni ēñēe. Edæ önonpo æmæmpoque go mengäa nāni caipæ iñönānite bamoncadengä möninge wēñæ tapæidāmaī manguiwēninque edæ nāñe wængä. 21 Wængä ininqe wææ ayæmengä adocä ingante möninge wēñæ tapæidāmaī nāñe wængä. Ayæ wææ wacä adobai wēñæ tapæidāmaī nāñe. 22 Ayæ wææ wēñæ tapæidāmaī nāñe, ayæ wææ wēñæ tapæidāmaī nāñe, ayæ wææ wēñæ tapæidāmaī nāñe, ayæ wææ ayæmengä pōni adocä ingante möninge wēñæ tapæidāmaī nāñe wængantapa. Onquiyængä guiquēnē ancaa owæmpote wædinque tömengä pōni nāñe wængantapa. 23 İninqe, Mönö ñāni ömæmonguiönæ, ante mīni äönæ iñonte mäningä owæmpoingä iñömö æcänö nänöogængä baquingäa. Edæ tömengä ingante iñömö edæ tömānāni manguiwengadānimpa.”

24 Äñönānite Itota wæætē,

–Mīnitō iñæmpa. Wængongui angä ēñente nāni yewæmōinta adāmaī inte bai ämīni awædō. Wængongui adocanque tæi piñængä inte edæ tömäa cæcampa, ante pönēnāmaī inte edæ oda cæte ämīni awædō. 25 Edæ Wængongui anquedoidi öönædē cōwē owodāni bai inönāni inte waodāni ñāni ömæmōninque godō ñānönāmaī mönāmaī inguinānidō anguēnē. 26 Wæætē do wængaināni nāni ñāni ömæmonguinō ante Möitee wodi ocāñequiya ante yewæmōninque adotaa æbānō yewæmongacäi, ante mīnitō adāmaī inte ämīni awædō. Edæ Möitee wodi ingante Wængongui iīmaī angacäimpa. “Botō iñömö Abadäo Wængonguimo ingaīmo inte ayæ Itæca Wængonguimo ingaīmo inte botō Aacobo Wængonguimo adobo īmo anguēnē.”

27 Ante nē angaingä inte edæ æmæwo wænīnāni tömēnāni Wængongui ædō cæte inguingäa. Wæætē edæ mīi quēwēnānique tömēnāni Wængongui inongä ingampa,

pönenguēnē quēwēminii. Nē wænte godināni incæ ayæ mīināni quēwēnāni inānīpa. Mīnitō edæ wadō ante tededimīni inte edæ oda cæte wapiticæ änewēminīpa, angacäimpa.

Wængongui nänö wææ angaine mēnea tæineda pōni ēnepa

(Mäateo 22.34-40)

28 Mänōmaī äñönānite nō apænecä ēñente wædinque adocanque nē wææ ante odömongä iñömö Itota weca pōninque,

–Wængongui, İīmaī cædāni, ante nänö wææ angainecoo ante pönēninque ædedö tæine pōni i iñonte mönō nangui ēñente waa cæquīi.

29 Äñongante Itota iñömö,

–İīmaīne ante nänö wææ angaine iñömö edæ tæine pōni ēne iñonte mönō nangui ēñente cædinque waa cæcäimpa, angantapa. “Idægoidi, ämo ēñēedāni. Wængongui mönō Awēnē iñömö, tömengä adocanque inongä inte edæ nāwä Awēnē inongä ingampa. 30 Mänōmaī Awēnē Wængongui ingampa, ante adinque bitō mīmō entawente tömengä ingante waadedinque önowoca ewocabi inte ædæmō waadete pönencæbiimpa. Ayæ edæ bitō ocāi encabi inte nō pönēninque bitō baö tæi piñænte ēñabi inte edæ godō waadete cædinque tömengä ingante waa waadete pönēe,” ante nänö yewæmongaine tæine iñonte mönō nangui ēñente waa cæcäimpa. 31 Ayæ wade nänö angaine adobai tæine iñonte mönō ēñente waa cæcäimpa. “Nämä bitō waadete waa cædō bai adobai pönēninque bitō wadāni inānite adobai waa waadete cæe.” Māninque. İīmaī cædāni, ante Wængongui nänö wææ angainō ante tæineda bai wade edæ dæ ampa.

32 Ante apænecä ēñēninque nē wææ odömongä iñömö,

–Awēnē nē Odömōmi nāwangä edæ ante apænēbi ēñēmopa. Wacä wængongui dæ äñongante adocanque mönō Wængongui inongä ingampa, ante nō ämīpa. 33 İninqe tömengä ingante mīmōno entawente waadedinque mönō ocāi encamō inte nō pönēninque mönō baö tæi piñæmō inte godō Wængongui ingante waadete cædinque nämä mönō pönēnō bai wadāni

inänite adobaï waadete godö waa cæmō ad-
inque Wængonguï waa acampa. Nāwangä
impa. Baō bataa iya tante godömō incæ,
Wængonguï qui, ante mönō ancaa godömō
incæ Wængonguï ayongä wædænque waa
cæte impa. Wæætē mäninō bitō äninō
baï cæmō adinque Wængonguï godömenque
waa acampa.

³⁴ Ante nē wææ odömongä nö eñente
apæneçä wædinque Itota edæ,

—Bitō Wængonguï Awënë Odeye nempo
obo pōnī ongōmi inte guibaïmipa, ante
awædō.

Angä eñëninque tōmänäni, Mönö æbänō
godömenque anguïi, ante guñënete
wædinque pæ wëenegadänimpa.

*Codito æcänō Pæingä inongä ingää, ante
(Mäateo 22.41-46; Odoca 20.41-44)*

³⁵ Pæ wëenedäni adinque Itota ayæ
Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönē
ongöninque odömonte apænecantapa.

—Dodäni nāni wææ yewæmongainō
ante nē odömönäni iñömō mönō Codito
ingantedō ante apænedinque, Awënë
Dabii wodi pæingä inongä ingampa, ante
quinate änanii, ante pönëmini. ³⁶ Iñæmpa
Dabii wodi incæ Wængonguï Tæiyæ Waëmō
Önōwoca tönō apænedinque,

“Botō Awënë ingante apænedinque
Awënë Wængonguï incæ iïmaï ante
apænegacäimpa.

Bitō botō tōmëmæ inō tæ contate ongöñōmi,
Bitō imite nē pīnāni inänite bæ tabo ate,
bitō önōwa gäänē ongönäni inänite pinä
gāwacæbiimpa.”

Ante Awënë Dabii wodi incæ yewæmongacäitapa.

³⁷ Codito inongä ingampa, ante awënë
Dabii wodi nänō nē angaingä inongä inte
edæ adocä Codito iñömō ædō cæte näëmæ
Awënë Dabii wodi pæingä inguingää,
ante pönenguënë änewëmini. Mänömainō
ante Itota odömonte apæneçä eñëninque
tæiyænäni godongämæ ongönäni waa
eñengadänimpa.

*Nē wææ odömönäni inänite Itota
pīingampa*

*(Mäateo 23.1-36; Odoca 11.37-54, 20.45-
47)*

³⁸ Itota godömenque iïmaï ante odömonte
apænegacäimpa. “Cædämaï, ante wææ

ante nāni yewæmongainta nē ate
odömönäni inänite mīnitō gomō aedäni.
Tömënäni iñömō doyæncōo wæmoncōo
wëñate mongænte todänipa. Waodäni nāni
godonte æiñömō cægöñönänite wadäni pō
bee tēninque tōmënäni inänite, Nē odömōmi,
bitō imite waa amönipa, ante apænedäni
eñëninque edæ nē odömönäni iñömō nanguï
todänipa. ³⁹ Ayæ tōmënäni odömöincönē
go guïdinque tōmënäni nāmanque ante
pönëninque wæmompaa pōnī tæ contate
todänipa. Ayæ ææmæ becæ godinque
tōmënäni, Botō täno bete tocæboimpa,
ante wæmompaa pōnī tæ contate bete
todänipa. ⁴⁰ Ayæ owæmpoinäni oncö yo
mongænte baï cædinque ö æwënäni inte nē
wææ odömönäni iñömō, Botō imote waa
acædänimpa, ante cædinque Wængonguï
ingante nöingä apænete baï cædinque babæ
cædinque wantæpiyæ tededänipa. Tömënäni
godömenque nāni nanguï pōnī pante
wæquinque mänömaï nämä beyænque ante
cædänipa, ante adinque mīnitō iñömō ee
gomō aedäni,” ante Itota wææ angacäimpa.

*Owæmpoingä incæ, Wængonguï qui, ante
godongampa*

(Odoca 21.1-4)

⁴¹ Mäniñedē Wængonguï oncö yabæcönē
iñömō, Wængonguï qui, ante nāni
wënoncadedē da wënönänimpa. Mänincönē
pō guïdinque tōmënäni nāni da wënoncade
gäänē tæ contadinque Itota a ongöñongä
nanguï inäni adoyömō pöninque daga daga
wënäni acantapa. Pancadäniya nanguï
ëadäni inte nanguï pōnī da wënäni acan-

tapa. ⁴² Ayæ a ongöñongä owæmpoingä
ömæpocä inte önontamonque incæ men-
tamonga ænte mämō daga wengan-
tapa. ⁴³ Adinque Itota tōmengä nänō nē
ëmiñænäni inänite aa pecä pönäni ate,

—Nāwangä ante apænebo eñëedäni.
Wadäni tōmänäni wædænque pōnī
godonte baï wīi eyepæ daga wëñönäni
iingä owæmpoingä iñömō ömæpocä inte
wædongä incæte godömenque nanguï
godonte baï godongä abopa. ⁴⁴ Edæ
mäninäni guiquënë nanguï ëadäni inönäni
inte, Quëwenguinta impa, ante cō cædinque
tōmënäni nāni wīi æinentaque ayæ
ongöintaque godönänipa. Iingä ömæpocä

ingä guiquënë tömengä nänö quëwenguinta incæ, Wængonguï qui bacæimpa, ante tömanta edæ daga wengampa, ante Itota apænegacäimpa.

13

Wængonguï oncö ñænæncö bæ tate bacæimpa, ante

(Mäateo 24.1-2; Odoca 21.5-6)

¹ Mänii Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönë ongonte iinque apænete tao goyongä tömengä nänö në emiñængä adocanque Itota ingante,

—Awënë në Odömömi ëñëmi, angantapa. Dicacoo wainca wænömënæca wænömënæca nani mænongaincaco waincö ongö cöwä ae.

² Äñongante edæ,

—Bitö guiquënë, ñænængade nani mænongaincö ongö abii. Mänincoo mini acoo incæ tömanca bæ tadäni wæænca adinque panguimæ panguimæ godinque dica adocaque pöni incæ wænömënæca ongönämaï ingæimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Oo iinque bacæimpa, ante æbänö ate ëñenguï, ante

(Mäateo 24.3-28; Odoca 21.7-24, 17.22-24)

³ Mänii taodinque Odibowænquidi go æidinque tömënäni Wængonguï oncö ñænæncö gomö nani ayömö tæ contayongä Pegodo tönö Tantiago, Wäo tönö Æntade mänimodäni Itota ingante awëmö änänitapa. ⁴ Mänii bitö äninö ante æyedënö iinque baquii, ante ëñencæte ante wæmönipa. Ayæ, İmaï cæbo ate minitö, Oo pöni impa, ante ëñencæminimpa, ante Wængonguï æbänö mä cæquingää, ante apænebi ëñëmaïmönipa.

⁵ Ante wæyönänite Itota, “Wapiticæ odömöñönäni minitö wæætë, Mönö oda cædämaï ingæimpa, ante nämä wææ aquënë quëwëminii. Edæ iimaï baquii i ataqeedäni. ⁶ Edæ wadäni nanguü inäni babæ tedete pöninque botö emöwo ante, ‘Botö mänimodö inömo imopa,’ ante apænedinque wapiticæ edæ mäodäni godinque nanguü inäni tömënäni miñæ

oda cæte wapiticæ gocædänimpa,” ante apænecantapa.

⁷ Ayæ, “Wabæca awënë tönö pö bee téninque wæætedö wæætë cædapa, ante tededäni ëñencæminimpa. Ayæ wayömö nani guëadö guëa cæte wænönö ante tededäni incæte edæ guiñente wædämaï iedäni. Edæ mäninö botö äninö bai cöwë bacæimpa. Ba incæte mönö inguipoga quëwënö iñömö mäninödë wii æmæwo iinque bacæimpa. ⁸ Adobæca quëwënäni iñönänite wabæca quëwënäni ponte bee téninque guëadö guëa cæquinäni inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwëñönänite wabæca awënë odeye tontadoidi mämö bee téninque guëadö guëa cæte wænonte wænguïnäni inänipa. Ayæ wayömö wayömö goinque pö wæcædänimpa. Ayæ waodäni nani cæinente wænguinque cænguü incæ tömäa capo wængæimpa. Mänii wëñæ mä nantate bai wæwente bamini incæte mini godömenque wæwenguinque ingæimpa.”

⁹ Ante apænedinque Itota godömenque, “Tömëmini nämä incæ wææ aadedäni. Edæ minitö iminite bæi ongöninque edæ në apænte änäni weca mäo pædæ godönäni æncædänimpa. Ayæ godömenque tömënäni odömöincönë mäo gönönäni gongæñömini minitö iminite tæi tæi pancædänimpa. Ayæ botö beyænque pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ayæ tömämaï awënëidi odeyeyidi weca mäo gönönäni gongæninque minitö botö beyæ apænecæminimpa. ¹⁰ Edæ iinque bayedë botö äñedë ayæ badämaï iñonte, Botö æmo beyænque quëwencæminimpa, ante waa pöni botö apænedö ante tömämaï quëwënäni doyedë ëñencædänimpa. ¹¹ İninque mäninödë minitö iminite nani bæi ongonde ænte goyedë, Në apænte änäni weca ongöninque æbänö ante apænequimoo, ante wædämaï iedäni. Edæ, Æbänö waa apænequii, ante Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca apænecä ëñente ate apænecæminimpa. Wii nämä pönëninque wæætë Wængonguï nänö apænedö ëñëninque apænecæminimpa.”

¹² “Mäninödë edæ nana caya iñönote adocanque näëmæ piinque, Wænoncæ, äninque tömengä töninacä ingante da godongä gocæcäimpa. Nana wencaya

iñönte mämpocä iñömö näëmæ piinique, Wænoncæ, äinique tömengä wengä ingante da godongä gocæcäimpa. Ayæ wëñænäni incæ wæmpoda inate näëmæ piinique mäo apænedäni ëñëninque wadäni tömënäni wæmpoda inate mämö wænönäni wæncædaimpa. ¹³ Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömänäni botö ëmowo beyænque minitö iminite nangui piincædanimpa. Piinäni wæwëmini incæte æcänö iimæca iinque baganca wæntædämaï inte botö ëmowo beyæ piinte badämaï inaa botö tömengä ingante æmo beyænque quëwæncæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁴ Ayæ, “Wadäni pö ñömæi bai öo wadö nani wo ëwenguimämo incæ tæiyæ waëmö iñömö ænte mämö cö cæcædanimpa, ante doyedë yewæmongatimpa. Docä nänö yewæmongainta adinque në adingä iñömö tömengä do ëñëmaingampa. İncayæ ate cö cædäni ongö adinque edæ mäniñedë Oodeabæ quëwëmini iñömö änanquidi do wodii winonte æibæwedäni. ¹⁵ Ayæ oncömanca ongömini iinque mäincoo æncæte ante oncönë wæi guidämaï inte oncömancaque wodii winömæwedäni. ¹⁶ Ayæ në gönea cæmini iinque yacoo æncæte ante oncönë ocæ ëmænämaï inte godömenque wodii winömæwedäni. ¹⁷ Mäniönæ iinque bayedë yædemadä inäni tönö goömæ në gänönäni tönö tömënäni nani wæquimämo baquinö angüenë. ¹⁸ Ayæ minitö mini wodii winonguiönæ ante pönëninque edæ Wængongui ingante, Wii edæ cöönædepo bacæimpa, ante apæneedäni. ¹⁹ Edæ mäniñedë woadäni nangui nani wæwëmämo nani angä baquinö angüenë. Edæ Wængongui nänö badongaiñedë mänömaï nani wæwëmämo bai dæ añonte ayæ godömenque ñowo ganca dæ änompa. Ayæ godömenque iinque baganca mänömaï nani wæwenguimämo bai dæ angüinö angüenë.”

²⁰ “Edæ wantæpiyæ nani wæwenguï impa, ante adinque Wængongui, Mänimpoönæque edæ wæwæncædanimpa, ante pönömenque ante änämaï ingä bai quingänö quëwenguënë dæ ancædönänimpa. Incæte Wængongui, Mänimpodäni inänite apænte æmo beyænque në quëwenguinäni inänipa, ante nänö

apænte ængainäni inänite waadete pönëninque dobæ, Mänimpoönæque wæwæncædanimpa, ante cædinque pönömenque angacäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

²¹ Ayæ, İinque bayonte æbänö inguii, apænedinque Itota godömenque iimäi ante apænecantapa. “Mäniñedë wadäni minitö iminite, ‘İñömö mönö Codito ponte ongongä tamëñedäni,’ ante ayæ, ‘Wayömö a ongongä atamönipa,’ ante tededäni ëñëninque edæ minitö iñömö ëñënämaï imæwedäni. ²² Wadäni mäniñedë ponte a ongöninque nämä incæ ante, Tömëmo Codito inömo imopa, ante babæ ante tedequinäni. Ayæ, Wængongui beyæ në apænebo inömo imopa, ante në babæ ante tedequinäni. Tömënäni, Wængongui nänö apænte ængainäni incæ æmäwo oda cædinque wapiticæ gocædanimpa, ante cædinque bamönengæ bai cædinque öönädë cæi bai cædinque nö odömonte bai cæquinäni inänipa. Incæte Wængongui në apænte ængaingä inte edæ ee aquingä diyæ æmäwo oda cædinque wapiticæ goquinäni. ²³ Edæ iinque badämaï iñonte botö ñowo do apænebo ëñente cædäni. Oda cædämaï incæboimpa, ante nämä wææ aabæwedäni,” ante Itota angacäimpa.

Waobo ëñagäimo inte botö iimäi ponte cæcæboimpa, ante

(Mäateo 24.29-35, 42, 44; Odoca 21.25-36)

²⁴ Äinique Itota ayæ godömenque apænedinque, “Mänii nani wæwëmämo nani angä iinque go ate nænque iñontobæ wëmö badinque apäicä apäidämaï ingæimpa. ²⁵ Nëmöncoo öönädë inö wææ tæ wææninque waa tæ waa tæ wæængæimpa. Öönädë tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ goquinö angüenë. ²⁶ Mäniñedë edæ botö Waobo në ëñagäimo inte boguimancodë pöninque tæi pönö piñæmo iinque edæ ñäo apäite bai waëmö ëmonte wææmo acædanimpa. ²⁷ Mänömaï pöninque botö æmænö betamonca æmænö betamonca boguimä nani pö goinö godinque inguipoga tömäne godinque öönæ tömäne godinque Wængongui nänö apænte ængainäni inänite añete poncædanimpa.”

²⁸ Ante Itota godömenque apænedinque, “Igowæ æbänö iwæ, ante odömönte apænebo eñëninque pönëedäni, angantapa. Tömëwæ miïwæ badinque iigowæ wayabo tänä nä boca adinque mînitö, Öñabo nänö bocaïnepo inte nænque näwantedæ baquinque bocapa, ante pönëninque edæ do eñëminipa. ²⁹ Ayæ adobaï mäninö botö apænedö bai edæ do ba adinque mînitö, Waocä ne eñagaingä do odemö pönî ongöninque inguipoga oo poncæcäimpa, ante eñencæminipa. ³⁰ Näwangä ämopa. Nöwomîni ayæ miïmîni quëwëninque wænte godämaï iñömîni mäninö botö apænedinö bai tömänö edæ do iinque baquïnö anguënë. ³¹ Edæ öönæde ongöñömö inguipoga tönö wo ewente bai dæ ba incæte botö angaïnönque guiquënë dæ badämaï inte edæ cöwë tæi ongongæimpa,” angacäimpa.

³² Ayæ, “Mäniönæ æyedënö i, ante, Mänînepo ædepodö i, ante eñencæte ante mîni wædinö ante æcämenque incæ eñënämaï ingampa. Tömänäni eñënämaï iñönäni edæ Wængongui anquedoidi incæ eñënämaï inänipa. Wæmpocä Wëmo incæ eñënämaï iñömöte Wæmpocä iñömö tömengä adocanque incæ edæ ne eñengä ingampa,” angantapa.

³³ Äninque ayæ godömenque apænedinque Itota tömënäni inänite iïmaï angantapa. “Iinque, Æyedënö baquïi, ante eñënämaï imîni inte edæ mönämäi miïmîni wänö cöninque edæ Wængongui ingante apæneedäni. ³⁴ Botö ponguïnö iñömö waocä ëacä nänö cæi bai impa. Iingä waocä iñömö wabæca gocæ cædinque, Botö imöte ne cædäni ne änäni badinque botö oncö waa aacædänimpa, ante adocanque ingante, Mäninganca cæe, wacä ingante edæ, Mäninganca cæe, wacä ingante, Mäninganca cæe, ante odömöninque odemö wææ a congä ingante, Cöwä ae, äninque wadæ gocä. ³⁵ Iinque botö ne ëacä bai iñömöte mînitö, Mönitö Awënë æyedënö ponguingäa, ante eñënämaï imîni inte gäwadecæ ayaönænëña tawadiya peyedë ñäö ba, æyedëmë poncæcäimpa, ante wadö congüenë cæminii. ³⁶ Edæ, Wïi mö ñömöni ponguingä ingänö anguënë, ante cædinque miïmîni quëwëmaïminipa. ³⁷ Mînitö imînite

botö änö ante tömänäni inänite adobaï, Wänö congüenë quëwëminii,” ante Itota angacäimpa.

14

Itota ingante bæi ongönte ængæimpa, ante cædänipa

(Mäateo 26.1-5; Odoca 22.1-2; Wäö 11.45-53)

¹ Mëönaa go ate wodo pänta gogaïönæ bai Patowa ææmæ baquimpa, ante pönëninque oodeoidi ñöwo, Päö yedæ æmpoqui ömæmö i mönö cænguiönæ inguimpa, ante cædönänimpa. Mäniñedë, Wængongui qui, ante ne godönäni ñænænäni tönö ne wææ ante odömönäni iñömö, Mönö awëmö cæte Itota ingante bæi ongönte ænte mäo wængongæimpa, ante cædönänimpa. ² Oo pönî impa, ante wædinque awënëidi,

—Iñæmpa ææmæntedæ iñönte wænömö bai tömänäni ængui bate Yæ yæ ante piinte cæcædönänimpa, ante adinque mönö ædö cæte mäniñedë cæquïi, ante wægadänimpa.

Itota ocaboga onquiyængä ogui wapæ gao cæcacampa

(Mäateo 26.6-13; Wäö 12.1-8)

³ Itota iñömö Betänia godinque ne baadingä Timönö oncönë go guiite eñacantapa. Guii eñate cæncöñongä onquiyængä adoyömö pö guicantapa. Tömengä ogui wapæ näwä näadodopæ nani änömæ nänö nanguï godonte ænimæ dica adabatodo waincadedë pe ñiñænte mäningä inte ñöwo ænte mämö Itota weca pongantapa. Pöninque tömengä mänincade wencade ao mænodinque Itota ocaboga edæ gao cæcacantapa. ⁴ Adinque godongämæ ongönäni pancadäniya ængui badinque nani caboque tededinque,

—Iñæmpa ogui wapæ incæ önonque guënente bai cæcampa töö. ⁵ Edæ waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deënadiota nani æninta ayæ godömenque æninta beyæ godonte ænguënëmæ imæmpa. Godonte ænte bai ömæpodäni inänite wæætë godongüenë apa.

Ante nämäneque tededinque onquiyængä ingante nanguï piinte änänitapa.

⁶ Itota wæætë,

—Quimæ püwëminii. Ìngä onquiyængä iñömö botö imote waa pöni cæcä apa quëwëminii. Ee aquënë quëwëminii. ⁷ Edæ ömæpodäni mîni äninäni mînitö weca cöwë quëwënäni adinque mînitö æyedëmë tömënäni beyæ waa cæinëmîni inte edæ do waa cæbäimînipa. Botö guiquënë mînitö weca wii wantæpiyæ ongoncæboimpa. ⁸ Adinque mänimæ ogui wapæ botonga gadongadinque tömengä edæ botö baö daga wenguinque eyepæ iñonte öni paa-cantapa. Ìninqe tömengä nänö cæganca ante do cæcä apa änewëminii. ⁹ Mînitö imînite näwangä ante apænebopa. Tömämæ æyömömë wadäni nani ëñente toquinque botö imotedö ante apænedäni ëñënanii mäningä onquiyængä nänö cædinö ante adobai tededäni ëñente pönencædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota ingante odömonte godoncæte ante Codaa cæcampa

(Mäateo 26.14-16; Odoca 22.3-6)

¹⁰ Ayæ mäniñedë nani, Dote, äincabo iñönäni adocanque Codaa Icadote nani äongä iñömö, Itota æyömönö on-gongää, ante odömonte pædæ pönömo æncæmînimpa, ante cædinque, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni weca wadæ gocantapa. ¹¹ Godinque tömengä, Ìimai cæcæboimpa, ante apænecä ëñëninque awënëidi nangui todinque Ao äninque, Cæbi ate tiguitamö pönömöni æncæbiimpa, änäni. Ëñëninque Codaa Ao äninque, Æbänö cæte godö odömömo ænguïnänii, ante cöwä adinque ancaa cægacäimpa.

Awënë Itota päö tönö owæta pönongä cænte bedänipa

(Mäateo 26.17-29; Odoca 22.7-23; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

¹² Oodeoidi päö yedæ æmpoqui ömæmö i nani cænguionæ tæcæ ba ate tömënäni, Wodo pænta gogaiönæ bai Patowa mönö cænguionæ impa, ante pönente cædinque, Wængongui qui impa, ante codotedo mäniönæ edæ cöwë wænönönänimpa. Ìninqe mäniönæ ìinque ba adinque tömengä nänö në ëmiñænäni Itota ingante äninque,

—Ædönö ämi gote mönitö Patowa ææmæ ante cæmöni ate bitö bete cænguimii.

¹³ Änäni ëñëninque Itota tömengä nänö në ëmiñænäna mënaa ìnate da godöninque,

—Mänii nangui nani quëwëñömö gote taadö goyöminate onguinængä incæ cad-abodë æpæ iyænte næænte pö bee tengä adinque minatö tömengä miñæ tee empote goeda. ¹⁴ Tömengä æcönënë guicä adinque mänii oncö në ëacä ingante äninque minatö, “Mönö Awënë në Odömongä inte ìimai angampa. Bitö oncönë guicönë æcönënë ante, Bitö oncö, ante ämi guidinque botö në ëmiñænäni tönö botö Patowa ææmæ bete cænguimöni, angampa.”

¹⁵ Ante äñöminate tömengä æmongapaa mäi odömöninque ñænæncö awæmpa nänö do cönöincö odömongä adinque minatö mänincönë mönö beyæ tömää eyepæ cæcæmînaimpa.

¹⁶ Angä ëñente tao godinque nani quëwëñömö ponte ayöna, Itota nänö änö bai tömää do cæte ongompa, ante adinque tömëna Patowa ææmæ ante cædatapa.

¹⁷ Gäwadecæ bayonte dote ìnani nani cabo Itota miñæ godongämæ pönänitapa.

¹⁸ Ponte tæ contate cæncöñönänite Itota,

—Näwangä ante apænebo ëñëedäni. Mîni cabo incæ adocanque botö tönö ñöwo godongämæ cæncongä incæ, Æncædänimpa, ante botö imote odömonte pædæ godongu-ingä ingampa.

¹⁹ Ante apænecä ëñëninque, Wæinente awædö, ante pönëninque tömengä ingante adocanque adocanque äninque tömänäni adoyömö,

—Botö imotedö ante dicæ apænebitawogaa.

²⁰ Äñönäni Itota wæætë,

—Önompö tipæmpoga go mëmînaa iñöminii adocanque botö tönö guëa adotaca mi cæte cængä incæ tömengä në cæquingä ingampa.

²¹ Edæ dodäni Wængongui beyæ ante nani yewæmongai bai cædinque botö Waobo ëñagaimo inte cöwë wænte goquënëmo imodö angüënë. Incæte botö imote në odömonte godömongä guiquënë tömengä nänö wæquinque cæquingä ingampa. Mäningä wii ëñate bai waa toquënegä incædongäimpa. ²² Ayæ tæcæ cæncöñönäni Itota päö bæi ongonte æninque Wængongui

ingante waa ate apænedinque pão pã æninque tõmænãni inãnite pædæ godõ pædæ godõ cæcantapa.

—Botõ baõ bai impa, ante pædæ pönõmo æninque minitõ Ao ante cæedãni.

²³ Äninque ayæ bequimæ owætaca bæi ongonte æninque Wængonguï ingante waa ate apænedinque pædæ godõninque nænempocã æninque tõmænãni bedãnitapa.

²⁴ Beyönãni tõmænãni inãnite apænedinque,

—Botõ wepæ iimæ bai impa. Wængonguï do apænedinque, Botõ pönõ cæbo ate minitõ Ao ämïni ininque mõnõ godongãmæ waa cæte quëwengæimpa, angacãimpa. Ñõwo adobaï müne äninque apænebopa. Botõ wepæ ante Ao ante æmïni inte mõnõ godongãmæ waa cæte quëwengæimpa. Edæ nanguï inãni beyæ gowequimæ impa.

²⁵ Botõ iñõmõ Awënë Odeye badinque ocæ emænte pöninque müimæ botõ beganca mänimæ yowepæ ñõwo æmæwo bebo tamëñedãni, ante Itota apænegacãimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, apænequingã ingampa, ante

(Mäateo 26.30-35; Odoca 22.31-34; Wäö 13.36-38)

²⁶ Ayæ Wængonguï ingante ämotamïni ante tao godinque Odibowænquidi godãnitapa. ²⁷ Goyönãnite Itota iimã ante apænecantapa.

—Dodãni Wængonguï beyæ yewæmõninque, “Në aadingã ingante tacabo dæ wængã ate cæningãidi obegaidi wæætë panguimæ goquimpa,” ante nãni yewæmonte angainõ bai cædinque botõ dæ ämo beyæ guingo imonte wædinque tõmãmïni edæ nãwæ goquimïni iminipa, ante awædõ. ²⁸ Panguimæ gomïni incæte botõ edæ ñãni õmæmonte Gadideabæ täno gote a ongõñõmo minitõ ayæ pödãni.

²⁹ Angã ëñente wædinque Pegodo guiquënë,

—Iñæmpa dæ ämi beyæ tõmænãni guingo imonte badinque panguimæ godãni incæte edæ botõ guiquënë cõwë panguimæ godãmaï incæboimpa.

³⁰ Äñongante,

—Bitõ imite nãwangã ante apænebo ëñëe. Ñõwoönæ woyowotæ incæ tawadiya mempoga pedãmaï iñonte bitõ iñõmõ botõ

imotedõ ante wadõ ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi imipa.

³¹ Angã ëñente wædinque Pegodo wæætë,

—Iñæmpa botõ bitõ tõnõ wæmo incæte mäninõ ante cõwë änãmaï incæboimpa.

Ante nanguï äñongã tõmænãni adodõ ante apænegadãnimpa.

Guetëmãni iñõmõ Itota Wængonguï ingante apænecampa

(Mäateo 26.36-46; Odoca 22.39-46)

³² Mänüi godinque yabæ incæ Guetëmãni nãni äñõmõ pöninque tõmengã miñæ në godãni inãnite Itota,

—Tæ contate ongõñõmïni botõ godõmenque gote Wængonguï ingante apænete põmoedãni.

³³ Äninque Pegodo Tantiago Wäö mänimpodãnique inãnite ænte mäocã goyönãni Itota iñõmõ nanguï wæwente badinque guñente wæcantapa. ³⁴ Ayæ tõmænãni inãnite,

—Botõ wæwëmãmo entawëninque pæmænte wæte wænguï wædõ. Minitõ guiquënë tæ contadinque ëamonca wãnõ cõedãni.

³⁵ Äninque wædæ põ gote ædæ wæænte guidõmëmæ ñongæninque Wængonguï ingante, Bitõ Ao ämi botõ caate wæquintedæ wüi ba ate waa tobaïmopa. ³⁶ Äninque, “Mæmpo, botõ Wæmpo ëñëmi. Bitõ tæi piñæmi inõmi imipa. Bitõ ti nã wænguimæ bai õ ænte bai cædinque botõ imote edæ, Wænãmaï incæbiimpa, ämi ininque botõ edæ waa tobaïmopa. Incæte botõ änõnõ bai wüi cædinque wæætë tõmëmi änõnõ bai cæe,” ämopa.

³⁷ Äninque tõmænãni weca adodõ ponte ayongã mõ ñönãni adinque tõmengã Pegodo ingante,

—Timõnõ edæ mõmitawo. Botõ tõnõ wãnõ conguënëmi incæ bitõ adoque oda ganca incæ wüi aacõmii. ³⁸ Edæ, Mïmõno waa cæinëmõnipa, ante ëwocayõmïni baõ aquiñõ ëñamïni inte wæntæye bamïnipa. Ininque edæ minitõ wãnõ cõninque nãmã beyænque Wængonguï ingante apænedinque edæ, Wüi wænæ wænæ cæinëmõni bacæmõnimpa, ante apæneedãni.

³⁹ Äninqe Itota wæætē wadæ godinque wëenē nänō äninō bai apænedinque Wængonguī ingante adodō ante apænecantapa. ⁴⁰ Ayæ adodō ponte ayongä möwo möinente ædo ædo cædinque mö ñönäni acantapa. Acampa, ante wædinque tömënäni, Æbänō anguimöö, äninque edæ pæ wëenedänitapa. ⁴¹ Itota wæætē mempoga go adopoque gote apænedinque ñöwo adodō pöninque edæ tömënäni inänite,

—Ayæ edæ guëmante mö ñömīni. Edæ idæwaa. Ñöwo inque cætimpa. Botō Waobo ëñagaimo inte edæ botō wæwenguīönæ do edæ ba inique nē wënæ wënæ cædäni nempo nē pædæ godömoncæ cædingä inñömō botō imote do odömonte godongäi ataqeedäni. ⁴² Ñöwo edæ ængæ gantidinqe mönō gocæimpa. Botō imo nē odömonte godonguingä inñömō edæ obo pönī pongä tamëñedäni, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa
(Mäateo 26.47-56; Odoca 22.47-53; Wäo 18.2-11)

⁴³ Ayæ apæneyongä edæ Codaa wodi tömënäni nāni, Dote, ante gocabo adocabo iningä incæ ñöwo pongantapa. Do inñömō, Wængonguī qui, ante nē godönäni ñænænäni tönō nē wææ odömönäni tönō nē aadäni nāni Picæncabo tönō wadäni inänite, Codaa miñæ goedäni, ante da godönönänimpa. Ñöwo inñömō tömënäni nāni nē da godönäni inte tæiyænäni yaëmē næænte canta næænte Codaa miñæ pönänitapa. ⁴⁴ Doyedē inñömō nē odömonte godoncæ cæcä Codaa inñömō tömengä miñæ poncæ cædäni inänite iimaī ante wëenëñedē apænedingä inongäimpa. “Botō odömonte queë bemömo adinque mīnitō wæætē, Tömengä ingampa, ante adinque tömengä ingante bæi ongonte æninque wææ cæte mäomīni gocæcäimpa.” ⁴⁵ Ante do äningä inte Codaa inñömō ñöwo Itota weca pöninque,

—Awënē nē Odömömi imi.

Äninque edæ waa cæte bai edæ queë bemongantapa. ⁴⁶ Mänömaī queë bemonte odömongä adinque tömengä miñæ pönäni incæ Itota ingante pædæ gopo bæi ongonte ænänitapa.

⁴⁷ Wængonguī qui, ante nē godongä ñænængä pönī inongä ingante nē cæcä incæ mäninñömō ponte a ongongä adinque Itota gäänē ongongä adocanque pædæ guipote yaëmē o togænte æninque mäningä nē cæcä ingante tæi päninque önömonca wangö tamoncacantapa. ⁴⁸ Adinque Itota inñömō ñöwo pönäni inänite,

—Mīnitō inñæmpa, Bitō nē ö ænīmi imipa, ante bai cædinque botō imote canta tönō yaëmē næænte ö æncæte ante pömīni awædō. ⁴⁹ Inñæmpa Wængonguī oncö ñænæncönē yabæcönē iimō inñö iimō inñö apænecöninque botō mīnitō weca a ongönñömote mīnitō edæ bæi ongönämaī ee amīnitapa töö. Incæte Wængonguī angä ëñente nāni yewæmongainō bai inque baquinque ante cæcæimpa.

⁵⁰ Ante apæneyongante tömänäni edæ ëmō cæte wodii winönänitapa. ⁵¹ Adocanque edëningä guiquënë ömaacä inte yabæcooque ninocoo nāni ancooque pönō winiyate Itota miñæ gocantapa. Tömengä ingante yao ongönänitapa. ⁵² Adinque tömengä wæætē gä tadongate weocoo ömaacä wodii winongacäimpa.

Nē Apænte nāni Änoncabo weca Itota ongongampa

(Mäateo 26.57-68; Odoca 22.54-55, 63-71; Wäo 18.12-14, 19-24)

⁵³ Wængonguī qui, ante nē godongä ñænængä pönī inongä weca ænte godinque Itota ingante gönönäni gongænte ongongantapa. Ayæ, Wængonguī qui, ante nē godönäni ñænænäni tönō nē aadäni nāni Picæncabo tönō nē wææ odömönäni tönō tömänäni pö bee bee bee tente godongämæ ongönänitapa. ⁵⁴ Pegodo guiquënë tömengä miñæ ayæ ayæ godinque, Wængonguī qui, ante nē godongä ñænængä pönī inongä oncö yacö moyæ inñömō wäänē guicantapa. Mäninñömō guidinque tömengä wææ wänönäni tönō gongapamö tæ contate a ootocongantapa.

⁵⁵ Wængonguī qui, ante nē godönäni ñænænäni tönō nē Apænte nāni Änoncabo tömänäni, Mönō apænte ante wänömō wæncæcäimpa, ante cædinque, Itota nänō wænguinque wënæ wënæ cæcä ingampa,

ante æcänö nē adingä inte godö angu-
ingää, ante ancaa diqui diqui miñönäni
mänömainö ante nē angüenengä edæ
dæ angantapa. ⁵⁶ Edæ nanguï inäni
pöningue babæ apænedinque, Mänömaï
cæcä atamönipa, ante apænedäni incæte
adoyömö apænedämaï inäni inte wapiticæ
wapiticæ änänitapa. ⁵⁷ Ayæ ate pan-
cadäniya ængæ gantidinque, Tömengä
ingante apænte angæimpa, ante cædinque
babæ wapiticæ ante äninque,

⁵⁸—İingä iïmaï ante apænecä eñentamönipa.
“İincö Wængonguï tæiyæ waëmö oncö
waodäni önompoca näni mænönincö incæte
botö cæbo wo tænguïmæ wæænguïmpa.
Ayæ meönaa go adoönæque iñonte
wacö wïi önompoca mænonguincö
wæætë mænoncæboïmpa,” ante apænecä
eñentamönipa töö, ante tededäni.

⁵⁹ Incæte adodeque ante apænedinque
adoyömö äninque tömënäni godömenque
äninque wadö wadö wapiticæ ante
apænedänitapa.

⁶⁰ Eñente wædinque, Wængonguï qui,
ante nē godongä ñænængä pöni inongä
guiquënë godongämæ ongönäni tönö
tæcæguedë dibæ ongonte ængæ gantid-
inque Itota ingante,

—İñæmpa pæ wëenebii. Bitö æbänö
cæbitapa, ante iïnäni näni äninö ante bitö
æbänö ämii.

⁶¹ Ante äñongante edæ Itota cöwë änämaï
pæ wëenecä. Adinque nē godongä
ñænængä pöni inongä wæætë godö äninque,

—Wængonguï mönö Waëmö inongä
Wengä mönö Codito inongä ingampa. Bitö
iñæmpa mänimidö inömi imitawo.

⁶² Äñongante Itota iñömö,

—Ao. Mänimodö inömo imopa. İninque
iñcayæ ate botö Waobo eñagaïmo
inte Wængonguï nē Tæi Piñængä ingä
tömëmængä inö tæ contabo adinque minitö
ayæ ate botö öönædë boguïmancodë pömo
acæminimpa.

⁶³ Ante apænecä eñente wædinque nē
godongä ñænængä pöni inongä iñömö
piinte badinque, Eñente awædö, ante
baï cædinque edæ nämä weocoo wänä
ñæninque,

—Idæwaa, angantapa. Ñöwo wacä in-
gante, Itota wënæ wënæ cæcä atabopa,
ante nē äincædongä ingante godömenque
diqui diqui minämaï ingæimpa. ⁶⁴ Tömengä
nämä Wængonguï Wengä inte baï babæ
godö tedewengampa töö. İninque edæ
tömengä babæ nänö änewënö ante do
eñëmïni inte edæ æbänö ante pönëmïni.

Ante äñongante nē apænte änäni tömänäni
edæ, Nänö pante wænguinque edæ
änewengampa töö.

⁶⁵ Ante apænte änäni ate edæ pan-
cadäniya Itota tömengäa towæ tänongadinque
tömengä awinca weocoota pönö ñäne
cæmöninque tæi tæi päninque tömengä
ingante,

—Æcänö pänaa, ante Wængonguï
beyænque apænebi eñëmönie.

Ante badete toyönäni wææ wänönäni
guiquënë tömengä ingante bæi ongonte tæi
tæi pangadänimpa.

Pegodo inçæ, Dicæ abogaa, angampa
(*Mäteo 26.69-75; Odoca 22.56-62; Wäo*
18.15-18, 25-29)

⁶⁶ Ayæ Pegodo guiquënë yæipodë
yacömöñäa guï contate ongöñongä on-
quiyængä, Wængonguï qui, ante nē
godongä ñænængä pöni inongä ingante
nē cæcä iñömö adoyömö pö guicantapa.

⁶⁷ Ponte ayongä Pegodo gongapamö
ootocæ cæcä adinque onquiyængä ædæmö
cöwä adinque,

—Mäningä Näatadeta iñömö quëwënongä
Itota tönö bitö guëa cægömitapa töö.

⁶⁸ Angä eñente wædinque,

—Dicæ. Bitö änö ante æbänö ämii, ante
dicæ eñëmogaa.

Äninque tao yabædemö gäänë gongæñongä
tawadiya wëenengä petapa. ⁶⁹ Ayæ wæætë
Pegodo ingante adinque onquiyængä
iñömö godongämæ ongönäni inänite,

—Mäningä adocabodäni iningä inte on-
gongä ataqeedäni.

⁷⁰ Ante apæneyongä Pegodo wæætë,
Dicæ bitö angänö imogaa, angantapa. Ayæ
wantæ ate mänïñömö ongönäni adobaï,

—İñæmpa Gadideabæ quëwënimi inte
bitö näwangä Itota tönö tee empo nē pömi
imipa töö.

⁷¹ Änani eñente wædinque Pegodo wæætē, Botō Wængonguī eñēñongā nōingā ämopa, ante Wængonguī emōwo ante babæ tedewēninque tōmēnāni inānite wæætē,

—Mīni angantedō ingante dicæ abogaa. Dicæ abo ante bai änewēmīnīpa tōō.

⁷² Ante tæcæ änewēñongā iñontobæ tawadiya ayængā petapa. Ayængā pe eñente wædinque Pegodo Itota nānō äñinō ante pōnengantapa. Itota do iñömō, “Tawadiya mempoga pedāmai iñonte bitō botō imotedō ante wadō ante apænedinque, Dicæ abogaa, ante edæ mempoga go adopoque anguīmi imīpa,” äñongäimpa. Ante pōnente wædinque Pegodo, Nōwo nānō pequinque do pecampa, ante wædinque Ca ca wægacäimpa.

15

Itota incæ Pidato weca ongongampa

(Mäateo 27.1-2, 11-14; Odoca 23.1-5; Wäo 18.28-38)

¹ Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō nē wææ odōmōnāni tōnō tōmēnāni iñömō nē äñāni inōnāni inte oodeoidi nāni nē Apænte Änoncabo inōnānimpa. İninque māñī ñāō bayonte tōmēnāni, Äbānō cæquīī, ante pōnente wædinque godongāmæ pōnēē cōninque Ao äñinque Itota ingante goto winte tōō æmænte ænte godinque odōmāno awēnē Pidato wodi nempo māo pædæ godōnāni ængantapa. ² Pidato guiquēnē tōmengā ingante,

—Oodeoidi Awēnē Odeyebi bitō imītawoo. Äñongante,

—Bitō tōmēmi äñō bai botō māñimodō imopa, ante Itota angantapa.

³ Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni guiquēnē, İngā Itota iñömō wēnæ wēnæ cæcampa, ante wadō wadō ante pūinque Pidato ingante ancaa äñānitapa. ⁴ Änani eñente wædinque Pidato wæætē Itota ingante,

—İñæmpa pæ wēēnebii. Bitō æpogadō wēnæ wēnæ cæbi imīpa, ante nanguī äñāni apa quēwēē.

⁵ Äñongante Itota tōmēnāni nāni äñinō ante cōwē apænedāmai ingā adinque awēnē gobedōnadodo wæætē, Quiēmē

bai pæ wēēnecā awædō, ante guīñente wægacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, äñānīpa

(Mäateo 27.15-31; Odoca 23.13-25; Wäo 18.38-40, 19.1-16)

⁶ Māñimæ awēnē gobedōnadodo māñīñedē wadepo iñō wadepo iñō cōwē iīmai cædongäimpa. Oodeoidi ææmæ cæyōnānite gobedōnadodo iñömō, Nē tee mōnete ongōnāni inānite adinque mīnitō æcānō ingante ämīni ñimpo cæbo goquingā, ante äñāni eñēninque tōmengā tōmēnāni nāni äñingā adocanque ingante ñimpo cæcā godongäimpa. ⁷ Doyedē wadāni ænguī badinque, Awēnē ingante wido cæcæimpa, ante cædinque wænonte cæyōnāni adocanque Badabato nāni äñongā tōmēnāni tōnō godongāmæ cædongā inongäimpa. İninque awēnēidi nē wīwa cædāni inānite bæi ongonte goto wināni ongōñōnāni Badabato adobai tōmēnāni tōnō godongāmæ tee mōmænete ongōnongäimpa. ⁸ İninque ñōwo iñömō wadāni tæiyænāni Pidato weca pōninque, Cōwē bitō cædō bai ñōwo adobai mōnitō beyæ cæquīmi ante wæmōnīpa.

⁹ Äñāni eñēninque Pidato iñömō,

—Oodeoidi Awēnē Odeye ingante pōnō ñimpo cæbo abæ tawængā ænguīmīnī. Äbānō cæbo ænguīmīnī.

¹⁰ Edæ do iñömō Itota gomonga cæcā ate wædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni incæ tōmengā ingante pīinte adōnānimpa. Māñinō beyænque tōmēnāni Itota ingante bæi ongonte botō nempo ænte māmō pædæ pōnōnānimpa. Ante pōnente wædinque Pidato, Oodeoidi Awēnē Odeye ingante ñimpo cæbo goquingā, ämīnitawoo, ante ñōwo angantapa. ¹¹ İninque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni guiquēnē godongāmæ ongōnāni inānite apænedinque, Mīnitō Pidato ingante iīmai äedāni, äñānitapa. Äñāni eñēninque oodeoidi wæætē Pidato ingante, Wīi bitō äñongānō ante ämōnīpa. Wæætē Badabato ingante ñimpo cæbi gocæ, ante äñāni. ¹² Eñēninque Pidato godō äñinque,

—İninqe oodeoidi Awënë Odeye mīni ānongā ingante æbānō cæquimoo, ante āmīni.

¹³ Āñongante tōmēnāni ogæ tededinque,
—Awæ ñænquedimæ āmi cæte wænōnāni wængæe tōō.

¹⁴ Ānāni ēñente wædinque Pidato,
—İñæmpa quīnō wēnæ wēnæ cæcantawoo.
Āñongante godōmenque yedæ āninqe adodō,

—Āmi awāa timpote wænōnāni wængæe tōō.

¹⁵ Ancaa ānewēñōnāni Pidato iñōmō, Mānīnāni piināmaī piyænē cæcædānimpā, ante cædinque Badabato nāni āningā ingante godō ñimpo cædinque tōmēnāni nempo pædæ godongā ænānitapa. Wæætē edæ Itota ingante edæ Pidato wodi angā æmontai badōimenca tæi tæi pānāni ate ñænque quepote awāa nāni gōnonguinque edæ da godongā ænte godānitapa.

¹⁶ Pædæ godongā ate nē tontadoidi tōmengā ingante tōō æmænte wadæ godinque awënë gobedōnadodo oncōnē Podætodio nāni ancōnē mangui guiyongā tontadoidi bacabo Itota weca godongāmæ añete pōnānitapa. ¹⁷ Pōninqe tōmēnāni, Awënë ĩmi inte awënë weocoo wēñacæbiimpā, ante bai cædinque badete todinque Itota ingante wæætē opatawæ ēmoncoo pōnō da wēñadinque daa mongæmenca æninqe que cædinque, Awënë poganta, ante bai pōnō daga wencadānitapa. ¹⁸ Ayæ Yæ yæ āninqe,

—Badogaa, bitō oodeo awënë odeyebi ĩmpææ.

¹⁹ Ante badete todinque cæwipaca ancaa tæi tæi pancadinque tōmengāa towæ towæ tānongadinque da guicapote ædæ wææninqe, Bitō Tæiyæ Waēmō Awënë ĩmi amōnipa, ante bai badete todānitapa.

²⁰ Ayæ ĩnque badete todinque tōmēnāni opatawæ ēmoncoo gā tadongadinque tōmengā nāmā weocoo da wēñadānitapa. Ayæ edæ tōmengā ingante awæ timpote gōnoncæte ante tōō æmænte ænte tao māodāni gogacāimpā.

Itota ingante awāa timpodāni wængampa (Māateo 27.32-44; Odoca 23.26-43; Wāō 19.17-27)

²¹ Māniñedē Tidēne quēwēnongā Timōnō guiquēnē Adecantodo tōnō Odopo tōmēna wæmpo ĩnongā inte tōmengā yabæque gote pōnongāimpā. ĩninqe Itota ingante ænte godinque ayōnāni māningā Timōnō ñōwo wodo tebæ gocæ cædinque pongā adānitapa. ĩninqe tontadoidi, Bitō ægodōe. Itota ingante mōni timpoquiwæ ænte mongænte goe, ānāni ænte mongænte gocantapa.

²² Mānōmaī godinque Godogota nāni āñōmō mōnō tededō “Ocataīnō” iñōmō Itota ingante ænte pōnānitapa. ²³ Māniñōmō pōnāni ate wadāni, Nantate beyæ becæcāimpā, ante cædinque biinōmæ nāni wædænque tī nāmæ tōnō miidapæ nāni ānōmæ adoyōmō wempo cædēninqe pædæ pōnō cæyōnāni tōmengā ōnonque yædæ bedinque edæ bedāmaī ingantapa.

²⁴ Ayæ tōmengā ingante awæ ñænquedimæ nāni ænte pōniwāa tōō godōninqe pōnō timpodinque wææ tiwadinque ængæ gantidēnānitapa. Ængæ gantidēnāni ate wægōñongā tōmēnāni wæætē tōmengā weocoo ĩni ante, Æcānō quīnca nō ta adinqe tōmengā mānīncoo æncæcāimpā, ante wææntodōninqe adocooque adocooque ænānitapa.

²⁵ Edæ nænque tōmantadæ æñonte māniñedē incæ tōmengā ingante ĩnque timpote edæ ængæ gantidēnāni wægongacāimpā.

²⁶ Ayæ, Itota wæncæcāimpā, ante quīnante apænte ānāni, ante tōmānāni ponte adinqe ēñencædānimpā, ante yewæmōninqe, “Oodeoidi Awënë Odeye ĩnongā ingampa,” ante yewæmōninqe awæmpaa wo cædānitapa. ²⁷ Ayæ wada nē ō ænte quēwēnīna ĩnate adoyedē tōmengā tōnō adocanque tōmēmæ ĩnō adocanque dipæmæ ĩnō godō timpote gantidēdāni wægongadāimpā. ²⁸ ĩninqe, Nē ēñēnāmaī cædāni nāni cabo tōnō tōmengā adocā ingampa, ante Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongāinō bai ñōwo ĩnque bagatimpā.

²⁹ Ayæ wodo pænta nē godāni guiquēnē Itota ingante godō babæ ante badete todinque pica pica cædinque,

—Bitō iñæmpa Wængonguī tæiyæ waēmō oncō incæ bæ tate wo ēwēninqe mēōnaa go adoōnæque iñonte do mānonguīmi

inte edæ, ³⁰ o togæmpote o togæwate ti wææninque edæ quëwëmäwe.

³¹ Ayæ, Wængonguï quï, ante nê godönäni ñænænäni tönö nê wææ odömönäni adobaï nani cabo nämäneque godongämæ badete todinque,

—Tömengä, Wadäni quëwencädänimpa, ante waa cæcantawoo. Ñöwo iñæmpa. Nämä beyænque eyepæ cæcampa diyæ quëwenguingä. ³² Idægoidi awënë odeye ingä iñinque tömengä ti wæænte gocä adinque mönitö wæætë, Tömengä näwä Codito ingampa, ante pönëmaï wædö.

Ante badete toyönäni nê ö æna tömengä tönö godongämæ timpote wægöna incæ adobaï Itota ingante piñinque wënæ wënæ ante badete togadainpa.

Itota wængampa

(*Mäateo 27.45-56; Odoca 23.44-49; Wäo 19.28-30*)

³³ Tæcæbæcä pönï bayö tömämæ iñontobæ wëmö badinque ayæ ayaönäa wæiganca mäë mämönte bai iñinpa.

³⁴ Iñinque ayaönäa wæiyonte Itota nanguï pönï yedæ äninque, “Édoi, Edoi, nêma tabatäni,” äninque mönö tededö, “Botö Wængonguïña, botö Wængonguïña, ædö cæte botö imote ëmö cæte gobiya.”

³⁵ Ante wæcä ëñëninque godämæ ongönäni guiquënë,

—Æ. Ediya wodi ingante aa pecä apa.

³⁶ Äñönäni adocanque do pogodo gote önætämö ænte pöninque biñömæ bai önömænque æninque aa bedonte nææninque edæ, Becæcäimpa, ante cædinque cæwipaca pædæ æænongantapa.

—Ee aquënë quëwëedäni. Ediya wabänö ponte o togænte pædæ wæænongä abainpa.

³⁷ Angä ate Itota iñömö wæætë ogæ äninque edæ æmäwo guëmäninque wængacäimpa. ³⁸ Iñinque edæ Wængonguï tæiyæ waëmoncönë weocoo odemö nani wææ wodöincoo adoyedë önönæca inö tæcæguedë pönï tænguimæ wææntapa.

³⁹ Mänömaï ogæ äninque do wængä adinque tontadoidi awënë capitäo guiquënë,

—Näwangä impa. Iingä iñömö Wængonguï Wengä ingainö ante pönenguënë, an-gacäimpa.

⁴⁰ Ayæ onquiyænäni Mäadiya Mäagadadënë nani änongä, Otite tönö Tantiagomö badä Mäadiya, Tadömee, mänimpodäni adobaï oo gote gomö a ongönänitapa. ⁴¹ Tömënäni iñömö Gadideabæ quëwengäñedë Itota miñæ gote pönö waa cædinäni inte ñöwo pö gobæ ongöninque pömö adänitapa. Itota Eedotadëë pö æñongante wadäni onquiyænäninque godongämæ tee empote pöninäni inte ñöwo pöninque a ongönänitapa.

Itota wodi baö iñi mäo daga wënänipa

(*Mäateo 27.57-61; Odoca 23.50-56; Wäo 19.38-42*)

⁴² Oodeoidi nani, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguïmpa, ante nani täno cæönæ ingatimpa. Iñinque gäwadecæ oo ba ate wædinque, ⁴³ Adimatea iñömö quëwëningä inte Ootee, Wængonguï Awënë Odeye nempo mönö æyedënö quëwengäimpa, ante wänö conte bai quëwënongäimpa. Tömengä oodeoidi nani Apænte Äincabo adocä inongä inte ñænængä inongäimpa. Tömengä iñömö

Pidato weca ñöwo guiñenämaï pö guid-inque, Itota wodi baö pönömi ænte wëmoe, angantapa. ⁴⁴ Angä ëñëninque Pidato, Wa. Wabänö wængäi, ante pönente wædinque awënë capitäo ingante äñete pongä adinque, Do wængäi. ⁴⁵ Äñongante edæ, Dobæ wængäimpa, ante apæñecä ëñëninque Pidato wæætë Ootee ingante, Itota wodi baö iñi o togænte æmäwe. ⁴⁶ Angä ëñëninque Ootee iñömö edæ waëmö weocoo nino nani änoncoo godonte æninque

Itota wodi baö iñi wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænönte ænte gocantapa. Ayæ mänincoo wini wini caate dicamontaa wointatodë guidö ñö cæte daga wëninque dicabo edæ da pæñæ pönö tee mönogacäimpa. ⁴⁷ Mänömaï cæyongante Mäadiya Mäagadadënë nani änongä tönö Otite badä Mäadiya mänimpodaque tömengä ingante nani da wëniñömö adatapa.

16

Itota do wëningä inte ñäni ömæmonte quëwengampa

(*Mäateo 28.1-10; Odoca 24.1-12; Wäo 20.1-10*)

¹ Tömēnāni guēmanguiōnæ iinque go ate Mäadiya Mäagadadēnā nāni ānongā tōnō Tantiago badā Mäadiya tōnō Tadōmee tōmēnāni iñōmō, Itota wodi baō ōni pæcæimpa, ante cædinque ogui waqui godonte ænānitapa. ² Ænte ate wacā tēmāna baquinque ñāō tæcæ bayonte iināni do godinque nænque tæcæ mæ awæ nānō tamōñedē Itota wodido pōninque, ³ nāmāneque ānānitapa.

—Dicabo nāni moncadodince æcānō tæi piñængā inte pōnō da tæñæna ate mōnō guite aqui. ⁴ Ante wædinque go gongænte pōmo ayōnāni dicabo ñænængade pōni nāni ānince incæ dobæ dicabo ñænængade pōni do da tæñæi a ōñō adānitapa. ⁵ Adinque tōmengā wodido wāanē guite ayōnāni edēningā bai ingā doyæncōo nāāmænta ēmoncōo wēñate tōmēmæ inō tæ contate a ongongā adinque onquiyænāni wæætē edæ ancai guiñente wædānitapa. ⁶ Edēningā iñōmō,

—Guiñente wædāmaī iedāni. Minitō, Itota Nāatadeta quēwēningā ingante edæ wadāni awæ timpodāni ate nē wæningā ingante edæ diqui diqui mīmīni awædō. Tōmengā edæ dobæ ñāni ōmæmonte tao gocāimpa. Iñōmō edæ dæ angampa. Iintodē nānō ōñontatodē iñōmō edæ ōnontatoque iī ataqueedāni. ⁷ Ayæ Pegodo tōnō tōmengā nānō nē emiñænīnāni tōmānāni inānite gode ante apænedinque mīnitō nē adīmīni inte iīmaīnō ante apænecæmīnimpa. “Itota iñōmō tāno Gadideabæ godinque a ongōñongante mīnitō adoyōmō godinque tōmengā nānō ānīnō bai godinque tōmengā ingante acæmīnimpa,” ante gote apænedāni.

⁸ Ante apænecā ēñēninque, Æbānō ante mānōmaī angāā, ante ancai guiñente do do wāate wædinque onquiyænāni iñōmō Itota wodido abæ tawæ tao wodii winōnānitapa. Guiñente wædōnāni inte tōmēnāni wadāni inānite bee tēninque apænedāmaī pæ wēēnegadānimpa.

Itota ingante Mäadiya Mäagadadēnā acampa
(Wäo 20.11-18)

⁹ Itota tōmēnāni nāni guēmāniōnæ go ate iīmō baānæque do ñāni ōmæmonte pō a ongōñongante Mäadiya Mäagadadēnā

tānocā agacāimpa. Iingā onquiyængā iñōmō wēēñedē wēnæidi tiæte ganca ināni ēnempoyongante Itota wido cædongāimpa.

¹⁰ Nōwo iñōmō Itota miñæ nāni quēwēnincabo ayæ ca wæwēñōnānite Mäadiya Mäagadadēnā incæ tōmēnāni inānite māo apænecantapa.

¹¹ Itota ayæ mīngā ingā atabopa, ante apænecā ēñēninque tōmēnāni wīi pōnēnānique ongongadānimpa.

Wada tōmengā nānō nē emiñænīna Itota ingante adapa
(Odoca 24.13-35)

¹² Mānōmaī wīi pōnēnāni ate tōmēnāni nāni Itota miñæ godincabo incæ mēnaa idōmæ gote ayōna Itota incæ wacā bai bate cægongā adatapa. ¹³ Ate wædinque tōmēna wadæ godinque Itota miñæ nāni godincabo wadāni inānite apænedinque, Mānōmaī cægongā atamōnāpa, āna ēñēninque edæ cōwē pōnēnāmaī ingadānimpa.

Tōmengā nānō da godōnīnāni inānite Itota angampa
(Māateo 28.16-20; Odoca 24.36-49; Wäo 20.19-23)

¹⁴ Ayæ ate onte ganca ināni nāni Itota miñæ godincabo cænte tedete a cōñōnāni Itota pō a ongongā adānitapa. Tōmengā iñōmō, Minitō pōnēgade impa. Wadāni, Itota do edæ ñāni ōmæmonte cægongā atamōnāpa, ante apænedāni ēñēninque mīnitō mīmō ōmædēmīni inte wīi pōnēmīni, ante Itota piingacāimpa.

¹⁵ Ayæ tōmēnāni inānite, “Wængongui nānō badongaināni inguipoga tōmāo quēwēnāni iñōnānite mīnitō botō imotedō ante māo tōmānāni inānite watapæ apænemīni ēñencædānimpa. ¹⁶ Edæ æcānō wede pōnēninque æpænē guida tōmengā botō godō æmo beyænque quēwencæcāimpa. Wæætē nē pōnēnāmaī ingā guiquēnē tōmengā nānō apænte pante wæquinque pōnēnāmaī ingampa.

¹⁷ Botō cæbo ate nē pōnēnāni adobāi edæ iīmaī mā cædāni adinque wadāni do ēñencædānimpa. Botō emōwo apænedinque tōmēnāni wēnæidi inānite wido cæcædānimpa. Ayæ wadāni tōmēnāni tēdēdō mā tedecædānimpa. ¹⁸ Ayæ tæntæ bæi ongōnāni incæte wænguimæ bedāni

incæte wënæ wënæ badämaï incädänimpa.
 Ayæ caate wädäni inänite gampodäni
 ate do waa bacädänimpa,” ante Itota
 apænegacäimpa.

Itota incæ öönædē æicampa
(Odoca 24.50-53)

¹⁹ Ìinque tōmēnāni inänite apænecä
 ēñēnāni ate edæ Wængonguï öönædē ængö
 cæcä æidinqe Wængonguï tōmengä nänö
 tōmēmæ inö mönö Awēnē Itota inömö
 tæ contagacäimpa. ²⁰ Ìinque tōmengä
 nänö emiñænināni wæætē edæ tōmāmæ
 wadæ godinqe wabæca mao wabæca
 mao apænedäni ēñēnānitapa. Mönö Awēnē
 incæ cæcä ate tōmēnāni mä cädäni ad-
 inque nē ēñēnāni wæætē, Nö impa, ante
 wægadänimpa. Mäninqe ante yewæmonte
 impa.

Itota Codito ingantedö ante Odoca nänö watapæ ante yewæmongainta

Odoca imo yewæmömopa, ante

¹ Nñowodäni nanguï inäni incæ, Mönitö weca æbänö iinque cægatimpa, ante do yewæmoncæ cædänipa. ² Doyedë quëwënäni iñömö, Æbänö cægatimpa, ante në againäni inte mäninö ante, Nawangä impa, ante në apænedäni badinque adode beyæ ante në cædäni bagadänimpa. Tömënanäni mönitö imönite adodö ante pönö apænedäni ëñentamönipa. Iinque iinäni apænedäni möni ëñenö bai nñowodäni wæætë edæ adobai pönä ante yewæmoncæ cædäni iinque botö iñömö edæ, Adobainö ante yewæmoncæboimpa, antabopa. ³ Teopido bitö nænæmi pönä inömi inte ëñëmi. Botö iñömö, Wëenëñedë æbänö mä pönä cægatimpa, ante ayæ, Nñowo ganca æbänö cæte i, ante ëñencæte ante nanguï cædinque ædæmö ëñënimö inte botö edæ, Bitö Teopidobi acæbiimpa, ante adodö adodö ante yewæmömopa. ⁴ Wadäni odömönte apænedäni ëñëninque bitö wæætë, Nö intawo, ante ëñencæte ante cædinque botö yewæmöninta adinque edæ do ëñencæbiimpa. Mänömainö ante yewæmömö ae.

Wäö ëñaqingä, ante anquedo ponte apænecampa

⁵ Wængonguï qui, ante në godönäni pancadäniya Abiyaidi nani cabo iñönänite adocanque Tacadiya ëmongacäimpa. Tömengä iñömö Oodeabæ awënë odeye Edode wodi nänö ingaiñedë, Wængonguï qui, ante në godongä ingacäimpa. Tömengä nänöogængä Aadöo wodi päingä Editabeti ingacäimpa. ⁶ Tömëna iñömö nana gæncaya inöna inte Wængonguï ayongante nö cæte quëwëninque Wængonguï, Iimäi cædäni, ante nänö wææ angainö ante ëñente quëwëñonate wadäni, Eñënamäi quëwënapa, ante ædö cæte anguinänii. ⁷ Editabeti owæntacä inte

wëñæ mänämaï quëwëñongante wëñæ dæ ä wædinque nana gæncaya picæna badinque quëwengadäimpa.

⁸ Dæ ä wædinque quëwëñonate Tacadiya wodi tönö godongämæ nani godoncabo nani godöñedë ba iinque tömengä iñömö, Wængonguï qui, ante godongantapa. ⁹ Godöñongante tömënanäni, Æcänö nñowo guiddinque oguï waquï tanguingä, ante acæte ante cædänitapa. Tömënanäni cöwë nani cæi bai cædinque tömënanäni ëmowo wataa wataa yewæmöninque adoyömö da wëninque adotaque tadonte adänitapa. Ayönäni, Tacadiya ëmowo impa, ante adinque änäni ëñëninque tömengä Awënë Wængonguï tæiyæ waëmö oncönë guiddinque oguï waquï tangantapa. ¹⁰ Waodäni tömänäni, Nñowo oguï waquï iya tangæimpa, ante yabæcönë godongämæ pöninque Wængonguï ingante apænecadänimpa. ¹¹ Tacadiya iñömö tæcæ tancæ cæyongä Wængonguï nänö da pönöningä anquedo tömënanäni nani iya täimpaa gäänë tömëmæ inö pö næ gongænte a ongongä acantapa. ¹² Adinque Tacadiya, Æbänö cæquïi, ante ancai guïñente wæcantapa. ¹³ Wæyongante anquedo guiquënë,

—Tacadiya, guïñënamäi ie. Bitö Wængonguï ingante apænëbi ëñëninque tömengä bitö änö ante do cæcampa. Bitö nänöogængä Editabeti iñömö onguïñængä ingante mancæcäimpa cæbii. Mangä ëñacä adinque bitö tömengä ëmowo, Wäö, pemoncæbiimpa. ¹⁴ Wëñængä waa pönä ëñacä adinque bitö watapæ tocæbiimpa. Wadäni nanguï inäni adobai wëñængä ëñacä ate tocædänimpa. ¹⁵ Wængonguï incæ, Botö ayömo bitö wengä wadäni bai guiyä inämaï nænængä pönä ingä abopa, angä beyæ waodäni adobai tömengä beyæ ante adinque tocædänimpa. Yowepæ biinömæ incæ wapæ incæ tömengä ti namæ tömämæ bedämaï incæcäimpa. Wäänä cæncadë ayæ ongöñongante Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önowoca incæ tömengäa pö guicæcäimpa. ¹⁶ Ayæ bitö wengä picængä badinque mäo apænecä ëñëninque idægoidi nanguï inäni Wængonguï gämænö poncædänimpa. ¹⁷ Ayæ Wængonguï Önowoca ingante Ediya

wodi nänö ewocagai bai adobai ewocadinque bitö wengä iñömö adocä nänö tæi piñængai bai adobai tæi piñængä incæcäimpa. Ìnque tömengä iñömö mönö Awënë nänö ponguinö ante täno beyænte bai cædinque odömongä ate mæmpoidi wëñænäni inänite pönente waadete cæcædänimpa. Ayæ tömengä apænegä eñëninque nê eñënamai cædäni incæ nö cæte quëwëñäni nani eñëñö bai nö eñente cæcædänimpa. Mänömai cædinque bitö wengä adocä apænegä eñente cædinque waodäni mönö Awënë nänö ponguinö ante eyepæ pöni cædinque tömengä ingante ante wänö concædänimpa. Mänömainö ante anquedo Tacadiya ingante apænegacäimpa.

¹⁸ Angä eñëninque Tacadiya wæætë anquedo ingante apænedinque,

— Ìñæmpa botö nänöogænä picænä inampa. Botö adobai picæmo imopa. Ædö cæte, Nö impa, ante eñenguimoo.

¹⁹ Äñongä anquedo wæætë,

— Botö Gabodiedo ingaimo imo apa änewëë. Wængongui weca nê ongömo iñömote tömengä iñömö, Botö watapæ apænedö ante bitö Tacadiya ingante apænete pöe, ante da pönongä pontabopa. ²⁰ Nöwo iñömö botö änö pönënamai imi inte bitö babetadebi badinque tededämai iñömite botö apænedö ante ìnque cæbo ba ate tedecæbiimpa, ante anquedo Tacadiya ingante apænegacäimpa.

²¹ Mänömai tedeyöna wadäni, Tacadiya taquingä, ante wänö cöninque, Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guiddinque æiquedö taquingää, ante wægadänimpa. ²² Tömengä tadinque tededämai ingantapa. Ayæ godömenque tededämai inte önompoque oo cæpo oo cæpo cæcä adinque tömëñäni, Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guite ongöninque Tacadiya wiimonte bai mä pöni adingä inte nöwo edæ babetadecä inte tacampa, ante wædänitapa.

²³ Wængongui beyæ ante cæe, ante nani ìnque äniönæ ganca cædinque Tacadiya wodi oncönë gocantapa. ²⁴ Mäniñedë ate tömengä nänöogængä Editabeti yædëmadä badinque edæ önompo æmæmpoque apäicä ganca oncönë wë womongantapa. ²⁵ Tömengä iñömö edæ, “Wëëñedë,

Owæntabi imipa, ante piñäni wæbo adinque Wængongui botö imote waadete pönö cædinque nöwo wæætë, Piñämai incædänimpa, ante cæcampa,” ante pönëninque Editabeti togacäimpa.

Itota eñäquingä, ante

²⁶ Editabeti önompo æmæmpoque go adoque apäicä yædëmadä nänö iñedë Wængongui tömengä anquedo Gabodiedo nani äñongä ingante da pönongä pöninque Gadideabæ Näatadeta nani quëwëñömö gocantapa. ²⁷ Godinque tömengä baquécä Mäadiya nani äñongä weca pongantapa. Tömengä ingante Awënë Dabii wodi pæingä Ootee, Monguimo, ante do äningä inongäimpa. ²⁸ Ìnque anquedo Gabodiedo Mäadiya weca pö guiddinque tömengä ingante,

— Wængongui nänö nê waadebi inte eñëe. Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Wadäni onquiyænäni inänite Wængongui pönömenque pönö waa cædongä inte bitö imite edæ godömenque waa pöni pönö cæcä acæimpa. ²⁹ Ante tæcæ apæneyongä tömengä ancai guñëninque, Quinö bai ì ante botö imote apænegacä, ante wæcantapa. ³⁰ Wæyongante anquedo wæætë,

— Mäadiya, bitö guñëñämai ìe. Wængongui incæ edæ bitö imite nangui waadete pönö acampa. ³¹ Bitö nöwo edæ yædëmadä badinque bitö wëñængä onguñængä mancæbiimpa. Tömengä eñacä ate bitö tömengä emöwo, Itota ingampa, ante pemoncæbiimpa. ³² Tömengä iñömö edæ nangui tæi piñænte cæcä incæcäimpa. Ìnque tömengä ingantedö ante, Æibæ pöni nê Quëwengä Wengä ingaingä ingampa, ante apænegacäimpa. Ayæ Awënë Wængongui incæ tömengä ingante apænedinque, Bitö Awënë bayömi mæmæ awënë odeye Dabii wodi nempo dodäni nani quëwengai bai bitö nempo adobai quëwencædänimpa, ante adocä Itota ingante pönongä ænte Awënë Odeye bacæcäimpa. ³³ Ìnque Aacoboidi tömengä nempo quëwëñönänite tömengä cöwë tömëñäni Awënë Odeye incæcäimpa. Tömengä nänö Awënë Odeye inguimämo iñömö edæ dæ badämai ingæimpa, ante

Wængonguī nānō da pōnōningā Māadiya ingante angantapa.

³⁴ Māadiya wæætē tōmengā ingante,

—Botō iñæmpa onguiñængā tōnō mōnāmaī inte wēñæ ædō cæte manguimoo.

³⁵ Ante wæyongante anquedo wæætē edæ,

—Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ bitō weca poncæcāimpa. Wængonguī Æibæ Quēwēnongā tōmengā nānō tæi piñænō incæ wææ owo baī cæcæcāimpa. Mānōmaī beyæ bitō Wēñængā Onguiñængā incæ Tæiyæ Waēmō ēñacā ate, Wængonguī Wēñængā ingampa, ante pemoncædānimpā.

³⁶ Ayæ godōmenque apænebo ēñēe. Editabeti bitō guidengā iñōmō picængade pōni iñongante, Owæntacā ingampa, ante tededānitawo. Incæte tōmengā picængadecā incæ dobæ edæ ōnompō æmæmpoque go adoque apāicā yædēmadā inte tōmengā wēñængā edæ onguiñængā ingante ēnengampa. ³⁷ Iñæmpa quiēmē ante Wængonguī nānō ānōnō ante tōmāā edæ cōwē cæcæimpa.

³⁸ Ante anquedo angā ēñente wædinque Māadiya,

—Mōnō Awēnē beyænque nē cæbo imopa. Bitō ānō baī Ao āmo bacæimpa.

Ante apænecā ēñēninque Wængonguī nānō da pōnōningā incæ ēmō cæte wadæ gogacāimpa.

Editabeti weca Māadiya ēñacæ gocampa

³⁹ Māniñedē ate Māadiya wodi wadæ godinque ānāmænē quingæ æidinque Oodeabæ quēwēnāni nāni quēwēñōmō adoyōmonque incæ pōninque, ⁴⁰ Tacadiya oncōnē pō guidique Editabeti ingante, Waa quēwēmi, angantapa. ⁴¹ Māadiya mānōmaī apænecā ēñēninque Editabeti wodi wengā cæncadē ongōninque wogæi wogæi tocantapa. Editabeti iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ tōmengā pō guicā inique ædæmō pōni ēwocacā bacantapa. ⁴² Mānōmaī badinque adocā ogæ tededinque,

—Mōnō onquiyæncabo iñōmonte bitō adobique bitō waa toquinque impa, angantapa. Wængonguī wamōni imōnite pōnōmenque waadedinque bitō imīnite godōmenque nanguī waadecampa. Bitō

nē ēnēnongā ingante Wængonguī nanguī waadecā beyæ tōmengā adobaī tocæcāimpa. ⁴³ Botō ōnōmoque iñōmote bitō iñōmō mōnō Awēnē badā inōmi inte edæ botō weca quīnante pōmii. ⁴⁴ Tæcæ edæ apænebi ōnōmonca ēñēñōmo botō cæncadē nē ongōnongā incæ wogæi wogæi watapæ tocā ae. ⁴⁵ Mōnō Awēnē bitō imite nānō ānīnō ante bitō iñōmō, Tōmengā cōwē cæcæcāimpa, ante pōnēninque bitō toquinque edæ nē pōnēmi imitapa.

⁴⁶ Editabeti mānōmaī apæneyongā Māadiya wæætē āmotamīni ante baī iīmaī angacāimpa.

“Botō mīmōno pōnēninque, Mōnō Awēnē iñōmō edæ waa pōni mōnō inongā ingampa, ante watapæ apænebopa.

⁴⁷ Ayæ, Quēwencæbiimpa, ante botō imote nē Ængā iñongante botō Wængonguī ingante ante pōnēninque edæ watapæ tote ēwocabopa.

⁴⁸ Botō tōmengā ingante nē cædōmo inte ōnōmoque pōni iñōmote tōmengā wæætē botō imote waa acampa.

Iīncayæ nānōmōidi wææ iīncayæ nānōmōidi wææ ināni tōmānāni botō imotedō ante apænedinque,

Tōmēnā iñōmō Wængonguī nānō nē waadedā ingadāimpa, ante apænecædānimpā.

⁴⁹ Wængonguī nē Tæi Piñænongā inte botō imote pōnō nanguī cæcā beyænque edæ apænecædānimpā.

Tōmengā ēmōwo iñōmō edæ Tæiyæ Waēmō ēmongampa.

⁵⁰ Ayæ iīncayæ nānōmōidi wææ iīncayæ nānōmōidi wææ ināni tōmengā ingante guīñente cæyōnānite tōmengā wæætē waadete pōnō waa cæcæcāimpa.

⁵¹ Tōmengā nē tæi piñænongā inte tōmengā ōnompoca cæte baī nanguī cæcantapa. Ayæ wadāni, Tōmēmoque waēmō imopa, ante ōnōwēninque pōnēnāni inānite tōmengā angā nāwæ godānitapa.

⁵² Ayæ awēnēidi nāni tæi containpaa ongōñōnānite tōmengā tōmēnāni inānite wido cæcā godānitapa.

Wæætē ōnōnānique inānite ængō cæcā contadinque tōmēnāni wæætē awēnēidi baī badānitapa.

53 Ayæ gue ænente wædāni iñōnānite tōmengā waa pōni cænguī godongā æninqe tōmēnāni tōmo pōni cænānitapa.

Wæætē nangui ēadāni tōmēnāni iñānite da godongā godinque omæpodāni inte godānitapa.

54 Mōnō idægocabo iñōmō tōmengā ingante nē cæmō iñōmonte tōmengā mōnō tōnō godongāmæ cæcantapa.

Ayæ, Waadete botō pōnō waa cægainō bai adodō cæcæboimpa, ante pōnēninqe tōmengā ñowo pōnō waadete waa cæcā æmompā.

55 Abadāō wodi pæimō iñōmonte tōmengā mōnō mæmæidi iñānite nānō angainō bai cædinque,

cōwē ñimpo cædāmaī inte pōnō waadete cæcampa.”

56 Ante Māadiya wodi ämotamīni ante bai angantapa. Ayæ Editabeti weca mēa go adoque apāicā quēwente ate ayæ ate tōmengā oncōnē gogacāimpa.

Wäō eñacampa

57 Editabeti wodi guiquēnē oo pōni ēnēninqe tōmengā wēñængā onguīñængā mangacāimpa. 58 Ayæ tōmengā guidēnāni tōnō godongāmæ quēwēnāni iñōmō, Æ mōnō Awēnē wīi pīngā inte Editabeti ingante ædæmō waadete waa cæcampa, ante tæcæ eñēmōnipa, āninqe Editabeti tōnō godongāmæ togadānimpa. 59 Ayæ adoque Wængonguī itædē go ate wēñængā ingante æmontaique eō togæncæ cædāni iñōmō godongāmæ pōninqe tōmengā wæmpo emōwo bai ante, Tacadiya, ante pemoncæ cædānitapa. 60 Cæyōnānite wāānā Baa āninqe,

—Tōmengā emōwo Wäō emoncæcāimpa, ante wææ angadāimpa.

61 Äñongante tōmēnāni wæætē,

—Iñæmpa bitō guidēnāni Wäō emōnāmaī. Dæ ämōnānipa.

62 Äninqe wæmpocā ingante omō cædinque, Æmongānō emonguingā ämii, ante odōmōmi amōnii. 63 Äñōnānite tōmengā tededāmaī inongā inte onompocaque odōmongā adinque yewæmōinta æninqe pædæ pōnōnāni ate tōmengā iñōmō edæ, “Tōmengā emōwo Wäō emoncæcāimpa,”

ante yewæmongā adinque tōmānāni edæ guīñente wægadānimpa. 64 Yewæmongā ate tōmengā ononguēnēwa ñimæ cæguēnēwate bai baguēnēwate ate edæ tōmengā ogæ tededinque Wængonguī ingante, Waa pōni cæbi abopa, ante watapæ edæ apænecantapa. 65 İninqe māniñōmō godongāmæ quēwēnāni tōnō Oodeabæ ānāmænē quēwēnāni tōnō tōmānāni, Mānōmaī batimpa, ante nangui tededānitapa. 66 Tededāni eñēninqe nē eñēnāni wæætē, “İngā wēñængā iñōmō æbānō nānō baquinque edæ pæquiringā,” ante tōmānāni godongāmæ wægadānimpa. Edæ tōmengā tōnō Wængonguī godongāmæ cæcā ingacāimpa.

Tacadiya ämotamīni ante angampa

67 Wēñængā wæmpocā Tacadiya guiquēnē Wængonguī Tæiyæ Waemō Onōwoca ingante ewocadinque Wængonguī beyæ apænedinque ämotamīni ante bai apænecantapa.

68 “Mōnō idægocabo Wængonguī iñōmō adocā mōnō Awēnē iñongante mōnō tōmengā ingante waa ate watapæ apænecāimpa.

Tōmengā iñōmō, Botō quīnāni bate abæ tawænte bai quēwencædānimpa, ante tōmengā do æncæ pongā acæimpa.

69 ‘Önōmoncawæ wææ emoncate bai wææ gompocæcāimpa,’ ante cædinque tōmengā mōnō imonte nē ænguingā ingante da pōnongā pōninqe iingā wæætē ængā beyænque quēwēmompā.

Wængonguī ingante nē cægaingā awēnē od-eye Dabii wodi pæingā inongā inte tōmengā mānōmaī cæcā beyænque quēwēmompā.

70 Wængonguī iñōmō tōmengā beyæ nē apænegaināni tæiyæ waemō ingaināni iñōnānite tōmēnāni tōnō apænedinque,

Cōwē cæcæboimpa, ante nānō apænegainō bai ñowo edæ iinque cæcampa.

71 Mōnō iñōmō nē piinte ānāni nempo ongōñōmonte tōmengā,

Piinte cædānipa, ante adinque mōnō imonte gā pe æmpote ö ængā beyænque quēwēmompā.

72 Mänömaï cædinque tömengä mönö mæmæidi inänite nänö angainö bai cædinque ñowo waadete pönö cæcampa.

Ayæ, Botö pönö cæbo ate mīnitö Ao ämīni inique mönö godongämæ wææ cæte quëwengæimpa, ante tömengä tæiyæ waëmö nänö angainö ante cöwë pönëngä inte ñowo iinique cæcampa.

73 Edæ mæmæ Abadäo wodi ingante, Botö nē Quëwëmo ingaimo inte nöingä ämopa,

ante Wængonguï iïmainö ante nänö pönö cæquinö ante nö apænecäimpa.

74 Abadäo ëñëmi. Nē piinte cædäni nempo wæwëñömīnite botö gä pe æmpote ö ænīnque

pönö cæbo ate eyepæ badīnque mīnitö wæætë guïñënamäi inte botö Wængonguï imo beyæ cæcæmīnīmpa, ante Wængonguï nē pönö cæquingä inte apænecäimpa.

75 Wængonguï iñömö edæ, Mīnitö tæiyæ waëmö ëwocadinque mīni quëwenganca

botö weca nö pönī cæte quëwencæmīnīmpa, ante pönö cæcä ingacäimpa,” ante wëñængä mæmpocä Tacadiya wodi apænecantapa.

76 Ayæ wëñængä ingante tömengä iïmaï ante godömenque apænecantapa.

“Botö wëmi bitö imite botö wæætë apænëbo ëñë, angantapa.

Në Æibæ Pönī Quëwengä beyæ bitö nē apænëbi inömi imīpa, ante bitö imitedö ante apænecädänīmpa.

Mönö Awënë taadö pīnongæimpa, ante bitö edæ täno beyænte gote bai cædinque,

77 mönö Awënë quīnāni inänite iïmaï ante odömonte apænecæbiīmpa.

Wënæ wënæ mīni cædö ante Wængonguï pönö ñimpo cæcä ate mīnitö iñömö edæ,

Tömengä ængä beyænque mönö quëwenguï impa, ante do ëñencæmīnīmpa, ante apænëbi ëñencädänīmpa.

78 Edæ mönö Wængonguï incæ mönö wënæ wënæ wädönö ante waadete pönö waa cædinque,

öönædë Quëwengä ingante mönö weca da pönongä pönīnque nænque tæcæ tamö bai ëmongä acæimpa.

79 Mänömaï cædinque mönö wænguimämo beyæ wëmö iñömö awædö,

ante wæyömonte tömengä ponte a ongongä adīnque mönö nænque pämo oo tote bai quëwëmōmpa.

Ayæ, Mīnitö mīni gänë pönente quëwenguïnö taadonque poncæmīnīmpa,

ante tömengä töö æmænte mämongä pömōmpa.”

Mänömainö ante Tacadiya wodi tömengä wëñængä ingante apænecäimpa.

80 Wëñængä iñömö do pædinque önöwoca tæi piñænte ëwocagacäimpa. Idægoidi weca tömengä nänö ponte a ongonganca önömæca quëwengacäimpa.

2

Itota ëñacampa

(Mäateo 1.18-25)

1 Wäo idægoidi weca nänö pöñedë iinique bayonte awënë Tetædo Agoto iñömö, Æpomīnidö imīni, ante acæte ante cædinque odömāno ömæ nē quëwënāni inänite edæ, Mīnitö ëmöwo tömāmīni yewæmoncæmīnīmpa, angacäimpa. 2 Tidiabæ awënë Tidënio ingäñedë odömāno awënë täno angä. 3 Ëñëninque adocanque tömengä mæmæidi nāni quëwengäiñömö wacä tömengä mæmæidi nāni quëwengäiñömö tömānāni yewæmoncæte ante edæ go go cægädänīmpa.

4 Iinique Oodeabæ Awënë wodi Dabii wodi pæingä inongä inte Ootee iñömö Gadideabæ Näatadeta nāni quëwëñömö quëwëninque adobai tömengä mæmæ Dabii wodi nänö quëwengäiñömö Bedëe iñömö gogacäimpa. 5 Edæ Ootee nänöögængä inguingä Mäadiya yädëmadä iñongante tömëna nāna gæncaya inguina guëa yewæmoncæ godatapa. 6 Bedëe ponte quëwëñöna Wëñængä iñömö iinique pædinque 7 bamoncadengä incæ onguīñængä inte iïmaï ëñagacäimpa. Mäniñömö monguï incönë iñömö mäniñedë eyede pönī goti ongönāni ate wædinque tömëna wæætë cænënanī cænguï oncon-

taidë guiyantaidë go guida ate Wëñængä

ēñacantapa. Īninqe guiyantaidē ēñacā ate wäänā Wēñængā ingante weocoo wīni wīni caadinque cænēnāni cænguincadedē ñō cædā oñongantapa.

Obegaidi inānite nē aadāni inānite anquedoidi apænedāni

⁸ Idægoidi cænīnāni obegaidi nāni ānōnāni iñōnānite nē aawēnāni iñōmō eyepancadē adoönæ woyowotæ a cōnōnānimpā. ⁹ A cōñōnāni mōnō Awēnē anquedo ponte a ongōñongā mōnō Awēnē nānō ñāō ēmōnō beyænque godongāmæ guinæ gongæ adinque nē aadāni ancaī guñente wædānitapa. ¹⁰ Anquedo iñōmō tōmēnāni inānite, “Guñēnāmaī imæwedāni. Mīni nanguī ēñente toquinque ante botō ñōwo watapæ apænebo ēñēdāni. Mīnitō tōnō inguipoga tōmāo quēwēnāni adobaī adode beyænque watapæ tocæmīnimpā. ¹¹ Mōnō Awēnē Codito iñōmō, Æmo beyænque quēwencæmīnimpā, ante nē Ængā baquingā inongā inte do edæ ēñacantapa. Edæ mīnitō beyæ ante tōmengā ñōwoönæ incæ awēnē Dabii wodi nānō quēwengaiñōmō ēñacantapa. ¹² Nō impā, ante gote acæmīnimpā. Wēñængā ingante wäänā wīni wīni caadinque edæ cænīnāni cænguincadedē ñō cædā ate a oñongā adinque mīnitō, Nō impā, ante ēñencæmīnimpā.”

¹³ Ante anquedo āñongā wadāni nanguī ināni oönædē owodāni incæ iñontobæ tontadoidi ongōnāni baī tōmengā tōnō godongāmæ ponte a ongōninqe āmotamīni ante baī āninqe Wængonguī ingante iīmaī ante watapæ apænedānitapa.

¹⁴ “Wængonguī æibæ pōni quēwēnongā inte edæ ñāō apāite baī ēmongānō anguēnē.

Tōmengā inguipoga iñōmō waadete pōnō cæcā beyænque mīni waocabo edæ gānē pōnenguimīnidō anguēnē.”

¹⁵ Ante āmotamīni ante baī āninqe anquedoidi oönædē adodō wadæ æite godāni ate nē aawēnāni iñōmō nāni cabo tededinque,

—Mōnō Awēnē mōnō imonte apænecā mōnō ēñēnō ante, Æbānō cæcāi, ante mōnō Bedēē gote ædæmō acæimpā. ¹⁶ Āninqe pogodo ponte ayōnāni Māadiya tōnō Ootee a ongōñōna Wēñængā iñōmō cænīnāni

cænguincadedē a oñongā adānitapa. ¹⁷ Īninqe adinque wadæ godinque, Wēñængā æbānō ingāā, ante anquedo apænecā nāni ēñēnō ante gode ā gode ā cæte wayōmō wayōmō quēwēnāni inānite tededāni ēñēnānitapa. ¹⁸ Ēñēninqe tōmānāni wæætē, Nē aawēnāni æbānō ante apænedāni, ante guñente wædānitapa. ¹⁹ Māadiya guiquēnē, Wēñængā æbānō ingā ānāni, ante nāmā pōnēē congantapa. ²⁰ Nē aawēnāni guiquēnē, Wængonguī ñāō apāite baī ēmōnongā inte pōnō waa pōni cæcā æmōnipa. Edæ anquedo nānō apænedō baī do cæcā amōnipa, ante apænedinque eyepancadē ocæ ēmænte gogadānimpā.

Bitō Wengā, ante mæmpoda Wēñængā ingante Wængonguī oncōnē ænte pōnapa

²¹ Ayæ, Adoque Wængonguī itædē go ate æmontaique eō togængæimpā, ante idægoidi cōwē nāni cæi baī cædinque Wēñængā ingante eō togænānitapa. Ayæ Māadiya yædēmadāmaī nānō iñedē anquedo nānō pemōnīnō baī āninqe mæmpoda Wēñængā ēmōwo ante, Itota, pemongadaimpā.

²² Wäänā mānimpōönæ wepæ nāate inampa, ante Mōitee wodi nānō angaimpōönæ ĩnque go ate tōmēna, Wēñængā iñōmō Wængonguī Awēnē quī ingampa, ante mōnō godongæimpā, ante tōmengā ingante Eedotadēē iñōmō ænte gogadaimpā.

²³ Edæ, “Onguñænāni bamoncadēnāni tōmānāni tæiyæ waēmō bacædānimpā, ante tōmēnāni Wængonguī Awēnē nempo pædæ godongæimpā,” ante Awēnē Wængonguī nānō angainō ante ēñēninqe Māadiya tōnō Ootee do cædatapa. ²⁴ Ayæ, Equemōna nāna gæncaya, Wængonguī quī, ante godongæimpā. Wīi mānōmaī cæte tæcæ wengā wengā pæda mēnaa inate godongæimpā. Ootee tōnō Māadiya iñōmō mānōmaī cædinque, Wængonguī quī impā, ante mēnaa inate ænte pōninqe pædæ godōna ængacāimpā.

²⁵ Māniñedē adocanque edæ tōmengā ēmōwo Tīmeōnō Wængonguī beyænque ante nō cædongā inte Eedotadēē iñōmō quēwengacāimpā. Idægoidi wampo pōnente quēwencædānimpā, ante Wængonguī æyedēnō ædæmō cæqingāā, ante tōmengā

wänö cönonte quëwëngäimpa. Ayæ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante tömengä cöwë ewocacä inongäimpa.

²⁶ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca do apænecä ëñëninge Timeönö wodi iñömö, Botö ayæ wænämaï mïimö quëwëmoyedë mönö Awënë Codito ingante aquïmo imopa, ante do ëñëningä inongäimpa. ²⁷ Nöwo

iñömö Wængonguï Önöwoca angä ëñëninge tömengä Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë pö guicantapa. Mänïñedë Itota mämpoda iñömö idægoidi wææ ante nani cægainö bai cæcæte ante cædinque Wëñængä Itota ingante ænte pö guida. ²⁸ Adingue Timeönö iñömö edæ Wëñængä ingante bæi ongonte pæ mäninge Wængonguï ingante, Tömëmi waa toquinque mönitö imönite pönö cæbipa, ante apænecantapa.

²⁹ “Bitö Tæiyæ Awënë inömi inte ëñëmi. Bitö imite në cæbo iñömote bitö doyedë, Cæbo acæbiimpa, angabiimpa.

Ïinque bitö äninö bai ñöwo edæ ïinque cæbi adïmo iñömote bitö ämi ate wænte goboe.

³⁰ Edæ bitö, Quëwencæminimpa, ante në Ænguingä ingante ñöwo da pönömi ponte ëñacä do abopa.

³¹ Mänömaï cædinque bitö, Wadäni nani cabo wadäni nani cabo waodäni tömänäni acædänimpa,

ante cædinque bitö në Ænguingä ingante ñöwo da pönömi ponte a ongongä acæimpa.

³² Idægoidi inämaï inäni incæ tömënanï nani cabo nani cabo incæ edonque acædänimpa, ante cædinque bitö da pönömi pöninque tömengä ñäö apäite bai a ongongä acædänimpa.

Ayæ möni idægocabo iñömönite bitö, Wëñængä ængä beyænque botö quïmini iñömö ñäö bai waëmö pönï ëmöninque quëwencæminimpa, ante pönö cæbi abopa.”

³³ Ante ämotamini ante bai Timeönö wodi, Wëñængä æbänö cæquingä ingäa, ante tedecä ëñëninge Wëñængä mämpo tönö tömengä badä iñömö guïñente wædatapa. ³⁴ Timeönö wæætë, Mina waa toquinque ïingä Wëñængä ingante

æminapa, ante apænedinque tömengä badä Mäadiya ingante iïmaï ante godömenque apænecantapa.

—Picængä badinque ïingä Wëñængä cæcä beyænque idægoidi pancadäniya tæ go wæænte bai wæyönäni pancadäniya wæætë ængæ gantite bai quëwencædänimpa. Wængonguï iñömö, Wëñængä ingante ate ëñencædänimpa, ante odömonte cæyongä pancadäniya wæætë adocä ingante godö pïinte tedecædänimpa.

³⁵ Ante apænedinque Timeönö iñömö Mäadiya ingante apænecantapa. Mänömaï bayonte, Nanguï inäni æbänö ante mïmöno pönënanï, ante edonque acæimpa. Bitö iñömö yaëmë yete bai wæwente ewocacæbiimpa, ante apænegacäimpa.

³⁶ Ayæ wadä iñömö Wængonguï beyæ në apænedä iñömö tömënä ëmöwo Änä adobaï ongönantapa. Atedoidi nani cabo iñönäni adocanque Pänöedo wënä inönä inte tömënä picængadedä ingadäimpa. Tömengä iñömö baquécäñedë möninque nänöogængä tönö onompo æmæmpoque go mäa wadepo quëwente ate onguïñængä guiquënë ñäñe wængacäimpa. ³⁷ Onquiyænä iñömö ñöwo otenta i coatodo wadepo nänö ëñagainganca owæmpoinä quëwënä inte tömënä Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönëninge cöwë quëwëninge taodämaï inönäimpa. Itädë woyowotæ tömënä cöwë, Wængonguï ingampa, ante waa cædinque Wængonguï ingante apænecæte ante wantæpiyæ cænämaï quëwënä inönäimpa. ³⁸ Tömënä ñöwo eyepæ pönï

mämö bee tëninque Itota ingante adingue Wængonguï ingante waa ate pönëninge apænecantapa. Ayæ wadäni, Mönitö Eedotadëe iñömö quëwëmöni iñömönite Wængonguï æyedëno pönö cæcä beyæ abæ tawænte quëwenguïmönii, ante në wänö cönäni inänite dodä Änä iñömö Wëñængä ingante do adinä inte, Wëñængä në Ænguingä inte do ëñate pongä atabopa, ante cöwë apænedä ëñengadänimpa.

Näatadeta ocæ ëmcænte godänipa

³⁹ Ayæ mänï, Awënë Wængonguï, iïmaï cædäni, nänö angainö ante ïinque cæte ate Ootee nani wencabo Gädideabæ gocæte ante wadæ godinque

Näatadeta tömënäni nāna quēwēniñömō pongadānimpā. ⁴⁰ Wēñængä iñömō edæ picængä pædinque tæi piñængä bacantapa. Ayæ ocai encacä inte nangui eñente bagacäimpā. Ayæ Wængongui waadete pönō apæñecä eñente ewocadinque tömengä nē waadete pönō cæcä ingacäimpā.

Wængongui oncönē Itota gote ongongampa

⁴¹ Wodo pänta gogaionæ bai Patowa mönō ææmæ cænguiönæ ñowo impā, ante pönēninque idægoidi Patowa ante Eedotadēē godinque ææmæ cædonānimpā. Itota mæmpoda adobai Patowa nāni ämæ cōwē cæyedē wadepo iñō wadepo iñō Eedotadēē goda ingadainpā. ⁴² İninque Itota dote wadepo iñonte Wængongui beyæ ante ææmæ cōwē nāni cædō bai Ootee nāni wencabo do gote cædānitapa. ⁴³ Ææmæ tömäā iñique cædinque oncönē poncæte ante taadonque pöninque mæmpoda adāmai iñönate Itota guiquenē Eedotadēē iñömō ayæ quēwengantapa. ⁴⁴ Godongämæ mönō poncabo tönō pongä imaingampa, ante pönēna inte taadō tömäā itædē pöninque tömēna guidēnāni weca tömēna æmigoidi weca diqui diqui mincæ cæyōna, ⁴⁵ edæ dæ angä. Ate wædinque tömengä ingante diqui mincæte ante Eedotadēē adodō ocæ emænte gogadainpā.

⁴⁶ Mēōnaa go adoönæque iñonte diqui diqui minte ate edæ Wængongui oncō ñænæ oncönē yabæcönē pō guite ayōnate Itota iñömō nē odömönāni weca eñēē cōninque, Æbänō i, Æbänō cæqui, ante angä adatapa. ⁴⁷ Tömengä apæñecä eñēninque tömānāni, Æ tömengä iñömō ocai nē encacä waa eñængä amōnipa, änānitapa. Ayæ, Itota ingante, Æbänō i, ante änāni eñēninque tömengä wæætē nō apæñecampa, ante wædinque tömānāni guiñente wædānitapa. ⁴⁸ Mæmpoda iñömō māniñömō pō guite ayōna Itota mānōmai cæcä adinque guiñente wædatapa. Tömengä badä tömengä ingante,

—Botō Wēmi eñēmi. Mönatō imōnate quīnante mānōmai cæbii. İñæmpa bitō wæmpo tönō mönatō bitō imite ante ancaa diqui diqui minte wæwentamōnapa.

⁴⁹ Äñongante tömengä wæætē,

—Mīnatō iñæmpa, Mæmpocä oncönē Itota ongonguēnengä ingampa, ante eñēnāmai imīnatawo. Quīnante wayōmō diqui diqui mīmīnatawo.

⁵⁰ Äñongante, Æbänō ante angä, ante ædæmō eñēnāmai inatapa.

⁵¹ Tömengä wæætē mæmpoda miñæ gote Näatadeta pöninque tömēna nāna änō ante cōwē eñente cæcantapa. Wäänä guiquenē tömengä nānō cædinō ante nāmā pönēē congä ingacäimpā. ⁵² Itota iñömō edæ nangui eñængä bate pædongäimpā. Picængä bayongante Wængongui tönō waodāni adobai tömengä ingante cōwē godōmenque godōmenque waadete adönānimpā.

3

Wäo æpænē nē guidongä önömæca quēwente apæñecä

(*Mäateo 3.1-12; Mäadoco 1.1-8; Wäo 1.19-28*)

¹ Tibedio quīte wadepo tömāmæ awēnē nānō inōñedē Pontio Pidato wodi nāni änongä adoyedē Oodeabæ awēnē iñongante Edode wæætē Gadideabæ awēnē inongäimpā. Adoyedē iñömō Edode wodi nānō tōniñacä Pedipe Itodeabæ Todacōnitebæ awēnē iñongä Ditāniato wodi adoyedē Abidēniabæ awēnē inongäimpā.

² Mānimpodāni māniömæ awēnēidi iñönāni Änato wodi tönō Caiapato wodi adoyedē, Wængongui quī, ante nē godōna ñænænā pōni inōna inōnainpā. Tömēna nāna inōñedē adoyedē edæ Tacadiya wodi wengä Wäo ingante önömæca iñömō ayæ quēwēñongante Wængongui apænegacäimpā. ³ Wäo wodi iñömō Oododānonga ömaaque go tömäo cægōninque iīmai apæñecä eñēnānitapa. Mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante ocæ emænte Wængongui gämænō pōedāni. Ayæ, Wēnæ wēnæ botō cædinō ante Wængongui piñnāmai inte pönō ata cæpocä quēwēmopa, ante edonque acæimpā, ante odömōninque æpænē guīedāni, ante Wäo angacäimpā.

⁴ Mānōmai cædinque Wængongui beyæ nē apænegaingä Itaiya wodi iīmai ante nānō yewæmonte apænegainō bai Wäo adobai cægacäimpā.

“Adocanque önömæca ongōninque iīmai ante yedæ tedecä eñencædānimpā.

‘Awënë nänö ponguinö ante tee monte bai
cædinque,
taadö töinö pinonte bai cæedäni.

⁵ Onquiyabo incæ änanquidi incæ,
Mæmö pöni bacæimpa, ante ææ
wocæimpa.

Biyönæ iñömö tee möninque mæmö pöni
badongæimpa.

Taadö idiquibæ iñonte töinö pinongæimpa.
Wënæ wënæ iñonte wainö pöni taadö
badongæimpa.

⁶ Taadö mänömaï mæmö pöni ba
iñinque tömämæ quëwënanï incæ,
Wængonguï pönö ængä beyænque
mönö quëwenguinö impa, ante
edonque acædänimpa, ancæcäimpa.”

⁷ Ante yewæmonte ongompa cæminii,
ante Wäö wodi æpænë guicæte ante
pönäni nanguï inäni iñönänite iïmaï angan-
tapa. “Minitö iñömö täntæ pæimïni bai inte
në babæ cæmini iñinque edæ ëñenguënë
quëwëmini. Wængonguï nänö piinte pan-
guimämo ante edæ, Wænompadäni, ante
æcänö äna ëñëninque minitö wodii winonte
pöminii. ⁸ Wængonguï Awënë gämænö
minitö ocæ ëmænte poncæ cæminitawo.
Nö nö pömini iñinque edæ në ocæ ëmænte
pönäni wainca incate bai waa cædäni bai
minitö iñömö edæ adobai waa cæedäni.
Minitö nämæneque pönëninque, ‘Minitö
mæmæ Abadäo wodi pæimöni imöni
beyænque Wængonguï mönitö imönite
waa acæcäimpa,’ ante nämä wææ ancæ
cæminitawo. Iñæmpa Wængonguï angä
bai Abadäo wodi pæimïni mïni inö bai
dicacoo incæ dobæ adobai bacædonüi
apa anewëminii. ⁹ Awæ iñömö wainca in-
cadämaï i iñinque edæ do yete gongapamö
iya tangæimpa. Awæ yecæte ante awænca
eyewa næænäni bai Wængonguï nänö
panguimämo iñömö edæ oo pöni pö apa
quëwëminii,” ante Wäö apænægacäimpa.
¹⁰ Angä wædinque godongämæ ongönäni
pancadäniya wæætë,

Mänömaï i iñinque æbänö cæquënëmöni
imönii. ¹¹ Añönänite Wäö,

—Weocoo mencooga në mangä iñömö
weocoo ömaacä ingante adocooque
godongä æncæcäimpa. Cænguï në ëacä
adobai cænguï ömæpocä ingante godongä
æncæcäimpa, angantapa. ¹² Ayæ odömäno

awënë nänö äninta në ænäni guiquënë
adobai æpænë guicæte ante pöninque Wäö
ingante änänitapa.

—Në odömömi ëñëmi. Mönitö iñömö
æbänö cæquënëmöni imönii. ¹³ Añönänite
tömengä wæætë,

—Minitö awënë, Mänimpota, ante nänö
änimpota ante wadäni inänite ämïni pædæ
pönönäni eyepæ æninque minitö wæætë,
Tömëmöni quï, ante godömenque änämaï
iedäni, angantapa. ¹⁴ Ayæ tontadoidi
adobai tömengä ingante,

—Minitö guiquënë æbänö cæquënëmöni
imönii.

Añönänite Wäö wodi iïmaï angantapa.

—Minitö wacä tömengä nänö godonte
æinta ö æncæte ante pæmënänämaï iedäni.
Ayæ wacä wënæ wënæ cædämaï iñongante
minitö, Wënæ wënæ cæbitapa, ante babæ
wapiticæ änämaï iedäni. Ayæ minitö
cædi beyæ minitö awënë eyepæ pönongä
æninque piyænë cæte godömenque æinente
wædämaï iedäni, angantapa.

¹⁵ Añongante godongämæ ongönäni
iñömö, Wængonguï doyedë, Codito pongu-
ingä, ante nänö në angaingä iñömö
edæ iingä Wäö wabänö imaingampa, ante
önöwënenque pönënanï inte edæ, Wäö
æbänö cæquingä, ante acæte ante a
ongönänitapa. ¹⁶ Wäö wæætë tömänäni
inänite apænedinque, “Botö guiquënë
näwangä minitö imönite æpænë guidömo
guimïnipa. Iñcayæ ate në Pongu-
ingä guiquënë tömengä iñömö näwangä
ñænægä pöni iñongante botö guiquënë
guiyämo inömo inte tömengä awæncata
incæ ædö cæte ñi cæquimoo. Tömengä
iñömö minitonga gonga bæcote bai cædinque
Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca in-
gante edæ da pönongä æncæminimpa.
¹⁷ Waocä, Todigo tömëmö wati wati
tænöninque botö tännöiñömö önömancaque
baquinque botö waiña tömämö oncönë
da wencæboimpa, ante timpodæ næænte
wo ææntodö wo ææntodö cædinque on-
tapocoo wææincoo wadæ ñëmænte wo
ëwengampa. Waocä mänömaï wo ëwencæte
ante timpodæ næægä bai mönö në
Ponguingä iñömö adobai oo pöni apænte
ancæcäimpa. Edæ wæmö inäni inänite

apænte æninqe tōmengä ontapocoo bai inäni inänite gonga cōwē bæcoyōmō iya tangä gonte wæcædänimpa.”

¹⁸ Mänömaïnō äninqe Wäö wodi godōmenque wade wade apænedinque tōmēnāni inänite, Ämo ēñēmaïminipa, angacäimpa. Ayæ, Codito ingantedō ante watapæ apæ necä ēñengadänimpa. ¹⁹ Incæte tōmengä pancabaa Awēnē Edode ingante, Bitō tōniñacä nänōogængä Ædodiya ingante mömii, ante piininqe Edode nänō wiwa cædinō ante tōmänō ante piingä adinque, ²⁰ Edode wodi guiquēnē godōmenque wiwa cædinque Wäö ingante tee mönecä wægacäimpa.

Itota æpæne guicampa

(Mäateo 3.13-17; Mäadoco 1.9-11)

²¹ Mänii Wäö tōmänāni inänite æpæne nänō guidōñedē Itota ingante adobai guidongä guicantapa. Guiite ate Wængongui ingante apæneyongä öönæ wi ænete bai bayonte edæ ²² Wængongui Tæiyæ Waēmō Önöwoca equemō wææ contate bai tōmengäa edonque pōni wææ guicä ate öönæde apænedinque,

—Bitō botō Wēmi botō nē waadebi imipa. Bitō imite waa adinque waa tobopa, ante öönæde apæ necä ēñengacäimpa.

Itota nänō mæmæidi

(Mäateo 1.1-17)

²³ Todēinta wadepo nänō ēñagaiñedē iinque bayonte Itota mანიñedē tāno cæcä ingacäimpa. Tōmengä ingante nē pæpogadongä iñōmō Ootee iñongante wadāni, Itota wæmpocä ingampa, ante pōnēnōänimpa.

Ootee wodi mæmpo wææ Edii wodi ingacäimpa.

²⁴ Edii wodi mæmpo wææ Mäatato, Mäatato wodi mæmpo wææ Debi, Debi wodi mæmpo wææ Mēedequi, Mēedequi wodi mæmpo wææ Cāna, Cāna wodi mæmpo wææ docä Ootee wodi ingacäimpa.

²⁵ Mänii docä Ootee wodi mæmpo wææ Mäatatia, Mäatatia wodi mæmpo wææ Ämoto, Ämoto wodi mæmpo wææ Näacö, Näacö wodi mæmpo wææ Etedi,

Etedi wodi mæmpo wææ Näagai ingacäimpa.

²⁶ Näagai wodi mæmpo wææ Mäato, Mäato wodi mæmpo wææ docä Mäatatia, docä Mäatatia wodi mæmpo wææ Tēmei, Tēmei wodi mæmpo wææ Ooteco, Ooteco wodi mæmpo wææ Oodaa ingacäimpa.

²⁷ Oodaa wodi mæmpo wææ Owāna, Owāna wodi mæmpo wææ Deta, Deta wodi mæmpo wææ Dodobabedo, Dodobabedo wodi mæmpo wææ Tadatiedo, Tadatiedo wodi mæmpo wææ Nēedi ingacäimpa.

²⁸ Nēedi wodi mæmpo wææ docä Mēedequi, docä Mēedequi wodi mæmpo wææ Adi, Adi wodi mæmpo wææ Cotäo, Cotäo wodi mæmpo wææ Edēmadäo, Edēmadäo wodi mæmpo wææ Ede ingacäimpa.

²⁹ Ede wodi mæmpo wææ Ootowee, Ootowee wodi mæmpo wææ Ediyedede, Ediyedede wodi mæmpo wææ Oodii, Oodii wodi mæmpo wææ docä Mäatato ingacäimpa.

³⁰ Mänii docä Mäatato wodi mæmpo wææ docä Debi, mänii docä Debi wodi mæmpo wææ Timeönö, Timeönö wodi mæmpo wææ docä Oodaa, docä Oodaa wodi mæmpo wææ wacä docä Ootee, mänii docä Ootee wodi mæmpo wææ Öönäo, Öönäo wodi mæmpo wææ Ediyaquimō ingacäimpa.

³¹ Ediyaquimō wodi mæmpo wææ Mēedeä, Mēedeä wodi mæmpo wææ Mēna, Mēna wodi mæmpo wææ Mäatata, Mäatata wodi mæmpo wææ Näatāni ingacäimpa.

³² Näatāni wodi mæmpo wææ Awēnē Dabii, Awēnē Dabii wodi mæmpo wææ Yæte, Yæte wodi mæmpo wææ Obedo, Obedo wodi mæmpo wææ Boodo, Boodo wodi mæmpo wææ Tāna, Tāna wodi mæmpo wææ Näatöo ingacäimpa.

³³ Näatöo wodi mæmpo wææ Äminadabo, Äminadabo wodi mæmpo wææ Adämii,

Adämüi wodi mæmpo wææ Adöni,
Adöni wodi mæmpo wææ Etedöo,
Etedöo wodi mæmpo wææ Pade,
Pade wodi mæmpo wææ wacä docä Oodaa
ingacäimpa.

³⁴ Mänüi docä Oodaa wodi mæmpo wææ
Aacobo,

Aacobo wodi mæmpo wææ Itæca,
Itæca wodi mæmpo wææ Abadäo,
Abadäo wodi mæmpo wææ Tade,
Tade wodi mæmpo wææ Näacodo in-
gacäimpa.

³⁵ Näacodo wodi mæmpo wææ Tedogo,
Tedogo wodi mæmpo wææ Dagao,
Dagao wodi mæmpo wææ Pedego,
Pedego wodi mæmpo wææ Eebedo,
Eebedo wodi mæmpo wææ wacä docä Täna
ingacäimpa.

³⁶ Mänüi Täna wodi mæmpo wææ Cainäo,
Cainäo wodi mæmpo wææ Adapacadæ,
Adapacadæ wodi mæmpo wææ Temö,
Temö wodi mæmpo wææ Docä Nöwee,
Docä Nöwee wodi mæmpo wææ Nämeco
ingacäimpa.

³⁷ Nämeco wodi mæmpo wææ Mäatotadëo,
Mäatotadëo wodi mæmpo wææ Ënoco,
Ënoco wodi mæmpo wææ Aadedo,
Aadedo wodi mæmpo wææ Mäadadede,
Mäadadede wodi mæmpo wææ wacä docä
Cainäo ingacäimpa.

³⁸ Docä Cainäo wodi mæmpo wææ Ënoto,
Ënoto wodi mæmpo wææ Teto,
Teto wodi mæmpo wææ Adäo,
Adäo wodi ingante nê badongaingä iñömö
edæ mönö Mæmpo Wængongui
inongä ingacäimpa. Mäninäni iñömö
edæ Itota mæmæidi ingadänimpa.

4

*Itota wëncë wëncë cæcæcäimpa, ante
wëncë cæcampa*

(Mäteo 4.1-11; Mäadoco 1.12-13)

¹ Mänüi Oododänonga quëwëninque
Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca
ingante ædæmö ewocacä inongä inte
Itota iñömö wadæ gocantapa. Goyon-
gante Wængongui Önöwoca tömengä in-
gante önömæca ænte mäocä gogacäimpa.

² Godinque coadenta eönæ mänimpoönæ
quëwëñongante wënæ awënë pöninque,

Wënæ wënæ cæe, ante ancaa cædongäimpa.
Itota iñömö mänimpoönæ cænämaï iningä
inte edæ iinque bayonte gæwænte
wæcantapa. ³ Adinque wënæ awënë
tömengä ingante,

–Bitö näwangä Wængongui Wëmi inömi
inte dica incæ päö ämi ba cæmaïmipa.

⁴ Äñongante,

–“Cæntedö quëwengui i. Iñæmpa
Wængongui nänö apænedö ante tömänö
ante ëñente quëwengæimpa,” ante
yewæmonte ongö apa, äninque Itota edæ
Baa angacäimpa.

⁵ Ayæ Itota ingante onquiyaboga ænte
mæicä æite ongöñongante wënæ awënë
wæætë inguipoga awënë odeyedi ömæ
tömäo ongöñömæ adoyömö a ongonte bai
adotedæ odömongä acantapa. ⁶ Odömongä
ayongante Itota ingante äninque wënæ
awënë wæætë,

–Awënëidi waincönë pönü ongöninque
waëmoncooga mongæninque tæi piñæninque
tömënanü nempo quëwënanü inänite nan-
gui änanü ëñente do cædänipa, ante abii.
Tömënanü waëmö pönü nänü ëmömämo ante
æcänö ëmonguingää, ante, Tæi piñænte nänü
ënempodö ante æcänö empoquingää, ante,
botö iñömö edæ do ænte ënempogäimo inte
tömëmoque nê ämo inte godömo ænänipa.
Ïninque bitö imite, Bado, godömo æe, ämopa.

⁷ Ïninque bitö mänincoo æncæte ante botö
weca ædæ wææninque, Tatänabi bitö
Wængongui bai inömi imipa, ämi adinque
botö wæætë, Bado, bitö tömämæ Awënë
babipa, ante edæ pönömo æmaïmipa, ante
wënæ awënë änewengantapa.

⁸ Angä ëñëninque Itota,

–Ïmaï ante yewæmongatimpa. “Awënë
Wængongui weca ædæ wæænte tömengä
ingante apænedinque, Bitö adobique
Wængonguimi imidö angüenë, ante wat-
apæ apæncæbiimpa. Ayæ, Wængongui
beyænque cæcæbiimpa,” ante wææ
yewæmonte ongö apa quëwëe, ante Itota
angacäimpa.

⁹ Wënæ awënë ayæ Itota ingante Eedo-
tadëe ænte mäocä goyongante Wængongui
oncö ñænæ oncömäa ænte mæicä
æicantapa. Æite næ gongæñongante wënæ
awënë wæætë, Bitö näwangä Wængongui

Wēmi ïmipa, ante acædānimpa, ante bitō to wæibāwe. ¹⁰ Äninqe wēnæ awēnē godōmenque apænedinque, “Ïmaï ante do yewæmonte ongompa,

Bitō ïmite wææ aacædānimpa, ante cædinque

Wængonguï tōmengä anquedoidi inänite da pōnongä

¹¹ pōninqe bitō ïmite ïñæ æmpodāni ïninqe, bitō dicaa tee tēwadāmaï incæbiimpa,” ante yewæmongatimpa cæbii.

¹² Äñongä Itota wæætē,

–Ïñæmpa ïmaï ante ingatimpa. “Bitō, Mönō Awēnē Wængonguï æbänō cæquiringä, ante acæte ante cædāmaï incæbiimpa. Æñēnāmaï cæbo incæte edæ mönō Awēnē Wængonguï botō ïmote cōwē wææ aquiringä, ante acæte ante wēnæ wēnæ cædāmaï incæbiimpa,” ante wææ yewæmonte ongō apa änewēē, Itota angacäimpa.

¹³ Ante Itota angä ate wēnæ awēnē incæ, Itota wēnæ wēnæ cæcæcäimpa, ante nänō änewēnō ïninqe cædinque ïncayæ ate nänō ponte cæquinque edæ wadæ gogacäimpa.

Gadideabæ godinque Itota täno cæcampa (Mäateo 4.12-17; Mäadoco 1.14-15)

¹⁴ Itota ïñömō Wængonguï Önōwoca nänō tæi piñænō ewocadinque Gadideabæ adodō pongacäimpa. Do pongäimpa, ante adinque wadāni wayömō gode ä gode ä cædāni eñengadānimpa. ¹⁵ Tōmengä ïñömō mäniömæ wayömō wayömō godinque tōmēnāni nāni odömöincönē go guiite go guiite cædinque odömōnte apænecä adinque tōmānāni, Waa pōni odömōnte apænecampa, ante tedegadānimpa.

Näatadeta ïñömō ponte Itota apænecampa (Mäateo 13.53-58; Mäadoco 6.1-6)

¹⁶ Wæætē Näatadeta tōmengä nänō pægaiñömō pōninqe tōmēnāni guēmanguïönæ ïñonte Itota nänō cōwē cæi bai ñowo cæcantapa. Oodeoidi Wængonguï apænecä nāni eñente yewæmongainta ate odömöincönē go guidinque tōmengä mäninta ate apænecæte ante ængæ ganticä. ¹⁷ Adinque tōmengä ingante Itaiya wodi Wængonguï beyæ nänō yewæmongainta pædæ pōnönāni ængantapa. Äninqe, Mäniñömō

yewæmonte ï, ante ñi cæpote adinque, Ïmaï yewæmonte ongompa, ante apænecantapa.

¹⁸ “Wængonguï Awēnē Önōwoca botonga pō guicä ate botō tōmengä ingante ewocabopa.

Ïninqe tōmengä botonga gao cæte bai cædinque tōmengä nänō tæi piñæmämo da pōnöninqe botō ïmote angantapa.

Bitō ömaadāni wæwēnāni inänite Wængonguï Awēnē waa pōnō cæcæcäimpa, ante watapæ apænebi eñencædānimpa, angacäimpa.

Nē tee mönete bai wædāni inänite bitō, Wængonguï pōnō wi ænecä beyænque mīnitō abæ tawænte gocæminimpa, ante godō apænebi eñencædānimpa.

Nē babetamönāni inänite, Mīnitō wæætē waa acæminimpa, ante bitō godō cæcæbiimpa.

Piinte cædāni ate wæwente quēwēñönānite bitō wæætē gä pe æmpobi abæ tawænte bai gocædānimpa.

¹⁹ Ayæ, Wængonguï Awēnē nänō waadete cæquīnepo do batimpa, ante apænebi

eñencædānimpa, ante Wængonguï botō ïmote do da pōnongä pōmo ïmopa.”

²⁰ Ante Itaiya wodi nänō yewæmongainta adinque adodō nā nā capodinque mäniñömō nē cæcä ingante pædæ godōninque Itota tæ contacantapa. Mänōmaï cæcä adinque tōmēnāni nāni odömöincönē nē ongönāni tōmānāni tōmengä ingante cōwä adānitapa. ²¹ Ayönānite,

–Wængonguï botō ïmotedö ante apænecä eñēninque nāni yewæmongainō bai ñowoönæ eñēñömīni edæ do ïninqe ba æminipa.

²² Ante apænecä eñēninque tōmānāni, Tōmengä nanguï waadete pōnō tedecampa, ante apænedinque tōmengä ingante waa adinque guiñente wædānitapa.

–Ïngä ïñæmpa Ootee wengä ïmaingä inte bamönengæ mänōmaï cæcampa, ante awædö, ante nāni caboque tededānitapa.

²³ Mänömaï ante wæyönänite Itota tömënäni nāni pönënö ante önöwënenque eñëninque,

—Botö ïmote apænedinque minitö, “Bitö dotodo bai ïnömi inte nämä incæ cæte waa babäwe,” ante dodäni nāni angainö bai ante tedemini awædö. Ayæ, “Capënaömö ïñömö bitö waa cæbi adinque tededäni eñëmönipa. Mäniñömö bitö cædinö bai tömëmi eñagaiñömö adobai wii cæbii,” ante wæmïni abopa.

²⁴ Äninque Itota godömenque apænedinque,

—Nawangä ämopa. Wængongui beyæ nê apæneca ïñömö tömengä quëwëniñömö ponte apæneyongante, Wii eñëinê wædö, ante Baa änänipa. ²⁵ Nawangä edæ ämo eñëedäni. Docä Ediya wodi quëwengäñedê

mëa go adoque wadepo ayæ tæcæ wadepo ïñonte tömënäni ömæ tömäo nāni gæwænte wægaimämo baquinque cöönæ cædämaï ingatimpa. Mäniñedê Idægobæ ïñömö owæmpoinäni nanguï ïnäni quëwëñönänite, ²⁶ tömënäni weca Ediya ingante da godönämaï inte Wængongui wæætê edæ, Bitö Tidöo eyequei gote Tadezata ïñömö quëwengä owæmpoingä weca goe, angä gogacäimpa. ²⁷ Adobai Wængongui beyæ nê apænegaingä Editeo wodi quëwengäñedê Idægobæ æmontai nê baadäni nanguï ïnäni ïñönänite Wængongui tömënäni ïnänite wadæ caadämaï inte wæætê edæ Tidiabæ quëwengä Näämäo ingante wadæ caacä waintai baagacäimpa.

²⁸ Ante Itota apæneca eñëninque mänincönê ongönäni tömänäni piinte äinäni badänitapa. ²⁹ Äinäni badinque tömengä ingante tömënäni nāni quëwëñömö yabæ ïnö wido cædänitapa. Ayæ tömënäni nāni mænonte quëwenquidi tömäne ænte mäo godinque tömënäni, Bæ tamö guidömëmæ tæ wææncæcäimpa. ³⁰ Ante cæyönäni, Itota ïñömö tæcæguedê godinque aamö cæte wadæ gogacäimpa.

*Itota angä eñente wënæ incæ tao gopa
(Mäadoco 1.21-28)*

³¹ Wadæ godinque Gadideabæ Capënaömö nāni quëwëñömö pöninque Itota tömënäni nāni guëmanguïönæ bayonte tömënäni ïnänite odömonte apæneca eñënanitapa. ³² Eñëñönäni tömengä nämä tæi piñæninqwe

nê angä ïnongä inte nö odömonte apæneca eñente wædinque tömënäni, Æ tömengä ïñömö nö pönï odömonte apæneca eñëmönipa, ante wædänitapa.

³³ Mäniñedê edæ onguiñængä wënæ wentamö ewocacä tönö nê quëwengä ïñömö tömënäni odömöincönê a ongöninque ïñontobæ yedæ ante aa pecantapa.

³⁴ —Quimæ quëwë. Bitö Itota Näatadeta quëwëniimi inte quinante mönatö weca pömii. Mönatö imönate edæ æmæwo wido cæcæte ante wabänö pömitawo. Bitö æmömidö imii, ante botö do atabopa. Bitö Wængongui Tæiyæ Waëmö Wëmi ïnömi ïmipa, ante edæ do eñëmopa.

³⁵ Ante tedeyongante Itota wææ äninque, —Apocænê quëwenguënê tedewë. Waocä baönê quëwënömi inte edæ tao gobäwe.

Angä eñëninque wënæ guiquënê tömänäni ayönäni waocä ingante mäo tæ gotodö go wææñongante tömengä baonga wënæ wënæ cædämaï inte tao gotapa. ³⁶ Itota angä wënæ tao gocä adinque tömänäni guïñente wædinque nämäneque tededinque,

—Tömengä æbänö cæte nê angä ingää. ïñæmpa nê angä ïnongä inte tömengä tæi piñæninqwe wënæidi nê wentamö ewocadäni ïnänite angä tao godäni awædö.

³⁷ Ante pönente wædinque tömënäni, Itota mänömaï cæcampa, ante tededinque mäniömæ tömäo gode ä gode ä cædäni eñengadänimpa.

*Pegodo nänöogæ wäänä ingante Itota
cæcä gancæ bacä*

(Mäateo 8.14-15; Mäadoco 1.29-31)

³⁸ Mänii tömënäni odömöincönê ongonte apænedinque Itota tao godinque Timönö oncönê go guicantapa. Go guiyongante wadäni, Timönö nänöogængä wäänä ïñömö nanguï daicawo gawænte nangæ bacampa cæbii, änäni. ³⁹ Eñëninque Itota tömengä weca go gongæninqwe daicawo inte piinte bai äninque, Idæwaa ïmpa, angä dæ batapa. ïninque tömengä gancæ badinque ængæ gantidinque tömënäni beyæ cæcantapa.

Nantate wæwēnāni inānite Itota cæcā waa badānīpa

(Māateo 8.16-17; Māadoco 1.32-34)

⁴⁰ Nænque gāwadecæ bayonte nantate wæwēnāni inānite Itota weca ænte pōnāni adinque tōmengā wacā ingante wacā ingante godō gampocā ate tōmēnāni waa badānitapa. ⁴¹ Ayæ waodāni nanguī ināni baōnē wēnæidi quēwēñōnānite Itota angā ēñēninque tao godinque,

—Bitō Wængonguī Wēmi inōmi imīpa, ante Yæ ānānitapa.

Īninque Itota, Botō Codito inōmo imīpa, ante do ēñēnānīpa, ante wædinque wēnæidi inānite, Apocænē imāewedāni, ante edæ wææ angacāimpa.

Itota oodeoidi odōmōincōnē go guite apænecā

(Māadoco 1.35-39)

⁴² Ayæ baānæ ate Itota wayōmō önōmæca gocantapa. Gocā adinque wadāni tōmengā ingante ante diqui diqui minte tōmengā weca do pōninque, Mōnitō imōnite emō cæte godāmaī incæbiimpa, ante wææ cæcæte ante cædānitapa. ⁴³ Ate wædinque tōmengā wææ āninque,

—Botō, Wængonguī Awēnē Odeye nempo watapæ quēwenguīnō anguēnē, ante cōwē apænequēnēmo imīpa. Wængonguī, Mānōmainō ante apænecæbiimpa, ante botō imote da pōnongā pōnīmo inte botō tōmānāni quēwēñōmō gote apænequēnēmo inte gobopa.

⁴⁴ Ante Oodeabæ godinque tōmēnāni odōmōincōnē go guī go guī cædinque Itota apænecā ēñengadānimpa.

5

Gæyæ nanguī pōnī dadōwēnānīpa

(Māateo 4.18-22; Māadoco 1.16-20)

¹ Ayæ Itota Guēnetadepæ wedeca gote ongōninque Wængonguī nānō apænedō ante apænecantapa. Ēñencæte ante cædinque nanguī ināni godongāmæ pō goto ongote ēñē congadānimpa. ² Apænecā ēñēñōnāni tōmengā gomō ayongā gæyæ nē dadōwēnāni dicamōñæ yamoncæte ante ti wææninque tōmēnāni nāni ti wææ godimpo mēa wipo gāwapæ wedeca omædempo wāi wocæ acantapa. ³ Adinque

Itota adoque wipodē Timōnō wipodē guiidingue tōmengā ingante, Tæcæpæno gāmænō eyequei wo go wāi wocæe, angā gā go wāi wocængā ĩninque Itota tæ contate tōmēnāni inānite odōmonte apænecā ēñēnānitapa. ⁴ Tōmēnāni inānite ĩnque apænedinque Timōnō ingante,

—Bitō wipo tæcæpæno godōmenque ænte gobi ate mīnitō dicamōñæ wo guitodonte gæyæ dadonte æncæmīnimpa.

⁵ Āñongā Timōnō,

—Awēnē ēñēmi. Tōmāā woyowotæ gæyæ dadoncæte ante dicamōñæ ancaā guitodōñōmōni wīi datapa. Incæte bitō āmi beyænque botō Ao ante cæcæboimpa.

⁶ Ante māo guitodōñōnāni gæyæ nanguī pōnī da ate dicamōñæ wodo wægo tengatimpa. ⁷ Īninque Timōnōidi wa wipodē ongōnāni ponte godongāmæ æncædānimpa, ante omō cædāni adinque wa wipo ænte pōnāni ate gæyæ mēa wipodē eyede pōnī ñōnōnāni ate wipo emā guiicæ cætimpa.

⁸ Īninque, Itota angā beyænque gæyæ nanguī pōnī æmōnīpa, ante adinque Timōnō Pegodo ĩñōmō Itota önōwa gāānē ædæ wææninque,

—Awēnē ēñēmi. Botō wēnæ wēnæ entawēmo ĩñōmote bitō waēmō pōnī entawēmi inte nānēnē goe, angacāimpa.

⁹ Ante guīñente wæyongante nē dadōwēnāni wadāni adobaī, Āebānō cæte nanguī pōnī gæyæ dadonte æmōō, ante wædinque ancaī guīñēninque Timōnō tōnō godongāmæ wædānitapa. ¹⁰ Ayæ Timōnō tōnō godongāmæ gæyæ nē dadōwēna Tebedeo wodi wēna Tantiago tōnō Wāō adobaī guīñente wægadāimpa. Īninque Itota ĩñōmō Timōnō ingante,

—Guīñēnāmaī incæbiimpa. Gæyæidi gæte bitō æmaī bitō ĩncayæ ate waodāni inānite gæte baī cædinque apænebi ēñēninque ponte quēwencædānimpa.

¹¹ Angā ēñēninque wipo emōnaiya ænte māmō ñā cæcadodique tōmēnāni māincoo tōmancoo edæ emō cædinque edæ Itota mīñæ wadæ gogadānimpa.

Nē baadingā ingante Itota wadæ caa-campa

(Māateo 8.1-4; Māadoco 1.40-45)

12 Ìincayæ ate Itota wadäni nani quëwëñömö gote quëwëñongante wacä cöwë baate ëñawëñongä inte tömengä weca ponte guidömëmæ ædæ wææningue angantapa,

—Awënë, bitö Ao ämi inte wadæ caabi ïinque botö waintai baabaïmopa.

13 Añongä Itota pædæ wææmpo gampo caadique,

—Ao ämopa. Bitö waintai baacæbiimpa.

Ante tæcæ añongä ñömæintai nänö ëñadintai edæ dæ baadique tömengä waintai do baacantapa. 14 Ìinque Itota tömengä ingante,

—Ëñëmi. Bitö waintai baadimi inte wadäni ïänite mäo apænedämaï ie. Wæætë, Näwangä impa, ante acædänimpa, ante cædique bitö, Wængonguï quï, ante nê godongä weca töngä godinque waintai bitö baadintai odömömi ædæmö acæcäimpa. Ayæ Möitee wodi wææ ante nänö angaincoo bai ænte pöningue bitö waintai bitö baadi beyæ ante edæ, Wængonguï quï, äningue nê godongä ingante pædæ godömi æncæcäimpa, ante wææ angantapa.

15 Wææ angä incæte, Itota mänömaï cæcampa, ante nanguï gode ä gode ä cædäni ëñëningue nanguï ïäni Itota apænecä ëñencæte ante ayæ tömënäni nani caate wædö waa bacæte ante goto pö goto pö cægadänimpa. 16 Itota ïñömö wantæ wantæ ïñö önömæca nänënë godinque Wængonguï ingante wæætë wæætë apænegacäimpa.

Nê cömäingä ingante Itota angä dao dao gocampa

(Mäateo 9.1-8; Mäadoco 2.1-12)

17 Ayæ adobai ïimö ïñö ïimö ïñö Itota cöwë odömönte apænegacäimpa. Mäniñedë oodeoidi nani wææ angainö ante nanguï adinque nê ëñënanäni ïñömö nê odömönäni ïnönänimpa. Wadäni adobai, Mönö wææ angainö ante ëñente cæcæimpa, ante nanguï änanäni guiquënë Paditeoidi nani änanäni ïnönänimpa. Ìinque Itota mäniñedë odömönte apæneyongä mäninäni nê odömönäni tönö Paditeoidi ïñömö Gadideabæ nani quëwëñömö ta Oodeabæ nani quëwëñömö ta pöningue ayæ Eedotadëe ïñömö ta pöningue Itota weca pöningue tæ contate a ongönänitapa. Mäniñedë wadäni

wa wa badinque wënæ wënæ inte wædäni ïñönänite Itota ïñömö Awënë Wængonguï nänö tæi piñænö entawëningue nanguï cæcä waa badönänimpa. 18 Ìinque wadäni nê cömäingä nänö möimpataa æmætæ æmætæ bæi ongonte nææningue, Itota weca ænte manguï ñö cæcæimpa, ante pönänitapa. 19 Ponte ayönäni wadäni eyede pönï goto ongönäni adinque nê ænte mämö pöninäni ïñömö, Ædö cæte guiquüi. Ante wædique oncömäa ïnö æidämæ mäi æidinque dai bæte mænönïñömö epæ cædäni ompite gongæñö tömënäni cömäingä möimpataa bæi ongöninque tömengä ingante godongämæ ongönäni weca tæcæguedë Itota weca pædæ wæænönäni ongongantapa. 20 Mänömaï cædäni adinque Itota, Näwangä wede pönente cædänipa, ante adinque,

—Æmigo, wënæ wënæ bitö cædimämo ante ñöwo ñimpo cætimpa.

21 Añongä Paditeoidi tönö nê wææ odömönäni nämäneque pönente tededinque, “Wënæ wënæ cædingä ingante æcänö ñimpo cæquingää. Ìingä ïñömö Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquingää. Edæ babæ ancædö.”

22 Ante pönëñönäni Itota tömënäni nani pönëwënö ante do ëñëningue,

—Minitö mimöno quimæ wënæ wënæ pönëwëminii. 23 “Nê cömäingä nänö wënæ wënæ cædimämo ante godö ñimpo cæbopa,” ante botö Wængonguï bai ämo ëñëningue minitö guiquënë, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante pönëminipa. Ayæ wæætë, “Ængæ gantidinque möimpata ænte dao dao gocæcäimpa,” ante botö Wængonguï bai ämo ëñëningue minitö adobai, Wængonguï ingampa diyæ mänömaï cæquingää, ante pönëmini ïmaïminipa, ante awædö. Ìñæmpa mänömainö ante pönëmini ïinque minitö edæ æbänö cæquënëmo äminii. 24 Incæte botö Waobo ëñagaïmo inte inguipoga quëwëningue waodäni nani wënæ wënæ cædimämo ante nê ämo inte pönö ñimpo cæbopa, ante minitö edæ ëñencæminimpa, ante botö ïmaï cæbopa.

Äningue nê cömäingä ingante edæ,

—Bitō ïmite ämo eñëe. Ængæ gantidinqe bitō mömpata topo cæte æninque tōmēmi oncōnē næænte goe.

²⁵ Angä eñëninque cōmäingä ïningä incæ edæ tōmänäni ayōnäni ængæ gantidinqe, Wængonguï ñäö bai emōnongä inte pōnō tæi piñænte cæcä æmopa, ante apænedinqe tōmengä nänō öñöninta topo cæte tao oncōnē ænte gocantapa. ²⁶ Gocä ate wædinque tōmänäni, Æbänö cæcäi, ante eñënämaï inte guñente wædinque, Wængonguï bitō ñäö bai emōmi inte waa pōni cæbi amōnipa, ante watapæ apænegadänimpa. Ayæ,

—Ñöwo ïñömö mä pōni cæcä amōnipa, ante ancai guñente wædänitapa.

Debii ingante Itota angä tee empote gocampa

(Mäateo 9.9-13; Mäadoco 2.13-17)

²⁷ Ayæ ate Itota tao gote ayongä odömāno awënë nänō äninta ante nē ængä Debii ingante acantapa. Tōmengä ïñömö Awënë nänō æimpa gäänē tæ contate ongongä adinqe Itota tōmengä ingante,

—Botō miñæ pōe.

²⁸ Angä eñëninque do ængæ gantidinqe Debii mänincoo tōmancoo emō cæte Itota miñæ wadæ gogacäimpa.

²⁹ Ayæ ate Debii, Itota beyæ, ante tōmengä oncōnē ææmæ nanguï pōni cæcantapa. ïninqe ææmæ becæte ante awënë beyæ nē æwënäni nanguï ïnäni pō tæ contate cæñönäni wadäni adobai pō tæ contate cænäni. ³⁰ Adinqe Paditeoidi tönō tōmënäni nē odömönäni guiquënë Itota miñæ nē godäni ïnänite piinte äninque,

—Odömāno awënë beyæ nē æwënäni tönō wadäni nē wënæ wënæ cædäni tönō mīnitō quimæ godongämæ ponte tæ contate bete cæmīni.

³¹ Ante püñönäni Itota wæætē tōmënäni ïnänite,

—Nē waa ingä guiquënë, Cæbi waa baboe, änämaï ïñongante nē wënæ wënæ ingä guiquënë dotodo ingante, Cæbi waa baboe, ante do aa pecampa.

³² Pancadäniya, Nämä incæ nē nō entawēmo ïmopa, ante nē änäni ïñönänite botō ïñömö edæ nē dotodo bai adobai ïñomo inte tōmënäni ïnänite aa pedämaï incæboimpa. Wadäni guiquënë, Nämä

wënæ wënæ cæbo ïmopa, ante nē änäni ïñönänite botō, Tōmënäni, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædo, ante Wængonguï gämænō poncädänimpa, ante cædinque tōmënäni ïnänite aa pecæ pongaboimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Ee ate cænämaï ingæimpa, ante nē änäni (Mäateo 9.14-17; Mäadoco 2.18-22)

³³ Itota ingante ïmaï ante ayæ änänitapa. Wäo miñæ nē godäni ïñömö, Wængonguï beyæ, ante ee ate cænämaï ïnäni. Ayæ Paditeoidi miñæ nē godäni adobai ee ate cædänipa. Bitō miñæ nē godäni guiquënë do cænte bete quëwënäni tō.

³⁴ Änäni eñëninque Itota wæætē,

—Onguïñængä nē monguingä wente ænte pönäni ïñönänite mīnitō wæætē, Ee ate cænämaï ïedäni, ante edæ ædo cæte wææ anguimīni. Monguingä nänō wente ænte nē pönäni bai ïñönäni inte botō miñæ nē godäni ïñömö ædo cæte wæwente bai cænämaï inguïnäni. ³⁵ Wæætē ayæ ate guiquënë, Monguingä, nāni nē änongä bai ïñömote wadäni ponte botō ïmote ö ænte gocädänimpa. Mänömaï cædäni ate botō miñæ nē godäni ïñömö mänïñedē ate wæætē cænämaï inte wæcädänimpa, ante Itota apænegacäimpa. ³⁶ Ayæ, Wængonguï Awënë nempo quëwëninque æbänö cæquïi, ante eñencädänimpa, ante Itota ïmæca quëwënäni nāni cæinō ante odömōnte ïmaï ante apænecantapa.

—Mīncoo badonte ate waocä dicæ adocoo wänä ñænte pancacooga æninque pedæncōoga pönō tadōmonguingä. Mänömaï cæcä ïninqe edæ mīncoo incæ do wänä tente baquënë. Ayæ pedæncōo emönö bai mīncoo wii adobai emōmpa. Mīnitō, Awente bai cænämaï inte mönō quëwengæimpa, ante mīni änewënö guiquënë pedæncōo bai inte wote baquïne ënëpa. Wængonguï gämænō pōninque quëwencæmīnimpä, ante botō apænedö guiquënë mīncoo bai inte quëwenguïne ënëpa. ïninqe wote baquïne tönō quëwenguïne tönō ædo cæte mënea ante eñente cæquïi. ³⁷ Ayæ adobai yowepæ biinömæ mīlmæ æninque waocä ædo cæte picæ æmontaicadedē godö pe ñiñænguingä. ïñæmpa picæ æmontaicadedē pe ñiñængä ïninqe edæ

tæi æbæ æmæwo goquënë. ³⁸ Miiimæ wæætē miincadedē pe ñiñængæimpa. Adobaï botō odömōnō miiimæ bai iñonte dodāni nāni odömōwēnō ædō cæte botō odömōnō tōnō adoyedē eñente cæquii. ³⁹ Incæte, “Gönænīmæ iñōmō waēmepæ ïmæmpa,” ante nē bedōmīni inte mīnitō miiimæ ædō cæte quingæ bequimīni, ante Itota angacāimpa.

6

Guëmanguïönæ iñonte tōmēmō tā pete ænānīpa

(Mäateo 12.1-8; Mäadoco 2.23-28)

¹ Ayæ ate guëmanguïönæ iñonte Itota tōmēmoncodē tæcæguedencodē gocantapa. Goyongä tōmengä miñæ nē godāni iñōmō tōmēmō inca tā pete ænīnque dacæ dacæ cædinque ade cæ ade cæ godāni. ² Adinque Paditeoidi guiquënë,

–Iñæmpa, Guëmanguïönæ iñonte mäninō bai cædāmaï iedāni, ante dodāni nāni wææ angainō ante mīnitō eñēnāmaï inte quimæ cæmīni.

³ Ante pīiñōnānite Itota,

–Docä Dabii wodi tōmengä nānō emiñænāni tōnō omæpodāni inte gæwænte wædinque æbānō cægadāni, ante yewæmonte oñō incæ mīnitō iñæmpa adāmaï inte bai amīni awædō. ⁴ Wængonguï quī, ante nē godōnānīque cænguī impa, ante wææ nāni angainō bai cædinque dodāni pāo, Wængonguï quī, ante ñoncæ ñoncæ cædōnānīpa. Incæte Dabii wodi Wængonguï oncōnē go guidinque mānii pāo do ænte cænīnque tōmengä miñæ nē godāni inānite godōmenque godongä cænānitapa, ante yewæmonte oñō apa anewēmīni.

⁵ Ante apænedinque Itota tōmēnāni inānite ayæ apænecantapa.

–Botō iñōmō Waobo nē eñagäimo iñōmō Tæiyæ Awēnē inōmo inte edæ guëmanguïönæ Awēnē inōmo imopa. Iñinque botō, Guëmanguïönæ iñonte edæ æbānō cæquii, ante adobo nē Amo ingäimo imopa, ante Itota apænegacāimpa.

Ni cōmampoingä

(Mäateo 12.9-14; Mäadoco 3.1-6)

⁶ Iñcayæ ate guëmanguïönæ adobaï waönæ iñonte Itota oodeoidi odömōincōnē go guite odōmonte apæneyongä onguiñængä onompo tōmēmæ inō ni cōmampote wædongä inte māniñōmō a ongongan-tapa. ⁷ Māniñedē nē odömōnāni tōnō Paditeoidi guiquënë, Itota wapiticæ cæcä iñinque mōnō wæætē pīinte angæimpa, ante nē anewēnāni inōnānīpa. Nōwo iñōmō tōmēnāni, Nōwoönæ guëmanguïönæ i incæte Itota ni cōmampoingä ingante, Waa bacæcāimpa, ante cæcä iñinque mōnō mao pīinte angæimpa, ante babæ cæcæte ante cōwā adānitapa. ⁸ Mānīnō, Mōnō piñgæimpa, ante nāni pōnēwēnō ante Itota iñōmō onōwēnenque edæ do eñēnīnque edæ ni cōmampoingä ingante,

–Bitō ængæ gantidinque tæcæguedē pō næ gongæe.

Angä eñēnīnque ængæ gantidinque pō næ gongægantapa. ⁹ Iñinque Itota nē pīinte ancædāni inānite,

–Ämo apænemīni eñēmoedāni. Guëmanguïönæ iñonte mōnō æbānō cæquënëmō imōo, ante wææ angatīi, ante pōnēmīni. Mōnō waa cæquënëmō imopa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē edæ, Mōnō wēnæ wēnæ cæquënëmō imopa, ante pōnēmīnitawo. Guëmanguïönæ iñonte edæ, Quëwencædānīpa, ante cæquënëmō imopa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē mōnō edæ omæe ewenguënëmō imopa, ante pōnēmīnitawo. ¹⁰ Änīnque æmætæ gomō æmætæ gomō edæ tōmānāni inānite adinque ni cōmampoingä ingante,

–Pædæ pompobi.

Angä eñente cædinque nē cōmampodīngä incæ pædæ æmpote edæ ædæmō waa empocä bapocantapa. ¹¹ Iñinque tōmēnāni, Guëmanguïönæ incæ mānōmaï cæcampa, ante ænguī badinque, Itota ingante mōnō æbānō cæquii, ante pīinīnque nāni cabo nāmāneque tedegadānīpa.

Itota angä ate dote ganca ināni nē gode änāni badānīpa

(Mäateo 10.1-4; Mäadoco 3.13-19)

¹² Māniñedē Wængonguī ingante apænecæte ante Itota ānanquidi æidinque tōmää woyowotæ apænee congantapa.

¹³ Nāo ba adinque tōmengä miñæ nē

pöninäni inänite aa pecä pönäni ate tömengä, Botö beyæ nē gode ämini incæminimpa, ante dote ganca inäni mänimpodäni inänite apænte ængacäimpa. ¹⁴Tömengä nänö nē da godönäni baquinäni iñömö edæ iimaï emönönänimpa. Tānocä Timönö emongä ingä incæte Itota wawo Pegodo pemongacäimpa. Ìngä Pegodo tönö Æntade nāna caya, Tantiago tönö Wäo nāna caya, Pedipe tönö Batodömëe, ¹⁵Mäateo tönö Tömato, Adepeo wengä Tantiago inönänimpa. Ayæ, Mönö omæ ingæimpa, ante nanguï cædongä inte wacä Timönö inongäimpa. ¹⁶Tantiago wengä Codaa tönö Itota ingante odömönte nē godonguingä ingaingä inte wacä Codaa Icadote nāni ānongä inatapa. Mänimpodäni inänite Itota apænte ængacäimpa.

Tæiyænäni inänite Itota gampocä waa badänipa

(Mäateo 4.23-25)

¹⁷Mänimpodäni tönö Itota mæmö iñömö wææninqe næ gongænte ongongantapa. Mäniñömö tömengä miñæ nē godäni nanguï inäni do ponte a ongönönänimpa. Ayæ tömënäni tönö wadäni Eedotadëe iñömö quëwënäni tönö Oodeabæ tömäo quëwënäni ayæ Tido eyequeï Tidöo eyequeï gāwapæ wedeca quëwënäni nanguï inäni do ponte a ongönönänimpa. Tömënäni, Itota apæncä eñengæimpa, ante ayæ, Wënæ wënæ inte wæwëmö inte mönö waa edæ bacæimpa, ante pöninqe a ongönänitapa. ¹⁸Ayæ wënæidi nē wentamö ewocadäni tönö quëwente wæwënäni mäniñömö ponte ongönäni inänite Itota adoyömö wææ pöninqe godö cæcä waa badänitapa. ¹⁹Ayæ, Itota tæi piñænte entawengä inte pönö cæcä ate waa badänipa, ante adinqe tömänäni tömengä ingante gampocæte ante cædänitapa.

Mini toquinque, ante ayæ, Mini wæquinque, ante

(Mäateo 5.1-12)

²⁰Ayæ Itota tömengä miñæ nē godäni inänite gomö adinqe apæncä eñënänitapa.

“Minitö, Botö waëmö imopa diyæ Awënë Odeye nempo guiquimoo, ante nē wæwëmini iñömö watapæ mini toquinque

Wængonguï Awënë Odeye nempo mini quëwenguinö edæ do ëaminipa,” angantapa.

²¹“Inguipogaque gæwænte wæmini inte edæ mini watapæ toquinque Wængonguï pönongä tömo pönï cæncæminimpa,” angantapa.

“Minitö inguipogaque wæwente quëwëmini inte edæ mini watapæ toquinque Wængonguï pönö waadete cæcæcäimpa,” angantapa.

²²“Botö Waobo eñagaïmo miñæ gomini beyænque wadäni minitö iminite badete todinqe piinte adinqe wido cædänitawo. Botö beyænque minitö emöwo ante, Wiwa emöwo awædö, ante Baa änänitawo. Edæ mini waa toquinque inguipogaque mänömaï cædänipa. ²³Oönædë mönö ænguino ante nanguï ongompä, ante pönëninque minitö ñowodäni nāni piinte cæyedë incæ watapæ toedäni. Ìnāni nē piinte cædäni wæmæidi incæ Wængonguï beyæ nē apænegainäni inänite edæ adobaï piinte cægadänimpa, ante toquënë wæwëminii. ²⁴Wæætë edæ mäincoo nanguï nē ëamini guiquënë iincayæ ate mini wæquinque edæ inguipogaque watapæ quëwëminipa,” ante Itota apæncantapa.

²⁵“Në tömo cæmini guiquënë iincayæ ate mini gæwænte wæquinque edæ inguipogaque tömo cæminipa,” ante apæncantapa.

“Në Ca ca tomini adobaï iincayæ ate Ca ca mini wæquinque edæ inguipogaque tomnipa,” angantapa.

²⁶“Minitö iminite ante tömänäni waa apænedäni ininqe edæ mini wæquinque ingæimpa. Ìñæmpä inäni nē waa apænedäni adodäni mæmæidi adobaï cægadänimpa. Wadäni babæ wapiticæ apænedäni incæ, Wængonguï beyæ nē apænebo imopa, ante nē änewënäni inänite inäni mæmæidi iñömö adobaï waa apænegadänimpa,” ante Itota apæncäimpa.

Në piinte cædäni inänite waadete cæcæcäimpa, ante

(Mäateo 5.38-48, 7.12)

²⁷Ayæ godömenque apænedinqe Itota, “Minitö nē eñëmini iñöminite ämo eñëedäni. Minitö iminite nē piinte cædäni inänite minitö wæætë waadete cædäni. Minitö

iminite nē piinte adāni inānite mīnitō wæætē waa cæedāni. ²⁸ Wænæ wænæ bacæmīnīmpa, ante nē ānāni inānite mīnitō wæætē waa apænete godō cæedāni. Mīnitō iminite nē wænæ wænæ cædāni inānite mīnitō wæætē tōmēnāni beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. ²⁹ Wacā bitō imite imæmpaga inō tamongā wædīmi inte bitō wæætē æmæmpaga inō dadi emæmonte ee ongōmi tamongæ. Ayæ yogui beyæ bitō yabæcoo ò ængā adinque onōnancapæncōo tōnō ee abi ò ængæ. ³⁰ Māincoo ante nē angā ingante tōmengā nānō ānoncoo edæ ee godōmi ængæ. Ayæ bitō māincoo nē ò ængā ingante, Wæætē adodō pōnōmi æmoe, ānāmaī incæbiimpa. ³¹ Mīnitō, Wadāni botō imote waa cæcædānīmpa, ante wæmīnitawo. Edæ mīnīnō ante mīni wædō baī adobaī wædānīpa, ante pōnēnīnque mīnitō wæætē wadāni tōmānāni inānite waa cæedāni,” ante Itota angacāimpa.

³² Ayæ apænedinque, “Mīnitō iminite nē waadedānīnque inānite waadete pōnēmīni inte wadāni inānite waadedāmaī imīni adinque edæ Wængonguī dicæ mīnitō iminite waadete pōnō aqingāa. Inæmpa nē ēñēnāmaī cædāni incæ nē waadete pōnēnānīnque inānite waadete pōnēnīnque mīnitō cæganca do cædānīpa tōō. ³³ Ayæ adobaī mīnitō iminite waa cædānīnque inānite waa cæmīni inte wadāni inānite waa cædāmaī imīni adinque Wængonguī mīnitō iminite dicæ waa aqingāa. Inæmpa mīnitō cædō baī nē ēñēnāmaī cædāni incæ adobaī do cædāni apa cæmīnī. ³⁴ Ayæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēnīnque mīnitō nē adodō pōnonguīgā ingante godōmīni inte wadāni inānite godōnāmaī imīni adinque Wængonguī mīnitō iminite dicæ waa aqingāa. Inæmpa nē ēñēnāmaī ināni nāni cabo incæ, Adodō pōnongā æncæboimpa, ante pōnēwēnīnque nē adodō pōnonguīnganque ingante godōnīnque mīnitō cædō baī adobaī cædānīpa tōō.”

³⁵ “Wæætē mīnitō iminite nē piināni inānite waadete pōnēnīnque waa cæedāni. Ayæ tōmēnāni nāni ānō ante, Adodō pōnōmi æmoe, ante ānāmaī inte ee godōmīni æncædānīmpa. Mānōmaī waadete cæmīni inīnque mīnitō inīncayæ ate mīni waadete cægānō beyæ nangūi æmāimīnīpa. Ayæ

mōnō Mæmpo Æibæ pōnī nē Quēwengā inōngante tōmengā ingante nē waa ate pōnēnāmaī ināni inānite tōmengā godō waadete cæcampa. Nē wīwa cædāni inānite tōmengā godō waadete cæcampa. Inīnque mīnitō tōmengā nānō cæi baī adobaī waadete cæmīni inīnque Mæmpocā waadete nānō entawēnō baī mīnitō adobaī entawēnīnque tōmengā wēmīni imāimīnīpa. ³⁶ Mōnō Mæmpo pōnō waadete nānō waa cægāi baī mīnitō adobaī wadāni inānite godō waadete waa cæedāni,” ante Itota angacāimpa.

Wadāni inānite apænte ānāmaī iedāni, ante (Māateo 7.1-5)

³⁷ Ayæ wæætē Itota iīmaī ante apænecantapa. “Wacā ingante apænte ānāmaī imīni inīnque mōnō Mæmpo wæætē mīnitō iminite apænte ānāmaī incæcāimpa. Ayæ, Wacā nānō tente wæquinque wænæ wænæ cæcampa, ante ānāmaī imīni ate mōnō Mæmpo wæætē, Mīni tente wæquinque wænæ wænæ cæmīnīpa, ante apænte ānāmaī incæcāimpa. Wacā wænæ wænæ cæcā ingante mīnitō nīmpo cæmīni ee gocā ate mōnō Mæmpo adobaī mīnitō iminite nīmpo cæcā quēwencæmīnīmpa. ³⁸ Wadāni inānite ee godōedāni. Mīnitō ee godōmīni ænāni inīnque wadāni wæætē mīnitō iminite ee pōnōnāni æncæmīnīmpa. Nē pōnōnāni inōmō tōmēnāni nāni tee māincadedē da wēnīnque da wæænonte wancæ wancæ cædinque eyepote wæængūnque eyede pōnī da wēnīnque mīnitō ænguīncadedē pōnō wāne cædāni edæ æncæmīnīmpa. Edæ mīnitō tee mante mīni godōincade incæ adocadeca tee mante baī cædinque Wængonguī mīnitō iminite eyepæ pōnongā æncæmīnīmpa,” ante Itota apænegacāimpa.

³⁹ Ayæ, Wængonguī Awēnē nempo quēwēnīnque æbānō cæquīi, ante ēñēncædānīmpa, ante Itota imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōnīnque iīmaī apænecantapa. “Babetamongā ingante wacā babetamongā incæ ædō cæte māo odōmongā goqingāa. Inæmpa mānōmaī cædinque nāna babetamoncaya ompite adopiticæ guēa go wææ guīibāināpa. ⁴⁰ Nē odōmonte apæncā inōmō nē ēñengā inte odōmōnōngante tōmengā nānō nē emīñengā guīquēnē dicæ

godömenque eñengä ingäa. Incæte iinque odömonte apænecä eñëninque tömengä nänö nē emiñængä abæ tawæninque wæætē nē odömongä bai bacæcäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Ayæ apænedinque, “Bitö töninñacä wædænque wënæ wënæ cæcä iñongante bitö guiquënë nangui bitö wënæ wënæ cædinö ante wädämaï inömi inte tömengä ingante quinante piinte änewëmi. Iñæmpa tömëmi awinca gäänë awæmpa wææ ongompa, ante adämaï inte bai cæbipa töö. ⁴² Tömëmi awinca gäänë awæmpa wææ ongompa, ante bitö adämaï inte bitö töninñacä ingante, ‘Biwi, bitö awinca guiyä mæ owo bai ate æ wimömoë,’ ante edæ abipa ænguimii. Iñæmpa bitö nē wadö tedete wadö cædömi inte edæ tömëmi awinca gäänë wææ ongompa täno wido cæte ate edonque adinque bitö töninñacä awinca guiyä owodö æncæbiimpa,” ante Itota angacäimpa.

Awæ æbänö iwæ, ante tömenca bete eñengæimpa, ante

(Mäateo 7.17-20, 12.33-35)

⁴³ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Waincawæ incæ ædö cæte baaca incaqui. Wæætē wiwa iwæ incæ ædö cæte wainca incaqui. ⁴⁴ Awæ æbänö iwæ, ante eñencæte ante mönö tömenca tä pete bete eñengæimpa. Iigowæñeca æncæte ante woadäni dicæ daa mongæwäa edæ tä pete ænäniyaa. Yowemö æncæte ante woadäni dicæ daacamëña tä pete ænäniyaa. ⁴⁵ Mönö waocabo iñömö adobai inömö inte cæmompä. Mimönë mönö pönëmämo eyede tate bai tao godedinque mönö mänimämoque ante pönëninque tedemompä. Waocä nē waa cæcä guiquënë waa pönï tömengä nänö pönënö ante entawëninque waa tedecampä. Nē wiwa cæcä guiquënë tömengä nänö wiwa pönënö ante entawëninque wiwa tedecampä,” ante Itota apænegacäimpa.

Në mcænöna ante

(Mäateo 7.24-27)

⁴⁶ Ayæ godömenque apænedinque, “Minitö iñömö botö imote, ‘Awënë, mönitö Awënë imipa,’ ante tedemini incæte botö änö ante quinante wiï eñente cæminii.

⁴⁷ Nöwo iñömö edæ apænebo eñëedäni. Botö gamænö ponte eñëninque waocä botö änö ante do eñente cæcä iñömö tömengä iïmaï ingampa. ⁴⁸ Waocä adocanque oncö mænnoncæte ante guiibæ ææ wodinque dicaboga mænnoncæte ante gönongä bai nē eñente cæcä iñömö adobai cæcä ingampa. Tömengä oncö tæi mænonte ongö iinque æpæ äninque quingæ pö incæte oncö ædö cæte wancæ wancæ cæqui. Iñæmpa tæi mænonte ongompa. ⁴⁹ Wæætē waocä guiibæ ææ wote gönönämaï yabæque oncö mænongä ate yabæque mænöiñömö æpæ äninque pö ate oncö dobæ bogo cæte tæ wææninque æmæwo gopa. Botö apænebo eñëninque waocä nē eñënämaï cæcä iñömö tömengä nē yabæque mænongä bai inte ocai incadämaï inte bai eñënämaï cæcampä,” ante Itota iinque apænegacäimpa.

7

Capitäö ingante nē cæcä ingante Itota cæcä waa bacampä

(Mäateo 8.5-13)

¹ Ayæ tömënanii inänite iinque apænedinque Itota Capënaömö nani quëwëñömö gogacäimpa. ² Mäninñömö quëwëninque odömäno tontadoidi awënë capitäö ingante nē cæcä iñömö wënæ wënæ badinque æmæwo wæncæ cæcä ingantapa. Awënë capitäö ingante nē cæcä iñongante awënë wæætē tömengä ingante nangui waadecantapa. ³ Iinque, Itota waa cæcä ingampa, ante mämö apænedäni eñëningä inte tontado capitäö iñömö oodeoidi inänite nē aadäni nani Picæncabo inänite apænedinque, Minitö Itota weca godinque tömengä ingante ämini eñente pöninque tömengä wæætē botö imote nē cæcä ingante cæcä waa bacæcäimpa. ⁴ Angä eñente godinque nē aadäni nani Picæncabo guiquënë Itota weca pöninque tömengä ingante nangui änänitapa.

—Mönö oodeocabo iñömönte mäningä tontado capitäö iñömö mönö imonte waa cæcampä, ante wædinque bitö tömengä beyæ waa cæcæbiimpa. ⁵ Tömengä iñömö mönö oodeocabo iñömönte waadete cædinque, Wængongui apænecä nani eñente yewæmongainta ate minitö odömöincö

impa, ante do mænonte pönongä æmompä cæbii.

6 Änani eñëningue Itota nê aadani nani Picæncabo tönö wadæ gocantapa. Oncö obo pöñönänite tontado capitäo iñömö tömengä guidënanî inänite, Go bee ténique botö beyæ Itota ingante iïmaï ante apæneedäni, angantapa. “Awënë ee ongöe. Botö waëmö imopa diyæ bitö botö oncönê pö guiquimii, ante capitäo bitö imite angampa,” ante apæneedäni, angä ponte apænedänitapa. 7 Ayæ adobaï, “Botö wii waëmö inömo inte edæ bitö weca pönämaï intabopa. Incæte bitö adoyömö ongöninque ämi ininque botö imote nê cæcä waa bacæcäimpa. 8 Bitö iñömö Awënë Wængongui ingante nê eñente cædömi imi bai botö adobaï wacä awënë ingante nê eñente cæbo imopa. Ininque botö awënë äabo inte botö awënë beyænque ämo eñëningue tontadoidi wæætê guifente wædinque botö änö ante cædänipa. Ininque adocanque ingante botö, Goe, ämo eñëningue edæ do gocampa. Wacä ingante, Pöe, ämo eñëningue edæ do pongampa. Ayæ botö imote nê cæcä ingante, Cæe, ämo eñëningue edæ do cæcampa.” Mänömainö ante Itota ingante botö beyæ ante apænemini eñengädäni, ante tontado capitäo iñömö tömengä guidënanî inänite angä godinque tömënanî wæætê capitäo nänö änö bai ante Itota ingante adodö ante apænedänitapa.

9 Mänömainö ante tontado awënë beyæ apænedäni eñëningue Itota wæætê, Mäningä tontado awënë iñömö waa pöni eñengampa, ante wædinque godongämæ ongönäni inänite,

—Nawangä ämopa. Mönö idægocabo iñömönte mäningä wede pönengä ingä bai adocanque incæ edæ dæ angä awädö, angantapa.

10 Ayæ nê bee tencæ pöninani oncönê wadæ gote ayönäni capitäo ingante nê cæcä iñömö do waa bacä agadänimpa.

Æmcæwo wæningä ingante Itota angä nñani ömcæmongampa

11 Itota iñömö iïmö ate Näino nani quëwëñömö gocæte ante goyongante tömengä nänö nê emiñænäni tönö wadäni nanguï inäni godongämæ gogadänimpa.

12 Mäniñömö yabædemö obo pöñongä onguifængä æmæwo wæningä ingante næænte pönänitapa. Tömengä badä owæmpoingä inongä inte tömengä wengä adocanque wængä wædinque pongantapa. Ayæ mäniñömö quëwënanî nanguï inäni wäänä tönö godongämæ pönäni acantapa.

13 Wäänä ingante adinque Itota tömengä tönö guëa wæwente bai pönëningue,

—Wädämaï ië.

14 Äninqe do wæningä ingante tömënanî nani daga wenguimpa gäänê ponte gam-pocä ate nê næænänäni næ gongænänitapa. Itota iñömö,

—Edënimî, bitö imite ämopa. Ængæ gantie, angantapa.

15 Eñëningue nê wæningä incæ ængæ gantidinqe tæcæ tedecä adinque Itota wäänä ingante pædæ godongä ængantapa.

16 Itota mänömaï cæcä adinque tömänäni nanguï guifente wædinque Wængongui ingante watapæ apænedinque,

—Wængongui beyæ nê apænecä tæi emongä inongä inte mönö weca a ongongä amompa, änänitapa.

Ayæ,

—Wængongui quimö iñömönte Wængongui incæ mönö weca ponte godongämæ cæcampa. Nawangä impa, ante nanguï todänitapa.

17 Ayæ Oodeabæ tömäo quëwënanî inänite wayömö gomonga quëwënanî inänite mäo gode ä gode ä cæte, Itota æbänö cæcäa, ante apænedäni eñengadänimpa.

Wäo tömengä miñæ nê goda inate da pönongä pönäpa

(Mäateo 11.2-19)

18 Wäo miñæ nê godäni adobaï, Itota æbänö cæcä ingäa, ante eñëningue Wäo ingante mämö apænedäni eñengantapa. Mäninö ante apænedäni eñente wædinque Wäo iñömö tömengä miñæ nê goda mënaa inate añecä pönatapa. 19 Pöna adinque Wäo tömëna inate, Minatö mönö Awënë weca godinque botö beyæ ante iïmaï ante äeda, angantapa. Awënë eñëmi. Bitö iñömö dodäni nani, Nê Ponguingä, angaïmi adobi imitawo. Wæætê tömënanî nani nê angaïmi inämaï imi ininque bitö wæætê, Wacä ponguingä, ante wänö cödäni, ämitawoo.

Æbänö mönitö cæquimōnii, ante botö beyæ ante eñencæte ante äeda. Ante Wäö mēnaa inate Itota weca da godongä godatapa. ²⁰ Godinque Itota weca pōninque iimaï ante apænedatapa.

—Wäö æpænē nē guidōnongä iñōmō mönatö imōnate da pōnōninque bitö imite iimaï angampa. Awēnē eñēmi. Dodāni nāni, Nē Ponguingä, angaiimi bitö iñōmō adobi imitawo. Wæætē tōmēnāni nāni angaiimi ināmaï imi ininque bitö wæætē, Wacä ponguingä, ante wänö cōedāni, ämitawo. Æbänö mönitö cæquimōnii, ante eñencæte ante Wäö mönatö imōnate da pōnongä pontamōnapa, änatapa.

²¹ Māniñedē incæ daicawo gawænāni tönö wēnæ wēnæ inte wæwēnāni nangui ināni inānite Itota godö waa cæcä waa badānitapa. Wēnæidi nē wiwa ewocadāni inānite tōmengä wido cæcä ate waodāni nangui ināni waa badānitapa. Babetamōnāni nangui ināni inānite tōmengä gampomongä waa bamōnānitapa.

²² Ininque mänōmaï cæcä waa ayōnate ñōwo pōna inate Itota,

—Botö godö cæbo ate babetamö inināni incæ do adāni amīnapa. Cōmante inināni incæ waa bate dao dao godāni amīnapa. Baate inināni incæ ñōwo æmontai waëmontai baadāni amīnapa. Babeta-monca ināni iñōnānite botö godö cæbo ate önōmonca eñēnāni badāni amīnapa. Do æmæwo wænte öñōnāni iñōnānite botö godö cæbo ate ñāni ömæmonte quēwēnāni amīnapa. Ömaadāni inte wæwēnāni inānite botö Wængongui Awēnē pōnō waa cæcæcäimpa, ante watapæ apænebo eñencædānimpa. Ininque minatö ponte eñēñōmīna botö æbänö apænebo eñēmīnatawo, ante ayæ, Botö æbänö cæbo amīnatawo, ante minatö ñōwo wæætē Wäö weca gote mao apænemīna eñengæda, angantapa.

²³ Ayæ, “Botö beyæ waocä wii piinte wadæ gocä iñōmō tōmengä nānō watapæ toquinque oda cædāmaï incæcäimpa, ante Wäö ingante mao apænemīna eñencæcäimpa,” ante Itota angantapa.

²⁴ Angä eñēninque Wäö beyæ nē äniina wadæ goda adinque Itota wæætē godongämæ ongōnāni inānite, Wäö æbänö

ingää, ante apænecantapa. “Minitö guiquēnē quīnō acæte ante önōmæca gomīnitapa. Cæwipa woboyæ pæmænte ate æmænō ædæ æmænō ædæ gobaingä ingante mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa.

²⁵ Ininque edæ quingänö ingante acæte ante gomīnitapa. Edæ waocä weocoo waëmoncoo mongænongä ingante mīnitö dicæ acæ gomīnitawogaa. Iñæmpa weocoo waëmoncoo nē mongænāni iñōmō nāmanque ante pōnente nāni ænte maimcoo beyæ ante nē towēnāni inte tōmēnāni iñōmō awēnē oncōnē quēwēnāni apa quēwēnāni.

²⁶ Ininque edæ quīnante gomīnitawo. Minitö mīni nē go acæ cædongä iñōmō edæ Wængongui beyæ nē apænecä ingantawo. Nāwangä impa. Wængongui beyæ nē apænecä Wäö ingampa. Incæte tōmengä wii Wængongui beyæ nē apænegaināni bai inongä inte godōmenque nangui cæcä ingampa, ante apænebo eñēmaimīnīpa. ²⁷ Wængongui iimaï angampa, ante yewæmongatimpa.

‘Botö beyæ nē apænecä ingante da godōmo godinque tōmengä taadö tano beyante bai cæcæcäimpa.

Tōmengä bitö Codito imi beyæ ante taadö waa pīnonte bai waa cæcæcäimpa.’

Mänōmainö ante dodāni adocä Wäö ingant-edö ante pōnēninque yewæmongadānimpa.

²⁸ Ñōwo iñōmō ämo eñēedāni. Imæca mīni eñagaincabo iñōmīnite æpænē mönō nē guidōnongä Wäö adocanque ñænængä iñongante wacä tōmengä bai edæ dæ angampa. Incæte Wængongui Awēnē Odeye nempo quēwēnāni iñōnāni adocanque guiyangä pōni ingä incæte Wäö pōnōmenque wædangä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

²⁹ Itota mänōmainö ante apænecä nē eñēnāni iñōmō odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni incæ wadāni incæ tōmānāni Wäö nānō nē guidongainānique inōnānimpa. Ininque tōmēnāni, Wængongui nō cæcä ingampa, ante tōmānāni apænedānitapa.

³⁰ Paditeoidi tönö idægoidi nāni wææ angainö ante nē ate eñēnāni guiquēnē Wäö nānō guidongaināni ināmaï inōnānimpa. Ininque tōmēnāni guiquēnē Wængongui

gāmænō ponguēnēnāni incæte edæ Baa ānānitapa.

³¹ Godōmenque apænedinque Itota iīmaī angantapa. “Mānōmaī i iinque inguipogaque ante nē quēwēnāni iñōmō quingāmē bai inānīpa. Quiēmē bai edæ quēwēnānīpa. ³² Wēñænāni mōnō godonte æiñōmō tæ contate owempodāni nāni owempodō bai edæ adobaī cædānīpa, ante awædō. Wēñænāni nāni owempote cæcabo incæ ææmæ cæte bai owempote cædinque wadāni inānite aa pedānīpa. ‘Mīnitō beyæ öōña we we öōñōmōni mīnitō wæætē edæ āwadāmaī imīnitapa tōö,’ ante owempodīnque wēñænāni piinte tedewēnānīpa. Ayæ wæætē, Waocā do wængā ate nāni wæbaī, ante wēñænāni nāni owempote cæcabo iñōmō, ‘Mōnitō Ca ca wæyōmōni mīnitō wæætē edæ wædāmaī imīni wæmōnīpa,’ ante piīnīnque aa pedāni bai ñōwodāni iñōmō edæ adobaī piinte tedewēnāni inānīpa.”

³³ “Edæ iīmaī impa. Wēñænāni nāni wædō bai Wäö æpænē mōnō nē guidōnongā iñōmō cænguī cænāmaī yowepæ biinōmæ nāni wædænque tī nāmæ bedāmaī ponte quēwēñongante mīnitō guiquēnē, Wēnæ tōnō Wäö quēwengampa, ante piīmīnīpa. ³⁴ Ayæ wæætē botō Waobo ēñagaīmo inte tōmāā cænguī cænte yowepæ biinōmæ bete mīnitō weca ponte quēwēñōmote mīnitō guiquēnē, Cæowæobi inte cæmīpa. Beowæobi inte bebīpa, ante badete tomīnīpa. Ayæ godōmenque, Odōmāno awēnē beyæ nē æwēnāni tōnō wadāni nē ēñēnāmaī cædāni iñōnānite bitō tōmēnāni æmīgo imipææ, ante botō imote piīnīnque mīnitō wēñænāni nāni piinte aa pedō bai ānewēmīnīpa tōö. ³⁵ Incæte, Nē nō ēñēnāni iñōmō nō cædānīpa, ante adīnque, Nāwangā nō ēñēnānīpa, ante mōnō ēñengæīmpa,” ante Itota apænegacāīmpa.

Paditeocā Timōnō oncōnē Itota go guiite ēñācampa

³⁶ Ayæ ate adocanque Paditeocā incæ Itota ingante, Botō oncōnē pō cæe, angā Ao ante Paditeocā oncōnē godīnque pō guiite cæ congantapa. ³⁷ Tōmēnāni quēwēñōmō onquiyængā nē wēnæ wēnæ cæte quēwengā inongāīmpa. Tōmengā iñōmō,

Paditeocā oncōnē Itota cæncongampa, ante tededāni ēñēnīnque oguī wapæ dica adabatodo waincadedē pe ñiñænte næænte pongantapa. ³⁸ Pō guidīnque tōmengā Itota önōwaca inō pō næ gongæīnīnque Ca ca wæcantapa. Ca ca wæyongā Itota önōwaca inō ömæ petæ petæ wææ aa bee adīnque onquiyængā wæætē tōmengā ocaguīncooca wadæ cæwacantapa. Ayæ queē bewadīnque oguī wapæ gao cæwacantapa. ³⁹ Mānōmaī cæcā adīnque, Pō cæe, nē āningā inte Paditeocā iñōmō nāmāneque pōnēnīnque, “Itota iñōmō Wængonguī beyæ nē apæneccā inte bai tōmengā, Æcānō botō imote gampocāā, ante ayæ, Quiēmē bai onquiyængā ingāā, ante ēñencædongāīmpa. Iñæmpa nē wēnæ wēnæ cædongā ingampa, ante do ēñencædongāīmpa.” ⁴⁰ Ante pōnēñongā Itota wæætē,

–Timōnō, bitō imite adodeque apænebo ēñēe.

–Ñongante Paditeo wæætē,

–Ao, nē Odōmōmi imi, apænebi ēñēmoe.

⁴¹ Angā iinīnque Itota,

–Onguīñængā adocanque nē godōwengā inte quēwēñongante onguīñæna mēnaa inante godongā ate debe badapa. Adocanque ingante nanguī quīnīento emō godongā ate nanguī debe bayongante wacā ingante wædænque tincoenta emō godongā ate wædænque debe bacampa. ⁴² Nē godōningā nānō ānīmpota ömæpoda inte tōmēna, Ædō cæte wæætē adodō pōnonguīmōnaa, ante wæyōnate nē godōningā iñōmō edæ, Ömæpomīna inte mīnatō ædō cæte adodō pōnōmīna ænguīmoo, ante botō ænāmaī inte ñīmpo cæcæboīmpa, angampa. Iinīnque Timōnō bitō imite āmopa. Mēnaa inate ñīmpo cæte ānāmaī ingā adīnque nē godongā ingante æcānō godōmenque nanguī waadete pōnengūngāā, ante pōnēmīi.

⁴³ Æñongante Timōnō,

–Wa. Godōmenque nanguī emō debe ingā iñōmō tōmengā wabānō godōmenque waadete pōnengā īmaingampa, āmopa.

Angā ēñēnīnque Itota,

–Nāwangā ante pōnēmīpa.

⁴⁴ Äninqe Itota onquiyængä gämænö dadi emænte adinqe Timönö ingante apænedinqe,

—İngä onquiyængä ingante edæ abi. Botö bitö oncönë pö guiyömete bitö, Mëwaquimæ, ante bitö dicæ pönömiyaa. Tömengä guiquënë ömæ wææmonte aa bewadinque tömengä ocaguinca wadæ cæwacä ae. ⁴⁵ Bitö guiquënë waadedämaï inte queë bemönämaï iñömite tömengä iñömö botö pö guiyedë täno queë bewadinque cöwë queë bewacä ae. ⁴⁶ Bitö guiquënë oginguipæ gao cæcadämaï iñömite tömengä iñömö ogui wapæ gao cæwacä ae. ⁴⁷ İninqe botö, Tömengä mänömaï cæcampa, ante odömöninqe bitö imite ämo ëñëe. Edæ tömengä nanguï wënæ wënæ cæcä iñongante Wængongui godö ñimpo cæcä ate tömengä wæætë nanguï waadete pönengampa. Bitö iñömö edæ wædænque wënæ wënæ cæbi iñömite Wængongui pönö ñimpo cæcä ate bitö wæætë wædænque waadete pönëmi abopa.

⁴⁸ Äninqe onquiyængä ingante apænedinqe Itota,

—Wënæ wënæ bitö cædinö ante pönö ñimpo cæbo æe.

⁴⁹ Angä ëñëninque wadäni godongämæ cæ cönäni guiquënë godö wæntæ wæntæ äninque,

—İngä iñömö edæ waocä wënæ wënæ nänö cædinö ante, Pönö ñimpo cæbo æe, ante në angä iñömö edæ æcänö ingää.

⁵⁰ Ante wædinque tedeyönäni Itota iñömö onquiyængä ingante,

—Bitö wede pönönö beyænque quëwencabiipa. Ñöwo edæ wædämaï inte goe, angacäimpa.

8

Itota beyæ, ante onquiyænäni godongämæ cædänipa

¹ Ayæ ate Itota nanguï inäni nani quëwëñömö wayömö wædænque inäni nani quëwëñömö wayömö wayömö godinque, Awënë Wængongui Odeye nempo watapæ quëwencæminimpa, ante waa apænecä ëñengadänimpa. Ayæ tömengä tönö dote ganca inäni mänimpodäni godongämæ godänitapa. ² Ayæ onquiyænäni adobaï

Itota miñæ godänitapa. Tömënäni pancadäniya wënæidi në wiwa ewocadäni tönö në quëwengainäni iñönänite wadäni nantate wæwengainäni iñönänite Itota cæcä ate tömänäni do waa badänäni inte ñöwo tömengä miñæ tee empote godäni inönänimpa. Adocanque Mäadiya Mäagadadënë nani angaingä tömengä baonga wënæidi tiæte ganca inäni tao godäni ininqe tömengä önonganque badingä inte Itotaidi tönö godinque pönö cæcä inongäimpa. ³ Wacä onquiyængä Wäönä nänöogængä Tiota guiquënë Edode nänö ëadincoo në aacä iñongante Wäönä iñömö Totänä tönö ayæ wadäni onquiyænäni nanguï inäni tönö adobaï Itotaidi tönö godongämæ godinque pönö cædönänimpa. Tömënäni nani ëadincoo incæ ænte pöninque Itotaidi beyæ ante pönö cædönänimpa.

Waocä nänö quiyadö ante Itota odömönte apænecampa

(Mäateo 13.1-9; Mäadoco 4.1-9)

⁴ Nanguï inäni wayömö nani quëwencabo wayömö nani quëwencabo bacoo inäni godongämæ ponte a ongöñönänite Itota apænecantapa. Wængongui nänö apænedö ante waodäni æbänö ëñënanii, ante ëñencædänimpa, ante inguipoga quëwënanäni nani cæinö ante iimainö ante apænecantapa. ⁵ “Waocä në quiyadongä iñömö quiyacæ gocampa. Gote quiyayongä pancamonga taadö iñömö wææmompä. Taadö wæænte eyepodimö öñöñonte pinä gawadäni ædö cæte pæquii. Ayæ ayamöidi pöninque do bæ ade cænänipa. ⁶ Pancamonga guiquënë dicamontaa iñömö wææninque pæquinämaï gä æidinque oguiñto guiwapa pæquii. Guiwadämaï inte edæ guingo icadinque tömencaguï näñe wæcaguimpa. ⁷ Pancamonga guiquënë ömentacodë nänö eyepodimö iñömö pæquinämaï tä bocate gä æiyonte ömentacoo adoyömö pö incootonque ganta cæca ate näñe wæmpa. Wampo incapa pæquii. ⁸ Wæmonguipoga quiyadimö guiquënë tä bocate waa pædinque tömëmö tiëe ganca mänimpomö nanguï pönö incapa. Quiyacä nänö quiyadö ante edæ botö mäninque ante apænebopa.”

Mänömainö ante apænedinque Itota ogæ tededinque, “Eamonca ongonte edæ eñeedäni,” angacäimpa.

Önömonque eñente pönenämaï inänipa, ante (Mäateo 13.10-17; Mäadoco 4.10-12)

⁹ Tömengä miñæ nē godäni iñömö, Itota eñēmi, änänitapa. Mäninö ante apænedinque bitö æbänö ante odömoncæte ante apænebitawo. ¹⁰ Äñönänite tömengä, “Wængonguï Awënë Odeye nempo æbänö quëwenguï, ante mini waocabo wëenēñedē mini eñēnämaï ingainö ante botö ñowo edonque pönö apænebo ate mīnitö adomīnique eñēmīni imīnipa. Wæætē wadäni inänite edæ botö inguipoga quëwēnāni nāni cæinonque ante odömöninque apænebopa. Edæ tömēnāni, Awıncaque adinque wīi ædæmō adäni inte önömoncaque eñēninque ædæmō eñēnämaï incädänimpa, ante dodäni Wængonguï beyæ ante nāni yewæmongainö bai iinque bacæimpa, ante botö tömēnāni inänite mänömainonque ante apænebopa,” ante Itota apænegacäimpa.

Quiyacä nänö cæinö ante pönente iimainö ante eñengæimpa

(Mäateo 13.18-23; Mäadoco 4.13-20)

¹¹ Itota ayæ godömenque apænegacäimpa. “Botö nē quiyacä nänö cæinö ante apænedinque iimainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Tömēmö quiyadimö iñömö Wængonguï nänö apænedö bai impa. ¹² Taadö wæænte öñömö botö änömö guiquēnē nē eñēnāni bai impa. Tömēnāni Wængonguï nänö apænedö ante tæcæ eñēñönänite wēnæ awënë pöninque, Quëwēnämaï incädänimpa, ante cædinque Wængonguï nänö angainö ante ö ængä ininque tömēnāni ömætawēnāni inte ædö cæte pönente quëwenguināni. ¹³ Dicamontaa wæænte pædimö bai inäni guiquēnē Wængonguï nänö apænedö ante watapæ eñente todinque nē Ao änäni inänipa. Tömēnāni iñömö oguimento guiwadämaï bai inäni inte wantæ iñö pönēnāni ate tömēnāni nāni pönēnö beyæ ante wadäni piinte cädäni ate tömēnāni wæætē guñente wædinque emö cæte godänipa. ¹⁴ Ömentacodē wæænte pædimö bai inäni

guiquēnē tömēnāni eñēninque godömenque quëwēñönāni inguipoga quëwente quñēmē beyænque mönö wæpāmo pö ate guñente wædinque pædāmaï inänipa. Mäincooque beyæ ayæ önönque towente nāni wædö beyæ tömēnāni ömentacoo incootonque ñä caate bai cæ ininque edæ wampo encädänipa pæquīnāni. ¹⁵ Onguipoga wainguipoga quiyadimö bai inäni guiquēnē tömēnāni nō pönente waa cæte quëwēnāni inänipa. Tömēnāni iñömö edæ Wængonguï nänö apænedö ante eñēninque do bæi ongonte wede pönēnāni inänipa. Wæntæye inämaï inäni inte tömēnāni ee cædinque tömewæ incate bai waa cädänipa. Botö mänömainö tömänö ante odömoncæte ante nē quiyacä nänö cædö ante apænetabopa,” ante Itota apænegacäimpa.

Gongapæncade, ante odömonte apænegacäimpa (Mäadoco 4.21-25)

¹⁶ Ayæ, “Gongapæncade ti wodönodinque waodäni dicæ owætadē boo cæcadäniyaa. Möimoga ænömengadæ inö dicæ concæcadäniyaa. Wæætē, Mänīñömö nē pö guidäni acädänimpa, ante cædinque gongapæncade awæmpa æmongapaa concädäni ñäö bæco adänipa. ¹⁷ Quiēmē ante wē wodonte i iñömö mäninö tömänö ante iincayæ ate edonque ate bai eñengæimpa. Quinö ñowo beecate bai i incæ mäninö tömänö iincayæ ate wi æncate bai iñonte edonque acæimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

¹⁸ Ayæ, “Nē eacä ingante godönäni ængä bai nē eñengä ingante godö apænebo eñente entawēninque tömengä godömenque eñente bacæcäimpa. Nē eadämaï ingä guiquēnē tömengä, Eabopa, ante pönēninque nänö wædænque pönī eadincoo iñonte ö ænāni wæcä bai nē eñēnämaï ingä adobai tömengä, Entawēmopa, ante pönengä ininque wædænque pönī nänö entawēnö iñonte edæ ö ænte bai cæbo dæ ba ate wæcæcäimpa cæminii. Eamonca ongonte eñenguēnē quëwēmīni,” ante Itota apænegacäimpa.

Itota wäänä tönö tömengä biwüidi pönänipa

(Mäateo 12.46-50; Mäadoco 3.31-35)

¹⁹ Mänīñedē tömengä wäänä tönö tömengä biwüidi pöninque tömengä weca guicæte ante cæyönāni wadäni goto ongönāni ate

wædinque, Ædö cæte guiqui. ²⁰ Ante wædāni adinque wacā,

—Itota eñēmi. Bitō badā tōnō bitō biwīidi bitō imite ante oncodo ponte yabæque ongōnānīpa cæbii.

²¹ Ante apænecā eñēninque Itota,

—Wængonguī nānō ānō eñēninque nē eñēnte cædāni iñōmō tōmēnāni botō badā bai botō tōniñadāni bai inānīpa, angacāimpa.

Itota angā eñēnte woboyæ æpæ næ gongæmpa

(*Māateo 8.23-27; Māadoco 4.35-41*)

²² Māniñedē tōmengā miñæ nē godāni inānite Itota,

—Gāwapæ æmæmāa taocāimpa.

Angā eñēnte cædinque tōmengā tōnō wipodē guidinque tæcæ taocæ wogaa godānitapa.

²³ Tao wogaa goyōnāni Itota wipodē nāñe ñongæninque edæ mō ñongantapa. Mānōmaī mō ñōñongā goyōnānite woboyæ nanguī pōni pæmæninque edæ æpæ mængonta mængonta pōninque wipodē baguimæ guī adinque tōmēnāni, Æpæ bete wænguī wæ, ante Yæ wædānitapa. ²⁴ Itota weca gote, Ōmæmoncæcāimpa, ante tao cædinque,

—Awēnē, mōni Awēnē, eñenguēnē quēwēe. Bete wæncæ cæmompā cæbii.

Ānāni ñāni ōmæmonte ængæ gantid- inque, Woboyæ æpæ idæwaa mængonta cæbīpa. Næ gongæmāwe, angā. Næ gongæninque ñancæ ñancæ gongæmæmpa.

²⁵ Ayæ tōmēnāni inānite,

—Mīni pōnēgade incæ quīnante wīi pōnēmīni.

Āñongante tōmēnāni ancaī guīñēninque, Æbānō anguimōō, ante nāmāneque tede- gadānīmpa.

—Īngā iñōmō æcānō inongā inte mānōmaī angā eñēninque woboyæ incæ æpæ incæ næ gongæmpa, ante wæmōnīpa, ante tede- gadānīmpa.

Guedatabæ iñōmō wēncæ inte nē enempocā
(*Māateo 8.28-34; Māadoco 5.1-20*)

²⁶ Māniī Gadideabæ emō cæte godinque Itotaidi æmæmāa wogaa tao godinque Guedatabæ pō ti wæænānitapa. ²⁷ Wipodē manta wo cæyōnāni Itota ti wæænte tæcæ ōmaa goyongante onguīñængā

wēnæidi tōnō nē quēwengā iñōmō mānō bee tengantapa. Īngā iñōmō tōmēnāni quēwēñōmō nē quēwengāingā inte ñōwo wantæpiyæ oncōnē quēwēnāmaī inte ōmaacā quēwēninque waodānidoque cōwē quēwengā inongāimpa. ²⁸ Itota ingante ad- inque tōmengā ōnōwa inō ædæ wææninque edæ Yæ angantapa.

—Itota eñēmi, bitō Æibæ Quēwengā Wængonguī Wēmi inōmi incæ quimæ botō weca pōwēe. Botō imote edæ, Āmogate wæcæcāimpa, ante cædāmaī imāwe, ante nanguī angantapa.

²⁹ Edæ tæcæ pōñongante tōmengā wentamō nānō nē ewocadongā ingante Itota, Gobāwe, ante do angā eñēnte wædingā inte ñōwo mānōmaī angantapa. Māniī wēnæ iñōmō wantæ wantæ iñonte onguīñængā ingante bæi ongonte bai cædongāimpa. Īninque māningā onguīñængā ingante waodāni daagōmenca edæ eno pōnō goto wimænte wææ eno pōnō goto wīwadinque wææ wānōnōnānīmpa. Incæte tōmengā daagōmē wangō ñæ wangō ñæ cædongāimpa. Ayæ tōmengā ingante wēnæ wæætē wæætē da godongā ōnōmæca wodii wīnonte quēwēnongā inte adocā ñōwo Itota weca ponte angacāimpa. ³⁰ Angā eñēninque Itota wæætē,

—Æmōmidō imii.

Āñongante,

—Botō emōwo Deguiōnō emōmopa, angan- tapa.

Edæ tontadoidi Deguiōnō nāni ānoncabo bacoo ināni bai botō nē enempodāni adobaī wēnæidi bacoo inānīpa, ante adinque, Deguiōnō emōmopa, ante onguīñængā angantapa. ³¹ Wēnæidi guiquēnē Itota ingante wæætē wæætē āninque,

Mōnitō imōnite tadōmengadænguipoga wido cædāmaī imāwe, ancaā ānānitapa.

³² Māniñōmō odæ wængānāidi nanguī ināni ānanquidi a cængōnāni adinque, Īñōmō odæ wængānā baōnē āmi go guīite quēwenguimōni, ānāni eñēninque Itota, Ao angā. ³³ Eñēninque waocā baōnē quēwente tao godinque wēnæidi odæ wængānā baōnē wæætē go guīidāni ate odæncato wæætē ontadāa wæænōmēmō iñōmō

gäwapæno pogodo wæi guiite becadote capo wængadänimpa.

³⁴ Itota mänömaï cæcä ate wædinque odæ wængänäidi nê aadinäni guiquenê pogodo wodii winonte tömënäni quëwëñömö mäo bee tente apænedinque idömæ mäo gode ä gode ä cæte, Itota mänömaï cæcä wæmönipa, ante apænedänitapa.

³⁵ Eñëninque wadäni wæætë, Æbänö cæcäi, ante acæte ante pönänitapa. Itota weca ponte ayönäni wënæidi tönö nê quëwëningä incæ ñöwo önonganque bate weocoo ëñacä inte Itota önöwa gäänë ëñëë congä adinque guiñente wægadänimpa.

³⁶ Wënæ tönö quëwëningä ingante Itota mänömaï cæcä ante nê adinäni iñömö ñöwo pönäni inänite, Mänömaï cæcantapa, ante do apænedänitapa.

³⁷ Eñëninque Guedatabæ quëwënäni tömänäni ancaï guiñente wædinque Itota ingante, Mönitö weca quëwënämaï ñöwo gobäwe, änäni ëñente wædinque tömengä wipodë imæmää poncæte ante guicä. ³⁸ Adinque wënæidi tao godäni ate nê önonganque bate quëwengä iñömö Itota ingante, Bitö miñæ mäobi goboe, angä ëñëninque Itota wæætë, Bitö ee quëwëmi, äninque,

³⁹ –Tömëmi oncönë adodö godinque, Wængongui æbänö nanguï cæcä waa batawoo, ante mäo apænebi ëñencädänimpa.

Angä ëñëninque oncönë godinque tömënäni nani quëwëñömö tömäo cægöningque tömengä, Itota mänömaï cæcä ate waa batabopa, ante mäo apænecä ëñengadänimpa.

Gaido wëñængä beyæ cæcæ goyongante

Itota weocoo onquiyængä gampocampa (Mäateo 9.18-26; Mäadoco 5.21-43)

⁴⁰ Itota imæmää ocæ ëmænte pongä adinque, Æyedönö ponguingää, ante nê wædinäni inte tömänäni tömengä ingante waa ate togadänimpa. ⁴¹ Mäniñedë wacä oodeoidi odömöincö awënë inongä inte tömengä ëmöwo Gaido iñömö pö Itota önöwaca inö ædæ wææninque tömengä ingante, Botö oncönë quingæ pöe, ante nanguï angantapa. ⁴² Edæ botö wëñængä onquiyængä adocanque inongä inte dote

wadepo nänö ëñagai iñonte edæ wæncæ cæcampa cæbii, ante wæcantapa.

Iñinque Itota tömengä miñæ gocantapa. Idömæ goyongante nanguï inäni goto goto pöninque wodo mö ñongænäni wæcantapa. Wampo impa goquingää.

⁴³ Mäniñedë wacä onquiyængä pongantapa. Tömengä iñömö wantæpiyæ dote wadepo iñonte wepæ wantæ bidämaï cöwë wææ wædinque waa bawëncæte ante cædinque tömengä quincöo tömancoo eyepote pædæ godongä æninque dotodoidi æcämenque incæ onquiyængä beyæ ædö cæte waa cæquinänii. ⁴⁴ Mänömaï quëwente wædongä inte tömengä ñöwo Itota önöñabæca inö pöninque tömengä weocoo yæwedecooque godö gampo cæyongä wepæ iñontobæ edæ wantæ bitapa.

⁴⁵ Itota iñömö edæ,

–Æcänö botö imote pönö gampodäi.

Äñongante tömänäni, Æcänö gampodatawogaa, ante adoyömö ante änäni ate wædinque Pegodoidi wæætë,

–Awënë ëñëmi. Bitö weca tömänäni goto goto godäni apa ämii.

⁴⁶ Itota wæætë,

–Iñæmpa adocanque botö imote wede pönëninque gampocantapa. Tæi piñænte botö entawënö incæ edæ wacä beyæ cæquinque do gotimpa, ante wæwënente awædö.

⁴⁷ Äñongante onquiyængä iñömö, Ædö cæte wë womonguimoo, ante pönente wædinque do do wäate bai guiñëninque Itota weca ædæ wææncate tömänäni ayönänite apænedinque, Botö waa bawëncæte ante bitö imite pönö gampotabopa. Tæcæ pönö gampo cædinque waa babo ae. ⁴⁸ Ante apænecä ëñëninque Itota,

–Onquiyæmi ëñëmi. Bitö wede pönönö beyæ edæ wantæ bawënemipa. Ñöwo edæ nö bawënemite wampo pönente waa goe, ante godö ædæmö apænecantapa.

⁴⁹ Ante tæcæ apæneyongä oodeoidi odömöincö awënë Gaido oncönë quëwengä mäniñedë pöninque edæ Gaido ingante apænecantapa.

–Bitö wengä iñömö ñöwo æmæwo wængampa cæbii. Nê Odömongä ingante ñöwo bitö godömenque änämaï incæbiimpa.

⁵⁰ Ante ñowo pöningä Gaido ingante angä eñëninge Itota wæætë,
 –Gaido, guiñënamäi ie. Bitö wede pönëmi adinque bitö wengä mïngä quëwencæcäimpa.

⁵¹ Äninqe Itota godömenque godinque awënë oncönë pö guicæ cædinque Pegodo ingante Tantiago tönö Wäö inate wëñængä wæmpo tönö wäänä inate mänimpodänique inänite ænte manguicä wäänë guidänitapa. Wadäni inänite wæætë wææ cæcä guidämaï inänitapa. ⁵² Tömänäni Ca ca wædinque wëñængä wodi ingante ante pönente wæwënäni adinque Itota tömënäni inänite,

–Ca ca wædämaï iedäni. Iñæmpa iñömö wëñængä wodi edæ wii æmæwo wængantapa. Mö edæ ñongampa.

⁵³ Angä eñente wædinque tömënäni, Æmæwo wænte öñongampa, ante do adinäni inte wæætë edæ, Antedö amini, ante tömengä ingante badete todänitapa.

⁵⁴ Ininqe Itota wëñængä ingante pædæ wææmpo bæi ongonte töö æmæninque ogæ tededinque,

–Wëñæmi, ængæ gantibi, angantapa.

⁵⁵ Äñongä tömengä do wæningä inte ñäni ömæmonte quëwëninque ængæ ganticantapa. Itota wëñængä beyæ cænguï angä godöna cængantapa. ⁵⁶ Adinque mæmpoda, Æbänö cæte mänömaï cæcää, ante guiñente wædatapa. Incæte Itota wæætë, Botö æbänö cæboo, ante minatö wadäni inänite apænedämaï incæminaimpa, angacäimpa.

9

Wængonguï Awënë ingantedö ante apæneedäni, ante Itota angä godänipa (Mäateo 10.5-15; Mäadoco 6.7-13)

¹ Tömengä miñæ në godäni, Dote inäni, nani änönäni inänite Itota angä pönäni ate, Botö në ämo inte botö tæi piñænö ante ñowo pönömo ænte entawëninque minitö tæi piñæninque në ämini bacæminimpa. Ininqe minitö ämini ate wënæidi tömänäni do gocædänimpa. Adobaï ämini ate wënæ wënæ inte wæwënäni waa bacædänimpa.

² Minitö, Wængonguï Awënë Odeye inguipoga do pongäimpa, ante apænemini eñencædänimpa. Ayæ wënæ wënæ inäni

inänite godö cæmini waa bacædänimpa, ante Itota mänimpodäni inänite da godongä gogadänimpa.

³ Imaï angacäimpa.

–Minitö ömæpomini taadö goedäni. Ongonto incæ mäincoo da wenguincade incæ cænguï incæ godonte æinta incæ tömancoo edæ ænämaï inte ömæpomini godinque edæ eñacoque eñate goedäni, angantapa. ⁴ Ayæ, Godinque æcönënö tano go guimini owodinque minitö wayömö mini go quëwenganca mänincönenque go guï go guï cædinque quëwëedäni.

⁵ Æyömömë goyöminite wadäni, Pöedäni, änämaï inte minitö apænedö ante wii eñënanäni wædinque minitö wæætë tömënäni inänite emö cæte iimaïnö ante goedäni. Minitö iñæmpa, Pöedäni, änämaï imini adinque mönitö gomöni tamëñedäni, ante odömoncæte ante minitö önöwa wadæ wadæ cæwadinque wadæ goedäni.

⁶ Angä godinque tömënäni quëwëñömö wayömö tömënäni quëwëñömö wayömö tömäo godinque Itota nänö da godöninäni iñömö mönö Awënë ingantedö ante mäo watapæ apænedäni eñënanitapa. Ayæ wënæ wënæ inäni inänite godö cædäni ate waa bagadänimpa.

Itota æcänö ingää, ante Edode wæcampa (Mäateo 14.1-12; Mäadoco 6.14-29)

⁷ Tömänäni mäniñedë, Itotaidi æbänö cædäni, ante tedeyönänite pancabaa awënë odeye Edode incæ do eñengantapa. Itota iñömö æcänö ingää, ante wædinque pancadäniya, Wäö wodi do wænte ñäni ömæmönöngä inte iingä Itota iimaingampa, ante tededäni eñente wædinque awënë Edode guiñente wæcantapa. ⁸ Wadäni guiquënë, Ediya wodi ponte a ongömaingampa, ante tedeyönäni wadäni guiquënë, Wængonguï beyæ në apænegainäni incæ adocanque docä incæ do ñäni ömæmönöngä inte a ongömaingampa, ante tededäni. ⁹ Eñente wædinque Edode wæætë,

–Botö tömömo ämo eñëninge Wäö wodi ingante wido tamencadäni wængantapa. Ininqe mäningä Itota nani në tededongä guiquënë æcänö ingää.

Ante wædinque Edode, Æbänö cæte Itota ingante aquimoo, ante nanguï cægacäimpa.

5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cænänipa

(Mäateo 14.13-21; Mäadoco 6.30-44; Wäö 6.1-14)

¹⁰ Itota nänö da godöninäni iñömö tömengä weca adodö pöningue, Mänömaï mänömaï cætamonipa, ante nanguï tededäni eñengacäimpa. Eñente ate tömengä tömönäni inänite nänënë Betaida eyequeï ænte mäocä. ¹¹ Goyönänite wadäni do eñëningue tee empote pönäni adinque Itota, Waa pömini abopa, ante waadete apænedinque, Minitö Wængonguï Awënë Odeye nempo watapæ quëwencæminimpa, ante apænecantapa. Ayæ, Pancadäniya waa baquënëni inänipa, ante adinque tömengä godö cæcä ate waa badänitapa.

¹² Ayæ gawadecæ bayonte edæ, Dote, ante nänï Itota miñæ gocabo iñömö tömengä weca pöningue änänitapa.

—Iñömö önömæca impa cæbii. Bitö godongämæ ongönäni inänite ämi idömæ owodäni weca godinque ayæ nanguï inäni nänï quëwëñömö godinque oncö eyepæ i ate cæningue moncædänimpa.

¹³ Äñönänite Itota,

—Minitö wæætë godömïni cæncædänimpa. Äñongante,

—Iñæmpa päö onompo æmæmpoque gæyæ mäa pönï mänimpoque nææmönipa töö. Ininque bitö wæætë, Tömänäni beyæ cænguï gote ænte pödäni, ämitawoo.

¹⁴ Onguïñænänique tinco müido ganca inäni edæ mä ongönönänimpa. Incæte Itota tömengä miñæ nē godäni inänite angantapa.

—Minitö tömänäni inänite, Tingoenta ganca müni cabo nänënë tincoenta ganca müni cabo nänënë ämïni tæ contacædänimpa.

¹⁵ Angä eñëningue änäni tæ contadänitapa. ¹⁶ Itota päö onompo æmæmpoque æningue gæyæ mäa æningue öönædë æmö adinque Wængonguï ingante, Bitö waa pönömi ænte cæmönipa, ante apænecantapa. Ayæ päö tönö gæyæ pä æ pä æ cædinque tömengä miñæ nē godäni inänite pædæ godongä æningue tömönäni

tömänäni inänite di mæñæ di mæñæ cædäni ænte cængadänimpa. ¹⁷ Tömänäni eyepæ ænte tömo pönï cænänitapa. Ayæ ao mä ao mä cæte ñönönäni ate Itota miñæ nē godäni wæætë ao mä nänï ñönönï ee öñoncoo pædæ wææmpo ö æningue onompo tipæmpoga go mentodëa cænguï eyede da wënäni contagatimpa.

Bitö Coditobi inömi imipa, ante Pegodo apænecampa

(Mäateo 16.13-19; Mäadoco 8.27-29)

¹⁸ Ayæ ate Itota nänënë godinque Wængonguï ingante apæneyongä tömengä miñæ nē godäni tömengä tönö godongämæ ongönönänimpa. Tömönäni inänite angantapa.

—Wadäni botö imotedö ante apænedinque, Æbodö imoo, ante apænedäni eñëmïni.

¹⁹ Äñongante tömönäni wæætë,

—Bitö imitedö ante apænedinque pancadäniya, Wäö æpænë nē guidongaingä incæ Itota adocä imaingä ingampa, änänipa. Wadäni pancadäniya wæætë, Ediya wodi ingaingä incæ Itota adocä imaingä ingampa, änänipa. Pancadäniya wæætë, Wængonguï beyæ nē apænegaingä adocanque do wængaingä inte ñäni ömæmonte quëwëngö incæ Itota adocä imaingä ingampa, ante tededänipa.

²⁰ —Minitö guiquënë, Botö æbodö imoo, ante pönëmïni.

Äñongante Pegodo,

—Wængonguï nänö nē angäimi inömi inte bitö iñömö edæ nē Coditobi inömi imipa, angantapa.

Itota, İmäi cædäni wæncæboimpa, ante apænecampa

(Mäateo 16.20-28; Mäadoco 8.30-9.1)

²¹ Pegodo mänömainö ante apæncä eñëningue Itota wæætë angantapa. Minitö botö imotedö ante apænedinque, Codito inongä ingampa, ante gode änämaï iedäni ämopa, ante nanguï äningue edæ wææ angacäimpa. ²² Äningue,

—Botö Waobo eñagaïmo inte nanguï caate wæquënëmo imopa. Nē aadäni nänï Picæncabo tönö, Wængonguï quï, ante nē godönäni ñænænäni tönö nē odömönäni tönö mäninäni edæ botö imote Baa änäni wæquënëmo imopa. Ayæ botö

imote godömenque wænönäni wænguënemo imopa. Incæte Wængongui angä beyænque botö meönaa go adoönæque iñonte edæ ñäni ömæmonte quëwencæboimpa, ante apænegacäimpa.

²³ Ante apænedinque Itota tömänäni inänite godömenque apænedinque,

—Æcänö botö miñæ pöinäna ina tömengä nämä beyænque ante pönënamäi inte iimö iñö iimö iñö botö miñæ tee empote poncæcäimpa. Nämä nänö wænguiwæ næante ponte bai cædinque tömengä, Botö wænguimo incæ caate wæbo incæ Itota ingante cöwë tee empote gocæboimpa, äninque poncæcäimpa. ²⁴ Edæ æcänö, Nämä wææ gompodinque quëwencæboimpa, ante cædinque botö miñæ pönämaï ingä guiquënë tömengä iñömö edæ quëwënamäi incæcäimpa. Wæætë edæ, Wænönäni wæmo incæte botö Itota miñæ tee empote cöwë gocæboimpa, ante æcänö äna guiquënë tömengä wæætë quëwencæcäimpa. ²⁵ Edæ waocä inguipoga ongoncoo tömancoo ö æncæte ante cædinque nämä önöwoca incæ pædæ godongä wë womonte ba inique edæ tömengä iñæmpa quëwengampa diyæ mäincoo ëaquiringä. ²⁶ Minitö pancaminiya botö beyæ ante botö apænedö beyæ ante guingo imonte wæminitawo. Iñæmpa botö Mæmpo nänö ëmönö tönö anquedoidi tæiyæ waëmö inäni nani ëmönö guinæ gongæñonte botö Waobo në ëñagäimo inte edæ nämä ñäo apäite bai dibæ pöninque botö wæætë në guinente wægaingä beyæ ante näëmæ guingo imonte edæ wæcæboimpa. ²⁷ Näwangä ämopa. Botö weca ongömini pancaminiya ayæ wænämaï edæ miimini quëwëñömini botö Wængongui Awënë Odeyëbo babo ate botö nempo guicæminimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota waëmö pöni ñäo bai ëmongä bacä adänipa

(Mäateo 17.1-8; Mäadoco 9.2-8)

²⁸ Mänömainö ante apænedingä inte Itota adoque Wængongui itæde go ate Wængongui ingante apænecæte ante ædinque Pegodo ingante Wäö tönö Tantiago inate mänimpodäni inänite änanquidi ænte mæicä æidänitapa. ²⁹ Æite go apæneyongä tömengä awinca iñömö edæ

wii cöwë nänö ëmönö bai waëmö pöni ñäo bai edæ ëmongä bamongä adänitapa. Ayæ tömengä weocoo nänö ëñacoo iñömö edæ näinte bai ëmoncoo badinque näämænta pöni ëñacantapa. ³⁰ Ayæ ayönäni edæ onguiñæna mënaa edæ Möitee wodi tönö Ediya wodi incæ iñontobæ a ongöninque Itota tönö tededatapa. ³¹ Tömëna iñömö ñäo apäite bai ëmöna inte Itota tönö godongämæ apænedatapa. Godongämæ apænedinque tömënanäi, Itota æbänö ñöwo Eedotadëe godinque iinque cædinque oo wænte wadæ gocæcäimpa, ante tededänitapa. ³² Mänömainö ante tedeyönäni Pegodoidi guiquënë möinente a ongöninque ædæmö ñäni ömæmonte æmö ayönäni Itota ñäo apäite bai ëmongä adinque tömengä tönö onguiñæna mënaa godongämæ adiyæ ongönäni adänitapa. ³³ Onguiñæna iñömö Itota ingante tæcæ ëmö cæte gocæ cæyöna Pegodo guiquënë,

—Awënë ëñëmi. Iñömö mönö waa pöni ongonte awædö. Bitö ämi ate mönitö oncontaicoo mentaiya go adotaique mænöninque bitö oncontai ante adotaique Möitee oncontai ante adotaique Ediya oncontai ante adotaique mænömaimönipa.

Mänömainö ante tededinque Pegodo, Æbänö ante tedequënëmo imoo, ante ëñënamäi inte önönque tedecantapa. ³⁴ Mänömaï tedeyongä boguimancoo obo wæante wææ owoyö adämaï inäni inte, Boguimancoo ganta cæ wæcæ wæ, ante Pegodoidi guinente wædänitapa. ³⁵ Ayæ boguimancodë önöpämoque apænecantapa. “Iingä botö Wengä botö në apænte ægaingä ingampa cæminii. Tömengä pönö apænecä ate ëñëdäni.”

³⁶ Ante apænecä ëñente ayönäni Itota ñöwo adocanque a ongongä adänitapa. Iinque tömengä miñæ në godäni në adinäni que inte pæ wëenedinque tömënanäi nani adinö ante mäniñedë wadäni inänite apænedämaï ingadänimpa.

Itota wëncæ ingante angä go ate wëñcængä waa bacampa

(Mäateo 17.14-21; Mäadoco 9.14-29)

³⁷ Mänii änanquidi æi iimö ate wææ pöñönäni Itota ingante bee tencæte ante nanguï inäni pönänitapa. ³⁸ Godongämæ

ponte nangui ināni ongoñōnāni onguiñængā adocanque edæ ogæ tedinque,

—Nē Odōmōmi ēñēmi. Botō wengā onguiñængā ingante pōnō waa ae. Tōmengā adocanque botō wengā ingampa cæbii. ³⁹ Tōmengā nānō nē ēwocadongā inte wēnæ incæ tōmengā ingante edæ bæi ongongā ate tōmengā iñontobæ Yæ yæ angampa. Ayæ godō cæcā ate botō wengā edæ do do wāadinque ōnōne māwanta tadecampa. Wēnæ iñōmō wantæ iñō tao godinque adodō pō guite edæ cōwē quēwēninque botō wengā ingante edæ ēwencæ cæcampa cæbii. ⁴⁰ Bitō miñæ nē godāni inānite botō, Wēnæ inte wido cædāni, ancaā āñōmo tōmēnāni nē cæquēnēnāni incæ ædō cæte wido cæquinānii, ante wæbopa.

⁴¹ Ante wæyongante Itota,

—Nōwomīni mīni ædæmō cædāmāincabo mīni pōnēgade impa. Mīnitō weca æpogadō quēwēmoī. Wapiticæ cæyōmīnite botō æpogadō piyænē cæte wæwēmoī. Āninque mæmpocā ingante apænedinque, Bitō wengā ingante botō weca ænte pōe.

⁴² Angā ēñente ænte māmongā pōñongante wēnæ incæ yæipodē bæ tacā do do wāate wæwengantapa. Tōmengā wentamō nānō nē ēwocadongā ingante Itota iñōmō edæ, Ee ae, ante wææ angantapa. Ayæ wēñængā ingante pōnō cæcā ate tōmengā wæætē ōnonganque bayongante mæmpocā ingante Itota pædæ godongā ængacāimpa.

⁴³ Mānōmaī cæcā adinque, Wængonguī incæ tæī piñænongā inte mānōmaī cæcampa, ante pōnēninque tōmānāni ancaī guñente wægadānimpa.

Īmaī cædāni wæncæboimpa, ante adodō ante apænegā

(Māateo 17.22-23; Māadoco 9.30-32)

Mānōmaī cæcā ate guñente wæyōnāni tōmengā miñæ nē godāni inānite Itota iīmaī ante apænegacāimpa.

⁴⁴ —Nōwo āmo ēñenguēnē quēwēmīnii. Adocanque, Waocā nē ēñagaingā æyōmōnō ongongāā, ante godō odōmōninque botō imote waodāni nempo pædæ godōnāni æncædānimpa.

⁴⁵ Āninque tōmengā nānō apænedō æbānō i, ante wædānitapa. Wē womonte i

īninque tōmēnāni ædō cæte ēñenguīnānii. Ayæ, Ābānō ante āmii, ante anguēnēnāni incæ edæ guñēnete wædinque pæ wēenegadānimpa.

*Æcānonque nē angā inguingāā, ante ted-
edānipa*

(Māateo 18.1-5; Māadoco 9.33-37)

⁴⁶ Tōmengā miñæ nāni nē gocabo iñōmō, Mōni cabo incæ æcānonque ñænængā pōni inongā inte nē angā inguingāā, ante wædinque nāmā incæ wæætēdō wæætē tedeyōnānite ⁴⁷ Itota ōnōwēnenque do ēñengantapa. Ēñēninque wēñængā adocanque ingante bæi ongōninque tōmengā gāānē iñōmō gō cæcantapa. ⁴⁸ Tōmēnāni inānite apænegacāimpa.

—Waocā botō emōwo beyænque iingā wēñængā ingante, Pōe, ante waa cæcā iñōmō tōmengā botō imote adobāi edæ, Pōe, ante do waa cæcampa. Botō imote æcānō, Pōe, āninque waa cæda tōmengā adobāi botō imote nē da pōnongā ingante Wængonguī ingante edæ adobāi, Pōe, ante do waa cæcampa. Edæ mīni waocabo wædāmīni iñōmīnite waocā guiyangā pōni inongā nānō entawēnō bai nē entawengā iñōmō tōmengā ñænængā pōni inongā ingampa, ante apænegacāimpa.

*Nē pūinte cædāmaī ingā iñōmō godongāmæ
cæcā ingampa*

(Māadoco 9.38-40)

⁴⁹ Wāo iñōmō Itota ingante apænedinque, —Awēnē ēñēmi. Wacā incæ mōnō cabo ināmaī inongā inte bitō emōwo apænedinque wēnæidi inānite wido cæcā atamōnipa. Īninque mōnitō wæætē edæ, Bitō mōnitō tōnō gobi imipa Itota emōwo apænequīmii, ante tōmengā ingante edæ wææ antamōnipa.

⁵⁰ Ante apæneyongante Itota,

—Īñæmpa mīnitō imīnite nē pūinte cædāmaī ingā iñōmō tōmengā wæætē mīnitō tōnō godongāmæ cæcā ingampa cæmīnii. Tōmengā ingante wææ ānāmaī incæmīnimpa, angacāimpa.

*Tantiago tōnō Wāo inate Itota wææ
angampa*

⁵¹ Oo pōni nānō æiquiōnæ bacæ cæyonte Itota, Eedotadēē iñōmō botō

cōwē gocæboimpa, ante gocæ cæcantapa.
⁵² Wadāni inānite tōmengā, Poncæcāimpa,
 ante mīnitō tāno beyænte goedāni, ante da
 godongā godānitapa. Godinque tōmēnāni
 iñōmō Tāmadiabæ godinque tōmengā beyæ
 cæcæte ante Tāmadiaidi nāni quēwēñōmō
 gocæ cæyōnāni, ⁵³ Tāmadiaidi wæætē edæ,
 Eedotadēē gāmænō Itota gocā awædō,
 ante adinque, Mōnitō weca pōnāmaī
 incæcāimpa, ante wææ ānānitapa. ⁵⁴ Īmaī
 cædāni adinque Wāō tōnō Tantiago
 tōmengā nānō ēmiñæna iñōmō,

—Awēnē ēñēmi. Baa ānāni adinque
 oōnædē gonga āmōna wææ gonte
 wænguīnāni, āmi, ānatapa.

⁵⁵ Āñōnate Itota wæætē edæ dadi
 ēmæmonte wææ ante tōmēna inate,
 “Īñæmpa mīnatō imīnate æwocadō angā
 ēñente āmīnaa, ante mīnatō edæ ēñēnāmaī
 imīna awædō. ⁵⁶ Īñæmpa botō Waobo
 ēñagaīmo imo iñōmō edæ waodāni inānite
 ōmæe ēwencæte ante wīi pongaīmo
 imopa. Wæætē edæ, Botō æmo beyænque
 quēwencædānimpā, ante pongaboimpā,”
 ante pīngacāimpā. Ayæ wadāni nāni
 quēwēñōmō gogadānimpā.

Itota miñæ nē goīnēnāni
(Māateo 8.19-22)

⁵⁷ Taadonque goyōnāni Itota ingante
 wacā angantapa.

—Awēnē, bitō ædōmē goyōmite botō bitō
 miñæ pō gocæboimpa.

⁵⁸ Angā ēñēnīnque Itota wæætē,

—Babæ guintaidi iñōmō ontatodē
 monguī ēadāni inānīpa. Ayamōidi ongonta
 ēadāni inānīpa. Botō Waobo ēñagaīmo
 wæætē edæ monguī ōmaabo imopa poncæ
 āmīi, angacāimpā.

⁵⁹ Ayæ wacā ingante Itota,

—Botō miñæ pōe.

Angā ēñente wædinque tōmengā,

—Awēnē ēñēmi. Botō tāno gote botō
 wæmpo wængā ate daga wente ate pōmoe.

⁶⁰ Āñongante Itota wæætē,

—Īñæmpa nē wæwocadāni incæ
 tōmēnāni guīdēnāni wænāni ate ee
 abi daga wencædānimpā. Bitō wæætē,
 Wængonguī Awēnē Odeye do pongāimpā,
 ante gote apænebi ēñencædānimpā. ⁶¹ Ayæ
 wacā adobaī,

—Awēnē bitō imite tee empote goīnēmo
 incæ ee ongōñōmi tāno gote botō guī-
 idēnāni inānite, Gobopa, ante apænete
 pōmoe. ⁶² Āñongante Itota wæætē,

—Ōmæ nē mangæ mangæ cædongā
 iñōmō tōō pōni minte pæquimpā, ante
 cæquēnengā ingampā. Tōmengā dadi
 ēmænte adinque tōō pōni cæcampā diyæ
 tōō minte pæquīi. Ayæ adobaī Wængonguī
 Awēnē Odeye nempo quēwēnīnque nē
 cæquēnengā iñōmō tōmengā dadi ēmænte
 inguīpogaque ante acā inīnque Awēnē
 beyæ ante ædō cæte cæquīngā.

10

*72 ganca ināni inānite Itota da godongā
 godānīpa*

¹ Ayæ ate mōnō Awēnē godōmenque
 tetenta i doo ganca ināni mānīmpodāni
 inānite Īmaī angantapa. Mīnitō æmænō
 mēmīnaa æmænō mēmīnaa godinque
 botō nē goquīñōmō ante wayōmō nāni
 quēwēñōmō māo wayōmō nāni quēwēñōmō
 māo tāno beyænte gomīni ate botō
 ayæ poncæboimpā, ānīnque da godongā
 gogadānimpā. ² Īmaī ante da godongā
 godānitapa. “Nāwangā āmopa. Waocā
 tōmencacodē do pequinca nanguī inca baī
 Awēnē nempo nē quēwenguēnēnāni adobaī
 nanguī ināni inānīpa. Incæte nē tā pedāni
 wædænque ināni baī nē gode ānāni iñōmō
 adobaī mēnāniya pōni inānīpa cæmīnīi.
 Mīnitō Wængonguī ingante apænedīnque,
 Awēnē, bitō tōmencacodē nē ēabi inte āmi
 ēñēnīnque gote apænecædānimpā, ante
 ædāni. ³ Nōwo mīnitō iñōmō goedāni,
 āmopa. Mēñēidi weca ongōnīnque codote-
 doidi iñōmō tæēmō inānīpa diyæ nāmā
 wææ aaquīnānīi. Mīnitō iñōmō codote-
 doidi aquīnāni baī adobaī aquīmīni
 iñōmīnīte botō āmo mēñē baī ināni weca
 edæ gomīni ataquēdāni. ⁴ Godonte mīni
 ænguinta wente æī ænāmaī inte māincoo
 mongænte godāmaī iedāni. Awæncata
 næænte godāmaī iedāni. Taadō godinque
 wacā ingante bee tēnīnque apænedāmaī
 inte goedāni. ⁵ Ācōnēmenque go guīite, Mīni
 quēwencabo gānē pōnente waa quēwēdāni,
 āmīni ēñencædānimpā. ⁶ Mānīncōnē
 quēwengā Ao angā inīnque tōmengā gānē

pönente waa quëwëmaingampa. Wæætë Baa angä ininque mīnitō adomīnique gānë pönente waa quëwëmaimīnipa. ⁷ Mānincōnë mīni go guidincōnë quëwëñōmīnite mānincōnë quëwënāni pædæ pōnōnāni ænte cænte bete quëwëedāni. Edæ nē cæcā iñōmō tōmengä nānō cædi beyæ eyepæ ænguënengä ingampa. Mīnitō adocōnenque quëwëninque wacōnë wacōnë godāmaī iedāni. ⁸ Æyōmōmë goyōmīni māniñōmō quëwënāni, Pōedāni, ānāni ëñente wædinque mīnitō tōmēnāni cænguī pōnōnāni æninque cæedāni. ⁹ Wënæ wënæ wæwënāni inānite godō cæmīni waa bacædānimpa. Ayæ tōmēnāni inānite, ‘Wængonguī Awënë Odeye mīnitō weca oo pongä acæmīnimpa,’ ante apæneedāni. ¹⁰ Ayæ tōmēnāni quëwëñōmō go guiyōmīnite Baa ānāni ininque mīnitō wæætë tōmēnāni taadonque tao godinque tōmēnāni inānite, ¹¹ ‘Mīnitō quëwëñōmō onguipoi wadæ cæwate gomōna tamēñedāni. Incæte Wængonguī Awënë Odeye mīnitō weca oo pongä acæmīnimpa,’ ante ædāni. ¹² Edæ mīnitō imīnite āmopa. Wængonguī nānō apænte anguīōnæ iinque bayonte Todōmä iñōmō quëwengaināni guiquënë nanguī pante wæwëñōnāni mīnitō imīnite nē Baa ānāni guiquënë godōmenque nanguī pante wæwenguināni inānipa,’ ante Itota angacāimpa.

Në ëñēnāmaī quëwënāni inānite Itota pūingampa

(Mäateo 11.20-24)

¹³ Äninque Itota nē ëñēnāmaī quëwënāni inānite pūinque iīmaī angantapa. “Co-datī iñōmō quëwëmīni ëñēedāni. Betaida iñōmō quëwëmīni ëñēedāni. Mīnitō mīni wæwenguinque ëñēnāmaī cæte quëwëmīnidō anguënë. Edæ botō mīnitō weca tæi piñænte botō cædi bai Tido nāni quëwengaiñōmō Tidōō nāni quëwengaiñōmō adobai cæbo bai māniñōmō quëwengaināni iñōmō wënæ wënæ nāni cægainō ante dobæ ñimpo cædinque gömæ ëmoncoo da wëñadinque gönaiboga tæ contadinque Ca ca wæcægadānimpa. ¹⁴ İninque Wængonguī nānō apænte anguīōnæ iinque bayonte Tido iñōmō tōnō Tidōō iñōmō

quëwengaināni inānite nanguī pangä wæwënāni incæte tōmengä mīnitō imīnite godōmenque pangä wæwencæmīnimpa. ¹⁵ Ayæ Capënaōmō iñōmō quëwëmīni ëñēedāni. Wængonguī mīnitō imīnite dicæ oönædë wo ææntodongä æi gote toquimīniyaa. İñæmpa tadōmengadænguipo wææntodongä guī wæcæmīnimpa,” angantapa. ¹⁶ Äninque Itota wæætë tetenta i doo ināni inānite apænedinque, “Mīnitō apæneyōmīni æcānō ëñengä tōmengä iñōmō edæ botō imote do ëñengä ingampa. Wæætë mīnitō imīnite nē Baa angä iñōmō tōmengä edæ botō imote do Baa angä ingampa. Ayæ botō imote nē Baa äningä inte tōmengä botō imote nē da pōnōningä ingante do Baa angampa,” ante apænedinque tōmēnāni inānite Itota angä godānitapa.

Tetenta i doo ināni do godināni inte ocæ ëmænte pōnāni

¹⁷ Angä godināni inte tetenta i doo ganca ināni adodō ocæ ëmænte pōninque watapæ todinque Itota ingante apænedinque,

—Awënë, bitō ëmōwo apænedinque mōnitō wënæidi inānite ämōni ëñēninque bitō ëmōwo beyænque godānipa.

¹⁸ Ante todāni ëñēninque Itota wæætë,

—Näinte quingæ cæ bai Tatāna iñōmō wënæ awënë incæ oönædë inō wæængä nē agaimo inte botō adobo ämopa. ¹⁹ Botō pōnō ämo ate mīnitō iñōmō nē ämīni badinque edæ tæntæ tōnō emēñe ingante pinä gāwadāni bai adobai tæi ëmōmīni inte tæntæ bai nē cædāni inānite wido cæcæmīnimpa. Ayæ mōnō imonte nē piinte cædongä incæ tæi piñænte cæcā incæte mīnitō iñōmō godōmenque tæi ëmōmīni inte māningä nānō tæi piñænte cæpāmo ante tōmāmāmo ante edæ wido cæcæmīnimpa. Edæ æcāmenque incæ mīnitō imīnite æmæwo wido cædāmaī incæcāimpa. ²⁰ Incæte mīnitō ämīni ëñēninque wënæidi do ëñente cædāni beyænque todāmaī iedāni. Wæætë, Mōnitō ëmōwo oönædë dobæ yewæmonte ongompa, ante adinque mīnitō mānōmaī beyænque watapæ toedāni, angacāimpa.

Mæmpo Wængonguī ingante apænedinque Itota tocampa

(Mäateo 11.25-27, 13.16-17)

21 Äninqe Wængonguī Tæiyæ Waëmō Önöwoca ingante ewocadongä inte Itota mänñedē edæ watapæ todinque Wængonguī ingante iīmaī ante apænecantapa. “Mæmpo eññēmi. Bitō, Wadāni nāmā ocai encadāni tönō nanguī adinque nē eññēnāni tönō mäninō bitō cægāinō ante eññēnāmaī incædānimpa, ante cædinque bitō cægāinō ante wē wodongabiimpa. Wæætē wēñænāni tæcæ eññadāni bai ināni inānite bitō edonque odömōmi adinque do eññēnānīpa. Bitō öönædē Awēnē ingāimi inte inguipoga Awēnē adobi inōmi inte edæ mänōmaī cæbīpa, ante adinque botō bitō imite waa ate pönēninque apænebopa. Mæmpo, bitō tōmēmi änō bai cædinque waa cæbi adinque botō Ao ämopa, ante apænebopa,” ante Wængonguī ingante apænegacäimpa.

22 Ayæ, “Botō Mæmpo incæ, Bitō Awēnē inōmi inte aacæbiimpa, ante tōmāo iññōmō ongoncoo botō nempo pædæ pönōninque tōmāo iññōmō quēwēnāni tōmānāni inānite adobaī botō nempo pædæ pönongä æninque botō iññōmō edæ tōmancoo enempodinque tōmāo iññōmō quēwēnāni inānite nē enempobo imopa. Wængonguī Wēmo iññōmote, Æbodō imoo, ante Mæmpoque eññengä ingampa. Botō wæætē tōmengä Wēmo inōmo inte, Wængonguī æcänō ingää, ante adoboque nē eññēmo imopa. Ayæ, Iññānique nē eññēnāni incædānimpa, ante botō nē angāināni inānite odōmonte botō apænebo eññēninque tōmēnāni wæætē, Wængonguī æcänō ingää, ante nē eññēnāni badāni ate mōnitō adomōnique äanque bai nē eññēmōni imōnīpa.”

23 Ante apænedinque Itota dadi emæninque tōmengä miñæ nē godānique inānite apænedinque, “Nōwo mīni adinō adinque nē emōmīni inte mīnitō mīni watapæ quēwēngūinque impa. 24 Iīmaī impa, ante apænebo eññēdāni. Wængonguī beyæ nē apænegāināni nanguī ināni tönō imæca awēnēidi nanguī ināni incæ mīni adinō bai ante äinente wægāināni incæte

edæ adāmaī ingadānimpa. Mīni eññēnīno ante adobaī eññēnente wægāināni incæte tōmēnāni eññēnāmaī ingadānimpa,” ante māninganca Itota apænecä eññengadānimpa.

Tämadiabæ quēwengä incæ nē waa cæcä ingampa, ante

25 Ayæ ate adocanque idægoidi nāni wææ angāinō ante nē ate eññengä iññōmō, Itota æbānō wapiticæ apænebaingää, ante cædinque ængæ gantidinque tōmengä ingante iīmaī angantapa.

–Awēnē nē Odömōmi eññēmi. Botō æbānō cæte cōwē wænāmaī wantæpiyæ quēwēngūimoo, ante wæbopa.

26 Äñongante Itota,

–Mōitee wodi, Iīmaī cæedāni, ante wææ yewæmōninque æbānō ante yewæmongä ongō abii.

27 Äñongante nē odōmongä wæætē,

–Iīmaī ante yewæmongacäimpa. Bitō mīmō entawēmi inte Wængonguī mōnō Awēnē ingante waadedinque bitō önöwoca ewocadinque ædæmō waadete pönencæbiimpa. Bitō baō tæi piññante eññabi inte godō waadete cædinque bitō ocai encabi inte nō pönēninque waa waadete pönēe. Ayæ adobaī bitō nāmā bitō waadete waa cædō bai adobaī pönēninque godongāmæ quēwēnāni inānite adobaī waa waadete cæe.

28 Ante apænecä eññēninque Itota tōmengä ingante wæætē,

–Bitō nō eññēmi inte nöingä apænebitapa. Mäninō bitō äninō bai cæbi ininque bitō wænāmaī quēwēmaīmīpa.

29 Angä eññēninque guññente wædinque nē odōmongä iññōmō, Botō cæquēnēnō ante wīi cæbopa, ante Itota eññēnāmaī incæcäimpa, ante nāmanque ante wææ äninque,

–Iññæmpa wa. Godongāmæ quēwēnāni, ante bitō änināni iññōmō ædānidō inānīi.

30 Äñongante Itota wæætē, Mōnō guidengä æcänō ingää, ante odōmoncæte ante iīmaī apænegacäimpa.

–Ongūñængä adocanque Eedotadēe quēwēnte Eedicoo wæidō cægōñongante nē ö ænāni tōmengä ingante iññontobæ bæi ongonte weocoo gāni tadongadinque tæi tæi pānāni nangæ bacä ininque wadæ godāni. 31 Ate, Wængonguī quī, ante nē

godongä adocanque adodö wæidö godö godinque nê nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pänta æmæ wedeca gocampa. ³² Ayæ ate Debii wodi pæinani nani Wængongui oncönê cæcabo incæ adocanque adobaï adoyömö wææ pöninque nê nangæ bate öñongä ingante gomö adinque ee wodo pänta gocampa. ³³ Ayæ ate wacä Tämadiabæ nê quëwëningä incæ ado wæidö godinque nê nangæ öñongä weca adoyömö ponte gomö adinque, Tömengä ædö cæte quëwëngüggä, ante tömengä wædö ante bai nanguï pönente cæcantapa. ³⁴ Ìngä ìñömö nê nangæ bate öñongä weca pöninque tæi tæi pänani nänö æbäadiñömö oginguipæ tönö yowepæ ti nämæ biinömæ nani ämæ gao caadinque wecooca wini caacampa. Ayæ, Tæ contate gocæcäimpa, ante adocä Tämadiabæ quëwëngä ìñömö nämä nänö nê mongænte goquënenngä bodo önöñabæ nê nangæ badingä ingante ængö cæcä tæ contayongante bodo ingante töö töö ænte gocampa. Ayæ taadö pönäni nani cænte guiite möincö ganca ænte mäo guidinque nê nangæ badingä ingante waa cæcampa. ³⁵ Ìimö ate padata nani godonte æinta mentaa tadöningue mänincönê nê aacä ingante pædæ godöningue, Bitö nê nangæ badingä ingante waa cæe. Quiëmê æinengä adinque bitö godömi ængä ate botö bitö weca adodö pöninque bitö godönimpo adopo wæætê pædæ pönömo æncæbiimpa, ante gocampa. Mänömaï cæcampa. ³⁶ Änningue Itota tömengä ingante nê äningä ingante godömenque angantapa. Bitö ìmite ñöwo ämo ëñëningue bitö wæætê apænebi ëñëmoe. Nê nangæ bate öñongä weca pönäni mengäa go adocanque inäni incæte æcänö tömengä tönö godongämæ quëwënanäni bai inte waa cæcantawoo, ante pönëmi.

³⁷ Äñongante nê odömongä wæætê,

–Tömengä ingante nê waadete godö waa cædongä incæ tömengä guidengä bai cæcampa.

Ante apæneca ëñëningue Itota wæætê,

–Tömengä nänö cædö bai bitö adobaï godinque cæbæwe, angacäimpa.

Mäadota tönö Mäadiya nana caya oncönê Itota ëñacampa

³⁸ Ayæ taadö goyönäni tömënanäni quëwëñömö pongä adinque onquiyængä tömengä ëmöwo Mäadota ìñömö Itota ingante angä tömengä oncönê pö guiite ëñacantapa. ³⁹ Mäadota tönöñacä Mäadiya ìñömö Itota önöwaca ìnö tæ contadinque tömengä apæneca ëñëe congantapa. ⁴⁰ Mäadota guiquënë nê ëñadäni beyæ ante nanguï cæte wædinque Itota weca pöninque, –Awënë, botö tönöñacä ëmö cæte gocä ate botö adoboque nanguï cæbo ate wædämaï ìmitawo. Edæ ämi pö cæcæe.

⁴¹ Äñongante Itota,

–Mäadota, Mäadota, bitö wa wa wa cæcæte ante wæwëmi awædö. ⁴² Wæætê adoque pönö cædinque edæ eyepæ impa. Mäadiya do, Quinö waa cæquimoo, ante apænte pönëningä inte botö önöwaca ìnö pö tæ contate ëñëe congä adinque botö wæætê tömengä ingante, Goe, änämaï incæboimpa, angacäimpa.

11

Wængongui ingante æbänö apænequï, ante Itota apæneca (Mäateo 6.9-15, 7.7-11)

¹ Itota ayæ ate wayömö gote Wængongui ingante apæneca. Ìinque apæneca adinque tömengä nänö nê ëmiñængä adocanque tömengä ingante apænedinque,

–Awënë ëñëmi, Wäö tömengä nänö ëmiñænäni inänite odömonte, Wængongui ingante æbänö ante apænequï, ante nänö apænedö bai bitö mönitö ìmönite adobaï ante odömonte apænebi ëñëngüimönii.

² Ante wæyönäni Itota,

–Wængongui ingante apæneca ante ìmaï ante apæneedäni, “Mönitö Mæmpo nê öönædê quëwënomi inte ëñëmi.

Mönitö bitö ëmöwo tæiyæ waëmö ëmömi adinque bitö ëmöwo ante waa adinque apænemönipa.

Bitö öönædê Awënë nê ingäimi inte inguipoga Awënë Odeyebi bitö baquinque edæ quingæ pöe. Öönædê owodäni ëñente cædäni bai inguipoga adobaï bitö änö bai ëñente cæcæimpa.

³ Mönitö imönite bitö, Cænguï, ante iimö iñö iimö iñö eyepæ pönömi ænte cæmönie.

⁴ Mönitö wænæ wænæ cæmöni incæte bitö nê panguënemi incæ pönö ñimpo cæbi quëwëmönie. Mönitö adobai edæ wadäni mönitö imönite wænæ wænæ cædäni adinque ñimpo cæmöni quëwënäni ae.

Mönitö wænæ wænæ möni cæinënö godö gocæte ante cæmöni adinque bitö wææ cæbi ate mäninö godö godämaï inte mönitö wæætë wænæ wænæ cædämaï incæmönimpa, Wæætë edæ nê wîwa ëwocadongä nempo ongöñömönite bitö gä pe æmpobi quëwëmönie.”

Mänömainö ante apænete Wængonguï ingante apæneedäni, Itota angantapa.

⁵ Äninqe tömënäni inänite godömenque apænedinque Itota,

—Bitö iimaï cæbi ininque bitö æmigo æbänö cæbaingää, ante pönëedäni. Ayaönæneña incæ bitö æmigo weca godinque bitö, “Botö æmigo ëñëmi. Päömo bodogaa tänoque pönömi ænimo inte ayæ ate botö adopo pönömo æncæbiimpa. ⁶ Edæ wacä botö æmigo incæ wayömö gocæte ante botö weca pongampa cæbii. Botö, Quinö impa diyæ godömo cænguingää, ante wædimo inte bitö imite ämopa.” ⁷ Äñömi tömengä guicönë öñöninque, “Botö odemö ædæmö tee mönedinque botö wëñænäni tönö möimoga öñömo inte diyæ ædö cæte ængæ gantite godömo ænguïmii. Ee ae.” ⁸ Äninqe bitö æmigo incæ bitö ämi beyænque ængæ gantite pönönämaï ingampa. Incæte wæætë wæætë äñömi tömengä, Ancaa ëñente awædö, äninqe ængæ gantidinqe bitö imite do pönongä æmaïmipa. ⁹ Ante apænedinque botö iñömö minitö iminite iimaï ämopa. Pönömi æmoe, ante nê angä bai cædinque minitö mini ænguïnö ante Wængonguï ingante apæneedäni. Äyömönö ii, ante nê diqui diqui mingä bai cædinque minitö, Æbänö ii, ante ædæmö ëñencæte ante Wængonguï ingante wede pönente apæneedäni. Odemö mönitö beyæ wi ænecæimpa, ante aa pecä bai cædinque minitö, Æbänö cæquïmo, ante ëñencæte ante Wængonguï ingante

nanguï apæneedäni. ¹⁰ Edæ, Pönömi æmoe, ante nê änäni iñömö edæ do ænänipa. Nê diqui diqui minäni iñömö do adänipa. Ayæ odemö ponte nê aa pedäni tömënäni nani guiquinque edæ do wi ænete bai bacæimpa.

¹¹ Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa.

—Wëñæ mæmpobi imi, ëñëmi. Bitö wëñængä päö ante angä ëñëninque bitö dicæ dicamö incæ godömi ængäa. Gæyæ ante angä ëñëninque bitö täntæbo incæ dicæ godömi ængäa. ¹² Enquëmo angä ëñëninque bitö emëñe incæ dicæ godömi ængäa. ¹³ Ininque minitö nê wîwa cædömini incæ, Wëñængä beyæ quinö waa i, ante ëñëmini inte do godömini ængampa. Mönö Mæmpo iñömö waa pönö cædongä iñongante änäni ëñëninque tömengä nê änäni inänite tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä æncædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Wænæ tönö cæcä imaingampa, ante wapiticæ änänipa

(Mäateo 12.22-30; Mäadoco 3.20-27)

¹⁴ Ayæ wænæ nê babetadecä iñömö waocä baö do guite ongöñongante Itota tæcæ wido cæcantapa. Wænæ tao gocä ate onguïñængä tededämaï iningä incæ do tedecä ate wædinque godongämæ ongönäni wæætë guïñente wædinque waa agadänimpa. ¹⁵ Pancadäniya guiquënë, “Iñæmpa wænæ awënë Beedeboo tönö godongämæ cædinque Itota wænæidi inänite wido cæcä imaingampa töö,” ante tedewënanitapa.

¹⁶ Wadäni guiquënë, Æbänö cæmö ate Itota oda cæquingää, ante cædinque tömengä ingante, Bitö öönæde nani cæi bai mä odömömi ate pönëmaïmönipa, änänitapa. ¹⁷ Mänömaï babæ cæcæte ante änewënanipa, ante Itota do ëñëningä inte iimaï angantapa. “Awënë odeye nempo quëwënäni näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque awënë nänö ömædempote wæquinque tömënäni nämä ëwente cædänipa. Ayæ adocönë owocabo incæ adoyömö godongämæ quëwëninäni incæ näëmæ wæætedö wæætë cædäni ininque tömënäni oncö woquinque näwæ

gobainänipa. ¹⁸ Minitö, Wënæ awënë Beede-boo tönö cædinque Itota wënæidi inänite wido cæbaingampa, ante anewëminipa töö. Inäempa awënë Tatäna nempo quëwënanäni inömö näëmæ wæætedö wææte piinänäni ininque adocabodäni inämaï inönänite tömengä dicæ tömënanäni inänite ënempobaingäa. ¹⁹ Minitö, Beedeboo tönö cædinque Itota wënæidi inänite wido cæcampa, ante tedewëminipa. Mäninö mini anewënö näwangä i bai minitö miñæ nê godäni guiquënë æcänö tönö cæte wido cædänii. Ininque minitö miñæ nê godäni incæ mini anewënö beyænque ante näëmæ piinque minitö iminite wææte apænte äninque piincædänimpa angüënë. ²⁰ Botö inömö Wængongui tönö godongämæ cædinque wënæidi inänite wido cæbo apa anewëmini. Mänömaï i ininque botö Wængongui Awënë Odeye inömo inte minitö weca do pömo aedäni,” ante Itota apænecacäimpa.

²¹ Ayæ, “Iimaï impa. Nê tæi piñængä inömö tæëmoncoo wëñate mongëninque, Wææ godö cæinca, ante tæëmonca næænte tömengä oncö boyæ wææ godö wææ godö cæyongä tömengä ëadincoo inömö edæ ee ongompa. Tatäna inömö mänömaï ingampa. ²² Incæte wacä godömenque tæi ëmongä inte pöninque mäningä ingante edæ bæ tacampa. Ayæ tæëmonca, Wææ godö botö cæinca, ante mäningä nänö äninca nïwo pöningä inömö gä pe æmpote ö æninque tömengä nänö ëadincoo adobaï gä pe æmpote ö ænte mäo nënempocampa. Botö inömö nê tæi ëmömo pöni inömo inte edæ godömenque tæi ëmongä nänö gänä cæbaï cæbopa,” angantapa.

²³ Ayæ, “Botö tönö æcänö wii godongämæ cæcä inömö tömengä inömö edæ botö imote Baa ante piinte cæcä ingampa. Ayæ botö, Waodäni botö miñæ poncædänimpa, ante cæyömo waocä botö tönö wii cæcä inömö tömengä wææte botö miñæ poncæ cæyönänite tatodongä wadæ godänipa,” ante Itota apænecantapa.

Wënæ waodë owote godingä inte adodö pompa, ante
(Mäteo 12.43-45)

²⁴ Ayæ apænedinque Itota iimaï ante apænecantapa. “Waocä baönë owote ate tao godinque wënæ wentamö nänö ëwocadingä inömö edæ, Quingänö baönë go guidinque edæ guëmante quëwenguimoo, ante diqui diqui minte ayongä önömæca to aminte i ate wædinque edæ, ‘Botö tao godincönë adodö go guite quëwencæboimpa,’ ante pönëninque adodö pongampa. ²⁵ Ponte ayongä waocä önonganque bayongante wacä önöwoca tömengäa owodämaï ingä adinque wënæ wææte, Æ waocä botö owodincö bai inongä inte nïwo wadæ nëmænte mäincoo cabo tē gæte bai ömæwocä ingä abopa. ²⁶ Ate adinque tömengä wææte godinque wënæidi godömenque wentamö ëwocadäni tiæte ganca mänimpodäni inänite ænte pongampa. Tömënanäni tömänäni waocä baönë godongämæ pö guite owodäni ate waocä inömö wënæ yewëninque godömenque wæwengampa,” ante Itota apænecacäimpa.

Æbänö cæte watapæ quëwenguï, ante

²⁷ Itota tæcæ apæneyongante on-quiyængä inömö godongämæ ongönäni tönö ongöninque ogæ tededinque,

—Bitö imite nê mangainä inte edæ tömënanäni toquinque impa. Bitö imi goömæ gänongainä inte edæ tömënanäni watapæ nänä quëwenguinque impa.

²⁸ Ante ogæ tedecä ëñëninque Itota wææte,

—Inäempa Wængongui nänö änö ëñëninque nê cædäni guiquënë tömënanäni wææte nänä watapæ quëwenguinque ëñente cædänipa, ante apænecacäimpa.

Öönædë nänä cæi bai cædinque mä cæbi amönie, änänipa

²⁹ Mäniñedë godömenque nanguï inäni pönäni adinque Itota, iimaï ante apænecantapa. “Minitö wiwa mini cæcabo iminipa. Minitö edæ, Mä cæte odömömi adinque pönëmaimönipa, ante ancaa ämini awædö. Näwangä ämo ëñëdäni. Cönäo wodi beyæ cædinque Wængongui bamönengæ nänö cægainö ante minitö pönënamäi inöminite edæ mäninque mini aquinque cæcæimpa

änewëminii. ³⁰ Nīnebaidi pōnencædānimpa, ante Cōnāo wodi ingante Wængonguī angā quēwengacāimpa. Nōwomīni pōnencæmīnimpa, ante adobaī cædinque Wængonguī botō Waobo ēñagāimo iñōmote adobaī angā quēwēmo acæmīnimpa. ³¹ Doyedē iñōmō betamonca gāmænō ōmæ awēnē inongā inte onquiyængā incæ awēnē Tadōmōo wodi nanguī ēñente nānō apænedō ante ēñencæte ante doōnæ quēwēninque pongacāimpa. Tadōmōo wædænque ēñengā iñongante botō godōmenque nanguī ēñēmo inte mīnitō weca ongōñōmote mīnitō iñæmpa wīi ēñēmīnīpa tōō. Īnīnque māningā onquiyængā incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōninque mīni ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ ongōninque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnimpa tōō, ante apænte pīnguīgā ingampa. ³² Cōnāo wodi Wængonguī beyæ apænecā ēñēninque Nīnebaidi wēnæ wēnæ nāni cægāinō ante wæwente pōnēninque ñimpo cægadānimpa. Cōnāo wodi wædangā iñongante botō wæætē nē ñænæmo inte apænebo ēñēninque mīnitō iñōmō ēñēnāmaī imīnīpa. Īnīnque Nīnebaidi incæ Wængonguī nē apænte angā weca pōninque mīni ñōwo quēwencabo tōnō godongāmæ gongænte ongōninque, Mīni pante wæquinque ēñēnāmaī ingamīnīpa tōō, ante apænte pīinānidō anguēnē,” angantapa.

Mōnō awīnca gomō aquīnemō baī ēmōmpa, ante

(Māateo 5.15, 6.22-23)

³³ Ayæ godōmenque apænecantapa. “Gongapæncade tī wodōnodinque waodāni dicæ awēmō iñōmō wē wodōnāniyaa. Owæta boo cæcadāniyaa. Wæætē, Māniñōmō nē pō guīdāni acædānimpa, ante cædinque gongapæncade awæmpa æmongapaa cō cædāni ñāō bæco adānīpa. ³⁴ Mōnō baō tōmāo beyæ mōnō awīnca tīca ēnente baī ēmōmōmpa. Mōnō nō pōnēninque amō ĩnīnque mōnō ñāō tīca ēnente cægonte baī waa cæte quēwēmōmpa. Wæætē wīwa pōnente amō ĩnīnque mōnō wēmō iñōmō cægonte baī inte wīwa cæte quēwēmōmpa. ³⁵ Mānōmaī beyæ bitō, Wēmō ēwocadāmaī incæboimpa, ante bitō ōnōwoca cōwā adinque nāmā wææ

cæe. ³⁶ Īnīnque bitō baō tōmāo ñāō entawēninque bitō ōnōwoca adobaī ñāō ēwocabi ĩnīnque quīomenque incæ wēmō entawēnāmaī ĩmaīmīpa. Gongapæncade ñāō bæco edonque abi baī edæ ñāō ædæmō entawēninque edonque adinque waa quēwēmaīmīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Paditeoidi tōnō nē wææ odōmōnāni ĩnānite Itota pīngā

(Māateo 23.1-36; Māadoco 12.38-40; Odoca 20.45-47)

³⁷ Īnīnque apænecā ate adocanque Paditeocā tōmengā ingante, Pō cæe, angā ēñente pō guīite cæncæte ante ongongā. ³⁸ Adinque Paditeocā iñōmō, Itota quīnante mempodāmaī inte cægāā, ante guīñente wæcā. ³⁹ Īnīnque mōnō Awēnē tōmengā ingante,

—Mīnitō Paditeoidi iñōmō edæ owæta tōnō podato cæncadē ĩnō wentamō ēnencōo ee adinque yabæque mēnongate baī cæmīni imīnīpææ. Māincooque æīnente mīni wædō beyæ ayæ wīwa mīni cædō beyæ edæ mīmōno wentamō entawēmīni imīnīpa. ⁴⁰ Mīni ēñēgadē. Nē badongā iñōmō yabæque badōninque cæncadē ĩnō badōnāmaī ingantawogaa. Īñæmpa mōnō baō nē badongaīgā iñōmō adocā mōnō ōnōwoca badongacāī apa quēwēmīni. ⁴¹ Īnīnque mīnitō wæætē wadāni ĩnānite ædæmō waadedinque mīnitō māincoo pædæ godō pædæ godō cæmīni ĩnīnque tōmancoo edæ ñā mēnongate baī ba adinque mīnitō wæætē edæ ñāō baī entawencæmīnimpa.

⁴² Paditeoidi mīni wæquinque ĩmaī cæmīnīpa. Māincoo diete ganca mānīmpocōo ænte cō cædinque, Adocōoque Wængonguī quī ĩmpa, ante mōnō godongæĩmpa, ante cæmīnīpa. Mīnitō mānōmaī cædinque edæ ōñabo mīni mīnte pæyabo, Oguī waa cænguī, ante mīni tā pete æñabo incæ edæ, Wængonguī quī ĩmpa, ante pancayaboga godōmīnīpa. Māninganca cædinque mīnitō waa cæmīni incæte wadāni ĩnānite nō cædāmaī imīni inte Wængonguī ingante waadete pōnēnāmaī imīnīpa tōō. Īñæmpa mānīnō ōñabo godonguēnēmīni inte mīnitō godōmenque waadete pōnēninque nō cæquēnēmīni imīnīpa.

⁴³ Ayæ Paditeoidi mini wæquinque impa. Minitö odömöincönë go guiddinque nämanque ante pönëninque waëmompaa pönï tæ contate tomïni awædö. Ayæ waodäni nani godonte æïmancadë godinque mïnitö nämanque pönëninque, Wadäni, Waa quëwëedäni, ante apænedinque mönitö ïmönite waa acädänimpa, ante mini wæquinque edæ änewëminipa töö.

⁴⁴ Ayæ waocä wodido ñömæï ongö bai mïnitö iñömö mini wæquinque edæ wentamö entawëminipa. Mänömaï entawëminipa, ante ëñënämaï inte wadäni edæ mini änö ante ëñente cædinque edæ oda cädänipa, ante Itota pïngantapa.

⁴⁵ Ìnïnque adocanque idægoidi nani wææ angainö ante në ate ëñengä iñömö Itota ingante apænedinque,

–Awënë, mänömaï äninque bitö mönitö ïmönite adobai pïinte änewëmi awædö.

⁴⁶ Äñongante,

–Mïnitö dodäni nani wææ angainö ante në adïmini inte edæ mini adobai wæquinque impa. Edæ, Cädämaï cädämaï, ante ancaa wææ äninque mïnitö iñömö edæ mäincoo teëmencoo mö paate wadäni önöncapæ cö cædancapænäni bai cæminipa töö. Ayæ wæætë önompogonca adopogoncaque incæ gä ænancapænämaï cæte bai cædinque mïnitö mini wæquinque edæ, Æbänö cæte waa quëwenguï, ante odömönte apænedämaï ïminipa töö, ante Itota apænecantapa.

⁴⁷ Ayæ godömenque apænedinque, “Wængonguï beyæ në apænegainäni inänite mïnitö mæmæidi incæ në wænönäni ingadänimpa. Mïnitö iñömö, Në wænongainäni nänömoidi ïmönipa, ante bai cædinque, Wængonguï beyæ në apænegainänido, ante mænönomïnipa töö. Mini wæquinque edæ mänömaï cæminipa. ⁴⁸ Ìnïnque, Mönitö mæmæidi wænongadänimpa, ante ëñënimöni inte tömënäni wodido ante mænönomönipa, äninque mïnitö mæmæidi nani cægainö ante Ao äninque cæminipa töö,” ante Itota pïngantapa.

⁴⁹ Ayæ iïmaï ante apænecantapa. “Mänömaï beyæ Wængonguï mönö në ëñengaingä inongä incæ iïmaï ante

apænegacäimpa. ‘Botö beyæ në apænedäni tönö botö në da godönäni inänite botö, Idægoidi weca gote apæneedäni, ämo gocädänimpa. Ämo gote pönäni adinque idægoidi wæætë pancadäniya inänite wænönäni wæncädänimpa. Ayæ pancadäniya inänite togænte pänäni wæcädänimpa,’ ante Wængonguï do apænegacäimpa. ⁵⁰ Ìnïnque ñöwo quëwëmini iñöminite, Quïnante wænöminii, ante Wængonguï edæ mïnitö ïminite ancæcäimpa. Wængonguï beyæ në apænegainäni inänite tömengä nänö badongaiñedë dodäni mä pönï wænönäni beyæ ayæ ïncayæ ate ñöwo ganca wænönäni beyæ ïnïnque edæ në wænäni tömänäni wepæ nani nägainö ante, Ñöwo quëwëmini mäninäni tömänäni wepæ näate bai ïminipa. ⁵¹ Edæ tömänäni nani wænongainö ante edæ ñöwomïni mïni pante wæquinque impa. Edæ mä pönï wænöninque docä Abedo wodi ingante adocanque wænongä wængacäimpa. Ìncayæ ate Wængonguï oncö ñænæncö boyæ nani iya täimpaa gäänë ongöñongante Tacadiya wodi ingante wænönäni nänö wænganca wadäni nanguï inäni inänite wænönäni wængadänimpa. Incæte Wængonguï, Mïnitö mæmæidi nänömoidi ingaïmini inte tömënäni nani wænongai beyænque wepæ näate bai wentamö entawëñöminite botö wæætë ñöwomïni ïminite pämo wæcæminipa, ante Wængonguï angampa,” ante Itota apænegacäimpa.

⁵² Ayæ apænedinque, “Dodäni nani wææ angainö ante në adïmini iñömö mïnitö në ëñenguënëmini inte edæ mini wæquinque nö pönente ëñënämaï ïminipa. Ayæ wadäni, Nö pönente ëñengæimpa, ante odemö guite bai tæcæ cädäni adinque mïnitö odemö tee mönete yabæ wido cæte bai cædinque tömënäni inänite edæ wææ cæminipa töö,” ante Itota apænegacäimpa.

⁵³ Ìnïnque apænete tao goyongä në odömönäni tönö Paditeoidi tömengä ingante nanguï pïinte badinque, Ämöni ëñëninque apænebi ëñëmönii, apænebi ëñëmönii, ante ancaa änänitapa. ⁵⁴ Ayæ, Tömengä wabänö oda cæte tedecä ïnïnque mönö wæætë pämo wæbaingampa, ante wææ wänonte bai cægadänimpa.

12

Wadö tedete wadö nāni cædönö ante

¹ Māniñedē nanguī ināni æpodö müido ganca ināni adoyömö pö bee tē bee tē cædinque goto gongæññönāni Itota tömengä miñæ nē godāni inānite tāno apænedinque, “Paditeoidi iñömö wadö tedete wadö cæyönāni mīnitö wæætē wadö nāni cædö ante, Pāo yedæ æmpoquī bai wodö wodö cæpa, ante gomö adinque tömēnāni nāni cæinö bai cædāmaī iedāni. ² Adāmaī incædānimpa, ante quiēmē wē wodonte i incæ iincayæ ate tömää wi ænete bayonte edonque pōni bacæimpa. Ayæ quiēmē awēmö cæte i incæ iincayæ ate edonque pōni acædānimpa. ³ Wēmö iñömö mīni tededö incæ edæ ñäö iñömö edonque pōni eñengæimpa. Ayæ guicönē mīnitö wæntæ apænedö incæ iincayæ ate oncömanca inö æi edæ ogæ tedete edonque eñengæimpa,” ante Itota apænecantapa.

Æcänö ingante guiñente wæquī, ante (Māateo 10.26-31)

⁴ Ayæ, “Botö æmigoidi ämo eñeedāni. Waocä baonque wænönāni ate tömengä ingante ædö cæte godömenque cæquīnāni. Ininque mīnitö iñömö, Baonque wænönāni wæncæ wæ, äninque edæ guiñenāmaī iedāni. ⁵ Wæætē edæ, Æcänö ingante guiñente wæquēnemīni imīni, ante botö odömonte apænebo eñeedāni. Waomīni imīnite wænonte ate nē angä inongä inte tadömengadænguipo nē wido cæcä ingante iñömö mīnitö tömengä ingante edæ guiñeedāni. Ao. Māningä ingante guiñente wæedāni,” ante Itota apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Waadāni ayamöidi önonpo æmæmpoque mānimpodāni beyæ tiguitamö mentamonga ante pædæ godonte ænāni amīnitawo. Incæte ayamö adocanque ingante edæ Wængonguī cöwē wææ aacampa. ⁷ Edæ, Ayamöidi bacoo pōni ināni incæte önönānique inānipa, ante nē äningä inte mönö Mæmpo iñömö mīnitö imīnite wæætē godömenque waa aacampa. Iñæmpa mönö ocaguī incæ æpoguīnö encamöö, ante Wængonguī iñömö edæ do eñente aacä apa guiñewēmīni,” ante Itota angantapa.

Waadāni eññönāni mönö Itota ingante Ao angæimpa, ante

(Māateo 10.32-33, 12.32; Mäadoco 10.19-20)

⁸ Ayæ apænedinque, “Nāwangä ämopa, angantapa. Æcänö waadāni eññönāni botö imote Ao äninque, Bitö botö Awēnē inömi imipa, ante äna botö Waobo nē eñagaīmo inte tömengä ingante wæætē Ao äninque, Bitö iñömö botö miñæ nē gogaīmi inömi imipa, ante Wængonguī anquedoidi eññönāni ancæboimpa. ⁹ Wæætē edæ waadāni eññönāni botö imote nē Baa angaingä ingante botö wæætē Wængonguī anquedoidi eññönāni tömengä ingante edæ Baa ancæboimpa,” angantapa.

¹⁰ Äninque, “Botö Waobo eñagaīmö iñömote waocä babæ ante wiwa angä incæte Wængonguī wæætē edæ pönö ñimpo cæcä quēwencæcäimpa. Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önöwoca ingante godö babæ ante nē anewengä ingante Wængonguī wæætē edæ ñimpo cædāmaī inte cöwē pancæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹ Ayæ, “Mīnitö imīnite bæi ongonte tömēnāni odömöincönē ænte godinque gö cædāni incæte mīnitö māniñedē, Æbänö ante apænequimoo, ante wædāmaī iedāni. Awēnēidi weca incæ nē änāni weca incæ mīnitö imīnite ænte mäo goncædāni incæte mīnitö māniñedē, Pīnāni eñente wædinque æbänö ante nämä wææ anguimoo, ante ayæ, Æbänö ante apænequimoo, ante guiñente wædāmaī iedāni. ¹² Iñæmpa Wængonguī Tæiyæ Waēmö Önöwoca māniñedē incæ, Æbänö wææ anguī, ante odömonte angä eñēninque mīnitö wæætē mäninö ante wææ ancæmīnimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mäincoo nāni æinēmämo ante

¹³ Tæcæ apæneyongä godongämæ ongönāni ongöninque adocanque Itota ingante,

—Awēnē, botö wæmpo wodi mangaincoo incæ mæmpo wodi ömæ ingaīmæ incæ botö mēmö ingante tæcæguedē ämi pä cæcä æmöe.

¹⁴ Äñongante Itota,

—Botö nē apænte ämo imopa diyæ ämo pä cæquingä.

15 Äninqe godongämæ ongönäni inänite apænedinque,

—Wii mäincoo nanguï ænte beyænque mönō quëwengæimpa cæminii. Mini mäincoo æinëmämo ante edæ ñimpo cædinque ee aedäni.

16 Äninqe Itota, Wængonguï Awënë æbänō cæquingää, ante eñencædänimpa, ante imæca quëwënäni nani cæinō ante odömöninqe iïmaï apænecantapa.

—Adocanque nē nanguï ëacä inte tömengä ömæ wainguipoga nanguï pönï pæ. 17 Adinque tömengä iñömō, “Æbänō cæquimoo. Botō cænguï da wenguincō ñænæncō impa diyæ da wente manguimoo.” 18 Äninqe, “Iïmaï cæcæboimpa. Guiyancō oncō bæ tate ñænæncō wæætē mænoncæboimpa. Mænöninqe tömëmoncoo tönō mäincoo wæætē mänincönē tömancoo da wencæboimpa.

19 Ayæ nämanque apænedinque botō, Botō cænguï tönō mäincoo nanguï wadepo ba beyæ eyepæ mänimo inte botō guëmancæboimpa. Önonque cænguï nanguï cænte nanguï bete tocæboimpa,” 20 Ante nämanque pönëñongä wæætē nē mäningä ingante Wængonguï, “Eñënämaï cæbipa töö. Nöwo woyowotæ incæ edæ, Idæwaa quëwëmipa, ämo wæncæbiimpa. Wæmi adinque edæ bitō mäincoo ini edæ æcänō mäincoo baquïi,” ante Wængonguï angampa, ante Itota, Mäninqe ante apænebopa, angacäimpa. 21 Ayæ tömënäni inänite wæætē, “Wængonguï mänömaï angä eñente wædinque minitō wæætē iïmaï ante pönencæminimpa. Æcänō, Tömëmoque quï, ante da da wente mäna iñömō tömengä Wængonguï ayongä nē ömæpocä bai inte ömæwocacä ingampa. Nē ëacä wodi nänō wænō bai tömengä adobai bate wæquinō anguënē,” ante Itota apænegacäimpa.

Tömengä wëñcänäni inänite Wængonguï aacampa, ante

(Mäateo 6.25-34)

22 Itota mäniñedē tömengä miñæ nē godäni inänite, “Iinque botō minitō iminite ämopa. Inguipoga mini quëwenguimämo ante wädämaï iedäni. Quimönō impa cænguimoo, ante, Quincodō impa wëñaquimoo, ante wädämaï iedäni.

23 Cænguinque cæninqe dicæ quëwëmongaa. Weocooque wëñadinque dicæ quëwëmongaa. Mönō quëwenguimämo iñömō godömenque impa. 24 Gapatai iñömō cænguï ante dicæ minte pæ ate tä pete mänäniyaa.

Incæte Wængonguï eyepæ godongä cænäni aedäni. Minitō guiquënē öömä ëadäni bai inämaï iñöminite Wængonguï minitō iminite godömenque waa adinque eyepæ pönongä cæminipa. 25 Wængonguï nänō anganca quëwëninque minitō nanguï cædinque wantæ iñō incæ ædō cæte godömenque quëwenguiminii. 26 Mäninō wædænque cæqui incæte wii eyepæ cæmini ininque minitō, Botō quëwenguinō ante wadō wadō cæcæboimpa, ante quinante wæminii,” ante Itota angantapa.

27 Ayæ, “Ongai guiquënē weocoo ante daque daque dadämaï inte wodonte iñämaï iñönänite Wængonguï weocoo waëmoncoo bai godongä waa pönï ënopa. Awënë Tadömōo wodi waëmoncoo ëagangä incæ wii ongai bai eñagacäimpa. Ongai iñömō godömenque waëmō pönï ënopa.

28 Gaguimæ iñömō iimō ate edæ gongapamō nē tanguinque ñöwoönæ pæ incæte Wængonguï waëmō pönongä ënopa. Iinque, Waëmō ënodō nē pönongä inte mönō imonte godömenque eyepæ pönï pönongä ænte eñacæimpa, ante pönëminiyaa. 29 Minitō cænguï ante bequi ante æinente wädämaï iedäni. Edæ, Æbänō cæte ænguimōo, ante wädämaï iedäni. 30 Inguipoga wayömō nani eñënämaï incabo wayömō nani eñënämaï incabo mäninō ante wæyönäni minitō guiquënē, Mönō ænguënënō ante mönō Mæmpo iñömō edæ do eñengampa, ante pönëninque guñente wädämaï iedäni. 31 Wæætē Awënë Odeye nempo quëwencæte ante nanguï cæyöminite tömengä wæætē minitō ænguënënō ante do edæ eyepæ pönï pönongä æncæminimpa,” ante Itota apænecantapa.

Mönō ëaquincoo öönædē do ëamompa, ante
(Mäateo 6.19-21)

32 Godömenque apænedinque Itota, “Botō nē aabo iñömote minitō botō miñæ mini gocabo iñömō wædænque pönï imini incæte edæ guñente wädämaï iedäni. Iñæmpa minitō Mæmpo iñömō, Awënë Odeye

nempo quēwencæminimpa, ante pönö cædinque waa tocampa cæminii. ³³ Minitö iñömö, Ö ænāni dæ añömö cayæ cænāmaï iñömö botö mæincoo wodāmaï inguincoo inte edæ cōwē mæ ongongæimpa, ante cædinque öönædē iñömö wo ææntodonte bai cædāni. Wodāmaincadedē da wente bai cædinque minitö mæincoo godonte æninque ömæpodāni wæwēnāni inānite wæætē godōmīni æncædānimpa. ³⁴ Mīni waocabo iñömö minitö mæincoo ongōñömö māniñömö quēwencæte ante wæmīni imīnīpa, ante adinque botö, Öönædē iñömö wo ææntodonte bai cæte mædāni, antabopa,” ante Itota apænecantapa.

Tömää eyepæ cædinque wänö cöedāni, ante

³⁵ Ayæ apænedinque, “Waodāni, Awēnē beyæ ante cæcæimpa, ante weocoo eyepæ wēñadinque, Gongapæncade waēmö bæcocæimpa, ante eyepæ pōni cædāni bai mīnitö adobai eyepæ pōni cædinque, Awēnē poncæcäimpa, ante wänö cöedāni. ³⁶ Edæ waodāni tömēnāni awēnē wayömö gote ææmæ bete ocæ emænte ponte aa pecä eñēninque quingæ wi ænecæte ante wänö cōnāni bai cædinque mīnitö adobai, Awēnē poncæcäimpa, ante wänö cöedāni. ³⁷ Edæ awēnē ponte ayongä tömengä ingante nē cædāni wänö cōnāni adinque tömengä wæætē edæ pönö waa cæcä æninque tömēnāni iñömö tocædānimpa. Mīnitö imīnite nāwangä amopa. Nē wänö cōnāni inānite awēnē pönö angä ate tæ contadāni ate tömengä nē awēnē inongä incæ, Nanguï cæcæimpa, ante weocoo wēñadinque tömēnāni weca pōninque edæ pönö cæcä æncædānimpa. ³⁸ Edæ woyowotæ tæcæ bæcä incæ ayatadāa wæicä incæ pōninque tömengä nē wänö cōnāni inānite waa adinque pönö waa cæcä adinque tömēnāni iñömö watapæ edæ tocædānimpa. ³⁹ Wæætē oncö nē èacä guiquēnē, Nē awēmö æncæ cædongä æyedēnō ponguingä, ante eñēninque do wææ cæcä bai nē awēmö æncæ cædongä wæætē edæ pō guite ænāmaï incædongäimpa, ante apænebo eñente pönēdāni. ⁴⁰ Mīnitö adobai, Waocä nē eñagangä æyedēnō ponguingä, ante

eñēnāmaï imīni inte edæ tömānō eyepæ cædinque edæ wänö cöedāni,” ante Itota angacäimpa.

Awēnē ingante nē cæda, ante (Mäateo 24.45-51)

⁴¹ Mänömaï angä eñēninque Pegodo,

—Mäninö odömönte bitö apænedö ante mönitö adomōnique eñencæmōnimpa, ante apænebitawo. Wæætē edæ, Wadāni tömānāni eñencædānimpa, ante apænebitawo.

⁴² Añongante mönō Awēnē wæætē odömōncæte ante apænedinque, “Inguipoga awēnē iñömö, Æcānō nē eñengä inongä inte botö quincōo ante ædæmō aacä inguingä, äninque, Mänömaï inte cæcä ingante adinque botö ämo ate tömengä nē angä badinque botö oncōnē nē cædāni inānite ædæmō aadinque cænguï eyepæ iñonte godongä cæncædānimpa, angampa.

⁴³ İninque awēnē wayömö gote ponte ayongä, Nē cæcä botö änö ante eñente cæcampa, ante adinque awēnē wæætē tömengä ingante godö waa cæcä ate nē waa cæcä iñömö edæ waa tocæcäimpa.

⁴⁴ Mīnitö imīnite nāwangä ante apænebopa. Nē eñente cædingä ingante awēnē, Bitö botö mæincoo tömancoo edæ nē aabi bacæbiimpa, ancæcäimpa.”

⁴⁵ “Incæte nē cæcä wæætē, Botö awēnē æiquedö ponguingä, ante pönēninque tömengä tönö awēnē ingante nāni godongämæ cæcabo onguïñænāni incæ onquiyænāni incæ tömēnāni inānite tæi tæi pāninque cænguï nanguï cæninque ti nāmæ nanguï bete quidi quidi dowænte bacä. ⁴⁶ İninque tömengä, Æönædö ponguingä, ante wædāmaï iñongante, Æyedēnō ponguingä, ante eñēnāmaï iñongante edæ awēnē iñontobæ pongä wæbaingampa. Ponte adinque awēnē wæætē mäningä nē eñēnāmaï cædingä ingante wido wido todinque nē pönēnāmaï ināni weca māo wido cæbaingampa,” ante Itota apænecantapa.

⁴⁷ Ayæ, “Awēnē ingante nē cæcä incæ awēnē nänö änö ante önömōncaque eñēninque wīi eyepæ cædinque eñēnāmaï cæcä İninque awēnē iñömö tömengä ingante nanguï tæi tæi pancæcäimpa. ⁴⁸ Ayæ wæætē edæ, Awēnē æbänö angä, ante

ēñēnāmaī inte ēmoncacā guiquēnē tōmengā nānō panguinque wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmengā ingante wædænque tæi tæi pancæcāimpa, ante Itota apænægacāimpa. Edæ awēnē æcānō nempo nanguī pōnongā ænte næængā iñōmō tōmengā ingante Awēnē wæætē, Bitō adodō nanguī pōnōmi æmoe, ancæcāimpa. Ayæ, Botō mæincoo nanguī ongoncoo iñonte bitō aacæbiimpa, ante æcānō ingante awēnē angāā tōmengā ingante, Bitō godōmenque nanguī cæcæbiimpa, ante awēnē ancæcāimpa,” ante odōmōninque Itota apænægacāimpa.

Nāwæ goccædānimpa, ante cæcæte ante pōmopa, angampa
(Māateo 10.34-36)

⁴⁹ Āninque Itota godōmenque apænedinque, “Botō inguipoga gonga baī tānoncæte ante pongaīmo inte edæ, Do tānonte baī edæ waa tocædōmoimpa. ⁵⁰ Ayæ botō nantate wæwencæte ante pongaīmo inte botō nantate wæganca nantate botō wæquēnēnō ante iinque cæcæte ante wæbopa. ⁵¹ Mīnitō, Inguipoga quēwēnāni piyænē cæte wæætēdō wæætē cædāmaī inte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante Itota pongaingā ingampa, ante pōnēmīnitawo. Iñæmpa wadō āmo ēñēdāni. Botō inguipoga pōmo beyænque wæætēdō wæætē piincædānimpa. ⁵² Iincayæ ate ōnempo æmæmpoque nāni owocabo mānimpodāni iñōnānite mengāa go adocanque ināni iñōmō botō beyænque mēnaa inate nāēmæ piinte bacædānimpa. Ayæ wæætē mēnaa ina incæ mengāa go adocanque ināni inānite wæætē nāēmæ piinte bacædaimpa. ⁵³ Botō emōwo beyæ mæmpocā tōmengā wengā onguiñængā ingante nāēmæ piinte bacæcāimpa. Wēñængā wæætē mæmpocā ingante nāēmæ piinte bacæcāimpa. Wāānā tōmēnā wengā onquiyængā ingante wæætē nāēmæ piinte bacædāimpa. Wæætē wāānā ingante wēñængā incæ nāēmæ piinte bacæcāimpa. Biyongā ingante nānō wæntedā incæ nāēmæ piinte bacædāimpa. Nānō wæntedā inante biyongā ingante nāēmæ wæætē piinte bacæcāimpa,” ante Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite apænægacāimpa.

Æbānō oo baquimpa, ante ēñengæimpa, ante
(Māateo 16.1-4, 8.11-13)

⁵⁴ Ayæ godongāmæ ongōnāni inānite apænedinque, “Nænque guidō gāmænō boguimā wentamō pō adinque mīnitō, Cōōnæ wentamō wocæmpa, āñōmīni edæ do cæpa. ⁵⁵ Ayæ wæætē woboyæ betamonca inō pæmæ pō adinque, Ocoi nāwancæ cæpa, ante tedeyōmīni dobæ ocoi nāwampa. ⁵⁶ Inguipoga gomō adinque ōōnædē æmō adinque mīnitō, Æbānō cæcæte ante emōō, ante edæ do ēñēmīnīpa. Wæætē, Inguipoga wayōmō wayōmō æbānō cædānīi, ante adinque mīnitō, Wængonguī oo pōnī cæquingānō anguēnē, ante quīnante wūi ēñēmīnīi. Edæ wadō tedete wadō cæmīni imīnīpa tōō,” ante Itota tōmēnāni inānite piingacāimpa.

Nē piingā ingante waadete apænecæimpa, ante
(Māateo 5.25-26)

⁵⁷ Ayæ edæ, “Æbānō cæte nō cæquīi, ante mīnitō tōmēmīnique apænte ante cæquēnēmīni imīnīpa. ⁵⁸ Nē piinte angā iñōmō bitō imite edæ, Wiwa cæbīpa, ante awēnē weca ænte māocā idōmæ godinque bitō guiquēnē tōmengā ingante waadete apænebi ēñēninque tōmengā wæætē piyænē cædinque ee abaingampa. Wæætē edæ wūi waadete apænebi ininque tōmengā nē apænte angā weca godōmenque ænte gobaingampa. Nē apænte angā wæætē bitō imite wææ wānongā ingante pædæ godongā æninque wææ wānongā wæætē tee mōnebaingampa. ⁵⁹ Tee mōnecā ininque bitō quīēmē beyæ debe imi ininque edæ tōmanta pōnī di godonte ate tabaīmīpa, ante āmo ēñēmaīmīpa,” ante Itota apænægacāimpa.

13

Occæ emænte Wængonguī gāmænō ponguēnēmīni imīnīpa

¹ Māniñedē wadāni Itota weca pōninque iīmaī ante apænedāni ēñengantapa. Gadideabæ quēwēnāni, Wængonguī quī, ante cæningā ingante tæcæ wænōñōnānite Pidato guiquēnē tōmēnāni inānite iñontobæ wænōninque tōmēnāni wepæ cæningā wepæ tōnō dibæ cæcantapa. ² Ante

tedeyönäni Itota wæætē, “Gadideabæ quëwënäni wadäni pönömenque wënæ wënæ cædäni iñönäni mänimpodänique godömenque wënæ wënæ cædäni inte mänömaï wænänipa, ante mīnitō pönēmīni awædō. Iñæmpa Gadideabæ quëwënäni tōmänäni adobaï wënæ wënæ cædäni iñönäni mäninänique edæ wænänipa. ³ Wīi mänömaï impa, ämo ëñëmaïmīnīpa. Tömēnāni wīi godömenque wënæ wënæ cædināni inte wænänitapa. Mīnitō guiquēnē wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente pönēninque ñimpo cædāmaï imīni inique mīnitō tōmäminī adobaï wæmaïmīnīpa,” ängantapa.

⁴ “Ayæ Eedotadēë iñömō tōmēnāni nāni gomō aquincō Tidoe nāni änoncō tæ wææñonte waodäni dietiocho ganca ināni capo wænāni inique mīnitō, Tömēnāni godömenque wënæ wënæ cædäni inte wænänipa, ante pönēmīni awædō. Iñæmpa Eedotadēë quëwënäni tōmänäni adobaï wënæ wënæ cædäni iñönäni mänimpodänique edæ wænänipa. ⁵ Wīi mīnitō pönēnō baï impa, ämo ëñëmaïmīnīpa. Tömēnāni wīi godömenque wënæ wënæ cædināni inte wænänitapa. Mīnitō guiquēnē wënæ wënæ mīni cædinō ante wæwente pönēninque ñimpo cædāmaï imīni inique mīnitō tōmäminī adobaï wæmaïmīnīpa,” ante Itota apænecantapa.

Iigowæ ömæca ongompa, ante odömōnte apænecampa

⁶ Ayæ Itota, Wængonguï Awënë æbänō cæcää, ante ëñencædänīpa, ante imæca quëwënäni nāni cæinō ante odömōninque iïmaï apænecantapa. “Waocä tōmencodē iigowæ minte pæ ate tōmenca ante ponte ayongä edæ dæ ömæcawæ ongompa. ⁷ Ate wædinque tōmengä ocæ ëmænte godinque tōmencawæncoo nē aacä ingante apænedinque, ‘Edæ mēa go adoque wadepo tōmenca ante gote ayōmo edæ mänīi iigowæ cōwē ömæcawæ önonque wææ ongompa cæbii. Ömæcawæ wææ ongōwæ adinque wido tate æmæwo wido cæe.’ ⁸ Äñongä tōmencawæncoo nē aacä wæætē, ‘Awënë, ee ongōe. Botō iigowæ önōwa gäänē ææ wodinque mämō wagada goi ænte wempo cædente tee moncabo

ate wadepo ate bitō ongōñömi edæ, ⁹ do incabaimpa. Wæætē wadepo ate ayōmite ömæcawæ ate wædinque edæ æmæwo wido tate wido cæbaimpa,’ ante nē cæcä angampa.” Mäninque ante odömōnte apænebopa, ante Itota apænecäimpa.

Itota bocæ bocæ wædingä ingante cæcä ate waa bacampa

¹⁰ Guëmanguïönæ iñonte Itota oodeoidi odömōincōnē go guidinque odömōnte apænecantapa. ¹¹ Onquiyängä mänīñömō ongongä iñömō tōmengä dietiocho wadepo iñonte wënæ guicä ate bocæ bocæ wæwëningä inte ædō cæte adiyæ ængæ gantiquingä. ¹² Tōmengä ingante adinque Itota aa pecä pongä ate,

—Onquiyæmi, bitō bocæ bocæ wædō ante ñōwo botō ñimæncæpote baï cæbo ate bitō waa babipa.

¹³ Äninque tōmengä ingante gampocä ate ñimæncæpote baï badinque onquiyängä iñömō adiyæ gantidinque wæætē, Wængonguï bitō ñäö baï ëmōmi inte waa pōni pōnō cæbi æmopa, ante watapæ apænecantapa. ¹⁴ Guëmanguïönæ iñonte Itota mänömaï cæcä waa bacä adinque tōmēnāni odömōincō awënë guiquēnē pīinte badinque godongämæ ongōnāni inänite,

—Quimæ quëwëmīnīi. Önonpo æmæmpoque go adoönæque mönō cæönæ iñonte mīnitō waa bacæte ante ponguënēmīni imīnīpa. Guëmanguïönæ iñonte edæ cædāmaï in-guënë quëwëmīnīi.

¹⁵ Ante pīiñongante mönō Awënë wæætē, —Mīnitō wadō tedete nē wadō cædōmīni inte ëñëdäni. Mīnitō cæningä iñömō wagada incæ bodo incæ gue ænente wæyongante mīnitō guëmanguïönæ i incæte cōwē ñi cæyænte æpæ wedeca ænte mäo gönōmīni gongænte becampa. ¹⁶ Wæætē mäningä onquiyängä iñömō Abadäo wodi pæingä iñongante Tatāna dietiocho wadepo iñonte goti winte baï cæcä wædingä iñongante mīnitō iñæmpa guëmanguïönæ i beyænque edæ, Tōmengä ñimæncæpodāmaï incæcäimpa, ante quīnante wææ ämīnīi.

¹⁷ Angä ëñente wædinque nē pīinte änāni guingo imonte wæyönāni godongämæ ongōnāni guiquēnē, Bamönengæ pōni Itota

waa pōnī cæcampa, ante adinque nanguī togadānīmpa.

Mōotatamō guidīmō ante odōmonte apænegacampa

(Māateo 13.31-32; Māadoco 4.30-32)

18 Īnīnque Itota tōmēnāni Īnānite, “Wængonguī Awēnē Odeye nempo nāni quēwencabo ĩñōmō quīnō baī Īnānī. Edæ, Æbānō nanguī yebænte badānī, ante botō inguipoga quīnō pæte yebænte baī ĩ adinque, Mānīnāni adobaī yebænānīpa, ante ēñenguī. 19 Īmaī impa. Waocā mōotatamō tōmēmō ænte māo tōmēmōncodē quīyacā bocate pæ ĩnīnque ñænæñeque bayonte ayamōidi pōnīnque awænēmæ ongōnānīpa. Mōotatamō guidīmō incæ mānōmaī pæ baī Wængonguī Awēnē nempo quēwēnāni ĩñōmō wædænque ĩnīnāni incæ nanguī yebænguīnāni ĩnānīpa,” ante Itota odōmonte apænegacāmpa.

Päo yedæ æmpoquī da wenguī ante odōmonte apænegacampa

(Māateo 13.33)

20 Itota ayæ angantapa. “Wængonguī Awēnē ĩñōmō tōmengā nempo quēwēnāni ĩnānite æbānō cæcāā, ante odōmoncæte ante botō, Īmaī cæcampa, ante odōmonte apænebo ēñenguīmīnī. 21 Edæ Īmaī impa. Onquiyængā ñænængade tee manguincade ænte tee mānīnque ædīna nāni āmō ænte mempoga go adopoque da wēnīnque ayæ, Päo yedæ æmpocāmpa, ante adoyōmō pōnō da wēnīnque wempo wempo ædæmō cædengā ate pāōmo yedæ æmpote tōmāo nāāmænta bapa. Yedæ æmpote ate pāōmo tōmāo nāāmænta ba baī oōnædē Awēnē nempo mīni quēwencabo ĩñōmō tōmāmīni nō ēñente bamīnīpa,” ante Itota odōmonte apænegacantapa.

Odemō guiyānemō, ante

(Māateo 7.13-14, 21-23)

22 Itota māñīfēdē Eedotadēē taadō godīnque nanguī nāni quēwēñōmō wodo pænta godīnque wædænque nāni quēwēñōmō wodo pænta godīnque wayōmō wayōmō gote odōmonte apænegacāmpa. 23 Goyongante adocanque,

—Awēnē, bitō æmi beyænque nē quēwenguīnāni ĩñōmō wædænque ĩnānīpa, āmitawo.

Ñongante Itota,

24 —Odemō guiyānemō guicæte ante edæ nanguī cædāni. Edæ nanguī ĩnāni incæ guicæte ante cædīnque guīdāmaī incædānīmpa, āmo ēñēmaīmīnīpa. 25 Īmaī impa. Oncō nē ēacā ængæ gantīdīnque odemō tee mōnecā adīnque mīnitō ĩñōmō tōmengā oncō boyæ gote ongōnīnque aa pedīnque, “Awēnē, wi ænebi guīquīmōnī.” Ante wæyōmīnīte tōmengā, “Æmīnidō ĩmīnī, ante ayæ, Ædōnō gāmænō quēwente pōmīni ĩmīnī, ante botō adāmaī ĩmopa,” ancæcāmpa. 26 Angā ēñēnīnque mīnitō wæætē, “Īñæmpa mōnitō bitō tōnō godongāmæ cænte becongāmōnīmpa. Ayæ bitō mōnitō taadō ponte cægōnīnque odōmonte apænebi ēñengāmōni æ,” ancæmīnīmpa. 27 Āñōmīni tōmengā ĩñōmō, “Æmīnidō ĩmīnī, ante, Ædōnō gāmænō pōmīni ĩmīnī, ante botō ēñēnāmaī ĩmopa. Edæ do antabopa. Ñōwo nē wīwa cægāmīnī inte edæ botō weca ongōnāmaī. Edæ wadæ goedāni, āmopa,” ancæcāmpa, ante Itota apænegacantapa.

28 “Īnīnque mīnitō gomō ayōmīni Wængonguī beyæ nē apænegānīni tōnō dodāni Abadāo wodi Itæca wodi Aacobo wodi tōnō tōmānāni Wængonguī Awēnē Odeye omæ godongāmæ ongōñōnāni mīnitō ĩmīnīte edæ yabæque wido cæcā ate wædīnque mīnitō wæætē guingo imonte pīnte wædīnque edæ Ca ca wæcæmīnīmpa. 29 Wadāni wæætē edæ nænque tamōnō pōnāni tōnō nænque guīdō pōnāni ayæ betamonca æmataæ æmataæ pōnāni tōnō Wængonguī Awēnē Odeye oncōnē ponte tæ contadīnque ææmæ bete cængoncædānīmpa. 30 Īnīnque ayæ ate ēñēnāni incæ pancadānīya yæcado ongōnāni bate toyōnāni mīnitō guīquēnē do ēñēnīmīni inte yæcado ongōmīni incæte pancamīnīya wæætē yæmīñæ gote ongonte wæcæmīnīmpa,” ante Itota apænegacāmpa.

Eedotadēē quēwēnāni beyæ ante Itota wæcampa

(Māateo 23.37-39)

³¹ Mäniñedē Paditeoidi pancadāniya tōmengā weca pōninque,

—Awēnē Edode bitō imite wænoncæ angantaye. Bitō ongōnāmai wayōmō wadæ goe.

³² Änāni eñēninque Itota,

—Edode congāñe bai babæ cædongā iñongante mīnitō tōmengā weca godinque, Itota iīmai angampa, ante apænemīni eñengædāni. “Edode eñēmi. Botō ñōwoonæque baönæque wēnæidi inānite iñque wido cædinque iñque godō cæbo waa badāni ate iñabæ guingā iñonte botō edæ mäniñedē edæ idæwaa cægaiṃo bacæboimpa, ante Itota apænecampa,” ante apænemīni eñengædāni, ämopa.

³³ Incæte botō ñōwoonæ godinque baönæ godōmenque godinque edæ waönæ godōmenque botō goquēnēnō godinque Eedotadēē gocæboimpa. Edæ Wængonguī beyæ nē apænegaināni incæ Eedotadēē iñōmō tōmēnāni nāni wængaiñōmō iñonte botō Wængonguī beyæ nē apænebo adobo inōmo inte edæ ædō cæte wayōmō ongonte wænguīmoo.

³⁴ Ante apænedinque Itota Eedotadēē iñōmō quēwēnāni beyæ ante pōnente wædinque, “Eedotadēē quēwēmiñi eñēdāni, angantapa. Wængonguī beyæ nē apænedāni inānite mīni wænongaincabo inte ayæ Wængonguī nānō da pōnōnāni inānite dicaca tacamīni iñōmīnite botō iñōmō mīnitō imīnite waadete pōnō cæinente nanguī wæbopa. Tawadiya wæmōnā iñōmō, Botō wēnāni, ante gom-podinque tæcæenēmæ wēä pōnō ō ænā bai botō adobai, Botō wēnāni pōedāni, ante æpogadō añōmote mīnitō, Wīi pōinente awædō, ante Baa ämīni wætabopa. ³⁵ Ñōwo iñōmō mīnitō onconcoo edæ ōnonconcooque baconcoo tamēñedāni. Ñōwo edæ botō dæ añōmo mīnitō, ‘Awēnē Wængonguī emōwo beyænque pōninque bitō toquinque edæ waa cæcæbiimpa,’ ante mīni anguīnganca mīnitō edæ botō imote adāmai incæmīnimpā ante ämo eñēdāni,” ante Itota apænecacāimpa.

14

Æpæ eñate nē wædongā ingante Itota cæcā waa bacā

¹ Itota guēmanguiönæ iñonte Paditeoidi awēnē oncōnē cæncæte ante go guīiy-ongante godongāmæ ponte ongōnāni guiquēnē, Itota æbānō cæquingāā, ante waa agōnānitapa. ² Tōmengā weca adocanque æpæ eñate nē wædongā inte a ongongā. ³ Adinque idægoidi nāni wææ angainō ante nē ate eñēnāni tōnō Paditeoidi inānite apænedinque Itota iīmai angantapa.

—Wængonguī æbānō ante wææ angacāi. Waa bacædānimpā, ante guēmanguiönæ iñonte mōnō waa cæquēnēmō imōō, ante pōnēmīni. Wæætē edæ, Guēmanguiönæ iñonte cædāmai inguēnēmō imōō, ante pōnēmīni.

⁴ Äñongā edæ pæ wēenedānitapa. Itota iñōmō edæ nē æpæ eñate wædongā ingante gampocā waa bacantapa. Ayæ, Goe, angā gocantapa. ⁵ Angā gocā ate Itota wæætē tōmēnāni inānite iīmai angantapa.

—Mīnitō waocabo iñōmīnite adocanque tōmengā wēñængā onguīñængā incæ tōmengā wagada onguīñængā incæ æpæ ante nāni ææ wodiñōmō goyæ guicā iñinque mæmpocā iñōmō guēmanguiönæ iñonte edæ dicæ tōō tadōnāmai inguingāā. Mānōmai goyæ guicā wædinque mīnitō tōmāmīni guēmanguiönæ i incæte do gote nāwæ gongæninque edæ quingæ tōō tadōmaimīnīpa.

⁶ Ante Itota añongante tōmēnāni ædō cæte wæætē anguīnāni. Edæ pæ wēenedānitapa.

Monguīmæno ante awēnē beyæ gote nē wente ænāni, ante

⁷ Ayæ Paditeo awēnē nānō nē añēdīnāni pōninque nāmanque ante pōnēninque, Yæcado ongōñōmote botō imote waa acædānimpā, ante cædinque waa pōni tæ contaī iñōmō tæ contadāni Itota acantapa. Iñinque tōmengā, Wængonguī Awēnē nempo quēwēninque æbānō cæquīi, ante eñencædānimpā, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōninque iīmai apænecantapa.

⁸ —Bitō imite, Monguīmæno pō bee, ante nē wente ængā eñēninque bitō pōninque yæcado inō waēmō iñōmō tæ contadāmai incæbiimpā. Iñæmpā wacā tōmengā nānō nē waadecā pongā iñinque ⁹ mīnatō imīnate nē wente ængā iñōmō bitō weca pōninque,

“Bitō gā goyōmi botō nē waadecā wæætē tæ containgā,” ante āmaingampa. Īnque bitō gā godinque wīi waēmō ĩñōmō wæætē tæ contadinque guingo imonte wæbaīmipa. ¹⁰ Wæætē nē wente ængā ēñēnque bitō monguimæno pōnque yæmiñæ pōni wænæ wænæ ĩñōmō tæ contae. Edæ nē wente ængā ponte ayongā bitō wænæ wænæ ĩñōmō tæ contabi adinque tōmengā wæætē bitō ĩmite, “Botō nē waadebi ĩnōmi inte bitō ñōwo yæcado pōni pō tæ contae, āmopa,” āmaingampa. Mānōmaī angā ēñēnque godongāmæ cæ cōnāni ĩñōmō, Nē ēacā nānō nē waadebi bitō ĩmi amōnipa, ante bitō ĩmite waa abainānipa. ¹¹ Edæ, Botō nāmā nē waa cæbo ĩnōmo inte edæ yæcado ongonguēnēmo ĩmopa, ante nē cæcā ĩñōmō tōmengā ĩñōmō wææntodonte bai guingo imonte wæcæcāimpa. Wæætē edæ, Botō ōnōmoque ĩmopa, ante yæmiñæ nē ongongā ĩñōmō tōmengā guiquēnē ængō cæte tocæcāimpa, ante Itota apænecantapa.

¹² Tōmēnāni ĩnānite ĩnque apænedinque nē wente æningā ingante Itota godōmenque angantapa.

—Bitō, Pō cæe, ante ææmænoca wente æninque bitō æmigoidi ĩnānite wente ænāmaī ĩe. Bitō tōniñadāni ĩnānite wente ænāmaī ĩe. Bitō guidēnāni ĩnānite wente ænāmaī ĩe. Eyequei owote māincoo nē ēadāni ĩnānite wente ænāmaī ĩe. Edæ bitō tōmēnāni ĩnānite wente æmi ĩnque tōmēnāni wæætē bitō ĩmite wente æmāinānipa, ante wææ cædinque bitō ĩñōmō, Botō godōnō wæætē eyepæ pōnōnāni mānque æninque ōōnædē wæætē ænāmaī ĩmaīmopa, ante wædinque edæ tōmēnāni ĩnānite wente ænāmaī ĩe. ¹³ Wæætē ææmæno ante wente æninque ōmæpodāni inte wæwēnāni ĩnānite cōmante wæwēnāni ĩnānite bee ñante wæwēnāni ĩnānite babetamōnāni ĩnānite wente æe. ¹⁴ Mānināni ĩnānite wente æninque edæ bitō toquinque ingæimpa. Tōmēnāni wæætē ædō cæte adopo pōnōnāni ænguimii. Edæ nē nō cædāni nāni ñāni ōmæmonguionæ ĩnque bayonte edæ mōnō Mæmpo Wængonguī incæ bitō ĩmite adopo pōnongā æncæbiimpa, ante Itota apænegacāimpa.

apænecampa

(Māteō 22.1-10)

¹⁵ Angā ēñēnque Itota tōnō nē cængongā adocanque tōmengā ingante apænecantapa.

—Wængonguī Awēnē Odeye pongā ate tōmengā tōnō godongāmæ nē cængā ĩñōmō edæ tōmengā nānō watapæ toquinque cænguingā.

¹⁶ Apænecā ēñēnque Itota wæætē tōmengā ingante odōmoncæte ante apænecantapa.

—Waocā ææmæno ante cædinque nangui ĩnāni ĩnānite māo apænedinque, Īncayæ ate āmo ate pō bete cæedāni, ante cæcantapa. ¹⁷ Ææmæno beyedē ĩnque bayonte tōmengā ingante nē cæcā ingante ānque, “Īionæ ææmæno ĩnque cætimpa. Pōedāni,” ante bitō tē tē wente ænte pōe, ante da godongā. ¹⁸ Godinque wente ængā ēñēnque do nānō nē añēdīnāni wæætē, Ædō cæte ponguimōnii, ante tōmānāni adoyōmō wædānipa. Tānocā ĩñōmō, “Botō ōmæ ante tæcæ godonte æninque botō acæ goquimo inte botō ææmæ becæ godāmaī ĩmopa. Incæte nē wente æningā weca adodō gote bitō botō beyæ apænebi ēñēnque tōmengā wæætē botō ĩmote pīināmaī incæcāimpa,” angampa. ¹⁹ Wacā guiquēnē, “Wagada onguīñæna nāna goti wimencacaya nāna goti wimencacaya ōnōmpo æmæmpoque ganca mānimpodāni ĩnāni ĩnānite godonte ænimo inte botō, Æbānō cædānii, ante acæ gocæ cæbopa. ĩnque botō ææmæ becæ pōnāmaī ĩmo incæte awēnē ingante āmi botō ĩmote pīināmaī incæcāimpa,” angampa.

²⁰ Wacā guiquēnē, “Botō tæcæ mōnimo inte ædō cæte ponguimoo,” angā. ²¹ Ēñēnque nē cæcā ĩñōmō awēnē weca adodō pōnque tōmēnāni nāni cædōnō ante tōmāā apænecā ēñente wædinque nē ēacā ĩñōmō ænguī badinque tōmengā ingante nē cæcā ingante, “Bitō mōnō quēwēñōmō wacā taadō wacā taadō ñæñænō incæ guiyānō incæ tōmāo gote adinque nē ōmæpodāni ĩnānite, nē cōmāināni ĩnānite, nē biyaate ĩnāni ĩnānite, nē babetamōnāni ĩnānite adinque ænte pōe.” ²² Angā ēñente cædinque nē cæcā wæætē awēnē ingante, “Awēnē, bitō āniñō

Ææmæ ante Itota odōmoncæte ante

ante do cæbo incæte bitö oncö wii eyede impa.” ²³ Ante apæ necä eñente wædinque awenë wæætë, “Önömæca iñömö ñænænö incæ guiyänö incæ gote diqui diqui minte wadäni inänite ate ämi pönäni iñinque botö oncö eyede ponte cæncædänimpa. ²⁴ Edæ bitö imite ämopa, Wëenëñedë botö wente æninäni incæ bedämaï incædänimpa,” ante në ëacä angampa. Mäinque ante apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota miñæ gocæte ante cæbänö cæquii, ante
(Mäateo 10.37-38)

²⁵ Itota tönö nanguï inäni godongämæ godänitapa. Tömënanäni inänite apæ necæte ante tömengä dadi ëmænte adinque apæ necantapa.

²⁶ “Minitö iñömö, Itota gämænö ponguïmo, äminitawo. Iñæmpa botö weca pöninque waocä mæmpo tönö wäänä inate ante wædämaï incæcäimpa. Tömengä nänöogængä ingante ante wædämaï inte tömengä wëñænäni tönö tömengä nänö tönïñadäni inänite ante wædämaï incæcäimpa. Mänimpodäni inänite piinte bai pönëninque tömengä, Nämanque ante quëwencæboimpa, ante wædämaï inte piinte bai pönëninque botö imote wæætë godömenque nanguï waadete pönenguëngä ingampa. Mänömaï ante pönënanäni iñömö tömënanique edæ botö miñæ në godäni badänipa. ²⁷ Ayæ botö miñæ poncæ cædinque waocä, Awæ botö wænguiwæ, ante næænte ponte bai cædinque, Wænönäni wæmo incæte Itota miñæ cöwë gocæboimpa, ante poncæcäimpa. Mänömainö ante wii cæcä iñömö tömengä iñömö edæ botö në ëmiñængä ædö cæte baquingää. ²⁸ Æi gomö aquincö mænoncæ cædinque bitö, Æpodö godonte æninque iñinque mænonguïmo. Botö eyepæ mantawo, ante täno pönënamäi inte edæ ædö cæte mænonguïmii. ²⁹ Täno pönëë cönämaï imi iñinque bitö ongonto on-towæ do näñe ñongæninque godömenque ænguï ante ömæpobi badinque iñinque edæ mænönämaï imaïmipa. Ayæ edæ mænönämaï imi adinque godongämæ ongönäni wæætë, ³⁰ Æ bitö mænoncæ

cædämi incæ iñinque mænönämaï imipa töö, ante badete tobainäni, angantapa.

³¹ Ayæ, “Imæca awenë wabæca awenë ingante guëadö guëa piinte cæcæte ante cædinque ædö cæte täno pönënamäi inte cæquingää. Imaï pönente cæquëngä ingampa. Botö tontadoidi guiquënë diete müido ganca iñönänite wabæca awenë tömengä tontadoidi guiquënë bæinte müido ganca inäni awædö. Tömengä tontadoidi nanguï inäni tönö piincæte ante pönongante botö æbänö cæte edæ wææ cæquïmo, ante täno pönëë conguënë ingampa. ³² Ayæ, Botö iñömö tæi piñæmo imopa diyæ tömënanäni inänite wido cæquïmo, ante pönengä iñinque tömengä edæ wabæca awenë gobæ ongönongante mäo wææ anguëngä ingampa. Edæ, Botö æbänö cæbo ate bitö wæætë piyænë cæte ee ate gobi quëwëmoe, ante wææ anguëngä ingampa. ³³ Mini cabo adobai iminipa. Mäincooque impa, ante godonte bai cædinque minitö tömancoo ëmö cædinque tömänäni inänite ëmö cædinque botö miñæ poncæminimpa. Iñæmpa ëmö cædämaï imini iñinque minitö botö në ëmiñæmini ædö cæte baquïminii,” ante Itota angacäimpa.

Cati incæ nongæ bapa, ante
(Mäateo 5.13; Mäadoco 9.50)

³⁴ Ayæ apænedinque Itota, “Cati quïmonte cæi iñömö waëme inte gæpæ ëmompä, angacäimpa. Incæte nongæmonte ba adinque minitö wæætë æbänö nö cæmini wæætë gæpæ ëmonguï. ³⁵ Iñæmpa gönea inguipoga cati wäne cædäni iñinque tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Ayæ wagada goi tönö wempodente wäne cædäni iñinque tömëmö cati beyæ pædämaï ingæimpa. Iñinque edæ cati nongæ ba ate wido cædänipa. Mänömaï apænebo ëñëninque ëamonca ongonte ëñëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

15

Cæningä wë womönimpa, ante odömöninque apæ necampa
(Mäateo 18.10-14)

¹ Odömäno awenë beyæ në ænänäni tönö Wængonguï ingante ëñënamäi inte në cædäni tönö tömänäni Itota apæ necä

ēñencæte ante godongamæ pönäni inönänimpa. ² Adinque Paditeoidi tönö nē odömönäni guiquenē Itota ingante ante pīininque,

—Īngä iñömö, Pöedäni, āninqe nē ēñenāmaī cædäni tönö cæ congä awædö.

³ Ante pīinte tededäni wædinque Itota, Wængonguī Awenē nempo quēwēninque æbänö cæquī, ante ēñencædänimpa, ante imæca quēwēnāni nāni cæinö ante odömöninque iīmaī apænecantapa.

⁴ “Mīnitö iñæmpa. Mīni waocabo iñöminite adobi iñömö bitö obegaidi tiēē ganca ēabi iñömi obega adocanque incæ wē womonte edæ dæ bacä ininque bitö iñömö æbänö cæbaīmii. Edæ nōobenta i nōebe ināni ayæ ongoncoo inānite yabæque emö cæte godinque önömæca gote wē womöningä ingante bitö ædö cæte diqui diqui mināmaī imii. Bitö aganca cōwē edæ diqui diqui mīmaīmipa. ⁵ Ayæ diqui diqui minte

ēadente ate, Ñowo ēadēmopa, ante todinque önönancapæ wo ææntodöninque, ⁶ oncönē mongænte pöninque bitö guidēnāni tönö bitö æmigoidi tönö añete pönäni ate, ‘Badogaa, botö wē womö wædö dobæ ēadente i abopa. Edæ mönö watapæ toquinque impa,’ ante nē ēabi iñömö ämaīmipa. ⁷ Öönædē quēwēnāni iñömö adobaī cædänipa, ante apænebo ēñēedäni. Waodäni nōobenta i nōebe ganca ināni nē nō cædönāni inte wē womönāmaī inte ayæ ongönāni adinque öönædē quēwēnāni wædænque todänipa. Wæætē waocä adocanque incæ nē womöningä iñömö tömengä edæ wēnæ wēnæ nänö cædinö ante wæwente pönēninque ñimpo cæte pongä adinque öönædē quēwēnāni iñömö godömenque watapæ todänipa,” ante Itota apænecacäimpa.

Onquiyængä tiguitamö nänö wē wodönintamö ante

⁸ Godömenque apænedinque Itota odömongantapa. “Ayæ wæætē onquiyængä tiguitamö diete ganca māñongä adotamonque wē wodonte ba adinque, Ñäö gongængæimpa, ante tica wodönodinque tömengä oncö tömāo wadæ ñēmæ wadæ ñēmæ cæte diqui diqui minte ængampa.

⁹ Do æninque tömengä guidēnāni tönö

tömengä æmigoidi tönö añete pönönänite, ‘Botö wē womontamö wædö dobæ ēadente abopa. Mönö edæ watapæ toquinque impa,’ angampa. ¹⁰ Īninque mīnitö imīnite apænebopa. Adocanque incæ wēnæ wēnæ nänö cædinö wæwente pönēninque ñimpo cædinque pongä adinque Wængonguī anquedoidi incæ watapæ todänipa,” ante Itota apænecacäimpa.

Mäincoo nē ewengä ingante mæmpocä waadete pönö cæcä

¹¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota, “Mæmpocä tömengä wēñæna mēnaa iñönate, ¹² ayæmengä iñömö wæmpocä ingante apænedinque, ‘Mæmpo, bitö ēacoo incæ æmæncooque pä cæte botö ænguēnencooque pönömi æmoe.’ Angä Ao äninque wæmpocä pä cædinque wacä ingä pædæ wacä ingä pædæ godongä æna.

¹³ Ate wantæ ate ayæmengä iñömö ænte næænte wabæca godinque quingämē baī önonque towente quēwēninque wæmpocä nänö pönönincoo incæ eye cæpote ba. ¹⁴ Ate mǎñömæ cænguī dæ ba ate nāni gæwænte wæpāmo pö ininque tömengä mäincoo ænguēnengä inte wæwengä. ¹⁵ Īninque tömengä mǎññömö quēwengä weca gote äninque, Bitö imi nē cæbo bacæboimpa, añongante Ao äninque, Botö ömæ odæ wængänäidi nāni cæmancadē gote nē aabi bacæbiimpa, ante da godongä. ¹⁶ Gote aadinque tömengä gue ænente ömædengä inte odæ wængänäidi nāni cæntapodē incæ cæinente wæyongante cænguī dicæ pönönāniyaa.”

¹⁷ “Ante wædinque tömengä nāmanque pönēē cöninque, ‘Īñæmpa botö wæmpo ingante nē cædäni iñömö önönäninque incæ eyepæ pönī cæñönāni botö iñömö edæ gæwænte wænguī wæ. ¹⁸ Botö mæmpo weca edæ wadæ gocæboimpa. Gote pöninque botö tömengä ingante, Mæmpo ēñēmi. Öönædē quēwengä ingante botö godö ēñenāmaī cædinque bitö ayömite pönö wēnæ wēnæ cæbo iñömote, ¹⁹ bitö ñowo edæ, Botö wēmi, ante ædö cæte anguīmii. Wæætē edæ, Bitö botö imote, Nē cæbi bae, ämi ate botö bitö imite nē cæbo bacæboimpa, ancæboimpa.’ ²⁰ Ante pönēninque wadæ godinque wæmpocä weca gocantapa,” ante

apænedinque Itota godömenque odömonte apænecantapa.

“Ayæmengä mänömaï gote gobæ pöni dibæ pöñongante wæmpocä iñömö gomö adinque iñontobæ pönö waadete wæcampa. Pogodo pöni godinque tömengä wengä ingante waa waadedinque bæi ongonte queë bemongampa. ²¹ Tömengä wengä iñömö, ‘Mæmpo eñëmi. Öönæde nê quëwengä ingante botö godö eñënamäi cædinque bitö ayömite pönö wënæ wënæ cæbo iñömote bitö ñöwo edæ, Botö wëmi, ante ædö cæte anguimii.’ ²² Ante tæcæ apæneyongante mæmpocä iñömö nê cædäni inänite äninque, ‘Weocoo waëmoncoo quingæ ö ænte mämö daga wëñaquimini. Öonmpo timpoi ænte pöninque godö da timpodinque awæncata ö ænte godö da wëwaedäni. ²³ Ayæ wagada wëñængä nanguï cænte uguïmo pöni inongä inte wænonte ænömïni ate mönö cænte tocæimpa. ²⁴ Edæ botö wengä iñömö do wænte bai inongä incæte ñöwo müngä pongä aedäni. Botö nê wë womongä wædongä incæ edæ ñöwo dobæ éadente tobopa.’ Ante wæmpocä angä eñëninque ææmæ cædinque nanguï todänitapa,” ante Itota godömenque odömonte apænecantapa.

²⁵ “Ææmæ cæte toyönäni bamoncadengä guiquënë gönea ayæ cædongäimpa. Ìinque cæte ate obo ponte eñëñongä ämotamini ante äwadäni. ²⁶ Eñente wædinque nê cæcä ingante äñecä pöñongante, Æbänö cædäni, ante wæcampa. ²⁷ Äñongante, ‘Bitö biwï incæ do pongä adinque bitö wæmpo, Botö wengä müngä eñadente tobopa, ante adinque wagada wengä uguïmo pöni inongä ingante do angä wænonte ææmæ cæte todänipa.’ ²⁸ Ante apæneçä eñëninque bamoncadengä iñömö edæ ænguï badinque oncönë guidämaï, Baa angä. Wædinque wæmpocä iñömö oncodö taodinque tömengä ingante waadete apænedinque, Oncönë pö guïie, angampa. ²⁹ Bamoncadengä wæætë, ‘Iñæmpa bitö beyæ ante wadepo iñö wadepo iñö botö ancaa cædinque bitö änö tömänö ante do cæbo iñömote bitö wæætë, Bitö æmigoidi tönö cænte tocæminimpa, ante dicæ ämiyaa. Caboda wengä incæ dicæ pönömi æmogaa.

³⁰ Wæætë mäningä bitö wengä guiquënë onquiyænäni mäincoo beyæ ante nê towente quëwënäni tönö quëwëninque bitö éadincoo incæ nê ëwënegä inte pongä adinque bitö wæætë wagada wë uguïmo pöni inongä incæ mäningä beyæ do wænömipa, ante awædö, angantapa.”

³¹ “Ante püñongante wæmpocä, ‘Botö wëmi eñëmi. Bitö iñömö cöwë edæ botö weca ongömi imipa. Botö mäincoo ini edæ bitö mäincoo cöwë impa. ³² Incæte mäningä bitö biwï, Do wæmaï ingampa, ante mönö nê pönëngä inte ñöwo müngä ingä pongä ae. Nê wë womöningä ingante do éadente ate edæ ææmæ cæte toquënë inimpa,’ ante bamoncadengä ingante mæmpocä angampa.” Mäninque ante apænebopa, ante Itota apænegacäimpa.

16

Nê aaquënegä incæ nö cædämaï ingampa, ante

¹ Itota tömengä müñæ nê godäni inänite godömenque apænedinque, “Waocä adocanque mäincoo nanguï éacä iñongante wadäni, Bitö mäincoo nê aaquënegä incæ önonque pöni wido cæcä ae. ² Änäni eñëninque nê éacä iñömö nê aaquënegä ingante äñecä pongä ate iïmaï angampa. ‘Bitö quïmæ cæbii, ante adinque tededäni edæ eñëmopa. Nöwo idæwaa botö mäincoo inte nê aadimi inte edæ abæ tawæ gocæbiimpa. Ämo ate eñente wædinque bitö botö mäincoo ini ante edæ, Æbänö aadinque cæboo,’ ante apænebi eñëmoe.”

³ “Ante pünte angä eñente wædinque nê aadingä iñömö nämäneque tededinque, ‘Botö awënë, Gobäwe, angä eñëninque botö abæ tawænte gote awædö. Botö cæte ænguëmenta ñöwo ænämaï ininque æbänö cæte ænte quëwenguïmo. Botö, Wadäni beyæ onguipoi ææ wobo ate pönönäni ænte quëwencæboimpa, ante pönëmo bai edæ tæi piñæmopa diyæ ææ woquïmoo. Ayæ, Önonque pönömïni æmoedäni, ante ædö cæte anguïmoo. Guïñënete awædö. ⁴ Æ. Tæcæ pönëmopa. Botö awënë angä botö abæ tawænte goyömote wadäni wæætë, Botö oncönë pö guïie, ancædänimpa, ante cædinque botö ñöwo iïmaï cæcæboimpa,’ ante

īīmaī cæcampa,” ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa.

⁵ “Wadāni īñömö iingā awēnē pönongā æninque adodö pönönāmaī ināni inte debe inönānimpa. Īināni inānite adocanque adocanque tōmānāni inānite angā pönönānite nē aadingā īñömö tāno pöningā ingante apænedinque, ‘Botö awēnē ingante bitö ayæ æpodö pönönāmaī īmii.’ ⁶ Āñongante, ‘Oguinguipæ incæ botö tiēē ganca tanquebo encadedē awēnē ingante pönönāmaī inte debe imopa.’ Ante apænecā ēñēninque ‘Mānimpocadedē debe imipa,’ ante awēnē nānō yewæmöninta pædæ godöninque nē aadingā īñömö, ‘Bado, bitö iinta ænte pönömenque ante yewæmöninque edæ, Botö tincoenta ganca encadedē debe imopa, ante edæ quingæ tæ contate yewæmōe,’ angā ēñente cæcampa. ⁷ Ayæ pöningā ingante nē aadingā angantapa. ‘Bitö guiquēnē æpodö pönönāmaī īmii.’ Āñongante, ‘Todigo incæ tee manguincade ñænængade pönī tiēē ganca encadedē botö debe imopa.’ Ante apænecā ēñēninque awēnē nānō yewæmöninta pædæ godinque nē aadingā, ‘Bado bitö iinta ænte pönömenque ante yewæmöninque, Otenta ganca debe imopa, ante yewæmōe,’ angā cæcampa.”

⁸ “Īinque nē aaquēnengā mänömaī önonque wīwa cæcā wædinque awēnē tōmengā ingante, Bitö ocai nanguī encabi inte nāmanque ante pönēwēninque cæbitapa, angampa, ante Itota nē aaquēnengā ingante ante māninque apænecantapa. Ayæ godongāmæ ongönāni inānite godömenque apænedinque, Inguipogaque ante quēwēnāni īñömö nāni caboque nanguī ēñente cæyönāni botö ñäö īñömö nē quēwēnāni nāni cabo guiquēnē wīi nanguī ēñente cædānipa,” ante Itota odömoncæte ante apænecantapa.

⁹ Ayæ, “Mīnitö imīnite ñöwo ämo ēñēdāni. Māningā nē aacā ocai encate cæcā bai mīnitö īñömö adobai inguipogaque wīwa cæcæte ante nāni godonte æinta māmīni Īinque ocai encate tōingā pönente cædāni. Inguipoga Īinque bayedē māninta īñömö edæ dæ bacæimpa, ante pönente wædinque, wadāni beyænque ante godö

waa cædāni. Mänömaī cæmīni Īinque mīnitö ömæpomīni inte öönædē nāni cōwē wantæpiyæ quēwencōnē æite godinque pönömīnite, Oncōnē pödāni, ämaīnānipa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ, “Waocā māincoo wædænque pönī æninque ædæmō aacā Īinque tōmengā wæætē nanguī māincoo æninque adobai ædæmō aaquingā ingampa. Wæætē edæ māincoo wædænque pönī aaquēnengā incæ babæ cæcā Īinque tōmengā wæætē nanguī æninque cōwē babæ cæquingā ĩmaingampa. ¹¹ Īinque māincooque ante mīni wædoncoo æninque mīnitö ædæmō aadāmaī imīni adinque mīnitö imīnite, Wo ēwēnāmāincoo aacæbiimpa, ante dicæ pönönāni ænguimīniyaa. ¹² Ayæ wacā mīnitö imīnite, Botö qui ædæmō aedāni, ante pönongā ænimīni inte mīnitö ædæmō aadāmaī imīni adinque, Tömēmīni qui, ante mīnitö imīnite pönönāmaī incædānimpa,” ante Itota apænegacāimpa.

¹³ Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Mēnaa awēnēna ina beyæ waocā ædö cæte cæquingā. Adocanque awēnē ingante pīinque wacā ingante waadebaingampa. Wæætē adocanque mīñæ godinque wacā ingante wīi waa abaingampa. Mīnitö adobai imīni inte Wængonguī ingante nē cæmīni Īinque māincooque ante ædö cæte cæquimīni,” ante Itota angacāimpa.

¹⁴ Itota apænecā ēñēninque Paditeoidi guiquēnē māincooque ante nē wæwēnāni inönāni inte, Quīmæ ānewēē, ante badete togadānimpa. ¹⁵ Adinque Itota wæætē tōmēnāni inānite, “Mīnitö īñæmpa, Mönitö imönite adinque waodāni, Nē nō cædāni inānipa, ante pönencædānimpa, ante nē babæ cæmīni imīnipa. Incæte Wængonguī mīnitö mīmönē mīni entawēnō ante edæ do acampa. Waodāni nāni waa adö ante Wængonguī wæætē, Wentamö pönī ī awædö, ante pīingampa,” ante Itota apænecantapa.

Wængonguī Awēnē nānō wææ angainö cōwē ongompā

¹⁶ Āninque Itota, “Wēēñēdē īñömö Wäö nānō ponganca dodāni Mōitee wodi nānō wææ angainö ante ayæ Wængonguī beyæ

nē apænedāni nāni angainō ante apænete quēwengadānimpā. Nōwo guiquēnē, Wængonguī Awēnē Odeye nempo guite quēwengæimpā, ante watapæ apænete impā. Iine ante ēñēninque tōmānāni Awēnē nempo guicæte ante edæ pæ pagænte cædinque da godō guidānimpā,” ante apænegantapā.

¹⁷ Ayæ apænedinque, “Incæte oōnæ tōnō inguipo æmæwo edæ dæ nāni baganca edæ Wængonguī nānō wææ angainō iñōmō edæ cōwē mæ ongongæimpā. Mānīne ante yewæmōninque dodāni nāni tænoncagai iñōmō edæ guiyā pōnī incæ cōwē wadæ cædāmaī ingæimpā,” ante Itota apænegacāimpā.

Nāni pāmcente wædō ante Itota apænegantapā

(Māateo 19.1-12; Māadoco 10.1-12)

¹⁸ Ayæ godōmenque apænedinque Itota, “Æcānō nāwā nānōogængā ingante pāmæninque wacā onquiyængā ingante godō mōna iñōmō tōmengā edæ wiwa towengā do bacampā. Adobaī, tōmengā nānōogængā iningā iñongante wacā mōninque edæ do towente bacampā,” ante apænegantapā.

Tæcæ wodi tōnō Datado, ante Itota odōmonte apænegā

¹⁹ Godōmenque odōmonte apænegæte ante Itota iīmaī ante apænegacāimpā. “Onguīñængā adocanque nē ēcā inte cæncadencoō wæmoncoō wēñadinque awēnēidi nāni opatawæ ēmoncoō baī yabæque wēñadongāimpā. Tōmengā tæcæ wodi inongā inte wæme cænguīncooque æninque iīmō iñō iīmō iñō ææmæ cædinque nanguī todinque quēwēnongāimpā. ²⁰ Tæcæ wodi yabædemō inō wacā tōmengā emōwo Datado ingante ænte māmō nō cædāni ñongængantapā. Iingā iñōmō, Pōnōmi æmoe, Pōnōmi æmoe, ante nē ānewēnongā inte quēmoncoō tōmāo baate wædongāimpā. ²¹ Ayæ tæcæ wodi weca cæninque eyepodāni wæænte oñoncoō adinque tōmengā ænte cæncæte ante wæwēnongāimpā. Ayæ edæ tōmengā nanguī baate ñōmænte wæyongā guintaidi incæ pō yædæ yædæ beyadōnānimpā. ²² Tōmengā nē, Pōnōmi æmoe, Pōnōmi æmoe, ante

ānewēnongā inte nāñe wængā adinque Wængonguī anquedoidi tōmengā onōwoca ingante Abadāo wodi weca ænte mæidāni æicantapā. Ayæ ate tæcæ wodi adobaī nāñe wængā adinque tōmengā baō inī daga wēnānitapā.”

²³ Ante apænedinque Itota tæcæ wodi ingante ante godōmenque apænegantapā. “Tōmengā onōwoca guidōmēmō taadō wææ gote mæ māmōte baī iñōmō ongōninque nanguī āmogate wæwēnongā inte gomō ayongā Abadāo wodi a ongongā acantapā. Datado wodi adobaī Abadāo wodi weca a ongongā acantapā. ²⁴ Adinque tæcæ wodi iñōmō Abadāo ingante aa pedinque, ‘Mæmpo Abadāo ēñēmi. Botō gonga bæcoyōmō guite nanguī āmogate wæwēmo cæbii. Botō āmogate wædō ante pōnō waadete waa cædinque bitō Datado ingante da pōnōmi pōninque tōmengā æpæ ada ipomencacā botō cōñe bamen-caboe.’ ²⁵ Åñongante Abadāo, ‘Botō wēmi, Datado imæcayedē wēnæ wēnæ āmogate wæwēñongante bitō māincoō wæmoncooque ænte todinque quēwēnōmiimpā. Nōwo diyæ bitō āmogate wæwēñōmite Datado ingante wæætē ædæmō cæbo ate wampo pōnēninque tōmengā ñōwo iñōmō watapæ quēwente tocampā. ²⁶ Ayæ godōmenque āmo ēñēe. Nānēnē i apa ānewē. Botō weca ongongā inte ædō cæte bitō weca goquingā. Wæætē bitō weca ongongā inte botō weca ædō cæte ponguingā. Guibæ pōnī iñōmō taadō impā taquī. Edæ dæ ampa,’ ante Abadāo wodi angampā, angantapā.”

²⁷ “Angā ēñente wædinque tæcæ wodi wæætē, ‘Mæmpo Abadāo ēñēmi. Datado ingante āmi ēñente tōmengā botō mæmpo oncōnē adodō gocæcāimpā. ²⁸ Māniñōmō botō tōniñadāni onompo æmæmpoque ganca mānimpodāni inānimpā. Iinque bitō Datado ingante āmi tōmēnāni weca gote, Wænonmpadāni, ante wææ angā ēñēninque tōmēnāni wæætē iñōmō nanguī pōnī āmogate wæwēñōmō pōnāmaī incædānimpā.’ ²⁹ Åñongante Abadāo wæætē, ‘Mōitee wodi nānō wææ ante yewæmongainta Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni yewæmongainta do mānāni inte edæ

bitö tönifädäni iñömö mäninta adinque, Æbänö i, ante do eñenguēnēnāni inānīpa.’
³⁰ Ante apæneyongä tæcæ wodi wæætē, ‘Iñæmpa mæmpo Abadäo eñēmi. Wacä nē wængaingä inte ñāni ömæmonte tömēnāni weca gote apæneçä eñēninque botö tönifädäni tömēnāni wēnæ wēnæ cædinö ante wæwente pönēninque do edæ ñimpo cæbainānīpa.’
³¹ Ante wæyongante, ‘Iñæmpa Möitee wodi nänö wææ angainö ante Wængonguī beyæ nāni apænegainö ante eñēnāmaī ināni inte tömēnāni nē wænte ñāni ömæmōningä apæneyongante cōwē eñēnāmaī imainānīpa,’ ante Abadäo wodi angantapa.” Tæcæ wodi ingante ante apænedinque Itota mäninque ante apænegacäimpa.

17

*Wacä oda cæcæcäimpa, ante nāni wæquinque cædānīpa
 (Mäateo 18.6-7; Mäadoco 9.42)*

¹ Ayæ tömengä miñæ nē godāni inānite apænedinque Itota, “Nē pönēnāni incæ pancadāniya wīi eñente do oda cædānīpa. Cōwē mänōmaī impa. Incæte, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä iñömö edæ tömengä nangui nänö caate wæquinque cæcampa. ² Iñinque edæ, Wēñængä adocanque guiyangä pōni incæ oda cæcæcäimpa, ante nē godö cæcæ cædingä iñömö edæ, Wīi cæcæcäimpa, ante mönö edæ wææ cæcæimpa. Waodāni nāni dacæ godö dacæ godö cæquinca ñænænca æninque nē godö cæcæ cæcä önōmenca æ wēmencadinque tömengä ingante tæcætibæ wido cædāni iñinque tömengä edæ, Wēnæ wēnæ cædāmaī inte wæmo beyænque Wængonguī botö imote pānāmaī ingampa, ante tömengä waa toquēnengä imaingampa. ³ Mänōmaī ämo eñēmīni inte mīnitö, Oda cæcæcäimpa, ante nē cæcä bai cædāmaī incæboimpa, ante edæ nāmā wææ aedāni,” æninque Itota iīmaī apænecantapa.

“Wacä wēnæ wēnæ cæcä adinque bitö wæætē tömengä ingante, Cædāmaī incæbiimpa, ante wææ æ. Ämi eñēninque tömengä wēnæ wēnæ nänö cædinö beyæ guingo imonte wædinque, Wīwa cætabopa, ante apæneçä eñēninque bitö wæætē

piyænē cædinque tömengä ingante ñimpo cæbi ee gocæcäimpa. ⁴ Tömengä wæætē adoönæque iñonte önompo æmæmpoque go mempoga mānimpoga bitö imite wīwa cædingä inte tömengä guingo imōninque, ‘Bitö imite wīwa cætabopa,’ ante adopoga apæneçä eñēninque bitö wæætē tömengä ingante adopoga ñimpo cæbi ee gocæcäimpa,” ante Itota angantapa.

Mönö tæi piñænte entawenginque wede pönēmōmpa

⁵ Mönö Awēnē tömengä nänö nē da godönināni iñömö tömengä ingante äninque, –Wædænque pönēmōni iñömōnite bitö pönö cæbi æninque mōnitö ædæmō wede pönēmōni bacæmōnimpa.

⁶ Änāni eñēninque mönö Awēnē wæætē, –Möotatamö guiyāmö pōni nänö inganca mīnitö pönēnö mäninganca wædænque pönēmīnitawo. Mäningancaque pönēmīni incæte mīnitö möodedawæ nāni äwæ inte apænedinque, “Awæ eñēmi. Bitö bæ wite godö gāwapæ minte pæbāwe,” ante ämīni bai awæ incæ dobæ edæ eñente cæcædönimpa, ante Itota apænecantapa.

Wacä ingante nē cæcä incæ iīmaī cæquēnengä ingampa

⁷ Ayæ godōmenque apænedinque, “Mīni waocabo iñömōnite adobi nē äbi imi iñinque bitö imite nē cæcä ingante edæ æbänö cæbāimīi. Tömengä gönea mangæ mangæ wodinque ayæ cænīnāni inānite iñinque aadinque pō guicä adinque bitö iñömö edæ, ‘Pö tæ contate cæe,’ ante edæ dicæ ämiyaa. Edæ nē ècä ingampa diyæ tāno cænguingä. ⁸ Wæætē nē äbi inōmi inte bitö, ‘Botö beyæ cænguī ænōninque bitö weocoo topo cædinque pönōmi æninque botö cænte bebo ate bitö māñiñedē ate edæ cænte becæbiimpa,’ ante cōwē ämaimīpa. ⁹ Ayæ, Cæe, ante bitö äñinö ante tömengä eñente cæcä beyænque bitö, Waa cæbi æmōpa, ante dicæ anguimīi. ¹⁰ Iñinque mönö Awēnē, Cæedāni, ante nänö angainö ante eyepæ pōni cædinque mīnitö adobāi ante pönenguēnēmīni imīnīpa. ‘Mōnitö nē cæmōnique inte önömōnique inömōni inte wēnæ wēnæ cæte awædö. Mōnitö tömengä nänö änonque mäninque cæte ate tömengä beyæ ante dicæ godōmenque nangui

cæmōniyaa, ante pōnente wæquēnēmīni imīnīpa,” ante Itota tōmengā miñæ nē godāni inānite apænegacāimpa.

Itota angā ate diete ganca ināni waintai baadānīpa

11 Mānīi Eedotadēē iñōmō gocæte ante godinque Itota Tāmadiabæ æmætæ Gadideabæ æmætæ tæcæguedē pōnī godinque, 12 waodāni nāni quēwēñōmō tæcæ pōñongā nē baate wædāni ōnōmpo tipæmpoga ināni pō bee tēnānitapa. Pō gobæ næ gongæninque pōmō adinque, 13 aa pedānitapa.

—Itota nē Awēnē inōmi inte ēñēmi. Mōnitō wædō ante pōnō waadete waa cæe, amōnīpa.

14 Āñōnānite gomō adinque Itota,

—Mīnitō guiquēnē Wængonguī oncōnē godinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni inānite mīnitō æmontai māo odōmōmīni acædānīpa.

Angā ēñente tōmēnāni idōmæ godinque iñontobæ waintai baagadānīpa. 15 Īnīnque adocanque watapæ todinque, Wængonguī bitō ñāo apāite bai inōmi inte edæ waa cæbi æmopa, ante yedæ apænedinque adodō pongantapa. 16 Tōmengā iñōmō wabæca Tāmadiabæ nē quēwēningā incæ pō Itota ōnōwa inō guidōmēmæ ñongæninque waa ate pōnēninque, Bitō pōnō cæbi ate waintai baabopa, ante apænecā. 17 Ēñēninque Itota wæætē angantapa.

—Īñæmpa mīni cabo ōnōmpo tipæmpoga mānīmpomīni inōmīni inte edæ wīi tōmāmīni waintai baamīnitawo. Īnīnque wadāni ōnōmpo æmæmpoque go mēnaa go mēnaa ināni iñōmō edæ ædōnō gote dæ ānānīi. 18 Īngā iñōmō wabæca quēwēningā incæ adocanque Wængonguī ingante waa pōnī apænecæte ante ponte quēwēñongā wadāni guiquēnē tōmānāni pōnāmāi inānitawo.

19 Ānīnque Itota tōmengā ingante,

—Bitō wede pōnēnō beyænque waintai baadīmi inte ængæ gantite goe, angantapa.

Īmāi iñque bayonte Awēnē Odeye poncæcāimpa, ante

(Māateo 24.23-28, 36-41)

20 Paditeoidi Itota ingante, Wængonguī Awēnē æyedēnō ponte Awēnē Odeye baquingāā, ante wæyōnānite tōmengā wæætē, Īñæmpa wīi waomīni ayōmīni Wængonguī Awēnē Odeye pongā ingampa.

21 Īnīnque, “Tōmengā iñōmō ponte on-gongampa,” ante ayæ wæætē, “Tōmengā wayōmō gote ongongampa,” ante edæ ædō cæte anguīi. Mīnitō weca nē quēwēngā incæ Awēnē Odeye bayongante waodāni tōmengā nēmpo do quēwēnāni apa ānewēmīnīi, ante Paditeoidi inānite angacāimpa.

22 Ayæ tōmēnāni inānite iñque apænedinque Itota tōmengā nānō nē emīñænāni inānite wæætē apænecantapa.

—Īncayæ ate mīnitō, Waocā nē ēñagaingā ingante adoñæque incæ aīnēmōnīpa, ante wæcæmīnīpa. Wæmīni incæte adāmaī incæmīnīpa. 23 Wadāni mīnitō imīnite, “Īñōmō ongongā tamēñedāni,” ānīnque ayæ, “Wayōmō ongongā tamēñedāni,” āñōnāni mīnitō acæ godāmaī iedāni. Tōmēnāni miñæ edæ godāmaī imæwedāni. 24 Botō ponguīōnæ iñque bayonte botō iñōmō edæ Waobo nē ēñagaīmo inte edæ ñāo æmatæ æmatæ nāinte bai emōnīnque edæ edonque pōnī ponte a ongoncæboimpa. 25 Incæte botō ñōwo guiquēnē tāno nangūi āmogate wæwencæboimpa. Ayæ ñōwodāni iñōmō botō imote edæ Baa ānīnque wido cæcædānīpa, ante Itota apænecantapa.

26 “Botō Waobo nē ēñagaīmo inte botō ponguīōnæ iñque bayedē guiquēnē Nōwee wodi Docā nāni angaingā nānō quēwēñedē dodāni nāni quēwēngāi bai adobāi edæ quēwēngūināni inānīpa. 27 Docā Nōwee wodi ñænæ wipoboga oncō bai mænōnīnque tōmengā nānō guiganca tōmēnāni ōnonque cænte bete monte quēwēngadānīpa. Monguīna, ante ñānonte quēwēngadānīpa. Māniñedē edæ tōmēnāni nāni capo bedō wænguīnque edæ æpæ do angatīpa. 28 Dooto wodi nānō quēwēngāiñedē dodāni adobāi cænte bete quēwēngadānīpa. Nē mānāni godongadānīpa. Āīnēnāni wæætē godonte ængadānīpa. Mīnte pæcæīpa, ante cædinque onconcoo mænonte quēwēngadānīpa. 29 Incæte Dooto wodi Todōmā iñōmō quēwēnte nānō

tao gogaïönæ iñonte gonga tönö atopodemö nangui ocoi bæcomö cöönæ cæ bai wææninque mæo bæco ïninque mäniñömö quëwënäni tömänäni gonte wængadänimpa.
³⁰ Botö Waobo ëñagaïmo inte edonque botö a ongöñedë mäninö näni bæco gonte wængaï bai adobaï bacæimpa, ante ämo ëñëmaïminipa,” ante Itota angacäimpa.

³¹ Ayæ godömenque apænedinque, “Mäniönæ iñonte minitö oncömança ongöninque, Botö mäincoo, ante oncönë wæi guïdinque ænämaï inte wodii winömæewedäni. Ayæ gönea cædinque mäincoo ante oncönë ocæ ëmæente æncæ pönämaï imæewedäni. ³² Iñæmpa, Dooto nänöogængä wodi æbänö dadi ëmæente adinque edæ gonte wængacäi, ante pönëminiyaa. ³³ Inguipogaque cöwë quëwencæboimpa, ante në pönengä iñömö tömengä iñömö edæ quëwënämaï incæcäimpa. Wæætë edæ inguipoga mönö guëmante quëwenguimämo ante në wädämaï ingä guiquënë tömengä iñömö edæ cöwë wænämaï quëwencæcäimpa, ante ämo ëñëmaïminipa,” ante Itota apænegacäimpa.

³⁴ Ayæ, “Mäniñedë woyowotæ i ïninque mënaa äñömonque öñöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque ingante ëmö cæte godäni a ongoncæcäimpa. ³⁵ Ayæ onquiyæna cænguï ante guëa dicaca dacæ dacæ cæte godö wëñöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque ingante ëmö cæte godäni a ongoncæcäimpa.” ³⁶ “Ayæ onguïñæna gönea guëa cæyöna adocanque ingante bæi ongonte goyönäni adocanque ëmö cæte godäni a ongoncæcäimpa.”

³⁷ Ante apænecä ëñente wædinque tömënäni wæætë,

—Awënë, bitö änö æyömönö incæ mänömaï baquïi.

Äñönänite,

—Baö æyömömë wænte öñöñömonte abadæidi wë ongonte edæ do godongämæ pönäni bai waodäni, Mönitö Awënë pongampa, ante do ëñëninque godongämæ poncædänimpa, ante Itota apænegacäimpa.

18

Në apænte änongå tönö owæmpoingä æbänö cædaï, ante

¹ Ayæ tömengä miñæ në godäni cöwë Wængongui ingante apænedinque wæntæte badämaï incædänimpa, ante cædinque Itota inguipoga quëwënäni näni cæinö ante odömonte apænegacäimpa.

² “Wayömö näni quëwëñömö adocanque waodäni näni në apænte änongå inte quëwënongåimpa. Wængongui ingante guïñänämaï inongä inte tömengä iñömö, Waodäni æbänö änanii, ante wädämaï inongäimpa. ³ Adoyömö tömënäni quëwëñömö onquiyængä adocanque owæmpoingä inte në wædongä inte quëwënongåimpa. Tömengä guiquënë mäningä në apænte adongä weca wæætë wæætë pöninque, Botö imote adocanque në piingä iñongante bitö ämi ëñente wæætë nö cæcæcäimpa. ⁴ Ante ancaa pöninque änä ëñente wædinque në apænte änongå iñömö edæ cöwë Baa Baa angä. Incæte ayæ ate nämäneque tededinque tömengä, ‘Onquiyængä iñömö ancaa angä awædö, äninque, Wængongui ingante guïñänämaï imo inte botö, Waodäni æbänö änanii, ante wädämaï imo incæte, ⁵ mäningä owæmpoingä pö pö cæcä wædinque botö, Ancaa ponte angä wæcæ wæ, ante wæætë tömengä ingante waa cæcæboimpa. Tömengä ingante në piingä ingante botö, Nö cæe, ante wææ ämo wæcæcäimpa.’ Äninque në Baa äningä incæte owæmpoingä beyæ do waa cæcampa. Mäninque ante odömomopa.”

⁶ Ante odömonte apænedinque mönö Awënë iñömö godömenque apænecantapa. “Në apænte angä iñömö wiwa cæcä incæte, Tömengä æbänö apænecäa, ante minitö ëñente pönëmæewedäni. ⁷ Wængongui nänö në apænte ængaimini inte minitö itædë woyowotæ wæætë wæætë aa pe aa pe cæyömini Wængongui edæ ædö cæte Baa anguingäa. Wææ ämi ate nö cæcædänimpa, ante äñöminite tömengä iñömö edæ, İncayæ ate cæcæboimpa, ante ædö cæte anguingäa. ⁸ Wæætë quingæ edæ do cæcæcäimpa. Në piinte cædinäni iñönänite Wængongui wææ angä ate tömënäni minitö iminite wæætë nö cæcædänimpa, ante ämo ëñëmaïminipa.

Incæte Wao Wëmo ëñagaïmo inte botö ponte ayömo wede pönënanï wabänö inguipoga mæ ongönänï aquïmo, ante wæbopa,” ante Itota angacäïmpa.

Paditeo tönö awënë beyæ nê ænongä æbänö cæda, ante

⁹ Ayæ pancadäniya, Wadäni önönänique iñönänï mönonque nö cæmö ïmopa, ante pönëwëninque wadäni inänite piinte adänipa. Mänömainö ante nê anewënanï inänite Itota, Wængonguï ingante æbänö apænequï, ante ëñencädänïmpa, ante ïmæca quëwëna nänä apæneinö ante odömöninque apænecantapa. ¹⁰ “Woda mënaa Paditeo tönö odömäno awënë beyæ nê æwengä iñömö Wængonguï ingante apænecæte ante Wængonguï oncö ñænæncö yabæcönë æi guïdatapa. ¹¹ Paditeo iñömö adiyæ gongæninque nämä incæ apænedinque, ‘Wængonguï ëñëmi. Wadäni bai wïi ïmopa. Botö iñömö godömenque waëmö ïmopa, ante todinque botö mänömaï beyæ bitö ïmite waa ate apænebopa, anewengampa. Edæ wadäni guiquënë wacä qui ö ænänipa. Wadäni inänite wiwa cædänipa. Tömënanï nänöogængä inämaï iñongante godö guëa mönänipa. Botö iñömö mäninänï bai inämaï inömo inte botö mäniñömö ongongä odömäno awënë beyæ nê æwengä bai wïi ïmopa, ante adinque botö Wængonguï bitö ïmite waa ate pönëninque apænebopa. ¹² Botö iñömö, mëönaa go mëönaa iñonte, mëönaa go mëönaa iñonte bitö ïmite apænecæte ante cænämaï quëwëmopa. Ayæ botö ænincoo tömancoo ate adinque botö onompo tipæmpoga mänimpocoo mæ ongöñoncoo adocooque æninque, Wængonguï qui, ante cöwë pædæ pönömo ae,’ ante apænewengampa.”

¹³ “Odömäno awënë beyæ nê ænongä guiquënë guingo imöninque nämä tæi tæi yatawëninque, ‘Wængonguï ëñëmi, botö nê wiwa cæbo adinque bitö waadete pönö piinämaï incæbiïmpa, ämopa,’ angä. Mäninque angampa. ¹⁴ Mänömainö ante odömoncæte ante apænedinque Itota, Nöwo ämo ëñëdäni, angantapa. Ìngä awënë beyæ nê æwengä mänömaï äñongante Wængonguï do, Botö ayömo

bitö nö cæbi babipa, ante godö badongä ate tömengä edæ nö pönëngongä inte tömengä oncönë gocampa. Wæætë Paditeo, Nämanque waëmö ïmopa, ante nê anewëningä ingante Wængonguï, Nö cæbi bacæbiïmpa, ante godö badönämaï incæcäïmpa, ante ämo ëñëmaïminipa. Edæ, Nämanque waa cæbo ïmopa, ante nê ængö cæcä guiquënë edæ wææntodonte bai inte wæcæcäïmpa. Wæætë, Nämanque wënæ wënæ cæbo ïmopa, ante nê apænecä guiquënë edæ ængö cæte bai inte tocæcäïmpa,” ante Itota apænegacäïmpa.

Wëñænänï inänite gampo cæcadinque Itota waa apænecä

(Mäateo 19.13-15; Mäadoco 10.13-16)

¹⁵ Ayæ ate wadäni, Wëñænänï inänite Itota pönö gampo cæcadinque waa apænecæcäïmpa, ante cædinque tömengä weca guiyänänï inänite ænte pö ænte pö cædäni adinque tömengä miñæ nê godäni guiquënë, Ænte pönämaï iedäni, ante Baa änänï. ¹⁶ Adinque Itota wæætë wëñænänï inänite aa pecä pöñönänï tömengä miñæ nê godäni inänite apænecantapa.

—Wëñænänï inänite botö weca ee amini poncädänïmpa. Iñæmpa mäninänï nänï pönëno bai adobai pönënanï inte edæ Wængonguï Awënë Odeye nempo do quëwënanï inänipa. Ìninque minitö iñömö wëñænänï inänite Baa änämaï iedäni. ¹⁷ Edæ näwangä apænebo ëñëdäni. Wëñængä do pönengä inte Ao angä ingä bai Wængonguï Awënë Odeye ingante do pönëninque nê Ao änänï iñömö tömënanique tömengä nempo guïdinque quëwënanipa. Wadäni guiquënë Wængonguï Awënë Odeye ingante Baa ante pönënämaï inäni guiquënë tömënanï ædö cæte tömengä nempo guïdinque quëwënguïnänï, ante Itota apænegacäïmpa.

Mäincoo nanguï ëacä inte Itota weca ponte apænecampa

(Mäateo 19.16-30; Mäadoco 10.17-31)

¹⁸ Mäniñedë Itota ingante wacä awënë angantapa.

—Awënë nê waa Odömömi apænebi ëñëmoe. Botö æbänö cædinque wænämaï wantæpiyæ quëwëmaïmo.

¹⁹ Äñongante Itota tömengä ingante,

—Wængonguī adocanque nē waa cæcā iñongante bitō botō imote, Nē waa cæbi imipa, āmii. ²⁰ Āninqe Itota godōmenque apænecantapa. Īmaī cæedāni, ante Wængonguī nānō wææ angainō ante bitō tōmēmi edæ do ēñēmipa. “Bitō nānōogængā ināmaī iñongante bitō godō guēa mōnāmaī iē. Wacā ingante godō wænōnāmaī iē. Wacā qui adinqe awēmō ænāmaī iē. Wacā wēnæ wēnæ cæcā atabopa, ante godō babæ wapiticæ ānāmaī iē. Wæmpocā ingante wāānā inante waa adinqe tōmēna inate godō waadete cæe,” ante wææ yewæmongacāimpa, ante bitō edæ do ēñēmipa, angantapa.

²¹ Ante apænecā ēñēninqe māningā awēnē wæætē,

—Botō māninō bitō ānō bai tōmānō ante ēñente cædinque pægaboī ae.

²² Ante apænecā ēñēninqe Itota wæætē,

—Adodeque ayæ ēñente cæquēnēmi imipa, ante āmo ēñē. Ōönædē bitō waēmoncoo ænguinque edæ imæca bitō mānincoo tōmancoo godonte æninqe bitō æninta wæætē ōmæpodāni inte wædāni inānite tōmanta godōmi æncædānimpa. Ayæ edæ botō imote tee empote pōe.

²³ Angā ēñente wædinque tōmengā māincoo nanguī ēadongā inte mānincoo beyænque ante pōnēninqe māningā awēnē iñōmō wæwente bacantapa. ²⁴ Īninqe Itota tōmengā ingante gomō adinqe,

—Wængonguī Awēnē Odeye nempo guiite quēwencæte ante cædinque waodāni ōmæpodāni inte botō miñæ pōnānīpa. Māincoo nanguī ēacā guiquēnē æbānō cæte ōmæpocā inte botō miñæ ponte guiite quēwenguingāā, angantapa. ²⁵ Cāmeyo iñōmō guiyangā ingampa diyæ daagō guiyampite pædæ tacāā. Īninqe cāmeyo pædæ tadāmaī ingā bai nē ēacā iñōmō adobai ingampa. Tōmengā nāmā ayongā ñænængā inongā inte edæ æbānō cæte Wængonguī Awēnē Odeye nempo do wāānē guiite quēwenguingāā.

²⁶ Mānōmainō ante Itota apænecā ēñēninqe nē ēñēnāni wæætē,

—Īñæmpa mānōmaī ī ininqe æcānō wāānē guiite quēwenguingāā.

²⁷ Ante wæyōnānite,

—Waomīni mīni, Ædō cæte cæquīi, ante mīni wædō incæ Wængonguī iñōmō do cæcampa, ante Itota apænecā.

²⁸ Ēñente wædinque Pegodo,

—Awēnē ēñēmi. Mōnitō ēadincoo owæ caate bitō miñæ tee empo pōmōni abīpa.

²⁹ Āñongante Itota tōmēnāni inānite wæætē,

—Mīnitō nāwangā oncodo tao godinqe mīnitō nānōogængā ingante mīnitō tōniñadāni inānite wæmpoda inate wēñænāni inānite emō cæte botō miñæ pōmīnitapa. Īninqe ĩmaī ante nāwangā āmopa. Æcānō Wængonguī Awēnē Odeye beyænque botō miñæ mānōmaī pōna iñōmō, ³⁰ tōmengā iñōmō inguipoga quēwēninqe nānō emō cædincoo adopocoo æninqe ayæ wæætē godōmenque nanguī æncæcāimpa. Ayæ iincayæ ate ōönædē godinqe edæ tōmengā cōwē wantæpiyæ wænāmaī quēwencæcāimpa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa, angacāimpa.

Itota, Wæncæboimpa, ante wæætē adodō ante apænecā

(Māateo 20.17-19; Māadoco 10.32-34)

³¹ Āninqe tōmengā miñæ, Dote, ante nāni gocabo inānite Itota nānēnē ænte māocā goyōnāni ĩmaī ante apænecantapa. “Nōwo iñōmō mōnō edæ Eedotadēē iñōmō æicæimpa. Wængonguī beyæ nē apænegaināni ĩmaīnō ante yewæmōninqe, Nē Waocā iincayæ ate ēñate pæcā adinqe tōmengā ingante æbānō cæquīnāni, ante yewæmongadānimpa. Nōwo mōnō Eedotadēē iñōmō æi pō gongæmō ate edæ māninō dodāni nāni angainō bai edæ do iinque bacæimpa. ³² Botō edæ mānimodō ēñagaīmo iñōmote oodeoidi botō imote ō æninqe wadāni inānite pædæ māo godōnāni ō æninqe tōmēnāni wæætē tawīmæ botonga towæ tånongadinque botō imote badete todinqe piīninqe wīwa anguīnāni inānīpa. ³³ Ayæ æmontaimenca tæi tæi pānāni āmogate wæyōmote botō imote godōmenque wænōnāni wæncæboimpa. Wæætē mēōnaa go adoōnæque iñonte edæ botō do wænimo inte edæ ñāni ōmæmonte wæætē quēwencæboimpa,” angantapa.

³⁴ Tōmengā miñæ nē godāni iñōmō māninō, Tōmengā æbānō bate wæquingāā,

ante adodeque incæ edæ eññämaï in-
gadänimpa. Tömengä nänö apænedö
edæ wê wodonte bai iñonte tömënäni
önömoncaque eññëninge, Æbänö ante
apænecää, ante wii edonque eññënitapa.

*Itota angä ate babetamongä iningä incæ
do waa acampa*

(Mäateo 20.29-34; Mäadoco 10.46-52)

³⁵ Itota mäninö godinque Eedicoo iñömö
obo pöñongä onguïñängä babetamö
inte nê wædongä inte taadö wedeca,
Pönömi æmoe, ante äneconongäimpa.

³⁶ Nanguï inäni cægönäni eññëninge babeta-
mongä iñömö, Quinante cægönänii, ante
wæyongante, ³⁷ Itota Näatadeta quëwëningä
inte edæ ñöwo wodo tebæ gocampa, ante
apænedäni. ³⁸ Eññëninge tömengä iñömö aa
pedinque,

—Itota eññëmi. Bitö Awënë Dabii wodi
pæimi inömi inte botö wædö ante edæ ñöwo
waadete pönö waa cæe.

³⁹ Äñongante täno godäni wæætë tömengä
ingante, Apocænë inguënë anewëë, ante
wææ äñönäni tömengä godömenque nanguï
äninque,

—Awënë Dabii pæimi inömi inte edæ botö
wædö ante pönö waadete waa cæe, ante
wæcä.

⁴⁰ Wædinque Itota næ gongæninge,
Tömengä ingante ænte mämömini pongædäni.
Angä obo ænte mämönäni pöñongante Itota,

⁴¹ —Æbänö ante ämii. Bitö beyæ quinö
cæquimoo.

Äñongante,

—Awënë, wëenë botö emongaï bai cæbi
acæboimpa.

⁴² Angä eññëninge Itota wæætë,

—Wëenë bitö emongaï bai abäwe. Edæ
wede pönëmi inte edæ waa bamömipa.

⁴³ Ante nänö äñedë nê babetamongä
do waa bamöninge Itota miñæ godinque
Wængonguï ingante, Bitö ñäö apäite bai
ëmömi inte edæ waa cæbi æmopa, ante to-
gacäimpa. Mänömaï cæcä adinque tömänäni
adobaï Wængonguï ingante waa adinque,
Bitö ñäö bai emömi inte waa cæbipa, ante
togadänimpa.

19

Itota tönö Taqueo

¹ Itota mänii Eedicoo pöninge tæcæ
wodo tebæ gocä ingantapa. ² Mäniñömö
adocanque Taqueo näni änongå iñömö
tömengä odömäno awënë beyæ nê ænäni
awënë inongä inte nanguï mäincoo eadongä
inongäimpa. ³ Tömengä ñöwo, Itota æcänö
ingää, ante acæte ante ponte ayongä
wadäni nanguï inäni wææ ongönäni ad-
inque, Botö ocäa pönï inömo inte edæ
Itota ingante ædö cæte aquimoo, ante
wæcantapa. ⁴ Adämaï inte wæyongante
wadäni, Itota iinö gämænö pö wodo tebæ
goquingä, ante tededäni eññëninge tömengä
Itota ingante acæte ante pogodo täno gote
awäa ticämödöwäa näni äwäa daëwa æi næ
gongænte a ongongantapa. ⁵ Itota obo
pöninge æmö ayongä Taqueo a ongongä
adinque tömengä ingante,

—Taqueo, quingæ wææe. Ñöwoönæ edæ
pö bitö oncönë eññaquënëmo imopa.

⁶ Angä eññëninge Taqueo quingæ wææ
ti wææninge, Ao, botö oncönë waa
poncæbiimpa, ante watapæ todinge edæ
tömengä oncönë mämongä pongacäimpa.

⁷ Itota mänömaï cæcä adinque wadäni, Æ
nê wiwa cæcä weca Itota quimæ eñnacæ
gocää, ante tömänäni piinte tedegadänimpa.

⁸ Taqueo iñömö edæ tömënäni ayönäni
ængæ gantite adiyæ ongöninge mönö
Awënë ingante,

—Awënë eññëmi. Botö mäincoo
tæcæguedencoo pä cædinque ömæpodäni
inte wæwënäni inänite ñöwo godömo
ænäni ae. Ayæ botö wacä qui ante
babæ äninque ö æmo wæcä ininque
wëenëñedë botö ö ænincoo adopocoo bai
incæ godömenque mempoga go mempoga
godömo æncæcäimpa.

⁹ Ante apænecä eññëninge Itota wadäni
inänite apænedinque,

—Taqueo adobaï Abadäö wodi pæingä
iñongante botö nê æmo inömo inte tömengä
oncönë näni owocabo quëwencædänimpa,
ante ñöwoönæ pontabopa. ¹⁰ Botö
Waobo eññagaïmo iñömö æmo beyænque
quëwencædänimpa, ante cædinque wê wom-
onte bai inäni inänite diqui diqui mincæ
pontabopa, ante Itota apænegacäimpa.

Minata nāni godonte æinta ante odōmongampa

(Māateo 25.14-30)

11 Mānōmaī apæneca ēñēnāni inte tōmēnāni, Itota Eedotadēē obo pongampa, ante adinque, Wængonguī Awēnē Odeye nempo mōnō oo pōnī quēwēnguinque impa, ante pōnente edæ oda cædānitapa. Īnīnque Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæquingāā, ante ēñencædānīmpa, ante ĩmæca quēwēnāni nāni cæīnō ante odōmōnīnque apænecantapa.

12 Īmāinō ante apænecantapa. “Waocā adocanque awēnē odeye pæingā ĩnongā inte, Botō gobæ wabæca gote ĩmæca pancabaa awēnē odeye bate pōmoedāni.

13 Ānīnque tōmēngā ingante nē cædāni diete ganca ĩnāni ĩnānite añete pōnāni ate tōmēngā oodo mīnata nāni āinta wantæpiyæ cæte nāni æinta incæ ænīnque adocanque ingante adotaque pædæ wacā ingante adotaque pædæ godōnīnque tōmānāni ĩnānite godongā adopota adopota ænānīpa. ‘Mīnitō mānīnta ænīnque godonte æī godonte æī cædinque, Yebængæīmpa, ante botō gote pompoga cædāni.’ 14 Ante wadæ gocā adinque tōmēngā nempo quēwēnāni guīquēnē tōmēngā ingante pīinte cædinque pancadāniya ĩnānite ānīnque, Mīnitō tōmēngā mīñæ godīnque awēnēīdi ĩnānite gode ānīnque, Māningā ĩñōmō wīī mōnitō awēnē odeye bacæcāīmpa, ante wææ āmīni ēñencædānīmpa, ante da godōnāni godānitapa,” ante apænedīnque Itota ayæ godōmenque apænecantapa.

15 “Incæte awēnēīdi do ānāni ate awēnē odeye badīnque tōmēngā ōmæ pongantapa. Pōnīnque tōmēngā, Botō beyæ nē cædāni ĩñōmō godonte æī godonte æī cædinque æbānō godōmenque nanguī edæ ænte mānānīi, ante acæte ante cædinque, Botō oodo mīnata nē ænīnāni ĩnānite añete pōedāni, angā. 16 Añete pōnāni ate tōmēngā weca tāno pōningā ĩñōmō, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō oodo mīnata adotaque incæ ōnompō tipæmpoga mānīmpota edæ ñōwo yebænte bapa.’ 17 Ante apæneca ēñēnīnque tōmēngā ingante, ‘Botō ĩmote nē cæbi ĩmi waa cæbi æmopa. Wædænque incæ ænīmi inte bitō ædæmō aate cæbīpa, ante adinque

botō ōnompō tipæmpoga nāni quēwēñōmō quēwēnāni ĩñōnānite bitō nempo pōnōmo ænīnque nē āmi inte aabi æmoe.’ 18 Ante tōmēnāni awēnē angā ate ayængā pōnīnque, ‘Awēnē ēñēmi. Bitō oodo mīnata adotaque incæ ōnompō æmæmpoque mānīmpota ñōwo yebænte bapa.’ 19 Ante apæneca ēñēnīnque tōmēngā ingante adobāi apænedīnque, ‘Ōnompō æmæmpoque nāni quēwēñōmō quēwēnāni ĩñōnānite botō bitō nempo godōmo ænte aabi æmoe,’ angantapa,” ante Itota apænecantapa.

20 Ayæ godōmenque apænedīnque Itota, “Awēnē angā ate tōmāngā guīquēnē pōnīnque, ‘Awēnē ēñēmi, tōmēmi mīnata æe. Botō weocodē ædæmō wīni caadinque wææ aate mantabopa. 21 Ānīnque, Bitō wīī bitō ñōnōnī incæ wacā ñōnōnī incæ ō ænte māmi awædō. Ayæ wīī bitō mīmi pæ incæ wacā mingā pædī incæ tā pebi ĩmīpa, ante pōnente wædinque cætabopa. Bitō tæēmō ĩnōmi ĩmīpa, ante guīñente wædinque botō oodo mīnata botō ænīnta wīni caapote weocodē ædæmō wææ aabo ae.’ 22 Añongante tōmēngā awēnē ĩñōmō, ‘Īñæmpa bitō nē wīwa cæbi ĩmi nāmā bitō tēdedō beyænque bitō ĩmite apænte ancæboīmpa. Botō tæēmō ĩmo inte wīī botō ñōnōnī incæ wacā ñōnōnī incæ ō æmopa. Wīī botō mīmo pædī incæ wacā mingā pædī incæ edæ do tā pebo ĩmopa. Mānōmaī impa, ante bitō dicæ ēñēnāmaī ĩmitawogaa. 23 Do ēñēnīmi inte bitō ēñente edæ cæquēnēmi ĩmitapa tōō. Botō oodo mīnata godonte æinta ænīnque edæ nē godonte ænāni weca baanco weca quīnante wīī guidonte æmitawo. Mānōmaī cæbi bāi botō ocæ ēmænte pōnīnque edæ botō quī do ænīnque wadāni nāni guidōnīnta tōnō edæ do æncædōmoīmpa tōō,’ angampa.”

24 “Ānīnque godongāmæ ongōnāni ĩnānite awēnē apænecantapa. ‘Mīnitō ñōwo ĩngā mīnata nānō næænīnta ō ænīnque edæ mīnata ōnompō tipæmpoga nē næængā ingante pædæ godōmīni æncæcāīmpa.’ 25 Angā ēñēnīnque tōmēnāni, ‘Awēnē ĩñæmpa, ĩngā diete ganca mīnata do māngā apa āmīi.’ 26 Ante wæyōnāni awēnē wæætē, ‘Īñæmpa nē ēadāni ĩnānite tōmānāni ĩnānite godōmenque godonte ingæīmpa. Wæætē

edæ eadāmaī inte ömæpocā ingā guiquenē tömengä nänö eadincoo wædænque pönī i incæte edæ ö ænte dæ ba wæcæcäimpa. Ante apænebo eñēmaīminipa. ²⁷ Ayæ botö imote nē pīināni guiquenē botö imotedö ante apænedinque, Bitö wīi mönitö awenē odeye bacæcäimpa, ante nē Baa änāni guiquenē, tömēnāni inānite botö weca ænte pöningue botö ayömo wænömīni wæncædānimpa, ämopa, awenē angantapa. Māningue ante odömonte apænebopa,” ante Itota apænegacäimpa.

Eedotadēe iñömö Itota pongampa
(Mäteo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Wäo 12.12-19)

²⁸ Māninganca apænedinque Itota Eedotadēe æicæte ante täno gocantapa. ²⁹ Godinque Odibowænquidi nāni anquidi ontacamö goinö Betapaguee nāni quēwēñömö obo pöningue Betānia ganca pöningue Itota tömengä miñæ nē goda mēnaa inate da godöningue, ³⁰ iīmaī angantapa.

—Mānīi nāni quēwēñömö ongö amīna. Tömēñömö go guīte ayöminā bodo wē picængä incæ waocä ingante mongænāmaī iningā inte nāni næingā a ongongä acæmināimpa. Adinque nī cæyænte ænte pöeda. ³¹ Ayæ wacä minatö imīnate, Quīnante nī cæyæmināa, ante wææ angä ininque minatö wæætē, Mönö Awenē nänö ænguēnēnö ante æmönāpa, ante apæneedā, angantapa.

³² Tömengä nänö nē da godöna wadæ gote ayöna Itota nänö ānī bai bodo wē a ongö.

³³ Adinque nī cæyæñöna bodo wē nē eadāni tömēna inate,

—Bodo wē quīmæ nī cæyæwēmīnaa.

³⁴ Wææ añönānite tömēna wæætē,

—Mönö Awenē nänö ænguēnēnö ante æmönāpa.

³⁵ Ante äna eñēningue Ao änāni ininque awæ nā cæyæñömö nī cæyænte bodo ingante töi töi ænte pönatapa. Ayæ ænte pöningue tömēna weocoo yabæcooque æidāmæ wo cæyabædinque äna ate Itota wænömēnæca inö æi tæ contate gocantapa.

³⁶ Bodoga æi tæ contate taadonque goyongä tömengä nänö goquīnö ante waodāni weocoo wæænö bee podöwadānitapa.

³⁷ Odibowænquidi wæænömēmö iñömö

pönömenque pöñongante tömengä miñæ nē godāni godongāmæ nāni poncabo tömānāni iñontobæ nanguī todirque ogæ tededānitapa. Itota bamönengæ nanguī cæcä atamönipa, ante nāni adinö ante pönēningue Wængonguī ingante waa ate apænedānitapa.

³⁸ —Möni quēwenguingue impa, ante, Badogaa, ante tomönipa. Awenē Wængonguī emöwo beyænque pömi ininque bitö todirque edæ Wængonguī bitö imite waa cæcæcäimpa. Öönädē nē quēwengä pönö piyænē cæcänö anguēnē. Æibæ pönī quēwēnongä iñömö nāö bai emongänö anguēnē. ³⁹ Ante nanguī ināni godongāmæ godinque ämotamīni ante bai añönāni pancadāniya Paditeoidi inönāni inte Itota ingante,

—Nē Odömömi eñēmi. Bitö miñæ nē godāni inānite wææ ämi apocænē inānie.

⁴⁰ Añönānite tömengä wæætē,

—Mīnitö imīnite nāwangä ämopa. Waodāni pæ wēenedāni ininque dicacoo incæ botö imote waa ate bai edæ yedæ ämaīnānīpa, ante Itota apænegacäimpa.

⁴¹ Ayæ pönömenque pöningue Eedotadēe gomö adinque Itota māniñömö quēwēnāni inānite ante pönēningue Ca ca wædinque, ⁴² iīmaī angantapa. “Mīnitö iñömö edæ nōwoönæ mīni gänē pönenguingue botö imote edonque pönī adinque Ao ämīni bai waa incædönimpa. Incæte mīnitö, Æbänö cæte gänē pönenguīmöö, ante edæ wē wodonte bai i ininque mīnitö adāmaī imīnīpa. ⁴³ İncayæ ate mīnitö imīnite nē pīināni incæ mīnitö wææ cæinca gäänē pönö tee mongate godāmæ wææ ongönāni adinque mīnitö edæ ædö cæte tao wodii winonguīmīni. ⁴⁴ Botö mīnitö weca pömo incæte mīnitö awincaque adinque, Wængonguī nōwoönæ ponte æncæcäimpa, ante dicæ amīniyaa. Mänömaī beyænque nē pīināni iñömö mīnitö imīnite bæ tadāni tæ go wææñöminite wænönāni wæncæminīpa. Ayæ wēñænāni wææ cæte iñömö quēwēñönānite tömēnāni inānite edæ wænönāni wæncædānimpa. Dica mīni mænongainca incæ bæ tadāni ate dica adocaque incæ wænömēnæca inö ongönāmaī ingäimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængonguī oncō tæiyæ waëmō bacæimpa, ante cæcampa

(Mäateo 21.12-17; Mäadoco 11.15-19; Wäo 2.13-22)

⁴⁵ Ayæ Wængonguī oncō ñænæncönē yabæcönē go guiddinque Itota māniñmō nē godonte æncæte ante nē mänāni inānite da tadongā tao goyōnānite, ⁴⁶ Ayæ tōmēnāni inānite angantapa.

—Wængonguī beyæ iimainō ante yewæmongatimpa. “Waodāni botō oncönē pō guiddinque botō imote apænecædānimpā,” ante Wængonguī angā incæte mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyænque Wængonguī oncō incæ nē awēmō ō ænāni nāni womōincönē bai wentamō bapa tōō.

⁴⁷ Ayæ iimō iñō iimō iñō Wængonguī oncō ñænæncönē yabæcönē go guiddinque Itota odōmonte apænecā ēñēnānitapa. Māniñmō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi guiquēnē, Itota ingante wænonte wido cæcæimpa, ante ancaa cæyōnāni, ⁴⁸ wadāni tōmānāni, Tōmengā æbānō odōmongāā, ante ēñē cōnāni adinque awēnēidi wæætē, Tōmengā ingante mōnō ædō cæte wido cæquī, ante wædinque ñimpo cægadānimpā.

20

Awēnē imipa, ante cæcānō ānāi, ante Itota ingante ānānīpa

(Mäateo 21.23-27; Mäadoco 11.27-33)

¹ Iincayæ ate Itota Wængonguī oncō ñænæncönē yabæcönē go guite waodāni inānite odōmonte apænedinque Wængonguī Awēnē ingantedō ante watapæ apænecā ēñēnānitapa. Apænecā ēñēñōnāni, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni iñōmō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō tōmengā weca ponte ānānitapa. ² Ponte apænedinque,

—Æcānō nē angā inte bitō imite angā cæbii. Bitō imite æcānō, Nē āmi babīpa, āna ēñēnīnque cæbii.

³ Ante āñōnānite Itota,

—Botō wæætē mīnitō imīnite āmo ēñēnte apænemīni ēñēmoedāni. ⁴ Wäo wodi iñōmō quīnante æpænē guidongantawo, ante pōnēmīni. Ōönædē nē owocā angā ēñēnte

cæcantawoo. Waodānique ānāni ēñēnte cæcantawoo. Æbānō ante pōnēmīni. Mīnitō wæætē apænemīni ēñēmoedāni.

⁵ Åñongā tōmēnāni iñōmō nāni caboque tededinque, “Iñæmpa mōnō, Wængonguī ōönædē inō angā Wäo ēñēnte cæcampa, āmō bai Itota wæætē, ‘Quīnante tōmengā ingante pōnēnāmai imīni,’ ante mōnō imonte piincædongāimpā. ⁶ Ayæ wæætē, Waodānique ānāni ēñēnte cægacāimpā, āmo bai godongāmæ ongōnāni iñōmō, Wængonguī beyæ nē apænecā Wäo wodi ingacāimpā, ante nē pōnēnāni inte tōmānāni mōnō imonte dicaca tacadāni wæncædōmōimpā.”

⁷ Ante pōnente wædinque tōmēnāni wæætē Itota ingante, Wa. Æcāmē angā ēñēnīnque Wäo wodi cægacāi, ante ēñēnāmai imōnīpa, ānāni. ⁸ Wædinque Itota wæætē,

—Botō adobai, Æcānō nē angā inte pōnō āna ēñēnīnque botō mānōmai cæboo, ante mīnitō imīnite apænedāmai incæboimpā, angacāimpā.

Nē aadāni inguēnēnāni incæ wīwa cædānīpa, ante

(Mäateo 21.33-44; Mäadoco 12.1-11)

⁹ Ayæ godongāmæ ongōnāni inānite Itota, Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante ēñēncædānīmpā, ante imæca quēwēnāni nāni cæinō ante odōmōnīnque iimāi apænecantapa. “Onguīñægā adocanque yowementacodē minte pæyonte wadāni ōmæ wite aate nē tā pedāni inānite, Botō yowementacodē incæ ōmæ wite aedāni. Aayōmīnite botō, Mīnitō quī, ante pancamonga pōnōmo æncæmīnīmpā, angā Ao ānāni ate nē ēacā iñōmō edæ wantæpiyæ wabæca quēwēncæ gocantapa.

¹⁰ Yowedepo iinque bayedē nē cæcā ingante nē ēacā iñōmō, Bitō yowementacodē nē aadāni weca godinque pancamonga āmi ænīnque botō weca wæætē māmōmi æmoe, angā. Gote pongā adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē nē æncæ pōningā ingante bæi ongonte tæi tæi pānīnque da tadōnāni ōmæpocā inte gocantapa. ¹¹ Ayæ wæætē nē ēacā iñōmō wacā tōmengā ingante nē cæcā ingante angā gote pongā adinque yowementacodē nē

aadāni adobaī tæi tæi pānāni wæyongante, Guingo imonte wæcæcāimpa, ante godō wīwa cædāni wæyongante da tadōnāni ōmæpocā inte gocampa. ¹² Ayæ mēnaa inate da godongā ōmæpoda pōna adinque nē ēacā iñōmō wacā nē cæcā ingante angā gote pōñongante tōmēnāni godō mæ yete wido cædānitapa,” ante odōmōninque Itota godōmenque apænecantapa.

¹³ “Mānōmaī cædānīpa, ante ēñente wædinque yowementacodē nē ēacā iñōmō, ‘Botō iñōmō æbānō cæquēnēmo imoo, ante wædinque, Botō edæ iīmaī cæcæboimpa. Botō wengā onguīñængā botō nē waadecā iñongante da godōmo gocæcāimpa. Tōmēmo wengā da godōmo gocā adinque tōmēnāni wabānō guīñente wædinque ee abainānīpa,’ ante pōnēninque da godongā. ¹⁴ Gote dicæ pongā adinque yowementacodē nē aadāni guiquēnē, ‘Tōmengā ingampa. Wæmpocā māincoo iñi edæ iingā iñōmō nē ænguingā ingampa cæmōō. Mōnō edæ māo wænōmō wængā ate edæ mōnō quī babaimpa.’ ¹⁵ Ånewēninque tōmēnāni tōmengā ingante wææ cæte iñōmō yabæque wido cædinque godōmenque wænōnāni wængantapa.”

Ante Itota, Māninque ante apænebopa, ante tōmēnāni inānite angantapa. “Mānōmaī cædāni adinque yowementacodē nē ēacā iñōmō tōmēnāni inānite æbānō cæquingāā, ante pōnēmīni. ¹⁶ Tōmengā edæ do pōninque nē aaquēnēnāni inānite godō wænōninque wadāni inānite wæætē yowementacodē godongā æninque nē aadāni bacædānīpa.”

Itota mānōmaī angā ēñente wædinque godongāmæ ongōnāni iñōmō,

—Mānōmaī cædāmaī inguēnē ānewēē, ante wædānitapa.

¹⁷ Iñinque Itota tōmēnāni inānite gomō adinque,

—Iñæmpa ēñēnāmaī cæmīni iñōmīnite Wængonguī pānāmaī inguingāā, ante pōnēmīnitawo. Iñinque mīnitō, Iīmaī ante quīnante yewæmongatimpa, ante pōnēmīni.

“Dica ænte adinque, Wēnæ wēnæ inca, ante nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ

gomonga waēmonca inca iñinque tāno nāni ñōnōninca bæbængapa do bacapa,” ante yewæmongadānīpa. ¹⁸ Botō iñōmō mānīī dica waēmonca bai iñōmo inte āmo ēñēninque nē wæcā iñōmō tōmengā iñōmō mānincaā tæ go wææninque tobænte wæte bai botō ōnōwa gāānē ædæ wææncæcāimpa. Wæætē æcānō ingante Wængonguī piinte mānincaca tacacā inaa tōmengā guiquēnē quīēmē bai yaintai bai goquingānō anguēnē, ante pōnēmīniyaa, ante Itota apænegacāimpa.

¹⁹ Ante nē aaquēnēnāni nāni cæinō ante odōmōninque Itota apæncā ēñente wædinque nē odōmōnāni tōnō, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni iñōmō, Iñæmpa mōnō imonte piinte angā awædō, ante pōnēnānitapa. Iñinque tōmēnāni, Mōnō ñōwo pōnī tōmengā ingante bæi ongongæimpa, ante cædānitapa. Incæte tæcæ bæi ongoncæ cædinque, Wadāni piināni wæcæ wæ, ante wædinque ee adānitapa.

Tæiyæ Awēnē nānō āintamō ante ted-edānīpa

(Māateo 22.15-22; Māadoco 12.13-17)

²⁰ Iñinque, Mōnō Itota ingante bæi ongōninque odōmāno gobedōnadodo awēnē nempo godōmō æninque tōmengā wæætē nē angā inte edæ Itota ingante apænte ancæcāimpa, ante ñænænāni incæ tōmengā ingante cōwā adānitapa. Ayæ wadāni inānite āninque, Mīnitō Itota miñæ tee empote gote nōingā ante bai apænedinque wæætē babæ cædāni. Babæ cæmīni beyæ tōmengā adodeque incæ wapiticæ tedecā ēñēninque mīnitō ocæ emænte ponte apænemīni ēñencæmōnīpa, ānāni ēñente godinque ñænænāni nāni ānīnō bai babæ cædānitapa. ²¹ Iñinque ñænænāni nāni nē da godōnīnāni iñōmō Itota weca pōninque,

—Awēnē nē Odōmōmi ēñēmi. Bitō apænedō nō impa, ante do ēñēmōnīpa. Bitō ayōmi mōnō waocabo adoyōmō pōnī imōnīpa, ante adinque bitō tōmāmōni imōnite adoyōmō pōnī cæbi æmōnīpa. Ayæ, Wængonguī taadō ante bitō nō pōnī odōmōmi imīpa, ante ēñēmōnīpa.

²² Iñinque apænebi ēñēmōnīi. Odōmāno gobiedōno beyæ ante tæiyæ awēnē Tetædo

tiguitamö nänö änintamö ante æbänö wææ yewæmonte i, ante eñencæte ante wæmönipa edæ. Godonte edæ waa cæte intawo. Wæætë wënæ wënæ cæte intawo.

²³ Æñönänite Itota iñömö, Tömënäni wënæ wënæ ancæte ante babæ cædänipa, ante do eñente wædinque,

²⁴ –Deënaio tiguitamö odömömini aboedäni. Æcänö awinca bai yewæmonte badonte i. Æcänö emöwo ante yewæmonte ongö, ante edæ apænemini eñëmoedäni.

Æñongante,

–Awënë Tetædo awinca bai yewæmonte badonte impa. Adocä emöwo ante yewæmonte ongö amönipa.

²⁵ Ante apænedäni eñëninque,

–Awënë Tetædo qui i inique edæ Tetædo ingante godongæimpa. Wæætë Awënë Wængongui qui i inique Wængongui ingante godongui i apa anewëminii.

²⁶ Ante Itota tömänäni ayönänite nö apænecä eñente wædinque ñænænäni nani da pönöninäni wæætë, Mönö ædö cæte piinguü, ante guingo imonte wædinque pæ wëenegadänimpa.

Ædö cæte ñäni ömæmonguü, ante wædänipa

(Mäteo 22.23-33; Mäadoco 12.18-27)

²⁷ Tadoteoidi në, Waocä wæninque ñäni ömæmönämaï æmæwo wængampa, ante në anewënäni inte Itota weca pöninque, Mönö änö ante apænebi eñëmaimönipa, änänitapa.

²⁸ –Awënë në Odömömi eñëmi. Mönö beyæ ante Möitee wodi iïmaï ante wææ yewæmongacäimpa. Onguiñængä monte ate wëñæ tapæidämaï inte wængä inique tömengä tönñacä incæ owæmpoingä ingante möninque, Botö tönñacä wodi wënäni wæætë pæcædänimpa, ante tapæicæcäimpa, ante yewæmongacäimpa.

²⁹ Inique wadäni iïmaï cædänitapa, ante apænemöni eñëe. Edæ onompo æmæmpoque go mengäa nani caipæ iñönänite bamoncadengä möninque wëñæ tapæidämaï manguiwëninque edæ nänne wængä. ³⁰ Ate ayæmengä wææ adocä ingante möninque wëñæ tapæidämaï inte nänne wængä. ³¹ Ayæ wææ wacä möninque adobai nänne wængä, ayæ wææ wacä möninque nänne wængä, ayæ wææ

wacä möninque nänne, ayæ wææ wacä möninque nänne, ayæ wææ wacä möninque nänne wængampa. Onompo æmæmpoque go mënäa inäni owæmpoingä ingante möninque edæ wëñæ tapæidämaï inte edæ tömänäni nänne wænäni. ³² Ate onquiyængä tömengä nänne wængä. ³³ Inique, Mönö ñäni ömæmonguionæ, ante mini äönæ iñonte mäningä owæmpoingä iñömö æcänö nännogængä baquingä. Edæ tömengä ingante iñömö edæ tömänäni manguiwengadänimpa.

³⁴ Æñönänite Itota,

–Inguipoga quëwëninque edæ mini waocabo iñömö do möminipa. Wacä ingante do godö ñänömini mongampa.

³⁵ Wæætë, Miinguiyoga bayonte iñäninque eyepæ inte ñäni ömæmonte öönæde æite quëwencædänimpa, ante Wængongui nänö në angainäni iñömö tömänäni mönämäï inique wadäni inänite godö ñänönämäï incædänimpa. ³⁶ Ayæ Wængongui anquedoidi bai inönäni inte tömänäni Wængongui nänö në angainäni iñömö ædö cæte wæætë wænguinäni.

Tömënäni në ñäni ömæmongainäni inönäni inte edæ Wængongui wëñænäni inänipa.

³⁷ Wæætë Möitee wodi incæ ocäñeque bæcoñeque ante nänö yewæmongainta adotaa yewæmöninque, Waodäni dobæ ñäni ömæmonte quëwencædänimpa, ante edonque odömongacäimpa. Tömengä iïmaï ante yewæmongacäimpa. Mönö Awënë inongä iñömö Abadäo Wængongui ingaingä inte ayæ Itæca Wængongui ingaingä inte adocä Aacobo wodi Wængongui ingänö angüenë, ante yewæmongacäimpa.

³⁸ Inäempa Wængongui iñömö në quëwënäni Wængongui inongä inte tömengä në wængainäni Wængongui inämaï ingampa. Wæætë tömengä ayongante do wængainäni incæ tömänäni miinäni quëwënanipa.

³⁹ Ante apæneyongante në odömönäni pancadäniya,

–Awënë në Odömömi eñëmi. Bitö nöingä ante apænebi awædö, ante apænedänitapa.

⁴⁰ Ayæ wadäni tömänäni guñente wædinque godömenque änämaï ingadänimpa.

Codito æcänö Pæingä inongä ingäa, ante (Mäteo 22.41-46; Mäadoco 12.35-37)

⁴¹ Ayæ tōmēnāni inānite Itota,
—Awēnē Dabii wodi Pæingā inongā wææ
Codito ingampa, ante quīnante ānānii, ante
pōnēmīni, angantapa. ⁴² Inæmpa Dabii
wodi incæ tōmengā nānō āmotamīni āintaa
iīmaī ante yewæmongacāimpa.

“Botō Awēnē ingante apænedinque
Awēnē Wængonguī incæ iīmaī ante
apænegacāimpa.

Bitō botō tōmēmæ inō tæ contate a ongōe.

⁴³ Ongōñōmite botō bitō imite nē piīnāni
inānite bæ tate cæbo ate,
bitō önōwa gāänē ongōnāni inānite
piīnā gāwacæbiīmpa,” ante Awēnē
Wængonguī apænegacāimpa.

⁴⁴ Codito nē Awēnē ingampa, ante awēnē
Dabii wodi nānō nē angaingā inongā inte
edæ adocā Codito iñōmō ædō cæte nāēmæ
Awēnē Dabii wodi Pæingā inguingāā.
ante pōnenguēnē ānewēmīnii, ante Itota
angacāimpa.

*Nē wææ odōmōnāni inānite Itota
piīngampa*

*(Māateo 23.1-36; Māadoco 12.38-40;
Odoca 11.37-54)*

⁴⁵ Ayæ tōmānāni ēñēē cōñōnānite
tōmengā miīnæ nē godānique inānite Itota
apænecantapa.

⁴⁶ “Cædāmaī, ante wææ ante nāni
yewæmongainta nē ate odōmōnāni inānite
mīnitō gomō aedāni. Tōmēnāni iñōmō
doyæncōo waēmoncōo wēñate mongænte
todānīpa. Waodāni nāni godonte æiñōmō
cægōñōnānite wadāni pō bee tēninque
tōmēnāni inānite, Nē odōmōmi, bitō imite
waa amōnīpa, ante apænedāni ēñēninque
edæ nē odōmōnāni iñōmō nanguī todānīpa.
Ayæ tōmēnāni odōmōincōnē go guīd-
inque tōmēnāni nāmanque ante pōnēninque
waēmompaa pōni tæ contate todānīpa. Ayæ
ææmæ becæ godinque tōmēnāni, Botō tāno
bete tocæīmpa, ante waēmompaa pōni tæ
contate bete todānīpa. ⁴⁷ Ayæ owæmpōināni
oncō yo mongænte bai cædinque ō æwēnāni
inte nē wææ odōmōnāni iñōmō, Botō
imote waa acædānīmpa, ante cædinque
Wængonguī ingante nōingā apænete bai
cædinque babæ cædinque wantæpiyæ
tededānīpa. Tōmēnāni edæ nāni nanguī
pōni pante wæquinque mānōmaī nāmā
beyænque ante cædānīpa, ante adinque

mīnitō iñōmō ee gomō aedāni,” ante Itota
wææ angacāimpa.

21

*Owæmpoingā incæ, Wængonguī quī, ante
godongampa*

(Māadoco 12.41-44)

¹ Itota Wængonguī oncōnē ongonte gomō
ayongā nē nanguī ēadāni, Wængonguī
quī, ante nāni wēnoncadedē pō daga
daga wēnāni acantapa. ² Ayæ ayongā
onquiyængā owæmpoingā ōmæpocā inte
ōnontamonque mentamonga pō daga
wengā. ³ Adinque Itota iīmaī ante
apænecantapa.

—Nāwangā ante apænebo ēñēedāni.
Wadāni tōmānāni wædænque pōni
godonte bai wīi eyepæ daga wēñōnāni
iīngā owæmpoingā iñōmō ōmæpocā inte
wædongā incæte godōmenque nanguī
godonte bai godongā abopa. ⁴ Tōmēnāni
nanguī ēadāni inōnāni inte, Quēwenguinta
impa, ante cō cædinque tōmēnāni nāni wīi
æiīnetaque ayæ ongōintaque godōnānīpa.
Iīngā ōmæpocā ingā guīquēnē tōmengā
nānō quēwenguinta incæ, Wængonguī
quī bacæīmpa, ante tōmanta edæ daga
wengampa, ante Itota apænegacāimpa.

*Wængonguī oncō ñæncō bæ tate
baccēīmpa, ante*

(Māateo 24.1-2; Māadoco 13.1-2)

⁵ Wēēñēdē Wængonguī oncō ñæncō
mænōninque wadāni dicacōo waēmoncōo
pōni tee bædāni waa ongoncadompa. Ayæ
wacōo waēmoncōo pōni ænte pōninque,
Wængonguī quī impa, ante pædæ godōnāni
ongōnompaa. Nōwo iñōmō Itota miīnæ
nē godāni pancadāniya gomō ayōnāni,
Dicacōo tōnō wadāni waa pōni nāni ænte
pōnoncōo waēmoncōo pōni ongō amōnīpa,
ante tededānītapa. Tedeyōnānite Itota,

⁶ —Mānīncōo mīni acoo incæ iīncayæ
ate tōmanca bæ tadāni wæænca adinque
panguīmæ panguīmæ godinque dica ado-
cāque pōni incæ wænōmēnæca ongōnāmaī
ingæīmpa, ante apænegacāimpa.

*Oo iīnque baccēīmpa, ante æbānō ate
ēñenguī, ante*

(Māateo 24.3-28; Māadoco 13.3-23)

⁷ Mänömaï apænecä eñëninque tömënäni wæætë,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Mänii bitō äninō ante æyedënō iinque baquii, ante eñencæte ante wæmönipa. Ayæ, iïmaï cæbo ate mīnitō, Oo pōni impa, ante eñencæminimpa, ante Wængonguï æbänō mä cæquingää, ante apænebi eñëmönie.

⁸ Äñönäni Itota, “Wapiticæ odömöñönäni mīnitō wæætë, Mönō oda cædāmaï ingæimpa, ante nāmā wææ aedäni. Edæ iïmaï baquï i атакедäni. Wadäni nanguï inäni ponte botō emöwo ante apænedinque, ‘Coditobo imopa,’ ante babæ ante tedequinäni inänipa. Ayæ, ‘Oo pōni impa,’ ante ponte nanguï inäni tedequinäni inänipa. Mänömainō ante ponte tedeyönänite mīnitō wæætë tömënäni miñæ tee empote godāmaï imæwedäni. ⁹ Ayæ, Wabæca awënë tönō pō bee tēninque wæætedō wæætë cædapa, ante tededäni eñencæminimpa. Ayæ, Adobæca quëwēninque incæ awënë ingante wido cæcæte ante ængæ gantidänipa, ante tededäni eñëninque mīnitō iñömō edæ guññenāmaï iedäni. Mänömaï edæ tāno cōwë bacæimpa. Incæte iinque baönæ botō äönæ æiquedō ponguü.”

¹⁰ Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Adobæca quëwēnāni iñönänite wabæca quëwēnāni ponte bee tēninque guëadō guëa cæquänāni inänipa. Adobæca awënë odeye nempo quëwēñönänite wabæca awënë odeye nempo quëwēnāni māmō bee tēninque guëadō guëa cæte wænonte wænguināni inänipa. ¹¹ Ayæ wayömō wayömō goinque nanguï pōni ocæ ocæ cæcæimpa. Ayæ waodäni nāni cæinente wænguinque cænguï incæ tömää capo wængæimpa. Ayæ quingæ nāni wodonte wënæ wënæ inte wæwenguimāmo incæ edæ do pongæimpa. Edæ ancai nāni guññenguimāmo edæ pongæimpa. Öönædë iñömō nāni wo go wo go cæwēnenguimāmo edæ ate bai bacæimpa.”

¹² Ayæ apænedinque Itota, “Mänimāmo nāni guññenguimāmo tömāmāmo ayæ pönāmaï iñonte mīnitō iminite togænte yao ongonte tömënäni odömöincönë ænte go guiddinque apænte äninque mīnitō iminite

māo tee mönecædänimpa. Ayæ botō emöwo beyæ mīnitō iminite tömāmæ awënëidi odeyeidi weca ayæ pancabaa awënëidi gobedönadodoidi weca ænte mādäni gote gongæncæminimpa. ¹³ Mīnitō awënëidi weca godinque gongænte apænemini eñëninque awënëidi incæ, Itota æcänō ingää, ante eñencædänimpa. ¹⁴ Iinque mīnitō iminite awënëidi weca ayæ ænte godāmaï iñedë incæ mīnitō iïmaï ante nāmāneque pönëedäni. Botō awënë weca ongöninque æbänō ante wææ anguimoo, ante edæ wædāmaï incæboimpa, ante piyænë cæedäni. ¹⁵ Iñæmpa botō pönō nō apænebo eñënimini inte mīnitō wæætë adodō ante apænecæminimpa. Mänömainō ante apænemini eñëninque nē piināni guiquënë nō pōni mīni apænedō ante ædō cæte wido cæquänāni. Wæætedō wæætë ædō cæte anguināni. ¹⁶ Mīnitō mæmpoidi incæ mīnitō tönñadäni incæ mīnitō guiddänäni incæ mīnitō æmigoidi incæ, Iingä ingampa, ante godō odömöninque mīnitō iminite wadäni nempo pædæ godönäni ö æncædänimpa. Æninque pancaminiya iminite godömenque wænönäni wænguinini inänipa. ¹⁷ Ayæ, Coditoidi iminipææ, ante tömännäni botō emöwo beyænque mīnitō iminite nanguï piincædänimpa. ¹⁸ Incæte mīnitō baö incæ ocaguï incæ adoguinque incæ æmæwo ewënāmaï ingæimpa. ¹⁹ Iinque mīnitō botō imote piināmaï inte wæntædāmaï inte ee cæmīni iinque botō æmo beyænque quëwencæminimpa.”

²⁰ Ante apænedinque Itota godömenque apænecacäimpa. “Wabæca tontadoidi pöninque Eedotadëe godongämæ wææ ongönäni adinque mīnitō, Bæ tate nāni wido cæquimāmo oo pompa, ante do edæ eñencæminimpa. ²¹ Mänömaï cædäni adinque Oodeabæ quëwëmini iñömō änanquidi do wodii winonte æibæwedäni. Ayæ Eedotadëe quëwëmini iñömō edæ yabæque taobæwedäni. Ayæ yabæque quëwëmini inte Eedotadëe iñömō pō guiddāmaï imæwedäni. ²² Mänñedë edæ Wængonguï nänō panguiönæ incæ Wængonguï beyæ nāni yewæmonte angaiönæ incæ iinque baquinō anguënë. ²³ Mänöönæ iinque bayedë edæ yædëmadä

ināni tönö goömæ nē gänönāni tönö tömēnāni nāni wæquimāmo baquinō anguēnē. Imæca quēwēnāni edæ māniñedē nanguī pōni caate wæquīnāni inānīpa. Idægoidi inānite edæ nanguī pōni piinte cæquīnō anguēnē. ²⁴ Pancadāniya inānite yaēmenca wido tadāni wænguīnāni inānīpa. Ayæ pancadāniya inānite bæi ongonte māo wabæca ænte goquīnāni inānīpa. Wængonguī doyedē apænedinque, Oodeo ināmaī ināni iinque nāni cæpoga cæcædānīpa, angacāīpa. Iinque tömengā nānō angaimpoga iinque baganca oodeoidi ināmaī ināni incæ Eedotadēē iñōmō pōnīnque nanguī cægōnīnque pinā gāwate bai bæ tadāni wæquīmīni imīnīpa, ante apænebo eñēmaimīnīpa,” ante Itota apænegacāīpa.

Waobo eñagaīmo inte botō iīmaī ponte cæcæboīpa, ante

(Māateo 24.29-35, 42-44; Māadoco 13.24-37)

²⁵ Ayæ, “Oo pōni impa, ante edæ eñencæmīnīpa, ante cædinque Wængonguī angā ate nænque tönō apāicā nēmoncoo mā pōni edæ wacoo bai bacæīpa. Inguīpoga guīquēnē ñænængade pōni gāwapæntibæ tadōmengadæ mængonta mængonta cædinque nanguī ä eñente wædinque tömāmæ quēwēnāni edæ, Æbānō cæquīmōō, ante edæ nanguī pōni guīñente wæquīnāni inānīpa. ²⁶ Ayæ waodāni æmō ayōnāni oōnædē tæi ongongaincoo incæ wancæ wancæ cæte bai wapiticæ go ate adinque tömēnāni ancaī guīñente wædinque, Inguīpoga mōnō quēwēñōmō edæ quīēmē bai bacæīpa, ante wædinque iñontobæ nangæ bate wæcædānīpa. ²⁷ Māniñedē edæ botō Waobo nē eñagaīmo inte boguīmancodē pōnīnque tæi pōni piñæmo iinque edæ ñāo apāite bai waēmō emonte wææmo acædānīpa. ²⁸ Iinque mænōmaī tæcæ ba ate wædinque mīnitō ocabo guīni æmencadinque, Badogaa, ānīnque edæ, Oo pōni mōnō abæ tawænte goquīnque impa, ante amæwedāni,” ante Itota apænegacāīpa.

²⁹ Ayæ, Wængonguī Awēnē oo poncæcāīpa, ante æbānō eñenguīi, ante eñencædānīpa, ante Itota imæca quēwēnāni nāni cæinō

ante odōmōnīnque iīmaī apænecantapa. “Iigowæ aedāni. Ayæ quīwæmē incæ tömāwæ aedāni. ³⁰ Oñabo tånā nā boca adinque mīnitō iñōmō, Oñabo nānō bocainepo inte nænque nāwantedæ baquinque bocapa, ante pōnēnīnque edæ do eñēmīnīpa. ³¹ Ayæ adobaī mānīnō botō apænedō bai do edæ ba adinque mīnitō, Wængonguī Awēnē Odeye do odemō pōni ongōnīnque inguīpoga oo poncæcāīpa, ante eñencæmīnīpa,” angacāīpa.

³² Ayæ apænedinque Itota, “Nāwangā amopa. Ñōwomīni mīmīni quēwēnīnque wænte godāmaī iñōmīni edæ mānīnō botō ānīnō bai tömānō edæ do iinque baquinō anguēnē. ³³ Edæ oōnædē ongōñōmō inguīpoga tönō wo ewente bai dæ ba incæte botō angaīnonque guīquēnē dæ badāmaī inte edæ cōwē tæi ongongæīpa,” ante apænecantapa.

³⁴ Ayæ, “Mīnitō iñōmō edæ, Mōnō quingāmē bai wīwa quēwēmō iinque mōnō mīmō omædēmō bate wæcæ wæ, ante nāmā wææ aaedāni. Ti nāmæ bete quidi quidi dowānīnque mīmō omædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ aaedāni. Ayæ, Inguīpoga quēwēmō inte quīēmē beyænque wædinque mīmō omædēmō bacæ wæ, ante nāmā wææ cæedāni. Mīmō omædēmō inte wæyōmonte māniōnæ wīi iñontobæ pō wæcæīpa, ante mīmō omædēmō badāmaī ingæīpa, ante nāmā wææ cæedāni. ³⁵ Iñæmpa waodāni tömānāni inguīpoga tömāmæ quēwēñōnānite edæ iñontobæ ba wæcædānīpa. ³⁶ Iinque woyowotæ itædē cōwē wānō cōnīnque mīnitō Wængonguī ingante cōwē apæneedāni. Mīnitō, Mānīnō iinque ba adinque mōnō eyepæ inte aamō cæte wodi wīnongæīpa, ante Wængonguī ingante apæneedāni. Ayæ, Waocā nē eñagaingā weca mōnō eyepæ gongængæīpa, ante adobaī edæ Wængonguī ingante apæneedāni,” ante Itota angacāīpa.

³⁷ Itota māniñedē Wængonguī oncō ñænæncōnē iīmō iñō iīmō iñō yabæcōnē go guīite odōmonte apænecā eñēnāni ante tömengā wæætē gāwadecæ iñō gāwadecæ iñō tao godinque Odibowænquidi æite owodongāīpa. ³⁸ Ayæ tömengā

Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē ongonte apænecā ēñencæte ante tōmānāni wæætē baānæ iñō pō baānæ iñō pō beē tēnōnānimpa.

22

Itota ingante bæi ongongæimpa, ante cædānipa

(Māateo 26.1-5, 14-16; Māadoco 14.1-2, 10-11; Wäö 11.45-53)

¹ Pāō yedæ æmpoquī ōmæmō ī nāni cænguīōnæ ante oodeoidi, Patowa mōnō wodo pænta gogaīōnæ ææmæ oo pōni bacæimpa, ante cædōnānimpa.

² Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni iñōmō, Itota ingante mōnō wido cæcæimpa, ante cōwē cædōnānimpa. Incæte, Wadāni pīnāni wæcæ wæ, ante guīñente wædinque tōmēnāni māniñedē, Mōnō æbānō cæte awēmō bæi ongongæimpa, ante wægadānimpa.

³ Ayæ Itota miñæ nāni, Dote, ante gocabo iñōnāni Codaa Icadiote nāni ānongā adocā īnongāimpa. Tatāna māniñedē tōmengā pō guicantapa. ⁴ Īninqe nē godōnāni ñænænāni tōnō Wængonguī oncō nē wæwænōnāni awēnēidi iñōmō godongāmæ ongōñōnāni Codaa tōmēnāni weca godinque iīmaī ante apænecantapa. Itota æyōmōnō ongongāā, ante botō æbānō odōmonte pædæ pōnōmo ate ænguīmīni. Angā ēñēninqe tōmēnāni tōmengā tōnō māniñō ante godongāmæ tedegadānimpa.

⁵ Tōmengā, Odōmonte pædæ pōnōmo æncæmīnimpa, ante apæneyongante tōmēnāni nanguī todinque wæætē, Tigu-itamō padatamō pōnōmōni æncæbiimpa, ante apænedāni. ⁶ Ēñēninqe tōmengā Ao antē wadæ godinque, Wadāni adāmaī iñōnānite botō æbānō cæte iīnāni inānite awēmō odōmonte godōmo ænguīnāni, ante cōwā adinque cægacāimpa.

Awēnē Itota pāō tōnō owæta godongā cænte bedānipa

(Māateo 26.17-29; Māadoco 14.12-25; Wäö 13.21-30; 1 Coodintoidi 11.23-26)

⁷ Pāō yedæ æmpoquī ōmæmō ī nāni cænguīōnæ iñonte wodo pænta gogaīōnæ bai ī ininqe Patowa ææmæ bete

cænguīōnæ do iinqe batimpa. Māniñōnæ iñonte oodeoidi cōwē cæningā codotedo ingante wænōninqe, Wængonguī quī, ante godonguēnēnāni inōnānimpa. ⁸ Īninqe Pegodo tōnō Wäö inate da godōninqe Itota iīmaī angantapa.

—Minatō inōnō gote, Patowa ææmæno impa, ante ænōmīna ate mōnō cængæimpa.

⁹ Angā ēñēninqe tōmēna,

—Æcōnēnō go guiite æænonguīmōna, āmii.

¹⁰ Āñōnate tōmengā wæætē,

—Waa aeda. Minatō māniñ nāni quēwēñōmō go guiyōmīna onguīñængā incæ cadabodē æpæ iyænte næænte gocā adinque tōmengā ingante edæ tee empote goeda. Tee empo goyōmīna tōmengā oncōnē go guicā adinque, ¹¹ minatō wæætē oncō nē ēacā ingante iīmaī ante āeda. “Mōnō Awēnē nē Odōmongā incæ bitō imite iīmaī angampa. Bitō æcōnēnō āmi guidinqe botō nē ēmiñænāni tōnō Patowa ææmæ ante cænguīmōni, angampa,” ante apæneeda. ¹² Mānōmaīnō ante apænemīna ēñēninqe nē oncō ēacā iñōmō æmongapaa māi goyōmīnate oncō ñænæncō awæmpaa do nānō cōnōincō odōmongā adinque minatō mānincōnē tōmāā eyepæ cæcæmīnaimpa, ante Itota da godongā godatapa.

¹³ Mānōmaī angā godinque apæneyōna, Itota nānō ānō bai adobai tōmāā batimpa, ante adinque tōmengā nānō nē ēmiñæna, Patowa ææmæno impa, ante cædatapa.

¹⁴ Īninqe ææmæno nāni cæñedē iinqe bayonte Itota awæmpaa gānē pō tæ contayongā tōmengā nānō nē da godōnīnāni godongāmæ pō tæ contadāni. ¹⁵ Adinque Itota tōmēnāni inānite apænecantapa.

—Botō iñōmō caate wæte wænāmaī iñedē mīnitō tōnō godongāmæ Patowa ante cænte tocæimpa, ante cæinente nanguī wætabopa.

¹⁶ Apænebo ēñēdāni. Botō Wængonguī Awēnē inōmo inte Awēnē Odeye badinque māniñedē ate waodāni inānite æmæwo pōni ata cæpocæboimpa. Māninganca botō ata cæpoganca botō ñōwo, Wængonguī Awēnē dodāni inānite ata cæpodinque wodo pænta gogacāimpa, ante Patowa ææmæno ñōwo iinqe cæncæ cæbopa. ¹⁷ Āninqe ayæ Itota bequīmæ owætaca bæi ongonte

æninque Wængongui ingante waa ate apænedinque tõmënäni inänite angantapa.

—Minitö owæta iinta æninque godongämæ beedäni. ¹⁸ Ämo ëñëedäni. Yowepæ ñowo bedinque botö Wængongui Awënë inömo inte Awënë Odeye botö baganca edæ ñowo æmæwo bebopa.

¹⁹ Ante apænedinque Itota pöö æninque Wængongui ingante waa ate pönente apænedinque pä æninque pædæ godöninque apænecantapa.

—Ii pöö botö baö bai impa. Botö, Minitö quëwencæminimpa, ante botö baö godonte bai cædinque wæncæboimpa. Botö pä ænte pædæ pönömo bai minitö iincayæ ate botö imote ante pönëninque adobai cæte wacä ingä wacä ingä pædæ godonte cæedäni, angantapa. ²⁰ Mänömaï angä iinque cænäni ate owæta adobai ænte apænedinque tõmengä,

—Botö wepæ iimæ bai impa. Wængongui do apænedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini iinque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. Ñowo adobai botö wepæ minitö beyæ pædæ godömo ate minitö Ao ante æmini iinque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa. ²¹ Incæte botö imote në pönö odömonte pædæ godonguingä iñömö botö önompo gäänë cænguimpaa adoyömö ongö aedäni. ²² Wængongui do nänö angainö bai botö në Waobo ëñagaïmo inte wænte gocæboimpa. Näwangä impa. Incæte botö imote në pönö odömonte pædæ godonguingä iñömö edæ tõmengä nänö nanguï wæwenguinque edæ mänömaï cæcä ingampa töö.

²³ Ante Itota apæneyongä tõmënäni nani caboque tædedinque edæ, Æcänö ingante ante apænecää, ante wædänitapa.

*Æcänö yæcado ongonguingää, ante ted-
edänipa*

²⁴ Ayæ adobai, Mönö cabo iñömönte æcänö ñænængä inte edæ yæcado ongönte bai në angä baquingää, ante wædinque tõmënäni wæætedö wææte äninque nanguï tedewënäni. ²⁵ Adinque Itota tõmënäni inänite, “Idægoidi inämaï inäni awënëidi iñömö tõmënäni nempo quëwënäni inänite,

Botö ämo ëñente cæedäni, ante nanguï piinte änewënäni. Incæte në piinte änewënäni iñönänite tõmënäni nempo quëwënäni wææte, Mönitö awënëidi në Pönö Cædäni inänipa, ante babæ ante pemöwënäni. ²⁶ Wææte minitö guiquënë inguipoga awënëidi nani cæi bai cædämaï iedäni. Mini cabo incæ në yæcado ongongä inte yæmiñængä bai baquënegä ingampa. Ayæ në angä inongä inte wacä beyæ në cæcä bai baquënegä ingampa. ²⁷ Æbänö ante pönëminii. Æcänö ingante, Awënë bai ingampa, ante nanguï waa adänii. Në cænguimpaa gäänë tæ contate cængä ingante waa adänitawo. Wææte awënë beyæ ante ænte mämö pönongä ingante waa adänitawo. Iñæmpa në contacä ingante näwangä waa adänipa. Incæte botö iñömö önomoque bai cædömo inte minitö weca pöninque në ænte mämö pönongä bai inte në pönö cædömo imopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁸ Ayæ apænedinque, “Botö caate wæwëñömöte minitö iñömö botö tönö godongämæ iñacabo cædimini iminipa. ²⁹ Iinque botö Mæmpo botö imote, Awënë Odeye bacæbiimpa, ante nänö pönö cægai bai botö wææte, Botö tönö iñacabo cædimini inömini inte minitö awënë odeyeidi adobai bacæminimpa, ante pönö cæcæboimpa. ³⁰ Ayæ, Botö në Awënë Odeye bayömöte minitö botö awæmpaa gäänë tæ contadinque godongämæ edæ cænte becæminimpa, ämopa. Ayæ idægoidi önompo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite minitö awënë tæ containpaa tæ contadinque tõmënäni inänite në apænte ämini bacæminimpa,” ante tõmengä miñæ në godäni inänite Itota apænegacäimpa.

*Pegodo incæ, Dicæ abogaa, ante angu-
ingä ingampa, ante*

*(Mäate 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Wäö
13.36-38)*

³¹ Itota ayæ,

—Timönö, ëñëmi. Timönö, bitö imite ämopa. Waocä tõmëmö ænte wancæ wancæ cæcä ontapo wææ bai minitö iminite Tatäna incæ bæi ongönte wænæ wænæ cæcæte ante angampa. ³² Wææte, Bitö wede pönëninque nangæ badämaï incæbiimpa, ante botö do edæ Wængongui ingante

apænetabopa. Īninqe bitō iñōmō edæ ĩncayæ ate botō gāmænō ocæ ěmænte ponguimi ĩmipa. Pōninqe, Bitō tōniñadāni wæætē tæi piñænāni bacædānimpa, ante tōmēnāni ĩnānite godō tōō æmænte bai cæe.

³³ Ante apæneca ēñēninqe Timōnō wæætē,

—Awēnē ēñēmi. Bitō ĩmite tee mōnedāni ĩninqe botō do bitō tōnō go guibaīmopa. Bitō ĩmite wænōnāni wæmi ĩninqe edæ botō bitō tōnō do wæmaīmopa.

³⁴ Ante apæneca ēñēninqe Itota angantapa.

—Pegodo, bitō ĩmite āmo ēñē. Tawadiya ñōwoñæ ayæ pedāmaī iñonte bitō botō ĩmotedō apænedinque, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi ĩmipa, ante Itota apænegacāimpa.

Botō caate wæquimāmo oo baccāimpa, angampa

³⁵ Ayæ wæætē tōmēnāni ĩnānite, —Botō wēēñēdē mīnitō ĩmīnite da godōninqe, Godonte æinta da wente ænguincadedē ænāmaī inte goedāni, antabopa. Māincoo da wente ænguī næænāmaī inte awæncata næænāmaī inte goedāni, ante botō da godōmo godinque mīnitō ænguēnēmīni inte wæmīnitawo.

Āñongante,

—Ænguēnente wædāmaī intamōnipa, ānānitapa.

³⁶ Itota wæætē tōmēnāni ĩnānite,

—Ñōwo iñōmō æcānō godonte æinta da wente ænguincade māna tōmengā mānincade næænte gocæcāimpa. Ayæ māincoo da wente ænguī adobai næænte gocæcāimpa. Ayæ yaēmē mānāmaī ingā inte weocoo yacoo nē māningā wacā ingante godonte æninqe wæætē yaēmē godonte æncæcāimpa. ³⁷ Īmaī ante dodāni nāni yewæmongainō bai botō ĩmote cæcædānimpa. “Nē ēñēnāmaī nāni cæcabo iñōnānite tōmengā adocā ĩnongā ingampa, ante ānānitapa,” ante yewæmongatimpa. Mānōmaī impa, ante pōnēninqe botō ĩmaī āmopa. Botō ĩmote æbānō cæquīnānīi, ante nāni yewæmongainō bai botō ĩmote tōmānō ĩninqe cæquīnō anguēnē. Botō ĩmote ante nāni yewæmongainō bai cædinque ñōwo iñōmō edæ eyepæ ba aedāni.

³⁸ Ante apæneyongante tōmēnāni,

—Awēnē, yaēmē mēa mæ ongō ae.

Ānānitapa. Tōmengā wæætē,

—Idæwaa, angacāimpa.

Guetēmānī iñōmō Itota Wængonguī ingante apæneca

(Māateo 26.36-46; Māadoco 14.32-42)

³⁹ ĩninqe apænedinque Itota wadæ godinque cōwē nānō æidō bai æidinque Odi-bowænquidi go æiyongante tōmengā miñæ nē godāni tee empo æigadānimpa. ⁴⁰ Āi cōwē nānō æi ongōñōmo pōninqe tōmēnāni ĩnānite,

—Mīnitō ñōwo Wængonguī ingante nāmā beyænque apænedinque, Mōnitō wīi wēnæ wēnæ cæinēmōni bacæmōnimpa, ante apæneedāni.

⁴¹ Āninqe Itota wadæ godinque dica mōnō wido cæganca māninganca godinque da guicapodinque Wængonguī ingante apænecantapa. ⁴² Apænedinque, “Mæmpo ēñēmi. Bitō Ao āninqe edæ tī nā wænguimæ bai ō ænte bai cædinque botō ĩmote edæ, Wænāmaī incæbiimpa, āmi ĩninqe botō edæ waa tobaīmopa. Incæte botō ānōnō bai wīi cædinque wæætē tōmēmi ānōnō bai cæe, āmopa.”

⁴³ Ante apæneyongā Wængonguī ōōnædē nānō da pōnōningā anquedo Itota weca ponte a ongōninqe, Tæi piñænte entawencæbiimpa, ante cædinque pōnō tōō æmænte bai cæcantapa. ⁴⁴ Incæte Itota iñōmō edæ nanguī wæwente badinque Wængonguī ingante ancaa apæneca ĩninqe edæ tōmengā owæmæ wepæ gowete bai tadinque onguipoiya petæ petæ wææntapa.

⁴⁵ Ayæ ĩninqe apænedinque tōmengā ængæ gantite godinque tōmengā miñæ nē pōnīnāni weca ponte ayongā tōmēnāni nanguī wæwente wædinque mō ñōnāni.

⁴⁶ Adinque edæ tōmengā tōmēnāni ĩnānite,

—Īñæmpa mōwo mōmīnīi. Edæ ængæ gantidinque, Wēnæ wēnæ cæinente badāmaī incæmōnimpa, ante Wængonguī ingante apæneedāni, angacāimpa.

Itota ingante bæi ongonte ænte godānipa

(Māateo 26.47-56; Māadoco 14.43-50; Wāō 18.2-11)

⁴⁷ Ante tæcæ apæneyongā nanguī ĩnāni iñontobæ ponte a ongōnānitapa. Itota miñæ

nāni, Dote, ante gocabo ïningä incæ Codaa ïñömö täno beyænte pöninge Itota ingante waa cæte bai queë bemoncæte ante pongä.

⁴⁸ Adinque Itota tömengä ingante,

—Codaa ïñæmpa, botö Waobo ëñagaïmo ïñömote bitö, ïngä ingampa, ante queë bemöninge odömote pædæ godömi ænguïnānii, angantapa.

⁴⁹ Mänömaï cæcæ cædänipa, ante adinque tömengä miñæ nê godäni guiqüenê,

—Awënê, yaëmenca godö tao cæquïmöni ämii, änānitapa.

⁵⁰ Wængonguï qui, ante nê godongä ñænængä pöni ïnogä ingante nê cæcä ïñömö mäniñömö ponte a ongongä adinque Itota miñæ nê pöningä adocanque wæætê yaëmê æninqe mäningä önömonca tömëmonca ïnö wangö tamoncacä wæcantapa. ⁵¹ Adinque Itota wæætê,

—Idæwaa, äninque gampo cæmoncacä waa bamoncagacäimpa. ⁵² Ayæ, Wængonguï qui, ante nê godönāni ñænænāni incæ Wængonguï oncö ñænæncö ante nê wææ wänönāni incæ nê aadāni nāni Picæncabo incæ tömengä ingante æncæte ante nê pönināni ïñönānite Itota tömënāni ïnānite, Botö miñæ nê godäni tönö botö dicæ awënê ingante wido cæcæte ante cæbogaa. Incæte mīnitö, Nê wido cæcä ingampa, ante bai cæmīni awædö. Edæ canta teëmenca mīni badöinca tönö yaëmê næænte botö weca pöminii. ⁵³ ïñæmpa botö æpogadö Wængonguï oncö ñænæncönê ïimö ïñö ïimö ïñö yabæcönê go guiddinque mīnitö weca a ongöñömote mīnitö wæætê bæi ongoncæte ante pædæ gopodāmaï ïmīnitapa. Edæ ñöwo wëmö mæ māmote bai ïñonte edæ mīni nê wënæ wënæ cæyedê impa, ante apænegacäimpa töö.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(*Mäateo 26.57-58, 69-75; Mäadoco 14.53-54, 66-72; Wäö 18.12-18, 25-27*)

⁵⁴ ïninqe Itota ingante bæi ongonte ænte mäo, Wængonguï qui, ante nê godongä ñænængä pöni ïnogä weca ænte godänitapa. Gobæ godäni ïninqe Pegodo ïñömö ayæ ayæ gocantapa. ⁵⁵ Ñænæ oncö yacömoyæ ïñömö wææ wänönāni gonga tänonte godāmæ pö tæ contadāni adinque Pegodo tömënāni weca pö tæ contacä.

⁵⁶ Adinque nê cæcä onquiyængä tömengä gongapamö ongongä adinque tömengä ingante cöwä adinque,

—Ïngä adobai mäningä miñæ tee empo gocä ingantapa.

⁵⁷ Äñongante Pegodo,

—Onquiyæmi ëñëmi. Botö mäningä ingante dicæ abogaa, angantapa.

⁵⁸ Ayæ wantæ ate wacä pöninge Pegodo ingante waa adinque,

—Bitö adobai tömengä miñæ nê gobi ïmitapa töö.

Ante apænecä ëñëninque,

—Onguïñæmi ëñëmi. Botö dicæ tömengä miñæ gobogaa. Edæ wabo ïmopa.

⁵⁹ Ayæ wacä adobai wantæ wantæ adoque ooda go ate äninque,

Ïngä ïñömö Itota miñæ nê godingä ingampa. Näwangä impa. Gadideabæ quëwëningä inte edæ pongä aedāni.

⁶⁰ Angä ëñëninque Pegodo,

—Onguïñæmi, quiëmê bai apænebipa, ante botö ëñënāmaï ïmopa.

Ante tæcæ mënea äñongante tawadiya ïñontobæ aa aa pecantapa. ⁶¹ Itota incæ tömengä gämænö dadi ëmænte pömö acä adinque Pegodo ïñontobæ, Æ, äninque, “Tawadiya ñöwoönæ pedāmaï ïñonte bitö botö ïmotedö ante wadö ate apænedinque, Dicæ abogaa, ante tededinque mempoga go adopoque anguïmi ïmipa,” ante Itota wëenëñedê apænecä ëñentabopa. ⁶² Ñöwo nänö pequinque do pecampa, ante pönente wædinque Pegodo oncodo tao godinque Ca ca wægacäimpa.

Itota ingante badete todinque cædänipa
(*Mäateo 26.67-68; Mäadoco 14.65*)

⁶³ Itota ingante nê wææ wänönāni ïñömö tömengä ingante mäniñedê badete todinque edæ tæi tæi pänānitapa. ⁶⁴ Ayæ tömengä awinca wīni cæmöninqe tömënāni,

—Æcänö bitö ïmite tæi tæi pānaa, ante Wængonguï apænecä ëñente ate apænebi ëñëmönie.

⁶⁵ Ante badete todinque quiëmê bai ante godö babæ änewënānitapa.

Nê apænte änāni weca Itota ongongampa
(*Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Wäö 18.19-24*)

⁶⁶ Nāo bayedē, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni iñōmō idægoidi inānite nē aadāni nāni Picæncabo inōnāni inte edæ godongāmæ go bee tēninque tōmēnāni nāni apænte anguimpaa gāānē ongōñōnāni Itota ingante tōmēnāni weca tōō æmænte ænte māo gōnōnāni gongængantapa.

⁶⁷ Tōmengā ingante nē apænte ānāni iñōmō,

—Apænebi eñēmōnie, āninque, Bitō mōnitō Codito inōmi imitawoo.

Åñōnānite Itota wæætē,

—Botō apænebo ininque mīnitō wæætē eñēnāmaī imāimīnīpa. ⁶⁸ Ayæ wæætē botō eñencæte ante āmo ininque mīnitō wæætē botō imote apænedāmaī imāimīnīpa.

⁶⁹ Incæte āmo eñēdāni. Botō iñōmō nē Waobo eñagaīmo inte iincayæ ate Wængonguī nē tæi Piñængā tōmēmæ inō tæ contate ongoncæboimpa.

⁷⁰ Ante apæncā eñēninque tōmānāni,

—Iñæmpa, bitō Wængonguī Wēmi imitawoo.

Åñōnānite,

—Botō mānimodō imopa. Tōmēmīni edæ mānōmaī āninque edæ nō apænemīnīpa.

⁷¹ Ante apæncā eñēninque,

—Idæwaa. Tōmengā nāmā incæ edæ, Wængonguī Wēmo imopa, ante wēnæ wēnæ apæncā do eñentamōmpa. Ininque mōnō ñōwo edæ, Wadāni, Itota wēnæ wēnæ cæcampa, ante apæncædānīmpa, ante quīnante godōmenque diqui diqui minguiī, ante wægādānīmpa.

23

Pidato weca gote Itota ongongampa

(*Māateo 27.1-2, 11-14; Māadoco 15.1-5; Wāō 18.28-38*)

¹ Ininque māniñōmō ongōnāni tōmānāni godongāmæ ængæ gantidīnque Itota ingante awēnē Pidato weca ænte gogādānīmpa. ² Godīnque tōmēnāni, Itota iīmaī nē wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante pīinīnque,

—Mōnitō cōwā ayōmōni iingā iñōmō wapiticæ odōmonte apæncā eñēninque mōnitō omæ quēwēnāni oda cæte eñēnāmaī cædāni wæmōnīpa. Edæ odōmāno awēnē Tetædo nānō ānīnta godōnāmaī iedāni, ante

tōmengā wææ angampa. Ayæ tōmengā, Botō iñōmō Awēnē Odeye Coditobo inōmo imopa, ante nāmā ante angampa tōō.

³ Ante godō pīināni eñēninque Pidato iñōmō Itota ingante,

—Bitō oodeoidi Awēnē Odeyebi imitawoo.

Åñongante Itota wæætē,

—Bitō tōmēmi ānō bai botō mānimodō imopa, angantapa. ⁴ Ininque nē godōnāni ñænænāni tōnō wadāni godongāmæ ongōñōnānite Pidato wæætē,

—Botō ayōmote iingā dicæ eñēnāmaī cæte wentamō mongængā abogaa, angantapa.

⁵ Ante Pidato apæncā incæte tōmēnāni godōmenque āninque,

—Iñæmpa tōmengā Gadideabæ tāno odōmōninque ñōwo iñōmō ganca pōninque Oodeabæ tōmāo godīnque odōmonte apæncā eñēninque waodāni edæ pīinte badāni apa cæbii, ānānitapa.

Edode weca Itota gote ongongampa

⁶ Mānōmaīnō ānāni eñēnte wædinque Pidato wæætē, iingā iñōmō nāwangā Gadideabæ quēwēningā inte pongantawoo.

⁷ Åñongante, Māningānō ingampa, ante apænedāni eñēninque tōmengā, Gadideabæ nē quēwēningā inte tōmengā awēnē Edode nānō nē enempodongā ingampa, ante tæcæ eñengantapa. Ayæ, Edode ñōwo Eedotadēē ponte quēwengampa, ante do eñēningā inte Itota ingante Edode weca

Pidato da godongā gocantapa. ⁸ Doyedē iñōmō wadāni, Itota æbānō cæcāā, ante tededāni eñēninque Edode, Itota botō weca pōninque wabānō bamōnengæ pōni cæcā abaīmopa, ante pōnēninque tōmengā ingante wantæpiyæ aīnengā inongāimpa. Ininque Itota ingante ñōwo adīnque Edode nanguī togacāimpa. ⁹ Ininque,

Apænebi eñēmoe, āmi eñēmoe, ante Edode wæætē wæætē āñongante Itota iñōmō edæ pæ wēēnete apænedāmaī ingacāimpa.

¹⁰ Edode weca adoyōmō ongōninque nē godōnāni ñænænāni tōnō nē odōmōnāni guiquēnē ænguī badīnque, Itota wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante nanguī pīinte angādānīmpa. ¹¹ Ayæ Edode tōnō tōmengā tontadoidi tōnō Itota ingante pīinīnque, Waa cæte bai cæcantedō abi,

ante badete todänitapa. Önonque badete tocæte ante tömënäni waëmö pönï weocoo daga wëñadinque tömengä ingante adodö Pidato weca da godönäni gogacäimpa. ¹² Ìninqe do näna guëadö guëa piincaya ìnina inte edæ Edode tönö Pidato mänïönæ edæ guëa piyænë cæte näna æmigocaya bagadaimpa.

Itota wæncæcäimpa, änänipa
(*Mäateo 27.15-26; Mäadoco 15.6-15; Wäo 18.39-19.16*)

¹³ Pidato ìñömö në godönäni ñænænäni tönö awënëidi tönö önönänique ìnänite äñecä pönäni ate tömengä, ¹⁴ tömänäni ìnänite äninque,

—Ìngä ingante botö weca ænte pöninque mïnitö, Tömengä wapiticæ odömönte apænecä ëñëninque wadäni oda cædinque ëñënamäi cædänipa, ante pïimïnipa. Incæte mïnitö edonque ayöminite botö, Itota æbänö cæcää, ante ëñencæte ante cöwä ayömo edæ tömengä wënæ wënæ nänö cædö ante mïni anewënö ante edæ dæ ä abopa. ¹⁵ Ayæ Edode adobai tömengä ingante apænte äninque wënæ wënæ nänö cædinö ante adämaï inte wædinque adodö botö weca da pönongä ponte a ongongä aedäni. Edæ, Tömengä nänö wænguinque, ante nänö cædinö edæ dæ ä apa anewëminii. ¹⁶ Ìninqe botö önonque tæi tæi päninque ñimpo cæbo gocæcäimpa, ante Pidato angantapa. ¹⁷ Wadepo ìñö wadepo ìñö tömënäni ææmæ nänï cæyedë, Në tee mönete ongongä adocanque gocæcäimpa, ante cöwë godö ñimpo cæquënegä ìngongä inte awënë Pidato ñöwo mänömainö ante cæcantapa. ¹⁸ Mänömainö angä ëñëninque tömänäni adoyömö ogæ tededinque,

—Itota ingante wido cædinque Badabato ingante wæætë pönö ñimpo cæbi æmönïe, änänitapa.

¹⁹ Badabato guiquënë tömënäni nänï quëwëñömö awënë ingante wido cæcæte ante cædinque godömenque waocä ingante wænöningä inte edæ ñöwo tee mönete ongönongäimpa. ²⁰ Pidato ìñömö, Itota ingante æbänö cæte ñimpo cæbo goquingä, ante wædinque tömënäni ìnänite wæætë aa aa peyongante, ²¹ Oodeoidi wæætë,

—Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönönte wænönäni wængæe töö, ante wæætë wæætë adodö äninque Yæ änänitapa.

²² Quimæ anewëminii, ante do mem-poga äningä inte Pidato ñöwo mem-poga go adopoque ängongä inte,

—Quinö wënæ wënæ cæcantawogaa, angantapa. Ìñæmpa, Quinö wënæ wënæ cæcantawo, ante cöwä ayömo edæ dæ ampa. Ìninqe botö ämo ate edæ tömengä ingante tæi tæi päninque ñimpo cædäni gocæcäimpa, ämopa, angantapa.

²³ Incæte awënëidi tönö wadäni godömenque Yæ äninque, Awæ ñænquedimæ ämi cæte gönönte wænönäni wæncæcäimpa, ante, Cöwë wænongæimpa, ante ancaa aa pedänitapa. Ìninqe tömënäni nänï Yæ yæ änö beyænque Pidato ñimpo cæcantapa. ²⁴ Ìninqe ancaa wææ änäni ëñente wædinque tömengä, Tömënäni nänï änö bai godö cæcæboimpa, ante nämäneque pönengantapa. ²⁵ Mänïñedë Badabato në, Awënë ingante wido cæcæimpa, ante cædinque në wænöningä inte ayæ tee mönete ongönongäimpa. Pidato ñöwo, Ìngä guiquënë oodeoidi nänï në äningä ingampa, ante godö ñimpo cæcantapa. Itota ingante wæætë, Oodeoidi nänï änö bai cæcæimpa, ante cædinque Itota ingante wæætë tontadoidi nempo pædæ godongä ænte godänitapa.

Itota ingante awäa timpodäni wængampa
(*Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32; Wäo 19.17-27*)

²⁶ Itota ingante ænte goyönäni Tidënebæ në quëwengä Timönö wayömö gote pöninque eyepæ pönï mämö bee tengantapa. Tömengä ingante adinque bæi ongöninque tömënäni, Ñænquedimæ möni cædiwæ Itota miñæ ænte goe, äninque ñö cædancapænäni næænte gocantapa.

²⁷ Goyongante Itota miñæ nanguï ìnänï godänitapa. Onquiyænäni incæ Yæ yæ ante wo ca wo ca wædinque tee empote godänitapa. ²⁸ Ìninqe Itota dadi ëmænte adinque tömënäni ìnänite,

—Onquiyæmïni, Eedotadëe quëwëminii inte mïnitö botö beyæ ante wädämaï ìedäni. Wæætë tömëminii nämä beyænque ante

wæedāni. Ayæ mīnitō wēñænāni beyæ ante pōnente wæedāni, āmopa. ²⁹ Īncayæ ate mīnitō caate wædinque īmaī ante wæquīmīni īmīnīpa. “Wēñæ nē mǎnāmaī ingā īñōmō edæ tōmengā nānō waa to-quinque. Goömæ nē gānōnāmaī ingā īñōmō edæ tōmengā nānō toquinque impa,” ante wæquīmīni īmīnīpa. ³⁰ Mǎniñedē edæ, “Wadāni īmaī ante wæcædānimpa. Onquiyabo onguipo æmæwo cabæñō goyæ guimōnie. Ānanquidi wææ mōnitonga capo ñongæñō wē womonte bamōnie, ante wæcædānimpa,” ante dodāni nāni yewæmongainō baī edæ bacæimpa. ³¹ Edæ awæ mīiwæ īñonte gonga wædænque wo cædāni baī ñōwo īñōmō wadāni wīi nanguī wēnæ wēnæ cædānīpa. Wæætē awæ amīmō bay-onte tī wodōnoyōnāni dobæ wo bæco baī wadāni īncayæ ate quingāmē baī cæquināni īnānīpa, ante Itota mǎnīnō godinque apænegacāimpa.

³² Ayæ, Māo wængongæimpa, ante nē ænte godāni īñōmō mēnaa nē wēnæ wēnæ cædīna īnate tōmengā tōnō godongāmæ ænte gogadānimpa. ³³ Ocataīnō, nāni āñōmō ænte pōninque awæ ñænquedīmæ nāni badōñiwāa Itota ingante tōō godonte timpodinque wææ tīwadinque ængæ gantidēnānitapa. Ængæ gantidēnāni ate wægōñongā tōmēnāni nē wēnæ wēnæ cædīna īnate adobaī Itota tōmēmæ īnō adocanque tōmengā dipæmæ īnō adocanque timpote gōnōnāni gongænatapa. ³⁴ Mǎnōmaī cædāni adinque Itota,

—Mæmpo ēñēmi. Tōmēnāni ēñēnāmaī īnāni īnte īmaī cædānīpa cæbīi. Wēnæ wēnæ nāni cæīnō ante bitō wæætē edæ ñimpo cæbi quēwencædānimpa āmopa, angacāimpa.

Mǎniñedē tōmengā weocoo īnī ante, Æcānō quīnca nō ta adinque tōmengā badīncoo æncæcāimpa, ante tōmēnāni wæntodōninque adocooque adocooque ænānitapa. ³⁵ Wadāni, Æbānō cæquingāā, ante acæte ante godongāmæ a ongōnānitapa. Awēnēidi incæ tōmengā ingante ante badete todinque,

—Tōmengā, Quēwencædānimpa, ante wadāni īnānite ængā quēwēnānitawo.

Ayæ Wængonguī īñōmō, Codito ingampa, āninque tōmengā ingante ængantawo. Īninque tōmengā Wængonguī nānō nē ængaingā īnongā īnte edæ nāmā aamō cæte quēwencæcāimpa, ante badete to-gadānimpa.

³⁶ Tontadoidi guiquēnē obo pōninque tōmengā ingante badete tote baī cædinque edæ, Yowepæ tī nāmæ becæcāimpa, ante pædæ æænōninque, ³⁷ tōmengā ingante,

—Oodeoidi Awēnē Odeyebi īmi īninque bitō nāmā aamō cædinque quēwēmāwe, ante towengadānimpa.

³⁸ Ayæ, “Īngā oodeoidi Awēnē Odeye īnongā ingampa,” ante yewæmōninque tōmēnāni tōmengā dæca īnō wo cædāni owotapa.

³⁹ Nē wēnæ wēnæ cædīna guiquēnē tōmengā tōnō ongōñōna adocanque tōmengā ingante godō wēnæ wēnæ ante badete tocantapa.

—Bitō īñæmpa, Codito īnōmo īmopa, āmitawo. Mǎnīmi īnōmi īninque bitō tōmēmi aamō cæte gote quēwēninque mōnatō īmōnate adobaī ñimpo cæbi aamō cæte gomōnae.

⁴⁰ Āñongante wacā wææ āninque,

—Īñæmpa tōmēmi adobaī bitō wænguinque ongōmi īnte Wængonguī ingante guīñēnāmaī īnte āmi awædō. ⁴¹ Mōnatō wēnæ wēnæ cæmōna īñōmōnate nē apænte ānāni edæ nōingā cæte pānāni wæmōnāpa. Mōnatō wēnæ wēnæ cædīnō beyæ eyepæ tente wæmōnāpa. Tōmengā guiquēnē wēnæ wēnæ cædāmaī īnongā īnte wængā apa ānewēē.

⁴² Āninque adocā wæætē Itota ingante apænedinque,

Awēnē ēñēmi. Bitō Awēnē Odeye badinque botō īmote pōnente cæbi āmopa.

⁴³ Āñongante Itota,

—Nāwangā āmopa. Bitō ñōwoōnæ incæ wænte godinque do wænte gogaināni nāni watapæ quēwēñōmō botō tōnō guēa on-goncæbiimpa, angacāimpa.

Itota wængampa

(Māateo 27.45-56; Māadoco 15.33-41; Wāo 19.28-30)

⁴⁴ Mǎniñedē edæ tæcæbæcā īñedē mæ māmōnte baī tæcæ badinque ayaōnāa

wæiganca tōmāmæ iñōmō edæ wēmō ingatimpa. ⁴⁵ Edæ nænque nāwānāmaī i iñinque wēmō ingatimpa. Ayæ Wængonguī tæiyæ waëmoncōnē odemō nāni wææ wodoincoo adoyedē edæ ōnōnæca inō tæcæguedē pōnī tænguīmæ wææntapa.

⁴⁶ Māniñedē Itota ogæ tededinque,

—Mæmpo eñēmi. Nōwo edæ botō ōnōwoca bitō ōnōnempo pædæ pōnōmo æe.

Äninqe edæ æmæwo guëmāninqe wængacāimpa.

⁴⁷ Mānōmaī cæte wængä adinque odōmāno tontado capitāo incæ,

—Nāwängä impa. Iñgä iñōmō edæ nō pōnī cæcä inongä inte edæ wængä abopa, äninqe, Wængonguī ñāo apāite bai emōnongä inte mānōmaī cæcä abopa, ante apænegacāimpa.

⁴⁸ Ayæ, Æbānō cæquīi, ante godongāmæ ponte a ongōnāni iñōmō tōmānāni, Itota mānōmaī wængä awædō, ante wædinque edæ nāmā ōnontawē tæi tæi tompotawēninqe wadæ gogadānimpā.

⁴⁹ Wæætē Itota ingante nē do adināninqe iñōmō gobæ ongonte pōmō agōnānitapa. Wēēñedē tōmengä Gadideabæ quēwente pōñongante onquiyænāni tōmengä miñæ nē pōñināni inte tōmēnāni ñōwo adobaī gobæ ongonte pōmō agōnānitapa.

Itota wodi baō inī māo daga wēnānīpa

(Māateo 27.57-61; Māadoco 15.42-47; Wäo 19.38-42)

⁵⁰ Oodeoidi nāni Apænte Äincabo iñōnānite adocanque tōmengä emōwo Ootee inongäimpa. Tōmengä cōwē waa cædinque nē nō cædongä inongäimpa. ⁵¹ Do iñōmō, Itota ingante wænongæimpa, ante oodeoidi nāni Apænte Äincabo godongāmæ pōnente cæyōnānite adocā Ootee iñōmō edæ Baa ante tōmēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī inongäimpa. Tōmengä, Wængonguī Awēnē Odeye nempo mōnō æyedēnō quēwengæimpa, ante wānō conte bai quēwēnongä inongäimpa. Tōmengä Oodeabæ Adimatea iñōmō nē quēwēnongä inte ñōwo pōningä ingantapa. ⁵² Māningä Ootee iñōmō awēnē Pidato weca do gote apænedinque, Itota wodi baō inī pōnōmi ænte daga wēmoe. ⁵³ Angä eñēninqe awēnē

Ao angä eñente gocantapa. Godinque tōmengä Itota wodi baō inī wi æmpote wææ wi æwadinque pædæ wæænonte ænte godinque waēmō weocoo ñino nāni änoncoo wīni wīni caate dicamontaa wointatodē ōnontatoque iñōmō daga wengantapa. Do nāni wēnāmaī intatocæ iñonte daga wengantapa. ⁵⁴ Oodeoidi nāni, Gäwadecæ ba ate guëmanguïönæ inguimpa, ante tāno nāni cæönæ i iñinque Ootee mānōmaī tāno cægacāimpa.

⁵⁵ Do iñōmō Gadideabæ quēwente Itota tōnō godongāmæ nē pōñināni inte onquiyænāni ñōwo Ootee miñæ tee empote pōninqe Itota wodido adinque, Tōmengä baō æbānō ñō cædānīi, ante do adānitapa.

⁵⁶ Adinque tōmēnāni oncōnē godinque oguī wapæ oguī wayabo tōnō ænte ponte ōni pæcæte ante cædānitapa. Incæte, Guëmanguïönæ impa, ante wædinque waönæ ate nāni goquinque tōmēnāni Wængonguī nānō wææ angainō bai cædinque tāno guëmangadānimpā.

24

Itota do wæningä inte ñāni ōmæmonte quēwengampa

(Māateo 28.1-10; Māadoco 16.1-8; Wäo 20.1-10)

¹ Ayæ guëmanguïönæ iñinque go ate baänæ ate ooque pōnente bayonte māñināni onquiyænāni oguī waquī nāni cædincoo ñōwo ænte nææninqe Itota wodido pōñānitapa.

² Ponte ayōnāni dicabo ñænængade pōnī do da tæñæi a ōñō adānitapa. ³ Ayæ ontatodē guiite ayōnāni edæ mōnō Awēnē Itota wodi baō edæ dæ antapa. ⁴ Ōnontatoque i awædō, ante adinque guñente wæyōnāni edēñina bai ina iñōmō weocoo nāāmænta pōnī nāinte bai emoncoo mongæna inte edæ iñontobæ tōmēna weca a ongōna.

⁵ Ate wædinque onquiyænāni iñōmō ancaī guñente wædinque ædæ wæænte onguipoga bigui tēmōnānitapa. Edēñina bai ina iñōmō onquiyænāni inānite,

—Iñæmpa mīnitō do wænīnāni weca ponte nē quēwengä ingante ante quīnante diqui diqui mīmīni. ⁶ Tōmengä iñōmō edæ dobæ ñāni ōmæmonte godingä inte edæ iintatodē iñōmō dæ angä aedāni.

Tömengä wëenëñedë Gadideabæ mīnitō weca nānō ayæ quëwëñedë mīnitō imīnite iīmaī ante apæñecä ëñëmīni inte ñōwo adodō ante pōñeedāni. ⁷ Tömengä iñōmō, Botō Waobo ëñagaimō iñōmote nē wënæ wënæ cædāni nempo odōmonte mǎo pædæ godōnāni æninque tōmënāni wæætë wænōnāni wænguënëmo imopa, ante apæñecä ëñëmīnitapa. Ayæ mēōnaa go adoönæque iñonte botō ñāni òmæmonte quëwenguënëmo imopa, ante apæñecä ëñëmīni inte pōnenguënë quëwëedāni.

⁸ Ante edënina bai ina ana ëñente wædinque onquiyænāni iñōmō, Itota æbānō angacāi, ante tæcæ pōñente wædānitapa.

⁹ Iñique ontatodë tao wadæ godinque onquiyænāni iñōmō Itota tōmengä mīñæ nē godīnāni ònempo tipæmpoga go adocanque ināni inānite mǎo apænedinque wadāni tōmānāni inānite apænedāni ëñënānitapa.

¹⁰ Mānōmaīnō ante Itota nānō nē da godongaināni inānite nē gote apænedāni iñōmō Māadiya Māagadadēnā nāni ānongä tōnō Wāönā, Tantiago wāänā Māadiya ayæ wadāni onquiyænānique tōnō godinque tōmënāni inānite apænedāni ëñënōnānimpa.

¹¹ Incæte, Mānōmaī impa, ante mǎo apænedāni ëñëninque, Onquiyænāni iñōmō ònonquedō ante tededāni awædō, ante Itota nānō nē da godōnināni iñōmō edæ pōñenāmaī ingadānimpa. ¹² Pegodo guiquënë quingæ ængæ gantidinque pogodo godinque Itota wodido pongantapa. Ponte ædæ wææninque guimō ayongä wīni wīni cædincooque òñō adinque tōmengä nāmāneque pōñëninque, Æbāmë cætimpā, ante wædinque wadæ gogacāimpa.

*Ëmaodō taadō godānipa
(Māadoco 16.12-13)*

¹³ Eedotadëë ongōninque wædænque ināni nāni quëwëñōmō Ëmao goinō iñōmō onte quidōmetodo ganca māninganca taadō impa. Māniōnæ adoönæque iñonte Ëmao iñōmō gocæte ante waoda mēnaa idōmæ godatapa. ¹⁴ Æbānō cætimpā, ante tōmānō ante tedegodatapa. ¹⁵ Tedegoyōna Itota incæ māmō bee tēninque godongāmæ gocā. ¹⁶ Incæte, Tömengä æcānō ingāā, ante wë wodonte bai i beyæ tōmēna adāmaī ëmōna inte ëñënāmaī inatapa. ¹⁷ Itota iñōmō,

–Æbānō ante wæætëdō wæætë tede gomīnatawoo.

Angä ëñente wædinque tōmēna wæwente bai ëmōna inte edæ næ gongænatapa.

¹⁸ Adocanque tōmengä ëmōwo Codeopato iñōmō tōmengä ingante apænedinque,

–Eedotadëë quëwënāni tōmānāni, Æbānō ñōwo māniñōmō cætimpā, ante ëñënōnāni bitō adobique adoyōmō quëwëninque edæ ëñënāmaī imitawoo.

¹⁹ Æñongante Itota,

–Ædō āmīna.

Æñongä tōmēna wæætë,

–Itota Nāatadeta quëwëningä ingante ante tedemōnapa. Wængonguī beyæ nē apæñecä inongä inte māningä onguīñængä iñōmō Wængonguī ayongä ayæ waodāni ayōnāni adobai tæi piñænongä inte waa pōni apænedinque nanguī cæcä inongāimpa. ²⁰ Mānōmaī iñongante nē godōnāni ñænænāni tōnō mōnō òmæ awënëidi guiquënë wadāni nempo pædæ godōninque, Itota ingante apænte āninque mǎo wænōmīni wængæedāni, ānāni ëñëninque iināni wæætë tōmengä ingante ñænquedimæ cæte timpote wææ tīwadinque edæ gönōnāni wængantapa. ²¹ Mōnatō guiquënë, Tömengä mōnō idægocabo Awënë badinque pōnō ængä beyænque mōnō abæ tawænte quëwenguimō imōmpa, ante pōñënimōna inte edæ ñōwo wæmōnapa. Ayæ, Tōmënāni mānōmaī nāni cædiōnæ edæ ñōwo mēōnaa go adoönæque impa, ante edæ mōnatō godōmenque wæmōna ae. ²² Mānōmaī i incæte mōni cabo incæ onquiyænāni pancadāniya tōmengä wodido gote pōninque, Iīmaī atamōnipa, ante apænedāni ëñente wædinque mōnatō wæætë ancai guīñente wæmōnapa. ²³ Tōmënāni iñōmō tōmengä baō inī adāmaī ināni inte edæ wadæ pōninque iīmaī ante apænedāni wætāmōnapa. Mōnitō wīimonte bai Wængonguī anquedoda inate mā pōni atamōnipa, ānānitapa. Ayōmōnite anquedoda iñōmō, Itota ñāni òmæmonte edæ mīngä quëwengampa, ante apænedāni ëñëninque edæ wadæ pōmōnipa, ante onquiyænāni apænedāni ëñentāmōnapa. ²⁴ Mānōmaīnō ante apænedāni ëñëninque mōni cabo incæ pancadāniya Itota wodido gote adinque, Onquiyænāni nāni āninō bai

edæ nāwangā impa, ante adāni incæte Itota ingante adāmaī ināni wæmōnapa.

²⁵ Ante apænedā eñēninque Itota wæætē tōmēna inate,

—Mīnatō pōnēegade i apa ānewēmīnaa. Mīmō ōmædēmīna imīna inte mīnatō Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni apænedō ante tōmānō ante edæ eñēnāmaī imīna awædō. ²⁶ Codito iñōmō edæ cōwē caate wæquēnengā ingacāimpa. Ayæ wænte ñāni ōmæmōninque tōmengā nāmā nānō ñāo iñōmō æiquēnengā ingacāimpa, ante pōnēmīnaa.

²⁷ Ayæ, Codito æbānō cæquingāā, ante Mōitee wodi æbānō apænete yewæmongacāi, ante tāno apænedinque Itota mīmōnoque pōnēninque, Wængonguī beyæ nē apænedāni tōmānāni æbānō apænegadānii, ante, Codito æbānō cæquēnengā ingacāi, ante edonque odōmonte apænecā eñēnatapa.

²⁸ Mānīi tōmēna nāna quēwēñōmō tōmēna nāna gocæ cæyōmō pōñōnāni Itota wodo tebæ gocæ cæte baī cæcā. ²⁹ Adinque tōmēna nanguī āninque tōmengā ingante edæ,

—Nōwo gāwadecæ pōni inte wēmō ba apa. Mōnatō oncōnē go guite cænte monte baānæ ate goe.

Ante ancaa añōna tōmēna oncōnē pō eñacæ guicantapa. ³⁰ Ayæ tōmēna tōnō cæncæte ante tæ contadinque tōmengā pāo pā æninque Wængonguī ingante waa ate pōnente apænedinque tōmēna inate tæcæ pædæ godoncæ cæyongā. ³¹ Tōmēna awīnca wi ænete baī bayō, Tōmengā ingampa, ante edæ tæcæ adatapa. Tōmengā iñōmō edæ adoyedē tōmēna ayōna edæ dæ gocā.

³² Adinque tōmēna guēa tededinque,

—Nāwangā intawo. Wængonguī mōnō Codito ingantedō ante apænecā eñēninque æbānō yewæmongadānimpa, ante tōmengā ponte odōmongā eñēninque mōnō mīmō edæ gonga bæco baī totamompa. Wīi edæ mānōmaī intawo.

³³ Ante tededinque tōmēna adodō taadō quingæ godinque Eedotadēē ponte ayōnate edæ Itota miñæ nē godināni iñōmō onte ganca mānimpodāni iñōnāni tōmēnāni tōnō wadāni godongāmæ pō bee tente a ongōnāni adatapa. ³⁴ Iīnāni guiquēnē,

—Mōnō Awēnē iñōmō ñāni ōmæmonte mīingā quēwengampa. Nāwangā edæ impa. Tōmengā ingante Timōnō Pegodo do acantapa, ante godongāmæ tededāni adatapa.

³⁵ Mānōmaīnō ante tededāni eñēninque tōmēna wæætē, Mōnatō taadō goyōmōnate wacā pō bee tēninque iīmaī cæcantapa, āninque, Æbānō cæcantapa, ante adodō adodō ante apænedatapa. Ayæ godōmenque apænedinque, Oncōnē go guiyōmōni tōmengā pāo pā ængā adinque mōnatō, Itota ingampa, ante do eñentamōnapa, ante tōmānō ante apænedā eñengadānimpa.

Tōmengā miñæ nē godināni weca Itota pongampa

(Māateo 28.16-20; Māadoco 16.14-18; Wāo 20.19-23)

³⁶ Mānīnō ante ayæ tæcæ tedeyōnāni Itota incæ edæ tōmēnāni weca tæcæguedēnāni do pō guite a ongōninque,

—Guiñēnāmaī gānē pōnēedāni.

³⁷ Angā eñēninque tōmēnāni, Ōnōwoca badī iīmaī, ante ancaī guiñente wædinque, Yæ ānāni. ³⁸ Adinque Itota,

—Quinante guiñewēmīnii. Mīmōno quīnante æmæ æmæ pōnente wæmīnii. ³⁹ Bado botō ōnōmpo empobo edæ aedāni. Botō ōnōwa ēwabo aedāni. Botō baō edæ gampo caate aedāni. Iñæmpa ōnōwoca badī imo baī ædō cæte baō tōnō bamē ēaquēnēmōō. Baō tōnō bamē ēadōmo inte botō imo apa guiñewēmīnii.

⁴⁰ Āninque Itota ōnōmpo tōnō ōnōwa tōmēnāni inānite odōmongā. ⁴¹ Adāni incæte tōmēnāni guiñente todinque wede pōnēnāmaī iñōnānite tōmengā,

—Mīnitō weca cænguī æbānō māminii.

⁴² Añongante gæyæ baō do awēnīi ēadāni inte pædæ godōnāni ⁴³ æninque tōmēnāni ayōnāni edæ ade cængantapa. ⁴⁴ Ayæ tōmēnāni inānite apænedinque Itota,

—Botō imotedō ante Mōitee wodi wææ āninque æbānō yewæmongacāi, ante botō mīnitō weca ayæ quēwēninque do apænetabopa. Botō imotedō ante Wængonguī beyæ nē apænegaināni æbānō yewæmongadānii, ayæ āmotamīni āninque æbānō yewæmongadānii, ante apænetabopa. Mānīne botō apænedō ante tōmānō edæ iīnque baquīnō angūenē.

⁴⁵ Ante apænedinque Itota, Ocai encate eñencædanimpa, ante pönö cædinque tömënäni inänite Wængongui angä eñëninque nâni yewæmongainö ante odömönte apænecä eñëninque tömënäni edonque edæ eñënanitapa. ⁴⁶ Ayæ godömenque apænedinque,

—Mönö Codito cöwë nantate wæningue mēönaa go adoönæque iñönte ñâni ömæmonguënegä incæcäimpa, ante edæ edonque yewæmongatimpa. ⁴⁷ Ayæ, Codito emöwo ante Eedotadëe iñömö täno apænete ate tömämæ quëwënäni inänite iimaï ante apænecäimpa. Tömënäni inänite apænedinque, Wënæ wënæ mini cædinö ante ñimpo cædinque Wængongui gämænö pöedäni. Pömini adinque tömengä wæætë pänämaï inte pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante apænequinäni incædanimpa, ante yewæmongatimpa. ⁴⁸ Minitö iñömö, Æbänö cætimpa, ante nē adimīni inte edæ nē apænequimīni imīnīpa. ⁴⁹ Ayæ edæ Wængongui, Botö Tæiyæ Waemö Önöwoca ingante da pönömo æncæminimpa, angacäimpa. İinque botö Mæmpo nänö nē angaingä ingante botö oo da pönömo æncæminimpa. Mänömaï i ininque Wængongui nänö tæi piñænö æncæte ante mīnitö, Wængongui Önöwoca ingante ewocacäimpa, ante Eedotadëe iñömö wänö cöedäni, angacäimpa.

*Öönædë Itota æicampa
(Mäateo 16.19-20)*

⁵⁰ Itota ayæ tao godinque Betänia obo pöninque tipæmpoga pædæ æmpodinque, Minitö imīnite Wængongui waa cæcæcäimpa, ante waa apænecä eñengadanimpa. ⁵¹ Tæcæ apænecä eñëñönäni edæ tömengä iñontobæ inque ingä edæ öönædë æigacäimpa. ⁵² Adinque tömengä miñæ nē godinäni iñömö ædæ wæænte apænedinque, Nawangä Wængongui Wengä inongä inte æicampa, ante watapæ apænedinque Eedotadëe wadæ godinque nanguï togadanimpa. ⁵³ Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë iimö iñö iimö iñö pö pö cædinque Wængongui ingante, Bitö ñäö bai emömi inte waa pönī cæbīpa, ante cöwë waa apænegadanimpa.

Itota Codito ingantedö ante Wäo nänö watapæ ante yewæmongainta

*Wængongui nänö Angainö ante nê
ëmongaingä Waocä bagacäimpa*

¹ Wëenëñedë pönï Wængongui nänö mä badöñedë Wængongui nänö Angainö ante nê ëmongaingä iñömö do ingacäimpa. Tömengä Wængongui weca quëwengacäimpa.

Ayæ adocä adobai nê Wængongui inongä ingacäimpa. ² Wëenëñedë pönï tömancoo badönämaï iñedë mäningä do Wængongui weca quëwengacäimpa.

³ Wængongui angä ëñëningue adocä tömancoo badongacäimpa. Tömengä wii badongä bai Wængongui nänö badongaincoo tömancoo edæ dæ ancædönimpa.

⁴ Mäningä iñömö mönö quëwenguinö entawengacäimpa. Ayæ mönö quëwenguinö edæ entawëningue tömengä waodäni beyæ nê ñäö bai inongä ingacäimpa. ⁵ Tömengä nê ñäö bai ingaingä inte mönö wëmö iñömö ta tamongä ate adoyömö ñäö bai bayonte edæ mönö wëmö iñömö edæ mänii ñäö ædö cæte mönæ ëmonguü.

⁶ Onguüñængä adocanque ingante Wængongui da pönongä pöningä ingampa. Tömengä ëmowo, Wäo, ante pëmonte ingacäimpa. ⁷ Tömengä iñömö Wængongui nänö ñäö ëmömämo ante edonque pönï bacäimpa, ante nê ñäö bai ingaingä ingantedö ante apæñecæte ante pongacäimpa.

Adocä apæñecä beyænque waodäni tömänäni tömengä nänö nê apæñedongä ingante pönencædänimpa, ante pongacäimpa. ⁸ Incæte mäningä wii ñäö bai ingaingä ingampa. Wæætë tömengä, Wacä waodäni beyæ nê ñäö bai ingaingä ingampa, ante apæñecæte ante pongacäimpa. ⁹ Nê nö ñäö bai nê ingaingä iñömö waodäni tömänäni inänite tömengä nänö ñäö ëmömämo pönoncæte ante inguipoga wææ pongacäimpa.

¹⁰ Tömengä inguipoga iñömö quëwengacäimpa Ayæ tömengä inguipoga nê badongaingä

iñongante inguipogaque quëwënäni wæætë Baa äninque tömengä ingante ædö cæte ate bai pönenguinänii. ¹¹ Tömengä edæ tömengä quï weca pongacäimpa. Pongä ate tömengä guiidënäni incæ tömengä ingante ænämaï ingadänimpa. ¹² Incæte tömengä ingante nê ængainäni iñömö tömengä ëmowo, Codito, ante nê wede pönënäni iñönänite tömengä tömënäni inänite Ao äninque edæ, Wængongui wënäni bacædänimpa, ante pönö cægacäimpa. ¹³ Ayæ Wængongui wënäni iñömö wii waocä ëñate bai inänipa. Waocä, Botö wë manguingue, ante änämaï iñongante ëñadänipa. Wii nänöogængä angä beyænque inänipa. Wæætë Wængongui tömenganque cæcä ate tömënäni tömengä wënäni badänipa.

¹⁴ Tömengä iñömö edæ, Wængongui nänö Angainö, ante nê ëmongaingä ininque Waocä ëñate bagacäimpa. Waocä ëñate badinque tömengä mönö weca quëwengacäimpa. Mæmpo Wængongui Wengä adocanque inte adocä godömenque ñænængä inte nê cædongä ingä atamönipa. Adocä Mæmpo weca quëwente nê pongä iñömö tömengä nanguï waadete pönö cædongä inte nöingä änongä ingampa. ¹⁵ Wäo iñömö, Mäningä æbänö ingäa, ante apæñecäimpa. “Mäningä botö nê apæñedongä ingantedö ante iïmaï apæñetabopa. Botö täno pömo imopa. Tömengä nê ayæ Ponguingä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botö ëñadämaï iñedë tömengä do ingacäimpa,” ante nanguï pönï yedæ äninque Wäo apæñegacäimpa.

¹⁶ Mäningä nê ayæ Ponguingä iñömö nanguï pönï waadete pönö cædinque tömengä wæætë wæætë nänö entawënö ante pönongä æninque tomompa. ¹⁷ Edæ Wængongui tömengä nänö wææ angainö ante apæñecä ëñëningue Möitee wodi wæætë adodö ante yewæmöninque waodäni inänite godongacäimpa. Wængongui nänö waadete pönö cægainö ante nöingä nänö angainö ante guiquënë Itota Codito beyænque ëñëmompa. Itota Codito iñömö mönö nê Ponguingä ingaingä ingampa. ¹⁸ Mönö waocabo tömämö incæ Wængongui ingante cöwë adämaï imompa. Incæte tömengä adocanque Wengä Wængongui

weca nē quēwēnongā inte, Mæmpo æbänö ingaingā ingää, ante tömengä odömongä ate pönēmompā.

Wäo æpænē guidönongä, Botö wii Codito ïmopa, angä

(Mäateo 3.11-12; Mäadoco 1.7-8; Odoca 3.15-17)

¹⁹ Oodeoidi awēnēidi Eedotadēē quēwēnāni iñömö Wængonguī quī, ante nē godönāni tönö Debii wodi pæināni inānite da godönāni Wäo weca godānipā. Gote pöninque adodāni, Æbidö inömi ïmii, ante apænebi eñēmönie, añönāni Wäo iimaī āninqe ²⁰ nāmā wææ änāmaī inte wæætē, Botö wii Codito inömo ïmopa, ante edonque pönī angantapa.

—Botö wii Codito inömo ïmopa.

²¹ Añongante tömēnāni wæætē tömengä ingante,

—Æbidö inömi ïmii, Ediya wodi inömi ïmii.

Apænebi eñēmönie.

Ante änāni eñēninqe tömengä,

—Wabo ïmopa.

Ante añongä tömēnāni wæætē,

—Wængonguī beyæ nē apænebi ayæ Ponguimi inömi ïmitawo.

Änāni eñēninqe tömengä,

—Wabo ïmopa.

Ante angantapa.

²² Tömēnāni iinque āninqe,

—Æbidö inömi ïmii, ante apænebi eñēmönie töö. Mönitö ïmönite nē da pönönināni weca godinque mönitö tömēnāni inānite, Æbidö ïmii, ante ancæmönimpa. Ìninqe bitö nāmā incæ æbänö ämii.

²³ Añönāni Wäo wæætē tömēnāni inānite, Itaiya wodi nē Wængonguī beyæ nē apænecā nänö angainö bai ante iimaī ante apænebo eñencæminimpa.

—Önömæca incæ nē aa pebo inömo inte botö tömēmo pepāmo iimaī nāni eñēnö impa. “Awēnē nänö ponguinö ante töinö pinonte bai tee möedāni,” ante aa pebopa, angantapa.

²⁴ Paditeoidi nē wadö tedete wadö cædāni nāni cabo inönāni inte tömēnāni pancadāniya inānite da godönāni Wäo weca nē godānipā. ²⁵ Gote pöninque mänināni guiquēnē,

—Bitö wii Codito inömi inte wii Ediya wodi inömi inte ayæ wii Wængonguī beyæ nē apænebi ayæ Ponguimi inömi ïmipa. Bitö ædö cæte waodāni inānite æpænē guidömi ïmii.

²⁶ Ante añönāni Wäo wæætē,

—Botö önonque æpænē guidönömo ïmopa. Wæætē minitö weca adocanque a ongongä iñongante, Tömengä æcänö ingää, ante minitö eñēnāmaī iminipa. ²⁷ Botö täno pömo ïmopa. Tömengä nē ayæ Ponguingä ingampa. Botö önonque wædænque cæbo inte ædö cæte tömengä awæncata incæ ñi cæte cæbo ïmoo.

²⁸ Betānia nāni quēwēñömö Oododänö æmæmäa Wäo æpænē nänö guidöñömö mänömaī bagatimpa.

Itota Wængonguī Codotedo

²⁹ Baänæ ate Itota bee tente pongä adinque Wäo apænecantapa. “Aedāni, iingä Wængonguī da pönongä pöningä ingampa. Ayæ tömengä waodāni inguipoga quēwēnāni nāni wēnæ wēnæ cægainö ante æninqe teemē mongænte wænguingä ingampa, ante Wængonguī tömengä ingante, Codotedo, ante pönö pemongacäimpa. ³⁰ Mäningä iñömö botö nē apænedongä iñongante botö iimaī apænetabopa. ‘Botö täno pömo ïmopa. Onguñængä nē ayæ Ponguingä iñömö godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Edæ botö eñädāmaī iñedē tömengä do ingacäimpa.’

³¹ Botö incæ adobaī, Tömengä æcänö ingää, ante eñēnāmaī intabopa. Mönö idægocabo iñömonte, Minitö tömengä ingante eñencæminimpa, ante botö æpænē guidöninque pömo intabopa.”

³² Ayæ Wäo, Tömengä ingampa, ante āninqe, “Botö æmö ayömote Wængonguī Önöwoca incæ öönædē owote equemö bai wææ tömengäa næ gongængä atabopa.

³³ Wængonguī, Waodāni inānite æpænē guidöe, ante botö imote nē da pönöningä wii botö imo angä bai botö, Itota æcänö ingää, ante eñēnāmaimo incædömoimpa. Incæte tömengä botö imote iimaī angantapa. ‘Wængonguī Önöwoca incæ æcänö onguñængäa wææ næ gongængä ayömi mäningä iñömö nē æpænē guidönāni

baï Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä waodäni mīmōnoque pō guiquingä, ante cæcä ingampa.’
³⁴ Mäninö botö adinö impa. Mänömaï beyæ iïmai ämopa, Mäningä iñömö Wængonguï Wengä inongä ingampa,” ante Wäo apænegacäimpa.

Itota miñæ në tãno godäni

³⁵ Baänæ ate Wäo tönö tömengä emiñæna mänaa adoyömö ongöñönäni ³⁶ Itota wodo tebæ cæsongä adinque Wäo angantapa.

—Aeda, tömengä iñömö Wængonguï Codotedo inongä ingampa.

³⁷ Mäninö angä eñëninge Wäo nänö në emiñæna inina incæ Itota ingante tee empo godaimpa. ³⁸ Itota dadi emænte ayongä tee empo pöna adinque angantapa.

—Quinante pömīnaa.

Ante añongä tömëna wæætë,

—Mäetodo, æyömönö owobi. Apænebi eñëmönae.

Änatapa. Mänine, Mäetodo, ante mönö tededö, Nö Odömongä, ante impa.

³⁹ Äna eñëninge tömengä,

—Ægodöeda go aeda.

Äñongä tömengä miñæ godatapa. Goyöna ædæ wææicä intapa. Ayæ nänö owocönë gote adinque tömëna adoönæ tömengä weca a ongönapa.

⁴⁰ Wäo nänö äninö eñëninge Itota ingante tee empo goda mänaa iñönote adocanque Äntade iñömö Timönö Pegodo töninacä ingantapa. ⁴¹ Tömengä nänö töninacä Timönö ingante ancæte ante diqui diqui minte gote adinque angantapa.

—Mëetiya mönö änonngä ingante atamönäpa, angantapa. Tömengä iñömö Wængonguï nänö në Pönongaingä Codito inongä ingampa.

⁴² Ayæ Timönö ingante Itota weca ænte mämongä pongä adinque Itota angampa.

—Bitö Wäo wë Timönömi iimi abopa. Botö wæætë, Bitö tæimö dicabo baï imipa, ante bitö imite mönö tededö, Quepata, pönö pemömopa. Önonque adowo emöwo incæ guidiego tededö, Pegodo, änänipa.

Pedipe tönö Näatänaedo inate Itota angä tee empo goda

⁴³ Baänæ ate Itota, Gadideabæ ante gocæboimpa, ante pönengäimpa. Pedipe ingante adinque Itota tömengä ingante,

—Botö miñæ pöe, ämo, angacäimpa.

⁴⁴ Pedipe iñömö Äntade tönö Pegodo baï Betaida nana quëwëñömö adoyömö quëwëningä inongäimpa. ⁴⁵ Pedipe

Näatänaedo weca gocä adinque tömengä ingante iïmai äninque,

—Wængonguï nänö wææ angainö ante yewæmöninque Möitee wodi nänö në yewæmongaingä ingante mönitö atamönipa. Wængonguï beyæ në apænegainäni adobaï mäningä ingantedö

ante yewæmongadänimpa. Tömengä iñömö Itota Näatadeta quëwëningä inte Ootee wengä ingampa, ante angantapa.

⁴⁶ Ante añongä Näatänaedo wæætë,

—Näatadeta quëwëñömö adocanque waa quëwente pongä, ante mönitö dicæ eñëmöniyaa.

Angä eñëninge Pedipe iñömö,

—Pö ae, angantapa.

⁴⁷ Itota ayongä Näatänaedo pongä adinque tömengä,

—Iingä iñömö näwä idægocä inongä inte tömengä në nö entawëningä inte babæ cædämaï inongä ingampa, ämopa.

⁴⁸ Angä eñëninge Näatänaedo,

—Æbänö imoo, ante bitö æbänö cæte do eñëmii,

Ante añongä Itota wæætë tömengä ingante,

—Pedipe iñömö bitö imite ayæ aa pedämaï iñedë bitö iigowæncawa tæ contabi iñömite botö bitö imite do atabopa, angacäimpa.

⁴⁹ Ayæ Näatänaedo,

—Awënë në Odömömi iimi, bitö Wængonguï Wëmi inömi imipa. Idægoidi mönö cabo iñömote bitö mönitö Awënë Odeyebi inömi imipa, ämopa.

⁵⁰ Äñongä Itota wæætë,

—Bitö iigowæncawa tæ contabi iñömite botö bitö imite atabopa, ämo beyænque pönëmi imipa. Mäninö ante adinque bitö godömenque botö bamönengæ cæbo acæbiimpa, ämopa.

⁵¹ Tömengä godömenque angantapa.

—Bitö imite näwangä ämopa. Öönädë wi ænete bayö Wængonguï anquedoidi Waocä

ẽñagaingä weca wææninqe æiyönäni bitö acæbiimpa.

2

Cānaa quẽwẽñömö nāni monguimæno cæte bedāni

¹ Mẽönaa go adoönæque iñonte Cānaa quẽwẽñömö Gadideabæ iñömö monguimæno ante bedānipa. Itota wäänä adoyömö ponte ongongacäimpa. ² Itota tömengä emiñænāni tönö tömēnāni inānite adobaī, Monguimæno mini bequinque, ante tē tē wente ænte pongadānimpa. ³ Ayæ yowepæ wædænque tī nāmæ biinömæ nāni amæ dæ bedāni adinque Itota wäänä tömengä Wengä ingante,

—Tömēnāni biinömæ dæ amæmpa.

⁴ Añongä Itota wæætē,

—Badä ẽñēmī. Botö cæquēnēnō tömēmoque cæquīnō impa. Botö cæyedē wīi eyepæ impa, amopa.

⁵ Tömengä wäänä iñömö nē cædāni inānite,

—Mīnitö imīnite æbānō angä ẽñente cædāni, angantapa.

⁶ Ayæ onompo æmæmpoque go adocadeque æpæncade dica inte badöincade iñömö cō cædāni ongoncadedepa. Wængonguī weca guicæte ante waēmō bacæmōimpa, ante äate cædānipa, ante oodeoidi nāni äagaincade incadepa. İncade pancacadea otenta ditodo næ ongoncadedepa. Ayæ pancacadea tiēē ditodo næ ongoncadedepa.

⁷ Nē cædāni inānite Itota,

—Æpæncadecoo iñömö æpæ eyede pōnī pe ñiñæedāni.

Angä ẽñēninqe pe ñiñængadānimpa.

⁸ Ayæ tömēnāni inānite,

—Owæta ænte wædænque mä iyænte monguimæno ante nē cædongä ingante godōmīni æncæcäimpa, amopa.

Angä ẽñēninqe mänōmäi cægadānimpa.

⁹ Ayæ monguimæno ante nē cædongä æpæ inīmæ incæ biinömæ badimæ æninqe, Æbānō imæ, ante bedinque tömengä, Itota nānō badönimæ impa, ante ẽñēnāmaī inongäimpa. Nē cædōnāni Itota weca æpæ pe ñiñænānique ẽñēnōnānimpa. Ayæ monguimæno ante nē cædongä iñömö nē monguingä ingante, Nānēnē pōe, aa pecä pongä ate, ¹⁰ iimāi angantapa.

—Wadāni tömānāni waīmæ biinömæ täno godōnāni bedānipa. Ayæ ate ææmæ becæ pōnāni tömo pōnī bedāni adinque tömēnāni biinömæ wædænque godonte nāni ænimæ wæætē godōnāni bedānipa. Bitö guiquēnē ñōwoyedē waīmæ biinömæ bitö nānēnē concædimæ ænte pōmipa.

¹¹ Itota, Acædānimpa, ante mänōmäi cædinque tömengä Cānaa quẽwẽñömö Gadideabæ iñömö mänīi mä nānō bamōnengæ cægacäimpa. Mänīi tæi piñænte bamōnengæ cæcä adinque waodāni, Tömengä waēmō pōnī inte cæcampa, ante edonque agadānimpa. Ayæ tömengä emiñænāni iñömö tömengä ingante godōmenque wede pōnēnāni bagadānimpa.

¹² Ayæ ate Capēnaömö quẽwẽñömö Itota tömengä wäänä tönö tömengä biwīidi tönö tömengä emiñænāni tönö wææ gogadānimpa. Māniñömö godinque wædænque eönæ quẽwengadānimpa.

Wængonguī oncö tæiyæ waēmō bacæimpa, ante cæcä

(Mäateo 21.12-13; Mäadoco 11.15-18; Odoca 19.45-46)

¹³ Wodo pænta gogaiönæ, ante oodeoidi Patowa nāni ææmæ cænguionæ oo pōnī bayedē Itota Eedotadēē iñömö æigacäimpa.

¹⁴ Tömengä iñömö Wængonguī oncö ñænæncōnē yabæcōnē pō guidinque ayongä wagadaidi obegaidi tönö equemōidi inānite godonte æncæte ante nē mänāni inānite acantapa. Ayæ wadāni campio næænte nē godonte ænōnāni iñömö nāni godonte æimpaa tæ contayōnānite tömengä acantapa. ¹⁵ Yæguincamē ñænæmōmo nāä wēnēninqe que cæte ate æninqe tömengä Wængonguī oncö ñænæncōnē yabæcōnē nē ongōnāni inānite tatodongä tao godānitapa. Adobaī obegaidi tönö wagadaidi inānite, Tao gobæwedāni, angä tao godānitapa. Ayæ campio næænte nē godonte ænōnāni tömēnāni tigitamō æninqe tömengä wido cæcä gueogæ gotimpa. Ayæ adodāni nāni æimpaa bæ tacä guidōmēmæ go wææntapa. ¹⁶ Ayæ equemōidi godonte æncæte ante nē mänāni inānite Itota,

—Mīnitö equemōidi ænte tao gobæwedāni. Botö Mæmpo oncōnē incæ mīnitö ædō cæte, Mōnō godonte æiñömö bai impa, ante cæmīnitapa töö, angacäimpa.

17 Mäninö angä eñëninque tömengä tömengä ingante, Bitö botö imo adodö emiñænäni Awënë Dabii nänö yewæmongainäncæbiimpa, ante änämaï ingacäimpa. ante iïmaï ante pönente wædänipa. “Bitö oncö ante waodäni waa acædänimpa, ante cæcæboimpa, ante botö nanguï cæinente wængui wæ,” ante yewæmongatimpa.

18 Ayæ oodeoidi awënëidi pancadäniya tömengä ingante,

—Bitö mänii tömäa awënë bai cæbi incæ æbänö bitö bamönengæ cæte odömömi adinque mönitö, Mäningä nē angä ingampa, ante eñencæmönimpa, ämönipa.

19 Äñönäni Itota wæætē tömēnāni inānite,

—Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ mīnitö iincö bæ tate ewēmīni ininque botö mēönaa go adoönæque iñö mīincö mænoncæboimpa, ämopa.

20 Angä eñëninque oodeoidi awënëidi pancadäniya,

—Wængongui tæiyæ waëmö oncö coadenta i tei wadepo ganca mænongadänimpa. Bitö iñömö ædö cæte, Botö mēönaa go adoönæque iñö mīincö mænoncæboimpa, ämii, änānitapa.

21 Itota iñömö nämä baö incæ ante, Wængongui tæiyæ waëmö oncö bai impa, ante apæncä inongäimpa. 22 Tömengä iincayæ wängä ate Wængongui, Nāni ömæmöe, angä nāni ömæmongä ate, Æbänö angacäi, ante tömengä emiñænäni pönēnānitapa. Ayæ, Wængongui angä eñente nāni yewæmongainö nö impa, ante pönēnāni inte ayæ Itota tömēnāni inānite nänö äninö ante adobai pönengadänimpa.

Itota, Mönö waocabo cæbänö imöö, ante eñengampa

23 Patowa nāni ææmæ cæyedē Itota Eedotadē iñömö ponte quëwëninque, Acædänimpa, ante bamönengæ nanguï cæcä adinque waodäni tæiyænāni iñömö, Mäningä mönö Codito ingampa, ante pönengadänimpa. 24 Itota edæ, Waodäni tömānāni æbänö entawēnāni inānii, ante do eñënogä inte tömengä, Wabänö pönēnānii, ante tömēnāni inānite gomö adongä ingantapa. 25 Edæ tömengä waodäni nāni entawēnö ante do eñënogä ingantapa. Ininque waocä iñömö, Waodäni æbänö cædānii, ante apæncæcäimpa, ante Itota

3

Itota tönö Niicodemö

1 Paditeocä adocanque tömengä emöwo Niicodemö tömengä iñömö oodeoidi awënëidi tönö nē godongämæ cæcä ingacäimpa. 2 Adocä woyowotæ Itota weca pöninque,

—Awënë nē Odömömi eñëmi. Wængongui, Odömoncæbiimpa, ante bitö imite da pönongä pönimi imipa, do eñëmönipa. Edæ Wængongui waocä tönö godongämæ cædāmaï ingä ininque mäningä ædö cæte bitö bai bamönengæ cæcä aquimönii.

3 Angä eñëninque Itota wæætē,

—Bitö imite näwangä ämopa. Nē mēmpoga eñadinganque Wængongui Awënë Odeye nempo guite aquingä ingampa.

4 Äñongä Niicodemö,

—Waocä picängä ba ate ædö cæte mēmpoga eñaquingä. Tömengä nänö wäänä cæncadē ædö cæte mēmpoga guie æidinque eñaquingä.

5 Angä eñëninque Itota angantapa.

—Bitö imite näwangä ämopa. Waocä æpænē guidengä iñongante Wængongui Önöwoca cæcä beyænque mēmpoga eñadinganque Wængongui Awënë Odeye nempo guite quëwëningä ingampa.

6 Baonga beyænque nē eñadäni iñömö edæ baonque eñate quëwēnānipa. Wæætē Wængongui Önöwoca cæcä beyænque nē eñadäni iñömö Wængongui Önöwoca ingante ewocate quëwēnānipa. 7 Botö, Bitö mēmpoga eñaquëñëmi imipa, ante botö änö eñëninque, Æbämē impa, ante änämaï incæbiimpa. 8 Woboyæ nänö cægai bai wayömö wayömö pæmænte gopa. Woboyæ nänö pæmæmāmo eñëmö incæ, Ædonö pæmænte pö, ædonö pæmænte go, ante eñënāmaï imopa. Wængongui Önöwoca cæcä beyænque nē eñadäni tömānāni inānite tömengä æbänö cæcää, ante adobai eñënāmaï imopa, ämopa, ante Itota apæncantapa.

9 Apæncä eñëninque Niicodemö,

—Æbänö inguii.

10 Äñongä Itota wæætē,

—Idægoidi inänite nē odömömi imi incæte mäninö ante ædö cæte eñenāmaī imii. ¹¹ Bitö imite nāwangä ämopa. Mönitö quiēmē ante eñenimöni inte mäninö ante apænemönipa. Mönitö quiēmē ante adimöni ininque, Mänömaī impa, ante apænemönipa. Minitö guiquēnē möni änö ante apænemöni eñeninke ayæ Baa ämini inte pönenāmaī iminipa. ¹² Botö minitö iminite, Inguipoga quēwēnāni weca æbänö i, ante apænedimo imo incæte minitö eñenāmaī iminipa. Ininque Wængongui cæcä beyænque öönæde mini quēwenguinö ante æbänö i, ante apænebo bai ædö cæte pönenguimīni, ante apænecantapa.

¹³ Ayæ apænedinque, “Waadäni tömänāni öönæde æidāmaī ingadänimpa. Waobo nē eñagaīmo inte öönæde quēwente nē wææ pömo iñömö botö adoboque öönæde æibo imopa. ¹⁴ Möitee wodi önomæca tæntæ nāni badöninto æninque awāa ñā cædinque gö cæcä a ongongatimpa. Waobo eñagaīmo imote adobai awāa timpodinke tiwadinque gö cædāni wægonguēnēmo imopa. ¹⁵ Mänömaī botö imote cædāni adinke botö imote nē wede pönēnāni iñömö tömänāni cöwē wænāmaī quēwencædänimpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Wængongui nänö waadete pönēnö

¹⁶ “Edæ Wængongui incæ inguipoga quēwēnāni inänite nē waadete pönengä inte tömengä Wengä adocanque onguinängä iñongante pönongä pongacäimpa. Ininque æcänö tömengä ingante nē wedepönēna iñömö tömengä wē womönāmaī inte cöwē wænāmaī quēwencæcäimpa. ¹⁷ Edæ Wængongui incæ tömengä Wengä ingante inguipoga iñömö da pönongä pongacäimpa. Incæte, Inguipoga quēwēnāni nāni pante wæquinque, ante apænte ancæte ante wii pongacäimpa. Wæætē inguipoga quēwēnāni inänite tömengä ængä beyænque quēwencædänimpa, ante tömengä ingante da pönongä pongacäimpa.”

¹⁸ “Æcänö tömengä ingante nē wede pönēna iñömö Wængongui tömengä ingante, Bitö pante wæquinque cæbipa, ante apænte änāmaī incæcäimpa. Æcänö guiquēnē wede pönēnāmaī ina iñömö Wængongui tömengä

ingante, Botö Wengä adocanque iñongante bitö tömengä emöwo ante pönēnāmaī inömi inte wæcæbiimpa, ante do apænte angä ingampa. ¹⁹ Wængongui nänö apænte änö iñömö iūmaī impa. Nē ñäo bai inongä iñömö, Wængongui æbänö ingää, ante inguipoga iñömö ancæte ante pongacäimpa. Incæte waodäni tömēnāni nāni cædimāmo wēnæ wēnæ i beyænque wēmö iñömö ante waadete pönēnāni inänipa. Wæætē nē ñäo bai inongä ingante waadedāmaī inänipa. ²⁰ Nē wēnæ wēnæ cædönāni inte ñäo iñömö ante piininke Baa äninque, Mönö cædinö edonque pönī badāmaī ingæimpa, ante ñäo iñömö pönāmaī inänipa. ²¹ Waodäni Wængongui nāwangä nänö ämaī nē cædönāni guiquēnē, Mönö cædinö ante Wængongui mönö tönö godongämæ cæcä beyænque cætamompa, ante edonque pönī acædänimpa, ante cædinque ñäo iñömö pöninke cædänipa.”

Wäo nē guidönongä Itota ingantedö ante apænecä

²² Ayæ ate Itota tömengä emiñænāni tönö Oodeabæ wædænque nāni quēwēñömö godänitapa. Gote pöninke mäniñömö tömēnāni tönö wædænque quēwēninque Itota angä beyænque tömēnāni waodäni inänite æpænē guidönāni guigadänimpa. ²³ Ænöö quēwēñömö æpæ nanguī mæ adinke Wäo mäniñömö guidongä guigadänimpa. Ayæ waodäni, Wäo mönitö imönite æpænē guidongingä, ante cöwē tömengä weca pönāni inänite guidongä guidänimpa. Ænöö quēwēñömö Tadii quēwēñömö eyequei inimpa. ²⁴ Mäniñedē Wäo ingante ayæ tee mönedāmaī ingadänimpa.

²⁵ Wäo emiñænāni pancadāniya oodeocä adocanque tönö apænedinque, Mönö oodeocabo æbänö cæte Wængongui weca guicæte ante waēmö bacæmöimpa, ante tömēnāni nāni pönēnö ante guëadö guëa ante tedewēnāni. ²⁶ Adodäni Wäo weca ponte apænedinque,

—Nē odömömi eñēmi. Oododänö æmæmäa bitö weca nē pönigä ingantedö ante bitö, Mäningä ingampa, ante apænebitawo. Edæ mäningä onguinängä iñömö adobai æpænē guidongä guidänipa

töö. Waodäni tömänäni tömengä weca godänipa, ante wædänitapa.

²⁷ Ante wædäni eñëningue Wäo,

—Wængonguï öönædë quëwëngä pönö angä æninqe waocä mänömai beyæ cæcampa. ²⁸ Botö wii Codito inömo imopa. Inæmpa Wængonguï botö imote täno da pönongä pönimo imopa. Tömengä ayæ Ponguingä, ante apænetabopa. Mänömainö ante apænebo eñënimini inte minitö tömëmini mäninö ante nê apænequënëmini iminipa. ²⁹ Monguingä inömo mongä ate tömengä onquiyængä nänöogængä bacampa. Tömengä guidengä inömo nê monguingä ante wänö cöningue eñëñongä monguingä apænecä eñëningue, Monguingä apænecä eñëmopa, ante watapæ tocampa. Botö adobaï Codito apænecä eñëmopa, ante mäningä bai nanguï watapæ tobo imopa. ³⁰ Tömengä inömo godömenque ñænængä inte cædongä baquëngä ingampa. Botö guiquënë pönömenque wædämo inte cædömo baquënëmo imopa, ante Wäo apænegacäimpa.

Öönædë nê quëwente wææ pongä

³¹ Ayæ Wäo godömenque apænecantapa. Öönædë nê quëwente wææ pongä inömo tömengä inömo wii wädäni bai wædangä inte wæætë ñænængä inte cædongä ingampa. Öönædë nê quëwente wææ pongä inömo tömengä godömenque ñænængä inte cædongä ingampa. Inguipoga inömo nê eñacä guiquënë waodäni bai quëwëngä inte inguipogaque ante apænecampa. ³² Tömengä Wængonguï weca quiëmë adingä inte quiëmë eñëningä inte mäninö ante apænecä eñëningue wädäni wæætë, Näwangä impa, ante änämaï inänipa töö. ³³ Mäninö ante nê Ao angä guiquënë tömengä, Wængonguï näwangä angä ingampa, ante edonque pönö angä inongä ingampa. ³⁴ Edæ Wængonguï nänö da pönöningä inömo Wængonguï nänö änö ante apænecampa. Tömengä ingante Wængonguï inömo tömengä Öönöwoca ingante godongä æninqe tömengä ædæmö ewocate quëwengampa. ³⁵ Mæmpo Wængonguï inömo tömengä

Wengä ingante nê waadete pönengä ingampa. Wængonguï tömengä ingante, Bitö nempo quinö inincoo tömancoo pönömo æninqe bitö awënë bacæbiimpa, ante pönö cægacäimpa. ³⁶ Æcänö Wængonguï Wengä ingante nê wede pönëna inömo tömengä cöwë wænämaï quëwëncæcäimpa. Æcänö Wængonguï Wengä ingante nê Baa ante pönënaï ina guiquënë tömengä wii cöwë wænämaï quëwëncæcäimpa. Edæ Wængonguï tömengä ingante ænguï nänö panguimämo cöwë cædongä ingampa, ante Wäo mäniñedë inque apænegacäimpa.

4

Itota Tämadiabæ onquiyængä ingante apænecä

¹ Paditeoidi inänite iimaï ante tededäni eñënanitapa. Itota pönö cædinque æpænë guidongä guidinqe tömengä nänö emiñænäni inömo wii Wäo emiñænäni bai wædænque badäni inte nanguï inäni badänipa, ante tededänitapa. ² Mänömaï änäni incæte wii Itota nê guidongä inongäimpa. Wæætë tömengä emiñænäni waodäni inänite guidönäni guigadänimpa. ³ Mäninö ante Paditeoidi do eñënanipa, ante änäni eñëningue Awënë Itota Oodeabæ quëwëningue wadæ go Gadideabæ inömo ocæ emænte gogacäimpa.

⁴ Gadideabæ taadö Tämadiabæ inömo tæcæguedë inö godö tömengä goquëngä inongäimpa. ⁵ Tämadiabæ inömo godinqe tömengä Ticada nani añömo pongantapa. Mänii Ticada quëwëñömo eyequei docä Aacobo wodi tömengä wengä Ootee wodi ingante, Pancabaa bitö ömæ baquiñömo, ante tömengä ingante nänö godongaimæ inimpa. ⁶ Ayæ æpäämönicaæ Aacobo wodi nänö ææ wogaïmönicaæ adoyömo inimpa. Itota taadö gobæ inö godinqe nangæ badinqe æpäämönicaæ inömo pö tæ contayongä mäniñedë tæcæ bæcä bagatimpa. ⁷ Tæ contate ongöñongä Tämadiabæ quëwengä onquiyængä æpæ iyænte tadonte æncæte ante pongä adinqe Itota tömengä ingante,

—Æpæ pönömi beboe, angantapa.

⁸ Edæ tömengä miñæ nê godäni mäninäni quëwëñömo cænguï godonte æncæ godäni inönänimpa.

⁹ Tämadiaidi inänite oodeoidi cōwē gomō adāni inānipa, ante eñengā inte Tämadiabæ quēwengā onquiyængā iñōmō Itota ingante,

—Bitō oodeobi imi incæte botō Tämadiabæ quēwēmo iñōmote bitō ædō cæte botō imote, Æpæ pōnōmi beboe, ämii, ämopa.

¹⁰ Añongā Itota wæætē,

—Bitō, Wængonguī quīnō nānō pōnōnī i, ante eñente bai ayæ, Æbodō inōmo inte bitō imite, Æpæ pōnōmi beboe, ante apæneboo, ante eñente bai bitō wæætē botō imote, Æpæ pōnōmi beboe, ancædōmiimpa. Ayæ botō bitō imite æpæ quēwenguimæ pōnōmo becædōmiimpa, ämopa.

¹¹ Angā eñēninqe onquiyængā,

—Awēnē, bitō æpæ mā iyæncade dæ ampa. Ayæ æpāmōnicæ guiibæ impa. Mānimæ æpæ quēwenguimæ bitō nē apænedimæ ædōnō mā iyænte ænguimii.

¹² Mōnō docā mæmpo Aacobo wodi iñōmō, Botō æmæwo wæmo adinqe botō æpāmōnicæ mīnitō quī bacæimpa, ante iimōnicæ mōnō imonte godongacäimpa. Tōmengā adomōnicæ æpæ begacäimpa. Tōmengā wēnāni tōnō tōmengā cæningāidi adobai adopæ begadānipa. Adocā mōnō docā wædangā iñongante bitō godōmenque ñænæmi inte nē cædōmi imitawogaa, ämopa.

¹³ Añongā Itota wæætē,

—Æcāmenque iñōmō mānimæ bedinqe wæætē gæwænte bacæcäimpa.

¹⁴ Æcāmenque botō godonguimæ nē becā guiquēnē tōmengā gæwænāmaī cōwē quēwencæcäimpa. Wæætē botō tōmengā ingante tōmēmo godonguimæ godōmo bedinqe tōmengā botō quēwēnō entawente quēwencæcäimpa. Æpāmōnicæ cōwē cægō bai botō tōmengā mīmōno godonguimæ beyænque tōmengā wænāmaī nānō quēwenguinō do æninqe quēwencæcäimpa, ämopa.

¹⁵ Onquiyængā tōmengā ingante,

—Awēnē, āninqe, Botō gæwænāmaī bacæboimpa, ante mānimæ botō imote pōnōmi beboe, ämopa. Ayæ māniñōmō cōwē æpæ iyæncæ pōnāmaī incæboimpa.

¹⁶ Ante añongā tōmengā wæætē,

—Goe, bitō nānōogængā ingante aa pedinqe ænte māmōmi pongæ, angantapa.

¹⁷ Añongā tōmengā wæætē,

—Botō nānōogængā dæ ampa.

Angā eñēninqe Itota tōmengā ingante,

—Bitō, Botō nānōogængā dæ angampa, āninqe nō ante ämipa. ¹⁸ Iñæmpa bitō nānōogæidi onompo æmæmpoqwe iñōnānite bitō tōmēnāni inänite mōnīmi imipa tōō. Ayæ ñōwoyedē onguiñængā bitō weca nē quēwengā iñōmō wii bitō nāwā nānōogængā ingampa. Iñinqe ñōwo bitō änō iñōmō edæ nāwangā impa, ämopa.

¹⁹ Angā eñēninqe onquiyængā,

—Awēnē, Bitō Wængonguī beyæ nē apænebi imi adinqe eñēmopa. ²⁰ Mōnitō dodāni mæmpoidi wodi, Ii onquiyabo inō gote Wængonguī ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguēnē, ante ædæ wææninqe angadānipa. Mīnitō nē oodeoidi imini guiquēnē, Wængonguī ingante waa ate apænecæte ante Eedotadēe quēwēñōmō māniñōmonque godinqe ædæ wæænte apænecæimpa, äminipa tōō.

²¹ Añongā Itota wæætē,

—Onquiyæmi eñēmi. Botō änō eñēninqe pōnē. Mīnitō iñōmō ædæ wææninqe botō Mæmpo ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguēnē, ante ii onquiyabo inō incæ Eedotadēe māniñōmō incæ mīnitō māninō ante änāmaī anguiōnæ oo pōni impa. ²² Mīnitō tāmadiaidi iñōmō nē Wængonguī ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguēnē, ante ædæ wææninqe apænemini incæte adocā ingante, Æbānō ingāā, ante eñēnāmaī iminipa tōō. Mōnitō guiquēnē nē ædæ wææninqe Wængonguī ingante waa ate apænemōni inte adocā, Æbānō ingāā, ante do eñēmōni imōnipa. Edæ, Nē wēnæ wēnæ cædāni wæncæ cædināni incæ quēwencædānipa, ante nē Ængā iñōmō oodeocā inongā ingā apa anewēē. ²³ Botō Mæmpo ingante, Bitō Awēnē Wængonguī imidō anguēnē, ante ædæ wææninqe nāwangā ante apænedōnāni inte apænecædānipa. Adodāni, Nāwangā impa, ante nō pōnente ewocadāni inte ædæ wææninqe Wængonguī ingante māninō ante watapæ apænecædānipa. Māninō ante nāni apænequīōnæ iñōmō edæ oo pōni impa. Edæ do iinqe batimpa. Wængonguī,

Mänömaï entawente nö pönänäni bai inäni inänite diqui diqui mininque, Mäninänique botö imote, Bitö Awënë Wængongui imidö anguënë, ante ædæ wææninque watapæ apænecedänimpa, angampa. ²⁴Wængongui Önöwocaque ewocate quëwengä ingampa. Ininque në ædæ wæænte tömengä ingante watapæ apænedäni iñömö tömënäni, Näwangä impa, ante nö pönente ewocadäni inte ædæ wææninque tömengä ingante watapæ apænequënëänäni inänipa, ämopa.

²⁵ Angä eñëninque onquiyængä,

—Botö, Mëetiya näni Codito änongå poncæcäimpa, ante do eñëmopa. Tömengä pongä ate, Æbänö inguii, ante mönö imonte tömänö odömonte apæneceä eñencæmönimpa.

²⁶ Äñongä Itota wæætë,

—Botö në apænebo iñömö Codito inömo imo apa cæbii, ämopa.

²⁷ Tæcæ apæneyongante tömengä miñæ në godäni ocæ emænte ponte ayönäni tömengä iñömö onquiyængä ingante apæneceä adinque, Æbänö cæ wæmönii, ante guñente wædänitapa. Incæte, Æbänö ämii, ante, Quinante tömengä ingante tedebii, ante adocanque incæ änämaï ingantapa. ²⁸ Ayæ onquiyængä tömengä iyæncade emö cæte näni quëwëñömö ocæ emænte gote pöninque waodäni inänite apænedinque,

²⁹ —Ægodöedäni, onguñængä iñömö botö imote tæcæ adinque, Botö æbänö cæboo, ante tömänö ante botö imo në apæneceä ingante pö aedäni. Mäningä wabänö mönö Codito inongä ingantawo, ante ämopa.

³⁰ Angä eñëninque tömënäni näni quëwëñömö tao godinque tömengä weca gogadänimpa. ³¹ Onquiyængä näni quëwëñömö tæcæ goyongä Itota nänö në emiñænäni iñömö tömengä ingante,

—Awënë në Odömömi imi wædænque cæe, ämönipa.

³² Ante äñönäni tömengä wæætë tömënäni inänite,

—Botö cængui botö eadö ante quinä i, ante minitö guiquënë tömää eñënämaï iminipa töö.

³³ Angä eñëninque tömengä emiñænäni godongämæ nämanque apænedinque,

—Wabänö wacä tömengä ingante cængui ænte pongantawo.

³⁴ Äñönäni Itota,

—Botö imote në da pönongä nänö änö bai botö cædö iñömö mänii tömëmo cængui bai impa. Ayæ, Tömengä nänö cædö ante tömänö iinque cæbopa, ante botö cædö iñömö botö cængui bai adobaï impa.

³⁵ Minitö iñömö, Mëa go mëa apäicä bayonte amiñayedë tömëmoncodë gæcæmönimpa, ante wii äminitawo. Botö guiquënë minitö iminite ämopa. Waodäni inänite wi æmonte aedäni. Edæ mäninäni tömëmoncoo gæyedë bai inänipa. ³⁶ Itota, Botö beyæ ante waodäni inänite në gædongä ingante botö, Bitö cæbipa, ante paga cædinque ñöwoyedë incæ do pönömo ængampa.

Wænämaï wantæpiyæ quëwencædänimpa, ante cædinque ñöwoyedë incæ tömengä tömënäni inänite do gædongä ingampa. Ininque botö änö ante waodäni mïmöno në quiyadingä tönö në gædingä tönö guëa tocædaïmpa. ³⁷ Mänömaï wëenëñedë näni angainö ante, Waocä adocanque tömëmö quiyacä ate wacä guiquënë në gædongä ingampa, ante näwangä ante impa.

³⁸ Tömëmoncodë iñömö cædäni bai cædämaï imini incæte minitö tömëmoncoo gæquinäni bai bacæminimpa, ante botö, Waodäni botö quinäni inänite gæcæminimpa, ante minitö iminite da godömo gominitapa. Wadäni iñömö do mänincodë nanguï pönii quiyate cædinque botö änö ante waodäni inänite apænegadänimpa. Minitö guiquënë mïni cædämaï iñömö incæ önonque gædimini iminipa, ante Itota apænegacäïmpa.

³⁹ Onquiyængä guiquënë tämadiadi mäniñömö näni quëwëñömö quëwënäni inänite, “Tömengä iñömö botö imote tæcæ adinque, Botö æbänö cæboo, ante tömänö ante botö imote apæneceäntapa,” ante apæneceä eñëninque tömënäni nanguï inäni Itota ingante pönengadänimpa. ⁴⁰ Tämadiadi tömengä weca godinque, Bitö mönitö weca a ongöe, änäni eñëninque tömengä mëönaa iñönte tömënäni weca owocantapa. ⁴¹ Tömengä nänö owoyedë tömengä nänö änö beyænque godömenque tæiyænäni iñömö tömengä ingante wede pönente badänitapa. ⁴² Adodäni onquiyængä ingante,

—Wii bitö apænete änonque ante eñëninque pönëmöni inte mönitö tömengä apæneçä adobai eñënimöni imönipa. Ayæ, Mäningä iñömö inguipoga mönö quëwencabo iñömönte tömengä näwangä mönö imonte nê Ænongä ingampa, ante do eñëmönipa, apænegadänimpa.

Itota cæcä beyænque awënë tönö cæcä wengä waa bacäi

⁴³ Mëönaa go ate tömengä mäniñömö quëwëninque wadæ godinque, Gadideabæ gocæboimpa, ante gocantapa. ⁴⁴ Itota incæ wëenëñedë, Iïmai impa, ante änongäimpa. Wængongui beyæ nê apæneçä inte tömengä nänö pægäimæ incæ mäniñömö apæneyongä tömengä tönö pægäinani guiquënë tömengä ingante wii waa adänipa töö, ante änongäimpa. ⁴⁵ Tömengä mäniñ Gadideabæ nänö ponque pongä adinque gadideaidi edæ Eedotadëe iñömö Patowa nani ææmæ cæyedë Itota bai mäniñömö gote ongöñönäni, Tömengä æbänö cæcäa, ante tömäa adinani inte, Bitö pömi waa amönipa, ante tömengä ingante apænegadänimpa.

⁴⁶ Ayæ Gadideabæ godinque Itota wæætë Cänaa nani quëwëñömö, Æpæ incæ biinömæ bacäimpa, ante wëenëñedë nänö cædiñömö adoyömö gocantapa. Capënaömö nani äñömö quëwëninque adocanque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä iñömö tömengä wëñængä onguiñængä wënæ wënæ inongäimpa. ⁴⁷ Adocä onguiñængä iñömö, Itota Oodeabæ quëwente Gadideabæ pongä, änani eñëninque tömengä Itota weca gote angantapa. Botö wëñængä onguiñængä wæncæ cæcä iñongante bitö tömengä ingante cæbi waa bacæe. Ægodöe. ⁴⁸ Itota tömengä ingante,

—Botö, Acæminimpa, ante bamönengæ cæbo ate wæmini inte minitö mäninö beyænque botö imo pönëmöni awædö.

⁴⁹ Ante apæneçä eñëninque pancabaa awënë tönö godongämæ cæcä,

—Awënë, botö wëñængä ayæ wænämai iñedë ægodöe gocäimpa.

⁵⁰ Ante äñongä Itota wæætë,

—Nöwo wadæ goe. Bitö wëñængä iñömö quëwencæcäimpa, ämopa. Angä eñëninque

onguiñængä, Itota nänö änö nö impa, ante pönëninque wadæ gogacäimpa. ⁵¹ Tömengä, Botö oncö, ante taadonque goyongante tömengä beyæ nê cædönäni tömengä ingante apæneçæte ante pö bee ténanitapa. Pö bee téninque,

—Bitö wëñængä waa bacäi.

⁵² Ante apænedäni eñëninque tömengä tömënanäni inänite, Botö wëñængä æyedëno waa bacäi, ante äñongä tömënanäni wæætë tömengä ingante,

—Iïmö ædæ gowayedë mäniñedë tömengä gancæ bacantapa, ante apænedänitapa.

⁵³ Ayæ wëñængä mæmpo, Bitö wëñængä quëwencæcäimpa, ante Itota botö imote nänö äniñedë adoyedë botö wëñængä do waa bacantapa, ante wædinque tömengä tönö tömengä nani quëwencabo tömancabo Itota ingante wede pönënanäni bagadänimpa.

⁵⁴ Itota oodeoidi weca quëwente Gadideabæ ocæ emænte pöninque tömengä mäniñömö ii bamönengæ cædinque mem-poga nänö cædö bamönengæ bagatimpa.

5

Itota cæcä beyænque pæ opa pæ opa gocä waa bacäi

¹ Ayæ ate oodeoidi, Mönö Wængongui beyæ, ante nani ææmæ cæyedë Itota Eedotadëe iñömö æidinque ado ante gogacäimpa.

² Eedotadëe wææ cæte iñömö obegaidi nani pö guidemö gäänë gäwapæ impa.

Mänimæ gäwapæ ebedeo tededö Betadapæ nani ämæ yæwedeca onompo æmæmpoque ñoncæcate inoncöimpa. ³ Mänincönë wënæ wënæ inäni tæiyænäni cöwë öñönönänimpa.

Pancadäniya babetamönäni inte pancadäniya pæ opa pæ opa godönäni inte pancadäniya cömante inönäni inänipa.

⁴ Adodäni, Æpæ incæ gopæ, ante wänö cönönäni inönänimpa. Edæ Wængongui anquedo wæætë wæætë, Mänimæ incæ incæ gopængäimpa, ante wææ pöninque cædongäimpa.

Gäwapæ incæ incæ go cæpæ adinque æcänö täno mäniñænë guida inte adocä quiëmë wënæ wënæ i waa badongäimpa. ⁵ Mäniñömö öñönäni weca adocanque nê öñönongä iñömö todëinta i ocho wadepo ganca wënæ wënæ inte wægängä inongäimpa. ⁶ Adocä mäniñömö

öñongä ingante Itota ponte ayongä wadäni, Mäningä wantæpiyæ mänömaï wënæ wënæ inte wægaingä ingampa, ante apænedäni eñëninque Itota tömengä ingante,

—Bitö, Waa bänëmo, ämitawo.

⁷ Ante äñongä nê wënæ wënæ ingä wæætë,

—Awënë, gäwapæ incæ incæ gopæñedë æcänö botö imote ænte guiquinaa edæ dæ angampa. Ayæ botö, Æpænë guicæboimpa, ante goyömo wacä pöningue do täno guicä.

⁸ Ante wæyongante Itota,

—Ængæ gantie, bitö bee podonte möïmo ænte goe. ⁹ Äñongä onguinængä iñömö iñontobæ waa badingä inte tömengä bee podonte möïmo ænte cægonde gocantapa. Oodeoidi nani guëmanguionæ iñonte Itota mänömaï cæcantapa. ¹⁰ Mänömaï beyæ oodeoidi awënëidi iñömö onguinængä nê waa badingä ingante,

—Nöwoönæ guëmanguionæ iñonte mönö æbänö cæquii, ante do wææ yewæmonte impa cæbii. Bitö bee podonte möïmo næænämaï incæbiimpa.

¹¹ Ante püñönäni tömengä wæætë,

—Botö imote, Waa bae, ante nê cædingä iñömö adocä incæ, Bitö bee podonte möïmo ænte goe, angä cætabopa.

¹² Angä eñëninque tömënäni tömengä ingante,

—Mäningä iñömö bitö imite, Bitö bee podonte möïmo ænte goe, ante nê angä iñömö æcänö ingä. Apænebi eñëmönie, änänitapa.

¹³ Itota guiquënë do woadäni nangui inäni ongönäni tæcæguedë go wadæ godongäimpa. Mänömaï beyæ onguinængä nê waa badingä iñömö, Nê cædingä æcänö ingä, ante eñënämaï ingantapa.

¹⁴ Ayæ ate Itota Wængongui oncö ñænæncö yabæcönë go guidinque tömengä ingante bee tëningue,

—Eñëmi, bitö wæætë waa babi imipa. Æninqe godömenque wënæ wënæ cædämaï incæbiimpa. Bitö mäninö wënæ wënæ bitö cægainö ante ñimpo cædämaï imi ininqe wabänö bitö wæwenguinque godömenque babaimipa, ämopa.

¹⁵ Angä eñëninque onguinængä wadæ gote oodeoidi awënëidi weca pöningue

angantapa. Botö imote, Waa bae, ante nê cædingä iñömö Itota ingampa, ante apænecantapa. ¹⁶ Mänömaï beyæ Itota mäninö nänö cædinö ante guëmanguionæ iñonte cæcä adinque oodeoidi awënëidi iñömö tömengä ingante togænte wënæ wënæ cædänitapa. ¹⁷ Itota tömënäni inänite,

—Botö Mæmpo ñöwoönæ ganca tömengä nänö cædö ayæ cæcä ingampa. Ayæ botö adobaï cæbo imopa, ante apænecantapa.

¹⁸ Mäninö angä eñëninque tömënäni godömenque püningue, Mönö tömengä ingante æbänö cæte wænömö wænguingä, ante godömenque nangui cægadänimpa. Tömënäni, Tömengä guëmanguionæ iñonte do cæcä ingampa. Ayæ godömenque, Wængongui botö Mæmpo inongäimpa, ante tededinque tömengä, Botö Wængongui bai imopa, ante bai cæcampa töö, ante tömënäni godömenque püingadänimpa.

Tömengä Wengä ingante Wængongui pönö cæcä ate Awënë bacampa

¹⁹ Itota adodäni inänite iimaï äninque, “Botö minitö iminite näwangä ämopa. Botö Wængongui Wëmo inömo incæ ædö cæte adoboque nämanque cæbo imoo. Botö Mæmpo æbänö cæcää adinque botö adodonque cæbopa. Edæ botö Mæmpo nänö cædö bai botö Wængongui Wëmo inte adobaï cæbopa. ²⁰ Edæ Mæmpocä Wëmo iñömote tömengä botö imote waadete pönëninque tömengä nänö cædö tömönö ante botö imote odömongä abo imopa. Ayæ minitö, Æbänö cæcä wæmöö, ante wæcæminimpa, ante cædinque tömengä godömenque bamönengæ nänö cædö ante botö imote odömongä ate botö wæætë cæbo acæminimpa. ²¹ Edæ botö Mæmpo iñömö æmæwo wængainäni inänite, Nänö omæmöninque minitö müimüni quëwencæminimpa, ante pönö cæcä bai botö tömengä Wëmo iñömö adobaï cæbo imopa. Æcänö ingante, Bitö müi quëwencæbiimpa, ante äinëmo inte botö tömengä ingante pönö cæbo ate müingä quëwencæcäimpa. ²² Adobaï botö Mæmpo iñömö woadäni inänite adinque, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte änämaï ingampa. Wæætë edæ botö tömengä Wëmo iñömote

tömengä, Bitö mäninö ante waodäni tömänäni inänite apænte ancæbiimpa, ante cægacäimpa. ²³ Mänömaï cædinque botö Mæmpo, Waodäni botö imo nāni waa abai adobai botö Wengä ingante tömänäni waa acædänimpa, ante cægacäimpa. Botö tömengä Wëmo iñömote nē waa adāmaï ingä iñömö tömengä botö Wæmpocä botö imote da pönongä ingante adobai waa adāmaï ingampa töö,” ante Itota apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedinque, “Minitö iminite näwangä ämopa. Waocä botö änö eñëninque botö imote nē da pönongaingä ingante nē wede pönengä iñömö tömengä nänö apænte pante wæwenguinö godāmaï incæcäimpa. Wæætē tömengä nänö wænāmaï quëwenguinö gocæcäimpa. Edæ tömengä mönö æmæwo wænguino ñimpo cædinque wænāmaï mönö quëwenguinö do gocäimpa. ²⁵ Minitö iminite näwangä ämopa. Waodäni nē quëwënäni incæ tömënäni æmæwo wængainäni bai inönäni inte tömënäni iñömö Wængonguï Wëmo botö tedepämo oo eñencædänimpa. Nöwoönæ tömënäni nāni eñenguionæ do batimpa. Nē eñënäni iñömö tömënäni nāni wænāmaï quëwenguinö gocædänimpa. ²⁶ Wængonguï nāmā nē quëwënongä inte tömänäni nāni quëwëmāmo ante nē godongä ingampa. Mänömaï beyænque botö tömengä Wëmo adobai nāmā nē quëwënömo inte tömänäni nāni quëwëmāmo ante nē godömo imopa. ²⁷ Ayæ Waobo eñagaïmo iñömote tömengä pönö cæcä beyænque botö nē ämo badinque nāmā tæï piñænte cædinque edæ, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante nē apænte anguïmo imopa. ²⁸ Botö mänömainö ante apænebo eñëninque minitö, Æbänö angä wæmöö, ante änāmaï incæminimpa. Edæ æmæwo wængainäni tömänäni tömënäni nāni wodido nē oñongainäni iñönänite edæ botö tedepämo incæ tömënäni nāni eñenguionæ oo pönï impa. ²⁹ Botö tedepämo eñëninque tömënäni tömänäni ta poncædänimpa. Nē waa cægainäni iñömö wænāmaï nāni quëwenguinö nāni goquinque ñāni ömæmoncædänimpa. Nē wënæ wënæ cægainäni guiquënë nāni apænte pante æmæwo wæwenguinö nāni goquinque ömæmoncædänimpa cæminii,”

ante Itota apænecäimpa.

Æcänö äna eñente cæbii, ante Itota ingante änänipa

³⁰ Ayæ godömenque apænedinque Itota iïmaï apænecantapa. “Botö ædö cæte nämanque adoboque cæbo imoo. Wæætē Wængonguï botö imote æbänö angä eñëninque botö mäninö ante, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte ämopa. Ayæ botö apænte änö iñömö cöwë nöinö ante impa. Edæ botö tömëmo ämaï cædāmaï imopa. Wæætē botö Mæmpo botö imote nē da pönongaingä nänö ämaï cæbo imopa. ³¹ Botö nämanque äninque, Æbänö cæboo, ante apænebo bai minitö, Önonquedö ante impa, ancædöminimpa. ³² Botö æbänö cæboo, ante wacä botö beyæ ante nē apænecä ingampa. Tömengä botö imotedö ante nänö apænedö iñömö edæ nö impa, ante eñëmopa. ³³ Minitö botö imotedö ante, Æbänö cæcää, ante eñencæte ante Wäo nē æpænë guidönongä weca wadäni inänite da godöminitapa. Ayæ Wäo mäninäni inänite botö imotedö ante nö apænecä eñënänitapa. ³⁴ Botö æbänö cæboo, ante waodäni botö beyæ apænecædänimpa, ante botö änāmaï imopa. Wæætē, Minitö botö æmo beyænque quëwencæminimpa, ante cædinque botö mänömainö ante apænetabopa. ³⁵ Wäo nē æpænë guidönongä tömengä iñömö ti wodönoincade bæco bai ingacäimpa. Ayæ, Tömengä nänö angainö ñäo bai impa, ante adinque minitö wantæyö iñonte, Waa impa, ante watapæ tominitapa. ³⁶ Botö æbänö cæboo, ante Wäo nē æpænë guidönongä nänö angainö beyæ waodäni mäninö ante do ewocadäni ingadänimpa. Ayæ botö Mæmpo, Bitö iïmaï cæe, ante, Tömää iinque cæcæbiimpa, ante botö imote nänö angainö bai ante do cædömo imopa. Botö Mæmpo botö imote da pönongaingä ingampa, ante wadäni botö cædinö beyæ do eñënänimpa. ³⁷ Ayæ botö Mæmpo botö imote nē da pönongaingä iñömö adobai, Botö æbänö cæboo, ante apænecä eñengadänimpa. Minitö guiquënë tömengä ingante adāmaï imini inte tömengä nänö tedepämo incæ cöwë eñënāmaï iminipa töö. ³⁸ Ayæ botö Mæmpo botö imote

da pönongä pönimo imopa, ante minitö pönänamaï imini inte edæ tömengä nänö angainö ante entawänamaï quëwëmini iminipa. ³⁹ Wængongui angä eñëninque nani yewæmongainta ædæmö adömini inte edæ minitö, Mäninö nani yewæmongainta amöni beyænque mönitö wänämaï möni quëwenguinö gocæmönimpa, ante pönëmini iminipa. Ìñæmpa mänintaa yewæmöninque botö imotedö ante apænedinque yewæmongadäni apa quëwëminii. ⁴⁰ Botö, Minitö wänämaï mini quëwenguinö ante pö æedäni, añömote minitö wæætë Baa äninque botö weca pönämaï iminipa,” ante Itota apænecantapa.

⁴¹ Ayæ apænedinque tömengä, “Waadäni botö imote waa adinque apænecædänimpa, ante änämaï imopa, angantapa. ⁴² Ìñæmpa, Minitö æbänö cæminii, ante botö do eñëmopa. Wængongui nänö waadete pönente entawënö minitö entawänämaï quëwëminipa, ante do eñëmopa. ⁴³ Wængongui angä eñëninque botö wææ pönimo adinque minitö Baa ante botö imote pönänämaï iminipa. Wacä guiquënë nämä äninque pongä ìninque minitö mäningä ingante Ao ante pönëmaïminipa, ante awædö. ⁴⁴ Minitö wacä ingä wacä ingä, Botö imote waa adinque waa apænecædänimpa, ante cæmini awædö. Incæte minitö, Mönö Wængongui nê adocanque ingaingä ingampa, ante, Tömengä mönö imonte waa adinque apænecæcäimpa, ante cædämaï iminipa. Mänömaï beyæ minitö botö imote ædö cæte pönëmini iminii. ⁴⁵ Botö Mæmpo weca ongöninque minitö iminitedö ante botö, Ìinäni wënæ wënæ cædäni inänitapa, ante ancæboimpa, ante minitö pönëminitawo. Mänömainö ante edæ pönänämaï iedäni. Wæætë Möitee wodi nänö angainö eñente beyænque mönö quëwengæimpa, ante pönëminipa. Ìñæmpa adocä Möitee wodi mini nê pönëmongä iñömö, Nê wënæ wënæ cæmini iminipa, ante ancæcäimpa cæminii. ⁴⁶ Minitö Möitee wodi ingante pönente bai adobai botö imote pönencædöminimpa. Edæ tömengä botö imotedö ante yewæmongacäimpa. ⁴⁷ Möitee wodi nänö yewæmongainö ante pönänämaï imini ìninque minitö

ædö cæte botö apænedö ante eñëninque pönenguimiiii,” ante Itota mäniñedë ìnque apænegacäimpa.

6

5.000 ganca inäni inänite Itota godongä cæñänipa

¹ Mäninö ìnque apænete ate wantæyö iñonte Itota wadæ godinque gäwapæ Gadideapæ nani ämæ æmæmäa tao gogacäimpa. Mänimæ Tibediapæ nani ämæ impa. ² Tömengä wogaa tao gocä adinque waodäni tæiyænäni pö tee empo godänitapa. Tömengä, Acædänimpa, ante cædinque wënæ wënæ inäni inänite bamönengæ cæte odömongä do adinäni inte godänitapa. ³ Ayæ Itota tömengä nänö emiñænäni inänite änanquidi ænte mæicä æidinque tömënäni tömengä tönö tæ contadänitapa. ⁴ Wodo pänta gogaïönæ, ante oodeoidi Patowa nani ææmæ cæönæ oo pöni ingatimpa. ⁵ Itota gomö ayongä waodäni tæiyænäni tömengä weca pönäni adinque tömengä Pedipe ingante,

—Mäninäni waodäni beyæ ædönö gote päö godonte æninque godömöni cænguinanii, angantapa.

⁶ Edæ Itota iñömö, Æbänö cæbaïmoo, ante do eñëningä inte mäniñö ante, Pedipe æbänö cæquingäa, ante acæte ante angantapa. ⁷ Pedipe wæætë tömengä ingante,

—Ìñæmpa päö ante tömänäni wædænque cæncædänimpa, ante ocho apäicä cæte beyæ paga æinta æninque mänimpota godonte æninque edæ wii eyepæ imaimpa, angantapa. ⁸ Ayæ tömengä emiñængä Timönö Pegodo biwi Æntade iñömö Itota ingante,

⁹ —Mönitö weca nê ongongä edëningä iñömö tebada nani awënënimö guiyä päö önompo æmæmpoque tönö guiyä gæyæ mäa pöni næængä ingampa. Incæte mäni cænguï tæiyænäni beyæ ædö cæte eyepæ ì, ante wæbopa.

¹⁰ Angä eñëninque Itota,

—Minitö tæiyænäni godongämæ ongönäni inänite ämïni tæ contaedäni, angantapa. Tömengä nänö ämaï änäni eñëninque waodäni önomæcaque inö nangui gaguimæ pæyömö do tæ contadänitapa.

Onguĩñænāni incæ ōnompo æmæmpoque mīido ganca ināni inte tæ contadāni ingadānimpa. ¹¹ Itota pāo æninque, Wængonguĩ, Bitō waa pōnī pōnōmi ænte cænguĩmōni, ante apænedinque tōmengā nānō ěmĩñænāni inānite godongā æninque tōmēnāni wæætē tæ contadāni inānite di mæññænāni cænānitapa. Ayæ tōmengā gæyæ æninque adobaĩ cæcantapa. Tōmānāni iñōmō nāni cæinēnō ante eyepæ cængadānimpa.

¹² Tōmēnāni tōmo pōnī cænāni ate tōmengā ěmĩñænāni inānite tōmengā,

—Cænguĩ nāni ao mæ ao mæ ñōnōnī ee ōñoncoo wote badāmaĩ ingæimpa, ante pædæ wææmpo ō ædāni.

¹³ Angā ěñente cædinque nē cænāni pāo ōnompo æmæmpoque tebada nāni awēnēnimō nāni ao mæ ao mæ ñōnōnī ee ōñoncoo ō ænte da wēnāni ate edæ otodē tipæmpoga go mentodēa cænguĩ eyede da wēnāni contagatimpa. ¹⁴ Waodāni iñōmō Itota bamōnengæ nānō cædi adinque,

—Nāwangā iingā iñōmō Wængonguĩ beyæ nē apænecā ingampa. Tōmengā inguipoga Ponguingā, ante nāni angaingā inongāimpa, ante tæcæ ānānitapa.

¹⁵ Tōmēnāni, Bitō mōnitō Awēnē Odeye bacæbiimpa, ante botō imote bæi ongoncæte ante poncæ cædānipa, ante wædinque Itota wadæ godinque adocanque ānanquidi wæætē æigacāimpa.

*Itota æpæ yædopæ dao dao gocā
(Māateo 14.22-27; Māadoco 6.45-52)*

¹⁶ Gāwadecæ pōnī bayō tōmengā ěmĩñænāni iñōmō gāwapæ yæwedeca wæi gogadānimpa. ¹⁷ Itota angā ěñēninque māniñōmō wæi wipodē guidinque tōmēnāni, Gāwapæ æmæmāa Capēnaōmō nāni quēwēñōmō mōnō taocæimpa, ante tæcæ wogaa tao goyōnāni dobæ wēmō bayō Itota ayæ tōmēnāni weca pōnāmaĩ inongāimpa. ¹⁸ Ayæ woboyæ nangui pæmænte pōñō æpæ mæ conta mæ conta cæyonte, ¹⁹ tōmēnāni wodo tincō quidōmetodo wiyate cæyōnāni Itota iñōmō wipo gāmænō pōninque æpæ yædopæ wænōmēnæcapæ dao dao pongā adinque ancai guĩñēnānitapa. ²⁰ Ancai guĩñēñōnānite Itota iñōmō tōmēnāni inānite,

—Botō imopa. Guĩñēnāmaĩ iedāni, angan-tapa.

²¹ Ante āñongā tōmēnāni Ao ante tōmengā ingante wipodē æninque tōmēnāni nāni goinēñōmō ěmōnaiya do tao gogadānimpa.

Waodāni Itota ante diqui diqui minte pōnāni

²² Īimō ate tæiyænāni gāwapæ imæ wedeca a ongōnōnānimpa. Īininque tōmēnāni, Wipo adoque pōnī māniñōmō wāi wocæ incæte Itota iñōmō mānimpodē guidāmaĩ iñongante tōmengā miñæ godāni adodānique guĩ wadæ tao godānitapa, ante adinque wædānitapa. ²³ Awēnē Itota do Wængonguĩ ingante, Bitō waa pōnī pōnōmi cænguĩmōni, ante apænecā ate waodāni nāni pāo cænīñōmō pancadāniya ayæ ongōnānimpa. Nōwo iñōmō wapocoo Tibedia nāni quēwēñōmō wo cæwodinque māniñōmō tōmēnāni nāni cænīñōmō eye-queĩ pōnāni adānitapa. ²⁴ Īininque Itota tōnō tōmengā nānō ěmĩñænāni edæ dæ ānāni wædinque tæiyænāni iñōmō wipodē guiite Capēnaōmō godinque Itota ante diqui diqui mincæte ante wogaa gogadānimpa.

Itota, Mōnō quēwenguinque, ante cænguĩ bai ingampa

²⁵ Adodāni gāwapæ æmæmāa tao godinque tōmengā ingā adinque,

—Awēnē nē Odōmōmi ĩmi æyedēnō iñōmō pōmitawo, ānānitapa.

²⁶ Āñōnāni Itota wæætē,

—Mīnitō ĩminite nāwangā āmopa. Mīnitō tōmo pōnī pāo cænīmīni inte botō imote ante diqui diqui mincæ pōmīnitapa tōō. Wæætē edæ botō, Acæmīnimpa, ante bamōnengæ cæbo beyæ mīnitō wīi pōmīni awædō. ²⁷ Mīnitō, Mōnō cænguĩ, ante æncæte ante cæmīni incæte inguipogaque mīni woquĩnonque ante æncæ cædāmaĩ quēwēedāni. Wæætē edæ, Mōnō cænguĩ iinque bayedē cænguĩ mæ ōñongæimpa, ante cædinque mīnitō, Mōnō wænāmaĩ quēwenguinque gocæmōimpa, ante pōnente quēwēedāni. Botō nē Waobo ěñagaimo ĩmo māniĩ cænguĩ mīnitō ĩminite pōnōmo æncæmīnimpa. Botō Mæmpo botō imotedō ante, Īingā nō cæcā ingampa, ante odōmongacāimpa.

²⁸ Angä eñëninque tömënäni tömengä ingante,

—Mönitö, Wængongui nänö cæquimämo ante cæcæte ante quinä cæquënëmöni imönii, ante wæmönipa.

²⁹ Äñönäni Itota wæætë,

—Botö Wængongui nänö nê da pönongaïmo iñömote minitö botö imote mini wede pönönö iñömö edæ mäninö Wængongui nänö cædö impa, angantapa.

³⁰ Mänömaï beyæ tömënäni godömenque tömengä ingante,

—Bitö, Eñencædänimpa, ante bamönengæ bitö cædö ante æbänö cæte odömömi adinque pönemaïmönipa. Æbänö cæquimii, ante anewënanitapa. ³¹ Mönö wæmæidi önömæca nani quëwëñedë cængui mänää nani angai cængadänimpa. Iïmaïnö ante yewæmongatimpa. “Tömengä, Minitö cængui, ante tömënäni inänite öönædë inö mäwææ godongacäimpa,” ante nani yewæmongainö bai impa, ante apænedänitapa.

³² Itota wæætë tömënäni inänite,

—Nawangä ämopa. Minitö iminite öönædë mäwææ cængui nê pönongaingä iñömö tömengä wii Möitee wodi ingacäimpa. Wæætë botö Mæmpo iñömö tömengä minitö iminite öönædë nani näwä cængui bai pönongä cæncæminimpa. ³³ Öönædë quëwente wææ pongaingä iñömö tömengä iñömö, Cængui bai ingampa, ante Wængongui nänö nê angaingä ingampa. Adocä inguipoga quëwënäni inänite, Mini wantæpiyæ wænämaï quëwenguinö ante pönongä æninque quëwënänipa.

³⁴ Ante Itota apæncä eñëninque tömënäni,

—Awënë, ñowo mänii cængui iimö iñö iimö iñö pönömi cæmönie.

³⁵ Äñönäni Itota godömenque apænedinque,

—Botö iñömö, Mini quëwenguinque, ante mini cængui bai inömo imopa. Botö weca nê pongä iñömö cöwë cængui gue ænenämaï bai quëwencæcäimpa. Ayæ botö imote nê wede pönengä iñömö cöwë tepæ gæwænämaï bai quëwenguingä ingampa, ante apæncantapa. ³⁶ Ayæ wæætë, Minitö iminite do botö änö bai impa. Botö imote do adimini incæte minitö ayæ wede pönënamäi iminipa. ³⁷ Botö Mæmpo,

Bitö quinäni bacædänimpa, ante cædinque botö imote pönongä æmo ininque botö quinäni nê badäni inte tömënäni tömänäni iñömö botö weca edæ do pönänipa. Ayæ æcämenque botö weca pöna inate, Botö weca pönämaï imipa, ante cöwë änämaï incæboimpa. ³⁸ Edæ öönædë quëwëninque botö wii tömëmö ämaï cæcæboimpa, ante wææ pontabopa. Wæætë botö imote nê da pönongaingä nänö ämaï cæcæboimpa, ante wææ pontabopa. ³⁹ Ayæ botö imote nê da pönongaingä botö imo nänö angainö iñömö iïmaï impa. Waodäni bitö quinäni bacædänimpa, ante pönömo æninque bitö quinäni badinque adocanque incæ wë womonte wænämaï incæcäimpa. Wæætë iinque baquiönæ iñonte bitö, Näni ömæmöedäni, ämi eñëninque bitö quinäni tömänäni edæ ñäni ömæmoncædänimpa. ⁴⁰ Edæ botö Mæmpo nänö angainö iñömö iïmaï impa. Botö Wængongui Wëmo iñömote botö imote ædæmö adinäni inte edæ botö imote nê pönënäni tömänäni cöwë wænämaï wantæpiyæ quëwencædänimpa. Mänömaïnö ante impa. Ayæ iinque baquiönæ iñonte botö mäninäni inänite, Minitö ñäni ömæmöedäni, ämo ate ömæmoncædänimpa. Itota mänömaï apæncantapa.

⁴¹ Apæncä eñëninque oodeoidi iñömö, Tömengä, “Botö cængui bai imopa, ante öönædë inö wææ pontabopa,” angampa, ante tömengä ingantedö ante tæcæ piinte tedewënanitapa. ⁴² Tömënäni,

—Iingä iñömö wii Ootee wengä Itota ingantawo. Tömengä mæmpo tönö wäänä wii mönö adöna inatawo. Tömengä ædö cæte, Botö öönædë quëwente wææ pontabopa, angä anewë.

⁴³ Ante püñönäni Itota wæætë,

—Minitö nämanque godongämæ piinte tededämaï iedäni. ⁴⁴ Botö Mæmpo botö imote nê da pönongaingä wii pönö cæcä bai æcämenque incæ botö weca pönämaï incædongäimpa. Ayæ iinque baquiönæ iñonte botö weca nê pongä ingante, Näni ömæmöe, ämo ñäni ömæmoncæcäimpa. ⁴⁵ Wængongui beyæ nê apænegainäni nani yewæmongaintaa iïmaï ante yewæmongadänimpa. “Wængongui waodäni tömänäni inänite odömonte

apæ necä eñ encädänimpa.” Botö Mæmpo apæ necä nē eñ enāni iñ omö tömengä nänö odö monte apæ nedö ante nē eñ enāni inönāni ininque töm enāni töm änāni botö weca pönānipa, ante Itota apæ necantapa.

⁴⁶ Ayæ apæ nedinque, “Mini waocabo töm ämini incæ botö Mæmpo ingante cöwē adāmaī iminitapa. Botonque iñ omö Wængongui weca nē quēwente pömo inte botö Mæmpo ingante nē adimo iñ omö adoboque pöni imopa. ⁴⁷ Minitö iminite näwangä ämopa. Botö imote nē wede pönengä iñ omö tömengä cöwē wantæpiyæ nänö quēwenguimämo do entawente quēwengä ingampa. ⁴⁸ Botö iñ omö, Mini quēwenguinque, ante mini cængui bai imopa. ⁴⁹ Mini wæmæidi önömæca quēwēñedē cængui mänää nāni angai cængaināni incæte edæ do wængadänimpa. ⁵⁰ Botö iñ omö cængui bai inömo inte öönädē quēwente wææ pömo imopa. Ininque waocä, Cængui cænte bai quēwengæimpa, ante botö imote pönengä ininque tömengä cöwē wænāmaī quēwëmaingampa. ⁵¹ Botö cængui bai imo inte öönädē quēwengaimo incæ wææ pontabopa. Æcänö cængui cænte bai botö imote pönēna tömengä iñ omö cöwē wænāmaī quēwencæcäimpa. Ii cængui botö godongui botö nämä baö impa. Inguipoga quēwēnāni inänite, Minitö quēwenguimini, ante botö nämä baö incæ godoncæboimpa,” ante Itota mänömaī apæ necantapa.

⁵² Mäninö angä eñ ente wædinque ood-eoidi nāni cabo iñ omö godongämæ nämanque tedinque wæætē godö wæætē godö änewēnānitapa.

—Mäningä iñ omö mönö imö tömengä nämä baö ædö cæte pönongä cænguimöni.

⁵³ Ante tedewēñönāni Itota wæætē töm enāni inänite,

—Minitö iminite näwangä ämopa. Botö Waobo eñ agaimo iñ omöte minitö botö baö cænāmaī inte botö wepæ bedāmaī imini ininque ædö cæte Wængongui wantæpiyæ nänö quēwenguimämo entawëmini inguimini. ⁵⁴ Botö baö nē cængä ayæ botö wepæ nē becä tömengä iñ omö Wængongui wantæpiyæ nänö cöwē quēwenguimämo do entawente quēwengä ingampa. Ayæ inque baquionæ iñ onte botö mäningä

ingante, Bitö ñāni ömæmöe, ämo ñāni ömæmoncæcäimpa. ⁵⁵ Edæ botö baö näwä cængui bai impa. Ayæ botö wepæ näwä bequī bai impa. ⁵⁶ Botö baö nē cængä inte ayæ botö wepæ nē becä iñ omö tömengä botö nempo ee quēwēnongä ingampa. Ayæ adobai tömengä botö imote entawēnongä ingampa. ⁵⁷ Botö Mæmpo nē Quēwēnongä inte botö imote da pönongä pönimo imopa. Tömengä pönö cæcä ate quēwëmo imopa. Botö imote nē cængä iñ omö adobai botö cæbo beyænque quēwencæcäimpa. ⁵⁸ Botö cængui bai imo inte öönädē wææ pönimo iñ omö mänii cængui bai imopa. Mönö wæmæidi cængui mänää nāni angai cængaināni incæ edæ do wængadänimpa. Wæætē ñöwo wææ pömo iñ omöte, Cængui impa, ante nē cænongä iñ omö tömengä cöwē wænāmaī quēwencæcäimpa, ante Itota apæ negacäimpa.

⁵⁹ Tömengä mäninö ante Capēnaömö nāni quēwēñömö nāni odö möincönē ongöninque töm enāni inänite odö monte apæ negacäimpa.

Itota nänö änö beyænque mönö wænāmaī quēwengæimpa

⁶⁰ Mäninö odö monte apæ necä eñ eninque tömengä emiñ enāni nangui ināni,

—Tömengä nänö odö monte apæ nedinö iñ omö waadedämainö impa. Edæ æcänö eñ emäinaa, ante änānitapa.

⁶¹ Mäninö nänö odö monte apæ nedinö ante tæcæ piinte tedewēnāni wædinque Itota töm enāni inänite,

—Minitö botö äninö ante oda cæmini inte piimini iminitawo, angantapa. ⁶² Ayæ godömenque apæ nedinque, Botö Waobo eñ agaimo imo öönädē quēwente wææ pongaimo inte adodö adoyömö æibo adinque minitö æbänö ante ämaimīni.

⁶³ Wængongui Önöwoca pönö cæcä beyænque waocä quēwengä ininque tömengä baonque nänö eñ ayö beyænque ædö cæte quēwëmaingä. Botö Wængongui Önöwoca tönö apæ nedinque minitö iminite botö apæ nedinö beyæ minitö önöwoca ewocate quēwencæminimpa. ⁶⁴ Incæte minitö weca pancadāniya iñ omö botö imo pönēnāmaī inānipa töö, ante Itota apæ necantapa.

Edæ töm enāni weca æcänö tömengä ingante pönēnāmaī ingä, ante Itota do

ēñēnongäimpa. Ayæ tömengä ingante nē godö odömonguingä æcänö imaingää, ante tömengä adobaï do ēñēnongäimpa. ⁶⁵ Itota godömenque apænedinque,

—Botö mänii beyæ mīnitö iminite do antabopa. Botö Mæmpo wii pönö cæcä baï æcämenque incæ botö weca pönämaï incædongäimpa, ante apænegacäimpa.

⁶⁶ Mäniönæ ganca tömengä miñæ nē godäni incæ nanguï inäni wadæ godinque tömengä miñæ ayæ tee empo godämaï ingadänimpa. ⁶⁷ Tömēnāni wadæ godäni adinque Itota önompo tipæmpoga go mä ganca inäni inänite,

—Mīnitö diyæ æbänö cæquimīnii. Mīnitö tömēnāni baï adobaï botö imote emö cæte, Wadæ goinēmönipa, ämīnitawo.

⁶⁸ Äñongä Timönö Pegodo wæætē,

—Awēnē, æcänö miñæ gobaimōnii. Wacä mönitö imönite nē emiñængä iñömö edæ da angampa. Wantæpiyæ wænāmaï möni quēwenguinö ante æbänö gocæmönimpa, ante wæyömöni bitö iñömö nē apænebi imipa. ⁶⁹ Bitö iñömö Wængongui nänö da pönönömi inte tömengä nänö Tæiyæ Waemö inömi imipa, ante pönömöni inte ēñēmönipa.

⁷⁰ Ante apænecä ēñēninque Itota,

—Mīnitö önompo tipæmpoga go mä ganca imini inte wii botö apænte ænömīni imīnitawo. Incæte mini cabo incæ adocanque iñömö wēnæ qui ingampa, ante apænegacäimpa.

⁷¹ Timönö Icadote wengä Codaa ingantedö ante Itota mänömaï angacäimpa. Tömengä önompo tipæmpoga go mänaa nāni cabo adocanque inongä incæte ayæ ate Itota ingante odömonte nē godonguingä inongäimpa.

7

Itota biwüidi tömengä ingante pönēnāmaï inäni

¹ Ayæ ate Itota Gadideabæ tömämæ wayömö wayömö gocä ingacäimpa. Oodeabæ iñömö oodeoidi awēnēidi botö imote wænoncæ cädänipa, ante wædinque Itota, Oodeabæ wii goinēmopa, ante mäniömæ godämaï inongäimpa. ² Oodeoidi, Mönö wæmæidi oncontaicoo mænöninque quēwengadänimpa, ante pönēninque

tömēnāni ææmæ oo pönī ingatimpa. ³ Itota biwüidi tömengä ingante,

—Bitö emiñænāni bitö bamönengæ cæbi acädänimpa, ante cæcæte ante bitö iñömö ongönāmaï inte wæætē Oodeabæ goquēnēmi imipa. ⁴ Waodäni tömānāni ayönāni cæbo edonque acädänimpa, ante cæinengä iñömö tömengä wii awēmö cæcampa. Bitö mänii cädinö do cæbi inte waodäni tömānāni bitö imite edonque pönī acädänimpa, ante odömonte cæe, ämönipa.

⁵ Edæ tömengä biwüidi incæ tömengä ingante pönēnāmaï inäni inönänimpa.

⁶ Mänömaï beyæ Itota tömēnāni inänite,

—Botö wii ñöwo goquēnēmo imopa. Mīnitö guiquēnē æyedēmē gomīni incæ cöwē waa impa. ⁷ Inguipogaque quēwēnāni mīnitö iminite ædö cæte piinte badānii. Wæætē botö tömēnāni inänite, Mīnitö wēnæ wēnæ cæmīni iminipa, ante apænebo beyæ tömēnāni botö imo pūinänipa. ⁸ Mīnitö ææmæ cädäni weca æite goedäni. Botö goquionæ wii eyepæ impa, ante pönēninque botö ayæ mänimæ cädäni weca godämaï imopa.

⁹ Mäninö äninque tömengä godömenque Gadideabæ ongonte quēwengacäimpa.

Itota nāni ææmæ cæyömö gote pongacäimpa

¹⁰ Incæte tömengä biwüidi ææmæ ante godäni ate tömengä adobaï godinque wii waodäni nāni ayömö gocampa. Wæætē awēmö gocantapa. ¹¹ Ayæ nāni ææmæ cæyömö oodeoidi awēnēidi iñömö,

—Mäningä onguiñængä æyömönö ingää, ante tömengä ingante ante diqui diqui minte wæe wänönänitapa.

¹² Tæiyænāni ponte a ongönāni godongämæ nāmā tededinque tömengä ingantedö ante wæntæ wæntæ tededänitapa. Pancadāniya, “Tömengä waa cæcä ingampa.” Äñönāni wadäni iñömö, “Baa, mäningä waodäni inänite wapiticæ mäodinique, Oda cæquänänimpa, ante cæcä ingampa,” ante apænedönänimpa.

¹³ Oodeoidi awēnēidi inäni adinque guiñente wædinque wadäni tömānāni tömengä ingantedö ante waodäni ēñēñönāni apænedämaï inönänimpa.

14 Tömēnāni ææmæ do cæyedē Itota iñōmō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē æite pō guidinque waodāni inānite mā odōmonte apænecā eñengadānimpa

15 Tömēngā odōmonte apænecā eñēninque oodeoidi ancai guñēninque,

—Æbānō cæte nanguī eñēngā ingāā. Edæ tōmēngā ecoeda adāmaī inongā ingampa.

16 Añōnāni Itota wæætē,

—Botō odōmonte apænedō ante wīi nāmā pōnēninque odōmonte apænebo imopa. Wæætē Wængonguī botō imote nē da pōnongaingā nānō angainō ante odōmonte apænebopa. 17 Minitō, Wængonguī nānō angainō ante Itota odōmonte apænecampa, ante pōnēmīnitawo. Wæætē, Nāmā pōnēninque Itota odōmonte apænecampa, ante pōnēmīnitawo. Iñæmpa waocā, Wængonguī nānō āmaī cæcæboimpa, ante æcānō ānaa tōmēngā iñōmō, Æcānō angā eñēninque Itota odōmonte apænecāā, ante do eñencæcāimpa. 18 Nē nāmā pōnēninque apænecā iñōmō tōmēngā nāmā ante, Botō imo waa acædānimpa, ante aīnente apænecā ingampa. Wæætē edæ, Botō imo nē da pōnongainganque ingante waa acædānimpa, ante nē aīnente cæcā iñōmō tōmēngā edæ nē nō cæte quēwēnongā ingampa. Adocā, Waodāni oda cæquīnānimpa, ante tōmēnāni inānite wīi wapiticæ māocā ingampa, ante Itota apænecantapa. 19 Ayæ apænedinque, “Wængonguī nānō wææ angainō ante Mōitee wodi wīi mīnitō beyæ ante yewæmongacāi. Incæte mīnitō tōmāmīni Wængonguī nānō wææ angainō adinque eñente cædāmaī imīnīpa tōō. Mīnitō quīnante botō imote, Wænōinēmōnimpa, ante pōnēninque cæmīnīi.”

20 Ante awēnēidi inānite añongante nanguī ināni adoyōmō ongōnāni wæætē,

—Bitō wēnæ tōnō cæbi imipææ, ante tōmēngā ingante āninque, Bitō imite æcānō wænōinente cæcāā.

21 Ante ānāni eñēninque Itota godōmenque tōmēnāni inānite,

—Guēmanguīōnæ iñonte botō adopoque bamōnengæ cæbo adinque mīnitō tōmāmīni ancai guñēnte wæmīnīpa edæ. 22 Mōitee wodi iñōmō, Mīnitō wēñængā eñacā ate ōnōmpo æmæmpoque go mēōnaa go adoōnæque iñonte māniōnæ tōmēngā

yabæque eō togæncæmīnimpa, ante mīnitō imīnite odōmonte apænecacāimpa. Wīi Mōitee wodi mānōmaī mā cæcā ingacāimpa. Wæætē wēēnēdē incæ mīnitō wæmæidi do adodō cægadānimpa. Incæte Mōitee wodi, Māniōnæ iñonte eō togæncæmīnimpa, ante pōnō angā beyænque mīnitō guēmanguīōnæ i incæte mīnitō wēñængā onguīñængā ingante eō togæmīni imīnīpa tōō. 23 Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō wido cædāmaī ingæimpa, ante cædinque mīnitō guēmanguīōnæ iñonte edæ wēñængā onguīñængā ingante do eō togæmīnīpa. Incæte edæ guēmanguīōnæ iñonte botō wēnæ wēnæ iningā ingante āmo ate tōmēngā baō tōmāñō waa bacā beyænque quīnante botō imote pīimīni imīnīi. 24 Waocā wabānō nānō cædi wēnæ wēnæ i, ante pōnēninque ædæmō eñēnāmaī imīni inte mīnitō tōmēngā ingā, Bitō wēnæ wēnæ cæbi imīpa, ante apænte ānāmaī iedāni. Wæætē, Æbānō i, ante ædæmō eñēninque nōingā ante ancæmīnimpa, ante Itota mānōmaī apænecacāimpa.

Itota iñōmō Codito mōnō nē Ponguingā ingampa

25 Mānōmaī beyæ Eedotadēē quēwēnāni pancadāniya,

—Māningā ingante wænōmōni wæncæcāimpa, ante awēnēidi wīi ānānitawo, ante māniñedē tæcæ tedewēnānitapa. 26 Aedāni, tōmēngā iñōmō edonque pōnī a ongōninque waodāni inānite apæneyongā incæ mōnō awēnēidi tōmēngā ingante ānāmaī pæ wēēnete inānīpa tōō. Tōmēnāni wabānō, Māningā iñōmō nāwangā Codito mōnō ānongā ingampa, ante pōnēnānitawo. 27 Iñæmpa, Māningā onguīñængā æyōmōnō quēwēnte pongā ingāā, ante do eñēmōpa. Mōnō Codito, Nē Ponguingā, ante nāni angaingā iñōmō æyōmōnō quēwēnte pongāā, ante mōnō waocabo tōmāmō incæ eñēnāmaī inguimō imōmpa, ānānitapa.

28 Ayæ Itota Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē odōmonte apænedinque aa pecantapa.

—Ao, Botō æbodō imoo, ante mīnitō eñēmīniyaa. Ayæ botō, Æyōmōnō quēwēnte pōmoo, ante mīnitō adobāi eñēmīniyaa. Botō wīi nāmā pōnēninque pontabopa. Botō

imote nē da pōnongaingā nāwangā inongā ingampa. Mīnitō, Tōmengā æbānō ingāā, ante ēñēnāmaī imīnīpa tōō. ²⁹ Botō wæætē edæ tōmengā weca quēwēmo iñōmote tōmengā botō imote da pōnongā pōnīmo inte edæ botō iñōmō edæ tōmengā ingante do agaīmo iñōmo imopa, angacāimpa.

³⁰ Mānīnō angā ēñēnīnque tōmēnāni, Quīnō cæte tōmengā ingante bæi on-gonguīmōnīmpa, ante pōnengadānīmpa. Incæte tōmengā nānō wænguīōnæ wīi eyepæ i beyæ tōmengā ingante ò ænāmaī ingadānīmpa. ³¹ Tæiyæñāni adoyōmō pō ongōnāni weca ongōnīnque nanguī ināni tōmengā ingante wede pōnēnānitapa. Tōmēnāni,

—Māningā onguīñængā iñōmō nanguī bamōnengæ cæcā inongāīmpa. Mōnō Codito iñōmō tōmengā pongā ate godōmenque bamōnengæ cæquīngā ingantawogaa.

Itota ingante bæi ongoncæte ante cædāni

³² Tæiyæñāni māniñōmō ongōnāni iñōmō Itota ingantedō ante mānōmainō ante wæntæ wæntæ tedeyōnāni Paditeoidi ēñēnānitapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi iñōmō Wængonguī oncō ñænæncō wææ wānōnāni inānite, Mīnitō goedāni. Tōmengā weca godīnque tōmengā ingante bæi ongōnte ænte pōedāni, ānānitapa. ³³ Itota godōmenque apænedīnque,

—Mīnitō weca wantæyō quēwēnīnque botō ayæ ate botō imote nē da pōnongaingā weca ocæ emænte gocæboīmpa. ³⁴ Botō ocæ emænte gobo ate mīnitō botō imote ante diqui diqui mīmīni incæte adāmaī inguīmīni imīnīpa. Ayæ botō go quēwēñōmō mīnitō adoyōmō ædō cæte ponguīmīni imīnīi.

³⁵ Angā ēñēnīnque oodeoidi awēnēidi nāmanque tededānitapa.

—Māningā, Gocæboīmpa, ante ædōnō goyongante mōnitō diqui diqui mīnīnque adāmaī inguīmōni imōnīi. Tōmengā, Edæ mōnō guīdēnāni do panguīmæ godīnque guīdiegoidi weca wayōmō wayōmō nāni quēwēñōmō tōmengā wabānō goquīngāā. Ayæ guīdiegoidi māniñōmō quēwēnāni inānite odōmonte apænebo ēñencædānīmpa, ante apænequīngāā. ³⁶ Tōmengā iñæmpa, “Botō imote ante diqui diqui mīmīni incæte

mīnitō botō imote adāmaī inguīmīni imīnīpa, angampa tōō. Ayæ, Botō go quēwēñōmō mīnitō adoyōmō dicæ ponguīmīniyaa,” ante mānīnō ante æbānō ante apænecantawo, angadānīmpa.

Waēmō æpæ tayōmō ta gopæ mōnō quēwenguīmæ impa

³⁷ Ayæ tōmēnāni nāni ææmæ īnque cæōnæ iñōnte, Ñænæ ææmæ impa, ante godōmenque nanguī cæyōnāni Itota iñōmō ængæ gantīdīnque yedæ yedæ tedecantapa.

—Nē gæwænte wæcā iñōmō tōmengā botō weca poncæcāīmpa. Ayæ botō tōnō godongāmæ becæcāīmpa. ³⁸ Æcāmenque botō imote nē wede pōnengā iñōmō tōmengā quēwenguīmæ ænte entawencæcāīmpa. Ayæ waēmō æpæ tayōmō ta gote cægōmæ bai tōmengā adobai tōmengā nānō entawēnō godōnte bai cædīnque, Wadāni bete bai quēwencædānīmpa, ante godō cæcæcāīmpa. Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongainō bai ante mānōmainō ante impa.

³⁹ Mānōmainō ante Itota iñōmō, Botō imote nē wede pōnēnāni inte ayæ ate Wængonguī Ōnōwoca ingante ænte entawenguīnāni inānīpa, ante pōnēnīnque māningā Wængonguī Ōnōwoca ingantedō ante apænegacāīmpa. Edæ Itota ayæ wænāmaī inte oōnæde ocæ emænte æidāmaī nānō iñedē Wængonguī iñōmō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ayæ da pōnōnāmaī inongāīmpa.

Waadāni wæætē godō wæætē godō nāni ānewēnō

⁴⁰ Mānīnō nānō ānō ēñēnīnque waadāni pancadāniya,

—Nāwangā impa. Māningā iñōmō, Wængonguī beyæ nē apæncā nē Ponguīngā, ante nāni angaingā adocā inongā ingampa.

⁴¹ Ante āñōnāni wadāni guīquēnē,

—Mōnō Codito nē Ponguīngā, ante nāni angaingā māningā ingampa.

Ānāni ēñēnīnque wæætē wadāni,

—Mōnō Codito ædō cæte Gadide-abæ quēwente pongā ingāā, ānānitapa.

⁴² Iñæmpa mōnō Codito iñōmō Awēnē

Dabii pæingä inguingäimpa. Ayæ Bedëe Dabii nänö quëwengaiñömö adoyömö ëñaqingä ingampa, ante Wængongui angä ëñente nani yewæmongainö ongö adämaï imïnitawo.

⁴³ Angä ëñëninque waodäni, Itota æcänö ingää, ante mänömaï wadö wadö ante pönente tedewengadänimpa.

⁴⁴ Pancadäniya, Tömengä ingante bæi ongöinëmönipa, änäni incæte tömengä ingante bæi ongonte ænämaï ingadänimpa.

Awënëidi Itota ingante pönënamäi inönäni

⁴⁵ Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë wææ wänönäni iñömö, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni tönö Paditeoidi weca ocæ emænte pönänipa. Ocæ emænte pönäni adinque tömënäni,

—Quinante tömengä ingante ænte pönämaï imïni.

⁴⁶ Ante äñönäni wææ wänönäni wæætë, —Mäningä onguiñængä waa apænecä bai æcänö adobai tedecä iñömö edæ dæ angampa.

⁴⁷ Änäni ëñëninque Paditeoidi guiquënë, —Tömengä mïnitö imïnite adobai wapiticæ mäocä oda cæte gobaimïni bamïnitawo.

⁴⁸ Äninque tömënäni godömenque, Awënëidi incæ Paditeoidi incæ adocanque tömengä ingante pönengä ingantawogaa.

⁴⁹ Nanguï inäni iñömö ongönäni guiquënë tömënäni në önönänique inte Wængongui nänö wææ angainö ante ëñënamäi inäni inte tömengä ingante pönënanäni inänipa. Mänömaï beyæ tömënäni Wængongui nänö pangaimämo ante wæquinäni inänipa.

⁵⁰ Nüicodemö iñömö wëenëñedë Itota weca në godingä adobai tömënäni bai Paditeocä inongä inte apænecantapa.

⁵¹ —Waoçä, Æbänö cæboo, ante nämä beyæ wææ änämaï iñongante mönö, Tömengä ingante pangäimpa, ante ædö cæte apænte anguii. Edæ, Wææ änämaï iñongante pangäimpa, ante dicæ wææ yewæmongadäniñaa.

⁵² Ante äñongä tömënäni,

—Bitö adobai Gadideabæ quëwente ponte bai tedebipææ. Wængongui beyæ nani yewæmongainta ae. Adinque bitö,

Wængongui beyæ në apænecä wii Gadideabæ quëwente pongä ingampa, ante do ëñencæbiimpa, ante angadänimpa.

Onquiyængä nänö towënö

⁵³ Mäninö änäni ate tömänäni oncönë ocæ emænte gogadänimpa.

8

¹ Itota guiquënë Odibowænquidi nani anquidi gocantapa. ² Iimö ate ñäo bayedë tömengä Wængongui oncö ñænæcönë yabæcönë wæætë pö guicä adinque waodäni tömänäni tömengä nänö ongöñömö goto pönäni adinque Itota tömënäni inänite odömonte apænecæte ante tæ contacantapa.

³ Mäninö onquiyængä adocanque tömengä nänöogængä inämaï iñongante wacä onguiñængä tönö tæcæ godö guëa mongä adäni ate në odömönäni tönö Paditeoidi iñömö mäningä onquiyængä ingante ænte pönänitapa. Tömengä ingante tæcæguedë gö cädäni ongöñongä ⁴ tömënäni Itota ingante,

—Awënë në Odömömi imi, iingä onquiyængä iñömö wacä ingante tæcæ godö guëa mongä adäni wæmönipa. ⁵ Wængongui nänö angainö ante Möitee wodi iimaï ante wææ yewæmongacäimpa. Onquiyænäni mäningä onquiyængä bai cädäni iñönänite mïnitö tömënäni inänite dicaca tacamini wæncädänimpa. Bitö guiquënë quinö ämii.

⁶ Mäninö ante tömënäni iñömö, Æbänö apænecä, äninque, Wabänö pancadea wapiticæ tedecäcäimpa, ante cädänitapa. Edæ wapiticæ tedecä ininque mönitö, Adocä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante ancæmönimpa, ante cädänitapa. Itota guiquënë ædæ wææninque onguipoga tömengä önongompoga yewæmongacäimpa. ⁷ Tömënäni godömenque tömengä ingante ëñencæte ante äñönäni Itota ængæ gantite tömënäni inänite,

—Mïnitö weca adocanque ongöninque në wënæ wënæ cädämaï ingä ininque mäningä täno onquiyængä ingante, Wænguimi, ante dicaca tacacäcäimpa, ante angantapa.

⁸ Äninque wæætë ædæ wææninque onguipoga yewæmongacäimpa. ⁹ Mäninö angä në ëñënanäni iñömö adocanque wadæ go wacä wadæ go wacä wadæ go tömänäni

wadæ godänipa. Picænäni täno wadæ godäni ayæ wadäni wadæ godänitapa. Tömänäni dæ godäni adinque Itota adocanque ee ongöñongä onquiyængä ayæ adoyömö næ gongængantapa. ¹⁰ Itota ængæ gantidique onquiyængä ingante,

—Æyömönö inänii. Bitö imite apænte äninque tacadämaï inänitawo.

¹¹ Äñongä tömengä wæætë,

—Awënë, tömänäni mänömaï cädämaï inänitapa.

Angä eñëninque Itota,

—Botö adobaï bitö imite apænte äninque tacadämaï incæboimpa. Nöwo goe ämopa. Bitö wënæ wënæ cæte quëwënimämo ñimpo cæte waa quëwëe, angacäimpa.

Inguipoga quëwënäni beyæ Itota ñäo bai ñongäimpa

¹² Ayæ Itota wæætë waodäni inänite apænedinque,

—Botö iñömö inguipoga quëwënäni beyæ ñäo bai imodö angüenë. Æcänö botö miñæ tee empo goda tömengä wëmö iñömö cöwë cægönämaï ingampa. Wæætë tömengä nänö quëwënö taadö edonque acæcäimpa, ante botö tömengä beyæ ñäo bai imopa, ante apænegacäimpa.

¹³ Paditeoidi guiquënë tömengä ingante,

—Bitö iñömö nämä äninque, Æbänö imoo, ante apænebi imipa töö. Mänömaï nämanque ante apænebi beyæ bitö äninö önonquedö ante impa, ämönipa, pïinänitapa.

¹⁴ Itota wæætë,

—Botö iñömö nämä äninque, Æbänö imoo, ante apænebo incæ botö apænedö näwangä impa. Edæ, Botö æyömönö quëwente pömo imoo, ante ayæ, Ædönö gobo imoo, ante do eñëmopa. Minitö guiquënë, Botö æyömönö quëwente pömo imoo, ante ayæ, Ædönö gobo imoo, ante wïi eñëminipa töö. ¹⁵ Waodänique, Iïmaï cæedäni, ante nänö wææ ante cægäi bai minitö wacä ingante apænte ämini iminipa. Botö guiquënë waodäni tömänäni inänite adinque, Æcänö waa cæcantawo, ante, Æcänö wënæ wënæ cæcantawo, ante apænte änämaï imopa. ¹⁶ Incæte botö mänömaï apænte ämo bai, Æbänö apænte ämoo, ante pönëninque tömëmo nö ante apænte ämopa. Edæ wïi botonque apænte

ämopa. Wæætë botö Mæmpo botö imote në da pönongaingä iñömö tömengä iñömö botö tönö godongämæ cæcä ate apænte ämopa.

¹⁷ Minitö mini wææ yewæmongaintaa iïmaï ante wææ yewæmongatimpa. Mënaa onguïñæna në adina inte tömëna nänö adinö ante apæneda eñëninque minitö wæætë, Nö impa, ante eñëncæminimpa.

¹⁸ Botö iñömö nämä äninque, Æbänö imoo, ante apænebo imopa. Ayæ botö Mæmpo botö imote në da pönongaingä iñömö tömengä botö imotedö ante, Æbänö ingää, ante adobaï apænecä eñëncæminimpa.

¹⁹ Angä eñëninque tömënäni tömengä ingante,

—Bitö Mæmpo æyömönö quëwengää.

Äñönäni Itota wæætë,

—Minitö iñömö, Botö incæ æbänö imoo, ante, Botö Mæmpo incæ æbänö ingaingä ingää, ante eñëmini iminitawogaa. Botö æbodö imoo, ante eñëmini inte bai minitö, Botö Mæmpo æbänö ingaingä ingää, ante adobaï eñëmini incædöminimpa, ante apænegacäimpa.

²⁰ Itota Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë go guidinque, Wængonguï qui, ante nänö da wencade gäänë ongonte apænedinque mäninö ante apænegacäimpa. Incæte tömengä nänö wænguïönæ wïi oo pönö i beyænque tömengä ingante bæi ongonte ænämaï ingadänimpa.

Itota, Botö goquiñömö minitö ædö cæte goquïminii, angä

²¹ Itota wæætë tömënäni inänite äninque,

—Botö wadæ goquïmo imopa. Gobo ate minitö botö imote ante diqui diqui mingüimini iminipa. Minitö wënæ wënæ cædömini inte wæncæminimpa. Botö goquiñömö minitö ædö cæte ponguïminii, angantapa.

²² Mäninö beyæ oodeoidi awënëidi, Tömengä iñömö, Botö goquiñömö ante minitö ædö cæte ponguïminii, ante quinante angää. Tömengä nämä incæ, Wænonguïmo, ante pönëninque iïmaï angantawo, ante änänitapa.

²³ Itota godömenque,

—Minitö iñömö inguipoga quëwëmini iminipa. Botö guiquënë öönædë quëwente

pömo imopa. Minitö iñömö ii inguipogaque nani quëwencabo tönö adomini iminipa. Botö guiquënë ii inguipogaque nani quëwencabo tönö adobo inämaï imopa. ²⁴ Mänömaï beyæ botö, Minitö wënæ wënæ cædömini inte wæncæminimpa, ante minitö iminite apænetabopa. Botö, Æbänö imoo, ante ämo ëñëninque pönënamäi imini ininque minitö wënæ wënæ cædömini inte nö wæmaïminipa.

²⁵ Ante apæneca ëñëninque tömënäni,
—Æbidö imitawo.

Ante añönäni Itota wæætë,

—Botö do minitö iminite, Æbodö imoo, ante nê änimö imopa. ²⁶ Botö minitö iminitedö ante nanguï anguënëmo imopa. Minitö iminitedö ante ämo bai mänii botö äno mini apænte anguinque imaimpa. Incæte botö imote nê da pönongaingä iñömö tömengä nöingä inte tömengä, Quinö botö imote angäa, ante botö ëñëninö ante botö adodö ante inguipoga quëwënäni inänite apænebo imopa, angantapa. ²⁷ Incæte tömënäni, Itota tömengä Mæmpo ingantedö ante mönitö imönite apænecampa, ante ëñënamäi ingadänimpa. ²⁸ Mänömaï beyæ Itota,

—Botö Waobo ëñagaimö iñömote minitö botö imote awäa timpodinque tiwadinque gö cæmini wægönömo minitö manïñedë edæ, Botö æbodö imoo, ante ëñencæminimpa. Ayæ botö nämä pönëninque cædämaï imopa. Wæætë Wæmpo nänö odömonte apænedö ante botö imote apæneca botö ëñëninö ante adodö ante apænebopa, ante minitö adobai manïñedë ëñencæminimpa. ²⁹ Botö imote nê da pönongaingä botö imote emö cædämaï inte cöwë botö tönö godongämæ ongongä ingampa. Edæ botö cöwë, Æbänö cæbo ate tömengä waa aquingäa, ante cæbopa, ante Itota apænegacäimpa.

³⁰ Mäninö añongä nanguï inäni iñömö tömengä ingante pönengadänimpa.

Wënæ beyænque nê cædäni

³¹ Oodeidi pancadäniya nê pönënanite Itota iñömö,

—Minitö cöwë botö odömonte apænedinö bai cæmini ininque botö miñæ nö gomini imaiminipa. ³² Ayæ botö äno nöinö impa, ante ëñencæminimpa. Mäninö nö botö äno beyænque minitö ñimpo cæte quëwencæminimpa.

³³ Ante añongä tömënäni wæætë,

—Mönitö iñömö Abadäo nänö pæimöni imöni inte mönitö cöwë waocä æcämenque beyænque nê cæmöni inämaï intamönipa töö. Bitö iñömö, Wacä beyænque minitö godömenque cædämaï inte ñimpo cæte quëwencæminimpa, ante ædö cæte ämii.

³⁴ Añönäni Itota wæætë,

Minitö iminite näwangä ämopa. Nê wënæ wënæ cæcä iñömö tömengä wacä beyænque cæte nê quëwengä bai wædongä inte edæ tömengä nänö wënæ wënæ cægäinonque ante cædinque ædö cæte aamö cæte go-
quingäa. ³⁵ Wacä beyænque cæte nê quëwengä iñömö tömengä awënë nani wencabo tönö wii cöwë godongämæ quëwengä ingampa. Awënë wengä guiquënë tömengä mæmpo tönö nana wencaya ina beyænque tömengä awënë tönö cöwë guëa quëwengä ingampa. ³⁶ Mänömaï beyæ Wængonguï Wengä minitö iminite ñimpo cæcä ininque minitö nö ñimpo cæte quëwëninque wacä beyænque nê cæcä bai inämaï inte quëwenguïmini imaiminipa. ³⁷ Minitö iñömö Abadäo nänö pæimöni iminipa, ante do ëñëmopa. Incæte botö äno ante mimönë entawënamäi quëwëmini beyæ minitö botö imote, Wænömöni wæncæcäimpa, ante pönëmini iminipa. ³⁸ Botö iñömö botö Mæmpo weca tömëmo adinö ante minitö iminite apænebo imopa. Minitö guiquënë mini mæmpo nänö angainö mini ëñëninö ante cæmini iminipa.

³⁹ Ante apæneyongä tömënäni wæætë,

—Abadäo mönö docä mæmpo ingaingä ingampa.

Änani ëñëninque Itota,

—Minitö nö Abadäo wëmini inte bai minitö tömengä nänö cægäinö bai adobai cæcædöminimpa töö. ⁴⁰ Nöwo iñæmpa botö, Wængonguï näwangä nänö angainö ante botö ëñëninö ante minitö iminite nê apænebo iñömote minitö, Mönitö æbänö cæte wænömöni wænguingäa, ante pönëmini iminipa. Abadäo mänii mini cægäi bai cædämaï ingacäimpa. ⁴¹ Minitö iñömö tömëmini mæmpo nänö cægäi bai adobai cædömini imini awædö.

Añongante tömënäni,

—Mönitö wii wegōwæ wēmōni imōnipa tōö. Wængonguī incæ tōmengä adocanque mönitö Mæmpo inongäimpa.

⁴² Änāni eñēninque Itota tōmēnāni inānite,

—Wængonguī nāwangä mīnitö Wæmpocä ingä bai mīnitö botö imote waadete pōnencädōmīnimpa. Edæ botö Wængonguī weca quēwente mīnitö weca ñōwo wææ pontabopa. Botö wii nāmā pōnēninque pontabopa. Wæætē tōmengä botö imote da pōnongä pongaīmo imopa. ⁴³ Mīnitö imīnite botö quīnō apæneboo, ante mīnitö quīnante eñēnāmaī imīnii. Edæ botö änō ante, Quīnō apæneboo, ante mīnitö babetamō ināni bai inōmīni inte ædō cæte eñenguīmīnii.

⁴⁴ Wēnæ iñōmō mīnitö mæmpo inongäimpa. Ayæ mīnitö mæmpo nānō cæinēwēnō ante mīnitö adodō ante, Mönitö cæinēmōnipa, ante cæmīnipa. Wēēnēñedē inguipoga mā badōñedē tōmengä, Botö wænonguīmo, ante do entawengä ingacäimpa. Tōmengä, Quīnō nāwangä impa, ante cōwē änāmaī ingampa. Ayæ edæ, Quīnō änō nōinō impa, ante tōmengä entawēnāmaī inongäimpa. Adocä babæ tededinque tōmengä babæ nānō entawēnonque ante tedewengä ingampa. Edæ tōmengä nē babæ änongä ingampa. Ayæ tōmengä iñōmō mā babæ angaingä ingampa. ⁴⁵ Incæte botö nāwangä ämo beyænque mīnitö botö änō ante pōnēnāmaī imīnipa tōö. ⁴⁶ Mīnitö weca ongongä iñōmō æcāmenque incæ botö imote apænte äninque, Bitö wēnæ wēnæ cæbi imipa, ante, Nāwangä impa, ante odōmōnatawogaa. Botö nāwangä ämo bai mīnitö quīnante botö angainō ante pōnēnāmaī imīnipa. ⁴⁷ Wængonguī wēnāni nē inōnāni iñōmō Wængonguī nānō angainō ante eñēnāni inānipa. Mīnitö guiquēnē tōmengä wēmīni ināmaī imīni beyæ, Tōmengä quīnō angää, ante eñēnāmaī imīnipa, ante Itota apænegacäimpa.

Abadäo ayæ eñädāmaī iñedē mönō Codito do ingaingä

⁴⁸ Oodeoidi wæætē tōmengä ingante,

—Bitö Tāmadiabæ quēwēmi imipææ. Ayæ wēnæ tōnō cæbi imipææ, ante wii nāwangä ämōni intamōnii.

⁴⁹ Ante pīināni eñēninque Itota wæætē apænedinque,

—Botö wii wēnæ tōnō cädōmo imopa. Wæætē botö iñōmō, Botö Mæmpo ingante waa acæboimpa, ante cæbo imopa. Mīnitö guiquēnē botö imote waa adāmaī imīnipa tōö. ⁵⁰ Waodāni, Bitö waēmō imipa, ante botö imote apænecädānimpa, ante botö cädāmaī imopa. Wæætē wacä iñōmō, Waodāni bitö imite apænedinque, Waēmō imipa, ante apænecädānimpa, ante nē cæcä ingampa. Māningä nē apænte änongä ingampa. ⁵¹ Mīnitö imīnite nāwangä ämopa. Botö angainō ante nē eñente cæcä tōmengä iñōmō wantæpiyæ wænāmaī quēwencæcäimpa, angantapa.

⁵² Ante apæncä eñēninque oodeoidi,

—Bitö wēnæ tōnō cæbi imipa, ante ñōwo ædæmō eñēmōnipa. Abadäo wodi iñæmpa do wængacäimpa. Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni adobaī do wængadānimpa. Incæte bitö, “Botö angainō ante nē eñente cæcä tōmengä iñōmō wantæpiyæ wænāmaī quēwencæcäimpa, ante apænebi tōö.” ⁵³ Mönō docä mæmpo Abadäo wodi ñænængä inte cægaingä incæte bitö iñōmō edæ, Abadäo wædangä iñongante botö iñōmō godōmenque ñænæmo inte cädōmo imopa, ämitawo. Tōmengä iñōmō edæ do wængacäimpa. Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni adobaī do wængadāni apa änewē. Bitö nāmā äninque, Æcāmē bai imoo, ante ämi.

⁵⁴ Äñōnāni Itota wæætē,

—Botö nāmā äninque, Waodāni, Bitö waēmō imipa, ante botö imote apænecädānimpa, ante eñēinente wæbo bai waodāni botö imote nāni waa apænedō wæætē ononquedō ante incädōnimpa. Botö Mæmpo incæ mīnitö, Mönō Wængonguī ingampa, ante mīni änongä guiquēnē tōmengä iñōmō, Bitö waēmō imipa, ante botö imote pōnō apæncä apa quēwēmīnii. ⁵⁵ Mīnitö tōmengä ingante wii adinque pōnēnāmaī imīnipa tōö. Botö guiquēnē tōmengä ingante do agaīmo inte pōnēmo imopa. Botö tōmengä ingante adāmaī imopa, ante bai botö mīnitö bai babæ ante ancädōmoimpa. Wæætē tōmengä ingante do adinque nē pōnengäimo inte botö iñōmō edæ tōmengä nānō angainō bai nē cæbo imopa. ⁵⁶ Inguipoga botö ponguīönæ ante mīnitö docä mæmpo Abadäo wodi incæ, Codito ponguīönæ

pongä acæboimpa, ante pönëninque do edæ watapæ togacäimpa. İninque tōmengä mänionæ Codito nänö ponguionæ adinque godōmenque togacäimpa, ante Itota apænecantapa.

⁵⁷ Oodeoidi tōmengä ingante,

—Bitō eñagai iñömö tincoenta wadepo inämaï i incæte bitō ædō cæte, Botō Abadäo ingante atabopa, ante ämii.

⁵⁸ Ante püñönäni Itota wæætë,

—Minitō iminite näwangä ämopa. Abadäo wodi ayæ eñadämaï iñedë botō iñömö edæ do quëwëmo ingaïmo imopa, ante apænecantapa.

⁵⁹ Mäninö ante apænecä eñëninque tōmënäni iñömö tōmengä ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo ænänitapa. Incæte Itota wë womöninque Wængongui oncö ñænæncodo tao wadæ gogacäimpa.

9

Babetamö eñagaingä incæ waa bamonte acampa

¹ Itota gomonga godinque onguiñængä babetamö eñagaingä ingante acantapa.

² Tōmengä emiñænäni iñömö tōmengä ingante,

—Awënë nē Odömömi imi, mäningä onguiñængä incæ tōmengä mæmpoda incæ æcänö wënæ wënæ cæda beyæ tōmengä babetamö eñacantawo, ante eñencæte ante änänitapa.

³ Itota tōmënäni inänite,

—İngä onguiñængä incæ tōmengä mæmpoda incæ tōmännäni wënæ wënæ cädämaï inänitapa. Wæætë tōmengä babetamö eñagaingä inte quëwëñongante Wængongui nänö cædö iñömö edonque pönï acæimpa, ante mäningä mänömaï ingacäimpa. ⁴ İñänäni eñeedäni. Botō imote nē da pönongaingä tōmengä nänö cædö ante mönö mü quëwenganca mönö cæquënemö imoppa. Mönö wænguionæ iñonte mönö ædö cæte ayæ cæquimöö. ⁵ Botō inguipoga quëwëñedë botō inguipoga quëwënäni beyæ ñäo bai inömo imopa.

⁶ Mäninö ante äninque Itota onguipoga towæ tänöninque wëä wëä gopodinque aquimæ bayonte æninque babetamongä

awinca öni öni pæmongantapa. ⁷ Ayæ tōmengä ingante,

—Goe. Gäwapæ Tidoee nänï ämæ godinque bitō awinca ñäo mëmöe, ämopa, angantapa. Tidoepæ nänï ämæ iñömö mönö tededö, Da godömæ, ante impa.

Angä eñente godinque onguiñængä ñä mëmöninque tōmengä oncönë ocæ emænte pöninque do acä ingacäimpa. ⁸ Tōmengä mänömaï do acä inte pongä adinque godongämæ quëwënäni tönö wëenëñedë tōmengä, Pönömi æmoe, añongante nē adinäni tönö,

—Æ, İngä onguiñængä diyæ, Pönömini æmoedäni, ante nē äncöningä wü adocä ingantawo.

⁹ Änäni eñëninque pancadäniya,

—Mäningä ingampa, änänitapa.

Wadäni guiquënë,

—Wü tōmengä ingä, önonque tōmengä nänö emö bai emönongä ingampa.

Ante tedeyönäni onguiñængä tōmenganque,

—Botō mänimodö inömo imopa, angantapa.

¹⁰ Ayæ tōmënäni,

—Æbänö cæte bitō waa bamonte abii.

¹¹ Añönäni tōmengä wæætë,

—Onguiñængä iñömö tōmengä emöwo Itota iñömö onguipoga towæ tänöninque wëä wëä gopodinque aquimæ bayonte æninque botō awinca öni öni pæmongantapa. Ayæ botō imote, “Goe. Gäwapæ Tidoepæ nänï ämæ godinque bitō awinca ñä mëmöe” angantapa. Angä eñëninque botō wadæ gote ñä mëmöninque do waa bamonte abopa, angantapa.

¹² Tōmënäni tōmengä ingante,

—İngä onguiñængä bitō änogä iñömö æyömönö ingä.

Ante añönäni tōmengä wæætë,

—Botō eñënämaï imopa, angacäimpa.

Babetamö iningä ingante Paditeoidi ancaä änäni

¹³ Ayæ Paditeoidi weca onguiñængä nē babetamö eñagaingä ingante ænte mämönäni pongantapa. ¹⁴ Itota mänü aquimæ badöninque babetamö iningä awinca wi æmonte bai nänö cæönæ iñömö oodeoidi guëmanguionæ inönimpa.

¹⁵ Mänömaï beyæ Paditeoidi iñömö adobai

ēñencæte ante babetamō iningā ingante edæ, Æbānō cæte bitō waa bamonte abii, ante añōnāni tōmengā wæætē,

—Māningā iñōmō aquimæ æninque botō awinca ōni ōni pæmongantapa. Ayæ botō tōmēmo awinca ñā mēmōninque ñōwo waa bamōmo inte abopa, angantapa.

¹⁶ Paditeoidi pancadāniya,

—Īngā onguiñængā iñōmō wīi Wængonguī weca quēwente pongā ingampa. Edæ tōmengā mōnō guēmanguiōnæ iñonte guēmānāmaī inte do cæcampa, ānānitapa.

Wadāni guiquēnē,

—Īñæmpa waocā nē wēnæ wēnæ cæcā inongā inte ædō cæte mānōmaī, Acæmīnimpā, ante mā cæquingāā, ānānitapa.

Īninque tōmēnāni wadō wadō ante pōnente tedewengadānimpā. ¹⁷ Ayæ tōmēnāni wæætē babetamō iningā ingante,

—Tōmengā cæcā ate bitō waa abi inte bitō edæ tōmengā ingantedō ante quīnō āmii.

Ante añōnāni onguiñængā wæætē,

—Tōmengā Wængonguī beyæ nē apænecā ingampa, angantapa.

¹⁸ Babetamō iningā iñōmō, Waa bamōmo imopa, ante apænecā ēñēninque oodeoidi awēnēidi ayæ pōnēnāmaī inānitapa tōō. Tōmengā mæmpoda inate aa pedāni ponte apæneda ate māniñedē pōnēnānitapa.

¹⁹ Tōmēnāni tōmēna inate,

—Īngā onguiñængā edæ mīnatō wengā ingantawo. Māningā nē babetamō ēñagaingā mīnatō ānongā adocā ingantawo. Æbānō cæte tōmengā ñōwo waa bamonte acāi.

²⁰ Ante añōnāni tōmengā mæmpoda wæætē, Nē babetamō ēñagaingā iñōmō tōmengā mōnatō wengā ingampa, ante ēñēmōnāpa. ²¹ Incæte mōnatō, Æbānō cæte tōmengā ñōwo waa bamonte acāā, ante, Æcānō tōmengā awinca wi æmōnte bai cæcāā, ante ēñēnāmaī imōnāpa.

Mīnitō tōmengā ingante ēñencæte ante ædāni. Tōmengā do picængā ingampa. Tōmenganque apænecā ēñencæmīnimpā, ānatapa.

²² Tōmengā mæmpoda oodeoidi awēnēidi inānite guīñēninque mānīnō ante apænedatapa. Edæ oodeoidi awēnēidi iīmaī ante do apænedōnānimpā. Æcānō Itota ingante

Ao ante, Mōnō Codito ingampa, āna ēñēninque edæ, Mōnitō odōmōincōnē ongōnāmaī incæbiimpā, ante tōmengā ingante da tadōmōni tao gocæcāimpā, ante godongāmæ pōnente apænedōnānimpā. ²³ Mānōmaī beyæ tōmengā mæmpoda, “Tōmengā do picængā ingampa. Mīnitō tōmengā ingante ēñencæte ante ædāni,” angadāimpā.

²⁴ Onguiñængā nē babetamō iningā ingante wæætē aa pedāni pongā ate tōmengā ingante,

—Bitō Wængonguī ēñēñongā nāwangā ante apænee, āmōnīpa. Edæ ĩngā onguiñængā mānīnō nē cædingā wēnæ wēnæ cæcā ingampa, ante edæ do amōnīpa.

²⁵ Ante pīiñōnāni tōmengā wæætē,

—Māningā wēnæ wēnæ cæcā incæ wīi wēnæ wēnæ cæcā incæ botō ēñēnāmaī imopa. Botō babetamōmo inīmo incæ ñōwo waa bamonte abopa. Māninque ēñēmo imopa.

²⁶ Ante apænecā ēñēninque tōmēnāni tōmengā ingante,

—Tōmengā iñōmō bitō imite æbānō cæcantawo. Æbānō cæte bitō waa bamonte abii, ānānitapa.

²⁷ Tōmengā wæætē,

—Mīnitō imīnite do antabopa. Botō añōmote mīnitō ēñēnāmaī imīnīpa tōō. Quīnante wæætē adodō ante ēñēinēmīnīi. Mīnitō adobai, Mōnitō tōmengā emīñæmōni baquimōni, ante āmīnitawo, ante angantapa.

²⁸ Ayæ tōmēnāni tōmengā ingante pīinte wēnæ wēnæ badete todinque,

—Bitō māningā emīñæmī imīpa tōō. Mōnitō guiquēnē Mōitee emīñæmōni imōni apa quēwēmīi, ānānitapa. ²⁹ Wængonguī Mōitee ingante apænegacāimpā, ante do ēñēmōnīpa. Īngā guiquēnē æyōmōnō quēwente pongāā, ante ēñēnāmaī imōnīpa.

³⁰ Añōnāni onguiñængā wæætē,

—Mānīnō mīnitō ānīnō wīwa impā āmīnīi. Tōmengā pōnō cæcā waa bamonte abo incæte tōmengā æyōmōnō quēwente pongāā, ante mīnitō ēñēnāmaī imīnīpa. ³¹ Nē wēnæ wēnæ cædāni iñōmō Wængonguī ingante apæneyōnāni tōmengā tōmēnāni inānite ēñēnāmaī ingampa, ante

do eñēmompā. Wæætē Wængonguī ingante, Bitō adobique mōnō Wængonguī imidō anguēnē, ante nē apæ necā iñōmō tōmengā Wængonguī nānō angainō nē eñente cædongā inte apæneyongante Wængonguī tōmengā ingante eñencæcāimpa.

³² Waocā nē babetamō eñagaingā iñongante wacā tōmengā awinca wi æmōnte bai cæcā ante æyedēmenque incæ inguipoga quēwēnāni dicæ ānāni eñēnānitawogaa.

³³ Īngā onguīñængā iñōmō wīi Wængonguī nānō da pōnongā pongaingā inte bai tōmengā tōmānō cædāmaī incædongāimpa, angantapa.

³⁴ Mānīnō angā eñēnīnque tōmēnāni wæætē,

Bitō eñagaīñedē do wēnæ wēnæ cæte eñagaīmi ĩmīpa. Incæte bitō mōnitō ĩmōnite ædō cæte, Eñencæminīmpa, ante odōmōnte apænebi ĩmīpa tōō.

Ānāni ĩnīnque tōmēnāni, Bitō mōnitō odōmōincōnē ongōnāmaī tao gobāwe, ante tōmengā ingante da tadōnāni tao gogacāimpa.

Nē babetamō bai ĩnāni ĩnānite ante Itota apæ necampa

³⁵ Tōmēnāni tōmengā ingante da tadōnānīpa, ante tededāni eñēnīnque Itota tōmengā ingante ante diqui diqui mīnte gote adīnque.

—Bitō Waocā nē eñagaingā ingante pōnēmitawo.

³⁶ Angā eñēnīnque onguīñængā,

—Awēnē, māningā æcānō ĩnaa. Botō tōmengā ingante pōnencæboīmpa, ante apænebi eñēmoe.

³⁷ Ante āñongā Itota wæætē,

Bitō tōmengā ingante do abitapa. Ayæ bitō ĩmīte nē apænebo iñōmō tōmēmo ĩmōpa.

³⁸ Angā eñēnīnque onguīñængā,

—Awēnē, botō wede pōnēmo ĩmōpa. Ayæ, Bitō Wængonguī Wēmi ĩmidō anguēnē, ante tōmengā Itota weca ædæ wæænīnque apæ necantapa.

³⁹ Itota iñōmō edæ,

—Botō, Inguipoga quēwēnāni æbānō cædānīi, ante apænte ancæte ante pōnīnque ĩmaī cæbopa. Botō nē babetamōnāni bai ĩnāni waa bacædānīmpa, ante cædīnque pontabopa. Ayæ wæætē, Mōnitō waa

amōnīpa, ante nē ānāni ĩnānite, botō, Babetamōmīni bai ĩmīnīpa, ante edonque odōmōncæte ante pontabopa.

⁴⁰ Mānīnō angā eñēnīnque Paditeoidi pancadānīya tōmengā weca nē ongōnāni guīquēnē tōmengā ingante,

—Æbānō āmīi. Īñæmpa mōnitō adobai babetamōmōni bai ĩmōnitawogaa.

⁴¹ Ante āñōnāni Itota wæætē,

—Mīnitō babetamōmīni bai inte bai wēnæ wēnæ cædāmaī incædōmīnīmpa. Wæætē mīnitō, Mōnitō waa amōnīpa, ante nē ānōmīni inte mīni wentamō mongæncōo ee mongæmīni inguīmīnidō anguēnē, ante apænegacāimpa.

10

Nē aacā tōnō tōmengā obegaidi

¹ Itota ayæ ĩmaī apæ necantapa. “Mīnitō ĩmīnite nāwangā āmōpa. Onguīñængā obegaidi nāni wææ cæyōmō guīdemō nē guīdāmaī inte wæætē wayōmō da ēwa æi guīcā iñōmō tōmengā iñōmō nē awēmō ō ængā ĩnongā inte adobai wadāni ayōnāni nē pō ō ænte gocā ingampa. ² Odemō nē guīcā guīquēnē tōmengā obegaidi ĩnānite nē aacā ingampa. ³ Nē aacā beyæ odemō nē wææ cæcā wi ænecampa. Wi ænecā ate nē aacā pō guīte tedeyongā obegaidi tōmengā nānō tedepāmo eñente ĩnānīpa. Tōmengā obegaidi ĩnānite nāni ēmōwo nāni ēmōwo ante aa pecā pōñōnānite tōmengā tōmēnāni ĩnānite ænte taocampa. ⁴ Tōmengā obegaidi tōmānāni ĩnānite ænte taodīnque tōmengā ōnōmæca iñōmō tāno beyænte gocā ate tōmengā obegaidi tōmengā nānō tedepāmo eñēnīnque tōmengā ingante tee empo godānīpa. ⁵ Wacā ingante guīquēnē tōmēnāni tee empote godāmaī ĩnānīpa. Wæætē wacā nānō tedepāmo eñēnāmaī ĩnāni inte tōmēnāni tōmengā weca ongōnāmaī wodīi gocædānīmpa,” ante Itota apæ necantapa.

⁶ Tōmengā mānōmaī tōmēnāni ĩnānite odōmōncæte ante, Nē aacā æbānō cæcāā, ante odōmōnte apæ necā incæte tōmēnāni tōmengā nānō ānīnō ante eñēnāmaī ĩngadānīmpa.

Itota mōnō ĩmōnte nē Aacā ĩngā

⁷ Mänömaï beyæ Itota wæætē äninque, “Botö mînitö iminite näwangä ämopa. Botö iñömö nē obegaidi bai inäni nāni wææ cæyömö, Guicædänimpa, ante odemö bai imopa. ⁸ Wëenëñedē botö ayæ pönämaï iñedē wadäni odömönte apænecæ pongadänimpa. Tömënäni tömänäni waodäni inänite nē awëmö ö ænāni bai inönäni inte adobaï wadäni ayönäni nē pö ö ænte gogainäni bai ingadänimpa. Incæte waodäni iñömö nē botö obegaidi bai inönäni inte nē ö æinënäni inänite wæætē ëñenāmaï ingadänimpa. ⁹ Botö nē odemö bai imopa. Odemö nē guicä bai iñömö tömengä botö imote pönengä iñongante botö æmo beyænque quëwencæcäimpa. Adocä nē obega bai inte tömënäni nāni wææ cæyömö guidemö nē guicä bai ininque tömengä piyænē cæte quëwencæcäimpa. Ayæ tömengä wæætē nē taocä bai ininque tömengä nänö cænguï mæ öñö adinque eyepæ cæncæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁰ Ayæ apænedinque, “Nē awëmö ængä quiquënë tömengä iñömö awëmö æncæte ante pongä inongä inte adobaï wænoncæte ante wo ëwencæte ante mäninganca cæcæte ante pongä ingampa. Botö iñömö, Waodäni quëwencædänimpa, ante ayæ, Tömënäni nāni quëwenguinque ante watapæ pönï quëwencædänimpa, ante pontabopa. ¹¹ Botö obegaidi bai inäni inänite nē waa aacä bai imopa. Nē waa Aacä iñömö nämä incæ obegaidi beyænque wæncæcäimpa. ¹² Godonte æinta ante wacä ingante nē cæcä iñömö tömengä iñömö obegaidi nē ëacä inämaï inongä inte nē aacä inämaï ingampa. Mänömaï beyæ adocä iñömö mëñe bai ingä pongä adinque tömengä obegaidi inänite ëmö cæte wodii wïnongampa. Tömengä wodii wïnongä adinque mëñe bai ingä wæætē obegaidi weca pogodo ponte obega ingante yao ongöninque, Obegaidi pangocæ goquïnäni, ante cæcampa. ¹³ Godonte æintaque ante nē cæcä iñömö, Æbänö cæte obegaidi waa quëwenguïnäni, ante änämaï inongä inte edæ wodii wïnongampa,” ante Itota apænecantapa. ¹⁴⁻¹⁵ Ayæ apænedinque, “Obegaidi inänite waa aacä bai edæ botö iñömö nē waa Aabo imopa. Botö Mæmpo edæ botö imote do ate

pönengä bai botö adobaï tömengä ingante do adinque pönëmopa. Ayæ tömëmö obegaidi bai inäni inänite do adinque tömënäni inänite pönëmopa. Ayæ tömënäni quiquënë botö imote do adäni inte botö imote pönënänipa. Botö nämä incæ obegaidi bai inäni beyænque wæncæboimpa. ¹⁶ Ayæ wadäni iñömö botö obegaidi bai nē inäni incæ wïi mäniñömö wææ cæyömö quëwënäni inänipa. Botö mäninäni inänite adobaï ænte mämö ponguënëmö imopa. Adodäni adobaï botö tedepämo, Æbänö ämoo, ante ëñenguïnäni inänipa. Mänömaï beyæ mäninäni iñömö do botö quïnäni tönö tömänäni adocabodänique baquïnäni inänipa. Ayæ nē Aabo adoboque iñömö tömänäni beyæ cæcæboimpa.” ante Itota apænecantapa.

¹⁷ Ayæ apænedinque, “Botö nämä incæ Ao ante wæninque ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætē tömëmö mïi quëwenguïmo incæboimpa. Mänömaï beyæ botö Mæmpo botö imote waadete pönengä ingampa. ¹⁸ Waodäni iñömö ædö cæte botö imote wænonguïnäni. Botö nämä incæ Ao äninque wæncæboimpa. Botö nämä tæi piñæmo iñömö, Wænguïmo, ante nē ämo inömo imopa. Ayæ adobaï botö nämä tæi piñænte nē ämo inte botö, Ñäni ömæmoncæboimpa, ante cædinque wæætē tömëmö mïi quëwenguïmo incæboimpa. Botö Mæmpo iñömö botö imote nänö wææ angainö botö ëñëninö ante ëñente cæbopa,” ante apænecantapa.

¹⁹ Mäninö apænecä ëñëninque oodeoidi wæætē wadö wadö ante pönente tedewengadänimpa. ²⁰ Oodeoidi nanguï inäni iñömö, —Tömengä wënæ tönö cæcä inte edæ ömæcacä inongä ingampa. Ædö cæte tömengä ingante ëñëmïni imïni.

²¹ Äñönäni oodeoidi incæ wadäni quiquënë,

—Tömengä wënæ tönö cæcä inte bai tömengä iïmaï nänö äninö ante wïi angä incædongäimpa. Nē wënæ inte quëwente cæcä iñömö babetamönäni awinca wi æmante bai cæcä waa bamönäniyaa.

Oodeoidi Itota ingante Baa änäni

²² Yoguite tedæ iñonte waodäni Eedo-tadëë quëwënäni, Wængonguï oncö tæiyæ

waemö oncö ante dodäni mænongadänimpa, ante pönente ææmæ cæyönäni. ²³ Itota Wængonguï oncö ñænæncönë yabæcönë Tadömö nāni ānoncönë iñömö cægongantapa. ²⁴ Oodeoidi tömengä weca pö godongämæ gongænte änāni,

—Bitö æbänö imii, ante æpoönædö ayæ äinänāmaï imii. Bitö mönitö Codito imi inique mönitö imönite edonque pöni apænebi eñemönii.

²⁵ Ante añönāni Itota wæætë,

—Minitö iminite do antabopa. Incæte minitö pönänāmaï iminipa töö. Botö edæ botö Mæmpo emöwo ante bamönengæ cæbo adinque minitö, Botö æbänö imoo, ante eñenguënemini iminipa. ²⁶ Minitö wii botö obegaidi bai inömini inte botö imote pönänāmaï iminipa töö. ²⁷ Waodāni botö obegaidi bai nē ināni inte botö tedepāmo, Æbänö amoo, ante do eñenāni. Ayæ botö tömēnāni inānite adinque pönemo iñömote tömēnāni wæætë botö imote tee empote godänipa. ²⁸ Botö adodāni inānite wantæpiyæ nāni quēwenguinö godömo æninqe quēwencädänimpa. Ayæ cöwë wänāmaï incädänimpa. Tömēnāni tömēmo önönempo ongöñönānite æcänö tömēnāni inānite gā pe æmpoda iñömö edæ dæ angampa. ²⁹ Botö Mæmpo edæ adodāni inānite botö imote nē pönongaingä inongä ingampa. Tömānāni wädänāni iñönāni tömengä iñömö godömenque ñænængä inte nanguï cædongä ingampa. Inique tömengä önönempo ongöñönānite æcänö tömēnāni inānite gā pe æmpoda iñömö edæ dæ angampa. ³⁰ Botö iñömö botö Mæmpo tönö äawocaque bai ewocamöna imönapa, ante Itota apænegacäimpa.

³¹ Mäninö angä eñeninqe oodeoidi wæætë tömengä ingante dicaca tacacæte ante cædinque dicacoo wææmpo ænänipa.

³² Tömēnāni dicacoo wææmpo æñönānite Itota tömēnāni inānite,

—Botö minitö weca botö Mæmpo nänö angai bai nanguï bamönengæ odömonte cætabopa. Ædö botö bamönengæ cædinö ante adinque minitö botö imote dicaca tacacæ cæminii.

³³ Ante añongä oodeoidi wæætë,

—Mäninö bitö waa cædinö beyæ ante mönitö wii bitö imite dicaca tacacæ

cæmönipa. Wæætë bitö babæ ante Wængonguï ingante godö wēnæ wēnæ ämipa, ante bitö imite tacacæ cæmönipa. Edæ mönitö waomöni bai inte bitö adobai waobi imi incæte bitö, Botö Wængonguïmo inömo imopa, ante ämipa töö.

³⁴ Ante wæyönāni Itota wæætë tömēnāni inānite,

—Minitö mīni wææ yewæmongainö wii iūmaï ante yewæmongatū. “Minitö iñömö wængonguïdi iminipa, ante do antabopa,” ante yewæmongadänimpa. ³⁵ Wængonguï angä eñente nāni yewæmongainö ante waodāni ædö cæte Baa äninqe wido cæquinānii. Wængonguï nänö angainö ante apæneca nē eñenāni iñönānite tömengä, Minitö wængonguïdi iminipa, angantapa.

³⁶ Ayæ botö Mæmpo botö imote inguipoga da pönoncæte ante, Botö adoboque quimi imipa, ante botö imote apænte ængacäimpa. Inique edæ botö tömengä quimo inömo inte tömengä nänö nē da pönongaïmo iñömote edæ botö imote edæ æbänö anguū. Inæmpa botö iñömö Wængonguï Wëmo inömo imopa, añömote edæ minitö wæætë, Bitö babæ ante Wængonguï ingante godö wēnæ wēnæ ämipa, ante quinante äminitawo. ³⁷ Botö edæ Mæmpo nänö cædö bai cædāmaï imo bai minitö māniñedë botö imote pönänāmaï imini bai waa incädönimpa. ³⁸ Minitö botö imote pönänāmaï imini incæte botö guiquënë botö Mæmpo nänö cædö bai adobai cæbo inique minitö, Botö æbänö cæboo, ante adinque pönencæminimpa. Mänömaï cædinque, Botö Mæmpo ingante botö ewocabo imopa, ante ayæ, Botö adobai botö Mæmpo nempo quēwëmopa, ante eñenguimini inte ayæ eñeninque pönencæminimpa, ante Itota angacäimpa.

³⁹ Mäninö angä eñeninqe tömēnāni wæætë tömengä ingante bæi ongoncæ cæyönāni tömengä do aamö cæte gocantapa.

⁴⁰ Ayæ Eedotadë wadæ godinque Oododänö æmæmäa ocæ emænte taodinqe tömengä Wäo wēenēnedë waodāni inānite æpænē nänö guidöniñömö adoyömö gote ongongä ingantapa. ⁴¹ Ayæ tömengä māniñömö ongöñedë waodāni nanguï ināni tömengä weca goto pöninqe änānitapa.

—Ate eñencæminimpa, ante Wäo wodi cōwē bamōnengæ cædāmaī ingā incæte tōmengā māningā Itota ingantedō ante nānō angainō tōmānō nāwangā ante angantapa, ante apænedānitapa.

⁴² Ayæ māniñomō ongōnque waodāni nanguī ināni Itota ingante wede pōnēnāni bagadānimpa.

11

Datado wængäimpa

¹ Māniñedē wacā onguīñængā tōmengā emōwo Datado wēnæ wēnæ badingue oñōnongäimpa. Māadiya tōnō Māadota tōmengā tōniñada nāna quēwēñomō tōmengā adoyōmō Betānia iñomō quēwēnongäimpa.

² Iingā Māadiya guiquēnē ayæ ate oguī wapæ ænte Awēnē Itota ingante ōni pædinqe nāmā ocaguī inte tōmengā ōnōwa amimō cæquingā adocā Māadiya iñongā tōmengā tōniñacā Datado ñōwo wēnæ wēnæ bacā inongäimpa. ³ Iinque Datado tōniñada iñomō, Itota ingante aa pebi pongæ, āna eñente wacā gote,

—Awēnē eñēmi, Bitō nē waadecā iñomō wēnæ wēnæ ingampa cæbii, ante ānapa, ante apænecantapa.

⁴ Māniñō nāna ānō ante apænecā eñēninqe Itota,

—Māniñō wēnæ wēnæ inte nānō wædō iñomō wīi wænguī impa. Wæætē waodāni, Wængonguī ñāō apāite emōnongā ingampa, ante acædānimpa. Ayæ botō imote, Bitō Wængonguī Wēmi adobai ñāō apāite emōnōmi imipa, ante apænecædānimpa, ante māningā wēnæ wēnæ ingampa, angantapa.

⁵ Māadota tōnō tōmengā tōniñacā Māadiya nāna caya inate ayæ Datado ingante Itota tōmēnāni inānite waadete pōnēnongäimpa.

⁶ Datado wēnæ wēnæ ingampa, ante apænecā eñengā incæte Itota nānō ongōñomō adoyōmō meōnaa ayæ ongongantapa. ⁷ Tōmengā ayæ ate tōmengā emiñænāni inānite,

—Ægodōedāni, wæætē Oodeabæ mōnō gocæimpa.

⁸ Añongā tōmēnāni wæætē tōmengā ingante,

—Awēnē nē Odōmōmi imi, wantæyō intapa oodeoidi bitō imite dicaca

tacacæ cædāni incæte bitō ñōwo wæætē, Māniñomō goquimo, āmitawo.

⁹ Ante ānāni Itota wæætē,

—Iñæmpa nænque wīi tōmāā itædē apāitawo. Itædē nē gocā mōnō nænque inguipoga apāicā ate beyæ tēwadāmaī gocampa. Botō iñomō itædē gocā bai adobai mūmo botō quēwenganca botō cæquēnēnō iinque cæquinque gobopa. ¹⁰ Woyowotæ nē gocā bai guiquēnē tōmengā wæætē ñāō dæ ā beyæ tēwate bai gocampa, angacäimpa.

¹¹ Māniñō angā ate tōmengā godōmenque tōmēnāni inānite,

—Mōnō æmigo Datado iñomō mō ñongā. Botō ñōwo tōmengā weca gote, Ñāni apænecantapa.

¹² Tōmengā emiñænāni wæætē tōmengā ingante,

—Awēnē Itota, tōmengā mō ñongā iinque edæ gancaæ baquingā, apænedānitapa.

¹³ Itota Datado nānō æmæwo wænīmāmo ante apænecā incæte tōmengā emiñænāni guiquēnē, Datado ōnonque mō ñongampa, ante Itota apænecampa, ante pōnēnōnānimpa.

¹⁴ Mānōmaī beyæ Itota tōmēnāni inānite,

—Datado æmæwo wængäimpa, ante edonque pōni apænecantapa. ¹⁵ Mīnitō pōnencæminimpa, ante botō, Tōmengā wæncæ cæyongā botō tōmengā weca ongōnāmaī intabopa, ante mīnitō beyæ ante tobopa. Ægodōedāni, tōmengā weca mōnō gocæimpa, angantapa.

¹⁶ Ayæ Tōmato Äancadēnaque nāni ānongā iñomō Itota emiñænāni wadāni inānite,

—Ægodōedāni, āninqe, Tōmengā tōnō godongāmæ wæncæte ante tōmengā miñæ gocæimpa, angacäimpa.

Itota mōnō omæmonguimāmo mōnō mīi quēwenguimāmo ante nē pōnongā ingampa

¹⁷ Ayæ Itota ponte eñēñongā, Datado baō tōmēnāni nāni wodintatodē meōnaa go meōnaa do daga wēnānitapa, ante apænedāni eñengacäimpa. ¹⁸ Betānia iñomō nāni taadō godō Eedotadēē nāni quēwēñomō godō eyequei inōnimpa. Māniñ taadō wodo tedete quidōmetodo ganca inōnimpa. ¹⁹ Oodeoidi nanguī ināni iñomō Māadota tōnō Māadiya weca pōninqe, Mīnatō tōniñacā wængā ate wæwēmīna

incæte piyænë cæte quëwencæminaimpa, ante waadete apænecæte ante pönänitapa. ²⁰ Itota oo pönï pongampa, ante änäni ëñëninque Mäadota tömengä ingante bee tencæte ante gocantapa. Mäadiya guiquënë oncönë ee ongongantapa. ²¹ Mäadota Itota weca pöninque tömengä ingante,

—Awënë Itota, bitö mönitö weca ongömi bai botö tönïñacä wii wæncædongäimpa.

²² Tömengä æmæwo wængä incæte bitö ñöwo Wængonguï ingante quiëmë ante apænëbi tömengä pönö cæcä ænguïmi imipa, ante botö ëñëmopa, ante apænecantapa.

²³ Angä ëñëninque Itota tömengä ingante,

—Bitö tönïñacä wodi ñäni ömæmonguingä.

²⁴ Ante apænecä ëñëninque Mäadota wæætë,

—Ao, inguipoga iinque bayedë mönö ñäni ömæmöñedë tömengä do wængaingä incæte ñäni ömæmoncæcäimpa, ante botö do ëñëmopa, angantapa.

²⁵ Itota tömengä ingante äninque,

—Botö në ñäni ömæmonguïmo inömo inte cæbo beyænque mïnitö ñäni ömæmoncæminaimpa.

Mïni wantæpiyæ quëwenguinque ante në Quëwëmo inömo imopa. Botö imote në wede pönengä iñömö do wængä incæte ayæ ate wantæpiyæ quëwencæcäimpa. ²⁶ Ayæ në mii quëwengä inte botö imote wede pönengä iñömö tömengä cöwë wænämaï quëwencæcäimpa. Bitö mäninö ante pönëmitawo.

²⁷ Angä ëñëninque Mäadota tömengä ingante,

—Awënë Itota Ao ämopa, ante apænecantapa.

Bitö mönitö Codito inömi imipa, ante pönëmopa. Wængonguï Wëmi inömi inte bitö iñömö edæ, Inguipoga në Ponguingä, ante nani angäimi imipa, ante pönëmopa, ante apænecantapa.

Itota Datado wodintatodë gote wæcä

²⁸ Mänömaï ante apænëdinque Mäadota ocæ ëmænte gote Mäadiya ingante aa pecä pongä ate Mäadota tömengä ingante awëmö äninque,

—Mönö në Odömongä do pöninque bitö imite aa pecampa.

²⁹ Angä ëñëninque Mäadiya quingæ ængæ gantite tömengä weca gocantapa.

³⁰ Itota Betänia iñömö ayæ guiidämaï

inongäimpa. Mäadota tömengä ingante nänö bee tönïñömö tömengä adoyömö ayæ a ongönongäimpa. ³¹ Oodeoidi Mäadiya tönö oncönë godongämæ ongöninque, Tömengä piyænë cæcæcäimpa, ante tæcæ waadete apænëyönäni tömengä quingæ ængæ gantidinqe taocä adinqe tömënäni, Tömengä Datado wodi nänö wodintatodë wæcæte ante gocampa, ante pönente tömengä ingante tee empote godänitapa.

³² Itota nänö ongöñömö pöninque Mäadiya tömengä ingante adinqe tömengä önöwa ædæ wæænte apænëdinque,

—Awënë Itota, bitö mönitö weca ongömi bai botö tönïñacä wii wæncædongäimpa, ante wæcantapa.

³³ Mäadiya mänömaï wæyongä oodeoidi tömengä tönö godongämæ në pöninäni adobai wädäni adinqe Itota wæwente entawëninque wæcantapa. ³⁴ Ayæ,

—Datado wodi baö æyömönö da wëmïnitawo,

Angä ëñëninque tömënäni,

—Awënë Itota, pö ae.

³⁵ Ante äñönäni Itota Ca wæcantapa. ³⁶ Tömengä mänömaï wæcä adinqe oodeoidi,

—Aedäni, tömengä Datado wodi ingante nö waadete pönengä ingantapa.

³⁷ Ante tedeyönäni pancadäniya,

—Tömengä iñæmpa në babetamongä awinca wi æmonte bai cædingä inte adocä Datado wodi ingante cæcä bai tömengä wii wæncædongäimpa, ante wægadänimpa.

Datado nänö ñäni ömæmömämo

³⁸ Itota wæætë wæwente entawëninque Datado wodintatodë pongacäimpa. Tömengä wodido ontatodë i iñonte dicabo ñænængade da pæñæ pönö tee mönodäni.

³⁹ Adinqe Itota,

—Dicabo da tæ ñæedäni, äñongä Datado wodi tönïñacä Mäadota wæætë,

—Awënë Itota, ëñëmi. Mëönaa go mëönaa tömengä wodido öñöninque tömengä wodi do öö wadingä ingampa.

⁴⁰ Ante wææ angä ëñëninque Itota,

—Bitö wede pönëmi iinque edæ Wængonguï æbänö ñäo apäite ëmönongä inte cæcäa, ante bitö acæbiimpa, ante bitö imite wii antawo, angacäimpa.

⁴¹ Ìninqe tòmēnāni dicabo tæ ñænānitapa. Ayæ Itota æmō adinque,

—Mæmpo botō apænedinō ante do ēñēmitapa, ante adinque botō bitō ìmite waa ate pōnēninque apænebopa.

⁴² Botō apænedō ante æyedēmē apænebo incæ bitō cōwē ēñēmipa, ante botō do ēñēmopa. Wæætē edæ waodāni botō weca godongāmæ gongænāni beyæ ante botō mǎninō ante apænetabopa. Bitō botō ìmote da pōnōmi pontabopa, ante tòmēnāni pōnencædānimpa, ante apænetabopa.

⁴³ Mǎnōmǎinō ante Wængonguī ingante apænedinque Itota,

—Datado ta pōe, ante yedæ aa pecantapa.

⁴⁴ Nē wæningā ìñōmō edæ do ta pongantapa. Tōmengā ònompō weocoo ìnte nāni wīni wīni cædincoo ayæ empod-
inque ònōwa nāni wīni wīni cædincoo ayæ
ēwadinque tōmengā awinca weocoo nāni
ñāne cæmōnincoo ayæ ēmongā ìnte ta pongā
adinque Itota tòmēnāni ìnānite,

—Mǎnincoo ñī cæmīni gocæ, angacāimpa.

*Itota ingante bæi ongonte ængcāimpa,
ante tedewēnāni*

*(Mǎateo 26.1-5; Mǎadoco 14.1-2; Odoca
22.1-2)*

⁴⁵ Mǎnōmǎi beyæ oodeoidi nangui ìnāni Mǎadiya weca ēñacæ nē pōnīnāni ìnte ìnāni ìñōmō Itota mǎnōmǎi cæcā adinque tōmengā ingante wede pōnēnāni bagadānimpa. ⁴⁶ Pancadāniya guiquēnē Paditeoidi weca godinque, Itota quīnō cæcā, ante adodō angadānimpa. ⁴⁷ Ìninqe Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi ìñōmō wæætē tòmēnāni òmæ nāni Apænte Åincabo tōmānāni ìnānite, Mōnō godongāmæ apænecāimpa, ante adoyōmō pōedāni, ante āñōnāni pōnāni adinque tòmēnāni,

—Ìngā ìñōmō, Acædānimpa, ante nangui bamōnengæ cæcā ìngā. Mōnō quīnō cæquīmō. ⁴⁸ Ante wædinque mōnō tōmengā ingante, Bitō mǎnōmǎi godōmenque cædāmāi incæbiimpa, ante wīi wææ amō ìninqe waodāni tōmānāni tōmengā ingante pōnēmāinānipa. Tōmengā ingante pōnēnāni ìninqe, Itota oodeoidi Awēnē bacæte ante cæcampa, ante pōnente wædinque odōmānoidi incæ edæ wææ cæbainānipa.

Ìninqe tòmēnāni pōninqe mōnō tæiyæ waēmō oncō wo ēwēmāinānipa. Ayæ mōnō òmæ ìñōmō mōnō quēwencabo incæ nāmā nē amō ìñōmonte tòmēnāni pō ò ænte baī cædinque tòmēnānique nē ānāni babainānipa, ānānitapa.

⁴⁹ Tòmēnāni weca adocanque Caiapato mǎnīi wadepo, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni ìnongā ìnte tōmengā ìñōmō,

—Mīnitō tōmānō ante ēñēnāmāi ìmīnipa tōō, apænecantapa. ⁵⁰ Mōnō òmæ quēwencabo wīi tōmāmō wængæimpa, ante wæætē tōmēmō beyæ ante adocanque onguīñængā wængā ìninqe godōmenque waa ìmaimpa, ante mīnitō ēñēnāmāi ìmīni ìnte tedewēmīni awædō.

⁵¹ Mǎnōmǎinō ante apænedinque Caiapato mā nānō pōnēnonque ante wīi angacāimpa. Wæætē tōmengā mǎnīi wadepo ìñonte, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni ìnongā ìnte Wængonguī beyæ apænedinque, Itota ìñōmō oodeoidi beyæ ante wæncæcāimpa, ante apænegacāimpa. ⁵² Ayæ wīi Oodeabæ quēwēnānique beyæ ante wænguingā. Wæætē, Wængonguī wēnāni wayōmō wayōmō pangote godīnāni ìnte adodānique badinque adoyōmō godongāmæ poncædānimpa, ante tōmengā wæncæcāimpa. ⁵³ Caiapato mǎninō ante nānō āniōnæ ìñonte tāno godongāmæ pōnēninque oodeoidi òmæ nāni Apænte Åincabo ìñōmō, Åebānō cæte Itota ingante wænōmō wænguingā, ante cōwē tedewēnōnānimpa.

⁵⁴ Mǎnōmǎi beyæ Itota ayæ oodeoidi weca wīi edonque gocā ìnongāimpa. Wæætē wadæ godinque tōmengā ònōmæca eyequei Epadāimē nāni āñōmō godinque mǎniñōmō tōmengā ēmiñænāni tōnō ongōnongāimpa.

⁵⁵ Wodo pænta gogaionæ, ante Patowa nāni cæōnæ oo pōni ìnōnimpa. Mǎniñedē Oodeabæ wayōmō wayōmō quēwēnāni nangui ìnāni Eedotadēē quēwēñōmō pō æidinque tòmēnāni Patowa nāni ææmæ ayæ cædāmāi ìñedē dodāni angāi baī cædinque, Mōnō wēnæ wēnæ cægāinō ante mōnō mēnongate baī waēmō bacæimpa, ante nāmā incæ āacæte ante cædinque

æi gogadänimpa. ⁵⁶ Adodäni Wængongui oncö ñænæncönë yabæcönë pö guidinque adiyæ gongæninque, Itota æyömönö ingää, ante pönente gomö adinque nämæneque godongämæ apænedinque,

—Mäningä iñömö ææmæ beyæ ante edæ pönämaï ingantawo. Æbänö ante pönëminii, ante apænedönänimpa.

⁵⁷ Wængongui qui, ante godönäni ñænænäni tönö Paditeoidi wæætë waodäni inänite wææ änönänimpa. Æcänö Itota nänö a ongöñömö ante në eñengä iñömö tömengä mönitö imönite angä eñëninque mönitö wæætë Itota ingante yao ongonte æmaimönipa, ante do wææ änönänimpa.

12

Awënë Itota önöwa ogui wapæ gao cæwacampa

(Mäateo 26.6-13; Mäadoco 14.3-9)

¹ Önömpo æmæmpoque go adoönæque ate Patowa nani ämæ bacæ cæyedë Itota Betänia iñömö pongantapa. Itota do angä ate në ñäni ömæmönigä Datado iñömö tömengä adoyömö Betänia quëwëngäimpa.

² Itota pongä adinque waodäni mäniñömö quëwënäni, Itota ingante waa amönipa, ante tömengä beyæ ææmæ cægadänimpa. Wadäni tönö Datado adobaï Itota tönö godongämæ tæ contate cæñönänite Mäadota iñömö tömënäni inänite cængui godongä cænänitapa. ³ Ayæ Mäadiya iñömö mëedio ditodo ganca nani ogui wapæ öni pæquimæ näadodopæ nänö nanguï godonte ænimæ incæ ænte mämö Itota önöwa gao cæwadinque tömengä ocagui inte amimö cæcä ininque oncönë tömancönë ogui waacönë ingatimpa. ⁴ Itota miñæ në gocä adocanque Codaa Icadote nani änongä iñömö edæ, Itota ingante æncædänimpa, ante odömönte në godonguingä inte ñöwo wææ apænecantapa.

⁵ —Iimæ nänö ogui wapæ quinante ömæpodäni beyæ ante godonte ænämaï ingantawo. Iñæmpa waocä adoque wadepo cæte beyæ paga æninque todetiento deënnadiota nänö ænimpota beyæ mänimæ godonte ænimæ imæmpa, ante wæcantapa.

⁶ Tömengä dicæ ömæpodäni beyæ ante pönëninque mänömainö ante apænecantawo

Wæætë tömengä në awëmö ænongä inte mäninö ante apænecantapa. Tömënäni da wente æintaa næænongä inte tömengä iñömö, Tömënäni da wëninta incæ pancataa botö qui bacæimpa, ante awëmö ænongä inte mänömaï apænecantapa. ⁷ Itota wæætë tömengä ingante,

—Onquiyängä ingante piinte änewënämaï incæbiimpa. Mänimæ botö daga wenguionæ ante manguëngä inte tömengä botö baö nani daga wenguinque ante eyepæ iñonte öni paacantapa. ⁸ Ömæpodäni cöwë minitö weca quëwënäni inänipa. Botö guiquënë wii cöwë minitö weca quëwëmo imopa, ante apænegacäimpa.

Datado ingante wænongæimpa, ante tedewënäni

⁹ Itota Betänia ponte ongongampa, ante apænedäni eñëninque oodeoidi nanguï inäni tömengä weca pönäni incæte wii tömengä beyænque pönänintapa. Wæætë adobaï Datado ingante angä në ñäni ömæmönigä ingante acæte ante pongadänimpa. ¹⁰ Mänömaï beyæ Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni iñömö, Æbänö cæte Datado ingante adobaï wænömö wænguingää, ante godongämæ tedewënanitapa. ¹¹ Iñæmpa oodeoidi nanguï inäni, Datado beyæ mönitö imönite emö cæte Itota ingante pönëninque tömengä gämænö godänipa, ante wægadänimpa.

Itota Eedotadëe iñömö pongä

(Mäateo 21.1-11; Mäadoco 11.1-11; Odoca 19.28-40)

¹² Iimö ate, Eedotadëe iñömö poncæte ante Itota idömæ pongampa, ante apænedäni eñëninque ææmæ beyæ ante tæiyænäni pöninäni iñömö, ¹³ yædëmæmäa wangö tate mäo bee tente taodique yedæ aa pedinque,

—Möni quëwenguinque ante, Badogaa, ante tomönipa. Bitö Awënë Wængongui emöwo beyænque pömi ininque bitö toquinque edæ Wængongui bitö imite waa cæcæcäimpa. Bitö idægoidi Awënë inömi inte bitö toquinque ingæimpa.

¹⁴ Ante yedæ äñönäni Itota iñömö bodo wengä ate æninque tömengä æi contate pangantapa. Wëenëñedë Wængongui beyæ

iïmaï ante nāni yewæmonte angainö bai iinque cædinque pongantapa.

¹⁵ “Tiöno iñömö quëwëmini iñömö edæ guiñënämaï iedäni.

Minitö Awënë Odeye ñowo munitö weca pongä aedäni. Edæ bodo wengäa æi contate pongampa,”

ante yewæmongadänimpa. ¹⁶ Tömënanäni dodäni nāni angai bai cædinque Itota ingante bee tencæ taodäni adinque Itota nänö në ëmiñænäni iñömö, Æbänö cædäni, ante mäniñedë ëñënämaï inte wædönänimpa. Wæætë edæ Itota Wængongui ñäo ëmöñömö ocæ ëmænte gocä adinque tömengä ëmiñænäni mäniñedë ate edæ, Itota ingante waodäni ñowo nāni cædönö ante dodäni wëenëñedë yewæmongadänimpa, ante pönente wædönänimpa.

¹⁷ Datado wodi ontatodë ongöñongante Itota, Ta pöe, ante aa pecä ëñëninque në wæningä incæ ñäni ömæmöninque ta pongä adinque Itota weca godongämæ ongöninäni nanguï inäni iñömö, Itota mänömaï cæcä atamönipa, ante gode ä gode ä cædönänimpa. ¹⁸ Iinque edæ, Itota mänömaï bamönengæ cæcampa, ante apænedäni ëñente beyænque waodäni tæiyænäni Itota weca bee tencæ pönänitapa. ¹⁹ Mänömaï beyæ Paditeoidi iñömö nāmanque godongämæ tedewënanitapa.

—Waodäni tömänäni æbänö tömengä miñæ tee empo godäni ante aedäni. Mänü beyæ ante, Mönö cædinö wii eyepæ impa, ante adinque, Mönö æbänö cæte godömenque cæquimöö, ante wægadänimpa.

Guidiegoidi pancadäniya Itota ingante diqui minäni

²⁰ Eedotadëe iñömö tömënanäni ææmæ cæyedë Wængongui ingante waa ate apænecæte ante në pönäni pancadäniya iñömö guidiegoidi inönänimpa. ²¹ Mäninäni iñömö Pedipe weca pöninque edæ,

—Awënë, ëñëmi. Mönitö Itota ingante ainëmönipa, ante änänitapa. Mäningä Pedipe iñömö Betaida quëwëñömö Gadide-abæ quëwente pongä inongäimpa.

²² Tömengä iñömö Æntade weca gote tömengä ingante guidiegoidi nāni äninö

ante apænecä ate tömëna wæætë Itota weca guëa godinque tömengä ingante äñöna, ²³ Itota wæætë,

—Wængongui nänö cæönæ do ba iinque tömengä pönö cæcä beyænque botö Waobo ëñagaimo iñömö ñäo apäite ëmoncæboimpa.

²⁴ Minitö iminite näwangä ämopa. Tömëmö onguipo quiyadimö incæ yabæque ñömäadämaï i bai ædö cæte tä bocate pædinque tömëmö nanguï pönö imonguii. Wæætë tömëmö yabæque ñömäate ate tä bocate pædinque nanguï pönö imompa. Botö adobai wænguënemo imopa. Botö wii wæmo bai ædö cæte waodäni tæiyænäni botö quinäni baquinäni. ²⁵ Në, Nāmanque pönente quëwëmote, ante pönengä iñömö edæ tömengä nänö quëwenguimämo incæ wo ewente bacæcäimpa. Inguipoga quëwëñedë në, Wii nāmanque pönente quëwëmote, ante pönengä guiquënë tömengä nänö wantæpiyæ quëwenguinö ante do ëadingä inte tömengä nänö wænämaï quëwenguinque gocæcäimpa. ²⁶ Æcänö botö imote në cæda ina tömengä iñömö edæ botö imote tee empo go-quëngä ingampa. Ayæ æyömönö botö quëwëmo botö imote në cædongä adoyömö quëwencæcäimpa. Botö Mæmpo iñömö botö imote në cædongä ingante waa acæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota, Botö wæncæboimpa, ante apænecä

²⁷ Ayæ godömenque apænedinque Itota iïmaï apænecantapa. “Botö guiñëmämo entawëninque wæbo inte quinö anguimoo. ‘Botö Mæmpo ëñëmi, äninque, Botö nantate wæwenguionæ oo pönö ba incæte bitö pönö ö æmi ate wæwënämaï bacæboimpa,’ ante botö wii mänömainö ante ancæboimpa. Edæ botö wæwenguinö beyæ ante pontabopa. ²⁸ Mæmpo, Bitö æbänö ñäo apäite ëmömi imii, ante odömömi acædänimpa,” angantapa.

Äñongä öönædë inö tedepämo apænedinque, “Botö æbänö ñäo apäite ëmömo imopa, ante do odömöntabopa. Ayæ wæætë adodö cæcæboimpa,” ante apænecä ëñënänitapa.

²⁹ Mäninö godongämæ ongönäni nanguï inäni iñömö mänimämo ëñëninque edæ, Detæbo tæi tëmämo bai impa, ante wædänitapa. Wadäni guiquënë,

—Anquedo iñömö tömengä ingante apæ necantapa, ante änänitapa.

³⁰ Itota iñömö wæætē,

—Mänimämo wii botö beyæ ante apæ necampa. Wæætē mīnitö beyæ ante apæ necampa.

³¹ Nōwoyedē Wængonguī inguipoga quēwēnāni inānite apænte nānō panguinō iñömö edæ oo baquinō anguēnē. Inguipogaque quēwēnāni awēnē iñongante wēnæ ingante Wængonguī nōwoyedē, Gobāwe, angä gocæcäimpa.

³² Botö imote awāa timpodinque ængæ gantidēnāni wægōmo ate botö waodāni tōmānāni inānite, Mīnitö botö weca poncæminimpa, ante aa pecæboimpa, ante Itota apæ necantapa.

³³ Mänōmainō ante apænedinque tömengä, Æbānō wænguimoo, ante eñencædānimpa, ante apæ necantapa.

³⁴ Eñēninque māniñömö ongōnāni nanguī ināni,

—Mōnitö iñæmpa, Mōnō Codito cōwē ee ongoncæcäimpa, ante dodāni nāni wææ angainō ante yewæmonte ongōmpa, ante eñentamōnipa. Incæte bitö iñömö nāmanque āninque, Botö Waobo eñagaīmo iñōmote botö imote awāa timpodinque gö cædāni wægonguīmo imopa, ante ædö cæte āmii. Āninque, Īngä Waocä nē eñagaingä iñæmpa ee ongōnāmaī wænte goquingä.

³⁵ Ante wæyōnāni Itota tōmēnāni inānite,

—Botö, Waodāni mīmōnē nāō bai entawēninque quēwēncædānimpa, ante pontabopa. Wædænque ayæ iñö botö mīnitö weca quēwēninque mīnitö imīnite odōmonte apænebopa. Mōnitö taadö wēmō badāmaī ingæimpa, ante mīnitö taadö ayæ nāō iñedē goedāni. Edæ wēmō iñömö nē gocä iñömö tömengä edæ, Ædōnō goboo, ante eñēnāmaī ingampa.

³⁶ Botö nāō bai emōnōmo imopa. Nāō iñömö nē cægōmōni incæmōnimpa, ante bacæte ante cædinque mīnitö iñömö botö mīnitö weca ayæ ongōñōmote botö imote pōnēdāni āmopa, angantapa.

Tömengä iinque apænete ate wadæ godinque wē womonte ongongacäimpa.

Oodeoidi Itota ingante iūmaī cæte pōnēnāmaī inānipa

³⁷ Itota oodeoidi weca nanguī bamōnengæ cæte odōmongä incæte tōmēnāni ayæ tömengä ingante pōnēnāmaī inānitapa.

³⁸ Wængonguī beyæ nē apæ necä Itaiya wodi iūmaī ante do nānō angainō bai iinque baquinque tōmēnāni mānōmaī cædōnānimpa.

“Awēnē Wængonguī eñēmi. Mōnitö apænemōni tōmēnāni nāni eñēnō ante edæ æcānō eñente pōnengä. Iñæmpa nē pōnengä iñömö edæ dæ angä awædö.

Ayæ Awēnē Wængonguī nānō tæi piñænte cægāinō ante æcānō ada iñömö edæ dæ angampa.”

³⁹ Īninque tōmēnāni ædö cæte pōnenguīnāni, ante Itaiya wodi edæ wayōmō yewæmōninque, Wængonguī iūmainō ante cæcä beyæ pōnēnāni inānipa, ante yewæmongacäimpa.

⁴⁰ “Tōmēnāni botö gāmænō ocæ emænte pōnāni bai botö wæætē, Waa bacæminimpa, ante godö cæcædōmoimpa.

Incæte mānōmaī cædāmaī incæboimpa, ante Wængonguī iūmaī cægacäimpa.

Tömengä godö cæcä beyænque waodāni babetamōnāni bai adāmaī bagadānimpa.

Adobai mīmōnē nāni pōnēnō omædē badinque eñēnāmaī bagadānimpa.

Edæ, Tōmēnāni nāni adinō ante eñēnāmaī incædānimpa, ante cædinque

ayæ edæ, Tōmēnāni nāni eñēnō ante eñēnāmaī incædānimpa,” ante wææ cægacäimpa.

ante Itaiya wodi yewæmongacäimpa.

⁴¹ Itaiya wodi Itota nānō nāō emōmāmo æbānō inguī, ante do ate bai ingaingä inte edæ Itota ingantedö ante māninō ante doyedē angacäimpa.

⁴² Nōwo guiquēnē oodeoidi awēnēidi tæiyænāni Itota ingante pōnēnānimpa. Incæte Paditeoidi beyæ guīñēnāni inte, Mōnō odōmōincōnē go guiyōmōnite tōmēnāni mōnitö imōnite wii tatodoncædānimpa, ante wææ cædinque tōmēnāni nē pōnēnāni incæ waodāni eñēñōnāni pæ wēenete tededāmaī inānimpa.

⁴³ Edæ mānināni, Waodāni mōnitö imōnite waa ate apæ necædānimpa, ante nanguī aīnente wædāni inōnānimpa. Adodāni, Wængonguī mōnitö imōnite waa ate

apænecæcäimpa, ante pönömenque äinente wædäni inönänimpa.

Itota nänö änö beyænque waodäni apænte wæccædänimpa

⁴⁴ Itota yedæ äinique aa pecan-tapa. “Botö imote nê pönengä inömö wii botö adoboque imote pönëngä ingampa. Wæætê edæ botö imote nê da pönongängä ingante tömengä adobai pönengä inongäimpa. ⁴⁵ Adocä botö imote nê acä inömö tömengä botö imote nê da pönongängä ingante adobai acä ingampa. ⁴⁶ Botö imote nê wede pönëni inönäni adocanque incæ wëmö inömö wii godömenque ee ongoncæcäimpa, ante cædinque botö inömö inguipoga quëwënäni weca nãö bai inömo inte pontabopa.”

⁴⁷ “Waocä botö änö ëñëninque wii ëñente cæcä ingä incæte botö tömengä ingante apænte änämaï imopa. Edæ botö wii inguipoga quëwënäni inänite apænecæte ante pontabopa. Wæætê inguipoga quëwënäni inänite æmo beyænque quëwencæminimpa, ante pontabopa cæminii. ⁴⁸ Botö imote nê Baa angä inömö tömengä botö änönö ante, Dicæ pönëmogaa, angä inongante tömengä ingante nê apænte änö incæ edæ mæ ongompä. Inguipoga iinque baquionæ inönte botö äninö incæ nê apænte anguingä bai ba iinque mäningä ingante, Bitö pante wæquinque Baa angabiimpa, ante bai apænete ingäimpa. ⁴⁹ Edæ botö wii nämanque pönëninque apænetabopa. Wæætê, Botö quinö apænequimoo, ante, Æbänö ante apænequimoo, ante botö Mæmpo botö imote nê da pönongängä inömö tömengä botö imote wææ angä ëñëninque apænetabopa. ⁵⁰ Tömengä nänö wææ angainö ëñente cæbo beyænque minitö wantæpiyæ cöwë quëwencæminimpa, ante do ëñëmopa. Iinque botö Mæmpo botö imote nänö angainö ante botö adodö ante apænebopa,” ante Itota mäniñedë iinque apænegacäimpa.

13

Itota incæ tömengä ëmiñænäni önöwa mënöwacä

¹ Patowa näni ämæ wantæyö bacæimpa, ante näni cæyedë Itota inömö, Botö inguipoga quëwente ëmö cæte botö Mæmpo weca ocæ ëmænte æi goquiönæ do bacæimpa, ante do ëñëngäimpa. Itota ingante pönëni nê inguipoga quëwënäni inönänite tömengä tömëni inänite waadete pönëninque nïwoyedë, Botö æbänö nangui waadete pönëmo imoo, ante odömongäimpa.

² Gäwadecæ bayö Itota tömengä ëmiñænäni tönö godongämæ cæñönäni wënæ awënë cæcä beyænque Timönö wengä Codaa Icadote inömö, Itota ingante odömonte godoncæboimpa, ante pönengä inongäimpa. ³ Itota inömö, Quincoomë ongoncoo incæ Wængongui pönö cæcä beyænque botö tömancoo awënë badinque nämä tæi piñænte nê ämo imopa, ante ëñëngäimpa. Ayæ edæ Wængongui weca quëwente wææ pönimo inte botö Wængongui weca ocæ ëmænte goquimo imopa, ante do ëñëngäimpa. ⁴ Mäninö ante ëñëngä incæ tömengä iinque cænte ate ængæ gantidinque yabæcoo gä ta-dongadinque wadæ caaincoo æninque önoncadeyæ inö goti padengantapa. ⁵ Ayæ ate æpæ mënongaquintadë pe nïñæninque tömengä ëmiñænäni tömännäni önöwa mënöwadinque wadæ caaincoo goti padëincoo inte wadæ cæwacæ tæcæ cæcantapa.

⁶ Mänömaï cædinque tömengä Timönö Pegodo weca pongä adinque adocä inömö tömengä ingante,

—Bitö botö Awënë imi incæte botö önöwa mënöwacæ pömitawo.

⁷ Ante añongä Itota wæætê,

—Nïwoque botö æbänö cæboo, ante ëñënamäi imipa. Incæte ayæ ate ëñencæbiimpa.

⁸ Angä ëñëninque Pegodo,

—Botö önöwa cöwë mënöwadämaï incæbiimpa, ante Baa ämopa cæbii.

Ante añongä Itota godömenque,

—Botö bitö önöwa mënöwadämaï imo bai bitö wii botö quimi imaimipa, ante angan-tapa.

⁹ Mäninö angä ëñëninque Timönö Pegodo wæætê,

—Awënë, Mänömaï i ïinque bitö wii botö önöwaque mënöwaquimi. Wæætë botö önömpo adobaï mënompodique botö ocabo mënöncae.

¹⁰ Ante añongä Itota wæætë,

—Æpæ nê äadingä ïñömö tömengä baö eñayö tömäñö waëmö impa. ïinque tömengä önöwaque nämanque mënöwacä inte eyepæ impa. Minitö do mimö mënongate waëmö entawënömini iminipa. Incæte wii tömämini waëmö entawëmini iminipa, angantapa.

¹¹ Edæ, Æcänö botö imote nê odömonte godonguingä ingää, ante tömengä do eññongäimpa. Mänömaï beyæ tömengä, “Minitö wii tömämini do mënongate waëmö entawënömini iminipa,” angantapa.

¹² Ayæ tömënäni önöwa ïinque mënöwadinque tömengä yabæcoo wëñadinque tömengä adodö gote tæ contadique tömënäni ïñänite,

—Botö mänömaï cædinque minitö beyæ ante quinö cæboo, ante eññeminitawo, ante äinque Itota godömenque, ¹³ Minitö botö imote, Nê Odömömi imipa, äinque ayæ adobaï, Awënë imipa, ämini iminipa. Edæ botö minitö Awënë ïnömo ïinque minitö mänömainö ante näwangä ante äminipa. ¹⁴ Botö ïñömö minitö Awënë ïnömo inte nê minitö iminite Odömömo imo incæ minitö önöwa do mënöwabo aminipa. ïinque botö mänömaï mënöwabo bai minitö adobaï wacä önöwa wacä önöwa mënöwaquënëmini iminipa. ¹⁵ Botö cæbo bai minitö adobaï cæcæminimpa, ante cædinque botö minitö beyæ ante cæbo aedäni. ¹⁶ Minitö iminite näwangä ämopa. Awënë ñænængä ïnongä ïñongante tömengä ingante nê cæcä ïñömö wii godömenque ñænængä ingampa. Awënë nê da godongä ñænængä ïñongä tömengä nänö nê da godöningä wæætë wii godömenque ñænængä ingampa. ¹⁷ Minitö ñöwo mäninö ante eññënimini inte edæ ado ante cæmini ïinque mini toquinque bacæimpa, ante Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ apænedinque, “Botö wii tömämini beyæ antabopa. Botö apænte æninäni ædänidö ïñäni, ante botö nê eññëmo imopa. Wængongui angä eññente näni yewæmongainö bai ïinque bacæimpa, ante ïmaï bacæ cæpa. ‘Botö tönö godongämæ nê cængongä ïñömö botö imote nê piinte cæcä

bacantapa.’ ¹⁹ Mänömaï ba adinque edæ minitö botö imotedö ante apænedinque, Tömengä mönö Codito ïnongä ingampa, ante pönencæminimpa, ante cædinque botö ñöwo ayæ badämaï ïñedë minitö iminite ämopa. ²⁰ Minitö iminite näwangä ämopa. Æcämenque botö nê da godongaingä ingante æna tömengä ïñömö edæ botö imote adobaï ængä ingampa. Ayæ æcämenque botö imote æna tömengä ïñömö botö imote nê da pönongaingä ingante ængä ingampa cæminii,” ante Itota apænegacäimpa.

Itota ingante Codaa nê godonguingä ingampa, ante

(Mäateo 26.20-25; Mäadoco 14.17-21; Odoca 22.21-23)

²¹ Mäninö angä ate Itota ïñömö tömengä nänö wæwëmämo entawëninque wæcä inte, Näwangä ante apænebo eññedäni. Mini cabo incæ adocanque, Æncädänimpa, ante botö imote odömonte pædæ godonguingä ingampa.

²² Ante apænecä wædinque tömengä emiñænäni, Æcänö ingante apænecää, ante eññenämaï inte godongämæ wacä ingä wacä ingä adänitapa. ²³ Itota emiñænäni adocanque ïñömö Itota nänö nê waadete pönengaingä ïnongäimpa. Tömengä ïñömö Itota tönö äañömonque tæ contate ongönaimpa. ²⁴ Timönö Pegodo ïñömö ïngä ingante ömö ömö cædinque angampa. Bitö Itota ingante, Æcänö ingää, ante ämi angä eññente ate apænebi eññëmonie. ²⁵ Angä eññëninque mäningä Itota tönö äañömonque nê tæ contacä ïñömö,

—Awënë, æcänö ingää, ante apænebi eññëmonie, ante tömengä ingante añongä.

²⁶ Itota wæætë,

—Botö ii päö owætaca mii cæte godömo nê ænguingä ïñömö tömengä nê cæquiringä ingampa.

Ayæ päö owætaca mii cædinque Timönö wë Codaa Icadote ingante godongantapa. ²⁷ Codaa päö ængä ate Tatäna ïñömö tömengä do guiigacäimpa. ïinque tömengä ingante,

—Bitö quinö cæcæ cæbii edæ quingæ cæe, ante Itota angantapa.

²⁸ Wadäni adoyömö nē cænāni iñömö, Itota quĩnante mäninö ante tömengä ingante angää, ante eñenāmaĩ inönānimpa. ²⁹ Edæ Codaa tömēnāni da wente æinta næænongä ingä beyæ tömēnāni pancadāniya, Ææmæ beyæ ante mönō cænguĩ wĩ eyepæ eamōni ininque, Bitö godonte æncæbiimpa, ante Itota angampa, ante pönēnönānimpa. Adobaĩ ömæpodāni inānite, Godömi ænguĩnānimpa, ante Itota angampa, ante pönēnönānimpa.

³⁰ Codaa päö ænte ate tao gogacäimpa. Do woyowotæ inönimpa.

Itota nänö wææ änönö ante ñöwo angampa

³¹ Codaa dæ gocä adinque Itota,

—Botö Waobo eñagaimo inte æbänö ñäö apäite emönömo imoo, ante ñöwo edonque bacæimpa. Botö cæquinö beyæ Wængonguĩ æbänö ñäö apäite emongä ingää, ante edonque bacæimpa. ³² Ayæ botö cæquinö beyæ Wængonguĩ ñäö apäite nänö emönö edonque ba ininque Wængonguĩ cæcä ate botö ñäö apäite botö emönö adobaĩ edonque bacæimpa. Ayæ mänömaĩ Wængonguĩ wantæyö cæcæcäimpa. ³³ Botö wemini botö minitö weca wantæyö quëwēninque gobopa. Minitö botö imote ante diqui diqui mingüimini iminipa. Ayæ oodeoidi inānite botö angainö bai ñöwo minitö iminite adodö amopa. Botö goquĩñömö ante minitö ædö cæte ponguimini iminii. ³⁴ Botö wææ änönö ante ñöwo minitö iminite amopa. Wacä ingä wacä ingä waadete pönencæminimpa. Botö minitö iminite waadete pönēnōmo bai minitö adobaĩ wacä ingä wacä ingä waadete pönenguēnemini iminipa. ³⁵ Minitö wacä ingä wacä ingä waadete pönēmīni adinque wadāni tömānāni, Minitö Itota nänö nē emiñæmini iminipa, ante eñencædānimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Pegodo inccæ, Dicæ abogaa, anguingä ingampa, ante

(Mäateo 26.31-35; Mäadoco 14.27-31; Odoca 22.31-34)

³⁶ Timönö Pegodo tömengä ingante,

—Awēnē, ædömē gobii.

Ante añongä Itota wæætē,

—Botö goquĩñömö ante bitö ædö cæte botö imote ñöwo tee empo ponguimi imii. Ayæ ate guiquēnē bitö botö imote tee empo ponguimi incæbiimpa, angantapa.

³⁷ Pegodo godömenque,

—Awēnē, äninque, Botö quĩnante bitö imite ñöwo tee empo godāmaĩ imoo, ante wæcampa. Botö Ao äninque bitö beyæ ante nämä wænguimo imopa.

³⁸ Ante añongä Itota wæætē,

—Bitö Ao äninque botö beyæ ante näwangä wænguimi imiyaa. Bitö imite näwangä ante apænebo eñēe. Tawadiya pedāmaĩ iñonte bitö iñömö botö imotedö, Dicæ abogaa, ante mempoga go adopoque anguimi imipa, ante apænegacäimpa.

14

Mæmpo weca mönö godö ante Itota taadö bai ingampa

¹ Itota tömengä emiñænāni inānite, “Mimönē guĩñente wædāmaĩ iedāni. Wæætē Wængonguĩ ingante wede pönēedāni, angantapa. Ayæ adobaĩ botö imote wede pönēedāni. ² Botö Mæmpo nänö quëwēñömö onconcoo baco pönĩ mæ ongompa. Mänömaĩ impa, ante wĩ näwangä i bai botö minitö iminite ancædömoimpa. Minitö beyæ ante botö, Mini ponte quëwenguĩ onconcoo ante tömää ædæmö badoncæte ante mäniñömö gocæboimpa. ³ Ayæ minitö quëwenguĩ onconcoo tömää ædæmö mænoncæte ante gobo ininque botö ocæ emænte poncæboimpa. Pöninque minitö botö quëwēñömö adoyömö botö tönö godongämæ quëwencæminimpa, ante botö minitö iminite ænte mæibo æicæminimpa. ⁴ Botö goquĩñömö æyömönö i, ante ayæ mäniñömö gocæte ante taadö godö ante minitö do eñēmīnīpa,” ante Itota apænegantapa.

⁵ Apænegä eñēninque Tömato iñömö tömengä ingante,

—Awēnē, Ædömē goquimii, ante mönitö eñenāmaĩ imōni inte mönitö mäninö bitö goquinö ædönö i, ante taadö ædö cæte eñenguimōnii.

⁶ Añongä Itota wæætē,

—Botö iñömö tömēmo nē taadömo bai inömo imopa. Ayæ botö adobo nē näwangä änö bai inömo bai iñömote minitö

æbänö näwangä impa, ante eñenguimīni iminipa. Botö edæ nē Quëwëmo inte pönö cæbo beyænque mīnitö quëwenguimīni iminipa. Botö wīi pönö cæbo bai waocä æcāmenque incæ botö Mæmpocä weca godāmaī incædongäimpa. ⁷ Botö imote do ate pönēmīni inique mīnitö botö Mæmpo ingante adobai ate pönēmīni imaiminipa. Nōwo tömengä ingante tæcæ ate bai pönēmīni inte mīnitö tömengä ingante cōwë nē agaimīni incæminimpa, ante apænecantapa.

⁸ Mäninö apænecä eñëninque Pedipe iñömö,

–Awënë, Mæmpocä ingante odömömi amönie. Mäninque adinque idæwaa. Eyepæ impa.

⁹ Äñongä Itota wæætë,

–Pedipe eñëmi. Botö mīnitö weca wantæpiyæ quëwëmo incæ bitö ayæ botö imote adāmaī inte bai pönënamāi imitawo. Nē botö imote acä iñömö tömengä adobai Mæmpocä ingante nē acä ingampa. Inique bitö iñömö, Mæmpocä ingante odömömi amönie, ante ædö cæte botö imote ämii. ¹⁰ Wæmpocä nempo botö nē quëwëmo imopa, ante ayæ, Wæmpocä ingante botö entawëmo imopa, ante bitö pönënamāi imitawo. Botö mīnitö iminite, Æbänö apæneboo, ante wīi nämanque pönëninque apænebopa. Wæætë botö Wæmpocä incæ botö tönö nē äawocaque bai quëwëmongä inte edæ tömengä nänö cædö ante nē cæcä ingampa. ¹¹ Tömengä nempo quëwëmo imopa, ante ayæ, Tömengä ingante botö entawëmo imopa, ante mīnitö iminite apænebo eñëninque pönëedäni. Wæætë edæ mīnitö botö änö beyænque ayæ pönënamāi imini incæte botö bamönengæ nanguī cædinö adinque mäninö beyænque pönëedäni. ¹² Mīnitö iminite näwangä ämopa. Botö imote nē wede pönengä iñömö tömengä botö cæbai adobai cæcæcäimpa. Ayæ botö Mæmpocä weca ocæ emænte gobo beyæ nē wede pönengä iñömö edæ wīi önonque botö cæbai cædinque godömenque cæquingä ingampa. ¹³ Mīnitö botö emöwo ante apænëdinque quëmë æncæte ante apænemīni eñëninque botö Wængonguī Wëmo inömo inte edæ, Mæmpocä nänö

ñäö emömämo edonque pönö acædänimpa, ante cædinque mīnitö änö bai edæ do cæcæboimpa. ¹⁴ Mīnitö, Ænguimöni, ante quëmë beyæ ante botö emöwo ante botö imo apænemīni eñëninque do cæcæboimpa, ante Itota apænëgacäimpa.

Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca poncæcäimpa, ante

¹⁵ Ayæ godömenque apænëdinque Itota iimaī ante apænecantapa. “Mīnitö botö imote waadete pönëmīni inique botö wææ angainö ante eñente cæquimīni imaiminipa. ¹⁶ Ayæ, Wacä botö beyæ ante mīnitö tönö godongämæ cæquingä, ante botö iñömö botö Mæmpocä ingante, Da godömi gocæ, ante apænecæboimpa. Ayæ tömengä botö änö ante do eñente cædinque edæ, Tömengä mīnitö tönö cōwë ongonte godongämæ cæcæcäimpa, ante cædinque adocä ingante mīnitö weca da pönongä ponguingä ingampa. ¹⁷ Wængonguī nē nö cæcä ingampa, ante näwangä impa, ante Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ nē odömongä inongä ingampa. Incæte waodäni nē inguipogaque quëwënanī iñömö tömengä ingante adāmaī inäni inte pönënamāi inönäni inte edæ ædö cæte tömengä ingante Ao ante ænguinanī. Wæætë edæ tömengä mīnitö weca quëwëmongä iñongante mīnitö tömengä ingante nē entawenguimīni inte tömengä ingante do ate bai pönëmīni iminipa,” ante Itota apænecantapa.

¹⁸ Ayæ apænëdinque, “Botö wīi mīnitö nöwamīni bai mīni baquinque ante edæ emö cæte goquimo imopa. Wæætë mīnitö weca ocæ emænte poncæboimpa. ¹⁹ Wantæ ate waodäni nē inguipogaque quëwënanī iñömö edæ botö imote adāmaī inguinäni inäni. Mīnitö guiquënë botö imote aquimīni iminipa. Edæ botö quëwëmo beyænque mīnitö adobai quëwëncæminimpa. ²⁰ Ayæ Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca nänö ponguionæ iñonte mīnitö iñömö edæ, Mönö æbänö äanque bai quëwëmö imö, ante eñencæminimpa. Edæ, Botö Mæmpocä nempo quëwëmo imopa, ante ayæ edæ, Mīnitö botö nempo quëwëmīni iminipa, ante ayæ, Mīnitö iminite adobai botö

entawëmo quëwënömini iminipa, ante minitö eñencæminimpa. ²¹ Æcänö botö wææ angainö ö æninque eñente cæda tömengä iñömö botö imote nê waadete pönengä ingampa. Botö imote nê waadete pönengä ingante botö Mæmpo näëmæ waadete pönencæcäimpa. Ayæ botö adobai mäningä ingante waadete pönencæboimpa. Ayæ, Botö æbänö imoo, ante tömengä ingante odömömo acæcäimpa,” ante Itota apænecantapa.

²² Codaa iñömö edæ wii Codaa Icadote wacä Codaa iñömö edæ Itota ingante apænecantapa.

—Awënë iñæmpa bitö mönitö imönite apænedinque, Botö æbänö imoo, ante odömömo acæminimpa, äninque quinante wæætë, Inguipogaque quëwënäni inänite odömönämaï incæboimpa, ante pönëninque cæbitawo, angantapa.

²³ Itota wæætë,

—Waocä botö imote nê waadete pönengä ininque tömengä iñömö botö odömönte apænedö ante eñente cædongä imaingampa. Botö Mæmpo adocä ingante waadete pönengingä ingampa. Ayæ mönatö tömengä tönö cöwë godongämæ quëwencæte ante tömengä weca ponguimöna imönapa. ²⁴ Botö imote nê waadete pönënämaï ingä guiquënë tömengä iñömö botö odömönte apænedönö ante eñënëmaï cædongä ingampa. Mäninö botö odömönte apænebo mini eñëninö iñömö wii botö nämä pönëninque apænedinö impa. Wæætë botö imote nê da pönongaingä nänö angainö impa, ante Itota apænecantapa.

²⁵ Ayæ apænedinque, “Minitö weca botö quëwëñedë botö mäninö ante minitö imönite apænetabopa. ²⁶ Botö Mæmpocä botö emöwo beyæ ante tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante da pönongä ponguingä inte tömengä minitö tönö godongämæ nê cædongä ingampa. Adocä minitö imönite tömänö ante odömönte apænecä eñencæminimpa. Ayæ botö apænedö mini eñëninö tömänö ante tömengä adodö apænecä wæætë pönencæminimpa,” ante Itota apænecantapa.

²⁷ Ayæ apænedinque, “Botö pönö cæbo beyænque minitö gänë entawente quëwëdäni, ante pönö cædinque gobopa.

Botö gänë entawëmämo incæ minitö imönite pönömo æninque minitö gänë pönente quëwencæminimpa. Botö ingui-pogaque quëwënäni nänö godönö bai wii pönömo imopa. Nö cæte pönömo imopa. Minitö mimönë guinente wädämaï inte piyænë cæte quëwencæminimpa. ²⁸ Botö minitö imönite emö cæte godinque minitö weca ocæ emænte poncæboimpa, ante botö apænebo eñëminitapa. Botö edæ, Botö Mæmpocä weca gocæboimpa, ante apænebo eñënimini inte minitö botö imote waadete pönëmini ininque botö beyæ ante watapæ tobaïminipa. Edæ botö wii botö Mæmpo bai inömo inte wädämo inömo imopa. ²⁹ Mänömaï ininque ba adinque minitö, Näwangä impa, ante pönencæminimpa, ante botö ñöwoque ayæ badämaï iñedë minitö imönite apænetabopa,” ante Itota apænecantapa.

³⁰ Ayæ apænedinque, “Ii ingui-pogaque quëwënäni awënë iñömö wënæ inongä inte oo poncæ cæcampa. Ininque botö minitö imönite wii wantæpiyæ ayæ apænebopa. Edæ tömengä ædö cæte botö imote nämä tæi piñænte nê angä inguingä. ³¹ Incæte botö, Waodäni ingui-pogaque quëwënäni iñömö iïmaï ante eñencædänimpa, ante cæbopa. Botö Mæmpo ingante botö waadete pönëmopa, ante ayæ, Botö Mæmpo botö imo wææ angä bai botö adodö cæbo imopa, ante tömënäni eñinguënänäni inänipa,” ante Itota ininque apænegacäimpa.

Ayæ, “Ñöwo edæ ængæ gantidinque mönö gocäimpa,” angacäimpa.

15

Itota näwä yowementa bai ingampa

¹ Ayæ godömenque apænedinque Itota iïmaï apænecantapa. “Botö näwä yowementa bai imopa. Ayæ botö Mæmpo yowementa nê aacä bai ingampa.

² Botö imote pönënanäni tömänäni ii yowementa gädëmænto bai inänipa. Æcänö wii botö emiñængä bai cæda tömengä iñömö gädëmænto ömæcato bai ingampa. Botö Mæmpo gädëmænto ömæcato bai iñongante wangö topænte bai cædinque tömengä ingante wido cæcampa. Æcänö botö emiñængä bai cæda guiquënë

tömengä gädemænto tömenca incato bai ingampa. Gädemænto tömenca incato incæ godömenque waa pädinque nanguï incacæimpa, ante wææ topæ wææ topæ cædäni bai botö Mæmpo iñömö adobai cæcampa. Botö nê emiñængä wii eyepæ cæcä adinque tömengä ingante wadæ cæcampa. ³ Botö änö ante mînitö imînite botö apænedinö beyæ mînitö mîmönê do mênongate quëwëmini imînipa. ⁴ Mînitö botö nempo ee quëwënömini incæmînimpa. Ayæ adobai mînitö botö imote cöwë entawente quëwënömini imînipa. Gädemænto yowementa adoyömö ibænte odæ yate bai päte incate bapa. Edæ gädemænto adotoque iñonte ædö cæte nämä cædinque incaquin-too. Mînitö iñömö, Tömenca incate bai mönö nanguï cæcæimpa, ante cædinque botö nempo ee quëwenguënëmîni imînipa,” ante Itota apænecantapa.

⁵ Ayæ apænedinque, “Botö yowementa bai imopa. Mînitö guiquënë gädemænto bai imînipa. Waocä botö nempo ee quëwëningä inte ayæ botö imote cöwë entawëningä ingä ininque tömengä tömenca incate bai nanguï cæbaingampa. Wæætê edæ botö nempo quëwënamai imîni ininque mînitö tömäa cædamai imaimînipa töö. ⁶ Nê botö nempo ee quëwënamai ingä iñömö tömengä gädemænto nani wido cædinto bai ingampa. Mäninto amimö bayonte gæte mämö gongapamö ñö cædäni wo bæco bai cædinque tömengä ingante botö Mæmpo adobai wido cæcä ingampa,” ante Itota apænecantapa.

⁷ Ayæ apænedinque, “Mînitö guiquënë botö nempo ee quëwëninque botö angainö ante ee entawente quëwëmini ininque mînitö quiëmê æncæte ante äinëmîni incæ Wængonguï ingante apænemîni inte tömengä wæætê pönongä æmaimînipa. ⁸ Mînitö nanguï pönî tömenca incate bai imîni inte, Mînitö botö emiñæmîni imînipa, ante edonque pönî ingæimpa. Mänömai cæmîni ininque, Botö Mæmpo ñäö apäite emönongä ingampa, ante odömonte ingæimpa. ⁹ Botö Mæmpo iñömö botö imo waadete pönengä ingaingä bai botö adobai mînitö imînite waadete pönëmo intabopa. Botö nê waadete pönëmo iñömote mînitö iñömö botö nempo ee

ongöedäni. ¹⁰ Botö Mæmpo nê waadecä iñongante botö tömengä nänö wææ angainö ante eñente cædimo inte tömengä nempo ee ongömopa. Mînitö adobai botö nê waadete pönëmo iñömote mînitö botö wææ angainö ante eñente cæmîni ininque edæ botö nempo ee ongömîni imaimînipa,” ante Itota apænecantapa.

¹¹ Ayæ apænedinque, “Botö watapæ topämo ante mînitö mîmönê entawëninque watapæ tocæmînimpa, ante ayæ, Mîni watapæ topämo eyepæ ingæimpa, ante botö mînitö imînite mäninö ante apænetabopa. ¹² Botö wææ änö iñömö iimai ante impa. Mînitö imînite botö waadete pönëninö bai mînitö adobai wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni. ¹³ Æcänö nänö æmigoidi beyæ ante, Botö Ao ääninque nämä incæ tömënanî beyæ ante wænguïmo, ante cæcä iñömö tömengä nänö waadete pönëmämo wii waodäni tömënanî waadete pönëmämo bai impa. Tömengä iñömö edæ godömenque nanguï waadete pönengä ingampa. ¹⁴ Mînitö botö wææ angainö eñente cæmîni ininque botö guidëmîni imaimînipa. ¹⁵ Mînitö botö imo nê cædömîni imînipa, ante botö mînitö imînite godömenque apænedämai imopa. Edæ awënë ingante nê cæcä iñömö, Awënë æbänö cæcäa, ante eñënämaingä ingampa. Wæætê edæ botö Mæmpo nänö angainö ante botö eñëninö tömënanö ante mînitö imînite apænebo eñëmîni beyæ botö, Mînitö botö guidëmîni imînipa, ante apænedimo imopa. ¹⁶ Mînitö wii botö imote apænte ænimîni imînipa. Wæætê botö iñömö, Mînitö botö emiñæmîni inöminî inte tömenca nanguï incate bai nanguï cæcæmînimpa, ante mînitö imînite apænte ænimö imopa. Mînitö botö emiñæmîni inöminî inte cöwë cæmîni ininque mînitö quiëmê ante botö emöwo beyænque apænemîni eñëninque Mæmpocä iñömö do pönongä æncæmînimpa. ¹⁷ Botö wææ änö iñömö iimai ante impa. Mînitö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni,” ante Itota apænegacäimpa.

Inguipogaque nê quëwënanî Itotaidi inänite nani pümämo

18 Mänömainö ante apænedinque Itota godömenque iïmai ante apænegantapa. “Inguipogaque nē quēwēnāni iñōmō mīnitō imīnite pīnāni adinque mīnitō guiñēnāmai inte edæ, Itota ingante do pīngadānimpa, ante pōnēmīni imīnīpa. 19 Waodāni nē inguipogaque quēwēnāni nāni cabo wacā ingā wacā ingā waadete pōnēnāni inānīpa. Mīnitō inguipogaque nāni quēwēncabo tōnō adomīni imīni bai tōmēnāni mīnitō imīnite adobai waadete pōnencædōnānimpa. Wæætē mīnitō inguipoga nāni quēwēncabo tōnō adomīni ināmai imīnīpa. Iñæmpa wēēnēñedē mīnitō inguipoga quēwēñōmīnite botō do mīnitō imīnite apænte æntabopa. Mänōmai beyæ nē inguipogaque quēwēnāni iñōmō mīnitō imīnite pīnāni inānīpa. 20 Botō änō ante mīnitō imīnite, Æbānō apæneboo, ante ñōwo wæætē pōnēdāni. ‘Awēnē ñænængā inongā iñongante tōmengā ingante nē cæcā iñōmō wīi godömenque ñænængā ingampa.’ Waodāni botō imote pīnāni wæwēmo bai mīnitō imīnite adobai pīnāni wæwēmīni incæmīnimpa. Botō odōmonte apænegainō ante ēñente cædāni bai mīnitō odōmonte apænedō ante adobai ēñente cæcædānimpa. 21 Mīnitō botō quīmīni iñōmīnite edæ botō emōwo beyænque iināni, Botō imote nē da pōnongaingā, Æbānō ingāā, ante ēñēnāmai ināni inte mänōmai edæ cæquīnāni inānīpa,” ante Itota apænegantapa.

22 Ayæ apænedinque, “Botō tōmēnāni inānite wīi ponte apænebo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguimāmo mongænāmai incædōnānimpa. Ñōwo iñōmō, Botō apænebo nē ēñēnāni inte tōmēnāni nāni wentamō mongæmāmo do mongænānīpa. Iñæmpa Itota apænegā ēñēnāmai imōnīpa, ante ædō cæte anguīnāni. 23 Botō imote nē pīngā iñōmō tōmengā adobai botō Mæmpocā ingante pīngā ingampa. 24 Wacā, Botō bamōnengæ botō cæbai adobai cæcā iñōmō cōwē dæ angampa. Ininque botō wīi tōmēnāni weca bamōnengæ cæbo bai tōmēnāni nāni wentamō mongænguimāmo mongænāmai incædōnānimpa. Incæte, Botō æbānō cæboo, ante do adāni incæ tōmēnāni botō imote pīninque

botō Mæmpo ingante adobai pīnānitapa. 25 Dodāni nāni wææ yewæmongaintaa yewæmōninque iïmai ante nāni apænegainō bai ñōwodāni nāni cædō beyæ edæ inque batimpa. ‘Botō imote ononque pīnānitapa,’ ante yewæmongadānimpa,” ante Itota apænegantapa.

26 Ayæ apænedinque, “Botō edæ botō Mæmpo weca ocæ emænte gote ate mīnitō beyæ ante mīnitō tōnō godongāmæ cæquingā ingante da pōnncæboimpa. Māningā iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Onōwoca inongā inte edæ, Æbānō nāwangā i, ante apænegā ēñencæmīnimpa. Tōmengā botō Mæmpo weca quēwente ponguingā ingampa. Pōninque tōmengā, Botō æbānō cæboo, ante apænegā ēñencæmīnimpa. 27 Mīnitō adobai wēēnēñedē botō mā cæyedē do botō miñæ godimīni imīni inte edæ, Botō æbānō cæboo, ante apænequēnēmīni imīnīpa,” ante Itota tōmengā nānō nē emīñēnāni inānite apænegacāimpa.

16

1 Godömenque apænedinque Itota iïmai apænegantapa. “Mīnitō oda cædāmai tæi gongænte ongoncæmīnimpa, ante cædinque botō mīnitō imīnite mānīnō ante tōmānō apænetabopa. 2 Mīnitō odōmōincōnē go guiyōmīnite wadāni, Mōnitō tōnō godongāmæ ongōnāmai iedāni, ante mīnitō imīnite tatodōnāni gocæmīnimpa. Wīi mānīnonque cæquīnānimpa. Wæætē iincayæ ate æcāmenque mīnitō imīnite nē wænonguīna ina iñōmō tōmengā, Botō Wængonguī nānō cædō ante cæbopa, ante pōnencæcāimpa. 3 Botō Mæmpo ingante wīi adinque pōnēnāmai ināni inte ayæ botō imote adāmai inte bai pōnēnāmai ināni iñōmō tōmēnāni iñōmō mīnitō imīnite mānīnō cæquīnāni inānīpa. 4 Edæ mānīonæ bayonte mīnitō, Botō wææ angainō ante æbānō amoo, ante wæætē pōnencæmīnimpa, ante botō mīnitō imīnite mānīnō ante do apænetabopa,” ante Itota apænegacāimpa.

Wængonguī Tæiyæ Waēmō Onōwoca nānō cædō

Ayæ godömenque apænedinque Itota iïmai apænegantapa. “Mīnitō tōnō wēēnēñedē godongāmæ ongōmo beyæ

botö mäninö ante mäninēde apænedāmai intabopa. ⁵ Botö imo nē da pönongaingä weca botö ñowo pöni ocæ emænte goquimo incæte, Bitö æyömönö goquimi, ante mīnitö tömāmīni botö imote änāmai imīnīpa. ⁶ Botö mäninö ämo beyæ mīnitö nanguī pöni wæwēmīni imīnīpa. ⁷ Incæte botö mīnitö imīnite nāwangä ämopa. Mīnitö beyæ waa ingæimpa, ante botö goquimo imopa. Botö wadæ godāmai imo bai mīnitö tönö godongāmæ nē cæqingä iñömö mīnitö weca pönāmai incædongäimpa. Wæætē edæ cōwē goquimo inte godingue botö tömengä ingante mīnitö weca da pönömo ponguingä ingampa. ⁸ Pöninque Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca cæcä beyænque inguipogaque quëwēnāni, Mönö wēnæ wēnæ cædömö inte wentamö mongæmö awædö, ante wæcædänimpa. Ayæ tömengä cæcä beyænque, Wængonguī weca æcänö nō cæte quëwēna ina, ante eñencædänimpa. Ayæ Wængonguī apænte ante pancæcäimpa, ante adobai eñencædänimpa. ⁹ Edæ botö imote nāni pönēnāmai inö beyænque inguipogaque quëwēnāni iñömö edæ, Mönö wēnæ wēnæ cædonque ante cædinque pönēnāmai imopa, ante wæcædänimpa, ante adocä cæcæcäimpa. ¹⁰ Ayæ edæ, Botö iñömö botö Mæmpo weca gote quëwēñömote mīnitö botö imote adāmai inguimīni imīnīpa. Ininque botö Mæmpo weca gote quëwēmo beyæ Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca incæ, Æbänö nō cæte quëwenguī, ante inguipogaque quëwēnāni inānite odömönte apæncä eñencædänimpa. ¹¹ Ayæ inguipogaque quëwēnāni awēnē iñongante wēnæ ingante Wængonguī, Botö pancæboimpa, ante do apænte angacäimpa, ante Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca godö odömönte apæncä beyænque eñencædänimpa,” ante Itota apæncantapa.

¹² Ayæ apænedinque, “Botö mīnitö imīnite nanguī ayæ apæneinente wæbo incæte mīnitö ñowo ganca ædö cæte eñenguimīni. ¹³ Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca pongä ate tömengä iñömö, Æbänö nāwangä impa, ante tömānö ante mīnitö imīnite odömönte apæncä eñencæmīnīpa. Adocä, Æbänö apænequimoo, ante wīi

nāmā pönēninque apæncæcäimpa. Wæætē Wængonguī tömengä ingante angä nänö eñēnīnö ante Wængonguī Önöwoca iñömö mäninonque ante mīnitö imīnite odömönte apæncä eñencæmīnīpa. Ayæ, İncayæ ate æbänö baquī, ante tömengä mīnitö imīnite apæncä eñencæmīnīpa. ¹⁴ Botö æbänö ñäo apæite emönömo imopa, ante edonque pöni bacæimpa, ante cædinque tömengä iñömö botö entawēnö ante mīnitö imīnite odömönte apæncä eñencæmīnīpa. ¹⁵ Botö Mæmpo nänö eadoncoo iñömö edæ tömancoo botö quincöo impa. Mänömai beyæ iimāi apænetabopa. Tömēmo entawencöo ante Wængonguī Önöwoca iñömö mīnitö imīnite odömönte apæncä eñencæmīnīpa, ante apænetabopa,” angantapa.

¹⁶ “Ayæ wantæ ate mīnitö botö imote adāmai inguimīni imīnīpa. Ayæ ate wantæyö iñönte botö imote wæætē acæmīnīpa,” ante Itota apænegacäimpa.

Mini wæwēmāmo incæ wæætē mīni to-quinque bacæimpa

¹⁷ Tömengä emīñænāni pancadāniya nāmanque godongāmæ apænedinque,

—Mäninö äninque tömengä, Mīnitö wantæ ate botö imote adāmai inguimīni imīnīpa, ante æbänö ancæte ante apæncä, ante wædänitapa. Ayæ, Wantæ iñönte mīnitö botö imote wæætē acæmīnīpa, ante ayæ, Botö Mæmpo weca gote quëwēmo beyæ impa, ante Itota apæncä awædö, ante apænedänitapa. ¹⁸ Tömēnāni wæætē wæætē, Mäninö tömengä, Wantæyö, ante nänö änö iñömö edæ æbänö ante apæncä, ante wædänitapa. Tömengä æbänö ancæte ante apæncä, ante eñēnāmai imönīpa, ante wædänitapa.

¹⁹ Tömēnāni mäninö ante pönēninque botö imote eñencæte ante äinēnāni inānīpa, ante wædinque Itota tömēnāni inānite,

—Wantæ ate mīnitö botö imote adāmai inguimīni imīnīpa, ante botö änö ante ayæ, Wantæyö iñönte mīnitö botö imote wæætē acæmīnīpa, ante botö æbänö ämoo, ante mīnitö nāmanque godongāmæ tedemīnitawo. ²⁰ Mīnitö imīnite nāwangä ämopa. Inguipogaque quëwēnāni iñömö watapæ toyönāni mīnitö caate wæquimīni inte Ca ca wæcæmīnīpa.

Minitö wæwenguimīni imīnīpa. Incæte mīni wæwēmāmo incæ mīni toquinque bacæimpa. ²¹ Onquiyængä iñömö tömengä wēñæ ēñacæ cæyedē nangui nantate wæcä inte wæwengä bacä incæte tömengä wēñæ ēñacä adinque tömengä, Botö wē ēñacä ingampa, ante watapæ tote beyæ tömengä nänö wædinö ante edæ pönēnāmaī ingampa. ²² Minitö tömengä bai adobaī imīnīpa. Ñöwoyedē mīni caate wæyedē impa. Incæte botö wæætē mīnitö imīnite aquīmo imopa. Mänömaī beyæ mīnitö watapæ tocæmīnīpa. Māniñedē, Minitö todāmaī incæmīnīpa, ante æcāmenque incæ wææ cædāmaī incæcāimpa.

²³ Godömenque apænedinque Itota, “Māniñedē mīnitö botö imote, Æbänö i, ante ēñencæte ante godömenque änāmaī incæmīnīpa. Minitö imīnite nāwangä ämopa. Botö Mæmpo ingante mīnitö quiēmē æncæte ante botö emöwo ante apæneyömīni tömengä iñömö do pönongä æncæmīnīpa. ²⁴ Ñöwo ganca mīnitö quiēmē æncæte ante botö emöwo ante apænedāmaī inīmīni imīnīpa. Ñöwo iñömö edæ, Pönömi æmönīe, ante Wængongui ingante apæneedāni. Apænemīni ēñēninque tömengä pönongä æninque mīnitö eyepæ pönī mīni watapæ toquinque ænguimīni incæmīnīpa,” ante Itota apænegacāimpa.

Itota nē tæi emönongä ingampa

²⁵ Mänömainö ante apænedinque Itota iīmaī apænecantapa. “Minitö imīnite inguipoga quëwēnāni nāni cæbainö ante odömonte apænedīmo incæte botö wantæyö baquiönæ iinque bayonte mänömainö ante godömenque odömonte apænedāmaī incæboimpa. Wæætē botö tömēmo Mæmpo ingantedö ante apænedinque mīnitö imīnite edonque pönī apænecæboimpa. ²⁶ Māniönæ mīnitö botö Mæmpo ingante botö emöwo beyænque apænequimīni imīnīpa. Iinque botö, Minitö beyæ ante botö Mæmpo ingante apænequīmo imopa, ante mänömaī beyæ botö änāmaī imopa. ²⁷ Edæ botö Mæmpo incæ mīnitö imīnite waadete pönengä ingampa. Botö imo waadete pönēninque mīnitö iñömö edæ, Wængongui weca

quëwēninque Itota pongaingä ingampa, ante pönēnimīni beyæ botö Mæmpo adobaī mīnitö imīnite waadete pönengä ingampa. ²⁸ Botö edæ Mæmpocä weca quëwente inguipoga iñömö pönīmo inte ñöwo pönī inguipoga quëwēninque wadæ godinque Mæmpocä weca ocæ emænte goquīmo imopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁹ Tömengä emiñænāni,

—Ñöwo inguipoga quëwēnāni nāni cæbainö ante odömonte apænedāmaī inte bitö edonque pönī apænebi ēñēmönīpa. ³⁰ Bitö tömänö ante ēñēmi imīpa, ante ñöwo ēñēmönīpa. Iinque mönitö, Æbänö i, ante ēñencæte ante bitö imite änāmaī iñömöni bitö iñömö do nē ēñēmi imīpa. Mänömaī beyæ mönitö, Bitö Wængongui weca quëwente pönīmi inte nē ēñēmi imīpa, ante do pönēmöni imönīpa.

³¹ Ante añönāni Itota wæætē,

—Ñöwo tæcæ pönēmīni imīnitawo. ³² Wantæyö bayedē iñömö edæ ñöwo pönī batimpa. Māniñedē mīnitö botö imote emö cæte panguimæ panguimæ wodii winöninque tömēmīni oncönē go guiquimīni imīnīpa. Botö imo adoboque emö cæte gomīni incæte botö iñæmpa wīi adoboque ongömpo. Edæ botö Mæmpo botö tönö godongāmæ ongongampa. ³³ Minitö iñömö botö nempo quëwēmīni inte gänē pönente quëwencæmīnīpa, ante cædinque botö mäninö ante mīnitö imīnite apænetabopa. Ii inguipoga quëwēninque mīnitö caate wæcæmīnīpa. Incæte mīni wæwenguimāmo ante guiñēnāmaī iedāni. Edæ inguipogaque ante nāni wēnæ wēnæ cædönö ante Baa äninque botö godömenque tæi emönömo inte nē gänä cægäimo imopa. Mänömainö ante Itota tömengä nänö emiñænāni inānite iinque apænecä ēñengadānīpa.

17

Itota Mæmpo ingante mönö beyæ ante apænecampa

¹ Itota mänömainö ante iinque apænedinque öönædē æmö adinque iīmaī apænecantapa. “Mæmpo ēñēmi. Bitö, Æbänö baquīi, ante bitö angainö bai do batimpa. Botö edæ, Bitö Wëmo inömo iñömote bitö pönö

cæbi ate botö ñäo apäite bai botö emönö iñömö edonque pönï bacæimpa, ante apænebopa. Mänömaï cæbi adinque botö wæætë bitö beyæ pönö cæbo ate bitö ñäo emömämo edonque pönï bacæimpa. ² Bitö pædæ pönömi botö nê ængainäni inänite botö cöwë wantæpiyæ nâni quëwenguinö ante godömo æncæðänimpa, ante bitö botö tönö godongämæ cæbi beyænque botö waodäni tömänäni inänite nê ämo batabopa. ³ Waodäni cöwë wantæpiyæ nâni wænämaï quëwenguinö ante iïmaï impa. Mæmpo, bitö adobique näwä Wængongui inömi iñömite tömënäni bitö imite ate bai pönencæðänimpa. Ayæ botö Itota Coditobo bitö nê da pönongaïmo iñömote do adinque tömënäni pönencæðänimpa. Tömënäni mänömaï nâni pönënö beyænque edæ cöwë wantæpiyæ nâni wænämaï quëwenguimämo edæ do eadänipa,” ante Itota apænecantapa.

⁴ Ayæ Mæmpo ingante godömenque apænedinque, “Bitö, iïmaï cæe, ante bitö angainö ante botö inguipoga quëwëninque do iinque cæbo beyæ bitö ñäo emömämo edonque pönï bagatimpa. ⁵ Wëenëñedë pönï inguipoga badönämaï iñedë bitö weca ongöninque botö ñäo emongaïmo inte ñöwo bitö weca ocæ emænte pömo adinque bitö pönö cæbi ate botö adobo ñäo apäite bai emömo ate edæ edonque pönï acæimpa,” Mæmpo ingante apænecantapa.

⁶ Ayæ, “Inguipoga quëwënäni bitö quinäni inänipa, ante bitö pædæ pönömi æninque botö wæætë, Wængongui æcänö ingäa, ante tömënäni inänite odömömo eñënänitapa. Adodäni bitö quinäni iñönänite bitö tömënäni inänite pædæ pönömi æntabopa. Tömënäni bitö angainö ante eñente cæðinäni inänipa. ⁷ Bitö pönömi æninque botö ewocagaincoo ante iïnäni iñömö edæ, Mänincoo tömancoo edæ Mæmpocä pönongä æninque Itota ewocacampa, ante ñöwo do eñënänipa. ⁸ Edæ Mæmpo bitö pönö apænebi botö eñente ængainö ante botö adodö ante edæ tömënäni inänite godö apænebo eñëninque tömënäni do ænänitapa. Botö bitö weca quëwente pongaïmo imopa, ante eñëninque tömënäni ædæmö eñënänitapa. Ayæ, Bitö botö imote da pönömi nê pongaïmo imopa,

ante pönënänitapa,” ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

⁹ Ayæ, “Mæmpo, botö tömënäni beyæ ante bitö imite apænebopa. Botö wii inguipogaque quëwënäni beyæ ante apænebopa. Wæætë edæ, Bitö nê pædæ pönömi botö ængainäni iñömö edæ bitö quinäni inänipa, ante botö tömënäni beyæ ante bitö imite apænebopa. ¹⁰ Botö quinäni tömänäni bitö quinäni inänipa. Ayæ bitö quinäni tömänäni botö quinäni adobai inänipa. Tömënäni cæðäni beyænque botö ñäo emömämo edonque pönï batimpa.”

¹¹ Ante apænedinque Itota godömenque apænecantapa. “Botö inguipoga iñömö godömenque ongönämaï incæboimpa. Wæætë bitö weca ocæ emænte ponguïmo imopa. Botö emiñænäni guiquënë inguipoga iñömö ayæ ongönäni inänipa. Mæmpo bitö nê Tæiyæ Wæmö inömi inte eñëmi. Bitö emöwo bitö pönö pemongaiwo beyænque botö tæi piñænte nê ämo imopa. Iinque mönatö äawoqaque bai ewocate quëwëmöna bai mäninäni adobai äawoqaque bai ewocate quëwencæðänimpa, ante cæðinque bitö tæi piñæmi inte tömënäni inänite wææ aacæbiimpa, ante bitö imite apænebopa. ¹² Mäninäni weca botö quëwëñedë botö iñömö bitö emöwo bitö pönö pemongaiwo beyænque botö tömënäni inänite wææ aatabopa. Ayæ, Wë womönämaï incæðänimpa, ante adodäni inänite wææ gampotabopa. Iinque tömënäni tömänäni wë womönämaï inänipa. Önonque adocanque iñömö æmæwo wë womonguëngä incæ tömengä iñömö edæ Wængongui angä eñente nâni yewæmongainö bai ñöwo iinque baquinque ante edæ æmæwo wë womongantapa,” ante Itota Mæmpocä ingante apænecantapa.

¹³ Ayæ, “Botö ñöwo bitö weca ocæ emænte ponguïmo imopa. Tömënäni botö watapæ topämo tömämämo entawëninque quëwencæðänimpa, ante botö mäninö ante inguipoga ayæ quëwëñedë apænebo imopa. ¹⁴ Mæmpo, bitö angainö ante botö tömënäni inänite godö apænebo eñënänitapa. Botö inguipogaque nâni quëwencabo tönö adobo inämaï imo bai tömënäni edæ

adobaï inguipogaque näni quëwencabo tönö adodäni inämaï inäni adinque inguipogaque quëwënäni wæætë tömënäni inänite pïinänitapa. ¹⁵ Mæmpo ëñëmi. Bitö botö ëmiñænäni inänite, Minitö inguipoga iñömö ayæ quëwënämaï incæminimpa, ante ænte mäobi gocædänimpa, ante botö bitö imite apænedämaï imopa. Wæætë, Wënæ awënë nê wïwa cædongä iñömö tömënäni inänite, Oda cæcædänimpa, ante cæyongante bitö wææ aabi ate tömënäni wæætë oda cædämaï incædänimpa, ante bitö imite apænebopa. ¹⁶ Botö inguipogaque näni quëwencabo tönö adobo inämaï imo bai tömënäni edæ adobaï inguipogaque näni quëwencabo tönö adodäni inämaï inänipa. ¹⁷ Bitö änö iñömö edæ näwangä ante impa. Ininque bitö godö cæbi ate näwangä bitö änö beyænque tömënäni iñömö tömëmi cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ëwocate quëwënäni incædänimpa, ante bitö imite apænebopa. ¹⁸ Bitö botö imote inguipoga iñömö bitö da pönömi pömo bai botö adobaï tömënäni inänite inguipoga quëwënäni weca da godömo godänitapa. ¹⁹ Tömënäni iñömö bitö cædonque ante cædinque tæiyæ waëmö ëwocate quëwënäni incædänimpa, ante botö iñömö edæ bitö cædonque ante Ao äninque, Botö nämä incæ tömënäni beyæ ante wænguïmo imopa,” ante Itota apænecantapa.

²⁰ “Mæmpo ëñëmi. Botö wïi botö ëmiñænäni que beyæ ante bitö imite apænebopa. Wæætë tömënäni botö angainö ante apænedäni ëñente pönëninque wadäni nê wede pönenguïnäni iñönänite botö iinäni beyæ ante adobaï bitö imite apænebopa. ²¹ Mæmpo, Bitö imite botö entawëmo imo bai ayæ botö bitö nempo quëwëmo imo bai mäninäni tömänäni adobaï äawocaque bai ëwocate quëwëmainäni, ante cæcæbiimpa, ante bitö imite apænebopa. Ayæ inguipoga quëwënäni iñömö, Bitö botö imote da pönömi pongaïmo imopa, ante pönencædänimpa, ante cædinque bitö godö cæbi ate tömënäni mönatö nempo quëwencædänimpa, ante bitö imite apænebopa. ²² Bitö pönö cæbi beyænque botö ñäö bai entawëninque, Mönatö

äawocaque bai ëwocate quëwëmöna bai tömënäni adobaï äawocaque bai ëwocate quëwencædänimpa, ante botö iñömö bitö pönönimämo botö ñäö entawëmämo tömënäni inänite adopämo godömo ænte entawënänipa. ²³ Tömënäni äawocaque bai ëwocate quëwencædänimpa, ante tömënäni botö imote entawënänipa. Ayæ botö bitö imite entawëmo imopa. Tömënäni mänömaï äawocaque bai ëwocadäni adinque inguipoga quëwënäni iñömö, Bitö botö imote nê da pönömi pongaïmo imopa, ante ëñencædänimpa, ante apænebopa. Ayæ botö imote waadete pönengaïmi imi bai bitö tömënäni inänite adobaï waadete pönengaïmi imipa, ante ëñencædänimpa, ante apænebopa,” ante Mæmpocä ingante Itota apænecantapa.

²⁴ Ayæ, “Mæmpo, Bitö pædæ pönömi botö nê ængainäni iñömö botö ñäö ëmömämo acædänimpa, ante botö, Tömënäni botö quëwëñömö adoyömö quëwencædänimpa, ante äinente wæbopa. Wëenëñedë pönï inguipoga badönämaï iñedë bitö iñömö edæ botö imote waadete pönëninque botö ñäö ëmömämo pönömi botö ængaïmämo tömënäni adopämo acædänimpa, ante äinente wæbopa. ²⁵ Mæmpo nê nö cædömi imi ëñëmi. Inguipogaque quëwënäni bitö imite wïi adinque pönënämaï inäni incæte botö iñömö edæ bitö imite do ate pönëmo imopa. Botö ëmiñænäni iñömö, Bitö botö imote da pönömi nê pongaïmo imopa, ante do ëñënänitapa. ²⁶ Botö cæbo beyænque mäninäni iñömö, Bitö imite ate bai pönënanitapa. Botö imote bitö waadete pönëno ante adodö waadete pönëno tömënäni mimönë entawente quëwencædänimpa, ante ayæ, Tömënäni botö imote entawencædänimpa, ante botö ayæ cæbo beyænque tömënäni iñömö, Bitö imite ate bai pönencædänimpa,” ante Itota Mæmpo ingante iinque apænegacäimpa.

18

*Itota ingante bæi ongonte ænte godänipa
(Mäateo 26.47-56; Mäadoco 14.43-50;
Odoca 22.47-53)*

¹Wængonguï ingante iinque apænedinque Itota tömengä ëmiñænäni tönö wadæ godinque Quedodö biyönæ æmæ wedeca

godänitapa. Æmæ wedeca odibowæncodē nāni ancodē i inique Itota tōmengā ěmiñænāni tōnō mänincodē pō guiidänitapa. ² Itota ingante nē odōmonguingā Codaa iñōmō Itota tōmengā ěmiñænāni tōnō mänincodē wantæ iñō wantæ iñō gote ongōnāni inique Itota ingante nē odōmonguingā Codaa iñōmō mänincodē do adingā inongäimpa. ³ Inique tontadoidi adocaboque inānite æninque Codaa iñōmō edæ tāno beyænte adocodē pongantapa. Ayæ, Wængongui qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Paditeoidi nāni wææ wānōnāni inānite Codaa nempo godōnāni æningā inte tōmengā tōmēnāni inānite tontadoidi tōnō ænte māmōngā pōnānitapa. Pōninque tōmēnāni gonga ticainē næænte gongapæncade ticainē nææninque yaēmē næænte Codaa miñæ pōnānitapa. ⁴ Itota nāmā ante, Æbānō bate wæquimoo, ante tōmāā ěñēnōngā inte awænē tao godinque tōmēnāni inānite,

—Æcānō ingante ante diqui diqui minte pōmīnii.

⁵ Ante añōngā tōmēnāni wæætē,

—Itota Nāatadeta nē quēwēningā ingante amōnipa.

Ānāni ěñēninque,

—Botō tōmēmo imopa, ante Itota apænecantapa.

Ayæ nē odōmonguingā Codaa iñōmō tōmēnāni weca a ongōnōngäimpa. ⁶ Itota iñōmō, “Botō tōmēmo imopa,” ante añōngā tōmēnāni gā godinque onguipoga tæ go wæænānitapa. ⁷ Tæ go wæænāni adinque tōmengā adodō,

—Æcānō ingante ante diqui diqui minte pōmīnii.

Ante añōngā tōmēnāni wæætē,

—Itota Nāatadeta quēwēningā ingante amōnipa.

⁸ Ānāni ěñēninque Itota wæætē,

—Botō tōmēmo imopa, ante do antabopa. Mīnitō iñōmō botō imote ante diqui diqui minte pōmīni bai mānīnāni inānite bæi ongōnāmaī iedāni.

⁹ Itota Mæmpocā ingante do apænedinque, “Bitō edæ pōnōmi botō ængaināni inānite wææ aabo beyæ adocanque incæ wē womōnāmaī inānitapa,” ante nānō angainō bai ñōwo iinque bacæimpa, ante mānōmaī

angantapa. ¹⁰ Timōnō Pegodo iñōmō nē yaēmē næængā inte pædæ guipote yaēmē æninque, Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā ingante nē cæcā ingante tæi pāninque tōmēmonca inō wangō tamoncacantapa. Pegodo nānō nē wangō tamoncadingā ěmōwo Māadoco ěmongā inongäimpa. ¹¹ Itota wæætē Pegodo ingante, —Bitō yaēmē adodō da wēe, āninque, Botō wæwenguimāmo ante botō Mæmpo pōnōngā ænīmo inte wæwenguēnēmo imopa, angacäimpa.

Itota ingante bæi ongōninque Ānato weca ænte godāni

(Māateo 26.57-58; Māadoco 14.53-54; Odoca 22.54)

¹² Ayæ odōmāno tontadoidi tōnō tōmēnāni awēnē ayæ oodeoidi awēnēidi tōnō Itota ingante bæi ongōninque ænānitapa. Æninque tōmengā ingante goto wimpote cædānitapa. ¹³ Ayæ adodāni Ānato nānōwāa Caiapato weca Itota ingante ænte māo godānitapa. Edæ Caiapato iñōmō, Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā mānīi wadepo iñōnte inongäimpa. ¹⁴ Caiapato wēēnēñedē oodeoidi awēnēidi inānite iimaī ante nē ānōngā inongäimpa. Mōnō waocabo beyæ ante adocanque onguñængā wængā inique waa imäimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, angampa

(Māateo 26.69-70; Māadoco 14.66-68; Odoca 22.55-57)

¹⁵ Itota nānō ěmiñængā wacā tōnō Timōnō Pegodo iñōmō tōmēna iñōmō Itota ingante tee empo godatapa. Māningā iñōmō Itota nānō ěmiñængā iñōmō, Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā pōni nānō nē adingā inongäimpa. Inique Itota tōnō pōninque tōmengā Wængongui ingante nē godongā ñænængā pōni inongā oncō yacōmōñāa iñōmō pō guicantapa. ¹⁶ Pegodo guiquēnē odemō yabæ inō a ongōnōngäimpa. Wacā Itota miñæ nē gocā iñōmō, Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā pōni inongā nānō nē adingā iñōmō tōmengā ocæ ěmænte pōninque baquēcā odemō nē wææ aacā ingante apænecantapa. Pegodo ingante āmi guicæe, angā ěñēninque baquēcā

wi ænecä ate tömengä Pegodo ingante ænte manguicä guicantapa. ¹⁷ Manguicä guiyongä baquecä odemö nē wææ aacä iñömö Pegodo ingante,

—Bitö adobaï mäningä onguiñængä nänö nē emiñænömi imipa töö.

Ñongä tömengä wæætē,

—Botö wabo imopa, angantapa.

¹⁸ Yogueite ingatimpa. Ayæ nē cædonäni tönö oodeoidi awënēidi wææ wänönäni gongapamö ootoqui, ante nāni tadöni gäänē adiyæ ongonte ootodönanimpa. Pegodo adobaï tömēnāni tönö godongämæ adiyæ ongonte ootocantapa.

Nē godongä ñæncængä Itota ingante angampa

(*Mäateo 26.59-66; Mäadoco 14.55-64; Odoca 22.66-71*)

¹⁹ Mäniñedē Änato iñömö, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pönī iñömö Itota ingante, Bitö nē emiñænāni diyæ, ängängäimpa. Ayæ Itota nänö odömönte apænegainö ante, Æbänö i, ante tömengä ingante adobaï angantapa. ²⁰ Itota wæætē,

—Waadäni eññönänite botö edonque pönī apænebo eññänitapa. Botö cöwē mīnitö odömöincönē incæ Wængongui oncö ñænæncönē incæ oodeoidi tömänāni nāni pöincönē pö guiddinque odömönte apænebo eññänitapa. Botö cöwē awemö apænedämaï intabopa. ²¹ Bitö botö imote, Æbänö i, ante quīnante ämii. Botö imote nē eññänāni inänite ämi eññente apænedäni eññæbiimpa. Edæ mänināni ædæmö eññänāni inänipa.

²² Mänömainö angä eññenique wææ wänongä adocanque iñömö Itota gäänē ongöninque tömengä ingante tæi tamöninque apænecä,

—Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pönī inongä ingante ædö cæte mänömaï ante wæætē anewēē töö.

²³ Ante añongä Itota wæætē,

—Botö wænæ wænæ änimo imo bai bitö botö wænæ wænæ äninö ante, Æbänö i, ante apænebi eññemoe. Wæætē edæ näwangä ante apænebo ininque bitö quīnante botö imote tæi tamömipææ, angantapa.

²⁴ Ayæ, Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pönī Caiapato weca gocæcäimpa, ante Änato iñömö Itota ingante ayæ goto

wimpoingä iñongante angä eññenique tömengä ingante ænte gogadänimpa.

Pegodo incæ, Dicæ abogaa, wæætē angampa

(*Mäateo 26.71-75; Mäadoco 14.69-72; Odoca 22.58-62*)

²⁵ Timönö Pegodo ayæ adiyæ ootoyon-gante wadäni,

—Bitö tömengä emiñænömi adobaï imipa töö.

Änāni eññenique tömengä,

—Wabo imopa, angantapa.

²⁶ Wængongui qui, ante nē godongä ñænængä pönī inongä ingante nē cædäni iñönänite adocanque iñömö Pegodo nänö nē wangö tamoncadingä guiddengä inongäimpa. Tömengä iñömö Pegodo ingante,

—Bitö tömengä miñæ odibowæncodē ongöñedē bitö imi atabopa. Bitö wii imitawo.

²⁷ Ante añongä Pegodo wæætē, Wabo imopa, ante tæcæ anewēñongä tawadiya dobæ pegatimpa.

Pidato weca Itota ongongä

(*Mäateo 27.1-2; Mäadoco 15.1-5; Odoca 23.1-5*)

²⁸ Tæcæ ñäö bayonte Itota ayæ Caiapato weca ongöñongante oodeoidi iñömö, Mönö tömengä ingante odömāno gobedönadodo awënē Pidato weca ænte gocæimpa, ante cædinque awënē oncö boyæ mäodäni gocantapa. Incæte tömēnāni dodäni nāni wææ angainö beyæ ante guiffente wædinque, Pidato oncönē guite bai mönitö mīmö wentamö ewocamöni incædömönimpa. Iñæmpa mänömaï cæmönī ininque mönitö Patowa mönö ææmæ cæyedē cænguï ædö cæte cænguimönii, ante wædinque guiddämaï inänitapa. ²⁹ Ininque Pidato tömēnāni weca oncö boyæ taod-inque tömēnāni inänite,

—Iñgä onguiñængä iñömö quīnö wænæ wænæ cæcantawo.

³⁰ Äñongä tömēnāni wæætē,

—Mäningä wii wænæ wænæ cæcä inte bai mönitö tömengä ingante wii ænte mämö pædæ godömönī æncædömiimpa.

³¹ Änāni eññenique Pidato,

—Mīnitö tömēmīni tömengä ingante ænte godinque mīni wææ yewæmongainö

baï ante cædinque, Tömengä ingante pangæimpa, ante apænte äedäni.

Äñongä oodeoidi awënëidi,

—İñæmpa mīnitō wææ ämīni iñōmīni mōnitō cōwē tacamōni wænāni mōni cægāinō baï ædō cæte æcāmenque ingante wænōmōni wænguingää, ante wædānitapa.

³² Odōmānoidi māniñedē wænæ wænæ cædāni inānite awāa tōō godōmænte tim-podique wææ tiwadinque godō wænōnāni inōnānimpa. İnīnque odōmānoidi inānite pædæ godōninque oodeoidi wæætē Itota, Æbānō cædāni wænguimoo, ante do nānō angāinō baï ñōwo iinque baquinque cædānitapa. ³³ Māniñō ānāni eñēninque Pidato wæætē oncōnē ñænæncōnē guiid-ique Itota ingante añecā pongā adinque, Pidato,

—Bitō oodeoidi Awënē Odeyebi imitawo.

³⁴ Angä eñente Itota wæætē,

—Bitō nāmā pōnēninque apænebitawo. Wabānō wacā botō imotedō ante bitō imite apænecā eñēmitawo.

³⁵ Ante añongä Pidato,

—Botō dicæ oodeobo imogaa. Tömēmi guidēnāni tōnō Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni iñōmō bitō imite māmō pædæ pōnōnāni æntabopa tōō. Bitō quīnō wænæ wænæ cæbitawo.

³⁶ Äñongante Itota wæætē apænedinque,

—Wīi inguipoga quēwēnāni ānāni beyæ botō Awënē Odeyebō nē ingāimo imopa. Botō inguipoga quēwēnāni Awënē Odeyebō inte nē ämo imo baï botō nempo quēwēnāni iñōmō botō imote, Bæi ongonte ænte godāmaï incædānimpa, ante wææ cædinque oodeoidi tōnō guēa wæætedō wæætē cæcædōnānimpa. Incæte wīi inguipoga quēwēnāni ānāni beyæ wæætē edæ wayōmō quēwengāimo inte botō tōmēmo nāmā incæ Awënē Odeyebō nē ingāimo imopa.

³⁷ Mānōmainō ante Itota apænecā inīnque Pidato,

—İñæmpa Awënē Odeyebi bitō imitawo.

Äñongante Itota wæætē,

—Bitō tōmēmi ānō baï botō Awënē Odeyebō inōmoimpa. Nāwangä ämipa. Botō iñōmō Wængonguī nānō angāinō ante, Nāwangä impa, ante inguipoga quēwēnāni inānite apænecæte ante edæ

māniï beyænque ante inguipoga iñōmō pō eñagāimo imopa. Wængonguī nāwangä ante nānō angāinō ante Ao ante eñente nē cædāni iñōmō edæ tōmēnāni tōmānāni botō imote nē eñēnāni inānipa, angantapa.

³⁸ Äñongante Pidato,

—Æcāmē nāwangä angää, angacäimpa.

Itota wæncæcäimpa, änānipa

(Mäateo 27.15-31; Mäadoco 15.6-20; Odoca 23.13-25)

Pidato mānōmaï apænedinque wæætē oodeoidi weca oncō boyæ taodique apænecantapa.

—İngä quīnō wænæ wænæ cæcā ingampa, ante eñēnāmaï imopa. İnīnque botō dicæ tōmengä ingante apænte anguīmo imogaa.

³⁹ Wadepo iñō wadepo iñō Patowa mini ææmæ cæōnæ mīnitō, Ædānidō tee mōnete ongōnāni, ante pōnēninque adocanque emōwo ante botō imote apænedinque, İngä ingante ñimpo cæbi goquingä, ante cōwē ämīnipa. İnīnque adocanque ingante, İngä iñōmō mini apænedongä ingampa, ante botō tōmengä ingante ñimpo cæbo ate ænte gomīni inōmīnimpa. İnīnque ñōwo diyæ. Mīnitō, Oodeomōni Odeye iñongante pōnō ñimpo cæbi abæ tawænte goguinga, ämīnitawo.

⁴⁰ Äñongante tōmēnāni yedæ tededinque,

—Māningä ingante dicæ ämōniyaa. Wæætē Badabato ingante ñimpo cæbi gocæ, ante tedewengadānimpa.

Badabato wēenēñedē wadāni tōnō, Odōmāno tæiyæ awënē ingante wido cæcæimpa, ante cædingä inongäimpa.

19

¹ Ayæ Pidato angä ate Itota ingante bæi ongonte māo æmontaiya tæi tæi pānānitapa. ² Tontadoidi daa mongæmenca æninque que que cædinque, Awënē poganta, ante pōnō da wencadānitapa. Awënē weocoo wēñacæbiimpa, ante badete tote baï cædinque Itota ingante opatawæ emoncoo pōnō daga wēñadānitapa. ³ Daga wēñadinque tōmēnāni wæætē wæætē tōmengä weca ponte āninque,

—Badogaa, bitō oodeo awënē odeyebi imipææ.

Ante badete todinque tömengä ingante tæi tamönänitapa.

⁴ Pidato tömënäni weca oncö boyæ adopoque ayæ tadinque oodeoidi inänite apænedinque,

—İngä iñömö æbänö cæcantawo, ante eñencæte ante cæbo ate tömengä wënæ wënæ nänö cædö ante dicæ abogaa. Minitö mänömainö ante eñencæminimpa, ante botö tömengä ingante minitö weca ænte mantabo tacä aedäni, angantapa.

⁵ Itota daa mongæmenca poganta encadinque opatawæ émoncoo mongænte tayongä Pidato tömënäni inänite,

—İngä onguiñængä ongongä aedäni.

⁶ Tömengä ingante adinque, Wængongui qui, ante nê godönäni ñænænäni tönö adodäni inänite nê wææ wänönäni iñömö yedæ tedewëninque,

—Awæ ñænquedimæ cæte ämi wænönäni wængæ. Ämi wænönäni wængæ.

Ante ancaa änewënäni eñëninque Pidato wæætë,

—Minitö iñæmpa tömengä ingante æninque awæ ñænquedimæ cæte wænömini wængæ. Botö guiquënë iingä wënæ wënæ nänö cædö ante dicæ abogaa.

⁷ Pidato añongä oodeoidi wæætë iimaï tedewënanitapa.

—Mönitö wææ yewæmongainö ante eñente quëwëmöni imönipa. İngä iñömö edæ nämä ante edæ, Wængongui Wëmo inömo imopa, ante cædinque edæ mäninö möni wææ yewæmongainö ante eñënämaï cæcampa. Mänömaï eñënämaï inte cæcä beyæ tömengä nê wængüenengä ingampa.

⁸ Mänömainö änäni eñëninque Pidato godömenque guiñente wædinque, ⁹ oncönë ñænæncönë adodö pö guidinque Itota ingante,

—Bitö ædönö quëwente pömi imii.

Ante añongä Itota guiquënë pæ wëenecä.

¹⁰ Adinque Pidato tömengä ingante,

—Bitö quinante botö imo tededämaï imii. Botö nämä nê tæi piñænte ämo inömo inte ämo ininque ñimpo cædäni gobaïmipa. Botö wadö ante ämo ininque bitö imite do awæ ñænquedimæ cæte wænönäni wæmaïmipa, ante eñënämaï imitawo.

¹¹ Añongante Itota wæætë,

—Wængongui bitö tæi piñænte ämämo ante godönämaï ingä bai bitö tömëmi tæi ämi imi diyæ botö imote anguiiyaa. Mänömaï beyæ bitö imite, Wænömi wæncæcäimpa, ante botö imote nê pædæ pönöningä iñömö edæ godömenque wënæ wënæ cæcä ingampa, ante apænecantapa.

¹² Mänömainö angä eñëninque Pidato, Äbänö ñimpo cæbo goquingä, ante cædongäimpa. Cæyongä oodeoidi wæætë godömenque yedæ änönänimpa,

—Bitö mäningä ingante ñimpo cæbi bai bitö odömäno tæiyæ awënë Tetædo æmigo dicæ imiyaa. Æcämenque iñömö edæ, Botö awënë inömoimpa, ante nê angä inte tömengä iñömö Tetædo ingante nê piñongä ingampa.

¹³ Mäninö änäni eñëninque Pidato iñömö, Itota ingante ænte tao godinque awënë nänö apænte äimpaa gote tæ contacantapa. Pidato nänö tæ contayömö iñömö, Dica-coo ayadi bai näni caayömö impa, ante näni añömö ininque ebedeo tededö, Gabata, näni añömö inönimpa. ¹⁴ Patowa näni ææmæ cæyedë iinque bayö oodeoidi, İimö ate guëmanguionæ inguimpä, ante mönö ñöwoönæque cæcäimpa, ante näni cæönæ inönimpa. İionæ wodo tæcæ bæcä bayonte Pidato oodeoidi inänite,

—İngä iñömö minitö Odeye inongä ingampa.

¹⁵ Añongante yedæ äninque tömënäni,

—Tömengä ingante wænömi wængæ. Tömengä ingante wænömi wængæ. Awäa timpote ämi wænönäni wængæ.

Ante ancaa änewëñönäni Pidato wæætë,

—Botö iñömö minitö Odeye iñongante awäa timpote ämo wænönäni wængæ, ante änewëminitawo.

Angä eñëninque Wængongui qui, ante godönäni ñænænäni iñömö,

—Tetædoque incæ mönitö awënë odeye inongä apa cæbii, änewëñönänimpa.

¹⁶ Ancaa änewëñönäni Pidato, Awäa ämo timpote wænömini wængæedäni, ante Itota ingante tontadoidi inänite pædæ godongä ængadänimpa. Ayæ tömënäni Itota ingante ænte godadänimpa.

Itota ingante awäa timpodäni wængäimpa
(*Mäateo 27.32-44; Mäadoco 15.21-32;*
Odoca 23.26-43)

17 Itota incæ tömengä timpoquiwæ æninqe mongænte taodinqe “Öcatainö” mönö äñömö pongantapa. Mäniñömö ante ebedeo tededö, Godogota, näni äñömö impa. 18 Mäniñömö põñongante tömënäni awæ ñænquedimæ cædinque tömengä ingante töö godonte timpodinqe wææ tiwadinque ængæ gantidënäni ongongantapa. Ayæ wada inate tömengä weca æmataæ inö æmataæ inö mämö adobai cæte ængæ gantidënäni wægöñöna Itota tæcæguedë wægongä ingantapa. 19 Pidato angä yewæmöinta, Näni eñguinta, ante yewæmonte æninqe ñænquedimæ iwäa wo cædänitapa. “Itota Näatadeta quëwëningä oodeoidi Awënë Odeye inongä ingampa,” ante yewæmonte wo cæte ongongatimpa. 20 Itota ingante näni timpodinñömö eyequei i ininqe oodeoidi nangui inäni tömënäni näni quëwëñömö ta põninque Pidatoidi näni yewæmöninta adänitapa. Mäninta inñömö ebedeo tededö datii tededö guidiego tededö ante yewæmonte ingatimpa. 21 Oodeoidi beyæ ante, Wængongui qui, ante në godönäni ñænænäni inñömö Pidato weca godinque tömengä ingante,

—Bitö, “Oodeoidi Awënë Odeye inongampa,” ante yewæmönämaï inguënë quëwë. Wæætë tömengä nämä nänö angainö bai, “Botö oodeoidi Awënë Odeyebo inömoimpa, ante në änewëningä ingampa,” ante yewæmöe.

22 Ante änewëñönäni Pidato wæætë,

—Botö yewæmöninö ante yewæmönimo inte botö wæætë wadö ante yewæmönämaï incæboimpa.

23 Tontadoidi inñömö tömengä ingante awäa timpote ængæ gantidënäni wægöñongä tömënäni tömengä weocoo ini æninqe mencooga go mencooga cönöninque adocanque adocooque adocanque adocooque æninqe tömänäni ænönänimpa. Tänä mongæincoo guiquënë ayæ öñoncoopa. Mänincoo inñömö bæbængapaa badönämaï incoo tömancoo adocooque da wëñaque badöi inimpa.

24 Adocooque wänä ñænämaï ingäimpa, ante adodäni godongämæ tededinque,
—Æcänö quinca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodönänitapa.

Edæ Wængongui angä eñente dodäni iimaï ante näni yewæmongainö bai ñöwo inique baquinque tontadoidi mänömaï cædänitapa. “Edæ botö weocoo ini ö æninqe tömënäni näni caboque wacä ingä wacä ingä nënempodänitapa. Ayæ, Æcänö quinca nö ta adinque tömengä mänincoo æncæcäimpa, ante wææntodöninque ænänitapa,” ante näni yewæmongainö bai tontadoidi ñöwo cædänitapa.

25 Itota ingä näni ængæ gantidëñömö tömengä wäänä tönö wäänä töninñacä nana caya ayæ Codeopato nänöogængä Mäadiya tönö wacä Mäadiya Mäagadadënä mäniñömö põninque eyequei a ongönänitapa. 26 Itota inñömö tömengä wäänä inante acantapa. Ayæ botö tömengä miñæ në godimo inñömö tömengä nänö në waadebo inömo inte tömënä weca ongömo adinque Itota tömengä wäänä inante,

—Badä eñëmi. Mäningä inñömö minö wengä bacæcäimpa.

27 Äninqe tömengä emiñænimo inñömote,

—Botö emiñænimi eñëmi, Mäninä inñömö botö badä incæ bitö badä bacædäimpa, angacäimpa.

Inique botö Itota nänö në emiñænimo inte tömengä nänö änöñedë täno ænte mämömo põninque tömengä wäänä inñömö botö oncönë cöwë owodönäimpa.

Itota incæ wængäimpa

(*Mäateo 27.45-56; Mäadoco 15.33-41;*
Odoca 23.44-49)

28 Quinö bacæimpa, ante ñöwo inique batimpa, ante në eñëngä inte Itota inñömö edæ, Wængongui angä eñente näni yewæmongainö bai ñöwo inique bacæimpa, ante cædinque,

—Botö gæwænte awædö, ante apænecantapa.

29 Adoyömö biinömæ näni ämæ bai wædænque godonte näni ænimæ owætadë engate ongö adinque tömënäni dayömö bai æninqe mänimænë pædæ guidonte aa beyonte wëä tadonte æninqe iitopowænca

näni äwænca ongotoca goto wencadod-
inque Itota önöne pædæ æænö pæ
mänänitapa. ³⁰ Pæ mǎñönäni Itota oo
guëmante bedinque,

—Ñowo iinque batimpa.

Ante apænedinque tömengä ocabo ædæ
wææncadinque tömengä önöwoca wadæ
goyöwoca do wængäimpa.

Itota betagonta inö tontado boo tænongä

³¹ Iimö ate, Mönö guëmanguiönæ iñömö
Patowa inguiönæ beyæ godömenque waa
ëönæpa, ante oodeoidi, Ñowoönæque
cæcæimpa, ante näni cæönæ inimpa.
Oodeoidi awënëidi, Awäa nê ongönäni
baö mǎñiwäa guëmanguiönæ ongönämaï
incædänimpa, ante Pidato weca godinque
tömengä ingante, Iinäni näni timpodiwäa
nê ongönäni quingæ wæncædänimpa, ante
cædinque bitö tömënäni önömënê bamê ämi
wadäni taa mænäni do wæncædänimpa.
Ayæ tömënäni baö o togænte pædæ
wæænonte ämi ænänie, änänitapa. ³² Mǎñi
beyæ tontadoidi pöninge Itota weca
täno näni nê ængæ gantidëningä önömënê
bamê taa mæninqe edæ ayæ näni nê
timpodingä wægongä önömënê bamê taa
mænänitapa. ³³ Taa mæninqe Itota
weca pöninge tömengä do wængäi ad-
inque tömengä önömënê taa mænämaï
inönänimpa.

³⁴ Wæætê tontado adocanque Itota
betagonta inö boo tænongä wepæ tönö
æpæ guï gotimpa. ³⁵ Botö mǎñinö bayonte
nê adimo inte, Æbänö näwangä batimpa,
ante nö apænebopa. Ayæ, Botö änö
ante näwangä impa, ante do ëñëmopa.
Minitö adobaï ëñente pönencæminimpa,
ante apænebopa. ³⁶ Edæ, “Tömengä bamê
adomenque incæ taa mænte wædämaï
incæcäimpa,” ante Wægonguï angä ëñente
näni yewæmongainö baï bacæimpa, ante
mänömaï batimpa. ³⁷ Ayæ edæ, “Waadäni
näni nê boo tænoningä ingante aquinäni
inänipa,” ante Wægonguï angä ëñente
wataa näni yewæmongainö baï iinque
bacæimpa, ante mänömaï batimpa.

*Itota wodi baö ini mäo daga wënänipa
(Mäateo 27.57-61; Mäadoco 15.42-47;
Odoca 23.50-56)*

³⁸ Ayæ ate Adimatea quëwengä Ootee
iñömö oodeoidi awënëidi inänite guïñente
awædö, ante awëmö Itota ëmïñæningä
inongäimpa. Tömengä iñömö Pidato Awënë
ingante, Itota wodi baö pönömi ænte
wëmoe, angantapa. Pidato Ao angä
ëñëninge Ootee do pöninge Itota wodi
baö timpodiwäa ongöñongante o togænte
pædæ wæænonte ængantapa. ³⁹ Ayæ
Ñiicodemö wëenëñedê Itota weca woy-
owotæ ëñacæ nê pöningä iñömö Ootee
miñæ pongantapa. Tömengä müdamö näni
änömö nanguï ti nämö tönö aadoemö näni
änömö nanguï oguï wamö tönö adoyömö
näni wempo cædimö todëinta quido ganca
ænte pongantapa. ⁴⁰ Ootee tönö Ñiicodemö
iñömö Itota wodi baö æninge ninocoo
näni ancoo guiancoo incæ doyæncoo
mänincoo oguï wamö näna ænte pönimö
ænte wäne cædedatapa. Ayæ oodeoidi
daga wencæte ante näni cægäi baï adobaï
cædinque tömëna näna wäne cædincoo inte
tömengä baö wini wini cægadäimpa. ⁴¹ Itota
ingante näni timpodinömö eyequeï gönea
inimpa. Adodea iñömö müintatodê näni ææ
wodiñömö önontatoque inimpa. ⁴² Iimö ate
guëmanguiönæ inguimpa, ante oodeoidi,
Ñowoönæque cæcæimpa, ante näni cæönæ
impa, ante beyæ, Ontato eyequeï impa,
ante tömënäni Itota wodi baö mǎñiñömö
daga wengadänimpa.

20

*Itota nê wæningä incæ ñäni ömæmonte
quëwengä*

*(Mäateo 28.1-10; Mäadoco 16.1-8; Odoca
24.1-12)*

¹ Oodeoidi guëmanguiönæ Tabado go
ate mönö Dominco tæcæ ooque pönente
bayedê Mäadiya Mäagadadënä Itota wodido
ponte ayongä dicabo ontato tee mönocæte
ante näni da pæñæninca incæ do wëa
godö concæi intapa. ² Botö Itota nänö nê
waadedimo tönö Timönö Pegodo iñömö
Itota miñæ möna nê godincaya iñömönate
Mäadiya Mäagadadënä wæætê, Mänömaï
impa, ante adinque mönatö weca pogodo
ponte apænecantapa,

—Awënë Itota wodi baö ontatodë öñöñongante ænte taodique ædönö mäo ñö cædänii, ante ëñënamäi ïmönipa.

³ Ante apæneyongä Pegodo tönö botö Itota miñæ möna në godincaya iñömö tömengä wodido quingæ gote pogodo pontamönapa. ⁴ Guëa pogodo gomöna incæte tömengä ëmiñænimo botonque quingæ tömengä wodido täno pontabopa. Pegodo ayæ pongantapa. ⁵ Mäniñömö täno pöninque ædæ wæænte guiite ayömo iñäna nänä wini caadincooque öñö abo incæte guidämaï intabopa. ⁶ Timönö Pegodo botö miñæ ayæ në pöningä Itota wodido ontatodë ponte wäänë guicantapa. Wäänë guiyongante doyæncooque iñäna nänä wini caadincooque mäniñömö öñö acantapa. ⁷ Ayæ Itota wodi ocabo nänä ñäni cæcadincoo adobai öñö acantapa. Mänincoo doyæncoo tönö wii adoyömö ñönonte intapa. Wæætë iincoo nää wënente nänënë ñö cæte öñö acantapa. ⁸ Ìniquë botö tömengä wodido ontatodë täno në pönimo incæte ñöwo tæcæ adobai wäänë guitabopa. Guiite ayömo, Itota nänö öñöniñömö æbänö i, ante adinque, Tömengä ñäni ömæmonte quëwengä ingampa, ante pönentabopa. ⁹ Edæ Wængongui angä ëñente yewæmöninque dodäni, Mönö Codito iñömö do wæningä incæ ñäni ömæmonte quëwenguëngä incæcäimpa, ante mönatö mäniñedë ayæ ëñënamäi inömönaimpa. ¹⁰ Ayæ mönatö tömengä miñæ në godimöna iñömö wadæ godinque tömëmöna oncönë ocæ ëmænte gotamönapa.

Itota iñömö Mäadiya Mäagadadënä weca pongä

(Mäadoco 16.9-11)

¹¹ Mäadiya guiquënë Itota wodido ontatodë yabæ inö a ongonte wædongäimpa. Mänömaï wædinque tömengä, Abote, ante ædæ wæænte guiite ¹² adinque Wængongui anquedoda näämæntacoo mongæna inte Itota wodi baö öñöniñömö tæ contada ina acantapa. Adocanque Itota wodi ocabo öñöniñömö tæ contayongä wacä Itota wodi önöwa öñöniñömö tæ contate ongongä acantapa. ¹³ Tömëna iñömö tömengä ingante,

—Onquiyæmi, minö quinante wæmintawo.

Äna ëñëninque tömengä wæætë,

—Botö Awënë wodi baö ini ö ænte godäni awædö. Ædönö mäo ñö cædänii, ante ëñënamäi wæbopa.

¹⁴ Mäniñö äninque Mäadiya dadi ëmænte ayongä Itota mäniñömö a ongongä adinque Itota incæcä tömengä ëñënamäi ingantapa. ¹⁵ Itota iñömö,

Minö quinante wæmintawo. Æcänö ingante ante diqui diqui mïmintawo.

Ante angä ëñëninque Mäadiya, Ìngä iñömö wabänö gönea ömæ wite në aacä ingampa, ante önöwënenque pönëninque,

—Ëñëmi, bitö tömengä wodi baö ini wayömö ænte mäobi inte bai ædönö gote ñö cæbitapa, ante apænebi ëñëmoe. Apænebi ëñëninque botö tömengä wodi baö do gote æmaïmopa.

¹⁶ Äñongante Itota tömengä ingante,

—Mäadiya, angantapa.

Angä ëñëninque tömengä weca dadi ëmænte ebedeo tededö äninque,

—Adaböni, angantapa. Mäniñö mönö tededö, “Awënë në Odömömi ïmi,” ante impa.

¹⁷ Itota iñömö,

—Edæ botö ayæ botö Mæmpo weca ocæ ëmænte godämaï ïmopa, ante adinque minö botö imo pæ mänämaï ïedä, angantapa. Wæætë minö botö tönïñadäni weca godinque tömënäni inänite ïmaï apænebi ëñencædänimpa. Botö ñöwo botö Mæmpo weca ocæ ëmænte goquïmo ïmopa. Tömengä iñömö mïnitö Mæmpo adobai inongampa. Botö ñöwo botö Wængongui weca ocæ ëmænte goquïmo ïmopa. Tömengä iñömö mïnitö Wængongui adobai inongampa, angantapa.

¹⁸ Itota angä ate Mäadiya Mäagadadënä iñömö Itota nänö në ëmiñæninäni weca pöninque, Awënë Itota ingante atabopa, äninque, Tömengä ïmäinö ante apæneca ëñentabopa, ante tömënäni inänite mäo apænegacäimpa.

Itota iñömö tömengä ëmiñæninäni weca pongä

(Mäateo 28.16-20; Mäadoco 16.14-18; Odoca 24.36-49)

¹⁹ Guëmanguïönæ go ate ïimö ate wëmö bayö tömengä ëmiñæninäni adoyömö pöninque, Oodeoidi awënëidi inänite ancai

guiñente awædö, ante odemö tee mönete ongönänitapa. Itota tömënäni weca pö guiite tæcæguedë a ongöningue,

—Guiñenämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa.

²⁰ Mäninö angä ate tömengä önompö odömöninque tömengä betagonta odömongä adänitapa. Ìninqe mönö Awënë ingante adinque tömengä emiñæninäni nangui watapæ todänitapa. ²¹ Itota wæætë adodö,

—Guiñenämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa. Botö Mæmpo iñömö botö imote nänö da pönongaïmo imo bai botö adobai minitö iminite da godömo goquimini iminipa.

²² Ante apænedinque tömënäni baonga woo öongate apænecä,

—Botö ñowo pöni minitonga Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante pönö pönömo æedäni. ²³ Në wënæ wënæ cæcä ingante adinque minitö tömengä ingante godö ñimpo cæmini ininque Wængongui adobai tömengä ingante godö ñimpo cæcä quëwëmaingampa. Minitö wæætë në wënæ wënæ cæcä ingante godö ñimpo cædämaï imini ininque Wængongui adobai cædämaï inte tömengä ingante pönö ñimpo cædämaï imaingampa.

Itota ñäni ömæmonte në quëwengä ingante Tömato acä

²⁴ Itota emiñæninäni adoyömö a ongöñönäni tömengä pö guiite tömënäni weca tæcæguedë a ongöñongä tömengä emiñæningä adocanque Tömato mëwoga ëmongä Äancadënaque iñömö dæ angampa.

²⁵ Ayæ ate Itota nänö në emiñæninäni wadäni iñömö,

—Mönö Awënë ingante atamönipa, ante Tömato ingante apænedäni ëñëninque tömengä wæætë,

Botö iñömö tömengä önönempö nani daagö timpodinömö, Æyömönö empocä, ante adinque önongompoca gampodinqe ayæ tömengä betagonta inö nani tapa tænonthe codiñömö botö tömëmö önongompoca gampote ate pönëmaï wædö, angantapa.

²⁶ Wacä tëmäna go ate Itota emiñæninäni wæætë oncönë adoyömö pö guiite a ongöñönäni Tömato tömënäni tönö

godongämæ pö guiite a ongongan-tapa. Odemö tee mönete ongö incæte Itota iñontobæ pö guiite tömënäni weca tæcæguedë a ongöningue,

—Guiñenämaï inte gänë pönencæminimpa, angantapa.

²⁷ Ayæ Tömato ingante,

—Bitö tömëmi önongompoca pædæ pom-podinque botö önompö ae. Pædæ guiipote botö betagonta inö gampoe. Ayæ, Wabänö incædö, ante änämaï incæbiimpa. Wæætë pönëe.

²⁸ Ante añongä Tömato,

—Botö Awënë inömi imipa. Ayæ adobai botö Wængongui inömi imipa, angantapa.

²⁹ Ayæ Itota tömengä ingante,

—Botö imote ate pönëmi imipa. Wæætë në adämaï inäni incæ botö imote pönënäni ininque tömënäni nani toquinque ingæimpa, angacäimpa.

Wäo nänö yewæmongainta quinante yewæmongacäi

³⁰ Tömengä emiñæninäni weca Itota, Eñencädänimpa, ante wadö wadö cædinque tömengä nänö bamönengæ ayæ godömenque nangui pöni cægacäimpa. Botö iñömö iintaa yewæmöninque mäninö tömengä nänö cægainö ante wii tömäa yewæmontabopa. ³¹ Wæætë mäninö ante yewæmöninque botö, Itota mönö Codito inongäimpa, ante ayæ, Tömengä Wængongui Wengä inongä ingampa, ante minitö pönencæminimpa, ante yewæmontabopa. Edæ tömengä ëmöwo beyænque minitö mänömainö ante pönëninque cöwë wænämaï quëwencæminimpa, ante botö iinta yewæmömopa.

21

Itota tömengä emiñæninäni 7 ganca inäni weca pongä

¹ Ayæ ate tömengä emiñæninäni Tibedi-apæ nani ämä yæwedeca ëmönaiboga ongöñönäni Itota iñömö tömënäni weca pöninque a ongongä adänitapa. Edæ iïmaï batimpa. ² Timönö Pegodo adocanque, Tömato Äancadënaque nani änongä tönö Gadideabæ Cänaa në quëwengä Näatänaedo mënaa, Tebedeo wëna nana caya mënaa, ayæ Itota nänö në emiñænina wada mënaa

mänimpodäni adoyömö ongönönänimpa.
³ Timönö Pegodo iñömö tömengä tönö ongönäni inänite,

—Botö ñowo gæyæ dadoncæ tao gobopa.
 Angä eñëninque tömënäni iñömö,
 —Bitö miñæ gocæmönimpa.

Äninque, Ægodöedäni gomompa, ante tao godinque wipodë godongämæ guidinque tömäa woyowotæ gæyæ dadoncæ cædäni incæte gæyæ dæ ænämaï inönänimpa. ⁴ Ñäo bayonte Itota iñömö emönaiya yæwedeca a ongongä adinque, Itota ingampa, ante tömengä emiñæninäni incæ eñënämaï inänitapa. ⁵ Ayæ tömengä tömënäni inänite yedæ aa pedinque,

—Iñänäni, gæyæ æmïnitawo.

Äñongante,
 —Ænämaï imönipa.

⁶ Änäni eñëninque tömengä wæætë,

—Mïnitö dicamonca wipo tömëmæ inö æpænë wo guitodonte gæyæ dadonte æedäni.

Tömengä nänö ämaï cædinque tömënäni nanguï pönï gæyæ dicamonca date owo adinque ædö cæte dicamonca wëä pönonte ænguïnänii. ⁷ Itota emiñænimo tömengä nänö në waadebo inömo inte botö Pegodo ingante apænedinque,

—Iingä iñömö mönö Awënë Itota ingampa.

Ämo eñëninque Timönö Pegodo iñömö tömengä yabæcoo nänö gä tadongate cönönincoo æninque daga wëñate æpænë to go ti wææninque ömaa taocantapa.

⁸ Wadäni Itota nänö në emiñæninäni iñömö yæwedeca obo pönï tiëe mëetodo ganca bai iñömö wäi wocædäni ininque wipodë ayæ owodäni iñömö Pegodo miñæ wogaa godinque dicamö gæyæ eyede pönï wëä pönö pönänitapa. ⁹ Tömënäni wipodë inte pædæ æænoncado ponte ayönäni, Æænonguï, ante gonga emöñömö gæyæ öñö adinque adoyömö wædænque pæö cö cæte öñö adänitapa. ¹⁰ Itota tömënäni inänite,

—Gæyæ mini ñowo æni wædænque ænte pödäni.

¹¹ Angä eñëninque Timönö Pegodo wipodë pö guidinque dicamö ænte emönaiya wëä tadongantapa. Edæ tiento

tincoenta i todee ganca inäni mänimpodäni gæyæ ñænængade dicamö iñömö eyede owodäni incæte dicamö wangö tömönämaï inimpa. ¹² Itota iñömö tömënäni inänite,

—Pö cæedäni,

Äñongante tömengä emiñæninäni tömänäni, Mönö Awënë Itota ingampa, ante eñëninque, Æbidö imii, ante tömengä ingante ædö cæte anguïnänii. ¹³ Itota gongapamö iñömö pöninque pæö ænte tömënäni inänite pædæ godongä ænäni ininque tömengä ayæ gæyæ öñö æninque tömënäni inänite pædæ godongä cænänitapa.

¹⁴ Mänömaï cædinque Itota do wæningä incæ ñäni ömæmonte quëwente mempoga do ponte a ongöningä inte ñowo tömengä emiñæninäni weca mempoga go adopoque pongacäimpa.

Timönö Pegodo ingante Itota apæneca

¹⁵ Tömënäni iinque cænäni ate Itota iñömö Timönö Pegodo ingante,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Botö imo mäninäni pönömenque waadete pönëñönäni bitö iñömö näwangä botö imote godömenque waadete pönëmitawo.

Äñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Angä eñëninque Itota,

—Waodäni iñömö botö obegaidi wënäni bai iñönänite bitö tömënäni inänite botö angainö ante odömonte apænebi eñencædänimpa, angantapa.

¹⁶ Ayæ wæætë,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Bitö näwangä botö imote waadete pönëmitawo.

Äñongä,

—Awënë, Ao ämopa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Angä eñëninque Itota,

—Waodäni botö obegaidi bai iñönänite bitö tömënäni inänite aacæbiimpa, angantapa.

¹⁷ Itota mempoga go adopoque tömengä ingante,

—Timönö Wäo wëmi eñëmi. Bitö botö imote waadete pönëmitawo, ante angantapa.

Itota mempoga go adopoque tömengä ingante, Bitö botö imote waadete pönëmitawo,

ante angä eñëninque Pegodo wæwente inongäimpa. Incæte Itota ingante,

—Awënë bitö tömäa eñëmi imipa. Bitö imite botö waadedö ante bitö do eñëmipa.

Ante wæyongä Itota wæætë,

—Waodäni iñömö nê botö obegaidi bai iñönänite bitö tömënanî inänite botö angainö ante odömonte apænebi eñencädänimpa. ¹⁸ Bitö imite näwangä ämopa. Bitö wëñæmiyedë tömëmi nämä daga wëñadinque, Ædönö goinëmo, ante bitö goinënonque do gobi imitapa. Nöwo iñömö bitö picæmi bayedë bitö pædæ gopoyömi wacä incæ bitö imite godö daga wëñadinque bitö goinënamäi iñömö mänîñömö bitö imite mäocä gocæbiimpa.

¹⁹ Pegodo ingante mänömainö ante apænedinque Itota iñömö, Tömengä ingante æbänö wænönäni wæñongä Wængongui ñäö apäite bai nänö emönö edonque bacæimpa, ante odömoncæte ante apænegacäimpa. Ayæ godömenque tömengä ingante,

Botö miñæ tee empo pöe, angacäimpa.

Itota emiñæningä nänö nê waadecä

²⁰ Pegodo guiquënë dadi emænte botö Itota emiñænimo nänö nê waadebo iñömö tömëna miñæ tee empo pömo acantapa. Mänimo iñömö do möni cæñedë Itota tönö äañömonque tæ contadinque, “Awënë bitö imi æcänö godö odömonguinaa, apænebi eñëmönie,” ante nê apænedimo inömoimpa.

²¹ Pegodo botö imo adinque Itota ingante,

—İngä iñömö nê tee empo pongä diyæ æbänö tömengä beyæ bacæimpa.

²² Äñongä Itota wæætë,

—Botö ocæ emænte ponguinganca tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ämo bai bitö wæætë ædö cæte nê ämi inguimii. Botö iñömö nê angüimo imopa. Bitö guiquënë botö miñæ tee empo ponguënëmi imipa, angantapa.

²³ Mänömaï beyæ pancadäniya möni tönîñadäni weca godinque gode ä gode ä cædinque botö imotedö ante apænedinque, İngä iñömö cöwë wænämaï quëwenguingä ingampa, ante tedewengadänimpa. Itota iñæmpa, İngä iñömö wænämaï quëwencæcäimpa, ante änämaï ingacäimpa. Wæætë, “Botö ocæ emænte ponguinganca

tömengä ayæ quëwencæcäimpa, ante ämo bai bitö ædö cæte anguimii. Botö angüimo imopa,” ante mäninque angacäimpa.

²⁴ Tömënanî, İngä wænämaï quëwengä ingampa, ante nänî nê apænedimo iñömö edæ botö tömengä nänö nê emiñænimo adobo imopa. Tömëmo, Æbänö batimpa, ante botö apænedö iñömö näwangä ante nê apænedimo inte botö adodö ante tömänö ante nê yewæmönimo imopa. Mäninö ante botö angainö iñömö näwangä impa, ante mönitö eñëmönipa.

²⁵ Itota iñömö nanguï pönî godömenque wadö wadö cægacäimpa. Æbänö cæcää, ante tömäa nänö cægainö ante adinque yewæmömöni bai mänintacoo möni yewæmönintacoo ñönongui ante edæ inguipoga tömäo incæ wii eyepæ incädönimpa, ante pönëmopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Itota nänö da godongainäni Näni Cægainö

Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca poncæcäimpa, ante

¹ Teopido bitö acæbiimpa, ante botö do yewæmöninque, Itota æbänö mä cægacäi, ante, Itota æbänö mä odömonte apænegacäi, ante yewæmontabopa. Mänömainö ante do yewæmönimo inte botö adobo Odoca inömo inte ñöwo godömenque yewæmömo ae. ² Itota do iñömö, İinäni botö imotedö ante nê apænequïnäni İinänipa, ante cædinque tömënäni İinänite apænte æninque da godongacäimpa. İinque tömengä nänö æite goquïönæ iñonte tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota iñömö Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö cædinque tömënäni İinänite, Botö dæ gobo ate mînitö İimai cæcæminimpa, ante apænegacäimpa. İinque apænegä ate tömengä ingante Wængonguī do ænte mæicä inque ingä æigacäimpa. İinque mäninganca tömengä nänö cægainö ante do yewæmönimo inte botö iñömö, Bitö Teopidobi godömenque acæbiimpa, ante ñöwo wæætê yewæmömopa.

³ Itota adocä incæ nantate wægaingä inte ñäni ömæmonte ate coadenta eönæ manimpoönæ inguipoga quëwëninque tömënäni weca mïngä inte wæætê pö wæætê pö cædinque mä pönï cædongäimpa. İinque, Tömengä näwangä mïngä inte mänömai cæcampa, ante adinque tömënäni ædö cæte wadö ante pönenguïnäni. Ayæ tömënäni weca a ongöninque tömengä tömënäni İinänite, Wængonguī Awënê Odeye nempo quëwencæminimpa, ante tömännö ante adodö adodö ante apænegä eñengadänimpa.

⁴ Tömënäni tönö godongämæ ongöninque Itota İimai angantapa.

—Wii wayömo goedäni, Eedotadëe iñömö ee quëwëedäni, angantapa. Botö Mæmpo iñömö, Wacä ingante da pönömo æninque ëwocacæminimpa, ante do apænebo eñëminitawo. Tömengä, Da pönonguïmo,

ante nänö nê angaingä ingante ante ænte ëwocacæte ante mînitö ñöwo wänö cödäni. ⁵ Edæ Wäo wodi iñömö apæne guidongacäimpa. Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca guiquënë mînitö baonga wantæ iñö pö guicæcäimpa, ante Itota apænegacäimpa.

Itota öönædê æicampa

⁶ Ayæ Itota tönö godongämæ ponte ongönäni iñömö tömengä ingante änänitapa. —Itota eñëmi. Mönö idægocabo mönö quëwengaimæ iñonte wadäni do ö ænäni incæte bitö ñöwo wæætê adobæ æninque mönitö Awënê Odeyebi oo bacæ cæbitawo. Edæ, Bitö nempo oo pönï godongämæ quëwencæminimpa, ante cæbitawo, ante eñencæte ante wæmönipa.

⁷ Ancaa äñönäni,

—İñæmpa mînitö ante wæinö bai, Æyedëno baquïi, ante, Æpogadö baquïi, ante mînitö wii eñenguënëmîni İiminipa. Mæmpoque nê angaingä inte mäninö ante eñengampa. ⁸ Wæætê Wængonguī Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guidinque pönö cæcä ate mînitö wæætê tæi piñænte ëwocamini edæ bacæminimpa. İinque, Botö æbänö cægaboï, ante nê adimîni inte mäninö botö cægainö ante mînitö täno Eedotadëe iñömö quëwente apænedinque ayæ Oodeabæ mäo apænedinque godömenque tömämæ mäo apænemîni eñencædänimpa, ante Itota angacäimpa.

⁹ Mänömainö ante apænegä eñente a ongöñönäni Itota mäninö ongönte æi boguïmancodê ingæ æicä æmö agadänimpa.

¹⁰ Öönædê æite ingæ gocä æmö ayönäni edæ onguïñæna näämænta wecoo mongæna tömënäni weca a ongöninque edæ, ¹¹ tömënäni İinänite apænedinque,

—Gadideabæ quëwëminîni inte onguïñæmîni eñëedäni. Quinante æmonga a cöminîni. Edæ Itota mînitö tönö ongöninque öönædê æicä amînitawo. Edæ öönædê æicä mîni adi bai adocä Itota İincayæ ate ocæ ëmænte poncæcäimpa, ante apænedatapa.

Codaa nänö cæquënëno wacä cæccæcäimpa, ante cædäni

¹² Oodeoidi näni guëmanguïönæ cöwë näni goganca mäningancaque İ inique wii

gobæ ī inique tōmēnāni Odibowænquidi nāni anquidi ongōninque ocæ ēmænte wææ Eedotadēē pōnānitapa. ¹³ Tōmēnāni ēmōwo Pegodo tōnō Wāō, Tantiago tōnō Æntade, Pedipe tōnō Tōmato, Batodōmēē tōnō Māateo, Adepeo wengā Tantiago, wacā, Mōnō ōmæ ingæimpa, ante nē ānongā Timōnō, Tantiago wengā Codaa. Mānōmaī ēmōnāni inte pō guīdinque tōmēnāni nāni wānoncōnē æmongapaa æi guīdānitapa. ¹⁴ Ayæ īināni tōnō wadāni Wængonguī ingante godongāmæ apæncæte ante cōwē pō pō cægadānimpa. Onquiyænāni adobaī Itota badā Māadiya tōnō ayæ Itota biwiīdi tōnō cōwē ponte apænedōnānimpa.

¹⁵ Māniñedē Itota ingante nāni tee empote quēwēnāni tiento bæinte ganca īnāni inte ongōñōnāni Pegodo tæcæguedē ængæ gantite apæncantapa. ¹⁶ “Īnānāni ēñēedāni. Nōwocā Codaa wodi Itota wodi ingante nē æncædāni īnānite nē godō odōmongā ingantawo. Edæ tōmengā ingante ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca wēēnēñedē apæncā ēñēninque awēnē Dabii wodi nānō yewæmongainō baī cōwē īinque baquīnō anguēnē. ¹⁷ Edæ Itota mōnitō īmōnite apænte æninque Codaa ingante adobaī apænte ængacāimpa. Īinque mōnō cabo mōnō nē cæquēnēnō ante Codaa wodi adocā incæ mōnō tōnō godongāmæ cæcā ingacāimpa. ¹⁸ Tōmengā wīwa cæte tigitamō nānō ænintamō incæ adodō godongā ænānitapa. Tōmēnāni wæætē tigitamō æninque, Waodānido bacæimpa, ante ōmæ godonte ænānitapa. Tōmengā īñōmō guidōmēmæ wæænte ōmengō tæi æbæ godente æmæwo wængantapa. ¹⁹ Mānōmaī wængā ēñēninque Eedotadēē quēwēnāni tōmānāni, ‘Wepæ onguipo ba awædō,’ ante tōmēnāni nāni tededō Atedāmæ pemōnānitapa. ²⁰ Edæ Āmotamīni nāni Angaintaa īimaī ante dobæyedē yewæmongatimpa.

‘Tōmengā oncō æmæwo ōnonconque bacæimpa.

Wacā mānincōnē cōwē quēwēnāmaī incæcāimpa.’

Ante nāni Āmotamīni Angainta baī do batimpa. Ayæ,

‘Tōmengā nē aacā bate nānō cæquēnēnō incæ wacā badinque cæcæcāimpa,’ ante yewæmonte ongompa,”

²¹ Ante apænedinque Pegodo godōmenque īimaī ante apæncantapa. “Mānōmaī īi inique Codaa wodi nē nānō cæquēnēnō incæ edæ wacā cæcæcāimpa, ante nōwo mōnō apænte angæimpa. Awēnē Itota īmæca mōnō tōnō guēa cægongāñedē wadāni godongāmæ nē cægōnīnāni īnānite adinque mōnō īimaīnō ante apænte ængæimpa. ²² Wāō wodi nānō guidōñedē cægōninque nōwoōnæ Itota nānō æite goōnæ ganca æcānō æcānō mōnō tōnō godongāmæ cægōnīnāni īnāni, ante adinque mōnō adocanque ingante apænte ængæimpa. Apænte æmō ate tōmengā, Itota dobæ nāni ōmæmongantapa, ante nē againgā inte wæætē mōnō tōnō godongāmæ apæncā incæcāimpa.” ²³ Ante Pegodo angā ēñente cædinque tōmēnāni wæætē, Æcānō æcānō nē agaīnāni īnāni, ante adinque mēnaa īnate apænte ænānitapa. Adocanque Ootee, Badatabato nāni ānongā inte tōmengā mæmæ beyæ, Yoto, ante nāni pemongaingā īñongante tōmēnāni tōmengā ingante apænte æninque edæ wacā ingante Māatiya ingante apænte ænte gōnōnānitapa. ²⁴ Mānōmaī apænte æninque Wængonguī ingante apænedānitapa. “Awēnē ēñēmi. Mōnitō æbānō pōnēmōnii, ante tōmāā ēñēmi inte bitō īina īnate adinque æcānō ingante do apænte ængabiī, ante odōmōmi amōnii. ²⁵ Edæ Codaa wodi tōmengā nānō pante wænguinque oda cæcantapa. Īinque bitō nōwo wacā ingante da godōmi godinque Codaa wodi nānō cæquēnēnō ante cæcæcāimpa, ante āmii, ante wæmōnipa.”

²⁶ Ante Wængonguī ingante apænedinque tōmēnāni, Æcānō īnaa, ante ēñencæte ante cædinque dicamō æninque, Wo godō wo godō cæyōmō to ta wææ acæi, ante cæte ayōnāni Māatiya nānō cæ to ta wæænca adinque, Mōnō īmonte Itota da godongā nē godīmō ōnompō tipæmpoga go adocanque īñōmonte tōmengā mōnō cabo badinque godongāmæ cæcæcāimpa, ante cægadānimpa.

2

Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pongampa

¹ Tömēmō incadepo ba ate Pente-cotee ææmænoca nāni äönæ iñonte tömēnāni nāni cabo adoyōmō ponte godongāmæ ongōnānitapa. ² Ongonte ēñēñōnāni woboyæ nanguī pæmænte ä bai iñontobæ öönædē pō ēñēñōnāni oncōnē nāni ongoncōnē tōmancōnē wææ guite bai woboyæ nanguī pæmænte ä bai ēñēnānitapa. ³ Ayæ waodāniya incæ gonga bai onguēnē onguēnē bæco adānitapa. ⁴ Ayōnāni Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ tōmānāniya pō guicā ewocadānitapa. Pō guidinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque tömēnāni wadāni nāni tededō bai wadāni nāni tededō bai mā apænedānitapa.

⁵ Māniñedē oodeoidi Wængonguī ingante guñente quēwēnāni inte edæ wabæca wabæca tōmāmæ quēwēninquē ñōwo Eedotadēē ponte quēwēnōnānimpa. ⁶ Iñāni iñōmō woboyæ nanguī pæmænte bai ä ēñente wædinque ponte ēñēñōnāni Itota ingante nē pōnēnāni iñōmō ñōwo pōnāni nāni tededō bai tededāni ēñēnānitapa. Adocanque nānō tededō bai wacā nānō tededō bai tededāni ēñēninquē tömēnāni, Æbānō cæte tōmāmō tededō bai tededāni ēñēmōnii, ante wædānitapa. ⁷ Tömēnāni nāmāneque apænedinque,

—Iñæmpa Gadideabæ quēwēnāniquē inte iñāni mānōmaī tededāni awædō. ⁸ Iñinquē ædō cæte mōnō ēñagaïōmæ mōnō tededō bai tededāni ēñēmōō, ante ancaī guñente wædānitapa. ⁹ Edæ iñōmō nē ongōmō iñomonte pancadāniya Pada-tiabæ quēwente pōñōmō wadāni guiquēnē Mēdiabæ, Edāmæ, Mēetopotāmiabæ, Oodeabæ, Capadotiabæ, Pontobæ, Atiabæ quēwente pōnāni inānipa. ¹⁰ Wadāni guiquēnē Pidiguiabæ, Pampidiabæ, Equitobæ quēwente pōnāni inānipa. Wadāni guiquēnē dibiabæidi ināni inte Tidēne iñōmō quēwente pōnānipa. Wadāni guiquēnē Odōmā iñōmō quēwēninquē ēñacæ ante ponte owodānipa. ¹¹ Odōmā

iñōmō nē quēwēnāni iñōmō pancadāniya oodeoidi ēñagaīnāni iñōnāni pancadāniya wæætē wadāni incæ oodeoidi pōnēnāni bai adodō pōnente oodeoidi bai bagaīnāni inānipa. Ayæ wadāni guiquēnē codetenteidi tōnō adabeidi inte pōnāni inānipa. Iñinquē mōnō wabæca wabæca quēwēninquē wadāni nāni tededō bai wadāni nāni tededō bai nē tedemō imompa. Incæte iñāni guiquēnē, Wængonguī waa pōni cæcā ingampa, ante mōnō tededō bai mā pōni tededinque apænedāni ēñēmompa tōō.

¹² Ante wædinque tömēnāni nāni cabo nāmāneque apænedinque,

—Æbānō ēñēmōō, ante wæmōnīpa tōō.

¹³ Ante wæyōnāni pancadāniya babæ apænedinque,

—Biiñōmæ miimæ tōmo pōni bedinque dowænāni inte tededānipa, ante badete togadānimpa.

Pegodo tömēnāni inānite apænecampa

¹⁴ Mānōmaī tedeyōnāni Pegodo iñōmō ōnompō tipæmpoga go adocanque ināni tōnō ængæ gantidinque nanguī tedecā ēñengadānimpa. “Oodeoidi ēñēedāni. Ayæ wamīni guiquēnē Eedotadēē iñōmō ñōwo ponte owomīni inte mīnitō oodeoidi tōnō tōmāmīni ēamonca ongonte ēñēedāni. Botō, Æbānō i, ante edonque apænebo ēñencæmīnimpa,” angantapa.

¹⁵ “Gāwadecæ impa diyæ tī nāmæ bete dowænte baquīnānii. Iñæmpa nænque ayaōnāa ææñongā ædō cæte mīni änō bai bete dowænte baquīnānii. ¹⁶ Wæætē Wængonguī beyæ nē apænegaingā Oedo wodi do nānō angaīnō bai ñōwo cædānipa, ante apænebo ēñēedāni. Oedo wodi iñōmō iimāinō ante yewæmongacāimpa.

¹⁷ Wængonguī iimāi angampa, angacāimpa. Iñinquē bayedē botō Ōnōwoca ingante tōmānāniya ämo pō guicā ewocacædānimpa. Māniñedē onquiyænāni incæ onguīñænāni

incæ mīnitō wēnāni inōnāni inte botō beyæ apænecædānimpa.

Edēnīnāni iñōmō ate bai mā pōni acædānimpa.

Picænāni guiquēnē nō wīimonte bai acædānimpa.

18 Ayæ botō Ōnōwoca ingante ämo pō guicä
 ēwocadinque
 onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ
 botō beyænque nē cædāni īnōnāni inte botō
 beyæ apæñecædānimpa.

19 Edæ mīni ææmō ate pōnenguinque ante
 botō öönædē mā cæbo acæmīnimpa.
 Ayæ īmæca adobaī pōnō cæbo ate wepæ
 gonga tēemā nanguī mongæ ad-
 inque ēñencæmīnimpa.

20 Edæ nænque tāno wentamō bayō apāicä
 wepæ emō ba acæimpa.

Ayæ ate tōmengä nānō ponguīönæ īñonte
 Wængonguī Awēnē incæ tæī piñængä
 īnongä inte

ñāö apāite baī emōninque poncæcäimpa.

21 Īninque botō emōwo ante nē aa pedāni
 īñömō

tömānāni botō æmo beyænque quēwencædānimpa.
 Ante Wængonguī Awēnē cæcæcäimpa, ante
 Oedo wodi yewæmongacäimpa.”

22 Ante apænedinque Pegodo godömenque
 īmaī ante apæñecantapa. “Idægoidi,
 apænebo ēñēdāni. Itota Nāatadeta
 nē quēwengaingä nāwangä botō nē da
 pōnongä ingampa, ante pōñencæmīnimpa,
 ante mā cædinque Wængonguī Itota tōnō
 godongāmæ tæī piñænte nanguī cæcä ate
 Itota mīnitō weca bamōnengæ cædinque
 nanguī cægacäimpa. Īninque mänōmaī cæcä
 nē agaīmīni inte mīnitō, Nāwangä Itota
 ingante Wængonguī da pōnongä ponte
 cæcampa, ante do ēñēmīnipa. 23 Wængonguī
 nāmā pōñēninque, Codito ingante tōmēnāni
 nempo pædæ godoncæboimpa, ante do
 angaingä inte, Mīnitō tōmengä ingante
 æninque mänōmaī cæcæmīnimpa, ante
 do ēñengacäimpa. Īninque mīnitō īñömō
 Itota ingante bæi ongonte æninque ēñente
 cædāmaī īnāni nempo pædæ godōninque,
 Mīnitō tōmengä ingante awāa timpod-
 inque wææ tiwate wænōedāni, ante āmīni
 wænōnānitapa. Mänōmaī önōnecaque tedete
 beyæ mīnitō tōmēmīni edæ nē wænōmīni
 baī bamīnipa tōö. 24 Mīnitō mänōmaī
 wadāni tōnō cædinque wænōmīni beyæ
 Itota īñömō mönō wænguēñēmāmo tēemē
 mongænte caate wædinque wængacäimpa.
 Ayæ pæ opate öñöñongante Wængonguī
 wæætē, Idæwaa, ante wi ænote baī

cædinque angä ate Itota ñāni ömæmonte ta
 pongantapa. 25 Adocä Codito beyæ ante
 apænedinque awēnē Dabii wodi īmaī ante
 yewæmongacäimpa.

‘Botō, Mönō Awēnē cōwē botō weca mā
 ongongampa, ante atabopa.

Īninque tōmengä botō tōmēmæ inō tōö
 æmænte ongongä Īninque botō imote
 ædō cæte bæ tadāni wæquīmoo.

26 Mänōmaī beyæ botō, Watapæ bacæimpa,
 ante mīmōnē pōñemo inte botō
 önōneca ämotamīni ante baī nanguī
 tobopa.

Botō ñāni ömæmonguinque nē wæwocabo
 imopa, ante pōñemo inte botō
 guīñēñate wædāmaī inte baö ēñate
 quēwencæboimpa.

27 Wængonguī ēñēmi. Botō waodāni nāni
 wænte ongöñömō öñöñömote bitō
 emō cæte godāmaī incæbiimpa.

Bitō imite nē cæbo inte botō tōmēmi cædō
 ante cōwē cæbo īñömote bitō ædæmō
 wææ aabi ate botō baö ñömāadāmaī
 incæboimpa, ante edæ botō do
 ēñēmopa.

28 Taadō botō quēwenguīnō ante bitō do
 odömōmi agaboimpa.

Bitō weca æidinque bitō awinca adinque
 watapæ tocæboimpa,’

ante awēnē Dabii wodi ämotamīni ante baī
 apænegacäimpa.”

29 Ante apænedinque Pegodo godömenque
 apæñecantapa. “Īñānāni ñöwo edonque
 apænebo ēñenguēñē quēwēmīni. Mönō
 mæmæ Dabii wodi do wængacäimpa.
 Tōmengä māo do daga wengadānimpa.
 Edæ tōmengä wodido nāni wengaiñömō
 ñöwo ganca a ongö amīnipa. 30 Incæte
 tōmengä ingante Wængonguī, Dabii ēñēmi,
 angacäimpa. Bitō pæñāni wææ pæyōnāni
 adocanque ingante botō bitō awēnē
 contaimpaa pōnō cōnōmo contadinque
 tōmengä īñömō nē Awēnē bacæcäimpa,
 ante apæñecä ēñēninque awēnē Dabii
 wodi Wængonguī beyæ nē apænegaingä
 īnongä inte edæ, Wængonguī tōmengä
 nānō änō baī cōwē cæcæcäimpa, ante do
 ēñengacäimpa. 31 Ayæ, Æbānō cæquingä,
 ante do ēñengaingä inte tōmengä, Mönō
 Codito īñömō waodāni nāni wænte
 ongöñömō öñöñongante Wængonguī emō

cæte godāmaī inte wææ aacā beyænque tōmengā baō incæ ñōmāadāmaī ingæimpa, ante apænegacäimpa. Mānōmainō ante apænedinque awēnē Dabii wodi, Mōnō Codito ñāni òmæmoncæcäimpa, ante do apænegacäimpa. ³² Itota ingante Wængonguī, Ñāni òmæmōe, angā ñāni òmæmongantapa. Ìninqe mānīnō tōmengā nānō ñāni òmæmongainō ante nē adimōni inte mōnitō tōmāmōni edæ, Nāwangā impa, ante nē apænemōni ìmōnīpa.”

³³ “Ìninqe Wængonguī angā beyænque Itota inque ingā òönædē æidinque Wængonguī tōmēmæ inō tæ contate ongongampa. Ayæ Mæmpo Wængonguī, Botō Ònōwoca ingante æncædānīmpa, ante nānō nē angaingā ingante do godongā æninqe Itota wæætē mōnitō ìmōnīte ñōwo da pōnongā ænte ēwocāmōnīpa. Ìninqe mīnitō guiquēnē gonga bæco ate wæmīnitawo. Wadāni nāni tede bai tedemōni ēñente wæmīnitawo. Edæ Wængonguī Ònōwoca pōnō cæcā beyænque gonga bæco amīnīpa. Wængonguī Ònōwoca pōnō cæcā beyænque wadāni nāni tede bai tedemōni ēñēmīnīpa. ³⁴ Itota òönædē inque ingā æicā bai awēnē Dabii wodi wīi adobaī æigacäimpa. Incæte tōmengā godōmenque apænedinque ìimaī ante yewæmongacäimpa.

‘Awēnē Wængonguī incæ botō Awēnē ingante apænedinque, Nē Awēnē ìmi ēñēmi. Botō tōmēmæ inō tæ contayōmi,

³⁵ botō bitō ìmite nē pīinte cædāni ìnānīte bæ tabo ate bitō tōmēnāni ìnānīte pīnā gāwate bai cæcæbiimpā,’ ante Awēnē Wængonguī angacäimpa,” ante Dabii wodi yewæmongacäimpa.

³⁶ Ante apænedinque Pegodo godōmenque ìimaī angantapa. “Mānōmaī beyæ mīni idægocabo tōmāmīni, Ìmaīnō ante nāwangā pōnī impa, ante ēñencæmīnīmpa. Māningā Itota ingante mīnitō ñænquedīmæ gōnonte wænōmīni nē wæningā ingante ante apænedinque Wængonguī incæ, Itota nē Awēnē ìnongā ingampa, ante ayæ, Nē Codito ìnongā ingampa, ante edæ do cægacäimpa.”

³⁷ Ante Pegodo apænecā ēñēninqe tōmēnāni, Æ, wænæ wænæ cæte awædō,

ante ancaī guīñente wædinque Pegodoidi ìnānīte,

–Ìñānāni, æbānō cæquēnēmōni ìmōnīi.

³⁸ Æñōnānīte Pegodo wæætē,

–Ìimaī cæedāni. Mīnitō wænæ wænæ mīni cædinō ante Wængonguī pōnō ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque, Æmæwo wænæ wænæ cætabopa, ante Itota Codito emōwo ante apænedinque æpænē guīedāni. Mānōmaī cæmīni adinque Wængonguī tōmengā Ònōwoca ingante da pōnongā ænte ēwocæmīnīmpa. ³⁹ Edæ mīnitō ìmīnīte aa pecā incæ mīni wēnāni ìnānīte aa pecā incæ gobæ quēwēnāni ìnānīte aa pecā incæ ayæ ate quēwēnāni ìnānīte aa pecā incæ mōnō Awēnē Wængonguī nānō nē aa pedāni ìnānīte apænedinque, Botō ānō bai cōwē cæcæboimpā, angampa.

⁴⁰ Ante apænedinque Pegodo godōmenque nanguī āninqe, Èñenguēnē quēwēnānīi, ante wantæpiyæ apænecantapa.

–Ñōwodāni ìñōmō nāmanque nāni cæinēnō ante idiquibæ nāni cæi bai mīnitō adobaī cædāmaī inte nōingā cæte waa quēwēedāni.

⁴¹ Ante Pegodo ancaa angā ēñēninqe pancadāniya Ao āninqe æpænē do guīdānītapa. Ìninqe edæ mānīōnæ todee mīido ganca ìnāni mānīmpodāni wede pōnēninqe do pōnengāināni tōnō adocabodāni bagadānīmpa. ⁴² Ìināni ìñōmō adocabodāni badīnāni inte cōwē ñimpo cædāmaī ìninqe godongāmæ pō pō cæyōnānīte Itota nānō da godongāināni apænedāni ēñēnōnānīmpa. Ayæ nāni pōnencabo ìnōnāni inte wacā ingā wacā ingā watapæ apænedinque pāō pā ænte godongāmæ cæninqe Wængonguī ingante cōwē apænēte quēwēnōnānīmpa.

Nāni pōnencabo godongāmæ waa cæte quēwēnānīpa

⁴³ Ìninqe edæ tōmānāni guīñente wædinque ee quēwēnōnānīmpa. Ayæ Itota nānō da godongāināni ìñōmō, Tōmānāni pōnencædānīmpa, ante cædinque Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ònōwoca tōnō cædinque tōmēnāni nāni pōnēninqe ante mā cædinque bamōnengæ nanguī

cædonānimpa. ⁴⁴ Nē pōnēnāni tōmānāni adoyōmō pō pō cædinque tōmēnāni nāni mānincōo incæ, Tōmāmō qui impa, ante nē pōnēninque, Wacā ingā wacā ingā mōnō godongāmæ godonguinque māmompa, ante cædonānimpa. ⁴⁵ Māincōo tōnō ōmæ nāni ēadincoo incæ godonte æ godonte æ cædinque wadāni nē ōmadāni inte wādāni inānite pancæ pancæ godonānimpa. ⁴⁶ Ī ĩnque ĩimō ĩñō ĩimō ĩñō adoyōmō pōninque Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē nē guī guī cædāni inte mīmōno nō pōnēninque tōmēnāni oncōnē adobāi pāō pā ænte watapæ todinque godongāmæ cænōnānimpa. ⁴⁷ Tōmēnāni edæ Wængonguī ingante, Waa pōnī nē cæbi ĩmipa, ante ancaa añōnāni wadāni edæ tōmēnāni inānite waa adōnānimpa. Ayæ mōnō Awēnē pōnō cæcā ate tōmēnāni edæ, Itota Codito ængā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante pōnēninque ĩimō ĩñō wacabomō ĩimō ĩñō wacabomō nē pōnēnāni badinque edæ tæiyænāni bagadānimpa.

3

Cōmāwaingā ingante āna waa bawacampa

¹ ĩncayæ ate nænque ædæ wæicā ate oodeoidi nāni cōwē Wængonguī ingante apænedōñedē Pegodo tōnō Wāō ĩñōmō Wængonguī oncōnē ñænæncō yabæcōnē guīcæte ante æidatapa. ² Æite ayōna wadāni pōninque cōmāwaingā ēñate nē pædingā ingante næænte māmōnāni pongā adatapa. ĩngā cōmāwaingā ĩñōmō nē pō guīdāni inānite, Pōnōmi æmoe pōnōmi æmoe, ancæcāimpa, ante cædinque tōmēnāni tōmengā ingante ĩimō ĩñō ĩimō ĩñō næænte pō næænte pō cædinque edæ Wængonguī oncō ñænæncō boyæ yabædemō, Wainemō, nāni ānemō yabæque cō cædonānimpa. ³ ĩnque ñōwo Pegodo tōnō Wāō Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē pō guīcæ cæda adinque tōmengā tōmēna ĩnate, Pōnōmīna æmoeda, angantapa. ⁴ Angā ēñēninque Wāō tōnō tōmengā ingante cōwā adinque Pegodoque apænecantapa.

—Mōnatō ĩmōnate ææmō ae.

⁵ Angā ēñēninque cōmāwaingā, Botō ĩmote wabānō pōnōna ænguīmo, ante pōnēninque ææmō ayongā ⁶ Pegodo ĩñōmō,

—Quīnō māmopa pōnōmo ænguīmī. Edæ oodo incæ tīguitamō incæ ōmæpobo ĩmopa. Wæætē tæiyæ waēmō botō ēwocadō ante bitō ĩmite pōnō apænebo ate bitō æe. Nāatadeta quēwengaingā Itota Codito ēmōwo beyænque bitō dao dao goe, angacāimpa.

⁷ Āninque Pegodo cōmāwaingā tōmēmæ ĩnō pædæ wææmpo bæi ongonte tōō æmængā ate cōmāwadingā ōnōwa tōnō ōnoncaiwa tæi piñæwacā. ⁸ Ate ĩñontobæ ængæ gantite dao dao gocantapa. Ayæ Wāō tōnō Pegodo miñæ Wængonguī oncō ñænæncōnē yabæcōnē godongāmæ go guī idinque dao dao togæi togæi godinque Wængonguī ingante waa ate apænedinque, Wængonguī, bitō cōwē waa pōnī ĩnōmi inte pōnō cæbi æmopa, ante nangui apænecantapa. ⁹ Wængonguī mānōmaī waa cæcampa, ante nangui pōnī tededinque dao dao gocā adinque edæ tōmānāni, ¹⁰ Æ, ĩngā ĩñōmō, Pōnōmi æmoe pōnōmi æmoe, ante Wængonguī oncō ñænæncō boyæ yabædemō, Wainemō, mōnō ānemō gāānē mōnō nē ānecōningā adocā ingampa. Ante adinque, Quīnō baī cæte waa bacāi, ante ancaī guīñente wægadānimpa.

Tadōmōo yabætaa ongonte Pegodo apænecampa

¹¹ Mānī cōmāwaingā ĩningā incæ Pegodo tōnō Wāō ĩnate wīnīmā wīnīmā cæcā adinque wadāni tōmānāni guīñente wædinque Tadōmōo yabætaa nāni añōmō pogodo ponte tōmēnāni weca guīdānitapa. ¹² Guīdāni adinque Pegodo, “Mīni idægocabo ēñēdāni. Mōnatō ĩmōnate quīnante waa amīnī. Mānōmaī waa bawacā adinque edæ quīnante guīñente wæmīnī. Mōnatō edæ, Tōmengā dao dao gocæcāimpa, ante cædinque tæiyæ waēmōna ĩmōnāpa diyæ tæi piñænte cæquīmōnaa. ¹³ Abadāo wodi Itæca wodi Aacobo wodi tōmēnāni, Mōnō Wængonguī ĩnongā ingampa, ante nāni nē angaingā inte Wængonguinque cæcā ate waa bawacampa. Mōnō wæmæidi Wængonguī incæ, Itota botō ĩmote nē cædongā ñāō baī ēmōñongante tōmengā ingante waa acædānimpa, ante

mānōmaï cæcampa. Adocā Itota ingante mīnitō iñōmō, Wængongæimpa, ānīnque pædæ godōmīnitapa. Ayæ Pidato, Ñimpo cæbo gocæcāimpa, ante apænte angā ate mīnitō wæætē Pidato weca ongōnīnque adocā ingante ante Baa āmīnitapa. ¹⁴ Īnīnque nē Tæiyæ Waēmō īnongā inte nō cæyongante mīnitō Baa ānīnque wæætē nē wænōningā ingante ante ānīnque, Īngā ingante ñimpo cæbi pongæ, āmīnitapa tōō. ¹⁵ Īnīnque mōnō quēwenguīmāmo nē pōnongā ingante Baa ānīnque mīnitō nē wænōnīmīni īmīnipa. Incæte Wængonguī tōmengā ingante, Ñāni ōmæmōe, angā ñāni ōmæmongantapa. Īnīnque tōmengā ñāni ōmæmongā nē adīmōni inte mōnitō, Æbānō cægacāimpa, ante adodō ante nē apænemōni īmōnipa. ¹⁶ Adocā Itota ēmōwo ante apænemōna ēñente pōnēnīnque māningā cōmāwadingā mīni nē adingā iñōmō ñōwo tæi piñæwacampa. Edæ Itota pōnō cæcā beyæ māni onguīñægā nē pōnægā badīnque Itota ēmōwo beyænque ædæmō waa bawate tæi piñægā bacā amīnipa,” ante Pegodo apænecantapa.

¹⁷ Ayæ godōmenque apænedīnque Pegodo, “Ñōwo botō tōniñamīni ēñēdāni. Mīnitō awēnēidi ēñēnāmaï nāni cæi bai cædīnque mīnitō iñōmō adobaï, Æbānō nō cæquī, ante ēñēnāmaï inte cæmīnitapa, ante awædō. ¹⁸ Incæte mīnitō mānōmaï ēñēnāmaï cædīnque Wængonguī beyæ nē apænegaināni tōmānāni nāni apænegaï bai do īnīnque cæmīnipa. Tōmēnāni, Mōnō Codito caate wæte wæncæcāimpa, ante nāni angainō bai mīnitō cædi beyæ ñōwo īnīnque batimpa. ¹⁹ Īnīnque mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædīnō ante wæwente pōnente ñimpo cædīnque wentamō mīni mongænō mīni ñā mēnongaquinque Wængonguī gāmænō pōedāni. ²⁰ Mōnō Awēnē weca mīni wampo pōnenguīnque pōedāni. Ayæ Wængonguī, Mīnitō Codito poncæcāimpa, ante do nānō angaingā īnongā inte Itota mīnitō weca poncæcāimpa, ante tōmengā gāmænō pōedāni.”

²¹ “Incæte edæ, Tōmancoo do ingāi bai adobaï bacoocæimpa, ante Wængonguī badoncæcāimpa, ante tæiyæ waēmō ingaināni Wængonguī beyæ doyedē

apænegadānīmpa. Wængonguī mānōmaï nānō badompoga Itota iñōmō mānīmpoga ōnædē quēwencæcāimpa anguēnē. ²² Edæ Mōitee wodi, ‘Botō wænte gobo ate mīnitō Awēnē Wængonguī wæætē mīnitō beyæ cædīnque mīni cabo iñōmīnīte adocanque ingante apænte Ao ante æncæcāimpa. Tōmengā ingante ānīnque, Mōitee wodi botō beyæ nē apænecā ingaingā bai bitō adobaï edæ botō beyæ nē apænebi bacæbiimpa, ancæcāimpa. Wængonguī mōnō Codito ingante mānōmaï angā īnīnque tōmengā wæætē nē apænecā bagacāimpa. Īnīnque mīnitō iñōmō tōmengā quēmē ante apæneyongā ēamonca ongonte tōmānō ante ēñencæmīnīmpa. ²³ Īnīnque edæ māningā Wængonguī beyæ nē apænecā ingante æcānō ēñēnāmaï īna iñōmō, tōmengā guīdēnāni weca quēwēnāmaï edæ wæncæcāimpa,’ ante Mōitee wodi apænegacāimpa,” ante Pegodo apænecantapa.

²⁴ Ayæ apænedīnque Pegodo, “Æpodānidō Wængonguī beyæ nē apænegaināni īnāni. Edæ tōmēnāni Tāmoedo tōnō ayæ pōnāni tōnō tōmānāni adoyōmō apænedīnque Codito ñōwoōnæ nānō cædō ante apænegadānīmpa. ²⁵ Īnīnque mīnitō guīquēnē Wængonguī beyæ nē apænegaināni wēmīni īnōmīni inte tōmēnāni nāni angainō ante nē ænguīmīni īmīnipa. Ayæ edæ Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate Ao āmīni Īnīnque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, ante nānō angainō ante mīnitō edæ mīni quēwenguīnque ēñente quēwencæmīnīmpa. Abadāo wodi ingante apænedīnque Wængonguī, ‘Abadāo ēñēmi. Mīnitō mīni quēwencabo tōnō wadāni tōmāmæ quēwēnāni nāni cabo nāni cabo tōnō tōmāmīni iñōmīnīte bitō Pæingā pōnō waadete cæcā beyænque waa quēwēnīnque tocæmīnīmpa,’ ante apænegacāimpa. ²⁶ Wængonguī, Botō Wengā pōnō aa pecā ēñēnīnque mīnitō wæætē wēnæ wēnæ cæte mīni gogainō ocæ emænte wadæ pōnīnque wæætē waa quēwenguīnō cægōnīnque waa tocæmīnīmpa. Ante cædīnque tōmengā tāno mīnitō beyæ ante tōmengā ingante nē cædongā mōnō Codito ingante da pōnongā pongacāimpa,” Ante Pegodo īnīnque

apænegacāimpa.

4

Pegodo tōnō Wāō awēnēidi weca gongcænte apænedapa

¹ Pegodo tōnō Wāō tōmānāni inānite tæcæ apæneyōna wadāni tōmēna weca māo godongāmæ pōnānitapa. Īnāni iñōmō nē, Wængonguī quī, ante godōnāni tōnō Tado-teoidi tōnō Wængonguī oncō ñænæncō ante nē wææ wānōnāni awēnē tōnō mānīnāni pongadānimpa. ² Itota ñāni ōmæmongā bai mōnō adobai ñāni ōmæmongæimpa, ante Pegodo tōnō Wāō apænedapa, ante do wædōnāni inte tōmēnāni ñōwo pīinte māmō pōnānitapa.

³ Pōninque tōmēnāni iñāna inate bæi ongōnānitapa. Ayæ wēmō ba ĩnque baānæ ate nāna taquinque tōmēna inate tee mōnedāni guīdatapa. ⁴ Incæte tōmēna āna nē eñēnāni guīquēnē pancadāniya nanguī ināni incæ nē pōnēnāni bagadānimpa. ĩnque onguīñænāni nāni nē pōnencabo iñōmō wodo tinco mīido ganca ināni mānimpodāni bai bagadānimpa.

⁵ Baānæ ate oodeoidi awēnēidi tōnō tōmēnāni inānite nē aadāni nāni Picæncabo tōnō nē odōmōnāni tōnō Eedotadēē iñōmō godongāmæ ponte ongōnānitapa. ⁶ Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni Ānato ponte a ongōñongā tōmengā guīdēnāni Caiapato Wāō Ade-cantodo tōnō wadāni tōmengā guīdēnāni incæ tōmengā weca godongāmæ pō guī-idānitapa. ⁷ Pō guīdinque edæ Wāō tōnō Pegodo inate tæcæguedē māmō gōnōnāni gongæñōna ānānitapa.

—Mīnatō æcānō tōnō tæi pīñænte cæmīna ate cōmāwadingā waa bawacantawo. Edæ æcānō emōwo apænete cæmīnāi.

⁸ Ante āñōnāni Pegodo iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō apænedinque,

—Awēnēidi ĩmīni eñēedāni, nē aamīni mīni Picæncabo eñēedāni. ⁹ Cōmāwaingā æbānō cæte waa bawacāi, āmīnitawo. Edæ cōmāwaingā ingante mōna waa cædi beyænque mīnitō ñōwoōnæ pōnō apænte āmīni awædō. ¹⁰ ĩnque mīnitō tōnō idægoidi wadāni tōnō botō tōmāmīni ĩmīnite adoyōmō apænebo eñencæmīnimpa.

Itota Codito Nāatadeta quēwēningā ingante awæ ñænquedimæ cæte mīni nē wænōningā ingante Wængonguī angā do ñāni ōmæmongacāimpa. Tōmengā adocā Itota emōwo beyænque cōmāwaingā ĩningā tæi pīñængā badinque mīnitō weca a ongongā apa ānewēmīni. ¹¹ Edæ wainca nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ wacā, Tæcæ manca pōni tæi manguimpa, ante cōnongampa. Itota iñōmō mānīnca bai ææmonga pōni ongongampa.

¹² ĩnque Itota, Quēwencæmīnimpa, ante mōnō ĩmonte ængā bai wacā ædō cæte adobai ænguingā. Itota emōwo beyænque quēwencæmīnimpa, ante pōnō cægaingā inte Wængonguī wæætē, Wawo adobai ĩ, ante dicæ pōnō cæcantawogaa. ĩñæmpa ingui-poga tōmāmæ iñōmō edæ æcāmenque incæ adobai nē tæi pīñænte emōnongā iñōmō edæ dæ angampa, ante apænedatapa.

¹³ Ayæ Pegodo tōnō Wāō ōnōnaque ĩna inte nanguī adāmaī ĩna incæte edæ guīñēnāmaī edonque apænedapa, ante adinque tōmēnāni, Æbānō cæte edæ do eñēnatawoo, ante wædinque, Itota miñæ nē godīna inte do eñēnāpa. Nāwangā ĩmpa, ante wædānitapa. ¹⁴ Edæ cōmāwadingā ĩningā tōmēnāni weca a ongongā adinque tōmēnāni ædō cæte wadō ante tedequīnāni. ¹⁵ ĩnque tōmēna inate, Mōnitō godongāmæ Apænte Āincabo weca ongōnāmaī godōmenque goeda, ānāni goda ĩnque, Tōmēna inate æbānō cæquīi, ante pōnēninque godongāmæ tedecōnānitapa. ¹⁶ ĩmaī ante apænedānitapa.

—Mānīna inate quīnō cæquīmō. ĩñæmpa tōmēna tæi pīñænte bamōnengæ cædatapa, ante Eedotadēē quēwēnāni, Nāwangā ĩmpa, ante tōmānāni do eñēnānīpa. ĩnque, Waa cædāmaī ĩnatapa, ante mōnō ædō cæte anguīi. ¹⁷ Incæte mānīnō nāni apænedō ante wadāni wīi godōmenque eñencædānimpa, ante wææ cædinque mōnō tōmēna inate wææ angæimpa. Mānīi emōwo ante mīnatō mīna wæquinque apænemīnāpa. Wacā æcāmenque ingante apænedāmaī ĩmāeweda, ante mōnō wææ angæimpa, ante nāmāneque tededānitapa.

¹⁸ Ayæ ĩnque tededinque Wāō tōnō Pegodo inate āñete māmōnāni pōna ad-

inque tōmēna īnate wæætē, Eñnguēnē quēwēmīnaa, ānānitapa. Edæ mīna panguinque ante Itota ēmōwo ante apænemīna. Īncayæ ate tōmengā ēmōwo ante apænedinque edæ adopoque incæ odōmōnāmaī īmāeweda. ¹⁹ Ante āñōnānite Pegodo tōnō Wāō wæætē,

—Īñæmpa æcānō ingante eñente cæquīmōna, ante pōnēmīnī. Mīnitō ānō eñēninque wæætē Wængonguī nānō ānō eñēnāmaī inte cæmōna adinque Wængonguī edæ, Nō cæmīna abopa, anguingāā. ²⁰ Edæ mōna adinō ante mōna eñēnō ante ædō cæte apænedāmaī inguīmōnaa.

²¹ Ante apæneda eñente wædinque awēnēidi wæætē, Mīni panguinque, ante ancaa apænedānitapa. Incæte wadāni, Cōmāīningā ingante Wængonguī waa pōnī cæcantapa, ante watapæ apænedāni ate wædinque awēnēidi wæætē Wāō tōnō Pegodo īnate pancæte ante cædināni inte, Īñæmpa waodāni pīnāni īninque mōnō æbānō cæte panguīmōō, ante guīñente wædinque pānāmaī inte nīmpo cædāni godatapa. ²² Edæ waa nē bawad-ingā īñōmō do coadenta wadepo ayæ godōmenque tōmengā nānō eñādī īñonte Wængonguī bamōnengæ cæcā waa bacā adinque tōmānāni ædō cæte wadō ante pōnenguīnānī.

Wede pōnente tæī pīñænte cæcæmōnīmpa, ante Wængonguī ingante apænedānīpa

²³ Mānīī nīmpo cædāni godinque Pegodo tōnō Wāō īñōmō tōmēna tōnō godongāmæ pōnēnāni weca ponte apænedinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni nīænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo īñōmō mōnatō īmōnate īmaī ānāni wætāmōnāpa, ante tōmānō ante adodō ante apæneda. ²⁴ Eñēninque tōmēnāni nāni pōnencabo adoyōmō pōnēninque Wængonguī ingante adotedæ tedete apænegadānīmpa. “Awēnē Wængonguī eñēmi. Tæiyæ Awēnē īnōmi inte bitō oōnæ owocoo tōmancoo inguipoga tōmāmæ gāwapæntibæ tōmāmæ badōninque oōnæde owodāni yæipodē quēwēnāni gāwapāa owodāni æyōmōmē quēwēnāni tōmānāni īnānite bitō adobique badongabiīmpa. ²⁵ Īninque mōnitō mæmæ Dabii wodi ingante apænedinque bitō,

Dabii eñēmi, Bitō botō īmote nē cædōmi īñōmite botō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apæncæ eñēninque bitō wæætē īmaī ante apæncæbiīmpa.

“Wadāni nē eñēnāmaī īnāni incæ quīnante ænguī badinque wido cæcæte ante cædānī.

Waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ idiquibæ ante quīnante pōnēnānitawo.

²⁶ Inguipoga awēnē odeyeidi, Wido cæcæīmpa, ante tæī gongænte ongōnānīpa.

Pancabaa awēnēidi adobaī, Æbānō cæquīmōō, ante godongāmæ pōnēninque

mōnō Awēnē ingante ayæ tōmengā nānō nē ōni pæcadongā Codito ingante pīinte ānewēnānīpa tōō, ante apænebi eñēninque mæmæ Dabii wodi wæætē bitō beyæ apænegacāīmpa.”

²⁷ Ante Wængonguī ingante apænedinque nōwodāni nāni pōnencabo godōmenque apænedānitapa. “Wængonguī eñēmi.

Tōmēmi Wengā bitō Tæiyæ Waēmō īnongā īñongante bitō, Botō īmote nē cæbi bacæbiīmpa, ante ōni pæcagabiīmpa. Nāwangā īmpa. Incæte bitō īmite nē cædongā īñongante Itota bitō nē ōni pæcadongā ingante edæ Edode tōnō Pontio

Pidato tōnō idægoidi tōnō wadāni tōnō pīinte adoyōmō ponte mōni quēwēñōmō incæ ongōninque bitō īmite nē cædongā ingante, Æbānō cæte wido cæquīī, ante do cædānitapa. ²⁸ Edæ bitō tæī pīñæmi īnōmi inte nāmā pōnēninque edæ, Īmaī baquīnō anguēnē, ante do angabiīmpa. Tōmēnāni guīquēnē bitō angāīnō baī wæætē cædinque pīinte pō gongænte cædānitapa. ²⁹ Nōwo īñōmō bitō īmite nē cæmōni īñōmōnīte nōwodāni pōnō pīinte ānāni ate wædinque bitō wæætē pōnō cæbi ate mōnitō tæī pīñæninque bitō ānō ante guīñēnāmaī apæncæmōnīmpa.

³⁰ Ayæ nē wēnæ wēnæ īnāni īnānite bitō ōnompoca pōnō gampobi ate waa bacædānīmpa, āmōnīpa. Ayæ bitō Wengā Itota Tæiyæ Waēmō īñongante mōnitō tōmengā ēmōwo apænedinque, Wadāni pōnencædānīmpa, ante mā cædinque bamōnengæ cæmōni adinque tōmēnāni

guiñente wæcæðanimpa ämönipa,” ante Wængongui ingante apænedänitapa.

³¹ Ìnque apænedäni ate tömënäni nāni godämæ ongöñömö incæ iñontobæ ocæ ocæ cætapa. Cæyö tömänäni inänite Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca pö guicä æninque ædæmö ewocadinque tömënäni Wængongui nänö änö ante guiñenedämaī inte edonque apænegadänimpa.

Tömämö mönō quincōo impa, ante cæðänipa

³² Ayæ tömänäni nāni pönencabo incæ tömënäni nāni ewocadö adodö ewocate bai inäni inte mīmönē adodö ante pönëninque tömënäni eadincōo incæ, Botö qui impa, ante änämaī inäni inte, Tömämö mönō qui impa, ante pæ gompodämaī inönänimpa.

³³ Ayæ Itota nänö da godongainäni iñömö tæi piñænte apænedinque, Itota Codito ñäni ömæmongantapa, ante cöwē nāni apænedi bai apænedönänimpa. Edæ Wængongui tömënäni inänite waadete pönö cæcä ate watapæ quëwënönänimpa.

³⁴ Ayæ tömënäni nāni cabo incæ æcämenque ömæpocä i iñömö edæ dæ angantapa. Edæ ömæ nāni eadi incæ godonte æninque oncö mænonte nāni eadi incæ godonte æninque tömënäni nāni godonte æninta ænte pöninque ³⁵ Itota nänö da godongainäni weca ænte mämö ñö cæðäni æninque tömënäni wæætē ömæpodäni inänite godönäni eyepæ eyepæ ænönänimpa.

³⁶ Ìnque Itota nänö da godongainäni iñönäni adocanque Debii wodi pæingä Ootee ingacäimpa. Tömengä iñömö, Wadäni wampo pönente quëwencæðänimpa, ante nē ædæmö apænedongä iñongante wadäni tömengä ingante Bedënabee ante pönö pemongadänimpa. Ìngä Ootee Bedënabee nāni pemöningä iñömö Tipidebæ quëwente pöningä inte edæ, ³⁷ tömengä ömæ eadi godonte æninque tömengä nänö godonte æninta Itota nänö da godongainäni weca mämö ñö cægacäimpa.

5

Änäniya tönö Tapidæ

¹ Mäniñedē Änäniya nāni änongä tömengä nänöogængä Tapidæ tönö tömënäni nāni

cæi bai cædinque ömæ nāna eadimæ godonte ænatapa. ² Ayæ nänöogængä eññongä tömëna godonte nāna æninta incæ Änäniya iñömö pancataa pæ gompote æninque wæætē pancataa ænte mämö Itota nänö da godongainäni weca ñö cæcantapa. ³ Ñö cæcä adinque Pegodo,

—Änäniya eññemi. Tatäna ingante ædæmö entawëmi inte ömæ beyæ bitö æninta pancataa, Botö qui, ante awëmö ñö cædinque edæ pancataa ænte mämö ñö cædinque bitö, Tömanta impa, ante quimæ anewëë. Ìñæmpa, babæ cæðimi inte bitö Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante babæ ämipa töö. ⁴ Edæ bitö ömæ ini incæ bitö qui cöwē intapa. Ayæ ñöwo mäninta æninque, Æbänö cæquii, ante tömëmi nē ämi imitapa. Ìnque edæ mīmönö pönëninque quimæ wapiticæ cæbitawo. Bitö mänömaī cædinque waodäni inänite wii babæ apænedinque Wængongui ingante babæ apænebitapa töö.

⁵ Angä eññente wædinque Änäniya iñömö tæ wæænte æmæwo wængantapa. Wængä adinque tededäni eññinque tömänäni guiñente wæðänitapa. ⁶ Wængä ìnque edëninäni ponte wini caate næænte mäo daga wënänitapa. ⁷ Dobæ wængä ate todee ooda go ate tömengä æbänö wængä ante eññenämaī ìningä inte tömengä nänöogængä incæ pö guicä. ⁸ Adinque Pegodo tömengä ingante,

—Apænebi eññemoe. Mīnatö ömæ godöninque mänimpota æmīnatawoo. Äñongä,

Ao, mänimpota.

⁹ Angä eññinque Pegodo wæætē,

Mīnatö iñæmpa edæ guëa pönëninque, Mönö Awënë Önöwoca æbänö panguingäa, ante quimæ cæmīnatawoo. Edæ bitö nänöogængä baö ini nē daga wëninäni incæ do dao dao pönäni eññemii. Edæ bitö baö adobaī ænte gocæðänimpa töö.

¹⁰ Tæcæ ante äñongä onquiyængä iñömö tömengä önöwa gäänē tæ wææninque nāne wængantapa. Wængä ate mänii edëninäni pö guiite ayönäni dobæ wænte a öñongä adinque tömengä baö ini æninque tömengä nänöogængä wodido gäänē mäo daga

wēnānitapa. ¹¹ Mānōmaī nāñe wænāpa, ante tededāni ēñēnīnque Codito ingante nāni nē godongāmæ pōnencabo tōnō wadāni tōmānāni ancaī guīñente wægadānimpa.

Ate ēñencædānimpa, ante bamōnengæ nanguī cædānīpa

¹² Māniñedē Itota nānō da godongaināni iñōmō Wængonguī Ōnōwoca tōnō cædinque, Ate pōnencædānimpa, ante wadāni ayōnāni mā cædinque bamōnengæ nanguī cædōnānimpa. Ayæ adoyōmō pōnēnīnque tōmānāni Wængonguī oncō Tadōmōō yabæcōnē nāni ānōncōnē pō guī pō guī cædōnānimpa. ¹³ Wadāni tōmēnāni inānite adinque, Nē pōnēnāni waa quēwēnāni inānīpa, ante pōnēnāni incæte guīñente wædinque godongāmæ pō guīdāmaī gomō adōnānimpa. ¹⁴ Pancadāniya guīquēnē onguīñānāni tōnō onquiyānāni tōnō nanguī ināni mōnō Awēnē ingante ñōwo pōnēnānitapa. Iñāni iñōmō do pōnēnānāni tōnō adocabodāni bacoo ināni bagadānimpa. ¹⁵ Iñinque māniī bamōnengæ cædāni adinque wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite ænte pōninque mōimoga mōincodē ñō cædānitapa. Edæ, Pegodo nænque pāmo wodo pænta goyongā tōmengā gāñēñōmō ōñōnīnque adocanque adocanque waa bacædānimpa, ante cædinque Pegodo nānō goquīnō ante ænte māmō ñō cædāni ōñōnānitapa. ¹⁶ Ayæ adobaī Eedotadēē eyequeī wayōmō nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō quēwēnīnque wadāni wēnæ wēnæ ināni inānite næænte māmō næænte māmō cōnōnāni ate tōmānāni waa badānitapa. Ayæ wēnæ nē wentamō ēwocadāni inte yewænte wæwēnāni inānite adobaī ænte māmō pōninque waa badānitapa.

Itota nānō da godongaināni inānite pūinte tee mōnedānīpa

¹⁷ Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni inongā tōnō wadāni tōmengā tōnō godongāmæ cædāni incæ Tado-teoidi inōnāni inte, Nāni ōmæmōnāmaī ingæimpa, ante nē pōnēnāni inōnānimpa. Iñinque Itota nānō da godongaināni mānōmaī waa cædāni ate wædinque awēnē tōnō Tadoteoidi iñōmō tōmēnāni

inānite pūinte agadānimpa. ¹⁸ Iñinque Itota nānō da godongaināni inānite yao ongonde æninque tōmānāni ayōnāni tee mōnedānitapa. ¹⁹ Tee mōnedāni wæcōñōnānite Wængonguī anquedo woyowotæ ponte odemō wi ænete mantacā tayōnānite apænecantapa. ²⁰ “Goedāni. Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīte næ gongæninque mīnitō māniñōmō pōnāni inānite apænedīnque, Wængonguī pōnō cæcā beyænque mōnō quēwengæimpa, ante ædæmō apænemīni ēñencædānimpa.” ²¹ Angā ēñente cædinque tōmēnāni baōnæ ñāō bayonte Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē do go guīdinque odōmonte apænedāni ēñēnānitapa.

Mānōmaī do go guīte apænedānīpa, ante ēñēnāmaī ināni inte edæ, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni inongā guīquēnē tōmengā tōnō godongāmæ cædāni tōnō adoyōmō pō guīdānitapa. Pōninque tōmēnāni idægoidi inānite nē aadāni Picænāni godongāmæ nāni Apænte Ānōncabo tōmānāni inānite āñete pōnānitapa. Iñāni wæætē tontadoidi awēnēidi inānite āninque, Mīnitō tee mōneincōnē gote Itota nānō da godongaināni inānite āñete māmōmīni poncædānimpa. ²² Ānāni tee mōneincōnē gote ayōnāni edæ dæ ānāni ante wædinque wææ wānōnāni awēnēidi gode ancæ pōninque, ²³ iīmaī ante apænedānitapa.

—Gote ayōmōni oncō ædæmō tee mōnete intapa. Ayæ tontadoidi odemō pōni a ongōnāni adinque mōnitō go wi ænete guīyōmōni edæ dæ ānāni ate wædinque wadæ pōmōnīpa. ²⁴ Ante tededāni ēñēnīnque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō Wængonguī oncō ñænæncō ante nē wææ wānōnāni tæiyæ awēnē tōnō guīñente wædinque, Ñōwo quīēmē baī bacæimpa. ²⁵ Ante wæyōnāni wacā do pō guīdinque tōmēnāni inānite,

—Aquēnē quēwēmīni. Māniñāni mīni tee mōnedīnāni incæ Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīte a ongōninque māniñōmō pōnāni inānite odōmonte apænedāni ēñēnāni ataquēedāni.

²⁶ Ante apænecā ēñente wædinque wææ wānōnāni awēnē tōmengā nānō wææ

wānoncabo tōnō Itota nānō da godongaināni inānite æncæ godinque, Godongāmæ ongōnāni incæ piinte tacadāni wæcæ wæ, āninqe pānāmaī inte ee ænte pōnānitapa. ²⁷ Ænte pōninqe nē aadāni Picænāni godongāmæ nāni Apænte Ānoncabo weca ænte māmō gōnōnāni gongæññōnānite, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī inongā iñōmō tōmēnāni inānite angantapa.

²⁸ –Māningā Itota emōwo apænedinque wadāni inānite odōmōnāmaī imæwedāni, ante ancaa antamōnipa tōō. Incæte mīnitō mānīne mīni odōmonte ānewēnō ante Eedotadēē tōmāo odōmonte apænemīnipa. Ayæ godōmenque tedewēninqe mīnitō, Māningā nē wængaingā ingante awēnēidi nē wēnæ wēnæ cædināni inānipa, ante mōnitō imōnitedō ante ānewēmīnipa tōō.

²⁹ Ante nē ñænængā pīiñongā Pegodoidi wæætē,

–Mōnitō guiquēnē waomīni imīnite eñēnāmaī inte Wængonguī ingante eñente cæquēnēmōni imōnipa. ³⁰ Mīnitō Itota ingante ñænquedimæ timpote wænōmīni wængā ate mōnō wæmæidi Wængonguī incæ angā ñāni omæmongantapa. ³¹ Ayæ nē ñāni omæmōningā ingante apænedinque Wængonguī, Bitō, Quēwencædānimpā, ante nē Æmi bacæbiimpa, angacāimpa. Nē Æmi iñōmite idægoidi tōmānāni, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte quēwente awædō, ante botō gāmænō poncædānimpā, ante cæcæbiimpa. Bitō æmi beyænque botō tōmēnāni inānite pōnō waadete ñimpo cæcæboimpa. Ante cædinque edæ Itota nānō Awēnē baquinque Wængonguī æmōnga ænte mæicā æidinque Wængonguī tōmēmæ inō tæ contate ongongampa. ³² Itota ingante Wængonguī ænte mæicā æigacāimpa, ante nē adimōni inte mōnitō mānīnō ante nē apænemōni imōnipa. Ayæ nē eñēmō cæmō iñōmonte Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ewocamōmpa. Tōmengā Ōnōwoca adobāi mōnitō tōnō godongāmæ nē apænecā ingampa, ante Pegodoidi apænedānitapa.

³³ Mānōmaī apænedāni eñēninqe awēnēidi ænguī badinque tōmēnāni inānite edæ wænoncæ cædānitapa. ³⁴ Māniñedē adocanque Paditeocā incæ tōmengā emōwo

Gāmadiēdo tōmēnāni nāni wææ angainō ante nē eñengā iñongante tōmānāni tōmengā ingante waa adōnānimpa. Ininqe tōmēnāni nāni Apænte Āncabo wænoncæ cæyōnāni māningā iñōmō tōmēnāni nāni nē waadecā inongā inte ængæ gantidinque, Itota nānō da godongaināni inānite oncodo mantamīni wantæ ongoncædānimpā. ³⁵ Angā dæ godāni ininqe Gāmadiēdo wæætē awēnēidi inānite apænecantapa.

–Idægoidi eñēedāni. Mānīnāni inānite æbānō cæquīi, ante ædæmō pōnente ate edæ ee cæedāni. ³⁶ Edæ doyedē wacā Teodo adobaingā ængæ gantidinque, Botō nē nanguī cæbo imopa, ante āñongante edæ tōmengā miñæ coatodo tiento ganca ināni godānitapa, ante pōnēedāni. Tōmengā ingante wadāni māo wænōnāni wængā ate tōmengā emiñænīnāni wæætē nāwæ godāni ate edæ dæ batimpa. ³⁷ Ayæ ate edæ awēnē, Mīnitō emōwo ponte yewæmoncæmīnimpā, ante nānō āniñedē wacā Gadideabæ quēwēningā Oodaa adobāi awēnē ingante wido cæcæte ante ængæ gantiyongā nanguī ināni tōmengā miñæ goyōnāni tōmengā ingante wænōnāni wængā ate nāwæ adobāi gogadānimpā. ³⁸ Ininqe, Mānōmaī batimpa, ante pōnente cæedāni. Nōwo iñōmō iināni adobāi ængæ gantidāni adinque mīnitō tōmēnāni inānite ee ate gomō aedāni āmopa. Tōmēnāni waodānique inte cædāni baī ædō cæte cæquīnānīi. Edæ dæ bacæimpa. ³⁹ Wæætē Wængonguī angā eñente cædāni baī mīnitō ædō cæte Baa ante wido cæquīmīnīi. Edæ mīnitō mānōmaī cædinque Wængonguī ingante pīimīni inte wæbaīmīnipa.

Ante wææ angā eñente wædinque Ao ante tōmengā nānō ānō baī cædānitapa. ⁴⁰ Itota nānō da godongaināni inānite aa pedāni pōnāni ate awēnēidi, Pædāni, ānāni eñēninqe nē wææ wānōnāni æmontaimenca tæi tæi pānānitapa. Ayæ awēnēidi godōmenque, Itota emōwo ante apænedāmaī imæwedāni, ante āninqe Itota nānō da godongaināni inānite ñimpo cædāni godānitapa. ⁴¹ Nē Apænte nāni Āncabo weca ongōnte tao godinque tōmēnāni wæætē, Wængonguī mōnō imōnte adinque, Botō Wēñængā emōwo beyæ

wadāni wēnæ wēnæ ānāni ate mīnitō eyepæ inte caate wæcæminimpa, ante do cæcampa, ante pōnēnīnque edæ nangui togadānimpa. ⁴² Īnīnque Wængongui oncō ñænæncō yabæcōnē incæ woadāni oncōnē incæ tōmēnāni ñimpo cædāmaī inte cōwē go guī go guī cædinque cōwē odōmonte apænedīnque, Itota tōmengā nāwangā mōnō Codito ingampa, ante watapæ apænedāni eñengadānimpa.

6

Tiæte ganca īnāni nē nēnempodāni badānīpa

¹ Itota ingante nē tee empote quēwēnāni māñīñedē nangui īnāni badāni ate pancadāniya guidiego tededō nē tededāni īñōmō ebedeo tededō nē tededāni īnānite pīinte ānīnque, Mīnitō mīni cabo owæmpōināni īnānite īimō īñō īimō īñō cængui eyepæ godōnīnque mōni cabo owæmpōināni īnānite pōnōnāmaī īmīnīpa tōō, ante ānāni. ² Itota nānō nē da godongāināni īñōmō dote ganca īnāni īñōnānite wadāni, Dote īnānīpa, ante pemonte baī apænedōnānimpa. Īnāni īñōmō guidiegoidi mānōmāinō ante wædānīpa, ante eñente wædinque wadāni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni īnānite āñete godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni īnānite,

—Wængongui nānō apænedō ante nē apænequēnēmōni inte mōnitō ædō cæte mōni cæquēnēnō ante ñimpo cædinque cænguinque ante godonguīmōnīi.

³ Īnīnque botō tōñīñāmīni eñēedāni. Mīni pōnencabo nāmā cōwā adīnque, Æcānō æcānō Wængongui Ōnōwoca tōnō āawocaque baī ewocate nō cædāni īnānīi, ante adīnque mīnitō tiæte ganca īnāni mānīmpodāni īnānite apænte æedāni. Apænte æmīni adīnque mōnitō tōmēnāni īnānite, Cængui nē godōmīni bacæminimpa, āmōni eñente cæcædānimpa.

⁴ Mōnitō wæætē Wængongui ingante cōwē apænedīnque Wængongui nānō apænedō ante godōmenque odōmonte apænedīnque māñīnonque cæte quēwencæmōnīpa.

⁵ Mānōmāinō ante eñēnīnque tōmēnāni nangui īnāni īñōnāni inte tōmānāni Ao ante edæ, Īnāni mānōmaī īnānīpa, ante adīnque

īmaī emōnāni īnānite apænte ængadānimpa. Adocanque Etebā nē wede pōnengā inte Wængongui Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō āawocaque baī ewocacā īnongāimpa. Tōmengā tōnō Pedipe, Podocodo tōnō Nīicānodo, Timōnō tōnō Padōmēna, ayæ Antioquiya īñōmō nē quēwēningā Nīicodato. Īngā īñōmō oodeoidi nāni pōnēnō baī pōnengā inte do oodeo baī bacā īnongāimpa. Mānīmpodāni īnānite apænte ænānītapa. ⁶ Apænte ænīnque Itota nānō nē da godongāināni weca ænte māmō gōnōnāni ongōñōnānite īnāni īñōmō, Mīnitō nē godōmīni bacæminimpa, ante cædinque tōmēnāni īnānite gampodīnque Wængongui ingante apænedānītapa.

⁷ Īnīnque Wængongui nānō apænedō ante gode ā gode ā cædinque māo apænedāni eñēnōnānimpa. Īnīnque Eedotadēē īñōmō Codito mīñæ nāni tee empote quēwencabo tæiyæñāni yebænte bagadānimpa. Wængongui quī, ante nē godōnāni incæ adobāi nangui īnāni wede pōnēnīnque eñente bagadānimpa.

Etebā ingante bæi ongōnānīpa

⁸ Etebā īñōmō Wængongui waadete pōnō cæcā ate tæi pīñænte ewocadongā inte bamōnengæ nangui cædongāimpa. Ayæ, Cæbo ate pōnencædānimpa, ante mā cæcā adīnque godongāmæ ongōnāni pancadāniya, Æbānō cæcāā, ante wædānītapa.

⁹ Wadāni guiquēnē Etebā tōnō guēa wæætedō wæætē ancæte ante cædānītapa. Īnāni īñōmō oodeoidi īñōnāni incæ pancadāniya Tidēnebæ quēwēñāni īñōnāni pancadāniya Adecantodia īñōmō quēwēñāni īñōnāni pancadāniya Tidi-tiabæ quēwēñāni īñōnānimpa. Tōmēnāni doyedē wadāni īnānite nē cægaīnāni īñōnāni inte ñōwo abæ tawænte godīnāni īñōnāni inte godongāmæ pōnīnque adocabodāni baī badīnāni īñōnānimpa. Tōmēnāni odōmōincō ante, Mōni nē Abæ Tawænte Gocabo Odōmōincō impa, ante pemōnōnānimpa. Īnīnque tōmēnāni pancadāniya Etebā ingante wæætedō wæætē ante cæyōnāni, ¹⁰ tōmengā nē nō eñēnongā inte Wængongui Ōnōwoca tōnō godongāmæ apænecā

ēñēninque tōmēnāni, Æ mōnō wæætē ædō cæte wææ anguii, ante wædānitapa.

¹¹ Īninque nē wæætedō wæætē ānāni adodāni incæ wadāni ĩnānite godō awēmō ānānitapa. Mīnitō babæ ante ĩ incæte, Mōitee wodi ingante ante Etebā godō wēnæ wēnæ apæneccā ēñentamōnipa, ante ōnonque ædāni. Ayæ Wængongui ingante adobaī tōmengā godō wēnæ wēnæ ante babæ apæneccā ēñentamōnipa tōō, ante incæ ædāni, ante nē abæ tawænte godīnāni ānānitapa. Mānōmaīnō ānāni Ao ante tōmēnāni nāni angaiñō baī cædinque Etebā ingante ante babæ ante pīnānitapa.

¹² Mānōmaīnō ante babæ ante pīnāni ēñēninque wadāni ōnōnānique incæ nē aadāni nāni Picæncabo incæ nē odōmōnāni incæ tōmānāni ængui badānitapa. Mānōmaī ængui badinque tōmēnāni Etebā wodi ingante bæi ongonte nē Apænte nāni Äincabo weca ænte māo gōnōnāni ongongantapa. ¹³ Pancadāniya Etebā ingante ante babæ apænedinque ĩmaī ānānitapa. Īngā ĩñōmō ñimpo cædāmaī inte cōwē Wængongui oncō tæiyæ waēmō oncō ĩñonte wīwa tedewēninque tōmengā godōmenque Mōitee wodi nānō wææ angaiñō ante godō wīwa ante babæ apæneccā ēñentamōnipa.

¹⁴ ĩñōmō oncō ante apænedinque adocā Etebā ĩñōmō, Itota Nāatadeta nē quēwēningā ĩi oncō bæ tadete wido cæcæcāimpa, ante ānewengampa. Ayæ adocā Itota ĩñōmō, ĩmaī cædāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angaiñō ante Ao ānāmaī inte edæ, Wadō ante cæquēnēmīni ĩmīnipa, ante odōmongampa, ante ĩngā Etebā ĩñōmō adobaī ānewengā ēñentamōnipa tōō, ante babæ apænegadānimpa.

¹⁵ Mānōmaī babæ apænedāni ēñēninque nē Apænte nāni Äincabo incæ Etebā ingante cōwā ayōnāni tōmengā awinca Wængongui anquedo nānō emōnō baī emongā agadānimpa.

7

Etebā nāmā wææ apæneccampa

¹ Īninque, Wængongui qui, ante nē godongā ñænængā pōni ĩnongā ĩñōmō Etebā ingante āninque, Bitō ĩmitedō nāni ānīnō nāwangā intawoo. ² Āñongante

Etebā wæætē ĩmaī ante nāmā wææ apæneccantapa. “Botō wæmpoidi ēñēdāni. Botō tōniñamīni ēñēdāni. Mōnō wæmæ Abadāō wodi Mēetopotāmiabæ ayæ quēwēninque Cadāna ĩñōmō ayæ quēwēncæ godāmaī ĩñongante Wængongui nē ñāō apāite baī emōnongā inte Abadāō weca ponte a ongongā agacāimpa. ³ Ayæ Abadāō ingante apænedinque Wængongui, ‘Bitō guidēnāni ĩnānite emō cæte bitō omæ emō cæte godinque wabæca botō odōmonguimæca æmæwo wadæ goe,’ angacāimpa. ⁴ Angā ēñente cædinque Abadāō wodi māniōmæ Cadeabæ emō cæte wadæ godinque Cadāna nāni quēwēñōmō ganca pōninque quēwengacāimpa. Ayæ tōmengā wæmpo wodi wængā ate Wængongui tōmengā ingante angā ēñēninque Abadāō ĩimæca mōnō ñōwo quēwēmæ ponte quēwengacāimpa.”

⁵ “Incæte Wængongui, Tōmēmi omæ, ante Abadāō wodi ingante cabo incæ omæ pōnōnāmaī ingacāimpa. Wæætē Abadāō wodi wēñængā mæmpo ĩnāmaī ĩñongante Wængongui, ĩimæ incæ bitō ænguimæ ĩñonte bitō pæināni adobæ tōmāo quēwēncædānimpa, ante odōmongacāimpa. ⁶ Ayæ godōmenque apænedinque Wængongui, Bitō pæināni ĩñōmō wabæca gote mānimæ quēwēnāni weca quēwēñōnānite ĩināni wæætē bitō pæināni ĩnānite edæ ō ænte baī cædinque, Mōnitō beyænque cæedāni, ante nanguī ānāni wæcædānimpa. Ayæ tōmēnāni nempo wantæpiyæ coatodo tiento wadepo ganca mānimpoga quēwēñōnānite adodāni wēnæ wēnæ cædāni beyæ caate wæcædānimpa. ⁷ Ante Wængongui godōmenque apænedinque, ‘Bitō pæināni ĩnānite nē ō ænte wēnæ wēnæ cædāni ĩnānite botō wæætē apænte āninque pancæboimpa. Ayæ ĩincayæ ate bitō pæināni māniōmæ tōmēnāni nāni caate wædiōmæ emō cæte wadæ pōninque ĩimæca wæætē pōninque botō Wængonguimo ĩñōmote botō beyæ cæquīnāni ĩnānipa.’ ⁸ Āninque Wængongui, Mōnō godongāmæ cæcæimpa, ante pōnō cæbo ate mīnitō wæætē Ao ante ēñente cæcæmīnimpa. Mānōmaī ante cædinque mīnitō onguīñæmīnique eō togænte caate wædinque ēñencæmīnimpa. Angā ēñēninque Abadāō wodi wēñængā

Itæca eñacā ate tōmengā nānō eñadi adoque Wængongui itæde go ate tōmengā ingante eō togængacāimpa. Itæca wodi pæte wææ Aacobo wæmpo bagacāimpa. Aacobo wodi pæte wææ dote ganca ināni tapæicā wææ mōnō wæmæidi wodi baquinque pægadānimpa.”

⁹ Ante apænedinque Etebā godōmenque, “Mānināni mōnō wæmæidi ingaināni iñōmō tōmēnāni biwī Ootee ingante ante adinque piinte wædinque tigitamō beyænque pædæ godōnāni o æninque Equitobæ ænte māodāni gogacāimpa. Equitobæ pōninque tōmēnāni godonte æncæte ante cædinque Ootee wodi ingante māniñōmō quēwengā nempo pædæ godōnāni awēnē beyænque cæte quēwengantapa. Mānōmaī quēwengā incæte tōmengā tōnō godongāmæ Wængongui cōwē cægacāimpa. ¹⁰ Īninque Ootee wodi ingante nangui wiwa cædāni wæyongante Wængongui cōwē wææ aacā quēwengacāimpa. Ayæ Wængongui pōnō apænecā eñēninque nē eñente bayongante Equitobæ tæiyæ awēnē Padaōnō incæ tōmengā ingante waa adinque, Botō tæiyæ awēnē imo bai bitō wodo adobai badinque Equitobæ wædænque awēnē bacæbiimpa. Ayæ adobai botō awēnē onconcoo bitō aacæbiimpa, angacāimpa.”

¹¹ Ante apænecā eñēñōnāni Etebā godōmenque, “Māniñedē Equitobæ tōmāo Cānaāmæ tōmāo to aminte bayonte tepæmpo gæwænte wædōnānimpa. Mōnō wæmæidi cængui æncæte ante cædinque ænāmaī inōnānimpa. ¹² Īninque, Equitobæ cængui ayæ mæ oñōmpa, ante tededāni eñēninque wæmpocā Aacobo wodi mōnō mæmæidi nē baquināni inānite āninque, Botō wēmīni, Equitobæ godinque cængui ænte pōedāni, angā mā gogadānimpa. ¹³ Gote pōninque ayæ wæætē mēmpoga gote a ongōnāni adinque Ootee wodi incæ tōmengā mēmōidi inānite, Botō mīnitō biwīmo eñagaimō imopa, angā wægadānimpa. Ayæ, Ootee guidēnāni do pōnānīpa, ante tededāni eñēninque awēnē Padaōnō ingante gode ānāni edonque eñengacāimpa. ¹⁴ Ayæ ate Ootee wodi tōmengā wæmpo Aacobo wodi nāni pæincabo tetenta i tinco

ganca mānimpodāni añecā gogadānimpa. ¹⁵ Aacobo wodi mānōmaī Equitobæ gote quēwēninque wængacāimpa. Ayæ tōmengā pæināni wææ mōnō wæmæidi ingaināni inte adobai māniñōmō gote quēwente wængadānimpa. ¹⁶ Abadāo wodi wēēnēñedē, Mōnitō wodido, ante Caāmōdo wēnāni nāni ānimpota mānimpota godonte æninque Tiquemō iñōmō omæ godonte ænongāimpa. Ante do againāni inte mōnō wæmæidi ñōwo Aacobo wodi bayetoca ingai Cānaāmæ ænte pōninque, ayæ iincayæ ate wææ tōmengā wēnāni bayetoca ingai Abadāo wodi nānō ængaimæ tōmēnāni wodido ingaiñōmō māmō daga wengadānimpa.”

¹⁷ Ante apænedinque Etebā godōmenque apænecantapa. “Abadāo wodi ingante Wængongui wēēnēñedē nānō, Botō wantæpiyæ ate bitō pæināni inānite adodō ænte māmōmo poncædānimpa, ante nānō angaiñedē wodo iinque bayonte tōmēnāni Equitobæ quēwēninque nangui bacoo yebænte bagadānimpa. ¹⁸ Māniñedē wacā onguiñængā ñōwocā incæ, Ootee wodi æcānō ingacāi, ante eñēnāmaī inongā inte Equitobæ awēnē bagacāimpa. ¹⁹ Tōmengā iñōmō mōnō guidēnāni wodi inānite wapiticæ ante wēnæ wēnæ cægacāimpa. Tōmengā, Mīnitō wēñænāni tæcæ eñadāni inānite wido cædāni, ante piingā eñente wædinque mōnō wæmæidi wodi incæ tæcæ eñadāni inānite yabæque wido yabæque wido cædāni wængadānimpa.”

²⁰ “Tōmēnāni mānōmaī nāni cægaiñedē incæ Mōitee wodi eñate pægacāimpa. Tōmengā waēmō wēñæ iñongante Wængongui waa acampa, ante pōnēninque mēa go adoque apæicā go ate tōmengā ingante mæmpo oncōnē pæ gompote pæpogada pæcantapa. ²¹ Ayæ, Wænōnāni wæncæ wæ, ante guinēnte cædinque tōmēna tōmengā ingante yabæque gāwapæ yædopæ wo cæda ongōñongante awēnē Padaōnō wengā onquiyængā adinque, Botō wē, ante cædinque Mōitee ingante ænte pæpogacā pægacāimpa. ²² Mānōmaī cæcā beyæ equitoidi nāni eñengainō ante tōmānō ante odōmōnāni eñente pædinque Mōitee wodi nē angā baquinque nangui cæcā baquinque tæi

pīñænongä inte pægacäimpa.”

²³ Ante Etebä godömenque apænedinque, “Ayæ æmæwo pædinque coadenta wadepo nānō ēñagaiñedē Möitee wodi, Idægoidi botō tōniñadāni inānite ēñacæ gobote, ante ēñacæ gocantapa. ²⁴ Gote ēñayongä, Equito onguīñængä incæ botō guidengä ingante wiwa cæcä caate wæcampa, ante adinque Möitee wodi tömengä guidengä ingante wææ cæcæte ante cædinque tiyænō tiyæ cædinque Equito onguīñængä ingante wænongä wængacäimpa. ²⁵ Edæ, Wængonguī botō imote äninque, Bitō idægoidi inānite ö ænte mäobi wadæ gocædänimpa, ante do angä ēñentabopa, ante do ēñëningä inte Möitee wodi, Idægoidi adobaī ante ēñente pönencædänimpa, ante pönente cæyongä tömënāni wæætē mäninō ante ēñënāmaī ingadänimpa. ²⁶ Mänōmaī i ininque Möitee wodi iimō ate ponte ayongä idægoda wæætēdō wæætē cæda adinque, ‘Iñāna, mīna guidencaya incæ wacä ingante quīmæ wënæ wënæ cæte quëwëminaa.’ ²⁷ Ante, Guëa waa waadete quëwencædaimpa, ante cæyongä adocanque tömengä guidengä ingante nē wënæ wënæ cædingä guiquënë Möitee wodi ingante bæ tadinque angantapa. ‘Iñæmpa, Bitō mönitō awënë inōmi imipa, ante, Nē apænte ämi imipa, ante æcänō bitō imite nē änaī. ²⁸ Edæ Equito ingante iimō bitō wænōmi bai ñōwoñnæ adobaī botō imote wænoncæte ante pönëmi awædō.’ ²⁹ Angä ēñente wædinque Möitee wæætē wodii winongacäimpa. Wodii winonte wabæca Mäadiāmæ gote wadāni ömæ quëwëninque wëñæna mënaa wæmpocä bagacäimpa.”

³⁰ Ante apænedinque Etebä godömenque awënëidi inānite iimāi ante apænecantapa.

“Ayæ wæætē coadenta wadepo go ate Möitee wodi önömæca cægöninque onquiyabo Tinaiquidi gämænō gote dadi emænte ayongä ocäñequiwæ gonga bæcoyömō Wængonguī anquedo ponte a ongongä agacäimpa. ³¹ Ate wædinque Möitee wodi, Quinō bai inte bæco ante botō wiimonte bai aboo, ante acæte ante pönömenque pöñongante mönō Awënë tömengä ingante iimāi ante apænegacäimpa. ³² ‘Bitō wæmæidi

Wængonguimo inōmo inte botō Abadäo wodi Itæca wodi Aacobo wodi Wængonguimo inōmo imopa.’ Ante apænecä ēñente wædinque Möitee wodi do do wäate guīñente wædinque, Wīi äinente awædō, ante cægacäimpa. ³³ Mänōmaī cæyongante mönō Awënë wæætē, ‘Bitō næ gongænte ongöñömō botō adoyömō ongömo beyænque onguipoi tæiyæ waëmō impa, ante pönëninque bitō awæncata gä tadōwæe ämopa. ³⁴ Botō edæ cōwä adinque, Botō quīnāni inānite equitoidi æbänō wënæ wënæ cædānii, ante do abopa. Tömënāni caate ö ö wædāni do ēñente wædinque botō, Ñimpo cæbo ate abæ tawænte gocædänimpa, ante wææ pōmo imopa. Ñōwo iñömō edæ ægodöe. Botō, Equitobæ gocæbiimpa, ante bitō imite adodō da godōmo gocæbiimpa,’ ante Wængonguī Möitee wodi ingante angacäimpa.”

³⁵ Ante apænedinque Etebä iimāi ante godömenque apænecantapa. “Adocä Möitee ingante pīininque idægoidi doyedē, ‘Iñæmpa, Bitō mönitō awënë inōmi imipa, Nē apænte änōmi imipa, ante æcänō bitō imite nē änaī,’ ante änönänimpa. Ñōwo iñömō Wængonguī anquedo ocäñequi iñömō pöninque tömënāni nāni nē pīingängä adocä Möitee ingante, Bitō idægoidi awënë bacæbiimpa, angacäimpa. Bitō tömënāni inānite ö æninque ænte mäobi abæ tawænte gocædänimpa, ante cædinque Wængonguī bitō imite da godongä gocæbiimpa, ante Wængonguī beyæ apænedinque Wængonguī anquedo angacäimpa. ³⁶ Möitee iñömō, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque ayæ Wængonguī tönō bamönengæ nanguī cædinque idægoidi inānite ænte mäocä gogadänimpa. Equitobæ emō cæte wadæ pöninque gäwapæntibæ Opatawæmæ yæwedecapæ pö ongöninque adocä Möitee mantacä imæmāa pongadänimpa. Önömæca ta pöninque coadenta wadepo ganca cægöñönāni tömengä, Ate pönencædänimpa, ante mä cædinque bamönengæ nanguī cægacäimpa,” ante Etebä wodi apænecantapa.

³⁷ Ayæ, “Adocä Möitee, Idægoidi ēñeedāni. Botō Wængonguī beyæ nē apænebo imo bai wacä edæ mīnitō

tōniñacā incæ adobaī edæ Wængonguī beyæ nē apæneacā bacæcāimpa. Tōmengā ponte apæneacā ēñēninque mīnitō tōmengā ingante ædæmō ēñente cæcæmīnīmpa, ante Mōitee wodi apænegacāimpa. ³⁸ Godongāmæ nāni Wængonguī ingante apæneincabo tōnō Mōitee wodi ōnōmæca cægōnongāimpa. Mōnō wæmæidi tōnō cægōñōnāni Wængonguī anquedo wēēnēñedē Tinaiquidi nē ponte āningā incæ adocā tōnō Mōitee wodi ōnōmæca cægōnongāimpa. Māniñedē mōnō imonte ante pōnō cædinque Wængonguī, Mōitee ēñēmi, angacāimpa. Īncayæ quēwenguīnāni ēñente quēwencædānīmpa, ante cædinque botō, Mīnitō cæte quēwenguīmīni, ante apænebo ēñēninque bitō adodō ante yewæmoncæbiīmpa, ante apænegacāimpa,” ante Etebā apænecantapa.

³⁹ Ayæ, “Mōitee wodi mānōmaī cæyongante mōnō wæmæidi guiquēnē ēñēnāmaī ināni inte tōmengā ingante Baa āninque Equitobæ mōnō adodō gocæimpa, ante ōnōwēnenque pōnente wægadānīmpa.

⁴⁰ Mānōmaī nē wædōnāni inte tōmēnāni wæætē Aadōō wodi ingante apænedinque, ‘Aadōō ēñēmi. Māningā, Equitobæ nē emō cæte mōnō imonte māmōningā Mōitee wodi ædōnō gote dæ angāā, ante adāmaī imōnīpa cæbīi. Wængonguīdi inānīpa, ante mōnō imonte nē tōō æmænte ænte goquināni ante bitō badōmi æmōnie.’

⁴¹ Āninque māniñedē, Mōnō wængonguī ingampa, ante cædinque tōmēnāni wagada wē bai badongadānīmpa. Ayæ, Mōnō wængonguī quī impa, ante cædinque cænīnāni wænōninque baō tōmēnāni nāni badōinca gāānē ænte māmō ñō cædinque ōnompoca nāni badōinca adinque ææmæ bai cæte togadānīmpa. ⁴² Mānōmaī cædāni ate wædinque Wængonguī nāemæ, Pōnē cæmīniyaa, ante piingacāimpa. Ayæ, Īnāni ōōnædē owocooque ante, Wængonguīdi inānīpa, ante oda cæcædānīmpa, ante cædinque idægoidi inānite ñimpo cædinque dadi emæninque aadāmaī ingacāimpa. Edæ māniñō tōmēnāni nāni cægainō bai ante pōnente yewæmōninque wacā wantæpiyæ ate Wængonguī beyæ ĩmaī ante yewæmongacāimpa.

‘Idægoidi ēñēdāni. Ōnōmæca gote coad-enta wadepo ganca cægōninque mīnitō,

Wængonguī quī, ante pōnoncæte ante cædinque cænīnāni wænōninque baō tōnō māincoo ænte pō ænte pō cæmīni incæte

dica botō imote ante pōnēninque pōnōmīni æntawogaa.

⁴³ Īñæmpa, Mōnō wængonguīdi ĩñōnānite ædæ wæænte apæneacāimpa, ante cædinque mīnitō mīni badōinca adoca Mōnoco mīni ānonca beyæ æmontaicō oncō næænte godinque wocæ wocæ cædōmīni awædō.

Ayæ waca, Mōni wængonguī Adempaō nēmō bai owocæimpa, ante mīni badōinca næænte æmonga cō cæ cō cæ cædōmīnīmpa tōō.

Ante adinque Wængonguī, Mānōmaī cæmīni beyæ botō mīnitō imīnite

Babidōnia ganca da godōninque godōmenque gobæ da godōmo gocæmīnīmpa,’

angampa, ante yewæmongatīmpa.” Ante apænedinque Etebā, Mōnō wæmæidi ĩmaī cægadānīmpa, ante godōmenque apænecantapa.

⁴⁴ “Wængonguī doyedē Mōitee wodi ingante apænedinque, Mīnitō æmontaicō mænonte ate botō wææ ante yewæmōninca cō cæte mancæmīnīmpa. ĩmaī mænoncæmīnīmpa, ante odōmongā adinque Mōitee wodi wæætē mōnō wæmæidi inānite odōmongā ate ēñēninque tōmēnāni wæætē Wængonguī nānō odōmōnō bai mānōmaīnonque æmontaicō mængadānīmpa. Mānōmaī mænonte ate dica wææ ante Wængonguī nānō yewæmongainca incæ mānincōnē cō cægadānīmpa. Ayæ ōnōmæca wayōmō wayōmō gocæte ante æmontaicō capote mongænte māo wocæ wocæ cægadānīmpa.

⁴⁵ Ayæ wadāni māniñōmæ nē quēwēnāni ĩñōnānite Wængonguī wido cæcā ate mōnō wæmæidi Ootowee wodi mīñæ ponte ōmæ æninque Wængonguī oncō æmontaicō nāni ænte mongængaincō māmō wodongadānīmpa. Wodōnāni ate Awēnē Dabīi wodi nānō ēñate quēwenguimpoga mānincō æmontaicō incæ ayæ a owogatīmpa.

⁴⁶ Awēnē Dabīi ingante Wængonguī pōnō waa agacāimpa. Īninque Dabīi wæætē

Wængonguï ingante apænedinque, Bitö Aacobo wodi Wængonguï inömi imipa, ante adinque botö, Bitö quëwenguïñömö, ante oncö ämi mænonguïmo, äñongante Wængonguï Baa angacäimpa. ⁴⁷ Wæætë Tadömö wodi Wængonguï beyæ nê oncö mænongä ingacäimpa. ⁴⁸ Mänömaï cægaïnäni incæte Wængonguï inömi edæ æmonga pönï nê ongongä inte waocä nänö onompoca mænönincönë ædö cæte pönö Ao ante guïte quëwenguingää. Mänömainö ante pönente wædinque Wængonguï beyæ nê apænegaingä iïmaï ante apænegacäimpa.

⁴⁹ ‘Botö nê Tæiyæ Awënë inömo inömete öönæ incæ botö Awënë tæ contaqui bai impa,

inguipoga wæætë botö önöwa podöwate qui bai impa.

Mänömaï nê ongömo beyæ mïnitö botö oncö ante ædö cæte mænonguïmïni.

Inguipoga æcönënö guïdinque guëmanguïmo cædänitapa. ante Wængonguï angampa.

⁵⁰ Botö inæmpa tömëmo onompoca tömä nê badongaïmo inömo imopa,’ ante Wængonguï Awënë angampa, ante wacä yewæmongacäimpa.”

⁵¹ Ante apænedinque Etebä godömenque iïmaï ante apænecantapa. “Nöwo ëñeedäni. Mïnitö mïmö ömæde imïni inte wïi pönencædö. Önömoncaque ëñëninque wïi ædæmö ëñëmïni imïni awædö. Mïnitö wæmæidi nãni cægaïnö ante ëñëmïnitawo. Inæmpa tömënäni nãni cægaï bai adobai cædinque mïnitö Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante Baa äninque cöwë wææ äminipa töö. ⁵² Mïnitö wæmæidi doyedë Wængonguï beyæ nê apænegainäni inänite togænte päninque adocanque ingante ata cæpodämaï inte tömänäni inänite togænte pangadänimpa. Edæ nê apænedäni, Nê nö entawëngä inte ponguingä ingampa, ante apæneyönänite tömënäni inänite do wænönäni wængadänimpa. Nöwo inömi tömënäni nãni, Ponguingä, angaingä incæ do pongä adinque mïnitö godö wænömïnitapa töö. ⁵³ Edæ, Iïmaï cædäni, ante Wængonguï wææ angampa, ante Wængonguï anquedoidi änäni ëñëninque yewæmönäni ate mïnitö nê adömi incæ

Baa äninque ëñënämaï cöwë cæminipa töö,” ante Etebä inque apænecantapa.

Etebä ingante wænönäni wængampa

⁵⁴ Mänï awënëidi guiquënë Etebä nänö apænedö ante ëñente wædinque äinäni badinque бага wentoquënë wentoquënë angate pïinänitapa. ⁵⁵ Etebä inömi Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante ædæmö ewocadinque öönæde inö æmö adinque Wængonguï nãö apäite bai nänö emönö acantapa. Ayæ nê Waocä ëñagaingä inte Itota incæ Wængonguï tömëmæ inö adiyæ ongongä acantapa. ⁵⁶ Adinque,

–Badogaa, öönæde wi ænete bai ba abopa. Waocä nê ëñagaingä incæ Wængonguï tömëmæ inö adiyæ ongongä abopa.

⁵⁷ Ante apænecä ëñente wædinque tömënäni pïinte Yæ yæ äninque ëñënämaï cæcæte ante önömonca nïi mämönate cædänitapa. Godongämæ pïinte quingæ tömengä weca pogodo pöninque, ⁵⁸ tömengä ingante bæi ongöninque tömënäni nãni quëwëñömö yabæque ænte mäo dicaca tæi tacacæ cædänitapa. Tömengä æbänö angää, ante ënëninäni inte nê apænedäni inömi edæ tacacæ cædinque tömënäni weocoo yabæcooque gä tadongate tæcæ æmæwo pædingä Taodo nãni ängongä önöwoca inö nïo cædönänimpa. ⁵⁹ Dicaca tacayönäni Etebä inömi Wængonguï ingante apænedinque, “Awënë Itota, bitö botö önöwoca æncæbiimpä.” ⁶⁰ Ante da guicapodinque yedæ äninque, “Awënë, tömënäni nãni wënæ wënæ cædönö ante ee ae,” äninque edæ mö nñonte bai wængacäimpa.

8

¹ Etebä wodi ingante wænönacæte ante dicaca tacadäni adinque Taodo guiquënë, Waa wænömïni wængampa, ante Ao ante ongongacäimpa.

Nê godongämæ pönëinäni inänite Taodo togænte pangä

Mänïönæ incæ mä togænte päninque Eedotadë inömi Codito ingante nãni nê godongämæ pönencabo inänite godömenque nangui togænte pïinte pangadänimpa.

Ate wædinque Itota nānō nē da godon-
gainānique godāmaī ongōñōnāni wadāni
iñōmō nāwæ wodii winōninque Oodeabæ
Tāmadiabæ æmænō æmænō gogadānimpa.
² Mānīi Etebā wodi ingante æmæwo
wænōnāni wængā ate Wængonguī ingante
nē waa adāni incæ Ca ca wædinque māo
daga wenānitapa. ³ Taodo guiquēnē,
Itota ingante nē pōnēnāni inānite wido
cæcæimpa, ante nanguī wēnæ wēnæ
cædinque wacōnē pō guīi wacōnē pō
guīi cædinque onguīñænāni tōnō on-
quiyænāni inānite bæi ongonte wēā māo
tee mōnegadānimpa.

*Tāmadiabæ godinque Pedipe apænecā
ēñēnānīpa*

⁴ Mānīi nē wodii winōnāni iñōmō
ædōmē godinque Codito ingantedō ante
cōwē watapæ apænedāni ēñēnōnānīpa.
⁵ Īninque Pedipe iñōmō Tāmadia nāni nanguī
quēwēñōmō gote apænedinque, Mōnō
Codito æbānō do ponte cægacāi, ante
apænecā ēñēnānitapa. ⁶ Mānōmaīnō ante
apænedinque tōmengā, Ate pōnencædānīpa,
ante mā cæcā adinque nanguī ināni
adoyōmō pōnēninque, Mōnō ēñengæimpa,
ante cædānitapa. ⁷ Waodāni nanguī
ināni wēnæidi wentamō ēwocadāni tōnō
quēwēnāni adinque Pedipe angā ēñēninque
wēnæidi incæ Yæ āninque dæ tao godāni
ate onōnānique badānitapa. Ayæ cōmāināni
incæ cabæināni incæ tæiyænāni inānite
Pedipe cæcā ate waa badānitapa. ⁸ Ante
adinque māniñōmō quēwēnāni wæætē
watapæ togadānīpa.

⁹ Wacā idō tōmengā emōwo Timōnō iñōmō
tōmengā adoyōmō quēwēninque wēnæ tōnō
wantæpiyæ cæcā inongāimpa. Īninque
Tāmadiabæ quēwēnāni tōmānāni, Æbānō
nanguī cæcāā, ante guīñente wæyōnānite
tōmengā, Nē idōmo inōmo inte botō iñōmō
edæ nanguī cæte beyæ ñæñæmo pōnī
īmo aedāni. ¹⁰ Angā ēñēninque awēnēidi
incæ onōnānique incæ tōmānāni adoyōmō
pōnēninque, “Wængonguī nānō tæi piñænō
baī entawēninque ingā idō iñōmō nē Tæi
Piñængā ingampa,” ante pōnēwēninque,
Nē Ñænængā pōnī inongā ingampa, ante
pemongadinque tōmengā apænecā ate
ædæmō ēñēnōnānīpa.

¹¹ Ayæ tōmengā wantæpiyæ wēnæ tōnō
wæætē wæætē mā cæcā adinque tōmēnāni,
Tōmengā ingante mōnō ēñengæimpa,
ante tee empo tee empo godōnānīpa.

¹² Mānōmaī cæyōnānite Pedipe guiquēnē,
Wængonguī Awēnē Odeye nempo mōnō
quēwengæimpa, ante watapæ apænecā
ēñēnānitapa. Ayæ, Mōnō Codito iñōmō
tōmengā emōwo Itota emongampa, ante
apænebo ēñēdāni. Ante apænecā
ēñēninque onguīñænāni incæ onquiyænāni
incæ wede pōnēninque æpænē guīdānitapa.
¹³ Īninque Timōnō incæ adobāi pōnēninque
æpænē guīdinque Pedipe miñæ tee
empō tee empo gocantapa. Pedipe, Ate
pōnencædānīpa, ante mā cædinque tæi
piñænte nanguī cæcā ate wædinque Timōnō
adocā cōwē guīñente wægacāimpa.

¹⁴ Īninque, Tāmadiabæ quēwēnāni
Wængonguī nānō apænedō ante ēñēninque
do Ao ānānīpa, ante Eedotadēē ponte
tedeyōnānite Itota tōmengā nānō da godon-
gaināni incæ do ēñēnānitapa. Ēñēninque
Pegodo tōnō Wāo inate Tāmadiabæ
da godōnāni godatapa. ¹⁵ Godinque
Tāmadiabæ pōninque tæcæ mā pōnēnāni
beyæ ante tōmēna Wængonguī ingante
iīmaī ante apænedatapa. Wængonguī
ēñēmi. Bitō Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca
ingante tōmēnāniya da pōnōmi pō guīcā ate
ēwocacædānīpa, amōnāpa. ¹⁶ Edæ Awēnē
Itota emōwo apænedinque tōmēnāni mā
æpænē guīyōnānite bitō Tæiyæ Waēmō
Ōnōwoca tōmēnāniya wææ guīdāmaī in-
gantapa cæbii. Ñōwo āmi pō guīcæcāimpa.
¹⁷ Ante apænedinque Pegodo tōnō Wāo
tōmēnāniya pōnō gampote apæneyōna
Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pō
tōmēnāni baonga guīcantapa.

¹⁸ Mānōmaī pōnō gampoyōna Wængonguī
Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāniya pō
guīcā ate wædinque Timōnō guiquēnē
tōmēnāni godonte æinta pædæ pōnōninque,
¹⁹ tōmēna inate,

—Minatō baī botō adobāi nē cæbo
bacæboimpa amōpa. Pōnō cæmīna ate
botō nē cæbo badinque wadāniya pōnō
gampobo ate Wængonguī Ōnōwoca adobāi
pō guīcæcāimpa, amōpa.

²⁰ Āñongante Pegodo,

—Bitō mīni godonte æintaque pædæ godōninque, Wængonguī Ōnōwoca nānō da pōnōnongā ingante æncæboimpa, ante pōnēwēmii. Edæ tōmēmi tigitamonque nææninque edæ bitō ōmæe ēwenguinque gobāwe. ²¹ Īñæmpa, Wængonguī Ōnōwoca nānō da pōnōnongā ingante æninque godongāmæ cæcæboimpa, āmitawoo. Wængonguī ayongā nō pōnente cæbipa ænguīmii. Edæ mōnatō tōnō ædō cæte cæquīmii. ²² Nōwo edæ mānīnō bitō wīwa cædinō ante wæwente pōnēninque ñimpo cæe. Ayæ mōnitō Awēnē ingante apænebi ēñēninque tōmengā wabānō pōnō waadete cædinque mīmōno bitō pōnēwēnō ante wadæ cædinque ñimpo cæbaingampa. ²³ Bitō nāmā beyænque ante nē æinēmi inte bitō mīmōnē guīnæmæ entawente bai quēwēmipa. Ayæ bitō tōmēmi wīwa cædō beyænque ñā cæyænte bai quēwēmipa, ante awædō.

²⁴ Angā ēñēninque Timōnō wæætē,

—Æ āmi awædō, āninque Pegodo ingante, Botō mīnatō ānō bai wīi bacæboimpa, ante cædinque mīnatō botō beyæ Wængonguī ingante apæneeda, angantapa.

²⁵ Ayæ Wāō tōnō Pegodo iñōmō, Itota incæ mōnō Codito ingaingā ingampa, ante māniñōmō quēwēnāni inānite mōnō Awēnē nānō ānō ante apæneda ēñēnānitapa. Īnque apænedinque adodō Eedotadēe gocæte ante wadæ gote Tāmadiabæ godinque tōmēna wayōmō wayōmō māo wædænque quēwēnāni weca pō pō cædinque nanguī ināni inānite apænedinque Codito ingantedō ante watapæ apæneda ēñēnānitapa.

Etiopæbæ awēnē ingante Pedipe bee tengampa

²⁶ Māningā Pedipe ingante anquedo ayæ ate ponte āninque, “Bitō ægodōe, Eedotadēe wæi Gata goquīnō pædæ taoquinque betamonca gocæbiimpa,” angantapa. Mānīnō ōnōmæcaque wæidō inōmpa. ²⁷ Mānōmāinō angā ēñēninque Pedipe ængæ gantidinque wadæ godinque anquedo nānō ānīnonque cægonte ayongā onguīñængā Etiopæbæ quēwēningā pō eyepæ bee tengā acantapa. Īngā iñōmō Etiopæbæ tæiyæ awēnē onquiyængā Cantate beyæ

tōmēnāni godonte æinta nē aacā inongā inte ñænæ awēnē inongāimpa. Tōmengā ñōwo Wængonguī weca ædæ wææninque watapæ apænecæte ante Eedotadēe æidingā inte ocæ ēmænte pōninque Pedipe ingante eyepæ māmō bee tengantapa. ²⁸ Īngā iñōmō cabayo nānō wēā pōnoncadea æi tæ contate ocæ ēmænte pōninque Itaiya wodi Wængonguī beyæ nē apænegaingā nānō yewæmongainta næænte a congantapa.

²⁹ Mānōmāi a conte pōñongante Pedipe ingante Wængonguī Ōnōwoca, “Goe, Īi cabayo nānō wēā pōnoncade eyepæ godinque guēa goe,” angantapa. ³⁰ Angā ēñēninque Pedipe pogodo godinque obo ponte ēñēñongā Etiopæbæ awēnē iñōmō Itaiya wodi nānō Wængonguī beyæ yewæmongainta adinque apænecā ēñēninque,

—Bitō ate apænedō ante ædæmō ēñēmitawo.

³¹ Āñongante,

—Īñæmpa ēñēmogaa. Botō imote apænedānipa ēñenguīmoo.

Ante apænedinque Pedipe ingante, Bitō botō weca ææ guīte tæ contae, angā ææ guī tæ contacantapa.

³² Mānīnta Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainta Etiopæbæ awēnē nānō aintaa iīmaī ante yewæmonte ongōnōnimpa.

“Codotedo ingante wænongæimpa, ante bæi ongonte æninque tōō godonte bai cædinque

tōmengā ingante adobai wænoncæte ante bæi ongonte ænte godānitapa.

Obegaidi ocaguincoo eō toyōnāni wædāmaī pæ wēenecā bai

tōmengā adobai wædāmaī inte pæ wēenecantapa.

³³ Pīinte ānāni wæyongante nē apænte anguēnēnāni incæ, Pangæimpa, ante cædinque nōingā ante ānāmaī inānitapa.

Tōmengā ingante æmæwo wænōnāni wængaingā iñongante,

Tōmengā nānō pæināni, ante ædō cæte apænequīi.”

³⁴ Ante nāni yewæmongainō adingā inte Etiopæbæ awēnē ñōwo Pedipe ingante,

—Apænebi eñemoe. Nē Wængonguī beyæ apænegaingā iñömō æcānō ingante ante nē apænegacāi. Tömengā nāmā ingante ante yewæmongantawo. Edæ wacā ingante ante yewæmongantawo, ante eñencæte ante wæbopa.

³⁵ Ante añongante Pedipe iñömō Etiopæbæ awënë nānō adinta adotaa ate apænedinque ayæ wataa wataa adinque Itota ingantedō ante watapæ apæneccā eñengantapa. ³⁶ Apæneyongā taadō godinque wapæ ganca pōnatapa. Equitobæ awënë mānimæ adinque Pedipe ingante, Waa ae. Iñömō gāwapæ impa. Æpænē guiddāmaī inguīmo, āmitawoo.

³⁷ Angā eñēninque,

—Bitō mīmōno wede pōnēmi ate botō Ao āmaīmopa, angantapa. Añongante,

—Ao botō, Itota Codito nāwangā Wængonguī Wengā inongā ingampa, ante wede pōnēmopa.

³⁸ Äninque Etiopæbæ awënë angā cabayo næ gongæ ate Pedipe tōnō guēa æpænē ti wææna ate Pedipe tōmengā ingante æpænē guidongā guicantapa. ³⁹ Ayæ æpænē guiite ate tōmengā tao gongæñongā Wængonguī Awënë Önōwoca Pedipe ingante iñæ æænonte ö ængā. Ate æmæwo adinque Etiopæbæ awënë watapæ todinque oncōnē goinō gocantapa. ⁴⁰ Pedipe guiquēnē Atota iñömō iñontobæ a ongōninque godōmenque wadāni nāni quēwēñömō go apænedinque wayōmō nāni quēwēñömō go apænedinque Tetadea ganca godinque Codito ingantedō ante watapæ apæneccā eñengadānimpa.

9

Awënë Itota ingante Taodo acampa (Nāni Cægaïnō 22.6-16, 26.12-18)

¹ Taodo guiquēnē mōnō Awënë ingante nē tee empote quēwēnāni inānite pīininque, Wænongæimpa, ante bæi ongō bæi ongō cædinque cōwē ñimpo cædāmaī ingacāimpa. Nōwo godōmenque cæcæte ante Wængonguī oncōnē gote nē godongā ñænængā pōni inongā ingante apænedinque, ² Awënë eñēmi, angantapa. Bitō Ao āmi ininque botō Daāmaco nāni quēwēñömō gote ayōmo,

Onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ æcāmenque Itota Taadō ante nē godāni ināni, ante adinque tōmēnāni inānite bæi ongote goti winte Eedotadēē ænte pōmaīmopa. Ininque bitō, Taodo mānōmaī cæcæcāimpa, ante botō beyæ cadota ante yewæmōninque pædæ pōnōmi æninque botō wæætē Daāmaco iñömō māo ood-eoidi odōmōincōnē awënëidi weca gote pædæ godōmo ænte adinque tōmēnāni Ao añōnāni mānōmaī cæbaīmopa. ³ Añongā awënë Ao ante yewæmōninque pædæ pōnongā æninque Taodo Daāmaco obo gote ayongante iñontobæ öönædē inō nāinte bai cædinque tōmengā nānō ongōñömō tōmāo guīnæ gongæ. ⁴ Adinque Taodo guidōmēmæ tæ go wæængantapa. Ayæ wæænte öñöñongante tōmengā ingante, “Taodo. Taodo. Quinante botō imote togænte pāmii.”

⁵ Angā eñente wædinque Taodo wæætē, “Awënë, æmōmidō inōmi imii.” Ante eñēñongā, “Botō Itotabo inōmo inte bitō nē togænte pānimo mānimotō imopa cæbii. Iñæmpa wagada päntoca bai bitō nāmā iñæ æwate bai cædinque cowate bai edæ caate bai wæbipa tōö.” ⁶ Mānōmaī apæneccā eñēninque Taodo ancai guīñente do do wæadinque, “Awënë, æbānō cæquīmo āmii.” Añongante mōnō Awënë wæætē apæneccantapa. “Bitō ængæ gantidinque iñāni nāni quēwēñömō goe. Botō, Taodo iñmaī cæcæcāimpa, ante wacā ingante Daāmaco iñömō nē quēwengā ingante do apænebo eñengampa cæbii. Bitō Daāmaco iñömō gote ongōñōmi tōmengā wæætē bitō imite apæneccā eñente cæcæbiimpa.”

⁷ Taodo tōnō godongāmæ godāni guiquēnē waocā ingante adāmaī ināni incæte, Önonque tempa, ante pōnēninque ancai guīñente wædānitapa. ⁸ Taodo iñömō onguipoga ayæ a öñongā inte ængæ gantidinque awinca adāmaī ingā adinque wadāni tōmengā ingante önonpo bæi ongōninque Daāmaco ganca ænte mādāni gocantapa. ⁹ Māniñömō gote ongōninque tōmengā adāmaī inongā inte cænāmaī bedāmaī mēönaa go adoönæque iñonte wæwengacāimpa.

¹⁰ Ayæ wacā nē pōnengā Änāniya Daāmaco

iñōmō quēwengā inte mā pōnī wīimonte bai ayongā mōnō Awēnē, “Ānāniya,” angā ēñēnīnque, “Awēnē, botō ēñēe cōmopa.”

11 Āñongā mōnō Awēnē wæætē, “Taodo ñōwo Wængonguī ingante apæneccampa cæbii. Bitō ængæ gantidīnque taadō nāni Tōinō ānōnō godīnque Codaa oncōnē gote ānīnque, Tadoto nē quēwēningā Taodo iñōmō owocantawo, ante acæbiimpa. 12 Wængonguī ingante ñōwo apænedīnque ate bai ayongā wacā Ānāniya pō guīdīnque, Ñōwo edonque acæbiimpa, ante gampocampa, ante ate bai Taodo wæcantapa cæbii. Tōmengā wīimonte bai adīnque nānō wædō bai cædīnque bitō ñōwo gote cæcæbiimpa.”

13 Angā ēñēnte wædīnque Ānāniya wæætē, “Awēnē iñæmpa botō, Māningā Taodo iñōmō quīnō bai onguīñængā ingāā, ante nanguī tededāni do ēñēmopa. Ayæ, Eedotadēē iñōmō tōmengā bitō quīnāni inānite wēnæ wēnæ cæcampa, ante tededāni ēñēnte wæbopa. 14 Ayæ nē godōnāni ñænænāni Ao ante yewæmōnāni ænīnque tōmengā iñæmpa nē angā badīnque bitō emōwo ante nē apænemōni iñōmōnīte bæi ongonte tee mōnecæte ante pongampa cæbii.”

15 Ante wæyongante mōnō Awēnē wæætē Ānāniya ingante, “Īngā ingante do apænte æmo apa ānewēē. Tōmengā ingante, Bitō wabæca gote wadāni inānite botō emōwo ante apænedīnque ayæ tōmēnāni awēnēidi inānite botō emōwo ante apænedīnque idægoidi inānite adobaī botō emōwo apænebi ēñencædānimpa, ante tōmengā ingante do antabopa cæbii. Ñōwo tōmengā weca gobāwe. 16 Ayæ botō nē æningā inte tōmengā æbānō botō emōwo beyæ nanguī caate wæquēnengā ingāā, ante odōmōmo ate ēñencæcāimpa.”

17 Angā ēñēnīnque Taodo nānō owoyōmo go guīdīnque Ānāniya tōmengā ingante gampomōnīnque,

–Taodo botō tōniñabi ēñēmi. Bitō taadō pōnīnque Itota ingante abitawo. Tōmengā iñōmō nē Awēnē inongā inte botō imote apænecantapa. Bitō Taodo weca godīnque cæbi ate tōmengā wēēnēñedē nānō emōnō bai adīnque Wængonguī Tæiyæ Waēmō

Ōnōwoca ingante da pōnōmo ænīnque ēwocacæcāimpa, ante mōnō Awēnē angā ēñēnīnque botō bitō weca pontabopa.

18 Ante Ānāniya tæcæ apæneyongā Taodo tōmentagæ nānō emōnīntagæ tæ wæænte iñontobæ edonque acantapa. Ayæ ængæ gantiyongante Ānāniya tōmengā ingante apænē guidongā guīcantapa. 19 Ayæ cænguī cænīnque tōmengā baō wæætē tæī piñængā bacantapa. Ayæ Daāmaco iñōmō Itota ingante nē tee empote quēwēnāni weca godōmenque tæōnæ quēwengantapa.

Daāmaco iñōmō Taodo apæneccā ēñēnānīpa

20 Māniñōmō quēwēnīnque Taodo do oodēoidi odōmōincōnē go guī go guī cædīnque, Itota Codito nāwangā Wængonguī Wengā ingampa, ante apæneccā ēñēnānītapa.

21 Mānōmāi apæneccā ēñēnīnque tōmengā ingante nē ēñēnāni iñōmō ancaī guīñēnīnque, “Æ. Īngā adocā Eedotadēē iñōmō Itota emōwo ante nē apænedāni inānite nē wido cæcā īmaingampa. Tōmengā adocā nē wido cæcā incæ adodāni inānite bæi ongonte ænīnque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni weca māo pædæ godoncæte ante ñōwo iñōmō pōnīnque cæcā awædō. Edæ adocā ingānō anguēnē.”

22 Ante wædāni incæte Taodo godōmenque tæī piñænte entawēnīnque īmāi ante apænecantapa. Awēnē bacæcāimpa, ante Wængonguī nānō nē gao cæcadongā iñōmō mōnō Codito iñōmō edæ Itota adocā īnongā ingampa, ante, Nāwangā impa, ante nōingā pōnī apæneccā. Adīnque Oodeoidi Daāmaco iñōmō quēwēnāni guīquēnē, Ædō cæte wadō anguī, ante wægadānimpa.

Oodeoidi wænoncæ cæyōnāni Taodo aamō cæte gocampa

23 Īnīnque tæōnæ go ate oodeoidi godongāmæ pōnēnte Ao ānīnque, Taodo ingante wænongæimpa, ante cædānītapa.

24 Mānōmāi ante cæyōnāni Taodo mānīnō nāni ānīnō do ēñēngantapa. Tōmēnāni guīquēnē, Mōnō quēwēñōmō wææ cæinēmō tacā ate wænōmō wæncæcāimpa, ante itædē woyowotæ wææ wānōnānītapa. 25 Wææ wānōñōnāni tōmengā ingante nē tee empote quēwēnāni wæætē yabæ wææ

cæte iñōmō Taodo ingante woyowotæ mæi ayacōmoyāa inō otodē pædæ wæænōnāni ti wæænte gocantapa.

Taodo Eedotadēe ponte apænecampa

²⁶ Mānōmaī godinque Taodo Eedotadēe pōninque, Itota ingante nē tee empote quēwēnāni weca gobote, ante pongā. Adinque tōmānāni, Nāwangā Itota ingante nē pōnengā ingantawogaa, ante guiñente awædō, ante pōnēninque wææ adānitapa. ²⁷ Bedēnabee guiquēnē Taodo ingante bæi ongōmænte æninque Itota nānō nē da godongāināni weca ænte māmōngā pongantapa. Ayæ tōmēnāni inānite Bedēnabee apænecantapa. Taodo ñōwo taadō godinque mōnō Awēnē ingante dobæ acāimpa. Mōnō Awēnē tōmengā ingante do apænecantapa. Daāmaco gote quēwēninque Itota emōwo ante tōmengā guiñēnāmaī apænedingā inte ñōwo iñōmō pongā apa quēwēmīnii. ²⁸ Bedēnabee mānōmaī angā ēñēninque Ao āñōnāni Taodo Eedotadēe iñōmō quēwēninque tao guiite ta tao guiite ta cædinque tōmēnāni tōnō godongāmæ cædinque mōnō Awēnē emōwo ante guiñēnedāmaī apænecantapa. ²⁹ Ayæ wadāni oodeoidi incæ guidiego tededō nē tededāni māniñōmō quēwēnōnānimpa. Ināni inānite Pabodo mōnō Awēnē emōwo ante nangui apænedinque wæætedō wæætē āñongante tōmēnāni wæætē wænoncæte ante cædānitapa. ³⁰ Mānōmaī cædānipa, ante ēñente wædinque tōmengā nānō tōniñadāni bai badināni inte pancadāniya Taodo ingante Tetadea ganca māo emōninque, Godōmenque Tadoto iñōmō wodii winonte goe, ante da godōnāni gogacāimpa.

³¹ Ininque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ Oodeabæ Gadideabæ Tāmadiabæ tōmāo quēwēninque māniñedē wædāmaī inte guēmānānitapa. Ayæ tæi piñænte entawēnāni badānitapa. Ayæ Wængongui Tæiyæ Waēmō Önōwoca ædæmō apænecā ate tōmēnāni wampo pōnēnāni badinque yebænte nangui ināni bagadānimpa. Ayæ mōnō Awēnē ingante ædō cæte ēñēnāmaī cæquīi, ante guiñente wægadānimpa.

Ēnea ingante Pegodo angā waa bacampa

³² Mānōmaī tōmēnāni nāni pōnencabo nangui yebænte bayōnāni Pegodo guiquēnē wayōmō wayōmō wodo tebæ wodo tebæ godinque Dida iñōmō pōninque mōnō Awēnē quīnāni weca ēñacæ pongantapa.

³³ Māniñōmō ponte apæneyongā wacā tōmengā emōwo Ēnea do ocho wadepo ganca mōimoga cōmāingā inte nē ongōningā ingā. ³⁴ Adinque Pegodo tōmengā ingante,

—Ēnea ēñēmi. Itota Codito cæcā ate waa babipa cæbii. Ængæ gantidinque tōmēmi mōimo ni capoe.

Āñongā Ēnea iñōmō do edæ ængæ ganticā. ³⁵ Adinque Dida quēwēnāni tōnō Tadōo quēwēnāni tōnō wēenē nāni pōnēwengāinō ante emō cædinque Wængongui Awēnē gāmænō pōnānitapa.

Dodoca wodi ingante Pegodo angā ñāni omæmongampa

³⁶ Māniñedē wacā onquiyængā nē pōnengā Tabita iñōmō Cope nāni quēwēñōmō quēwēnongāimpa. Tōmengā emōwo guidiego tededō Dodoca incæ mōnō tededō Cowāñe emongā inongāimpa. Tōmengā iñōmō nē waa cædongā inte omæpodāni wæwēnāni inānite nangui waa cædongā inte Cope iñōmō quēwēnongāimpa. ³⁷ Tōmengā māniñedē nangæ badinque æmæwo wængā. Ate tōmengā baō inī æpæ āadēninque wænōmēnæcapaa mæi ñō cædānitapa. ³⁸ Cope iñōmō quēwēninque Dida wīi gobæ impa, eyequei impa. Mānōmaī beyæ, Pegodo Dida iñōmō ongongampa, ante tededāni ēñente wædinque Itota ingante do tee empote quēwēnāni iñōmō onguiñæna mēnaa inate da godōninque, Cope iñōmō gote Pegodo ingante, “Quingæ pōe, ante æeda.”

³⁹ Ānāni gote āñete pōñōnate Pegodo godongāmæ pongā adinque tōmengā ingante wænōmēnæcapaa mæidāni guiite acantapa. Owæmpoīnāni godongāmæ pōninque doycæncōo tōnō yabæcōo Dodoca mīingā quēwengāñedē nānō badongaincōo odōmōninque Ca ca wædāni. ⁴⁰ Adinque Pegodo tōmānāni inānite angā tao godāni adinque da guicapote Wængongui ingante apænecantapa. Ayæ dobæ wænte onguite a oñongā gāmænō dadi emænte adinque,

—Tabita, ængæ gantibi āmo.

Åñongā Tabita wodi awinca wi æmōninque Pegodo ingante adinque ængæ gantite contacantapa. ⁴¹Ængæ ganti contayongante tōmengā ōnompō bæi ongōninque Pegodo tōō æmængā ate ædæmō ængæ gantite adiyæ gongægantapa. Ayæ owæmpōināni tōnō mōnō Awēnē quīnāni inānite Pegodo aa pecā pō guīdāni ate mīngā ingā odōmongā adānitapa. ⁴²Īninque, Mōnō Awēnē mānōmaī cæcantapa, ante Cope iñōmō nāni quēwēñōmō tōmāo gote tededāni ēñēninque nangūi ināni mōnō Awēnē ingante nē pōnēnāni badānitapa. ⁴³Pegodo māniñedē æmontai nē amīnengā Timōnō weca owodinque Cope iñōmō tæōnæ quēwengacāimpa.

10

Pegodo tōnō Codōnedio

¹Tetadea nāni quēwēñōmō odōmāno tontadoidi Itadiaidi nāni ānoncabo inte quēwengadānimpa. Īninque tontadoidi tiē ganca nāni cabo tiē ganca nāni cabo iñōnānite adocabodāni capitāo tōmengā ēmōwo Codōnedio ēmongacāimpa. ²Tōmengā nāni wencabo nāni owocabo owodinque, Mōnō wadō pōnēñōmonte Wængonguī pangā wæcæ wæ, āninque Wængonguī nānō ānō ante ēñente quēwēnōnānimpa. Ayæ pæ gompodāmaī inte Codōnedio, Ōmæpodāni wæwēnāni quī, ante pædæ godō pædæ godō cæcā ænōnānimpa. Ayæ Wængonguī ingante ñimpo cædāmaī cōwē apænedongāimpa. ³Tōmengā iñōmō ædæ wæicā ate mā pōni wīimonte bai acantapa.

Edonque wīimonte bai ayongante Wængonguī anquedo tōmengā weca pō guīdinque, “Codōnedio bitō ĩmi.” ⁴Angā wædinque Codōnedio tōmengā ingante cōwā adinque ancai guīñente wædinque, “Awēnē, æbānō ante āmii. Āmi ēñēmoe.” Åñongante, “Bitō Wængonguī ingante nē apænebi ĩmitawo, ōmæpodāni wæwēnāni inānite nē godōmi ĩmitawo. Māniñō bitō apænedō ante māniñō bitō godōnō ante adinque bitō ĩmite waa abopa, Wængonguī angampa, angantapa. ⁵Ñōwo wadāni inānite āmi Cope iñōmō gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānimpa. ⁶Adowo ēmōnongā Timōnō weca Timōnō Pegodo gāwapæntibæ

wedeca owocampa. Māningā Timōnō æmontai nē amīnēnongā ingampa.”

⁷Ante apænedingā inte Wængonguī anquedo ingæ gocā adinque Codōnedio wæætē tōmengā ingante nē cæda mēnaa ĩnate aa pecā pōnatapa. Ayæ tontadoidi incæ pancadāniya tōmengā ingante nē cædāni ĩnōnānimpa. Īninque adocanque tontado incæ Codōnedio ingante nē cæcā incæ Wængonguī ingante nē ēñengā ĩnongāimpa. Tōmengā ingante Codōnedio adobai aa pecā pongantapa. ⁸Mānōmaī aa pecā ate tōmēnāni godongāmæ pōnāni ate Codōnedio, Wængonguī æbānō angantawoo, ante tōmānō ante adodō apænedinque, Ñōwo Cope iñōmō goedāni, angantapa.

⁹Angā godinque ĩimō wææñō taadō godinque Cope iñōmō obo pōñōnāni māniñedē incæ tæcæbæcā incæ Pegodo guīquēnē Wængonguī ingante apænecæte ante oncōmanca æicantapa. ¹⁰Ayæ ate gue ænente wædinque wadāni inānite, Cæĭnente awædō, āñongante cænguī ĩnque æænōnāmaī inte cōnōnāmaī iñōnānite tōmengā wīimonte ate bai cæwēnengantapa. ¹¹Ate bai æmō ayongante oōnædē wi ænete bai bayō mōincoo bai ñænæncoo pōni iñonte æmænecoo bæi æmænecoo bæi ongōnete bai inguipoga pædæ wæænonte bai wææ wāi wocæ acantapa. ¹²Wāi wocæñō nē ocaguī mongænāni incæ, nē ocaguī ōmaadāni incæ, nē oōmā ēmænte æidāmæ godāni incæ babæidi tōmānāni weocoo cæncadencoō ĩnō ongōnāni acantapa. ¹³Ayongante wacā āninque, “Pegodo, ængæ gantidinque wænonte cæe.”

¹⁴Angā ēñēninque Pegodo, “Awēnē, ēñēmi. Ōnōnānique iñōnānite botō, Baacā awædō, āninque cōwē cænāmaī ĩmo apa ānewēe.” ¹⁵Āninque wæætē ēñēñongā, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongā incæ bitō ædō cæte baacā āmii.”

¹⁶Āninque nē apænedingā iñōmō wæætē adodō adodō angā ēñēninque Pegodo wæætē, Baacā awædō, ante Baa angantapa. Ayæ mempoga go adopoque wæætedō wæætē adodō āna ate ñænæncoo pōni weocoo incæ oōnædē ĩnō wēā æænongā bai acantapa. ¹⁷Īninque, Mānōmainō ante wīimonte bai adīmo inte

botō quīnō baī cæquīmoo, ante Timōnō Pegodo pōnēē congantapa. Pōnēē cōñongā Codōnedio nē nānō da pōnōnīnāni guiquēnē, Timōnō oncō æyōmōnō ī, ante diqui diqui minte adinque yabædemō īnō næ gongæninque, ¹⁸ Timōnō Pegodo nāni ānongā īñōmō owocāā, ante ēñencæte ante aa pedānitapa.

¹⁹ Pegodo wīlmonē baī nānō adīnō ante ayæ pōnēē cōñongante Wængonguī Ōnōwoca, “Timōnō ēñēmi, bitō īmite ante onguīñænāni mēngāa go adocanque diqui diqui mīnānīpa quēwēmīi. ²⁰ Tōmēmō āmo pōnānīpa cæbīi. Bitō ængæ gantīdinque yæipodē wæīdinque tōmēnāni tōnō ee goe,” angantapa.

²¹ Angā ēñēninque Pegodo yæipodē wæīdinque tōmēnāni īnānite, Botō mīnitō nē diqui diqui mīnōmo adobo īmopa. Mīnitō quīnante pōmīnīi.

²² Āñongante,

—Mōnitō awēnē capitāō Codōnedio incæ angā pōmōnīpa. Tōmēngā īñōmō Wængonguī ayongante nō cæcā īnongā īnte Wængonguī ingante guīñente quēwēngampa. Nē nō cæcā ingampa, ante pōnēninque oodeoidi tōmānāni tōmēngā ingante waa adānīpa. Īninque Wængonguī anquedo tæiyæ waēmō īnongā īnte wæætē Codōnedio ingante, Bitō wadāni īnānite āmi gote Pegodo ingante āñete poncædānīpa. Tōmēngā īñōmō bitō weca pōninque apæncā ēñencæbiīpa, angā ēñente wæīdinque Codōnedio wæætē mōnitō īmōnite da pōnongā pōmōni ae.

²³ Ante apænedāni ēñēninque Pegodo angā pō guīte tōmēngā weca owodānitapa. Īmō ate Pegodo tōmēnāni tōnō tao goyongante Cope īñōmō quēwente nē pōnēnāni incæ pancadāniya godongāmæ tao wadæ godānitapa.

²⁴ Mānōmaī godinque Pegodo īñabæ wæængā Tetadea pongantapa. Codōnedio guiquēnē, Oo ponguīngā, ante pōnēninque tōmēngā guīdēnāni tōnō tōmēngā æmigoidi īnānite do āñecā ponte godongāmæ ongōnānitapa. ²⁵ Īninque Pegodo īñōmō oncōnē pō guīicæ cæyongā Codōnedio wæætē oncodo tao bee tēninque, Æ, bitō Wængonguī anquedo īnōmi īmīpa, ante baī cæīdinque ædæ wæænte Pegodo ōnōwa

gāānē guīdōmēmæ ñongængā. ²⁶ Adinque Pegodo wææ āninque,

—Īñæmpa bitō waobi īmi baī botō adobaī waobo īnōmo īmopa. Ængæ gantībi, āninque Pegodo angā ængæ ganticantapa.

²⁷ Ayæ Codōnedio tōnō guēa tededinque Pegodo oncōnē guīte ayongante nangū īnāni godongāmæ mæ ongōnāni. ²⁸ Adinque tōmēnāni īnānite,

—Mīnitō do ēñēmīnīpa. Oodeoidi īnōmōni īnte mōnitō Mōitee wodi nānō wææ angāīnō ante Ao ante ēñente cæmōnīpa. Īninque, Oodeo īnāmaī īnāni tōnō godongāmæ cædāmaī incæmīnīmpa, ante ayæ, Tōmēnāni weca go guīdāmaī incæmīnīmpa, ante mōnitō ēñēngāīnō ante cæmōnīpa, ante mīnitō do ēñēmīnitawoo. Incæte Wængonguī wæætē botō īmote īmaī ante odōmongantapa. Bitō, Baacā awædō, ante tedete baī waocā ingantedō ante tededinque, Wentamō mongængampa, ante ānāmaī incæbiīmpa. Ayæ, Ōnonganque ingampa, ante ānāmaī incæbiīmpa, ante Wængonguī botō īmote do odōmongā atabopa. ²⁹ Āñete pōnāni ate botō, Wængonguī mānōmaīnō ante odōmongā atabopa, ante pōnēninque ee pontabopa. Īninque quīnante botō īmote aa pemīnīi, ante ēñencæte ante wæbopa.

³⁰ Āñongante Codōnedio wæætē,

—Do mēōnaa go mēōnaa īñonte botō tōmēmō oncōnē cænāmaī īnte Wængonguī ingante apænetabopa. Botō mānōmaī ñōwo baī ædæ wæicā apæneyōmo onguīñængā weocoo nāāmænta pōnī mongængā ponte botō weca a ongongā atabopa. ³¹ Ayæ botō īmote apænedinque, “Codōnedio, bitō Wængonguī ingante apænebitawo, angantapa. Mānīnō bitō apænedō ante Wængonguī do ēñēngantapa. Ōmæpodāni wæwēnāni quī, ante bitō godōmitawo. Mānīnō bitō godōnō ante adinque Wængonguī cōwē pōnēngampa cæbīi. ³² Ñōwo āmi Cope gote Timōnō Pegodo nāni ānongā ingante āñete poncædānīpa. Tōmēngā wacā Timōnō æmontai nē aminēngā weca gāwapæntibæ wedeca owocampa.” ³³ Angā ēñēninque botō wæætē bitō īmite ante, Āñete pōedāni, antabopa. Ñōwo bitō do

pōmi waa abopa. Īnīnque ñōwo īñōmō Wængonguī ayongā tōmāmōni godongāmæ a ongōñōmōni bitō, Wængonguī Awēnē mōnitō beyæ ante bitō ĩmite æbānō angāā, ante apænebi ēñencæte ante ongōmōnīpa, angantapa.

Codōnedio oncōnē ongōnīnque Pegodo apænecampa

³⁴Codōnedio mǎnōmaī apænecā ēñēnīnque Pegodo īīmaī ante apænecantapa.

–Wængonguī, Adoyōmō pōnī ĩmīnīpa, ante tōmāmō ĩmonte pōnō adoyōmō pōnī cæcampa, ante botō, Nāwangā ĩmpa, ante ñōwo tæcæ ēñēmopa. ³⁵ Īnīnque īīmæca quēwēnāni incæ wayōmō wabæca wabæca quēwēnāni incæ æcānō Wængonguī ingante guīñente wædīnque nō cæte quēwēna ante adīnque Wængonguī māningā ingante Ao ante do ængampa. ³⁶ Mǎnōmaī cæbopa, ante idægoidi ĩnānite apænemīni ēñencædānīpa, ante Wængonguī mōnitō ĩmōnite da godongā gote īīmaī ante apænemōni ēñēnānīpa. Tōmāmæ quēwēmō ĩñōmonte mōnō Tæiyæ Awēnē ĩñōmō Itota Codito ingampa. Tōmengā waa pōnī pōnō cæcā beyænque Wængonguī piyænē nānō cægaīnō ante watapæ mōni apænedō ĩmpa. ³⁷ Wǎo wodi, Āpænē mōnō guidongæĩmpa, ante apænecā ēñēnāni ate Itota Codito ĩñōmō Gadideabæ ĩñōmō mā cædīnque Oodeabæ tōmāo cægonte æbānō cægacāī, ante do ēñēmīnīpa. ³⁸ Īīmaī ingatīmpa. Wængonguī tōmengā Ōnōwoca ingante angā Itota Nāatadeta nē quēwengāngā baonga wææ guīgacāĩmpa. Wææ guīcā ate Itota tæī piñænte entawēnīnque wayōmō wayōmō gote tōmāo cægōnīnque waa cægacāĩmpa. Edæ Wængonguī tōmengā tōnō godongāmæ quēwente cæcā beyæ Itota ĩñōmō, Wadāni wēnæ angā ēñēnīnque goti wīnte baī wæwēnānīpa, ante adīnque wēnæidi ĩnānite angā tao godānīta. Ayæ wadāni wēnæ wēnæ ĩnte wæyōnānīte tōmengā godō cæcā ate edæ waa ĩnāni bagadānīpa.

³⁹ Pabodo mǎnōmaīnō ante godōmenque apænecantapa. “Oodeoidi ōmæ cægōnīnque ayæ Eedotadēē ĩñōmō quēwēnīnque, Itota Codito æbānō cægacāī, ante nē adīmōni ĩnte mōnitō ĩñōmō mānīnō tōmānō

ante nē apænemōni ĩmōnīpa. Tōmengā ingante awæ ñænquedīmæ cæte godō wænōnāni wængacāĩmpa. ⁴⁰ Incæte Itota do wæningā ĩnte mēōnaa go adoōnæque ōñongante Wængonguī angā ñāni ōmæmonte mīngā ĩnte edonque pōnī a ongongā agadānīpa. ⁴¹ Wīī tōmānāni adānīta. Pancamōnīya atamōnīpa. Itota ñāni ōmæmongā ate tōmengā tōnō nē godongāmæ cæte bedīmōni ĩñōmōnite Wængonguī, Mānīmpodānīque Itota mīngā ongongā ĩngampa, ante nē adīnāni ĩnte nē apænedāni incædānīpa, ante mōnitō ĩmōnite apænte ængacāĩmpa. Mōnitō adomōnīque tōmengā ingante atamōnīpa. ⁴² Ayæ mōnitō ĩmōnite ānīnque Wængonguī, Mīnītō ĩñōmō do ēñēnīmīni ĩnte nē apænemīni badīnque waodāni ĩnānite mǎnōmaīnō ante apænedīnque īīmaī ante apænecāmīnīpa. Mīī quēwēnāni ĩnānite do wænīnāni ĩnānite Itota Codito ĩñōmō edæ tōmānāni ĩnānite edæ nē apænte angūngānō angūēnē, ante apænemīni ēñencædānīpa, ante Wængonguī mōnitō ĩmōnite angacāĩmpa. ⁴³ Ayæ, Mōnō Codito poncæcāĩmpa, ante do ēñengāīnāni ĩnte tōmānāni Wængonguī beyæ adoyōmō apænegadānīpa. Tōmēnāni, Codito ingante nē pōnēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō ante adocā Codito ēmōwo beyænque Wængonguī pōnō waadedīnque ñīmpo cæcā quēwencædānīpa, ante doyedē apænegadānīpa,” ante Pegodo Codōnedioidi ĩnānite apænecā ēñēnānīta.

Oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni Wængonguī Ōnōwoca ingante cēnāni

⁴⁴ Pegodo mānīnō ante tæcæ apænecā ēñēē cōñōnānīte Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōmēnāni tōmānāni baonga wææ guīcāntapa. ⁴⁵ Pegodo tōnō godongāmæ pōnīnāni guīquēnē nē pōnēnāni ĩnāni incæte, Mōnō ēō togænte quēwengæĩmpa, ante nē ānōnāni ĩngadānīpa. Īnīnque tōmēnāni, Oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni ĩnānite Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do wææ guīcāmpa, ante adīnque edæ guīñente wædānīta. ⁴⁶ Edæ Codōnedioidi Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocadīnque wadāni nāni tede baī wadāni nāni tede baī ĩñontobæ apænedīnque Wængonguī

ingante waa adinque waa todāni eñente wædinque oodeoidi mǎnōmaī guiñente wædānitapa. ⁴⁷ Adinque Pegodo tōmengā tōnō nē pōnīnāni inānite,

–Tōmēnāni mōnō bai Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca do ænināni inānite adinque tōmēnāni, Æpænē guidōmi guiboē, añōnānite mōnō ædō cæte wææ anguii. ⁴⁸ Äninqe Pegodo angā eñēninqe tōmēnāni Itota Codito emōwo apænedinque æpænē guidōnāni guidānitapa. Æpænē nē guidēnāni iñōmō ayæ Pegodo ingante, Tæōnæ mōnitō weca quēwencæbiimpa, änāni Ao ante quēwengacāimpa.

11

Eedotadēe iñōmō nē pōnēnāni inānite Pegodo apænecā

¹ Oodeoidi ināmaī ināni incæ Wængonguī nānō änō ante do Ao ante eñēnānipa, ante wadāni Oodeabæ tōmāo cægonte tedēdānitapa. Ininqe Itota nānō da gogaīnāni tōnō wadāni nē pōnēnāni tōnō mǎnīnō ante do eñēnānitapa. ² Ininqe Pegodo Eedotadēe iñōmō æite quēwēñongante nē pōnēnāni incæ pancadāniya, Mōnō eō togængæimpa, ante nē änōnāni inte tōmengā ingante pīininqe, ³ iīmaī ante änānitapa.

–Quimæ bitō togænāmaī ināni weca incæ go guidinque cæmitapa tōō.

⁴ Äñōnānite Pegodo, Æbānō cæte i, ante adodō adodō ante apænecā eñēnānitapa.

⁵ –Botō Cope nāni quēwēñōmō gote quēwēninqe Wængonguī ingante apænedinque cæwēnente ongōninqe wīimonte bai atabopa. Wīimonte bai ayōmote wecoo ñænæncoo mōincoo bai æmænencoo yao æmænencoo yao oncōnete bai oōnædē inō pædæ wæænonte bai ayōmote botō weca wææ wāi wocæ atabopa. ⁶ Wāi wocæñō botō acæte ante guīmō ayōmo babæidi bai ināni inte ocaguī mongænāni, æmontaique mongænāni, oōmā emænāni yæmiñæncoo inō ongōnāni bai atabopa.

⁷ Ayæ wacā botōmote, “Pegodo, ængæ gantidinque wænonte cæe.” ⁸ Angā eñēninqe botō, “Awēnē eñēmi. Baacā ingā anewēē. Nāwāaquinā ināmaī iñongante cōwē cænāmaī imōi ae.” ⁹ Ante wæyōmote oōnædē apænecā botō nē eñēningā

godōmenque äninqe, “Wængonguī nānō ædæmō mēnongadongā ædō cæte baacā ämii.” ¹⁰ Äninqe tōmengā wæætē wæætē mempoga go adopoque adodō angā ate ñænæncoo bai adodō oōnædē ingæ æi atabopa. ¹¹ Māniñedē Tetadea nē quēwengā da pōnongā pōninqe onguiñænāni mengāa go adocanque botō imote ante diqui mincæte ante botō owocō boyæ tæcæ pōninqe næ gongænānitapa. ¹² Ayæ

Wængonguī Ōnōwoca incæ botō imote angā eñēninqe botō, Wadāni inānipa, ante pīināmaī imo inte guiñēnāmaī tōmēnāni tōnō ee gotabopa. Ayæ botō tōnō iīnāni iñōmō tei ganca ināni mǎnimpodāni godongāmæ godānitapa. Gote ayōmōni, Codōnedio oncō impa, ante adinque go guitamōnipa, ante Pegodo apænecantapa. ¹³ Ayæ, Go guite eñēñōmōnite Codōnedio iñōmō, Æbānō cætimpa, ante apænedinque mōnitō imōnite iīmaī ante apænecantapa. Botō oncōnē Wængonguī anquedo a ongongā atabopa. Ayæ botō imote äninqe anquedo iñōmō, “Bitō Cope iñōmō ämi wadāni gote Timōnō Pegodo nāni änongā ingante añete poncædānimpa. ¹⁴ Tōmengā pōninqe, Mīni quēwencabo æbānō cæte wænāmaī quēwenguimīni, ante bitō imite apænecā eñencæbiimpa.” Mǎnōmainō ante Wængonguī anquedo apænecā eñente cætabopa, ante Codōnedio mōnitō imōnite apænecā eñentamōnipa.

¹⁵ Māninganca apænedinque Pegodo iīmaī angantapa. “Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca mā pōninqe mōnitō imōnite nānō guidō bai ñōwo iñōmō botō tæcæ apænecæ cæyōmo adocā edæ tōmēnāniya adobāi wææ guicantapa. ¹⁶ Ininqe botō, Mōnō Awēnē Itota æbānō angacāi, ante adodō ante pōnentabopa. ‘Wāo wodi iñōmō æpænē guidongacāimpa. Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca guiquēnē mīnitō baonga pō guicæcāimpa, ante Itota do apænegacāimpa, ante botō önōwēnenque pōnentabopa. ¹⁷ Ayæ, Mōnō Awēnē Itota Codito ingante wede pōnēmōni ate Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā æntamōnipa. Ñōwo tōmēnāni adobāi wede pōnēnāni

ate Wængonguī mōnitō imōnite nānō da pōnongaingā ingante tōmēnāniya adobaī da pōnongā ænānīpa, ante pōnentabopa. Mānōmaī cæcampa, ante pōnēninque botō, Ædō cæte Wængonguī ingante Baa anguīmoo.”

18 Ante Pegodo, Æbānō cætīmpa, ante tōmānō ante edonque apæneccā ēñēninque tōmēnāni wæætē, Mōnō ædō cæte godōmenque piinte anguīi, ante piyæñē cæte apænedānitapa.

—Ñōwo idæwaa āmōnīpa. Wadāni oodeoidi ināmaī ināni incæ mōnō baī, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante guingo imonte wædāni ate Wængonguī pōnō waadete cæcā ate quēwēnānīpa, ante ñōwo tæcæ mā ēñēmōnīpa, ante todinque Wængonguī ingante edæ watapæ apænegadānīmpa.

Antioquiya iñōmō Itota ingante nāni pōnencabo

19 Māningā Etebā wodi ingante wænōninque oodeoidi godōmenque wadāni nē pōnēnāni inānite wēnæ wēnæ togænte pānāni wædinque nē pōnēnāni iñōmō wodii wīnōninque nāwæ gote Pēnitia ganca Tipidebæ ganca Antioquiya ganca godānitapa. Godinque tōmēnāni, Itota Codito æbānō cægacāi, ante oodeoidique inānite apænedinque wadāni inānite apænedāmaī ingadānīmpa. 20 Incæte Tipidebæ iñōmō quēwēnāni tōnō Tidēnebæ iñōmō quēwēnāni pancadāniya Antioquiya iñōmō godinque guidiegoidi inānite adobaī Itota Codito ingantedō ante watapæ apænedāni ēñēnānitapa. 21 Īninque mōnō Awēnē tōmēnāni tōnō godongāmæ cæcā beyænque nanguī ināni tæcæ pōnēninque tōmengā gāmænō pōnānitapa.

22 Mānōmaī pōnēnānīpa, ante tededāni ēñēninque Eedotadēē iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ Bedēnabee ingante, Bitō Antioquiya iñōmō godinque ate pōe, ānāni. 23 Māniñōmō gote pōninque Bedēnabee iñōmō, Antioquiya iñōmō quēwēnāni inānite Wængonguī waadete pōnō cæcampa, ante adinque nanguī todinque tōmānāni inānite, Mīnitō mīmōno wede pōnēninque mōnō Awēnē

mīñæ cōwē quēwēedāni, ante nanguī angantapa. 24 Bedēnabee iñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ēwocadinque nē wede pōnengā inongā inte nē waa cæcā inongāimpa. Īninque tōmengā apæneccā ēñēninque tōmēnāni nanguī ināni mōnō Awēnē gāmænō pōngadānīmpa.

25 Bedēnabee wæætē Taodo ingante diqui mincæte ante Tadoto iñōmō gote, 26 adinque tōmengā ingante Antioquiya iñōmō ænte pongantapa. Pōninque adoque wadepo quēwēninque tōmēnāni Codito ingante nē tee empote quēwencabo tōnō cōwē godongāmæ ponte apænedinque nanguī ināni inānite odōmonte apænedā ēñēnānitapa. Ayæ Antioquiya iñōmō quēwēnāni Codito ingante nē tee empote quēwēnāni inānitedō ante apænedinque, Coditoidi inānīpa, ante mā pemōninque apænedōnānīmpa.

27 Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedāni pancadāniya māniñedē Eedotadēē quēwēninque Antioquiya pōnānitapa. 28 Tōmēnāni nāni Wængonguī beyæ apæneincabo incæ adocanque Agabo nāni ānongā iñōmō Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocate apænedinque, Mōnō waocabo quēwēñōmō tōmāmæ cænguī oo dæ ba adinque mōnō gæwænte wæquīmāmo baquinō anguēnē, ante angacāimpa. Īninque ĩncayæ ate Codaodio Awēnē ingāñedē Agabo nō nānō ānīnō baī do batīmpa. 29 Ba adinque Antioquiya nāni pōnencabo godongāmæ pōnēninque, Mōnō tōniñadāni iñōmō Oodeabæ quēwēninque edæ tepæmpo gæwænte wædānīpa cæmōō. Tōmēnāni beyæ mōnō godonte æinta pædæ godōninque adocanque eyepæ inte nānō godonganca wacā eyepæ inte nānō godonganca godongāimpa, ante godongāmæ Ao ānānitapa. 30 Āninque eyepæ pædæ pōnōninque Bedēnabee tōnō Taodo inate, Ænte māo godinque nē pōnēnāni inānite nē aadāni nē Picænāni nempo pædæ godōmīna æncædānīmpa, ante da pōnōnāni ænte gote godōna ængadānīmpa.

Tantiago wængä ate Pegodo ingante tee mönedänipa

1 Māniñedē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñōnānite awēnē odeye Edode iñōmō pancadāniya inānite wēnæ wēnæ cæcæte ante angä bæi ongonte ængadānimpa. 2 Mānōmaī cædinque tōmengä angä eñēninque Wäo tōniñacä Santiago ingante yaēmenca wænōnāni wængacäimpa. 3 Santiago wodi mānōmaī wængä adinque oodeoidi todāni ate wædinque Edode, Godōmenque cæbo ate nanguī todinque botō imote waa acædānimpa, ante cædinque Pegodo ingante adobaī bæi ongongantapa. Edæ päo yedæ æmpoquī ömæmō i nāni ææmæ cæyedē māniñedē tōmengä ingante bæi ongonte ængantapa. 4 Mānōmaī æninque Edode iñōmō, Oodeoidi Patowa ææmæ iinque bedāni ate botō Pegodo ingante ænte tadonte tōmānāni ayōnānite apænte ancæboimpa, ante pōnēninque tōmengä ingante tee mönecantapa. Tee mönedinque Edode godōmenque angä eñēninque tontadoidi mengäa go mengäa nāni cabo pō wææ wānonte goyōnāni wacabo adopodāni pō wææ wānonte godōnānimpa. Mānōmaī wacabo pō wacabo pō cædinque mencabodāniya go menca-bodāniya wæætē wæætē ponte wææ wānonte godōnānimpa. 5 İninque Pegodo ayæ tee mönete ongōnongäimpa. Incæte tōmēnāni Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo Wængonguī ingante tōmengä beyæ cōwē nanguī apænegadānimpa.

Pegodo ingante Wængonguī incæ ñimpo cæcä gocampa

6 Pegodo ingante tontadoda mēnaa tōnō æmæncaipo æmæncaipo yaēmengō tæi goti wincapodāni wæyongante wada odemō cōwē wānō cōnōnaimpa. İninque Edode tōmengä nānō apænte anguiōnæ ado woyowotæ Pegodo mānōmaī goti winte wædongä inte mö ñongantapa. 7 İñontobæ Wængonguī Awēnē nānō da pōnōningä anquedo a ongongantapa. Tee mönete oncōnē ñāo gongæntapa. Pegodo mö ñōñongante Wængonguī nānō da pōnōningä iñōmō æmætæ inō tao cædinque, “Pegodo, ñāni

ömæmonte quingæ ængæ gantibi.” Äñongä daagōmē nāni tæi wīni incæ tōmenque ñimæncæ tæ wæængatimpa. 8 Ayæ, “Bitō weocooga pacadeyænta pacadeyænte awæncata wēwabi.” Angä eñente cæcä adinque Wængonguī anquedo godōmenque, “Yacoo wīni caadinque botō miñæ pōe.”

9 Angä eñēninque Pegodo, Awii cæmonte awædō. Anquedo dicæ ponte cæcäa. Mānōmaī ponte cæcampa, ante botō wīimonte bai aboimpa, ante wawique pōnengä incæte anquedo miñæ tee empote tao gocantapa. 10 Mānōmaī tao godinque guicōnē nē wānōna ongōñōna wodo tebæ tao godinque yabæcōnē tamongademō nē wānōna ongōñōna wodo tebæ tao godinque yaēmewæ odemō tōmēnāni quēwēñōmō ante nāni tao goquīnemō ganca pōnatapa. Mānīnemō ganca ponte ongōñōna yaēmewæ odemō incæ tōmenque æ ænete bayō tao godinque taadō adodonque cægōna ate anquedo iñōmō ingæ gocä ate Pegodo guiquēnē adocanque a ongongan-tapa.

11 Adoboque a ongōmopa, ante wædinque tōmengä wæætē nāmā pōnengä badinque, “Æ. Nāwangä incæ do tate eñēmopa. Edode nempo wæwēninque botō oodeoidi nāni pīinō wæquēnēmo imo adinque Wængonguī angä eñēninque tōmengä anquedo ponte botō imote gä pe æmpote ö ængä ate aamō cæbopa, ante tæcæ pōnēmopa.”

12 Ante pōnente wædinque Pegodo wadæ godinque Wäo Mäadoco nāni ānongä tōmengä badä Mäadiya oncō boyæ ponte næ gongængantapa. Mānincōnē wadāni nē pōnēnāni incæ do pōninque Wængonguī ingante godongāmæ apænee cōnōnānimpa. 13 Pegodo iñōmō yabædemō ongonte aa peyongä baquecä nē ēacä ingante nē cæcä inte tōmengä emōwo Adoda iñōmō eñencæte ante pongantapa. 14 Ponte eñēñongä Pegodo incæ aa pecä eñēninque watapæ tote wædinque tōmengä wīi pōnēninque odemō wi ænedāmaī pogodo gote edæ wadæ guidinque, Pegodo incæ oncodo a ongongä tamēñedāni. 15 Ante apænecä eñēninque tōmēnāni wæætē,

—Adoque antedō amīni.

Ante wæyōnāni tōmengā, Nāwangā impa,
ante ancaa angā eñēninque tōmēnāni,

—Wa. Pegodo ingante nē aacā anquedo
īmaingampa.

¹⁶ Ante tedeyōnāni Pegodo iñōmō ayæ aa
pete ongōnongāimpa. Ayæ ponte wi ænete
ayōnāni Pegodo ingante adinque ancai
guiñente wædānitapa. ¹⁷ Tōmengā wæætē,
Apocænē iedāni, ante ōnompocaque compo
cæcā adinque pæ wēneyōnāni tōmēnāni
inānite apæncantapa. Botō tee mōnete
wæyōmote Wængonguī æbānō pōnō cæcā
ate tate pōmoo, ante tōmānō ante adodō
ante apænedinque,

—Botō apænebo mīni eñēnō ante
mīnitō wæætē wacā Tantiago ingante
apænedinque wadāni mōnō tōniñadāni
inānite apænemīni eñencædānimpa.

Āninque Pegodo wayōmō wadæ gocan-
tapa.

¹⁸ Īimō wæñō ñāō bayonte tontadoidi
guiquēnē, Pegodo ædōnō gote dæ angāā,
ante nanguī Yæ yæ ante cædānitapa.

¹⁹ Mānōmaī cætimpā, ante apænedāni
eñente wædinque Edode angā diqui diqui
miñōnāni Pegodo ayæ dæ angantapa.
Īinque nē wææ wānōnināni inānite Edode,
Æbānō cætiī, ante ancaa angā wædinque
tōmēnāni, Mōnō ædō cæte anguiī, ante
wæyōnānite tōmengā wadāni inānite angā
capo wænōnāni wængadānimpa. Edode
tōmē Oodeabæ wadæ tao godinque
Tetadea gote quēwengacāimpa.

Edode wængampa

²⁰ Tido iñōmō quēwēnāni tōnō Tidōō
iñōmō quēwēnāni inānite awēnē Edode
wodi māniñedē ēnagate ænguī bacā ad-
inque tōmēnāni wæætē godongāmæ
pōnente Ao āninque Edode weca apæncæ
pōnānitapa. Tōmēnāni, Mōnō iñōmō awēnē
odeye Edode ōmæ quēwēnāni pōnōnāni
æninque māniñonque cænte quēwēmōmpa,
ante wædōnāni inte tōmengā ingante, Bitō
pīināmaī inte piyænē cæbi quēwēmōnie,
ante ancæte ante pōnānitapa. Pōninque
tōmēnāni Edode oncōnē owodāni inānite nē
aacā Bodato ingante waa cædinque tōmengā
ingante ānāni Ao ante tōmengā wæætē
Awēnē Edode ingante tōmēnāni beyæ
apæncæ eñengacāimpa. ²¹ Edode iñōmō,

Īiōnæ ba ate botō ponte apæncæboimpa,
ante tōmengā nānō āniōnæ ĩnque ba
ate tōmengā awēnē weocoo waēmōncoo
wēñate pōninque awēnē nānō apænte ante
contaimpaa tæ contadinque tōmānāni
ayōnāni tōmēnāni inānite apæncantapa.
²² Apæncæ eñēninque tōmānāni Yæ
yæ āninque, “Wīi waocanque tedecā
eñēmōmpa. Wængonguīdi nāni tedepāmo
baī tedecā eñēmōmpa.” ²³ Ante Yæ āñōnāni
Edode wodi wæætē, Nāwā Wængonguinque
nē waa cæcampa, ante anguēnengā incæte
ānāmaī pæ wēncæcā adinque tōmengā
ingante Wængonguī anquedo wæætē godō
cæcā ate ayago cæ æmæwo wængacāimpa.

²⁴ Incæte Wængonguī nānō angāinō
ante māniñedē wayōmō māo wayōmō
māo apænedāni eñēninque nanguī ināni
mōnō Awēnē ingante nē wede pōnēnāni
badānitapa.

²⁵ Bedēnabee tōnō Taodo iñōmō Ee-
dotadēē iñōmō godinque tōmēna nāna
cæquēnēnō tōmānō ĩnque cædinque wadæ
godinque Wāō Māadoco nāni ānongā
ingante tōmēna tōnō æninque adodō
godānitapa.

13

Wængonguī angā eñente Bedēnabee tōnō Taodo godapa

¹ Antioquiya iñōmō Itota Codito in-
gante nāni godongāmæ pōnencabo inōnāni
iñōmō pancadāniya Wængonguī beyæ nē
apænedāni iñōnāni pancadāniya guiquēnē
nē odōmonte apænedāni inōnānimpa.
Bedēnabee tōnō wacā Timōnō Nēegodo
nāni ānongā inōnaimpa. Tidēnebæ nē
quēwēningā Dotio inongāimpa. Pan-
cabaa awēnē Edode tōnō godongāmæ nē
pædingā Mānāēnē tōnō Taodo inōnaimpa.
Mānimpodāni ingadānimpa. ² Īinque
tōmānāni godongāmæ mōnō Awēnē in-
gante, Tæiyæ Waēmō ĩmipa, ante watapæ
apæncæte ante cænāmaī apæneyōnānite
Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ
īmaī angacāimpa. “Bedēnabee tōnō Taodo
mīnitō tōnō nē cæda iñōnate āmīni botō
beyænque cædinque nānēnē godinque botō
ānīnō ante cæcædaimpa,” angacāimpa.

³ Īnque ĩnque cænāmaī inte apænedinque tōmēnāni Bedēnabee tōnō Taodo ĩnate gampocadinque Wængonguī ingante apænedinque ānāni ate wadæ gogadaimpa.

Wāā tēiwæne Tipidebæ gote apæneda eñēnāni

⁴ Bedēnabee tōnō Taodo ĩñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca mănōmaī angā godīna inte Tedeotia ĩñōmō wæi wipodē ñænæmpodē go guidinque wogaa godinque wāā tēiwæne Tipidebæ nāni āmæ godatapa. ⁵ Tadamīna nāni quēwēñōmō pōninque oodeoidi odōmōincōnē wacōnē go guī wacōnē go guī cædinque Wængonguī nānō apænedō ante nōingā apæneda eñengadānimpa. Ayæ Wāō tōmēna mīñæ godinque tōmēna beyæ nē cæcā ĩnongāimpa.

⁶ Mānōmaī wāā tēiwæne tæcæguedē wodo tebæ cægōninque yæcado godinque Papo nāni quēwēñōmō ganca pōnānitapa. Pōninque tōmēnāni wacā idō tōmengā ēmōwo Baditota ingante māmō bee tēnānitapa. Tōmengā ĩñōmō oodeocā ĩnongā inte, Wængonguī beyæ nē apænebo ĩmopa, āninque nē babæ ānongā ĩnongāimpa. ⁷ Tōmengā wāā tēimæ awēnē Tedeguio Pabodo nāni ānongā tōnō godongāmæ nē cædongā ĩnongāimpa. Awēnē Tedeguio guiquēnē nē ocai encadongā inte Wængonguī nānō ānō ante eñēinente wædinque Bedēnabee tōnō Taodo ĩnate āñete māmongā pōnatapa. ⁸ Tōmēna ponte apæneyōnate idō Baditota guiquēnē guidiego tededō Edīma nāni ānongā ĩnongā inte edæ, Awēnē nē pōnengā badāmaī incæcāimpa, ante wææ cæcæte ante piinte cæcantapa. ⁹ Īnque Taodo Pabodo nāni ānongā ĩñōmō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwocaque ēwocadinque idō ingante gomō adinque, ¹⁰ tōmengā ingante angantapa.

—Bitō ĩñōmō wēnæ awēnē nānōmōmi baī ĩmidō anguēnē. ĩñæmpa, Wadāni quiēmē nō impa, ante oda cæcædānimpa, ante bitō piinte pōnēwēnonque entawēninque bitō nē babæ cædōmi ĩmipa tōō. Wængonguī nānō tōinō ponguīnō ante idiquibæ bacæimpa, ante bitō æpogamē incæ cæbii. ¹¹ Nōwo ĩñōmō Wængonguī Awēnē nē piñængā ĩnongā inte bitō ĩmite pancæcāimpa. Tōmengā pōnō gampomongā ate bitō

babetamōmi badinque nænque ñāō tamōnō wantæpiyæ tōmengā nānō ānimpoga adāmaī incæbiimpa.

Āñongā boguīmā baī do wææ ĩnque wēmō ēmōninque Edīma Baditota nāni ānongā gampo gampo cædinque, Ācānō botō ĩmote tōō æmænte māoda goquīmoo, ante diqui diqui mingantapa. ¹² Mānōmaī bacā adinque wāā tēimæ awēnē wæætē Wængonguī Awēnē ingantedō ante ĩñāna nāna odōmonte apænedō ante pōnente guīñente wædinque nē pōnengā bagacāimpa.

Pitidiabæ Antioquiya godinque cædapa

¹³ Pabodoidi ĩñōmō Papo ĩñōmō wadæ godinque wipodē ñænæmpodē wogaa taodinque Pampidiabæ pōninque Pedegue ĩñōmō ti wææñōnāni Wāō wæætē adodō Eedotadēē gocæte ante tōmēna ĩnate ēmō cæte wadæ gogacāimpa. ¹⁴ Tōmēna wæætē Pedegue wadæ godinque Pitidiabæ pōninque Antioquiya nāni quēwēñōmō pōnatapa. Ayæ tōmēnāni guēmanguīōnæ ĩnque bayō oodeoidi odōmōincōnē pō guīte tæ contadatapa. ¹⁵ Tæ contate a cōñōna Mōitee wodi nānō yewæmongainta adinque Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni yewæmongainta ate apænedānitapa. Ayæ māññōmō awēnēidi ĩñōmō tōmēnāni weca ongongā adocanque ingante apænedinque,

—Bitō ñōwo pōna ĩnate māo āninque ĩmaī apænecæbiimpa, ĩñāna, mōni tōññāmīna eñēmīna. ĩñōmō ongōnāni wampo pōnēninque tæi gongænte ongoncædānimpa, ante cædinque mīnatō ædæmō apænemīna eñenguīnāni, ante āmi apænebaīnapa.

¹⁶ Ānāni eñente māo angā eñēninque Pabodo ĩñōmō ængæ gantidinque ōnompoca compo compo cædinque tōmēnāni ĩnānite apænecantapa.

—Mīnitō, pancamīniya idægoidi ĩñōmīnite pancamīniya wamīni incæ, Nāwā Wængonguī ĩnongā ingampa, ante nē guīñente wæmīni ĩñōmīnite botō tōmāmīni ĩmīnite apænebo eñēedāni. ¹⁷ Idægoidi, mīnitō ĩmīnite tāno apænebo eñēedāni. Mōnō idægocabo Wængonguī incæ mōnō mæmæidi ĩnānite apænte ængā ate wadāni nēmæ Equitobæ ĩñōmō quēwēñōnānite tōmengā pōnō cæcā ate tōmēnāni tæiyænāni yebængadānimpa.

Ayæ Wængonguī tæi piñænongā inte ingæ æmæninque tōō æmænte māocā wadæ gogadānimpā. ¹⁸ Godinque tōmēnāni coadenta wadepo mānimpoga ōnōmæca cægōninque æbāmē wēnæ wēnæ cæte quēwēnāni ate wæcā incæte tōmengā pānāmaī inte ata cæpote ænte māocā gogadānimpā. ¹⁹ Ayæ wadāni Cānaāmæ quēwēnāni ōnōmpo æmæmpo que go men-cabodāniya iñōnānite wido cædinque Wængonguī, Tōmēnāni ōmæ iñi mīnitō ōmæ wæætē bacæimpā, ante mōnō wæmæidi inānite pōnongā ængadānimpā. ²⁰ Edæ coatodo tiento tincoenta wadepo mānimpoga wabæca quēwēnāni ate māniñedē ate Wængonguī, Mīnitō ōmæ, āninque mōnō wæmæidi inānite pōnongā æninque quēwengadānimpā.

Ante apænedinque Pabodo, Idægoidi dodāni æbānō cægadāni, ante godōmenque apænecantapa. “Mānimæca ponte wantæpiyæ quēwēnāni ate pancadāniya nē apænte ānāni iñōnānite Wængonguī angā ate adodāni awēnēidi bai badinque wayedē wacā adocanque wayedē wacā adocanque wayedē wacā adocanque aagadānimpā. Tāmoedo Wængonguī beyæ nē apænecā nānō ponte apæneganca māninānique aagadānimpā. ²¹ Iincayæ ate mōnitō dodāni iñōmō Wængonguī ingante apænedinque, Bitō adocanque ingante āmi ate tōmengā tæiyæ awēnē bacæcāimpā, ante ancaā ānāni eñente wædinque tōmengā wæætē Beencaminō wodi pæingā incæ Titæ wengā Taodo ingante angā bagacāimpā. Tæiyæ awēnē badinque tōmengā coadenta wadepo mānimpoga iñonte aagacāimpā. ²² Ayæ ate Wængonguī wæætē, Idæwaa, ante Taodo wodi ingante wido cædinque Dabii wodi ingante wæætē angā tæiyæ awēnē bagacāimpā. Adocā Dabii ingantedō ante apænedinque Wængonguī, Botō waa pōni entawēmo bai Yæte wengā Dabii iñōmō adobai entawengā abopa. Tōmengā iñōmō botō ānō bai edæ tōmānō cæquingā ingampa, ante apænegacāimpā.”

²³ “Wængonguī doyedē, Codito ængā beyænque idægoidi quēwencædānimpā, ante do nānō angainō bai ñowo cædinque adocā Dabii pæingā Itota Codito ingante da

pōnongā pongacāimpā. ²⁴ Itota ayæ pōnāmaī iñongā Wāō wodi idægoidi tōmānāni inānite apænedinque, Mīnitō, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante Wængonguī gāmænō wadæ pōninque æpænē guiedāni, ante apænecā eñengadānimpā. ²⁵ Ayæ adocā Wāō incæ, ‘Botō æbodō imoo, ante pōnēmīni. Mīnitō pōnēnō bai wii imopa. Botō do pōniimo iñōmote mīni nē pōnēnongā iñōmō ayæ poncæcāimpā. Tōmengā ingante adinque botō waēmō imopa diyæ tōmengā awæncata godō ñi cæquimoo.’ Ante Wāō tōmengā nānō cæquēnēnō wodo iinque cæyedē apænegacāimpā.”

²⁶ Ante apænedinque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Iñānāni, pancamīniya Abadāō wodi pæimīni iñōmīni pancamīniya wamīni incæ Wængonguī ingante guiñēmīni iñōmīni edæ botō tōmāmīni imīnite apænebo eñēedāni. Māninō, Codito ængā beyænque quēwencæmīnimpā, ante Wængonguī tōmāmō beyæ pōnō apænegacāimpā. ²⁷ Eedotadēē quēwēnāni tōnō tōmēnāni awēnēidi iñōmō, Itota æcānō ingāā, ante pōnēnāmaī ingadānimpā. Iinque guēmanguiōnæ iñō guēmanguiōnæ iñō Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni yewæmongainta cōwē adāni incæte tōmēnāni, Itota nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante babæ ante apænte ānewēninque edæ dodāni nāni yewæmonte angainō bai iinque cædānitapa. ²⁸ Tōmēnāni, Itota nānō wænguinque æbānō wentamō mongængāā, ante cōwā ayōnāni edæ dæ ampa. Ante wædinque awēnē Pidato ingante apænedinque tōmēnāni, Itota ingante āmi wænōnāni wængæe, ante ancaā ānāni eñēninque Pidato Ao angā wænōnāni wængacāimpā. ²⁹ Iinque Itota ingante awāa timpote wænōninque tōmēnāni dodāni tōmengā ingante ante nāni yewæmonte angainō bai tōmānō ante iinque cædānitapa. Mānōmaī cædāni ate wængā ate tōmēnāni ānāni ate tōmengā miñæ godināni wæætē tōmengā nānō ongōwāa pædæ æmpodinque ōnōmpo o togæmpote wæi ōnōwa o togæwadinque pædæ wæænōninque edæ ænte māo daga wengadānimpā.”

³⁰ “Incæte Wængonguī guiquēnē do

wæningā ingante, Nāni òmæmøe, angā ñāni òmæmonte quëwengampa. ³¹ Nāni òmæmøninge tòmengā tæönæ iñonte pō pō cædinque a ongōñongante edæ tòmengā tönō wëenëñedë Gadideabæ quëwëninge Ee-dotadëe iñömō nē pongaināni iñömō edæ tòmengā ingante wæætë adānitapa. Ìninqe tòmënāni iñömō nē adināni inte waodāni inānite, Itota nāwangā ñāni òmæmonte mīngā quëwengampa, ante nē apænedāni inānipa.”

³² Ante apænedinque Pabodo, “Dodāni inānite Wængonguī, Mīnitō beyæ botō cōwë pönō cæcæboimpa, ante apænegacāimpa, ante ëñëmīnitawo. Mānīnō ante watapæ nānō apænegainō ante mōnitō ñōwo iīmaī ante apænemōnipa. ³³ Mānīnō tòmengā dodāni inānite nānō angainō bai ñōwo tòmënāni mōmōidi beyæ iinque cædinque Wængonguī Itota ingante, Nāni òmæmøe, angā ñāni òmæmongacāimpa. Tòmengā ñōwo iinque cæcampa, ante Ámotamīni nāni Angainta tānota gao wæintaa Wængonguī beyæ iīmaī ante yewæmongatimpa. ‘Botō Wëmi inōmi iīmpa. Nōwoönæ bitō Mæmpobo babopa.’ ³⁴ Ayæ mānīnō, Tòmengā Wengā do wæningā iñongante Wængonguī angā ñāni òmæmøninge baō ñömāadāmaī incæcāimpa, ante pönëninge Itaiya wodi iīmaī ante Wængonguī beyæ ante yewæmongacāimpa. ‘Awënë Dabii wodi ingante apænedinque botō, Tæiyæ waëmō botō cædō bai cædinque cōwë ædæmō aate cæcæboimpa, ante nō botō angainō bai cædinque mīnitō imīnite pönō adobai cæcæboimpa,’ ante Wængonguī angampa, ante yewæmongacāimpa. ³⁵ Ayæ mānīnō ante wataa adobai Wængonguī ingante apænete bai Dabii wodi yewæmongacāimpa. ‘Bitō imite nē Cæcā iñömō bitō cædō ante cōwë cædongā inte wængā adinque bitō ædō cæte tòmengā ingante ænāmaī inte ee abi baō ñömāaquingā,’ ante yewæmongacāimpa.”

³⁶ “Awënë Dabii wodi guiquënë Wængonguī nānō änönō ante ëñëninge adoyedë quëwënāni beyæ waa cædingā inte edæ nāñe wæninge tòmengā mæmæidi weca æiyongā tòmengā baō inī ñömænte bagatimpa. ³⁷ Wæætë

Wængonguī, Nāni òmæmøe, angā ëñente nē òmæmongaingā iñömō tòmengā baō ñömāadāmaī ingatimpa. ³⁸ Ìninqe onguīñæmīni botō tōññamīni ëñeedāni. Itota pönō cæcā beyænque mōnitō mīnitō imīnite apænedinque, Wënæ wënæ mōnō cædō ante adinque Wængonguī pönō ñimpo cæcā ate quëwëmōmpa, ante apænemōni ëñëmīnipa. Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ëñente beyænque mōnō iñömō dicæ nō cæte quëwëmō imongaa. ³⁹ Wæætë māningā onguīñængā iñömō Itota iñömō tòmengā nō pōni nānō entawënō ante pönongā ænte entawëmō beyænque mōnō nē pönëmō tōmāmō wæætë Wængonguī ayongā edæ nō cæte quëwëmō inömō imōmpa. ⁴⁰ Ìninqe Wængonguī beyæ nē apænegaināni iīmaī ante nāni apænegainō ante pönëninge mīnitō iñömō, Mōnitō imōnite wīi bacæimpa, ante nāmā wææ aquënë quëwëedāni. Iīmaī ante edæ ämotamīni ante bai yewæmongadānimpa.

⁴¹ ‘Mīnitō nē badete towëmīni inte cōwä aquënë quëwëedāni.

Botō cæbo adinque mīnitō ancai guñente wæcæmīnimpa.

Mīnitō ayæ mīimīni quëwëñömīni edæ botō mā pōni cæcæboimpa, ante pönëmīniyaa.

Wængonguī mānōmaī cæcæcāimpa, ante edonque pōni apænedāni bai mīnitō wæætë, Babæ ancædō, ante wæcædōmīnimpa.’

Ante nāni yewæmongainō ante adinque edæ badete todāmaī iedāni,” ante Pabodo apænecantapa.

⁴² Mānōmainō ante iinque apænedinque Pabodo tönō Bedënabee tòmënāni odömōincōnë ongonte oncodo tao goyōnate Antioquiya iñömō quëwënāni iñömō, Wacā guëmanguīönæ bayonte minatō ñōwoönæ mīna apænedō bai godōmenque apænemīna ëñencæmōnimpa, änānitapa. ⁴³ Ayæ godongāmæ nāni ponte ongōnincabo tao goyōnāni oodeoidi pancadāniya ayæ oodeoidi bai nē bagaināni adobai Wængonguī ingante guñente quëwënāni nangui ināni iñömō Pabodo tönō Bedënabee inate edæ tee empote godāni. Adinque iñāna wæætë tòmënāni inānite apænedinque, Wængonguī waadete nānō

pönō cædonō ante pönëninque mīnitō cōwē ñimpo cædāmaī tæi ongōninque edæ waa quëwëedāni, ante nanguī apænedatapa.

⁴⁴ Ayæ adoque Wængonguī itædē go ate tōmënāni nāni guëmanguiōnæ bayonte māniñōmō quëwënāni wodo tōmānāni Wængonguī Awënë nānō änō ëñencæte ante godongāmæ pönānitapa. ⁴⁵ Nanguī ināni mānōmaī pönāni ate wædinque oodeoidi guiquënë piinte badinque, Babæ ante anewengampa, ante Pabodo ingante godō piinte tedewënānitapa. ⁴⁶ Mānōmaī tedewëñōnānite Pabodo tönō Bedënabee wæætē guiñenedāmaī inte apænedatapa.

—Mīnitō oodeoidi imīni inte edæ tāno ëñencæminimpa, ante cædinque mōnatō Wængonguī nānō änō ante edæ mā apænedinque mīnitō imīnite tāno apænequënēmōna intamōnapa. Mīnitō iñæmpa mīni cōwē wænāmaī quëwenguīnō ante apæneyōmōna mīni apænte pangā wæquinque edæ Baa äminipa. Ante wæmōna inte mōnatō ñowo emō cæte godinque edæ oodeoidi ināmaī ināni weca edæ apænecæ gomōna tamëñedāni. ⁴⁷ Mōnitō Awënë iīmaī ante mōnatō imōnate angacāimpa.

“Quëwencæminimpa, ante botō cægainō ante bitō inguipoga tōmāmæ māo apænedinque

Oodeoidi ināmaī ināni beyæ tica ënente bai cæcæbiimpa, ante cædinque botō bitō imite da godōmo apænecæ gocæbiimpa.”

Ante nē apænegaingā inte Wængonguī mōnatō imōnate angā ëñente apænemōnapa.

⁴⁸ Mānōmaīnō ante apæneda ëñëninque oodeoidi ināmaī ināni iñōmō, Awënë nānō apænedō waa ëñëmōnipa, ante watapæ apænedānitapa. Ayæ mōnō Awënë doyedē apænedinque, Mānimpodānique wede pönëninque cōwē wædāmaī quëwenguīnāni incædānimpa, ante tōmengā nānō nē angāinānique ñowo pönënanitapa. ⁴⁹ İninque mōnō Awënë tōmengā nānō apænedō ante māo apæneyōnāni māniōmæ tōmāo quëwënāni ëñënanitapa.

⁵⁰ Oodeoidi guiquënë, Pabodo tönō Bedënabee inate mōnō wido cæcæimpa, ante cædinque iīmaī cædānitapa. Onquiyænāni nāni nē waa adāni inte Wængonguī ingante guiñente quëwënāni

iñōnānite tōmënāni tönō onguīñænāni māniñōmō quëwënāni awënëidi bai inte ñænænāni iñōnānite oodeoidi, Bado-gaa, ante nanguī änāni ëñënanitapa. Oodeoidi nanguī änāni ëñente cædinque māniñāni wæætē Pabodo tönō Bedënabee inate togænte pāninque, Mōnitō omæ quëwënāmaī, ante wido cædāni godatapa. ⁵¹ Mānōmaī cædāni godinque tōmēna iñōmō, Mānimæ nāwate awædō, ante bai cædinque piwacæ piwacæ cædinque Icōnio iñōmō gocæte ante wadæ godatapa. ⁵² Itota ingante nē tee empote quëwënāni guiquënë watapæ todāni badinque Wængonguī Tæiyæ Waëmō Önōwoca ingante ænte ëwocadinque edæ waa quëwengadānimpa.

14

Pabodo tönō Bedënabee Icōnio iñōmō godapa

¹ Māniī godinque Icōnio nāni quëwëñōmō pōninque Pabodo tönō Bedënabee cōwē nāna cæi bai cædinque oodeoidi odōmōincōnē go guīdatapa. Go guīte apæneyōna, Nō apæneda, ante pönëninque oodeoidi tönō oodeoidi ināmaī ināni tönō nanguī ināni nāni wede pönenguinque ëñënanitapa. ² Wæætē oodeoidi incæ pancadāniya nē Baa änāni inte babæ wapiticæ apænedinque, İñāna nē wënæ wënæ apæneda inate wīi ëñengæimpa. Ante tedewënāni ëñente wædinque wadāni oodeoidi ināmaī ināni wæætē piinte badinque mōnō tōniñada inate ante wīwa adānitapa. ³ Incæte iñāna wantæpiyæ māniñōmō quëwëninque guiñenedāmaī inte mōnō Awënë beyæ apænedatapa. Apæneyōna mōnō Awënë incæ, Pabodo tönō Bedënabee iñōmō botō pönō waadete cægainō ante nē nō apæneda inōnapa, ante wadāni pōnencædānimpa, ante cædinque tōmēna tönō godongāmæ cæcā ate tōmēna, Ate pōnencædānimpa, ante mā cædinque bamōnengæ cædatapa.

⁴ Mānōmaī cæda incæte māniñōmō quëwënāni pancadāniya, Oodeoidi bai pōnëmōnipa, añōnānite wadāni guiquënë, Itota da godongā nē pōna bai pōnëmōnipa, ante pancadāniya wadō pancadāniya wadō cædānitapa. ⁵ İninque oodeoidi tönō oodeoidi ināmaī ināni tönō tōmënāni awënëidi

tönō godongāmæ pönëninque, Pabodo tönō Bedënabee inate mönō piinte cædinque dicaca tacamō wæncædaimpa. ⁶ Ante Ao ante cæyönāni Pabodo tönō Bedënabee iñömō, Mänōmaī ante cædānīpa, ante eñente wædinque wodii winōnatapa. Wodii winonte godinque Dicaōniabæ pöninque tōmēna Ditada nāni quēwēñōmō Dedebe nāni quēwēñōmō wayōmō wayōmō godinque, ⁷ mönō Awēnē ingantedō ante watapæ mǎo godōmenque apæneda eñēnōnānīpa.

Ditada iñömō Pabodo ingante tacadānīpa

⁸ Māniñōmō Ditada iñömō edæ wacā cabæwaingā tōmengā önōwa tipæwaa wēnæ wēnæ ēwacā eñagāingā inte dao dao godāmaingā pægaingā inte tæ contate a ongongantapa. ⁹ A ongōñongā Pabodo ponte apænecā eñēe congantapa. Pabodo wææmō adinque önōwēnenque pönëninque, ĩngā nānō waa bawāquinque nē pönengā ingampa, ante do pönente wædinque, ¹⁰ tōmengā ingante ogæ tedete,

—Ængæ gantidinque adiyæ gongæmi āmopa.

Angā eñëninque nē cabæwaingā incæ quingæ ængæ gantidinque dao dao go-cantapa. ¹¹ Māniñōmō ongōnāni guiquēnē Pabodo mǎnōmaī cæcā ate wædinque dicaōniaidi tōmēnāni tededō yedæ āninque,

—Īñāna iñömō wængonguīna incæ waoda baī bate mönō weca wæænte ongōna abaimpa.

¹² Ante pönente wædinque Bedënabee ingantedō ante apænedinque, Mönō wængonguī Deoto ingānō anguēnē, ante Deoto pönō pemōninque, ĩngā wæætē nē apænecā ingampa, ante pönëninque Pabodo ingante, Mönō wængonguī Edēme ingānō anguēnē, ante pemōnānitapa. ¹³ Ayæ tōmēnāni quēwēñōmō yæcado tōmēnāni wængonguī Deoto oncō mænonte ongōnīmpa. Deoto quī, ante nē godongā iñömō edæ, Pabodo tönō Bedënabee nē wængonguīna ĩnāpa, ante wapiticæ pönëninque, Mönō wængonguīna quī, ante tōmānāni tönō godoncæ cæcantapa. Mǎnōmaīnō ante cædinque tōmengā nāni que cædi ongai ænte pöninque wagadaidi onguīñænāni ĩnānite yabædemō ænte ponte wænoncæ cæcantapa. ¹⁴ Mǎnōmaī cæcā ate

wædinque nē ponte apæneda Bedënabee tönō Pabodo iñömō, Wiwa cæminīpa, ante baī cædinque nāmā weocoo wānā ñæninque pogodo māmō nanguī ongōnāni weca tæcæguedē næ gongæninque,

¹⁵ —Īñānāni, quīmæ quēwēmīnīi. Mīnitō waomīni ĩminīpa, mönatō mīnitō baī adobaī waomōna ĩmōna apa quēwēmīnīi. Mönatō iñæmpa watapæ mōna eñēnō ante apænecæte ante pönimōna inte mīnitō ĩmīnite ĩmaī ante āmōnāpa. ĩncoo mīni waa adincoo incæ edæ, Önoncooque ĩmpa, ante adinque mīnitō mānincooque wido cædinque Wængonguī nē Quēwengā gāmænō pōedāni. Tōmengā iñömō öönæ ĩngui-poga gāwapæntibæ nē badongaingā inte öönædē quēwēnāni tōmānāni ĩngui-poga quēwēnāni tōmānāni gāwapāa quēwēnāni tōmānāni ĩnānite nē badongaingā Wængonguī ĩnongā ingampa. ¹⁶ Tōmengā wēenēñedē tōmāmæ quēwēnāni nāmā pönëninque nāni go-quīnonque ee acā gogadānīmpa. ¹⁷ Incæte tōmēnāni ĩnānite wīi æmæwo ēmō cæte gogacāimpa. Wæætē edæ, Wængonguī æbānō ingāā, ante eñencædānīmpa, ante cædinque tōmengā ñimpo cædāmaī cōwē odōmongacāimpa. Edæ mīnitō ĩmīnite pönō waadete cædinque Wængonguī cōönæ angā ĩngui-poga wææ ĩninque incadepo incadepo cænguī eyepæ pönongā cæninque mīnitō watapæ todinque quēwēmīnīpa.

¹⁸ Mǎnōmaīnō ante Pabodo tönō Bedënabee wææ cæcæte ante apæneda eñēnāni incæte godongāmæ ongōnāni guiquēnē, Mīnatō wængonguīmīna quī, ante cōwē pönoncæmōnīmpa, ante wawīque pönëninque cædānitapa. Wodo edæ pönōñōnānite ĩñāna godōmenque wææ āna eñëninque ñimpo cæte wīi pönōnānitapa.

¹⁹ Ayæ ate oodeoidi Antioquiya iñömō quēwēninque Icōnio iñömō quēwēninque pō Ditada iñömō pöninque māniñōmō godongāmæ ongōnāni ĩnānite, ĩñā onguīñænāna inate mönō wīi eñengæimpa, ante ānāni. Eñëninque godongāmæ Ao āninque Pabodo ingante dicaca tacadāni wæyongā, Æmæwo wængampa, ante pönëninque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ ĩnō wēā mǎo wido cædānitapa. ²⁰ Incæte Itota ingante tee empote

quëwënāni godongāmæ ponte æænīmæ gongænte ayönāni Pabodo yabæque æmæwo wænte bai öñöningā inte ængæ gantidique adodö tömënāni quëwëñömö pongantapa. Ayæ iimö ate tömengā Bedënabee tönö wæætē Dedebe nāni quëwëñömö adodö gocæte ante wadæ godatapa.

²¹ Godinque Dedebe iñömö pöningue Codito ingantedö ante watapæ apæneda ëñëningue tömënāni nangui ināni Itota miñæ quëwënāni bagadānimpa. Iinque tömëna mǎniñömö idæwaa apænete wadæ godinque Ditada iñömö adodö pö godinque Icönio iñömö adodö pö godinque Antioquiya nāni quëwëñömö wæætē pönatapa. ²² Mǎnōmaï wayömö wayömö godinque Itota ingante nē tee empote quëwënāni inānite bee tēningue Pabodo tönö Bedënabee nangui apæneda ëñëningue iināni godömenque tæi piñænte entawënāni badānitapa. Ayæ tömënāni inānite, Mīni pönëno ante ñimpo cædāmaï inte godömenque wede pönëningue tæi ongoncæminimpa, ante ædæmö apæneda ëñënanitapa. Ayæ waadete apænedinque, Mönö nangui nantate wædinque Wængongui Awënë Odeye nempo guicæimpa, ante apænedatapa. ²³ Ayæ wayömö wayömö tömäo godinque Itota ingante godongāmæ nāni pönencabo weca go guiite ongöningue Pabodo tönö Bedënabee iñömö iimaï cædatapa. Nē nō cædāni inānite adinque tömëna, Itota Codito ingante mīni godongāmæ pönencabo iñöminite iinānique edæ nē aadāni bacædānimpa, ante āna ate mǎninānique nē Picænāni nāni änönāni badānitapa. Ayæ cænāmaï inte Wængongui ingante apænete ate tömënāni inānite iñāna, Mīnitö mönö Awënë ingante wede pönëminitawoo. Tömengā mīni nē pönëngö inçæ mīnitö imīnite wææ aacæcāimpa, ante apænedatapa.

Tidiabæ Antioquiya iñömö ocæ ëmænte godapa

²⁴ Pabodo tönö Bedënabee ayæ Pitidiabæ wodo tebæ godinque Pampidiabæ pönatapa. ²⁵ Mǎniñömö ponte Pedegue nāni quëwëñömö mönö Awënë nāno angainö ante apænedinque Ataya nāni quëwëñömö

wææ pönatapa. ²⁶ Mǎniñömö pöningue tömëna imæmäa Antioquiya iñömö adodö tacæte ante ñænæ wipodë guidatapa. Doyedë iñömö tömëna nāna mǎniñömö quëwente tao goyedë wadāni nē pönënāni inte tömëna inate, Wængongui pönö waadete godongāmæ cæcā ate minatö eyepæ cæcæminimpa, ante da godongaināni inönānimpa. Nöwo iñömö tömënāni nāni äninö do iinque eyepæ cædina inte tömëna adoyömö nāni da godiñömö ocæ ëmænte pönatapa. ²⁷ Mǎniñömö pöningue tömëna Itota ingante godongāmæ nāni pönencabo inānite añete pönāni ate tömënāni inānite apænedinque Wængongui tömëna tönö nāno cædinö ante adodö adodö tömänö ante apænedatapa. Oodeoidi ināmaï ināni wede pönëningue guicædānimpa, ante Wængongui odemö wi ænete bai cæcā ate do pönente badānipa, ante apæneda ëñënanitapa. ²⁸ Ayæ mǎniñömö Itota ingate nē tee empote quëwënāni tönö wantæpiyæ quëwengadaimpa.

15

Eedotadëe iñömö pöningue wæætedö wæætē änāni

¹ Mǎniñedë onguiñænāni Oodeabæ quëwënāni pancadāniya Antioquiya iñömö wææ pöningue nē pönënāni inānite iimaï ante odömonte wææ angadānimpa. Mīnitö bagāmīni inte Möitee wodi nāno wææ angainö bai wii cæmīni adinque Wængongui dicæ ængampa quëwenguimīni. ² Ante wææ anewënāni ëñente wædinque Pabodo tönö Bedënabee iñömö, Quimæ anewëmīni, ante näëmæ wææ anatapa. Iinque Antioquiya iñömö quëwënāni guiquënë Pabodo tönö Bedënabee tönö wadāni nē pönënāni inānite, Mīnitö Eedotadëe godinque Itota nāno da godongaināni tönö nē aadāni Picænāni inānite bee tēningue, Oodeabæ quëwënāni nāni wææ änönö ante æbāno cæquiï, ante ëñencæte ante ædāni.

³ Äningue Itota Codito ingante godongāmæ nāni pönencabo inçæ Pabodoidi inānite da godönāni wadæ godānitapa. Ayæ godinque Pënitabæ wodo tebæ godinque mǎnimæ quëwënāni inānite apænedinque godömenque Tämadiabæ adobai wodo

tebæ gote apænedinque, Wængonguī pōnō cæcā ate oodeoidi ināmaī ināni incæ mōnō Awēnē gāmænō do pōnānīpa, ante Pabodoidi apænedāni. Eñēninque mōnō tōnīñadāni mānīmæ quēwēnāni incæ watapæ todānitapa.

⁴ Pabodoidi Eedotadēē iñōmō pōnāni adinque Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo tōnō Itota nānō da godongāināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni nē Picænāni tōnō godongāmæ ponte ongōninque Pabodoidi inānite, Waa pōmīni amōnīpa. Ante añōnānite Pabodo tōnō Bedēnabee iñōmō, Wængonguī iīmaī mōnatō tōnō godongāmæ cæcampa, ante tōmānō ante adodō adodō apænedā eñēnānitapa. ⁵ Mānīñedē Paditeoidi incæ pancadāniya nē pōnēnāni badīnāni inte ængæ gantidinque iīmaī ante apænedānitapa.

—Iñæmpa oodeoidi ināmaī ināni inānite, Cōwē ēō togænguēnēmīni iīmīnīpa, ante mōnō wææ angæīmpa. Ayæ Mōitee wodi, iīmaī cædāni, ante nānō angāinō ante eñēnguēnēmīni iīmīnīpa, ante mōnō cōwē angæīmpa.

⁶ Anāni ate Itota nānō da godongāināni tōnō nē pōnēnāni inānite nē aadāni Picænāni tōnō godongāmæ pōninque, Oodeoidi ināmaī ināni inānite mōnō æbānō anguīi, ante tedecōnānitapa. ⁷ Mānīnō ante wæætedō wææte apænedāni adinque Pegodo guiquēnē ængæ gantidinque godongāmæ ongōnāni inānite iīmaī ante apænecantapa.

—Botō mēmōidi, mīnitō iīmaīnō ante do eñēmīnīpa. Wængonguī do inōñedē, Oodeoidi ināmaī ināni incæ Codito ingantedō ante watapæ eñēninque edæ nē pōnēnāni bacædānīmpa, ante cædinque mōnō imonte apænte ænīnque botō imote angā gote mānīnō ante apænebo eñēnānitapa. ⁸ Da godongā gote apæneyōmo Wængonguī, Waocā æbānō mīmōno pōnengā ingāā, ante nē eñēnongā inte edæ tōmengā Tæiyæ Waēmō Onōwoca ingante oodeoidi ināmaī ināni inānite da pōnongā ænte ēwocadānīpa. Inīnque mōnō imonte pōnō cæcā baī tōmēnāni inānite adobaī cædinque tōmengā edæ, Oodeoidi ināmaī ināni inānite botō Ao ante do æmōpa, ante

odōmongā abaimpa. ⁹ Tōmēnāni wede nāni pōnēnō beyænque Wængonguī tōmēnāni mīmō ñā mēnongadinque, Oodeoidi ināmaī ināni incæ mīnitō baī adobaī ināni apa ānewēmīnīi, angampa. ¹⁰ Mōnō iñōmō mōnō mæmæidi tōnō teēmē mongænte baī wædinque edæ, Mōitee wodi nānō wææ angāinō ante mōnō ædō cæte eñēnte cæquīi, ante godongāmæ wægamōīmpa. Nōwo guiquēnē Oodeoidi ināmaī ināni incæ tæcæ pōnēñōnānite mīnitō iñōmō teēmē cōnōnāncapænte baī cædinque tōmēnāni inānite, Cædāni, ante wææ āmīnīpa tōō. Mānōmaī cædinque mīnitō, Wængonguī ōnonque cæcampa, ante baī cæmīnīpa tōō. ¹¹ Iñæmpa mōnō Awēnē Itota pōnō waadete ængā beyænque tōmēnāni wænāmaī inte quēwēnāni baī mōnō adobaī mānīnō beyænque wænāmaī inte quēwēmōmpa, ante pōnēmōnīpa. Mānōmaīnō ante Pegodo iīnque apænecā eñēnānitapa.

¹² Ayæ Bedēnabee tōnō Pabodo wææte tōmēnāni inānite apænedā eñēninque godongāmæ ongōnāni tōmānāni edæ tededāmaī inte eñēē cōnānitapa. Tōmēna iñōmō, Wængonguī mōnatō tōnō godongāmæ cædinque edæ, Mīnatō mā cæmīna adinque Oodeoidi ināmaī ināni incæ pōnencædānīmpa, ante cædinque bamōnengæ wææte wææte cæcantapa, ante adodō adodō ante apænedatapa. ¹³ Inīnque apænedā ate Tantiago wææte tōmangā apænecantapa.

—Botō biwīidi, botō ñōwo apænebo eñēdāni. ¹⁴ Wængonguī tāno waadete pōnō cædinque oodeoidi ināmaī ināni pancadāniya inānite apænte ænīnque, Botō quīmīni bacæmīnīmpa, ante cæcantapa, ante Timōnō do apænecā eñēntamōmpa.

¹⁵ Ayæ Wængonguī beyæ nē apænegāināni incæ, Iīncayæ ate Wængonguī mānōmaī cæcæcāīmpa, ante pōnēninque adoyōmō ante iīmaīnō ante do yewæmongadānīmpa.

¹⁶ “Awēnē Dabii nempo nē quēwengāināni nāwæ godāni adinque botō iñōmō oncō wodintai wææte tæi mænōnte baī cædinque, iīncayæ ate adodō pōninque pōnō cæbo ate nāwæ gogāināni iñōmō Awēnē nempo adodō pōninque quēwencædānīmpa.

17 Mānōmaī cæbo ate edæ wadāni tōmāmæ quēwēninque oodeoidi ināmaī ināni incæ botō emōwo ante nē ewocadāni inte nāwā Awēnē ingante ante diqui diqui minte acædānimpa,

18 ante mōnō Awēnē iñōmō edæ māninō ante nē cægaingā inongā inte, do cæcā nāni eñengainō ante apænecampa.”

19 Ante yewæmongatimpa, ante Tantiago godōmenque apænecantapa. “Botō Wængonguī nānō apænegaīnō ante pōnente wædinque, Īmaī cæcæimpa, ante pōnēropa. Oodeoidi ināmaī ināni, Idæwaa wapiticæ pōnente awædō, ante wædinque ocæ emænte nāwā Wængonguī gāmænō pōñōnānite mōnō edæ ee cædinque tōmēnāni taadō ganta cædedāmaī ingæimpa. 20 Ōnonque, Tōmēnāni acædānimpa, ante Īmaī ante yewæmongæimpa, Wadāni, Wængonguīdi quī, ante cænguī nāni cōnōnī cænāmaī incæminimpa. Ayæ nānōogængā ināmaī iñongante godō mōnāmaī incæminimpa. Ōōingā ñē wēmencate wæningā ate cænāmaī incæminimpa. Baō wepæ owemōingā i adinque cænāmaī incæminimpa, ante mōnō yewæmongæimpa, amopa. 21 Edæ doyedē pōnī oodeoidi nāni quēwēñōmō nāni quēwēñōmō tōmāā iñōmō māo Mōitee wodi nānō wææ angainō ante apænedāni eñengadānimpa. Ayæ ñōwo ganca adobainō ante guēmanguīōnæ iñō guēmanguīōnæ iñō mōnō odōmōincōnē go guīte apænedāni eñente mānōmainō ante eñente cæquēnēnāni inānipa. Māninonque ante mōnō yewæmongæimpa, amopa,” ante Tantiago iinque apænecantapa.

Oodeoidi ināmaī ināni acædānimpa, ante yewæmōnānipa

22 Mānōmainō ante apænecā eñēninque Itota nānō da godongaināni tōnō nē aadāni Picænāni tōnō Itota Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabo tōnō godongāmæ pōnēninque, Mōnō cabo incæ mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate, Mīnatō Pabodo tōnō Bedēnabee mīñæ Antioquiya goeda, amō gocædaimpa. Ante Ao āninque tōmēnāni, Mōnō pōnencabo iñōmonte Codaa Badatabato mōnō ānongā

tōnō Tidato iñōmō nē āna inapa, ante adinque tōmēna inate apænte ænānitapa. 23 Ayæ, Cadota ante ænte gocædānimpa, ante Īmaī ante yewæmongadānimpa.

Mōnitō pancamōniya Itota nānō da godongaīmōni iñōmōni pancamōniya nē pōnēnāni inānite nē aamōni Picæmōni imōnipa. Mānōmaī imōni inte mōnitō mīnitō tōñiñamōni imōnipa. Mīnitō oodeoidi ināmaī imīni inte Antioquiya iñōmō Tidiabæ iñōmō Tiditiabæ iñōmō quēwēninque mīni pōnencabo mīni pōnencabo iñōmīnite mōnitō, Waa quēwencæminimpa, amōnipa.

24 Īmaī ante tededāni eñentamōnipa. Mōnitō, Goedāni, ānāmaī iñōmōni wadāni mōni cabo incæ pancadāniya wadæ gote mīnitō weca pōninque mīnitō imīnite, Eō togæedāni, ante wææ ānāni. Eñēninque mīnitō tōmēnāni nāni wææ ānīnō beyænque teēmē mongænte baī, Æbānō cæquī, ante wæminipa, ante tededāni eñēmōnipa. 25 Mānōmainō ante tededāni eñente wædinque mōnitō godongāmæ pōnēninque onguīñæna mēnaa inate apænte æninque tōmēna inate Īmaī antamōnipa. Mīnatō Bedēnabee tōnō Pabodo mōnō nē waadeda tōnō godongāmæ godinque oodeoidi ināmaī ināni weca goeda, ante cætamōnipa. 26 Bedēnabee tōnō Pabodo iñōmō mōnō Awēnē Itota Codito emōwo beyænque cædinque nāna nāmā wodo wænguinque cædatapa. 27 Īninque, Īi cadota mōni yewæmōnō nāwangā impa, ante adodō ante apænecædaimpa, ante cædinque mōnitō Codaa tōnō Tidato inate da godōmōni godinque mīnitō weca pōna aedāni. 28 Edæ, mōnitō Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō godongāmæ pōnēninque, Mīnitō godōmenque teēmē mongænāmaī incæminimpa, antamōnipa. Īninque, Mīnitō Īmaī cædinque idæwaa, ante pōnēmōnipa.

29 Wadāni, Wængonguīdi quī, ante cænguī nāni cōnōnincoo ante cænāmaī gomō aedāni. Wepæ owemōingā adinque oōingā ñē wēmencate wæningā adinque cænāmaī iedāni. Ayæ nānōogængā ināmaī iñongante godō mōnāmaī iedāni.

Mīnitō mānīnque ante ee ate cædāmaī
īmīni īnīnque waa quēwēmaīmīnīpa.
Mānīnque ante yewæmōmōnīpa.

³⁰ Ante yewæmonte pædæ pōnōnāni
ænte wadæ godīnque Antioquiya īñōmō
wæīdīnque nē pōnēnāni īnānīte añete
godongāmæ pōnāni ate Eedotadēē
quēwēnte pōnāni tōmēnāni nāni yewæmōnīnta
pædæ pōnōnāni ænte adānītapa. ³¹ Eedotadēē
quēwēnāni, Mīnitō godōmenque teēmē
mongænāmaī incæmīnīmpa, ante nāni
yewæmonte ānīnō adīnque oodeoidi
īnāmaī īnāni īñōmō wampo pōnīnque
todānītapa. ³² Codaa tōnō Tidato īñōmō
Wængonguī beyæ nē apænedā inte adobaī,
Tæī pīñænte entawencæmīnīmpa, ante
cædīnque ædæmō apænedā ēñēnīnque
tōmēnāni nāni pōnencabo mīmōnē gancæ
batawente wede pōnēnānītapa. ³³ Īnīnque
tæōnæ quēwēna ate mānīñōmō quēwēnāni
nāni pōnencabo wæætē tōmēna īnate waa
apænedīnque, Ñōwo gānē pōnēnīnque waa
goeda, ante tōmēna īnate nē da pōnōnāni
weca wæætē adodō da godōnāni godatapa.
³⁴ Tidato guīquēnē, Īñōmō ongoncæboīmpa,
ante ayæ ongongantapa. ³⁵ Pabodo tōnō
Bedēnabee guīquēnē Antioquiya īñōmō
ayæ quēwēnīnque wadāni nangūī īnāni tōnō
godongāmæ odōmōnīnque Wængonguī nānō
ānō ante watapæ apænedā ēñēngadānīmpa.

Pabodo ingante wæætē da godōnāni go- campa

³⁶ Īncayæ ate Bedēnabee ingante Pabodo,
—Wēēnēñedē Wængonguī nānō ānō
ante mōna gote apænedīñōmō wæætē
adoyōmō gote mōnatō tōnīñadāni weca
gote ēñadīnque, Æbānō quēwēnānīi, ante
acæmōnāīmpa.

³⁷ Āñongā Bedēnabee Ao angantapa. Ayæ
tōmengā, Wāō Māadoco nāni ānongā ingante
mōnatō tōnō godongāmæ gocæcāīmpa,
ante cæcantapa. ³⁸ Pabodo guīquēnē,
Īñæmpa wēēnēñedē Pampidiabæ īñōmō
pōñōmōnate īngā Māadoco īñōmō mōnatō
tōnō godōmenque cædāmaī inte edæ
wadæ gocantapa, ānīnque, Ñōwo wīī
ænte gocæīmpa, ante Baa angantapa.

³⁹ Īnīnque tōmēna wæætēdō wæætē

ānīnque tōmēna wadō wadō gote pan-
guīmæ godatapa. Bedēnabee guīquēnē
Māadoco ingante ænte ñænæ gāwapāa
gote wīpodē ñænæmpodē guīte wogaa
godīnque wāā tēīwænē Tipidebæ tao
gocantapa. ⁴⁰ Pabodo guīquēnē Tidato
ingante apænte ænte gocæ cæyongante
tōmēnāni nāni pōnencabo īñōmō tōmēna
īnate apænedīnque, Wængonguī mīnatō
beyæ pōnō waadete cæcæcāīmpa, ānāni
ēñēnīnque wadæ godatapa. ⁴¹ Ayæ Tidiabæ
tōmāo godīnque Tiditiabæ tōmāo god-
īnque Pabodo īñōmō Codito ingante nāni
godongāmæ pōnencabo īnānīte apænecā
ēñēnīnque tōmēnāni wede pōnēnīnque tæī
pīñænte batawengadānīmpa.

16

Pabodo tōnō Tidato mīñæ Tīmoteo go- campa

¹ Mānīī godīnque Pabodo Dedebe īñōmō
ponganque go Ditada īñōmō pongantapa.
Itota ingante tee empote nē gocā Tīmoteo
mānīñōmō quēwengacāīmpa. Tōmengā
wāānā oodea īnōna incæ nē ædæmō cæte
pōnēnā īnōnāīmpa. Tīmoteo mæmpo wæætē
guidiego īnongāīmpa. ² Tīmoteo īñōmō Itota
ingante pōnente quēwengā adīnque nē
pōnēnāni Ditada īñōmō quēwēnāni incæ
Īcōnio īñōmō quēwēnāni incæ, Tīmoteo nē
waa quēwēnongā īngampa, ante adoyōmō
apænedānītapa. ³ Īnīnque Pabodo, Botō
tōnō Tīmoteo guēa gocæcāīmpa, angantapa.
Wæætē, Oodeoidi mānīmæ quēwēnāni
tōmānāni, Tīmoteo mæmpo guidiego
īngampa, ante do ēñēnāni inte pīnāni
wæcæ wæ. Ānīnque Pabodo angā yæcadogæ
ēō togænāni ate Tīmoteo ingante ænte
gocantapa. ⁴ Godīnque Pabodoidi wayōmō
nāni quēwēñōmō wayōmō nāni quēwēñōmō
godīnque īīmaī ante apænedānītapa. Mīnitō
oodeoidi īnāmaī īmīni inte æbānō ēñente
cæte quēwenguīmīnīi, ante Eedotadēē
īñōmō nē aadāni Picænāni tōnō Itota
nānō da godongānāni tōnō godongāmæ
pōnēnīnque do ānānīpa. Ante apænedīnque
Pabodoidi wæætē tōmēnāni nāni ānīnō
ante adodō ante apænedāni ēñēnānītapa.
⁵ Mānōmaī apænedāni ēñente wædīnque
Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo
īñōmō wayōmō nāni cabo wayōmō nāni

cabo tōmānāni wede pōnēnīnque edæ tæi pīñænte badīnque iīmō iñō godōmenque iīmō iñō godōmenque nanguī yebænte bagadānīmpa.

Māatedōniabæ quēwengā ingante Pabodo wīimonte acā

⁶ Pabodoidi Atiabæ gocæ cæyōnānīte Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca iīmāi ante apænecantapa. Mīnitō botō ānō ante mānīmæ apænecæ godāmaī incæmīnīmpa, ante wææ angā ēñente wædīnque tōmēnāni wæætē Gadatiabæ incæ pancabaa Pidiquiabæ tōmāo cægōnīnque godānitapa. ⁷ Mānīmæ cægōnaque go Mīitiyabæ ganca pōnīnque Bitīniabæ gocæ cæyōnānīte Itota Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca incæ, Godāmaī, Baa angā wædīnque tōmēnāni māniñōmō ñimpo cæte godōmenque godāmaī inānitapa. ⁸ Mānōmaī beyæ tōmēnāni Mīitiyabæ wodo pænta go Todoa iñōmō wæi godānitapa.

⁹ Māniñōmō wæi gote ongōnīnque woyowotæ ba ate Pabodo wīimonte bai ayongā Māatedōniabæ onguīñængā a ongōnīnque tōmengā ingante iīmāi ante apænecantapa. “Māatedōniabæ pōnīnque bitō mōnitō imōnīte pōnō cæquīmi āmōnīpa,” ante Pabodo ingante angā ēñēngantapa. ¹⁰ Inīnque Pabodo, Mānōmaī wīimonte bai atabopa, ante apænecā ēñente wædīnque mōnitō wæætē, Mīnitō Māatedōniabæ gote māo apænēmīni ēñēncædānīmpa, ante Wængonguī incæ cæbaingampa. Ante pōnente wædīnque botō Odocabo tōnō wadāni Pabodo tōnō nē godongāmæ cædāni tōnō wæætē, Mōnō māniñōmō gote Codito ingantedō ante watapæ apænecæimīpa, ante pōnēnīnque gocæte ante cætamōnīpa.

Pabodo tōnō Tidato Pidipoto iñōmō ponte cædapa

¹¹ Mānōmaīnō ante pōnēmōni inte mōnitō Todoa iñōmō gāwapæ wedeca quēwēnīnque ñænæ wipodē guīte wogaa tao godīnque wāā tēiwænē Tāmotadate tōingā gote mōnīnque iīmō ate tao Nēapodi pontamōnīpa. ¹² Māniñōmō pō ti wæænīnque taadonque godīnque mōnitō Pidipoto odōmānoidi nāni ponte quēwēñōmō adoyōmō pōnīnque tæōnæ

quēwentamōnīpa. Māatedōniabæ incæ pancabaa quēwēnāni nāni yæcado quēwēñōmō Pidipoto impa. ¹³ Mōnitō māniñōmō ponte quēwēnīnque guēmanguīōnæ iīnque bayonte tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabædemō tao godīnque, Ōnō wedeca Wængonguī ingante godongāmæ apænēbainānīpa, ante ōnōwēnenque pōnēnīnque māniñōmō gotamōnīpa. Māniñōmō ponte ayōmōni onquiyænāni do godongāmæ ponte a ongōnāni adīnque mōnitō tæ contadīnque tōmēnāni inānīte apænētamōnīpa. ¹⁴ Māniñōmō nē ēñēnāni tōnō adodanque tōmēnā ēmōwo Didia iñōmō Tiatida quēwēnōnā inte weocoo awēnēidi nāni opatawæ ēmoncoo godonte ænte quēwēnōnāimīpa. Tōmēnā Wængonguī ingante nē waa ate pōnēnā inonāimīpa. Inīnque Pabodo apænecā ēamonca ongote ēñēñōnante mōnō Awēnē tōmēnā mīmō wi ænete bai cæcā ate tōmēnā wede pōnēnantapa. ¹⁵ Inīnque tōmēnā nāni owocabo pōnēnīnque godongāmæ æpænē guīdāni ate tōmēnā iñōmō mōnitō imōnīte apænēdantapa.

—Botō imote ante adīnque mīnitō, Mōnō Awēnē ingante Didia ædæmō cæte pōnēngā ingampa, ante pōnēmīnitawoo. Mānōmaīnō ante pōnēmīni inte mīnitō botō oncōnē ponte owoedāni, āmopa.

Ante ancaa apænēdā ēñente wædīnque mōnitō Ao ante gote owotamōnīpa.

¹⁶ Māniñēdē wacā onquiyængā obe badā inongā inte wadāni nempo quēwēnīnque tōmēnāni beyænque nē cæte quēwengā inongāimīpa. Tōmengā iñōmō nē cæwēnēngā inte wadāni inānīte, Inīcayæ ate æbānō baquīi, ante yewænte tedecā inongāimīpa. Tedecā ēñēnīnque nē ēñēnāni wæætē tōmēnāni nāni godonte æīnta bacoo pædæ pōnō pædæ pōnō cædāni incæte tōmengā awēnēidi wæætē ō æ ō æ cædōnānīmpa. Inīnque māniñōmō quēwēnīnque mōnitō ayæ ate Wængonguī ingante nāni apænēiñōmō adodō gocæ cæyōmōnīte māningā onquiyængā māmō bee tengantapa. ¹⁷ Mānōmaī bee tēnīnque tōmengā mōnitō Pabodo tōnō mōni gocabo iñōmōnīte tee empo tee empo pōnīnque yedæ angantapa.

—Īnāni Wængonguī Æibæ pōni Quēwengā ingante nē cædāni inte mīnitō imīnite apænedinque, Æcānō ængā beyænque quēwenguī, ante apænedānīpa.

¹⁸ Āninque tæōnæ iñonte tōmengā tōmēnāni inānite tee empote godinque Yæ yæ ānewengā ēñente wædinque Pabodo, Ancaa ēñente awædō, ante dadi emænte wēnæ ingante āninque,

—Bitō imite botō Itota Codito emōwo apænedinque, Tao gobāwe, āmopa.

Ante tæcæ apæneyongā wēnæ incæ baquecā ingante emō cæte tao gocantapa.

¹⁹ Pabodo mænōmaī angā ate tao go ate wædinque onquiyængā awēnēidi guiquēnē, Æ tōmengā yewængā beyæ mōnō æincædō incæ dæ gotimpa. Nōwo æbānō cæte nanguī ænguimōō. Ante piinte wædinque tōmēnāni, Mōnō tōmēna inate odōmāno awēnēidi weca ænte gocæimpa, ante Pabodo tōnō Tidato inate bæi ongonte wēā māo tōmēnāni nāni godonte æiñōmō ænte godānitapa. ²⁰ Ayæ odōmāno awēnēna tōmēnāni quēwēñōmō nē apænte āna iñōnate nē piinte cædāni mānīna awēnēna weca Pabododa inate ænte māmō gō cædinque,

—Īna iñōmō edæ oodeoda inōna inte mōnitō quēwēñōmō ponte wēnæ wēnæ apæneda ēñēninque tōmānāni ænguī badinque Yæ yæ ānānīpa. ²¹ Mōnō odōmānocabo mōnō wīi cæquēnēnō ante odōmonte apænedinque tōmēna iñōmō, Mānīnonque cædāni, ante ancaa ānewēnāpa.

²² Ante tæcæ apæneyōnāni godongāmæ ongōnāni iñacabo cædinque Pabodo tōnō Tidato inate piinte cædānitapa. Ayæ odōmāno awēnēna iñōmō, Tōmēna weooco gā tadongate tæi tæi pædāni. ²³ Āna ēñente tæi tæi pānāni wæyōnate awēnēna godōmenque āna ēñente cædinque tōmēna inate bæi ongonte māo tee mōnedinque tee mōneincō nē aacā ingante, Īna inate bitō ædæmō wææ ae, ānatapa. ²⁴ Īninque mænōmaī ānāni ēñente wædinque nē wææ wānongā wæætē Pabodo tōnō Tidato inate guimongacōnē manguicā guiidatapa. Ayæ godōmenque tōmēna onōwa awæmpaa goti guidōwate tæi tee mōnecā ongōñōna wadæ taocantapa.

²⁵ Ayaōnænēña bayō Pabodo tōnō Tidato mænōmaī goti guidōwate wægōninque Wængonguī ingante apænedinque āmotamīni ānecōñōnate wadāni nē tee mōnete ongōnāni ēñēē cōnānitapa. ²⁶ Iñontobæ goinque nanguī ocæ ocæ pōninque tee mōneincō tæñōninca incæ wanæ wanæ cæyō odemō tōmānemō wi æmænete gotapa. Ayæ tōmānāni inānite nāni tæi pōni yaēmengō nāni nāni nānīmē incæ nīmæncæ nīmæncæ wææntapa. ²⁷ Tee mōneincō nē aacā guiquēnē iñontobæ nāni omæmonte ayongā, Odemō dobæ wi æmænete gotimpa, ante wædinque tōmengā, Æ tee mōnete ongōnāni dobæ tao wodii winōnānīpa, ante pōnente wædinque, Botō awēnēidi piinte pānāni wænguī wæ, ante pōnēninque nāmā wænonte wæncæte ante yaēmē o togænte ængā. ²⁸ Ate wædinque Pabodo iñontobæ ogæ tededinque,

—Nāmā wēnæ wēnæ cædāmaī. Ee ae. Tōmāmōni ayæ ongōmōni apa quēwēē.

²⁹ Angā ēñēninque nē wææ wānongā iñōmō edæ, Tica wodōnoī ænte pōdāni, angā ænte pōnāni æninque tōmengā pogodo pōninque ancai guīñente wædinque do do wāate wædinque Pabodo tōnō Tidato onōwa inō wæægantapa. ³⁰ Ayæ ængæ gantidinque edæ tōmēna inate oncodo ænte māocā tayōnate,

—Mīnatō nē āmīna inte apænemīna ēñēmoeda. Botō æbānō cæte quēwenguimōo, ante wæcā.

³¹ Ēñēninque tōmēna wæætē,

—Awēnē Itota ingante edæ wede pōnēmi ate tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa. Mīni owocabo tōmāmīni adobaī wede pōnente quēwencæmīnīpa, ānatapa.

³² Āninque tōmēna nē wææ wānongā ingante godōmenque Wængonguī Awēnē nānō apænegainō ante apænedinque tōmengā oncōnē nāni owocabo tōmānāni inānite apæneda ēñēnānitapa. ³³ Ayæ woyowotæ incæ tōmēna inate æninque nē wææ wānongā iñōmō tōmēna inate tæi tæi pānāni nāna æbāate wædiñōmō nā mēnongacantapa. Ayæ tōmengā nāni wencabo do æpænē guiidānitapa. ³⁴ Ayæ tōmengā oncōnē ænte mængā ææ guiyōna tōmēna inate cænguī godongā cænatapa.

Ayæ tōmengā nāni wencabo nē Wængonguī ingante pōnēnāni badināni inte watapæ todānitapa.

³⁵ Baānæ ate odōmāno awēnēna guiquēnē poditiyaidi inānite nē wææ wānongā weca da godōninque, Pabodo tōnō Tidato inate nīmpo cæbi gocædaimpa, āmini ēñengæda, angā ēñēninque godānitapa. ³⁶ Ponte odōmāno awēnēna emōwo ante apænedāni ēñēninque nē wææ wānongā wæætē Pabodo ingante apænedinque,

—Poditiyaidi nōwo ponte apænedinque, Pabodo tōnō Tidato inate nīmpo cæbi gocædaimpa, ante odōmāno awēnēna ānapa, ante apænedānīpa. Inique mīnatō nōwo taote godinque piyænē cæte ee goeda.

³⁷ Angā ēñēninque Pabodo wæætē poditiyaidi inānite apænedinque,

—Mōnatō odōmānomōna imōna incæte nē apænte āna weca apænedāmaī iñōmōnate tōmēna āna tōmānāni ayōnāni edæ mōnatō imōnate tæi tæi pāninque tee mōnedānitapa tōō. Tee mōnedāni wæyōmōna nōwo wæætē mōnatō imōnate awēmō wido cæcæte ante cædānīpa tōō. Mōnatō iñæmpa edæ Baa āmōnapa. Awēnēna incæ iñōmō pōninque mōnatō imōnate ænte māoda gocæmōnaimpa.

³⁸ Mānōmaīnō ante apænecā ēñente wædinque poditiyaidi tōmēnāni awēnēna weca adodō godinque Pabodo nānō apænedō ante adodō ante apænedānitapa. Ayæ, Pabodo tōnō Tidato odōmānoda inapa, ante apænedāni ēñēninque odōmāno awēnēna guiquēnē guīñente wædatapa. ³⁹ Ayæ guīñente wædinque awēnēna incæ Pabodo tōnō Tidato weca ponte waadete apænedinque, Mōnatō oda cædinō ante mīnatō odōmānomīna imīna inte piinte ānāmaī ieda, ante āninque Pabodo tōnō Tidato inate ænte māoda taoda adinque tōmēna inate, Nōwo mōnitō quēwēñōmō emō cæte wadæ goeda, āmōnapa. ⁴⁰ Āna ēñente taodinque onquiyænā Didia oncōnē go guīdinque Pabodo tōnō Tidato iñōmō, Nē pōnēnāni wampo pōnēninque tæi ongoncædānīmpa, ante cædinque ædæmō apænedinque wadæ gogadaimpa.

17

Tetadōnica iñōmō quēwēnāni Yæ yæ ānānīpa

¹ Mānīi godinque Pabodo tōnō Tidato Ampipodi nāni quēwēñōmō wodo tebæ godaque go Apodōnia nāni quēwēñōmō wodo tebæ godaque go Tetadōnica nāni quēwēñōmō pōnatapa. Māniñōmō oodeoidi Wængonguī apænecā nāni ēñente yewæmongainta ate odōmōincō nāni mænongaincō mæ ongō. ² Adinque Pabodo cōwē nānō cæi bai cædinque guēmanguīōnæ bayō guēmanguīōnæ bayō mēōnaa go adoōnæque iñonte tōmēnāni odōmōincōnē go guīdinque edæ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongaintaa ate adinque tōmēnāni inānite, Iīmaī impa quēwēmīni, ante nō apænecantapa. ³ Tōmēnāni inānite edonque apænedinque Pabodo, Wængonguī beyæ nē apænegāināni iīmaī ante do yewæmongadānīmpa, angantapa. Mōnō Codito iīncayæ ate pōninque cōwē caate wæquēnengā ingampa. Ayæ adocā wænte ate cōwē nāni omæmonte quēwenguēnengā ingampa, ante yewæmongadānīmpa, ante Pabodo apænecantapa. Ayæ godōmenque apænedinque,

—Itota botō nē ānongā incæ adocā mōnō Codito inongā ingampa, ante apænecantapa.

⁴ Mānōmaī apænecā ēñēninque oodeoidi pancadāniya, Nō impa, ante pōnēninque Pabodo tōnō Tidato miñæ godānitapa. Ayæ guidiegoidi nanguī ināni Wængonguī ingante nē guīñēnāni inte adobai pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa. Ayæ awēnēidi bai ināni onquiyænāni incæ nanguī ināni adobai pōnēninque tōmēna miñæ godānitapa. ⁵ Mānōmaī pōnēnānīpa, ante wædinque oodeoidi guiquēnē piinte wædinque iīmaī cædānitapa. Tōmēnāni nāni godonte æiñōmō gote ayōnāni nē wīwa cædāni ongōnāni adinque tōmēnāni inānite ānāni Ao ante godongāmæ pōninque oodeoidi tōnō iñacabo cædinque Yæ yæ ante piinānitapa. Mānōmaī yedæ ānāni ēñente wædinque māniñōmō quēwēnāni tōmānāni godongāmæ piinte badinque Yæ yæ ānānitapa. Oodeoidi iñōmō, Mōnō

Yatōnō oncōnē guidineque Pabodo tōnō Tidato inate da tadōninque nē piinte cædāni inānite da godōmō æncædānimpā, ante cædīnque diqui diqui mincæte ante tee gāwade guiddānitapa. ⁶ Wāānē guidineque tōmēna inate adāmaī ināni inte oodeoidi wæætē oncō nē ēacā Yatōnō ingante yao ongōninque wadāni nē pōnēnāni inānite yao ongonte wēā tadō māo tōmēnāni nāni quēwēñōmō awēnēidi weca ænte godānitapa. Ayæ, ogæ tededīnque,

—Īna onguīñæna iñōmō tōmāmæ quēwēnāni inānite wapiticæ nē apænedīna inte ñōwo wæætē iñōmō pōna tamēñedāni. ⁷ Ayæ Yatōnō guiquēnē, Botō oncōnē pōeda, ante manguicā guiddatapa. Īnāni tōmānāni edæ odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō āninō ante Baa āninque wacā Itota nāni ānongā ingantedō ante, Tōmengā nē Awēnē Odeye ingampa, ante ānewēnānipa cæmīnii.

⁸ Ante piināni ēñente wædīnque godongāmæ ongōnāni tōnō awēnēidi adobaī piinīnque, Quīnō cæquiī, ante wædīnque Yæ yæ ānānitapa. ⁹ Īninque Yatōnōidi inānite āninque awēnēidi, Mīnitō ñōwo mānimpota pōnōmīni ænte māñōmōni mīnitō wēnæ wēnæ cædāmaī imīni adīnque mōnitō iincayæ ate wæætē adodō pōnōmōni æmāimīnipa, ante tōmēnāni godonte æinta ānāni pædæ godōnāni æninque ñimpo cædāni abæ tawænte gogadānimpā.

Bedea iñōmō quēwēnāni ēñente pōnēnānipa

¹⁰ Ayæ tæcæ wēmō bayonte nē pōnēnāni wæætē Pabodo tōnō Tidato inate, Bedea iñōmō goeda, ante da godōnāni godatapa. Māniñōmō gote pōninque tōmēna oodeoidi odōmōincōnē go guiddatapa. ¹¹ Māniī Tetadōnica iñōmō quēwēnāni nē piinte cædāni iñōnānite bedeaīdi guiquēnē piināmaī ināni inte mōnō Awēnē nānō apænedō ante do ēñēnānitapa. Ayæ ēñēninque, Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō baī Pabodo nō apænecantawo, ante pōnente wædīnque bedeaīdi iñōmō, Wængonguī æbānō angā ēñente yewæmongadāni, ante ēñencæte ante iimō iñō iimō iñō māninta æninque cōwā adānitapa. ¹² Mānōmaī cædīnque oodeoidi tæiyæñāni wede pōnēnāni badānitapa. Ayæ guidiegoidi awēnēidi

baī ināni onquiyæñāni incæ nanguī ināni pōnēñōnāni guidiegoidi onguīñæñāni adobaī tæiyæñāni nē wede pōnēnāni badānitapa.

¹³ Incæte wadāni Tetadōnica iñōmō godīnque oodeoidi inānite apænedīnque, Pabodo ñōwo Bedea godīnque māniñōmō quēwēnāni inānite apænecā ēñēnānipa, ante tededāni. Ēñēninque oodeoidi wæætē Bedea iñōmō pōninque, Pabodo wīwa apænecā apa ēñencæ quēwēmīnii, āninque wapiticæ tededāni ēñēninque godongāmæ ongōnāni guiquēnē ænguī badānitapa. ¹⁴ Mānōmaī ænguī badāni adīnque nē nāni pōnencabo iñōmō Pabodo ingante æpæ yæwedeca do ænte māodāni godīnque tōmengā wipodē ñænæmpodē go guidineque godōmenque wogaa goyongante Tidato tōnō Tīmoteo wæætē Bedea iñōmō ayæ ongōnatapa. ¹⁵ Pabodo tōnō godongāmæ godāni iñōmō Atēna ganca māodāni gocā ate tōmengā wæætē, Mīnitō adodō Bedea iñōmō godīnque Tidato tōnō Tīmoteo inate apænedīnque tōmēna eyepæ inte ate botō weca quingæ āmīni pōnae, angā ēñēninque tōmēnāni adodō Bedea iñōmō godīnque Pabodo nānō āninō baī iñāna inate apænedānitapa.

Atēna iñōmō Pabodo apænecā ēñēnānipa

¹⁶ Mānōmainō ante āningā inte Pabodo tōmēna nāna ponguīnō ante ee ongongan-tapa. Ee ongōninque ayongā māniñōmō quēwēnāni, Wængonguīdi inānipa, ante badonte nāni cō cægainca bacoo mæ ongō ate wædīnque Pabodo wæwēwocate quēwengantapa. ¹⁷ Mānōmaī beyæ oodeoidi odōmōincōnē go guidineque oodeoidi inānite apænedīnque ayæ guidiegoidi incæ Wængonguī ingante nē guīñēnāni inānite apænedīnque Pabodo, Mānōmaī impa. Apænebo ēñēmāimīnipa, ante apænecantapa. Ayæ tōmēnāni nāni godonte æiñōmō adobaī iimō iñō iimō iñō godīnque māniñōmō ponte ongōnāni inānite adobaī nō apænecā ēñēnānitapa. ¹⁸ Mānōmaī cæyongā wadāni Epicodeoidi, Mōnō tote quēwengæimpa, ante nē ānewēnāni nāni cabo tōnō wadāni Etoicoidi, Waa iimō incæ caate wæmō incæ mōnō piyænē cæte quēwengæimpa, ante

nē quēwēnāni nāni cabo tōnō tōmānāni adoyōmō ponte bee tēnīnque Pabodo ingante wæætēdō wæætē ānānitapa.

Pabodo iñōmō Itota ēmōwo ante apæneca beyæ ayæ Itota nānō ñāni ōmæmongainō ante apæneca beyæ Epi-codeoidi nāni cabo tōnō Etoicoidi nāni cabo tōnō pancadāniya guiquēnē,

—Īngā iñōmō ōnonque ante tedewēnongā inte æbāmē ante tedewengā.

Ante wæyōnāni adodāni incæ pancadāniya guiquēnē,

—Tōmengā wabānō, Wabæca wængonguīdi inānite pōnencæmīnīmpa, ante cæcā ĩmaingampa, ante wædānitapa.

¹⁹ Īnīnque Pabodo ingante bæi ongonte tōō æmænte ænte godīnque tōmēnāni Adeopagoidi nāni ānōnāni nāni godongāmæ ēñente pōnencōñōmō māodāni gocantapa. Go guiite ongōñongante,

—Mā bitō odōmonte apænedō æbānō ĩi. Edæ apænebi ēñēmōnie. ²⁰ Edæ bitō odōmonte apænedō ante tæcæ ēñēmōni inte mōnitō, Æbānō ante apænebīi, ante ēñencæte ante wæmōnīpa, ānānitapa.

²¹ Edæ atēnāidi tōnō wadāni Atēna iñōmō ñōwo ponte quēwēnāni tōnō tōmānāni wadō cædāmaī inte ōnonque, Wadāni æbānō mā apænete pōnēnānīi, ante wædīnque mānīnonque ante tedete quēwēnōnānīmpa.

²² Pabodo iñōmō Adeopagoidi godongāmæ nāni ēñente pōnenconcabo tæcæguedē ængæ gantīdīnque tōmēnāni inānite apænedīnque,

“Atēnāidi, ēñēedāni. Wængonguīdi, mīni ānōnāni inānite waa ate baī mīnitō nangūi pōnī cæmīni abopa. ²³ Botō mīnitō quēwēñōmō tōmāo cægonte ayōmo, Wængonguīdi inānīpa, ante mīni waa adoncacoo nangūi ongō atabopa. Ayæ mīni waa adonca adocaque iñōmō mīni pōnō yewæmōnīmpaa ĩmaī ante yewæmonte ongō atabopa. ‘Wacā wængongūi æcāmē ingāā, ante mōnō ēñēnāmaī nē ĩnongā beyæ mōnō waa adonca ĩmpa,’ ante mānīmpaa yewæmōi ongō atabopa. Mānīmpaa yewæmōi ongō adīmo inte botō mīni, Æcāmē ingāā, ante ēñēnāmaī inte mīni waa adongā ingante ante ñōwo, Æcānō ingāā, ante ñōwo apænebo ēñēedāni.”

²⁴ Ante apænedīnque Pabodo godōmenque, “Wængongūi ingūipoga nē badongaingā ĩnongā inte tōmāā iñōmō ongoncoo nē badongaingā ĩnongā inte tōmengā ingūipoga tōmāmæ Awēnē ĩnongā ingampa. Tōmengā adocā iñōmō ōōnædē Awēnē ingampa. Īnīnque Tæiyæ Awēnē ĩnongā inte tōmengā waomō ōnompoca mænōnīncōnē ædō cæte guiite quēwengūingāā. ²⁵ Ayæ waomō iñōmonte tōmengā mōnō quēwengūimāmo pōnongā æmompā. Ayæ mōnō guēmangūimāmo adocā pōnongā guēmāmompā. Ayæ tōmengā adocā nānō pōnōnonque tōmānō ænīnque quēwēmompā. Mānōmaī nē pōnōnongā inte tōmengā mōnō waocabo iñōmonte, Pōnōmī æmoe, ante ædō cæte angūingāā. Īnīnque tōmengā beyæ ante mōnō waomō ōnompoca ædō cæte cæquīmō.”

²⁶ Ante apænedīnque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Wængongūi waocā adocanque ingante badōnīnque, Tōmengā nānō pæīnāni nangūi ināni yebænīnque nāni cabo nāni cabo tōmancabodāni bacædānīmpa, angacāīmpa. Ayæ edæ, Adocanque pæīnāni ĩnōnāni inte mānīncabodāni iñōmō nānēneto nānēnē godīnque adocaboque wabæca wacabo wabæca godīnque ingūipoga tōmāo go go cædīnque wayōmō wayōmō quēwencædānīmpa, ante cægacāīmpa. Mānōmaīnō ante badōnīnque tōmengā tōmancabodāni inānite ante pōnēnīnque, Æyōmōnō quēwengūinānīi, ante cædīnque, Īnāni ĩmæca mānīmpoga quēwencædānīmpa, ānīnque, Wadāni wabæca mānīmpoga quēwencædānīmpa, ante doyedē angacāīmpa. ²⁷ Edæ tōmāmæ quēwēnāni botō ĩmote ante dīquī dīquī mīncædānīmpa. Ayæ botō ĩmote ante pædæ æmpo cædīnque wabānō bee tengūināni, ante cædīnque Wængongūi mānōmaī badōnīnque angacāīmpa. Incæte Wængongūi mōnō tōmāmō weca ongōnīnque wīi gobæque quēwengampa. ²⁸ Wængongūi tōmāo quēwengā ĩñongante mōnō waomō ĩnōmō inte wayōmō wayōmō gomō incæte tōmengā nempo edæ cōwē quēwēmompā. Mīni cabo incæ āmotamīni ante baī nē tededāni pancadāniya, ‘Wængongūi pæīmō adomō ĩmompā,’ ante do nāni ānō

baī edæ mǎnōmaī impa,” ante Pabodo apænecantapa.

²⁹ Ayæ, “Mǎnōmaī beyæ mōnō Wængonguī pæimō inōmō inte edæ iīmaīnō ante wīī pōnenguēnēmō īmōmpa. Mōnō, Waocā nangūī pōnēnīnque dicaa yewæmōnīnque waa pōnī nānō badōinca baī Wængonguī adobaī ingampa, ante ædō cæte ānewenguīī. Oodo tōnō padata waocā nānō badōī baī Wængonguī ingampa, ante mōnō wīī mǎnōmaīnō ante pōnenguēnēmō īmōmpa. ³⁰ Incæte wēēnēñedē mǎnīnō nāni ēñēnāmaī ingaīnō ante adīnque Wængonguī pōnō waadete ata cæpogacāimpā. Nōwo guīquēnē tōmāmæ quēwēnāni inānite, Mīnitō ēñēnāmaī cædō ante, Ancaa wæwente awædō, ante ñīmpo cæedāni. ³¹ Ante Wængonguī nē apænte angūingā inongā inte iīmaī angampa. Iīonæ īnque bayonte botō inguīpoga tōmāmæ quēwēnāni inānite apænte ancæboimpā, ante mānīōnæ æōnædō ī, ante do angacāimpā. Ayæ, Waocā adocanque tōnō botō godongāmæ cæyōmo tōmengā nōingā ante apænte ancæcāimpā, ante Wængonguī māningā onguīñængā ingante do apænte ængacāimpā. Ayæ tōmānāni, Wængonguī nānō angaīnō baī cōwē bacæimpā, ante pōnencædānimpā, ante cædinque Wængonguī māningā Onguīñængā dobæ wængā ate, Nāni ōmæmōe, angā īnīnque māningā iñōmō edæ do ñāni ōmæmonte quēwengampa.”

³² Ante Pabodo mǎnīnō Itota nānō ñāni ōmæmongaīnō ante apæncæ ēñēnīnque pancadāniya, Babæ ancædō, ante badete todānitapa. Wadāni guīquēnē,

—Iīncayæ ate mǎnīnō ante adodō apænebi ēñēmōnie, ānānitapa.

³³ Mǎnōmaīnō ante cædāni adīnque Pabodo iñōmō tōmēnāni inānite ēmō cæte godīnque tao gogacāimpā. ³⁴ Incæte pancadāniya tōmengā mīñæ godīnque nē pōnēnāni badānitapa. Adeopagoidi nāni ēñente pōnēē concabo iñōnānite adocanque Diōnitio adobaī nē pōnengā bacantapa. Ayæ onquīyængā tōmengā ēmōwo Daāmadi tōnō wadāni adobaī nē pōnēnāni bagadānimpā.

18

Coodinto iñōmō pōnīnque Pabodo apænecampa

¹ Atēna iñōmō ongonte apæncæ ēñēnīnque mǎnōmaī cædāni ate Pabodo wadæ godīnque Coodinto nāni quēwēñōmō pongantapa. ² Doyedē iñōmō odōmānoidi tæiyæ awēnē Co-daodio oodeoidi inānite pīinte ānīnque, Mōnitō quēwēñōmō Odōmā iñōmō ñōwo quēwēnāmaī inte tōmāmīni wadæ goedāni, angā ēñente wædinque tōmānāni nāwæ wadæ godōnānimpā. Adocanque tōmengā ēmōwo Aquidæ Pontobæ ēñagaingā inte Itadiabæ gote mānīñedē quēwēnongāimpā. Tōmengā adocā oodeocā inongā inte awēnē nānō ānō ante ēñente wadæ godīnque tōmengā nānōogængā Pīditida tōnō ñōwo Coodinto iñōmō wadæ ponte quēwēnōnāimpā. Iīnīnque Pabodo ñōwo Aquidæ ingante tæcæ adīnque tōmēna weca ēñacæ pongantapa. ³ Tōmēna weca ponte ayongā tōmēna tōmengā nānō tadōmōnō baī adobaī æmontai cadopa tadōmonte godonte ænte quēwēna adīnque Pabodo tōmēna weca ee owodīnque tōmēna tōnō godongāmæ tadōmōnānitapa. ⁴ Mǎnōmaī cæte quēwēnīnque Pabodo guēmanguīōnæ iñō guēmanguīōnæ iñō oodeoidi odōmōincōnē go guīdīnque, Oodeoidi incæ oodeoidi ināmaī ināni incæ ēñente pōnencædānimpā, ante cædinque, Iīmaī impa ante apænebo ēñēmaīmīnīpa, ante nangūī apænecantapa.

⁵ Ayæ Tidato tōnō Tīmoteo Māatedōniabæ quēwente wadæ pōnīnque Coodinto iñōmō nāna wææ pōñedē Pabodo mānīñedē æmontaicō nānō badōnīnō ñīmpo cædinque wæætē, Wængonguī nānō apænedō ante ēñencædānimpā, ante nangūī cæinente wædinque nangūī apænedīnque mānīnque cæte quēwengantapa. Mǎnōmaī cædinque tōmengā, Codito mōnō nē ānongā incæ Itota adocā inongā ingampa, ante botō nē agaīmo inte apænebo ēñēmaīmīnīpa, ante oodeoidi inānite apænecantapa.

⁶ Mǎnōmaī apæneyongante oodeoidi wæætēdō wæætē godō wēnæ wēnæ ante pīīnāni wædinque Pabodo wæætē, Wīī ēñēinē wædō, ante baī cædinque nāmā

weocoo wancæ wancæ cæcantapa. Ayæ tōmēnāni inānite,

—Wængonguī weca mīni goquēnēnō ante apænebo ēñēninque mīnitō pōnō wææ āninque tōmēmīni wænguinque wentamō mongæmīnīpa. Botō wæætē mīnitō imīnite edonque pōnī apænedīmo inte mīni cædō wentamō mongænāmaī imopa tōō. Inīnque botō Wængonguī taadō mīnitō imīnite idæwaa odōmōninque edæ oodeoidi ināmaī ināni weca ñōwo wadæ gobo tamēñedāni.

⁷ Āninque Pabodo wadæ tao godinque oodeoidi odōmōincō gāānē wacā oncōnē go guī go guī cædinque cōwē apænecantapa. Mānīncō nē ēacā Titio Yoto nāni ānongā iñōmō Wængonguī ingante nē waa ate pōnengā inongāimpa. ⁸ Oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Codipo guiquēnē mōnō Awēnē ingante nē pōnengā bayongā tōmengā oncōnē nē owodāni tōmānāni pōnēnānitapa. Ayæ coodintoidi nanguī ināni pō ēñēē pō ēñēē cædinque adobaī wede pōnēninque æpænē guīgādānīpa. ⁹ Māñīñedē woyowotæ iñō Pabodo wīlmonē baī ayongante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecantapa. “Bitō guīñēnedāmaī inte apænebi ēñencædānīpa. Pæ wēēnedāmaī incæbiimpa. ¹⁰ Coodinto iñōmō botō quīnāni nanguī ināni inānīpa, ante cædinque botō iñōmō edæ bitō tōnō godongāmæ cōwē cæcæboimpa. Inīnque wadāni bitō imite māmō pīnīnque wēnæ wēnæ cædāmaī incædānīpa.” ¹¹ Ante mōnō Awēnē tōmengā ingante apænecā ēñēninque Pabodo adoque wadepo go tæcæ iñonte Coodinto iñōmō ongōninque Wængonguī nānō apænedō ante tōmēnāni inānite odōmonte apænecā ēñēnōnānīpa.

¹² Māñīñedē odōmānoidi ānāni ate Acayabæ awēnē Gadiōno inongāimpa. Tōmengā awēnē nānō inōñedē oodeoidi godongāmæ pōnēninque Ao āninque Pabodo ingante quingæ māmō bæi ongonte æninque awēnē Gadiōno nānō cōwē apænte ānōñōmō ænte māodāni gocantapa. ¹³ Awēnē weca pōninque Pabodo ingantedō ante pīinte āninque,

—Iingā iñōmō, Mōnō wadō baī cædinque Wængonguī ingante waa ate apænecæimpa,

ante odōmōninque mōnitō awēnēidi nāni wææ ānōnō ante wido cæcampa. Mānōmaī wapiticæ cædinque ancaa ānewengā ēñēninque tōmānāni adobaī wapiticæ cædānīpa cæbii.

¹⁴ Ānāni ate Pabodo tæcæ apænecæ cæyongante Gadiōno oodeoidi inānite iīmaī ante wææ apænecantapa.

—Oodeoidi ēñēedāni. Mīnitō botō weca ponte apænedinque, Odōmāno awēnē nānō wææ ānō baī iingā ēñēnāmaī cæcampa, āmīni baī, Waocā ingante ædæmō wīwa cæcampa, ante āmīni baī botō mīni ānō do ēñēninque apænte ancædōmoimpa. ¹⁵ Mīnitō iñæmpa, Tōmengā tededonque ante oda cæcampa, āmīnīpa. Mīnitō emōwo ante oda cæcampa, āmīni. Mīnitō wææ angaīnō ante oda cæcampa, ante pīimīnīpa. Mānīnonque ante oda cæcampa, ante ancaa tedewēmīni wædinque botō wæætē tōmengā ingante apænte ānāmaī incæboimpa. Tōmēmīninque tōmengā ingante apænte æedāni.

¹⁶ Ante pīinte āninque awēnē tōmēnāni inānite, Botō apænte āñōmō ongōnāmaī gobæwedāni. ¹⁷ Ante wido cæcā tao godinque tōmānāni oodeoidi odōmōincōnē nē aacā Totēnē ingante wæætē bæi ongonte tæi tæi pānāni incæte nē apænte anguēnengā incæ Gadiōno iñōmō ōnonque adāmaī inte baī ee acā pangādānīpa.

Pabodo Antioquiya ponte gocampa

¹⁸ Inīnque tæōnæ quēwente ate Pabodo Coodinto iñōmō nāni pōnencabo inānite, Gobopa, āninque wadæ godinque Tidiabæ gocæte ante Tencodea ganca pongantapa. Tōmengā do apænedinque, Botō mānīmpoga ocaguī tocadāmaī inte Wængonguī beyænque cædinque botō tōmēmo ānīnō ante cōwē cæcæboimpa, ante doyedē ānongāimpa. Ñōwo iñōmō tōmengā nānō ānīnō baī iinque cædingā inte Tencodea iñōmō pōninque ocaguī eō tocantapa. Ayæ eō tocacā ate tōmengā Pidotida tōnō Aquidæ nāna gæncaya tōnō godongāmæ ñænæ wipodē go guīdinque tōmēnāni Tidiabæ gocæte ante wogaa godānitapa. ¹⁹ Mānōmaī godinque Epeto iñōmō go ti wæænānitapa. Tōmēna nāna gæncaya māñīñōmō ti wæænīnque tæ contayōna Pabodo iñōmō

oodeoidi nāni odömōincōnē go guidingue oodeoidi inānite, Īmaï impa apænebo eñencæminimpa, ante apæneca. ²⁰ Eñëninque tōmënāni, Bitō mōnitō weca wantæpiyæ quëwenguimi, añōnāni tōmengä Baa āninqe, ²¹ wæætē, Gobopa, angantapa. Ayæ, “Ñōwo Eedotadēe iñōmō ææmæ bequinque goquënemo imo incæte Wængonguï Ao angä ate botō mīnitō weca ayæ ate wæætē ocæ emænte poncæboimpa. Ñōwo gobo tamēñedāni.”

Āninqe Epeto iñōmō ñænæ wipodē go guï tæ contadinque Pabodo wogaa gocantapa. ²² Godinque Tetadea pō ti wææninqe Eedotadēe iñōmō Itota Codito ingante godongämæ nāni pōnencabo weca eñacæte ante æicantapa. Ayæ ate Antioquiya wæicantapa. ²³ Ayæ ate māniñōmō tæōnæ quëwëninque wadæ godinque Gadatiabæ adodō godinque Pidiquiabæ tōmāo wayōmō wayōmō cægonte godinque Itota miñæ nē tee empote quëwënāni tōmānāni inānite māo apænedinque, Mōnō ñimpo cædāmaï inte tæi piñænte cæcæimpa, ante apæneca eñëninque tōmënāni tæi piñænte entawëninque quëwengadānimpa.

Epeto iñōmō Apodo apæneca eñënanipa

²⁴ Māniñedē wacā oodeo tōmengä emōwo Apodo iñōmō Equitobæ Adecantodia nāni quëwëñōmō eñate pægaingä inte ñōwo Epeto nāni quëwëñōmō pongantapa. Tōmengä iñōmō nanguï adinque nē eñëngä inte Wængonguï angä eñente nāni yewæmongainō ante do eñëninque waa pōni apæneca inongäimpa. ²⁵ Mōnō Awënë taadō ante apæneyōnāni do eñëningä inte māniñō ante ædæmō ewocadinque tōmengä, Eñencædānimpa, ante nanguï apænecantapa. Ayæ Itota nānō cægaïnō ante nō ante odōmonte apæneca incæte Apodo iñōmō Wāo æpænē nānō guidongainonque ante māningancaque eñëningä inte māningancaque ante tōingä odōmongä eñëñōnānimpa. ²⁶ Tōmengä ñōwo oodeoidi odömōincōnē go guï go guï cædinque guïñedāmaï inte apænecantapa. Piditida tōnō Aquidæ nāna gæncaya guiquënë tōmengä mānōmaï apæneca tæcæ eñëninque edæ Apodo

ingante, Mōnatō weca pōe, āna pōñongante, Wængonguï taadō Īmaï inompa, ante tōingä apæneda tæcæ mā eñëngantapa.

²⁷ Mānōmaï cæda ate Apodo wæætē Acayabæ gocæte ante cæyongante tōmënāni nāni pōnencabo tōmengä ingante, Waa goe, ānānitapa. Ayæ, Acayabæ iñōmō Itota ingante nē tee empote quëwënāni acædānimpa, ante Īmaï ante cadota ante yewæmōnānitapa. Mīnitō, Apodo pongä adinque tōmengä ingante waa cædāni, ante yewæmōninque tōmengä ingante pædæ pōnōnāni ænte godinque māo Acayabæ quëwënāni inānite pædæ godongä adānitapa. Tōmënāni Wængonguï waadete pōnō cæcā ate nē pōnēnāni iñōnānite Apodo nē waa pōni apænedongä inte māniñōmō ponte apænedinque tōmënāni tōnō godongämæ cægacäimpa. ²⁸ Edæ tōmānāni ayōnāni Apodo oodeoidi inānite nanguï wæætedō wæætē apænedinque gomonga apæneca wædānitapa. Tōmengä, Mōnō Codito æbānō cæquingä, ante Wængonguï angä eñente nāni yewæmongainta adinque mōnō eñëngäimpa, angantapa. Ayæ, Itota māniñō nāni yewæmongainō bai nē cædongä inte nāwangä mōnō Codito inongä ingampa, ante nō apæneca eñëninque tōmënāni ædō cæte wadō ante apænequināni.

19

Epeto iñōmō Pabodo ponte apænecampa

¹ Apodo ayæ Coodinto iñōmō ee ongōñongä Pabodo nānō cægōnimæ tæcæguedē ānanquidi owëñaque pō Epeto iñōmō wæængantapa. Ponte ayongä Itota ingante nē tee empote quëwënāni pancadāniya a ongōnāni. ² Adinque tōmengä tōmënāni inānite,

—Mīnitō pōnente bayōmīni Wængonguï tōmengä Tæiyæ Waëmō Önōwoca ingante da pōnongä æmīnitawo.

—Añongä tōmënāni wæætē,

—Īñæmpa māningä Tæiyæ Waëmō Önōwoca ingantedō ante apænedānipa eñënguimōnii.

³ Ante apænedāni eñëninque Pabodo wæætē,

—Īninqe æcānō emōwo ante æpænē guimīnitawo.

Āñongante,

—Wāo wodi nānō æpænē guidongainō ante guitamōnipa.

⁴ Mānōmaīnō ante apænedāni eñēninqe Pabodo wæætē,

—Wāo wodi nānō guidongainō ante guigaimīni inte mīnitō, Idæwaa wænæ wænæ cæte awædō, ante Wængonguī Awēnē gāmænō ocæ emænte pongaimīni imīnipa. Incæte Wāo wodi, Īncayæ ate nē Ponguingā ingante pōnencæmīnipa, āninqe tōmēnāni inānite æpænē guidongacāimpa. Māningā iñōmō Wāo nānō, Nē Ponguingā, ānongā iñōmō Itota inongā ingampa.

⁵ Ante apænecā eñente wæyōnāni Pabodo wæætē mōnō Awēnē Itota emōwo apænedinque æpænē guidongā guidānitapa. ⁶ Ayæ tōmengā gampocā ongōñōnāni Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca wææ tōmēnāni baonga guicantapa. Guicā ate tōmēnāni wadāni nāni tede bai mā tededinque Wængonguī beyæ apænedānitapa. ⁷ Mānīnāni onguīñænāni æpænē nē guidēnāni iñōmō ōnompō tipæmpoga go mengāa inōnānimpa.

⁸ Pabodo apāicā mengāa go adocanque pāmonque adoyōmō quēwēninqe oodeoidi odōmōincōnē go guī go guī cædinque guīñēnedāmaī apænedinque, Wængonguī Awēnē Odeye do pongāimpa, ante apænebo eñēedani, ante nōingā ante apænecā eñēnānitapa. ⁹ Apænecā eñēñōnāni pancadāniya guiquēnē, Wīi pōnēinente awædō, ante Baa āninqe Wængonguī Awēnē taadō ante wīwa tedewēnānitapa. Mānōmaī tedewēnāni eñente wædinque Pabodo iñōmō emō cæte godinque Itota ingante nē tee empote quēwēnāni inānite ænte wadæ gocantapa. Ayæ iīmō iñō iīmō iñō Tidānō nānō apæneincōnē go guī go guī cæte apænedinque Pabodo māniñōmō pō guidāni tōnō guēadō guēa apænedānitapa. ¹⁰ Ayæ mēnepoga wadepo ganca Pabodo mānōmaī cæyongā oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Atiabæ quēwēnāni tōmānāni mōnō Awēnē nānō apænedō ante eñēnānitapa.

¹¹ Ayæ Pabodo tōnō godongāmæ cædinque Wængonguī tæi piñænongā inte nanguī cæcantapa. ¹² Īninqe tōmēnāni Pabodo weocoo wadæ cæcadoquincoo incæ padēincoo incæ æninqe wænæ wænæ ināni inānite ænte māmō wo caayōnāni waa badānitapa. Ayæ mānōmaī cæyōnāni wænæidi nē wīwa ewocadāni tōmēnāni nāni nē ewēnēnīnāni tao godānitapa.

¹³ Māniñedē oodeoidi Itota ingante pōnēnāmaī ināni incæ pancadāniya wayōmō wayōmō godinque wænæidi nē wīwa ewocadāni inānite nē wido cædāni inōnānimpa. Tōmēnāni nāmā mā pōnēwēninqe, Nōwo Awēnē Itota emōwo apænedinque mōnō wænæ ingante wido cæcæimpa, ante cædinque wænæidi inānite iīmaī ānōnānimpa. Pabodo nānō nē apænedongā Itota emōwo apænedinque botō, Wēnæbi tao gobāwe āmopa, ānewēnōnānimpa.

¹⁴ Māniñedē oodeoidi beyæ, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā adocanque Etequeba iñongā tōmengā wēnāni tiæte ganca inānitapa. Īnāni iñōmō Itota ingante pōnēnāmaī ināni incæte adobaī cæcæ cædānitapa. ¹⁵ Tæcæ cæcæ cæyōnānite wænæ nē wīwa ewocadongā incæ tōmēnāni inānite nāemæ tededinque, “Itota ingante do abopa. Ayæ Pabodo æcānō ingāa, ante do eñēmopa. Wæætē mīnitō guiquēnē æmīnidō imīnii.”

¹⁶ Āñongā wænæ wīwa inongā ingante nē ewēnengā inte wiyaemæ tōmēnāni inānite to māo yao ongōninqe bæ tacantapa. Mānōmaī cædinque tōmēnāni weocoo gā tadongadinque tæi tæi pangā ate tōmēnāni weocoo ōmaadāni inte wepæ taate wædinque oncodo tao wodii wīnōnānitapa. ¹⁷ Mānōmaī batimpa, ante tedeyōnāni Epeto iñōmō quēwēnāni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ tōmānāni eñēninqe ancaī guīñente wædānitapa. Īninqe mōnō Awēnē Itota emōwo wīi ōnonque ante tededāni inte tōmengā emōwo æwocæte bai cædinque, Tæi piñængā inte emongampa, ante wædānitapa.

¹⁸ Ayæ nanguī ināni ñōwo wede pōnente badinque adoyōmō pōninqe tōmānāni eñēñōnāni tōmēnāni nāni wænæ wænæ cædinō ante tōmānō ante edonque

apænedinque, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante wido cædänitapa. ¹⁹ Ayæ idö inte nê yewænïnäni incæ pancadäniya adobaï pönente badinque tömënäni näni, Æbänö cæte yewænguï, ante yewæmöninta incæ adoyömö ænte pöninque tömänäni äñönäni nê tänänitapa. Mänintacoo æpodö itædê cædinque padata näni æinta beyæ godonte ænänii, ante cöwä ayönäni tincoenta mïdo ganca mänimpota näni godonte æninta incæ nê tänäni agadänimpa. ²⁰ Mänömaï nê pönënäni badinque waa cædäni ininque mönö Awënë nänö änö ante godömenque wayömö wayömö mäo gode änäni ëñëninque tömengä ingante näni pönencabo incæ yebæninque tæï piñænäni bagadänimpa.

²¹ Mänömaï cædäni ate Pabodo önöwënenque pönëninque, Mäatedöniabæ ëñacæ godinque botö Acayabæ ëñacæ godinque Eedotadëe gocæboimpa, ante pönëninque, ayæ, Mäniñömö gote ate Odömä näni quëwëñömö cöwë goquënëmo imopa, angantapa. ²² Äninque tömengä beyæ nê cædäni iñönänite mënaa inate Tïmoteo tönö Edaato inate apænedinque, Mäatedöniabæ gote ongöñömïna botö Atiabæ wantæ quëwente pömoeda, ante da godongä godatäpa.

Epetoidi nangui Yæ yæ änänipa

²³ Mäniñedê Epeto iñömö quëwënäni iñömö, Itota Taadö mönö wido cæcæimpa, ante nangui Yæ yæ änänitapa. ²⁴ Tömënäni, Mönitö wængonguinä Diänä inampa, ante onquiyænä emönö bai badöninque mäninca weca ædæ wæænte nê apænedäni inönänimpa. Tömënäni quëwëñömö adocanque Deëmetedio näni änogä iñömö padata aca podonte nê badongä inongäimpa. Tömengä iñömö padatagæ æninque aca podonte badöninque, Mini wængonguinä Diänä inante mïni tæiyæ waëmö apæneincö bai impa, ante guyanconque badonte quëwënogäimpa. Mänömaï badöñongä tömengä tönö godongämæ cædäni wæætê wadäni inänite godonte æninque mänincoo beyæ tömënäni godonte æinta nangui æninque quëwënonänimpa. ²⁵ Ininque tömengä tönö nê cædäni inänite ayæ wadäni adobaï cædäni inänite äñete pönäni

ate Deëmetedio iñömö tömënäni inänite apænecantapa.

“Iñänäni, do ëñëminipa. Mönö badonte godöninque wadäni näni pönöninta nangui æmompä. ²⁶ Ayæ nangui inäni Epeto inömö quëwënäni incæ Atiabæ wodo tömämæ quëwënäni incæ iingä Pabodo guiquënë wapiticæ apænecä ëñëninque edæ oda cædinque tömengä miñæ godänipa, ante do ëñëminipa. Tömengä iñömö, Önompoca badöninca wïi wængonguïdi inänipa, ante tedecä apa quëwëminii. ²⁷ Mänömaï tedecä beyæ mönö badönö ante wadäni nangui inäni piinte anguinäni awædö. Ayæ Diänä ñænænä wængonguinä iñönante tömengä ingante mönö apæneincö incæ, Önönconque impa, anguinäni awædö. Ayæ godömenque, Mönö wængonguinä Diänä waa pönï wængonguinä inampa, ante Atiabæ tömäo quëwënäni tönö inguipoga tömäo quëwënäni näni waa adönä iñönante wabänö wapiticæ tededinque godö piinguinäni badänipa, ante awædö.”

²⁸ Ante Deëmetedio mänömainö ante apænecä ëñëninque tömënäni ænguï badinque ogæ tededinque, “Epetoidi wængonguinä Diänä ñænænä inampa,” ante wæætê wæætê ancaa änänitapa.

²⁹ Mänömaï padata nê badönäni Yæ yæ änäni ëñente wædinque mäniñömö quëwënäni tömänäni, Quiëmê bai cædänipa, ante acæte ante wadö pö wadö pö pogodo pönänitapa. Ponte ayönäni Mäatedöniabæ quëwente Pabodo tönö godongämæ nê pönina Gayo tönö Aditadoco a ongöna adinque tömënäni tömëna inate bæi ongonte quingæ mäo tömënäni näni aincönë ñænæncönë go guidänitapa. ³⁰ Pabodo guiquënë mänömaï cædäni ate wædinque, Godongämæ ongönäni weca go guidininque apænecæboimpa, ante cæyongante Itota ingante nê tee empote quëwënäni wæætê, Wænompä, ante, Go guidämaï incæbiimpa, ante wææ cædänitapa. ³¹ Ayæ mänimæ awënëidi pancadäniya Pabodo æmigoidi inäni inte adobaï mämo tömengä ingante gode äninque, Bitö ædö cæte mäniñömö go guiquimii, ante wææ änänitapa.

³² Iñonte godongämæ ongönäni guiquënë, Quinante pömoï, ante wodo tömänäni

ēñēnāmaī inānitapa. Pancadāniya, Īimaī cæcæimpa, āñōnānite wadāni guiquēnē, Wadō bai cæcæimpa, ante wæætedō wæætē ante ogæ tededingue nanguī pōnī Yæ yæ ānānitapa. ³³ Yæ yæ āñōnāni oodeoidi guiquēnē Adecantodo ingante yæcado gö cædāni ongongā adingue godongāmæ ongōnāni pancadāniya tōmengā ingante, Īimaī cæcæimpa, ānānitapa. Tōmengā guiquēnē tōmēnāni inānite wææ apæncæte ante, Apocænē iedāni, ante bai cædinque pipo pipo cæcantapa. ³⁴ Oodeo inongā inte mănōmaī cæcampa, ante wædinque tōmengā ingante ēñēnāmaī inte tōmānāni adoyōmō ogæ tededingue, “Epetoidi wængonguinā Diānā ñænænā inampa,” ante mēa ooda ganca adodō adodō adodō ante nanguī ānānitapa.

³⁵ Ayæ ate tōmēnāni awēnē Tequedetadio incæ anca tōmēnāni inānite angā ēñente apocænē cæyōnāni tōmengā, “Epetoidi ēñēmīni. Tōmāo quēwēnāni mănōmainō ante do ēñēnānipa. Mōnō Epeto iñōmō quēwencabo mōnō wængonguinā Diānā apæneincō nē aamō imōmpa. Ayæ tōmengā awinca bai yewæmōinca oōnædē mōnō wæængainca adobai nē wææ cæmō imōmpa, ante adingue tōmāmæ quēwēnāni do ēñēnānipa cæmīnii. ³⁶ Mānīnō ante nāwangā pōnī impa, ante adingue, Babæ impa, ante ædō cæte anguinānii. Īinque mīnitō ēñēnāmaī mīni Yæ yæ ānewēnō ñimpo cædinque piyænē cæquēnēmīni imīnipa. ³⁷ Īina mīni bæi ongonte ænte pōnōnīna iñōmō mōnō wængonguinā Diānā apæneincōnē guidāmaī ina inte wēnæ wēnæ cædāmaī inapa. Ayæ mōnō wængonguinā Diānā inantedō ante wīi wēnæ wēnæ ante pīina apa quēwēnānii.”

³⁸ “Deēmetedio padatagæ nāni badoncabo incæ wacā ingante, Wiwa cæbitapa, pīinte wædānitawo. Edæ nē apænte nāni āincō cōwē wi ænete ongōmpa. Mānīncōnē nē apænte ānāni cōwē ongōnānipa. Īinque Deēmetedioidi nē nāni pīinongā ingante mānīñōmō ænte gote ānāni ēñēnīnque nē apænte ānāni wæætē tōmengā ingante do apænte anguēnēnāni inānipa. ³⁹ Ayæ apænte ānāni, Īiōnæ tōmāmīni godongāmæ pōedāni, nāni ānīōnæ bayonte mīnitō

godōmenque pīinte ānēmīni inte mānīōnæ ponte āmīni ēñente apænte ānāni ate mīnitō piyænē cæquēnēmīni imīnipa. ⁴⁰ Edæ ñōwoōnæ mīni Yæ yæ ānewēnīnō ante awēnēidi pōnīnque, Quīnante mānōmaī cæmīnii, ante āñōnāni wæætē, Quiēmē beyæ cætimpā, ante mōnō angæimpa. Tōmēnāni wæætē mōnō imonte ānīnque, Mīnitō awēnē ingante wido cæcæte ante cæmīnipa, ante pīināni wæcæ wæ.”

⁴¹ Ānīnque godongāmæ ponte ongōnāni inānite tōmengā angā gogadānimpa.

20

Māatedōniabæ godinque Pabodo Guidetiabæ gocampa

¹ Mānīi Yæ yæ ante nāni ānewēnō ĩnque cædāni ate Itota ingante nē tee empote quēwēnāni inānite wæætē āñete pōñōnānite Pabodo, Mīnitō ganca pōnente godōmenque cæcæmīnimpa, ante godō ædæmō apæncantapa. Ayæ, Nōwo gobopa, ante Māatedōniabæ gocantapa. ² Godinque tōmengā mānīñōmō quēwēnāni inānite, Mīnitō ganca pōnente godōmenque cæcæmīnimpa, ante godō ædæmō apæncæ ēñēnānitapa. Mānōmaī nanguī apænedinque tōmengā mānīmæ tōmāo cægōnīnque wayōmō māo wayōmō māo apæncæ ēñēnāni ate Guidetiabæ gote pongantapa. ³ Mānīñōmō pōnīnque mēa go adoque apāicā quēwēngantapa.

Ayæ, Tidiabæ goquīmo, ante tæcæ ñænæ wipodē guicæ cæyongante wadāni, Oodeoidi bitō ĩmite wænoncæte ante cædānipa атаque. Ante wææ ānāni wædinque tōmengā, Botō wæætē adodō godinque Māatedōniabæ wodo tebæ gocæboimpa, ānīnque taadonque gocantapa. ⁴ Goyongā tōmengā tōnō godongāmæ godāni iñōmō, adocanque Bedea quēwēningā inte Pidido wengā Topatede, ayæ wææ Tetadōnica quēwēnīna Aditadoco tōnō Tegonto mēnaa, ayæ wææ Dedebe quēwēningā Gayo tōnō Tīmoteo mēnaa, ayæ wææ Atiabæ quēwēnīna Tiquico tōnō Todopīmo mēnaa, mānīmpodāni inānitapa. ⁵ Tōmēnāni tāno godinque Todoa nāni quēwēñōmō pōnīnque mōnitō wipodē ponguīmōni ante ee ongōnānitapa. ⁶ Mōnitō guiquēnē

oodeoidi pāo yedæ æmpoquī ōmæmō ī nāni cænguīōnæ īnque baganca Pidipo īñōmō quēwēnīnque wipodē ñænæmpodē go guīdīnque wogaa godīnque ōnōmpo æmæmpoque ēōnæ gote ate tōmēnāni weca Todoa pōnīnque ōnōmpo æmæmpoque go mēōnaa quēwentamōnīpa.

Todoa īñōmō Pabodo ponte apæñecampa

⁷ Tōmēnāni nāni guēmanguīōnæ go ate mōnitō, Ñōwo gāwadecæ bayō Wængonguī itædē impa, ante pāo godongāmæ cæncæte ante æmongapaa æi wænōmēnæcapaa æi guīdīnque tæ contatamōnīpa. Pabodo īñōmō baānæ ate gocæ cædingā inte æi guī tæ contadīnque wantæpiyæ ayaōnænēña pōnī ayæ apæñecā ēñentamōnīpa. ⁸ Wænōmēnæcapaa mōni godongāmæ ēñengoncōnē gongapæncada bacoo tī wodōnote mæ ongōnīpa. ⁹ Adocanque edēningā tōmengā ēmōwo Eotico ayamōnecāa tæ contate ongongantapa. Īnīnque Pabodo wantæpiyæ apæneyongā edēningā īñōmō mōwocodē nangūi mōinente ayæ wangæ monte wænōmēnæcapaa ongōnīnque yæipodē tæ go wæængantapa. Go wæænte do wængā adīnque tōmengā ingante yao ongonte mānānitapa. ¹⁰ Nāñe wænte ōñōñongā Pabodo yæipodē wææñīnque, Quēwencæcāimpa, ante cædīnque wīni ænte pæ mangantapa. Ayæ nē pōnēmōni mōni caipæ īmōnite apænedīnque,

—Mīi quēwengā ingampa. Guīñente wædāmaī īedāni, angantapa.

¹¹ Ānīnque Pabodo wæætē adodō æmongapaa æidīnque pāo ænte pā ænte mōnitō tōnō godongāmæ cænīnque wantæpiyæ godōmenque apæñecōñongā edæ ñāo batīmpa. Ñāo ba ate Pabodo ñīmpo cæte wadæ gocantapa. ¹² Ayæ, Edēningā mīngā quēwengampa, ante ænte wadæ godīnque tōmēnāni wampo pōnēnīnque nangūi togadānīpa.

Ōmaaque godīnque Pabodo Mīideto ganca pongampa

¹³ Pabodo guīquēnē taadonque gocæ cædīnque mōnitō īmōnite apæñecantapa. Mīnitō wipodē ñænæmpodē go guīdīnque māodāmæ wipodenque godāmæ

goyōmīni, botō ōmaaque nāñe tebæ pōmoedāni. Atōnō īñōmō pō wāi wocænte owoyōmīni botō īñōmō ōmaaque pō adopodē guīibo ate gocæīmpa, angā Ao ante mōnitō tāno go guī tæ contadīnque ōme tagamōnīpa. ¹⁴ Mānōmaī godīnque Atōnō īñōmō pō wāi wocænte owoyōmōni tōmengā ōmaaque pō bee tēnīnque ñænæ wipodē adopodē pō guīite tæ contacā ate mōnitō godongāmæ wogaa godīnque Mīitidēne nāni quēwēñōmō pontamōnīpa. ¹⁵ Māñīñōmō wāi wocænte monte ate ñāo ba wogaa godīnque mōnitō Quiyoganca pōnīnque waōnæ ate wodo pænta godīnque wæætē Tāmo īñōmō pōmōnīque go Todoguidio īñōmō pōmōnīque go īñabæ guīngā ate Mīideto pontamōnīpa. ¹⁶ Edæ, Ææmæ Pentecotee nāni ānōmæ botō bequīnque Eedotadēē eyepæ poncæte ante quīngæ goquēnēmo īmopa, ante do āningā inte Pabodo ñōwo, Atiabæ wantæpiyæ ongōnīnque ædō cæte Eedotadēē eyepæ pōmaīmo. Ante pōnente wædīnque, Epeto īñōmō tī wæænāmaī yaatænque gocæboīmpa. Āñongā mōnitō tōmengā tōnō Epeto wodo tebæ godīnque Mīideto īñōmō pontamōnīpa.

Epeto īñōmō nē Picænāni īnānite Pabodo apæñecampa

¹⁷ Māñīi wipo ñænæmpo Mīideto īñōmō wogaa pō wāi wocæ ate tī wææñīnque Pabodo wadāni īnānite da godōnīnque, Mīnitō Epeto īñōmō tōmæwæ æidīnque Itota Codito ingante nē godongāmæ pōnēnāni weca godīnque tōmēnāni īnānite nē aadāni Picænāni īnānite āñete pōedāni. ¹⁸ Angā āñete pōñōnānite tōmengā, “Botō Atiabæ mā ponte quēwēnīnque botō goganca æbānō mīnitō weca waa cæte quēwēnōmoī, ante do ēñēmīnīpa. ¹⁹ Edæ oodeoidi, Wænōncæ, ānāni ēñēnīnque nangūi guīñente wæbo incæte botō, Ōnōmoque baī īmopa, ante pōnēnīnque Wængonguī beyænque nangūi cædīnque Ca ca wædīnque ee cætābopa. ²⁰ Īnīnque botō, Mīnitō beyænque quīnō waa īnguīi, ante pōnēnīnque pæ wēenedāmaī inte do apænebo ēñēmīnitapa. Ayæ edæ tōmānāni ayōnāni odōmonte apænedīnque

botō wacōnē mǎo wacōnē mǎo go gu-
 idinque apænebo eñēmīnitapa. ²¹ Ayæ
 pancamīniya oodeoidi iñōmīnite pan-
 camīniya guidiegoidi iñōmīnite botō
 tōmāmīni imīnite apænedinque iīmaī ante
 apænetabopa. Mīnitō, Idæwaa wēnæ
 wēnæ cæte awædō, ante pōnente wædinque
 Wængonguī gāmænō pōninque mōnō Awēnē
 Itota Codito ingante pōnencæmīnimpa, ante
 āmo eñēmīnitapa. Mānōmaī tōmāā cætabopa,
 ante do eñēmīnipa.”

²² “Nōwo guiquēnē Wængonguī Ōnōwoca
 angā eñēninque Eedotadēē gocæboimpa.
 Māniñōmō pōñōmote quiēmē bai bacæimpa,
 ante pōnente wædīmo incæte ee gocæboimpa.
²³ Ōnonque botō ñōwo wayōmō wayōmō
 nāni quēwēñōmō pōñōmote wadāni
 Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca tōnō
 apæneca eñēnāni inte do botō imote
 iīmaī ante wææ ānānipa. Bitō tee
 mōnete nanguī caate wæquinque Eedo-
 tadēē gobipa, ānāni eñēninque māninque
 ante eñēmopa. ²⁴ Incæte, Wængonguī
 waadete pōnō cædinque nānō cægaīnō
 ante watapæ apænedinque bitō, Nō pōni
 impa, ante apænebi eñencædānimpa, ante
 mōnō Awēnē Itota doyedē botō imote
 angacāimpa. Iñinque tōmengā nānō anganca
 iñinque cæcæte ante cæyōmote wænōnāni
 wæmo incæte botō, Godōmenque ingui-
 poga quēwenguēnēmo intabopa, ante
 wædāmaī incæboimpa. Ayæ pogodo gote
 bai botō goquīnō tōmānō gocæte ante
 nanguī cæcæboimpa, āmopa,” ante Pabodo
 apæñecantapa.

²⁵ Ante apænedinque tōmengā ayæ
 godōmenque apæñecantapa. “Botō,
 Mōnō Awēnē Odeye do pongāimpa, ante
 apænedinque wayōmō mǎo wayōmō mǎo
 apænebo eñēmīnitapa. Idæwaa apænebo
 eñēnīmīni inte mīnitō ñōwo æmæwo botō
 awinca amīnipa. ²⁶ Mānōmaī beyæ botō
 ñōwoōnæ apænedinque mīnitō imīnite
 iīmaī āmopa. Botō, Quēwencæmīnimpa,
 ante cædinque ancaa apænebo incæte
 pancadāniya tōmēnāni nāni wīi eñēnō
 beyænque wentamō mongænte nāni
 wænguinque goyōnāni botō wæætē māniñō
 beyæ wentamō mongænāmaī imopa.
²⁷ Wængonguī, iīmaī cæbo bacæimpa,

ante nānō ānō ante botō iñōmō edæ pæ
 wēenedāmaī inte mīnitō imīnite tōmānō
 edonque pōni apænebo eñēmīnitapa.”

²⁸ “Mīnitō iñōmō edæ nāmā wææ aad-
 inque waa cæte quēwēedāni. Wængonguī
 Ōnōwoca mīnitō imīnite āninque, Iñāni
 cæningāidi bai inānipa, ante nānō nē an-
 gaināni iñōnānite mīnitō wæætē nē aamīni
 iñōmīni inte tōmēnāni inānite ædæmō wææ
 aadāni. Mōnō Awēnē Codito ingante nāni
 godongāmæ pōnencabo inānite æncæte ante
 tōmengā nāmā wepæ godonte ængā ate
 Wængonguī quīnāni bagadānimpa cæmīni.
 Mīnitō tōmēnāni inānite nē aamīni inte waa
 aadāni. ²⁹ Edæ botō do eñēmopa. Babæidi
 gāwæi ecate ade cænāni amīnipa. Edæ botō
 emō cæte gobo ate waodāni incæ babæidi
 cædāni mīni abaī adobaī wēnæ wēnæ
 cædinque mīni pōnencabo iñōmīnite ata
 cæpodāmaī incædānimpa. Tōmēnāni babæ
 wapiticæ ānāni eñēninque mīni cabo incæ
 pancadāniya eñēnāmaī badinque wadæ
 godāni wæcæmīnimpa. ³⁰ Ayæ tōmēmīni
 mīni pōnencabo incæ pancadāniya, Mōnitō
 miñæ poncæmīnimpa, ante cædinque
 babæ wapiticæ odōmoncædānimpa cæmīni.
³¹ Edæ wææ cæedāni. Botō, Mānōmaī
 bacæimpa, ante wadepo mēnepoga go
 adodepoque iñonte itædē incæ woy-
 owotæ incæ ñimpo cædāmaī inte Ca
 ca wædinque mīnitō tōmāmīni imīnite
 apænebo eñēnōmīnimpa. Mānōmaīnō
 ante pōnēedāni,” ante Pabodo apæñecā
 eñēnānitapa.

³² Āninque tōmengā, “Iñānāni, botō
 mīnitō imīnite Wængonguī nempo ñōwo
 emō cæte gobo tamēñedāni. Tōmengā
 waadete nānō pōnō cædinō ante mōni
 apænedō ante eñente ewocamīni iñōmīnite
 tōmengā mīnitō imīnite godongāmæ cæcā
 ate tæi piñænte bacæmīnimpa. Ayæ
 Wængonguī quīmōni tōmāmōni tōnō mīnitō
 adocabomīni bayōmīnite tōmengā eyepæ
 da pōnogā ate mīnitō mōnitō tōnō
 godongāmæ æncæmīnimpa. ³³ Botō iñōmō
 æbānō quēwēmoī aedāni. Edæ wacā qui
 tigitamō incæ oodo incæ weocoo incæ,
 Botō qui bacæimpa, ante cōwē æinēnāmaī
 inōmoimpa. ³⁴ Edæ tōmēmo ōnompoca
 botō cædinō beyænque quiēmē ænguēnēmo
 ante eyepæ æninque quēwēnōmoimpa.

Ayæ botō tōnō godongāmæ cædāni nāni ænguēnēnō ante adinque adobaī botō tōmēmo ōnompoca cædinō beyænque æninque tōmēnāni inānite da godō da godō cæbo æninque quēwēnōnānīmpa. Mānōmaī botō cædinō ante do ēñēmīnīpa. ³⁵ Mōnō Awēnē Itota incæ iūmaī ante apænegacāīmpa. ‘Māincoo æninque mōnō wædænque tomōmpa. Wæætē wacā ingante pædæ godōninque mōnō nanguī toquinque impa.’ Ante Itota nānō apænegāinō ante pōnēninque botō, Mānōmaī mōnō ōnompoca nanguī cædinque æninque wadāni nē ænguēnēnāni inānite mōnō pædæ godongæīmpa, ante mīnitō imīnite cōwē odōmonte apænebo ēñēmīnitapa.”

³⁶ Mānōmaīnō ante iūnque apænedinque Pabodo tōmēnāni tōnō da guicapodinque Wængonguī ingante apænecantapa. ³⁷ Ayæ tōmēnāni Ca ca wædinque, Waa goe, ancæte ante godongāmæ goto pōninque tōmengā ingante yaagō yaagō cædānitapa. ³⁸ Tōmengā nānō, Botō imote æmæwo aminīpa, nānō ānīnō beyæ godōmenque nanguī wædānitapa. Ayæ tōmengā ingante ñænæ wipo ganca ænte māodāni gogacāīmpa.

21

Pabodo Eedotadēē gōcampa

¹ Mōnitō tōniñadāni tōnō godongāmæ wægōninque Pabodo tōnō mōni goquin-cabo iñōmō, Wipo ñænæmpo do wogaa gocæ cæpa, ante adinque edæ, Nōwo gomōnīpa, ante tōmēnāni inānite emō cæte godinque mānimpodē go guītamōnīpa. Guīdinque mōnitō tōingā wogaa godinque Coto nāni quēwēñōmō ponte tōmæwæ æite monte ate iūmō ate Ododata gomōnique go Patada nāni quēwēñōmō pontamōnīpa. ² Patada iñōmō pō ti wæænte ayōmōni, Wipo ñænæmpo Pēnitīa goquīmpo impopa, ante adinque mānimpodē go guīdinque wogaa gotamōnīpa. ³ Wogaa godinque dipæmæ inō gomō ayōmōni wāā tēiwæñē Tipidebæ a ongō adinque tæcæpæ inō wodo tebæ wogaa gomōnique go Tidiabæ pontamōnīpa. Ayæ ñænæmpo mōni goīmpo Tido iñōmō māincoo ōwāaquī impa, ante

ēñēninque mōnitō māniñōmō adobaī ti wææntamōnīpa.

⁴ Ti wææninque mōnitō tōmēnāni quēwēñōmō ponte ayōmōni Itota ingante nē tee empote quēwēnāni a ongōnāni adinque mōnitō ōnompō æmæmpoque go mēōnaa iñōnte tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwentamōnīpa. Tōmēnāni guīquēnē, Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca apænecā ēñēnīnāni inte Pabodo ingante, Bitō wæquinque Eedotadēē iñōmō gocæ cæbīpa, ante wææ ānānitapa. ⁵ Mānōmaī ante wææ ānāni ēñēmōni incæte mōnitō, Mānimpoōnæque quēwēngūēnēmōni in-tamōnīpa, ante adinque wadæ gotamōnīpa. Iñinque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæ inō tōmēnāni nāni wencabo tōmānāni ænte māodāni godinque mōnitō emōnaiya pōninque godongāmæ da guicapodinque Wængonguī ingante apænetamōnīpa. ⁶ Apænete ate mōnitō, Gomōnīpa, āninque go ñænæ wipodē adopodē guīdinque wogaa gocæ cæyōmōnite tōmēnāni wæætē, Waa goedāni, āninque ocæ emænte tōmēnāni oncō godānitapa.

⁷ Mōnitō iñōmō Tido iñōmō wadæ tao wogaa godinque Todēmaida iñōmō pō tōmæwæ æidinque māniñōmō nāni pōnencabo inānite adinque mōnitō, Pōmōnīpa, āninque tōmēnāni tōnō adoōnæque quēwentamōnīpa. ⁸ Iimō ate wadæ godinque Tetadea nāni quēwēñōmō pōninque Pedipe oncōnē pō guīte quēwentamōnīpa. Wēēñēñedē Itota nānō nē emīñænāni, Mōnō pōnencabo beyæ ante nē cædāni tiæte ganca ināni incædānīmpa, ante nāni Tiæte ānōnāni iñōnāni adocā Pedipe tōmēnāni nāni pōnencabo beyæ ante nē cæcā inongā inte Codito waa pōni nānō pōnō cægaīnō ante nē apænecā inongāīmpa. ⁹ Tōmengā wēnāni baquedānique mengāa go mengāa iñōnānite Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā ate tōmēnāni Wængonguī beyæ nē apænedāni inōnānīmpa. ¹⁰ Mōnitō Pedipe weca tæōnæ quēwēmōni ate wacā onguīñægā tōmengā emōwo Agabo Wængonguī beyæ nē apænedongā inte Oodeabæ quēwente wææ pongantapa. ¹¹ Mōnitō weca pōninque tōmengā Pabodo pacadeyænta æninque nāmā ōnompō goti

wimpote wæi ōnōwa goti wēwadinque iīmaī ante apænecantapa.

—Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca botō imote æbānō ante apænecāā, ante apænebo eñēedāni. Oodeoidi Eedotadēē nē quēwēnāni iñōmō iī pacadeyænta nē ēadingā ingante mǎnōmaī goti wīnīnque oodeoidi ināmaī ināni nempo pædæ godōnāni æncædānīmpa, ante do apænecā eñēmopa, ante Agabo apænecantapa.

¹² Mǎnōmaī apænecā eñēnīnque mōnitō Tetadea quēwēnāni tōnō Pabodo ingante wææ wææ apænedīnque, Eedotadēē godāmaī imāwe. ¹³ Ante wææ añōmōnīte Pabodo wæætē,

—Mīnitō iñæmpa Ca ca wæmīni eñēnte wædinque wætawente awædō. Edæ Eedotadēē goyōmote bæi ongonte goti wīnāni incæte wænōnāni wæmo incæte botō iñōmō ñīmpo cædāmaī inte mōnō Awēnē Itota emōwo beyænque cōwē gocæboīmpa.

¹⁴ Ante mǎnōmaī apænecā eñēnīnque mōnitō ancaa wææ añōmōnīte Pabodo, Cōwē gocæboīmpa, ante ñīmpo cædāmaī inte angā wædinque mōnitō wæætē edæ, Wængonguī nānō ānō baī bacæīmpa, ante adīnque mōnitō ee ate pæ wēēnetamōnīpa.

¹⁵ Iīnīnque mǎnīmpoōnæ mǎniñōmō quēwēnīnque, Ñōwo mōnō Eedotadēē gocæīmpa, ante cædinque Pabodo tōnō godongāmæ ee gotamōnīpa. ¹⁶ Goyōmōni Tetadea iñōmō quēwēnāni inte Itota ingante nē tee empote quēwēnāni pancadāniya mōnitō tōnō godongāmæ godīnque, Nāatōō oncōnē owocæmīnīmpa, ante māninganca ænte māmōnāni pō guītamōnīpa. Tōmengā iñōmō wāā tēiwæñē Tipidebæ nē quēwēningā inte dobæyedē Itota nānō nē emīñængā badingā inte quēwēnongāīmpa.

Tantiago weca Pabodo eñacæ gocampa

¹⁷ Tōmengā oncōnē pō guī mōmōnīque go Eedotadēē pōñōmōni mǎniñōmō quēwēnte nē pōnēnāni iñōmō, Waa pōmīni amōnīpa, ante todānītapa. ¹⁸ Ayæ iīmō ate Pabodo tōnō godongāmæ mōni poncabo Tantiago weca eñacæ gotamōnīpa. Tōmengā weca pōñōmōnīte nē pōnēnāni inānīte nē aadāni nē Picænāni tōmānāni adoyōmō pōnānītapa. ¹⁹ Adīnque Pabodo, Waa

quēwēmīni, ānīnque godōmenque iīmaī ante apænecantapa. Mēmōidi eñēedāni, ānīnque, Botō oodeoidi ināmaī ināni weca gote cæyōmote Wængonguī iīmaī godongāmæ waa cæcantapa, ante Wængonguī nānō cædinō ante tōmengā adodō adodō ante apænecā eñēnānītapa. ²⁰ Eñēnīnque nē aadāni Picænāni guīquēnē, Wængonguī, Bitō waa pōnī cæbitapa, ante godongāmæ watapæ apænedānītapa. Ayæ Pabodo ingante wæætē apænedīnque,

—Biwī eñēmi. Oodeoidi æpodō mīido ganca ināni ñōwo do pōnente badāni abītapa. Tōmēnāni iñōmō Wængonguī nānō wææ angāinō ante tōmānāni eñēnte cōwē cædāni abītawo. ²¹ Ayæ edæ bitō Pabodobi wēnæ wēnæ cædāmaī iñōmīte wadāni bitō imītedō ante babæ wapīticæ godō oodeoidi inānīte iīmaī ante tedewēnāni eñēnānīpa. Tōmēnāni, Pabodo wayōmō wayōmō godīnque oodeoidi wabæca quēwēnāni inānīte bee tente odōmōnīnque iīmaī ante apænecampa, ante tedewēnānīpa. Pabodo, Mīnitō wēnāni inānīte eō togænāmaī iedāni, ānīnque, Dodāni nāni angāinō mīni eñēnō ante ñīmpo cædāni, ante ānewengampa, ante tedewēnānīpa. Ayæ godōmenque ānīnque, Mōitee wodi nānō wææ angāinō ante wīdo cædāni, ante Pabodo ānewengampa tōō. Ante tōmēnāni bitō imītedō ante babæ ante tedewēnānīpa. Iñæmpa bitō mǎnōmāinō ante ānāmaī iñōmīte tōmēnāni oodeoidi inānīte babæ ante apænedāni eñēnānīpa cæbīi. ²² Iīnīnque, Pabodo do pongāīmpa, ante oodeoidi do eñēnguīnāni inānīpa, ante pōnente wædinque mōnitō ñōwo, Æbānō cæte wææ cæquīī, ante wæmōnīpa. ²³ Iīnīnque, Pabodo nō cæcā iñongante wadāni babæ wapīticæ tededānīpa, ante oodeoidi eñēncædānīmpa, ante wææ cædinque bitō iīmaī cæcæbīīmpa āmōnīpa.

“Pabodo eñēmi, ānānītapa. Mōnitō weca onguīñænāni mengāa go mengāa ināni ñōwo ongōnīnque, Wængonguī beyænque ante cōwē cæcæmōnīmpa, ante nē ānīnāni inte tōmēnāni nāni ānīnō baī iīnque cæquīnāni inānīpa. ²⁴ Tōmēnāni, Mōnitō ānīnō ante do iīnque cædīmōni inte wēntamō mongænāmaī imōni acædānīmpa,

ante cædinque, Wængonguī qui, ante godoncæ cædānīpa. Īnīnque bitō īñōmō mǎnīnāni īnānīte ænte godīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ, Wængonguī qui, ante godōe. Ayæ bitō eyepæ pædæ godōmi ænīnque tōmēnāni nāni godonguēnēncoo godonte ænīnque, Wængonguī qui, ante godōnīnque tōmēnāni ocaguī tōmanguī ocāa pōnī ēō tocate incædānīmpa. Bitō mǎnōmaī tōmēnāni tōnō īñacabo cædinque Mōitee wodi nānō angāinō baī cæbi adīnque oodeoidi wæætē, Æ, Pabodo nō cæcā īñongante wadāni īñōmō babæ wapiticæ tededānīpa, ante ēñencædānīmpa,” ante nē Picænāni ānānīta.

²⁵ “Ayæ oodeoidi īnāmaī īnāni guīquēnē nē pōnēnāni badīnque æbānō cæquēnēnāni īnānīpa, ante pōnēnte wædinque mōnitō do godongāmæ pōnēnīnque tōmēnāni īnānīte īmaī ante yewæmontamōnīpa. Wadāni, Wængonguīdi qui, ante cænguī nāni cōnōnīncoo ante mīnitō cænāmaī gomō aedāni. Wepæ owemōingā adīnque cæningā nē wīmencate wæningā adīnque cænāmaī īedāni. Ayæ nānōogængā īnāmaī īñongante mīnitō godō guēa mōnāmaī īedāni, ante do yewæmontamōnīpa,” ante nē aadāni Picænāni Pabodo ingante apænegadānīmpa.

Wængonguī oncōnē Pabodo ingante bæi ongōnānīpa

²⁶ Īimō ate nāō bayonte nē aadāni Picænāni nāni ānīnō baī ēñente cædinque Pabodo mengāa go mengāa īnāni īnānīte ænte māocā gote cæyōnāni tōmengā nānō tæiyæ waēmō baquinque ante tōmēnāni tōnō Mōitee wodi nānō wææ angāinō ante ēñente cæcantapa. Mǎnōmaī cædingā īnte tōmengā Wængonguī oncō nǣnæncō yabæcōnē go guīdīnque mǎnīñōmō cædāni īnānīte apænedīnque, Mōnitō adoque Wængonguī itædē go ate Mōitee wodi nānō angāinō īnque cæmōni ate īināni īñōmō, Wængonguī qui, ante baō pædæ pōnōnāni ænīnque tancæmīnīmpa, ante Pabodo tōmēnāni beyæ ante apænecantapa.

²⁷ Ayæ ōnōmpo æmæmpoque go mēōnaa nānō ānīmpōnæ wodo īinque ba ate oodeoidi Atiabæ quēwente nē pōnīnāni guīquēnē Wængonguī oncō nǣnæncō

yabæcōnē ponte ayōnāni Pabodo a ongōngā. Adīnque mǎnīñōmō ōnonque ongōnāni īnānīte, Mōnō pīinte cæcæīmpa, ante ānāni ēñēnīnque īināni wæætē ænguī badānīta. Ayæ Pabodo ingante bæi ongonte, ²⁸ aa pedīnque tōmengā ingante nē pīinte ānāni īñōmō, “Idægoidi cōwā aedāni” ante, “Īingā ingampa cæmīnī. Pō godongāmæ cæedāni. Tōmengā inguīpoga tōmāo godīnque tōmāmæ quēwēnāni īnānīte māo apænedīnque īimāinō ante tedewengampa. Idægoidi wēnæ wēnæ cædāni īnānīpa, ante cōwē ānewengampa. Wængonguī oncō nǣnæncō incæ ōnonconque īmpa, angampa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angāinō ante mōnō ēñēnāmaī ingæīmpa, ante tōmengā ānewengampa tōō. Ayæ īñōmō oncō tæiyæ waēmō oncō īñonte tōmengā wæætē guīdiegoidi īnānīte ænte māmō īincōnē guīdīnque otæñē ōñō baī cæcantapa cæmīnī,” ante pīinānīta.

²⁹ Do edæ wacā Todopīmo īñōmō Epeto īñōmō quēwēningā īnte Eedotadēē pōnīnque Pabodo tōnō cægōna īnōnāīmpa. Mǎnōmaī guēa cægōna adīnque oodeoidi, Æ, īingā oodeocā īnāmaī īñongante Pabodo do Wængonguī oncō nǣnæncō yabæcōnē ænte māmōngā wāānē guībaīngampa, ante wawīque pōnēnīnque mǎnīnō ante wapiticæ apænedānīta.

³⁰ Mǎnōmaī ante ānewēnāni ēñēnīnque Eedotadēē quēwēnāni tōmāo īñōmō Yæ yæ ānīnque pogodo pōnānīta. Ponte Wængonguī oncō nǣnæncō yabæcōnē māo pō guīdīnque Pabodo ingante bæi ongonte ænīnque oncodo wēā mantao godīnque odemō do tee mōnedānīta.

³¹ Ayæ godōmenque, Wænongæīmpa, ante tæcæ cæyōnāni adocanque mæī odōmāno tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænecantapa. Eedotadēē tōmāo Yæ yæ ānīnque pogodo pōnānīpa cæbī.

³² Ante mæī angā ēñente wædinque awēnē cōmantante īñōmō tontado capitāoidi tontadoidi īnānīte, Pōedāni, ānīnque nē Yæ ānāni weca pogodo wææ do pōnānīta. Īnīnque awēnē cōmantante tōnō tontadoidi do wæænte pōnānīpa, ante adīnque wadāni wæætē Pabodo ingante nē tæi tæi pānīnāni

inte ñōwo ñimpo cædinque ee adānitapa. ³³ Pabodo weca pōninque awēnē cōmantante angā ēñēninque tontadoidi wæætē Pabodo ingante bæi ongōninque yaēmengō mēmēña goti wīnānitapa.

Awēnē cōmantante iñōmō, Æcānō ingāi, ante ayæ, Quīnō wēnæ wēnæ cæcāi.

³⁴ Añongante pancadāniya, Īimai cæcantapa, añōnāni wadāni wæætē, Wīi Īimai wadō cæcantapa, āninque wææ wææ añōnānite tontadoidi awēnē cōmantante iñōmō, Nōingā ante æbānō cæte ēñenguimoo, ante wædinque tontadoidi inānite angā ēñēninque Pabodo ingante tōmēnāni wææ cæte iñōmō ænte mæicæte ante cædānitapa. ³⁵ Ænte godinque tēwaimpa ganca tæcæ pōñongante godongāmæ ongōnāni godōmenque ænguī badinque wīwa cæcæ cædāni wædinque tontadoidi wæætē Pabodo ingante wææ cædinque ōnōnancapæ ængō cædinque adīmōngā næænte mæidāni tēwaimpaa æicantapa. ³⁶ Ayæ tōmānāni edæ tee empote pōnāni iñōmō Yæ yæ āninque, “Cōwē wido cæcæimpa,” ante ancaa ānānitapa.

Pabodo nāmā wææ apæneccampa

³⁷ Wææ cætiñōmō tæcæ mangui guicæte ante cæyōnāni Pabodo iñōmō tontadoidi awēnē cōmantante ingante apænedinque, –Bitō Ao āmi ēñente ate botō adodeque bitō ĩmite apæneccæboimpa.

Añongante,

–Īñæmpa bitō guidiego tededō tedebe ĩmitawo. ³⁸ Bitō iñæmpa equitobi inōmi inte edæ doyedē, Wido cæcæimpa, ante cædinque nē, Wæñongæimpa, ante nāni ānincabo iñōnānite coatodo mīido ganca ināni inānite ōnōmæca ænte māobi godānitapa. Botō ayōmo bitō adobi ĩmitapa tōō.

³⁹ Añongante Pabodo wæætē,

–Īñæmpa botō waobo ēñagaīmo inte oodebo inōmo ĩmopa. Botō wīi ōnōñōmonque ēñagaīmo ĩmopa. Tiditiabæ Tadoto nāni nanguī quēwēñōmō ēñagaīmo ĩmopa cæbii. Ao āmi ate botō iñāni inānite apænebo ēñēmaīnānīpa.

⁴⁰ Añongante Ao angā ate tēwaimpaa adiyæ gongæninque godongāmæ ongōnāni inānite Pabodo, Apocænē ĩedāni, ante bai

cædinque compo compo cæcā. Adinque tededāmaī ongōnāni ate tōmengā ebedeoidi nāni tededō tededinque ĩmaī ante apæneccā ēñēnānitapa.

22

¹ “Botō tōniñamīni ĩmīni ēñēedāni. Botō wæmpomīni ĩmīni botō nāmā wææ apænebo ēñēedāni.”

² Ante Pabodo ebedeo tededō apæneccā ēñēninque tōmēnāni, Æ mōnō tededō apæneccampa, ante wædinque godōmenque ēamonca nōwæ ongōñōnāni tōmengā ĩmaī ante apæneccantapa.

³ “Botō iñōmō oodeobo ingaīmo ĩmopa. Tiditiabæ Tadoto iñōmō ēñagaīmo inte botō Eedotadēē ponte pægaboī aedāni. Iñōmō pædinque Gāmadiēdo nē odōmōngā weca adīmo inte botō mōnō mæmæidi nāni wææ angaīnō ante ædæmō ēñēninque adodō ante ēñente cæte pægaboimpa. Mīnitō, Wængonguī beyæ ante mōnō cōwē cæcæimpa, ante ñōwoōnæ cæmīnīpa. Mīnitō cæmīni bai botō adobai Wængonguī beyæ ante cæcæte ante cōwē nanguī cædinque quēwengaboimpa. ⁴ Īninque, Itota ōnædē godō Taadō bai ingampa, ante nē pōnēnāni inānite botō, Pāmo wæncædānimpa, ante togænte pangaboimpa. Onguīñænāni incæ onquiyænāni incæ tōmānāni inānite bæi ongōninque botō wadāni nempo pædæ godōmo æninque tōmēnāni wæætē nē pōnēnāni inānite māo tee mōnedāni wægādānimpa.”

⁵ “Mānōmaī cædinque botō, Godōmenque Daāmaco iñōmō godinque botō, Taadō, ante nē pōnēnāni inānite bæi ongonte goti winte adodō Eedotadēē iñōmō ænte māmō pædæ godōmo æninque awēnēidi wæætē tōmēnāni inānite pānāni wæcædānimpa, ante cætabopa. Mānōmaī cæcæte ante cæbo adinque, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōni inongā tōnō nē aadāni nāni Picæncabo tōnō Ao āninque, Mōnitō tōniñadāni Daāmaco iñōmō quēwēnāni acædānimpa, ante cadota ante yewæmōnāni ænte gotabopa. Īninque, Botō æbānō cæboo, ante nē agaīnāni inte awēnēidi incæ edæ, Pabodo nāwangā

angampa, ante ñōwo nē apænequēnēnāni inānīpa,” ante Pabodo angantapa.

Botō wēēnē pōnēwengāinō ante ñimpo cædinque wadō ante pōnēmopa, ante Pabodo apænecampa

(Nāni Cægaīnō 9.1-19, 26.12-18)

⁶ Änīnque Pabodo, Iīmaī cægaboimpa, ante godōmenque apænecantapa, “Botō taadō godinque tæcæbæcä iñonte Daāmaco obo ponte ayōmote oōnædē iñontobæ ñāō botō weca pō godongāmæ guīnæ gongæ ate wædinque, ⁷ botō guidōmēmæ tæ go wææntabopa. Ayæ eñēñōmote, ‘Taodo, Taodo. Botō imote quīnante togænte pāmīi.’ ⁸ Äñongante, ‘Awēnē, æbidō inōmi imīi.’ Ante wæyōmote tōmengä, ‘Itota Nāatadeta quēwēnīmo inte mānīmodō bitō nē togænte pānōmo imopa,’ ante apænecantapa. ⁹ Mānōmaī apæneyongä botō tōnō godongāmæ godāni guīquēnē ñāō gongænque adinque botō imote nē apænecä nānō tededō ante eñēnāmaī inānitapa. ¹⁰ Botō iñōmō, ‘Awēnē, quīnō cæquēnēmo imoo, ante āmi eñēmoe.’ Äñōmote mōnitō Awēnē wæætē, ‘Bitō ængæ gantidinque Daāmaco iñōmō goe. Botō, Taodo iīmaī cæcæcäimpa, ante wacä ingante Daāmaco iñōmō nē quēwengä ingante do apænebo eñengampa cæbīi. Bitō Daāmaco iñōmō gote ongōñōmi tōmengä wæætē bitō imite apænecä eñente cæcæbiimpa,’ angantapa. ¹¹ Ayæ ñāō gongæ adinque botō bee wodōmonte bai bayōmote botō tōnō godongāmæ godīnāni wæætē tōō æmænte Daāmaco iñōmō māodāni gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

¹² Mānōmainō ante apænedinque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Māniñōmō gote ongōñōmo wacä tōmengä emōwo Änāniya botō weca pongantapa. Tōmengä iñōmō Wængonguī ingante guīñente wædongä inte dodāni nāni wææ angāinō ante cōwē eñente cæcä inongäimpa. Iñinque oodeoidi māniñōmō quēwēnāni tōmānāni tōmengä ingante waa adōnānimpa. ¹³ Tōmengä iñōmō botō weca pō næ gongæninque, ‘Taodo, bitō botō biwī imi, ñōwo waa bamonte ae.’ Tæcæ äñongante botō æmō adinque tōmengä ingante waa atabopa. ¹⁴ Tōmengä

ayæ apænedinque, ‘Mōnō mæmæidi Wængonguī incæ, Botō æbānō cæquīmo imoo, ante botō pōnente angāinō ante bitō eñencæbiimpa, ante cædinque bitō imite apænte ængampa. Ayæ, Mōnō nō cædongä ingante tōmēmi acæbiimpa. Adocä apænecä eñencæbiimpa, ante cædinque Wængonguī bitō imite do apænte ængampa. ¹⁵ Iñinque nē adīmi inte nē eñēmi inte bitō iñōmō edæ bitō adīnō ante bitō eñēnīnō ante, Nāwangä impa, ante tōmāmæ quēwēnāni inānite māo apænebi eñencædānimpa. ¹⁶ Ñōwo iñōmō quīnante a ongōmīi. Ængæ gantidinque Itota emōwo apænedinque, Wēnæ wēnæ botō cædō pōnō ñā mēnongabi quēwēmoe, änīnque æpænē guīie.’ Ante Änāniya angä eñēninque botō æpænē guīitabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Oodeoidi weca gotabopa, ante Pabodo apænecampa

¹⁷ “Ayæ ate adodō Eedotadēē pontabopa. Ayæ Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē go guīidinque Wængonguī ingante apænedinque botō ate bai cæwēnente ayōmō, ¹⁸ mōnō Awēnē botō imote iīmaī ante apænecantapa. ‘Bitō botō imote ante nō apænebi incæte iñāni eñēnāmaī ināni inte Baa anguīnāni inānīpa cæbīi. Ñōwo Eedotadēē quingæ wodīi tao gobāwe.’ ¹⁹ Äñongante botō, ‘Awēnē eñēmi, antabopa. Oodeoidi odōmōincōnē wacōnē wacōnē go guīidinque botō bitō imite nē pōnēnāni inānite māo tee mōnedinque tæi tæi pānīmo imopa. Mānōmaī impa, ante iñāni do eñēnānīpa. ²⁰ Ayæ, Itota incæ nāwā Awēnē inongä ingampa, ante nē apænecä iñongante Etebā wodi ingante wænōnāni wæñongä botō edæ Ao änīnque nē wænōnāni weocoo aate a ongontabopa, ante tōmēnāni do agāināni inte botō imote waa aquīnāni inānīpa.’ ²¹ Ante wææ apænebo incæte Wængonguī Awēnē wæætē, ‘Ñōwo goe, ämopa, angantapa. Gobæ oodeoidi ināmaī ināni weca bitō imite da godōmo gocæbiimpa,’ ante da godongä gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo tontadoidi awēnē cōmantante weca ongongampa

²² Pabodo, Oodeoidi inämaï inäni weca angä gotabopa, ante nänö apænedi ganca godongämæ ongönäni eñëë gönänitapa. Wæætë mänine apæ necä eñente wædinque tömänäni yedæ äninque, “Oodeoidi inämaï inäni weca godingä iñömö edæ quëwënamäi inguënengä awædö. Tömengä ingante mönö wo ewengæimpa.” ²³ Äninque tömënäni godömenque ænguï badinque Yæ yæ äninque nämä weocoo yabæcooque gäni tadongadinque wancæ wancæ cædinque onguipo guidimö ö æninque wo ææntodö wo ææntodö ancaa cædänitapa. ²⁴ Mänömaï ænguï bate wënæ wënæ cædäni adinque tontadoidi awënë cömantante angä eñëninque Pabodo ingante wææ cæte iñömö manguidäni guicantapa. Ayæ, Quinö wënæ wënæ cæcäi ante piinte änänii, ante eñencæte ante tontadoidi inänite apænedinque, Minitö cöwë cædinö bai cædinque tæi tæi pämini caate wædinque Pabodo tömäa tömengä cædinö edonque pönï apæ necä eñencæboimpa, angantapa. ²⁵ Eñëninque tömengä ingante pancæte ante æmontaimenca tæcæ goti wininque ñö cæyönäni Pabodo iñömö tontado awënë capitäo mäniñömö ongongä ingante apænedinque,

—Iñæmpa apænte änämaï iñönäni botö odömäno onguïñæmo iñömote quimæ päwëminii. Mänömainö cædinque minitö awënëidi näni wææ angainö ante dicæ eñente cæminiyaa.

²⁶ Äñongä capitäo wæætë awënë cömantante weca godinque,

—Iingä iñömö odömäno onguïñængä inongä ingä атаque. Ñöwo æbänö cæquimii.

²⁷ Angä eñente wædinque cömantante iñömö Pabodo weca pöninque tömengä ingante,

—Bitö näwangä odömäno onguïñæmi imitawo.

Äñongante Pabodo,

—Ao, bitö ä bai botö mäni modö imopa, angantapa.

²⁸ Pabodo apæ necä eñëninque cömantante wæætë,

—Botö guiquënë odömäno inämaï eñagaïmo inte mäninö bacæte ante cædinque nanguï godömo æninque

odömänoidi wæætë botö imote, Odömänobi imipa, ante yewæmönäni bagaboimpa.

Apæ necä eñëninque Pabodo wæætë,

—Botö guiquënë odömänobo eñagaïmo inte edæ odömänobo inömo imopa, ante apæ necantapa.

²⁹ Mänömaï apæneyongä në pancæ cædinäni guiquënë do tömengä ingante emö cæte wadæ godänitapa. Ayæ cömantante iñömö, Pabodo odömäno onguïñængä iñongante botö ämo yaëmengonca goti winänipa töö, ante guïñente wædinque, Botö awënëidi piinäni wæcæ wæ, ante wægacäimpa.

Oodeoidi näni Apænte Äincabo weca Pabodo ongongä

³⁰ Iimö ate cömantante iñömö, Quinö Pabodo wënæ wënæ cæcäi ante oodeoidi piinte änänii, ante eñencæte ante Pabodo ingante äñecä ta pongantapa. Ayæ, Wængonguï qui, ante në godönäni ñænænäni tönö oodeoidi tömënäni näni në Apænte Äincabo inänite äñete godongämæ ponte ongöñönäni Pabodo ingante ænte mäwæ tömënäni weca gö cæcä gongængantapa.

23

¹ Pabodo iñömö oodeoidi näni në Apænte Äincabo inänite gomö adinque,

—Botö mëmöidi eñëedäni. Botö mimö entawente nämä apænte cædinque Wængonguï beyæ botö cæquënëno ante wëenëñedë iinque cædinque cöwë ñöwo ganca adobai cædinque quëwëmopa.

² Ante mänömaï apæ necä eñente wædinque, Wængonguï qui, ante në godongä ñænængä pönï inongä Änäniya guiquënë Pabodo gäänë ongönäni inänite apænedinque, Önöneca tæi tæi tadeedäni, angantapa. ³ Äñongä Pabodo wæætë,

—Bitö iñæmpa botö imote apænte ancæte ante Möitee wodi nänö wææ angainö ante cæbitawo. Incæte adode nänö wææ angainö ante eñënamäi inte bitö edæ, Tæi tadeedäni, ante pönö ämi awædö. Bitö weocoo waëmoncoo eñabi incæte mimö wentamö entawëninque cæyömite Wængonguï bitö imite näëmæ tæi tadecæcäimpa töö.

⁴ Ante apæ necä eñëninque Pabodo gäänë ongönäni wæætë,

—Bitō iñæmpa, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōni iñongante quimæ tedewēmii.

⁵ Āñōnānite Pabodo wæætē,

—Botō tōniñadāni eñēedāni. Botō, “Waodāni awēnē iñongante tōmengā ingante wēnæ wēnæ tededāmaī incæbiimpa,” ante do wææ yewæmongatimpa, ante do eñēmopa. Īninqe botō, Īñōmō ongongā, Wængonguī qui, ante nē godongā ñænængā pōni iñongā ingampa, ante eñēnāmaī inte botō mănōmaīnō ante apænetabopa.

⁶ Ante apænedinque Pabodo, Īñāni pancadāniya Tadoteoidi iñōnānite pancadāniya Paditeoidi inānipa, ante adinque tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo inānite aa pedinque,

—Botō mēmōidi eñēedāni. Botō Paditeo wēmo nē eñagaīmo inte botō mæmpo Paditeo nānō ingaī bai botō adobaī Paditeobo inōmo ĩmopa. Māniñmodō inōmo inte botō, Mōnō ñāni ōmæmonte watapæ quēwengæimpa, ante pōnēmopa. Īninqe mānīne botō pōnēnō beyænque botō imote apænte āninqe mīnitō pancæ cæmīni awædō, angantapa.

⁷ Pabodo mănōmaīnō ante apæneca eñente wædinque Paditeoidi tōnō Tadoteoidi dodāni nāni pōnengainō ante wæætedō wæætē ānewēninque Paditeoidi nānēnē Tadoteoidi nānēnē nāni cabo nāni cabo badānitapa. ⁸ Īmaī impa. Tadoteoidi guiquēnē, Mēwoga waomō ēwocamō inte mōnō ñāni ōmæmongæimpa, ante, Babæ ancædō, ante Baa āninqe, Ōnōwocaidi tōnō anquedoidi Wængonguī weca owodānipa, ante adobaī edæ Baa ānāni inōnānimpa. Paditeoidi guiquēnē mēnea ante pōnēninque Ao ānāni inōnānimpa. ⁹ Īninqe wadō wadō tedete ogæ tedeyōnānite Paditeoidi tōmēnāni nē odōmōnāni pancadāniya ængæ gantidinque,

—Īngā iñōmō mōnitō ayōmōni wēnæ wēnæ cædāmaī ingampa tōō. Wæætē edæ anquedo incæ wacā ōnōwoca incæ Wængonguī weca owocā inongā inte tōmengā ingante apæneca ĩmaingampa ānewēmīni.

¹⁰ Ante nanguī ogæ tedeyōnāni tōmānāni godōmenque Yæ yæ ānāni ate wædinque

tontadoidi awēnē cōmantante iñōmō, Pabodo ingante æmæmæ inō tōō godō æmæmæ inō tōō godō cædinque æi guīñænāni wæmaingampa. Ante pōnente guīñente wædinque tontadoidi inānite angā wæænāni ate, Pabodo ingante bæi ongonte ō æninqe wææ cæte iñōmō ænte mæi tee mōneedāni, angā eñente tee mōnedānitapa.

¹¹ Īmō ate woyowotæ mōnō Awēnē iñōmō Pabodo weca ponte apænecantapa. “Pabodo, Guīñente wædāmaī incæbiimpa. Bitō doyedē Eedotadēē iñōmō botō imotedō ante apænedinque, Nāwā Awēnē inongā ingampa, ante apænebitawo. Ñōwo iñōmō do bitō apænedō bai Odōmā iñōmō godinque adobaī apænecaēbiimpa,” angantapa.

Pabodo ingante wænongæimpa, ante cædānipa

¹² Ñāō bayonte Oodeoidi pancadāniya guiquēnē godongāmæ pōnēninque ĩmaīnō ante Ao ānānitapa. Cænāmaī bedāmaī ĩnīmo inte mōnō Pabodo ingante wænongæimpa, ante cædinque, Pabodo mīi quēwēñongante mōnō cabo incæ æcānō cæna æcānō beda māningā nānō wænguinque cæcampa.

¹³ Onguīñænāni nē ānāni iñōmō coadenta ganca ināni ayæ godōmenque nanguī ināni godongāmæ pōnēninque mănōmaī ānewēninque cædāni inānitapa. ¹⁴ Īñāni iñōmō, Wængonguī qui, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō nē aadāni nāni Picæncabo weca godinque ĩmaī ante apænedānitapa.

—Mōnitō godongāmæ Ao āninqe, Pabodo ingante wænongæimpa. Edæ mīi quēwēñongante æcānō cæna æcānō beda nānō wænguinque, ante āmōnipa cæmīni.

¹⁵ Mīnitō tōnō wadāni mīni Apænte Āincabo inōmīni inte mīnitō iñōmō, Pabodo æbānō cæcāi, ante ædæmō eñencæte ante wæte bai apænedinque tontado awēnē cōmantante ingante babæ ante āmīni eñēninque tōmengā wæætē Pabodo ingante mīnitō weca ænte poncæ cæcæcāimpa, āmōnipa. Mānōmaī babæ āmīni eñente cædinque cōmantante wæætē Pabodo ingante māwængā tæcæ wææñongante mōnitō guiquēnē taadō wææ wānōninque bæi ongonte edæ wænōmōni wæncæcāimpa āmōnipa.

16 Āñōnāni Pabodo nānōwāa iñōmō edæ do eñengantapa. Eñēninque tōmengā tontadoidi nāni wææ cæte iñōmō do go guiddinque Pabodo ingante apæneca.

17 Eñēninque Pabodo wæætē tontadoidi awēnē capitāō ingante apænedinque,

—Īngā edēningā ingante mīnitō awēnē cōmantante weca ænte manguibi guicæe. Tōmengā cōmantante ingante adodeque apæneca cæimpa.

18 Angā Ao āninque capitāō wæætē māningā edēningā ingante ænte guiddinque cōmantante ingante apænecantapa.

—Pabodo mōnō nē tee mōnedongā iñōmō botō ĩmote aa pedinque ĩmaī angantapa. Īngā edēningā ingante awēnē cōmantante weca ænte māobi guiddinque tōmengā awēnē ingante adodeque apæneca cæimpa, angantapa.

19 Ante apæneca eñēninque cōmantante iñōmō edēningā ingante tōō æmænte nānēnē māocā goyongante,

—Botō ĩmote æbānō apæneca æte ante pōmii.

20 Āñongante,

—Awēnē eñēmi. Oodeoidi godongāmæ pōnēninque ĩmaī babæ cæcæte ante cædānīpa. Tōmēnāni, Pabodo æbānō cæcāi, ante ædæmō eñencæte ante baī apænedinque bitō ĩmite babæ ante apæneca cædānīpa. Bitō ĩmō ate Pabodo ingante tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo weca ænte poncæbiimpa, ante cædinque babæ cæcæte ante cædānīpa. 21 Tōmēnāni iñōmō, Pabodo mīingā quēwēñongante æcānō cæna æcānō beda nānō wænguinque, ante nē ānōnāni inte edæ, Wæningæimpa, āninque cædānīpa. Adodāni nāni cabo incæ coadenta ganca onguīñænāni wænoncæte ante taadō do wææ wānōninque edæ, Wæñōmō wæncæcæimpa, ante edæ a ongōnānīpa cæbii. Tōmēnāni, Bitō æbānō Ao anguīmi, ante eñencæte ante ponte ānewēñōnāni bitō iñōmō wæætē tōmēnāni nāni ānō baī cædāmaī incæbiimpa āmopa.

22 Ante edēningā apæneca eñēninque cōmantante iñōmō, Bitō, Awēnē ingante ante mānōmaī apænetabopa, ante wacā ingante apænedāmaī pæ wēenecæbiimpa. Nōwo edæ goe, angantapa.

Pedique weca Pabodo ingante ænte māodāni gocampa

23 Edēningā ingante mānōmaī angā gocā ate cōmantante wæætē awēnēna capitāōna mēnaa ĩnate aa pecā pōñōnate tōmēna ĩnate ĩmaī angantapa. Mīnatō nōwo tontadoidi ōnōwa nē godāni dotiento ganca ĩnāni tōnō cabayo mongænte nē godāni tetenta ganca ĩnāni ayæ tapa nē næænāni dotiento ganca ĩnāni tōnō mānimpodāni ĩnānite ĩmaī ancæmīnaimpa. Mīnitō nōwoñæ eyepæ cædinque wantæ wantæ guīñongā wadæ godinque Tetadea ganca goedāni, ante da godōmīna tao gocædānīpa. 24 Ayæ Pabodo beyæ cabayoidi āmi ænte gocædānīpa. Tōmengā ingante wææ aadinque pancabaa awēnē gobedōnadodo Pedique weca āmīna ænte māodāni cabayo mongænte adīmōngā gocæcæimpa. 25 Āninque awēnē cōmantante iñōmō cadota ante ĩmaī ante yewæmongantapa.

26 Pedique eñēmi.

Bitō acæbiimpa, ante botō Codaodio Ditia ĩnōmo inte nōwo yewæmōmopa. Bitō nē gobedōnadodo awēnē ĩnōmi inte waēmō pōnī ĩmīpa, āmopa. Waa quēwencæbiimpa, āmopa.

27 Īngā ingante oodeoidi bæi ongonte wænoncæ cæyōnānite botō wæætē, Īñæmpa ĩngā iñōmō odōmāno onguīñængā ingampa, ante do eñente wædīmo inte tontadoidi tōnō godinque tōmengā ingante gā pe æmpote ō ænte wææ aatabopa. 28 Ayæ oodeoidi, Pabodo wēnæ wēnæ cæcāi, ante quīnante pīinte ānānī. Ante eñencæte ante cædinque botō tōmengā ingante tōmēnāni nāni nē Apænte Āincabo weca ænte gotabopa. 29 Ānte gote eñēñōmo tōmēnāni dodānique nāni angāīnonque ante, Pabodo eñēnāmaī cæcampa, ante pīinte ānāni wætabopa. Īninque botō ayōmote tōmēnāni, Pabodo nānō wænguinque nānō tee mōnequinque wēnæ wēnæ cæcampa, ante pīinque ōnonquedō ante cædānīpa, ante awædō. 30 Nōwo iñōmō, Īngā onguīñængā ingante wænoncæte ante oodeoidi awēmō cædānīpa, ante tededāni eñēnīmo inte botō tōmengā ingante bitō weca do da

godōmo gocampa. Tōmengā ingante nē piinte ānināni īnānite bitō weca adobaī da godōmo godānīpa. Mānīnque ante yewæmōmopa.

Ante cadota ante yewæmōnīnque, Awēnē gobedōnadodo Pedique acæcāīmpa, ante tontado awēnē cōmantante da godongā ænte godānītapa.

³¹ Īnīnque cōmantante nānō ānīnō ēñente cædīnque tontadoidi woyowotæ tao godīnque Pabodo ingante Antipati ganca adīmongā māodāni gocantapa. ³² Īmō ate, Cabayo mongænte nē godāni tōnō Pabodo adīmongā gocæcāīmpa, ānīnque tōmēnāni nempo ēmō cæte godīnque ōnōwa nē godānīque tōmēnāni nāni cæte quēwencōnē ocæ ēmænte godānītapa. ³³ Cabayo mongænte nē godāni wæætē Pabodo ingante godōmenque ænte godīnque Tetadea īñōmō pōnīnque awēnē gobedōnadodo ingante cadota pædæ godōnīnque Pabodo ingante awēnē nempo pædæ godōnāni ængantapa. ³⁴ Awēnē gobedōnadodo īñōmō cadota ænte adīnque, Bitō æbædō ēñagabiīmpa. Āñongā Pabodo, Tiditiabæ ēñagaboīmpa. ³⁵ Ante apænecā ēñēnīnque gobedōnadodo wæætē,

—Bitō ĩmite nē piinte ānīnāni pōnāni ate māniñedē ate botō, Bitō æbānō apænequīmi, ante ēñencæboīmpa.

Ānīnque wææ wānōnāni īnānite apænedīnque Mīnitō Awēnē Edode wodi nānō apænte angaincōnē Pabodo ingante ænte gote wææ wānōedāni, ante gobedōnadodo angā ænte godānītapa.

24

Pedique weca ongōnīnque Pabodo nāmā wææ apænecā

¹ Ōnōmpo æmæmpoque īiōnæ go ate, Wængonguī quī, ante nē godongā ñænængā pōnī īnongā Ānāniya īñōmō Eedotadēē quēwēnīnque wææ Tetadea gocantapa. Ayæ wacā tōmengā ēmōwo Tedetodo tōmēnāni nāni wææ angāīnō ante ædæmō adīngā inte wadāni beyæ ante nē wææ apænecā īnongā inte nē abogado nāni

ānongā īnongāīmpa. Tōmengā tōnō ood-eoidi nē aadāni nāni Picæncabo pancadāniya adobaī Ānāniya tōnō godongāmæ godānītapa. Godīnque pancabaa awēnē gobedōnadodo weca ponte apænedīnque, Pabodo nē wēnæ wēnæ cædongā ingampa tōō, ānānītapa. ² Pabodo ingante āñete māmōnāni pongā ate nē abogado Tedetodo īñōmō gobedōnadodo Pedique weca ongōnīnque apænecantapa.

—Awēnē gobedōnadodo ēñēmi. Bitō nempo quēwēnīnque mōnitō wantæpiyæ wæætedō wæætē cædāmaī inte godongāmæ piyænē cæte waa quēwēmōnīpa. Ayæ bitō nē aabi īnōmi inte, Æbānō cæcæīmpa, ante do ēñēnīnque mōnitō ōmæ īñōmō waa cæbi ate mōnitō godōmenque waa pōnī quēwēmōnīpa. ³ Awēnē Pedique, bitō waēmō pōnī īnōmi inte ĩmæca tōmāo waa cæbi ænīnque mōnitō bitō ĩmite cōwē waa ate pōnēnīnque waa apænemōnīpa. ⁴ Incæte, Botō wantæpiyæ apænebo baī bitō wæcædōmiīmpa, ante pōnente wædīnque botō, Ao āmi ate wantæ īñō apænebo pōnō ēñēe, ante abogado Tedetodo angantapa.

⁵ Ayæ, “Mōnitō ayōmōni īñōmō ongongā īñōmō nē wēnæ wēnæ cædongā inte tōmāo godīnque wapiticæ apænecā ēñēnīnque oodeoidi ænguī badīnque Yæ yæ ānāni wæmōnīpa. Edæ Nāatadēnōidi wapiticæ nāni cæcabo īñōnānite īngā īñōmō adocā īnongā inte nē angā ingampa tōō.

⁶ Ayæ Wængonguī oncō ñænæncō incæ ōnonconque baī baquinque tōmengā wēnæ wēnæ cæcā adīnque mōnitō tōmengā ingante bæi ongontamōnīpa. Ayæ mōnitō mæmæidi nāni wææ angāīnō ante Pabodo æbānō ēñente cæcāi, ante mōnitō apænte ancæte ante cætamōnīpa. ⁷ Mānōmaī ante tæcæ cæyōmōni tōmengā mōnitō nempo ongōñongante cōmantante Ditia īñōmō māmō gā pe æmpote ō ængantapa. ⁸ Ayæ mōnitō adocā Pabodo ingantedō ante nē piinte āmōni īñōmōnīte adocā cōmantante Ditia angā ēñēnīnque bitō weca ponte ongōmōni æ. Bitō Pabodo ingante āmi ēñēnīnque tōmengā, Æbānō cæboī, ante nāmā wææ apænecæcāīmpa. Tōmengā mānōmaī wææ apænecā ēñēnīnque bitō,

Mōnitō æbānō nāwangā āmōnipa, ante do ēñencæbiimpa.”

⁹ Ante Tedetodo mǎnōmǎinō ante apæneyongante oodeoidi godongāmæ apænedinque, Tedetodo nāwangā angampa. Pabodo wēnæ wēnæ cæcā ingampa tōō, ante adoyōmō ante apænedānitapa. ¹⁰ Gobedōnadodo Pedique guiquēnē Pabodo gāmænō opo cæpoyongante Pabodo wæætē īīmaī apænecantapa.

—Awēnē Pedique ēñēmi. Tæiyæ wadepo īñonte bitō īīmæca nē apænte angāimi inte mōni oodeocabo æbānō cæmōni imōnii, ante do ēñēmipa, ante adinque botō, Bitō weca ponte nāmā beyæ wææ apæncæboimpa, ante tobopa. ¹¹ Bitō īñōmō ēñencæte ante cæbi īinque īīmǎinō ante do ēñenguīmi īīmaīmipa. Botō ōnompō tipæmpoga go mēōnaa mǎnimpōnæque īñonte Wængonguī weca ædæ wæænīnque tōmēngā ingante waa apæncæte ante Eedotadēē æitabopa. ¹² Mǎniñōmō æi pōninque botō tōmēnāni ayōnāni quīnō wēnæ wēnæ cæboī ae. Botō Wængonguī oncōnē ñænæncō yabæcōnē go guiibo incæ, oodeoidi odōmōincōnē go guiibo incæ taadō gobo incæ wadāni tōnō guēadō guēa pīinte āmo dicæ adāniyaa. Botō ædōmē godinque Yæ yæ āmo dicæ ēñēnāniyaa. ¹³ Īinque tōmēnāni nāni, Pabodo wēnæ wēnæ cæcampa, ante nāni pīinte ānewēnō ante edæ, Nāwangā impa, ante quīnō impa odōmonguīnānii. Edæ dæ ampa, ante Pabodo nāmā wææ apæncantapa.

¹⁴ “Incæte mōnitō, Quēwenguīnō Taadō impa, ante mōni pōnēnōnō ante oodeoidi wæætē, Wapiticæ goquīnō impa, ante pīinānipa. Īinque, Pabodo mǎnīnōnō ante pōnēngampa, ante īīnāni nō ante apænedānipa. Nāwangā impa, ante bitō īimate āmopa. Botō mǎnīnōnō ante pōnēninque mōnitō mæmæidi Wængonguī ingante waa ate cædinque quēwēmopa. Ayæ Mōitee wodi nānō wææ angāinō ante botō Ao āninque Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni yewæmongāinō ante adobaī Ao āninque quēwēmopa. ¹⁵ Wængonguī angā ate mōnō waocabo edæ nō cæmō incæ wīwa cæmō incæ tōmāmō wænte ate ñāni ōmæmōninque mōnō quēwēngæimpa, ante īīnāni pōnēnānipa. Botō tōmēnāni nāni

pōnēnō baī adobaī ante pōnente tobopa.

¹⁶ Mǎnōmaī beyæ botō, Wængonguī ayongā incæ waodāni ayōnāni incæ botō nāmā apænte botō pōnēnō tæiyæ waēmō entawencæboimpa, ante cōwē nanguī cæbopa.”

¹⁷ Āninque Pabodo godōmenque apæncantapa. “Botō wayōmō gote tæiyæ wadepo quēwente ate tōmēmo ōmæ adodō pōninque, Ōmæpodāni wæwēnāni quī, ante ænte pōninque botō guīdēnāni oodeoidi īnānite wæætē pædæ godōmo ænānitapa. Ayæ, Wængonguī quī, ante baō pædæ godontabopa. ¹⁸ Mǎnōmaī cæyōmo ayōnāni botō īñōmō tæiyæ waēmō bacæte ante Mōitee wodi nānō angāinō baī do eyepæ cædīmo inte Wængonguī oncō ñænæncō yabæcōnē pō guīdinque, botō, Wængonguī quī, ante godōmo adānitapa. Wīī nanguī īnāni tōnō cædinque botō Yæ yæ ānāmaī inte cæbo adānitapa. ¹⁹ Incæte botō īmotēdō ante nāni pīinte ānīnō nāwangā ī baī wadāni guīquēnē oodeoidi incæ Atiabæ quēwente pōnāni īñōmō, tōmēnāni wæætē bitō weca do ponte anguēnēnāni īnānipa. ²⁰ Botō oodeoidi nāni nē Apænte Āincabo weca ongōñōmote, Pabodo æbānō nō cædāmaī ingāā, ante apænte āñōnānite bitō weca ñōwo ongōnāni guīquēnē mǎnīnō ante nē ēñēnāni īnānipa. Īinque wadāni dæ ānāni adinque īīnāni wæætē edæ tōmēnāni nāni ēñēnīnō ante nē anguēnēnāni īnānipa. ²¹ Botō awēnēidi weca ongōninque yedæ āninque, ‘Mōnō wænte ate ñāni ōmæmongæimpa, ante botō apænedō beyænque mīnitō ñōwoōnæ botō īmote apænte āninque pīīmīnipa,’ ante apænetabopa. Īinque īñōmō ongōnāni wabānō adobaī adode botō ānīnō beyænque pīinte ānānipa,” ante Pabodo nāmā wææ ante īinque apæncantapa.

²² Pabodo mǎninganca apæncæ ēñēninque Pedique, Taadō ante nē quēwēnāni æbānō ante pōnēnānii, ante do ēñēngā inte, Idæwaa, āninque tōmēnāni īnānite,

—Cōmantante Ditia pongā ate wæætedō wæætē mīni ānīnō ante apænte ancæboimpa.

²³ Āninque tontadoidi capitāō ingante apænedinque, Pabodo ingante tee mōnedāmaī inte wææ wānōedāni. Ayæ

tömengä quiēmē ante ænguēnengä ingä adinque tömengä æmigoidi ponte pædæ pönönāni ængä īnīnque mīnitō ee amīni æncæcāīmpa, angantapa.

²⁴ Tæönæ go ate Awēnē Pedique tömengä nānōogængä Dodotida tönō nāna gæncaya pönatapa. Tömengä nānōogængä oodea onquiyængä īnongāīmpa. Pedique īñōmō Pabodo ingante āñete māmōnāni pōnīnque Pabodo wæætē, Codito Itota ingante mōnō wede pōnente quēwengæīmpa, ante apænecā ēñēē cōnatapa. ²⁵ Ayæ Pabodo godōmenque apænedīnque, Mōnō nō cæte quēwengæīmpa, ānīnque, Mōnō nāmā wææ aate waa cæte quēwengæīmpa, angantapa. Ayæ, Wængonguī Awēnē nānō apænte anguīōnæ oo baquīnō anguēnē, ante apænecā ēñēnīnque Pedique wæætē guīñente wædinque, Idæwaa, ānīnque,

—Nōwo gobāwe, angantapa. Waönæ ate botō eyepæ īmo inte āmo bitō īmite āñete māmōnāni ponte apænebi ēñēmaīmopa, angantapa.

²⁶ Mānōmaī ānīnque tömengä, Pabodo wabānō, Nīmpo cæbi gocæboīmpa, ante cædinque godonte æīnta pōnōmaīngampa, ante pōnengantapa. Īnīnque tömengä wantæ wantæ īñō Pabodo ingante angä pōñongä guēa tededatapa. ²⁷ Mānōmaī ancaa cæyongä wadepo mēnepoga ba ate Pedique gobedōnadodo awēnē īnīnque bayongante wacā Pontio Peto nāni ānongä pōnīnque wæætē awēnē gobedōnadodo bacantapa. Īnīnque Pedique īnīnque awēnē bayedē, Botō īīmaī cæbo ate oodeoidi botō īmote waa acædānīmpa, ante pōnente cædinque Pabodo ingante tee mōneīncōnē oncodo tadōnāmaī ee adīnque wadæ gogacāīmpa.

25

Gobedōnadodo Peto weca Pabodo ongonte apænecampa

¹ Peto īñōmō pancabaa awēnē gobedōnadodo tæcæ badingä inte mānīmæ pōnīnque Tetadea nāni quēwēñōmō mēōnaa go adoönæque quēwēnīnque Eedotadēē go æīcantapa. ² Eedotadēē īñōmō ponte ongōñongante, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tönō oodeoidi awēnēidi tömengä weca pōnīnque, Pabodo

īīmaī wēnæ wēnæ cæcantapa tōō, ante apænedāni ēñengantapa. ³ Tömēnāni doyedē adoyōmō pōnēnīnque, Gobedōnadodo Peto ingante āmō ate tömengä wæætē Pabodo ingante Eedotadēē īñōmō da pōnongä pōñongante mōnō taadō wææ wānonte o ænte wænongæīmpa. Ante nē pōnēwēnāni inte tömēnāni ñōwo Peto weca pōnīnque īīmaī ānānitapa. Gobedōnadodo Peto ēñēmi, Bitō Ao ante mōni āmaī pōnō cæquīmi. Bitō Pabodo ingante āmi Eedotadēē īñōmō ænte māmōnāni pongæ, ante ancaa ānāni. ⁴ Eñēnīnque Peto wæætē tömēnāni īnānite edæ, Pabodo īñæmpa Tetadea īñōmō tee mōnete ongongantawo. Botō tömēmo edæ oo adoyōmō wæi gocæboīmpa. ⁵ Ānīnque,

—Mānōmaī beyæ mīnitō mīni cabo īñōmīnite nē ānāni pancadāniya īnānite da godōmīni botō tönō godongāmæ Tetadea wæi gocædānīmpa. Pabodo wēnæ wēnæ cæcā ingä īnīnque tömēnāni mānīñōmō pōnīnque ancædānīmpa.

⁶ Ānīnque tömēnāni tönō wodo onompo tipæmpoga īīōnæ godōmenque quēwēnīnque Peto wadæ godīnque Tetadea wæi gocantapa. Pōnīnque tömengä īīmō ate awēnēidi apæncæte ante nāni containpaa tæ contadīnque angä ate Pabodo ingante ænte māmōnāni pongä. ⁷ Ate oodeoidi Eedotadēē quēwente ñōwo wææ pōnīnāni inte pō godongāmæ gongænīnque, Pabodo mānōmaīnō wīwa cæcampa, wadō wīwa cæcampa, īīmaīnō wīwa cæcampa, ante ancaa ānewēnānitapa. Incæte Petoidi īnānite, Nāwangä ante apænemōnīpa, ante odōmoncæte ante tömēnāni quīnō īmpa ante odōmōnāni aquīnāni. ⁸ Pabodo īñōmō nāmā wææ apænedīnque,

—Oodeoidi nāni wææ angāinō ante Baa ānāmaī īnōmo inte botō ēñente cæte quēwēnīmo īmopa. Wængonguī oncō ñænæncō waa adīnque botō mānīncōnē yabæcōnē guīite wēnæ wēnæ cædāmaī intabopa. Odōmānoidi tæiyæ awēnē Tetædo nānō ānō ante ēñente cædinque wadō ante cōwē cædāmaī intabopa.

⁹ Āñongante Peto, Oodeoidi tömēnāni nāni ānīnō baī cæbo ate botō īmote waa acædānīmpa, ante babæ cædinque Pabodo ingante,

—Botō Eedotadēē go æibo ate adinque bitō botō weca pōñōmi iīnāni piīnte nāni āninō ante apænte ancæboimpa. Bitō Ao ante, Gocæboimpa, āmitawo.

¹⁰ Āñongante Pabodo wæætē,

—Botō iīnæmpa odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo nānō Apænte ante Contaimpaa gāānē ñōwo incæ ongōmo ae. Mīnitō iīñōmō Tetædo beyæ ante nē apænte āmīni inōmīni inte edæ botō imote nē apænte anguēnēmīni imīnitapa tōō. Bitō tōmēmi iīñōmō edæ, Pabodo oodeoidi inānite wēnæ wēnæ cædāmaī iningā ingampa, ante edæ do ēñēmīpa. ¹¹ Īnīnque wēnæ wēnæ cædinque botō tente wænguēnēmo imo baī botō edæ Baa ānāmaī inte edæ dobæ wæncædōmoimpa. Wæætē edæ, Wēnæ wēnæ cæbīpa, ante iīnāni oodeoidi nāni ānewēnō guiquēnē ōnonquedō ante ī inīnque waocā æcāmenque incæ ædō cæte tōmēnāni nempo pædæ godonguēnengā ingāā. Īnīnque botō, Odōmāno tæiyæ awēnē Tetædo ingante āmo botō imote pōnō apænte ancæcāimpa, angantapa.

¹² Pabodo mānōmaī angā ēñente wædinque Peto tōmengā tōnō godongāmæ nē apænte ānāni tōnō, Æbānō cæquīmōō, ante adoyōmō pōnēnāni ate tōmengā Pabodo ingante,

—Ao āmōnīpa. Tæiyæ awēnē Tetædo incæ apænte ancæcāimpa, ante do ānīmi inte bitō Tetædo weca edæ gocæbiimpa, angacāimpa.

Awēnē odeye Agodīpa ingante Peto apæñecampa

¹³ Tæōnæ go ate wacā awēnē odeye Agodīpa tōnō onquiyængā Bedēnite iīñōmō gobedōnadodo awēnē Peto ingante, Bitō iīmæca waa pōmi amōnāpa, ante apæñecæte ante Tetæda iīñōmō pōnīnque Peto weca ēñacæ pōnatapa. ¹⁴ Pōnīnque tæōnæ quēwēna ate awēnē Peto guiquēnē awēnē odeye Agodīpa ingante, Pabodo ingante iīmaī cætāmōnīpa, ante apæñedinque,

—Gobedōnadodo awēnē Pedīque wodi nānō nē tee mōnete ēmō cæte godingā iīñōmō onguīñængā adocanque ayæ a ongongampa. ¹⁵ Īnīnque botō Eedotadēē æite quēwēñōmote, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni tōnō oodeoidi inānite

nē aadāni nāni Picæncabo guiquēnē botō imote ānīnque, Māningā iīñōmō wīwa cæcā ingā adinque bitō tōmengā ingante apænte ānīnque āmi wænōnāni wæncæcāimpa, ānānitapa. ¹⁶ Ēñēnīnque tōmēnāni inānite botō wæætē iīmaī antabopa. Waocā nāmā beyæ apæñedāmaī iīñongante mōnitō mōni odōmānocabo iīñōmō nē pānāni inānite pædæ godōnāmaī imōnīpa. Wæætē wadāni, Īngā iīmaī cæte wēnæ wēnæ cæcampa, ante piīnte ānāni ēñente wædinque mōnitō māningā tōnō nē piīnāni inānite āmōni godongāmæ pōnānīpa. Ponte awīncadō awīnca adinque wæætēdō wæætē āñōnānite mōnitō iīñōmō, Tōmēnāni nāni piīnte ānīnō ante tōmengā æbānō nāmā wææ apæñecāā, ante ædæmō ēñente ate nōingā ante apænte āmōnīpa. Mānōmānō ante botō tōmēnāni inānite apæñetabopa, ante awēnē Peto apæñecantapa.

¹⁷ Ayæ, “Mānōmaī ante apænebo ēñēnīnque nē piīnte ānāni botō tōnō wææ Tetæda iīñōmō godongāmæ pōnānitapa. Īnīnque botō a ongōnāmaī do mōni apænte āimpaa iīmō ate go tæ contadinque, Māningā ingante ænte pōedāni, āmo ænte pōnānitapa. ¹⁸ Botō iīñōmō, Pabodo wadāni inānite wīwa cæcampa, ante piīnguīnāni imānānīpa, ante pōnentabopa. Incæte nē piīnte ānāni ængæ gantite apæñedinque edæ botō ante pōnēnīnō baī wīi piīnānitapa. ¹⁹ Wæætē edæ wadō ante piīnāni ēñente wætābopa. Wængonguī ingante æbānō cæte waa aquīi, ante tōmēnāni Pabodo tōnō wæætēdō wæætē piīnānitapa. Ayæ tōmēnāni mæmæidi nāni wææ angāinō ante tōmēnāni, Pabodo ēñēnāmaī ingampa tōō, ante piīnānitapa. Ayæ adocanque Itota wodi do wængāngā incæte Pabodo, Mīngā quēwēngampa, ante tedecampa tōō, ante piīnānitapa. ²⁰ Īnīnque botō, Quiēmē baī ānewēnāni, Æbānō cæte nō ēñente apænte anguīmoo, ante wædinque botō Pabodo ingante iīmaī antabopa. Tōmēnāni nāni piīnte ānīnō ante bitō Ao ānīnque Eedotadēē gote ongōñōmīte botō apænte ancæboimpa, antabopa.”

²¹ “Āñōmō tōmengā wæætē, Botō imote ee wææ wānōñōmīni, Botō æbānō cætawoo, ante tæiyæ awēnē Empedadodo mōnō

ānongā apænte ancæcāimpa, āmopa. Angā ēñēninque botō, Æyedēmē eyepæ ī ate Pabodo ingante tæiyæ awēnē Tetædo weca da godōmo gocæcāimpa, ante pōnēninque, Tōmengā ingante mānimpoga wææ wānōedāni, antabopa,” ante Peto apænegacāimpa.

²² Mānōmaī apænegā ēñēninque awēnē Agodipa wæætē,

—Īngā onguīñængā æbānō apænegā, ante tōmēmo ēñēnente wætabopa.

Āñongante Peto,

—Īmō ate tōmengā apænegā ēñencæbiimpa, angantapa.

²³ Īmō ate awēnē odeye Agodipa tōnō Bedānite īñōmō waēmō pōnī weocoo wēñate mongæninque tōmēnāni nāni ēñēincōnē ñænæncōnē pōninque, Mōnatō awēnēmōna īñōmōnate waa aedāni, ante baī cædinque wæñee da da pō guīdatapa. Ayæ tontadoidi tæiyæ awēnēidi tōnō māniñōmō quēwēnāni awēnēidi ñænænāni tōnō tōmēna miñæ dao dao pōnānitapa. Ayæ Peto angā ēñēninque nē wææ wānōnāni wæætē Pabodo ingante ænte māmōnāni pō guīte ongōñongante, ²⁴ Peto īñōmō,

—Awēnē odeye Agodipa ēñēmi, angantapa. Īñōmō ongōmīni tōmāmīni edæ ēñēedāni. Īngā ingante amīni. Tōmengā ingante āninque Eedotadēē quēwēnāni incæ īñōmō quēwēnāni incæ oodeoidi tōmānāni botō īmote yedæ āninque, Īngā nē wēnæ wēnæ cæcā inte godōmenque wīī quēwenguēnengā ingampa cæbii, āninque, Bitō apænte ancæbiimpa, ante wædānīpa. ²⁵ Īninque, Adocā Pabodo nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcantawoo, ante botō cōwā ayōmo edæ dæ antapa. Ante wæyōmo tōmengā guīquēnē, Tæiyæ awēnē empedadodo incæ botō īmote apænte ancæcāimpa, angā ēñente pōnēninque botō, Ao, tæiyæ awēnē Tetædo weca da godōmo gocæbiimpa, antabopa.

²⁶ Incæte, Īngā nānō cædinō ante tæiyæ awēnē aquinō ante botō ædō cæte yewæmonguīmoo, ante wæbopa. Mānōmaī beyæ botō, Mīnitō tōmāmīni apænte āmīni ēñencæboimpa, antabopa. Ayæ, odeye Agodipa bitō tōmēmi apænte āmi nō ēñente ate yewæmoncæboimpa, ante cædinque

botō ñōwo Pabodo ingante ænte māmōmo ponte a ongongā aedāni. ²⁷ Īñæmpa botō, Mōnō nē tee mōnete ongongā wēnæ wēnæ nānō cædinō ante yewæmōnāmaī inte mōnō ædō cæte da godonguīī, ante awædō, ante Peto apænegacāimpa.

26

Agodipa weca ongonte Pabodo nāmā wææ apænegacāimpa

¹ Awēnē odeye Agodipa wæætē Pabodo ingante,

—Bitō ñōwo nāmā beyænque wææ apænegacæbiimpa, āmopa.

Angā ēñēninque Pabodo compo compo cædinque nāmā beyænque ante wææ apænegacæ cæcantapa. ² “Awēnē odeye Agodipa, ēñēmi. Oodeoidi nāni pīinte ānīnō tōmānō ante nāmā beyænque wææ apænedinque botō bitō awēnē īmi weca ongonte apænebopa, ante adinque botō waa edæ tobopa. ³ Mōni oodeocabo dodāni nāni cægaī baī mōni cæinō ante bitō īñōmō edæ do ēñēmīpa, ante tobopa. Ayæ adobaī, Oodeoidi ñōwodāni æbānō ante wæætedō wæætē ante tededāni, ante do ēñēmi īnōmi inte bitō botō wææ apænedō ante edonque ēñenguīmi īmīpa, ante pōnēninque botō godōmenque tobopa. Īninque bitō Ao ante ee ongōninque ēñencæbiimpa, āmopa.”

Īmaī quēwengaboimpa, ante Pabodo apænegacāimpa

⁴ Ante apænedinque, “Botō ñōwo ganca æbānō quēwēmoī, ante oodeoidi tōmānāni do ēñēnānīpa. Edæ do wēñæmoyedē botō ēñagaīmæ quēwente pædinque botō edēnimoyedē ñōwo ganca æbānō Eedotadēē īñōmō quēwengaboī, ante do ēñēnānīpa. ⁵ Mōni oodeocabo incæ pancadāniya Wængonguī ingante wædænque ēñente quēwēñōnāni mōni Paditeocaboque wæætē, Dodāni nāni wææ angāinō ante mōnō ēñente cæcæimpa, ante ēñente quēwēmōnīpa. Botō īñōmō Paditeobo īnōmo inte mānīnō ante cōwē Ao ante godōmenque nanguī cæte quēwentabopa. Īninque oodeoidi do agāināni īnōnāni inte Ao ante baī, Nāwangā Pabodo ēñente quēwengampa, ante apænegacædōnānīpa. ⁶ Mōnitō mæmæidi īnānite apænedinque Wængonguī, Mīnitō

beyæ cōwē pōnō waa cæcæboimpa, ante nānō angaïnō baï cæcā beyænque mōnō watapæ bacæimpa, ante botō pōnēmopa.”

“Nōwo iñōmō mānīne botō pōnēnō beyænque iñāni, Pabodo ingante apænte ancæminimpa, ante ænte māmōnāni pōnīnque botō mīnitō weca a ongōmo aedāni. ⁷ Wængonguī, Mīnitō beyæ pōnō waa cæcæboimpa, ante nānō angaïnō ante iñnque bacæimpa, ante mōni pōnēnō beyænque mōni oodeo pægaincabo ōnompō tipæmpoga go mencaboga mānīmpomōni imōni iñōmō woyowotæ itæde, Wængonguī ingampa, ante tōmengā beyæ cæte quēwēmōnīpa. Incæte awēnē odeyebi, ēñēmi. Wængonguī, Cōwē cæcæboimpa, ante nānō angaïnō ante mōni pōnēnō beyænque oodeoidi incæ botō imote, Wiwa cæbīpa tōō, ante pīinānīpa. ⁸ Mīnitō imīnite āmo apænemīni ēñēmoedāni. Do wænīnāni iñōnānite Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate ñāni ōmæmoncædānīmpa, angacāimpa. Mīnitō iñæmpa, Wængonguī ædō cæte mānōmaï cæquingāā, ante pōnente wædinque quīnante Baa ānewēmīnīi,” ante Pabodo angacāimpa.

Pabodo, Coditoidi inānite togænte pantabopa, angampa

⁹ Ānīnque Pabodo godōmenque apænecantapa. “Botō wēenēñedē edæ oodeoidi nāni pōnēwēnō baï pōnengaboimpa. Māniñedē botō Itota wodi Nāatadeta quēwengāingā ēmōwo ante nāni pōnēnō ante pīinte cædinque nanguī wido cæquēnēmo imopa, ante pōnēwentabopa. ¹⁰ Īnīnque botō Eedo-tadēē iñōmō quēwēnīnque mānīnonque ante cægaboimpa. Māniñedē edæ, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni inānite antabopa. Āmo Ao ante tōmēnāni nē ānāni inte yewæmōnte pædæ pōnōnāni ænīnque botō Wængonguī Awēnē quīnāni nanguī ināni inānite bæi ongōnte ænīnque nē tee mōnebo ingaboimpa. Ayæ tōmēnāni inānite wænōncæ cæyōnāni botō cōwē godō Ao angaboimpa. ¹¹ Botō wayōmō wayōmō godīnque oodeoidi odōmōincōnē wantæ wantæ iñō go guīdinque, Wængonguī Awēnē quīnāni tōmengā ingante godō wēnæ wēnæ ante pīincædānīmpa, ante

cædinque pædāni, ante nanguī āmo pan-gadānīmpa. Ayæ tōmēnāni inānite nanguī pīīnīnque godōmenque ænguī badīnque botō tōmēnāni inānite pancæte ante wabæca nāni quēwēñōmō wabæca nāni quēwēñōmō incæ togænte gogaboimpa,” ante Pabodo wææ apænecantapa.

Wadō ante pōnente babopa, ante Pabodo adodō angampa

(Näni Cægaïnö 9.1-19, 22.6-16)

¹² Ante apænēdinque Pabodo godōmenque, “Mānōmaï wabæca go wabæca go cædōmo inte Daāmaco iñōmō gocæte ante cætabopa. Cæyōmō, Pabodo iīmaï cæcæcāimpa, ante Ao āmōnīpa, ante, Wængonguī quī, ante nē godōnāni ñænænāni nē ānāni inōnāni inte botō beyæ cadota ante yewæmōnīnque pædæ pōnōnāni ænte gotabopa. ¹³ Awēnē odeyebi, ēñēmi. Mānōmaï gote idōmæ goyōmo tæcæ bæcā pōnī bayōnte nænque nānō nāwā baï godōmenque nāwā ōōnæde inō botōnga mōni godōngāmæ gocaboga pō tōmāo guīnæ gongæ. ¹⁴ Ate wædinque tōmāmōni guīdōmēmæ go go wææñōmōni adocanque mōni ebēdeo tēdēdō tēdēte ōōnæde apænecā botō adoboque ēñentabopa. ‘Taodo. Taodo āmo. Botō imote quīnante togænte pāmīi. Īñæmpa wagada pāntoca baï bitō nāmā iñæ æwate wææñōmōni adocanque mōni ebēdeo tēdēdō tēdēte ōōnæde apænecā botō adoboque ēñentabopa. ‘Taodo. Taodo āmo. Botō imote quīnante togænte pāmīi. Īñæmpa wagada pāntoca baï bitō nāmā iñæ æwate wææñōmōni adocanque mōni ebēdeo tēdēdō tēdēte ōōnæde apænecā botō adoboque ēñentabopa.’

¹⁵ “Angā ēñente wædinque botō, ‘Awēnē, æbidō inōmi imīi.’ Ante ēñente wæyōmote, ‘Botō Itota inōmo inte bitō nē togænte pānīmo mānīmodō imopa cæbīi. ¹⁶ Nōwo edæ ængæ gantīdinque adiyæ næ gongæmi āmopa. Botō beyæ nē pōnō cæbi āmo edæ bacæbiimpa. Ayæ, Botō imote æbānō abīi, ante bitō adīnō ante nē apænēbi āmo bayōmite botō iñcayæ ate godōmenque odōmōmo ate bitō aquīnō ante bitō nē apænēbi āmo bacæbiimpa. Mānōmaïnō ante āmo bacæbiimpa, ante apænecæte ante botō bitō weca ponte a ongōmopa. ¹⁷ Ayæ bitō guīdēnāni oodeoidi incæ wadāni wabæca quēwēnāni incæ bitō imite wēnæ wēnæ cæcæ cæyōnāni ate botō bitō imite gā pe æmpote wææ gompobo beyænque bitō wæætē quēwēncæbiimpa. Tōmēnāni weca botō bitō imite da godōmo gocæbiimpa.

18 Tömēnāni botō imote wede pōnēnāni ate botō wēnæ wēnæ nāni cædinō ante godō ñimpo cæbo ate tōmēnāni do botō tæiyæ waēmō badongaināni tōnō adocabodāni bai badōmo badinque quēwencædānimpa, ante cæbopa. Mānōmainō cæcæte ante botō, Bitō Taodobi iñōmō tōmēnāni awinca wi æmōnte bai cædinque apænebi eñēninque tōmēnāni wæætē edonque adinque ñāō inō gāmænō poncædānimpa, ante cæbopa. Tatāna nempo quēwēñōnānite bitō wæætē gā pe æmpote bai cædinque odōmōnte apænebi eñēninque tōmēnāni wæætē edæ ocæ emænte pōninque Wængonguī nempo quēwencædānimpa, ante bitō imite da godōmo gocæbiimpa. Ante Awēnē Itota botō imote angā eñente gotabopa,” ante Pabodo apænecantapa.

Pabodo, Öönædē apænecā eñente cætabopa, angampa

19 Mānōmaī apænedinque Pabodo godōmenque, “Awēnē odeyebi Agodipa, eñēmi. Botō wīimōnte bai ayōmo öönædē inō nē angā nānō angainō ante botō ædō cæte eñēnāmaī cæquīmoo. Edæ do cætabopa. 20 Tāno Daāmaco iñōmō quēwēnāni inānite apænedinque botō ayæ Eedotadēē iñōmō godinque māñiñōmō quēwēnāni inānite apænedinque Oodeabæ quēwēnāni inānite go apæneboque go wayōmō oodeo ināmaī ināni inānite māo apænedinque iimainō ante apænebo eñēnānitapa. Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cædō ante, Ancaa wæwente awædō, ante ñimpo cædinque Wængonguī gāmænō edæ pōedāni. Ayæ pōninque mīnitō, Māñinō wēnæ wēnæ botō cædinō edæ æmæwo ñimpo cæbopa, ante edonque acæimpa, ante cædinque waa cæte quēwēedāni, ante āmo eñēnānitapa.”

21 “Ininque botō mānōmaī cæbo beyænque Wængonguī oncō ñænæncō boyæ ongōñōmote oodeoidi botō imote bæi ongōninque edæ wænoncæ cædānitapa. 22 Mānōmaī wēnæ wēnæ cædāni incæte Wængonguī ñōwoönæ ganca botō tōnō cōwē godongāmæ cæcampa. Ininque botō, Wængonguī Awēnē æbānō cæcāā, ante guīñēnāmaī inte næ gongæninque awēnēidi inānite önōnānique inānite apænedinque apæneboī aedāni. Möitee wodi tōnō wadāni Wængonguī

beyæ nē apænegaināni tōnō, Æbānō baquīi, ante apænegadānimpa, ante apænebopa. Māñine tōmēnāni nāni apænegainēque adodō ante apænedinque botō godōmenque apænedāmaī imo inte edæ iimainō ante apænebopa. 23 Möiteeidi iñōmō, Mōnō Codito cōwē caate wæquiringā ingampa, ante apænegadānimpa. Ayæ, Wænte ate tōmengā tānocā nē ñāni ömæmōningā inongā inte, Acædānimpa, ante cædinque ñāō tica ēnente bai tōmengā guīdēnāni inānite wadāni inānite edæ odōmoncæcāimpa, ante yewæmongadānimpa. Botō iñōmō, Möiteeidi nāni angainō do edæ inque batimpa, ante apænedinque wadō ante apænedāmaī imopa,” ante Pabodo apænegacāimpa.

Agodipa, bitō Codito ingante pōnenguēnēmi imipa, angā

24 Pabodo mānōmaī nāmā beyænque tæcæ wææ apæneyongante awēnē Peto do ogæ tedinque,

—Inæmpa Pabodo ocai ömæcabi inte tedebe awædō. Nanguī wantæpiyæ dibodo adīmi inte idiquibæ pōnente babiimpa tōō.

25 Ante wææ tedecā eñēninque Pabodo,

—Awēnē Peto bitō waa pōñi awēnē gobedōnadodo imi incæte botō wīi bitō ānō bai imopa. Botō wīi idiquibæ pōnēmo inte tōingā pōnēninque nāwangā ante apænebopa. 26 Awēnē odeye Agodipa guiquēnē tōmengā māñinō botō apænedō ante tōmāā eñengā iñongante tōmengā ingante edonque apænebo eñengampa. Edæ māñinō botō āñinō wīi awēmō cætimpā, ante pōnēninque botō, Awēnē odeye incæ do adingā inte ædō cæte eñēnāmaī inguīngāā, ante awædō. 27 Awēnē odeyebi Agodipa, ñōwo bitō imite apænebo eñē. Wængonguī beyæ nāni apænegainō ante bitō pōnēmitawo. Do pōnēmi imitapa, ante eñēmopa.

28 Añongante Agodipa wæætē,

—Inæmpa bitō botō imote wantæ iñō tedinque, Agodipa bitō Codito ingante do pōnencæbiimpa, ante cæcæte ante cæbitawo.

29 Añongā Pabodo wæætē,

—Wantæ iñō apænebo incæ wantæpiyæ apænebo incæ bitō botō bai pōnēmi waa tobaīmopa. Edæ bitō tōnō godongāmæ ēñēē cōnāni tōnō mīnitō tōmāmīni botō bai entawencæmīnimpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Incæte, Botō bai baedāni, ānīnque botō, Yaēmengoncoo empocæmīnimpa, ante apænedāmaī intabopa.

³⁰ Ante Pabodo mǎnōmaī apæneca ēñēnīnque awēnē odeye Agodipa ængæ ganticantapa. Ayæ pancabaa awēnē Peto, Bedānite, godongāmæ ongōnāni adobaī tōmengā tōnō ængæ gantīnque, ³¹ mǎnīncōnē tao godīnque iīmaī ante tededānitapa.

—Īngā Pabodo wēnæ wēnæ cædāmaī iñongante quīnante wææ wānonguī. Quīnante apænte wænonguī. Edæ wēnæ wēnæ nānō cædīnō dæ ampa.

³² Ante tedeyōnāni Peto ingante Agodipa apænecantapa.

—Tetædo incæ botō imote apænte ancæcāimpa, ante Pabodo wīī angā bai botō edæ tōmengā ingante do ñimpo cæcædōmoimpa, angacāimpa.

27

Pabodo ingante Odōmā iñōmō da godōnāni gocampa

¹ Mǎnōmaīnō ante wædīnque mǎnīmæ awēnēidi, Pabodoidi inānite ñōwo Itadiabæ āmō wogaa gocædānimpa, ante godongāmæ Ao ānānitapa. Mǎniñōmō ton-tadoidi iñōmō tæiyæ awēnē empedadodo beyænque nāni wææ wānoncabo inōnāni inte Empedadodoidi nāni ānoncabo inōnānimpa. Tōmēnāni capitāo Codio nempo Pabodo tōnō wadāni nē tee mōnete ongōnīnāni inānite pædæ godōnāni ō ænīnque ænte gocantapa. Ayæ botō Odocabo nē yewæmōmo tōnō wadāni adobaī Pabodo tōnō godongāmæ gotamōnipa. ² Gāwapæntibæ wedeca gote ayōmōni wipo ñæñæmpo Adadāmitio wāi wocænte nāni ænte pōnimpo inte ñōwo Atiabæ godīnque wayōmō go ti wææ wayōmō go ti wææ nāni goquimpo adīnque mōnitō mǎnimpodē go guiite gāwapæntibæ wogaa gotamōnipa. Ayæ wacā Aditadoco Māatedōniabæ Tetadōnica iñōmō quēwēningā inte mōnitō tōnō pō

āampodenque gocantapa. ³ Īimō ate Tidōo nāni quēwēñōmō pō wāi wocæñōmōni Pabodo ingante capitāo Codio waa cædīnque pōnō apænecantapa. Bitō æmigoidi weca quiēmē bitō ænguēnēnō ante gote ænte pōe, ānīnque ee acā tōmæwæ gote ēñadīnque ænte pongantapa. ⁴ Ayæ mǎniī Tidōo iñōmō ēñate wogaa goyōmōnite mōni nē gocæ cædō woboyæ betamonca pæmæ ate wædīnque mōnitō wāa tēiwæñē Tipidebæ nāni āniwæñē wææ cæteīnō wogaa gotamōnipa. ⁵ Wāa tēiwæñē go wodo tebæ gomōnique go tæcæpæ pōni wogaa godīnque Tiditiabæ wodo tebæ pōmōnique go Pampidiabæ wodo tebæ pōmōnique go Ditiabæ godīnque Mīida nāni quēwēñōmō pō wāi wocæntamōnipa.

⁶ Mǎniñōmō wacā wipo ñæñæmpo Adecantodia nāni ænte pōnimpo adīnque capitāo Codio, Itadiabæ goquimpo impa, ānīnque mōnitō imōnite angā godongāmæ guiite wogaa gotamōnipa. ⁷ Tæōnæ iñonte wæñee godīnque mōnitō, Æiquedō goquimōniī, ante ancaa cæmōnique go Gōnido nāni quēwēñōmō go wodo tebæ gotamōnipa. Ayæ woboyæ cōwē mōnitō gocæ cædō inō nanguī pōni pō ate wæmōnique go wāa tēiwæñē Tadamōne wodo tebæ godīnque wawæñē Cædeta nāni ānōwæñē yaatænque gotamōnipa. ⁸ Mǎniwæñē wææ cæteīnō yæwedecaque ancaa cædīnque wæñee godīnque mōnitō Datea wēmonca wodōiñōmō nāni Waa Wodōiñōmō nāni āniñōmō pontamōnipa. Mǎniñōmō pōmōni ate wipodē nē cædāni iñōmō, Wipo ñæñæmpo wāi wocæñōmpo nāmā godāmaī ingæimpa, ante cædīnque teēmenca gæguincamē inte nāni ñā cæcadodīnca guitodōnāni nāñe ñongæ ate wipo godāmaī wāi wocæntapa.

⁹ Mǎniñōmō wāi wocænte owodīnque mōnitō, Quingæ pongamō incæ wæñee pōmōmpa, ante wædīnque mōnitō, Woboyæ nanguī pæmæ tedæ baquinque mōnitō Wængonguī beyæ ante mōnō cænāmaī eōnæ do iīnque batimpa, ante pōnentamōnipa. Īnīnque mōnitō, Ñōwo mōnō wænguīnque wipodē godōmenque gomōmpa, ante wæyōmōni wipo ñæñæmpo nē ænte godāni inānite Pabodo nō pōnēnīnque wææ angantapa.

10 —Ĩñānāni, botō ayōmo mōnō ēwente wæquinque godōmenque gomompa. Māincoo mīni ænte gocoo wido cæquinque wipo nā tobæ go ate mōnō becadote wænguinque impa cæmīni.

11 Āñongā wipo ñænæmpo nē ēcā tōnō wipo capitāo wadō ante apæneda ēñēninque tontado capitāo Codio ĩñōmō Pabodo nānō ānīnō ante ēñēnāmaī cæcantapa.

12 Wæætē edæ, ĩñōmō ponte mōnō wodōĩñōmō woboyæ pæmæ tedæ ĩñonte wīi owoīnente wæmompā. Ante wædinque wodo tōmānāni, Pēnite nāni wēmonca wodōĩñōmō nænque tamōnō imætæ ĩnō ongōninque woboyæ ante wææ cæte impa cæmōō. Nōwo wadæ godinque Pēnique nāni wēmonca wodōĩñōmō go ti wæænte quēwēninque woboyæ pæmæ tedæ ĩnque pæmænte go ate mōnō gomonga gocæimpa, ante adoyōmō ānānitapa.

Wīni cai pompa

13 Mānōmaīnō, Gocæimpa, āñōnāni ñænæ wipo goquinque woboyæ dipæmæ ĩnō betamonca wædænque pæmæ ate wædinque, Mōnō ānīnō baī ñōwo mōnō waa goquinque impa, ante todānitapa. Ayæ wipo ñænæmpo wāi wocæñō teēmenca nāni guitodōninca ñōwo gæguincamenca quingæ ĩñæ æænō ñænæ wipodē cō cædāni ate mōnitō wogaa go Cædeta nāni ānōwænē yæwedecaque gotamōnipa.

14 Mānīnō tæcæ gocæ cæyōmōni do woboyæ wīni cai Yodocodōno nāni ānō wāā tēiwænē ayaēnēmāa ĩnō māmō pæmæ pōninque, 15 wipo ñænæmpo māmō ō ænimpā. Mōnitō, Mōnō wodōĩñōmō adodō gocæimpa, ante cædinque woboyæ pōnō gāmænō ædō cæte wiya wēnente goquīi. Ante wædinque mōnitō ee amōni woboyæ betamonca ĩnō quingæ māmō dadi wēnente da godō māo gotamōnipa.

16 Wāā tēiwænē guiyāwænē Caoda nāni ānōwænē dipæmæ ĩnō yæwedeca woboyæ wææ cæteīnō godinque mōnitō guiyampo mōni wēā wēā ænte pōnimpō ante, Tobænāmaī impacæimpa, ante pæ pagænte ancaa cædinque wēā pōnonte pæ mantamōnipa. 17 Ayæ nē cædāni guiyæmpo gæguincamenca wēā æænonte ñænæmpodē da wēnānitapa. Guiyæmpo

da wēnente ate tōmēnāni, Ñænæmpo awæmpacoo wīi bedē wænecæimpa, ante cædinque ñænæ wipo incæ gæguincamenca wīni wīni cæte goto winānitapa. Ayæ, Ōnætāmō Tidite nāni ānontāmō impa, ante adinque tōmēnāni, Æ quingæ gomō baī mōnō wænguinque Tidite ēmōnaiboga go nāñe ñongæncædōnimpa. Ante pōnente guīñente wædinque wæñee gocæte ante cædinque weocoo ñænæmpodē pæmænte māo nāni gocoo incæ wēā wænonte ñō cædinque ee adāni woboyænque wæñee māo gotamōnipa.

18 Wīni cai ĩñōmō godōmenque woboyæ pæmæninque æpæ mængonta mængonta ante cæ wædinque wipo ñænæmpo incæ æmætæ dadiimæ æmætæ dadiimæ go wætāmōnipa. ĩnque ĩimō ate tōmēnāni, Wipo ōmædē bate wodæī bacæimpa, ante cædinque māincoo ñænæmpodē ongōnincoo incæ æpænē edæ wido wido cædāni gotapa. 19 Waōnæ bayonte tōmēnāni, Ñænæ wipo quincōo, ante nāni cæincoo incæ nāmā ōnompoca pancacooga æpænē wido cædāni gotapa. 20 Ayæ tæōnæ ĩñonte nænque edæ tamōnāmaī nēmō tamōnāmaī ĩ ate mōnō, Ædōmē gomompa, ante ēñēnāmaī inte edæ wætāmōnipa. Ayæ woboyæ godōmenque māmō pæmæñō æpæ nanguī mængonta mængonta cæ wædinque mōnitō, Nōwo quēwenguīnāmaī imompa, ante edæ pōnēninque wætāmōnipa.

21 Mānīnāni wantæpiyæ cænāmaī ĩnāni adinque Pabodo tæcæguedē ængæ gantidinque tōmāmōni ayōmōni tōmēnāni ĩnānite ĩmaī apænecantapa.

—Ĩñānāni, botō āmo ēñēninque Cædeta nāni ānōwænē ēmō cæte pōnāmaī inte ee owoquēnēmīni ĩmīnitapa. Edæ mānōmaī ee ongōmīni baī wipo tobænāmaī ĩñonte mīnitō māincoo ēwēnāmaī inte wædāmaī incædōmīnimpa. 22 Nōwo guiquēnē guīñēnāmaī piyænē cæte quēwēedāni. Ñænæ wipo mōnō goimpo incæ tobænte bacæimpa. Nāwangā impa. Incæte waomō ĩñōmō wænāmaī tōmāmō mīimō quēwenguīmō imompa. 23 Botō ĩñōmō edæ Wængonguī quīmo ĩnōmo inte botō, Wængonguī ingampa, ante tōmēngā beyæ cæbopa. Nōwoōnæ woyowotæ tōmēngā

anquedo botō weca pōninque, ²⁴ botō imote apæneca ēñentabopa. “Pabodo, guiñēnāmaī ie. Tæiyæ awēnē Tetædo weca bitō cōwē gote gongæncæbiimpa. Ayæ bitō beyæ waadete pōnō cædinque Wængonguī bitō tōnō adopodē godongāmæ godāni inānite do angā quēwencædānimpa.” ²⁵ Ante mǎnōmaī pōnō apæneca ēñēnimo inte botō wæætē mīnitō imīnite, Guiñēnāmaī imīni inte pōnencæmīnimpa, āmopa. Tōmengā nānō apænedō baquīnō anguēnē, ante botō Wængonguī ingante nē wede pōnēmo inte āmopa. ²⁶ Incæte wipo ñænæmpoque wāā tēiwænē wawænē godinque tobænte ba wæcæimpa, ante Pabodo angantapa.

²⁷ Īnīnque mēa Wængonguī itædē iñonte woboyæ ayæ pæmæ māo godinque mōnitō Adodiaticopæ nāni ānōmāa wadō wadō wogaa gotamōnipa. Mānimpoñæ ĩnque go ate woyowotæ ayaōnænēña iñonte wipo ñænæmpodē nē cædāni iñōmō, Onguipoīya obo pōmōmpa, ante pōnēnānitapa. ²⁸ Tōmēnāni, Ægancadō ĩi, ante acæte ante cædinque pædæ guidonte adinque todēinta i tei mēetodo impa, ante adinque ayæ godōmenque godinque pædæ guidonte adinque tōmēnāni, Nōwo edæ pōnōmenque bæintitiæte mēetodo impa, ante wædānitapa. ²⁹ Dicaboga pōni edæ gomō tamēñedāni, ante guiñente wædinque, Nænæ wipo wāi wocængæimpa, ante teēmenca nāni guitodōninca menca go menca yæmīñæmpo inō edæ guitodōnānitapa. Ayæ, Nāō ba waa tobaimpa, ante Wængonguī ingante apænedinque edæ wāi wocænte a owotamōnipa. ³⁰ Wipo ñænæmpo nē cædāni guiquēnē, Mōnō wodii wīnongæimpa, ante awēmō cædinque waca nāni guitodōninca yæcadopo inō guitodoncæte ante cæte baī babæ cædinque, Mōnō awēmō goquimpo, ante guiyā wipo incæ pædæ wæænoncæ cædānitapa. ³¹ Guiyæmpo tæcæ pædæ wæænōñōnāni Pabodo iñōmō tontado capitāo tōnō tontadoidi inānite angantapa.

—Īnāni wipo ñænæmpo nē cædāni inte ñænæ wipodē ongōnāmaī ināni baī mīnitō ædō cæte nāmā cæte quēwenguīmīni.

³² Angā ēñente wædinque tontadoidi guiquēnē ñænæ wipo nē cædāni nāni

awēmō gocæ cædimpo gæguincamē aa wiyænāni ĩnīnque guiyæmpo tæi guiite æmæwo gotimpa.

³³ Tæcæ oque pōnente iñonte Pabodo iñōmō, Tōmāmīni cænguī cæedāni, ante nanguī ānīnque,

—Nōwo mēa Wængonguī itædē iñonte mīnitō ancaī guiñente wædinque ee ate cænāmaī quēwēmīni abopa. ³⁴ Nōwo iñōmō mīnitō imīnite, Cæedāni, āmopa. Cænte quēwenguēnē cæmīni, āmopa. Mīnitō æcāmenque incæ tōmāmīni wænāmaī incæmīnimpa.

³⁵ Ānīnque tōmānāni waa ayōnāni Pabodo pāo ænīnque Wængonguī ingante, Waa pōnōmi cæmōnipa. Ante apænedinque ao mænte cængā. ³⁶ Adinque tōmēnāni, Mōnō quēwengæimpa, ante gancæ pōnente wædinque tōmānāni cænānitapa. ³⁷ Wipodē mōni adopodē gocabo iñōmō dotiento tetenta i tei mānimpomōni intamōnipa. ³⁸ Mānōmaī cædinque tōmēnāni eyepæ cænāni ate edæ, Wipo teēmē ēmīñænte ōnætāmō iñōmō gobaimpa, ante guiñente wædinque, Wodæi bacæimpa, ante cædinque mōnitō cænguī tōmēmō incæ æpænē gāwapænē wido cægadānimpa.

Wipo ñænæmpo incæ goyæ guīpa

³⁹ Māniī ñāō bayō ōmæ adinque ñænæ wipo nē cædāni iñōmō, Īimæ quīmæmē impa, ante ēñēnāmaī ināni inānitapa. Wæætē cōwā ayōnāni, Æpæ wedeca togaa paodāmæ iñōmō emōnai impa, ante adinque, Eyepæ imō ĩnīnque mōnō emōnaiboga wipo nāñe ñongæimpa. ⁴⁰ Ante cædinque teēmenca nāni guitodōnincacoo emō cæte gocæte ante gæguincamē aa wiyænīnque ñimpo cædāni tadōmengadæ ee ongontapa. Ayæ wiyaimpa mempaa tōmēnāni wāi wocæñedē yæmīñæmpoya inō nāni goti wīnimpa incæ ñōwo wæætē edæ, Wipo tōō gocæimpa, ante ñi cædinque æpænē wæætē pædæ guidōnānitapa. Ayæ, Woboyæ pæmænte māo gocæimpa, ante ñænæ wipo weocoo adocooque yæcadopo pædæ æænonte wo cædāni ate emōnaiboga togaa paodāmæ iñōmō tōingā māo gotamōnipa. ⁴¹ Incæte tæcæ goyōmōni ōnætāmō iñōmō nāñe ñongæntapa. Wipo

yæcado nāñe ñongæ adinque mōnitō, Mōnō ædō cæte goquī, ante wæyōmōni æpæ nanguī mængonta mængonta cæ beyænque yæmiñæmpo nā tobæninque panguimæ panguimæ æmæwo gopotapa.

⁴² Tæcæ tobæñō tontadoidi guiquēnē, Nē tee mōnete ongōnāni wīi tæi tæi pante wodii wīnonguīnāni, ante wææ cædinque tōmēnāni inānite wænōncæ cædānitapa. ⁴³ Adinque tontado capitāo iñōmō, Pabodo cōwē quēwencæcāimpa, ante cædinque tōmēnāni nāni cæcæ cædinō ante wææ angā ēñente ñimpo cædānitapa. Ayæ mōnitō imōnite, Nē ipo cæmīni iñōmō tāno æpæñē tæi guidinque ōnompoca compo compo go tōmæwæ ōmaa goedāni, angā ēñente gotamōnipa. ⁴⁴ Wadāni ipo cædāmaī ināni inānite tōmengā, Mīnitō guiquēnē awæmpaa incæ wipopa tobænimpaa incæ nāñe ñongæninque wiyacæ wiyacæ goedāni, angā ēñente godānitapa. Mānōmaī ēñente cædinque mōnitō edæ tōmāmōni æpæmpo becadote wænāmaī inte ōmaa edæ tōmæwæ pongamōnipa.

28

Wāā tēiwæñē Mānatabæ Pabodo ponte quēwengampa

¹ Æpæmpo becadote wænāmaī inte tōmāmōni ōmaa taote ēñēñōmōnite, Wāā tēiwæñē iīwæñē Mānatabæ impa, ante apænedāni ēñentamōnipa. ² Māniōmæ quēwēnāni iñōmō wīi wadāni baī cædinque mōnitō imōnite waadete cædānitapa. Cōönæ ayæ nanguī cæ ate yoguite wæyōmōnite tōmēnāni gonga tånōninque, Pō ootoedāni, ānāni gonga tōmāmōni bæcoyōmō oototamōnipa. ³ Pabodo iñōmō ōnompoca gæte tēnewæ bacoo ænte māmō ñō cæyongā gonga ocoi ā wædinque tæntæ gongapamō manta Pabodo ōnompō æo pocænte ñinga cædāmaī ee engate owo wæcā. ⁴ Adinque iñōmō quēwēnāni wæætē nāni cabo nāmāneque tededinque, “Īngā iñōmō waocā ingante nē wæningā ingā awædō. Tōmengā æpæmpo becadote wænāmaī iñongante edæ mōnō nō cæte pānongā incæ tōmengā ingante ata cæpodāmaī inte angā ate ñōwo quēwenguīnāmaī incæcāimpa.”

⁵ Ante wapiticæ ante pōnente tedeyōnānite Pabodo iñōmō pongadāmaī ingā inte pipo cæcā tæntæ ñingacæ gongapamō togodo guiite gonga gonte wængantapa.

⁶ Adinque tōmēnāni, Tincadō pæncæ pæncæ mempoquingāā, ante ayæ, Tincadō iñontobæ tæi go wæænte wænguingāā, ante acæte ante wantæpiyæ cōwā ayōnāni, Ayæ dæ pongadāmaī i inque ingampa, ante adinque tōmēnāni wæætē edæ, Æ ĩngā wacā wængonguī inongā inte ponte a ongongampa, ante wapiticæ ante pōnēnānitapa.

⁷ Ayæ māniwæñē awēnē Pobidio iñōmō tōmengā quincodē mōni ōmaa pōñōmō eyequeī intapa. Tōmengā, Oncōnē pō guiite quēwēdāni, angā pō guiite mōnitō mēōnaa go adoñæque quēwēñōmōni tōmengā waadete pōnō cæcā ate waa quēwentamōnipa. ⁸ Pobidio mānōmaī waa cæcā quēwēñōmōni, Tōmengā mæmpo wepæ tōnō gōmæ cæte daicawo gawænte mōimoga a oñongampa. Ante apænedāni wædinque Pabodo tōmengā weca guidinque Wængonguī ingante apænedinque gampocā ate waa bacantapa. ⁹ Pabodo mānōmaī cæcā adinque māniwæñē tōmāo gode ānāni ēñente wædinque nē wēnæ wēnæ ināni inānite Pabodo weca ænte māmō ænte māmō cæyōnāni tōmānāni Wængonguī cæcā waa badānitapa. ¹⁰ Māniñōmō quēwēnāni mōnitō imōnite wæætē pōnō waa apænedinque cōwē waa cædānitapa. Ayæ wogaa tæcæ gocæ cæmōni adinque quiēmē mōni ænguēnēnō ante adinque tōmēnāni, Mīnitō ænte goquī, ante eyepæ pōni ænte māmō da wēnāni ænte gotamōnipa.

Odōmā iñōmō Pabodo pongampa

¹¹ Ayæ mōnitō Mānatabæ iñōmō mengāa go adocanque māmonque quēwēninque gocæte ante cædinque, Āncadēnaquepo, Adecantodia iñōmō quēwēnāni nāni pemonte ānimpodē go guitamōnipa. Tōmēnāni wængonguīna Catodo tōnō Podoco awinca baī ante badōninque tōmēnāni ñænæ wipocado gō cædinque wipo ñænæmpo emōwo, Āncadēnaquepo impopa, ante pemōnōnānimpa. Mānimpo Mānatabæ wēmonca wodōiñōmō do

pōninque pæmæ tedæ wāi wocæ adinque mōnitō iñōmō mānimpodē go guiidique wogaa gotamōnipa. ¹² Godinque Tida-cota iñōmō nāni wēmonca wodōiñōmō pō wāi wocæninque mōnitō mēōnaa go adoönæque quēwentamōnipa. ¹³ Ayæ wadæ godinque Odeguio nāni quēwēñōmō pontamōnipa. Iimō ate dipæmæ gāmænō woboyæ betamonca wædænque pæmæ wædinque mōnitō wadæ godinque waōnæ ate Poteodi quēwēnāni nāni wēmonca wodōiñōmō æmæwo pō ti wææninque tōmæwæ gotamōnipa.

¹⁴ Tōmæwæ godinque Poteodi nāni quēwēñōmō ponte ayōmōni nē pōnēnāni nāni cabo ongōnāni atamōnipa. Tōmēnāni, Adoque Wængonguī itædē mōnitō tōnō ee owoedāni, ānāni Ao ante mōnitō tōmēnāni nāni ānimpoga māniñōmō quēwentamōnipa. Ayæ ate Odōmä taadonque gotamōnipa. ¹⁵ Odōmä iñōmō quēwente nē pōnēnāni iñōmō, Pabodoidi oo pōnānipa, ante do ēñēnāni inte doönæ tadinque mōnitō imōnite bee tencæte ante pōnānitapa. Pancadāniya iñōmō Apio nāni godonte æiñōmō ganca pōninque mōnitō imōnite māmō bee tēnāni ate godongāmæ gotamōnipa. Godinque, Cæincō, ante Menconga go Adoconque, nāni āñōmō māniñōmō pōñōmōni wadāni māmō bee tēnānitapa. Mānināni inānite adinque Pabodo iñōmō, Nōwo iñōmō wampo pōnēmopa, āninque Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænecantapa. ¹⁶ Ayæ odōmānoidi nāni nangui quēwēñōmō Odōmä nāni āñōmō pōñōmōni tontado capitāo iñōmō nē tee mōnedīnāni wadāni inānite tōmengā awēnē nempo pædæ godōninque Pabodo ingante tee mōnedāmaī ingantapa. Wæætē wacōnē nānēnē ænte māodāni quēwēñongante tontado adocanque tōmengā ingante wææ wānōnongāimpa.

Odōmä iñōmō Pabodo quēwengampa

¹⁷ Māniñōmō ponte ate Pabodo mēōnaa go adoönæque ate oodeoidi nē ānāni inānite āñecā godongāmæ pōnāni ate tōmēnāni inānite,

—Botō tōniñamīni, ēñēedāni. Mōnō guidēnāni inānite wēnæ wēnæ cædāmaī inte botō dodāni nāni angāinō ante wido

cædāmaī iñōmote oodeoidi incæ Eedotadēē iñōmō botō imote bæi ongōninque æninque odōmānoidi nempo pædæ godōnāni gotabopa. ¹⁸ Odōmānoidi guiquēnē botō imote apænte āninque, Æbānō cæcantawo, ante ancaa ante adinque, Pabodo dicæ tōmengā nānō wænguinque wēnæ wēnæ cæcāa, ante adinque botō imote ñimpo cæcæte ante cædānitapa. ¹⁹ Odōmānoidi botō imote ñimpo cæcæte ante cæyōnāni oodeoidi wæætē ancaa Baa ānāni ēñente wædinque botō iñōmō edæ, Odōmānoidi tæiyæ awēnē Tetædo incæ botō imote apænte anguēnengā ingampa, antabopa. Mānōmaī ānimo incæte botō awēnē Tetædo weca ongōninque, Botō guidēnāni wēnæ wēnæ cædānitapa, ante wæætē pīinte ānāmaī incæboimpa. ²⁰ Mānōmaī beyæ mīnitō imīnite apænecæte ante botō, Pōedāni, antabopa. Nōwo apænebo ēñēedāni. Mōnō idægocabo iñōmō, Mōnō nē ponguingā Codito pōnō cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēmompa. Māninō mōnō pōnengāinō beyænque botō daagōmē ñānoncapoīmo a ongōmo aedāni.

²¹ Ante apæneyongante tōmēnāni wæætē Pabodo ingante apænedinque,

—Oodeabæ quēwēnāni bitō imite ante yewæmōninque cadota pædæ pōnōnāni dicæ æmōniyaa. Mōnitō tōniñadāni Oodeabæ quēwente pōninque bitō imitedō ante dicæ wīwa ānāniyaa. Bitō wīwa cædīnō ante yewæmōninque odōmōnāmaī inōnānimpa. ²² Mānōmaī i incæte wayōmō wayōmō tōmāmæ quēwēnāni, Mānināni Coditoidi iñōmō wēnæ wēnæ cædāni inānipa, ante pīinte tededāni do ēñēmōni ininque mōnitō, Bitō ayōmi Coditoidi æbānō cædāni ināni. Æbānō pōnēmīi, ante ēñencæte ante wæmōnipa.

²³ Āninque tōmēnāni, Iiōnæ godongāmæ bee tēninque ēñengæimpa, āninque wadæ godānitapa. Ayæ wæætē māniōnæ nāni āniōnæ iinque ba ate ocæ emænte pōñōnāni tæiyæñāni bee tēninque Pabodo weca godongāmæ pōnānitapa. Pōnāni adinque Pabodo iñōmō baānæ contadingā gāwadecæ pōni apænedinque, Wængonguī Awēnē Odeye nempo mōnō quēwengæimpa, ante apænecantapa.

Ayæ, Mōitee wodi tönō Wængonguī beyæ nē apænegaināni, Mönō Codito ponte cæcæcäimpa, ante nāni angainō bai Itota iñōmō ñōwo ponte tōmānō ante do iinque cægacäimpa. Nāwangä impa, ante botō apænebo eñēmaimīnīpa, ante Pabodo oodeoidi inānite apænecantapa. ²⁴ Angä eñēnīnque pancadāniya, Pabodo nāwangä angampa, änānitapa. Pancadāniya guiquēnē, Wīi pönēinente awædō, änānitapa. ²⁵ Nāni cabo incæ mänōmaī wæætedō wææte apænete wadæ gocæ cæyōnānite Pabodo wææte æmæwo apænecantapa.

—Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca apænecä eñēnīnque Itaiya wodi doyedē mīnitō mæmæidi inānite nāwangä ante apænegacäimpa.

²⁶ “Itaiya eñēmi, bitō oodeoidi weca godinque iīmaī ante apænebi eñencädānimpa.

Mīnitō önōmoncaque eñēnīnque eñēnāmaī incæmīnimpa.

Awıncaque adinque cōwē adāmaī incæmīnimpa, ante apænebi eñencädānimpa.

²⁷ Iināni edæ mīmō ömædēnāni inte wīi eñēinente wæwædō, äninque ædō cæte eñenguīnāni.

Awınca wīi aīnente awædō, änāni inte ædō cæte aquīnāni.

Edæ mīmō enēnāni inte bai tōmēnāni awınca wi æmonte adinque

önōmonca wi æmoncate eñencädōnānimpa.

Edæ mīmō nō pönēnīnque dadi emænte botō gāmænō pōnāni bai

botō do godō cæbo waa bacædōnānimpa.”

Ante Itaiya wodi mīnitō mæmæidi beyæ ämotamīni ante bai yewæmongacäimpa.

²⁸ Iinque mīnitō oodeoidi inōmīni inte eñēnāmaī imīni adinque Wængonguī ñōwo wææte, Botō pōnō æmo beyænque quēwencæmīnimpa, ante oodeo ināmaī ināni inānite do apænecæ cæcampa. Tōmēnāni guiquēnē ædæmō waa eñenguīnāni inānīpa, ante apænebo eñēmaimīnīpa, ante Pabodo apænecantapa.

²⁹ Mänōmaī apænecä eñente wædinque oodeoidi nāni cabo nanguī pōnī wæætedō wææte äninque wadæ godānitapa.

³⁰ Pabodo iñōmō oncō ænte quēwencæte

ante tōmēnāni nāni godonte æinta pædæ godōnīnque wacä oncō incæ tōmengä oncō bai bayō mänincōnē wadepo mēnepoga quēwengantapa. Ayæ, Æcānō eñacæ pōinēna cōwē botō weca waa ponguīmīni, ante quēwēnīnque tōmengä nē pōnāni inānite apænecä eñēnōnānimpa. ³¹ Ayæ nē wææ wānōnāni cōwē Baa änāmaī iñōnāni tōmengä guīñēnāmaī apænedīnque, Wængonguī Awēnē Odeye nempō mōnō quēwengæimpa, ante apænedīnque, Mönō Awēnē Itota Codito æbānō cægacäi, ante edonque odōmonte apænecä eñengadānimpa.

Odömānoidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

Waa quēwencæminimpa, ante

¹ Itota Codito ingante nē cædōmo inte botō Pabodobo inōmo inte iī cadota ante nē yewæmōmo imopa. Wængonguī botō imote apænte æninque iīmainō ante aa pegacāimpa. Bitō Pabodobi gote botō pōnō cædō ante watapæ apænebi eñencædānimpa, ante angacāimpa.

² Māninō, Wængonguī æbānō pōnō cæquingā, ante watapæ apænedinque tōmengā beyæ nē apænegaināni wēenēñedē pōni nāni tæiyæ waemō yewæmongainō ante botō māninō ante nē apænebo imopa.

³ Māninō waa pōni nānō cæquinō ante iinque cæcæte ante cædinque Wængonguī tōmengā Wengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Tōmengā iñōmō waocā onguiñængā nānō baquinque Awēnē Dabii wodi Pæingā inte eñagacāimpa. ⁴ Adocā Itota iñōmō botō Wengā inongā ingampa, ante tōmānāni edonque acædānimpa, ante odōmoncæte ante cædinque Wængonguī tæi piñænongā inte iīmaī cægacāimpa. Iingā Itota Codito mōnō Awēnē iñōmō Tæiyæ Waemō ewocā inte do wæningā iñongante Mæmpo Wængonguī wæætē nanguī angā ate ñāni omæmongacāimpa.

⁵ Ayæ adocā tōnō godongāmæ cædinque tōmengā emōwo beyæ mōnitō imōnite Wængonguī pōnō waadete cægacāimpa. Ayæ, Minitō wabæca wabæca gote apænemini eñēninque tōmāmæ quēwēnāni Itota Codito emōwo ante wede pōnēninque nē eñente cæte quēwēnāni bacædānimpa, ante cædinque Wængonguī adobai Itota onompo inte mōnitō imōnite da godongā gotamōnipa. ⁶ Iinque tōmāmæ quēwēnāni inānite Itota Codito, Botō gāmænō pōedāni, ante aa pedinque mīnitō imīnite adobai aa pecampa. ⁷ Minitō botō quimīni badinque botō ayōmō tæiyæ waemō ewocate quēwēmini bacæminimpa, ante Wængonguī cægacāimpa. Iinque mīnitō Odōmā iñōmō quēwēninque Wængonguī quimīni

iñōmīnite botō, Acæminimpa, ante iīmaī ante yewæmōmopa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō cæyōnate mīnitō wæætē gānē pōnente bacæminimpa, āninque yewæmōmopa.

Odōmā iñōmō eñacæ pōinēmopa, ante

⁸ Minitō æbānō wede pōnēmīni, ante tōmāmæ quēwēnāni tededāni eñēnānipa. Iinque botō iñōmō Itota Codito emōwo apænedinque Wængonguī ingante waa ate apænebopa. Wængonguī bitō adobique pōnō cæbi ate odömānoidi wede pōnēnānipa, ante apænebopa. ⁹ Wængonguī Wengā ingantedō ante watapæ apænedinque botō Wængonguī ingante nē cædōmo inte tōmengā nānō ānō ante ædæmō ewocadinque apænebo eñēnānipa. Botō mānōmaī cæbopa, ante nē adingā inte Wængonguī iñōmō edæ, Odömānoidi beyæ ante Pabodo botō imote woyowotæ incæ itædē incæ apænecampa, ante nē eñengā ingampa. ¹⁰ Edæ, Wængonguī, bitō Ao āmi ate botō ñōwo odömānoidi weca eñacæ gobaīmopa, ante Wængonguī ingante mīnitō beyæ ante botō cōwē apænebopa. ¹¹ Wængonguī Onōwoca beyæ apænebo eñēninque mīnitō tæi piñænte ewocæminimpa, ante cæcæte ante botō mīnitō weca eñacæboimpa, ante wæbopa. ¹² Edæ mīnitō botō wede pōnēnō beyæ wampo pōnente bayōmīni botō wæætē, Minitō wede pōnēmīnipa, ante adinque adobai wampo pōnēmo iinque mōnō pōnencabo godongāmæ wampo pōnēninque godōmenque tæi piñænte entawengæimpa, ante pōnēninque botō mīnitō imīnite aīnente wæbopa.

¹³ Botō wabæca quēwēnāni weca gote apænebo eñēninque pancadāniya wede pōnēnāni badānitapa. Iinque, Botō mīnitō weca gote apæneyōmo wadāni pancadāniya adobai wede pōnencædānimpa, ante cædinque botō æpogamē incæ poncæ cæyōmo edæ wææ cæte intapa. Iinque botō, Tæmpo poncæ cætabopa, ante yewæmōmo ate eñencæminimpa, ante yewæmōmopa. ¹⁴ Edæ guidiegoidi incæ wadāni incæ, ocai encadāni incæ ocai omæcadāni incæ ædānimē iñōnānite botō debe inte bai edæ tōmānāni inānite odōmonte apænequēnēmo inōmo imopa.

15 Mānōmaī beyæ mīnitō Odōmä iñōmō quēwēmīni iñōmīnite botō mīnitō imīnite adobaī mōnō Codito ingantedō ante watapæ apæneceæte ante nanguī cæinente wæbopa.

Mōnō tæi piñænte ewocadō Codito beyænque impa, ante

16 Mōnitō oodeomōni iñōmōnīte tāno apænedīnque Wængonguī iñōmō mīnitō oodeoidi ināmaī iñōmīnite ayæ adobaī apænedīnque, Mīnitō wede pōnēmīni adīnque Codito waa pōni pōnō ængā beyænque quēwencæmīnīmpa, ante tæi piñænte cægacāīmpa. Īnīnque mānīnō Codito ingantedō ante botō iñōmō watapæ apænedīnque, Wængonguī tæi piñænte nānō cægāinō impa, ante pōnente wædīnque edæ guīñēnedāmaī inte do apænebopa. 17 Mōnō wede pōnēmō iñōmonte Wængonguī mānīne ante odōmonte watapæ apæneceā beyænque mōnō nō cæte quēwēmō bagamōīmpa. Mānīne beyænque godōmenque wede pōnente badīnque mōnō wede pōnēnō beyænque quēwēmōmpa. Īnīnque docā iñōmō Wængonguī beyæ yewæmōnīnque, “Nē nō cæte quēwēnongā incæ tōmengā nānō wede pōnēnō beyænque quēwencæcāīmpa,”²⁴ Mānōmaī cædāni ate wædīnque ante nānō yewæmongāinō baī edæ do batīmpa.

Mōnō waocabo wentamō mongænte wæmōmpa, ante

18 Nē wīwa cædāni guīquēnē wīwa nāni cædō beyænque wadāni edæ Wængonguī nō pōni nānō apænegāinō ante ædō cæte eñenguīnāni. Īnīnque Wængonguī ingante nē wīwa cædāni nāni eñēnāmaī Īnīnō ante godō pīīnīnque tōmengā oōnæde ongōnīnque wīwa nāni cædīnō beyænque do pangā wædāni edonque amōmpa. 19 Wængonguī, Botō æbodō imoo, ante tōmāmīni edonque pōni eñencæmīnīmpa, ante cædīnque tōmāmō imonte odōmōnīnque tōmēnāni Īnānīte adobaī edonque pōni odōmongā wægādānīmpa. 20 Wēēnēñedē pōni nē quēwengāināni tōnō ñōwo ganca quēwēmō adobaī, Wængonguī mōnō nē adāmaī Īnongā inte æbānō quēwengāā, ante eñencæte ante wægāimō Īnōmō inte mōnō tōmengā nānō badongaincooque adīnque edæ edonque

pōni acæīmpa. Edæ, Tōmengā ñīmpo cædāmaī inte cōwē nē tæi piñænongā ingāmpa, ante ayæ, Nē Wængonguī Īnongā ingāmpa, ante wædīnque mōnō waocabo edonque aquēnēmō imōmpa. Īñæmpa eñēnāmaī intabopa, ante ædō cæte anguīī.

21 Wængonguī ingante do ate baī Īngāināni incæte waodāni tōmengā ingante edæ, Bitō Wængonguī ñāō ēmōnōmi Īmīpa, ante edæ ānāmaī Īnōnānīmpa. Wængonguī ingante waa ate pōnente apænedāmaī Īnōnānīmpa. Mānōmaī ocai omæcadāni baī mīmō omædēnāni baī badīnque tōmēnāni wentamō entawēnāni bagādānīmpa. 22 Ocai encāmōni Īmōnīpa, ante ānāni incæte tōmēnāni wæætē mānōmaī cædīnque ocai omæcadāni bagādānīmpa. 23 Edæ Wængonguī wænāmaī nē Quēwengāingā Īñongante tōmēnāni wæætē godō Baa angādānīmpa. Tōmengā nānō ñāō ēmōnō ante pīīnte cædīnque tōmēnāni wæætē waomō nē wæwocāmō mōnō ēmōnō baī badōnīnque, oōmā eñadāni nāni ēmōnō baī badōnīnque, ocaguī eñadāni nāni ēmōnō baī badōnīnque, ocaguī omaadāni nāni ēmōnō baī badōnīnque tōmēnāni, Mōnitō wængonguī ingāmpa, ante cædōnānīmpa.

Wængonguī, Mīnitō mīni cæinente wædō ante ee abo cæcæmīnīmpa, ante da godongā wadæ godīnque tōmēnāni baonga nāni ñōmæī mongænte quēwenguīnque cædōnānīmpa. Īnīnque nāna gæncaya nāna gæncaya nāni monguēnēnō ante Baa ante guīñēñadāmaī inte cædīnque wacā ingā wacā ingā godō wīwa cædōnānīmpa. 25 Wængonguī nāwangā pōni nānō apænegāinō ante tōmēnāni Baa ānīnque mā pōnēnīnque nāni babæ apænegāinonque ante Ao ānōnānīmpa. Mānōmaī cædōnāni inte tōmēnāni wæætē Wængonguī nānō nē badongaincoo weca ædæ wæænīnque, Mōnitō wængonguī impa, ante cædīnque nē Badongāingā ingante edæ ēmō cæte wadæ gogādānīmpa. Incæte tōmengā nē Badongāingā Īñongante mōnō waocabo inguīpoga mōnō quēwēñedē ayæ ate mīīnguīpo bayonte wantæpiyæ mōnō quēwēñedē Wængonguī ingante, Bitō tōmēmi toquīnque pōnō waa cæbi æmōnīpa,

ante mönō apænecæimpa. Mänōmaï impa, ante Amēē, āmopa.

²⁶ Mänōmaï cæyönānite Wængonguï, Mīnitō guīñēñadāmaï mīni toīnente wædonque gobæwedāni, ante da godongā gogadānimpa. Īnīnque onquiyæñāni incæ, Nē onquiyæmo īnōmo inte botō onguīñængā tönō monguēnēmo īmopa, ante ānāmaï īnāni inte godō wacā onquiyængā tönō towente mōwēnōnānimpa. ²⁷ Ayæ onguīñæñāni incæ adobaï cædinque, Botō onguīñæmo īnōmo inte onquiyængā tönō monguēnēmo īmopa, ānāmaï īnāni inte godō wacā onguīñængā tönō mōīnente gonga bæco bai toīnente wædāni bagadānimpa. Īnīnque cōwē nāni waa quēwenguēnēnō ante Baa ānīnque nāni onguīñæncabo īnōnāni inte wīwa cædōnānimpa. Mänōmaï cæyönānite Wængonguï eyepæ pōnī godō pangā wædinque tōmēnāni wīwa nāni cædō beyænque nāmā baonga caate wæwengadānimpa.

²⁸ Wængonguï ingante mönō pōnente ēñengæimpa, ante tōmēnāni, Ōnonquedō ante impa, ante tedeyönānite Wængonguï wæætē, Ocaidē wentamō encadōmīni inte edæ waomīni mīni wīi cæquēnēnō incæ ee abo cæbæwedāni, ante da godongā gogadānimpa.

²⁹ Tōmēnāni īñōmō nō cæquīnāmaï īnāni inte do wīwa cædānique badīnque īīmaï cædānipa. Wacā ingā godō towēnīnque tōmēnāni wadāni īnānite nē wēnæ wēnæ cædānique īnānipa. Māīncoo ante æīnente wæwēnāni inte tōmēnāni, Wacā gomonga ængā ingante godō pīinte adānipa. Ayæ edæ, Mōnō godō wænongæimpa, ante cædinque do cædānipa. Guēadō guēa pīinte cædānipa. Wacā oda cæcæcāimpa, ante ancaa cædinque tōmēnāni godō babæ cædānipa. Ayæ nē wīwa pōnēwēnāni inte tōmēnāni, Wadāni wæcædānimpa, ante godō pīinte cædānipa. Godō wæntaa godō wæntaa tedewēnāni īnānipa. ³⁰ Ayæ wadāni īnānite pīīnīnque īīnāni īñōmō godō babæ ante tedewēnāni īnānipa. Wængonguï ingante pīinte cædāni īnānipa. Ayæ, Tōmēmoque waēmō īmopa, ante nāmā ængō cæte bai cædinque wadāni īnānite wææntodonte bai ānīnque, Ōnonquedō

cæcantedō abii, ante godō pīinte todāni īnānipa. Edæ, Æbānō godōmenque wēnæ wēnæ cæte toquīmoo, ante edæ pōnēē cōnīnque edæ nanguī cædānipa. Mæmpocā tönō badā, Cæedāni, āñōnate tōmēnāni ēñēnāmaï cædānipa. ³¹ Mīmō ōmædēnāni inte tōmēnāni ocai ōmæcadāni bagadānimpa. Cæcæboimpa, ānīnque edæ īīnque cædāmaï īnōnānimpa. Wacā caate wæcā adīnque godō waadedāmaï īnōnāni inte tōmēnāni edæ godōmenque pīīnāni inte cædōnānimpa.

³² Mänōmaï cædāni īñōmō nāni wænguīnque cædānipa, ante Wængonguï nō pōnī nānō angāīnō ante tōmēnāni ōnōmoncaque nē ēñēnāni inte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cæīnēnonque ante cædānipa. Ayæ tōmēnāni wīwa nāni cædō bai wadāni adobaï cædāni adīnque tōmēnāni, Waa cæmīnīpa, ānīnque nē cædāni īnānite waa adānipa.

2

Nōīngā ante Wængonguï apcænte angampa, ante

¹ Tōmēnāni mänōmaï cædānipa. Incæte bitō adobaï wīwa cædōmi inte tōmēmi pante wæquinque tōmēnāni īnānite apænte āmīpa. Īnīnque bitō wacā ingante, Bitō pante wæquinque wīwa cæbīpa, ante apænte āmi inte bitō īñæmpa adobaï wīwa cædōmi inte edæ æbānō cæte nāmā ante wææ anguīmīi. ² Wīwa cædāni īnānite apænte ānīnque Wængonguï cōwē nōīngā ante apænte angampa, ante edæ do ēñēmōmpa. ³ Īnīnque waobi ōnōmīque īnōmi inte bitō īñæmpa tōmēnāni īnānite apænte āmi incæte tōmēnāni nāni cædō bai adobaï cædōmi inte edæ, Wængonguï botō īmote pānāmaï inte ata cæpocæcāimpa, ante pōnēmitawo. ⁴ Bitō wīwa cæbi inte Ca ca wæquēnēmi īñōmite Wængonguï wæætē ee pānāmaï inte nanguī waadete pōnō cæyongante bitō wæætē edæ pīīnīnque Baa āmitawo. Īñæmpa tōmēngā, Bitō, Æmæwo wēnæ wēnæ cætabopa, ante wædinque botō gāmænō poncæbīimpa, ante Wængonguï pōnō waadete cæcampa, ante pōnēmīyaa.

⁵ Incæte bitō mīmō ōmædēmi inte ancaa Baa ānīnque edæ wēnæ wēnæ bitō cædō ante ñīmpo cædāmaï īñōmite Wængonguï nānō ænguī baquīōnæ īīnque bayonte

tömengä ænguī pōni badinque godōmenque pangā wæcæbiimpa. Tömengä æbānō nō apænte angāā, ante māniñedē ate edæ edonque acæimpa. ⁶ Edæ, Tömāmō mōnō cægāi ganca ante Wængonguī eyepæ pōni pædæ pōnongā æncæmōimpa, ante dodāni nāni yewæmongainō bai edæ iinque bacæimpa.

⁷ Iinque, Mōnō ñāō bai entawengæimpa, ante cædinque ayæ, Wængonguī mōnō imonte waa adinque pōnō cæcā ate mōnō wæwocadāmaī ewocacæimpa, ante cædinque mōnō wæntædāmaī inte ee waa cæte quëwëmō iinque Wængonguī pōnō cæcā ate mōnō cōwē wænāmaī quëwëmaīmompā. ⁸ Wæætē, Wængonguī nāwangā nānō apænedō ante Baa āninque, Tömēmo beyænque quëwencæboimpa, ante nē ānāni inānite ayæ wadāni wiwa nāni cæquinonque ante nē tee empote godāni inānite Wængonguī ænguī badinque godō piinte cæcæcāimpa. ⁹ Edæ mōnō waocabo wënæ wënæ cæmō adinque Wængonguī oodeomōni iñōmōnite tāno pāninque oodeomīni ināmaī imīni imīnite adobai pāñongā nē wënæ wënæ cæmō tōmāmō iñōmō edæ caate wæwencæmōimpa. ¹⁰ Wæætē waa cæmō adinque Wængonguī oodeomōni imōnite tāno pōnō waadete cædinque oodeomīni ināmaī imīni imīnite adobai pōnō waadete cæyongā nē waa cæmō wæætē gānē entawëninque ñāō apāite bai entawëñōmonte edæ Wængonguī tōmāmō imonte waa acæcāimpa.

¹¹ Edæ mōnitō oodeomōni imōni incæ mīnitō oodeomīni ināmaī imīni incæ Wængonguī tōmāmō imonte adoyōmō pōni adinque wadō wadō ate pōnente cædāmaī ingampa. ¹² Mōitee wodi, Iīmaī cæedāni, ante nānō wææ angainō ante omæmoncadāni inte wiwa cædāni iinque tōmengā nānō wææ angainō dæ ante bai mānināni wæncædānimpā. Wæætē Mōitee wodi nānō wææ angainō ante do ëñente emoncadānāni incæte wiwa cædāni adinque Wængonguī mānīne ante ëñenāmaī cædāni beyænque apænte āninque pangā wæcædānimpā. ¹³ Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante onōmoncaque ëñenāni inte tōmēnāni nāni onōmoncaque ëñenō beyænque Wængonguī ayongā dicæ nō

cædāni badāniyaa.

Wæætē edæ mānīne ante ëñente cædāni inānite guiquënë Wængonguī pōnō angā ate tōmēnāni iñōmō nō cædāni bacædānimpā. ¹⁴ Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante omæmoncadāni inte oodeoidi ināmaī ināni incæ pancadāniya tōmēnāni dodāni nāni wææ angainonque ante Ao ante cædinque Wængonguī nānō wææ angainō bai edæ do cædānimpā. Mānōmaī ëñente bai cædinque tōmēnāni mīmō entawēnāni inte mānīne ante omæmoncadāni ināni incæte nāmā nāni wææ ānonque ëñente cædānimpā. ¹⁵ Edæ, Tōmēnāni dodāni nāni wææ angainō ëñenīnque waa cædāni inte tōmēnāni Wængonguī nānō wææ angainō bai do entawēnānimpā, ante edonque acæimpa. Mīmō entawēnāni inte tōmēnāni nāni caboque godongāmæ pōnēninque wënæ wënæ nāni cædōnō ante nāēmæ apænte wææ ānānimpā. Ayæ wæætē waa cædāni ate tōmēnāni nāēmæ apænte ñimpō cædānimpā.

¹⁶ Codito ingantedō ante watapæ ëñengāimo inte botō iīmaī ante apænebopā. Wængonguī angā ëñente cædinque Itota Codito wæætē waomō mōnō awëmō entawēnō ante edonque pōni adinque apænte ancæcāimpā. Tömengā nānō apænte anguionæ iinque bayedē edæ māninō ante botō yewæmonte apænedō bai edæ iinque bacæimpa.

Mōitee nānō wææ angainta adinque oodeoidi wīi ëñenāni

¹⁷ Bitō iñōmō edæ, Oodeobo inōmo imopā, ante āmipā. Ayæ, Mōitee wodi nānō wææ angainta nē ëñēmo inte botō Wængonguī ayongante waa quëwëmō imopā, ante edæ nāmā ængō cædinque āmipā. ¹⁸ Wængonguī æbānō angāā, ante do ëñēmipā. Ayæ tōmengā nānō wææ angainō ante do ëñēmi inte bitō, Quinō waa i, ante do ëñēninque Ao ante æmipā. ¹⁹ Bitō, Wadāni babetamō bai ewocayōnānite botō tōō æmænte māobo godānimpā. Wëmō iñōmō quëwente bai adāmaī iñōnānite botō iñōmō, Acæmīnimpā, ante tica enente bai odōmonte apænebopā, ante edæ, Nāwangā āmopā, ante bitō apænebitawo. ²⁰ Ayæ adobai, Mōnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ëñente beyænque mōnō ëñenguënëno ante entawëninque mōnō nō cæquënëno

ante adobaī tōmānō ante entawengæimpa, ante bitō pōnēmitawo. Ayæ mǎnōmāinō ante bitō pōnēnō beyæ bitō, Nē oda cædāni inānite botō nē tōingā odōmōmo imopa, ante pōnēmitawo. Wēñænāni baī wædænque eñēnāni iñōnānite botō nē odōmonte apænebo imopa, ante pōnēmitawo.

²¹ Iñæmpa mǎnōmaī inōmi inte bitō edæ dicæ nāmā odōmonte apænete eñēmitawogaa. Wadāni inānite odōmonte apænedinque, Awēmō ænāmaī iedāni, ante odōmonte apænedōmi inte tōmēmi awēmō æmitawo. ²² Bitō wadāni inānite odōmonte apænedinque, Nānōogængā ināmaī iñongante godō guēa mōnāmaī ie, ante nē wææ āmi inte bitō adobaī wacā tōnō guēa mōmitawoo. Ayæ, Wængonguī ingampa, ante nāni badōinca ante nē pīimi inte bitō edæ tōmēnāni nāni apæneincōnē go guiddinque edæ ō æmitawoo. ²³ Iñæmpa bitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante botō eñente cæbo imopa, ante tededinque nāmā ængō cædōmi inte edæ mǎnine ante eñēnāmaī cæbi adinque wadāni wæætē Wængonguī ingante waa adāmaī inānīpa tōō. ²⁴ Edæ, “Mīnitō cædinō beyæ oodeoidi ināmaī ināni incæ Wængonguī emōwo ante godō babæ ante wēnæ wēnæ ānewēnānīpa,” ante tōmengā beyæ dodāni nāni yewæmongainō baī do batimpa.

²⁵ Edæ Wængonguī nānō wææ angainō ante eñente cæbi ininque bitō, Nāwā oodeobo imopa, ante nē eō togæimi badinque waa imaimpa. Wæætē edæ eñēnāmaī cæbi ininque oodeo ināmaī ingā bagāacā ingā baī bitō iñōmō edæ do babāimīpa. ²⁶ Oodeoidi ināmaī ināni guiquēnē bagādāni ināni incæte tōmēnāni Wængonguī nānō wææ angainō ante eñente cædāni ininque Wængonguī ayongā tōmēnāni do eō togæināni baī inōnāni inte oodeoidi baī inānīpa. ²⁷ Bitō iñōmō Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainta mǎnimi inte nē eō togæimi imitawo. Bitō mǎnōmaī imi incæte eñēnāmaī cæbi iñōmi wacā wæætē bagāacā inongā inte eñente cæcā ininque tōmengā eñente nānō cædō beyænque Wængonguī wæætē bitō imite apænte āninque pancæcāimpa.

²⁸ Iñæmpa oodeo eñagāingā inte baō beyænque oodeocā ingā incæte tōmengā

wīi mǎnōmaī ingā beyænque nāwā oodeocā ingampa. Adobaī nē eō togæingā iñōmō baonque nānō eō togæinō beyænque tōmengā Wængonguī ayongā ædæmō eō togæingā baī wīi ingampa. ²⁹ Wængonguī Ōnōwoca ingante nē ewocacā guiquēnē tōmengā iñōmō edæ nāwā oodeo baī badinque Wængonguī wēñængā ingampa. Edæ Mōitee wodi nānō wææ yewæmongainō ante eñente eō togæninque waocā tōmengā wentamō nānō entawēnō dicæ wido cæquiringā. Wængonguī Ōnōwoca guiquēnē pōnō wido cæcā beyænque waocā wæætē waēmō entawengampa. Mǎnōmaī entawengā ingante wadāni waa adāmaī ināni incæte Wængonguī wæætē, Bitō waa entawēmi abopa, āninque tōmengā ingante waa apænecampa.

3

¹ Iñinque oodeocā iñōmō edæ, Oodeobo imopa, ante toquēnengā ingantawo. Ayæ adobaī, Botō eō togæimo imopa, ante toquēnengā ingantawo. ² Ao āmopa. Nē oodeoidi inōnāni inte tōmēnāni cōwē nanguī toquēnēnāni inānīpa. Edæ Wængonguī apæncā eñengāināni inte edæ oodeoidi tōmengā nānō apænedō ante nē mangāināni inte nē toquēnēnāni inānīpa. ³ Mǎnōmaī i incæte pancādāniya iñōmō edæ wede pōnēnāmaī inānīpa. Iñinque mōnō æbānō anguīi. Tōmēnāni nāni pōnēnāmaī inō beyænque Wængonguī tōmēnāni inānite dicæ ñimpo cædinque ædæmō aadāmaī ingantawogaa. ⁴ Edō cæte mǎnōmaī inguīi. Mōnō waocabo tōmāmō nē babæ apænemō iñōmonte Wængonguī iñōmō nō pōni cæcā ingāinō anguēnē. Edæ tōmengā beyæ iīmaī ante yewæmongatimpa.

“Wængonguī bitō æbānō apænebi, ante apænte ancæ cædāni incæte tōmēnāni, Wængonguī nō pōni ante apænecampa, ante edonque acædānimpa.

Bitō nē tæi emōmi inte edæ bitō imite nē apænte ancæ cædāni inānite nāemæ edæ wææntodonte baī cædinque edæ gānā cæcæbiimpa.”

Ante nāni yewæmongainō baī edæ bacæimpa.

5 Waodāni mā pönēninque iīmaī ante tedewēnānīpa. Mōnitō wīwa cæyōmōnite Wængonguī nō cæcā adinque wadāni, Wængonguinque nē nō cædongā ingampa, ante godōmenque edonque acædānīpa. Īnīnque wīwa cæyōmōnite Wængonguī quīnante piīnte pangāā, ante tedewēnānīpa. Mānōmaī tedewēnāni adinque mōnō wæætē æbānō anguēnēmō imōō. Īñæmpa waodānīque nāni ānewēnō baī dicæ anguēnēmō imongaa. 6 Ædō cæte mānōmaī ānewenguīī. Mānīnō nāni tedewēnō nāwangā ī baī inguīpoga quēwēmō imonte Wængonguī apænte ānāmaī inguēnengā.

7 Wadāni guīquēnē iīmaī ante tedewēnānīpa. Wængonguī cōwē nāwangā ante apæneyongante botō babæ apænebo adinque wadāni, Wængonguinque nāwangā ante apænecampā, ante tōmengā ingante godōmenque waa acædānīpa. Īnīnque babæ botō apænedō beyænque Wængonguī godōmenque ñāō apāite baī ēmongā ingampa. Īnīnque, Bitō nē wēnæ wēnæ cæbi imīpa, ante Wængonguī quīnante botō imote apænte angāā, ante tedewēnānīpa. 8 Tōmēnāni, Wængonguī ingante godōmenque waa acædānīpa, ante mōnō godōmenque wēnæ wēnæ cæcæimpā, ante tedewēnānīpa. Tōmēnāni nāni tedewēnō nāwangā ī baī mōnitō adobaī ante ancædōmōnīpa. Edæ, Tōmēnāni nāni tedewēnō baī edæ Pabodoidi adobaī ante apænedānīpa, ante pancadāniya pōnō wēnæ wēnæ ante babæ apænedānīpa. Mānōmaī ante nē apænewēnāni inānite pānīnque Wængonguī nō cæte pangampa.

Tōmāmō mōnō pante wæquinque wentamō mongæmompā

9 Īnīnque æbānō ante anguīī. Mīnitō oodeoidi ināmaī ōnōmīnīque iīñōmīnīte mōnitō mōni oodeocabo dicæ godōmenque waa pōnī imōniyaa. Īñæmpa mōnitō oodeomōni incæ mīnitō oodeomīni ināmaī imīni incæ tōmāmō nē wēnæ wēnæ cædōmō imompā, ante do odōmonte yewæmōmōni abaīmīnīpa. 10 Edæ iīmaī ante Wængonguī beyæ ante āmotamīni ante baī yewæmongatimpā.

“Nē nō cædongā iīñōmō edæ dæ angampa. Adocanque incæ edæ dæ angampa.

11 Nē ēñente pōnengā iīñōmō edæ dæ angampa.

Wængonguī ingante ante nē diqui diqui mīnongā iīñōmō edæ dæ angampa.

12 Tōmānāni edæ oda cæte wapiticæ godīnque,

nāni waa cædāmaī incaboque badānitapa.

Nē waa cædongā iīñōmō edæ dæ angampa.

Adocanque incæ edæ dæ angampa.

13 Waodāni inānite wænoncæte ante ææ ænete baī ēmencadinque,

tōmānāni babæ ante enguēnēwate tedewēnānīpa.

Edæ tæntæ tōmēmæ ēnete baī, Wænongæimpā, ante ēnedānīpa.

14 Tōmēnāni piīnte nāni tedewēnō beyænque moncapæ tī nā baī enguēnēwadānīpa.

15 Tōmēnāni wænonguīwaque pogodo goquīwaque ēwadānīpa.

16 Tōmēnāni nē godō wænōnāni inte māincoo wido cæte wodii godāni ate edæ mīi quēwēnāni ponte adinque caate baī wæwēnānīpa.

17 Nē piīnte cædōnāni inte tōmēnāni Wængonguī taadō tōmengā gānē entawente nānō godōnō ante adāmaī inte cædānīpa.

18 Tōmēnāni, Wængonguī ingante mōnō guīñente ēñengæimpā, ante pōnēnāmaī inānīpa.”

Ante dodāni nāni yewæmongainō baī impā.

19 Æcānō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante nē ēñente quēwenguēnēna ināa tōmengā beyænque ante wææ yewæmongatimpā. Mānōmaī ī beyæ, Botō eyepæ cæbo imōpa, ante mōnō ædō cæte anguīī. Edæ guīñēnete mōnō pæ wēenecæimpā. Ayæ inguīpoga tōmāo quēwēmō tōmāmō Wængonguī nē apænte angā weca ongōnīnque edæ, Æbānō cætaboo, ante Wængonguī ingante mōnō edonque apænequēnēmō imompā. Mānōmainō ante edæ do ēñēmompā.

20 Mānōmaī beyæ Wængonguī, Mōitee wodi nānō wææ angainō ædæmō ēñente cæbi beyæ bitō botō ayōmo nē nō cæbi babīpa, ante adocanque ingante edæ ānāmaī incæcāimpā. Wæætē mānīne nānō wææ angainō ēñente beyæ mōnō, Nē

wënæ wënæ cæmō ïmōmpa, ante edonque amōmpa.

Mönō wede pönēnō beyænque nō cæte quëwēmōmpa, ante

²¹ Wïi Mōitee wodi nänō wææ angainō ante ëñēmīni beyæ wæætē edæ Wængonguï incæ pönō badongä beyænque mönō tömengä ayongä nō cæmō bamōmpa, ante ñōwo pönī odōmongatimpa. Dodāni Mōitee wodi tönō Wængonguï beyæ nē apænegaināni ïñömō, ïncayæ ate mänōmaï bacæimpa, ante do yewæmongadānimpa.

²² Wængonguï pönō badongä ate mönō nē wede pönēmō ïñömō Itota Codito ingante mönō wede pönēnō beyænque edæ tömämō tömengä ayongä nō cæmō bamōmpa. Edæ mönō adoyömō ingaimō inte önōmonque ïmōmpa.

²³ ïnīnque mönō tömämō wënæ wënæ cæmō inte Wængonguï nänō ñäō bai quëwëñömō guicæte ante cædinque wïi eyepæ cæmō inte wïi guimōmpa.

²⁴ Incæte Itota Codito ængä beyænque abæ tawænte gote bai quëwēmō ïñömōnte Wængonguï önōnque änāmaï inte waadete pönō badongä ate mönō tömengä ayongä nō cæmō bamōmpa. ²⁵ Wængonguï ïñömō Itota Codito ingante da pönōnīnque, Tömengä mīnitō wënæ wënæ cædō ante teëmente wængä beyænque botō wæætē piyænē cædinque mīnitō ïmīnite pänāmaï incæboimpa, ante cægacäimpa. ïnīnque tömengä, Mänōmaï pönō cæbo ate mīnitō, Itota wepæ mönō beyæ pe tæ pe tæ wæænimpa, ante wede pönēnīnque wede mīni pönēnō beyænque quëwencæmīnimpa, ante pönō cægacäimpa.

Mänōmaï cædinque Wængonguï wëenëñedē mönō waocabo mönō wënæ wënæ cægainō ante ee adīnque nē pänāmaï ingaingä incæte edæ, Botō cōwē nōingä ante apænte änōmo ïmōpa, ante ëñencæmīnimpa, ante odōmongacäimpa. ²⁶ ïnīnque, Wængonguï nē nō cæcä ïnongä ingampa, ante mönō acæimpa. Ayæ adobaï, Itota ingante nē pönēmō ïñömōnte Wængonguï nē pangüēnengä ingä incæ mönō ïmonte ata cæpodīnque pönō badongä ate mönō wæætē tömengä ayongä edæ nē nō cæmō bamōmpa, ante mönō acæimpa. ïnīnque

tömengä mänōmaï cædinque tömengä nō nänō cædō ante odōmoncæte ante ñōwo cægacäimpa.

²⁷ ïnīnque mönō waocabo ïñömō nämä ængō cæte bai cædinque mönō, Nämä cædinque nō cæmō bamōmpa, ante ædō cæte angüimōō. ïñæmpa mänōmaï änīnque cædāmaï ingæimpa. Quīnante nämä wïi ængō cæquīi, ante wæmīnitawo. Mōitee wodi nänō wææ angainō ædæmō ëñente cæmō inte bai mönō, Tömēmō cætamōmpa, ancædömōimpa. Incæte ædæmō ëñente dicæ cæmongaa. Wæætē tömengä ingante wede mönō pönēnō beyænque tömengä ayongä nō cædömō bamōmpa, ante adīnque mönō, Tömēmō cætamōmpa, ante ædō cæte angüi. ²⁸ ïñæmpa waocä Wængonguï nänō wææ angainō ante ëñente cæcä incæ wïi tömengä nänō ëñente cædō beyæ nē nō cæcä bacampa. Wæætē wede nänō pönēnō beyænque Wængonguï ayongä edæ nē nō cæcä bacampa, ante do edæ apænebo ëñëmaïmīnipa.

²⁹ Oodeomōni ïñömōnite Wængonguï mōnitō Wængonguï ïnongä ingampa. Oodeomīni ïnämaï ïmīni guiquēnē, Wïi mōnitō Wængonguï ingampa, ante pönēmīnitawo. ïñæmpa oodeomīni ïnämaï ïñömōnite adocä Wængonguï mīnitō Wængonguï ingampa. ³⁰ Edæ adocanque Wængonguï ïnongä ingampa. ïnīnque nē eō togæimōni ïmōni möni wede pönēnō beyænque tömengä pönō badongä ate tömengä ayongä edæ nō cæmōni bamōnipa. Adobaï bagäamīni mīni wede pönēnō beyænque Wængonguï adocanque ïnongä inte pönō badongä ate mīnitō adobaï tömengä ayongä nō cæmīni bamīnipa. ³¹ Mönō pönēnō beyænque impa, ante apænedīnque mōnitō Wængonguï nänō wææ angainō ante dicæ wëä godonte bai cæmōniyaa. Wïi mänōmaï cæmōnipa. Wæætē mänōmainō ante apænedīnque tömengä nänō wææ angainō ante Ao änīnque mōnitō, Eñëedāni, ante odōmonte apænemōnipa.

4

Abadäo wodi æbänō cægacäi, ante pönengæimpa

1 Mäninö ante mönitö mæmæ Abadäo wodi iñomö æbänö ante eñengacäi, ante mönö ñowo pönente apæ necæimpa. 2 Abadäo wodi nē eñente cæcä ingaingä incæte tömengä nänö eñente cædö beyænque dicæ nö pönī entawengä bācantawogaa. Mänömaī cædinque nö cæcä bagacäimpa, ante nāwangä i bāi tömengä waodāni eñēñönānite, Waa cæbo imopa, ante do ancægacäimpa. Incæte tömengä Wængonguī eñēñongante mäninö ante cōwē ānāmaī inguēnengä ingacäimpa. 3 Wængonguī æbänö ante apæ necä eñente yewæmongadāni, ante amīni. Edæ iīmaī ante apæ necä eñente yewæmongadānimpa. “Wængonguī nöingä ante apæ necampa, ante Abadäo wede pönengacäimpa. İnīnque tömengä wede nänö pönēnō beyænque Wængonguī wæætē edæ, Botö ayōmo Abadäo nē nö entawengä ingä abopa, angacäimpa,” ante yewæmongadānimpa.

4 Edæ wadāni beyæ waocä nanguī cæcä ate tömēnāni debe badīnāni inte edæ, Ōnonque pönömōni æe, ante ædö cæte anguīnāni. İñæmpa wīi ōnonque godonte impa. Wæætē tömengä nänö nanguī cædinö beyænque paga ante nē godonguēnēnāni inte awēnēidi, Bitö nanguī cæbitapa, ante godönāni ængampa. 5 Wængonguī guiquēnē ōnonque pönö cæcä æmōimpa. Waocä wīwa cæcä incæ wede pönengä adīnque Wængonguī pönö badongä ate tömengä Wængonguī ayongante wæætē nö cæcä bacampa. İnīnque waocä waa cædāmaī incæ edæ wede pönengä adīnque Wængonguī wæætē tömengä ingante pönö badönīnque, Nö pönī bitö entawengūnque bitö wede pönēmi abopa, angampa. 6 Waocä waa cædāmaī iñongante Wængonguī pönö badongä ate tömengä Wængonguī ayongä nö pönī entawengä iñinque tömengä watapæ quēwencæcäimpa, ante apæ nedīnque Dabii wodi adobāi āmotamīni ante bāi yewæmongacäimpa.

7 Adocä yewæmōnīnque,

“Waodāni eñēnāmaī cædāni inānite
Wængonguī pönö ñimpo cæcä ate

tömēnāni wæætē watapæ quēwencædānimpa.

Edæ tömēnāni eñēnāmaī nāni cædö ante ö ænte māo tee moncate bāi cæcä adīnque nanguī tocædānimpa.

8 Æcänö ingante Wængonguī, Bitö pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbipa, ante cōwē piinte ānāmaī ingä iñinque māningä waocä wæætē nanguī tocæcäimpa.”

9 Ante Awēnē Dabii wodi, Eö togæñinānique tocædānimpa, ante dicæ yewæmongantawogaa. Bagādāni adobāi tocædānimpa, ante ancæte ante yewæmongacäimpa. Abadäo wodi Wængonguī ingante wede nänö pönēnō beyænque Wængonguī, Botö ayōmo Abadäo nē nö entawengä ingä abopa, angacäimpa. Mänömainö ante edæ botö do yewæmōmo abāimīnīpa. 10 Abadäo wodi æbänö engæñongante Wængonguī mänömaī angacäi. Dicæ eö togæningä iñongante angantawogaa. Wæætē bagäacä iñongante angacäimpa. 11 İnīnque, Abadäo bagäacä inte wede pönengä beyænque botö pönö badōmo ate nö cæcä bacampa, ante eñencædānimpa, ante cædinque Wængonguī angä eö togænte bagacäimpa.

Mänömaī cæcä beyæ mīnitö bagāamīni inte wede pönēmīni iñömīni Abadäo wodi mīnitö wæmængä bāi bagacäimpa. Abadäo wodi pæimīni bāi wede pönēmīni adīnque Wængonguī adobāi, Nö entawēmīni bamīni acæboimpa, ante pönö badongacäimpa. 12 Mönitö wæmæ Abadäo wodi doyedē bagäacä ingāñedē incæ wede pönengä ingacäimpa. Möni idægocabo iñomö nē eö togæimōni inte edæ tömengä wede pönente nänö cægongainö adodö tee empote gomōnīpa. İnīnque mäninönö möni wede pönente godönö gomōni beyænque möni eö togæncabo wæmængä adocä Abadäo wodi ingacäimpa.

Mönö wede pönēnō beyænque Wængonguī nänö angainö ante cæcampa, ante

13 Wængonguī, Inguipoga incæ bitö nē ænguīmi incæbiimpa, ānīnque Abadäo wodi tönö tömengä nänömōidi inānite pönö angä ængadānimpa. Mänömainö ānīnque Wængonguī dicæ, Botö wææ angainö ante eñente cædānique æncædānimpa, ante angantawogaa. Wæætē edæ wede pönente tömengä ayongä nö entawēnāni

badāni beyænque Wængonguī, Ingui-poga incæ pönömo æncæminimpa, ante apænegacäimpa. ¹⁴ Wængonguī dicæ, Botö wææ angainö eñente nē cædānique nē ænguīnāni inānīpa, ante angantawogaa. Edæ mänömainö angä bai mönö wede pönönö ante önonque pönencædömöimpa. Tömengä nänö angainö incæ wo ewente bai bacædonimpa. ¹⁵ Edæ mäninö tömengä nänö wææ angainö ante eñenāmaī cædāni beyænque Wængonguī ænguī badinque pangampa. Wæætē wææ änāmaī inte bai Wængonguī, Botö wææ angainö ante eñenāmaī cæbīpa, ante ædö cæte anguingä. Edæ dæ ancædonimpa.

¹⁶ Mänömaī beyæ Wængonguī, Botö waadete pönö cædö beyænque æminīpa, ante edonque acäimpa, ante cædinque Abadäo wodi wede nänö pönönö beyænque ante, Pönömo æncæminimpa, angacäimpa. Mönitö Möitee wodi nänö wææ angainö ante nē eñemöni inömonite wīi adomönique imönite angacäimpa. Wæætē Abadäo wodi nänö wede pönengai bai adobai wede pönömö inömonte mönö tömämö imonte Wængonguī, Cöwē pönömo æncæminimpa, angacäimpa. Edæ mönö wede pönencabo inömonte Abadäo wodi tömämö wæmængä bai ingacäimpa. ¹⁷ Wængonguī edæ do wængaināni inānite pönö cæcä ate tömēnāni inömö ñāni ömæmonte edæ müināni quēwēnānīpa. Dæ angaincoo incæ tömengä do badongä ate edæ a ongoncoopa. Wængonguī mänömaī nē badongä inöngante Abadäo wodi tömengä ingante nē wede pönengä ingacäimpa. Inique Wængonguī, “Abadäo eñēmi. Botö pönö badömo ate bitö pæināni yebæninque wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni inönānite edæ bitö adobique tömēnāni wæmæmi incæbiimpa.” Ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa. Inique Wængonguī ayongante mönö wede pönömö inömonte Abadäo wodi mönö wæmængä bagacäimpa.

¹⁸ Tömengä ingante, “Bitö pæināni edæ mänimodāni bacædānīpa,” ante Wængonguī do angacäimpa. Mänömainö angä eñēninque, Ædö cæte baquīi, ante wædongä incæ Abadäo wodi, Wængonguī

cöwē cæcä beyæ watapæ bacäimpa, ante wede pönengä ingacäimpa. Inique tömengä wede nänö pönönö beyænque “wacabodāni nāni cabo wacabodāni nāni cabo nanguī ināni bayönānite tömēnāni wæmængä” Abadäo bagacäimpa.

¹⁹ Tömengä, Botö picængadebo wodo tiēē wadepo quēwengaimo inte edæ botö baö wænte bai eñabo inte edæ ædö cæte wēñæ tapæiquimoo, ante eñengacäimpa. Ayæ, Tada adobai wēñæ cöwē mänāmaī ingaingä inte picængadecä badinque ædö cæte wēñæ manguingä, ante pönengacäimpa. Incæte mäninö nänö wædö beyænque guñēñadāmaī inte Abadäo wodi Wængonguī nänö äninö ante godömenque pönengacäimpa. ²⁰ Tömengä, Wængonguī wabänö cæbaingä, ante wædāmaī inte wæætē Wængonguī nänö, Cöwē pönö cæcæboimpa, äninö ante wede pönengacäimpa. Ayæ, Wængonguī bitö ñäo entawēmi inte tæi emonte waa cæcæbiimpa, ante godömenque tæi piñante entawēninque Abadäo wodi wede pönengacäimpa. ²¹ Edæ, Wængonguī nē tæi piñængö inte, Cöwē cæcæboimpa, ante nē angaingä inte edæ cöwē cæcæcäimpa, ante Abadäo do eñēninque edæ wede pönengacäimpa. ²² Tömengä mänömaī wede pönengä beyænque Wængonguī, Abadäo bitö nō entawēmi imi abopa, angacäimpa.

²³ Mänine, Bitö nō cæbi imi abopa, ante nänö angaine inömö wīi tömengä beyænque yewæmongatimpa. ²⁴ Wæætē mönö beyæ adobai yewæmongatimpa. Edæ, Mönö Awēnē Itota ingante Wængonguī angä ñāni ömæmongacäimpa, ante nē angaingä ingante wede pönömö inömonte Wængonguī, Botö ayömo mīnitö nō cæmīni imīni abopa, ante badongampa. ²⁵ Wēnæ wēnæ mönö cædö beyænque mönö Awēnē Itota ingante Wængonguī pædæ godongä wængacäimpa. Ayæ mönö beyæ ante cædinque tömengä mönö Awēnē Itota ingante, Bitö nē nō cædömi inte ñāni ömæmömi beyænque tömēnāni botö ayömo nō entawēnāni bacædānīpa, ante cædinque angä ñāni ömæmongacäimpa.

Wængonguī badongä ate mönō nō cæmō bamompa

¹ Mönō wede pönēnō beyænque Wængonguī pönō badongä ate mönō tömengä ayongante edæ nō cæmō bamompa. İninqe mönō Awēnē Itota Codito nänō cægainō beyænque Wængonguī piyænē cæcä ate mönō tömengä tönō godongämæ gänē entawente quëwëmompa.

² Mönō wede pönēnō beyæ adocä Codito mönō imonte pönō ænte mämongä ate Wængonguī waadete pönō cædinque mönō imonte ængampa. Ayæ Wængonguī nē ñäö ëmongä weca ongõñömō tömengä pönō badongä ate mönō godongämæ ñäö ëmonte mönō watapæ bacæimpa, ante wede pönēninqe tomompa.

³ Ayæ wii mäninqe beyæ tomompa. İñæmpa, Waocä nänō wæntädämaï inte ee cæquinque caate wæcampa, ante ëñēmō İninqe mönō caate wæmō incæte caate mönō wædö beyæ adobaï tomompa. ⁴ Ayæ nē wæntädämaï inte ee cæmō adinque mönō Wængonguī ayongä nē waa cæmō edæ bamompa. Mänömaï bamō İninqe mönō, Watapæ bacæimpa, ante pönente tomompa. ⁵ Mänömainō ante nē pönente tomō İñömō edæ mönō ænguënēnō ante do æninqe mönō guingo imonte wædämaï İmompä. Edæ Wængonguī tömengä Tæiyæ Waëmō Önöwoca ingante da pönöninque tömengä nänō waadete pönēnō adobaï do pönongä æninqe mīmönē entawëmompa.

⁶ Edæ İimaï impa. Mönō aquüimō pönī İnömo inte, Ædö cæte cæmöö, ante wæyömönte mönō Codito İñömō eyepæ pönī pöninqe, Minitö Wængonguī ayongante wiwa cæmini İminipa, ante adinque wiwa mönō cædö ante teëmente wæætē wængacäimpa. ⁷ Waocä guiquēnē wacä nē nō cædongä ingä adinque tömengä beyæ wæætē dicæ wænguingäa. Incæte, Nē waa cædongä wæætē quëwencæcäimpa, ante cædinque adocanque adocanque wabänō Ao ante tömengä beyæ wæætē wæmainänipa. ⁸ Incæte, Wængonguī mīnitö İminite nangui waadete pönengampa, ante odömoncæte ante cædinque mönō Codito İñömō nē wænæ wænæ cæmō İñömönte mönō beyænque wæætē wængacäimpa.

⁹ Codito wepæ mönō beyæ pe tæ pe tæ wææ beyænque mönō Wængonguī ayongante nō entawëmō do batamompa. Codito mönō beyæ mänömaï wængaingä inte cöwē godömenque cæcæcäimpa.

Ämo ëñēedäni. Wængonguī nē piinte panguënengä İñongante adocä Codito gä pe æmpote ængä beyænque Wængonguī wæætē mönō imonte edæ ata cæpocä quëwencæmöimpa. ¹⁰ Mönō edæ Wængonguī tönō mönō godongämæ piincabo İñömönte tömengä Wengä mönō beyæ wæætē wængä beyænque mönō Wængonguī tönō godongämæ piyænē cæmō bagamöimpa. Mönō Wængonguī tönō godongämæ piyænē cæmō İninqe tömengä Wengä İñömō cöwē godömenque cæcæcäimpa. Ämo ëñēedäni. Tömengä adocä do wængaingä inte ñäni ömæmonte mīngä quëwëninque mönō imonte ængä beyænque mönō wænämaï inte cöwē quëwencæmöimpa. ¹¹ Ayæ mönō godömenque İmainō ante ëñengæimpa. Mönō Awēnē Itota Codito ængä beyænque Wængonguī piyænē cæcä İninqe mönō ñöwo Wængonguī nempo quëwëninque edæ Itota Codito beyæ ante watapæ tomompa.

Tänocä Adäö wodi baï Codito adobaï Tänocä ingampa

¹² Docä mæmæ adocanque tänocä incæ ëñēnämaï cæcä İninqe mönō wænæ wænæ cæpämō inguipoga do pongatimpa. Ayæ tömengä nänō ëñēnämaï cægainō beyænque nē wæwocacä bagacäimpa. Tömengä wænæ wænæ cæcä ingaingä baï mönō tömämō adobaï nē wænæ wænæ cæmō İmō İninqe edæ mönō waocabo tömämō nē wæwocamö edæ do bagamöimpa.

¹³ Edæ wëñēñedē Möitee wodi nänō wææ änämaï İñedē incæ woadäni do wænæ wænæ cædäni ingadänimpa. Wænæ wænæ cædäni incæte Wængonguī, Botö wææ änö ante ëñēnämaï cæminipa, ante ædö cæte apænte anguingäa. İñæmpa mænīñedē ayæ wææ änämaï ingacäimpa.

¹⁴ Nē Ponguingä, ante dodäni nänī nē angaingä İñömō Tänocä nänō ingaï baï docä Adäö wodi adobaï tänocä ingacäimpa. Incæte Adäö wodi Wængonguī nänō wææ änö ante ëñēnämaï cædinque wænæ wænæ cængacäimpa. Wæætē Wængonguī

edæ Möitee wodi nänö quëwenganca wææ änämaï iñongante Adäo wodi pæināni guiquēnē wēnæ wēnæ cædāni incæte tōmengä nänö eñēnāmaï cægai bai wii adobai eñēnāmaï cægadānimpa. Incæte tōmēnāni nē wæwocadāni inte wægadānimpa.

¹⁵ Incæte Wængongui nänö wææ angainö ante adocanque nänö eñēnāmaï cægai bai Wængongui nänö pōnongai iñömö wii adobai impa. Edæ adocanque nänö eñēnāmaï cægai beyænque nangui ināni inte wængadānimpa. Incæte Wængongui guiquēnē nangui pōni waadete pōnō cædinque Itota Codito ingante da pōnongä pōninque tōmengä adocanque inongä waadete eyepæ pōni pōnō cæcä ate mōnō nangui pōni imö inte quëwēmompā. ¹⁶ Onguiñængä adocanque wēnæ wēnæ nänö cægai beyæ nē wæwocadāni bagadānimpa. Wængongui nänö pōnongai iñömö edæ wii adobai impa. Adocanque nänö adopoque eñēnāmaï cægainö ante adinque Wængongui tōmengä ingante apænte äninque edæ, Bitö tente wæquinque impa, angacäimpa. Wæætē Wængongui nänö wææ angainö ante eñēnāmaï wæætē wæætē cæmō incæte tōmengä, Botö ayömo mīni nō entawenguinque impa, ante önonque pōnongä ænte entawēmompā.

¹⁷ Waocä adocanque incæ Wængongui nänö wææ angainö ante eñēnāmaï cæcä ininque tōmengä adocanque nänö eñēnāmaï cægai beyænque mōnō wæwocamō do bagamōimpa. Wængongui guiquēnē godōmenque eyepæ pōni waadete pōnō badongä ate tōmengä ayongä mōnō nō entawēmō bagamōimpa. Ininque Itota Codito adobai Adocanque iñongante mōnō tōmengä nempo wæwocadāmaï inte quëwēninque awēnēidi bai badinque quëwēmompā.

¹⁸ Mänömaï beyæ adocanque adopoque eñēnāmaï cæcä beyænque Wængongui mōnō tōmämö imonte apænte äninque, Mīni wænguinque wēnæ wēnæ cæminipa, angampa. Ayæ adobai Adocanque adopoque nänö nō cægainö beyænque mōnō Wængongui ayongä nō cæmō bamō ininque Wængongui apænte äninque mōnō

tōmämö imonte, Mīni quëwenguinque mīnitö botö ayömo nō entawēmīni bamīnipa, angampa. ¹⁹ Edæ adocanque nänö adopoque eñēnāmaï cægai beyænque mōnō nangui imö incæ edæ nē wēnæ wēnæ cæmō bagamōimpa. Adobai Adocanque nänö adopoque eñēnte cægai beyænque mōnō nangui imö incæ edæ Wængongui ayongä nō cæmō bagamōimpa.

²⁰ Mōnō waocabo wēnæ wēnæ cæyömonte Wængongui, Botö wææ änö eñēnāmaï inte cæminipa, ante edonque acæminipa, ante wææ angacäimpa. Wææ angä ate edonque adinque mōnō waocabo wæætē, Nangui eñēnāmaï inte cæte awædö, ante wæyömonte Adocä incæ godōmenque nangui waadete pōnō cæcä æmompā. ²¹ Ininque mōnō eñēnāmaï cægai beyæ mōnō nē wæwocamō bagamōimpa. Wæætē mōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō nō cæte badongä ate mōnō cōwē wænāmaï quëwenguinque Wængongui ayongä nō entawēmō bagamōimpa.

6

Codito nempo quëwēninque mōnō nē wiwa cædongä nempo wii quëwēmompā

¹ Ininque mōnō æbänö anguii. Pan-cadāniya iimaï änewēnānipa. Wængongui godōmenque waadete pōnō cæcæcäimpa, ante cædinque mōnō godōmenque wēnæ wēnæ cæcæimpa, ante tedewēnānipa. Mōnō iñömö dicæ mänömainö ante tedewengüenēmö imongaa. ² Inämpa ædö cæte mänömainö ante tedewenguii. Wēnæ wēnæ mōnō cæte quëwēmāmo pædæ godōmo æninque Codito teēmē mongæninque wæñongante mōnō tōmengä tönö godongämæ wænte bai inömo inte ædö cæte godōmenque wēnæ wēnæ cæte quëwenguii. ³ Mōnō Itota Codito nempo quëwengæimpa, ante æpænē guidinque mōnō tōmengä tönö godongämæ wængaimö bai batamompā, ante mīnitö iñömö eñēnāmaï iminitawo. ⁴ Tōmengä wænte öñöñongante Mæmpo Wængongui nē ñäö entawēnongä inte tæi emōnongä inte, Ñāni ömæmōe, angä ñāni ömæmongacäimpa. Ininque mōnō iñömö edæ, Codito tönö ñāni ömæmonte bai mōnō mīimö

quëwengæimpa, ante cædinque æpænë guïdinque tõmengä wodido godongämæ guïte bai wænte bai õñontamompa.

⁵ Edæ tõmengä wængä ate godongämæ wænte bai bagaimö inique mõnõ tõmengä ñäni õmæmongä ate tõmengä tõnõ äawocaque bai ewocate ñäni õmæmonte bai quëwëmaïmompä. ⁶ Waocä nänõ në õ æninäni inte tõmengä beyænque cæte në quëwënanï bai mõnõ adobai wënæ wënæ mõnõ cædo beyænque wægämöimpa. Mänömaï inte wæyõmonte mõnõ Codito iñõmõ, Aamõ cæte gocæminimpa, ante cædinque wënæ wënæ cæte mõnõ wentamõ mongæñõ õ ænte teëmë mongængantapa. Ee mongæñongante tõmengä ingante awäa timpodäni wængä adinque baonque ante mõnõ wënæ wënæ cæpämõ iñõmõ ewente bai ba inique mõnõ do aamõ cæte bai mäninõ ante emõ cæte gomompä. ⁷ Waocä æmæwo wængaingä inte edæ ædõ cæte wënæ wënæ cæquingä. Edæ tõmengä nänõ wënæ wënæ cægäinõ ante emõ cæte aamõ cæte bai gogaingä ingampa.

⁸ Mõnõ Codito tõnõ äawocaque bai ewocadinque adopoque wængaimõ inte mõnõ tõmengä tõnõ godongämæ quëwengæimpa, ante wede pönëmompä. ⁹ Edæ do wænte ñäni õmæmonte mïingä quëwëningä inte Codito wæætë mempoga wænguingä inämaï ingampa. Tõmengä ñõwo wæwocadämaï iñongante tõmengä ingante, Wæmäwe, ante ædõ cæte anguii. Iñæmpä, wænämaï incæcäimpa, ante do eñëmompä. ¹⁰ Tõmengä adopoque wæninique mõnõ wënæ wënæ cægäinõ ante æmæwo wido cæcæte ante teëmë mongænte wængacäimpa. Wæætë ñäni õmæmonte mïingä quëwëninque tõmengä, Wængongui beyænque cæte quëwencæboimpa, ante quëwengampa. ¹¹ Minitõ adobai Codito nempo quëwënomini inte wiwa mini cægäinõ ante æmæwo wido cæcæte ante cædinque, Itota Codito tõnõ adopoque wængaimõ imompä, ante wæætë, Mõnõ Wængongui beyænque cæte quëwengæimpa, ante pönëninque quëwëedäni.

¹² Mänömaï beyæ minitõ, Baonga mõnõ ñõmænguiñõ quëwëninque mõnõ wënæ wënæ cæinënõ ante mõnõ eñente

cædämaï ingæimpa, ante nämä wææ aad-
inque edæ wënæ wënæ mini cæinëwënõ
ante edæ eñënämaï inte quëwëedäni.
¹³ Ayæ minitõ, Bado, ante edæ, Botõ
baonca wiwa cæcæimpa, ante edæ
minitõ baõ quïomë i incæ wënæ wënæ
cæquinque ante edæ godõ cædämaï
iedäni. Wæætë do wæwocagaimini inte
ñäni õmæmonte mïimini quëwëninque
minitõ wæætë Wængongui ingante nämä
godömini æncæcäimpa. Edæ, Botõ baõ
ini edæ tõmäo Wængongui quï impä, ante
pædæ godöninque mïimini quëwëñõminite
tõmengä wæætë minitõ tõnõ godongämæ
cædinque nõ pönï cæcæcäimpa. ¹⁴ Edæ
Mõitee wodi nänõ wææ angäinõ ante
eñëmïni incæte wïi mäninõ beyænque
quëwëminipa. Wæætë Wængongui waadete
pönõ cæcä beyænque quëwëmini inte minitõ
wënæ wënæ mini cæinëwënõ ante eñente
cædämaï inte quëwencæminimpa.

Wiwa mõnõ cæinëwënõ ante mõnõ eñënämaï ingæimpa

¹⁵ Mõitee wodi nänõ wææ angäinõ
ante eñente beyænque wïi quëwëmõ inte
mõnõ Wængongui waadete pönõ cæcä
beyænque quëwëmompä. Nawangä impä.
Inique mõnõ æbänõ cæquii. Wadäni iñõmõ
idiquibæ ante pönëninque, Wængongui
pönõ cæcä beyænque në quëwënomõ inte
mõnõ wæætë wënæ wënæ cæcæimpa,
ante tedewënanipa. Mõnõ iñõmõ ædõ cæte
mänömainõ ante cæquimõõ.

¹⁶ Wacä ingante në cæte quëwëmini
bacæte ante cædinque minitõ, Bado, bitõ
botõ awënë badinque edæ ämi eñente në
cæbo baboe, ämini inique edæ mäningä
minitõ iminite õ ængä ate tõmengä beyænque
cæte quëwëmaïminipa. Mäninõ ante
pönëminiyaa. Ayæ adobai minitõ wënæ
wënæ cæinente mini wædo ante Ao ante
cæmini inique mini wænguinque edæ
mäninõ beyænque cæte në quëwëmini
inte wæbaiminipa. Wæætë Wængongui
ingante, Bado, bitõ botõ Awënë inõmi inte
edæ ämi eñente në cæbo baboe, äninque
minitõ nõ cæte mini quëwënguinque tõmengä
beyænque në cæmini babaïminipa. ¹⁷ Minitõ
doyedë mini wënæ wënæ cæinëwënonque
ante cædinque minitõ awënë beyænque

cæte nē quēwēmīni bai ingamīnīmpa. Nōwo guiquēnē Wængonguī nō nānō ānō ante odōmōmōni ēñēnīnque mīnitō īnonque ante edæ nē ēñente cæmīni bamīnitapa. Mānōmaī bamīnīpa, ante adīnque botō Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque apænebopa. ¹⁸ Ayæ wēnæ wēnæ mīni cædō beyænque cæte nē quēwēmīni inte wæyōmīnite Wængonguī ñīmpo cæcā ate mīnitō abæ tawænte ee gote bai quēwēmīnīpa. Nōwo wæætē tōmengā nānō nō cædonque ante ēñente cæmīni īnīnque mīnitō edæ nē nō cædongā nempo quēwēnīnque tōmengā beyænque cæte nē quēwēmīni bamīnīpa.

¹⁹ Mīnitō ōnōmīnīque inte æīquedō ædæmō ēñēnguīmīnīi, ante wædīnque botō, Waocā nānō cæī bai īmpa, ante tēdēdīnque odōmōmo aedāni. Wēēnēñedē wēnæ wēnæ cædīnque godōmenque quīngāmē bai quēwēncæte ante mīnitō, Bado, ante quīomē incæ mīni baonga wīwa cæquīnque pædæ godō cæmīnitapa. Mānōmaī beyænque ēñēnāmaī mīni cæīnēwēnō ante ēñente cædīnque edæ mīnitō mānīnonque ante nē cæte quēwēmīni ingamīnīmpa. Nōwo guiquēnē tæiyæ waēmō mīni ēwocate quēwēngūnque ante mīnitō baō īnī edæ, Wængonguī quī īmpa, ante tōmāo pædæ godōedāni. Ayæ mīni nō cæquīnque ante edæ tōmengā beyænque nē cæmīni inte quēwēedāni. ²⁰ Wēēnēñedē īñōmō mīnitō wēnæ wēnæ mīni cæīnēnō beyænque cæte nē quēwēmīni bai inte wægāmīnīmpa. Mānīñedē mīnitō nē nō cædongā nempo quēwēnāmaī ingāmīnī inte tōmengā nānō angāinō ante edæ ēñēnāmaī ingamīnīmpa. ²¹ Mānīñedē quīngāmē bai mīni cægāinō ante pōnente wædīnque mīnitō ñōwo īñōmō guīngo īmonte bamīnīpa. Edæ mānīnō mīni wīwa cægāinō beyæ ante dicæ watapæ tote bamīnīyaa. Īñæmpa edæ mīni wængūnque mānōmaī cægāmīnīmpa.

²² Nōwo guiquēnē, Wēnæ wēnæ mīni cæīnēwēnō ante idæwaa ēñēncæmīnīmpa, ante cædīnque Wængonguī gā pe æmpote ængā ate mīnitō abæ tawænte bai Wængonguī nempo wæætē ee pongāmīnīmpa. Īnīnque nē gā pe æmpocā nempo quēwēnīnque mīnitō tōmengā ingante cæte nē quēwēmīni inte mīni cōwē wænāmaī

quēwēngūnque tæiyæ waēmō ēwocāmīni bamīnīpa. ²³ Mōnō waocabo mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ ante paga cæte bai cædīnque Wængonguī mōnō īmonte pōnō pangā wængūēnēmō īmōmpa. Wæætē, Wantæpiyæ quēwēncæmīnīmpa, ante adocā incæ mōnō Awēnē Itota Codito tōnō godongāmæ cædīnque mōnō īmonte ōnonque pōnō ængā beyænque mōnō cōwē wænāmaī quēwēmōmpa.

7

Ēñente cæquēnēmō inte ñā cæyænte bai ingamōīmpa

¹ Īñānāni ēñēedāni. Mōitee wodi nānō wææ ante yewæmongāinō ante do adīmīni īmīni incæte mīnitō īmaī ante ēñēmīnīyaa. Edæ, Ēñente cæedāni, ante tōmengā mīīnāni quēwēnānīque īnānīte wææ ante yewæmongacāīmpa. Īnīnque waocā do wæningā īñongante, Cæe, āñōmō tōmengā mīingā ingampa diyæ cæquīngāā. Edæ dobæ wængāīmpa.

² Īīmāinō ante pōnēedāni. Onquiyængā ingante ñānōnāni mongā ate tōmengā nānōogængā mīingā nānō quēwēnganca onquiyængā īñōmō tōmengā nānōogængā ingante ēñente quēwēncæcāīmpa, ante wææ ante yewæmongatīmpa. Wæætē edæ tōmengā nānōogængā wængā ate onquiyængā owæmpoingā inte adocanque quēwēñongante mānōmāinō ante edæ ædō cæte wææ angūīī. ³ Īnīnque nānōogængā ayæ mīingā quēwēñongante onquiyængā wacā ingante godō guēa mongā adīnque, Bitō nānōogængā mīingā īñongante bitō wacā ingante guēa godō mōmīpa tōō, ante pīīnānīpa. Incæte tōmengā nānōogængā wængā ate abæ tawænte gote bai tōmengā adocanque quēwēñongante, Wacā ingante mōnāmaī incæbīīmpa, ante ædō cæte wææ angūīnānīi. Do owæmpoingā inte wacā ingante mongā adīnque tānocā quēwēngampa diyæ wææ angūīnānīi. Edæ owæmpoingā inte tōmengā do mongampa.

⁴ Mānōmaī beyæ botō tōnīñamīni, Mōnō adobāī īmōmpa, ante āmo ēñēedāni. Nānōnāni nē mōningā īñōmō ēñente cæquēnēngā ingā bai mīnitō wēēnēñedē

adobai Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente cæquënemini inte ñä cæyænte bai ingaminimpa. Mänömai inte wæyöminite Codito iñömö, Minitö botö nempo quëwëninque waincate bai cæmini badingue Wængongui beyænque ante eñente cæcæminimpa, ante pönö cægacäimpa. Tömengä baonga ponte eñadingue mönö beyæ wæninque ñäni ömæmongacäimpa. İninque mönö tömengä tönö adobai wænte bai ingaimö inte mönö wëenëñedë mönö eñenguëngainö ante edæ ædö cæte wæætë eñenguënemö inguimö. Wæætë edæ nê ñäni ömæmongaingä nempo quëwënömo inte mönö tömengä quimö inömö imompa.

⁵ Doyedë iñömö mönö nê wæwocamö inömö inte baonque ante pönente mönö quëwëñedë Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente wædinque godömenque wiwa cæinëwente wæmö batamompa. İninque mönö baaca incate bai cædinque mönö wænguinque wënæ wënæ cætamompa. ⁶ Wëenëñedë wææ änäni ate mönö, Ædö cæte eñente cæquii, ante ñä cæyænte bai wægaimö inte mönö edæ Codito tönö adopoque wænte bai ñi cæyænte bai bagamöimpa. Nöwo guiquënë adopoque wængaimö inte mönö Möitee wodi pedæne ante nänö wææ ante yewæmongainö ante wii eñente cæquënemö inte abæ tawænte bai gomompa. Wæætë edæ Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca beyæ quëwëmö inömö inte mönö tömengä miine nänö anonque ante eñente cæmö imompa.

Wënæ wënæ botö cædö beyæ ante wæbopa, ante

⁷ İninque æbänö ante anguimoo. Möitee wodi, Wënæ wënæ cæqui, ante yewæmongacäimpa, ante botö dicæ antawogaa. Ædö cæte edæ mänömai anguii. İñæmpa tömengä wææ änämai ingä bai botö, Quinö wënæ wënæ cæte i, ante eñenämai incädömoimpa. Botö edæ, Wacä qui æinente wæbo incæte botö ænämai inte ee abo inte waa cæbopa, ante pönengaboimpa. Möitee wæætë, “Wacä qui ante æinente wædämai ie,” ante wææ angä

beyænque botö, Æ æinente botö wædö incæ wënæ wënæ impa, ante tæcæ eñentabopa. Mäninö ante änämai ingä bai botö, Wënæ wënæ impa, ante eñenämai incädömoimpa. ⁸ İninque nê wënæ wënæ cædömo inte botö Möitee nänö wææ angainö ante önömoncaque eñente ate botö quingämë bai tömancoo ante godömenque æinente wætabopa. Edæ tömengä wææ änämai ingä bai mönö wënæ wënæ cædö iñömö edonque inämai inte edæ dæ ante bai incädönimpa.

⁹ Möitee wodi wææ ante nänö yewæmongainö ante botö adämai imoyedë botö önönque wædämai quëwengaboimpa. Wæætë, İimai wææ ante yewæmonte ongompa, ante adinque botö, Æ, wënæ wënæ cæbo imopa, ante tæcæ eñëninque, ¹⁰ edæ näñe wænte bai botö, Wæwocabo imopa, ante wætabopa. Edæ, İimai cædinque quëwencæminimpa, ante wææ ante nänö yewæmongainta adinque botö edæ, Botö wænguinque wii eñente cæbopa, ante tæcæ eñëninque wætabopa. ¹¹ Edæ Möitee wodi wææ ante nänö yewæmongainta do adimo inte mäninö ante eñenämai cædinque botö pante wænguinque wënæ wënæ cætabopa. Edæ, Önönque wënæ wënæ cæte tocæi, ante wapiticæ pönente cæyömete tömengä nänö wææ angainö ante odömönäni eñëmo beyænque botö, Æ, botö wænguinque wënæ wënæ cæbopa, ante wægaboimpa.

¹² Wængongui nänö wææ angainö iñömö tæiyæ waëmö inepa. Ayæ Möitee wodi adobai mänine tæiyæ waëmö inedö ante apænedinque, İimai cædäni, ante wææ äninque, Mini waa cæte quëwënguinque eñente cæcæminimpa, ante nöingä pönä angacäimpa.

¹³ İninque tömengä, Mini waa quëwënguinque impa, ante nänö wææ angainö incæ botö imote ædö cæte wænonguii. Wængongui wæætë, Quinö wënæ wënæ cæte i, ante edonque acæminimpa, ante pönö waa cædinque, Minitö eñenämai imini beyænque mini wænguinque impa, ante wææ angacäimpa. İninque Wængongui nänö wææ angainö beyænque botö iñömö, Wënæ wënæ cægaboimpa, ante edonque atabopa.

14 Mīnitō tæiyæ waēmō ēwocacæmīnīmpa, ante Wængonguī mōnō ōnōwoca beyænque ante wææ angacāīmpa, ante do ēñēmōmpa. Incæte botō wīwa cædōnō beyænque cæte nē quēwēmo inte botō edæ ōmæwocate baī inte wæbopa. 15 Edæ botō waa cæīnente wædō ante cædāmaī inte botō wæætē edæ, Wīī cæīnente awædō, ante botō piinte adō incæ edæ do cæte wæbopa. Īnīnque botō, Æbānō cæboo, ante ēñēnāmaī īmopa.

16 Wængonguī nānō wææ angāīnō ante ēñēnāmaī cæbo incæte botō ēñēnāmaī botō cædō ante wīī cæīnēmōpa. Mānōmaī botō wīī cæīnēnō beyænque botō, Wængonguī waa cæīnque wææ angacāīmpa, ante baī cæīnque tōmēngā nānō wææ angāīnō ante edæ Ao ante baī cæbopa. 17 Incæte botō wodi wīī tōmēmō ānō ante cæbopa. Wæætē edæ botō wīwa entawēnō beyæ wīī cæīnente botō wædō ante do ēñente cæīnque wæbopa. 18 Edæ ancaa waa cæīnente wæbo incæte botō dicæ waa cæbogaa. Mānōmaī beyæ botō, Botō baonga quēwēnīnque botō waa cæquīnō īñōmō edæ dæ ampa, ante do ēñēmōpa. 19 Waa pōnī botō cæīnēnō incæ cædāmaī inte wæbopa. Wæætē edæ wēnæ wēnæ cæte botō wīī cæīnente wædō ante ancaa cæte wæbopa. 20 Īnīnque botō wīī cæīnēmō inte do cæbo īnīnque wīī tōmēmō cæbopa. Wæætē wīwa cæquīnque botō entawēnō beyænque edæ wēnæ wēnæ cæte wæbopa.

21 Waa cæīnente wæbo incæte botō wēnæ wēnæ cæquīnō edæ do entawente wæbopa. Īnīnque botō ñā cæyænte baī īmopa, ante do abopa. 22 Edæ botō Wængonguī nānō wææ angāīnō ante mīmōnē pōnēnīnque watapæ tobopa. 23 Incæte, Wængonguī nānō wææ angāīnō ante botō pōnēnō incæ ēñēnāmaī īngæīmpa, ante botō edæ wade wææ ante entawente baī inte wæbopa. Īnīnque nāmā wææ ante baī mīmōnē botō pōnēnō tōnō wade, Ēñēnāmaī īngæīmpa, ante wææ ante botō entawēnō tōnō nāēmæ guēadō guēa cæ baī inte wæbopa. Edæ mānīne beyæ wīwa botō cæquīnō entawēnīnque botō yæguīncamenca ñā cæyænte baī inte wæwēmōpa.

24 Edæ cætawente wænguī wæ. Botō wīwa cæquīnō entawente beyæ botō wænguīñō ēñate wæyōmote æcānō edæ æna beyænque

quēwēmaīmoo, ante wæbopa. 25 Edæ, Itota Codito beyænque quēwēnguīmo īmopa, ante botō Wængonguī īngante waa ate pōnente apænebopa. Īnīnque Wængonguī nānō wææ angāīnō ante ēñēnīnque botō tōmēmō mīmōno tōmēngā beyænque cæte nē quēwēmo īnōmo īmopa. Incæte botō ēñayō beyæ botō wīwa cæīnēnō beyænque cæte nē quēwēmo inte wæbopa.

8

Wængonguī Ōnōwoca īngante ēwocate quēwēngæīmpa

1 Īnīnque mōnō Itota Codito nempo quēwēnīnque mōnō wīwa cæīnente wæwēnō ante cædāmaī īnōmō inte wæætē tōmēngā Ōnōwoca pōnō angā ēñēnīnque cæte quēwēmō adīnque Wængonguī īñōmō, Mīnī wænguīnque, ante apænte ānāmaī īngampa. 2 Edæ wīwa cæīnente mōnō wæwēnō ante mōnō wænguīnque ēñente cæyōmōnte Itota Codito īñōmō pōnō gā peyæmpote baī ō ængā beyænque mōnō abæ tawænte ee gote baī quēwēmōmpa. Ayæ tōmēngā Ōnōwoca nē quēwēnōngā nānō wææ ānō ante wæætē mōnō ēñente cæīnente quēwēmōmpa.

3 Edæ Mōītee wodi, Īīmaī cæedānī, ante wææ āñōngā mōnō īñōmō wīwa cæīnente mōnō wæwēnō beyænque aquīī piñænāmaī ēñadōmō inte, Mōnō ædō cæte ēñente cæquīī, ante wægāmōīmpa. Mōnō waocabo mānōmaī wēnæ wēnæ cædōmō inte wæyōmō Wængonguī wæætē, Waocā bacæcāīmpa, ante tōmēngā Wēngā īngante da pōnōngā pōnīnque mōnō wīwa cæīnēntaī baī adotai baī ēñate pægacāīmpa. Ēñate pæīnque tōmēngā nāmā baō nānō ēñayō ante edæ, Wængonguī quī īmpa, ante pædæ godonte baī cæīnque wēnæ wēnæ mōnō cædō beyænque ante wægacāīmpa. Mānōmaī cæīnque Wængonguī mōnītō īmōnīte apænedīnque, Mīnī wænguīnque mīnītō baonga ēñadīnque wēnæ wēnæ cæmīnī awædō, ante apænte angacāīmpa. 4 Mānōmaī pōnō cæīnque tōmēngā, Wīwa cæīnente mīnī wæwēnō ante ēñente cædāmaī inte mīnītō ñōwo wæætē botō Ōnōwoca īngante ēwocadīnque tōmēngā beyænque quēwēmīnīpa. Īnīnque nō pōnī botō wææ angāīnō ante tōmānō ante

ēñēninque nō cæte quēwencæminimpa, ante cægacāimpa.

⁵ Adopoque ēñadinque baonque nē ēñadāni guiquēnē wīwa cæinente nāni wæwēnō ante pōnente cædānīpa. Mempoga ēñadinque Wængonguī Ōnōwoca ingante nē ēwocadāni guiquēnē tōmengā nānō ānonque ante pōnente cædānīpa. ⁶ Wīwa cæinente nāni wæwēnō ante cæcæte ante nē pōnēwēnāni guiquēnē tōmēnāni nāni wænguinque māninō ante pōnēwēnānīpa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca angā ēñente nē pōnēnāni guiquēnē tōmēnāni nāni gānē entawente quēwenguinque edæ mānōmaī pōnēnānīpa. ⁷ Waodāni wīwa nāni cæinente wæwēnō ante cæcæte ante nē pōnēwēnāni iñōmō edæ Wængonguī ingante piinte cædānīpa. Wængonguī nānō wææ ānō ante tōmēnāni ōnōmoncaque ēñēnāni inte edæ wīi ēñente cædānīpa. Iñæmpa tōmengā Ōnōwoca ingante ēwocadānīpa diyæ ēñente cæquīnānīi. ⁸ Wīwa cæinente nāni wæwēnō ante cæcæte ante nē cædāni iñōmō, Wængonguī waa acæcāimpa, ante ancaa cædāni incæte Wængonguī wæætē edæ waa todāmaī incæcāimpa.

⁹ Mīnitō guiquēnē Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocamīni iñinque edæ wīwa cæinente mīni wæwēnīnō ante cædāmaī inte quēwēmīni imaimīnīpa. Wæætē edæ tōmengā Ōnōwoca angā ēñente cæte quēwēmaīmīnīpa. Incæte waocā æcāmenque incæ Codito Ōnōwoca ingante ēwocadāmaī ingā iñinque tōmengā wæætē Codito nempo quēwēnāmaī imaingampa. ¹⁰ Mīnitō guiquēnē Codito ingante entawēmīni iñinque wēnæ wēnæ mīni cægāinō beyænque mīnitō baō incæ tōmengā tōnō adopoque wænte baī ēñamīnīpa. Incæte Codito nānō nō cædōnō entawēmīni inte mīnitō ōnōwoca mempoga ēñate baī mīiwoca ēwocamīnīpa. ¹¹ Itota ingante Wæmpocā, Nāni ōmæmōe, angā ēñēninque ñāni ōmæmongacāimpa. Ayæ mīni baō ñōmæintai ēñayōmīnite tōmengā Ōnōwoca pō guidinque quēwengā iñinque Wæmpocā wæætē mīnitō imīnite, Nāni ōmæmōe, ante adobaī angā ñāni ōmæmoncæmīnīpa. Edæ tōmengā Ōnōwoca mīni nē ēwocadongā tōnō tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō baō

incæ ñōmænāmaī intai bacæimpa.

¹² Iñinque botō tōnīñamīni ēñēedāni. Wængonguī Ōnōwoca angā ate mōnō ēñente cæquēnēmō imompa. Wæætē wīwa cæinente mōnō wæwēnō ante wīi ēñente cæte quēwenguēnēmō inōmō imompa. ¹³ Iñæmpa wīwa cæinente mīni wæwēnō ante ēñente cæmīni iñinque mīni æmæwo wænguinque cæbaīmīnīpa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocadinque mīnitō wīwa mīni cædīnō ante wido cæmīni iñinque mīni quēwenguinque imaimpa.

¹⁴ Ædānidō inānite Wængonguī Ōnōwoca tōō æmænte angā ate ēñente goda iñōmō tōmēnāni iñōmō edæ Wængonguī wēnāni inānīpa. ¹⁵ Mīnitō guīñente mīni wægāinō beyænque ñā cæyænte baī nē quēwengāimīni inte ñōwo wæætē Wængonguī Ōnōwoca ingante æninque wīi adobaī guīñente wæmīni imīnīpa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque mīnitō nāwā wēmīni bamīnīpa. Ayæ tōmengā Ōnōwoca pōnō cæcā ænte ēwocadinque mōnō guīñēnedāmaī inte edæ, Mæmpo, botō Wæmpo, ante apænemompa. ¹⁶ Edæ mōnō mīmōnē ponte apænedinque Wængonguī Ōnōwoca incæ, Bitō Wængonguī nāwā wēmi inōmi imīpa, ante apænecampa. ¹⁷ Iñinque mōnō Wængonguī wēmō inōmō inte tōmengā nānō pōnonguincoo nē ænguīmō imompa. Edæ Codito tōnō āanque baī caate wæmō iñinque mōnō tōmengā ñāō baī nānō emō baī ñāō adobaī emōninque tōmengā tōnō edæ godongāmæ ænguīmō imaimompa.

Ñāō baī mōnō entawenguīmāmo

¹⁸ Botō iūmaī ante pōnēmopa. Nōwo caate mōnō wæpāmo iñōmō pōnōmenque iñonte iñcayæ ate ñāō baī mōnō emonguīmāmo guiquēnē wīi adobaī wædænque inte godōmenque nangūi pōnī ingæimpa. ¹⁹ Æyedēnō Wængonguī wēnāni tæī emonte badinque edonque a ongonguīnānīi, ante acæte ante edæ Wængonguī nānō badongaincoo incæ nangūi aīnente wædinque wānō conte baī ongoncoopa. ²⁰ Edæ wēnæ wēnæ cædāmaī incoo iñonte mōnō waocabo mōnō ēñēnāmaī cægāinō beyæ Wængonguī nānō badongaincoo ōnoncoopa baī

bagatimpa. Wīi nāmā ānō beyæ mǎnōmaī bagatimpa. Wæætē Wængonguī nē, Īncayæ ate watapæ bacæimpa, ante angaingā inte adocā angā beyænque ōnoncooque baī bagatimpa. ²¹ Edæ Wængonguī nānō badongaincoo ñōmænguincōoque inte yæguincamenca ñā cæyænte baī wæyoncoote Wængonguī gā pe æmpote baī godō cæcā beyænque ñōmænāmaī inguincōoque bacæcoimpa. Mōnō Wængonguī wēñæmō iñōmonte tōmengā pōnō ñimpo cæcā ate mōnō abæ tawænte baī tæi ēmonte bamō baī tōmengā nānō badongaincoo adobaī abæ tawænte baī miincōoque bacæcoimpa. ²² Wēñæ nantate, Æiquedō ēñaquingāā, ante nāni wæ baī Wængonguī nānō badongaincoo incæ ñōwo ganca godongāmæ nantate baī, Æiquedō waa baquīi, ante ō ō wæconcoopa.

²³ Ayæ Wængonguī mōnō imonte mā pōnōninque tōmengā Ōnōwoca ingante pōnongā ænte do ēwocamō inōmō inte mōnō adobaī, Mōnō baō mīiñō ēñaquinque æiquedō Wængonguī wēñæmō ædæmō baquīi, ante nanguī æinente wānō conte ō ō wæmompā. ²⁴ Edæ Codito, Botō ĩncayæ ate badōmo ate watapæ bacæimpa, ante pōnēdāni, āninque mōnō imonte edæ ængā beyænque quēwēmompā. Īninque mǎnīnō edæ, Watapæ bacæimpa, ante nānō angainō iñōmō ĩnque ba acæte ante mōnō ayæ wānō cōmompā. Mǎnīnō watapæ do ba amō baī mōnō, Ayæ ate watapæ ba acæimpa, ante ānāmaī incædōmōimpa. Waocā do æningā inte, Æinente wæbopa, ante quīnante anguingāā. Īñæmpā edæ dobæ ængantapa. ²⁵ Īninque mōnō æinente wædō ante mōnō cōwē ængæimpa, ante wede pōnēmō ĩninque mōnō wæntædāmaī inte ee wānō cōmompā.

²⁶ Ayæ adobaī mōnō aquīimō pōni iñōmonte Wængonguī Ōnōwoca mōnō beyæ cæcampa. Æbānō cæte Wængonguī ingante apænequīi, ante ēñēnāmaī inte wæyōmonte tōmengā wīi waomō tededō ante apænedinque tōmengā ōnōwēnenque mōnō beyæ apænecampa. Mǎnīnō tōmengā nānō tededōnō ante mōnō guiquēnēnō inte ōnōneca ædō cæte tedequīi. ²⁷ Mōnō Wængonguī quīmō tæiyæ waēmō ēwocamō

iñōmonte Wængonguī Ōnōwoca iñōmō mōnō beyæ apænedinque, Mæmpo Wængonguī nānō angainō baī bacæimpa, ante pōnēninque apænecampa. Īninque mōnō mīmōno do adongā inte Mæmpo Wængonguī iñōmō edæ, Botō Ōnōwoca æbānō pōnēninque apænecāā, ante do ēñengampa.

Nē tæi ēmōninque mōnō gānā cæmō imompā, ante

²⁸ Wængonguī, Botō ānō baī ĩnque bacæimpa ante cæcæminimpa, ante mōnō imonte aa pegacāimpa. Īninque tōmengā nānō ānō baī nē cæmō inte mōnō tōmengā ingante waadete pōnēmō iñōmonte Wængonguī wæætē mōnō beyænque cōwē waa pōnō cæcā ate mōnō edæ, Inguipoga æbāmē ba incæte mōnō waa pōni quēwenguinque impā, ante edæ do ēñēmompā. ²⁹ Doyedē badōninque Wængonguī iñōmō, Botō Wengā Bamoncā-dengā iñongante ĩnāni tōmengā biwīidi badinque nanguī ĩnāni yebænte bacædānimpa, angacāimpa. Īninque tōmengā mǎnōmaī cæcæte ante cædinque, Do botō nē agāināni iñōmō tōmēnānique botō Wengā nānō entawēnō baī adobaī entawencædānimpa, ante badongacāimpa. ³⁰ Ayæ, Botō Wengā nānō entawēnō baī entawencæminimpa, ante nānō nē angāināni iñōnānite do aa pegacāimpa. Ayæ tōmengā nānō aa pegāināni adodāni ĩnānite, Botō ayōmo mīnitō nō cæmīni bacæminimpa, ante badongacāimpa. Tōmengā ayongā nō cædāni nē bagāināni ĩnānite tōmengā, Mīnitō tæi ēmonte badinque ñāō baī ēmonte bacæminimpa, ante do badongacāimpa.

³¹ Īninque æbānō ante angūimoo. Edæ Wængonguī mōnō tōnō godongāmæ cæcā iñongante æcānō mōnō imonte bæ taquingāā. Edæ dæ angampa. ³² Tōmengā Wengā adocanque iñongante Wængonguī pæ gompodāmaī inte da pōnongā pōninque tōmengā wæætē mōnō tōmāmō beyæ teēmente wæætē wængacāimpa. Māningā ingante da pōnōninque Wængonguī tōmengā nānō ēagaincoo ante ædō cæte pōnōnāmaī inguingāā. Edæ, Botō Wengā tōnō godongāmæ entawencæminimpa, ante

Wængonguī tōmancoo do pōnongā æmompā.
³³ Wængonguī mōnō imonte apænte ængā ongōñōmonte æcānō, Wiwa cæbipa tōō, ante apænte anguingāā. Īñæmpā Wængonguī incæ, Botō ayōmo mīnitō edæ nō cæmīni imīnīpā, ante badongā bamōimpā. ³⁴ Itota Codito nē wængaingā inte godōmenque ñāni ōmæmongaingā inte Wængonguī tōmēmæ ĩnō do tæ contate a ongongampā. Ayæ mōnō beyæ Wængonguī ingante cōwē apænecampā. Tōmengā mǎnōmǎi cæcā adinque mōnō imonte æcānō, Bitō wænguinque, ante apænte anguingāā. Īñæmpā wīi eyepæ ĩnānīpā.

³⁵ Codito mōnō imonte waadete pōnente aayongā æcānō gā pe æmpote ō ænguingāā. Edæ, Ædō cæte cæquīmōō, ante wæmō incæ caate wæwēmō incæ mōnō imonte togænte pānāni wæmō incæ mǎnōmǎi wæyōmonte mōnō Codito dicæ mǎniñedē edæ waadedāmǎi inguingāā. Mōnō wænguinque gue ænente wæmō incæ weocoo ōmaamō inte wæmō incæ tōmengā mōnō imonte dicæ waadedāmǎi inguingāā. Quiēmē beyæ, Mīni wænguinque, ante wææ ānāni wæyōmonte yaēmenca tacadāni wæyōmonte Codito mǎniñedē dicæ waadedāmǎi inguingāā. ³⁶ Edæ Wængonguī ingante āmotamīni ante baī yewæmongatimpā. “Bitō beyænque wænōnāni wænguī wæ, ante mōnitō tōmāā itædē wæmōnīpā. Obegaidi ĩnānite, Wænongæimpā, ante ānāni baī, mōnitō ĩmōnite adobaī, Wænongæimpā, ante pīināni wæmōnīpā,” ante yewæmonte ongō aedāni.

³⁷ Edæ mǎnimāmo mōnō wæpāmo tōmāmāmo pō ate wædōmō incæte mōnō imonte nē waadete pōnengā nempo ongōnīnque mōnō tæī ēmonte godōmenque gānā cæte ongōmompā. ³⁸ Botō do ēñente pōnēmopā. Mōnō nē waadete pōnengā nempo ongōñōmonte mōnō wænguīmāmo incæ mōnō quēwenguīmāmo incæ anquedoidi incæ wænæidi incæ ñōwopāmo incæ ĩncayæ ponguīmāmo incæ tæī nāni pīñæmāmo incæ mǎnimāmo tōmāmāmo ædō cæte mōnō imonte gā pe æmpote ō ænguī. ³⁹ Ayæ edæ æibæ mōnō æite wæquīmāmo incæ guībæ mōnō wæænte

wæquīmāmo incæ quiēmē Wængonguī nānō badongaīmāmo incæ mǎnimāmo tōmāmāmo ĩñōmō mōnō Codito nempo ongōñōmonte ædō cæte gā pe æmpote ō ænguī. Edæ Wængonguī nānō waadete pōnēnō entawēnīnque mōnō Awēnē Itota Codito ĩñōmō mōnō imonte waadete pōnēnīnque pæ gompoyongante mǎnimāmo tōmāmāmo incæ gā pe æmpote ō ænāmǎi ingæimpā. Amo ēñēmǎimīnīpā.

9

Idægoidi ĩnānite Wængonguī apænte an-gacāimpā, ante

¹ Botō ĩñōmō edæ mīmō entawēmo inte nāmā apænte pōnēñōmote Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca adoyōmō ante apænecā ĩnīnque botō ædō cæte babæ wapiticæ anguīmoo. Edæ Codito nempo quēwēnōmo inte botō nō pōnī apænedīnque ĩmǎi āmopā. ² Mīmōno cōwē cæwēnente wæwēmo inte botō ĩmǎi ante pōnēnīnque nangūi wæbopā. ³ Botō guidēnāni botō tōnō adodāni ĩnōnāni ĩñōnānite Wængonguī ængā beyænque quēwencædānīmpā, ante botō nangūi ānīnque wæbopā. ĩnīnque Wængonguī tōmēnāni ĩnānite, Quēwencæmīnīmpā, ante ænīnque wæætē botō Codito nempo quēwēñōmote botō imote pīīnīnque tatodonte wido cæcā baī botō Ao ante pīyænē cæcædōmoimpā.

⁴ Tōmēnāni ĩñōmō idægoidi ĩnānīpā. Wængonguī pæpogacā pædāni ĩnīnque tōmēnānīque tōmengā wēnāni ingadānīmpā. Tōmēnāni ĩnānite Wængonguī ñāō entawente nānō tæī ēmōnō ante odōmongā adīnque tōmēnānīque nē agāināni ĩnānīpā. Tōmēnāni ĩnānite apænedīnque Wængonguī, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩnīnque mōnō godongāmæ wāa cæcæimpā, ante cægacāimpā. ĩmǎi cæedāni, ante tōmengā tōmēnāni ĩnānite tāno wææ angā ēñente mǎnīnō nānō wææ angāinō ante tōmēnānīque nē mangāināni ĩnānīpā. Wængonguī oncōnē ñænæncōnē wadāni guidāmǎi ĩñōnānite idægoidīque guīte tōmengā ingante wāa ate ædæ wæænte apænedānīpā. Tōmēnānīque ĩnānite Wængonguī, Cōwē wāa cæcæboimpā, ante

mā apænecäimpa. ⁵ Mönitō, Mæmæidi, ante möni nē angaināni incæ idægoidi mæmæidi adodāni inānīpa. Inique tōmēnāni Pæingā badinque mönō Codito inguipoga ēñagacäimpa. Tōmengā iñōmō tōmāmō Wængonguī inongā ingampa, ante adinque mönō tōmengā ingante apænedinque, Tōmēmi toquinque pōnō waa cæbi æmōnīpa, ante mönō cōwē ñimpo cædāmaī apænecäimpa. Mänōmaī impa, ante botō, Amēē, āmopa.

⁶ Idægoidi quēwencädānīpa, ante nānō angainō baī Wængonguī cædāmaī ingacäimpa, ante botō dicæ āmogaa. Wæætē edæ iīmaī impa. Nāwā idægoidi nāni wede pōnēnō baī pancadāniya pōnēnāmaī ināni iñōnānite botō tōmēnāni inānite, Nāwā idægoidi inānīpa, ante apænedāmaī imopa. ⁷ Edæ Abadāō wodi pæināni incæ pancadāniya iñōmō, Abadāō wodi wēnāni, mönō ānōnāni wīi inānīpa. Wæætē, “Botō ayōmo Itæca wēnānique bitō pæināni inguināni inānīpa,” ante mæmæ Abadāō ingante Wængonguī angampa, ante yewæmongatimpa. ⁸ Mänōmaī i inique Abadāō tapæicā nē ēñate pædāni inānite Wængonguī, Abadāō wēnāni, ante angantawogaa. Wæætē Abadāō wodi ingante apænedinque, Bitō wēnāni bacädānīpa, ante Wængonguī nānō nē angaināni guiquēnē tōmēnānique tōmengā wēnāni inānīpa. ⁹ Edæ, “Iñedē impa, ante botō ānōñedē botō adodō pōmo ate māniñedē ate edæ Tada incæ wēñængā onguīñængā ingante mancæcäimpa,” ānīque Wængonguī, Mäninō botō ānō baī cōwē cæcæboimpa, angacäimpa.

¹⁰ Wīi mānīque impa, ante ēñængæimpa. Godōmenque iīmaī ante mönō pōnængæimpa. Wæmpocā adocanque tapæicā ate Adebeca wodi wēna āancadēnaque ēñagadāimpa. Mänina wæmpocā iñōmō mönō wæmæ Itæca wodi ingacäimpa. ¹¹ Tōmēnā wēna ayæ ēñadāmaī iñedē ædō cæte wēnæ wēnæ cæquīnaa, ædō cæte waa cæquīnaa. Incæte edæ Wængonguī, Iingā ingante apænte æncæboimpa, ante nānō angainō ante cōwē bacæimpa, ante cædinque, ¹² tōmēna ayæ cædāmaī iñōnate Wængonguī nē aa pedongā inte, “Bamoncadengā incæ ayæmengā

ingante nē cæcā incæcäimpa,” ante Adebeca wodi ingante apænecäimpa. ¹³ Adobainō ante Wængonguī beyæ yewæmongadānīpa. “Aacobo ingante waadete pōnengaboimpa. Etawoo ingante guiquēnē piinte agaboimpa,” ante yewæmongatimpa.

¹⁴ Inique mönō æbānō anguiī. Wængonguī dicæ nō cædāmaī ingantawogaa. ¹⁵ Wæætē Mōitee wodi ingante apænedinque Wængonguī iīmaī angacäimpa. “Waacā adocanque ingante botō, Wīi pāinēwædō, ānīque tōmengā ingante do godō ñimpo cædinque pānāmaī incæboimpa. Adocanque ingante nē waadete cæinēmo inte botō tōmengā ingante do godō waadete waa cæcæboimpa,” angacäimpa, ante yewæmongatimpa. ¹⁶ Inique waocā nanguī cæinengā incæte waocā nanguī cæcā incæte Wængonguī wīi waocā nānō cædō beyænque apænte ængampa. Wæætē nāmā nānō waadete waa cæinēnō beyænque Wængonguī waocā ingante godō apænte ængampa. ¹⁷ Edæ awēnē Padaönō wodi ingante apænedinque Wængonguī, “Botō iīmaī ante cæcæte ante bitō imite ængō cætabopa. Edæ bitō imite ængō cædinque tæi piñænte pōnō cæbo adinque waodāni, Wængonguī tæi piñængā inte mänōmaī cæcampa, ante botō emōwo ante inguipoga tōmāo apænedāni do ēñencädānīpa, ante cætabopa.” Wængonguī mänōmainō ante Padaönō ingante apænecantapa, ante yewæmongatimpa. ¹⁸ Inique Wængonguī, Adocanque ingante godō waadete ñimpo cæcæboimpa, ānīque tōmengā ingante do godō waadete ñimpo cæcampa. Wæætē wacā ingante guiquēnē, Godō cæbo ate mīmō omædengā bacæcäimpa, ānīque Wængonguī tōmengā ingante do cæcā ate edæ mīmō omædengā bate wæcampa.

¹⁹ Mänōmainō ante yewæmōmo adinque bitō wabānō iīmaī anguiīmi, ante awædō. “Iñæmpa mönitō Wængonguī nānō ānō ante Baa ānāmaī iñōmōnite tōmengā, Minitō beyænque impa, ante quīnante piinte angāā.” Mänōmainō ante āmitawoo. ²⁰ Bitō iñæmpa onōmique inōmi inte Wængonguī ingante wæætēdō wæætē āmīi. Nē badongā ingante tōmengā nānō nē

badōnca incæ dicæ, “Botō ïmote quīnante mănōmaï badōwēmii,” ante dicæ anguii.
²¹ Nē bædongā ïñōmō daibo pancaiya æninqe waa pōni wamoncade bædinque ado daibo pancaiya æninqe ònonque èwenguincade bæyongante æcānō nē bædingā ingante Baa anguingāā. Nē bædongā ïñōmō nē ānongā inte bæcampa. Edæ Baa anguimii.

²² Wængonguï nānō nē pīināni ïñōmō tōmēnāni nāni òmæe èwente wæquinque wīwa cæyōnānite tōmengā piyænē cædinque wantæpiyæ pānāmaï inte ee ongongantawo. Ìñæmpa tōmengā nānō pīimāmo ante adinqe do wæcædānimpa, ante cædinque ayæ tōmengā nānō tæi pīñæmāmo ante edonque acædānimpa, ante cædinque Wængonguï mănōmaï ee ongongā apa ānewëe. ²³ Ayæ wæætē, Botō waadete godō waa cæbo ænāni inte edæ tōmēnāni ïñōmō botō ñāo bai botō èmōnō ante acædānimpa, ante cædinque Wængonguï mănōmaï pānāmaï inte edæ ee cæcampa. Wæætē, Tōmēnāni ñāo ïñōmō quèwencædānimpa, ante tōmengā godō badongā ate tōmēnāni ñāo bai èmōnānipa. ²⁴ Edæ mōni oodeo-cabo ïñōmōnite mīnitō oodeomīni ināmaï ïñōmīnite Wængonguï mōnō tōmāmō ïmonte mănōmaï cæcæte ante aa pegacāimpa. ²⁵ Wængonguï ïmaï angampa, ante Ootea wodi yewæmongacāimpa.

“Botō guidēnāni ināmaï ïñōnānite botō wæætē,

Botō guidēmīni, ante apænecæboimpa.

Onquiyængā botō nē waadedāmaï ingaingā ïñongante botō wæætē,

Botō nē waadebi ïmipa, ancæboimpa.

²⁶ Ayæ, ‘Botō guidēmīni ināmaï ïmīnipa,’ ante botō ongonte āñōmō adoyōmō ongōninque

botō wæætē edæ, ‘Botō Wængonguïmo nē Quèwēmo wēmīni ïmīnipa,’ ancæboimpa.”

Ante adocā Wængonguï nānō ānō ante yewæmongacāimpa. ²⁷ Idægoidi inānitedō ante yedæ āninqe Itaiya wodi ïmaï apænecacāimpa. “Gāwapæ wedeca èmōnaicoo nanguï pōni òñō bai idægoidi adopodāni nanguï pōni ināni incæte pancadāniya guiyā wææntodōnī bai mānimpodānique quèwencædānimpa. ²⁸ Edæ Wængonguï, Inguipoga quèwēnāni inānite

apænte āninqe botō angainō bai do edæ cæcæboimpa, ante nē apænecacāimpa, ante tōmengā adocā, Idæwaa, ante quingæ pōni edæ ïnque cæcæcāimpa,” ante Itaiya wodi yewæmongacāimpa. ²⁹ Adocā Itaiya wēenē ïmaïno ante nānō apænecacāimpa bai impa.

“Mōnō Awēnē nē Tæiyæ Awēnē tæi pīñænongā inte dodāni inānite, Mīnitō pæināni yebænte nanguï ināni bacædānimpa, ante cædinque pancadāniya inānite ata cæpocā quèwengadānimpa. Mănōmaï ante cædāmaï ingā bai,

mōnō wæætē Todōmā quèwengāināni bai dæ badinque Gōmoda nāni quèwēñōmō dæ ba bai mōnō adobai edæ dæ bacædōmōimpa,” ante nānō angainō bai impa.

Idægoidi adobai pōnēninque quèwenguēnēnāni ïnānipa

³⁰ Ìninqe æbānō ante anguii. Oodeo ïnāmaï ināni guiquēnē, Nō entawēmōni bacæmōnimpa, ante ānāmaï ingadānimpa. Incæte Wængonguï godō cæcā beyænque tōmēnāni wede pōnēninque wede nāni pōnēnō beyænque Wængonguï ayongā nō entawēnāni do badānipa. ³¹ Idægoidi guiquēnē, Nō cædāni, ante mōni wææ angainō beyænque nō entawēmōni bacæmīnimpa, ante nē angaināni inte eyepæ cædāmaï inānipa. ³² Quīnante eyepæ cædāmaï ināni. Tōmēnāni wede pōnēnāmaï ināni inte wæætē edæ, Mōnō nanguï cædinque nō cæmōni bacæmōnimpa, āninqe oda cæte nāni pōnēnō beyænque dicaboga tee tēwate bai cædinque eyepæ cædāmaï ingadānimpa. ³³ Edæ do Wængonguï beyæ yewæmongatimpa.

“Aquēnē quèwēnāni. Botō Codito ingante Tiōno nāni quèwēñōmō dica bai gō cæbo gongængā adinqe edæ

waodāni dicaboga tee tēwate bai pōnēnāmaï ināni inte tæ go wææncædānimpa.

Tōmengā adocā ingante nē pōnengā guiquēnē cōwē edæ guingo imōnāmaï inte quèwencæcāimpa,” ante yewæmongatimpa.

10

1 Botō tōnīñamīni ēñēedāni. Idægoidi quēwencædānimpa, ante botō mīmōnē nangui aīnente wædinque Wængongui ingante apænedinque botō, Bitō æmi beyænque quēwencædānimpa, ante cōwē apænebopa. 2 Wængongui beyæ nō cæcæimpa, ante cæinente wædānipa, ante nāwangā impa. Incæte tōmēnāni, Wængongui beyæ nō cæcæte ante æbānō cæquīi, ante ēñēnāmaī ināni inte ōnonque cæte wædānipa. Botō, Mānōmaī impa, ante nē apænebo inōmo imopa. 3 Edæ Wængongui pōnō badongā ate mōnō tōmengā ayongā nō entawēmō bamompa, ante ēñēnāmaī ināni inte idægoidi iñōmō, Nāmā mōnō cædō beyænque nō cæmō bacæimpa, ante cædinque edæ oda cægadānimpa. Mānōmaī cædinque tōmēnāni Wængongui nānō nō cægāinō ante edæ Baa angadānimpa. 4 Nō cæmō bacæte ante Wængongui nānō wææ angāinō ante ēñente cæquēnēmō inte mōnō tōmāmō wīi eyepæ inte wægāmōimpa. Mānōmaī inte wæyōmonte Codito iñōmō, Mīni pōnencabo Wængongui ayongā nō entawēmīni bacæmīnimpa, ante cædinque mānīnō Wængongui nānō wææ angāinō ante tōmānō ante iinque cægacāimpa. Iinque tōmengā mānōmaī iinque cæcā adinque Wængongui mōnō imonte wæætē wææ ānāmaī ingampa.

5 Iīmaī cæedāni, ante botō wææ angāinō ēñente cædinque nō cædāni badānipa, ante Mōitee wodi iīmaī ante yewæmongacāimpa. “Nē ēñente cæcā iñōmō tōmengā nānō ēñente cædō beyænque quēwencæcāimpa,” ante yewæmongacāimpa. 6 Wæætē, Mōnō wede pōnencabo æbānō cæte Wængongui ayongā nō entawēmō imōō, ante iīmaī ante adocā yewæmongacāimpa. “Bitō, ‘Æcānō ōōnædē æi āñete wæænguingāā,’ ante nāmāneque ānāmaī iē.” Mānōmaī ante tōmengā, Codito ingante æi āñete wææncæte ante mōnō pōnēnāmaī ingæimpa, ante ancæte ante yewæmongacāimpa. Iñæmpa Codito pōnāmaī ingampa diyæ æite māwæmi wæænguingāā. Dobæ edæ inguipoga pongacāimpa. 7 “Ayæ, ‘Æcānō tadōmengadæ wæi āñete ænguingāā,’ ante ānāmaī iē.”

Iñæmpa Codito ayæ ōñongampa diyæ wæite mæmi æænguingāā. Edæ Codito dobæ ñāni ōmæmonte quēwengampa.

8 Iinque, Mōnō wede pōnencabo æbānō nō cæmō bamōō, ante æbānō ante yewæmongacāi. Edæ, Wede pōnengæimpa, ante mōnitō apænemōni mīni ēñēnīne ante adode ante iīmaī ante yewæmongacāimpa. “Wængongui nānō nō ānōne iñōmō edæ bitō weca eyequei pōni ēnepa. Edæ bitō ōnōne tedeyōmi bitō mīmōno pōnēñōmi tōmengā nānō nō ānōne edæ adoyōmō pōni ēnepa.” 9 Æbānō cæte quēwenguīi, ante iīmaī ante ēnepa. Itota Codito Tæiyæ Awēnē inongā ingampa, ante bitō ōnōneca apænedinque, Itota Codito wænte ōñōñongante Wængongui angā ñāni ōmæmongacāimpa, ante bitō mīmōno pōnēmi adinque tōmengā ængā beyænque quēwencæbiimpa, ante adode incæ ēnepa. 10 Mīmōno edæ wede pōnēninque mōnō Wængongui ayongā nō entawēmō bamompa. Mānōmainō ante wede pōnēmopa, ante ōnōneca apæneyōmonte tōmengā ængā beyænque mōnō quēwēmompa.

11 Codito ingantedō ante apænedinque, “Tōmengā ingante nē wede pōnengā iñōmō tōmengā edæ guingo imōnāmaī incæcāimpa,” ante Wængongui angā ēñente yewæmongadānimpa. 12 Edæ mōnitō oodeomōni iñōmōnite mīnitō wæætē oodeomīni ināmaī iñōmīnite mōnō tōmāmō imonte adinque mōnō Awēnē iñōmō edæ, Adoyōmō pōni imīnipa, ante acampa. Iinque tōmengā adocā tōmāmō Awēnē inongā ingampa. Ayæ tōmengā ingante aa pemō ēñēninque tōmengā iñōmō edæ tōmāmō imonte nangui pōni pōnō cæcā æmōmpa.

13 Iīmaī ante Wængongui beyæ ante yewæmongatimpa. “Mōnō Awēnē emōwo ante apænedinque aa pedāni ēñēninque mōnō Awēnē iñōmō edæ tōmēnāni tōmānāni inānite ængā beyænque quēwencædānimpa.” 14 Iinque tōmengā ingante nē pōnēnāmaī ināni iñōmō ædō cæte tōmengā ingante aa pequīnāni. Ayæ tōmengā emōwo ante ēñēnāmaī ināni iñōmō tōmengā ingante ædō cæte pōnenguīnāni. Ayæ tōmengā emōwo ante wadāni gote

apænedāmaī iñōnāni tōmēnāni ædō cæte
ēñenguīnānii. ¹⁵ Ayæ edæ wadāni da
godōnāmaī iñōnāni nē apænequēnēnāni
wæætē ædō cæte gote apænequīnānii.
Īimainō ante edæ Wængonguī beyæ ante
yewæmongatimpa. “Tōmengā waa pōni
nānō cægainō ante nē watapæ apænedāni
iñōmō tōmēnāni nāni apænecæ gote
cægōniwa iñōmō edæ waa pōni ēwadānīpa,”
ante nāni yewæmonte angainō bai
impa. Edæ nē apænecæ godāni inānite
Wængonguī waa acampa.

¹⁶ Mōnō Awēnē ingantedō ante wat-
apæ apænedāni ēñēnīnque idægoidi pan-
cadāniya Ao angadānīpa. Pancadāniya
guiquēnē Baa angadānīpa. Tōmēnāni
mānōmainō nāni cædinō ante Itaiya wodi
īmaī ante yewæmongacāimpa. “Awēnē
Wængonguī ēñēmi. Mōnitō apænemōni
tōmēnāni nāni ēñēnō ante edæ æcānō
ēñente pōnengā. Īñæmpa nē pōnengā
iñōmō edæ dæ angā awædō,” ante
yewæmongacāimpa. ¹⁷ Īnīnque gode ānāni
ate nē ēñēnānīque wede pōnēnāni badānīpa.
Ayæ Codito nānō ānōnō ante gode ante
apænedāni beyænque nē ēñēnāni badānīpa.
¹⁸ Īnīnque botō, Mānīnō ante idægoidi gobæ
ongōnānīpa diyæ ēñēnāmaī inguīnānii,
āmopa. Do ēñēnānitapa, ante edæ īmaī ante
Wængonguī beyæ yewæmongatimpa.

“Nē apænedāni inguīpoga tōmāo gote ted-
edāni ēñēnānīpa.

Wadāni inguīpoga nāni quēwenganca
quēwēñōnānīte mānīnō tōmēnāni
nāni apænedō ante do ēñēnānīpa,”
ante yewæmongatimpa.

¹⁹ Ayæ wæætē, Idægoidi onōmonca
ēñēnīnque omæcadāni inānīpa diyæ
ēñēnāmaī inguīnānii. Do ēñēnānitapa.
Edæ Mōitee wodi incæ īmaī ante
yewæmongacāimpa.

“Wadāni onōnānīque iñōnānīte botō godō
waa cæbo adīnque

mīni idægocabo wæætē, Mōnitō imōnīte
wīi pōnō cæbii, ante pīnte
wæcæmīnīpa.

Ayæ wadāni ocai omæcadāni iñōnānīte
botō godō waa cæbo adīnque mīnitō
wæætē nē pīnte amīni bacæmīnīpa,”

Ante cæcæte ante Wængonguī pōnō
cægacāimpa. ²⁰ Itaiya wodi guiquēnē
Wængonguī beyæ ante guīñēnāmaī inte
apænegacāimpa.

“Wadāni iñōmō botō imote ante diqui diqui
mīnāmaī ināni incæte do adānitapa.

Ayæ, Wængonguī ingante aīnēmōnīpa, ante
ānāmaī iñōnānīte, Botō imote aedāni,
ante botō odōmōmo adānitapa.”

²¹ Ānīnque Itaiya wodi idægoidi inānītedō
ante apænedīnque, “Ēñēnāmaī inte Baa
ānōnāni iñōnānīte botō, Pōedāni, ante tōmāā
itædē onōmpo compo compo cæbo incæte
pōnāmaī inānitapa.”

11

*Idægoidi pancadāniya inānīte Wængonguī
apcente ængā*

¹ Īnīnque botō īmaī ante apænebopa.
Tōmengā quīnāni iñōnānīte Wængonguī
dicæ idægoidi inānīte Baa angantawogaa.
Īñæmpa botō adobo nāwā idægobo imopa.
Abadāo wodi pæīmo inōmo inte botō
edæ Beencamīnō wodi pæīmo inōmo
inte tōmengā pæīnāni tōnō adocabobo
tōmēmo inōmo imopa. ² Idægoidi botō
quīnāni incædānīpa, ānīnque Wængonguī
wēēnēñedē pōni mōnitō imōnīte adīnque
do apænte ængacāimpa. Īnīnque mōnitō
tōmengā nānō nē agāimōni iñōmōnīte
tōmengā cōwē Baa ānāmaī ingacāimpa.
Idægoidi inānīte pīnte ānīnque Ediya wodi
Wængonguī ingante apænegacāimpa, ante
æbānō yewæmonte ongōmpa, ante mīnitō
adāmaī imīnitawo.

³ “Awēnē ēñēmi. Bitō beyæ nē
apænedāni inānīte wænōnīnque idægoidi
godōmenque cædīnque, Wængonguī quī,
ante nāni iya tāinca bæ tādīnque edæ
wido cædānitapa. Ayæ botō adoboque
inte edæ ayæ quēwēñōmote botō imote
wænōncæte ante cædāni wæbo abi.”

⁴ Āñongante Wængonguī, “Īñæmpa botō
tiæte mīdo ganca mānimpodāni inānīte,
Botō quīnāni inānīpa, ante wææ gom-
pobo quēwēnāni apa quēwēe. Wadāni
nāni, Mōnitō wængonguī Baado ingampa,
nāni ānongā weca botō quīnāni iñōmō
edæ da guīcapodāmaī inānīpa cæbii,”

angacäimpa, ante nāni yewæmongainta adāmaï imīnitawoo.

⁵ Nōwo iñōmō edæ adobaï impa. Idægomōni mōni cabo incæ mēa pōni imōni inte Wængonguï ingante Baa änāmaï iñōmōnite tömengä mōnitō imōnite waadete pōnō cædinque, Botō quimīni imīnīpa, ante apænte ængampa. ⁶ İninque, Wængonguï waadete pōnō cædinque apænte ængampa, ante adinque tömēmonque waa cæmō beyæ ædō cæte Wængonguï apænte ænguingää. İñæmpa tömēmonque waa cæmō beyæ Wængonguï mōnō imonte apænte ængä bai, Wængonguï waadete pōnō cæcampa, ante ædō cæte anguēnē i. Wæætē edæ tömēmonque waa cæmō beyæ Wængonguï apænte ængä bai tömengä adocä ædō cæte nānō waadete pōnō cædō beyænque mōnō imonte apænte ænguēnengää. İñæmpa Wængonguï waadete pōnō cædinque apænte ængä İninque, Tömēmonque waa cæmōmpa, ante ædō cæte anguü.

⁷ Mänōmaï i İninque æbānō ante anguü. Edæ idægoidi tömēnāni nāni nanguï æinēnō ante diqui diqui minte ænāmaï iñōnāni mōnō iñōmō Wængonguï nānō nē apænte ængaimō imō iñōmō edæ do æntamōmpa. Nē ænāmaï ināni inānite Wængonguï ee ayongante mīmō ömædēnāni bagadānīmpa. ⁸ İimaï ante Wængonguï beyæ nāni yewæmongainō bai ingatīmpa. “Tömēnāni inānite Wængonguï godō cæcä ate möwo möinente bai wædāni inte tömēnāni awinca emōnāni incæ nōwo ganca adāmaï inte wædānīpa. Önōmonca emoncadāni incæ edæ eñēnāmaï inte wædānīpa,” ante yewæmongatīmpa. ⁹ Ayæ awēnē odeye Dabii wodi Wængonguï ingante apænedinque iimainō ante apænegacäimpa.

“Wængonguï eñēmi. Waodāni nāni wænguinque gote ææmæ bedāni bai cædinque ināni iñōmō edæ wapiticæ nāni towēnōnō ante gote towēnānīpa. Incæte bitō godō cæbi ate tömēnāni nāni towēnō beyæ edæ wæncædānīmpa, ämōpa.

Tömēnāni tee tēwate bai oda cæte wæyōnāni bitō godō pämi wæcædānīmpa, ämōpa.

¹⁰ Bitō godō cæbi ate tömēnāni awinca edæ mæ māmōnte bai bamōninque adāmaï incædānīmpa.

Ayæ teemē mongæninque bocæ ñongænte cōwē wæcædānīmpa, ämōpa,” ante awēnē Dabii wodi Wængonguï ingante apænegacäimpa.

Idægoidi ināmaï ināni quēwēnānīpa, ante

¹¹ Nōwo wæætē iimaï ämōpa. Do oda cædāni incæ idægoidi iñōmō dicæ æmæwo tæ go wæænguīnāni inānitawogaa. İñæmpa ayæ ate ængæ gantidinque tömēnāni nē quēwenguīnāni inānīpa. Incæte Wængonguï, Tömēnāni eñēnāmaï cædāni beyæ wadāni quēwēnāni adinque idægoidi wæætē, Mōnō quēwengade impa, ante pīinte wæcædānīmpa, ante godō cæcä ate idægoidi edæ oda cægadānīmpa. ¹² İninque idægoidi eñēnāmaï cædinque ænāmaï ināni beyæ mōnō inguipoga tömāmæ mōnō quēwencabo wæætē edæ nanguï pōni æmōmpa. Tömēnāni ænāmaï inte ömæpodāni wædāni beyænque mīnitō idægomīni ināmaï imīni wæætē nanguï pōni æmīnīpa. İninque idægoidi nāni quēwenguīmāmo iincayæ ate eyepæ pōni ænāni ate edæ æbānō baquü. Edæ idægoidi iincayæ ate eyepæ pōni ænte entawēnāni beyænque mōnō waocabo tömāmō godōmenque nanguï pōni ænte entawengæimpa.

¹³ Idægomīni ināmaï imīni imīnite apænebo eñēedāni. Botō imote Codito, Idægoidi ināmaï ināni inānite apænecæbiimpa, ante da godongä gotabōpa. İninque botō, Mīnitō imīnite nē apænebo inte tobōpa, ante nanguï tedebo. ¹⁴ Edæ, Idægoidi ināmaï ināni incæ do quēwēnānīpa, ante botō tedebo eñēnte wædinque botō guidēnāni idægoidi wæætē, Mōnitō adobaï quēwencæmōnīmpa, ante pīinte wæcædānīmpa, ante tedebo. Ayæ adodāni pancadāniya godōmenque pōnēninque quēwencædānīmpa, ante cædinque botō edæ nanguï tedebo.

¹⁵ Idægoidi inānite Baa ante wido cædinque Wængonguï wæætē inguipoga tömāmæ quēwēmō iñōmōnte piyænē cædinque edæ waadete pōnō cægacäimpa.

İinque tömengä iincayæ ate idægoidi inänite Ao ante ængä ate edæ æbänö baquii. Mänifedē ate edæ mönō wænte öñonte bai inömō inte edæ mönō ñäni ömæmonte quëwengæimpa. ¹⁶ İimai ante pönengæimpa. Päo pancaboga pancæte bai wædænque inäni inte täno nani pönente quëwencabo iñömō tæiyæ waëmō inäni ininque iincayæ nani pönente quëwencabo guiquënë päo babo bai adobai inäni inte tömënäni adobai tæiyæ waëmō inänipa, ante pönengæimpa. Täno pönengainäni guiquënë tæcæguinto bai inönäni inte tæiyæ waëmō inäni ininque edæ iincayæ pönënäni guiquënë yæpænto bai inönäni inte adobai tæiyæ waëmō inänipa.

¹⁷ Odibowæ önonque pæwæ incæ wainca incacæimpa, ante cædinque waocä tömengä nänö mingaiwæ waa pöni incawæ adinque yæpængö nämænte godö önonque pæwæ yæpæntoga mine timongä aminipa. Idægoidi iñömō waocä nänö minte pæwæ bai iñönänite Wængongui pancadäniya inänite yæpængö wæi ñæmænte bai wido cæcä wædänipa. Tömënäni mänömai wæyönäni bitö guiquënë önonque pæwæ yæpængö bai imitapa. Incæte Wængongui, Odibowæ yæpængoncoo bai tæcæguinto beyænque odæ yate bai pæte incacæimpa, ante odibowäa yæpæntoga godö mini tinte bai cædinque bitö imite waadete pönö cæcä ate bitö idægoidi beyænque müimi inte ongömipa. ¹⁸ Mänömai i ininque bitö wæætē edæ, Wængongui botö imote pönö cæcæte ante tömënäni inänite wido cæcampa, ante bitö nämä ængö cæcæte ante cædinque idægoidi inänite ante wii pinte ancæbiimpa. İñæmpa tæcæguinto ëwa bai inäni inte idægoidi iñömō edæ bitö beyæ dicæ quëwänaniyaa. Wæætē edæ tæcæguinto ëwa bai inäni beyænque bitö quëwëmipa, ante apænebo ëñëninque bitö püimi ininque, Mänömai impa, ante täno pönëe.

¹⁹ İinque bitö, “Odæ yacæimpa, ante cædinque godö mine timönäni bai Wængongui botö imote pönö cæcæte ante cædinque idægoidi inänite wæætē wido cæcampa,” ante pönëmitawoo. ²⁰ Bitö pönënö edæ näwangä impa. Incæte edæ tömënäni nani pönënämai inö beyænque Wængongui

tömënäni inänite wido cægacæimpa. Bitö guiquënë wede bitö pönënö beyænque müimi inte ongömipa. İinque bitö guifente wædinque edæ nämä ængö cædämai inte edæ, Botö waëmō imo beyæ cæcantapa, ante pönënämai imawe. ²¹ İñæmpa näwä yæpængö bai inäni inänite Wængongui tapodämai inongä inte bitö önomique iñömite dicæ ata cæpoqingäa.

²² İinque, Wængongui nē waadete cædongä incæ cöwē nē apænte pangä ingampa, ante pönëe. Tömengä iñömō nē oda cædäni inänite pangampa. Wæætē bitö nē waadete cædongä nempo quëwëmi ininque tömengä bitö imite waadete cæbaingampa. Incæte tömengä nempo wii quëwëmi ininque tömengä wæætē bitö imite edæ wæi ñæmænte bai wido cæbaingampa. ²³ Idægoidi guiquënë, Idæwaa pönënämai inte awædö, ante ocæ ëmænte pönäni adinque Wængongui nē tæi piñænongä inte tömënäni inänite wæætē ado awæ yæpæntoga godö mini timonte bai pönö cæcä ate müinäni edæ ongömainänipa. ²⁴ Waodäni waa incawæ yæpængö nämænte önonque pæwæ yæpæntoga godö nani mine timönö bai Wængongui wii adobai cæcampa. Wæætē edæ bitö önonque pædiwæ yæpængö bai iñömite tömengä waadete pönö nämænte bai cædinque, Näwä idægobi babipa, ante waa pæwæ yæpæntoga godö mini timonte bai cæcampa. Bitö imite mänömai waa cæcä inongä inte tömengä idægoidi inänite æbänö godömenque waa cæbaingäa. Tömënäni iñömō waa pöni pæwæ yæpængoncoo tömengä nänö wæi ñæmæncoo bai inte wæyönänite adowænē yæpæntoga godö mine timonte bai cædinque tömengä tömënäni inänite, Näwä idægomini inte minitö wæætē müimini ongoncæminimpa, ante do cæcæcæimpa.

Idægoidi iinque bayonte quëwencædänimpa, ante

²⁵ İñänäni ëñëedäni. Minitö nämä ængö cædämai incæminimpa, ante cædinque botö wëenëñedē mini ëñënämai ingainö ante edæ wææ ämopa. Minitö idægomini inämai imini mini pönencabo eyepæ pöni mini yebænganca idægoidi iñömō ñöwo

mimō ömædēnāni inte wædōnāni inte edæ māninganca cōwē mimō ömædēnāni inte wæcædānimpa. ²⁶ Īncayæ ate guiquēnē idægoidi tōmānāni quēwenguīnāni inānīpa. Edæ ĩmaī ante yewæmonte ongompa.

“Mōnō ñā cæyænte bai tee mōnete bai wæwēñōmonte nē Ñimpo Cæcā ĩñōmō Tiōno ĩñōmō quēwente poncæcāimpa.

Aacobo wodi pæināni Wængonguī ingante ēñēnāmaī cæte quēwēnāni adinque nē Ñimpo Cæcā ĩñōmō tōmēnāni nāni ēñēnāmaī entawēnō wadæ cæcā ate tōmēnāni wæætē ēñente cæte quēwencædānimpa.

²⁷ Īnīnque wēnæ wēnæ nāni cægāinō ante wadæ cæte wido cædinque Wængonguī tōmēnāni inānite ĩmaī angampa.

Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao ämīni ĩnīnque edæ mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante Wængonguī angampa,” ante yewæmongadānimpa.

²⁸ Codito ingantedō ante watapæ ēñente pōnēnīnque mīnitō idægōmīni ināmaī ĩmīni do quēwēmīni beyæ idægoidi wæætē Wængonguī ingante piinte adānīpa. Incæte tōmēnāni mæmæidi inānite nē apænte ængaingā inte Wængonguī wæætē mæmæidi beyænque ante pōnēnīnque ñōwodāni inānite waadete pōnengampa.

²⁹ Edæ waomō ĩmonte quincoomē pōnongā æñōmonte Wængonguī adodō ö ænāmaī ingampa. Ayæ adobaī waomō ĩmonte aa pedinque tōmengā wadō ante änāmaī inte edæ adodō ante edæ cōwē aa pecampa. ³⁰ Mīnitō wēēnēñedē ēñēnāmaī cæmīni incæte Wængonguī ĩñōmō idægoidi ēñēnāmaī cædāni beyæ mīnitō ĩmīnite wæætē waadete cædinque pōnō ata cæpocā quēwēmīnīpa. ³¹ Ayæ adobaī mīnitō ĩmīnite pōnō waadete ata cæpocā quēwēmīni beyæ idægoidi ēñēnāmaī cædāni ĩñōnānite Wængonguī ñōwo tōmēnāni inānite adobaī waadete cædinque godō ata cæpocā quēwēnānimpa. ³² Īnīnque tōmengā, Mīni waocabo tōmāmīni ĩmīnite botō waadete cædinque pōnō ata cæpocæboimpa, ante cædinque, Mīni ēñēnāmaī cæcabo ĩnōmīni inte mīnitō nāmā öō toyænte aamō cædāmaī

incæmīnimpa, ante tōmāmō ĩmonte ñā cæyænte bai cæcā wæcongāmōimpa.

³³ Īnīnque Wængonguī nanguī pōnī waadete entawēnongā ĩñongante tōmengā nānō pōnō cædōnō ante mōnō ædō cæte tee mante aquīi. Tōmengā tōmancoo do adongā inte nanguī pōnī ēñēnongā inte cæcā ingānō anguēnē. Tōmengā edæ, Æbānō ĩ, ante do againgā inte edæ, Æbānō cæquīi, ante do apænte āñongante mōnō waocabo wæætē tōmengā nānō cædō ante ædō cæte ēñenguīi. Tōmengā ædōnō ponte ædōnō gocāā, ante pōnente wædinque mōnō tōmengā önōwa amompa diyæ taadō aquīi. ³⁴ Edæ ĩmaī ante nāni yewæmongāinō bai impa. “Mōnō Awēnē æbānō pōnengāā, ante pōnente wædinque æcānō ēñengāā. Ayæ, ĩmaī cæquī impa, ante mōnō tōmengā ingante edæ ædō cæte odōmonte apænequīi. ³⁵ Wængonguī ingante æcānō do godongā inte wæætē, Bitō debe ĩmīpa, ante anguingāā. ĩñæmpa tōmengā ingante godōmōmpa diyæ debe inguingāā,” ante Itaiya wodi nānō yewæmongāinō bai impa. ³⁶ Edæ tōmengā nānō pōnongaincooque inte edæ tōmancoo ongompa. Mōnō waocabo ĩñōmō tōmengā badongā beyænque tōmengā quīmō baquinque ongōmōmpa. Ayæ adobaī edæ tōmengā badongā beyænque tōmancoo tōmengā quincooque edæ baquinque ongoncoopa. Edæ tōmengā adocanque pōnī ñāō entawente edæ cōwē tæi ēmoncæcāimpa. Mānōmaī impa, ante mōnō, Amēē, ante apænecæimpa.

12

Wængonguī quīmō ĩmōmpa, ante cæte quēwengcēimpa

¹ Botō tōnīñamīni ēñēdāni. Wængonguī waadete pōnō waa cæcā ængāimīni inte mīnitō ĩmaī cædāni, ante botō nanguī ämōpa. Wængonguī quī, ante baō pædæ godōnāni waa ængā bai mīnitō adobaī edæ, Wængonguī quīmōni ĩmōnīpa, ante mīmīni inte edæ tōmengā ingante nāmā pædæ godōmīni ængædāni. Mānōmaī cædinque mīnitō tōmengā önōwa ĩnō mīni ædæ wæænte nanguī cæquēnēnō ante edæ do cæmīni incæmīnimpa. Mānōmaī godōmīni

æninque tõmengä wæætë edæ, Botö ayömo tæiyæ waëmö pönömini æmopa, ante tocæcäimpa. ² Inguipogaque ante pönente mini cægainö ante ñöwo ñimpo cædinque minitö müimäni mini quëwenguinque ante edæ ocai müinque encate bai nöingä ante pönëedäni. Mänömaï cædinque minitö, Wængongui waa pönä nänö änonö ante, Æbänö i, ante ædæmö eñëninque, Tömengä nänö äno iñömö eyepæ pönä impa, ante eñencæminimpa. Mäninö ante eñente cæte quëwëmö inte mönö tõmengä tönö godongämæ waa tocæimpa.

³ Wængongui waadete pönö cæcä ate botö nê apænebo badimo inte iïmaï ante apænebopa. Minitö nämä pönëninque, Ñænæmo imopa, ante pönënamäi iedäni. Wængongui pönö badongä ate minitö wede pönëmini badimäni inte mini wede pönenganca mäningancaque pönëninque iïmainö ante pönëedäni. Botö önömoque bai inömo imopa, ante ocai encamäni inte töö pönä pönëedäni. ⁴ Mönö baö adoyonque pönä eñamö incæte wii adodonque mönö cæquënëno ante eñamompa. Inique mönö aquinö ante awinca emöninque mönö dao dao goquinö ante önöwa ewamompa. Ayæ wadö mönö cæquinö ante wayö eñadinque mönö wæætë wadö mönö cæquinö ante wayö eñadinque wayö wayö mönö eñacoo eñamompa. ⁵ Inique wayö wayö eñamö incæ mönö baö pæ pagænguincöo adoyonque i bai mönö adobai Codito nempo mönö quëwencabo nanguï pönä imö incæte adocabomö inömö imompa.

⁶ Inique mönö adocabomö iñömönte Wængongui waadete pönö cædinque mönö imönte wadö wadö mönö cæquinö ante tömänö pönongä æmompä. Inique mönö tõmengä da pönongä mönö ænganca edæ adoganca wadö wadö cæmompä. Mänömaï ænte cædomö iñömönte pancamäniya iminite Wængongui pönö apænecä eñëninque minitö tõmengä beyæ nê apænemäni do badinque wede mini pönenganca apæneedäni. ⁷ Wæætë wamäni iminite Wængongui pönö cæcä æninque minitö wadäni inänite nê cæmäni do badinque wadäni beyæ cæcæminimpa. Wæætë wamäni iminite tõmengä pönö cædinque

odömönte apænecä eñëninque minitö nê odömönte apænemäni do badinque odömönte apænecæminimpa. ⁸ Ayæ wæætë wamäni iminite Wængongui pönö waadete apænecä eñëninque nê waadete apænemäni badinque minitö iñömö wæntæye inte wädäni inänite ædæmö apænemäni eñëninque tõmënanäni wæætë edæ wampo pönëninque tæi piñænte cæcædänimpa. Wamäni iminite Wængongui pönongä æninque nê nënempomäni badinque minitö, Tömëmöni quï, ante wädämaï inte wæætë wadäni nänäni ænguënëno ante eyepæ godömäni æncædänimpa. Wamäni iminite Wængongui pönö angä eñëninque minitö wæætë awënëidi bai nê ämäni badinque wadäni inänite nöingä cæte awënëidi bai ancæminimpa. Wamäni iminite Wængongui ædæmö waadete pönö waa cæcä æninque minitö wæætë ædæmö waadete cæmäni do badinque wadäni inänite ædæmö waadete godö waa cædinque edæ wädämaï inte tocæminimpa.

Codito nempo quëwëninque iïmaï cæcæimpa, ante

⁹ Botö waadete pönëmopa, ante tedemäni inique minitö nöinö cæte waadete pönencæminimpa. Wiwa mini cædonö ante piïninque wido cædäni. Wæætë, Quinö waa cæquii, ante adinque mäninö ante ænte minitö mimönë ædæmö entawëninque cöwë waa cæte quëwëedäni. ¹⁰ Mönö waadete pönencabo imompa, ante pönëninque wacä ingä wacä ingä waadete pönente cædäni. Wadäni ñænænänäni inänipa, ante minitö tõmënanäni inänite ængö cæte bai cædinque wæætë, Botö wädämo imopa, ante nämä ængö cædämaï iedäni.

¹¹ Tæi piñænte ewocadinque mönö Awënë beyæ ante wæntædämaï inte cædäni.

¹² Watapæ bacæimpa, ante pönëninque tocæminimpa. Caate wæwëmäni incæte wæntæye badämaï inte ee cædäni. Ñimpo cædämaï inte Wængongui ingante cöwë apæneedäni.

¹³ Wængongui quinäni ænguënënanäni inte wädäni adinque minitö mäincoo wæætë nënempomäni æncædänimpa. Ayæ, Botö oncönë pö guite cænte möedäni, ante wadäni inänite waadete cædäni.

¹⁴ Minitö iminite në piinte cædäni iñönånite minitö tömënäni inånite waadete godö apæneedäni. Edæ tömënäni inånite waadete apænedinque, Wængongui minitö iminite waa cæcæcäimpa, ante apænedinque wæætë piinte änämaï iedäni.

¹⁵ Nè watapæ todäni tönö godongämæ watapæ toedäni. Nè Ca wædäni tönö minitö godongämæ Ca ca wæedäni.

¹⁶ Mönö pönencabo imompa, ante adoyömö pönente quëwëedäni. Önönånique nani në änönäni tönö godongämæ cædinque, Botö ñænæmo imopa, ante pönënämaï iedäni. Minitö, Wadäni pönömenque ocai encayönäni botö godömenque nanguï pönï encabo imopa, ante nämä ante pönënämaï iedäni.

¹⁷ Wadäni minitö iminite pönö wënæ wënæ cædäni adinque minitö wæætë godö wënæ wënæ cædämaï iedäni. Ayæ, Quinö waa cæquïi, ante tömänäni nani waa adönö ante adinque minitö mäninonque ante cæedäni.

¹⁸ Eyepæ imini inte minitö cæganca cædinque tömänäni tönö godongämæ piyænë cæte quëwëedäni.

¹⁹ Botö në waademini ëñeedäni. Mönö Awënë beyæ iïmaï ante yewæmongatimpa. “Wënæ wënæ cædäni adinque botö wënæ wënæ nani cædinö beyæ ante në apænte panguënemo inte tömëmo eyepæ wæætë godö cæbo wæcædänimpa, ante Awënë angampa,” ante yewæmonte ongompa cæminii. Minitö iminite pönö wënæ wënæ cædäni wæmini ininque edæ wæætë godö cædämaï ee aedäni. Edæ në äingä bate pänongä inte Wængongui incæ pancæcäimpa. ²⁰ Wæætë, “Bitö imite në piinte cædongä incæ gæwænte wæcä adinque godömi cængæe. Gue ænente wæcä adinque godömi becæe. Edæ mänömaï waa cædinque edæ tömengä guingo imonte nänö wæwenguinque bitö tömengä ingante waa cæcæbiimpa,” ante Wængongui beyæ yewæmonte ongö apa cæbii. ²¹ Tömënäni wënæ wënæ nani cædö beyæ oda cædämaï inte wæætë mäninö ante wido cæte bai cædinque bitö waa cædinque edæ tæï emonte gänä cæe.

13

¹ Gobiedöno awënë nempo waodäni

ëñente cæte quëwencædänimpa, ante Wængongui incæ godö gö cæcä beyænque gobiedöno awënëidi badänipa. Edæ Wængongui mänömaï ante gö cædämaï ingä bai quingänö awënë inguënengä. Edæ dæ ancædönimpa. Ininque gobiedöno awënëidi inånite mönö tömämö Ao äninque ëñente cæcæimpa. ² Ininque awënë ingante æcänö Baa änaa tömengä nänö apænte pante wæquinque Wængongui nänö goncægäinö ante ëñënämaï inte edæ Baa angampa. ³ Nè waa cædäni guiquënë awënëidi inånite waa ate todinque guiñënämaï inänipa. Wæætë wënæ wënæ cædäni guiquënë awënëidi inånite guiñente wædänipa. Gobiedöno awënë ingante guiñënämaï inte quëwencæboimpa, ante bitö ämitawoo. Ininque bitö guiñënämaï inte quëwencæte ante waa cæcæbiimpa. Waa cæbi adinque tömengä, Bitö waa cæbi abopa, ante pönö waa cæcä ininque bitö guiñënämaï imaimipa.

⁴ Botö imote në cædongä inte minitö beyæ waa cæcæcäimpa, ante Wængongui gobiedöno awënë ingante godö gö cæcä ongongampa. Edæ Wængongui ingante në cæcä inongä inte tömengä në wënæ wënæ cæcä ingante nö cæte në panguënengä ingampa. Ininque awënë yaëmë në næængä inte wïi önonque næængampa cæbii. Wënæ wënæ cæbi ininque edæ guiñente wæcæbiimpa. ⁵ Ininque mönö, Pangä wæcæ wæ, äninque awënë ingante ëñente cæcæimpa. Ayæ pangä wæmö incæ wïi pangä wæmö incæ mönö mimö në entawente nämä apænte änömö inte mönö awënë ingante Ao ante ëñente edæ nöingä cæcæimpa. ⁶ Wængongui beyæ në cædönäni inte awënëidi iñömö tömënäni nempo quëwënäni inånite cöwë aadinque mäninque cæte quëwënänipa. Mänömaï i ininque minitö, Awënëidi eyepæ æninque mönitö beyæ cæcædänimpa, ante tömënäni nani äinta pædæ godömini ænänipa.

⁷ Æcämenque ingante cæquënëmini imini inte minitö tömänäni inånite mini cæquënenanca do godö cæminii æncædänimpa. Awënë nempo quëwëñömonte tömengä eyepæ æninque mönö beyæ cæcæcäimpa, ante minitö awënë nänö äinta godonguënëmini inte do godömini

ængæedäni. Waocä ingante mīnitō guīñente ēñenguēnēmīni īmīni īnīnque tōmengä ingante guīñente ēñēedäni. Waocä ingante mīnitō waa aquēnēmīni īmīni īnīnque edæ tōmengä ingante waa aedäni.

⁸ Wacä ingante mīni cæquēnēnō ante edæ ee ongōnāmaī inte godō cæmīni ængä ate abæ tawænte gocæbiimpa. Wæætē wacä ingä wacä ingä waadete mīni pōnenguēnēnō ante edæ godongāmæ cōwē waadete pōnenguēnēmīni īmīnipa. Wadäni īnānite nē waadete pōnengä īñōmō tōmengä īñōmō Wængonguī nānō, īmaī cæedäni, ante nānō wææ angainō ante do ēñente cæcä ingampa. ⁹ Tōmēmi nāmā bitō waadete pōnēnō ganca wacä ingante adoganca waadete pōnencæbiimpa, ante Mōitee wodi yewæmongacäimpa. Mānīne adodeque ante ēñente cædinque waocä Wængonguī nānō wææ angainō ante tōmānō do īnque cæcampa. Edæ, “Bitō nānōogængä īnāmaī īñongante godō guēa mōnāmaī īe. Wacä ingante godō wænōnāmaī īe. Wacä nānō ēadincoo adinque godō ænāmaī īe. Wacä wēnæ wēnæ cæcä atabopa, ante godō babæ wapiticæ apænedāmaī īe. Wacä quī ante æīnente wædāmaī īe.” Mānīnecoo Wængonguī nānō wææ angainecoo ante bitō waadete pōnēmi beyænque tōmāne do īnque cætimpa. Ayæ quīnemē godōmenque wææ ante ī mānīne adobāi bitō waadete pōnēmi beyænque tōmāne do īnque cætimpa. ¹⁰ Nē waadete pōnengä īñōmō edæ wacä ingante cōwē wīwa cædāmaī ingampa. Mānōmaī beyæ nē ædæmō waadete pōnēnānique Wængonguī nānō wææ angainō ante īnque cædānipa.

¹¹ Īnīnque, Nōwoyedē æbānō oo baquīi, ante do ēñēnīnque mīnitō waadete pōnente quēwēedäni. Edæ wēēnēñedē mā mōnō wede pōnēñedē mīnguipo mōnō quēwēnguīmāmo īñōmō edæ māniñedē edæ oo bacæ cædāmaī ingatimpa. Nōwo guīquēnē, Oo pōni bacæimpa, ante pōnente wædinque mīnitō mōwocodē oñōmīni inte edæ ñāni omæmōnīnque mīmīni quēwēedäni. ¹² Wēmō īñōmō mōnō wæwēmāmo idæwaa edæ bapa. Mīnguipoga ñāo bai baquinque edæ oque pōnente impa cæmōō. Wēmō īñonte mōnō wēnæ

wēnæ cædō æmæwo wido cædinque, mōnō wæætē ñāo īñōmō quēwēnīnque edæ wææ cæquincoo wēñate bai cædinque nāmā wææ gompotawengæimpa. ¹³ Mānōmaī cædinque mōnō itædē quēwēnōmō inte nō pōni cæcæimpa. Baonque ante mōnō cæinēwēnō ante towēnāmaī inte mōnō tī nāmæ nangui bete quidi quidi dowænāmaī ingæimpa. Mōnō wacä tōnō godō guēa mōnāmaī, cænguī eyepæ cænīnque godōmenque nangui cænāmaī ingæimpa. Wæætedō wæætē pīinte cædāmaī inte mōnō, Wacä bai bacæboimpa, ante pīinte adāmaī ingæimpa. ¹⁴ Wæætē wææ cæquincoo entawente bai cædinque mīnitō nāmā wææ gompotawencæte ante cædinque mōnō Awēnē Itota Codito ingante entawente quēwēedäni. Ayæ baonque ante mīni cæinēwēnō ante wido cædinque, Æbānō cæte wēnæ wēnæ cæquīmoo, ante cæcæte ante wædāmaī īedäni.

14

Mīnitō tōniñadāni īnānite pīinte ānāmaī īedäni, ante

¹ Wacä wīi ædæmō pōnengä incæte mīnitō, Mōnō pōnencabo īmōmpa, ante pōnēnīnque tōmengä adocabocä nānō baquinque āmīni pongæedäni. Tōmengä nānō pōnēnō ante wæætedō wæætē ānāmaī īedäni. ² Pancadāniya wede pōnēnāni inte cænguī adinque, Nāwā cænguī impa, ante guīñēnāmaī inte quīēmē cænguī incæ edæ dobæ ade cænānipa. Wadäni guīquēnē æmæ pōnente beyæ, Tōmāā baō baacä impa, ante awente bai cædinque quingāmenque baō incæ cænāmaī inte onguipoiya pæcooque edæ cænānipa. ³ Incæte tōmāā cænguī nē cænongä īñōmō onguipoiya pæcooque nē cænongä ingante pīinte adāmaī incæcäimpa. Wacä ingante, Bitō onōmīque bai īnōmi inte edæ awente cænāmaī īmīpa, ante ānāmaī incæcäimpa. Ayæ wæætē onguipoiya pæcooque nē cænongä guīquēnē baō nē cænongä ingante, Baacä apa cæwēe, ante apænte ante pīināmaī incæcäimpa. Edæ nē cænongä ingante Wængonguī Ao ānīnque, Botō quīmi īmīpa, ante do ængampa. ⁴ Īñæmpa tōmengä wacä awēnē ingante nē cæcä īñongante bitō ædō cæte apænte āmīi. Edæ tōmengä

awēnē incæ, Waa cæbipa, angä wædinque edæ tömengä adiyæ tæi ongömaingampa. Wæætē adocä tömengä awēnē, Wēnæ wēnæ cæbipa, angä wædinque edæ tæ go wææmaingampa. Incæte edæ tömengä mönō Awēnē ingante nē cæcä iñongante mönō Awēnē adocä incæ tæi piñænongä inte eyepæ cædinque edæ æænō gö cæcä tæi ongoncæcäimpa.

⁵ Ayæ wacä guiquēnē, Pancaōnaa godömenque waa eönæpa, ante cæcäimpa, ante pönēñongante wacä guiquēnē, Tömää itædē önönæque impa, ante pönengampa. Ìnque mönō pönencabo wacä wadō wacä wadō pönēmō incæte mönō tömämō iñömō edæ, Nämä botō pönēnonque ante botō nō pönente cæcæboimpa, ante edæ mäninonque ante cæcæcäimpa. ⁶ Edæ, Pancaōnaa godömenque waa eönæpa, ante nē pönengä guiquēnē tömengä mönō Awēnē ingante waa adinque mänömainō ante cæcampa. Pancaōnaa wii godömenque waa eönæpa, ante nē pönengä guiquēnē tömengä adobai mönō Awēnē ingante waa adinque mänömainō ante cæcampa. Baö nē cænongä guiquēnē Wængongui ingante, Waa pönömi cæmopa, ante adobai mönō Awēnē ingante waa adinque cængampa. Baö ate nē awente cænāmai inongä guiquēnē tömengä adobai Wængongui ingante, Waa pönömi cæmopa, ante onguipoiya pæcooque cæninque mönō Awēnē ingante waa adinque baö cænāmai ingampa.

⁷ Mönō pönencabo iñömōnte æcämenque incæ nämä beyænque dicæ quēwengää. Dicæ nämä beyænque wængää. ⁸ Wæætē edæ quēwēmō ìnque mönō Awēnē beyænque quēwēmōmpa. Wæætē edæ wæmō ìnque mönō Awēnē beyænque wæmōmpa. Ìnque quēwēmō incæ wæmō incæ mönō Awēnē quimō inömō inte quēwēnque tömengä quimō inte edæ wæmōmpa. ⁹ Edæ do wængaināni beyæ ante miimō quēwēmō beyæ ante Codito tömämō Awēnē nänō baquinque edæ wænte ñāni ömæmongacäimpa.

¹⁰ Bitō guiquēnē bitō tönñacä ingante ædō cæte apænte ämii. Ayæ bitō tönñacä ingante, Önömique bai ìmipa, ante quinante ämii. Edæ Wængongui nänō apænte

anguimpaa gäänē ongöñömōnte tömengä tömämō ìmōnte apænte ancæcäimpa cæbii. ¹¹ Edæ Wængongui beyæ ante iimāi ante yewæmōnte ongōmpa.

“Mönō Awēnē incæ, ‘Nē Quēwēmo ìnömō inte edæ ämo eñēedāni,’ angampa.

Ayæ, ‘Minitō tömāmini botō önöwa ìnō da guicapodinque,

Bitō Wængongui ìnōmi ìmipa, ante adoyömō apæncæmñimpa,’ angampa.”

¹² Ante nāni yewæmongainō bai ìnque cædinque mönō tömämō Wængongui weca ponte ongöninque mönō pönengainō ante mönō apænegainō ante mönō cægainō ante tömengä ingante edonque pönñ apæncæcäimpa.

Wacä oda cæcæcäimpa, ante cædāmai incæbiimpa, ante

¹³ Mänömai beyæ mönō wacä ingante apænte änāmai ingæimpa. Wæætē mñitō, Waa cæcæboimpa, ante nämä wææ cædinque, Botō tönñacä taadō nänō goquinō ante ee acæboimpa, ante pönēedāni. Tömengä tee tēwate bai oda cædāmai incæcäimpa, ante nōingä cæquinque ante pönencæmñimpa. ¹⁴ Botō iñömō Itota Codito nempo quēwēmo inte edæ nōingä pönēnque, Tömää cængui nämä incæ nāwāaquinä impa, ante do eñēmopa. Incæte wacä, Panca cængui baacä impa, ante nē pönengä inte tömengä beyæ baacä iñonte tömengä nänō, Baacä impa, äno cænāmai inguēnengä ingampa.

¹⁵ Bitō quingämē cæmi adinque bitō tönñacä, Baacä apa cæwēe, ante wæwente bacä ìnque bitō waadedāmai inte godömenque cæmāimipa. Edæ bitō tönñacä beyæ Codito wængacäi apa quēwēe. Bitō tönñacä nänō pönēnāmai bate wænguinque baö cæmipa, ante wædinque bitō tömengä ingante nāwangä waadete pönēmi inte tömengä beyænque ante cōwē baö cænāmai incæbiimpa. ¹⁶ Botō mänömai cædinque waa pönñ cæbopa, ante pönēmi incæte wadāni bitō waa cædō ante, Wiwa cæbipa, ante pönō babæ ante tedewēnāni ate wædinque bitō wæætē waadete pönēnque wææ ämi tedewēnāmai incædānimpa. ¹⁷ Wii cænguinque ante wii bequinque ante Wængongui nempo quēwēmōmpa.

Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nempo quēwēñōmonte tōmengā pōnō cæcā æninque mōnō nō entawenguinque impa. Ayæ mōnō gānē pōnenguinque ante mōnō watapæ tote quēwenguinque ante tōmengā nempo quēwēmōmpa. ¹⁸ Edæ Codito nempo quēwēninque waocā mǎnōmaī cæcā adinque Wængonguī tōmengā ingante waa ate tocampa. Waodāni adobaī, Waa cæbipa, ante waa adānipa.

¹⁹ Mǎnōmaī impa, ante adinque, Mōnō pōnencabo godongāmæ piyænē cæte quēwengæimpa, ante, Ayæ mōnō godongāmæ wede pōnēninque tæī mænonte baī ongongæimpa, ante mōnō nanguī cæcæimpa. ²⁰ Īninque cænguī cæīnente beyænque bitō Wængonguī nānō nē badongāināni inānite bæ tadāmaī incæbiimpa. Tōmāā cænguī edæ nāwāaquinḡā impa. Incæte bitō cæninō beyænque wacā ēñēnāmaī inte tee tēwate baī oda cæbaingampa, ante do ēñēmi inte bitō godōmenque cæmi ĩninque wīwa cæbaīmipa tōō. ²¹ Waa cæcæte ante bitō ĩmaī cæcæbiimpa. Bitō baō cæmi beyæ, biinōmæ nāni wædænque tī nāmæ bebi beyæ, quiēmē cæbi beyæ bitō tōniñacā oda cæte wæcantawo. Īninque bitō ĩñōmō, Botō tōniñacā oda cædāmaī incæcāimpa, ante wææ cædinque ee cædāmaī ĩmi ĩninque waa ĩmaimpa.

²² Mǎnīnō, Æbānō cæte waa inguīī, ante bitō pōnēnō beyænque wadāni inānite apænte ānāmaī inte bitō adobique inte Wængonguī ayongante cæcæbiimpa. Waa cæqui impa, ante mīmōno bitō pōnēnonque ante mǎnīnonque cædinque bitō tente wæquinque cædāmaī inte waa tobaīmipa. ²³ Wæætē nē æmæ pōnengā guiquēnē, Cæmo beyæ Wængonguī pangā wæcæ wæ, ante wædingā inte tōmengā nāmā nānō apænte pante wæquinque ade cængampa. Edæ æcānō wede pōnēnāmaī inte cæda tōmengā nānō cædōnō tōmānō edæ wīwa cætimpa. Īninque bitō cædō tōmānō wede pōnente cæcæbiimpa.

15

Wadāni incæ watapæ quēwēncædānimpā, ante cæe, ante

¹ Mōnō nē wede pōnēmō ĩñōmō tæī piñænte entawēmō ĩnōmō inte nāmanque ante mōnō cæīnēnō ante edæ wædāmaī ingæimpa. Wæætē edæ nē æmæ pōnēnāni guiquēnē tōmēnāni aquīī pōnī ĩnāni inte, Ædō cæte cæquīmoo, ante wædāni adinque mōnō tōmēnāni wædō ante ænte mongænte baī cædinque tōmēnāni tōnō ĩñacabo cæcæimpa. ² Godongāmæ godō cæmō æninque waa todinque tōmēnāni wæætē wede pōnēninque oncō tæī mænonte baī tæī ongoncædānimpā, ante mōnō ædæmō cæcæimpa. ³ Edæ mōnō Codito incæ nāmanque ante nānō cæīnēnō ante cæcæte ante edæ wædāmaī inte piyænē cægacāimpa. Wængonguī ingante do nāni apænegainō baī tōmengā wadāni beyænque ante cægacāimpa. “Wængonguī ēñēmi. Wadāni bitō ĩmite piinte badete tocæte ante cædinque botō ĩmote wæætē piinte badete todānipa,” ante apænete baī Codito ee cægacāimpa. ⁴ Edæ mōnō ĩmonte odōmonte apænecæte ante Wængonguī angā ēñēninque dodāni tōmantāa yewæmongadānimpā. Īninque mǎnīntā ædæmō adinque wampo pōnēninque wæntædāmaī inte ee cæmō ĩninque edæ mōnō, Watapæ bacæimpa, ante pōnente tocæimpa.

⁵ Īninque Codito Itota miñæ tee empote goyōmonte Wængonguī ĩñōmō edæ, Mīnitō wampo pōnēninque wæntædāmaī inte ee cæcæmīnimpā, ante nē ædæmō cæcā ingampa. Tōmengā mǎnōmaī pōnō cæcā ate mīnitō ĩñōmō adoyōmō ante mīni pōnencabo bacæmīnimpā, āmopa. ⁶ Mǎnōmaī bamīni ĩninque mīnitō āanque baī adodō ante pōnēninque ĩmaī ante Wængonguī ingante apænecæmīnimpā. Mōnitō Awēnē Itota Codito Mæmpobi ĩnōmi inte bitō tōmengā Wængonguī adobi ĩmi ĩñōmō bitō tæī ēmōmi inte ñāō apāite baī ĩmi amōnīpa, ante adoyōmō ante apænecæmīnimpā, ante botō mǎnōmainō ante yewæmōmopa.

Oodeoidi ĩnāmaī ĩnāni ēñēncædānimpā, ante

⁷ Codito mīnitō ĩmīnite Ao ante ængacāimpa. Īninque tōmengā mīnitō ĩmīnite nānō ængāī baī mīnitō adobaī wacā ingā wacā ingā godongāmæ Ao

ante æedāni. Mānōmaī cæmīni adinque wadāni Wængonguī ingante apænedinque, Bitō waa pōnī cæbi amōnīpa, ante watapæ pōnī apænecædānīpa. ⁸ Edæ apænebo eñēedāni. Mōnitō mæmæidi inānite Wængonguī, Mīnitō beyæ pōnō waa cæcæboīpa, angacāīpa. Īnīnque, Wængonguī tōmengā nānō angainō ante cōwē cæcæcāīpa, ante oodeoidi eñencædānīpa, ante cædinque mōnō Codito tōmēnāni beyæ nē cæcā bagacāīpa. ⁹ Tōmengā iñōmō, Idægoidi ināmaī ināni incæ Wængonguī ingante, Bitō nāō baī emōmi inte pōnō waadete waa cæbi æmōnīpa, ante apænecædānīpa, ante mānōmaī cægacāīpa. Īīmaī ante Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō baī impa.

“Botō mānōmaī beyæ, Bitō æbānō nē waa cæbi īmīi, ante idægo ināmaī ināni weca gote apænecæboīpa.

Bitō emōwo ante āmotamīni watapæ pōnī ancæboīpa,” ante nāni yewæmongainō baī Codito cægacāīpa.

¹⁰ Ayæ wataa iñōmō īīmaī ante yewæmongatīpa. “Idægoidi ināmaī īmīni incæ mīnitō Wængonguī quīnāni tōnō godongāmæ watapæ toedāni.”

¹¹ Ayæ wæætē,

“Idægoidi ināmaī īmīni mōnō Awēnē ingante apænedinque, Bitō waa pōnī cæbi amōnīpa, ante watapæ pōnī apæneedāni.

Wamīni mīni cabo mīni cabo tōmāmīni āmotamīni ante baī apænedinque, Waa pōnī cæbi amōnīpa, ante watapæ pōnī apæneedāni.”

¹² Itaiya wodi adobainō ante yewæmongacāīpa. “Inguipoga quēwēnāni tōmānāni Awēnē baquinque

Awænguinto tā bocate baī cædinque Yæte Pæingā iñōmō ængæ ganticæcāīpa.

Tōmengā cæcā beyænque watapæ bacæīpa, ante idægoidi ināmaī ināni incæ pōnencædānīpa,” ante Itaiya wodi yewæmongacāīpa.

¹³ Wængonguī iñōmō, Watapæ bacæīpa, ante nē badongaingā inongā inte īīmaī cæcæcāīpa, āmopa. Tōmengā Tæiyæ Wæmō Ōnōwoca tæī piñænte cæcā

ate mīnitō, Watapæ bacæīpa, ante godōmenque wede pōnencæmīnīpa. Mānōmaī cæcæte ante cædinque Wængonguī pōnō apænecā eñēnīnque mīnitō tōmengā ingante wede pōnēnīnque edæ gānē entawēnīnque watapæ tocæmīnīpa, āmopa.

¹⁴ Botō tōniñamīni eñēedāni. Botō tōmēmo ayōmote mīnitō nē waa cæmīni īmīni abopa. Ayæ, Æbānō waa cæquīi, ante do eñēmīni īmīnīpa. Ayæ adobaī mīnitō eyepæ īmīni inte wacā ingā wacā ingā do odōmonte apænēmīni īmīnīpa, ante pōnēmopa. ¹⁵ Īnīnque botō, Mīnitō eñēnīnō ante mīnitō ocaī encadōmīni inte edæ adodō ante pōnencæmīnīpa, ante baī cædinque pancadea ante yewæmontabopa. Botō iñōmō Wængonguī waadete pōnō cæcā ænte nē entawēmo inte mānōmainō ante yewæmōnīnque edæ guīñēnāmaī inte nanguī ante yewæmōmopa. ¹⁶ Edæ tōmengā waadete pōnō cæcā ænte entawēnīnque

botō Itota Codito beyænque ante idægoidi ināmaī ināni inānite nē cæbo badinque

Wængonguī ingantedō ante watapæ

apænebo eñēnānīpa. Mānōmainō ante

apænebo eñēñōmīnite Wængonguī Tæiyæ

Wæmō Ōnōwoca pōnō badongā ate

idægoidi ināmaī ināni incæ tæiyæ wæmō

ewocate quēwēnāni badānīpa. Mānōmaī

bayōnānite botō iñōmō, Wængonguī quī,

ante pædæ godōnāni baī cædinque tōmēnāni

inānite ante edæ, Wængonguī quīmīni

bacæmīnīpa, ante pædæ godōmo ænīnque

Wængonguī wæætē waa tocampa.

¹⁷ Mānōmaī beyæ botō Itota Codito

nempo quēwēnīnque Wængonguī beyæ

cædinque edæ nanguī tobopa. ¹⁸ Codito

botō tōnō guēa cæcā beyænque botō

nanguī apænedinque nanguī cæbo ate

tōmengā iñōmō tōō æmængā pōnīnque edæ

idægoidi ināmaī ināni incæ edæ Wængonguī

ingante eñēnte cædāni badānitapa. Botō

Codito mānōmaī botō tōnō nānō cædinō

ante apænedinque edæ mānīnque

ante apænedinque guīñēnete wædinque

godōmenque apænedāmaī incæboīpa.

¹⁹ Wængonguī Tæiyæ Wæmō Ōnōwoca tæī

piñængā inte botō tōnō godongāmæ

cæcā ate botō, Eñencædānīpa, ante

bamōnengæ cæbo ate nē pōnēnāni

badānitapa. Mānōmaī Eedotadēē iñōmō mā cæte godinque Ididiabæ ganca tōmāo godāmæ godinque botō Codito ingantedō ante watapæ apænedinque adodō adodō ante tōmānō ante apænebo eñēnānitapa.

²⁰ Botō, Codito emōwo ante wadāni nāni apænedāmaī iñōmō gote tōmengā ingantedō ante watapæ apænebo eñencædānimpa, ante cōwē goinente wætabopa. Wacā onguitanca nānō tēnōnincōnē æmonga mænōnāmaī incæboimpa, ante baī cædinque botō, Wacā do nānō apænediñōmō botō wæætē apænedāmaī incæboimpa, ante cætabopa. ²¹ Wæætē iīmaī ante Itaiya wodi nānō yewæmongainō baī cætabopa.

“Tōmengā ingante ante eñēnāmaī iñināni incæ edæ do ate baī ewocacædānimpa. Önōmonca eñēnāmaī iñināni incæ edæ, ‘Æbānō i,’ ante do eñencædānimpa.” Ante nānō yewæmongainō baī botō, Eñencædānimpa, ante cætabopa.

Odömā iñōmō pōinēmopa, Pabodo angampa

²² Mānōmaī beyæ botō mīnitō weca poncæ cæyōmote edæ, Wææ cæte i, ate wædinque pōnāmaī intabopa. ²³ Iñōmō omæ idæwaa cæbo inte botō æpomē wadepo iñonte mīnitō imīnite aīnente wædōmopa. ²⁴ Iñinque botō, Iñcayæ ate Epāñabæ gocæ cædinque wodo tebæ godinque mīnitō weca eñate aboque gocæboimpa, amopa. Edæ botō wantæpiyæ eñate tote quēwente ate godōmenque Epāñabæ gote cæyōmo mīnitō botō beyæ cædinque da godōmīni gocæboimpa.

²⁵ Nōwo guiquēnē botō tāno Eedotadēē iñōmō Wængonguī quīnāni beyæ godō cæcæte ante gobopa. ²⁶ Wængonguī quīnāni incæ Eedotadēē quēwēnāni pancadāniya omæpodāni inte wædānipa, ante pōnente wædinque wabæca Māatedōniabæ quēwēnāni tōnō Acayabæ quēwēnāni tōnō, Mōnō da godō da godō cæcæimpa, ante pōnēninque watapæ todinque tōmēnāni, Wængonguī quīnāni quī, ante do godōnānitapa. ²⁷ Mānōmainō ante watapæ pōnente cædāni incæte tōmēnāni Eedotadēē iñōmō quēwēnāni iñānite nē godonguēnēnāni inte da godōnānimpa. Edæ

Wængonguī Önōwoca nānō pōnongaincoo ante idægoidi pōnō apænedāni eñente ænte ewocadīnāni inte wabæca quēwēnāni iñōmō tōmēnāni nāni eadincoo incæ idægoidi beyæ ante wæætē godonguēnēnāni badīnāni iñānipa. ²⁸ Iñinque botō iñōmō mānincoo tōmēnāni nāni da godōnincoo idægoidi weca ænte gocæboimpa. Godinque botō cōwā adinque, Nē omæpodāni inte nē wædānique æncædānimpa, ante wææ cæcæboimpa. Ædæmō cæbo ænāni ate botō māniñedē ate Epāñabæ gocæte ante cædinque mīnitō omæ wodo tebæ godinque mīnitō weca eñacæ poncæboimpa. ²⁹ Codito pōnō waa cædinque da pōnongā pōninque botō cōwē tōmengā tōnō waa pōni botō cæquinque mīnitō weca poncæboimpa, ante do eñēmopa.

³⁰ Botō tōniñamīni eñēedāni. Botō pæ pagænte baī nanguī cæyōmote mīnitō iñacabo cædinque botō beyæ Wængonguī ingante nanguī apæneedāni, ante botō mōnō Awēnē Itota Codito beyænque āninque ayæ Wængonguī Önōwoca nē waadete pōnengā beyænque āninque mīnitō imīnite nanguī amopa. ³¹ Oodeabæ pōnēnāmaī iñāni iñōmō Pabodo ingante wēnæ wēnæ cædāmaī incædānimpa, ante botō beyæ ante apæneedāni. Ayæ, Eedotadēē iñōmō botō gote cæbo adinque Wængonguī quīnāni incæ botō cædō ate Ao ancædānimpa, ante apæneedāni. ³² Mānōmaī i adinque botō, Awēnē Wængonguī angā ate botō watapæ todinque mīnitō weca pōmo ate mōnō godongāmæ guēmāninque wampo pōnengæimpa, amopa. ³³ Wængonguī nē gānē pōnengā inte mīnitō tōnō godongāmæ ongōninque pōnō cæcā ate gānē pōnencæmīnimpa, amopa. Mānōmaī impa diyæ, ante botō, Amēē, amopa.

16

Waa quēwencæmīnimpa, ante

¹ Botō iīmaī amopa. Mōnō tōniñacā tōmengā emōwo Pebe mīnitō weca ñōwo poncæ cæcampa. Tencodea iñōmō Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo iñōnānite tōmēnāni beyæ nē waa cæcā inte iingā onquiyægā iñōmō waingā pōni ingampa. ² Tōmengā nanguī iñāni beyæ wææ gompodinque waa cædongā

inte botö beyæ adobaï nanguï cæcantapa. Ìninqe edæ botö mìnito ìmìnite ìmaï àmopa. Wængonguï quimö ìnomö inte monö Awënè nempo quëwëñomonte Pebe adocä inte adobaï ingampa, ante adinqe mìnito tömengä ingante waa adinqe Ao ante æedäni. Ayæ tömengä quiëmë æinente wæcä ìñongante mìnito wæætë edæ godö cæedäni àmopa.

³ Ayæ wada Piditida tönö Aquidæ nãna gæncaya ìñomö Itota Codito nempo quëwëninque edæ botö tönö godongämæ cæda ìnapa. Ìninqe mìnito tömëna ìnate, Waa quëwencæmìnaimpa, ante botö beyæ ante apænemini ëñëcædaimpa. ⁴ Wadäni botö ìmote wænoncæ cædäni wæyömete tömëna nãna wodo wænguinqe edæ botö ìmote wææ cædatapa. Mänömaï cædapa, ante botö tömëna ìnate waa ate pönente apænebopa. Ayæ idægoidi ìnãmaï ìnãni Codito ingante nãni wayömö pönencabo wayömö nãni pönencabo adobaï tömãnãni Aquidæda nãna cædinö ante ëñëninque tömëna ìnate waa ate pönëninque apænedänipa.

⁵ Ayæ Itota Codito ingante në pönënanï Aquidæda oncönë godongämæ pö guidäni ìnãnite, Waa quëwëedäni, ante apænemini ëñëncædänimpa. Botö æmigo Epëneto botö në waadecä ìñongante mìnito botö beyæ apænedinqe, Waa quëwencæbiimpa, ante apæneedäni. Atiabæ ìñomö Codito ingante wadäni pönënamãï ìñönãni tömengä ìñomö tãno pönengantapa. ⁶ Ayæ Mäadiya mìnito beyæ nanguï cædingä ìñongante mìnito wæætë tömengä ingante Waa quëwencæbiimpa, ante apæneedäni. ⁷ Botö guidëna Antodönico tönö Ñöniato ìñomö botö tönö godongämæ tee mönete wædina ìnapa. Tömëna ìñomö botö pönënamãï ìñomote wëenëñedë Itota Codito nempo quëwëna ìñonate Codito incæ tömëna ìnate da godongacäimpa. Ìninqe, Itota Codito nãno në da godongaina tãnoda ìna adinqe mìnito botö beyæ ante tömëna ìnate waa apæneedäni.

⁸ Ayæ wacä mönö Awënè nempo quëwëninque Ampidiato ingante waadete pönëmo inte edæ botö, Waa quëwencæbiimpa, àmopa. ⁹ Ayæ adobaï Odömãno mönitö

tönö godongämæ Codito nempo quëwente në cæcä ìñongante, Waa quëwencæbiimpa, ante botö beyæ ante apæneedäni. Botö në waadecä Etaquito ingante adobaï ante apæneedäni. ¹⁰ Ayæ Apede ìñomö Codito nempo quëwëñongante tömengä æbãno cæcää, ante adinqe Codito tömengä ingante wæætë, Waa cæbi abopa, angampa. Tömengä ingante botö beyæ ante waa apæneedäni. Ayæ Aditobodo nãni quëwencabo ìnãnite adobaï waa apæneedäni. ¹¹ Botö guidengä Edodiyaönö ingante waa apæneedäni. Ayæ Nãadotito guidënanï incæ æcãno mönö Awënè nempo quëwëna tömënanï ìnãnite adobaï, Waa quëwencæmìnimpa, æedäni.

¹² Ayæ wada mönö Awënè nempo quëwëna onquiyæna Tidipina tönö Tidipota ìñomö në nanguï cæda ìnapa. Tömëna ìnate botö beyæ ante waa apæneedäni. Ayæ wacä onquiyængä mönö në waadecä Pedetida ìñomö tömengä mönö Awënè nempo quëwëninque nanguï cæcantapa. Tömengä ingante adobaï, Waa quëwencæbiimpa, æedäni. ¹³ Ayæ mönö Awënè nãno në apænte ængaingä Odopo ingante waa apæneedäni. Tömengä badä incæ adobaï botö badä baï ìñonante tömëna ìnate botö beyæ ante waa apæneedäni. ¹⁴ Ayæ adobaï Atincodito, Pedegonte, Edëme, Patodobato, Edëma tömënanï nãni pönencabo tömãnãni ìnãnite, Waa quëwencæmìnimpa, ante apæneedäni. ¹⁵ Ayæ wadäni Pidodogo tönö Oodia, Nëdeeo tömengä mængä tönö, Odimpa tönö Wængonguï quinäni tömãnãni ìnãnite, Waa quëwencæmìnimpa, ante apæneedäni.

¹⁶ Edæ, Waa quëwencæmìnimpa, ante mìnincabo incæ tömãmìni godongämæ waa waadete apænecæmìnimpa. Codito ingante wayömö nãni pönencabo wayömö nãni pönencabo tömãnãni mìnito ìmìnite wæætë, Waa quëwencæmìnimpa, ante änänipa.

¹⁷ Botö tönïñamini ëñëedäni. Mìnito adocabomini ìñomìnite wadäni æmæmoncadö æmæmonca pä cædäni ìnãnite cöwä adinqe edæ Baa æedäni. Doyedë mìnito ëñënö ante ëñënãmaï ìnãni inte tömënanï, Mìnito tee tëwate baï oda cæcæmìnimpa, ante cædinque wadö ante edæ odömönänipa

cæminii. Tömänäni inänite gomö aquënë cæminii. ¹⁸ Mänömaï cædäni iñömö mönö Awënë Codito ingante cædämaï inte nämä näni cæinënouque ante cædänipa. Tömänäni ante, Minitö iminite waa amönipa, ante waa tedete bai tededäni eñëninque pancadäniya guiquënë, Babæ wapiticæ impa, ante cöwä adämaï inäni inte, Nö impa, ante do pönänäni. ¹⁹ Minitö cöwë eñente cæmini iminipa, ante tömänäni do eñänäni. Mänömaï beyæ botö iñömö nanguï tobopa. Incæte, Quinö waa cæquï, ante minitö ædæmö eñencæminimpa, ante ainëmopa. Quinö wënæ wënæ cæquï, ante edæ ædæmö eñänämaï inte edæ gomö acæminimpa, ante ainëmopa. ²⁰ Wængonguï, Gänë pönente quëwencæminimpa, ante nê pönö cæcä iñömö edæ Tatäna ingante minitö önöwa gäänë wææntodongä ate minitö wæætë do pinä gäwate bai cæcæminimpa. Nöwo iñömö mönö Awënë Codito nänö waadete pönö cædö incæ entawencæminimpa, ämopa.

²¹ Botö tönö guëa cædongä Timoteo iñömö minitö iminite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Ayæ botö guidänäni Dotio tönö Yatönö adobaï Totipatedo adobaï minitö iminite, Waa quëwencæminimpa, änänipa.

²² Nöwo botö Tedetiyobo iñömö Pabodo önöneque tedecä eñëninque ii cadota ante nê yewæmönimo inte botö adobaï, Waa quëwencæminimpa, ämopa.

²³ Gayo adobaï minitö iminite, Waa quëwencæminimpa, angampa. Tömengä oncönë Codito ingante näni pönencabo cöwë godongämæ ponte apænedänipa. Ayæ tömengä botö imote adobaï, Pöe, angä eñëninque edæ botö nöwo tömengä oncönë owobopa. Ayæ iñömö quëwänäni awënë nänö äinta æninque adocanque Edaato näni änongä iñömö tömengä, Tömänäni beyæ æbänö cæquï, ante nê angä iñömö tömengä tönö mönö töninacä Coadoto adobaï, Waa quëwëedäni, änapa.

²⁴ Mönö Awënë Itota Codito minitö iminite pönö waadete cæcæcäimpa. Mänömaï impa, ante botö, Amëë, ante ämopa.

²⁵ Nöwo iñömö Wængonguï ingantedö ante watapæ botö apænedö ante ayæ Itota Codito ingantedö ante mönö apænedö ante nê pönëmini inte minitö tæi pinænte ongoncæminimpa. Wængonguï eyepæ inte mänömaï pönö cæcæcäimpa. Tömengä mäninö ante nöwo tæcæ nänö odömönö ante wëenënedë pedæmämö iñonte cöwë wantæpiyæ wë wodonte bai cægacäimpa. ²⁶ Nöwo guiquënë, Codito æbänö cægacäi, ante inguipoga tömämæ quëwänäni eñente wede pönëninque botö imote eñente cæcædänimpa, ante cædinque Wængonguï cöwë nê Quëwëngä inte do odömongä acæimpa. Tömengä angä eñëninque tömengä beyæ nê apænegainäni wæætë edonque pönö yewæmönäni acæimpa.

²⁷ Ininque Wængonguï nê pönö eñëngä inte adocanque Wængonguï ingampa, ante adinque mönö, Bitö adobique nää bai emömi inte edæ waa cæbi amönipa, ante mönö Itota Codito emöwo apænedinque Wængonguï ingante edæ cöwë apænecæimpa. Mänömaï impa diyæ, ante botö, Amëë, ämopa.

Wængonguï ingante waa ate apænecæimpa, ante

1 Coodintoidi inānite Pabodo cadota ante tänota nānō yewæmongainta

*Coodinto iñömō Codito ingante nāni
pōnencabo*

¹ Wængonguī angā ēñēninque Itota Codito botō imote aa pedinque da godongā godōmo inte botō Pabodobo yewæmōmopa. Mōnō tōniñacā Totēnē tōnō guēa apænete ate yewæmōmo aedāni. ² Coodinto iñömō mīnitō Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo inōmīni inte ēñēedāni. Wængonguī, Botō quīmīni badinque mīnitō Itota Codito nempo quēwēninque tæiyæ waēmō ewocate quēwencæmīnimpa, ante cædinque añēcā pōnimīni inte mīnitō acæmīnimpa, ante yewæmōmopa. Ayæ adobaī, Mōnō Awēnē Itota Codito emōwo ante nē aa pedāni tōmāmæ quēwēnāni incæ acædānimpa, ante yewæmōmopa. Itota Codito iñömō mōnō Awēnē ingā incæ tōmēnāni Awēnē adocā ingampa. ³ Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota Codito godongāmæ waadete pōnō cæda ate mīnitō gānē pōnente quēwencæmīnimpa, ante botō Totēnē tōnō āmōnapa.

*Codito nānō entawēnō bai nanguī
entawēmōmpa, ante*

⁴ Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mīnitō Codito Itota nempo quēwēninque tōmengā nānō entawēnō bai nanguī entawēmīnipa, ante adinque botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante waa ate pōnēninque cōwē apænebopa. ⁵ Edæ Codito nempo quēwēñōmīnite tōmengā nānō ate ēñengainō ante pōnō apænecā ēñēninque mīnitō do entawēmīnipa. Ininque mānīnō nānō ate ēñengainō ante eyepæ entawēmīni ininque mīnitō nō apænemīni bamīnipa. ⁶ Edæ mōnitō, Itota iñömō adocā mōnō Codito inongā ingampa, ante apænemōni ēñēninque mīnitō Ao āninque, Nāwangā impa, ante wede pōnēninque waa cæte quēwēmīni acæimpa.

⁷ Mānīnō beyæ, Mōnō Awēnē Itota Codito æyedēnō pōninque edonque pōni

a ongonguingā, ante wānō cōninque mīnitō wæntæye badāmaī incæmīnimpa, ante cædinque Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā ēñēninque mīnitō eyepæ inte waa cæquīmīni imīnipa. ⁸ Mīnitō cōwē ininque baganca tæi ongonde oda cædāmaī incæmīnimpa, ante Wængonguī pōnō cæcā ate mōnō Awēnē Itota Codito pōñedē māniñedē ate mīnitō wentamō ædō cæte entawenguīmīnii. Edæ dæ ampa. ⁹ Wængonguī, Botō Wengā Itota Codito iñömō mīnitō Awēnē inongā ingampa. Ininque mīnitō tōmengā nempo quēwēninque tōmengā tōnō godongāmæ cæte quēwencæmīnimpa, ante mīnitō imīnite añēte aa pecantapa. Mānōmaī ante nē aa pecā iñömō tōmengā nānō angainō bai edæ cōwē nē ædæmō cæcā ingampa cæmīnii.

*Wæætē godō wæætē godō cædāmaī
iedāni, ante*

¹⁰ Botō tōniñamīni, botō mōnō Awēnē Itota Codito emōwo apænedinque iīmaī ante āmo ēñēmaīmīnipa. Mōnō pōnencabo imōmpa, ante adodō pōnēninque mīnitō tōmāmīni godongāmæ Ao ante adodonque cædinque nāwæ godāmaī iedāni. ¹¹ Botō tōniñamīni apænebo ēñēedāni. Codoēidi mīnitō imīnitedō ante apænedinque, Coodintoidi nāni pōnencabo incæ wæætē godō wæætē godō tedewēnānipa. ¹² Ante apænedāni ēñēninque botō, iīmaī impa, ante apænebo ēñēedāni. Pancamīniya, “Mōnitō Pabodo nānō nē emīñæmōni imōnipa,” ante cæmīnipa. Pancamīniya guiquēnē, “Apodo nānō nē emīñæmōni imōnipa,” ante cæmīnipa. Pancamīniya guiquēnē, “Pegodo nānō nē emīñæmōni imōnipa,” ante cæmīnipa. Ayæ wæætē pancamīniya guiquēnē, “Codito nānō nē emīñæmōni imōnipa,” ante cæmīnipa. Mānōmainō ante mīnitō wadō wadō ante tedewēmīni awædō.

¹³ Iñæmpa Codito nāmā incæ ante dicæ wadō wadō ante apænecantawogaa. Incæte Codito nempo quēwēmīni inte mīnitō, Pabodo emīñæmōni imōnipa, āmīni. Apodo emīñæmōni imōnipa, āmīni. Pegodo emīñæmōni imōnipa, āmīni. Ayæ botō Pabodobo iñōmote wadāni awæ ñænquedimæ gōnōninque mīnitō beyæ wænōnāni dicæ wæntawogaa. Ayæ botō

Pabodobo emöwo apænedinque minitö dicæ æpænë guiminitawogaa. ¹⁴ Botö minicabo weca quëwëninque Codipo tönö Gayo inate mäninaque inate æpænë guidömo guidatapa, ante pönëninque waa tobopa. ¹⁵ Mänömaï i adinque minitö, Pabodo emöwo apænedinque æpænë guitamönipa, ante ædö cæte anguimïni, ante tobopa.

¹⁶ Æ, tæcæ pönëmopa. Etepänäidi inänite adobaï guidömo guidänitapa. Wadäni inänite wabänö guidömoï, ante wii pönëmopa. ¹⁷ Edæ Codito, Bitö æpænë guidömi guicädänimpa, ante botö imote änämaï ingacäimpa. Wæætë, Tæï piñængä inte Codito mönö wädö ante teëmë mongænte ñænquedimæ wængä beyænque mönö quëwengäimpa, ante apænebi ëñencädänimpa. Ayæ, Mänine ante wadäni, Önonque impa, ante änämaï incädänimpa, ante wææ cædinque bitö waodänique nani nanguï ëñente apænedö ante apænedämaï incæbiimpa. Wæætë, Codito ingantedö ante watapæ apænebi ëñencädänimpa, äninque Codito botö imote da godongä gobo imopa.

Codito Wængonguï nänö ëñënö entawëninque tæï nänö piñænö entawengampa

¹⁸ Itota ingante nani timpogaiwæ ante apænemöni adinque në wænguinäni guiquënë, Mäniwæ ante apænete wädänitedö abi, ante badete todänipa. Codito ængä beyænque në quëwëmöni guiquënë, Codito mäniwäa wængä beyænque Wængonguï tæï piñænte pönö cæcampa, ante wede pönente apænemönipa. ¹⁹ Edæ Wængonguï, Iïmaï cæcæboimpa, angampa, ante yewæmonte ongompa.

“Në adäni önonquedö ante ëñënanipa, ante botö nanguï nani ëñënö ante wido cæcæboimpa.

Në nämä mä pönente ëñënanipa, ante botö nämä nani ëñënö ante Baa ancæboimpa,”

ante Wængonguï cæcampa, ante yewæmongatimpa

²⁰ Mänömaï cædinque Wængonguï, Inguipogaque quëwënäni nani nanguï ëñënö incæ önonque impa, ante ëñenguënë quëwëmini, ante do odömongampa. Ininque adocanque ingante, Nanguï ëñëmipa, ante Wængonguï dicæ anguingäa. Dodäni nani

wææ angainö ante në nö odömömi imipa, ante Wængonguï dicæ anguingäa. Nämä mä pönëninque në nö apænebi imipa, ante Wængonguï dicæ anguingäa. Edæ dæ ampa. ²¹ Edæ, Inguipogaque quëwënäni ocaidë nanguï ëñënanäni incæ önonque nani ëñënö beyænque botö imote ædö cæte ate bai pönenguinänii, ante Wængonguï në nö ëñëngä inte cæcampa. Codito nänö cægainö ante apænemöni adinque iinäni iñömö, Önonque tedewënantedö abi, ante badete todänipa. Iñæmpa Codito nänö cægainö ante badete nani todö beyænque minitö wæætë në wede pönëmini inte quëwencæminimpa, ante Wængonguï nöingä pönëninque pönö cæcampa.

²² Oodeoidi, Öönädë nani mä cæï bai bamönengæ cæmini ate ëñëmaïmönipa, ante änewënanipa. Guidiegoidi guiquënë, Nämä mä pönëninque ëñëmaïmönipa, ante cädänipa. ²³ Mönitö guiquënë, Codito ingante awænëmæ timpote wænönäni wængacäimpa, ante mäninonque ante apænemöni ëñëmïnipa. Mänömainö ante apænemöni ëñëninque oodeoidi guiquënë Baa ante tee tewater bai oda cädänipa. Guidiegoidi guiquënë mänine ante ëñëninque badete todänipa. ²⁴ Mönitö oodeomöni iñömönite minitö guidiegomïni iñömönite cädänimë inänite Wængonguï apænte ængä ingaimö inte mönö iñömö edæ iïmaï ante pönëmompä. Wængonguï nänö nö ëñënö incæ Codito encacampa, Wængonguï nänö tæï piñænö incæ Codito entawengampa, ante do edæ ëñente pönëmompä.

²⁵ Wængonguï önonque ante cæcampa, ante pönëwëmïnitawoo. Mönö waocabo nanguï ëñëmö imompa, ante pönëmïnitawoo. Iñæmpa, Nanguï ëñëmö, ante tedewëmö incæ önonque wädämö inte cæmompä. Wæætë Wængonguï guiquënë önonque cæte bai cæcä incæ godömenque gomonga nanguï ëñengä inte cæcampa. Ayæ, Wængonguï aquingä inte cæcampa, ante pönëmïnitawoo. Iñæmpa mönö waocabo tæï piñæmö imompa, ante tedewëmö incæ mönö önonque aquïimö inte cæmompä. Wæætë Wængonguï guiquënë në önonque cæte bai cæcä incæ godömenque gomonga tæï piñængä inte cæcampa.

26 Ìñānāni, æbānō ìñōmīnite Wængonguī aa pecantapa, ante pōnēdāni. Tōmāmīni dicæ nanguī ēñēmīni ingamīniyaa. Inguipogaque quēwēnāni nanguī nāni encadō bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobai nanguī encamīni ingamīniyaa. Tōmāmīni dicæ nanguī tæi piñæmīni ingamīniyaa. Awēnēidi pæingā nānō awēnē baquinque ēñacā bai mīnitō tōmāmīni dicæ adobai awēnē baquinque ēñamīniyaa. Mānōmai ìñōmīnite Wængonguī dicæ aa pecantawogaa. Incæte adocanque adocanque mānōmai ìñōmīnite Wængonguī aa pegacāimpa.

27 Wæætē, Nē nanguī ēñēnāni incæ guīñente wæcædānimpa, ante cædinque Wængonguī iīmai cægacāimpa. Inguipoga quēwēnāni inānite cōwā adinque nē ōnonque cæi bai cædāni inānite apænte ængacāimpa. Ayæ, Nē tæi piñænāni incæ guīñente wæcædānimpa, ante cædinque Wængonguī inguipoga nē wæntæte cædāni inānite apænte ængacāimpa. Ìninqe tōmengā mānōmai cæcā ate waa cædānipa, ante adinque nē tæi piñænāni wæætē guīñente wædānipa. 28 Wængonguī inguipoga quēwēnāni nāni waa pōni māincoo ewente bai bacæimpa, ante cædinque, Inguipoga pancacooga wīwa incoo impa, ante adinque māincooque æninque waa cægacāimpa. Ayæ, Ōnoncooque impa, ante mōnō ānoncoo adinque tōmengā ingante do æninque nō cægacāimpa. Ayæ, Dæ ampa, mōnō ānoncoo incæ do adinque Wængonguī māincoo æninque nanguī cægacāimpa. 29 Ìninqe Wængonguī weca ongōninque waocā adocanque incæ, Waēmō ìmopa, ante ædō cæte anguingā.

30 Wængonguī pōnō ængā beyænque mīnitō Codito Itota nempo quēwēmīnipa. Wængonguī Codito Itota ingante da pōnongā æninque mōnō Codito nānō ēñēnō bai ænte entawēmompā. Tōmengā nempo quēwēninque mōnō tōmengā nānō nō cæte quēwēnō bai adobai ænte entawēmompā. Ayæ tōmengā tæiyæ waēmō nānō ewocadō adobai pōnongā æninque tæiyæ waēmō ewocate quēwēmompā. Ayæ Codito ængā beyænque mōnō abæ tawænte gote bai quēwēmompā. 31 Ìninqe Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai iīmai ante

bacæimpa. “Waocā, botō nanguī waēmō pōni ìmopa, ante nāmā waa ate apæneinente wædongā ìñōmō tōmengā wæætē, Mōnō Awēnē adocanque waēmō pōni ingampa, ante apænecā ìninqe waa cæbaingampa.”

2

Itota Codito ingante awāa timpodāni wængacāimpa, ante

1 Ìñānāni botō mīnitō weca apænecæte ante mā pōninque nē nanguī ēñēnāni nāni waa ēñēnō bai ēñēnāmai ìmo inte bai pontabopa. Waodāni nāni waa tede bai tededāmai ìmo incæ pontabopa. Wæætē, Wængonguī nāwangā waa pōni cægacāimpa, ante māninonque ante apænecæte ante pontabopa. 2 Itota Codito ingante do adimo inte botō, Tōmenganque nānō cægāinonque ante ēñente bai cædinque botō coodintoidi weca gote apænebote, ante godāmai ìñedē do ānōmoimpa. Ìninqe, Wadō nāni nanguī ēñēnō ante ēñēnāmai inte bai cædinque botō, Itota Codito ingante awāa timpodāni wængacāimpa, ante māninonque ante ēñente bai gote apænebote, ante pōnēninque mīnitō weca pontabopa. 3 Ayæ botō aquīmo pōni ìnōmo inte mīnitō weca pōninque, Ædō cæte apænequīmoo, ante guīñēnete wædinque nanguī do do wāate pōmo amīnitapa. 4 Pōninque botō, Mānōmai impa, ante dicæ tōmēmo nanguī ēñēnō ante tedetabogaa. Wængonguī beyæ apænebo ēñēdāni, ante ānimo incæ botō dicæ waa pōni tedete bai apænetabogaa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ewocadinque botō tōmengā nānō tæi piñænō beyænque apænebo amīnitapa. 5 Mānōmai cædinque botō, Waomō mōnō nanguī ēñēnō beyænque ante wīi pōnencāmīnimpa. Wæætē Wængonguī nānō tæi piñænō beyænque wede pōnēmīni bacāmīnimpa, ante cæcæte ante mānōmai ponte apænetabopa.

Wængonguī cæbānō emongā, ante tōmengā Ōnōwoca odōmongā ēñēmompā, ante

6 Wæætē ædæmō pōnēnāni æmæwo pæte bai ìñōnānite mōnitō tōmēnāni weca ongōninque mōni nanguī ēñēnō ante apænemōnipa. Incæte ñōwodāni nāmā nāni ēñēnō ante apænedāmai ìmōnipa.

Ayæ imæca awënëidi nāni dæ goquincabo tōmēnāni nāni eñēnō ante apænedāmaī imōnipa.

⁷ Wæætē Wængonguī awēmō iñonte nānō eñengainō ante apænemōnipa. Tōmengā iñōmō, Botō nanguī eñēnōmo inte pōnō cæbo beyænque botō nē apænte ænānique ñāō apāite bai entawencædānimpa, ante inguipoga dæ añedē wēēnēñedē pōni incæ mōnō imonte ante pōnō cægacāimpa. Incæte, Mānōmaī cæcæboimpa, ante tōmengā nānō eñēnō ante wadāni eñēnāmaī incædānimpa, ante wææ cædinque wē wodonte bai cædinque tōmengā nānō eñengainō ante ñōwo ganca awēmō iñōmō entawēnongāimpa. Ñōwo iñōmō tōmengā awēmō nānō eñengainō ante tæcæ apænecā eñēnimōni inte mōnitō wæætē mānīnō ante ñōwo apænemōnipa. ⁸ Inguipoga awënëidi guiquēnē Wængonguī nānō wē wodonte eñengainō ante dicæ eñēnāniyaa. Edæ mānīnō ante eñente bai tōmēnāni mōnō Awënē ñāō bai entawēnongā iñongante awāa timpote wænōnāmaī incædōnānimpa.

⁹ Wæætē iīmaī ante yewæmongatimpa.

“Botō imote nē waadete pōnēnāni iñōmō watapæ quēwencædānimpa, ante Wængonguī do pōnō badongacāimpa.

Mānīnō nānō pōnō cægainō ante waocā dicæ acāa.

Mānīnō ante dicæ eñengāa.

Edæ waocā nāmanque mā pōnēninque dicæ eñengāa,”

ante nāni yewæmongaī bai iñique bacæimpa, ante mōnitō apænemōnipa.

¹⁰ Wængonguī Ōnōwoca guiquēnē tōmāā cōwā adinque Wængonguī awēmō nānō pōnō badongainō ante edonque adinque do eñengampa. Iñique mōnonga pō guidinque tōmengā mōnō imonte edonque odōmongā eñēmompā.

¹¹ Edæ mōnō waocabo incæ, Adocanque ōnōwēnenque pōnēē cōñongante wacā, Æbānō ante pōnēē congāā, ante ædō cæte eñenguingāā. Edæ nē pōnēē congā guiquēnē, Botō æbānō ante pōnēē cōmoo, ante tōmengā adocanque ōnōwēnenque pōnente eñengampa. Wængonguī adobai ingampa. Wængonguī æbānō ante awēmō pōnēē congāā, ante waocā ædō cæte

eñenguingāā. Wængonguī æbānō ante pōnēē congāā, ante tōmengā Ōnōwoca adocanque eñēñongā wadāni eñēnāmaī inānipa. ¹² Wængonguī iñōmō, Botō æbānō pōnōmo æmīnīi, ante edonque acæmīnīmpa, ante cædinque tōmengā Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ēwocate amompā. Iñique inguipogaque quēwēnāni nāni pōnēnō bai entawēnāmaī inōmō inte mōnō Wængonguī tōmengā Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocamō inte do eñēmompā.

¹³ Mōnitō iñōmō, Wængonguī mānōmaī pōnō cæcampa, ante odōmoncæte ante mā pōnente mōni eñēnō ante apænedāmaī imōnipa. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca pōnō odōmonte apænecā eñente ēwocadinque tōmengā nānō odōmōnō mōni eñēnō ante apænemōnipa. Edæ Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnēnō ante eñencæte ante Wængonguī Ōnōwocaque nānō apænede ante apænete eñente ēwocacæimpa, ante pōnēninque mōnitō mānīneque ante apænemōnipa.

¹⁴ Edæ, Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnēnō æbānō i, ante tōmengā Ōnōwoca tōnō āawocaque bai nē ēwocadānique pōnente eñēnānipa. Iñique nē ōmæwocacā bai ingā guiquēnē tōmengā ædō cæte edonque eñenguingāā. Edæ oda cæcampa. Mānīnō ante apænemōni eñēninque tōmengā, Ōnonquedō ante apænete wæcantedō abi, ante badete todinque edæ, Baa angampa. ¹⁵ Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai nē ēwocacā guiquēnē, Tōmāā æbānō i, ante cōwā adinque edonque pōni eñengampa. Wæætē edæ, Tōmengā æbānō ēwocacāā, ante wadāni cōwā adāni incæte ædō cæte apænte anguīnānīi. ¹⁶ Ayæ, “Wængonguī Awënē æbānō nanguī eñente pōnengāā, ante æcānō eñenguingāā. Edæ Wængonguī ingante godōmenque odōmōnānipa diyæ eñente baquingāā,” ante yewæmongatimpa. Mōnō guiquēnē Codito eñente nānō pōnēnō ante entawēmompā.

3

Wængonguī ingante nē cæmō mōnō godongāmæ cæcabo

1 Iñänäni eñeedäni. Codito Önöwoca tönö nē ædæmō ewocadäni inänite botö Wængonguï Önöwoca nänö apænedö ante do apænebopa. Minitö guiquënë mempoga eñamini inte Codito nempo quëwëmini incæ tæcæ eñadäni bai pædämaï inömini inte minitö inguipogaque ante pönëmini awædö. Mänömaï beyæ botö adobainö ante ædö cæte minitö iminite apænequimoo. 2 Edæ tæcæ eñadäni iñömö tæëmö mönö cænguï capo capo cænämaï inänipa. Minitö iñömö tömënanï bai adobai imini inte Wængonguï Önöwoca nänö apænedö ante ædö cæte eñenguimini. Iñique tæcæ eñadingä ingante goömæ di godönete bai cædinque botö minitö iminite apænedinque adodeque adodeque apænebo eñëminitapa. Iñæmpa ñowo ganca tæcæ eñadäni bai inömini inte minitö æiquedö eñenguimini. 3 Edæ cöwë inguipogaque ante pönëmini inte pancaminiya, Wacä gomonga cæcampa, ante piinte wæminipa. Pancaminiya guiquënë wæætë godö wæætë godö piinte anewëminipa. Mänömaï cæte quëwëninque minitö ömæwocadäni bai imini inte inguipogaque ante pönente quëwëmini abopa. 4 Edæ iïmaï ante tedewëminipa. Adocanque, “Botö Pabodo nänö nē emiñæmo imopa,” ante cæcampa. Wacä, “Botö guiquënë Apodo nänö nē emiñæmo imopa,” ante cæcampa. Mänömainö ante minitö ömæwocamini inte bai cæmini awædö.

5 Iñæmpa, Apodo æcänö ingää, ante pönëmini. Pabodo æcänö ingää, ante pönëmini. Edæ botö mönö Awënë nänö pönö anganca tömengä ingante nē cæbo bagaboimpa. Apodo adobai mönö Awënë nänö pönö anganca Awënë ingante nē cæcä bagacäimpa. Iñique tömengä beyæ nē cæmónaque imöna inte mönatö minitö iminite apænemöna eñente pönëminitapa. 6 Tömëmö minte bai cædinque botö mä apænebo ate minitö tæcæ eñëminitapa. Apodo guiquënë, Cöñe bate pæcæimpa, ante æpæ gao caadäni bai cædinque minitö iminite godömenque nanguï odömonte apæneçä eñëminitapa. Incæte mönatö apænemöna beyænque ædö cæte tä bocate bai pæwoaquimini. Wængonguï ado-

canque nē apæneçä beyænque minitö tä bocate bai pæwocate ewocaminipa. 7 Iñique minte bai nē apænebo inte botö tönö Apodo æpæ gao cæte bai nē odömonte apæneçä tönö mönatö iñömö önömónaque imónapa. Wængonguï tömenganque, Pæe, ante nē änogä ingampa. Tömengä adocanque angä beyænque pæminitapa.

8 Botö nē apænebo tönö Apodo nē odömonte apæneçä tönö mönatö, Pæcæimpa, ante äanque bai Wængonguï beyænque cæmónapa. Iñique botö nē apænebo iñömöte tömengä nē odömonte apæneçä iñongante Wængonguï iñömö, Minatö apænegainö beyæ æeda, ante eyepæ pönï pönongä æncæmönaimpa. 9 Mönatö iñömö Wængonguï tönö godongämæ cæmöni inte möni nē cæcabo imónipa. Minitö guiquënë Wængonguï quimini inömini inte tömengä gönea bai pæwocamini iminipa.

Ayæ adobai tömengä nänö mænöincö bai iminipa. 10 Nē eñente mænongä iñömö, Wænömënæca inö mænongæimpa, ante cædinque dicacoö cö cö cæcampa. Botö iñömö Wængonguï waadete pönö cæcä ate nē eñente mænongä bai adobai bagaimo inte botö minitö weca mä ponte apænebo eñëminitapa. Ñowo guiquënë botö mänömaï cö cæte bai mä apænebo eñëmini ate wadäni ponte botö cö cædinca wænömënæca mænonte bai cædinque godömenque odömonte apænedäni eñëminipa. Iñique edæ æcänö mäninca mænonte bai odömöna tömengä töingä mænonte bai nö eñente odömonte apænequëngä ingampa. 11 Waodäni, Dica adocaa wænömënæca inö mænongæimpa, ante täno näni cö cædinca bai Itota Codito adocanque Tánocä ingampa. Iñique, Wacä tänocä ingampa, ante bai cædinque minitö ædö cæte wacä miñæ gomini. Iñæmpa, Dica wacaa wænömënæca inö mænonte bai babaimpa.

12 Ayæ tänoca näni gö cædinca bai Itota Codito Tánocä iñongante mönitö, Mäninca adocaa wænömënæca mænongæimpa, ante bai cædinque odömonte apænemónipa. Nē mænönäni iñömö oodo æninque padata æninque dica näni waa pönï adinca

æninque, Quincamē ewēnāmaī inguinca, ante æninque tōmēnāni nāni mænōnō baī cædinque pancamōniya nō pōni odōmonte apænemōni ate mōnitō apænedō wido cædāmaī ingæimpa. Wadāni guiquēnē awæ æninque gaguimæ amimō i æninque ayawāa amiwæ æninque quincōomē ewenguincoo æninque godō mænōnāni baī cædinque tōmēnāni ōnonque odōmonte baī apænedānīpa. ¹³ Edæ Wængonguī nānō apænte anguīōnæ iinque ba ate gonga nāni angā nangui bæcocæimpa. Māniñedē ate edæ, Mōnitō æbānō ñowo odōmonte apænemōnīi, ante ñāo gongæ edonque acæimpa. Wængonguī māniñedē mōnitō apænedō apænte ancæte ante cædinque nē tante baī cæcā ate pancadea æmæwo montæ göne ate pancadea ongō æncæcäimpa.

¹⁴ İinque, Æcānō mænongaincō montæ gönāmaī i, ante adinque Wængonguī eyepæ pōnongā æninque nē mænongaingā wæætē watapæ quēwencæcäimpa. ¹⁵ Wacā guiquēnē tōmengā nānō mænongaincō do montæ gö adinque Wængonguī mānincō nē mænongaingā ingante pōnōnāmaī incæcäimpa. Incæte māningā waocā gonga bæcōyōmō wodii tao wīnongā baī ōmæpocā wæyongante Wængonguī ængā beyænque tōmenganque quēwencæcäimpa.

¹⁶ Mīnitō iñōmō, Wængonguī Ōnōwoca ingante do æninque tōmengā ingante ewocamōmpa, ante eñēnāmaī imīnitawo. Wængonguī tæiyæ waēmō oncō baī mōnō baō eñamōmpa, ante eñēnāmaī inte baī cæmīni awædō. ¹⁷ Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncō i iñonte waocā bæ tate wido cæcā adinque Wængonguī nāēmæ tōmengā ingante edæ ōmæe ewencæcäimpa. Ayæ adobaī Wængonguī tæiyæ waēmō oncō baī baō eñayōmīnite waocā wapiticæ odōmonte apænecā beyæ mīni godongāmæ apænedincabo incæ oda cæte nāwæ gomīni adinque nē wapiticæ apænecā ingante Wængonguī adobaī wido cæcæcäimpa.

¹⁸ Mīnitō, Ñōwodāni nāni eñēnō ante do nangui eñēmōnīpa, ante pōnēmīnitawoo. İñæmpa mānōmānō ante mīnitō nāmā babæ pōnēwēninque apænemīni awædō.

Nē nō eñēmīni bacæte ante mīnitō ñōwodāni nāni nangui eñēwēnō ante wido cædinque ōmæcamīni badinque nē eñēmīni bacæmīnīpa. ¹⁹ Inguipogaque quēwēnāni nangui eñēnāni incæte Wængonguī, Ōnonquedō ante eñēmīni awædō, angampa. Edæ Wængonguī beyæ apænedinque iūmaī ante yewæmongadānīpa. “Ōmē nāmā nānō ñōnōmē incæ waocā nāēmæ wīni wīni dawacā baī nē nangui eñēnāni adobaī nāmā nāni eñēnō beyænque nāēmæ oda cædānīpa, ante cæbōpa,” Wængonguī angampa. ²⁰ Ayæ adobaī, “Nē eñēnāni iñōmō tōmēnāni nāni nangui eñēnte pōnēnō incæ idiquibæ impa, ante edæ mōnō Awēnē do eñengampa,” ante yewæmonte ongōmpa.

²¹ İinque, Botō waocā adocanque nānō nē emīñæmo inte tobōpa, ante ānāmaī incæmīnīpa. İñæmpa mōnitō waomīni inte tōmāmōni mīnitō beyæ ante cæte quēwēmōnīpa. ²² Botō Pabodobo inōmo incæ Apodo ingā incæ Pegodo ingā incæ mīnitō beyæ ante cæte tōmāmōni quēwēmōnīpa. Inguipo incæ inguipoga ongoncoo incæ mīnitō beyæ ongōmpa. Mōnō quēwēmāmo incæ mōnō wænguimāmo incæ mīnitō beyæ ongōmpa. Ñōwopāmo incæ mīlmāmo iincayæ ponguimāmo incæ quincōomē incæ edæ mīnitō beyæ tōmancoo ongōmpa. ²³ Ayæ mīnitō wæætē Codito beyænque quēwēmīni imīnīpa. Codito wæætē Wængonguī beyænque quēwengā ingampa, ante āmo eñēmaimīnīpa.

4

Itota nānō nē da godongaimōni inte iūmaī cæmōnīpa

¹ İinque mōnatō Pabodobo tōnō Apodo iñōmōnate mīnitō iūmaī ante eñēnguēnēmīni imīnīpa. Codito tōnō godongāmæ cædinque tōmengā beyæ ante Pabodo tōnō Apodo nē cæda inapa. Ayæ godōmenque, Wængonguī tōmengā nānō awēmō eñēngainō ante pōnō apænecā eñēna inte tōmēna mānīnō ante nē apæneda inapa, ante eñēnguēnēmīni imīnīpa. ² İinque Awēnē Wængonguī iūmaī angampa. Botō waocā ingante quīēmē pōnō cæbo æninque tōmengā botō pōnōnonque entawēninque nō pōnente

ædæmō aaquēnengā ingampa, ante Wængonguī cōwā adinque, Æbānō botō beyæ wææ aabii, ante apænte angampa. ³ Ìninqe mīnitō, Pabodo æbānō cæcāā, ante apænte ancæte ante cōwā amīni incæte botō wædāmaī ìmaīmopa. Nē apænte nāni ānoncabo incæ botō ìmote adobaī cōwā adinque apænte ānāni ēñēninqe botō wædāmaī ìmaīmopa. Tōmēmo incæ, Æbānō botō cōwē wede pōnente cæbo ìmoo, ante ædō cæte nāmā anguīmoo. ⁴ Botō, Tōmēmo wēnæ wēnæ cædāmaī ìnōmo ìmopa, ante pōnēmopa. Incæte, Wentamō mongænāmaī ìmopa, ante ædō cæte botō nāmā anguīmoo. Mōnō Awēnē adocanque botō ìmote nē apænte angā ingampa.

⁵ Mānīnō beyæ mīnitō, Ìninqe bayedē tōmāā apænte angæimpa, ante mōnō Awēnē ponganca ee adinque apænte ānāmaī ìedāni. Tōmengā ìñōmō waomō mōnō awēmō cægāinō ante, Edonque pōnī acæimpa, ante ñāō ìñōmō māo odōmoncæcāimpa. Ayæ, Æbānō cæcæboimpa, ante mōnō ònōwēnēnque pōnengāinō incæ edonque odōmongā gongæ nāwæ acæimpa. Ayæ, Adocanque æbānō waa cægacāi, ante, Wacā æbānō waa cægacāi, ante watapæ apænedinque tōmāmō mōnō cægāinō ante Wængonguī pōnō apænecā ēñente mōnō tocæimpa.

⁶ Ìñānāni ēñēedāni. Waocā adocanque ingante, Waingā ingampa, āninqe wacā ingante wīi pīincæmīnīmpa, ante yewæmongatimpa. Ìninqe botō mīnitō beyæ ante, Mōnatō æbānō cæmōna, ante yewæmontabopa. Mīnitō, Apodo tōnō Pabodo æbānō cæda ìnaa, ante pōnēninqe Wængonguī beyæ nāni yewæmongāinonque ante mānīnonque ēñente cædinque godōmenque cædāmaī incæmīnīmpa, ante cætabopa. ⁷ Ìñæmpa tōmāmō ònōmonque ìñōmonte Wængonguī, Bitō gomonga waēmōmi pōnī ìmīpa, ante dicæ apænte angantawogaa. Bitō entawēnō ìñōmō tōmēmi ocaidē mā bitō pōnēnō beyænque dicæ entawēmitawogaa. Mōnō Codito adocanque edæ pōnō apænecā ēñente nē ænte entawēmi ìnōmi inte bitō, Tōmēmoque nāmā beyænque entawēmopa, ante ædō cæte ānewēmīi.

⁸ Mīnitō, Eyepæ pōnī do entawēmōnīpa, ante baī cæmīni awædō. Mīnitō waa quēwēninqe ante do eyepæ ænte baī cæmīni awædō. Edæ Pabodoidi mōnitō beyæ cædāmaī ìñōnānīte tōmēmōni nāmā beyænque awēnē odeyemōni bamōnīpa, ante cæte baī cæmīni awædō. Ìñæmpa mīnitō nāwangā awēnē odeyemīni bamīni baī mōnitō adobaī awēnē odeyemōni badinque nanguī tocædōmōnīmpa. ⁹ Wæætē Itota nānō nē da godongaincabo ìñōmōnīte Wængonguī incæ, Yæmīñæ pōnī gote nāni wængūninqe godānītedō amīni, ante badete tote baī odōmongā awædō. Mānōmaī cæcā adinque waodāni incæ anquedoidi incæ Wængonguī nānō nē badongāināni tōmānāni mōnitō ìmōnīte adinque badete todānīpa, ante awædō.

¹⁰ Edæ mīnitō adobaī cædinque ìmaī pīimīni wæmōnīpa. Mōnitō Codito beyæ cæyōmōnīte mīnitō, Ocai òmæcamīni inte cæmīnīpa, ante pōnēmīnitawoo. Wæætē nāmanque ante pōnēninqe, Codito nempo quēwēninqe mōnitō ocai encamōni inte nanguī ēñēmōnīpa, ante tedewēmīni awædō. Ayæ, Pabodoidi aquīi pōnī ìñōnānīte mōnitō wæætē tæēmō pīñæmōni ìmōnīpa, ante pōnēmīni awædō. Wadāni adobaī mīnitō ìmīnīte ante apænedinque, Wāimīni pōnī ìmīnīpa, āninqe mōnitō ìmōnīte ante wæætē, Ònōmīnīque ìmīnīpa, ante pīinānīpa.

¹¹ Ayæ mōnitō ñōwo ganca cænguī cænāmaī inte gue ænente awædō. Tepæ bedāmaī inte gæwænte awædō. Weocoo wāā tēincoo mongænte awædō. Ayæ tæi tæi pānāni caate wæmōnīpa. Ayæ oncō òmaamōni inte ¹² mōnitō ònompoca nanguī cædinque ænte quēwēmōnīpa. Wēnæ wēnæ ìmīnīpa, ante pīināni wædinque mōnitō wæætē, Mīnitō ìmīnīte Wængonguī pōnō waadete cæcæcāimpa, ante cæmōnīpa. Ayæ togænte pānāni ate wædinque mōnitō wæætē pīināmaī piyænē cæmōnīpa. ¹³ Mōnitō ìmōnīte ante apænedinque, Wīwa cædānīpa tōō, ante babæ ānāni ēñente wædinque mōnitō wæætē waadete apænēmōnīpa. Edæ, Èwēmōimæ gadonguīmæ baī ìmīnīpa. Òmæpocoo wido cæquincoo baī ìmīnīpa tōō,

ante piinque inguipogaque quëwënäni iñömö mönito imönite ñowo ganca cöwë wido cädäni wädömöni imönipa.

¹⁴ Mönitö beyæ cædinque Pabodoidi wæwente quëwënäni, ante adinque minitö wæætë guingo imonte wæcæminimpa, ante botö dicæ mänömainö ante yewæmömogaa. Wæætë botö wëmini bai iñöminite botö, Mänömai cædinque mini wæquinque impa, ante wææ yewæmömopa. ¹⁵ Minitö iminite në aadäni iñömö diete miido ganca mänimpodäni iñönänite mönito minitö mæmpoidi bai imöni guiquënë mëmöniya pöni imönipa. Edæ, Itota Codito nempo quëwëninque botö, Itota Codito pönö cæcä beyænque mönö watapæ quëwengæimpa, ante apænebo ëñëminitapa. Mänömainö ante apænebo ëñëninque minitö mem-poga ëñamini ate botö minitö mæmpo bai bagaboimpa. ¹⁶ Mänömai beyæ botö minitö iminite waadete apænedinque, Botö mæmpobo cädö bai minitö adobai cæcæminimpa, ante nanguï ämopa.

¹⁷ Botö tömämæ godinque wayömö Codito ingante näni godongämæ pönencabo weca wayömö näni pönencabo weca go guidinque iïmai ante apænebopa. Mönö Itota nempo quëwëninque nö ëñëninque waa cæte quëwengæimpa, ante odömönte apænebopa. Mänömainö ante botö odömönte apænedö bai botö tömëmö adodö ëñente quëwëmö abaimpa. İninque minitö, Pabodo mänömai quëwengampa, ante ëñencæminimpa, ante botö në waadecä Timoteo ingante da godömo minitö weca ponte apænecæcäimpa. Tömengä iñömö botö wengä bai inongä inte Codito nempo quëwëninque cöwë nö pönente cæcä ingampa. Tömengä minitö weca ponte apænedinque, Pabodo nänö odömönte apænedö bai tömengä nämä adodönte ante cöwë ëñente quëwengampa, ante apænecä ëñëninque adodö ante pönencæminimpa.

¹⁸ Pancaminiya, Pabodo wii pongä awädö, ante, Tömëmönique wæætë në ämöni incæmönimpa, ante botö imote piinte tedewëminipa. ¹⁹ Incæte mönö Awënë Ao angä ate botö oo poncæboimpa. Ponte adinque botö, Tömëmönique në ämöni

incæmönimpa, ante në tedewëmini æbänö tedewëminii, ante änämai incæboimpa. Wæætë adömini mini tæi piñænö ante cöwä adinque apænte ancæboimpa. ²⁰ Wængongui Awënë Odeye nempo në quëwëmö iñömö wii önonque mönö ted-eguino beyænque quëwëmopa. Wæætë edæ tæi piñænte mönö quëwenguino ante mönö tömengä nempo quëwëmopa. ²¹ Minitö æbänö cæmini ate minitö weca ponguimo. Edæ mini cædinö adinque botö panguënëmo inguimo, äminitawo. Wæætë waadete pönëninque ædæmö cæquënëmo inguimo, äminitawo.

5

Në wiwa towengä ingante apænte angæimpa, ante

¹ Edæ, Në wiwa towengä incæ cood-intoidi näni pönencabo tönö godongämæ ongongampa, ante tededäni ëñentamönipa. Minitö weca ongongä adocanque tömengä wæmpo nänöogängä incæ manguiwengampa töö. İñæmpa Wængongui ingante në ëñënamai inäni incæ mänömai wënæ wënæ cädämai iñönäni minitö weca ongonganque do cæcä apa cæminii. ² Në wiwa towengä tönö godongämæ ongömini incæte minitö, Tömëmönique waa cæmöni imönipa, ante tedewëmini awädö. Incæte Ca ca wëmini bai waa incædönimpa. Në wiwa cæcä ingante, Mönitö weca ongönämai gobäwe, ante da godömini gocä bai waa incædönimpa. ³ Botö guiquënë nänënë quëwëmö incæte minitö weca owote bai önöwënenque pönëmö imopa. İninque minitö weca owote bai botö në wiwa cæcä ingante do apænte ämopa. ⁴ Minitö Awënë Itota emöwo apænedinque godongämæ pönömini botö nänënë quëwëmö incæte adoyömö owote bai pönencæboimpa. Ayæ Awënë Itota tæi piñængä inte minitö tönö adoyömö ongoncæcäimpa. İninque minitö iïmai cædäni. ⁵ Awënë nänö ponguionæ iñedë në wiwa cædongä tömengä önöwoca quëwencæcäimpa, ante iïmai cædäni. Tömengä nänö wiwa ëñayö ewente bacæimpa, ante cædinque minitö tömengä ingante Tatäna nempo pædæ godömini æncæcäimpa.

⁶ Minitō, Waa imōni imōnipa, ante teded-
inque wiwa tedewēmīnipa tōō. Edæ dodāni
nāni yewæmongainō ante adāmaī inte
baī tedewēmīnipa. “Pāō tōmāo yedæ
æmpoquinque wædænque da wēnāni” baī
mīnitō adobaī adocanque wiwa cæcā
ingante mīni oda cæquinque ee amīni
ongongampa. ⁷ Mīni pōnencabo waēmō
pōni mīni entawenguinque pāō yedæ
æmpoquī wido cæte baī cædinque nē wiwa
cædongā ingante da tadōmīni gocæcāimpa.
Edæ mōnō Codito iñōmō wiwa mōnō
cædinō ante ñā mēnongacæte ante nāmā
wepæ godongacāimpa. Edæ dodāni, Nē
wænonguēnengā wænōnāmaī inte wodo
pænta gocæcāimpa, ante, Patowa, ante
codotedo nāni nē wænongaingā baī
mōnō Codito iñōmō adobaī inongā inte
wængacāimpa. ⁸ Īnīnque mōnō pāō yedæ
æmpoquī omæmō ī cænte baī cædinque wiwa
mōnō cædō ante wido cædinque mōnō pīinte
cædāmaī inte waa cæte quēwengæīmpa.
Ayæ ææmæ watapæ bete baī cædinque,
Quīnō nāwangā pōni ī, ante Ao ante
æninque mōnō nō pōnente quēwengæīmpa.

⁹ Nē wiwa towēnāni tōnō godongāmæ
cædāmaī iedāni, ante botō cadota ante
do yewæmōmo amīnitawo. ¹⁰ Mānōmaīnō
ante yewæmōninque botō, Inguipogaque
quēwēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī
iedāni, ante dicæ antabogaa. Īñæmpa
wiwa towēnānique, wacā quī nē æīnente
wædānique, wacā quī nē ō ænānique
inguipoga quēwēnānipa. Ayæ, Wængonguī
impa, ante badōninque nē ædæ wæænte
quēwēnānique mānimpodānique inguipoga
quēwēnānipa. Īnīnque ædō cæte tōmēnāni
weca cædāmaī inguīī. Edæ inguipo emō
cæte gote baī tōmēnāni weca ongōnāmaī
inguīī.

¹¹ Wæætē mānīnō ante yewæmōninque
botō, Mīni pōnencabo incæ adocanque
wiwa cæcā adinque mīnitō tōmengā tōnō
godongāmæ cædāmaī iedāni, ante wææ
āmopa. Edæ, Nē pōnengā incæ wiwa
towengantawo. Nē pōnengā incæ wacā quī
æīnente wæcantawo. Wængonguī impa, ante
badonte nē pōnengā ædæ wæængantawo.
Wacā ingante, Wēnæ wēnæ imīpa, ante
angantawo. Tī nāmæ bete nē pōnengā

incæ quidi quidi dowængantawo. Wacā quī
æncæte ante babæ cædinque ō ængantawo.
Īnīnque tōmengā, Nē pōnēmo imōpa, ānongā
incæ mānōmaī wiwa cæcā adinque mīnitō
tōmengā tōnō godongāmæ cædāmaī inte
godōmenque tōmengā tōnō godongāmæ
contate cænāmaī iedāni, ante botō wææ
ancæte ante āmopa.

¹² Mīnitō Codito nempo mīni quēwencabo
incæ nāēmæ apænte ānāmaī imīni inte oda
cæmīnipa. Wadāni inānite Codito nempo
quēwēnāmaī iñōnānite botō, Tōmēnāni
æbānō wēnæ wēnæ cædānīī, ante ædō
cæte apænte anguīmoo. ¹³ Wængonguinque
tōmēnāni inānite apænte ancæcāimpa.
Incæte mīni cabo incæ adocanque wiwa
cæcā adinque mīnitō tōmēmīni, Mōnitō
weca ongōnāmaī gobāwe, ante da tadōmīni
tao gocæcāimpa.

6

*Nē pōnēnāmaī ingā apænte ancæcāimpa,
ante ānāmaī īe*

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite adocanque
bitō imīte wēnæ wēnæ cæcantawo.
Īnīnque bitō, Tōmengā ingante apænte
ancædānīmpa, ante cædinque eñēnāmaī
ināni weca ædō cæte ænte gobīī. Wæætē
Wængonguī quīnāni inānite angā eñēnīnque
tōmēnāni wæætē, Tōmengā æbānō wēnæ
wēnæ cæcāā, ante apænte adinque nō
ancædānīmpa. ² Edæ mōnō Wængonguī
quīmō iñōmō edæ, Inguipoga tōmāmæ
quēwēnāni æbānō wēnæ wēnæ cædānīī,
ante nē apænte anguīmō imōmpa. Incæte
mīnitō, Mānōmaī cæcæmōnīmpa, ante
eñēnāmaī inte baī cæmīni awædō. Tōmāmæ
quēwēnāni inānite nē apænte anguīmīni
inte mīnitō ñōwo wædænque mīni apænte
anguēnēnō incæ quīnante ānāmaī imīnīī.
³ Mōnō iñōmō Wængonguī anquedoidi
inānite nē apænte anguīmō inōmōīmpa,
ante eñēnāmaī imīnitawo. Mānīnāni inānite
nē apænte anguīmō inōmō inte mōnō
pōnencabo ñōwo mōnō wædō ante mōnō
godōmenque apænte angæīmpa, ante
pōnēmīniyaa.

⁴ Codito ingante mīni godongāmæ
pōnencabo incæ mīni wædō ante apænte
ancædānīmpa, ante mīnitō ædānidō inānite
āmīni apænte ānānīī. Īñæmpa, Ōnōnānique

inānīpa, ante mīni ānōnāni incæ mānīnō ante nē apænte ānāni badānitawo. ⁵ Mīnitō guingo imonte mīni wæquinque cæmīnīpa, āmo ēñēmaīmīnīpa. Nāna pōnencaya incæ nāēmæ wæætedō wæætē āna wædinque mīnitō, Mōnō pōnencabo incæ æcānō nē nō ēñēnongā inte apænte anguingāā, ante adinque tōmengā ingante anguēnēmīni imīnīpa. Īñæmpa mīnitō weca nē nō ēñengā adocanque dæ angantawogaa. ⁶ Wæætē nāna pōnencaya incæ nāēmæ pīinīnque adocanque, Botō beyæ apænte ānīnque īngā ingante pancædānīmpa, angampa. Ayæ godōmenque wēnæ wēnæ cædinque tōmengā nānō tōñīnācā ingante nē pōnēnāmaī īnāni weca ænte godīnque, Apænte ānīnque pancæmīnīmpa, angā pānānīpa.

⁷ Īñæmpa mīni pōnencabo incæ nāēmæ pīinīnque, Apænte ante pangæīmpa, ante dobæ oda cæmīnīpa tōō. Edæ wacā wīwa cæcā ate wædinque bitō wæætē piyænē cæbi waa īmaīmpa. Tōmengā babæ wapiticæ ānīnque ō ængā wædinque bitō piyænē cæbi waa īmaīmpa. ⁸ Incæte piyænē cæquēnēmīni incæ mīnitō wæætē babæ cædinque ō æmīni awædō. Wacā ingante wīwa cæmīni awædō. Mānōmaī cædinque mīnitō mīni pōnencabo incæ wæætē godō wæætē godō wīwa cæmīnīpa tōō.

⁹ Wīī ēñente cædāni īñōmō Wængonguī Awēnē Odeye nempo cōwē guīdāmaī inguīnāni inānīpa, ante mīnitō īñōmō ēñēnāmaī inte baī cæmīnīpa tōō. Mānōmaīnō ante pōnēnīnque mīni oda cæquinque ī apa cæmīni. Nōwo godōmenque āmo ēñēdāni. Pancadāniya towente cædānīpa. Pancadāniya guīquēnē, Wængonguī impa, ante nāni badōñīñōmō gāānē ædæ wæænānīpa. Pancadāniya guīquēnē nānōogæ īnāmaī īñongante godō guēa mōwēnānīpa. Pancadāniya guīquēnē nāna onguīñæncaya incæ nāna gæncaya inte baī cædinque guēa monte quēwēnāpa. ¹⁰ Pancadāniya guīquēnē awēmō ænānīpa. Pancadāniya guīquēnē wacā māincoo ante æīnente wædānīpa. Pancadāniya guīquēnē tī nāmæ bete quīdī quīdī dowænānīpa. Pancadāniya guīquēnē wacā ingante, Bitō wēnæ wēnæ īmīpa tōō, ante pīinīnque babæ ānānīpa. Pancadāniya guīquēnē babæ apænedīnque

ō ænānīpa. Mānōmaī wīwa cædōnāni inte tōmēnāni Wængonguī Awēnē Odeye nempo cōwē guīdāmaī inguīnāni inānīpa, āmo ēñēmaīmīnīpa. ¹¹ Mīni pōnencabo incæ pancamīniya mānōmaī ingāimīni inte nōwo īñōmō æbānō imīni. Edæ mōnō Awēnē Itota Codito ēmōwo beyænque Wængonguī Ōnōwoca pōnō nā mēnongacā ate mīnitō tæiyæ waēmō ēwocate quēwēmīni adinque Wængonguī, Botō ayōmo mīnitō waa cæmīni imīnīpa, angampa.

Baonga quēwēnīnque mōnō tæiyæ waēmō entawente quēwēngæīmpa

¹² “Botō cæīnēnonque ante cæbo incæ Wængonguī wææ ānāmaī ingampa,” ante apænedānīpa. Incæte botō cæīnēnonque ante quēwēmo baī wīī botō waa quēwēngūnque incædōmoīmpa. Botō cæīnēnonque ante cæbo incæ Wængonguī wææ ānāmaī ingampa, ante nāni ānō īñōmō edæ nāwangā īmpa. Incæte botō cæīnēnonque ante cæbo baī botō nā cæyænte baī wæwēnguēnēmo inte awædō. ¹³ Ayæ cænguī īñōmō. “Mōnō cæncadē guīquinque cænguī æmōmpa. Ayæ adobaī mōnō cæncadē cæī cænguī beyænque ēnēmōmpa,” āmīnitawo. Īñæmpa cænguī incæ cæīnca incæ, Idæwaa īmpa, ante Wængonguī wo ēwēncæcāīmpa. Ayæ adobaī mōnō baō īñōmō wīī towēngūnque beyæ ēñamōmpa. Wæætē mōnō Awēnē beyænque mōnō baō ēñate quēwēmōmpa. Ayæ mōnō baō beyæ ante mōnō Awēnē pō guīcā ate tōmengā tōnō āawocaque baī ēwocamōmpa. ¹⁴ Īnīnque edæ mōnō Awēnē ingante Wængonguī tæēmō pīñænīnque angā nāni ōmæmongā baī mōnō imonte adobaī tæēmō pīñænīnque angā nāni ōmæmongūimō īmōmpa.

¹⁵ Edæ, Codito quī, ante mōnō baō incæ godōmō ængā ate mōnō tōmengā baō baī ēñamōmpa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Īnīnque Codito baō baī ēñabo inte botō īñōmō edæ onquiyængā māincoo beyæ ante nē towente quēwēngā tōnō edæ ædō cæte godō mongūimoo. ¹⁶ Edæ, Æcānō mānōmaī godō mōna tōmengā nē tote quēwēngā tōnō adocanque baī bacampa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Edæ, “Mēnaa īnīna incæ tōmēna wæætē

nāna gæncaya mōninque adocanque bai bacædaimpa,” ante apænete yewæmonte ongompa. ¹⁷ Ayæ mōnō Awēnē nempo quēwengā tōmengā iñōmō mōnō Awēnē tōnō āawocaque bai ēwocacampa cæmīnii.

¹⁸ Æcānō godō towēna tōmengā nāmā baō cædingā inte nāmā baō nānō wæwenguinque wēnæ wēnæ cæcampa. Wæætē yabæque mōnō wēnæ wēnæ cædō beyæ mōnō baō ædō cæte wæwenguī. Mānōmaī i iñique mīnitō iñōmō wodii wīnonte towēnāmaī quēwēdāni. ¹⁹ Edæ Wængonguī tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante mīnitonga da pōnongā pō guīte owocampa. Iñique mīnitō, Botō baō tōmēmo quī ēñabopa, ante ædō cæte āmīnii. Iñæmpa Wængonguī Ōnōwoca tæiyæ waēmō oncō bai ēñate apa ānewēmīnii. ²⁰ Wængonguī nangui pōni godonte ængā beyænque mīnitō baō tōmengā quī ēñapa. Mānōmaī beyæ mīnitō, Tōmānāni Wængonguī ingante waa ate ēñencædānimpa, ante cædinque mīnitō baonga quēwēnīnque edæ waa cæedāni.

7

Nāna gæncaya iñōna inte iīmaī cæbainapa

¹ Nōwo iñōmō mīni wædō ante yewæmōmīni ænte adīnque botō iīmaī āmopa. Onguiñængā iñōmō onquiyængā ingante mōnāmaī ingā waa tobaimpa. ² Incæte, Wīi towēnente wæcæcāimpa, ante cædinque onguiñænāni tōmānāni, Botō nānōogængā incæcāimpa, ante mōnāni waa imaimpa. Ayæ onquiyænāni adobai tōmānāni, Botō nānōogængā incæcāimpa, ante mōnāni waa imaimpa. ³ Onguiñængā iñōmō tōmengā nānōogængā āñongante, Botō nānōogæmi imipa, ante Ao ānīnque āāodenque moncæcāimpa. Ayæ onquiyængā adobai, Botō nānōogæmi imipa, ante ānīnque tōmengā nānōogængā āñongante āāodenque moncæcāimpa. ⁴ Monte ate nānōogængā tōnō adocanque bai ba adīnque onquiyængā wæætē, Onguiñængā quī, ante ēñadinque, Tōmēmo baonque ēñabopa, ante ædō cæte anguīngāā. Ayæ adobai onguiñængā wæætē, Onquiyængā quī, ante ēñadinque, Tōmēmo baonque ēñabopa, ante ædō cæte anguīngāā. ⁵ Nānōogængā angā ēñente edæ Baa

ānāmaī. Pancaguēnēa Wængonguī ingante nangui apænecæte ante guēa Ao ānīnque nānēneto nānēnē wantæ iñō mōninque idæwaa. Edæ, Tatāna angā wacā ingante towēnente wæcæ wæ, ante wææ cædinque adodē iñōmō wæætē moncædaimpa.

⁶ Incæte mānōmaī ānīnque botō, Mīnitō botō ānō bai cōwē cæcæmīnimpa, ante wææ ānāmaī imopa. Wæætē, Mīnitō mānōmaī cæmīni waa imaimpa, ante mānīnonque ante apænebopa. ⁷ Onguiñænāni tōmānāni botō bai wēmō cædāni quēwēnāni bai waa incædōnimpa, ante pōnēmopa. Incæte Wængonguī pancadāniya inānite pōnō apænedīnque, Bitō mōnāmaī inte adobique wēmō cæte botō beyæ cæcæbiimpa, ānīnque wadāni inānite, Bitō mōmi ate mīna gæncaya botō beyæ cæcæmīnaimpa, angampa.

⁸ Botō, edēningā ingante apænedīnque ayæ owæmpoingā ingante apænedīnque, Botō bai wēmō cæbi waa imaimpa, āmopa. ⁹ Incæte adocanque, Onquiyængā ingante cōwē moncæboimpa, ante wæcā adīnque botō, Bitō cōwē moncæbiimpa, āmopa. Edæ tōmengā towēnente wædāmaī incæcāimpa, ante wææ ānīnque botō, Tōmengā godōmenque waa quēwencæcāimpa, ante ee abo moncæcāimpa.

¹⁰ Do mōningā ingante edæ botō iīmaī āmopa. Æ, wadō āmopa. Wīi botō āmopa. Mōnō Awēnē incæ iīmaī angampa. Onquiyængā incæ tōmengā nānōogængā ingante emō cæte godāmaī incæcāimpa, angampa. ¹¹ Incæte emō cæte gocā iñique wæætē adodō pōnīnque adocā ingante mongā waa imaimpa. Wæætē adodō pōnāmaī ingā iñique tōmengā ee quēwēnīnque wacā ingante cōwē mōnāmaī incæcāimpa. Ayæ onguiñængā incæ nānōogængā ingante pāmænte godāmaī incæcāimpa, ante mōnō Awēnē angampa.

¹² Wamīni imīnite guīquēnē mōnō Awēnē ānāmaī iñongā botō wæætē iīmaī āmopa. Onguiñænganque nē pōnengā inte, Botō nānōogængā pōnēnāmaī ingā incæ botō tōnō ee quēwengampa, ante adīnque tōmengā nānōogængā ingante pāmænāmaī incæcāimpa. ¹³ Onquiyænganque nē pōnengā inte, Botō nānōogængā pōnēnāmaī incæ botō tōnō ee quēwengampa, ante

adinque tömengä nänöogængä ingante pämänaimai incäcäimpa. ¹⁴ Onquiyænganque nē pönengä iñongante tömengä adocanque nänö pönönö beyænque Wængongui, Mina gæncaya botö quimina iminapa, ante onguiñængä ingante edæ do ængampa. Ayæ adobai onguiñænganque nē pönengä iñongante tömengä nänö pönönö beyænque Wængongui, Mina gæncaya botö quimina iminapa, ante onquiyængä ingante adobai do ængampa. Wængongui mänömai cæcä beyænque minatö wënäni nani waa quëwenguinque Wængongui quinäni badänipa. Wængongui wii mänömai cæcä bai minatö wënäni iñömö Wængongui quinäni inämai inte nöwadäni bai nänënë pæcædönänimpa.

¹⁵ Bitö adobique nē pönemi iñömite bitö nänöogængä pämente gocä wædinque ee abi gocæ. Mänömai emö cæte gocä adinque bitö tömengä ingante ñänönämai inte bai badinque ee quëwencæbiimpa. Edæ, Piyænë cæte quëwëdäni, ante Wængongui tömämö imonte aa pegacäimpa. ¹⁶ Bitö onquiyæmi tömëmi waa cæbi adinque bitö nänöogængä wabänö waa pönente quëwëmaingä, ante ædö cæte ëñëmi. Edæ onguiñæmi adobai tömëmi waa cæbi adinque bitö nänöogængä wabänö waa pönente quëwëmaingä, ante ædö cæte ëñëmi.

¹⁷ Incæte mönö Awënë, Iimai cæe, angä ate ëñente wædinque bitö tömengä nänö änononque ante cæte quëwencæbiimpa. Ayæ, Æbänö botö nänöogængä ëayömo mönö Awënë aa pecantapa, ante pönëninque bitö mäniñedë bitö nänöogængä ëagai bai adobi inte quëwencæbiimpa. Botö iñömö Codito ingante nani pönencabo wayömö nani godongämæ poncabo wayömö nani godongämæ poncabo weca gote apænedinque, Mänömai cæedäni, ante tömänäni inänite ante apænebopa.

¹⁸ Onguiñæmi imi do ëö togænimi iñömite Wængongui aa pecantawo. Ininque bitö, Bagäcä bai babote, ante cædämai incæbiimpa. Eö togæmi inte ee quëwëe. Wæætë ëö togænämai iñömite Wængongui aa pecantawo. Ininque bagäabi inte ee quëwëe. ¹⁹ Edæ ëö togæmö incæ

bagäamö incæ waomö önömonque imompa. Wii mäninö beyænque waa quëwëmö imompa. Wæætë Wængongui nänö wææ angainö ëñente beyænque waa quëwëmompä. ²⁰ Ininque, Æbänö engæñömo Wængongui aa pecantawoo, ante pönëninque bitö adobi inte cöwë quëwëe. ²¹ Bitö wacä beyænque cæte nē quëwëmi iñömite Wængongui bitö imite aa pecantawo. Ininque bitö nē cæbi inte piyænë cæte wædämai incæbiimpa. Incæte bitö imite ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä ëñëninque ee goe.

²² Waocä beyænque cæte nē quëwëmi iñömite mönö Awënë aa pecantawo. Ininque mönö Awënë incæ pönö ñimpo cædinque, Abæ tawænte goe, angä ëñëninque ee gote bai ewocabipa. Wæætë bitö waocä beyænque nē cæbi inämai iñömite mönö Awënë aa pecantawo. Ininque Codito nē aa pete ængä beyænque bitö cæte nē quëwëmi babipa. ²³ Edæ Wængongui tömengä nänö Tæiyæ Waëmö Wengä ingante godongä beyænque mönö wæætë tömengä quimö bagamöimpa, ante pönëninque minitö wæætë waocä beyænque nē cæte quëwëmini badämai iedäni. ²⁴ Iñänäni iimai ante cæedäni. Botö Wængongui Awënë nempo quëwëninque tömengä nänö änonque ëñente cæcæboimpa, ante cædinque minitö Wængongui nänö aa peyedë mini ëagai bai adomini inte quëwëdäni.

²⁵ Ayæ, Mönämai inäni æbänö quëwenguënänäni inänii, ante mönö Awënë angampa diyæ ëñenguimoo. Incæte Wængongui waadete pönö apæncä ëñëninque botö nē ëñënömo bagaimo inte mä pönëninque ämo ëñëmaiminipa. ²⁶ Mönö wæwenguimämo oo pönö impa, ante pönëninque bitö, Nöwo botö nänöogængä ingante æbänö ëate quëwëmoo, ante pönëninque ñöwo bitö ëadö bai adobi inte cöwë quëwenguënëmi imipa, ante pönëmopa. ²⁷ Onguiñæmi ëñëmi, Bitö nänöogængä ingante do mömitawo. Ininque, Pämæncæboimpa, ante änämai ië. Wæætë wacä ingante ämopa. Bitö wëmö cæbitawo. Ininque, Botö nänöogængä, ante diqui diqui minämai imi waa imaimpa. ²⁸ Incæte ñöwo mömi incæ wënæ wënæ cædämai inte mömipa. Ayæ baquécä

adobaï do mongä incæ wënæ wënæ cædämaï inte mongampa. Incæte æcänö möna tömengä inguipoga quëwente nänö caate wæquinque mongampa. Mänömainö ante yewæmöninque botö, Minitö caate wädämaï incæminimpa, ante wææ ämopa.

²⁹ Iñänäni, Ñowopämo wii wantæpiyæ ingæimpa, ante wædinque ämopa. Edëningä nänö pönëno bai nê manguiwengä incæ adobaï pönengä bai waa imaimpa. ³⁰ Æcänö Ca ca wæda tömengä iñömö wii wæcä bai bacä ininque waa imaimpa. Æcänö Ca ca toda tömengä wii tocä bai bacä ininque waa imaimpa. Æcänö godonte æna tömengä ömæpocä bai bacä ininque waa imaimpa. ³¹ Inguipoga mönö cædö ante æcänö cæda tömengä mäninö ante änämaï inte bai cæcä ininque waa imaimpa. Edæ inguipoga quëwëninque mönö cædö oo pönï ewente baquinö angüenë.

³² Edæ minitö, Æbänö cæquimoo, ante wädämaï incæminimpa, ante botö iïmaï ante wææ ämopa. Nê wëmö cæcä guiquënë, Æbänö cæbo ate mönö Awënë waa toqingä, ante pönëninque tömengä mönö Awënë beyænque ante quëwengampa. ³³ Do möingä guiquënë inguipoga nänö quëwenguinö ante pönëninque, Æbänö cæbo ate botö nänöogængä waa toqingä, ante wæcampa. ³⁴ Ininque tæcæ tæcæ pönente cæcampa. Onquiyængä guiquënë owæmpoingä ingä incæ baquécä ingä incæ mönö Awënë beyæ ante pönëninque, Æbänö botö baö tæiyæ waëmö ëñaquimoo, ayæ, Æbänö botö önöwoca tæiyæ waëmö ewocaquimoo, ante cæcampa. Do möingä guiquënë, Æbänö cæbo ate botö nänöogængä waa toqingä, ante inguipogaque nänö quëwenguinö ante wæcampa.

³⁵ Mäninö ante botö wii minitö iminite wææ cæcæte ante ämopa. Wæætë minitö mini watapæ quëwenguinque ante botö, Mönö Awënë ingante æmæ pönënamäi inte nöingä cæte quëwencæminimpa, ante ämopa.

³⁶ Onguiñængä adocanque guiquënë, Botö wengä baquécä do picængä bacampa, ante adinque botö tömengä ingante godonguënëmo imopa, angä ininque tömengä nänö änö bai cædinque ee godongä

moncæcäimpa. Edæ mänömaï godöninque tömengä wii wënæ wënæ cæcä ingampa. ³⁷ Wacä guiquënë mïmöno ædæmö nö pönëninque, Botö wengä baquécä picængä bacä incæte botö piyænë cæte godönämaï incæboimpa, angampa. Ininque wadäni tömengä ingante wææ änämaï iñönäni tömengä, Tömëmoque botö äninö bai cæcæboimpa, ante nê ëñente pönëninque godönämaï ingampa. Tömengä adobaï waa cæcampa. ³⁸ Ininque tömengä wengä baquécä iñongante edæ, Moncæcäimpa, ante nê godongä guiquënë waa cæcampa. Wæætë wacä, Mönämaï incæcäimpa, ante wii godongä guiquënë tömengä godömenque waa cæcampa.

³⁹ Nänöogængä ayæ mïingä quëwëñongante onquiyængä iñömö tömengä tönö cöwë quëwenguënengä ingampa. Wæætë nänöogængä wængä owæmpote ate tömengä abæ tawænte bai adocanque quëwengampa. Do owæmpoingä inte, Wacä ingante möinëmopa, angä ëñëninque minitö, Tömëna mönö Awënë nempo nana quëwencaya inapa, ante adinque möinente nänö wædö ante ee godömini moncædaimpa. ⁴⁰ Incæte botö, Owæmpoingä ee wëmö cædinque godömenque watapæ quëwëmaingampa, ante pönëmopa. Edæ Pabodo imo Wængongui Önöwoca tönö ääwocaque bai ewocabo inte mänömainö ante pönëmopa.

8

Mönitö wængongui cængui, ante wadäni nani cönöni ante

¹ Wadäni, Mönitö wængongui cængui impa, ante nani cönönicoo ante adinque minitö, Önonque cængui impa, ante abaimpa, äminitawo. Näwangä tömämö mini änö bai do ëñëmompä. Incæte, Tömëmoque do ëñëmopa, ante nê angä iñömö tömengä nämä ængö cæte bai cædinque wadäni inänite piinte bai cæcampa. Wæætë nê waadecä guiquënë wadäni inänite ængö cæte bai cædinque tömënanäni inänite waadete cæcampa. ² Waocä, Tömëmo do ëñëmopa, ante nê anewengä guiquënë tömengä nö nänö ëñënguënëno ante ayæ ëñënamäi inte cæcampa. ³ Wæætë Wængongui ingante nê

waadedäni inänite do againgä inte tömengä tömënäni inänite pönengampa.

⁴ İnıne, Mönitö wængonguı cænguı impa, ante wadäni näni cönönincoo ante ñöwo apænebo eñeedäni. Tömënäni näni, Mönitö wængonguı impa, ante näni cönöninca önoncaque impa, ante mönö do eñëmompä. Ayæ adobaı, Näwä Wængonguı adocanque pönı ingampa, ante do eñëmompä. ⁵ Wængonguıidi näni änönäni incæ awënëidi näni änönäni incæ nanguı pönı inänipa. Näwangä impa. Incæte tömënäni, Wængonguıidi inänipa, ante näni änönäni inguipoga incæ öönæde incæ ongönäni incæte, ⁶ Wængonguı mönö Wæmpocä iñömö adocanque pönı ingampa. Öönæ incæ inguipo incæ öönæde ongoncoo incæ inguipoga ongoncoo incæ tömancoo incæ tömengä adocanque badonte aacä beyænque edæ ongoncoopä. Ayæ adobaı mönö tömengä nempoque quëwëmompä. Ayæ Itota Codito mönö Awënë adocanque pönı ingampa. Tömengä tönö godongämæ cædinque Wængonguı tömancoo badongacäimpa. Adocä Codito tönö godongämæ cædinque Wængonguı pönö cæcä ate mönö quëwëmompä.

⁷ Mäninö ante pancamonga guiquënë eñëmompä. Pancadäniya guiquënë nê pönënäni incæ mäninö ante eñënamä inänipa. İinäni Codito ingante tæcæ pönënäni iñömö tömënäni wëenëñedë, Mönitö wængonguı impa, ante badonte cönonte ædæ wæænte cægäinäni inänipa. Ñöwo iñömö tömënäni Codito ingante tæcæ pönente ate, Wadäni wængonguı cænguı incæ cæninque wentamö mongænte wæcæ wæ, ante guıñente wädäni incæte do edæ cænänipa. Mänömaı Codito ingante æmæ pönënäni inte tömënäni wadäni näni wængonguı cænguı cæninque nämanque näni æmæ pönënö beyænque nämä apænte do wentamö entawënäni inänipa. ⁸ Incæte cænguı önonque iñonte mönö cænämaı imö beyænque ædö cæte wiwa entawenguıı. Wæætë mönö cæmö beyænque ædö cæte waa entawenguıı. Edæ mönö imonte cænguı beyænque Wængonguı dicæ waa aquingäa.

⁹ Wængonguı wææ änämaı ingä ad-

ınque minitö do cæmınitawoo. İñæmpä mänömaı cæmıni adınque wadäni nê æmæ pönënäni adobaı cænäni inıne tömënäni tee tëwate baı oda cæbainänipa. Mänömaı impa, ante pönëınne mınitö, Oda cædämaı incædänımpä, ante cædinque ee cænämaı imæwedäni ämopa. ¹⁰ Edæ, Mönitö wængonguıidi oncö impa, ante tömënäni näni änincönë bitö nê eñëmi inte go guıidinque cængömitawo. İñæmpä bitö mänömaı go guıi cængömi adınque wacä nê æmæ pönengä guiquënë bitö cæbaı adobaı do cædinque nämä apænte änämaı inte tömengä nänö oda cæquinque do go guıite cæmaıngampa. ¹¹ Codito tömämö beyæ wænıne nê æmæ pönengä beyæ adobaı wængacäımpä cæbıi. Bitö tömënäni näni wængonguı oncö ante, Önonconque impa, ante nê eñëmi inte do guıite cæmi beyænque bitö tönıñacä nê æmæ pönengä iñongante wapiticæ mäobi oda cæte wæwente bacampa töö. ¹² Mänömaı cædinque mınitö tönıñadäni inänite mınitö waadedämaı inte wënæ wënæ cæmınipa. Tömënäni näni nämä apænte æmæ pönënö ante wıdo cæte baı cædinque mınitö mönö Codito ingante do wiwa cæmıni imınipa. ¹³ İnıne botö cæmö beyænque botö tönıñacä oda cæcä adınque botö, Tömengä oda cædämaı incæcäımpä, ante cædinque baö incæ cöwë cænämaı incæboımpä.

9

Codito nänö da godongäinäni ümaı cæquënëni inänipa

¹ Botö Pabodobo æbänö imoo, ante mınitö æbänö ante pönëmini. Edæ, Botö Itota nänö nê da godongaımo imopa. Tömengä botö imote pönö ñımpo cæcä beyænque quëwëmopa. Mönö Awënë Itota ingante do agaımo imopa. Mınitö guiquënë, Pabodo mänömaı ingampa, ante pönëminıya. Ayæ mönö Awënë nempo quëwëınne botö Pabodobo tömengä beyæ apænebo eñëmini inte mınitö wæætë, Pabodo apænecä beyænque mönitö nê pönëmöni imönipa, ante pönëminıya. ² Wadäni guiquënë, Pabodo ingante Awënë Itota da godönämaı ingacäımpä, änänıtawo. Tömënäni mänömainö ante tedewënäni

incæte mīnitō guiquēnē, Pabodo ingante mōnō Awēnē Itota nāwangā da godongacāimpa, ante apænequēnēmīni imīnīpa. Edæ botō pōnō apænebo beyænque mīnitō wede pōnēnīque mōnō Awēnē nempo quēwēmīnīpa, ante edonque abaimpa.

³ Pancamīniya botō imote apænte ancæte ante cæyōmīni botō nāmā wææ cæcæte ante īīmaī āmopa. ⁴ Mōnatō apænemōna ēñēmīni incæte mīnitō īñōmō, Mīnatō eyepæ cæmīnīpa diyæ cænguī tōnō bequī ænguīmīnaa, ante wææ ante baī tēdemīni awædō. ⁵ Wadāni mōnō Awēnē Itota nānō nē da godongaināni īñōmō nāna gæncaya nāna gæncaya godānīpa. Mōnō Awēnē tōniñadāni adobaī Pegodo adobaī tōmēnāni nāna gæncaya nāna gæncaya godānīpa. Mōnatō imōnate guiquēnē mīnitō, Mīnatō godīnque nānōogængā ænāmaī inte goeda, ante wææ ante baī tēdemīni awædō. ⁶ Wadāni ōnompoca cædāmaī inte quēwēñōnāni botō tōnō Bedēnabee adomōnaque ōnompoca mōna cædō beyænque ænte quēwenguēnēmōna imōnatawo.

⁷ Tontadoidi guiquēnē dicæ tōmēnāni nāmā nāni godonte æinta beyæ quēwēnāniyaa. Ayæ æcānō yowementacoo mingā pæ inca ate nē mīningā īñōmō ædō cæte yowepæ ænte bedāmaī inguingāā. Edæ dobæ ade becampa. Cænināni nē aacā guiquēnē dicæ goōmæ yopænte ænāmaī inguingāā. Edæ do yopænte ænte becā apa ānewēmīni.

⁸ Mānōmainō ante apænedīnque botō waodānīque nāni ānōnō ante wīī āmopa. Wæætē Wængonguī nānō wææ angainō ante mānīnonque ante āmopa. ⁹ “Wagada onguīñængā nē cæcā inte tōmentapo æ yacæīmpa, ante āmi pīnā pīnā gāwate cægōñongā bitō tōmengā ōnōne wææ wodōnedāmaī inte ee abi cæncæcāīmpa,” ante Mōitee wodi wææ yewæmongacāīmpa. Īnīnque Wængonguī dicæ wagada beyænque ante pōnēnīnque mānōmainō ante angantawogaa. ¹⁰ Wæætē mōnō beyænque ante Wængonguī angampa, ante pōnengæīmpa. Nāwangā mōnō beyænque yewæmongatīmpa.

Waocā dicæ, Wadānīque cæncædānīmpa, ante onguīpoi mangæ mangæ tæñongāā. Wæætē, Mōnitō godongāmæ cæncæmōnīmpa,

ante mangæ mangæ tæñongampa. Ayæ tōmēmō nē æ yeyacā guiquēnē dicæ, Wadānīque cæncædānīmpa, ante æ yeyacāā. Wæætē edæ, Mōnitō godongāmæ cæncæmōnīmpa, ante pōnengā inte æ yeyacampa. ¹¹ Īnīnque, Mīnitō mīmōno cænte baī ēwocacæmīnīmpa, ante cædinque mōnatō tōmēmō mīnte pæ baī pōnō apænemōna do ēñente ēwocamīnitapa. Incæte mōnatō imōnate wæætē māincooque pōnōmīni wēnæ wēnæ ænguēnēmōna āmīnitawo. ¹² Īñæmpa wadāni inānite māincoo ee godōmīni ænānīpa. Mōnatō īñōmō godōmenque apænedīnque godōmenque ænguēnēmōna īñōmōnate mīnitō Baa āmīnitawo.

Mōnatō nē ænguēnēmōna incæte cōwē ænāmaī imōnāpa. Edæ, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedīnque mōnatō māincoo æmōna baī wadāni, Pabodoidi māincoo æncæte ante apænedapa, ante pīīnīnque wææ ancædōnānīmpa. Īnīnque, Wææ ānāmaī incædānīmpa, ante cædinque mōnatō, Cōwē ænāmaī incæmōnāīmpa, ante piyænē cæte ee apænemōnāpa. ¹³ Nāwā Wængonguī cænguī, ante ænte māmō cōnōnāni ongō adīnque Wængonguī oncōnē ñænæncōnē nē cædāni incæ pancaa ænte ade cænte quēwēnānīpa. Ayæ, Wængonguī quī, ante baō nāni iya tāīmpaa nē cædāni adobaī iya tāīmpaa nāni cōnōningā incæ pancacāā ænte cænte quēwēnānīpa, ante pōnēmīniyaa. ¹⁴ Mōnō Awēnē adobaī, Botō imotedō ante watapæ apænedāni ate nē ēñēnāni wæætē nē apænedāni inānite cænguī pædæ godōnāni ænte cænte quēwencædānīmpa, angampa. ¹⁵ Botō guiquēnē nē ænguēnēmō incæte cænguī ante ānāmaī inte cōwē apænebo inōmoīmpa. Ñōwo mīnitō imīnite yewæmōnīnque botō dicæ, Pōnōmīni æncæboīmpa, ante yewæmōmogaa. Cænguī ante ānāmaī inte botō Wængonguī beyænque apænebo ēñēmīnīpa, ante pōnēnīnque mānīnō beyænque tobopa. Mānōmainō ante todōmo inte botō, Gæwænte wædinque nāñe wæmo incæ wacā māincoo edæ ænāmaī incæboīmpa.

¹⁶ Itota Codito ingantedō ante apænebi ēñencædānīmpa, angā ēñente botō nē apænebo bagāimo inte edæ ædō cæte

wadō cæquimoo. Ìninqe botō mǎnōmǎinō ante nē apǎnedōmo inte edǎ, Tōmēmo waa cædinque apǎnebopa, ante ædō cæte tedequimoo. Edǎ botō Itota ingantedō ante mōni watapǎ apǎnedō ante wīi apǎnebo bai edǎ botō wæquinque incædōnimpa. ¹⁷Edǎ Itota Codito, Apǎnebi ēñencædānimpa, angǎ ēñēninque botō Ao ante watapǎ todinque apǎnebo adinque tōmengǎ, Waa cæbi ïmipa, ante eyepǎ pōnongǎ æmǎimopa. Wæætē, Wīi apǎneinente wæbo incæte botō cōwē apǎnebo ïninqe edǎ tōmengǎ nǎnō angainonque cæte apǎnebopa. Edǎ botō nē apǎnequēnēmo inte ædō cæte apǎnedāmaï inguimoo. ¹⁸ Ìninqe botō ēñente cæbo beyænque quīnō ænguimoo. Botō Itota Codito ingantedō ante watapǎ apǎnebo beyænque Wængonguï ïmaï pōnō cæcǎ æninque tocæboimpa. Botō apǎnebo beyǎ mīnitō nē pōnonguēnēmīni incæte pōnōnāmaï ïmīni ïninqe botō wæætē ænāmaï inte tocæboimpa.

¹⁹ Ayǎ waodāni wīi botō awēnēidi ïnānipa. Ayǎ botō wacǎ ingante nē cæbo ïnāmaï inte abǎ tawænte bai quēwēmopa. Incæte botō, Waodāni godōmenque nangui ïnāni Codito gǎmǎnō poncædānimpa, ante cædinque tōmǎnāni ïnānite nē cæte quēwēmo bai botō baquinque nāmǎ pædæ godonte bai quēwēmopa. ²⁰ Godongǎmǎ cæbo ate oodeoidi incæ Itota gǎmǎnō poncædānimpa, ante cædinque botō oodeoidi nāni pōnēnō bai pōnēninque tōmēnāni nāni quēwēnō bai quēwēmopa. Pancadāniya, Mōitee wodi nǎnō wææ angainō ēñēmō beyænque mōnō quēwengǎimpa, ante pōnēninque mǎnīnonque ante ēñente cædānipa. Botō guiquēnē, Wīi Mōitee wodi nǎnō wææ angainō ēñēmō beyænque mōnō quēwengǎimpa, ante pōnēmopa. Incæte, Godongǎmǎ cæbo ate mǎnīnonque ante nē ēñente cædāni adobaï Itota Codito gǎmǎnō poncædānimpa, ante cædinque botō tōmēnāni ēñēnō bai adobaï ēñente bai cæbopa.

²¹ Wadāni guiquēnē Mōitee wodi wææ ante nǎnō yewǎmongainta adāmaï ïnānipa. Botō guiquēnē, Wængonguï, ïmaï cædāni, ante nǎnō wææ angainō ante cōwē ēñēnguēnēmo inte botō

mōnō Awēnē Codito nempo quēwēninque tōmengǎ nǎnō angainō ante cōwē ēñente quēwēmopa. Incæte godongǎmǎ cæbo ate nē adāmaï ïnāni adobaï Itota Codito gǎmǎnō poncædānimpa, ante cædinque botō wadō pōnēmo incæ tōmēnāni adāmaï inte nāni quēwēnō bai adobaï inte bai quēwēmopa. ²² Ayǎ, Godongǎmǎ cæbo ate æmǎ pōnēnāni adobaï Codito gǎmǎnō poncædānimpa, ante cædinque botō tōmēnāni æmǎ pōnente quēwēnāni bai æmǎ pōnēmo inte bai quēwēmopa. Ìninqe, Godongǎmǎ cæbo ate pancadāniya Codito gǎmǎnō ponte quēwencædānimpa, ante cæcæte ante botō æbānō cæquimoo, ante wædinque ïmaï cæbopa. Wadāni nāni quēwēnō bai wadāni nāni quēwēnō bai wadāni nāni quēwēnō bai adobaï cædinque botō tōmǎnāni nāni quēwēnō bai adodō ante pōnēmo inte bai quēwēmopa. ²³ Edǎ, Itota Codito watapǎ pōnō cæcǎ beyænque tōmāmō tōmengǎ nempo quēwēninque godongǎmǎ watapǎ tocæimpa, ante cædinque mǎnīnō wadāni nāni quēwēnō bai wadāni nāni quēwēnō adodō ante pōnēmo inte bai quēwēmopa.

²⁴ Edǎ nē quingǎ pogodo godāni ïñōmō tōmēnāni nāni pogodo goimancadē tōmǎnāni pogodo godānipa. Incæte adocanque quingǎ pogodo gocǎ inte tāno gote nǎ gongǎngǎ adinque edǎ, Bitō adobique quingǎ pogodo gote gǎnǎ cæbipa, ante pædæ pōnōnāni ængampa, amīnitawoo. Mīnitō guiquēnē quingǎ pogodo gote bai gǎnǎ cæte æncæte ante tǎi piñænte cædāni. ²⁵ Gǎnǎ cæcæimpa, ante cædinque tōmēnāni wadō nāni cæinēnō ante cædāmaï inte wæntæye ïnāmaï inte mǎnīnonque ante cædānipa. Tōmēnāni guiquēnē gǎnǎ cædinque poganta aquīi guīñē wænguīñabo nāni que cædintaque ænte wencacæte ante mǎnōmaï cædānipa. Mōnō guiquēnē poganta guīñē wænāmaï inta mōnō cōwē encaquinta æncæte ante mǎnōmaï cæmompā. ²⁶ Mǎnōmaï impa, ante pōnēninque edǎ wīñatǎ wīñatǎ guīdāmaï inte pogodo godāni bai botō tōingǎ gobopa. Ayǎ, Æcānō gǎnǎ cæcǎā, ante tiyǎmāa tamonte guēa cæda bai cædinque botō, Gǎnǎ cæcæboimpa, ante

tæimö piñænte nö cæbopa. ²⁷ Ìninqe godömenque godömenque apænebo eñenani ate tömëmo oda cædamaï incæboimpa, ante cædinque botö, Tæi piñænte quingæ gobawe, ante bai cædinque botö nämä incæ da godö da godö godoncæte ante nämä tæi tæi pante bai cæbopa.

10

Wængongui impa, ante nani cönöinca

¹ Botö töninamini iïmai ante apænebo eñeedani. Mönö wæmæidi wodi tömänani boguimä gänëñömö quëwente cægongadänimpa. Ayæ tömänani gawapæntibæ tæcæguedëmæ ti wææ tao gogadänimpa.

² Ìninqe æpænë guite bai cædinque tömënani Möitee wodi nempo tömänani nani quëwenguinque edæ boguimämodë godinque gawapæntibæ tæcægüidëmæ gogadänimpa. ³ Ayæ cængüi Wængongui öönædë da pönongä wææ nani cæ bai tömengä Önöwoca nänö apænedö adobaï eñente ëwocate quëwengadänimpa.

⁴ Wængongui Önöwoca apænecä eñëninque tömänani godongämæ bete bai ëwocate quëwengadänimpa. Edæ dicabo tæëmonca iñonte Möitee wodi ongonto tæi tæi äayongä æpæ ompade ba begadänimpa. Ìncayæ Ponguingä mönö Codito adobaï tæi piñængongä inte tömënani tönö godongämæ godinque tömengä Önöwoca ingante pönongä æninque tömënani ompade bete bai äawocaque bai ëwocagadänimpa. ⁵ Incæte wodo tömänani eñenamaï cædani adinque Wængongui wii togacäimpa. Edæ piininqe wænöninque önömæca yabæque wido cæcä ñömængadänimpa.

⁶ Ìninqe, Tömënani wænæ wænæ cæcæte ante nani toinente wædö bai minitö wii adobaï toinente wæcæminimpa, ante mönö imonte wææ odömoncæte ante Wængongui tömënani nani toinënö beyæ ante pangä wængadänimpa, ante abaimpa.

⁷ Pancadäniya nani badonte cönöinca weca ædæ wæænte, Wængongui impa, ante babæ apænete towengadänimpa. Edæ, “Cæncæte ante becæte ante tæ contadinque tömënani Yæ yæ owempocæte ante ængæ gantidänitapa,” ante yewæmongatimpa cæminii. Minitö iñömö edæ, Wængongui

impa, ante nani babæ towengai bai wii adobaï cæedani. ⁸ Pancadäniya guiquënë nänöogængä inämai iñongante wiwa towengadänimpa. Edæ bæintitodee müido ganca inäni mänimpodani edæ mänömaï towënani inte adoönæque iñonte näñe wængadänimpa, ante adinque pönente wædinque mönö wæætë towënamaï ingæimpa. ⁹ Pancadäniya guiquënë, Quiëmë cæmö iñömonte Awënë dicæ pangäa, ante ancaa wænæ wænæ cædani adinque Wængongui tæntæ angä pocæ wængadänimpa. Ìninqe tömënani nani wænæ wænæ cægainö ante mönö Baa ante wænæ wænæ cædamaï ingæimpa.

¹⁰ Pancadäniya guiquënë Wængongui nänö pönöincoo adinque, Wængongui wii waëmö pönongä awædö, ante piinte tededani ate Wængongui anquedo në wido cædongä inongä inte tömënani inänite wænonte edæ wido cægacäimpa. Mänömaï cæcä ante adinque minitö, Pangä wæncæ wæ, ante wædinque tömënani nani piinte tedewengai bai adobaï piinte tededamaï imæwedani.

¹¹ Ìninqe, Wamini mini adobaï panquinque cæminipa, ante wææ odömoncæte ante pancadäniya inänite Wængongui mänömaï pangacäimpa. Ayæ iïmamo wodo iinque bayonte quëwëmö iñömonte dodani mönö imonte wææ ancæte ante yewæmöninque, Wænæ wænæ cædani ate Wængongui æbänö pangacäi, ante aedani, ante wææ yewæmongadänimpa.

¹² Mänömaï impa, ante adimini incæte minitö, Mönitö nämä ongonte cöwë oda cædamaï incæmönimpa, ante pönëminitawo. Edæ mini ædocæ tæ go wæænguinque mänömaï anewëminipa töö. ¹³ Minitö wænæ wænæ cæinente wæminitawo. Edæ wii minitö adominique mänömaï wænæ wænæ cæinente wæminipa. Mönö wao-cabo mönö wænæ wænæ cæinente wæcabo tömämö imompa. Incæte minitö mini oda cæquinque wænæ wænæ cæinente wæmini adinque Wængongui mönö imonte cöwë në pönengä inongä inte, Oda cædamaï incæminimpa, ante wææ äninque edæ, Idæwaa, angampa. Ayæ wænæ wænæ cæinente wæmini incæte tömengä töö æmænte ængä beyænque minitö eyepæ inte

ate adiyæ næ gongæninque oda cædāmaī inguimīni imīnīpa.

¹⁴ Mānīnō beyænque botō nē waademīni, āmo eñēedāni. Wængonguī impa, ante nāni babæ ante gōnōnīca gomō adīnque ocæmæ wodīi wīnōedāni āmopa. ¹⁵ Mīnitō ocai encadōmīni imīnīpa, ante adīnque botō mānōmainō ante yewæmōmopa. Īnīnque botō ānō ante, Nō intawo, babæ intawo, ante mīnitō nē encadōmīni inte apænte ante baī eñencæmīnīpa. ¹⁶ Mōnō pōnencabo owæta ænīnque Wængonguī ingante waa ate pōnente apænedīnque, Mōnō Codito wepæ tōmāmō beyæ godonte impa, ante pōnēnīnque mōnō pōnencabo īñōmō godongāmæ bemompa. Ayæ pāo mōnō pā ænō ænīnque, Mōnō Codito tōnō godongāmæ caate wængaīmō baī imompa, ante pōnēnīnque mōnō godongāmæ cæmompā. ¹⁷ Mōnō pāo adocaque ænīnque pā ænte godongāmæ cænīnque mōnō, Pāo adocaque ī baī mōnō tæiyæmō pōnī imō incæte adocabomō imompa, ante pōnengæimpa.

¹⁸ Idægoidi eñagāināni īñōmō, Wængonguī quī, ante baō ænte māmō ñōnōnīnque iya tānānīpa. Mānīī baō tōmēnāni nāni iya tāimpā ñōnōnīngā pancacāa ænīnque tōmēnāni, Baō Wængonguī quī ī baī mōnō adobaī Wængonguī quīmō imompa, ante baī cædīnque godongāmæ cænānīpa, ante do eñēmīnīpa. ¹⁹ Mānōmaī ānīnque botō æbānō āmoo, ante pōnēmīni. Nē eñēnāmaī ināni nāni babæ cōnōnīca īñōmō edæ nāwā Wængonguī ingampa diyæ tōmēnāni tōmēngā quīnāni ināniyāa. Ayæ, Wængonguī cænguī impa, ante babæ nāni ānongā īñōmō nāwā Wængonguī cænguī impa diyæ tōmēnāni Wængonguī tōnō godongāmæ cænāniyāa. Botō īñōmō edæ mānōmainō ante dicæ āmogāa.

²⁰ Mānōmaī ānāmaī imo inte botō īmaī āmopa. Tōmēnāni, Wængonguī quī, ante babæ cōnōnīnque dicæ nāwā Wængonguī ingante godōnāniyāa. Īñæmpa wænæidi inānite godōnānīpa cæmīnī. Wænæ tōnō cædāni awædō, ante mīnitō gomō adīnque godongāmæ cænāmaī imæwedāni, āmopa. ²¹ Edæ mōnō Awēnē bepæ godongāmæ bemīni inte mīnitō wænæidi bepæ ædō

cæte godongāmæ bequimīnī. Mōnō Awēnē cæimpāa tæ contate godongāmæ cæmīni inte mīnitō wænæidi cæimpāa ædō cæte godongāmæ tæ contate cænguimīnī.

²² Æmæ pōnente baī wænæidi nāni bepæ bemō adīnque mōnō Awēnē piinte badīnque pāmaingampa, ante eñēnīmō inte mōnō ædō cæte wænæidi bepæ bequimōō. Tæī piñænte wææ cæmompā mōnō Awēnē pānāmaī inguingāa.

Ñi cæyænte gote baī quēwente waadete pōnengæimpa

²³ Mīnitō īmaī apænedīnque, “Mōnō quīēmē baī cæinēmo incæ Wængonguī wææ ānāmaī ingampa,” āmīnitawo. Īñæmpa mōnō cæinēnonque cæte quēwēmō baī wīī mōnō waa quēwenguīnque incædōnīmpa. Ayæ adobaī, “Mōnō cæinōnque cæmō incæ Wængonguī wææ ānāmaī ingampa,” āmīnitawo. Īñæmpa mōnō cæinēnonque cæte quēwēmō baī wacā, Botō adobaī cæbote, ante oda cæcædongāimpa cæmōō. Oda cædāmaī incæcāimpa, ante wææ cædīnque mōnō Wængonguī nānō ānōnonque ante eñente cæcæimpa. ²⁴ Edæ, Mōnō æbānō cæte eyepæ ænīnque quēwenguīmōō, ante nāmā beyænque wædāmaī inte wæætē wadāni beyæ ante pōnēnīnque, Tōmēnāni nōingā ante eñente waa quēwencædānīmpa, ante mōnō nanguī cæcæimpa.

²⁵ Īnīnque baō godonte æncæte ante nē mānāni nāni æī pancadē gote ænīnque mīnitō mīmō entawēmīni incæte, Baacā baī intawo, nāwāaquiringā intawo, ante apænte ānāmaī inte guīñēnedāmaī ade cæedāni. ²⁶ Edæ, Inguipo Wængonguī quī impa. Īnīnque inguipoga ongoncoo tōmancoo adobaī Wængonguī quī inte nāwāaquincoo impa, ante yewæmongatīī apa guīñēwēmīnī.

²⁷ Ayæ nē pōnēnāmaī ingā mīnitō imīnite, Pō cæedāni, angā eñēnīnque mīnitō goinēmīni inte godīnque tæ contayōmīni cænguī pædæ pōnongā adīnque ee ō ænte cæedāni. Baacā intawo, Nāwāaquiringā intawo, ante nāmanque apænte ānāmaī inte ade cæedāni. ²⁸ Wæætē wacā tōmēngā nānō mīmō pōnēnō beyænque ante wææ ānīnque, “Wadāni tōmēnāni, Mōnitō wængonguī

cænguī impa, ante do nāni godōni impa iñæmpa cæmīni, angantawo. Mānōmainō wææ angā ēñente wædinque mīnitō nē wææ āningā beyæ ante ayæ tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyæ ante edæ cænāmaī iedāni. Iñæmpa inguipo incæ inguipoga ongoncoo tōmancoo incæ mōnō Awēnē qui impa cæmīni. ²⁹ Wīi tōmēmīni mīmō entawēnō beyæ ante nāmā apænte ānīnque wæætē nē wææ āningā beyæ ante tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyænque ante mīnitō cænāmaī incæmīnīmpa.

Incæte bitō wabi iīmaī ante wæbitawo. “Mōitee wodi nānō wææ angāinō beyæ ñā cæyænte wægāimo bai inte botō ñōwo ñī cæyænte gote bai imo adīnque wacā tōmengā nānō nāmā apænte æmæ pōnēnō beyænque ædō cæte botō imote apænte angūngā,” ante wæbitawoo. ³⁰ Ayæ, “Wængonguī ōnonque pōnongā ænīnque botō tōmengā ingante waa ate pōnente apænedīnque ade cæmo adīnque wadāni iñōmō edæ, Baacā incæ iñæmpa cæmīi, ante quīnante pōnō babæ ante tedewēnāni,” ante bitō wæbitawoo. ³¹ Incæte mīnitō cæmīni incæ bemīni incæ quiēmē bai cæmīni incæ mīnitō cædīnō adīnque wadāni, Wængonguī ñāō apāite bai emōnongā ingampa, ante acædānīmpa, ante cædīnque waa cæedāni. ³² Edæ mīnitō iñōmō, Waa cæmōni adīnque wadāni oodeoidi incæ guidiegoidi incæ Codito ingante nē godongāmæ pōnēināni incæ tōmānāni tee tēwadāmaī inte oda cædāmaī incædānīmpa, ante pōnēnīnque edæ waa cæedāni. ³³ Botō adobaī, Botō tōmēmō ænguīnō ante wædāmaī imopa. Wæætē, Botō waa cæbo adīnque wadāni Itota gāmænō pōnīnque tōmengā ængā beyænque quēwencædānīmpa, ante pōnēnīnque botō quiēmē cæbo incæ cōwē waa cæbopa.

11

¹ Mōnō Codito tōmengā nānō cæi bai botō adobaī cæbo adīnque mīnitō botō cæi bai adobaī cæbāimīnīpa.

Iīmaī cæte Wængonguī ingante apæneccæimpā

² Mīnitō botō imote cōwē pōnēmīni adīnque botō mīnitō imīnite waa adīnque apænebopa. Ayæ do pōnengāināni

nāni apænegainō ante botō adodō ante apænebo ēñēnīnque mīnitō, Nāwangā impa, ante ēñente cæmīnīpa, ante adīnque botō mīnitō imīnite waa ate pōnēnīnque apænebopa.

³ Ñōwo iñōmō iīmaī āmo ēñēedāni. Mōnō Codito ñænængā inongā inte onguīñængā ingante nē angā ingampa. Waoda nāna gæncaya adīnque onguīñængā ñænængā bai inongā inte onquiyængā ingante nē angā ingampa. Mæmpo Wængonguī guiquēnē ñænængā pōni inongā inte mōnō Codito ingante nē angā ingampa. ⁴ Iñīnque onguīñængā iñōmō Wængonguī ingante apænedīnque ayæ, Wængonguī æbānō angāā, ante apænedīnque wencadāmaī apæneccæāmpa. Edæ bee ocadīnque tōmengā nāmā ocabo ante guīñencate bai apænebaingampa.

⁵ Onquiyængā guiquēnē bee ocadīnque Wængonguī beyæ apæneccæāmpa. Bee ocadīnque tōmengā, Wængonguī æbānō angāā, ante apæneccæāmpa. Edæ bee ocadāmaī inte nāmā ocamō ante guīñencate bai onquiyængā apænebaingampa. Mānōmaī cædīnque tōmengā nē ēñēnāmaī cædīngā ingante nāni eō tocadīngā bai inongā inte encabaingampa. ⁶ Edæ onquiyængā bee ocadāmaī ingā inte godōmenque eō tocacā bai waa incædōnīmpa. Wæætē, Eō tocate wæcæ wæ, ante wæcā iñīnque tōmengā iñōmō edæ bee ocabaingampa. ⁷ Edæ onguīñængā ingante badōnīnque Wængonguī tōmengā nānō emōnō bai adobaī badongā emongacāmpa. Iñīnque Wængonguī nānō ñāō apāidō bai adobaī emōnongā inte onguīñængā bee ocadāmaī incæcāmpa. Onquiyængā guiquēnē onguīñængā nānō emōnō mānīnque emōnongā ingampa. ⁸ Onguīñængā ingante tāno badōnīnque Wængonguī ayæ onquiyængā ingante badoncæte ante onguīñængā iyapa ænte badongacāmpa. ⁹ Edæ wīi onquiyængā beyæ ante onguīñængā ingante Wængonguī badongacāmpa. Wæætē, Bitō onguīñængā beyæ quēwencæbiīmpa, ante onquiyængā ingante badongacāmpa. ¹⁰ Iñīnque onquiyængā iñōmō, Botō nānōogængā beyæ Wængonguī botō imote

badongacäimpa, ante pönente wædinqe bee ocacæcäimpa. Ayæ, Bee ocabo adinqe Wængonguï anquedoidi incæ, Botö nänöogængä nē angä ingampa, ante eñencædänimpa, ante cædinqe onquiyængä waa cædinqe bee ocacæcäimpa.

¹¹ Incæte mönō Awēnē nempo quēwēninqe onguiñængä dæ angä bai onquiyængä önonganque baquēnengainō anguēnē. Wæætē onquiyængä dæ angä bai onguiñængä wæætē önonganque baquēnengainō anguēnē. ¹² Edæ onquiyængä ayæ dæ añongante tömengä ingante badoncæte ante Wængonguï onguiñængä iyapa æninqe badongacäimpa. Wæætē wēñængä onguiñængä ingante onquiyængä mangä beyænque eñacampa. Incæte Wængonguï beyænque tömämö quēwēmompä.

¹³ Onquiyængä bee ocadämaï inte Wængonguï ingante apænecaï ininqe waa intawoo, ante mīnitō tömēmīni godongämæ pönēē cōninqe ædäni.

¹⁴ Edæ dodäni nāni cægai bai cæquēnēmō inte mönō iïmaï ante pönengæimpa. Onguiñængä doyænguï encadinqe guiñencate wæquēnengä ingampa, ante edonque ate pönēmaimpa. ¹⁵ Onquiyængä guiquēnē tömengä doyænguï pæ ininqe edæ waa impa. Edæ, Doyænguï bee ocacæbiimpä, ante onquiyængä ingante Wængonguï badongä encacampa. ¹⁶ Botö mänömainō ante apænebo eñēninqe mīnitō pancamīniya wæætedō wæætē äinēmīnitawo. Iñæmpä botö äninō bai mönitō cōwē cæmōnipa. Ayæ Codito ingante godongämæ nāni pönencabo adobai Wængonguï quināni inönāni inte edæ cōwē mänömaï cædänipa cæmīni.

Awēnē ææmæ ante bedinqe pancamīniya wīwa cæmīni

¹⁷ Mīnitō mīni waa quēwēninqe ante godongämæ ponguēnēmīni incæte mīni godōmenque wīwa quēwēninqe godongämæ pōmīni awædō. Ininqe botö, Waa cæmīnipa, ante ædō cæte anguïmoo. ¹⁸ Iïmainō ante ñōwo tāno apænebo eñēdäni. Codito ingante mīni pönencabo godongämæ pōninqe mīnitō iñömō mīni caipæ incæ wæætē godō wæætē godō tedewēninqe wacabo nänēnē

wacabo nänēnē bamīnipa. Ante apænedäni eñēninqe botö, Wabänö nöingä ante apænedänipa, ante pönēmopa. ¹⁹ Nāwangä impa, ante pönēmopa. Edæ, Ædänidö inänite Wængonguï waa acää, ante edonque acæimpa, ante tömengä angä ate mīnitō mīni cabo wadö ante mīni cabo wadö ante tedemīnipa, ante awædō.

²⁰ Ininqe, Awēnē ææmæ impa, ante godongämæ pōninqe mīnitō wīi mönō Awēnē ææmæ bete bai cæmīni awædō.

²¹ Edæ mīni godongämæ cæñedē incæ mīnitō, Wadäni adobai cæncædänimpa, ante ee ongönämaï imīni inte tömämīni cænguï ade cæmīnipa. Pancadäniya ayæ gæwænte ongöñönāni edæ pancamīniya do tömo bete dowænte wæmīni awædō. ²² Iñæmpä oncö ömaamīni bai inte mīnitō tömēmīni oncōnē cænte wīi bemīni. Edæ Codito ingante mönō godongämæ pönencabo Wængonguï quimō imō incæte mīnitō näēmæ piinte cæmīni awædō. Ömæpodäni incæ tömēnāni nāni guingo imonte wæquinque ante mīnitō pæ gompote ade cæmīnipa töö. Mänömaï cæmīni adinqe botö dicæ, Waa cæmīnipa, ämogaa.

Mönö Awēnē ææmæ

(Mäateo 26.26-29; Mäadoco 14.22-25; Odoca 22.14-20)

²³ Edæ mönō Awēnē botö imote pönö apænecaï eñēninqe botö wæætē iïmaï ante mīnitō imīnite pönö apænetabopa. Mönö Awēnē Itota ingante Codaa nänö odōmonte godongaïönæ woyowotæ iñonte Itota päö æninqe, ²⁴ Wængonguï ingante waa ate pönente apænedinqe päö pä æninqe angacäimpa. “Iï päö botö baö bai impa. Botö, Mīnitō quēwencæmīnimpa, ante botö baö godonte bai cædinqe wæncæboimpä. Botö pä ænte pædæ pönömo bai mīnitō adobai iïncayæ ate botö imote ante pönēninqe godongämæ cæedäni,” angantapa.

²⁵ Mänömaï angä iinqe cænāni ate owæta adobai æninqe tömengä, “Botö wepæ iïmæ bai impa. Wængonguï do apænedinqe, Botö pönö cæbo ate mīnitō Ao ämīni ininqe mönō godongämæ waa cæte quēwengæimpa, angacäimpa. Ñōwo adobai miïne äninqe apænebopa. Botö wepæ ante Ao ante æmīni inte mönō

godongāmæ waa cæte quëwengæimpa. Ìninqe mìnito wantæ wantæ iño bedinque botō imote ante pōnente becæminimpa.” Ante Itota angä begadānimpa. ²⁶ Ìninqe Itota nānō ponguionæ ganca mìnito mānōmaī pāo wæætē wæætē cæninque mānimæ bai wæætē wæætē bedinque, Mōnō Awënë tōmāmō beyæ wængacäimpa, ante odōmonte bai cæmini adinque wadāni eñencädānimpa.

Nōingä ante pōnēninque mōnō Awënë æcæmæ becäimpa

²⁷ Mānōmaī i ñinque waocä pōnēnāmaī inte mōnō Awënë pāo ònonque cæninque Awënë nānō bequimæ ònonque bedinque tōmengä nānō wentamō mongænguinque mōnō Awënë baō ante, Ònonque impa, ante pūinte bai cædinque tōmengä wepæ ònonque wido cæte bai cæcampa. ²⁸ Ìninqe, Æbānō entawēmōō, ante mìnito nāmā nāēmænte cōwä adinque nōingä ante pōnēninque pāo cæninque mānimæ bequēnēmīni iminipa. ²⁹ Edæ, Mōnō Awënë baō bai impa, ante æcānō pōnēnāmaī inte cænte beda iñōmō tōmengä nāmā nānō apænte pante wæquinque mānōmaī cænte becampa. ³⁰ Edæ mānōmaī cæmini beyænque pancamīniya aquimīni badinque wæntæye bamīnipa. Pancamīniya wīi pōnente wæmīnipa. Ayæ wadāni æpodānimē mānīnō beyænque do æmæwo wænānimpa.

³¹ Incæte mōnō cōwä adinque nāmanque apænte āninque nōingä cæmō ñinque mōnō Awënë wæætē mōnō imonte apænte ante pūināmaī imaingampa. ³² Mōnō Awënë mìnito iminite apænte ante pūingantawo. Edæ mōnō Awënë, Inguipogaque quëwēnāni inānite apænte āninque botō pāñedē mìnito wīi adobaī pante wæquimīni, ante wææ cædinque ñōwo iñōmō edæ, Eñenguēnē quëwēedāni, ante wædænque pangä wæmōmpa.

³³ Botō tōniñamīni eñēedāni. Mānōmaī i, ante pōnēninque mìnito cæncæte ante pōninque ee ongōñōmīni tōmānāni adoyōmō pōnāni ate godongāmæ cæedāni. ³⁴ Godongāmæ pōninque mōnō wīi apænte panguēnēmō bacäimpa, ante wææ cædinque mìnito nē gæwænte wæcä ingante āmīni oncōnē tāno cæncæcäimpa.

Ñōwo māninque ante yewæmōninque botō mìnito weca ñncayæ ate pōninque wadō mīni ānīnō ante godōmenque apænebo eñencæminimpa.

12

Wængonguī Ònōwoca pōnō cæcä æninque cæcæimpa

¹ Ìñānāni eñēedāni. Wængonguī Ònōwoca mōnō imonte pōnō cæcä ate tōmengä nānō pōnōnoncoo eyepæ ænte ewocadinque mōnō æbānō cæquīi, ante eñēninque mìnito oda cædāmaī incæminimpa, ante ñōwo yewæmōmo aedāni.

² Doyedē iñōmō mìnito eñēnāmaī iñōmīnite wadāni, Mōnito mīñæ pōedāni, ante æbāmē cæte ænte māodāni gogamīnimpa. Tōmēnāni mīñæ mānōmaī go go cædinque mìnito do oda cædinque babetade nāni badōninca weca ædæ wææninque, Mōnito wængonguī impa, ante cædinque quëwengamīnimpa. ³ Ìninqe mìnito iminite botō ñōwo, Eñenguēnē quëwēmīni, ante iīmaī ante apænebopa. Æcānō Wængonguī Ònōwoca tōnō āawocaque bai ewocacä guiquēnē tōmengä, Itota nānō panguinque nē wentamō mongængä ingampa, ante ædō cæte tedewenguingä. Ayæ wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ònōwoca tōnō ewocadāmaī ingä guiquēnē tōmengä, Itota Tæiyæ Awënë ingampa, ante ædō cæte apænequingä.

⁴ Adocanque ingante wadō pōnō cædinque Wængonguī Ònōwoca wacä ingante wadō pōnō cædinque tōmengä nānō pōnōnincoo nēnempote bai cæcä æninque mōnō wadō wadō nē cæmō imōmpa. Wængonguī Ònōwoca adocanque pōni ñongä incæ mānōmaī wadō wadō pōnō cæcampa. ⁵ Ayæ mōnō Awënë adocanque pōni ñongä inte waocä adocanque ingante, iīmaī cæe, āninque wacä ingante, Wadō bai cæe, angä eñēninque mōnō tōmāmō wadō wadō nē cæmō imōmpa. ⁶ Ayæ Wængonguī adobaī adocanque pōni incæ tæi pīñængä ñongä inte waocä adocanque ingante pōnō cæcä æninque tōmengä tæi pīñængä badinque inte wadō cæcampa. Wacä ingante wadō pōnō cæcä æninque

tömengä tæi piñængä badinque wadö wadö cæcampa. Ìninqe Wængonguì mánömaì wadö wadö pönö cæcä æninqe mönö tömämö eyepæ badinque cæmompä.

⁷ Wængonguì Önöwoca, Tömänäni waa quëwencædänimpa, ante cæedäni, ante tömämö ìmonte wadö wadö pönö odömonte apænecä ëñëninque tömämö mönö waa quëwenguinque ante godongämæ cæmompä.

⁸ Ìninqe Wængonguì Önöwoca pancadäniya inänite, Wængonguì nö nänö ëñënö ante apænecä ëñëninque tömënäni nē nö ante apænedäni badänipa. Ayæ adocä Önöwoca iñömö Wængonguì nänö cædö ante edonque odömongä adinque pancadäniya nē adinäni badinque, Wængonguì mánömaì cæcampa, ante nö apænedänipa.

⁹ Adocä Wængonguì Önöwoca apænecä ëñëninque pancadäniya, Wængonguì eyepæ pönö cæcampa, ante wede pönënäni inte tömënäni wede nani pönënö beyænque nanguì cædänipa. Ayæ Wængonguì Önöwoca adocanque inongä inte pönö cæcä æninqe pancadäniya wënæ wënæ inäni inänite gampote apænedäni ate waa badänipa.

¹⁰ Pancadäniya inänite guiquënë Wængonguì Önöwoca godö cæcä æninqe tömënäni tæi piñænäni badinque nanguì pönö cædänipa. Wængonguì Önöwoca apænecä ëñëninque wadäni Wængonguì beyæ nē apænedäni inänipa. Ayæ wacä yewænte bai tedecä adinque, Wængonguì Önöwoca tedecantawo, wënæ tedecantawo, ante wæyönäni Wængonguì Önöwoca pancadäniya inänite edonque odömongä adinque tömënäni, Æcänö önöwoca nē tedecä, ante do ëñënänipa. Pancadäniya guiquënë Wængonguì Önöwoca tönö apænedinque wadäni nani tede bai nē tededäni inänipa. Ayæ iñäni wadäni nani tede bai tededäni ëñëninque pancadäniya Wængonguì Önöwoca apænecä ëñëninque, Nē tededäni æbänö ante tededänii, ante do ëñënäni inte wadäni inänite edonque pönö apænedäni ëñënänipa.

¹¹ Ìninqe adocä Önöwoca adocanque inongä inte tömengä nänö nö angai bai cædinque mönö ìmonte apænte æninqe, Pancaminiya iimaì cæcæminimpa, wamini

iimaì cæcæminimpa, ante pönö cæcä æninqe adocanque nänö cæquënënte ante wacä nänö cæquënënte ante edæ tömämö mönö cæquënënte ante cæmompä.

Adocabomö bai ìmompä

¹² Mönö baö adoyonque pönö ëñamö incæ mönö wii adodanque cæquënënte ante ëñamö inte mönö pæ pagænguincö watai watai ëñamompä. Edæ wadö mönö cæquënënte ante watai ëñadinque mönö wæætë wadö cæquënënte ante watai watai ëñamompä. Ìninqe watai watai nanguì mönö ëñacö iñömö adoyonque pönö impä. Ayæ Codito nempo quëwëninque mönö adobai adocabomö ìmompä. ¹³ Mönö adocabomö mönö tömämö baquinque Wængonguì Önöwoca mönonga pö guite owocampa. Ìninqe oodeocä incæ guidiegocä incæ wacä ingante nē cæcä incæ abæ tawænte ee gote bai nämä beyænque nē cæcä incæ mönö tömämö adotaca bete bai Wængonguì Önöwoca tönö äawocaque bai tömämö ewocampä.

¹⁴ Mönö baö adoyonque pönö ëñamö incæ mönö wii adodanque cæquënënte ante ëñamö inte mönö ëñacö watai watai nanguì ëñamompä. ¹⁵ Ìninqe mönö önöwa incæ, “Önompö ömæpobo inte botö waocä baö ömaabo ìmopa,” ante ædö cæte anguingää. Ìñæmpä mánömaì wæte tedecä incæ önöwa cöwë waocä baö ëñate ewocampä. ¹⁶ Ayæ mönö önömonca incæ, “Awinca ömæmömo inte botö waocä baö ömaabo ìmopa,” ante ædö cæte anguingää. Ìñæmpä mánömaì ante tedecä incæ önömonca cöwë waocä baö ëñate ëmoncacampä. ¹⁷ Ìñæmpä mönö baö tömäñö awincaque emömö bai edæ quimoncadö ëñenguënëi. Ëñënamai incædömöimpä. Ayæ mönö baö tömäñö önömoncaque ëmoncamö bai quincadodö ongoncadoquënëi.

¹⁸ Incæte Wængonguì iñömö edæ, Waomini mini cæquënënte ante eyepæ cæcæminimpa, ante badoncæboimpä, ante Wængonguì angacäimpä. Ìninqe tömengä nämä nänö angainö bai badöninque mönö pæ pagænguincö adoyonque baquinque ante wadö cæquënënte ante wadö cæquënënte ante tömäñö badongacäimpä. ¹⁹ Edæ

adondonque pōni mōnō cæquēnēnō ante Wængonguī badongā bai mōnō wadō mōnō cæquēnēnō ante quiodō pæ pagænte cæquēnēi. ²⁰ Wængonguī nānō nē badongaimō inōmō inte wadō mōnō cæquīnō ante watai wadō mōnō cæquīnō ante watai nanguī mōnō ēñacoo ēñamō incæ mōnō baō adoyonque pōni ēñamompa.

²¹ Mānōmaī ēñamō iñōmonte edæ mōnō awinca incæ ōnombo inte apænedinque, “Bitō dæ āmi bai botō tōmēmo eyepæ cæcædōmoimpa,” ante ædō cæte anguīi. Ayæ wæætē mōnō ocamō incæ ōnōwa inte apænedinque, “Bitō dæ āmi bai botō tōmēmo eyepæ cæcædōmoimpa,” ante ædō cæte anguīi. ²² Wæætē mōnō baō pancayonga pæ pagænāmaī i incæte māniñō ante mōnō godōmenque waa adinque, Mōnō quēwenguīñō impa, ante angæimpa. ²³ Wayō guiquēnē, Wīi waēmongā awædō, ante mōnō añō ante, Waa acædānimpa, ante cædinque waēmoncoo pōnō dadi ompogate māniñō beyæ godōmenque waa ate bai cæmompā. Wayō guiquēnē mōnō guīñēñate wædō ante, Wīi edonque acæimpa, ante pōnō bee ogate cædinque mōnō guīñēñayō beyæ godōmenque waa cæmompā. ²⁴ Waēmō mōnō ayō guiquēnē, Edonque acæimpa, ante bee ogadāmaī cæmompā.

Incæte, Adoyonque bacæimpa, ante mōnō baō wayō wayō badōninque Wængonguī, Wīi waēmongā, ante mōnō wæyō ante pōnēninque, Māniñō botō godōmenque waa abopa, ante badongacāimpa. ²⁵ Īninque, Mīnitō baoncoo nāēmæ piñāmaī incæminimpa, ante cædinque Wængonguī mōnō baō adoyonque badongacāimpa. Wæætē mīnitō nāmā baoncoo incæ nāēmæ waadete waa cæcæminimpa, āninque Wængonguī tōmāñō waa acampa. ²⁶ Īninque mōnō baō adoyōmonque nantate wæyōmō tōmāo wootæ wootæ nantate wæmompā. Ayæ wæætē adoyōmonque adinque, Waēmō impa, ānāni ēñente wædinque tōmāo watapæ tomompā.

²⁷ Mīnitō iñōmō, Wayō wayō ēñamō incæ adoyonque ēñamompā, ante do pōnēninque, Mōnō adobai nānēnē nānēnē ingaimō inte ñōwo wæætē Codito nempo quēwēninque

adocabomō imompa, ante pōnencæminimpa. ²⁸ Īninque Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo imō adinque Wængonguī angā ēñēninque iīmaī cæmompā. Yæcadomōni imōni iñōmō Codito nānō da godongaimōni imōnipa. Gao wæi ināni iñōmō Wængonguī beyæ nē apænedāni inānipa. Ayæ tæcægedēnāni ināni iñōmō nē odōmonte apænedāni inānipa. Wæænōmenque ināni iñōmō tæi piñænte entawente nē nanguī cædāni inānipa. Yæmiñæ gao ædinque ināni iñōmō Wængonguī Ōnōwoca tōnō āawocaque bai ēwocadinque iīmaī cædānipa. Pancadāniya, Wēnæ wēnæ ināni waa bacædānimpa, ante nē waa cædāni inānipa. Pancadāniya wadāni beyæ nē waa cædāni inānipa. Pancadāniya nē ānāni inōnāni inte awēnēidi inānipa. Ayæ yæmiñæ pōni ināni iñōmō wadāni nāni tede bai nē tededāni inānipa.

²⁹ Mānōmaī imō incæte edæ Codito nānō nē da godongaimō dicæ tōmāmō imongaa. Ayæ Wængonguī beyæ nē apæneimō dicæ tōmāmō imongaa. Nē odōmōnōmō dicæ tōmāmō imongaa. Nē tæi piñænte entawente nanguī cædōmō dicæ tōmāmō imongaa. ³⁰ Ayæ Wængonguī Awēnē pōnō cæcā incæte wēnæ wēnæ ināni nāni waa baquinque ante dicæ tōmāmō nē waa cæmongaa. Edæ wadāni nāni tede bai dicæ tōmāmō tedemongaa. Wacā mānōmaī wadāni nāni tede bai tedecā ēñēninque tōmāmō dicæ mōnō tededō adodō edonque apænemongaa. ³¹ Incæte mīnitō Wængonguī ingante, Bitō Ōnōwoca pōnō cæcā ate mōnitō eyepæ inte ate yæcado ongōnāni nāni cæi bai adobai cæcæte ante nanguī wæmōnipa, ante apænedinque nanguī cæedāni.

Mōnō waadete pōnente cæcæimpa, ante

Ñōwo iñōmō botō, Æbānō godōmenque waa pōni cæquīi, ante yewæmonte odōmōmo aedāni.

13

¹ Botō waodāni nāni tede bai tedebopa, āmīnitawo. Wængonguī anquedoidi nāni tede bai tedebopa, ante tomīnitawo. Īñæmpa mōnō wadāni inānite waadedāmaī inte tedemō ĩninque ampoincade ōnonque ampoi bai imaimpa. Waadedāmaī inte

tedemö ïinque adoyömö pönö wo pönö wo pönö wæcainta bai mönö adobai önonque tedewëmö ïaimompa.

² Wængongui Önöwoca pönongä æninque botö tömengä beyæ nê apænebo ïmopa, ante tomïnitawo. Waodäni nani wê wodonte êñengainö tömänö ante edonque pöni ate êñemopa, ante tomïnitawo. Waodäni nani nanguï êñenö ante adinque tömänö ante êñemopa, ante tomïnitawo. Edæ nê wede pönemini inte mïnitö änanquidi incæ ämïni êñente cabænte gotawo. Ìñæmpa mäninö tömänö waa pöni cæmö incæ mönö wadäni ïänite waadedämaï inte cæmö ïinque wæætê önömonque edæ mönö babaimpa.

³ Ömæpodäni ïänite botö mäincoo tömää nênepote godömopa, ante tomïnitawo. Wængongui beyæ ante cæyömote wadäni botö baö botö êñayö incæ iya tancæ cædäni ate wædinque botö piyænê cæbaimopa, ante mïnitö, Waa cæbopa, ante tomïnitawo. Ìñæmpa mänii tömää waa cædinque mönö waadedämaï inte cæmö ïinque mönö waa cædö beyæ ænämaï ïaimompa.

⁴ Nê waadete pönengä ïñömö tömengä piinämaï inte edæ piyænê cædinque godö waadete cæcampa. Wadäni gomonga cædinque godömenque nanguï ænäni adinque nê waadecä wæætê waadete pönëninque piinte wædämaï inte piyænê cæcampa. Nämä nänö cædinö ante pönëninque nê waadete pönengä ïñömö, Botö gomonga cæbopa, ante tededämaï ingampa. Tömëmoque waëmö ïmopa, ante nämä waa adämaï ingampa. ⁵ Wacä tæcæ cæyongante nê waadete pönengä ïñömö, Tänä cæbote, ante wææ cædämaï ingampa. Nämä nänö æinënö ante cædämaï inte tömengä wadäni beyænque cæcampa. Wæætê wii ïñontobæ ænguï bacampa. Wadäni wënæ wënæ cædäni ate wædinque tömengä nê waadecä ïnongä inte wæætê piyænê cæcampa.

⁶ Ìnque, Wacä wënæ wënæ cæcampa, ante tededäni êñente wædinque nê waadete pönengä ïñömö mäninö ante todämaï ingampa. Wæætê, Wacä nöngä cæcampa, ante tededäni êñëninque tömengä watapæ pöni tocampa. ⁷ Æbämê cædäni

incæ nê waadete pönengä ïñömö piyænê cædinque tömänäni ïänite wææ gom-pocampa. Wæætê, Waa cædänipa, änäni êñëninque tömengä, Nawangä impa, ante do êñengampa. Æbämê ba incæte tömengä, Ayæ ate watapæ bacæimpa, ante cöwê pönëninque wæntædämaï inte ee cæcampa.

⁸ Mönö waadete pönëmämo ïñömö cöwê dæ badämaï ingæimpa. Wæætê Wængongui ïincayæ ate, Idæwaa, angä ïinque inguipoga tömengä beyæ mönö apænedö guiquënë edæ dæ angæimpa. Wadäni nani tede bai mönö tededö incæ pæ wëenecæimpa. Inguipoga nanguï adinque mönö êñenö ante Wængongui, Idæwaa, ancæcæimpa. ⁹ Nöwo mönö êñenö ïñömö pancaa êñëninque pancaa wæætê oda cæmompä. Wængongui beyæ mönö apænedö ïñömö pancaa apænedinque mäninque apænemompä. ¹⁰ Ìnque bayedê guiquënë Wængongui nänö apænedö ædæmö êñëninque mönö nöngä pöni odömonte apænecæmöimpa. Oda cæte mönö êñenö ante, Idæwaa, äninque Wængongui mäniñedê edæ mönö wii eyepæ apænete wædö ante, Idæwaa, ancæcæimpa.

¹¹ Botö ïñömö wëñæmoyedê wëñængä nänö tede bai tededinque wëñængä nänö ocai êñenö bai êñengäimo inte wëñængä, Ìimaï impa, ante nänö pönënö bai botö mäniñedê adobai pönengaboimpa. Nöwo guiquënë picæmo badinque wëñæmoyedê botö cægainö ante ñimpo cæbopa. ¹² Awocawænta wëmö ate bai cædinque mönö ñöwo Wængongui Önöwoca nänö odömönö ante edæ wii edonque amompä. Ayæ ate guiquënë mönö aw-incadö awinca edonque pöni acæimpa. Botö ñöwo pancaa adinque oda cæte êñëmo ïmopa. Ayæ ate guiquënë Wængongui pönö odömongä adinque tömengä botö ïmote edonque pöni acä bai botö adobai tömää eyepæ pöni acæboimpa.

¹³ Ìnque mönö entawënoncoo ante adinque mënonque go adodonque mänimpodonque ayæ ongompä. Mönö wede pönënö ante ædæmö entawengæimpa. Watapæ bacæimpa, ante mönö pönënö ante ædæmö entawengæimpa. Mönö waadete pönënö ante ædæmö entawengæimpa.

Īnque mānimpodonque ayæ ongō incæte mōnō waadete pōnēnō iñōmō edæ ñænænō pōni i Īnque mōnō mānīnō ante tāno ædæmō entawengæimpa.

14

Wadāni nāni tede bai æbānō tedequī, ante

¹ Īnque mīnitō, Nē waadete pōnēmō bacæimpa, ante mānīnonque ante pogodo gote bai nanguī cædāni. Ayæ adobai, Wængonguī Ōnōwoca mōnō imonte nānō pōnōnō bai mōnō eyepæ ēwocadinque cæcæimpa, ante nanguī æīnente wæedāni. Mānīnō Wængonguī Ōnōwoca nānō pōnōnoncoo ate adinque mīnitō, Wængonguī beyæ nē apænemō mōnō tāno adodonque ante bacæimpa, ante godōmenque æīnente wædinque cædāni. ² Edæ wadāni nāni tede bai æcānō tededā tōmengā wīi waodāni inānite apænecampa. Wængonguinque ingante apænecampa. Edæ tōmengā Ōnōwocaque tedecā Īnque tōmengā ingante Wængonguī æbānō awēmō apænecāā, ante ædō cæte ēñenguī. ³ Wængonguī beyæ nē apænecā guiquēnē waodāni inānite waadete pōnēninque iīmaī cæcæte ante apænecā ēñēnānīpa. Mīnitō tæi piñæmīni mīni entawenguinque wede pōnencæmīnīpa, ante apænecampa. Ayæ, Wæwente quēwēmīni incæ mīnitō wampo bawēnente tæi piñænte cōwē cæcæmīnīpa, ante tōmengā Wængonguī beyæ ante pōnō apænecampa. ⁴ Wadāni nāni tede bai nē tedecā guiquēnē, Tōmēmo tæi piñæmo botō entawenguinque ante nanguī ēñencæboimpa, ante nāmā beyænque ante tedecampa. Wængonguī beyæ nē apænecā guiquēnē Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo beyæ ante apænedinque, Mīnitō tæi piñænte mīni entawenguinque ēñencæmīnīpa, ante apænecampa.

⁵ Īnque mīnitō tōmāmīni wadāni nāni tede bai apænemīni adinque botō wædænque tobaimopa. Wæætē tōmāmīni Wængonguī beyæ apænemīni adinque botō godōmenque watapæ tobaimopa. Wængonguī beyæ nē apænecā iñōmō ñænængā iñongā wacā tededō

nē tedecā guiquēnē wædangā ingampa. Incæte, Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo tæi piñænte entawencæmīnīpa, ante cædinque tōmengā wacā tededō tedete ate, iīmaī ante tedetabopa, ante mīnitō tededō adodō ante edonque apænecā Īnque tōmengā adobai ñænængā iñongā imaingampa. ⁶ Iñānāni ēñēdāni. Wængonguī nānō wē wodōnō incæ tōmengā nānō nō ēñēnō incæ tōmengā nānō nō odōmōnō incæ ante botō mīnitō weca pōninque odōmonte apænebo ēñēninque mīnitō godōmenque pōnēmaīmīnīpa. Wængonguī iīmaī cæcæcāimpa, ante apænebo ēñēninque mīnitō guīñente wædinque waa cæbaimīnīpa. Wæætē mīnitō weca pōninque botō wadāni nāni tede bai tedete apænebo bai mīnitō ædō cæte godōmenque nē pōnēmīni baquēnēmīni.

⁷ Edæ gobæ ongonte aa pedinque ōnonque ante pedāni ēñēninque mōnō wæætē, Ædemē ante pedānīpa, ante ædō cæte ēñenguī. Nē ampoinca ampodāni adobai āmotamīni ināmaī ōnonquedō ante ampodāni ēñēninque mōnō, Ædemē ante ampodānīpa, ante ædō cæte ēñenguī. ⁸ Ayæ tontado adobai, Wæætēdō wæætē cæcæimpa, ante todompeta nāni ancadeca we ōninque idiquibæ we ōngā Īnque wadāni, Æbāmē cæcæte ante we ōngāā, ante wædinque oda cæte ee ongonte wæætēdō wæætē cædāmaī imāinānīpa. ⁹ Ayæ mīni cabo adobai wīi edonque apænemīni ēñēninque wadāni, Æbāmē ante tedecāā, ante wædinque oda cæte wæbainānīpa. Woboyæ māmōque iñæmpa tedewēmaīmīnīpa.

¹⁰ Waodāni inguipoga tōmāo quēwēninque nanguī nāni tededoncoo tededānīpa. Nāwangā impa. Incæte wadāni nāni tededō wadāni nāni tededō tōmāā tedequīnō i Īnque adodeque incæ ōnonque tedete ināmaī impa. ¹¹ Īnque wacā apænecā ēñēninque botō, Æbānō ante tedecāā, ante ēñēnāmaī imo adinque tōmengā wæætē, Wabi inte wīi ēñēmīpa, ancædongāimpa. Tōmengā ingante botō adobai, Wabi inte botō tededō wīi tede-bīpa, ante ancædōmoimpa. ¹² Īnque mīnitō, Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā æninque

mönö eyepæ ewocadinque cæcæimpa, äminitawo. Mänömainö äninque minitö, Wængongui Önöwoca pönö cæcä ænte ewocadinque cædomö inte mönö Codito ingante mönö godongämæ pönencabo godömenque tæi piñænte entawengæimpa, ante pönëninque minitö, Mäninonque ante botö ewocate cæquinö ante pönongä æncæboimpa, ante täno æinente cæedäni.

13 Mänömaï beyæ wadäni nani tede bai në tedemini iñömö minitö töninadäni adobai eñencædänimpa, ante cædinque Wængongui ingante iïmaï ante äedäni. Wængongui eñëmi. Wadäni nani tede bai do tededinque botö æbänö ante tedetawoo, ante bitö odömonte apænebi eñëmoe. Mänömainö ante apænebi eñëninque botö wæætë mönitö tededö adodö ante edonque apænebo eñëninque minitö Wængongui ingante apænete cæedäni. 14 Wadäni nani tede bai tededinque Wængongui ingante apænebo inte botö önöwocaque pönente apænedinque ocai ömædæcabo bai inte apænebaïmpa.

15 Mänömaï impa, ante adinque æbänö cæquimoo. Edæ önöwoca pönente apænedinque botö ocai adobai eñente pönëninque Wængongui ingante apæneboimpa. Ayæ Wængongui ingante waa pönï apæneceæte ante önöwoca pönente ämotamini äninque adobai ocai eñente pönëninque ämotamini ancæboimpa. 16 Bitö, Wængongui ingante waa pönï cæcampa, ante önöwocaque pönëninque apænebitawoo. Iñæmpa Wængongui ingante waa ate pönëninque önöwocaque pönente apænebi eñëninque wacä në önonganque ingä guiquënë, Bitö æbänö apænebi, ante eñënamaï inte, Ædö cæte Ao anguimoo, ante wæbaingampa. 17 Bitö waa ate pönëninque önöwocaque waa apænebi eñëninque tömengä wæætë, Bitö æbänö ancæte ante tedebii, ante eñënamaï inte ædö cæte godömenque tæi piñænte entawengüingä. 18 Botö iñömö, Minitö wadäni nani tede bai wædænque tedeyömini botö godömenque nanguï tedebopa, ante Wængongui ingante waa ate pönëninque apænebopa. 19 Incæte Codito ingante mönö pönencabo tönö godongämæ pöninque botö wadäni nani tede bai tæne

tinco miido ganca tedequi incæ wii tededinque wæætë, Wadäni eñencædänimpa, ante mënea pönï edonque apænedinque waa tobaïmpa.

20 Iñänäni eñëedäni. Tæcæ eñadäni iñömö wænæ wænæ mönö cæpämö ante eñënamaï inänipa. Minitö adobai mäninö wænæ wænæ mönö cæpämö ante eñënamaï inte bai pönëedäni. Wæætë ocai mönö pönëno guiquënë minitö mäninö ante wëñænänique wædænque nani encadö bai wii pönëninque wæætë picænäni nani nanguï encadö bai adobai nanguï encate pönëedäni. 21 Dodäni mönö Awënë beyæ ante wææ äninque iïmaï ante yewæmongadänimpa. “Wadäni nani tede bai në tededäni inänite botö ämo eñëninque tömënanäni wæætë botö quinäni inänite apæneceædänimpa. Incæte iñänäni guiquënë botö imote cöwë eñënamaï inguinäni awædö, ante mönö Awënë angampa,” ante yewæmongatimpa.

22 Iñinque, Wadäni nani tede bai tedemini eñëninque në pönënanäni wædämaï iñönäni në pönënamaï inäni guiquënë mänömaï tedemini eñëninque guifente wæcædänimpa, ante cædinque Wængongui önöwoca pönö cægacäimpa. Wæætë Wængongui beyæ ante edonque apænemini eñëninque në pönënamaï inäni wædämaï iñönäni në pönënanäni guiquënë do eñencædänimpa, ante cædinque Wængongui Önöwoca pönö cægacäimpa. 23 Codito ingante mini pönencabo godongämæ pöninque tömämini wadäni nani tede bai wadäni nani tede bai tedemini adinque ayæ pönäni guiquënë në eñënamaï inäni incæ në pönënamaï inäni incæ æbänö anguinänii. Mänömainonque tedemini eñëninque tömënanäni wæætë, Minitö ömædæcamini inte önonque tedewëminipa, ante wæbaïnänipa.

24 Tömämini wæætë Wængongui beyæ edonque apæneyömini në pönënamaï ingä incæ në eñënamaï ingä incæ ponte eñëninque tömämini mini apænedö beyæ tömengä, Botö wænæ wænæ cætabopa, ante wæbaingampa. Ayæ Wængongui beyæ ämini eñente wædinque tömengä, Botö näwangä wænæ wænæ cædomö inte wentamö mongænte awædö, ante nämä apænte

ämaingampa. ²⁵ Ayæ tömengä mīmōno nānō wentamō wē wodōnincoo da tadonte ate bai edonque ate wædinqe tömengä ædæ wæænte guidōmēmæ ñongæninque Wængonguī ingante, Bitō adobique nē waa cæbi imipa, ante waa apænebaingampa. Ayæ mīnitō imīnite, Nāwangä Wængonguī Önōwoca tōnō äawocaque bai ewocamīnīpa, ante apænebaingampa.

Quiēmē cæmīni incæ nōingä pōnente ædcæmō cæedāni

²⁶ Mänōmaī ī inique iñānāni, mōnō æbānō cæquī. Wængonguī Önōwoca pōnō cæcā æninque eyepæ inte mīnitō tōmāmīni godongāmæ pōninque iīmaī cæmīni incæmīnīpa. Adocanque ämotamīni adodeque angä ingampa. Wacā odōmoncæte ante adodeque apæneccā ingampa. Wacā ingante Wængonguī edonque odōmonte apæneccā eñēningä inte tömengä adodō ante adodeque ante odōmonte apæneccā ingampa. Wacā guiquēnē wadāni nāni tede bai adodeque tedecā ingampa. Tömengä æbānō ante tedecā, ante wacā do eñēninque mīnitō tededō wæætē edonque apæneccā ingampa. Mänōmaī wade wade ante nē apænemīni inte mīnitō tōmāmīni, Godongāmæ tæi piñante entawengæimpa, ante iīmaī cæte tedecæmīnīpa. ²⁷ Wadāni nāni tede bai tedeyongä wacā adotedæ wææ tededāmaī incæcāimpa. Māningä iīnque tedecā ate wacā tedecæcāimpa. Ayæ wæætē wacā, Tedecæboimpa, angä Ao ämīni tedecā ate idæwaa. Mānimpodānique tedete ñine cædāni adinque wacā eñēninque, Æbānō ante tededānī, ante mīnitō tededō edonque apæneccā eñencæmīnīpa. ²⁸ Codito ingante mīni pōnencabo weca nē eñente adodō apænequēnengä dæ angä iīnque edæ wadāni nāni tede bai nē tedeinente wæcā iñōmō wæætē ee adinque tededāmaī inte pæ wēenecæcāimpa. Tömengä nāmā incæ önōwēnenque tedete Wængonguī ingante tedecæcāimpa.

²⁹ Wængonguī beyæ nē apænedāni adobai mengāa pōni apænedāni ate idæwaa. Mānimpodānique apænedāni eñēninque mīnitō, Nō ante apænedānī, idiqubæ ante apænedānī, ante apænte

ante eñencæmīnīpa. ³⁰ Ayæ adocanque tæcæ apænee göñongä wacā nē eñēē congä ingante Wængonguī Önōwoca iñontobæ apæneccā eñēninque tömengä, Botō apæneccæboimpa, angä eñēninque nē apænedingä wæætē apocænē edæ äamonca eñēē concæcāimpa. ³¹ Edæ Wængonguī beyæ apænedinque adocanque tāno apænete ñine cæcā ate wæætē wacā wæætē wacā apænete ñine cæcæcāimpa. Mänōmaī cædinqe mīnitō godongāmæ eñente badinque wampo bawēnente ongoncæmīnīpa. ³² Wængonguī beyæ nē apænedāni iñōmō tōmēnāni nāmā önōwoca wææ äninque önōwēnenque wædāmaī inte ocāi pōnente apænedānīpa. ³³ Edæ Wængonguī incæ nē gänē pōnēnongä inte Yæ yæ wapiticæ godō tededāmaī ingampa cæmīnī.

Wængonguī quīnāni Codito ingante nāni pōnencabo tōmānāni wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo godongāmæ pōninque nāni cæi bai cædinqe, ³⁴ mīnitō adobai Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyænāni iñānite ämīni tededāmaī incædānīpa. Edæ, Apocænē eñēmæwedāni, ante Möitee wodi nānō wææ angai bai cædinqe onquiyænāni wæætedō wæætē änāmaī inte onguīñænāni nāni änonque eñēninque edæ eñēē concædānīpa. ³⁵ Æbānō ante apænedānī, ante eñencæte ante wædinqe onquiyængä oncōnē gote ate angä eñēninque tömengä nānōogængä wæætē adodō apæneccā eñencæcāimpa. Edæ Codito ingante mīni pōnencabo godongāmæ pōñōmīni onquiyængä iñōmō, Guīñēnete awædō, äninque ee tededāmaī incæcāimpa.

³⁶ Iñæmpa, Wængonguī nānō angainō ante mīnitō adomīnique dicæ mā pōnēninque odōmōmīnitawogaa. Wadāni eñēnāmaī iñōnānite mīnitō dicæ adomīnique Wængonguī nānō apænedō ante eñēmīnitawogaa.

³⁷ Bitō, Wængonguī beyæ nē apænebo imopa, ämitawo. Wængonguī Önōwoca pōnō cæcā æninque botō eyepæ ewocadinque nē nangui cæbo imopa, ämitawo. Mänōmaī ewocabi inte do eñēmi iīnque bitō, Mōnō Awēnē nānō wææ angainō ante Pa-

bodo mäninonque ante yewæmongampa, ante, Näwangä impa, ante apænebaïmipa. ³⁸ Wæætē mäninō ante æcänō ēñēnāmaï ina tömengä ingante wæætē mönō ēñēnāmaï ingæïmpa.

³⁹ Īñānāni, Mänōmaï impa, ante pönēninque mīnitō, Wængonguï beyæ apænecaïmpa, ante cæcæte ante cōwē nanguï cæedāni. Ayæ, Pancadāniya wadāni nāni tede baï apænedānīpa, ante adīnque mīnitō Baa ānāmaï iedāni. ⁴⁰ Incæte quēwēmē cæmīni incæ mīni pōnencabo mīni godongāmæ watapæ quēwēngūnque ante nōingä pōnente ædæmō cæedāni.

15

Codito ñāni ömæmongacäïmpa, ante

¹ Nōwo botō tōniñamīni ēñēedāni. Codito ingantedō ante botō do watapæ apænebo ēñēninque mīnitō mänīneque ante Ao ante wede pönēninque edæ tæï ongōmīnitapa. Nōwo guiquēnē mīnitō, Mänīne ante æbānō intawoo, ante oda cædāmaï incæmīnīmpa, ante botō adodō ante ædæmō odōmonte yewæmōmoï aedāni. ² Mänīne ante watapæ apænebo ēñēninque edæ mīnitō adode ante wede pönēninque tæï ongōmīni inte edæ mänīne beyænque quēwēmaïmīnīpa. Wæætē mänīne botō watapæ apænedō ante æmæ pōnēmīni ĩnīnque mīni pōnēnīmāmo incæ önōmāmoque pōni babaiṃpa.

³ Edæ mönō Codito tömengä nānō pōnō cægāinō ante botō ēñēnō ante botō doyedē, Mänīne ante mönō tāno pōnengæïmpa, ante pōnō apænebo ēñēmīnitapa. Nōwo wæætē, Ēñencæmīnīmpa, ante botō adode ante yewæmōmo acæmīnīmpa. Wængonguï angä ēñente nāni yewæmongāinō baï ĩnīnque cædīnque mönō Codito ĩñōmō wēnæ wēnæ mönō cægāinō ante teēmē mongænte wæætē wængacäïmpa, ante impa.

⁴ Ayæ, Wængä ate tömengä baö ĩni ö ænte māo daga wengadānīmpa. Ayæ Wængonguï angä ēñente nāni yewæmongāinō baï cædīnque Codito mēōnaa go adoönæque ĩñonte do ñāni ömæmonte mīngä quēwengacäïmpa, ante mänīne ante impa. ⁵ Ayæ ñāni ömæmonte quēwēnongä inte tömengä dobæ Pegodo weca ponte a

ongongä acantapa. Ayæ ate tömengä nānō nē emīñængāināni, Dote, nāni ānōnāni weca dobæ ponte a ongongä adānitapa. ⁶ Ayæ ate mönō tōniñadāni quīniento ganca ayæ godōmenque nanguï ĩnāni godongāmæ ongōñōnāni tömengä tömēnāni weca do ponte edæ a ongongä adotedæ agadānīmpa. Īñāni ĩñōmō pancadāniya ñōwo do wængadānīmpa. Pancadāniya nanguï ĩnāni nē agāināni incæ ayæ mīnāni quēwēnānīpa. ⁷ Mänīnāni adāni ate Itota wæætē Tantiago weca a ongongä agacäïmpa. Ayæ ate tömengä nānō nē da godongāināni weca adocā Itota ponte a ongongä agadānīmpa. Itota mänōmaï cægacäïmpa, ante botō, Mänīne tāno pōnengæïmpa, ante yewæmōmopa.

⁸ Botō guiquēnē nē wæmpodingä baï inte wæyōmote tömengä ñōwo pōni botō weca a ongongä atabopa. ⁹ Edæ Codito tömengä nānō nē da godongāimo ĩmo incæ botō wadāni tömengä nānō nē da godongāināni baï wīi adobai ĩmopa. Edæ Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo ĩnānite nē togænte pangāimo inte botō wædāmo pōni ĩmopa. ¹⁰ Edæ æbāmē ĩmo incæte Wængonguï waadete pōnō cæcä beyænque botō mänōmaï ĩmopa. Edæ tömengä nānō pōnō cædō ante botō wīi önōnque cæcæte ante æmoimpa. Wæætē wadāni wædænque cæyōnāni tömengä waadete pōnō cæcä ænīnque botō godōmenque nanguï cætabopa. Incæte botō dicæ tömēmoque adoboque cæbogaa. Wæætē Wængonguï nānō waadete pōnō cædō ænīmo inte botō tömengä tōnō cædīnque nanguï cæbo ĩmopa. ¹¹ ĩnīnque botō apænebo incæ tömēnāni apænedāni incæ mönō Codito tömengä nānō pōnō cægāinonque ante tömāmōni apænemōnīpa. Mänīneque ante apænemōni ēñēninque mīnitō mänīneque ante pōnēmīnitapa.

Do wængāināni incæ ñāni ömæmoncædānīmpa, ante

¹² ĩnīnque, Codito do ñāni ömæmongacäïmpa, ante apænemōni ēñēmīni incæte pancamīniya, Nē wængāināni dicæ ñāni ömæmōnāniyaa, ante ædō cæte ānewēmīnīi. ¹³ Īñæmpa, Cōwē ñāni ömæmōnāmaï ĩnāni baï mönō Codito incæ adobai ñāni

ömæmönāmaī incædongäimpa. ¹⁴ Ayæ Codito ñāni ömæmönāmaī ingä bai tömengä waa pōni nānō pōnō cægainō ante quīnante apænequēnēmōnii. Edæ önonque pōni bacædōnimpa. Ayæ önonquedō ante apænemōni bai mīnitō mānīne ante pōnēmīni incæ ædō cæte quēwenguēnēmīnii. ¹⁵ Mōnitō godōmenque Wængonguī ingante ante apænedinque, Codito ingante Wængonguī incæ angä ñāni ömæmongacäimpa, ante apænetamōnipa. Īnīnque, Nē wængaināni cōwē ñāni ömæmönāmaī inānipa, ante mīni ānewēnō iñōmō nāwangä i bai mōnitō Wængonguī nānō cægainō ante babæ wapiticæ ante edæ apænecædōmōnimpa. Edæ, Cōwē ñāni ömæmönāmaī inānipa, ante mīni ānewēnō nāwangä i bai Wængonguī, Ñāni ömæmōe, ante ædō cæte anguēnengä.

¹⁶ Īñæmpa, Ñāni ömæmönāmaī inānipa, ante mīni ānewēnō nāwangä i bai Codito incæ adobai ñāni ömæmönāmaī incægacäimpa. ¹⁷ Ayæ Codito ñāni ömæmönāmaī ingä bai mīnitō mīni wede pōnēnō incæ önonque pōni pōnente incædōnimpa. Īnīnque wentamō mīni mongæñō ædō cæte ñā mēnongaquēnēmīnii. Mīni wēnæ wēnæ cædinō beyæ wentamō mongænte wæcædōmīnimpa. ¹⁸ Mānīnō ante mīni ānewēnō nāwangä i bai Codito nempo quēwēnīnque do wængaināni incæ do mempoga wæninque ædō cæte quēwenguēnēñānii. Quēwēnāmaī incædōnānimpa. ¹⁹ Codito pōnō ængä beyænque mōnō adopoque wæninque wæætē wænāmaī quēwengæimpa, ante mōnō inguipogaque pōnēnīnque wæmo bai wadāni wædænque wæwēñōñāni mōnō godōmenque nanguī wæwenguēnē incædōnimpa.

²⁰ Incæte Codito dobæ ñāni ömæmongacäi apa ānewēmīnii. Edæ woadāni tānomō amiñayonte tā pedāni bai cædinque Wængonguī adobai, Do wængaināni inānite ämo ñāni ömæmoncædānimpa, ante cæcæte ante cædinque Codito Tānocä ingante do angä eñēnīnque ñāni ömæmongacäimpa. Nāwangä impa, ante ämo eñēmaimīnipa. ²¹ Edæ waocä incæ adocanque eñēñāmaī cæcä beyænque mōnō wænguimāmo pon-

gatimpa. Ayæ nē wænguēnēmō inte wæyōmonte Ñōwocä Waocä eñagāingä inte wæninque ñāni ömæmongä beyænque mōnō ñāni ömæmonte quēwenguimāmo adobai pongatimpa. ²² Edæ mæmæ Adäo wodi tömengä tōnō tömāmō godongämæ nē wænguēnēmō bagaimō inte mōnō tömāmō adobai Codito tōnō godongämæ nē ñāni ömæmonguimō bagamōimpa. ²³ Incæte to amiñayedē tānomō nāni tā pedōmō bai inongä inte mōnō Codito adobai Tānocä inongä inte edæ tāno ñāni ömæmongacäimpa. Codito nempo nē quēwēnōmō guiquēnē mōnō ayæmō inōmō inte edæ tömengä nānō ponguionæ iinque ba ate mōnō māniñedē ate nē ñāni ömæmonguimō imompa.

²⁴ Māniñedē ate inguipoga awēnē odeyēidi nempo ongoncoo incæ Codito tömancoo ö ænte ömæe ewencæcäimpa. Ñænænāni nāni ānōmāmo adobai tömāmāmo ömæe ewencæcäimpa. Tæi piñænāni nāni nanguī cædoncoo incæ Codito adocä incæ tömancoo wido cæcæcäimpa. Ayæ adocä nē Awēnē Odeye inongä inte tömengä nempo ongoncoo wæætē edæ Mæmpo Wængonguī nempo edæ pædæ godongä æninque Mæmpo Wængonguinque tömenganque adocanque Awēnē Odeye inongä incæcäimpa. Māniñedē ate edæ ñōwo mōnō quēwēmāmo iñōmō edæ iinque baquinō anguēnē. ²⁵ Incæte Wængonguī Codito ingante, Bitō imite nē piinte cægāināni tömāñāni inānite mō gongæncæbiimpa, ante cædinque tömengä öñōwa gāänē nānō wææntodonganca edæ adocä Codito incæ māñinō nānō iinque cæganca nē Awēnē inongä ingampa.

²⁶ Ayæ tömengä ingante nē piinte cædāni inānite æmæwo bæ tacä adīnque adoque pōni mōnō wænguimāmo incæ ayæ ongō adinque Wængonguī, Mānimāmo dæ bacæimpa, ante māo ömæe ewencæcäimpa. ²⁷ Tömengä nempo Wængonguī tömancoo pædæ godongä æninque tömengä nē Awēnē bacæcäimpa, ante do yewæmongatimpa. Mānōmainō ante yewæmonte ongō incæte Wængonguī nē pædæ godōnongä inte ædō cæte, Nāmā pædæ godōmopa, anguingä, ante edonque

acæimpa. ²⁸ Ayæ ate Wængonguï Wengä incæ, Mæmpo Wængonguï botö nempo tömancoo nē pædæ pōnongä inte tömengä adocanque pōnī Tæiyæ Awēnē badinque tömenganque tömancoo ēnempocæcäimpa, ante cæcæcäimpa. Mänömaï cæte ate tömengä adobai Mæmpo Wængonguï nempo quëwēninque Mæmpo nänö änonque ante eñente cæcæcäimpa.

²⁹ Pancadäniya edæ, Do wængainäni beyænque cæmōnipa, ante cædinque tömēnāni beyæ æpænē guidänipa. Ìninqe, Nāni ömæmōnāmaï ingæimpa, ante mīni änewēnō nāwangä i bai tömēnāni æbänö cæquēnēnāni inānii. Edæ, Nāni ömæmōnāmaï ingæimpa, ante nāwangä i bai edæ tömēnāni nē wængainäni beyæ quīnante æpænē guiquēnēnānii. ³⁰ Ayæ mīni änewēnō nāwangä i bai mōnitö iñömö quīnante mōni wantæ iñö wantæ iñö wodo wænguīnō ante wæquēnēmōnii. ³¹ Botö iimö iñö iimö iñö do wæwocabo inömo imopa, ante nāwangä amopa. Botö mōnö Awēnē Itota Codito nempo quëwēninque mīnitö imīnite ante pōnēninque watapæ tobopa, ante nāwangä antawoo. Edæ botö tōniñamīni iñōmīnite botö mäninö ante nāwangä äñimo inte, Wæwocabo imopa, ante adobai, Nāwangä impa, ante ämo eñēmaimīnipa. ³² Waomö mōnö æinēnō æncæte ante botö epetoidi babæidi bai ināni tönö guëa wæætedö wææte cæbo bai önonque cæte incædönimpa. Edæ, Do wængainäni ñāni ömæmōnāmaï incædänimpa, ante nāwangä i bai botö, “Ìmö ate mōnö æmæwo wænguinque ante cænte bete tocæimpa,” ante nāni änewēnö bai ante ee quëwencædömoimpa.

³³ Ìñæmpa mänömainö ante tedewēnāni eñēninque mīnitö wææte oda cædāmaï imæwedāni. Edæ do yewæmōninque, “Wiwa cædāni tönö guëa cædinque bitö adobai wapiticæ quëwenguinque godongämæ cæbipa.” ³⁴ Ante wææ änāni eñēedāni. Edæ, mīnitö wēnæ wēnæ cæmīni adinque Wængonguï ingante ante eñēnāmaï ināni iñömö oda cæbainānipa. Mänömaï beyæ mīnitö guingo imonte wæquēnēmīni inōmīni inte nö cæte quëwēninque edæ wēnæ wēnæ cædāmaï iedāni.

Do wængainäni iimāi ñāni ömæmoncædänimpa, ante

³⁵ Bitö, Do wængainäni æbänö cæte ñāni ömæmonguīnānii, ante ämitawo. Ayæ, Nāni ömæmōninque mōnö baö quīnö bai eñate ponguīmöö, ante eñencæte ante wæbitawo. ³⁶ Ìñæmpa önonquedö ante wæbi awædö. Edæ waocä tömēmö quiyacä ate yabæque ñömäate ate tä bocate pædimö bai mōnö baö adobai inte ñömængæimpa. ³⁷ Ìñæmpa todigo incæ wawæ incæ bitö, Tä bocate pæcæimpa, ante cædinque do pædiwæ tömewæ ænāmaï inte tömēmonque ænte godö quiyabi ate tä bocate pæpa. ³⁸ Incæte, Tömewæ æbänö iwæ pæquiwæ, ante nāmā nänö angainö bai cædinque Wængonguinque pōnö badongä ate tä bocate pæpa. Wamö tä bocate pædinque æbänö incaquīi, wamö æbänö incaquīi, ante do eñengaingä inte Wængonguï pōnö badongä ate wainca wainca incapä.

³⁹ Tömāñö baö wīi adoyö bai eñompa. Mōnö waomö baö wayö eñamompa. Ööingäidi baö wayö eñadänipa. Ayamöidi baö wayö eñadänipa. Gäyæidi baö wayö eñadänipa. ⁴⁰ Ayæ öönæde quëwēnāni wayö mongæñönāni inguipoga quëwēmö iñömö wayö eñamompa. Ìninqe öönæde quëwēnāni waa nāni eñadö wayö iñonte inguipoga quëwēmö waa pōnī mōnö eñayö guiquēnē wīi adobai eñamö imompa. ⁴¹ Woyowotæ apäicä iñömö itæde nænque nänö apäi bai wīi apäicampa. Pönömenque pōnī apäicampa. Nēmöidi guiquēnē wadö bai apäidänipa. Edæ nēmöidi incæ pancadäniya ñāmōināni inte wædænque apäiyönāni pancadäniya waa pōnī emōnāni inte guīnæ nanguï apäidänipa.

⁴² Mänīi quiyadimö yabæque ñömäate ate tä bocate pædimö bai mōnö adopoque wæmö ate mōnö baö adobai aquīñö inte ñömæmpa. Wææte iincayæ ate mōnö baö ñömäadāmaï inguinque wææte ñāni ömæmonguīmö imöimpa. ⁴³ Ayæ mōnö guīñēñate wægaiñö wido cæte ate mōnö waa pōnī eñaquinke ñāni ömæmongæimpa. Edæ mōnö aquīñö wido cædinque mōnö tæi piñæñö baaquinque ñāni ömæmongæimpa. ⁴⁴ Edæ inguipogaque quëwēninque mōnö eñayö wido

cæte ate mōnō ōōnædē pōnīwoca ēñate ēwocadinque mōnō waiñō pōnī ēñate ñāni ōmæmongæimpa.

⁴⁵ “Adāō wodi tānocā īnongā inte nē ēwocacā badinque quēwengacāimpa,” ante yewæmongatimpa. Ayæ adobai Adāō wodi bai Ñōwocā mōnō Codito incæ nē ēwocacā inte quēwēninque mōnō īmote pōnongā æninque ēwocate quēwēmompā.

⁴⁶ Inguipogaque nē quēwengā guiquēnē tāno pongacāimpa. Mempoga nē Quēwēnongā guiquēnē ñōwoque ayæ pōningā inte nē Quēwengā ingampa. ⁴⁷ Tānocā ingante badoncæte ante Wængonguī onguipoi guidimōi æninque badongacāimpa. Ñōwocā guiquēnē ōōnædē quēwengaingā inte pongacāimpa. ⁴⁸ Inguipogaque ante quēwēnāni guiquēnē inguipoga tāno quēwengaingā bai adobai īnānīpa. Ōōnædē mōnō goquincabo guiquēnē ōōnædē quēwente Pongaingā bai adobai īmompā.

⁴⁹ Inguipogaque quēwengā nānō ēñayō bai mōnō adobai ñōwo ēñamompā. Īncayæ ate guiquēnē ōōnædē quēwente nē Pongaingā nānō ēñayō bai mōnō adobai ēñaquimō īmompā.

⁵⁰ Botō tōnīñamīni apænebo ēñēedāni. Adopoque ēñagaingā inte Wængonguī Awēnē Odeye nempo ædō cæte guite quēwenguingāā. Nē aquīñō ñōmænguiñō ēñadongā incæ tōmengā mempoga ēñadāmai inte ædō cæte baō ñōmāadāmai īñō ēñaquingāā. ⁵¹ Mōnō waocabo wēēnēñedē mōnō ēñēnāmai ingainō ante botō tæcæ ēñēnīmo inte ñōwo edonque apænebo ēñēedāni.

Wīi tōmāmō wænguimō īmompā. Incæte tōmāmō īñontobæ wayonque ēñaquimō īmompā. ⁵² Edæ todompeta mōnō ancadeca æmæwo pōnī nanguī ōōnāni ate mōnō awīnca adopoque bomō cæyōmonte īñontobæ bacæimpa. Edæ todompeta tæcæ we ōōñōnāni do wængaināni incæ ñōmænāmai nāni inguinque ñāni ōmæmoncædānimpa. Māniñedē edæ wayonque pōnī mōnō tōmāmō ēñacæmōimpa. ⁵³ Edæ mōnō baō mōnō aquī ñōmænguiñonque wido cæte ate mōnō ñōmænāmai inguiñonque ēñaquingue impa. Ayæ mōnō aquī wænguiñō

ēwente ate waiñonque mōnō wænāmai inguiñō ēñacæimpa. ⁵⁴ Mōnō ñōmænguiñō ēñamō adinque Codito waiñō pōnongā ænte ēñadinque mōnō baō ñōmænāmai ingæimpa. Ayæ mōnō wænguiñō ēñamō adinque tōmengā mōnō wænāmai inguiñō ante waiñō pōnī pōnongā ēñacæimpa. Mānōmai cæcā ate dodāni nāni yewæmonte angainō tōmāā īnque cæte ingæimpa. Edæ īmai ante yewæmongadānimpa. “Mōnō Codito nē tæi piñænongā inte mōnō wænguimāmo godō ōmæe ēwēninque gānā cæcæcāimpa. ⁵⁵ Īninque ōnonque bagai inte mōnō wænguimāmo īñōmō dicæ tæi piñænte cæpa æmæwo wænguimōō. Mōnō wænguimāmo incæ dicæ daapa ēmiñæmpa guī wænguimōō.”

⁵⁶ Mōnō wēnæ wēnæ cægainō beyænque mōnō daapa guite bai pante wæquinque nē wænguēnēmō ingamōimpa. Ayæ ēñēnāmai cæyōmonte Wængonguī wææ angā beyænque mōnō nē pante wæquinque nē wænguēnēmō bagamōimpa. ⁵⁷ Wæætē mōnō Awēnē Itota Codito gānā cædinque mōnō wænguēnēmāmo ante godō ōmæe ēwengā beyænque Wængonguī mōnō īmonte pōnō cæcā ate gānā cæmōimpa. Īninque, Mānōmai waa pōnī cæcampa, ante pōnēninque mōnō Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænecæimpa.

⁵⁸ Mānōmai beyæ botō nē waadete tōnīñamīni ēñēedāni. Mīnitō, Mōnō īmonte bæ tadāmai incædānimpa, ante adiyæ tæi ongonte wææ cæedāni. Edæ, Mōnō Awēnē nempo quēwēninque nanguī cæmō īninque mōnō cædinō īñōmō edæ cōwē ēwēnāmai ingæimpa, ante pōnēninque mīnitō mōnō Awēnē beyæ ante cōwē godōmenque gomonga cæcæmīnimpa, āmopa.

16

Wængonguī quīnāni beyæ īmai cæte godongæimpa, ante

¹ Ñōwo īñōmō mīnitō godonte æinta ante, Wængonguī quīnāni beyæ impa, ante mīni godonguēnēnō ante apænebo ēñēedāni. Gadatiabæ īñōmō Itota ingante godongāmæ nāni pōnencabo īnānite do ānimo inte botō mīnitō īmīnite adobai ante īmai āmo cæedāni. ² Mīnitō tōmāmīni, Botō

ænincoo æpodö i, ante adinque, Pancaa Wængonguī quīnāni quī baquimpa, ante cædinque Wængonguī itæde iñō pancacooga nānēnē cō cædinque wacā Wængonguī itæde iñō pancacooga nānēnē cō cædinque ee mædāni. Īninqe wæætē wæætē cō cæte eyepæ māmīni adinque botō mīnitō weca ponte adinque, Godōmenque cō cædāni, ante ānāmaī inguēnēmo ĩmopa. ³ Edæ botō mīnitō weca ponte añōmo mīnitō, Īnāni nō cædōnāni inte mōnitō godōnīncoo ænte māo godoncædānīmpa, ante odōmōmīni adinque botō wæætē tōmēnāni beyæ cadota ante yewæmoncæboīmpa. Ayæ cadota tōnō mīnitō pōnōnoncoo tōnō botō ĩnāni ĩnānite pædæ godōnīnque da godōmo ænte māo Eedotadēē gote nēnempocædānīmpa. ⁴ Ayæ Wængonguī Ao angā ate botō tōmēnāni baī adobaī gobo adinque tōmēnāni botō tōnō godongāmæ edæ gobainānīpa.

Īmaī gocæboīmpa, ante

⁵ Cōwē Māatedōniabæ wodo pænta gocæboīmpa. Īninqe mānīmæ tāno wodo pænta gote ate botō ayæ wæætē mīnitō weca poncæboīmpa. ⁶ Ayæ mīnitō weca pōnīnque wabānō wantæ iñō quēwente goquīmo. Æbāmē cæcæboīmpa. Edæ, Quēwente ate ædōmē gomonga gocæ cæyōmo mīnitō botō tōnō godongāmæ waa cæmīni ate waa gocæboīmpa, ante pōnēnīnque botō wabānō godōmenque quēwēnīnque tōmāā mōnō yoguīntedæ ĩncæ mīnitō weca quēwencæboīmpa. ⁷ Edæ, Botō wodo pænta gocæ cædinque mīnitō weca ñōwo pōmo baī wantæ iñō ēñāquinque ĩncædōnīmpa, ante pōnente wædinque botō wīi ñōwo pōinēmo ĩmopa. Wæætē, Wængonguī Ao angā ate botō ĩncayæ ate mīnitō weca ponte wantæpiyæ quēwēnīnque tocæboīmpa, ante pōnēmopa. ⁸ Wæætē mōni oodeocabo ææmæ Pentecotee mōni ānōmæ ĩninqe beganca botō Epeto adoyōmō quēwencæboīmpa. ⁹ Edæ Epeto iñōmō quēwēnāni wede pōnente bacædānīmpa, ante botō guiite apænequinque odemō baī wī ænete baī ongō abopa. Ayæ adobaī, Nē piinte cædāni nanguī ĩnāni mæ ongōnānīpa, ante adinque botō adoyōmō quēwēnīnque nanguī wææ apænecæboīmpa.

¹⁰ Tīmoteo mīnitō weca wabānō ponguīngā. Pongā ĩninqe mīnitō wæætē, Mōnitō weca guīñēnāmaī inte quēwencæbiīmpa, ānīnque tōmengā ingante waa cædāni. Edæ botō nē cæbo ĩmo baī tōmengā adobaī Wængonguī beyænque nē cæcā ingampa. ¹¹ Īninqe, Tīmoteo ōnonque cæcampa, ante tedewēnāmaī inte mīnitō tōmengā ingante Baa ānāmaī ĩncæmīnīmpa. Wæætē waadete cædinque da pōnōmīni ate tōmengā piyænē cæte botō weca adodō poncæcāīmpa, āmopa. Edæ, Mōnō tōniñadāni tōnō Tīmoteo godongāmæ poncæcāīmpa, ante pōnēnīnque botō wānō cōmopa.

¹² Botō mōnō tōniñacā Apodo ingante guīquēnē, Mōnō tōniñadāni tōnō bitō coodintoidi weca ēñate pōe, ante ancaa āmo ĩncæte tōmengā wæætē, Ñōwo wīi goquīmo, ante Baa angantapa. ĩncæte Wængonguī Ao angā ate tōmengā ĩncayæ ate mīnitō weca cōwē poncæcāīmpa.

Waa quēwencæmīnīmpa, ante

¹³ Mīnitō guīquēnē cōwā ate nāmā wææ aedāni. Wede pōnēmīni inte tæi gongænte ongōedāni. Æmæwo pægāimīni inte tæi piñænte entawēnīnque guīñēnāmaī inte ee cædāni. ¹⁴ Ayæ tōmāā quīēmē cæmīni inte waadete pōnēnīnque cædāni āmopa.

¹⁵ Botō tōniñamīni mīnitō ĩmaī ante do ēñēmīnīpa. Acayabæ iñōmō tāno pōnengāināni inte Etepānā nāni quēwencabo iñōmō, Wængonguī quīnāni ĩnānite nē cæmōni bacæmōnīmpa, ante ñōwo cædānīpa cæmīni. ¹⁶ Īninqe mīnitō Wængonguī quīnāni beyæ nē cædināni ĩnānite Ao ānīnque piyænē cædinque tōmēnāni nāni ānō baī do ēñente cædāni. Ayæ, Wadāni adobaī, Mōnō tōnō godongāmæ nanguī cædānīpa, ante adinque mīnitō tōmēnāni nāni ānō baī do ēñente cædāni.

¹⁷ Etepānā tōnō Podotōnato ayæ Acaico botō weca pōnīnque mīnitō botō beyæ mīni cæinēnō ante do cædāni ate nanguī totabopa. ¹⁸ Edæ tōmēnāni pōnō apænedāni ēñēnīnque mīnitō wampo pōnente tæi piñænte ēwocāmīnitawo. Ayæ adobaī pōnō apænedāni ēñēnīnque mōnitō wampo pōnente tæi piñænte ēwocāmōnīpa. Mānōmaī nē pōnō cædināni ĩnānite mīnitō

wæætē waa ate pōnēnīnque cæquēnēmīni
īmīnīpa.

¹⁹ Atiabæ iñōmō Codito ingante
godongāmæ nāni pōnencabo nāni cabo
nāni cabo tōmānāni mīnitō īmīnīte ante
pōnēnīnque, Waa quēwencæmīnīmpa, ante
apænedānīpa. Aquidæ tōnō Pidica nāna
gæncaya adobaī ayæ tōmēna oncōnē
Codito ingante pōnente godongāmæ
pōnīnque nāni pōnencabo adobaī mīnitō
īmīnīte waadete pōnēnīnque, Mōnō Awēnē
nempo waa quēwencæmīnīmpa, ānānīpa.

²⁰ Mōnō tōnīñadāni tōmānāni, Waa
quēwencæmīnīmpa, ante apænedānīpa.
Mīnitō guīquēnē mīni cabo godongāmæ
pō bee tēnīnque waadete pōnente waa
apæneedāni, āmōpa.

²¹ Botō Pabodobo iñōmō tæcæ tōmēmo
ōnompoca yewæmōnīnque, Waa quēwencæmīnīmpa,
ante tōmēmo yewæmōmōpa.

²² Æcānō mōnō Awēnē ingante waadete
pōnēnāmaī īna iñōmō tōmengā nānō
wænguīnque mānōmaī cæcampa tōō. Botō
iñōmō wæætē, Mōnītō Awēnē īmi pōe, ante
wæbōpa.

²³ Mōnō Awēnē Itota waadete pōnō
cæcā ænīnque mīnitō tōmengā nānō
waadete pōnō cædō entawēnīnque waa
quēwencæmīnīmpa. ²⁴ Codito Itota nempo
mōnō quēwencabo īmōmpa, ante pōnēnīnque
botō mīnitō īmīnīte waadete pōnēmōpa.
Mānīnque ante yewæmōmōpa.

2 Coodintoidi inänite Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

¹ Wængonguï pönö angä beyæ Itota Codito botö Pabodobo imote da godongä godongaïmo inte botö mönö tönifnacä Tímoteo tönö guëa apænemöna ate botö iïmaï ante yewæmömopa. Coodinto iïömö quëwëmini inte mïnitö iïömö Codito ingante mïni godongämæ pönencabo incæ acæminimpa, ante yewæmömopa. Ayæ Acayabæ tömäo iïömö quëwente Wængonguï quïnäni inte tömënäni adobaï adota acæðänimpa, ante yewæmömopa. ² Mönö Awënë Itota Codito tönö Mæmpo Wængonguï tönö guëa waadete pönö cæda adinque mïnitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönapa, ante yewæmömopa.

Codito iïmaï waadete pönö cæcampa, ante

³ Mönö Awënë Itota Codito Wæmpocä iïongante Itota iïömö adocä ingante, Botö Wængonguï inongä ingampa. Ayæ Itota Wængonguï adocä inongä inte tömengä mönö wæwënö ante adinque godongämæ wæte bai pönö waadete apænecä ëñëninque mönö wampo pönëmö imopa. Mänömaï beyæ, Itota Mæmpo Wængonguï cöwë waa cæcampa, ante mönö watapæ apænecæimpa. ⁴ Adocä Wængonguï mönö imonte äninque, Wënæ wënæ wæwëmini adinque botö waadete pönö apænebo ëñëninque mïnitö wampo pönëmïnitapa. Ìninque wadäni wënæ wënæ wæwënäni adinque mïnitö botö apænedö ante waadete godö apænemïni ëñëninque tömënäni wæætë wampo pönencæðänimpa, ante botö mïnitö imïnite pönö cætabopa, Wængonguï angampa.

⁵ Edæ iïmaï beyæ mänömaï angampa. Codito në nantate wægaingä beyæ nantate wæwëninque mönö tömengä tönö äanque bai nantate wæwëmompä. Ayæ adobaï nantate wæwëmö adinque adocä Codito waadete pönö apænecä ëñëninque mönö tömengä tönö äanque bai ëwocadinque

wampo pönëmompä. ⁶ Mönitö nantate wæwëmöni amïnitawo. Edæ mönitö nantate wæwente apænemöni beyæ Wængonguï mïnitö imïnite wæætë pönö waadete apænecampa. Apænecä ëñëninque mïnitö wæætë wampo pönëninque wænämaï quëwencæminimpa, ante Wængonguï cæcampa. Ayæ mönitö wæwëñömönite tömengä pönö waadete apænecä ëñente wampo pönëmöni amïnitawo. Edæ mïnitö nantate wæwëmini inte wampo pönencæminimpa, ante Wængonguï mänömaï cæcampa. Ayæ wampo pönëmïni badinque mïnitö iïncayæ ate mönitö nantate wæwënö bai adobaï nantate wæwëmini incæte piyænë cæte ee cæte quëwencæminimpa, ante Wængonguï pönö cæcampa. ⁷ Ayæ mönitö tönö äanque bai mïnitö nantate wæwëmïnitawo. Edæ tömengä waadete pönö apænecä ëñëmini ate mïnitö adobaï mönitö tönö äanque bai wampo pönenguïmïni imïnipa. Ante do ëñëninque mönitö, Näwangä mïnitö watapæ quëwencæminimpa, ante do pönëmönipa.

⁸ Iñänäni, mönitö Atiabæ quëwëninque æbänö wënæ wënæ bate wætämönii, ante ñowo yewæmömo aedäni. Tæi piñæmöni inämaï inte mönitö godömenque teëmë mongænte bai nanguï wënæ wënæ bate wædinque, Nangæ bate wænguï wæ, ante wætämönipa. ⁹ Wængonguï do angä wænguënëmöni imönipa, ante nämäneque pönente wætämönipa. Incæte mönitö, Tömëmöni nämä tæi piñænö beyænque quëwencæmönimpa, ante pönënämaï incæmönimpa, ante odömoncæte ante Wængonguï pönö cæcä wætämönipa. Wæætë tömengä, Do wængaïnäni quëwencæðänimpa, ante botö në ämo iïömote mïnitö wæætë botö imote wede pönente quëwencæminimpa, ante cæcæte ante Wængonguï mänömaï pönö cæcä wætämönipa. ¹⁰ Mönitö mäninö möni oo wænguinque ante wæyömönite tömengä do bæi ongonte ængä beyænque quëwentämönipa. Ayæ ate wæyömönite tömengä ængä beyænque quëwencæmönimpa. Ayæ, Adocä wæætë wæætë ængä beyænque quëwencæmönimpa, ante pönëninque mönitö tömengä ingante wede pönente tomönipa. ¹¹ Ìninque mïnitö iïnacabo gongænte bai mönitö beyæ

Wængonguī ingante apænemīni ēñēninque tōmengā cōwē bæi ongonte ængā beyænque quēwencæmōnīmpa. Mānōmaī cæcā adīnque nanguī īnāni wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnente īīmaī ante apænecædānīmpa. Wængonguī ēñēmi. Nanguī īnāni apænedāni ēñēninque bitō Pabodoidi beyæ pōnō waa cæbi amōnīpa, ante apænequīnāni īnānīpa.

Coodinto iñōmō quīnante pōnāmaī īmoī, Pabodo angampa

¹² Mōnitō īīmaī ante nāmā waa ate pōnēninque apænemōnīpa. Wængonguī quīmōni īnōmōni inte mōnitō tōmengā, Tæiyæ waēmō ēwocacæmīnīmpa, ante ænte entawēmōnīpa. Mānōmaī beyæ Wængonguī nō cæcā baī mōnitō adobaī inguipoga quēwēninque nō cæte quēwēmōnīpa. Ayæ mīnitō weca pōnīnque mōnitō godōmenque waa cætāmōnīpa. Mānōmaī cædinque mōnitō inguipoga quēwēnānique nāni ēñēnō beyænque dicæ cætāmōniyaa. Wæætē mīmō entawēmōni inte nāmā apænte ānīnque mōnitō Wængonguī waadete pōnō apænecā ēñēninque eyepæ cætāmōnīpa, ante tomōnīpa. ¹³ Mīnitō acæmīnīmpa, ante yewæmōnīnque mōnitō dicæ idiquībæ ante yewæmōmōniyaa. Wæætē, Edonque adīnque do ēñencæmīnīmpa, ante edonque yewæmōmōni abāimīnīpa. Ayæ botō, Mīnitō nāwangā godōmenque ēñencæmīnīmpa, ante īīmaī ante pōnēmōpa. ¹⁴ Mōnitō æbānō īmōnī, ante mīnitō pancaa ante do ēñēmīnīpa. Ayæ, Mōnō Awēnē Itota tōmengā nānō ponguīōnæ īīnque bayonte mōnitō mīnitō īmīnīte adīnque, Mīnitō nē wede pōnengāimīni īmīnīpa, ante adīnque tocæmōnīmpa, ante do ēñēmīnitawo. Ayæ mānīōnæ bayonte mōnitō īmōnīte adīnque mīnitō adobaī, Waa nē cægāimīni īmīnīpa, ante tocæmīnīmpa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa.

¹⁵ Mānōmaī īmpa, ante pōnēninque botō, īīmaī cæcæboīmpa, ante pōnentabōpa. Wayōmō ayæ godāmaī inte botō tāno mīnitō weca ponte waadete apænecæboīmpa. Apænebo ēñēninque mīnitō wæætē mēmpoga tocæmīnīmpa, ante īīmaī cædīmo īntabōpa. ¹⁶ Mīnitō weca tāno ponte ēñadinque godōmenque godīnque botō Māatedōniabæ gote pōnīnque wæætē mīnitō

weca adodō ocæ ēmænte poncæ cædīmo īntabōpa. Ayæ pōmo ate mīnitō botō īmote godongāmæ cædinque da godōmīni godōmenque Oodeabæ gocæ cædīmo īntabōpa. ¹⁷ Incæte botō, Mānōmaī cæquīmo īmpa, ante pōnēninque dicæ ōnonque ante pōnentawogaa. Mānōmaī pōinēmo inte botō ñīmpo cæte pōnāmaī īmo adīnque mīnitō, Pabodo æmæ pōnente, Wīī pōinente wabānō wīī pongā, ante pōnēmīnitawo. Īñæmpa inguipogaque quēwēnāni mānōmaīnō ante nāni æmæ pōnēnō baī botō iñōmō edæ dicæ adobaī pōnentawogaa.

¹⁸ Wængonguī nāwangā mōnō īmonte cōwē pōnēninque nē aacā ingampa, ante nō pōnī īmpa. Mānōmaīnō ante nō pōnī ī baī mīnitō īmīnīte mōnitō apænedō iñōmō adobaī nō pōnī īmpa. Īnīnque mōnitō ædō cæte wadō ante apænequīmōnī. ¹⁹ Tidibānō tōnō Tīmoteo botō tōnō mīnitō weca pōnīnque, Wængonguī Wengā Itota Codito ingampa, ante nō īmpa, ante apænemōni ēñēmīnitawo. Īnīnque mōnitō Itota Codito nēmpo quēwēninque nē Ao āmōni inte ædō cæte æmæ pōnente baī wadō ante apænequīmōnī. ²⁰ Īīmaī īmpa. Wængonguī, Cōwē cæcæboīmpa, ante æpogamē wæætē wæætē angacāīmpa. Wæætē wæætē angā incæte Codito iñōmō edæ cōwē Ao ānīnque, Wængonguī nānō angāinō tōmānō īīnque cæcæīmpa, ante cæcampa. Īnīnque mōnitō tōmengā tōnō cædinque, Wængonguī ñāō apāite baī emōñongante tōmānāni tōmengā ingante waa acædānīmpa, ante cædinque, Ao, mānōmaī īmpa, ante, Amēē, ante watapæ apænemōnīpa. ²¹ Wængonguī incæ mōnitō īmōnīte apænte ænīnque ayæ mīnitō īmīnīte apænte ænīnque, Mīnitō Codito nēmpo quēwēninque nē tæī pīñæmīni bacæmīnīmpa, ante mōnō tōmāmō īmonte pōnō ōni pæte baī cædinque īīmaī cæcampa. ²² Tōmengā emōwo yewæmonte baī cædinque, Botō quīmīni īmīnīpa, ante pōnō cæcampa. Ayæ, Īncayæ ate mīni godōmenque nanguī ængūinque mīnitō ñōwo botō Ōnōwoca ingante ænte ēwocædāni, ante tōmengā Ōnōwoca ingante ñōwo da pōnongā ænte ēwocāmīnīpa.

²³ Ìninqe Coodinto ìñömö botö quínante wæætë pönämaï ingaboï. Edæ wënæ wënæ cæmîni adinque mînitö ìmînite nè panguënëmo incæ botö, Wîi päinente awædö, ante wîi pontabopa. Wængonguï ayongante botö, Mänömaï impa, ante nõ apænebo ëñëmaïmînipa. ²⁴ Ìimaï ante wede pönencæmînimpa, ante mönitö dicæ nè wææ ämöni ìmöniyaa. Wæætë edæ, Mînitö mîni wede pönënö beyænque tæi ongöninqe edæ nanguï cæmînipa, ante adinque mönitö wæætë, Mînitö watapæ tocæmînimpa, ante cædinque mînitö tönö godongämæ cæmönipa.

2

¹ Botö wëenëñedë mînitö weca ëñacæ pöninqe nanguï ämo wæmînitapa. Ìninqe, Wîi wæætë ämo wæcæmînimpa, ante ñöwo ëñacæ pönämaï incæboimpa, ante nãmäneque pönëninque antabopa. ² Edæ pîimo wæwëmîni bai æcänö wæætë, Tocæbiimpa, ante botö ìmote waadete pönente apænequëngä. Ìñæmpa botö pîimo beyæ nè wæwënimînique ongömîni bai botö ìmote nè waadete pönente apænequëngä ìñömö edæ dæ ancædongäimpa. ³ Botö quiëmë beyæ tobo adinque mînitö godongämæ watapæ toquënëmîni ìmînipa, ante pönentabopa. Mînitö botö beyæ äninque, Pabodo mönö weca pongä adinque mönö cæmö tocæcäimpa, ante nè cæquënëmîni ìmînipa, ante awædö. Ìninqe, Mînitö weca pöninqe botö mînitö wæwënö ante wædämaï incæboimpa, ante cædinque botö, Botö cadota ante yewæmömo adinque mînitö ëñente cæcæmînimpa, ante wæbopa. ⁴ Botö nanguï caate wædömo inte mîmönoque pönente wæwëninque yabæque adobaï Ca ca nanguï pönente wædinque mänömainö ante wæbopa. Incæte botö, Mînitö wæwencæmînimpa, ante dicæ ämogaa. Wæætë, Botö æbänö mînitö ìmînite nanguï waadete pönëmpa, ante ëñencæmînimpa, ante odömoncæte ante yewæmömpa.

Në wîwa cæcä ingante æbänö godö waadete ñimpo cæquï

⁵ Adocanque wîwa cæcä adinque botö tömengä nänö wîwa cædö beyæ wæwëmo

incæte mînitö tömämîni wædænque incæ nanguï incæ wæwëmîni adobaï ìmînipa. Botö, Tömengä ingante pîinämaï incæboimpa, ante pönëninque, Wædænque wæwëmînipa, ante apænebopa. ⁶ Në ëñënämaï cædingä ingante mînitö pancämîniya wodo tömämîni do pämînitapa. Ìninqe botö, Idæwaa pämînipa, ämpa. ⁷ Tömengä, Ancaa pämîni awædö, ante godömenque wæwente bacantawo. Ìninqe mînitö pönö ñimpo cædinque tömengä ingante, Idæwaa pämöni wæbipa, ante ædæmö waadete apænemîni ëñëninque tömengä ìninqe wædinque wampo pönencæcäimpa. ⁸ Mînitö wæætë, Bitö ìmite nâwangä waadete pönëmönipa, ante adodö apænemîni ëñencæcäimpa, ante botö mînitö ìmînite nanguï ämpa. ⁹ Botö änö ante æbänö tömänö ante ëñente cæmîni, ante ëñencæte ante botö wëenëñedë yewæmontabopa. Eyepæ cæmîni ate wædinque botö, Eyepæ cæmînipa, ämpa. ¹⁰ Në ëñënämaï cæcä ingante mînitö ñimpo cæmîni ee gocantawo. Mänömaï cæmîni ìninqe botö ñöwo adobaï ñimpo cæbopa. Waocä æcämenque ëñënämaï cæcä adinque godö pönö ñimpo cæbo ìninqe botö Codito ayongante mînitö beyænque ante mänömaï godö ñimpo cæbo intabopa. ¹¹ Ìñæmpa Tatäna incæ angä ëñente beyænque mönö oda cæte wæquinque edæ godömenque pîimaïmompä, ante aquënë quëwëedäni. Tatäna æbänö, Oda cæte wæcædänimpa, ante cæcampa, ante edæ do ëñëmompä.

Tito beyæ ante Pabodo wæcampa

¹² Botö Todoa nâni quëwëñömö täno pöninqe, Mönö Codito ingantedö ante watapæ apænecæte ante cæyömo mönö Awënë, Botö beyæ guiite apænee, ante odemö wi ænete bai do cæcä atabopa. ¹³ Incæte botö tönîñacä Tito dæ angä wædinque botö, Ædö cæte ìñömö a ongonte apænequïmoo, ante tömënäni ìnänite, Gobopa, ante Mäatedöniabæ gocæte ante wadæ gotabopa.

Codito nempo quëwëninque tæi ëmömönipa, ante

¹⁴ Në tæi ëmongä inte mönö Codito ìñömö nè pîinte cædäni ìnänite gänä cæcampa. Ìninqe mönitö Codito nempo

quëwëñömönite Wængonguï, Në tæi ëmongä ingante waa acædänimpa, ante cædinque mönitö imönite në tæi ëmongä miñæ ænte mäocä dao dao godinque mönitö tömengä nänö ëmönö bai adobai tæi ëmömönipa. Ayæ oguï wa woboyæ wodo wodo cædinque tömäo mäo oguï wa bai Wængonguï adobai cædinque mönitö imönite angä ëñëninque mönitö wæætë, Mönö Codito æbänö ingäa, ante wayömö wayömö mäo apænemöni ëñënanipa. Wængonguï mänömaï cæcä beyæ mönö Wængonguï ingante waa ate pönëninque apænecæimpa.

¹⁵ Iïmaï edæ impa. Codito ængä beyænque në quëwenguïnäni weca quëwëmöni incæ në wænguinäni weca quëwëmöni incæ mönitö Codito nempo quëwëninque tömengä nänö oguï wamönedö bai mönitö adobai, Wængonguï wë ongonte bai tocæcäimpa, ante oguï wamönete bai apænemönipa. ¹⁶ Mönitö öö wa wamönete bai cædinque në wænguinäni inänite tömënäni nänï wænguïmämo ante apænemöni ëñëninque tömënäni nänï wænguinque wë ongonte ocado cæte bai ëñënanipa. Wæætë oguï wamönete bai mönitö në quëwenguïnäni inänite guiquënë tömënäni nänï quëwenguïmämo ante apænemöni ëñëninque tömënäni wæætë nänï quëwenguinque wë ongonte ocado cæte bai ëñënanipa.

Ïinque mäninö mönitö cæquënëno ante æcänö eyepæ cæquiringä. ¹⁷ Edæ nangui inäni nämä beyænque ante æncæte ante cædinque Wængonguï nänö apænedö ante apænewënäni bai mönitö wii adobai wënæ wënæ cæcæte ante apænemöni imönipa. Wæætë Wængonguï mönitö imönite da godongä godinque mäo në apænemöni inte mönitö Wængonguï ayongä mönö Codito nempo quëwëninque nö pönente apænemönipa.

3

Wængonguï müne pönö angä beyænque quëwëmompä

¹ Mönitö imönitedö ante pönëninque minitö, Pabodoidi, Waa cæmöni aedäni, ante tedewënanipa, ante wëenëñedë äminitawo. Ayæ, Nöwo wæætë adodö ante

tedewënanipa, ante püiminitawo. Mönitö iñæmpa nämanque ante, Waa cæmöni aedäni, ante dicæ ämöniyaa. Wadäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædinque pancadäniya guiquënë minitö iminite äninque, Cadota ante pönö yewæmöedäni, änäni ëñëninque yewæmömini ate tömënäni ænte mäo odömönäni adänipa. Ayæ wadäni inänite adobai, Cadota, änäni ëñente yewæmönäni æninque minitö iminite odömönäni. Mönitö guiquënë, Cadota ante pönö yewæmöedäni, ante dicæ ämöniyaa. ² Wæætë minitö guiquënë waa quëwëmini adinque wadäni, Pabodoidi tömënäni inänite apænedäni beyænque coodintoidi wede pönënäni inte waa quëwënäni amönipa, ante pönëninque cadota ate bai do ëñënanipa. Mänömaï pönö cæmini æninque mönitö cadota næænte odömönte bai cædinque, Coodintoidi æbänö waa cædänii, ante tömänäni inänite odömömöni adinque ëñënanipa. ³ Ïinque, Pabodoidi apænedäni beyænque waa cædänipa, ante edonque acædänimpa, ante cædinque Codito iñömö Wængonguï në Quëwengä Önöwoca ingante da pönongä ænte ëwocamïnipa. Mänömaï cædinque Codito cadota ante yewæmönte bai pönö cædinque wii tömengonca yewæmongampa. Wii dicaboga yewæmöninque tömengä Önöwoca ingante minitö baonga da pönongä ænte ëwocamïnipa.

⁴ Codito godongämæ cæcä beyænque mönitö Wængonguï ayongä nöingä ante apænemönipa, ante pönëninque mönitö guïñënedämaï inte do edæ apænemönipa.

⁵ Mönitö nämanque ante, Æbänö waa cæmöni, ante eyepæ imönipa diyæ apænte anguïmöni. Wæætë Wængonguinque pönö godongämæ cæcä ate mönitö eyepæ badinque cæmöni. ⁶ Wængonguï,

Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini ïinque mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, ante cöwë angampa. Tömengä doyedë iñömö, Botö wææ angainö ante ëñente cædinque quëwencæminimpa, ante nänö wææ angaine ante ñöwo wæætë änämaï ingampa. Mänine ante ñöwo ganca wææ angä bai mönö wænguinque incædönimpa. Nöwo guiquënë Wængonguï

wæætē, Botō Ōnōwoca ingante ænte ēwocadinque quēwencæminimpa, ante mīine ante apæneca ēñēnque mōnō quēwenguinque Wængonguī Ōnōwoca ingante ænte ēwocamompa edæ. Mōnitō iñōmō tōmengā Ōnōwoca ingante nē ēwocamōni inte eyepæ badinque mīine Wængonguī ñōwo nānō pōnō apænece ante nē apænemōni imōnipa.

7 Wængonguī, Īīmaī cædāni, ante dicaboga wææ yewæmongā ate mōnō ēñēnāmaī imō beyænque mānīne tōmengā nānō wææ yewæmongāine beyænque mōnō wænguīmāmo bagatimpa. Incæte mānīne beyæ edæ ñāō nanguī apāigatimpa. Īinque mānīne ænte godōmenque wææ ānīnque Mōitee wodi awinca ñāō apāite baī ēmongacāimpa. Mānīī ñāō wodēmæmō ēmongā incæte idægoidi tōmengā awinca adinque, Ædō cæte Mōitee awinca cōwā aquimōnīi, ante wægadānimpa.

8 Mōnitō guiquēnē, Wængonguī Ōnōwoca ingante ænte mōnō quēwengæimpa, ante mōni apænedō beyænque quiēmē baī godōmenque nanguī apāite baī apāicæimpa. 9 Mōnō apænte tente wænguinque edæ mānīne pedæne ante ēñēnāmaī cægāmōimpa. Incæte mānīne ante nānō wææ angainō beyænque Mōitee wodi awinca ñāō apāite baī ēmongacāimpa. Īinque ñōwo iñōmō, Mōnō nō cæte quēwenguinque ante Wængonguī Ōnōwoca ingante ængæimpa, ante mōni apænedō guiquēnē ñāō quiēmē baī godōmenque nanguī nāwante baī ēnēpa. 10 Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ante mōni apænedō iñōmō godōmenque ñāō nānō apāidō beyænque Mōitee wodi nānō wææ angainō guiquēnē pōnōmenque apāidinque edæ wodēmāa badinque edæ dæ bapa. 11 Edæ mānīne mōnō wodēmāa baquēnēmāmo incæ ñāō apāite baī iñonte Mōitee wodi ænte apænecacāimpa. Wængonguī ñōwo nānō pōnō āne guiquēnē cōwē wodēmāa badāmaī ēne inte godōmenque nanguī guīnæ nāwante baī ēnēpa.

12 Īinque, Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque mōnō nō

cæte watapæ quēwengæimpa, ante pōnente quēwēmōni inte mōnitō guīñēnedāmaī inte do apænemōnipa. 13 Mōitee wodi guiquēnē, Ñāō apāi baī botō ēmōnō incæ wodēmāa bamōñōmote idægoidi adāmaī incædānimpa, ante cædinque weocōo ñāne cæmongacāimpa. Mōnitō guiquēnē Mōitee wodi nānō ñāne cæmongāi baī cædāmaī imōni inte edonque apænemōnipa.

14 Mānīnta, Botō wææ angainō ante ēñēnte cædinque quēwencæminimpa, ante Wængonguī nānō pedænta ante adinque idægoidi do nāni ñāne cæmongaincōo ñōwo ganca edæ ñāne cæmonte baī ēmōnānipa. Īinque tōmēnāni ocāi ōmæcadāni baī bagadānimpa. Edæ Codito nempo quēwēnānique mānīncōo wi cæmonte baī ēmōnāni inte tōmēnānique edonque adāni inānipa. Īinque idægoidi wæætē Codito nempo quēwēnāmaī ināni inte ayæ edæ wi cæmōnāmaī inte wædānipa.

15 Īinque idægoidi ñōwo ganca mīmō bee otawente baī inōnāni inte Mōitee wodi nānō yewæmongainta adinque ēñēnāmaī inānipa.

16 Incæte Awēnē gāmænō æcānō pōna tōmengā Mōitee wodi nānō wi cæmōnō baī badinque do wi cætawente baī bacampa.

17 Mōnō Awēnē incæ Wængonguī Ōnōwoca ingampa. Ayæ waocā mōnō Awēnē Ōnōwoca ingante ēwocacā Īinque tōmengā wi cætawente baī entawente quēwēnongā inte wīī tee mōnete wæcā baī ingampa.

18 Mōnō tōmāmō iñōmō awinca wi cæmonte baī ēmōnōmō inte mōnō awocawænta baī bamompa. Īinque wadāni mōnō imonte adinque, Mōnō Awēnē æbānō ñāō apāite baī ēmongāā, ante awocawænta ate baī edonque acædānimpa. Ayæ godōmenque ayæ godōmenque mōnō ñāō apāidō mōnō ēwocāquinque mōnō Awēnē nānō ēwocadō baī mōnō ayæ godōmenque ayæ godōmenque ēwocamō imompa. Mōnō Awēnē incæ Wængonguī Ōnōwoca inongā inte mānōmaī pōnō cæcā entawēmompa.

4

1 Wængonguī, Botō pōnō cægāinō ante mīnitō nē apænemīni incæminimpa, ante waadete pōnō angā beyænque mōnitō

mānīnō ante nē apænemōni bagaimōni inte ñōwo wæ guemōnāmaī inte cōwē apænemōnipa. ² Wadāni guiquēnē tōmēnāni nāni guingo imonte wæquinque awēmō cædānipa. Mōnitō iñōmō tōmēnāni nāni cæwēnō bai cædāmaī incæmōnipa, ante do ānimōni inte babæ cædāmaī imōnipa. Wængonguī nānō apænedō ante idiquibæ apænedāmaī imōnipa. Wæætē Wængonguī ayongā mōnitō tōmengā nō nānō apænegainō ante edonque pōni odōmonte apænemōni ēñēnīnque tōmānāni mīmō entawēnāni īnīnque edæ, Pabodoidi nō ante cædānipa, ante apænebainānipa. ³ Incæte mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō iñōmō ñāne cædete bai intawo. Iñæmpa ñāne cædete bai ī īnīnque nē wē womonte wænguīnāni beyænque ñāne cædete bai impa. ⁴ Wængonguī nānō ēmōnō nē ēmōnongā inte mōnō Codito iñōmō mōnō beyæ ñāo apāite bai cæcampa, ante watapæ mōnō ēñēnte pōnēnō ante apænemōnipa. Ñōwoguipogaque quēwēnāni beyæ guiquēnē tōmēnāni awēnē wængonguī bai Tatāna nē cæcā ingampa. Tōmengā iñōmō mānīne watapæ mōni apænedō ante pīīnīnque, Nē pōnēnāmaī ināni adāmaī incædānipa, ante tōmēnāni awinca ñāne cæmonte bai wææ cæcampa.

⁵ Mōnitō iñōmō, Nāmā incæ waa cæmōnipa, ante tededāmaī imōnipa. Wæætē, Itota Codito incæ mōnō Awēnē ingampa, ante mōnitō, Tōmengā beyænque mōnitō mīnitō imīnite nē cæmōni imōnipa, ante mānīnque ante apænemōnipa. ⁶ Wēmō iñōmō ñāo apāicæimpa, ante Wængonguī incæ badongacāimpa. Adocā ñāo ante nē angaingā inte ñōwo wæætē mōnitō mīmōno tica ēnente bai cædinque iīmaī ante odōmongā amōnipa. Tōmengā iñōmō, Botō æbānō guīnæ nāwante bai ēmōmoo, ante mīnitō Codito awinca adīnque edonque pōni acæmīnipa, ante pōnō tica ēnente bai odōmongā amōnipa.

Itota ingante mōnō wede pōnēnō beyænque quēwēmō

⁷ Nanguī ñāo apāite bai ēwocamōni incæ ōnoncadedē mante bai edæ ēwocamōnipa. Edæ daigænē cængæmoncadenque bai mōnitō baō mongæñōmōnite Wængonguī,

Wīi mīnitō nāmā tæi pīñænō beyænque ēwocamīnipa, wæætē botō tæi pīñænō beyænque ēwocamīnipa, ante acædānipa, ante badongampa. Iñīnque tōmengā tæi pīñænte pōnō badongā ænīnque mōnitō ñāo apāidō mōni mānō iñōmō ōnoncadedē mante bai ēwocamōnipa. ⁸ Mōnitō imōnite tōmānō mānō mō ongote bai cædāni wæmōni incæ gueogæ godāmaī imōnipa. Æbānō cæte quēwēmō imōo, ante wæmōni incæ mōnitō guīñente wædāmaī imōnipa. ⁹ Ancaa togænte pānāni wæyōmōni Wængonguī mōnitō imōnite cōwē ēmō cæte godāmaī ingampa. Ayæ wænoncæte ante bæ tadāni incæte æmæwo wænāmaī imōnipa.

¹⁰ Itota tōmengā nānō quēwēnō pōnongā æmōni beyænque mōnitō, Baō ayæ mongænte quēwēmōni acædānipa, ante cæmōnipa. Tōmengā nānō wængainō bai mōnitō adobai wæætē wæætē wænte bai baō mongæmōnipa. ¹¹ Mōnitō nē quēwēmōni iñōmōnite wadāni wæætē mōnitō imōnite bæi ongote ænīnque, Itota beyænque wæncæmīnipa, ante nanguī cædānipa. Iñīnque mōnitō baō ñōmænguīñō ēñayōmōnite wadāni, Itota tōmengā nānō quēwēnō ēñate beyænque ayæ quēwēnānipa, ante edonque acædānipa, ante mōnitō wæncæ cæte bai ēñate wæmōnipa. ¹² Iñīnque mōnitō mōni wænguīmāmo beyæ ante wæyōmōni mīnitō wæætē mīni quēwenguīmāmo ēñate quēwēmīnipa.

¹³ Docā do apænedīnque, Botō nē wede pōnēmo inte apænetabopa, ante yewæmongacāimpa. Tōmengā wede nānō pōnengainō bai adobai ēwocadīnque mōnitō nē wede pōnēmōni inte adobai apænemōnipa. ¹⁴ Iīmainō ante ēñēnīnque wede pōnēmōni inte mōnitō apænemōnipa. Itota ingante, Ñāni ōmæmōe, ante nē cægaingā adocā mōnitō imōnite angā ate mōnitō Itota tōnō godongāmæ ñāni ōmæmoncæmōnipa, ante do ēñēmōnipa. Ayæ mīnitō tōnō mōnitō tōmāmō iñōmonte Wængonguī ænte mānō gōnongā ate mōnō tōmengā weca godongāmæ gongænguīmō imōmpa. Mānōmainō ante do ēñēmōni inte mōnitō nē wede pōnēmōni inte apænemōni

imönipa. ¹⁵ Wængongui godömenque nan-
gui inäni inänite waadete pönö cæcä
ate tömënäni wæætë Wængongui ingante
waa ate pönëninque apæncædänimpa.
Ayæ mänömaï pönö cæcä adinque,
Wængongui ñäo apäite bai emönongä inte
mänömaï cæcampa, ante mönö tömämö
watapæ apæncæxima. Ìninque, Mänömaï
bacæxima, ante minitö beyæ ante mönitö
tömää edæ cæmönipa.

¹⁶ Mänömaï beyæ mönitö, Æbänö
cæquimönii, ante wædämaï imönipa. Edæ
iimö iinö iimö iinö mönö baö godömenque
wænguiinö bai mongæñömö mönö önöwoca
wæætë iimö iinö godömenque iimö
iinö godömenque miïwoca badonte bai
ewocamompa. ¹⁷ Ìnæmpa wënæ wënæ mönö
wæwënö incæ wantæ iinö wodëmää pönï
badinque wodæi bai bapa. Incæte mänii
mönö wæwënö beyæ mönö godömenque
ñäo apäite bai ewocæxima. Ìninque
mönö wæwënö wodæi pönï inte dæ
bayö mönö ñäo apäidö mönö ewocadö
wæætë cöwë wodëmää badämaï ingæxima.
Wæætë mönö watapæ quëwenguinque
godömenque nanguï apäite bai bacæxima.
¹⁸ Inguipogaque mönö quëwënö guiquënë
wantæ iinö dæ gocoopa. Öönädë ñowo
mönö adämaï incoo guiquënë cöwë dæ
badämaï inte ongongæxima. Ìninque
inguipogaque mönö quëwënö ante mönö
adämaï inte bai pönengæxima. Wæætë
öönädë mönö adämaï incoo ante mönö
cöwë ate bai pönengæxima.

5

¹ Oncontai wido cæquintai bai mönö
æmontai mongænte quëwëmompa. Ìninque
mänintai wido cæmö incæte Wængongui
wæætë, Öönädë miintai mini cöwë
owoquintai, ante do mænongacäxima.
Mänintai iinömo waocä onompoca mænönämaï
intai iinönte mönö öönädë æite owoquimö
imompa, ante do ëñëmompa. ² Ñowo iinömo
mönö wido cæquintai mongæninque ö ö
ante nantate wæwëmompa. Mänömaï beyæ
mönö öönädë æidinque mönö owoquintai
ëñacæte ante wæmompa. ³ Edæ, Baö
ömaamö inte wæcæ wæ, ante guiñewocate
wædinque mönö, Miintai ëñacæxima, ante

wæmompa. ⁴ Mönö iintaique ëñadinque, Baö
ömaamö inte wædämaï incæmönimpa, ante
guiñewocate wæmompa. Mönö wænguintai
mongænte nantate wæmö inte ö ö ante
wæmompa. Wængongui, Minitö ëñate
quëwenguintaique, ante yabæque wini caate
bai pönongä ëñayömö mönö wængüënëñö
edæ dæ bacæxima, ante æncæte ante
wæmompa.

⁵ Ñowo ämo ëñëedäni. Wængongui incæ
edæ, Mini miintai wëñate mongænguinque,
ante mönö imonte badongacäxima. Ayæ,
Minitö miintai cöwë pönömo æncæminimpa,
ante, Näwangä impa, ante odömoncæte ante
Wængongui tömengä Önöwoca ingante ñowo
da pönongä æmompa. Ìninque tömengä
Önöwoca ingante ænte ewocadinque mönö,
Miintai ëñate mongænguinque ewocamompa,
ante do ëñëmompa.

⁶ Mänömaï beyæ mönitö cöwë, Wængongui
cæcæcäxima, ante wede pönente tomönipa.
Oncönë owote bai iintaidë mönö quëwenganca
mönö Awënë oncönë owodämaï imompa,
ante do ëñente wædinque, ⁷ mönitö
mäninö ante ayæ adämaï emömöni inte
wii möni adinö beyæ quëwëmönipa.
Wæætë möni wede pönönö beyænque
quëwëmönipa. ⁸ Ìninque edæ, Wængongui
cöwë cæcæcäxima, ante wede pönëmöni
inte mönitö, Ìintaidë owodämaï inte wæætë
mönö Awënë oncönë gote owote waa to-
baimpa, ante pönëmönipa. ⁹ Ìninque oncönë
owote bai tomöni incæ oncönë owodämaï
inte bai wæmöni incæ mönitö, Mönö Awënë
waa tocæcäxima, ante cædinque cöwë nö
cæte quëwëmönipa. ¹⁰ Codito tömengä nänö
apænte anguimpaa gäänë mönö tömämö
ponte edæ a ongongüënëmö imompa. Mönö
edæ inguipoga iintai ëñate quëwëninque
mönö cædö ante do againgä inte tömengä
iinömo apænte ancæcäxima. Edæ waa
cægaimö imö adinque tömengä mönö imonte
edæ eyepæ pönï pædæ pönongä ænguimö
imaimompa. Wæætë edæ wënæ wënæ
cægaimö imö adinque tömengä wæætë
eyepæ pönï pangä wæbaimompa.

*Wængongui piycënë cædinque, Pöedäni,
angampa*

¹¹ Ìninque mönö Awënë ingante guiñente
wæmöni inte mönitö waodäni inänite

godö waadete apænemönipa. Codito gämænö pöninque watapæ quëwengæimpa, ante pönencædänimpa, ante mönitö godö waadete apænemönipa. Edæ, Mönitö æbänö ewocamönii, ante Wængongui do edonque acampa. Ayæ adobai mīnitö mīmō entawēmīni inte mönitö ewocadö ante edonque amīni īnīnque botö waa tobaimopa.

¹² Mänömainö ante apænedinque mönitö, Waëmö pönī imönipa, ante nämä ante dicæ ämönīyaa. Wæætē iīmaī ante apænemönipa. Pancadāniya iñōmō mönitö awincaque adinque, Pabodoidi æbänö ewocadāni, ante adāmaī ināni inte tōmēnāni nāni adōnonque ante pōnēninque nämä ængō cæte bai todānīpa. Mīnitö guiquēnē, Mönitö æbänö ewocamönii, ante do amīnitapa. Īnīnque tōmēnāni mönitö imōnite ante pīinte änāni eñēninque mīnitö wæætē edæ, Pabodoidi nō ewocadāni inte waa cædāni amönipa, ante wææ apænecæmīnīpa, ante cæbopa. ¹³ Edæ ömæcamōni bai cæmōni incæte Wængongui beyænque ante mänömaī cæmönipa. Wæætē nō pōnente cæmōni incæ mīnitö beyæ ante cæmönipa.

¹⁴ Īimainö ante pōnente wædinque edæ mänömaī cæmönipa. Tōmāmō beyæ adocanque wængacäimpa, ante adinque mönitö, Mönö tōmāmō do wængamöimpa, ante edonque eñēmönipa. Īnīnque, Mönö Codito nanguī waadete pōnengä inte pönö cæcampa, ante pōnēninque mönitö ædö cæte wapiticæ cæquimōnii. ¹⁵ Mönö Codito iñōmō tōmāmō beyæ wæninque, Mīnitö idæwaa nämä beyænque quëwēmīnīpa, ante wængacäimpa. Ayæ, Botö nē wænte ñāni ömæmongaimo iñōmote mīnitö botö beyæ ante quëwencæmīnīpa, ante cædinque tōmengä tōmāmō beyæ wængacäimpa.

¹⁶ Mänömaī impa, ante pōnēninque mönitö ñōwo iīncayæ ate waodāni inānite adinque, Inguipogaque eñate quëwēnānīpa, ante pōnēnāmaī imönipa. Edæ mönō Codito incæ inguipoga eñate quëwēñongante mönitö mänömainö ante pōnengaimōni incæte mönitö ñōwo wæætē mänömainö ante wīī pōnēmönipa. ¹⁷ Īnīnque Codito nempo æcānō quëwēnaa tōmengä ingante Wængongui mīingä badongä ate mīingä bate quëwengampa. Tōmengä nānō inguipogaque nānō quëwēñimāmo edæ dæ

gotimpa. Ñōwo wæætē edæ mīimāmoque ewocacampa.

¹⁸ Mäninö botö änö ante tōmānō nē pönö badongä iñōmō edæ Wængongui adocanque ingampa. Tōmengä iñōmō, Mīnitö eñēnāmaī cæmīni incæte Codito pönö cæcä beyænque botö piyænē cæcæboimpa, angampa. Īnīnque botö piyænē cæbo adinque mīnitö botö gämænö pōedāni, angampa. Ayæ mönitö imōnite pönö angä eñēninque mönitö wæætē edæ wadāni inānite, Wængongui piyænē cædinque, Pōedāni, angampa, ante nē cæmōni batamönipa. ¹⁹ Īnīnque iīmaī ante apænemönipa. Codito tönö godongāmæ cædinque Wængongui iñōmō piyænē cædinque, Inguipoga quëwēmīni tōmāmīni botö gämænö pōedāni, angampa. Pōmīni adinque botö, Æpogadö wēnæ wēnæ cæmīnitawo, ante tee mante adāmaī inte pīināmaī incæboimpa, angampa.

Tōmengä mänömaī angä eñēninque mönitö wæætē mänīne ante nē waadete apænemōni badinque edæ, Wængongui piyænē cæcä adinque pōedāni, ante apænemönipa. ²⁰ Īnīnque Wængongui mönitö imōnite änīnque, Mīnitö wæætē botö beyæ wadāni inānite waadete apænemīni eñēninque poncædänīpa, angä eñēninque mönitö wæætē Codito beyænque nē waadete apænemōni bamönipa. Īnīnque mīnitö imīnite waadete pönö apænedinque mönitö, Wængongui gämænö pōedāni, ante Codito beyænque ante apænemönipa.

²¹ Wængongui, Mīnitö Codito nō nānō ewocadö ænte ewocacæmīnīpa, ante pönö cædinque Codito ingante angä eñēninque tōmengä iñōmō edæ wēnæ wēnæ ewocadāmaī inte wæætē edæ mönō beyæ ante nē wēnæ wēnæ cæcä bai badinque mönō wentamō ewocadö incæ mongængacäimpa. Īnīnque mönitö tōmengä nempo quëwēninque nō pönī tōmengä nānō ewocadö wæætē ænte ewocamompa.

6

¹ Tōmengä tönö godongāmæ nē cæmōni inte mönitö mīnitö imīnite iīmaī ante waadete apænemönipa. Wængongui waadete pönö cæcä æmīni inte mīnitö wīī önonque oda cæcæte ante æncæmīnīpa,

ante nanguï ämöni eñëmaïminipa. ² Edæ Wængonguï do angacäimpa,

“Minitö iminite botö waadete pönö cæyedë mäniñedë minitö apænemini eñentabopa.

Ayæ, Mini quëwenguïönæ impa, ante Codito nänö bæi ongonte æñedë botö mäniñedë minitö beyæ pönö cægaboimpa.”

Ante yewæmongatimpa. Ìninqe botö iïmaï ämo eñëedäni. Wængonguï tömengä nänö waadete pönö cæyedë do ba apa quëwëminii. Codito edæ ængä beyænque mïni quëwenguïönæ iñömö edæ do batimpa cæminii.

³ Mönö quëwenguïnö ante adocanque incæ Wængonguï beyæ möni apænedö ante pïinämaï incæcäimpa, ante wææ cædinque mönitö iñömö idiquibæ cædämaï imönipa. ⁴ Wæætë minitö, Pabodoidi Wængonguï beyæ nè cædäni inänipa,

ante acæminimpa, ante odömoncæte ante mönitö cöwë iïmaï cæmönipa. Cöwë nantate wæmöni incæ wënæ wënæ cædäni wæmöni incæ mö ongonte wææ cædäni wæmöni incæ æbämenque wæmöni incæte mönitö cöwë wæntæye badämaï inte ee cæmönipa. Ædö cæte quëwenguïi, ante wæmöni incæ Wængonguï beyæ nè cæmöni inte mönitö godömenque cæmöni aedäni.

⁵ Ayæ tæi tæi pänäni wæmöni incæ tee mönedäni wæmöni incæ Yæ yæ ante mönitö imönite wido cædäni incæte mönitö wæætë Wængonguï ingante nè cæmöni inte edæ nanguï cæmönipa. Ayæ woyowotæ nanguï cædinque mönitö möwo mönämaï inte cæmöni incæ cænguï cænämaï inte gæwænte wædinque cæmöni incæ mönitö godömenque cæmöni aedäni.

⁶ Mänömaï cædinque mönitö wentamö mongænämaï inte cæmönipa. Ayæ wadäni æbämenque cædäni incæ mönitö nö eñëmöni inte edæ piyænë cæte pïinte änämaï imönipa. Wæætë waadete cæmönipa. Edæ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca nempo quëwëninque näwangä waadete pönëmönipa. ⁷ Wængonguï nänö tæi piñænö ewocadinque mönitö Wængonguï nö nänö angainö ante apænemönipa. Ayæ tontadoidi guëadö guëa wænoncæte ante tipæmäa næænäni bæi cædinque mönitö

nö pönö cæcæte ante Wængonguï nänö tæi piñænö ante eyepæ næænte bæi cæmönipa.

⁸ Mönitö imönite waa adäni incæ wiwa adäni incæte mönitö Wængonguï beyænque ante cæmönipa. Pabodoidi waa pönö cædänipa, ante nö apænedäni incæ wæætë, Pabodoidi wënæ wënæ cædänipa, ante tedewënäni incæ mönitö cöwë godömenque cæmönipa. Pabodoidi babæ cædänipa, ante pïinäni incæte mönitö nöngä pönente Wængonguï beyænque ante cæmöni aedäni. ⁹ Edæ tömänäni mönitö imönite do edonque pönö adäni incæ adämaï inte bæi cædinque, Önöminique iminipa, ante tededänipa. Wæncæ cæmöni incæte ee quëwëmönipa. Pänäni wæmöni incæte mönitö imönite wænönämaï inänipa. ¹⁰ Wæwëmöni incæte mönitö cöwë mïmöno watapæ towocamönipa. Mönitö mäincoo ömæpomöni incæ wadäni inänite godö cæmöni æninque tömënäni mäincoo nanguï pönö ænte bæi eyepæ pönö entawënänipa. Edæ nè ömæpomöni inte wæmöni incæte mönitö tömancoo pönö entawëmöni inte Wængonguï ingante nè cæmöni imöni aedäni.

¹¹ Coodintoidi eñëedäni. Minitö iminite mönitö edonque pönö apænetamönipa. Minitö iminite nanguï pönö waadete pönëmönipa. ¹² Mönitö dicæ pæ gom-pote minitö iminite waadedämaï imöniyaa. Wæætë edæ tömëmïni pæ gom-podique edæ mönitö imönite waadedämaï imïni inte wæwëminipa. ¹³ Ìninqe botö wëñæmïni bæi iñöminite iïmaï ämopa. Minitö iminite waadete pönëmöni adinque minitö næëmæ waadete pönëedäni.

Wængonguï nè Quëwengä nänö owocö bæi imompa, ante

¹⁴ Guëa mangæ mangæ woquïna, ante wagada tönö bodo guëa goti wëmencädämaï iedäni, ante do yewæmongatimpa cæminii. Pönënämaï inäni tönö godongämæ cædämaï iedäni. Ìnämpa nè nö cæcä tönö guëa äantawente bæi nè eñënämaï cæcä guiquënë dicæ adobäi entawengä. Ayæ ñäö entawengä tönö guëa gocæte ante cædinque nè wëmö entawengä iñömö mïmö ñäö entawengampa diyæ guëa goquingä. ¹⁵ Codito nänö pönënö ante edæ wënæ awënë Bediado iñömö edæ adodö ante

pönengampa diyæ guëa cæquingää. Nē wede pönengä nänö pönënö ante nē pönënämaï ingä iñömö edæ adobaï pönengampa diyæ adobaï quëwenguingää. ¹⁶ Ayæ, Wængonguï impa, ante waodäni nāni badöninca æninqe edæ näwä Wængonguï tæiyæ waëmö oncönë ædö cæte mangui cö cæquü. Mönö guiquënë Wængonguï nē Quëwengä nänö tæiyæ waëmö owoquincö bai iñömonte tömengä Önöwoca mönonga pö guiite owocampa. Ìninqe tömënäni tönö mönö ædö cæte godongämæ cæquü. Wængonguï incæ, Mänömaï impa, ante ancæte ante iïmaï angacäimpa.

“Waodäni weca owodinqe botö tömënäni tönö godongämæ cægoncæboimpa. Botö tömënäni Wængonguï iñömote tömënäni wæætë botö quïnäni incædänimpa,” angacäimpa.

¹⁷ Mänömainö ante apænedinqe mönö Awënë adobaï ante,

“Wadäni inänite taayænte pöninqe nänënë ponte quëwëedäni, angampa.

Wentamö i adinqe gampodämaï iedäni.

Mänömaï cæmïni adinqe botö mïnitö imïnite, Pöedäni, ante ee æncæboimpa.

¹⁸ Æninqe, Mïnitö Wæmpobo inömo inte botö,

onguïñæmïni incæ onquiyæmïni incæ, Botö wëmïni imïnipa, ante æncæboimpa, ante nē Tæï Piñænogä inte Awënë Wængonguï angampa.”

Ante Wængonguï beyæ yewæmongatimpa.

7

¹ Ìninqe botö nē waademini ëñëedäni. Mönö iñömö, Wængonguï, Cöwë cæcæboimpa, ante nänö angainö ante do ëñengamöimpa. Ìninqe baonga wentamö mönö ëñadö tönö mïmö mönö wentamö entawënö adobaï nā mënongate bai cædinque edæ mönö tæiyæ waëmö ewocate quëwengæimpa. Ayæ, Wængonguï ingampa, ante guïñente wædinque mönö, Cöwë nō cæte waa quëwengæimpa, ante nanguï cæcæimpa.

Coodintoidi Codito gämænö pönänipa

² Mönitö dicæ wacä ingante wënæ wënæ cæmönïyaa. Wacä wentamö nänö mongænguinque mönitö dicæ wënæ wënæ cæmönïyaa. Dicæ wapiticæ apænedinqe

wacä quï ö æmönïyaa. Ìninqe, Pabodoidi mänömaï cædämaï inänipa, ante adinqe mïnitö wæætë mönitö imönite waadete pönëninque ëñëedäni, ämopa. ³ Mänömainö ante ämo incæte botö, Mïni pante wæquinque, ante dicæ apænte ämogaa. Edæ botö do antabopa. Mïnitö tönö möni quëwenguinque incæ mïnitö tönö möni wænguinque incæ mönitö mïnitö tönö äanque bai entawente mïnitö imïnite cöwë waadete pönëmönipa, antabopa. ⁴ Edæ, Mïnitö nō pönente cæmïni imïnipa, ante pönëmopa. Mönitö apænemöni ëñëninque mïnitö nē waa cæmïni bamïnitapa, ante adinqe botö mönitö apænedö ante nanguï tobopa. Mïnitö mänömaï cæmïni imïnipa, ante ëñente wædinque botö gancæ pönëmopa. Ìninqe mönitö wënæ wënæ inte wæwëmöni incæte botö wæætë godömenque watapæ tobopa.

⁵ Iïmaï edæ Mäatedönïabæ pöninqe cætamönipa. Æmætæ æmætæ gote apæncæte ante cæyömönite wadäni bæ ta bæ ta cædäni wædinque mönitö ædö cæte guëmanguïmönii. Edæ nanguï piïnte cædäni wædinque mönitö baonga nantate wædinque önöwoca adobaï guïñente wæwocatamönipa. ⁶ Incæte mönitö wæwëñömönite, Nē wæwënäni gancæ bacædänimpa, ante nē pönö cæcä inongä Wængonguï iñömö Tito ingante da pönongä pongä adinqe mönitö wæætë gancæ pönentamönipa. ⁷ Tömengä ponte a ongongä beyæ gancæ pönëñömönite tömengä, Coodintoidi botö imote waa cædäni adinqe botö wæætë gancæ pönentabopa, ante apæncæ ëñente mönitö godömenque totamönipa. Ayæ botö imote ante apænedinqe tömengä, Bitö imite ante nanguï aïnente wædinque coodintoidi Ca ca wædänipa. Tömënäni iñömö, Mönö ñöwo Pabodo beyæ ante nanguï cæcæimpa, ante wædänipa, ante Tito tedecä ëñëninque botö godömenque nanguï totabopa.

⁸ Botö doyedë cadota ante yewæmöninqe da godömo æninqe mïnitö wæwente bamïnitawo. Näwangä botö cadota beyæ wæwente bamïnitapa, ante wædinque botö, Quïnante mänömaï yewæmömoï, ante wætabopa. Incæte ayæ ate, Coodintoidi wantæ iñö wæwëninque ñöwo iñömö edæ

wæwënāmaī inānīpa, ante adinque botō ñōwo edæ, Nō cædinque yewæmōmoīmpa, ante piyænē cæbopa. ⁹ Edæ mīnitō wæwēmīni beyæ todāmaī inīmo inte botō wæætē, Mīni wënæ wënæ cædinō ñīmpo cædinque mīnitō Codito gāmænō mīni ponguinque wæwente bamīnitapa, ante adinque mǎnōmaī beyænque totabopa. Edæ Wængonguī nānō ānōnō mīni ēñenguinque wæwente bamīni ininque mōnitō cædō beyæ dicæ wæmīniyaa.

¹⁰ Edæ Wængonguī nānō ānōnō ante wæwēmō baī mōnō ocæ ēmænte ponte quēwenguinque impa. Ininque, Quīnante mǎnōmaī wæwēmoī, ante wædāmaī imōmpa. Wæætē inguīpoga mōnō quēwenguīmāmo ante wæwēmō baī mōnō wænguinque impa. ¹¹ Edæ Wængonguī nānō ānōnō ante do wæwēnimīni inte mīnitō ñōwo, Mǎninō mōni wæwēnō beyæ æbānō entawēmōnīi, ante nāmā aedāni. Edæ mǎnōmaī wæwēmīni inte mīnitō, Mōnō ee ongōnāmaī inte cæcæīmpa, ante do cæmīnitapa. Cædinque, Mōnō pōnencabo wentamō mongænāmaī ingæīmpa, ante nanguī cædinque mīnitō nē wënæ wënæ cædingā ingante edæ do pīimīnitapa. Ayæ, Pabodo æbānō anguingāā, ante guīñente wæmīni incæte botō imote ante ainente wæmīnitapa. Ayæ, Nē wënæ wënæ cædingā ingante mōnō nō ante pangæīmpa, ante do cæmīnitapa. Mǎnōmaī eyepæ cædimīni inte mīnitō wentamō mongænāmaī imīnīpa, ante edonque abaimpa.

¹² Ininque mīnitō imīnite yewæmōninque botō nē wënæ wënæ cædingā beyæ ante wīi yewæmontabopa. Tōmengā wënæ wënæ cæcā wædingā beyæ ante adobaī yewæmōnāmaī intabopa. Wæætē mīnitō Wængonguī ayongā nāmā adinque, Mōnitō Pabodoidi inānite waadete amōnīpa, ante, Nāwangā impa, ante edonque acæmīnīmpa, ante botō mīnitō beyænque ante yewæmontabopa. ¹³ Mīnitō mǎnōmaī cæmīni adinque mōnitō wēēnēñedē nē wæwēmōni inte ñōwo iñōmō gancæ pōnēmōnīpa.

Mīnitō waa cæmīni beyæ wēēnēñedē wæwēningā inte Tito adobaī gancæ pōnente ñōwo watapæ pōnengampa, ante adinque

mōnitō do gancæ pōnēmōni inte ñōwo godōmenque nanguī tomōni imōnīpa. ¹⁴ Botō do inōñedē Tito ingante apænedinque, Coodintoidi waa cædāni abopa, antabopa. Ñōwo mīnitō waa cæmīni adinque botō, Tito ingante botō apænedinō nō impa, ante adinque botō guingo imōnāmaī imopa. Edæ botō mīnitō imīnite nōinō ante apænetawo. Edæ mīnitō imīnite nōinō ante apænebo baī botō Tito ingante, Coodintoidi waa cædānīpa, ante apænedinque adobaī nōinō ante apænetabopa. ¹⁵ Ayæ Tito iñōmō, Coodintoidi tōmānāni botō imote waa adinque guīñente wædānitapa. Ayæ, Pōe, ānīnque tōmēnāni botō apænebo ēñēninque Ao ante ēñente cædānitapa, ante pōnēninque tōmengā mīnitō imīnite godōmenque waadete pōnengampa. ¹⁶ Ayæ, Mīnitō cōwē waa cæmīni imīnīpa, ante pōnēninque edæ botō adobaī watapæ tobopa.

8

Mōnō godōmenque nanguī godongæīmpa, ante

¹ Ñōwo botō tōniñadāni apænebo ēñēdāni. Māatedōniabæ iñōmō Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo ongōñōnānite Wængonguī Ōnōwoca pōnō apænecā ēñēninque tōmēnāni wæætē waadete cædinque iīmaī cædānīpa. ² Nanguī wënæ wënæ nantate wæwēnāni incæ tōmēnāni cōwē piyænē cæte watapæ todānīpa. Ininque ōmæpodāni incæte tōmēnāni nanguī mǎnāni baī cædinque, Wængonguī quīnāni quī, ante godōmenque todinque nanguī gomonga godōnānitapa. ³ Tōmēnāni edæ nāni godonguēnēnō ganca do godōninque ayæ godōmenque nanguī godōnāni adīmo inte botō, Nāwangā impa, ante apænebopa. Ayæ edæ tōmēnāni nāni nāmā pōnēnō baī cædinque, ⁴ Wængonguī quīnāni beyæ impa, ante mōnitō wadāni tōnō godongāmæ godoncæmōnīmpa, ante tōmēnāni mōnitō imōnite nanguī ānīnque ancaa ānānitapa. ⁵ Mōnitō guīquēnē, Māatedōniabæ quēwēnāni tōmēnāni nāni godonte æīntaque godonguīnāni inānīpa, ante edæ pōnentamōnīpa. Incæte tōmēnāni,

Wængonguī quīmōni imōnīpa, ante edæ Wængonguī ingante nāmā godōnīnque ayæ, Mīnitō imīnite nē cæmōni bacæmōnīmpa, ānīnque mōnitō imōnite edæ adobaī nāmā pōnōnānitapa. Ayæ mōnitō pōnēnō ganca adobaī godōnīnque tōmēnāni nāni godonte æinta ayæ godōmenque godōnānitapa.

⁶ Māatedōniabæ quēwēnāni mānōmaī cædāni adīnque mōnitō Tito ingante iīmaī antamōnīpa. Bitō doyedē āmi ēñēnīnque coodintoidi waadete pōnēnīnque tæcæ godoncæ cædānitapa cæbii. Nōwo wæætē āmi ēñēnīnque tōmēnāni nē waadete godōnāni badīnque eyepæ godoncædānīmpa, ante mōnitō Tito ingante nanguī antamōnīpa. ⁷ Mīnitō iñōmō wede pōnēmīni inte edæ nē waa pōnī apænēmīni imīnīpa. Ayæ godōmenque gomonga ēñēmīni inte mīnitō, Mōnō cōwē cæcæīmpa, ante nanguī cædōmīni imīnīpa. Ayæ mōnitō imōnite nē waadete pōnēmīni imīnīpa. Mānōmaī tōmānō ante do cædōmīni inte mīnitō nōwo adobaī, Wængonguī quī, ante mōnō nē waadete godōmō bacæīmpa, ante edæ nanguī cæedāni, āmopa.

⁸ Mānōmaīnō ānīnque botō, Cæedāni, ante wææ ānāmaī imopa. Wæætē, Mīnitō æbānō cæmīnī, ante ēñencæte ante cædīnque botō wadāni nāni nanguī cædīnō ante apænētabopa. Mānōmaīnō ante apænēdīnque botō, Mīnitō adobaī tōmēnāni nāni cæbaī nanguī waadete pōnēnte cæmīnitawo, ante acæte ante cædīnque, Nē godōmīni baedāni, antabopa. ⁹ Mīnitō do ēñēmīnīpa. Mōnō Awēnē Itota Codito oōnædē quēwēnīnque nanguī gomonga ēnemogāingā inte mōnō imonte waadete pōnēnīnque iīmaī ante pōnō cægacāīmpa. Botō omæpobo babo beyænque mīnitō nanguī wæætē entawencæmīnīmpa, ante cædīnque tōmengā edæ mīnitō beyænque ante inguīpoga pōnīnque edæ omæpocā bagacāīmpa.

¹⁰ Ayæ, Mānīnō mīni godonguīnō ante æbānō cæquēnēmīni imīnī, ante botō nāmā pōnēnīnque iīmaī āmopa. Wadepō inōñedē wadāni godōnāmaī iñōnāni mīnitō iñōmō edæ do tāno godōmīnitawo. Mōnō godongæīmpa, ante edæ mīnitō cōwē tāno cæinēmīni imīnitawo. ¹¹ Iīnīnque, Mōnō

godongæīmpa, ante quingæ ānīmīni inte nōwo edæ iīnque cæedāni. Mīni ēadīncoo adīnque mīnitō, Eyepæ inte botō panca-cooga godoncæboīmpa, ante mīni ānīncoo edæ godōmīni adīnque, Eyepæ godōmīnīpa, ante acæīmpa. ¹² Edæ æcānō godōīnengā tōmengā nānō godonte æinta tōmanta adīnque, Æpotadō botō godonguēnēmo imoo, ante adīnque mānīmpotaque godōnīnque idæwaa. Godōmenque nanguī mangampa diyæ nanguī godonguīngā.

¹³ Mānōmaī ānīnque botō, Wadāni pōnōmenque godōnīnque guēmāñōnāni mīnitō wæætē mīni eyepote wæquinque godōmenque nanguī godoncæmīnīmpa, ante dicæ āmogaa. ¹⁴ Wæætē, Cōwē eyepæ bacæīmpa, ante āmopa. Edæ māīncoo nōwo eyepæ mānīnque mīnitō nē ænguēnente wædāni inānite godōmīni ænānīpa. Iīnīnque iīncayæ ate mīnitō wæætē nē ænguēnēmīni bamīni ate tōmēnāni wæætē eyepæ mante ate mīnitō imīnite pōnōnāni æñōmīni adopo adopo edæ eyepæ babāīmpa. Mānōmaīnō ancæte ante āmopa. ¹⁵ Edæ do yewæmongatīmpa. “Cænguī gomonga wææmpo æningā incæ tōmengā nānō ænguēnenganca ænte baī mānīnque godōmenque mānāmaī ingantapa. Wæætē edæ wædænque wææmpo æningā guīquēnē tōmengā nānō ænguēnenganca eyepæ ænte baī eyepæ mangantapa.” Ante nāni yewæmongāīnō baī iīnque bacæīmpa, ante mīnitō imīnite āmopa.

Mīnitō weca Titoidi poncædānīmpa, ante

¹⁶ Botō cōwē, Coodintoidi beyæ cæcæīmpa, ante mīnitō imīnite waadete pōnēmopa. Ayæ, Wængonguī pōnō apænecā ēñēnīnque Tito iñōmō botō pōnēmo baī adobaī pōnēnte cæcampa, ante adīnque botō wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque apænēbopa. ¹⁷ Edæ mōnitō, Coodintoidi weca goe, āmōni ēñēnīnque edæ Tito do Ao ante pongā aedāni. Incæte wīi mōnitō ānīnō beyænque pongampa. Wæætē nāmanque pōīnente wædīnque tōmengā nanguī todīnque mīnitō weca pongampa.

¹⁸ Ayæ Tito tōnō wacā mōnō tōnīñacā ingante da pōnōmōni pongampa. Iīngā Tito tōnō nē pongā iñōmō tōmengā Codito

ingantedö ante watapæ möni apænedö ante nē apæ necā ingampa. Īnque Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni tōmengā ingante waa ate waa apænedānīpa. ¹⁹ Codito ingante nāni pōnencabo incæ adocā ingante apænte ænque, Pabodoidi tōnō gocæbiimpa, ante da godōnāni ate tōmengā mōnitō tōnō godongāmæ goquingā ingampa. Edæ mōnitō, Mōnō Awēnē nāō apāite bai ēmongā ingampa, ante acædānīpa, ante cædinque ayæ, Mōnitō wadāni beyæ cæinēmōnīpa, ante acædānīpa, ante cædinque mīnitō da godonguīcoo ænte goquīmōni imōnīpa. Mānōmaī cæcæte ante goyōmōni, Tōmengā godongāmæ gote cæcæcāimpa, ante da godōnāni gocæcāimpa. ²⁰ Edæ wadāni, Pabodoidi babæ cædānīpa, ante ānāmaī incædānīpa, ante wææ cædinque mōnitō nō pōnī cædinque nanguī pōnī mīnitō godonguīcoo ænte godinque pædæ godoncæmōnīpa. ²¹ Edæ, Mōnitō Wængonguī ayongā nō cæmōni inte waodāni ayōnāni adobāi edonque pōnī cædinque nō pōnī cæcæimpa, ante cæmōnīpa.

²² Ayæ wacā mōnō tōniñacā iñongante mōnitō æpogamē cōwā ayōmōni tōmengā cōwē tōmāā nō cæcā inongampa. Ayæ nōwo tōmengā, Coodintoidi nō cædānīpa, ante pōnengā inte godōmenque waa cædongā ingampa. Mānōmaī ingampa, ante adinque mōnitō nōwo tōmengā ingante da godōmōni godinque tōmengā iñāna tōnō mīnitō weca poncæcāimpa. ²³ Tito iñōmō botō tōnō godongāmæ cōwē cæcampa. Īnque mīnitō beyæ guēa nē cæmōna imōnāpa. Codito ingante nāni godongāmæ pōnencabo incæ mōnitō tōniñada Tito tōnō wada inate da godōnāni godinque tōmēnāni, Mōnō Codito ingante waa acædānīpa, ante nanguī cæda ināpa. ²⁴ Īnāni inānite apænedinque mōnitō, Coodintoidi nē waa cædāni inānīpa, ante do apænetamōnīpa. Īnque mīnitō eyepæ godōmīni adinque tōmēnāni, Nāwangā impa, ante edonque acædānīpa. Ayæ adobāi, Mīnitō waadete pōnō cæmīni adinque Pabodoidi wæætē mīnitō imīnite waa

adānīpa, ante acædānīpa, ante cædāni. Mānōmaī cæmīni adinque Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo tōmānāni adobāinō ante edonque acædānīpa.

9

Mōnō wædāmaī eyepæ pōnī godongæimpa, ante

¹ Nōwo mānīnō, Wængonguī quīnāni beyæ mīnitō godoncæmīnīpa, ante botō idæwaa yewæmōmopa. ² Edæ, Mīnitō wædāmaī inte do cæmīnīpa, ante ēñēnque botō Māatedōniabæ quēwēnāni inānite apænedinque, Acayabæ quēwēnāni iñōmō wadepo inōñedē do godoncæte ante cædōnānīpa, ante do apænetabopa. Apænebo ēñēnque tōmēnāni wodo tōmānāni, Æ Acayabæ quēwēnāni nāni quingæ cæbai mōnō adobāi cæcæimpa, ante cædānīpa.

³ Incæte botō nōwo mōnō tōniñadāni inānite da godōmo pōnque tōmēnāni mīnitō imīnite apænedāni ēñēnque mīnitō wæætē eyepæ godoncæmīnīpa. Mānōmaī cæmīni ate botō babæ apænedāmaī imōi, ante edonque ēñengæimpa. ⁴ Īñæmpa Māatedōniabæ quēwēnāni botō tōnō godongāmæ ponte ayōnāni mīnitō wīi eyepæ cæmīni adinque tōmēnāni wæætē, Mīnitō dicæ cæmīniyaa, ante badete tobainānīpa. Ayæ mōnitō guiquēnē, Coodintoidi iñque cæcædānīpa, ante nē ānīmōni inte odadete guingo imonte wæbaīmōnīpa. Mīnitō adobāi, Mōni cæquēnēnō cædāmaī imōnīpa, ante guingo imonte wæbaīmīnīpa. ⁵ Īnque mīnitō, Godoncæmōnīpa, ante mīni ānīnō bai eyepæ godoncæmīnīpa. Ante cædinque botō mōnō tōniñadāni inānite ānque, Mīnitō gote apænemīni ēñēnque coodintoidi ædæmō pōnente cæcædānīpa, ante da pōnōmo pōnāni aedāni. Īnque mīnitō tōnō godongāmæ cædāni ate mīnitō ædæmō pōnēnque, Botō wææ gompodāmaī inte waa todinque godōmopa, ante godoncæmīnīpa.

⁶ Īmaī ante pōnēedāni. Wædænque quiyadingā iñōmō amīñāimō wædænque pete æncæcāimpa. Nanguī quiyadingā guiquēnē amīñāimō nanguī pete

æncæcäimpa. ⁷ Wadäni qui, ante æcänö watapæ toduque godönaa, ante adinque Wængongui tömengä ingante waadete pönengampa. Ìninqe wadäni wææ änämaï iñönäni mīnitō, Botō æpotadō godonguimoo, ante pönēninque tömämini wädämaï inte mīni änimota adopota godöninque do godonguēnemīni imīnīpa. ⁸ Ayæ, Eyepæ pōni ēamīni inte mīnitō quiēmē cämīni incæ tömānāni beyæ ante cōwē godō waa cæcæmīnimpa, ante Wængongui cæcampa. Ìninqe, Mīnitō eyepæ ænte ēadinque mänōmaï cæcæmīnimpa, ante tömengä nanguï cædongä inte cōwē eyede tate bai waadete pönö cæcä ingampa. ⁹ Edæ docä ingante ante iīmaï ante yewæmongatimpa. “Yepanca quiyacä bai ñongä inte tömengä, Ömæpodäni qui, ante wayömö wayömö godongantapa.

Ìninqe tömengä nö nänö cædīnō iñömö edæ cōwē ewēnämaï ongongæimpa.”

¹⁰ Ante yewæmongatimpa. Nē quiyacä ingante Wængongui, Tömēmō quiyaquimō, ante eyepæ pönōninque adobai, Cængui, ante tömämo imonte eyepæ pönongä ænte cæmompā. Mīnitō iñömö eyepæ ēamīni inte wacä ingä wacä ingä quiyate bai nēnempocæmīnimpa, ante cædinque Wængongui mīni godonganca da pönōninque godömenque gomonga da pönongä æncæmīnimpa. Mänōmaï eyepæ da pönongä æninque mīnitō wæætē nö cædinque wadäni nanguï inäni inänite nēnempomīni æninque tömēnāni wæætē amiñaimō tā pete bai watapæ quēwencædānimpa. ¹¹ Mīnitō pæ gompodāmaï inte wadäni inänite cōwē pædæ godoncæmīnimpa, ante cædinque mīnitō imīnite Wængongui nanguï pōni pönongä æncæmīnimpa. Æninque mīnitō pæ gompodāmaï inte pædæ godō pædæ godō cämīni adinque mönitō wæætē, Coodintoidi mänōmaï cædānīpa, ante tedemōni ēñēninque wadäni wæætē Wængongui ingante waa ate pönēninque apænecædānimpa.

¹² Wadäni qui, ante do godömīni æninque Wængongui quīnāni tömēnāni nāni ænguēnēnō ante eyepæ pōni æncædānimpa. Ayæ mīni godönö æninque tömēnāni

mīmōno eyede tate bai Wængongui ingante waa ate pönēninque nanguï apænecædānimpa. ¹³ Mönö Codito ingant-edō ante watapæ ēñēninque mīnitō Ao ante do pönēmīnitapa. Ìninqe Wængongui nänö änönö ante do ēñente cædinque mīnitō, Ömæpodäni qui, ante pædæ godömīni æninque nē ænāni wæætē Wængongui ingante, Bitō ñäö bai nö pōni cæbi ate coodintoidi bitō änönö ante ēñente cædānīpa, ante watapæ apænecædānimpa. Ayæ nē ænināni inte adodāni godömenque apænedinque, Nē ömæpodäni tömānāni inänite da godöninque coodintoidi iñömö mönitō imōnite adobai eyepæ pönönāni æmōnīpa, ante Wængongui ingante godömenque waa ate apænecædānimpa. ¹⁴ Ayæ, Coodintoidi inänite Wængongui godömenque nanguï waadete pönö cæcä beyænque tömēnāni waa cædāni inānīpa, ante pönēninque nē ænināni iñömö edæ mīnitō imīnite waadete pönēninque mīnitō beyæ ante Wængongui ingante apænecædānimpa.

¹⁵ Wængongui iñömö godömenque waa cædinque mönō Codito ingante da pönongä ængamōimpa. Ìninqe mönō, Wængongui, bitō waa pōni pönö cægabiimpa, ante mönitō ædō cæte eyepæ inte waa ate pönente apænequimōnīi, ante mönō Wængongui ingante apænecæimpa.

10

Pabodo, Itota nänö nē da godönimo imopa, angampa

¹ Mīnitō, Wayōmonque quēwēninque Pabodo nanguï pīnte angampa, ante pönēmīnitawo. Wæætē mönitō weca pōninque awincadō awinca adinque tömengä guiñēnete wædinque pæ wēēnecampa, ante pönēmīnitawo. Ìñæmpa mīni änōmo mänīmotō inte iīmaï ämopa. Codito iñömö edæ gänē pönengä ñongä inte pönö piyænē cæcantawo. Botō adobai ñōwo piyænē cædinque mīnitō imīnite pönö waadete apænebopa. ² Pabodoidi iñömö inguipogaque ante pönente cædānīpa, ante pancadāniya odadete änewēnānīpa. Tömēnāni inänite botō guiñēnedāmaï inte nanguï ancæboimpa. Mīnitō quiquēnē

adobaï odadete ämïni ïnïnque botö mïnitö weca pönïnque pïinte angüenëmo ïmaïmopa. ïnïnque, Wïï pïinte angüïmo bacæboïmpa, ante wææ cæcæte ante botö ñöwo mïnitö ïmïnite, Ee aquenë quëwëminii, ante waadete pönente yewæmömopa.

³ Edæ inguipoga quëwëmöni incæte mönitö Wængonguï beyæ ante wæætedö wæætë cæcæte ante cædinque inguipogaque quëwënäni nïni wæætedö wæætë cæï baï cædämaï ïmönipa.

⁴ Wæætë edæ mönitö Wængonguï beyæ ante wæætedö wæætë cæcæte ante cædinque inguipogaque quëwënäni nïni wænoncaquincoo næænämaï inte cæmönipa. Wæætë Wængonguï tömengä nänö tæï piñæmämo ænte mïmöno entawëninque eyepæ næænte baï badïnque mönitö tömënäni nïni tæï mænöincö bæ tate baï cædinque wæætedö wæætë nïni godö änewënö ante wido cæte baï cæmönipa. ⁵ Wængonguï ingante pönënämaï ingæïmpa, ante në pönëwënäni inte ængæ gantidinque tömënäni ïñömö, Wadäni tömänäni adobaï Wængonguï ingante pönënämaï incædänïmpa, ante cædinque babæ wapiticæ cædänipa. Mänïï babæ wapiticæ nïni cædönö ante mönitö wæætë bæ tate wido cæmönipa. Edæ, Codito ingante mönö eñengæïmpa, ante nö apænemöni eñëninque wadäni idiquibæ pönëwënäni ïñönäni mönitö wæætë mänïnö nïni pönëwënö tömänö ö ænte baï wido cæmönipa. ⁶ Ayæ mïnitö ædæmö në eñente cæmïni bamïni ate adocanque incæ eñënämaï cæcä adïnque mönitö wæætë tömengä ingante do panguïmöni ïmönipa.

⁷ Æbänö ï, ante edonque ongö abaiïmïnipa. Pancamïniya, Botö näwangä Codito nempo quëwëmo ïmopa, ante pönëmïnitawo. Mïnitö mänömaï pönëmïni inte godömenque ïïmaï ante pönenguënëmïni ïmïnipa. Botö Codito nempo quëwëmo ïmo baï Pabodoidi adobaï Codito nempo quëwënäni ïnänipa, ante näwangä ïmpa, ante pönenguënëmïni ïmïnipa. ⁸ ïñæmpa Wængonguï mönitö ïmönite äninque, Mïnitö në ämïni badïnque coodintoidi ïnänite bæ tate wido cædämaï incæmïnïmpa. Wæætë ædæmö ämïni eñëninque cood-

intoidi wæætë oncö tæï mænonte baï gongæncædänïmpa, ante cæedäni, ante Wængonguï pönö angä eñëninque mönitö në ämöni batamönipa. ïnïnque botö, Në ämo inte nämä tocæboïmpa, ante tedebo incæte guïñenedämaï tedecæboïmpa.

⁹ Botö, Cadota ante botö yewæmöinta adïnque mïnitö guïñente wæcæmïnïmpa, ante dicæ ämogaa. ¹⁰ Pancamïniya, Pabodo tæï piñænongä baï inte cadota ante yewæmönïnque nanguï angä awædö, ante wæmïnipa. Wæætë edæ adocä incæ mönitö weca ponte ongönïnque edæ aquïï ingä amönipa. Tömengä nänö tedepämo önömämoque baï ïmpa, ante pönëmïni awædö. ¹¹ ïñæmpa, Tæï piñæmöni inte cadota ante në yewæmömöni incæ mönitö adomöni inte mïnitö weca ponte ongönïnque adobaï tæï piñænte cæcæmönïmpa, ämo eñëmaïmïnipa.

¹² Pancadäniya nämä incæ, Waëmö pönï ïmopa, ante tededäni incæte tömënäni nämä nïni tede baï mönitö ædö cæte adobainö ante tedequïmöni. Tömënäni ïñömö, Ægancadö waa cæbo eyepæ inguïï, ante nämä nïni cægancaque ante adïnque edæ, Eyepæ cætabopa, ante pönëwënänipa. Tömënäni nïni cædö ante, Waa cætawo, ante tee mancæte ante, Do botö cædinö baï adobaï cæbopa, ante adïnque, Eyepæ ïmpa, ante pönëwënänipa. Mänömaï nämä nïni pönëwënonque ante cædinque tömënäni eñënämaï inte oda cæte cædänipa.

¹³ Mönitö guiquënë, ïngancaque goedäni, ante Wængonguï nänö angancaque cöwë gomönipa. ïnïnque tömengä, Coodintoidi ganca godïnque apæneedäni, angä eñëninque mönitö do gote apænedïnque, Mänïngancaque waa cæmönipa, ante nämä waa ate tedemönipa. Godömenque ante tededämaï ïmönipa. ¹⁴ Mïnitö ganca pönämaï inte baï mönitö, Coodintoidi weca gote do cætamönipa, ante tedemöni baï babæ wapiticæ incædönïmpa. Incæte mïnitö ganca do pönïnque Codito ingantedö ante mönitö watapæ möni eñënö ante apænetamönipa. ïnïnque edæ, Mänïnganca cætamönipa, ante mänïnque ante tedemönipa. ¹⁵ Ayæ wadäni nïni cædinö ante adïnque mönitö, Tömëmöni

cædinō impa, ante änāmaī imōnipa. Wæætē mīnitō godōmenque godōmenque wede pōnēñōmīni mōnitō wæætē adodō mīnitō weca ponte quēwēnīnque godōmenque gomonga cæyōmōni mōnō watapæ bacæimpa, ante pōnēmōnipa. ¹⁶ Ayæ mīnitō weca iīnque cædinque mōnitō godōmenque gomonga godinque mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni ēñēnō ante apænecæmōnipa, ante pōnēmōnipa. Mänōmaī cædinque mōnitō wacā nānō cædiñōmō ante, Mōnitō māniñōmō cætāmōnipa, ante tededāmaī incæmōnipa.

¹⁷ Æcānō, Botō waēmō pōni inōmo inte waa cæbopa, ante toinēna tōmengā wæætē, Mōnō Awēnē waēmō pōni inongā inte pōnō waa cæcampa, ante toquēnengā ingampa. ¹⁸ Edæ, Waēmō inōmo imopa, ante nāmā ānongā ingante Wængonguī waa adāmaī ingampa. Wæætē, Iīngā waēmō inongā ingampa, ante mōnō Awēnē nānō ānongā ingante ante Wængonguī wæætē waa acampa.

11

Wængonguī beyæ, ante pancadāniya babæ apænedānipa

¹ Nōwo botō adodeque ōnonque tedete baī yewæmōmo adinque mīnitō ee amīni iīnque botō waa tobaīmopa. Wadō āmo, Mīnitō ee ayōmīni edæ botō ōnonque tedete baī do yewæmōmopa. Iīnque iīmaī ante odōmoncæte ante yewæmōmoī aedāni. ² Wængonguī wææ gompocā baī botō adobaī mīnitō beyæ ante wææ gompote āmopa. Mīnitō baquēcā mōnāmaingā baī iñōmīnite Codito ængā beyænque mīni pōnencabo tōmengā nempo nō cæte quēwencæmīnipa, ante pædæ godoncæte ante cædinque botō tōmengā adocanque ingante, Bitō quīnāni inānite æe, antabopa. ³ Mīnitō nōingā cædinque wacā miñæ godāmaī inte Codito ingante waadete pōnēmīni incæte botō, Mīnitō oda cæmīni wæcæ wæ, ante guīñente wæbopa. Eba wodi ingante Tæntæbo nanguī ēñengā inte babæ cædinque apænecā ēñēnīnque tōmengā nānō oda cægāi baī mīnitō wīi adobaī oda cæcæmīnipa, ante botō wææ ante apænebopa.

⁴ Mōnitō, Itota ingante pōnengæimpa, ante do apænemōni ēñēmīnitapa. Incæte wacā mīnitō weca pōnīnque nāwā Itota ingante apænedāmaī inte, Wacā Itota ingante pōnēedāni, ante babæ apæneyongante mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. Adobaī Wængonguī Ōnōwoca do ængāimīni iñōmīnite wacā ōnōwoca pō guīiyongante mīnitō ee æmīni guīicā awædō. Ayæ wadāni mōnō Codito ingante ante apænedāmaī ināni inte, Wacā ængā beyæ quēwengæimpa, ante babæ apæneyōnāni mīnitō edæ ēñēē cōmīni awædō. ⁵ Mänōmaīnō ante nē tededāni iñōmō nāmā ante pōnēnīnque, Nē gode āmōni inte mōnitō ñænæmōni pōni imōnipa, ante edæ babæ ānewēnānipa. Tōmēnāni nāwangā ñænænāni ināni baī botō dicæ wædāmo inguēnēmogaa, ante pōnēmopa. ⁶ Botō æbānō tedeboo, ante ēñēnīnque mīnitō iñōmō, Ōnōnepāmoque tedecampa, ante pīimīnitawo. Incæte botō ædæmō adīmo inte nē ēñēnīmo inte apænebopa. Pabodo mänōmaī inongā inte apænecampa, ante acæmīnipa, ante mōnitō cōwē mīnitō imīnite edonque odōmōmōni amīnitapa.

⁷ Mīnitō imīnite ængō cæte baī cæcæte ante botō Wængonguī ingantedō ante watapæ apænebo beyæ ænāmaī intabopa. Mänōmaī ænāmaī inte botō nāmā edæ pīinte baī cædinque dicæ wīwa cætabogaa. ⁸ Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo wayōmō nāni cabo wayōmō nāni cabo da pōnōnāni ō ænīnque botō mānīntaque godonte ænte quēwēnīnque mīnitō beyæ cætabopa. ⁹ Ayæ mīnitō weca ongōnīnque botō quiēmē æīnente wæbo incæ edæ waa atabopa. Wadāni edæ mōnō tōniñadāni incæ Māatedōniabæ quēwente pōnīnque tōmēnāni botō ænguēnēnō ante eyepæ pōnōnāni æntabopa. Iīnque coodintoidi botō ānō beyæ wædāmaī incædānipa, ante wææ cædinque botō iñōmō edæ, Pōnōmīni æmoedāni, ante cōwē änāmaī intabopa. Ayæ iīncayæ ate cōwē änāmaī incæboimpa. ¹⁰ Mōnō Codito nō nānō apænedō ante ēñente entawēmo inte āmopa. Botō, Mänōmaī cædinque waa cæbopa, ante cōwē edæ tedeyōmote mīnitō Acayabæ quēwēmīni inte edæ wææ cædāmaī

incæminimpa. ¹¹ Quinante mänömaï ante tedeboï. Minitö iminite waadedämaï inte mänömaï ante tedeboï. Iñempa botö æbänö minitö iminite waadete pönemoo, ante do againgä inte Wængongui tömengä ancæcäimpa.

¹² Wadäni guiquënë, Mönitö Codito nänö nē godongaïmöni imönipa, ante nē änäni guiquënë, Æbänö cæte odömömöni adinque wadäni Pabodoidi inänite waa adö bai mönitö imönite adobaï waa acædänimpa, ante wædänipa. Ininque botö iñömö, Iinäni mänömainö ante odömönämaï incædänimpa, ante mänömaï tedete wææ cæbo inte edæ cöwē godömenque wææ cæcæboimpa. ¹³ Tömënäni iñömö edæ, Wadäni oda cæcædänimpa, ante awēmö cædäni inänipa. Mönö Codito tömënäni inänite da godönämaï ingä incæte tömënäni iñömö edæ, Codito nänö da godongaïmöni imönipa, ante babæ apænedänipa. Ayæ edæ mönitö Codito nänö da godongaïmöni möni emönö bai önömoque emöninque babæ cædänipa. ¹⁴ Minitö, Tömënäni quinante wacä bai emönänii, ante wæminitawo. Iñempa tömënäni awënë Tatäna incæ babæ cædinque Wængongui anquedoidi ñäö nani emönö bai ñäö emonte bai emongampa. ¹⁵ Ininque Tatäna beyæ nē cædäni iñömö tömënäni awënë Tatäna nänö babæ cædö bai adobaï babæ cædinque, Nē nō Cædongä ingante nē cæmöni imönipa, ante önömoque emönänipa. Ininque tömënäni nē önömoque emönäni inte önönque ewente baquïnänidö anguënë.

Æbänö caate wæboo, ante Pabodo yewæmongampa

¹⁶ Botö ñöwo adodö ante yewæmömopa. Minitö, Pabodo ocai ömædæcacä inongä inte önönque tedecampa, aminitawo. Mänömainö ante änämaï imæwedäni. Incæte wacä ocai ömædæcacä tedeyongante minitö ee amini tedecä bai botö adobaï ocai ömædæcabo inte bai, Nämä waa cæbo imopa, ante adodeque tedebo ininque ee amini tedebodäni. ¹⁷ Botö ñöwo mänömaï nämä waa ate bai tedete yewæmöninque mönö Awënë nänö ämaï wii yewæmömopa. Wæætē ocai ömædæcacä mä nänö pönente tede bai adobaï önönque tedete bai yewæmömopa. ¹⁸ Pancadäniya nanguï inäni incæ, Mönitö

nämä waa cæmönipa, ante edæ ingui-pogaque quëwënäni tededäni bai adobaï tededänipa. Tömënäni mänömaï tededäni ininque botö adobaï, Nämä waa cæbopa, ante tedecæboimpa. ¹⁹ Nē eñëmöni imönipa, ante nē amini inte minitö iñömö ocai ömædæcadäni önönque tedeyönänite ee eñëe cöminipa töö. ²⁰ Wacä edæ minitö iminite bæi ongongä wædinque minitö tömengä ingante ee nē cæmini bawëmini awædö. Wacä babæ wapiticæ cædinque minitö qui inguënë incæ ö ængä incæte minitö edæ ee aminipa. Wacä minitö awënë bai nämä ængö cæte angä incæ ee eñëmünipa. Wacä minitö iminite pönö tamongä incæte minitö ee ate wæmini awædö. ²¹ Botö wæætē aquïmo inte, Tömënäni nani nanguï cædö bai ædö cæte cæquïmoo, ante botö guingo imonguinque önönque tedebopa töö.

Tömënäni nämanque waa adinque edæ guiñänämaï inte tededänitawo. Botö adobaï nämanque waa adinque edæ guiñänämaï inte tedecæboimpa. Incæte mänömaï tededinque botö önönque badete tote bai tedebopa. ²² Tömënäni guiquënë ebedeoidi inänitawo, ante pönëmini. Botö iñömö edæ tömënäni nani imai adobo imopa. Tömënäni idægoidi inänitawo. Edæ botö tömënäni nani imai adobo imopa. Tömënäni Abadäo wodi pæinäni inänitawo. Edæ botö tömënäni nani inö bai adobo Abadäo wodi pæïmo imopa. ²³ Mönö Codito beyæ nē cædönäni inänipa, ante pönëmini. Botö edæ tömënäni nani imai inte edæ gomonga imopa. Incæte mänömainö ante tededinque botö ocai ömædæcacä bai inte önönque tedebopa. Tömënäni inänite adopoque adopoque wædænque cæyönäni botö godömenque nanguï cægaboimpa. Tömënäni inänite wædænque tee mönedäni wæyönäni botö imote godömenque wæætē wæætē tee mönedäni wægaboimpa. Tömënäni inänite wædænque tæi pänäni wæyönäni botö imote godömenque nanguï tæi pänäni wægaboimpa. Ayæ botö wæætē wæætē wodo wængaboimpa.

²⁴ Oodeoidi æmontaimenca wodo coadenta ganca adoyedē nani cöwē tæi päimpoga botö imote adoyedē mänimpoga tæi tæi päninque önönpo æmæmpogoncaque

wæætē adopoga adopoga tæi tæi pānāni wægaboimpa. ²⁵ Ayæ cantaca mempoga go adopoque botō imote tæi tæi pānāni wægaboimpa. Ayæ adopoque botō imote dicaca tacadāni wangæ wængaboimpa. Ayæ wipodē wogaa godinque mempoga go adopoque wipo tente tobæmpo wægaboimpa. Edæ wīi eyepæ gote botō tōmāā itædē tōmāā woyowotæ tæcæpæno pōnī wæwogaboimpa. ²⁶ Wayōmō wayōmō botō ancaa godinque wætabopa. Ōnō æpæmpo wodo bete wæntabopa. Nē ō ænāni incæ botō guidēnāni incæ wadāni incæ wodo wænōnāni wæmo adinque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ tōmēnāni nāni quēwēñōmō quēwēninque, Ōnōmæca quēwēninque, gāwapæno owod- inque botō wænguinque ante wægaboimpa. Ayæ wadāni incæ, Mōnō pōnencabo imopma, ante babæ ānāni adinque botō iñōmō edæ, Babæ cædāni wæncæ wæ, ante wægaboī aedāni. ²⁷ Botō pancaōnaa tōmāā woyowotæ mīlmo inte nanguī cædinque wægaboimpa. Tepæ pancaōnaa gæwænte wægaboimpa. Pancaōnaa cænguī dæ ā ate gue ænente wægaboimpa. Edæ æpogamē pōnī cænāmaī inte wægaboimpa. Pan- cayedēña botō weocoo ōmaabo inte yoguite wægaboimpa.

²⁸ Mānōmaī wædōmo inte botō, Codito ingante godongāmæ nāni pōnencabo tōmancabodāniya nāni wædō ante æbānō cæquīmoo, ante wædinque iimō iñō iimō iñō nanguī cæbopa. ²⁹ Edæ wacā aquīngā inte wæcā iinque botō adobaī aquīlmo inte baī wæbopa. Ayæ, Wēnæ wēnæ cæe, ānāni ēñēninque adocanque oda cæcā ēñente wædinque botō ædō cæte wæwēnāmaī inguīmoo.

³⁰ Iinque, Nāmā tæēmō inte cæbopa, ante tededāmaī incæboimpa. Wæætē, Æbānō aquīlmo inte cæbopa, ante acædānimpma, ante botō mānīnonque ante tedecæboimpa.

³¹ Wængonguī iñōmō mōnō Awēnē Itota Wæmpocā inongā inte edæ tōmengā adocā iñōmō Itota Wængonguī ingampa. Tōmengā wæmō pōnī inongā inte cōwē waa pōnī cæcampa, ante mōnō tōmengā ingante cōwē apænecæimpma. Tōmengā iñōmō edæ, Pabodo nō angampa, ante do ēñengampa.

³² Ayæ iimāi cædāni wægaboimpa. Adeto Tidiabæ awēnē nānō inōñedē māniñedē botō imote bæi ongoncæte ante cædinque tōmengā nānō ēmiñængā wædænque awēnē iñōmō iimāi cæcantapa. Tōmengā wadāni inānite angā ēñēninque tōmēnāni wæætē Daāmaco iñōmō tōmēnāni nāni wīni wææ cæincō boyæ yabædemō gāānē wānō cōñōnāni, ³³ botō tōnō cædāni guiquēnē Daāmaco nāni wīni wææ cæincō boyæ cæimpiticæ inō otodē ñā cædete botō imote pædæ wæænōnāni ti wææ aamō cæte wodii wīnongaboimpa.

12

Pabodo, Iimāi wīimonte baī atabopa, angampa

¹ Ōnonque tedebo incæte botō, Waa cætabopa, ante cōwē tedequēnēmo imopma. Iinque botō ñōwo edæ, Wīimonte baī ayōmo mōnō awēnē mā pōnī odōmongā atabopa, ante yewæmoncæboimpa. Ayæ tōmengā, Æbānō i, ante edonque pōnī nānō odōmōnōnō ante godōmenque yewæmoncæ cæbopa. ² Codito nempo nē quēwēmo iñōmote Wængonguī do catodote wadepo iñonte botō imote ōnædē wænōmēnæcaōnæ mæicā æigaboimpa. Incæte wacā æicā ate baī nāmā incæ agaboimpa. Wabānō ōnōwocaque inte æigaboī. Iintai ēñate wabānō inque inte æigaboī, ante botō adāmaī imopma. Wængonguinque nē ænte mæigaingā inte tōmenganque ēñengampa. ³ Edæ baō ēñate æibo incæ baō ōmaabo inte æibo incæ Wængonguinque ēñēñongā botō, Iimāi ingatimpma, ante māninque ēñēmopma. ⁴ Wæmōnædē tōmengā ōmæ iñōmō Wængonguī ænte mæicā æigaboimpa. Māniñōmō waa pōnī apænedāni ēñēmo incæte tōmengā, Iñōmō mōni apænedō ante mīni waocabo apænedāmaī incæminimpma, ante wææ angā ēñēninque botō waobo inte ædō cæte apænequīmoo.

⁵ Iinque wacā mānōmaī ōnædē æite ēñengā iinque botō, Tōmengā waa pōnī cæcampa, ante do apænebaīmopma. Wæætē nāmā botō waa cædōnō ante apænedāmaī incæboimpa. Incæte, Tōmēmo aquīlmo inte ōnonque cætabopa, ante mānīnonque ante

botö nämä waa ate bai apænenecæboimpa. ⁶Waa cægaboimpa, ante tedebo inique botö wii ocai ömæcabo inte edæ tedeбайmopa. Ìñæmpa näwangä waa cægaimo inömo inte botö nö ante edæ tedeбайmopa. Incæte botö wædænque apænete pönömenque cæyömote æcämenque incæ, Pabodo godömenque waa pöni cæcampa, ante änämai incæcäimpa, ante wææ cædinque botö waa cægainö ante tededämai inte edæ pæ wëenebopa.

⁷Wængongui mä nänö odömongainö æbänö waa pöni ingatei, ante wadäni adämai ìñönäni botö adoboque atabopa. Ìnique, Pabodo, Botö adoboque nê agaimo imopa, ante nämä waa adämai incæcäimpa, ante wææ cædinque Wængongui angä ate Tatäna botö imote pönö da boo codongate ocæ ocæ coingä bai cæcä wætabopa. ⁸Mänömai cæcä wædinque botö mem-poga go adopoque Wængongui Awënë ingante apænedinque, Botö daa cogate bai wæyömote o tongaate bai cæbi quëwëmoe, ante nangui ante wætabopa. ⁹Ca wæyömote mönö Awënë wæætë, “Nê aquii pöni inäni ìñönänite botö tæi piñæmämö eyepæ pöni pönömo æninque tömënanique wæætë tæi piñænte entawencædänimpa. Ìnique bitö nê aquiiimi imi beyænque botö waadete pönö cædö ìñömö edæ eyepæ pöni impa.”

Ìnique mönö Codito nänö tæi piñænte cæpämö ænte entawencæte ante cædinque botö ìñömö edæ, Nämä aquiiimo inte botö wædinö beyæ ante botö nämä waa ate tobopa, ante tededinque godömenque tocæboimpa. ¹⁰Æyedënö aquiiimo imoi mäniñedë edæ tæi ewocaboimpa. Mänömai beyæ aquiiimo inte botö Codito beyænque nangui tobopa. Badete tote piinte cædäni wæbo incæte botö piyænë cædinque tobopa. Ancaa nangui caate wædinque nangæ babo incæ, togænte pänäni wæbo incæ, Ædö cæte quëwenguimoo, ante wæbo incæ mäninö tömäa beyæ wædömo inte botö Codito beyænque ante piyænë cæte nangui tobopa.

Coodintoidi æbämë cædäni, ante wæbopa, Pabodo angä

¹¹Ocai ömædæcacä ingä bai Pabodo önonque tedete yewæmongampa, ante

pönëminitawo. Ìñæmpa tömëmini botö beyæ wææ apænedämai imini beyænque botö tömëmo nämä wææ cæcæte ante cædinque mänömai tedete yewæmömopa. Wadäni nê gode änäni guiquënë nämä nani waa acabo inänipa. Incæte tömënanäni näwangä ñænænäni inäni inique botö ìñömö dicæ wædämo imogaa. Ìnique minitö tömëmini, Pabodo waa cæcä ingampa, ante tedequënëmini iminipa töö.

¹²Wacä minitö weca pöninque æbänö cæcä ate minitö, Ìngä ìñömö mönö Codito nänö nê da godongaingä ingampa, ante ëñëminii. Ìimai impa. Tömengä, Æñencæminimpa, ante mä pöni cæcä ate do ëñëminipa. Tömengä bamönengæ nangui odömongä ate ëñëminipa. Wadäni cædämai ìñönäni tömengä tæi piñænte cæcä ate wædinque minitö wæætë edæ, Codito nänö nê da godongaingä ingampa, ante do ëñëminipa. Ìnique botö minitö weca quëwëninque edæ Codito nänö nê da godongaingä mä cæte nani odömöni bai adobai odömöninque edæ wæntædämai inte ee cæbo abaïminipa. ¹³Ìnique wadäni Codito ingante nani godongämæ pönencabo inänite waa cædinque botö minitö iminite dicæ pönömenque cætabogaa. Wabänö minitö iminite, Pönömini æmoedäni, ante änämai inte botö minitö iminite wiwa cæbopææ.

¹⁴Botö do minitö weca mem-poga pönimo inte ñowo wæætë poncæ cæbopa. Pöninque botö minitö mäincoo ante änämai incæboimpa. Wæætë, Minitö botö wëmini bacæminimpa, ante cæbopa. Wëñænäni tömënanäni mæmpoidi beyæ ante dicæ godonguënänäni inäniyaa. Wæætë edæ mæmpoidi ìñömö wëñænäni beyæ ante nê godonguënänäni inänipa. ¹⁵Ìnique, Minitö quëwencæminimpa, ante botö mäincoo tömancoo godöninque waa tocæboimpa. Ayæ, Minitö quëwencæminimpa, ante cæte wæmo inique waa tobaïmopa. Botö mänömai minitö iminite gomonga waadete pönëmo inique minitö wæætë botö imote pönömenque waadete pönëmini iminitawo.

¹⁶Incæte edæ idæwaa ämopa. Minitö mäincoo ante botö änämai intabopa. Incæte minitö, Pabodo nê wënæ wënæ pönengä inte awëmö æncæte ante babæ cæcampa,

ante pönewēmīni awædō. ¹⁷ Wadāni inānite mīnitō weca da godōninque botō awēmō æntawo, ante pönēmīnitawo. ¹⁸ Tito ingante, Coodintoidi weca ate pōe, nanguī āninque botō wacā mōnō tōniñacā tōnō tōmengā tōnō da godōmo guēa godatapa. Inique Tito mīnitō weca pōninque dicæ wīwa cædinque māincoo ò ængantawogaa. Inæmpa tōmengā tōnō botō guēa āawocaque baī ewocamōna inte mōnatō guēa cægōmōna adinque mīnitō adāmaī inte baī tedewēmīni awædō.

¹⁹ Mīnitō, Pabodoidi nāmā wææ cæcæte ante apænedānīpa, ante pönēmīni awædō. Inæmpa mōnō Codito nempo quēwēnōmo inte mōnitō Wængonguī ayongante apænetamōnīpa. Edæ, Botō nē waademīni imīni inte mīnitō tæī piñænte bacæmīnīpa, ante cædinque mōnitō mănōmaīnō ante apænetamōnīpa. ²⁰ Botō iñōmō edæ mīnitō waa cæmīni acæte ante ponte ayōmo mīnitō wadō cæmīni baī botō nanguī wæcædōmoīpa, ante guīñente wæbopa. Ayæ mīnitō wæætē, Pabodo waa cæcæte ante pongampa, ante pōnēñōmīni botō wadō cæbo baī mīnitō nanguī wæcædōmīnīpa, ante pōnente wædinque botō, Mōnō mănōmaī wædāmaī ingæīpa, ante wææ cæcæte ante cæbopa. Edæ mīnitō wæætedō wæætē piinte amīnitawo. Wacā ingante waa cædāni wædinque mīnitō godō piinte amīnitawo. Inontobæ ænguī bamīnitawo. Nāmanque pōnente cæmīnitawo. Wacā ingante piīninque godō babæ ante tedewēmīnitawo. Godō wæntaa wæntaa amīnitawo. Nāmā waa adinque cæmīnitawo. Wīī ēñente cædinque mīnitō Yæ yæ tedemīnitawo. Mānīnō tōmānō wabānō cæmīnī, ante guīñente wædinque botō mănōmaīnō ante edæ yewæmontabopa.

²¹ Inique botō ponte ayōmo pancamīniya wēenēñedē mīni cægā baī ñōwo adobaī cæmīni adinque botō guingo imonte wæconguēnēmo ante awædō. Edæ pancamīniya wēenēñedē wentamō mīni mongæñō ee mongæmīni adinque botō Ca ca wæbaīmopa. Wēenēñedē mīni godō towengāinō ayæ towēmīni intawo. Wēenēñedē ēñēnāmaī inte mīni wīwa cædinō ayæ cæmīni intawo. Edæ wentamō mongæmīni inte guingo imōnāmaī imīni

inte pancamīniya Wængonguī gāmæñō ocæ ēmænte pōnāmaī imīnīpa, ante guīñente wæbopa.

13

Idæwaa māninque yewæmōmopa, ante

¹ Botō mīnitō weca mempoga do pongāimo inte ñōwo wæætē poncæ cæbopa. Iīmaī ante do yewæmongatīpa. Nō nō æbānō cætīpa, ante ēñencæte ante waoda mēnaa incæ mengāa go adocanque incæ nē adīnāni inte adodō ante apænedāni ēñēninque do apænte angæīpa, ante nāni yewæmongāinō ante ēñēninque cæcæboīpa. ² Wēenēñedē wēnæ wēnæ cædināni tōnō wadāni tōmānāni inānite botō mīnitō weca doyedē pōninque, Amo ēñēdāni, ante wææ āninque ñōwo wæætē wayōmō ongōninque adodō ante wææ ante yewæmōmopa. Ayæ ate wæætē mīnitō weca ponte ongōninque tōmanga apænte āninque adodāni inānite ata cæpodāmaī incæboīpa.

³ Pabodo wabānō mōnō Codito tōnō godongāmæ cæte apænecāā, ante wæmīnitawo. Mānīnō ante mīni wædō ante edæ, Nāwangā impa, ante odōmoncæte ante botō mănōmaī apænte ancæboīpa. Mōnō Codito incæ botō tōnō godongāmæ nē cædongā iñōmō tōmengā iñōmō aquīngā ināmaī inte mīnitō imīnite apænte angā abaīmīnīpa. Tōmengā iñōmō nanguī tæī piñæñongā inte mīnitō weca cæcā apa ānewēmīnī. ⁴ Nāwangā impa. Mōnō Codito adocā incæ aquīngā baī inte cæyongante waodāni wæætē ñænquedīmæ cæte māo timpodāni wængacāīpa. Incæte Wængonguī nānō tæī piñæñō beyænque adocā ñāni omæmonte quēwengampa. Mōnitō adobaī tōmengā nempo quēwēninque aquīmōni inte edæ Wængonguī nānō tæī piñæñō beyænque mōnō Codito tōnō godongāmæ quēwēninque mīnitō beyæ ante cæquīmōni imōnīpa.

⁵ Mīnitō tōmēmīni iñōmō, Æbānō wede pōnēmo imoo, ante nāmā waa aedāni. Mīni cædinō adinque, Æbānō nōingā cæbo imoo, ante aedāni. Inæmpa, Itota Codito ingante entawēmōmpa, ante ēñēnāmaī imīnitawo. Wabānō mīnitō pancamīniya

nämä adinque, Botö nöingä cädämaimo inte edæ wede pönenämaimo inte awædö, ante eñencæte ante aquenëmini iminipa. ⁶ Ayæ nämä mini a bai mönitö imönite adobai apænte adinque minitö, Pabodoidi guiquenë nöingä cædonäni inte nê wede pönëni inänipa, ante edonque amini waa tobaimopa. ⁷ Minitö beyæ ante mönitö Wængongui ingante apænedinque, Coodintoidi cöwë wënæ wënæ cädämai incædanimpa, ante apænemönipa. Incæte mönitö, Minitö wënæ wënæ cädämai imini ate wadäni, Pabodoidi ædæmö cædäni beyænque impa, ante mönitö imönite waa acædanimpa, ante wii cæmönipa. Wæætë wadäni, Pabodoidi wii eyepæ cædanipa, ante piinte änäni incæte minitö wæætë nöingä cæcæminimpa, ante mönitö mäninonque ante cöwë cæmönipa.

⁸ Edæ Wængongui nöingä nänö änö ante nê cæmöni inte mönitö adode ante ædö cæte wido cæquimönii. ⁹ Ininque mönitö æyedemë aquimöni inömöni minitö wæætë tæi piñænte cæmini adinque mönitö nangui tomönipa. Minitö beyæ edæ Wængongui ingante apænedinque mönitö, Coodintoidi eyepæ entawëninque picænäni bai nö cæcædanimpa, ante apænemönipa. ¹⁰ Botö imote apænedinque Wængongui, Bitö wadäni inänite bæ tadämai inte tæi mænonte bai pönö cæcæbiimpa, ante pönö cæcä ate botö tæi piñæmo badinque nê ämo batäbopa. Nê ämo imo incæte botö minitö weca ponte ayömo wiwa cæmini adinque piinte panguenëmo inämai incæboimpa, ante wææ cædinque botö ñöwo wayömö quëwëninque, Nämä apænte æedäni, ante wææ yewæmömopa.

¹¹ Inänäni, mäninque ante ñöwo yewæmömopa. Minitö eyepæ entawëninque, Mönö picænäni bai badinque nö cæcæimpa, ante nangui cædäni, ämopa. Wæntädämai inte tæi piñænte cædäni. Mini cabo incæ adoyömö pönëninque gänë pönente quëwëedäni. Wængongui incæ nê Waadecä inte nê gänë entawengä inte minitö tönö cöwë quëwëncæcäimpa, ämopa. ¹² Mini cabo incæ godongämæ pö bee téninque waadete pönente waa apæneedäni. ¹³ Wængongui quinäni eyequei quëwënäni inömö, Minitö waa

quëwëncæminimpa, ante apænedäni eñente yewæmömopa.

¹⁴ Minitö tömämäni mönö Awënë Itota Codito waadete nänö pönö cægäinö ante entawëncæminimpa, ämopa. Mæmpo Wængongui tömengä nänö waadete pönö ante entawëncæminimpa, ämopa. Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö äawocaque bai ewocadinque tömämäni godongämæ waa quëwëncæminimpa, ante botö Pabodobo mäninque ante yewæmömopa.

Gadataidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Gadataidi inänite Pabodo, Waa quëwëedäni, angampa

¹ Botö Pabodobo inömo inte, Minitö acæminimpa, ante yewæmömopa. Mæmpo Wængonguï incæ Itota Codito ingante, Nñani ömæmöe, angä nñani ömæmongacäimpa. Mæmpocä iñömö Itota Codito tönö guëa cædinqe botö imote da godonga gotabopa. Ininqe botö dicæ waodänique änäni ëñente gotabogaa. Botö imote edæ dicæ wao-canque da godongä gotabogaa. ² Minitö Gadatiabæ wayömö wacabo wayömö wacabo quëwëmini inte Codito ingante mïni godongämæ pönencabo inömini inte edæ ëñencæminimpa, ante mönitö möni pönencabo tömämöni iïmaï ante apænemönipa.

³ Wængonguï mönö Mæmpo tönö mönö Awënë Itota Codito godongämæ pönö waadete cæda ate mïnitö gänë pönente waa quëwencæminimpa, ämönipa.

⁴ Adocä mönö Mæmpo Wængonguï iñömö, Minitö pedænguipogaque wiwa cæte mïni wæwëñömö edæ abæ tawænte ponte bai botö gämænö ponte quëwëedäni, angampa. Ininqe, Wængonguï nänö angainö bai cæcæminimpa, ante cædinqe mönö Awënë Itota Codito mönö imonte ö æncæte ante cægacäimpa. Mïni wënæ wënæ cæpämö mongæncæboimpa, ante tömengä nämä wepæ pædæ godonte bai cædinqe pönö ængä beyænque mönö wæætë quëwëmompä. ⁵ Edæ pedænguipoga iñonte mïnguipoga bayonte edæ, Mänömaï bacæimpa, ante në angaingä inongä inte mönö Mæmpo Wængonguï iñömö edæ cöwë nñäo apäite bai waëmö pönï emönongä ingänö anguënë. Mänömaï impa, ante botö, Amëë, ämopa.

Codito ingantedö ante watapæ ëñengcæimpa

⁶ Minitö iñömö æbämë pönï cæmïni awædö. Mönö Codito waadete pönö cæcä beyænque mïnitö Wængonguï äñecä pömïnitawo. Nñowo guiquënë në äñecä

iñongante quïmæ panguïmæ gomïni. Wadäni, Quëwenguï taadö wadö inompa, ante tededäni ëñëninque mïnitö do Ao änewëmini awædö. ⁷ Iñæmpa wadö incæ wïi quëwenguïnö inompa. Wæætë edæ, Minitö oda cæcæminimpa, ante cædinqe wadäni pancadäniya, Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ante edæ, Idiquibæ bacæimpa, ante cædäni apa ëñëwëminii.

⁸ Mönitö Codito ingantedö ante watapæ apænemöni ëñëmïnitapa. Incæte mönitö adomöni incæ wadö ante apænemöni bai Wængonguï wæætë pönö pïinte apænte angä wæquïmönidö anguënë. Ayæ adobaï Wængonguï anquedo incæ öönæde owod-inque wææ pöninqe wadö ante apænecä bai Wængonguï tömengä ingante wæætë godö pïinte apænte angä wæquingänö anguënë. ⁹ Edæ doyedë möni äninö bai botö nñowo wæætë adodö ante ämopa. Codito ingantedö ante watapæ apænemöni ëñëninque mïnitö Ao ämïnitawo. Ininqe mäninö ante æcämenque pönënamäi inte wadö ante apænecä ëñëninque Wængonguï tömengä ingante wæætë godö pïinte apænte angä wæquingänö anguënë.

¹⁰ Botö dicæ, Minitö waomïnique botö imote Ao ancæminimpa, ante apænëbogaa. Wængonguinque, Ao ancæcäimpa, ante apænëbo aedäni. Ayæ, Waomïnique tocæminimpa, ante dicæ cæbogaa. Waomïnique tocæminimpa, ante cæbo inte bai edæ Codito ingante në cædömo inämaï incædömoimpa.

Pabodo Wængonguinque da godongä gotabopa, angampa

¹¹ Botö tönïñamïni ëñëedäni. Codito ingantedö ante watapæ botö apænedö iñömö edæ wïi waodänique nñani mä pönengainö impa, ante ämo ëñëedäni.

¹² Mäninö ante waocanque dicæ pönö apænecä ëñente æntabogaa. Waocanque dicæ odömonte apænecä ëñëninque apænëtabogaa. Wæætë Itota Codito edonque odömonte apænecä ëñëninque botö në æmo inte adodö ante apænëbopa.

¹³ Oodeobo inömo inte botö iñömö edæ möni oodeocabo pönengainö ante wëenëñedë mäninonque ante ëñëninque

quëwengaboï aedäni. Botö mäniñedë edæ Codito ingante nani godongämæ pönencabo inänite wido cæcæte ante cædinque ancaa togænte edæ nanguï pöni pämo wægadänimpa, ante do ëñëminipa. ¹⁴ Ayæ botö tönö guëa pægäinäni incæ nanguï inäni guiquënë möni oodeocabo möni ëñengainö ante wædænque ëñente cæyönäni botö iñömö godömenque nanguï pöni ëñente cægaboimpa. Edæ mönitö mæmæidi nani odömonte angainö ante botö, Mönö Ao ante adodö ëñente cæte quëwengæimpa, ante nanguï cæbo ingaboimpa.

¹⁵ Incæte botö badä cæncadë ongöñömote Wængonguï, Botö beyæ cæcæbiimpa, äninque edæ mäniñedë botö imote apænte ængaingä inte ñöwo botö imote pönö waadedinque añecantapa. Ayæ ñöwo pöni tömengä nämä nänö pönönö ante cæte todinque edæ, ¹⁶ botö imote pönö angantapa. Bitö oodeoidi inämaï inäni inänite apænebi ëñëninque tömënäni botö Wengä ingante edonque ate bai ëwocacædänimpa, ante täno botö imote edonque odömongä adinque botö tömengä Wengä ingante do ëwocabo inte apænebo ëñënanitapa. Ininque botö waocä ingante, Æbänö cæquimoo, ante edæ änämaï intabopa. ¹⁷ Botö imote da godongä ate botö Codito täno nänö në da godongäinäni inänite apæneceæte ante Eedotadëë iñömö æidämaï intabopa. Wæætë edæ wadæ godinque botö wayömö Adabiabæ do godinque ayæ ate Daämaco iñömö ocæ ëmænte gotabopa.

¹⁸ Ayæ wadepo mënepoga go adodepoque iinque go ate botö Pegodo weca mä ëñacæte ante Eedotadëë æidinque mäa Wængonguï itæde tömengä weca quëwentabopa. ¹⁹ Ayæ wadäni Itota nänö në da godongäinäni iñönänite botö adocanque ingante mönö Awënë Itota biwi Tantiago ingante adinque wadäni inänite adämaï intabopa. ²⁰ Mänömainö ante botö Wængonguï ayongä babæ änämaï inte näwangä ante yewæmömo aedäni.

²¹ Mänüi gote ëñate ate botö Tidiabæ godinque godömenque Tiditiabæ gotabopa. ²² Ininque Oodeabæ quëwente Codito ingante nani godongämæ pönencabo mönö Codito nempo në quëwënäni iñömö

botö awinca cöwë adämaï inäni inte önöwënenque pönengadänimpa. ²³ Tömënäni iñömö iimainö ante önömoncaque ëñengadänimpa. “Wëenëñedë mönö imonte në togænte pangaingä iñömö mönö pönente quëwenguine ante, Mänine ante wido cæcæimpa, angantawo. Ñöwo guiquënë tömengä, Wido cæquine, ante nänö angaine incæ adode ante edæ watapæ apæneceä ëñënanipa,” ante tededäni ëñengadänimpa. ²⁴ Ininque, Pabodo ñöwo waa cæcampa, ante adinque tömënäni Wængonguï ingante apænedinque, Bitö waëmö pöni ëmönömi inte në waa cæbi imipa, ante watapæ apænegadänimpa.

2

Itota nänö në da godongäinäni Pabodo ingante Ao änäni

¹ Ayæ mänüi pö godinque iincayæ ate catodote wadepo go ate botö Bedënabee tönö Eedotadëë iñömö adodö æidinque Tito ingante mäomöna gocantapa. ² Wængonguï do botö imote apænete bai edonque odömongä adinque botö Eedotadëë iñömö æidinque iimäi ante apænetabopa. Botö iñömö oodeoidi inämaï inäni weca godinque, Codito ingantedö ante cöwë watapæ apænebopa, ante botö ñænænäninque inänite awëmö apænebo ëñënanitapa. Mänömaï cædinque botö, Æbänö cæboï, ante adodö adodö ante apænebo ëñëninque tömënäni püinämaï incædänimpa, ante cætabopa.

³ Ayæ, Botö tönö guëa pöningä Tito ingante adinque pancadäniya, Ingä iñömö Guidiego inongä iñongante ämini ëö togæncædänimpa, ante püinte änäni incæte në änäni guiquënë, Eö togæedäni, ante änämaï inänitapa. ⁴ Eö togængæimpa, ante në püinte änäni nani wææ angainö ante mönitö iñömö Codito Itota gä pe æmpote æængä beyænque abæ tawænte ee gote bai quëwëmönipa. Mänömaï iñömö pancadäniya, Æbänö quëwënänii, ante edæ awëmö acæte ante cædinque edæ, Mönö caipæ imopa, ante bai babæ cædinque mönitö weca pönäni wætämönipa. Ayæ edæ mönitö tömënäni nani wææ änö beyænque në cæte quëwëmöni bacæmönimpa, ante

cædinqe tōmēnāni godōmenque, Cæedāni cæedāni, ante wææ ānewēnāni wætāmōnīpa. ⁵ Incæte edæ, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni apænedō nāwangā ante impa, ante mīnitō oda cædāmaī incæmīnīmpa, ante wææ cædinqe mōnitō wantæ iñō incæ nē wææ ānewēnāni inānite eñente cædāmaī intāmōnīpa.

⁶ Ñænænāni inānīpa, ante wadāni nāni nē waa adōnāni iñōmō æbāmē emōnāni, ante botō iñōmō edæ wædāmaī imopa. Edæ Wængonguī incæ waocā ingante apænte acæte ante cædinqe adāmaī ingampa. Mīmōnoque acampa. Ininqe botō idæwaa apænebo ate iināni incæ ædō cæte godōmenque apænequīnāni. ⁷ Iñæmpa iināni incæ edæ do eñēnānitapa. Pegodo ingante mōnō Awēnē incæ pōnō angā ate tōmengā oodeoidi inānite mōnō Awēnē ingantedō ante nē watapæ apænecā ingampa. Botō imote adobaī mōnō Awēnē incæ pōnō angā ate botō wæætē oodeoidi ināmaī ināni inānite nē apænebo imopa. Ininqe botō mǎnōmaīnō ante apænebo ate nē ānāni iñōmō, Pegodo cæcā baī Pabodo adobaī cæcampa, ante do eñēnānitapa. ⁸ Pegodo oodeoidi weca gote cæyongante Wængonguī tōmengā tōnō godongāmæ cæcā baī botō guiquēnē oodeoidi ināmaī ināni weca edæ gote cæyōmote adocā incæ botō tōnō adobaī edæ godongāmæ cæcampa, ante do eñēnānitapa.

⁹ Tantiago, Pegodo, Wāo iñōmō nē tæī emōnāni inānīpa, ante adinqe wadāni, Gōnōniwæ onguitanca baī inānīpa, ante apænedānīpa. Ininqe botō apænebo eñēninqe mǎnīnāni, Onguitancāidi, nāni ānāni iñōmō edæ, Pabodo ingante Wængonguī mǎnōmaī pōnō waadete cæcampa, ante adinqe botō imote ayæ Bedēnabee ingante, Mōnitō tōniñamīna imīnāpa, ante tōmēmæ inō pædæ pompote bæi ongompodānitapa. Ayæ, Mōnitō oodeoidi weca gote apæneyōmōni mīnitō wæætē oodeoidi ināmaī ināni weca gote apænecæmīnīmpa, ante godongāmæ Ao ānānitapa. ¹⁰ Ayæ, Mīnitō nē ōmaadāni inte wædāni inānite ante cōwē pōnēninqe waa cæcæmīnīmpa, āninqe mǎnīninqe ante wææ ānānitapa. Mǎnīnō nāni ānīnō incæ

botō cōwē pōnēninqe edæ nanguī cæinente wæbo intabopa.

Pegodo ingante Pabodo angā wæcampa

¹¹ Ayæ Pegodo Antioquiya iñōmō pōninqe wīī nō cæcā adinqe botō tōmengā awinca waa adinqe, Bitō pante wæquinque wēnæ wēnæ cæbi imīpa, āmo wæcantapa. ¹² Iīmaī edæ Pegodo cæcā inongāimpa. Tæcæ Antioquiya pōninqe tōmengā oodeoidi ināmaī ināni weca wæætē wæætē pō guīī pō guīī ongōninqe godongāmæ cænongāimpa. Incæte Tantiago nānō da pōnōnīnāni pōnāni ate Pegodo iñōmō edæ, Mōnō eō togængæimpa, ante nē ānōnāni pīīnāni wæcæ wæ, ante guīīnōngā inte edæ oodeoidi ināmaī ināni weca ñōwo cænāmaī inte edæ gomonga gote cænongāimpa. ¹³ Mǎnōmaī wadonque cædingā inte ñōwo wadonque cæyongante tōmengā tōnō oodeoidi tōmānāni wadonque cædīnāni inte edæ ñōwo wæætē wadonque cædānīpa, ante adinqe Bedēnabee incæ oda cæte wapiticæ cæcantapa.

¹⁴ Ininqe edæ Codito ingantedō ante watapæ mōnō eñēnō nō pōnī ī incæte tōmēnāni nō cædāmaī inte wapiticæ cædānīpa, ante adinqe botō tōmānāni ayōnāni edæ Pegodo ingante iīmaī ante āmo wæcantapa. “Bitō iñōmō oodeobi inōmi inte edæ oodeo ināmaī ināni baī ñimpo cæte quēwēninqe edæ wīī oodeoidi nāni wææ angainō ante eñente quēwēmīpa. Incæte bitō, Oodeo ināmaī ināni incæ oodeoidi nāni wææ angainō ante eñente quēwencædānīmpa, ante quīmæ wææ ānewēmīi,” āmo wæcantapa.

Mōnō pōnēnō beyænque mōnō tōmāmō quēwēmōmpa

¹⁵ Oodeoidi ināmaī ināni nāni eñēnāmaī quēwencabo baī ināmaī imōni inte mōnitō iñōmō edæ oodeomōni nē eñagāimōni imōnīpa. ¹⁶ Incæte edæ iīmaī ante do eñēmōnīpa. Iīmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante eñente cæcā beyænque waocā dicæ Wængonguī ayongā edæ nō cæcā baquingāā. Wæætē Itota Codito ingante wede nānō pōnēnō beyænque waocā nō cæcā bacampa, ante mōnitō do eñēmōnīpa. Ininqe, Waocā

æcāmenque incæ mǎnīnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante tōmengā nānō ēñente cædō beyænque edæ nō cæcā badāmaī incæcāimpa, ante do ēñēmōni inte mōnitō adobai, Ædō cæte mǎnīnō beyænque nō cæmōni baquīmōnii, ante ēñēmōnipa. Wæætē, Codito ingante mōni wede pōnēnō beyænque nō cæmōni bacæte ante mōnitō adobai tōmengā ingante wede pōnēmōnipa.

17 Ìnīnque mōnitō oodeoidi ìmōni ìñōmō, Mōnō Codito nempo quēwēnīnque Wængonguī ayongā mōnō nō cæmō bacæimpa, ante cæmōnipa. Mǎnōmainō ante cædinque mōnitō nē wēnæ wēnæ cæmōni inte wæmōni incæte dicæ Codito angā beyæ wēnæ wēnæ cætāmōniyaa.

18 Mǎnīnō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cæte quēwengæimpa, ante botō pōnengainō ante do wido cægaboimpa. Mǎnōmainō ante botō pōnengainō ante nē wido cægaimo inte botō ædō cæte wæætē adodō ænte bai cædinque, Mǎnīnō ante ēñente mōnō quēwengæimpa, ante anguimoo. Mǎnōmainō ante āmo inte bai botō Wængonguī nānō wææ angainō ante edæ nē ēñēnāmaī ìmo bacædōmoimpa.

19 Edæ, Wængonguī nānō wææ angainō ante ædō cæte tōmānō ante ēñente cæquimoo, ante botō wædō beyænque nē wæwocaimo bagaboimpa. Ìnīnque botō nē wæwocagaimo ìnōmo inte mǎnīne ante ēñente cæcæte ante quīnante wæquimoo. Wæætē edæ Wængonguī beyænque ante botō quēwengūnque ìmpa.

20 Mōnō Codito ingante awāa timpodāni wæñongante botō tōmengā tōnō godongāmæ wænte bai bagaboimpa. Ìnīnque botō baonga ēñate quēwēmo incæte botō wīi tōmēmo quēwengūimāmo ēwocate quēwēmopa. Wæætē Codito nānō quēwengūimāmo ēwocate quēwēmopa. Ìnīnque adocā Codito Wængonguī Wengā botō ìmote waadete pōnēnīnque nāmā tōmengā wepæ ante, Wængonguī quī, ante botō beyæ pædæ godongā adīnque botō baō ēñate quēwēnīnque tōmengā ingante wede pōnēnīnque quēwēmopa.

21 Ìnīnque, Ìmaī cæedāni, ante Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente cædinque mǎnōmainō cæmō beyænque ñā mēnongate

nō entawēmō bamō bai mōnō Codito ònonque pōnī wæncægacāimpa. Mǎnōmaī beyæ Wængonguī nānō pōnō waadete cægainō ante botō Ao ante ò ænīnque cōwē wido cædāmaī ìmpa.

3

Mōnō pōnēnō beyænque mōnō quēwengæimpa, ante

1 Gadataidi ònonque pōnī mīni cæcabo ìnōmīni inte ēñēedāni. Æcānō wadō ante apæncæ ēñēnīnque mīnitō dowænte bai ònonque tedewēmīnipa. Ìñæmpa botō doyedē, Itota ingante æbānō awāa timpodāni wængacāi, ante botō edonque pōnī odōmonte apænebo ēñēnīnque mīnitō ònōwēnenque ante bai do pōnēmīnitapa. 2 Adodeque āmo ate apænemīni ēñēmoedāni. Mīnitō Wængonguī Ònōwoca ingante æbānō cæte æmīnīi. Mōitee wodi wææ nānō angainō ante ēñente mīni cædō beyæ mīnitō tōmengā ingante æmīnitawogaa. Wæætē edæ mōnitō apænemōni ēñēnīnque wede pōnēmīni inte æmīnitawo.

3 Ìñæmpa mīmō òmædē ìmīni inte ēñēnāmaī incædō. Mīnitō wēēnēñedē mā pōnī pōnēnīnque Wængonguī Ònōwoca tōnō nē cægaimīni inte ñōwo wæætē edæ òmæwocamīni inte bai edæ baonga ēñadinque nāmanque cædinque ìinque cæmīnīi. 4 Wængonguī nanguī pōnī pōnō cæcā caate wædinque mīnitō ònonque beyæ caate wæmīnitawo. Tōmengā dicæ ònonquedō ante cæcæte ante pōnō cæcā wæmīniyaa. 5 Wængonguī tōmengā Ònōwoca ingante da pōnōnīnque mīnitō weca bamōnengæ pōnī cæcampa. Quīnante mǎnōmaī cæcāā. Edæ, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante ēñente mīni cædō beyæ ante dicæ cæcāā. Wæætē mōnitō apænemōni mīni ēñente pōnēnō beyæ Wængonguī tōmengā Ònōwoca ingante da pōnōnīnque mīnitō weca bamōnengæ pōnī pōnō cæcā æmīnipa.

6 Wængonguī apæncæ ēñēnīnque Abadāo wodi, Nōingā ante apæncæmpa, ante wede pōnengacāimpa. Ìnīnque tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque Wængonguī, Botō ayōmo Abadāo ìñōmō nē nō cæte quēwēnongā ingampa, angacāimpa, ante

yewæmongatimpa. ⁷ Mänömainö ante adinque mīnitō iīmaī ante eñēedāni. Mönō nē wede pönēmō iñōmō Abadäō wodi pæimō bai adomō imompa, ante eñente pönēedāni. ⁸ Wængonguī, Oodeoidi ināmaī ināni incæ wede nāni pönēnō beyænque botō ayōmo edæ nē nō cæte quēwēnāni bacædānimpa, ante badoncæcäimpa, ante dodāni edonque adinque Wængonguī beyæ yewæmongadānimpa. Ayæ Abadäō wodi ingante apænedinque tōmengä, “Botō bitō imite pönō waa pōni cæbo æmi ininque bitō beyænque wadāni nāni cabo wadāni nāni cabo tōmancabodāniya edæ watapæ quēwenguīnānidō anguēnē,” ante apænegacäimpa. Mänōmaī impa, ante yewæmōninque dodāni wēēnēñedē pōni Wængonguī waa pōni nānō cæquinō ante yewæmongadānimpa. ⁹ Abadäō wodi cōwē ædæmō cæte pönengaingä iñongante Wængonguī pönō waa pōni cægacäimpa. Mönō nē wede pönēmō iñōmōnte tōmengä adobai pönō waa pōni cæcä æninque mōnō iñōmō edæ Abadäō wodi tōnō godongāmæ watapæ quēwēmō imōnō anguēnē.

¹⁰ Wæætē edæ, “Wææ ante botō yewæmongainta adinque æcānō tōmānō ante dicæ cæcää tōmengä iñōmō Wængonguī piinte angä wæwocaingä ingānō anguēnē,” ante Möitee wodi incæ do yewæmongacäimpa. Ininque Wængonguī edæ nānō wææ angainō ante waodāni, Botō eñente cædō beyænque quēwencæboimpa, ante nē anewēnāni incæ wīi eyepæ eñente cædāni inōnāni inte tōmēnāni tōmānāni inānite Wængonguī piinte angä wæwocaināni inānidō anguēnē. ¹¹ Ayæ wacä Wængonguī beyæ yewæmōninque, “Nē nō cæte quēwēnongä incæ tōmengä nānō wede pönēnō beyænque quēwencæcäimpa angacäimpa. Ininque iīmaī ante mōnō edonque eñengæimpa. Möitee wodi nānō wææ angainō ante eñente cæte beyænque waocä dicæ Wængonguī ayongä nē nō cæcä badinque quēwenguīngä. ¹² Wængonguī nānō wææ angainō ante eñente quēwengæimpa, ante nē cædōnāni iñōmō tōmēnāni dicæ nāni wede pönēnō beyæ quēwēnāniyaa. Wæætē, “Mānīnō ante nē eñente cæcä iñōmō tōmengä nānō eñente

cædō beyænque quēwencæcäimpa,” ante Möitee wodi nānō yewæmonte angainō bai impa.

¹³ Ayæ adobai, “Æcānō ingante awāa wodoncædāni a ongōna tōmengä ingante Wængonguī piingä wæwocaingä ingānō anguēnē,” ante Möitee wodi yewæmongacäimpa. Ininque Wængonguī nānō wææ angainō ante wīi eyepæ eñente cæmō beyæ mōnō wæwocaimō inte wæyōmōnte mōnō Codito iñōmō, Abæ tawænte gote bai quēwencæminimpa, ante cædinque mōnō beyæ wæætē wæwocaingä badinque edæ awāa wæninque a ongongacäimpa. ¹⁴ Abadäō wodi ingante Wængonguī waa pōni pönō cægacäimpa. Ayæ, mīnitō oodeoidi ināmaī iñōmīnite Itota Codito pönō cæcä beyænque Abadäō tōnō godongāmæ watapæ quēwencæminimpa, ante Wængonguī adobai pönō waa cæcampa. Mänōmaī bacæimpa, ante cædinque Codito tōmāmō imonte, Mīnitō wede pönēninque botō Önōwoca ingante ænte ewocacæminimpa, ante cædinque mōnō imonte æncæte ante nāmā wepæ godonte ængä beyænque quēwēmompa.

Wængonguī tāno, Cæquimo, aninque ayæ ate wææ angacäimpa

¹⁵ Botō tōniñamīni eñēedāni. Botō, Waomō mōnō cæi bai Wængonguī mōnō beyæ wodo adobai cæcampa, ante odōmoncæte ante iīmaī ante yewæmōmo aedāni. Waoda, Mōna guēa cæcaya imōnapa, ante Ao āna ate adocanque inte ædō cæte wadō ante cæquēnengä. Ayæ, Mōnō godōmenque cæcæimpa, ante waocä adocanque inte ædō cæte edæ ante cæquēnengä. Nōwo edæ āmo eñēedāni. Wængonguī, Mōnō godongāmæ cæcabo bacæimpa, ante botō pönō cæcæboimpa, angä eñēninque mōnō Ao ante cæquēnēnō iñōmō edæ wodo adobai impa. ¹⁶ Mæmæ Abadäō wodi ingante apænedinque Wængonguī, Bitō Pæingä ingante botō cōwē pönō waa cæcæboimpa, angacäimpa. Mänōmaī āninque tōmengä Abadäō wodi ingante, “Bitō pæināni,” ante ānāmaī ingacäimpa. Wæætē, “Bitō Pæingä ingante pönō cæcæboimpa,” āninque Abadäō wodi

Pæingä adocanque Codito ingante ante pönëninque angacäimpa.

¹⁷ Mänömainö ante apænedinque botö iïmainö ante odömoncæte ante apænetabopa. Abadäo wodi ingante Wængongui, Botö pönö cæbo ate mïnitö Ao ämini iïninque mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante wëenëñedë cægacäimpa. Ayæ wantæpiyæ coatodo tiento todëinta wadepo go ate Möitee wodi ingante apænedinque adocä, Iïmai cæedäni, ante pönö wææ änogäimpa. Iïninque Wængongui wantæpiyæ ate wææ äninque do nänö angaine ante wëä godönämai ingacäimpa. Edæ, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante doyedë në angaingä inte tömengä ñowo wææ äninque mänine ante dicæ wëä godongantawogaa. ¹⁸ Möitee wodi nänö wææ angainö ëñente cæmö beyænque mönö ænguënecoo do æmö bai Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante önonque ancægacäimpa. Incæte Wængongui pönö waadete cædinque mæmæ Abadäo wodi ingante apænedinque, Cöwë pönömo æncæminimpa, ante nänö angainö bai cædinque do cægacäimpa.

¹⁹ Iïninque, Cöwë pönömo æedäni, ante në angaingä inte Wængongui quïnante ñowo wæætë, Iïmai cæedäni, ante wææ angacäi. Iïnämpa tömengä, Mïnitö botö änö ante ëñenämai cædinque wënæ wënæ mïni cædinö edonque bacæimpa, ante odömoncæte ante wææ angacäimpa. Mänömai cædinque tömengä, Abadäo wodi Pæingä botö në angaingä incæ tömengä nänö ponganca mïnitö ëñente cædinque quëwencæminimpa, ante wææ angacäimpa. Mänine nänö wææ angaine ëñente cæcædänimpa, ante Wængongui tömengä anquedoidi inänite da pönongä pöninque tömënäni Möitee wodi ingante mämö odömönäni agacäimpa. Tömengä iïnömö tæcæguedë ongonte bai në angaingä badinque Wængongui nänö angaine ante idægoidi inänite wæætë angä ëñengadänimpa. ²⁰ Ñowo apænebo ëñeedäni. Adocanque eyepæ cæcä adinque tömengä beyæ ancæte ante wacä tæcæguedë ongönämai imaingampa. Wængongui iïnömö, Cöwë pönö cæcæboimpa, në angaingä inte

adocanque incæ eyepæ cædongä ingampa.

Iïmai cæedäni, ante quïnante angacäi, ante

²¹ Iïninque Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, ante në angaingä inte wantæpiyæ ate, Iïmai cæedäni, ante wææ äninque tömengä doyedë nänö angaine dicæ wëä godongantawogaa. Edæ tömengä mönö imonte apænedinque, Botö wææ angainö beyæ quëwencæminimpa, ante mänine pönongä ænte quëwëmö bai mänine beyænque edæ në nö quëwëmö bacædömöimpa. Wæætë edæ wii mänömai impa. Wængongui, Cöwë pönö cæcæboimpa, angä ëñëninque mönö quëwenguinque edæ në nö cæmö bamompa. ²² Iïninque Wængongui, Cöwë pönömo æncædänimpa, ante në angaingä inte iïmai ante cæcampa. Botö angaincoo ante Itota Codito ingante në pönënanäni inänite da pönömo ate tömënäni wede nänö pönëno beyænque ænte ëwocacædänimpa, ante iïmai cæcampa. Tömengä mönö inguipoga tömão quëwëmö mönö wënæ wënæ cædimämo adinque mönö imonte pönö tee mönete bai cæcä ongömompa. Mänömai pönö cæcä ongongaimö iïnömönte Wængongui mönö wede pönencabo adomonque iïnömönte tömengä nänö angaincoo ante pönongä ænte ëwocamompa. Wængongui, Mänömai cæbopa, ante apænecä ëñëninque yewæmongadänimpa.

²³ Doyedë iïnömö mönö, Möitee wodi nänö wææ angainö tömänö ante mönö ædö cæte eyepæ cæquii, ante tee mönete bai wægämöimpa. Edæ Itota Codito mönö në wede pönënogä edonque pönö nänö ponte a ongonganca mönö tee mönete bai wægämöimpa. ²⁴ Iïninque, Mïnitö Codito ingante wede pönëninque në nö cæmïni bacæminimpa, ante cædinque Wængongui Codito gämænö töö æmænte bai cædinque wææ angacäimpa. Mänömai i iïninque tömengä nänö wææ angainö beyænque mönö wapiticæ godämai inte Codito gämænö pongamöimpa. ²⁵ Ayæ ñowo iïnömö, Mönö në wede pönënogä do pongäimpa, ante adinque Wængongui ñowo wæætë wææ änämai ingampa.

26 Minitö Itota Codito ingante wede pönemini inte tömämäni Wængongui wëñæmini iminipa. 27 Edæ tömämäni mönö Codito tönö godongämæ guiite bai æpænë guidique tömengä nänö ewocadö adodö ewocadique tömengä nempo quëwëminipa. 28 Tömengä nempo adocabomö inömö inte mönö adocanque ingantedö ante apænedinque, Oodeocä ingampa, ante änämaï ingæimpa. Ayæ wacä ingantedö ante adobai, Guidiego ingampa, ante änämaï ingæimpa. Ayæ, Waocä nänö nê ö æningä inte awënë beyænque cæte nê quëwengä ingampa, ante mönö änämaï ingæimpa. Wacä ingantedö ante, Abæ tawænte gocä ingampa, ante mönö änämaï ingæimpa. Ayæ adocanque ingantedö ante, Onguiñængä ingampa, ante mönö änämaï inte wacä ingantedö ante adobai edæ, Onquiyængä ingampa, ante änämaï ingæimpa. Iñæmpa Codito Itota nempo quëwëninque adocabomö imompa. 29 Ayæ minitö iñömö Codito nempo quëwëmini inte mæmæ Abadäo wodi pæimini bai iminipa. Inique Wængongui nänö, Cöwë pönömo æncæminimipa, ante nänö angaincoo ante minitö nê ænguimäni iminipa.

4

1 Mäninö ante yewæmöninque botö, Waodäni æbänö cædänii, ante odömöninque iïmaï ante apænecæte ante yewæmömopa. Wæmpocä wængä ate tömengä wengä iñömö wæmpocä nänö éadincoo nê ænguingä ingampa. Inique wæmpocä ayæ mïingä quëwengäñedë mänincoo tömancoo do ænte bai tömengä wengä nê éacä ingampa. Incæte tömengä wengä tömancoo nê éacä incæ edæ tömengä wëñængäñedë guiquënë wæmpocä beyænque cæte nê quëwengä bai inongä ingampa. 2 Inique wæmpocä do äninque, Iïönæ iinque bayonte botö wengä do picængä badinque nämä nê angä bacæcäimpa, ante nänö angaiönæ iinque baganca nê aadäni inänite wæmpocä angä ëñëninque tömënäni wæætë wëñængä ingante wææ aadänipa. Ayæ, Wëñængä nänö manguincoo ante æbänö cæquii, ante nê aadänique änäni ëñente wëñængä incæ cæcampa.

3 Mönö iñömö doyedë mäningä wëñængä bai adobai picæmö inämaï mönö ingaiñedë inguipogaque nani wææ angaiönque ante ëñente cægamöimpa. Waocä beyænque cæte nê quëwengä bai mönö adobai inguipogaque nani wææ angaiönque ante ëñencæte ante cædinque mäninö beyænque cæte nê quëwëmö bai inte wægamöimpa.

4 Incæte Mæmpo Wængongui iñömö, Iïönæ da pönömo poncæcäimpa, ante doyedë nänö angaiönæ iinque bayonte tömengä Wengä ingante da pönongä pongacäimpa. Iingä Wëñængä ingante onquiyængä mangä ëñadinque tömengä Wængongui nänö wææ angainö ante nê ëñente cæquëwengä nänö baquinque pægacäimpa. 5 Inique mönö Möitee wodi nänö wææ angainö beyæ tee mönete bai wæyömonte adocä Wængongui Wengä incæ, Minitö abæ tawænte bai picæmini badinque näwä wëmini bate quëwencæminimipa, ante mönö imonte ængä beyænque mönö abæ tawænte bai quëwëmompa. 6 Mæmpo Wængongui iñömö, Minitö näwä wëmini imini beyæ, ante tömengä Wengä Önöwoca ingante mönonga da pönongantapa. Inique tömengä Önöwoca iñömö, “Mæmpo, botö Wæmpo,” ante nê apænecä inongä inte mönö mïmönë owodinque adodö ante mönö beyæ apænecampa. 7 Inique bitö iñömö bitö imite nê wææ angaingä beyænque idæwaa cæte quëwengäimi inte ñöwo abæ tawænte bai æmæwo pædimi inte näwä wëmi inömi imipa. Ayæ näwä wëmi iñömite Wængongui pönö cæcä ate bitö tömengä nänö éagaincoo ante nê ænguimi babipa.

Nê pönemini cëbämë cæte quëwëmini, ante wæcampa

8 Wængongulidi inämaï iñönänite wadäni iñömö, Wængongulidi inänipa, ante babæ apænedänipa. Minitö wëenëñedë Wængongui ingante mïni adämaï iñedë, Wængongulidi, ante tömënäni babæ ante nani nê änönäni beyænque cæte nê quëwëmini inte ñæ cæyænte bai wægamäminipa. 9 Ñöwo iñömö minitö Wængongui ingante ate bai nê pönemini imini inte ædö cæte wapiticæ ante ëñëminii.

Æ wadö ante godömenque ämo. Wængongui incæ mīnitō imīnite do ate pōnengaingā ingā incæte mīnitō ædō cæte ingui-pogaque quēwēnāni nāni ōnonquedō ante wææ angainō ante ēñente quēwēmīnii. Īñæmpa, Mānīne nāni wææ angainō ante wæætē ēñengæimpa, ānīnque mīni ñā cæpote wæquinque āmīni awædō. ¹⁰ Edæ Wængongui ānāmaī ĩñongante mīnitō mā pōnēnīnque, Wængongui beyæ, ante mōnō ĩñōnæ cædāmaī inte ongōnīnque ææmæ cæte becæimpa, ānewēmīnīpa. Ayæ, Īi apāicā ĩñonte adobaī, ĩntedæ ĩñonte adobaī, ĩnepo ĩñonte adobaī, Wængongui beyæ, ante mōnō cædāmaī inte ææmæ cæte becæimpa, ante ōnonque pōnī ante cæmīnīpa tōō. ¹¹ Īnīnque, Mīnitō ēñēnāmaī inte mīni wæquinque cæmīnīpa, ante adīnque botō mīnitō beyæ ante guīñente wæbopa. Botō pōnō nanguī cæbo incæte edæ ōnonque wabānō cægaboimpa, ante wæbopa.

¹² Botō tōnīñamīni ēñēedāni. Botō wēēnēñedē mīnitō baī Mōitee wodi nānō wææ angainō nē cæbo baī inte wæbo amīnitawo. Wæætē botō nē wææ angaingā ingante idæwaa ēñente cædinque abæ tawænte gobo baī mīnitō adobaī cæmīni waa tobaimopa. Mīnitō dicæ botō imote wēnæ wēnæ cæmīnitawogaa. ¹³ Wēēnēñedē wēnæ wēnæ mānīmo inte botō mānōmaī beyæ mīnitō weca pōnīnque mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænedīnque mā apænebo ēñēmīnitapa. ¹⁴ Īnīnque mānōmaī wēnæ wēnæ bate pōmo ate wædimīni incæte mīnitō guīñēñate wædāmaī inte towæ tānongadāmaī imīnitapa. Wæætē edæ botō imote adīnque mīnitō, Wængongui anquedo ingampa, ante pōnente baī cædinque watapæ todīnque, Pōe, āmīnitapa. Ayæ edæ, Itota Codito ingampa, ante pōnente baī cædinque, Pōe, āmīnitapa. ¹⁵ Mīnitō mānīñedē watapæ mīni todīnō baī ñōwo guīquēnē quīmæ todāmaī imīnii. Mīnitō mānīñedē edæ eyepæ inte baī nāmā awīnca o togæmōnīnque botō imo pōnō mīne tīmoncædōmīnīpa, ante pōnēnīnque apænebopa.

¹⁶ Īñæmpa mīnitō imīnite nāwangā apænebo beyænque mīnitō ñōwo wæætē

botō imote pīinte bamīnitawo. ¹⁷ Wadāni ĩñōmō, Mōnitō gāmænō ponte ēñēedāni, ante nanguī cædāni ĩñōmō mīnitō imīnite wēnæ wēnæ cæcæte ante ānewēnānīpa. Tōmēnāni ĩñōmō, Pabodoidi ĩnānīte ēñēnāmaī inte mīnitō wæætē mōnitō tōnō godongāmæ cædinque mōnitō cæīnēnonque ante āmōni ēñēnīnque cæcæmīnīpa, ante babæ cædānīpa.

¹⁸ Wacā nānō cæīnēnō ante godongāmæ cæmīni cōwē waa imaimpa. Nāwangā impa. Incæte tōmengā nānō waa cæquēnēnonque ante cæcā adīnque mīnitō, Mānīnonque edæ cæcæimpa, ante nanguī cæquēnēmīni imīnīpa. Ayæ edæ botō mīnitō weca quēwēmoyedē cæmīni baī mīnitō botō dæ ämo ĩñedē cōwē adobaī cæmīni waa imaimpa. ¹⁹ Botō wēmīni ēñēedāni. Yædēmadā inte nantate wædā baī botō ĩñōmō wæætē nantate wædinque edæ, Mīnitō mīmōnē Codito ingante ædæmō entawencæmīnīpa, ante nanguī pōnī cædinque wæbopa. ²⁰ Edæ, Mīnitō æbāmē cæmīnii, ante ēñēnāmaī imo inte botō mīnitō weca pōnīnque wīi gobæ tedete botō ānō baī tededīnque wæætē wadō baī tedecæte ante pōīnente nanguī wæbopa.

Tada wodi tōnō tōmēnā ĩnante nē cægāingā Agada

²¹ Mīnitō, Mōitee wodi nānō wææ angainō ante mōnō ēñengæimpa, ante nē āmīni inte apænemīni ēñēmoedāni. Mīnitō wææ ante tōmengā nānō yewæmongainta incæ adāmaī inte ēñēnāmaī imīnitawo. ²² Īīmaī ante yewæmongatimpa. Abadāō wodi ĩñōmō wēñæna onguīñæna mēnaa ĩnate tapæīgacāimpa. Adocanque guīquēnē nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā wēñængā ĩñongā wacā guīquēnē nāwā nānōogængā wēñængā ĩngacāimpa. ²³ Nē cæte quēwengā wēñængā guīquēnē cōwē mōnō ēñadō baī adobaī ōnonque ēñagacāimpa. Nāwā nānōogængā wēñængā guīquēnē Wængongui, Cōwē pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō ānīnō beyænque ēñagacāimpa.

²⁴ Wængongui ĩñōmō, Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩnīnque mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, ante mem-poga apænegacāimpa. Īnīnque, Wængongui mēnea nānō apænegainō æbānō ĩnēi,

ante eñencæte ante mōnō mǎnīna on-
 quiyæna inate adinque pōnengæimpa.
 Wængonguī iñōmō adopoque apænecæte
 ante Tinaiquidi wæænte ongōninque wææ
 angacæimpa. Mǎnīneque tōmengā nānō
 wææ angaineque ante nē eñente cædāni
 iñōmō Agada wodi wēnāni mǎnīne
 beyænque nē cæte quēwēnāni bai nāni
 baquinque eñadānīpa. ²⁵ Mǎningā Agada
 tōmengā nāni wencabo iñōmō wacā ingante
 nē cædōnāni inte cæningā ñā cæyænte bai
 inte wægadānīpa. Īninque Adabiabæ on-
 gonquidi Tinaiquidi ongōninque Wængonguī
 wææ angā ate mōnō iñōmō Agada bai
 wacā ingante nē cæmō bagamōimpa. Edæ
 Agada wodi nāni wencabo wacā beyænque
 nē cæte quēwēnāni inte nāni wægainō bai
 ñōwo Eedotadēē quēwēnāni adobai wacā
 beyænque nē cæte quēwēnāni bai inōnāni
 inte wæwente quēwēnānīpa. ²⁶ Eedotadēē
 inguipoga ongōñōmō bai mōnō oōnædē
 æite Eedotadēē bai iñōmō ongongæimpa.
 Mǎniñōmō Eedotadēē nāni añōmō mōnō
 badā Tada wodi bai impa. Tada iñōmō wīi
 wacā ingante nē cæcā bai iñōnante mōnō
 tōmēnā wēmō bai imōmpa. ²⁷ Edæ iūmaī ante
 Wængonguī beyæ yewæmongatimpa,
 “Bitō owæntabi eñēmi. Wēñæ mǎnāmaī
 inīmi inte bitō, Īncayæ ate
 mancæboimpa, ante watapæ
 tocæbiimpa.
 Bitō wēñæ nantadāmaī inīmi inte, Botō
 iincayæ ate toquinque impa, ante
 yedæ ancæbiimpa.
 Edæ nānōogængā emō cæte gocā ate
 adocanque inte wēñæ mǎnāmaī
 iñongante,
 Wængonguī, Botō pōnōmo æncæbiimpa,
 angā eñengā inte owæmpocā iñōmō
 godōmenque nanguī wēñænāni
 inānite mǎñongā nānōogængā eacā
 guiquēnē wēñænāni wædænque
 mancæcæimpa,” ante yewæmongatimp

²⁸ Botō tōniñamīni, eñēdāni. Wængonguī,
 Bitō wēñægā cōwē pōnōmo æncæbiimpa,
 ante nānō angainō beyænque Itæca
 wodi eñagacæimpa. Wængonguī, Cōwē
 cæcæboimpa, ante mīnitō imīnite adobai
 angā beyænque mīnitō mempoga eñadinque
 tōmengā wēmīni bagamīnīpa. ²⁹ Mǎniñedē
 iñōmō Wængonguī Ōnōwoca beyænque

eñacā iñongante Itæca ingante ōnonque
 nē eñagaingā Itimædo guiquēnē piinte
 cægacæimpa. Mǎnōmaī nānō piinte cægāi
 bai inguipogaque quēwēnāni Wængonguī
 wēnāni inānite ñōwo adobai cædānīpa.
³⁰ Īninque Wængonguī æbānō angā eñente
 yewæmongadānīi. Īmaī impa. “Nāwā
 nānōogængā wēñægā mæmpocā eadīncoo
 æñongā nānōogængā beyænque cæte
 nē quēwengā wēñægā wæætē ænāmaī
 incæcæimpa. Īninque nē cæte quēwengā nāna
 wencaya inate mōnō wido cæcæimpa.”
 Ante yewæmongatimpa. ³¹ Īninque botō
 tōniñamīni eñēdāni. Mōnō iñōmō nāwā
 nānōogængā wēñæmō bai inōmō inte mōnō
 nānōogængā beyænque nē cæte quēwengā
 wēñæmō bai wīi inōmō imōmpa, ante āmo
 eñēdāni.

5

Abæ tawænte bai mōnō quēwēnō ante

¹ Mōnō iūne Mōitee wodi nānō wææ an-
 gainō ante eñente nē cæmō inte ñā cæyænte
 bai wæyōmonte Codito, Abæ tawænte bai
 inte quēwencæmīnīpa, ante pōnō ō ænte
 ñimpo cæcā beyænque mōnō abæ tawænte
 gote bai ee quēwēmō imōmpa. Īninque
 mīnitō iñōmō nē abæ tawænte gogaīmīni
 inte tæi ongōninque edæ wæætē mǎnīne
 beyænque ñā cæyænte bai badāmaī iedāni.

² Īñānāni, botō Pabodobo apænebo
 eñenguēnē quēwēmīnīi. Mīnitō, Mōnō
 eō togæimō inte quēwengæimpa, ante
 cæmīni Īninque ædō cæte Codito ængā
 beyænque quēwenguēnēmīnīi. Īñæmpa
 mǎnōmaī cæmīni Īninque Codito mīnitō
 beyæ ædō cæte pōnō cæquingāā. ³ Bitō,
 Botō eō togæimo inte quēwencæboimpa,
 ante cæbitawo. Edæ botō bitō imite iūmaī
 ante apænebo eñēe. Bitō quēwencæte
 ante cædinque eō togæimi babi Īninque
 Mōitee wodi nānō wææ angainō tōmānō
 ante bitō eñente cæte quēwenguēnēmi
 babaīmīpa tōō. ⁴ Pancamīniya, Nō cæmō
 mōnō baquinque Mōitee wodi nānō wææ
 angainō ante eñente cæcæimpa, ante
 āmīnitawo. Īñæmpa mǎnōmaī ante nē
 āmīni inte mīnitō mōnō Codito ingante do
 pango cæte bai cæmīnīpa tōō. Edæ pango
 cæte nānēnē goyōmīnite tōmengā ædō

cæte pönö waadete cæquiringää. ⁵ Mönitö guiquënë, Wængonguī ayongā mōnō nē nō entawēmō bacæmōimpa, ante nanguī pōnī æinente wānō cōñōmōnite Wængonguī Ōnōwoca pönō apæneca ēñēnīnque mōnitō, Mōnō nē nō entawēmō badīnque wat-apæ bacæimpa, ante wede pōnēmōnīpa. ⁶ Edæ Codito Itota nempo quēwēnīnque ēō togæīmō imō incæ bagæmō imō incæ tōmāmō adobaī ōnōmonque īnōmō imōmpa. Wæætē edæ Codito ingante wede pōnēnīnque nē waadete pōnēmō īñōmō mānīnō mōnō pōnēnō beyænque waa pōnī entawēmōmpa.

⁷ Mīnitō guiquënë wēēnēñēdē godongāmæ pogodo gote baī nanguī cædinque waa cæmīnitapa. Edæ ñōwo guiquënë mīnitō waa pōnī pogodo gote baī cæyōmīni æcāmē wææ āna ēñēnīmīni inte wæætē Wængonguī nō ante nānō apænegainō ante ēñēnāmaī cæmīnitawo. ⁸ Wængonguī mīnitō īmīnite nē aa pegaingā inte tōmengā īñōmō edæ, Ēñēnāmaī cædāni, ante dicæ wææ angantawogaa. ⁹ Edæ, “Yedæ æmpocæimpa, ante cædinque guiyā pōnī da wente ate pāō cæquīmo tōmāō guipæñō pāō yedæ æmpopa,” ante pōnēnīnque īmaī ante ēñēngæimpa. Adocanque wapiticæ wææ angā ēñēnīnque nanguī īnāni wæætē oda cæte wæcædānīpa. ¹⁰ Mōnō Awēnē nempo mōnō quēwencabo imōmpa, ante pōnēnīnque botō, Mīnitō botō pōnēnō baī pōnēmīni inte wīī wapiticæ ante pōnenguīmīni īmīnīpa, ante pōnēmōpa. Wæætē edæ æcāmenque mīnitō īmīnite wapiticæ ante wææ angāā, ante adīnque Wængonguī nē apænte angā ingante cōwē godō pangā wæcæcæimpa.

¹¹ Botō tōnīñamīni ēñēdāni. Botō Itota awāa wængacæimpa, ante apænebo ēñēnīnque, Ēō togæīmīni baedāni, ante nē ānāni īñōmō botō imote cōwē pīnīnque pānāni wæbo aedāni. Incæte botō tōmēnāni nāni ānō baī, Ēō togæīmīni baedāni, ante āmo baī tōmēnāni botō imote wīī bæi ongōnīnque pancædōnānīpa. Edæ mānōmalnō āmo baī tōmēnāni wæætē pīnāmaī īnāni inte, Pabodo Itota nānō wængaiwæ ante apæneca awædō, ante tee tēwate baī oda cædāmaī incædōnānīpa. ¹² Mīnitō īmīnite nē wapiticæ ante wææ ānāni īñōmō nāmā wido togænte baī

cædinque nāmā ta ñænte Codito ingante nē pōnēmīni weca pōnāmaī īnāni inte waa imaimpa, ante awædō.

¹³ Mīnitō botō tōnīñamīni abæ tawænte gote quēwencæmīnīpa, ante mōnō Awēnē mīnitō īmīnite apænte aa pegacæimpa. Incæte mīnitō, Abæ tawænte godīmōni inte inguipogaque mōni cæinēnō ante godōmenque cæcæmīnīpa, ante cædāmaī iedāni. Wæætē edæ wadāni īnānite godō waadete pōnēnīnque tōmēnāni beyæ ante cædāni. ¹⁴ Edæ Itota, “Nāmā bitō waadete pōnēnō baī pōnēnīnque bitō wacā ingante adobaī edæ waadete pōnencæbiimpa,” angacæimpa. Īne adodeque ēñēnte cæmō īnīnque Wængonguī nānō wææ angainō incæ tōmānō ante do nē cæmō edæ babaīmōmpa. ¹⁵ Edæ babæidi baī nāēmæ pocænte baī cædinque nāēmæ gāwæī cænte baī cæmīni baī mīnitō nāēmæ wido cædinque wantæ biquēnēmīnidō anguēnē, ante apa quēwēmīni.

Mōnō Wængonguī Ōnōwoca nempo quēwengæimpa, ante

¹⁶ Ñōwo āmo ēñēdāni. Wængonguī Ōnōwoca ēwocadinque quēwēdāni. Mānōmaī quēwēnīnque mīnitō inguipogaque mīni cæinēwēnō ante wīī ēñēnīnque nāmā beyænque ante cædāmaī inguīmīni īmīnīpa. ¹⁷ Edæ inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante adīnque Wængonguī Ōnōwoca īñōmō edæ Baa angampa. Ayæ wæætē æcānō inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante cæte quēwēna tōmengā Wængonguī Ōnōwoca ingante nāēmæ Baa angampa. Īnīnque mōnō inguipogaque cæinēwēnō ante wæyōmō Wængonguī Ōnōwoca guiquënë, Wadō cædāni, angampa. Mānōmaī beyæ mīnitō mīmōnē wæætedō wæætē ante baī entawēmīni inte mīnitō nāmā mīni ānō ante ædō cæte cæquīmīni. ¹⁸ Incæte mīnitō īmīnite Wængonguī Ōnōwoca nōinō tōō æmænte māocā gomīni inte mīnitō Mōitee wodi nānō wææ angainō ante do abæ tawænte gomīni īmīnīpa.

¹⁹ Inguipogaque mōnō cæinēwēnō ante ēñēnīnque nē cædāni īñōmō æbānō cædāni, ante edonque abaimpa. Edæ īmaī impa. Tōmēnāni nānōogængā īnāmaī

iñongante do godö guëa towënänipa. Wen-tamö pönëwëninque cädänipa. Önonque guiñëñadämaï inte nämä baonque pönëwëninque towënänipa. ²⁰ Wængonguïdi inänipa, ante badöninque ædæ wæænte waa adänipa. Idö bai yewëninque önonque tedewënänipa. Pïinte quëwënänipa. Tiyaënö tiyæ tedewënänipa. Wacä godömenque ængä ate wædinque pïinte awënänipa. Ænguï bawënänipa. Nämä waa tobote, ante änewënänipa. Wæætedö wæætë äninque näwæ godänipa. Wadö ante näni cabo wadö ante näni cabo badinque wæætedö wæætë cädänipa. ²¹ Wacä gomonga ængä ingante godö pïinte adänipa. Ti nämæ nanguï bedinque dowænte badänipa. Ayæ nanguï pönï godömenque bedinque nanguï pönï cæninque guiñëñadämaï inte towënänipa. Ayæ godömenque quiëmë bai në cæinäni inänipa. Mänömaï cæte quëwënäni iñömö Wængonguï Awënë Odeye nempo ædö cæte edæ guiiquinänii, ante do botö äninö bai ñowo wæætë ämo ëñëedäni.

²² Wængonguï Önöwoca ingante ëñente në cæmö guiquënë mönö waincawæ incate bai iïmaï cæmompä. Waadete pönëmompä. Watapæ tomompä. Gäne entawente pönëmompä. Ee cæte pïinämaï imompä. Waadete cæmompä. Wadäni beyæ ante waa pönï cæmompä. Wæntädämaï inte cöwë cæmompä. ²³ Gäne pönëninque ædæmö cæmompä. Nämä wææ äninque nö cæmö imompä. Wængonguï Önöwoca ingante ëñëninque mänömaï cæmö adinque Wængonguï mönö cædönö ante wææ änämaï ingampä. ²⁴ Mönö Codito quïmö inömö inte mönö baö tömengä tönö awænëmæ timpote bai wængälmö ininque inguipogaque mönö cæinëwengäinö adobai awæ timpote bai iñonte mönö abæ tawænte bai godïmo inte baonque ante mönö cæinëwënö ante ëñënämaï inte cæmompä. ²⁵ Edæ Wængonguï Önöwoca ængä beyænque quëwëmö inte mönö tömengä Önöwoca tönö guëa godongämæ cægonte bai quëwengæimpä. ²⁶ Mänömaï quëwëninque mönö nämä waa adämaï ingæimpä. Edæ wacä tönö guëa wæætedö wæætë änämaï ingæimpä. Wacä gomonga ængä ingante mönö godö pïinte adämaï

ingæimpä.

6

Mönö wacä ingä wacä ingä iñacabo cæccæimpä, ante

¹ Botö tönïñamini ëñëedäni. Wacä ëñënämaï cædinque oda cæte wæcantawo. Ininque mïnitö Wængonguï Önöwoca ingante mïni ëwocacabo iñömö, Mäningä në oda cædingä inte Wængonguï taadonque adodö pö gocæcäimpä, ante cædinque tömengä ingante ædæmö cæedäni. Mänömaï cædinque në apænecä guiquënë, Botö adobai ëñënämaï cæinente wiï bacæboimpä, ante pönente wædinque nämä wææ cæedäni. ² Wacä teëmente mongænte bai entawengä ate wædinque mïnitö mönö Codito nänö, Iïmaï cæedäni, angainö ëñente cædinque tömengä nänö mongæncoo iñacabo mongænte bai cædinque waa cæedäni.

³ Æcänö önonganque ina inte, Botö ñænæmo inömo imopa, ante pönëna, tömengä iñömö nämä babæ apænete bai oda cæte pönengampä. ⁴ Ininque adocanque nämä nänö cæinö cöwä adinque adocanque nämä nänö cæinö cöwä adinque tömämini, Tömëmo æbänö cæboo, ante nämä apænte anguënëmini iminipa. Mänömaï cædinque wacä nänö cæinö adämaï inte waocä nämä nänö cæinonque cöwä adinque apænte äninque, Tömëmo nö cæbo imopa, ante adinque tobaingampä. ⁵ Edæ adocanque nämä nänö cæquënëno ante teëmente mongænte bai cædinque adocanque nämä nänö cæquënëno ante teëmente mongænte bai cædinque tömämini eyepæ cæbäiminipa.

⁶ Ayæ Wængonguï nänö apænedö ante wacä apænecä ëñëninque në ëñengä iñömö tömengä mäincoo pancacooga waincooga æninque në apænecä ingante eyepæ pædæ godongä æncæcäimpä.

⁷ Tömëmö tä bocate pæte incayö waocä wäänä adomö bai tä pete ængampä. Mänömaï ingæimpä, ante në angaingä inte Wængonguï iñæmpä oda cæcampä diyæ waocä wamö ænguingää. Ininque, Waocä æbänö cæcää, ante adinque Wængonguï pönö cæcä ate waocä nänö cægäi bai adobai ænte wæcæcäimpä. Ämo

ēñēninque mīnitō wīī wacā wapiticæ nānō apænedō beyæ oda cæquēnēmīnidō anguēnē. ⁸ Edæ minte pædimō bai tā pete ængā bai cædinque imæcaque ante nāmā pōnente nē cæcā guiquēnē adobai imæcaque nānō ñōmænguinque æncæcāimpa. Wæætē Wængonguī Ōnōwocaque ante pōnēninque nē cæcā guiquēnē Wængonguī Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque tōmengā nānō cōwē wænāmaī quēwenguinque æncæcāimpa. ⁹ Īninque mōnō wæntæye badāmaī inte wadāni beyæ godōmenque waa cæcæimpa. Ñimpo cædāmaī imō Īninque edæ Wængonguī, Īñedē æncæmīnimpa, ante nānō angaiñedē ĩnque bayonte māññedē mōnō edæ tā pete bai eyepæ pōñi æmaimompa. ¹⁰ Mānōmaī beyæ mōnō eyepæ imō ĩñedē tōmānāni ĩnānite mōnō waa cæcæimpa. Ayæ wadāni nē wede pōnēnāni ĩñōnānite mōnō, Adomō imompa, ante pōnēninque tōmēnāni ĩnānite godōmenque nanguī cædinque waa cæcæimpa.

Waa quēwencæmīnimpa, ante

¹¹ Botō ōnompoca yewæmōninque tōmēmo ñænæmōmo yewæmōmoī aedāni. ¹² Codito mōnō beyæ awāa wængacāimpa, ante nē pōnēnāni incæ pancadāniya, Māñne ante ēñēninque oodeoidi pūñāni wæcæ wæ, ante nāmā wææ cæcæte ante cædānipa. Īninque tōmēnāni, Eō togænte cæmōni ĩninque oodeoidi wæætē mōnitō imōnite waa acædānimpa, ante cædinque mīnitō imīnite, Eō togæimīni bacæmīnimpa, ānānipa. ¹³ Nē eō togæināni incæ edæ Wængonguī nānō wææ angainō ante dicæ ēñente cædāniyaa. Incæte tōmēnāni, Mōnitō ānō bai mīnitō do eō togæimīni bamīni ate wadāni mōnitō imōnite waa acædānimpa, ante cædinque mīnitō imīnite, Eō togæimīni baedāni, ante cædānipa.

¹⁴ Botō guiquēnē quiēmenque ante, Waa aedāni, ante dicæ āmogaa. Īñæmpa imæcaque ante botō cæinēmāmo ante botō, Codito nānō wængaiwāa tente bai wæinēmāmo impa, ante bai cædinque edæ māñmāmo ante æmæwo wido cætabopa. Ayæ tōmēmo adobai Codito tōnō āanque bai awāa wænte bai ingaimo inte edæ imæcaque

botō cæinēnō ante cædāmaī ĩnōmo imopa. Īninque, Mōnō Awēnē Itota Codito awāa wæninque mōnō beyæ waa pōñi pōnō cægacāimpa, ante pōnente wædinque botō māñiwænque tōmengā nānō wængaiwænque ante waa ate apænedinque edæ wade ante cōwē waa ate tededāmaī incæboimpa, āmopa. ¹⁵ Īninque eō togæimō incæ bagāamō incæ ōnonque pōñi edæ impa. Edæ Itota Codito badongā beyænque mōnō mīimō quēwēmompa. ¹⁶ Māñmāinō ante pōnente cæmīni ĩñōmīnite Wængonguī pōnō waadete piyænē cæcā adinque mīnitō gānē pōnente waa cæcæmīnimpa. Idægoidi imīnipa, ante Wængonguī nē nānō angaimīni incæ mīnitō māñōmaī cæte quēwencæmīnimpa.

¹⁷ Botō Itota beyæ ante cæyōmō wadāni pānāni wædīmo inte botō do baonga āmogate ee ēñabo ĩñōmote ñōwo ĩncayæ ate mīnitō tōmāmīni edæ ee amīni quēwēmoedāni. ¹⁸ Botō tōññamīni waa quēwencæmīnimpa, āmopa. Mōnō Awēnē Itota Codito pōnō waadete apæncā ēñēninque mīnitō mīmōnē adobai waadete entawencæmīnimpa. Māninque ante yewæmōmopa, ante Amēē āmopa.

Epetoidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

¹ Wængonguï angä eñëninque Itota Codito botö imote da godongä gogaïmo inte botö Pabodobo inömö inte yewæmömopa. Epeto inömö quëwëmini incæ mïnitö Wængonguï quïmini inte Itota Codito nempo quëwëninque në ædæmö cæte pönëmini inömïnite botö, Mïnitö acæminimpa, ante yewæmömopa. ² Mönö Mæmpo Wængonguï tönö mönö Awënë Itota Codito piyænë cæte waadete pönö cæda ate mïnitö gänë pönëninque waa quëwencæminimpa, ante yewæmömopa.

Codito nempo quëwëninque mönö eyepæ ëwocamopa

³ Mönö Awënë Itota Codito Wæmpocä inongante Itota inömö adocä ingantedö ante, Botö Wængonguï inongä ingampa, ante apænegacäimpa. Ininque mönö inömö Codito tönö do öönædë æite bai tömengä nempo quëwëñömonte adocä Itota Wængonguï incæ tæiyæ waëmoncoo në ëwocagaingä inte pönö cæcä æninque mönö tömengä nänö ëwocadoncoo tömancoo bai adobai eyepæ pönï ænte ëwocamopa. Mänömaï cæcä adinque mönö tömengä ingante apænedinque, Bitö waa pönï cæbi æmönipa, ante watapæ apænecæimpa. ⁴ Tömengä inömö edæ, Codito nempo quëwëninque mïnitö botö ayömo edæ tæiyæ waëmö ëwocamïni inte edæ wentamö mongænämaï incæminimpa, ante tömengä inguipoga nänö badönämaï inëdë incæ mönö imonte pönö apænte ængacäimpa. Ayæ mönö imonte waadete pönëninque tömengä, ⁵ Botö pæpogate bai æmo beyænque mïnitö inömö Itota Codito nempo quëwëninque botö wëmini baquïmini incæminimpa, ante cædinque tocæboimpa, angacäimpa. Ininque tömengä doyedë nänö angainö bai cædinque pönö angä ate mönö Wængonguï wëmö cöwë baquënëmö ingamöimpa.

⁶ Edæ nanguï waadete pönö cædinque tömengä nänö në Waadecä ingante da pönongä æmompä. Mänömaï beyæ mönö inömö tömengä ingante, Bitö ñäö apæite bai ëmönömi inte mänömaï waadete pönö cæbi æmönipa, ante watapæ apænecæimpa. ⁷ Edæ tömengä nänö në Waadecä inömö mönö imonte æncæte ante nämä wepæ godonte ængä beyænque mönö abæ tawænte quëwëmompä. Ayæ adobai tömengä wepæ inte ñä mënongacä beyænque eñënämaï mönö cædö ante Wængonguï nanguï waadete pönö cædinque ñimpo cæcä quëwëmöimpa. ⁸ Tömengä inömö edæ, Æbänö i, ante tömänö ante në eñëningä inte, Æbänö cæquïi, ante edæ nöingä eñëninque mönö beyæ ante godömenque nanguï pönö cæcä æmöimpa. ⁹ Ayæ edæ, Codito tönö guëa cædinque nämä botö änö bai cæte tocæboimpa, ante Wængonguï angacäimpa. Tömengä mänömainö ante nänö wëmö inömö angainö ante mönitö imönite ñöwo edonque pönï odömonte apænecä eñëmönipa. ¹⁰ Tömengä, Iinëdë cæcæboimpa, äninque tömengä nänö angaiñedë inque ba ate tömengä nänö angainö bai edæ inque cæcæcäimpa. Edæ öönædë ongoncoo tönö inguipoga ongoncoo tömancoo tē gæte mämö adocanque nempo Codito Awënë nempo godömo æncæcäimpa, ante cæcampa.

¹¹ Nämä pönente nänö angainö bai tömänö ante adobai pönï në cædongä inte Wængonguï, Iïmaï cæcæboimpa, ante pönente ate cöwë cæcampa. Ininque tömengä, Codito nempo quëwënanï inänite æncæboimpa, ante nänö pönente angainö bai cædinque, Mïnitö Codito nempo quëwënguïmini incæminimpa, ante pönëninque mönitö imönite apænte ængacäimpa. ¹² Mönitö, Codito beyæ watapæ bacæimpa, ante täno pönëmönï inömönite tömengä, Botö ñäö ëmönö ante watapæ apænëmini bacæminimpa, ante mönitö imönite pönö apænte ængacäimpa.

¹³ Ayæ, Codito pönö ængä beyænque mïnitö quëwencæminimpa, ante Wængonguï watapæ nänö apænegainö ante eñente pönëninque mïnitö epeteomïni adobai Codito nempo quëwëmini imïnipä. Wede

pönēmīni adinque Wængonguī, Botō wēmīni īmīnīpa, ante edonque acæīmpa, ante odōmoncæte ante tōmengā ēmōwo ante mīnitonga yewæmonte baī cædinque tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā ænte ēwocamīnīpa. ¹⁴ Edæ Wængonguī, Botō quīmīni īnōmīni inte mīnitō abæ tawænte mīni goyedē mīnitō ænguincoo māniñedē ate eyepæ pōnī æncæmīnīpa, angampa. Ānīnque tōmengā, Nō pōnī impa, ante ēñencæmīnīpa, ante cædinque tōmengā Ōnōwoca ingante ñōwo da pōnongā ænte ēwocamōmpa. Īnīnque pancacooga do ænte baī ēwocamō inte mōnō, Īncayæ ate mōnō tōmancoo ænguinque impa, ante edonque ēñengæīmpa. Tōmengā mǎnōmaī cæcā adinque mōnō, Wængonguī bitō godōmenque ñāō apāite baī bitō ēmonguinque mǎnōmaī cæbīpa, ante watapæ apænecæīmpa.

Nō ēñēnāni bacædānīmpa, ante Pabodo apænecampa

¹⁵ Botō īñōmō, Epeteoidi mōnō Awēnē Itota ingante wede pōnēnāni īnānīpa, ante tededāni ēñentabopa. Ayæ adobaī, Wængonguī quīnāni tōmānāni īnānīte epeteoidi īñōmō waadete pōnēnāni īnānīpa, ante ēñēnīmo inte, ¹⁶ botō ñīmpo cædāmaī inte Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēnīnque apænebopa. Ayæ mīnitō beyæ ante cōwē apænebopa. ¹⁷ Itota Codito mōnō Awēnē īñongante Wængonguī īñōmō adocā Codito Wængonguī īnongā ingampa. Ayæ nē Mæmpocā īnongā inte tōmengā ñāō ēmōnongā ingampa. Tōmengā ingante apænedīnque botō, Bitō Ōnōwoca ingante da pōnōmī ænīnque epeteoidi īñōmō nē ēñēnāni bacædānīmpa, ante apænebopa. Ayæ, Bitō Ōnōwoca pōnō odōmongā adinque epeteoidi wæætē Itota Codito ingante do ate baī ædæmō pōnencædānīmpa, ante botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante cōwē apænebopa.

¹⁸ Wængonguī pōnō cæcā beyænque watapæ bacæīmpa, ante mīnitō pōnente tocæmīnīpa, ante cædinque Wængonguī mīnitō īmīnīte aa pegacāīmpa. Ayæ adobaī, Mōnō tōmengā quīmō inte tæiyæ waēmō bayōmonte tōmengā nānō godōmenque ñāō

ēmonguinque mōnō īmonte ængacāīmpa. Mānīne mēnea edæ nāwangā īnepa, ante mīnitō ēñencæmīnīpa, ante botō, Wængonguī bitō tōmēnāni mīmōnē tīca ēnente baī odōmonte apænebi ate do ēñencædānīmpa, ante Wængonguī ingante apænebopa. ¹⁹ Mōnō nē pōnēmō īñōmonte Wængonguī nānō pōnō cæquīnō ante tōmengā nānō tæī pīñæmāmo æpodō ī, ante mōnō ædō cæte tee mante aquīī. Incæte mīnitō, Mānīmāmo ante æpodō ī, ante epeteoidi ēñencædānīmpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Edæ, Tōmengā nānō tæī pīñæmāmo īñōmō æbānō ī, ante ēñencæte ante mōnō, Tōmengā gomonga tæī pīñænongā inte īīmaī cægacāīmpa, ante ēñengæīmpa.

²⁰ Nē tæī pīñænongā inte Wængonguī angā ate mōnō Codito īñōmō do wæningā inte edæ do ñāni ōmæmongacāīmpa. Ayæ godōmenque tæī pīñænīnque Codito ingante ōōnædē ænte mæīdīnque Wængonguī tōmēmæ īnō angā Codito tæ contagacāīmpa. ²¹ Edæ æcāmenque pedænguīpoga īñonte mīnguīpoga īñonte ñænængā inte nē angā īnaa, æcāmenque nē awēnē īnaa, æcāmenque tæī pīñænte ongongā īnaa, æcāmenque ingante, Awēnē ingampa, ante godō pemōnānī mǎnīnāni tōmānāni ōnōnānīnque incædānīmpa. Mōnō Codito adocānque ingante ogæ æænonte baī cædinque Wængonguī angā ate tōmengā wæætē Tæiyæ Awēnē bacā acæīmpa. ²² Ayæ Wængonguī tōmāo īñōmō ongoncoo Codito ōnōwoca īnō pōnō wææntodōnīnque edæ, Bitō edæ Tæiyæ Awēnē īnōmī inte edæ æmonga pōnī ongoncæbīmpa, angacāīmpa. Ayæ, Bitō īmite godongāmæ nē pōnēnāni tōmēnāni Ocamō baī īñōmīte, ²³ tōmēnāni wæætē bitō baō baī adoyonque baī incædānīmpa. Codito ingante mǎnōmaīnō ante apænedīnque Wængonguī, Bitō nē Awēnē īnōmī inte tōmāo īñōmō ongoncoo tōmancoo bitō nempo ongoncooque bacæīmpa. Ayæ bitō īmite nē pōnēnāni īñōmō bacoo īnāni yebænāni īnīnque bitō ēnempodō eyede pōnī bacæīmpa, ante Wængonguī Codito ingante pōnō cægacāīmpa.

2

Wængonguī nānō waadete pōnēnō beyænque quēwēmō

¹ Minitō guiquēnē wēēnēñedē ēñēnāmaī cæte quēwēmīni inte wēnæ wēnæ mīni cædō beyæ dobæ edæ wæwocaimīni ingaminimpa. ² Nē inguipogaque ante pōnēnāni taadō adodō cægonte bai minitō māniñedē edæ wēnæ wēnæ cæte quēwengaminimpa. Ayæ wēnæidi tæi piñænte nāni owocabo awēmō iñōmō nāni cægōnō adodō gote bai minitō tōmēnāni awēnē miñæ tee empote godinque wēnæ wēnæ cægaminimpa. Nōwo incæ Wængonguī nānō änō ante nē ēñēnāmaī cæte quēwēnāni guiquēnē adocā wēnæ awēnē nānō pōnēwēnō ante ēñente ēwocadinque cædānīpa. ³ Wēēnēñedē tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwēninque mōnō tōmāmō adobai imæcaque ante pōnēninque mōnō towēmāmoque ante quēwengamōimpa. Quiēmenque ante towencæte ante mōnō cæinēwēnō ante cædinque mōnō ocaidē ædēmenque pōnēninque mōnō cæinēwēnonque cæte quēwengamōimpa. Īninque wadāni nāni tente wæquēnēnō bai mōnō adobai imæcaque ante pōnente nē cæmō inōmō inte edæ Wængonguī nānō piinte pangūēnēmāmo ante edæ do tente wæquēnēmō ingamōimpa.

⁴ Mānōmaī ingaimō iñōmonte Wængonguī mōnō imonte nanguī waadete pōnēninque ĩmaī nanguī waadedongā inte pōnō waa cægacāimpa. ⁵ Mōnō ēñēnāmaī cægainō beyæ ante wæwocate wæyōmonte tōmengā pōnō cæcā beyænque mōnō Codito tōnō godongāmæ quēwēmōmpa. Minitō edæ Wængonguī nānō waadete pōnō cægainō beyænque quēwēmīni ĩminīpa. ⁶ Wængonguī angā Codito ñāni ōmæmōñongā mōnō tōmengā tōnō godongāmæ ñāni ōmæmonte bai miimō badinque quēwengamōimpa. Ayæ mōnō tōmengā nempo quēwēmō iñōmonte Wængonguī iñōmō Itota Codito ingante ææntodōninque mōnō imonte ōōnædē ææntodonte Itota tōnō pōnō gōnongā tæ contate bai ongōmōmpa. ⁷ Mānōmaī Itota Codito nempo quēwēñōmonte Wængonguī iñōmō, Botō pōnō waadete cædinque

godōmenque gomonga cæbo acædānīmpa, ante cægacāimpa. Ayæ, Miinguipo badōmo ate botō māniñedē ate odōmōmo adinque tōmānāni, Wængonguī nānō waadete pōnō cæganca wadāni dicæ adoganca cædāniyaa, ante wæcædānīmpa, ante cæcæte ante mānōmaī cægacāimpa.

⁸ Edæ Wængonguī nānō waadete pōnō cægainō beyænque minitō mīni quēwengūnque wede pōnēmīni bamīnitapa. Incæte minitō dicæ nāmā mīni cæinō beyænque nē wede pōnēmīni bamīnitawogaa. Wæætē edæ Wængonguī pōnongā æninque minitō nē wede pōnēmīni bamīnitapa. ⁹ Īninque, Nāmanque cæte quēwēmō aedāni, ante mōnō edæ ānāmaī ingæimpa. Īñæmpa wīi mōnō cædō beyæ quēwēmōmpa. ¹⁰ Edæ Wængonguī nānō nē badongaimō inōmō imōmpa. Ayæ, Codito nempo nē quēwēnāni ĩmaī cædinque waa cæcædānīmpa, ante tōmengā wēēnēñedē mōnō cæquēnēnō ante eyepæ badongacāimpa. Īninque mōnō imonte badōninque tōmengā, Codito Itota nempo quēwēninque minitō mīni waa cæquēnēnō ante edæ cæte quēwencæmīnīmpa, ante pōnō badongā bagamōimpa.

Codito beyænque ganccæ pōnēmōmpa, ante

¹¹ Mānōmaī beyæ minitō, Doyedē ĩmaī ingatīmpa, ante pōnēedāni. Oodeoidi iñōmō ōnompoca æmontaique ēō togæināni inte nāmanque ante edæ, “Nē ēō togæimōni ĩmōnīpa,” ante pemonte bai apænedānīpa. Wæætē minitō oodeomīni ināmaī nē ēñagaimīni iñōmīnite, “Bagāamīni ĩminīpææ,” ante mānīnāni piīwēnāni wægaminimpa. Īninque minitō māniñedē æbānō ingaimīni inōmīni, ante yewæmōmo ate pōnēedāni. ¹² Māniñedē edæ mōnō Codito nempo quēwēnāmaī ingaimīni inte minitō mōni idægocabo nempo adobai edæ quēwēnāmaī inte nānēnē quēwengaminimpa. Īninque Wængonguī, ĩmaī cōwē pōnō cæcæboimpa, ante nānō angainō ante mōnitō godongāmæ Ao ante ēñente quēwēñōmōnite minitō wæætē gobæ nānēnē quēwēninque Wængonguī nānō angainō ante edæ ænāmaī ingaminimpa. Watapæ bacæimpa, ante mōnitō pōnēnō

ante mīnitō iñōmō nānēnē quēwente ædō cæte watapæ pōnente toquīmīni. Gobæ quēwēnīnque mīnitō Wængonguī nempo edæ quēwēnāmaī ingamīnīmpa. ¹³ Incæte mīnitō gobæ nē quēwēnōmīni iñōmīnite Itota Codito nāmā wepæ godonte ænīnque mīnitō imīnite ænte māmōngā eyequeī pōni pōnīnque mīnitō ñōwo tōmengā nempo quēwēmīnīpa.

¹⁴ Wēēnēñedē mōnitō tōnō mīnitō guēadō guēa cædōmō ingaīmō inte mōnō, Nānēnē incāmīnīmpa, ante wææ cæ impa tæcæguedē wææ gōnōnte baī cægāmōīmpa. Codito iñōmō nē piyænē cædongā inte, Wææ cæ impa, mōnō ānōmpa bæ tate wido cæte baī cædinque mōnō imonte āāñōmonque badōngā bamōīmpa. Īnīnque tōmengā mīmōnē nē piyænē cæte entawēnōngā ingā beyænque mōnō adobaī gānē pōnēmōmpa. ¹⁵ Edæ Wængonguī, Īīmaī cæedāni, ante wade wade ante nānō wææ angaīnō ante ēñēnīnque dodāni godōmenque wææ angadānīmpa. Mōnō Codito iñōmō inguīpoga pōnīnque mānīne ante tōmānō ante ēñēnte cæte quēwengacāīmpa. Ayæ, Idæwaa wææ ante impa, ante baī cædinque tōmengā mānīne ante nāmā baonga mongænte wænīnque tee moncate baī cægacāīmpa.

Mānōmaī cædinque tōmengā, Mīnitō men-caboga inte nānēnē quēwēmīni incæte ñōwo piyænē cæte botō nempo godōngāmæ quēwencāmīnīmpa, ante cædinque mōnō imonte ænte wempo cægacāīmpa. Īnīnque mōnō edæ piyænē cæte quēwenguīnque edæ āāñōmonque bagāmōīmpa. ¹⁶ Itota Codito ingante awāa timpodāni wængā Īnīnque tōmengā mōnō guēadō guēa piīnte cægāīmāmo ante ænte mongænte wido cæte baī wængā beyænque mōnō piyænē cæmō bagāmōīmpa. Ayæ ado tōmengā awāa nānō wængaīnō beyænque mōnō tōmāmō adocabomō bamō adīnque Wængonguī wæætē piyænē cædinque mōnō imonte Ao ānīnque ængacāīmpa. ¹⁷ Mīnitō guīquēnē gobæ nānēnē quēwēñōmīnite mōnitō guīquēnē Wængonguī weca eyequeī quēwēñōmōnīte Codito iñōmō inguīpoga pōnīnque mōnō tōmāmō imonte apænedīnque, Piyænē cæte gānē pōnente quēwēedāni, ante pōnō apænecā ēñēntamōmpa. ¹⁸ Tōmengā nānō

pōnō cægāīnō beyænque mōni oodeo-cabo adobaī mīnitō wamīni adobaī mōnō tōmāmō Wængonguī Ōnōwoca adowocaque ingante ēwocamō inte mōnō Wæmpocā weca tōmāmō do pōmōmpa.

¹⁹ Īnīnque mōnitō Wængonguī quīmōni do bagaīmōni inte Wængonguī nempo quēwēmōni ingaīmōni baī Codito nānō pōnō cægāīnō beyænque mīnitō adobaī mōnitō tōnō adocabomīni do badīnque edæ Wængonguī nempo quēwēmīni imīnīpa. Īnīnque mīnitō ñōwo idæwaa wamīni ingamīnīmpa. Wīī wabæca quēwente baī edæ tōmēmīni oncōnē ponte owote baī mīnitō ñōwo Wængonguī nempo quēwēmīnīpa. ²⁰ Waodāni dica tāno gōnōnīnque tānocaa wænōmēnæca mænōnāni baī Wængonguī adobaī cædinque Itota Codito ingante tāno gōnōngā ongōñōngante tōmengāa godō mænōnte baī cædinque mōnō imonte Īīmaī cædinque pōnō gōnōngā gongæmōmpa. Codito nānō nē da godōngāīmōni tōnō tōmengā beyæ nē apænēmōni tōnō iñōmōnīte Wængonguī mōnitō imōnīte ænīnque wænōmēnæca gōnōngā gongæñōmōnīte wadāni inānīte gā æænō tæī mænōnte baī gōnōngā gongæñānīpa. ²¹ Codito nempo quēwēñōmōnīte Wængonguī mōnitō imōnīte adocooga gō cæte baī pōnō tæī mænōngā ate mōnitō æicō baī bacō baī bamōnīpa. Edæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante āanque baī ēwocadīnque mōnitō godōngāmæ Awēnē tæiyæ waēmō oncō baī bamōnīmpa. ²² Bayōmōnīte mīnitō adobaī tōmengā nempo ongōñōmōnīte Wængonguī mīnitō imīnīte ænīnque mōnitō tōnō godōngāmæ māmō adocooga gō cæte tæī mænōnte baī cædinque, Mīnitō botō Ōnōwoca tōnō āawocaque baī ēwocadīnque botō owoquīncō baī bamīnīpa, ante pōnō badōngacāīmpa.

3

Oodeoidi ināmaī ināni inānīte apænece gotabopa, ante

¹ Mānīnō beyæ Īīmaī ante apænebopa. Botō Pabodobo iñōmō Codito beyæ ante oodeomīni ināmaī imīni imīnīte apænecæte

ante cæyömote botö imote edæ tee mönedäni wædömo inte yewæmömopa.

² Minitö oodeomini inämaï imini iñömö iïmaï ante wabänö eñëminitawo. Wængongui pönö angä eñëninque botö minitö beyæ tömengä nänö waadete cædönö ante nē apænequënëmo batabopa. ³ Mäninö ante botö, Wængongui awëmö nänö cægainö ante botö imote edonque odömongä atabopa, ante do wædænque yewæmömo aminitawo. Edæ adodö ante ñöwo yewæmömopa. ⁴ Ìninque mänömainö ante botö do yewæmöninta adinque minitö, Mönö Codito awëmö nänö cægainö ante Pabodo do ate bai eñengampa, ante eñëmaïminipa. ⁵ Mönitö wæmæidi nani quëwëñedë nē quëwengainäni iñömö, Mönö Codito iincayæ ate pöninque æbänö awëmö cæquingää, ante eñënämaï inte wægadänimpa. Ñöwo guiquënë Codito beyæ nē apænedäni tönö mönitö tömengä nänö nē da godönimöni tæiyæ waëmö bamöni iñömönite Wængongui Önöwoca mäninö ante edonque odömonte apæneca eñëmönipa.

⁶ Iïmaï ante impa. Mönitö Wængongui nänö pönonguincoo nē ænguimöni iñömönite minitö oodeoidi inämaï imini inte mönitö tönö adocabomini badinque edæ mönitö tönö godongämæ nē ænguimini adobai baminipa. Ayæ, Itota Codito tönö pönö cædinque Wængongui nänö, Cöwë cæcæboimpa, ante angainö do cægacaimpa, ante watapæ pönëninque minitö mönitö tönö edæ godongämæ quëwencæminimpa.

⁷ Wængongui nē tæi piñænongä inte waadete pönö nanguï cæcä adinque edæ tömengä beyæ nē cæbo badinque botö Codito ingantedö ante nē watapæ apænebo batabopa. ⁸ Mönö tömämö Wængongui quimö iñömönte botö iñömö wamini bai wii imopa. Botö adoboque wædämo pönï imo incæte Wængongui waadete cædinque pönö angä eñëmo inte botö minitö iminite nē apænebo batabopa. Codito nänö pönö cægainö ante æpodö i, ante mönö ædö cæte tee mante eñenguüi. Incæte Wængongui waadete pönö cæcä beyænque botö iñömö Codito waa pönï nänö pönö cægainö ante edæ oodeo

inämaï imini iminite nē apænequënëmo batabopa. ⁹ Ayæ Wængongui tömancoo nē badongaingä inte wëenëñedë nāmanque entawëninque awëmö nänö wë wodongainö ante botö imote odömonte apænecantapa. Ayæ, Pabodo mäninö ante edonque odömonte apænequënengä ingampa, ante tömänäni eñencædänimpa, ante pönö apæneca æntabopa.

¹⁰ Codito ingante mönö godongämæ pönencabo iñömönte tömengä wadö wadö ante tömänö ante nē eñengaingä inte mönö tönö godongämæ cæcampa. Mönö tönö mänömaï cædinque tömengä, Botö wadö wadö ante tömänö ante botö eñengainö ante adinque öönædë quëwënäni awënëidi tönö mäniñömö nē änäni tönö wæcædänimpa, ante cægacäimpa. ¹¹ Wëenëñedë pedæmämö iñönte Wængongui, Cæbo ate awënëidi incæ wæcædänimpa, ante cöwë pönengacäimpa. Ñöwo iñömö tömengä mäninö ante nänö pönengainö ante tömengä mönö Awënë Itota Codito tönö godongämæ cædinque do cægacäimpa. ¹² Codito nempo nē quëwëmö inte mönö tömengä ingante wede mönö pönënö beyænque guïñënämaï inte Wængongui weca do pöninque apænemompa. ¹³ Mänömaï impa, ante edæ minitö do eñëminipa. Ìninque botö minitö beyæ ante cædinque botö caate wædö ante pönëninque minitö wæætë wædämaï iedäni. Wæætë, Mönitö godömenque ñäö bai ëmoncæmönimpa, ante Pabodo caate wæcampa, ante pönëninque minitö wædämaï incæminimpa ämopa.

Codito nänö pönënö ante

¹⁴ Mäninö beyæ mönö Awënë Itota Codito Wæmpocä iñongante botö tömengä önöwaca inö da guicapodinque apænebopa. ¹⁵ Tömengä iñömö edæ adocanique näwä Wæmpocä ingampa. Ìninque ingui-poga quëwëmö incæ öönædë quëwënäni incæ tömengä ingante, Mæmpo, ante nē tedemö iñömö mönö tömengä tönö mönö wæmpocabo bai imompa.

¹⁶ Ìninque mönö Wæmpocä ingante apænedinque botö minitö beyæ ante iïmaï ante apænebopa. Wængongui bitö nē ñäö bai entawëmi inömi inte bitö Tæiyæ

Waëmö Önöwoca ingante epeteoidi inänite da pönömi æninque tömënäni wæætē edæ mīmō tæi piñænte entawencædänimpa, ante apænebopa. ¹⁷ Ayæ, Mönö Codito adobaï mīnitō weca pōñongante mīnitō mīmönē wede pönēninque tömengä ingante ædæmō entawencæmīnimpa, ante mönō Wæmpocä ingante apænebopa. Ayæ, Awæ ædæmō guiwa inte tömëmæ äwäate pæwæ bai cædinque mīnitō iñömō adobaï tömengä nänō waadete pönēmāmo entawēninque edæ mīmönē tæi ongōmīni bacæmīnimpa. ¹⁸ Ayæ mönitō Wængonguï quīmōni tönō mīnitō adocabomīni inte tæi piñæmīni badinque, Itota Codito nänō waadete pönēnō ante ægancadō owoo, ante eñencædänimpa, ämopa. Ayæ, Tömengä nänō waadete pönēnō iñömō edæ yepanca pōni owopa, oopänō pōni owopa, æibæ pōni owopa, wincamō pōni owopa, ante eñencædänimpa, ante apænebopa. ¹⁹ Ayæ edæ, Mönö Codito waadete nänō pönēnō æbänō gomonga pōni owoo, ante mönō ædō cæte eñenguï, ante mönō wædō incæte mīnitō mäninō ante eñencæmīnimpa. Ayæ edæ, Mäninō ante eñēmīni inte mīnitō Wængonguï nänō nanguï entawēnō edæ eyepæ pōni entawencæmīnimpa, ante botō mönō Wæmpocä ingante apænebopa.

²⁰ Mönö änō ante ayæ mönō pönēnō ante eyepæ cædongä inte Wængonguï iñömō mönō imonte tæi piñænte nänō cæpāmo ganca cædinque nanguï gomonga cæcä ingampa. Ìninque ñöwo iñömō mönō Wængonguï ingante waa ate pönente apænecæimpa. ²¹ Edæ do wænte æigainäni tönō ayæ ate eñate quëwenguināni tönō mönō tömämō Codito ingante godongämæ mönō pönencabo inömō inte Itota Codito ingante ewocadinque mönō godongämæ apænecæimpa. Mæmpo Wængonguï eñēmi. Bitō adobique ñäo emongaïmi inōmi imipa, ante mönō ñimpo cædāmaï inte cōwē waa ate apænecæimpa. Mänōmaï impa, ante botō, Amëë, ämopa.

4

Codito nempo quëwëninque adocabomö imompa

¹ Waa cæte quëwencæmīnimpa, ante Wængonguï aa pecantapa, ante eñēmīni inte mīnitō tömengä nänō änonque ante eñente cædinque quëwencæmīnimpa. Botō mönō Awënë beyæ tee mönete wæcōmo incæ ämo eñēedāni. ² Mīnitō nämä ængō cædāmaï inte, Önömoque bai imopa, ante pönēninque wadāni inänite edæ ædæmō cæedāni. Æiquedō waa cæquināni, ante wædāmaï inte edæ piyænē cæte quëwëedāni. Ayæ wadāni mīnitō imīnite wënæ wënæ cædāni wædinque tömënäni inänite wæætē piñāmaï inte ædæmō waadete cæedāni. ³ Mīnitō, Mönö pönencabo piyænē cædinque cōwē adodō ante pönente edæ Wængonguï Önöwoca tönō äanque bai ee ewocacæimpa, ante nanguï cædinque wacä ingä wacä ingä edæ waa cæedāni.

⁴ Mönö Awënë pönō cæcä ate watapæ bacæimpa, ante mīnitō adodeque ante pönente tocæmīnimpa, ante Wængonguï mīnitō imīnite edæ adodeque ante aa pegacäimpa. Ìninque mänine, Watapæ bacæimpa, ante mīni pönēne adodeque i bai Wængonguï Önöwoca edæ adobaï adowocaque inte quëwengampa. Tömengä adowocaque nempo quëwënömō inte mönō adobaï edæ adocabomonque inömō imompa. ⁵ Mönö Awënë edæ adocanque pōni inongä iñongante tömengä ingante mönō wede pönēnō adobaï adodeque pōni inepa. Ayæ adodō ante pönēninque æpænē guidinque mönō adopænenque guite bai guitamompa. ⁶ Wængonguï adocanque pōni inongä inte tömengä tömämō Wæmpocä adocanque ingampa. Tömengä iñömō edæ Tæiyæ Awënë pōni inongä inte tömämō imonte nē aacä ingampa. Tömengä adocanque pōni nempo quëwëñomonte tömengä wæætē mönō tömämō mīmönē quëwengampa.

⁷ Incæte mönō Codito, Mīmönē bitō entawenganca ænte cæe, ante tee mante bai cædinque adocanque ingante waadete pönō cædinque wacä ingante waadete pönō cædinque edæ tömämō imonte tömengä nänō pönō cæcoo eyepæ pönongä æninque entawëmompa. ⁸ Codito mänōmaï cæcæcäimpa, ante pönēninque awënë Dabii wodi iïmaï ante yewæmongacäimpa.

“Tömengä æibæ æicæ cædinque wadäni inänite bæi ongonte ñä cæyænte tömengä miñæ ænte mæicä æigadänimpa.

Ayæ æidique tömengä mönō waocabo iñōmonte, Minitō entawenguinō, ante eyepæ pædæ pōnongä ænte entawengamōimpa,”

ante Dabii nänō yewæmonte angainō bai impa.

⁹ Mänine, “Æigacäimpa,” ante nāni angaine iñōmō quinate yewæmongatū. Edæ, Tömengä inguipoga tadōmengadæ do wææningä inte æigacäimpa, ante odōmoncæte ante yewæmongatimpa.

¹⁰ Nē wæængaingä inongä iñōmō adocä do öönædē gōmōnga æidique inguipoga tömāo öönædē tömāo iñōmō edæ godōmenque æibæ pōni quēwengä inongä ingampa.

¹¹ Tömengä tömancoo nē enempocä inongä inte adocä mönō waomō imonte pōnō angä ænte entawēninque mönō iñāi cæmō bamōimpa.

Pancamōniya imōnite tömengä angä eñēninque tömengä nänō nē da godongaimōni batamōnipa.

Pancamōniya guiquēnē Wængonguī waa pōni nänō pōnō cægainō ante nē apænemōni batamōnipa.

Pancamōniya guiquēnē Wængonguī beyæ nē apænemōni batamōnipa.

Pancadāniya guiquēnē nē aadāni badānitapa. Ayæ pancadāniya guiquēnē nē odōmonte apænedāni badānitapa.

¹² Mänōmaī pōnō cædinque mönō Codito mönō ocamō bai inongä inte, Botō baō bai adoyonque bai ināni iñōmō ñancæ äate bai tæi piñænāni ewocacædänimpa, ante pōnō cægacäimpa. Mönō imonte tömengä, Minitō Wængonguī quimīni inōmīni inte tömānāni inänite nē cæmīni inte godō cæcæminimpa, ante pōnō cægacäimpa.

¹³ Mīni wede pōnēnō ante mīnitō tömāmīni adoyōmō ante pōnencæminimpa, ante mönō Codito pōnō cægacäimpa. Ayæ, Botō Wængonguī Wēmo iñōmote mīnitō botō imote ate bai pōnencæminimpa, ante tömengä pōnō cæcampa. Ayæ æmæwo pæmīni bai mīni baquinque mīnitō botō entawēnō ædæmō entawencæminimpa, ante Codito edæ da pōnongä eyepæ

æmompa. ¹⁴ Īninque æmæwo pædimō inte wēñæmō ināmaī imō ininque mönō edæ oda cædāmaī ingæimpa. Wadāni guiquēnē mā pōnēninque, Æbānō cæmō ate oda cæquīnānii, ante edæ nāmāneque tedewēnānipa. Tömēnāni iñōmō edæ babæ cæcæte ante cædinque waa cæte bai cædāni атақеdāni. Woboyæ ædæ go ædæ go pæmænte bai cædinque tömēnāni wadō ante odōmonte tedewēnānipa. Mänōmaī wido piñænte bai cædāni incæte mönō iñōmō Codito nänō entawēnoncoo ænte entawēninque äā mænāmaī ingæimpa.

¹⁵ Wæætē Wængonguī, Nāwangä pōni impa, ante nänō apænegainō ante mönō tömānāni inänite waadete pōnēninque apænecæimpa. Mänōmaī cædinque mönō Codito baō bai iñōmonte tömengä nē Ocamō bai inte pōnō angä beyænque mönō ñancæ äadinque godōmenque picæmō bamompa. ¹⁶ Mönō baonga wepæ eyepæ eñadinque ñancæ äadinque tæi piñænte pæte quēwēmompa. Adobaī mönō Codito baō tōnō adoyonque bai inōmō inte mönō tömengä nänō apænedō ante eñēnōmo inte ñancæ äate pæte bai quēwēmompa. Ayæ wæætē ocai encamō inte mönō pæ pagænguinque wangō tēnāmaī oguincai bamē impa. Ayæ adobaī mönō Codito nänō waadete pōnēnō ante mīmōnē entawēmō inte mönō wacä ingä wacä ingä godō aamō inte mönō pōnencabo incæ edæ tæi piñænte entawēmompa.

Codito nempo mönō iñāi quēwēmompa, ante

¹⁷ Īninque mönō Awēnē nempo quēwēnōmo inte botō nō ämo eñēedāni. Wadāni nē eñēnāmaī ināni önonquedō ante pōnēninque quēwēnānipa. Minitō guiquēnē adobaī quēwengaimīni inte ñōwo wæætē ñimpo cædinque mänōmaī cædāmaī inguēnē quēwēmīnii.

¹⁸ Tömēnāni guiquēnē mīmō enēnānipa diyæ Wængonguī weca ponguīnānii. Mīmō ömædēnāni inte tömēnāni ocai eñēnāmaī badāni beyænque Wængonguī weca pōnāmaī inānipa. Edæ wentamō mongæninque tömēnāni ocai wēmō encadāni inte idiquibæ ante pōnēnānipa.

¹⁹ Īnāni iñōmō tömēnāni nāni cæquēnēnō ante ñimpo cædinque

ñowo wæætē guññēnāmaī inte baō nāni towēinēnō ante cæcæte ante nāmā pædæ godonte baī edæ cædānīpa. Edæ, Quiēmē wīwa cæquīī, ante mānīnonque cæcæte ante godōmenque cæinente wædānīpa.

²⁰ Wæætē mīnitō guiquēnē, Mōnō Codito æbānō ingāā, ante pōnēninque edæ wīī tōmēnāni nāni cæinēwēnō baī mīni cæquinque edæ pōnēmīnitapa.

²¹ Tōmengā apænegā edæ wīī ēñēmīnitawo. Īñæmpa, Wængonguī nō pōnī nānō apænegainō ēñēninque Itota iñōmō mīmōnē entawengampa, ante mīnitō tōmengā nempo quēwēñōmīnite tōmengā mānōmainō ante adodō ante edæ do odōmonte apænegā ēñēmīnitapa. ²² Mīnitō wēēnēñedē mīni cæte quēwengainō ante tōmengā iīmaī ante odōmonte apænegacāimpa. Babæ pōnente mīni cæinente wæwēnō beyæ mīnitō mīmōnē wentamō mongænte wæwēmīni inte do mīni entawengainō ante edæ wido cæedāni, ante odōmonte apænegacāimpa.

²³ Edæ mempoga ēñagāimīni inte mīnitō ēñēnō do mīī pōnī encamīni inte mīīnonque ante pōnencæmīnīpa, ante odōmonte apænegā ēñēmīnitapa. ²⁴ Ayæ, Botō pōnō badōmo ate mīnitō botō baī tæiyæ waēmō ewocadinque nō pōnī cæte quēwencæmīnīpa, ante Wængonguī pōnō badongā ate mīnitō mīīmīni bagamīnīpa. Īninque tōmengā, Mānīnō Wængonguī nō pōnī nānō entawēnō æninque mīnitō ædæmō entawencæmīnīpa, ante odōmonte apænegā do ēñēmīnitapa.

²⁵ Mānōmaī beyæ mīnitō tōmāmīni, Mōnō adocabomō imōmpa, ante adinque babæ mīni tedewēnīnō ante ñimpo cædinque wacā ingante wacā ingante nāwangā ante apæneedāni.

²⁶ Ænguī bamīni incæte mīnitō piyænē cædinque wacā ingante wēnæ wēnæ cædāmaī ee aedāni. Edæ gāwadecæ ganca nanguī pīīninque edæ mīni wæquinque imāimpa. ²⁷ Mānōmaī cædinque mīnitō, Wēnæ incæ pōnō cæcā ate botō ænguī batabopa, ante pōnente wædinque ñowo wæætē, Wēnæ botō weca pōnāmaī incæcāimpa, ante nāmā wææ cæedāni.

²⁸ Nē awēmō æningā iñōmō ñowo edæ

ee cædinque awēmō ænāmaī incæcāimpa. Wæætē, Botō onompoca nanguī cædinque ænte quēwēninque nē ænguēnēnāni inānite adobaī godōmo æncædānīpa, ante cæcæcāimpa.

²⁹ Mīnitō nāmā onōne wææ aadinque wīwa ante tededāmaī iedāni. Wæætē edæ, Wadāni æbānō ante ēñinguēnēnāni ināni, ante pōnēninque mīnitō, Tōmēnāni tæī pīñænte entawencædānīpa, ante cædinque nē ēñēnāni beyænque ante waadete godō cædinque apæneedāni.

³⁰ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Onōwoca iñōmō mīnitonga pō guīdinque, Botō æmo beyænque mīnitō īncayæ ate æmæwo abæ tawænte gote baī quēwencæmīnīpa, ante odōmoncæte ante yewæmonte baī cægacāimpa. Īninque mīnitō, Wēnæ wēnæ mōni cædō beyæ ante Wængonguī Onōwoca wæwente badāmaī incæcāimpa, ante wææ cædinque edæ ēñente cæedāni.

³¹ Ayæ, Wīī waēmō awædō, ante mīni pīwēnīnō ante edæ ñimpo cæedāni. Āimō ante mīni pōnēwēmāmo adobaī ñimpo cædinque ænguī pōnī mīni badīmāmo edæ ñimpo cæedāni. Yæ ante mīni pīinte ogæ tedewēmāmo, wacā ingante ante mīni pīinte tedewēmāmo edæ ñimpo cæedāni. Ayæ pīinte cæquinque ante mīni entawēnīnō ante tōmānō edæ wido cæedāni. ³² Wæætē godongāmæ waadete cædinque wacā caate wæcā adinque mīnitō godongāmæ Ca ca wæcæmīnīpa. Ayæ Codito ængā beyænque Wængonguī mīnitō imīnite pōnō ñimpo cæcampa cæmīni. Tōmengā ñimpo cæcā quēwēmīni baī mīnitō adobaī cædinque wadāni wēnæ wēnæ cæyōnānite wacā ingā wacā ingā ñimpo cæmīni quēwēnāni.

5

Wængonguī wēmīni, iīmaī cæte quēwēedāni, ante

¹ Īninque Wængonguī wēmīni iñōmō mīnitō tōmengā nānō nē waademīni inōmīni inte Wæmpocā nānō cæī baī ante cōwā adinque adobaī cæedāni. ² Baō, Wængonguī quī, ante godōninque, Oguī wacæimpa, ante iya tånāni baī cædinque Codito mōnō imonte waadete pōnēninque edæ adobaī cægacāimpa. Tōmengā iñōmō,

Botō Wængonguī quīmo īmopa, ante nāmā wepæ pædæ godōninque mōnō īmonte wæætē ængacāimpa. Īninque tōmengā nānō waadete pōnēnō bai mīnitō adobai waadete pōnēninque quēwēedāni.

³ Wæætē edæ mīni pōnencabo īñōmīnīte waocā adocanque incæ nānōogængā īnāmaī īñongante godō guēa mōnāmaī īedāni. Wentamō mongæ wæcæ wæ, ante edæ wīwa cædāmaī īedāni. Nanguī māincoo ante æīnente wædāmaī īedāni. Mānīnō tōmānō cædāmaī īmīni inte mānīnō ante edæ adopoque incæ tededāmaī īmāewedāni. Edæ Wængonguī quīmīni tæiyæ waēmō entawēmīni inte mīnitō mānīnō tōmānō cædāmaī incæmīnīmpa. ⁴ Wentamō ante nāni pōnēwēnō bai mīnitō wæætē adobainō ante pōnēnāmaī īedāni. Ōnonque ante nāni tedewēnō bai mīnitō wæætē adobai tededāmaī īedāni. Wēnæ wēnæ ante pōnente nāni badete towēnō bai mīnitō wæætē adobai badete todāmaī īedāni. Īñæmpa Wængonguī quīmīni īnōmīni inte mīnitō mānīnō ante wīi pōnenguēnēmīni īmīnīpa. Wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænequēnēmīni īmīnīpa.

⁵ Awēnē Odeye Wængonguī nempo ayæ Awēnē Odeye Codito nempo edæ ædānidō nē guīte ænguīnāni īnānīi. Nānōogængā īnāmaī īñongante nē towēnāni tōnō wentamō pōnente nē cædāni īñōmō tōmēnāni edæ dicæ guīte ænguīnāniyaa. Ayæ māincoo ante wacā quī nē æīnente wæwēnāni īñōmō edæ, Māincoo incæ mōnitō wængonguī impa, ante bai cædāni īnōnāni inte tōmēnāni adobai edæ guīte ænāmaī incædānīmpa. Ante āmo ēñēedāni. ⁶ Wadāni, Mīnitō oda cæcæmīnīmpa, ante ōnonquedō ante tedete cæyōnānīte mīnitō wæætē tōmēnāni nāni tededō ante edæ ēñēnāmaī īedāni. Edæ tōmēnāni ēñēnāmaī inte nāni wēnæ wēnæ cædō beyæ Wængonguī ænguī badīnque tōmēnāni īnānīte pancæcāimpa. ⁷ Īninque mīnitō gooque gomō adīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ cædāmaī īedāni.

⁸ Mīnitō īñōmō wēēnēñedē wentamō mongæmīni ingaīmīni inte ñōwo wæætē edæ mōnō Awēnē nempo quēwēninque edæ ñāō bai entawēmīnīpa. Īninque Mæmpo nānō ñāō ēmōnō bai entawēmīni inte mīnitō ñāō īñōmō cægonte bai

edæ waa quēwēedāni. ⁹ Edæ waiwæ waincate bai cædinque mōnō wadāni īnānīte godō waa cæquinque mōnō edæ ñāō īñōmō quēwēmōmpa. Ayæ nō pōnī mōnō cæquinque nāwangā pōnī ante mōnō apænequinque edæ ñāō īñōmō quēwēmōmpa. ¹⁰ Ayæ, Æbānō cæmō ate mōnō Awēnē, Waa cæmīni abopa, ante apænequingā, ante ēñencæte ante cædinque do ēñēnīmi inte tōmengā nānō waa adonque cæedāni. ¹¹ Wadāni wēmo īñōmō ōnonque nāni cædō ante adīnque mīnitō īñōmō edæ gooque gomō aedāni. Ayæ tīca ēnente bai cædinque, Tōmēnāni nāni cædō wēnæ wēnæ impa, ante edonque odōmōmīni acædānīmpa. ¹² Awēmō nāni cædō beyæ guingo imonte wæquēnēnāni īñōnāni mōnō īñōmō edæ guīñēnēte wædinque mānīnō ante edæ tededāmaī ingæīmpa. ¹³ Wæætē edæ, Awēmō īñōmō æbānō cædānīi, ante tōmānō ante edæ tīca ēnente edonque acæīmpa. ¹⁴ Ñāō beyænque edæ edonque amōmpa. Mānōmaī ī beyæ īīmaī ante āmotamīni ante bai apænedānīpa.

“Bitō wangæ mōīmi inte ñāni ōmæmonte ængæ gantie. Edæ ængæ gantiyōmite Codito incæ pōnō tīca ēnente bai cæcā ate ñāō entawencæbiīmpa,” ante apænedānīpa.

“Bitō wangæ mōīmi inte ñāni ōmæmonte ængæ gantie. Edæ ængæ gantiyōmite Codito incæ pōnō tīca ēnente bai cæcā ate ñāō entawencæbiīmpa,” ante apænedānīpa.

¹⁵ Mānōmaī beyæ mīnitō ocāi ōmæcamīni īnāmaī īnōmīni inte wæætē ocāi nē encamīni inte cædinque, Æbānō waa cæte quēwēnguīmo, ante nāmā waa ate waa cæedāni. ¹⁶ Wadāni ñōwo incæ godōmenque wīwa cædānīpa cæmīnīi. Eyepæ īñonte mīni cæquēnēnonque ante edæ do cæedāni. ¹⁷ Edæ wēñænāni owempote cædāni bai mīnitō adobai cædāmaī īedāni. Wæætē, Wængonguī æbānō angantawo, ante ēñēninque mānīnonque ante ēñente cæedāni. ¹⁸ Wadāni biīnōmæ nāni āmæ bedīnque dowænte badīnque godōmenque pōnēnāmaī cædinque tōmēnāni nāni ēwente wæwēngūnque bewēnānīpa. Īninque mīnitō īñōmō bete dowænte badāmaī īedāni. Wæætē Wængonguī Ōnōwoca ingante ædæmō ēwocate quēwēedāni. ¹⁹ Āmotamīni ante bai godongāmæ watapæ ante tededāni. Awēnē Dabīi wodi nānō

āmotamīni angaintaa adinque edæ adodō ædāni. Ayæ mīnitō nāmā mā pōnēninque, Īīmaī Wængonguī beyæ mōnō āmotamīni angæimpa, ante adodō ædāni. Wængonguī Ōnōwoca angā ēñente ēwocadinque tōmengā āmotamīni nānō ānōnō ante adodō ædāni. Mīmōno āmotamīni ante bai pōnēninque mīnitō mōnō Awēnē ingante watapæ pōnente ædāni. ²⁰ Æbāmē bayonte mīnitō tōmānō beyæ ante edæ Mæmpo Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēninque mōnō Awēnē Codito ēmōwo ante apæneedāni.

Mæmpoidi nāni wencabo ūīmaī quēwencædānimpa.

²¹ Mōnō Codito ingante guīñente wædinque mīnitō wīī nāmā mīni pōnēnonque bai cædinque wæætē edæ, Nē ānāni æbānō ānāni, ante Ao ate nōinō ante cæedāni.

²² Onquiyæmīni ēñeedāni. Mīnitō, Mōnō Awēnē nānō angainō bai mōnō ēñente cæcæimpa, ante tōmēmīni nānōogæñāni inānite Ao ante ēñente cæedāni. ²³ Edæ Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo iñōmonte mōnō Codito adocā iñōmō, Quēwencæmīnimpa, ante nē Ængaingā inongā ingampa. Tōmengā tōnō mōnō adoyonque bai iñōmonte tōmengā iñōmō mōnō Ocamō bai inongā ingampa. Ayæ onquiyængā tōnō onguīñængā adobai adoyonque bai iñōnate onguīñængā iñōmō nē ocamō bai inongā ingampa.

²⁴ Īinque Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo incæ tōmengā ingante Ao ante ēñente cæmō bai onquiyæñāni adobai tōmēnāni nānōogæñāni inānite cōwē edæ Ao ante ēñente cæquēnēnāni inānīpa.

²⁵ Wæætē onguīñæmīni ēñeedāni. Mīnitō Codito nānō waadete pōnēnō bai tōmēmīni nānōogæñāni inānite adobai waadete pōneedāni. Tōmengā ingante mōnō godongāmæ pōnencabo iñōmonte tōmengā iñōmō mōnō imonte waadete pōnēninque mōnō imonte æncæte ante pōnō cædinque nāmā wepæ godongacāimpa. ²⁶ Ayæ, Wængonguī nānō apænedō waēmōmæ imæ bai iñonte mīnitō iñōmō mānīnō ante ēñēninque tæiyæ waēmō ēwocate quēwencæmīnimpa, ante mōnō Codito adocā mōnō imonte edæ nā mēnongate bai cægacāimpa. ²⁷ Mānōmaī

tæiyæ waēmō badinque mōnō wentamō mongænāmaī inte Codito ingante mōnō pōnencabo adocabomō iñōmonte tōmengā iñōmō edæ nānōogængā ænte bai cædinque mōnō pōnencabo imonte, Bitō, ante apænegacāimpa. Ayæ mōnō cabo iñōmonte tōmengā, Bitō idiquibæ entawēnāmaī iñōmite ædō cæte bitō imite piinte anguīī, ante pōnō cægacāimpa. Ayæ wæætē edæ, Nā mēnongate bai tæiyæ waēmō ēmōmi ĩnque mōnō edæ guēa nāō apāite bai ēmongæimpa, ante Codito nānōogængā ænte bai mōnō imonte pōnō ængacāimpa.

²⁸ Onguīñæñāni iñōmō adobai tōmēnāni, Botō baō, ante nāni pōnē bai tōmēnāni nānōogæñāni inānite adobai waadete edæ pōnenguēnēnāni inānīpa. Æcānō tōmengā nānōogængā ingante waadete pōnēna iñōmō tōmengā nāmā baō ante waadete pōnente bai edæ cæcampa. ²⁹ Īñæmpa waocā nāmā baō cōwē piināmaī ingampa. Wæætē, Botō baō, ante edæ pæ gompodinque pōnō aacampa. Ayæ adobai Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo iñōmonte edæ tōmengā adobai, Botō baō, ante bai cædinque mōnō imonte wææ gompodinque pōnō aacampa. ³⁰ Edæ mōnō Codito nē Ocamō bai inongā inte nē angā iñongante mōnō wæætē tōmengā tōnō adoyonque bai inte ēñente quēwēmompā. ³¹ “Mānōmaī beyæ onguīñængā mæmpo tōnō badā inate ēmō cæte godinque onquiyængā ingante, Botō nānōogængā, ante æmæwo monte quēwencæcāimpa. Mēnaa ĩnīna incæ tōmēna wæætē nāna gæncaya badinque adocanque bai bacædaimpa,” ante yewæmongatimpa.

³² Mānōmainō ante nāni yewæmongainō ante edæ wē wodonte bai ĩ iñonte wīī tōmānō ante ēñēmompā. Incæte, Codito ingante mōnō godongāmæ pōnencabo iñōmonte mōnō tōmengā tōnō adocanque bai imōimpa, ante mīnitō ēñencæmīnimpa, ante botō apænetabopa. ³³ Incæte onguīñæmi nāmā bitō waadete pōnēnonganca tōmēmi nānōogængā ingante edæ adoganca waadete pōnencæbiimpa. Onquiyæmi adobai, Botō nānōogængā ingampa, ante adinque edæ ēñente cæcæbiimpa.

6

¹ Wēñæmīni guiquēnē ēñēedāni. Minitō mōnō Awēnē nempo quēwēnōmīni inte tōmēmīni mæmpoidi inānite edæ ædæmō ēñente cæedāni. Æcānō edæ mǎnōmǎi cædaa tōmengā edæ nō pōni cæcampa. ² “Wæmpocā ingante wāānā inante waa adinque tōmēna inate godō waadete cæe,” ante Wængonguī incæ wææ angacāimpa. Tōmengā wade nānō wææ angainō ānīnque, Mīni waa quēwenguinque cæcæmīnimpa, ante apænedāmaī ingaingā inte ñōwo iīne ante wææ ānīnque, Mīni waa quēwenguinque cæcæmīnimpa, ante mā apænegacāimpa. ³ Edæ iīne ante wææ ānīnque tōmengā, “Mǎnōmǎi cæmīni inīnque mīnitō watapæ quēwēnīnque iīmæca wantæpiyæ quēwencæmīnimpa,” ante mā apænegacāimpa.

⁴ Wæmpomīni guiquēnē ēñēedāni. Minitō wēnāni wīi āināni bacædānimpa, ante wææ cædinque mīnitō tōmēnāni inānite pīnte cædāmaī iedāni. Wæætē, Mōnō Awēnē wææ aadinque mōnō imonte pānīnque odōmonte apænecampa, ante adinque mīnitō tōmengā nānō cæi bai adobaī cædinque wēñænāni inānite ædæmō wææ aadinque mōnō Awēnē nānō apænedō ante odōmonte apænemīni ate tōmēnāni waa pæcædānimpa.

⁵ Woadāni mīnitō imīnite ò ænāni inte tōmēnāni beyænque cæte nē quēwēmīni iñōmīnīte apænebo ēñēedāni. Iīmæca mīnitō awēnēidi inānite mīnitō waa adinque guīñente wædinque tōmēnāni nāni ānō ante ēñente cæedāni. Minitō Codito angā ēñente mīmōnē nō pōnente cæmīnitawo. Inīnque edæ iīmæca awēnē angā ēñente edæ adobaī mīmōnē nō pōnente cæedāni. ⁶ Minitō edæ, Awēnē botō imote waa acæcāimpa, ante tōmengā ayongante ēñente cæmīnitawo. Iñæmpa awēnē dæ goyongante adobaī cōwē ēñente cæedāni. Codito botō imote nē godonte Ængaingā ingante nē cæte quēwēmō imōmpa, ante pōnēnīnque mīnitō edæ Wængonguī nānō ānōnō ante mīmōnoque pōnente cæedāni.

⁷ Minitō mīmōno piyænē cædinque iīmaī ante pōnente cæedāni. Iīmæca awēnē ingante cædinque botō wīi waocā beyænque ante cæbopa. Wæætē Wængonguī Awēnē

beyænque ante botō iīmæca awēnē ingante cæbopa, ante pōnēnīnque pæ piñante bai cæedāni. ⁸ Minitō iīmaī ante edæ do ēñēmīnīpa. Minitō wacā nānō ò ænīmīni inte tōmengā beyænque nē cæte quēwēmīni incæ abæ tawænte ee gote bai nāmā beyænque cæte quēwēmīni incæ mīnitō imīnite mōnō Awēnē iñōmō, Bitō ægancadō waa cæbii, ante adinque wæætē eyepæ pōni pædæ pōnongā ænguīmīni imīnīpa.

⁹ Waocā ingante nē ò æmīni guiquēnē ēñēedāni. Mīni nē ò ængaināni inānite adobaī waa cæedāni. Tōmēmīni Awēnē incæ tōmēnāni Awēnē adocā inongā inte òōnædē owocampa cæmīnī. Tōmengā iñōmō wacā ingante wadō wacā ingante wadō ate pōnente cædāmaī ingampa. Mǎnōmainō ante do ēñēmīni inte mīnitō beyænque cæte nē quēwēnāni inānite edæ pīnte ānīnque edæ pæmēnēnāmaī iedāni.

Tæinta wēñate bai mōnō tæi piñante ewocacæimpa

¹⁰ Ñōwo iīmaī yewæmōnīnque botō idæwaa yewæmōmopa. Minitō mōnō Awēnē nempo nē quēwēnōmīni iñōmīnīte tōmengā nānō tæi piñænō pædæ pōnongā ænīnque tæi piñante entawente quēwēedāni. ¹¹ Minitō wææ caaquincoo, ante Wængonguī eyepæ pōni nānō da pōnōnīncoo tōmancoo ænīnque wēñate bai cædinque tæi ongōedāni. Edæ mǎnīncoo tōmancoo wēñate ongōñōmīni wēnæ awēnē, Oda cæcæmīnimpa, ante nangūi ēñente cæcā incæte mīnitō wæætē oda cædāmaī inte edæ tæi ongoncæmīnimpa.

¹² Edæ wīi woadāni inānite mōnō guēadō guēa cæcæimpa. Wæætē wēnæidi awēnēidi tōnō wēnæidi inānite nē ānāni iñōnānīte mōnō tōmēnāni inānite wæætē guēadō guēa cæcæimpa. Inguipoga wēmō iñōmō tæi piñante enempodāni tōnō òōnædē iñōmō wēnæcoo nē wīwa ewocate cædāni tōnō mǎnīmpodāni māmō ti gotodoncæ cæyōnānīte mōnō wæætē guēadō guēa cæcæimpa. ¹³ Inīnque tōmēnāni pīnte māmō nāni wīwa cæōnæ iīnque bayonte mōnō wodīi wīnōnāmaī inte tōmēnāni inānite wæætē da godongæimpa. Ante ayæ, Tōmāā edæ eyepæ cæte ate mōnō edæ tæ go wæænāmaī inte adiyæ ongoncæimpa, ante cædinque mīnitō Wængonguī nānō,

Wææ caaquincoo, ante tæinta bai nänö da pönönincoo edæ do eyepæ æninque tömancoo edæ da wēñaedäni.

¹⁴ Wēñadinque edæ wodii winönāmaï inte edæ næ gongænte tæi ongöedäni. Edæ, Tæi wææ caaquincoo, ante pönö tæi pacadeyænte bai cædinque minitö Wængongui nänö nö pönönö entawëninque adobai nö entawente quëwëedäni. Tæcætawë inö tæineta mini wææ wodontawëinta ante wēñate bai cædinque Wængongui tæiyæ waëmö nänö cædö ante edæ entawente tæi cæte ongöedäni. ¹⁵ Mönö Codito pönö cæcä beyænque mönö godongämæ piyænë cæcæimpa, ante watapæ mönö ëñënö beyæ pogodo gote apænecæte ante cædinque minitö awæncata tæi wææ cæwainta wëwate bai cædinque gänë pönente cæedäni.

¹⁶ Yabæque pönï wææ cæquinta tæinta bai næænte bai cædinque mini wede pönönö ædæmö entawëninque quëwëedäni. Ìninque næ wiwa cædongä ponte gonga encado bai to piyæncate bai cædinque, Minitö oda cæcæminimpa, ante cæcä ate minitö mini wede pönönö beyænque tömengä wiwa nänö änö ante edæ ëñënāmaï incæminimpa. ¹⁷ Ayæ, Ocamö incainta tæinta bai impa, ante wææ wencate bai cædinque minitö Codito pönö ængä beyænque mini quëwenguinö ante ænte entawencæminimpa. Minitö yaëmë wææ næænte bai cædinque Wængongui Önöwoca apænecä ëñëninque nāni yewæmongainta ate ædæmö ëñëninque edæ cöwë entawëedäni.

¹⁸ Ayæ Wængongui Önöwoca ingante ëwocadinque minitö tömengä ingante, Wængongui bitö cöwë cæcæbiimpa, ante godömenque nanguï apænedinque ñine cædāmaï iedäni. Mänömaï cæcæte ante minitö müimini ongöninque wæntæte badāmaï inte Wængongui quināni tömānāni beyæ ante cöwë apæneedäni. ¹⁹ Ayæ botö beyæ ante adobai apænemini ëñëninque Wængongui pönö cæcä ate botö edonque tedecæboimpa, ämopa. Edæ Codito ingantedö ante wëenëñedë mönö ëñënāmaï ingäine ante botö ñöwo watapæ ëñëninque guiñenedāmaï inte apænebo

ëñencædänimpa, ämopa. Mänömainö ante minitö Wængongui ingante apæneedäni, ämopa. ²⁰ Mänine ante botö wadāni weca næ gote apænebo beyænque ñöwo gæguincamë encaipobo inte wæbopa. Ìninque, Mänine ante næ apænequëngä inte Pabodo cöwë guiñenedāmaï inte apænecæcäimpa, ante minitö botö beyæ ante apæneedäni.

Waa quëwencæminimpa, ante

²¹ Botö Pabodo iñömö æbänö quëwëmoo, ante, Quinö bai cæboo, ante ëñencæte ante wæminitawo. Edæ Tiquico mönö tönñacä mönö næ waadecä inongä inte tömengä ñöwo pöninque minitö iminite mäninö tömānö ante apænecä ëñencæminimpa. Tömengä iñömö mönö Awënë nempo quëwëninque tömengä beyæ næ cædongä inte cöwë næ pönengä inte ædæmö cæcä acæimpa. ²² Ìninque, Pabodoidi æbänö quëwënanii, ante tömengä pönö apænecä ëñëninque minitö wampo pönëninque tæi piñænte entawencæminimpa. Ante cædinque botö, Ædæmö apænebi ëñencædänimpa, ante tömengä ingante minitö weca da godömo pongä aedäni.

²³ Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito minitö iminite waadete pönö cæda ate minitö mini caipæ incæ gänë entawëninque wede pönëninque godongämæ edæ waadete pönencæminimpa, ämopa. ²⁴ Æcänö mönö Awënë Itota Codito ingante cöwë waadete pönente ñimpo cædāmaï ina iñömö tömengä ingante Wængongui pönö waadete cæcæcäimpa, ante botö Wængongui ingante apænebopa. Mäninque ante yewæmömopa.

Pidipenteidi inänite Pabodo nänö cadota ante yewæmongainta

Waa quëwëedäni, ante

¹ Itota Codito ingante nê cæmōna inte botō tōnō Tīmoteo guëa apænemōna ininque botō Pabodobo adoboque yewæmōmopa. Mīnitō Pidipoto iñōmō quëwëninque Wængonguī quimīni inōmīni inte Itota Codito nempo nê quëwëmīni iñōmīnite botō, Acæmīnimpa, ante yewæmōmopa. Mīni pōnencabo beyænque ante pancamīniya nê aamīni iñōmīnite pancamīniya guiquënë nê cæmīni iñōmīnite pancamīniya guiquënë onōmīnique iñōmīnite botō edæ, Tōmāmini edæ acæmīnimpa, ante yewæmōmopa. ² Mōnō Mæmpo Wængonguī mōnō Awënë Itota Codito tōnō waadete pōnō cæda ate gänê pōnëninque waa quëwëedäni, ämopa.

Nê pōnëmīni beyæ Wængonguī ingante apænebopa, ante

³ Æyedēmē mīnitō imīnite ante pōnëmo inte botō Wængonguī ingante waa ate pōnëninque apænebopa. ⁴ Ininque mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante wantæ iñō wantæ iñō apænedinque botō, Waa quëwëmīnipa, ante watapæ todirque apænebopa. ⁵ Edæ, Botō tāno goyedē mīnitō godongāmæ cæmīnitapa. Ayæ, Mōnō Codito ingantedō ante mīnitō ñōwo ganca godōmenque watapæ apænemīnipa, ante pōnëninque botō, Wængonguī bitō pōnō cæbi ate pidipenteidi waa cædānipa, ante apænebopa. ⁶ Mīnitō botō ayōmo tæiyæ waëmō entawencæmīnimpa, ante nê mā badongaingā inongā inte Wængonguī ñōwo Itota Codito nänō ponguinganca godōmenque pōnō badōninque cōwë iinque badongā ate mīnitō ædæmō pæimīni bacæmīnimpa. Mänōmaī impa, ante botō, Nāwangā impa, ante do ëñēmopa.

⁷ Mōnō Codito ingantedō ante watapæ mōni ëñëninō ante botō wææ äninque, Nāwangā impa, ante apænebopa. Mänine botō apænede beyænque pancayedëña

botō imote tee mōnedäni wæbopa. Incæte tee mōnedäni wæbo incæ, Nāwangā impa, ante wææ ämo incæ Wængonguī nänō waadete pōnō cægäinō ante ænte entawëñōmo mīnitō adobai mäninō ante æninque botō tōnō godongāmæ entawëmīnipa. Ininque, Mōnō mäninō ante äanque bai entawëmō imopa, ante mīnitō imīnite waadete pōnëninque botō, Mīnitō ædæmō pæimīni bacæmīnimpa, ante nōngā cæte pōnëmopa. ⁸ Itota Codito mōnō imonte nanguī waadete pōnengantawo. Edæ tōmengā waadete nänō pōnëno ante entawëninque botō mīnitō imīnite waadete pōnëmopa, ante adinque Wængonguī incæ, Pabodo nāwangā mīnitō imīnite nanguī waadete pōnengampa, ante apænebaingampa.

⁹ Ininque mīnitō beyæ ante botō Wængonguī ingante iimaī ante apænebopa. Mīni waadete pōnencabo iñōmīnite Wængonguī pōnō cæcā ate godōmenque waadete pōnencæmīnimpa. Ayæ waadete pōnëmīni inte mīnitō, Quinō wënæ wënæ i, Quinō waa i, ante edonque adinque nō apænte ämīni bacæmīnimpa. ¹⁰ Mōnō æbänō cæte waa quëwënguī, ante edonque adinque mīnitō Ao ante waa quëwëninque Itota Codito nänō ponguinganca wentamō mongænāmaī inte tee tēwadāmaī imīni incæmīnimpa. ¹¹ Ayæ Itota Codito pōnō cæcā ate mīnitō nō cædinque waa quëwëmīni adinque wadāni Wængonguī ingante waa ate pōnëninque apænecædānimpa, ante botō Wængonguī ingante apænebopa. Ayæ mīnitō mänōmaī inte waa cæmīni adinque tōmānāni wæætë Wængonguī ingante apænedinque, Wængonguī ëñëmi. Bitō ñāo bai ëmōnōmi inte waa pōni cæbipa, ante apænecædānimpa, ante cædinque botō mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænebopa.

Pabodo, Codito beyænque quëwëmopa, angampa

¹² Iñänāni apænebo ëñëedäni. Mänōmaī cædāni botō wædō incæ wīi ononque cætimpa. Wæætë, Codito beyænque Pabodo caate wæcampa, ante adinque wadāni godōmenque nanguī ināni Codito

ingantedö ante watapæ möni apænedö
 eñëningue wede pönënanî badänîpa. ¹³ Edæ,
 Codito emöwo apæneçä beyænque Pabodo
 ingante tee mönedänîpa, ante tededäni
 eñëningue odömäno tæiyæ awënë oncö
 wææ wänönäni incæ wadäni wayömö
 quëwënanî incæ tömänäni do eñënanîpa.
¹⁴ Mönö Awënë nempo quëwënanî incæ,
 Pabodo tee mönete wæçampa, ante
 wædinqe wodo tömänäni godömenque
 wede pönente badänîpa. Ìninqe wede
 pönëningue tæi piñænte entawëningue
 tömënanî guiñënamai inte Wængongui nänö
 apænedö ante godömenque apænedänîpa.

¹⁵ Pancadäniya, Pabodo miñæ godömenque
 nanguï inäni godänîpa, ante pönö
 piinte adinqe Codito emöwo ante
 apænedäni incæte botö imote guëadö guëa
 piincæte ante apænedänîpa. Mänömai i
 incæte wadäni guiquënë, Pabodo tönö
 mönö godongämæ çæçäimpa, ante
 gänë pönëningue Codito emöwo ante
 apænedänîpa. ¹⁶ Në gänë pönente
 apænedäni guiquënë, Codito ingantedö
 ante watapæ mini eñëninö ante Pabodo
 wææ ancæçäimpa, ante botö imote godö
 gö çæçampa, ante do eñënanîpa. Ìninqe
 tömënanî botö imote waadete pönëningue
 apænedänîpa. ¹⁷ Në wæætedö wæætë
 tededäni guiquënë, Pabodo tee mönete
 wæyongante mönö apænete tomö wæçä
 tocæi, ante çädänîpa. Tömënanî nämä
 beyænque ante çädäni incæte waa çæte bai
 çædinqe Codito emöwo ante apænedänîpa.
¹⁸ Incæte pancadäniya nämä beyænque ante
 apænedäni incæ pancadäniya nö pönente
 apænedäni incæ mäninäni tömänäni Codito
 nänö çægäinö ante näwangä ante do
 edæ apænedänîpa. Mänömai impa, ante
 pönëningue botö watapæ tobopa.

Ayæ iïmai ante pönëningue cöwë
 godömenque nanguï tocæboimpa. ¹⁹ Minitö
 Wængongui ingante botö beyæ nanguï
 apænemini eñëningue Itota Codito Önöwoca
 pönö çæçäçäimpa, ante eñente tobopa.
 Ìninqe ñöwo botö caate wädö ante edæ
 iincayæ ate ñimpo çädäni ate edæ botö
 abæ tawænte gote quëwëningue edæ
 impa, ante do eñëningue tobopa. ²⁰ Botö
 wëenëñedë botö çæbo bai ñöwo adobai

çæinëmo imopa. Ìntai eñate miïmö quëwëmo
 incæ baonque wænönäni wæmo incæ,
 Mönö Codito ingante waa açädänimpa,
 ante çædinqe botö cöwë guiñënamai inte
 tæi ongöningue nanguï çædinqe watapæ
 edæ bacæboimpa, ante pönëmopa. ²¹ Edæ
 inguipoga quëwëmo incæ botö Codito
 ingante entawëningue tömengä beyænque
 ante quëwëmopa. Wæætë wæmo incæ
 tömengä beyæ botö godömenque nanguï
 entawënguïmo imopa.

²² Incæte, Waiwæ nanguï incæte bai botö
 çæquinqe inguipoga ayæ quëwënguënmö
 imopa, ante pönëningue botö, Æbänö
 anguïmoo, ante eñencæte ante wæbopa.
 Edæ, Wæncæboimpa, ante anguënëmö
 imoo. Wæætë, Ayæ quëwëncæboimpa, ante
 anguënëmö imoo. Edæ, Æbänö anguënëmö
 imoo, ante botö edæ eñënamai imopa. ²³ Edæ
 wada bæi ongönte æmataæ töö æmataæ
 töö godöna wæçä bai wädömo inte botö,
 Ædönö gämænö goquïmoo, ante wæbopa.
 Codito weca godömenque waëmö pönï
 quëwëncæboimpa, ante botö wadæ goinëmö
 imopa. ²⁴ Incæte inguipoga quëwëningue
 minitö beyænque ante çæquënëmö inte
 botö ædö çæte wayömö goquïmoo. ²⁵ Ante
 pönente wædinqe botö, Minitö mönö
 pönönö ante godömenque wede pönëningue
 watapæ tote quëwëncæminimpa, ante
 çæquïmo imopa, ante eñëmopa. Ayæ,
 Ñöwo wænämamai inte botö minitö weca
 quëwënguïmo imopa, ante do eñëmopa.
²⁶ Ìninqe botö miïmo inte minitö weca
 pömo adinqe minitö Itota Codito ingante
 waa adinqe botö beyænque nanguï
 tocæminimpa.

²⁷ Codito ingantedö ante watapæ mönö
 eñëninö beyæ ante mönö waa çæquënëmö
 imopa, ante eñëmini inte minitö edæ
 waa çæte quëwëedäni. Mänömai çæmini
 ininqe botö önömonçaque eñëmö incæ
 minitö weca ponte abo incæ, Pidipenteidi
 adoyömö pönëningue tæi ongönänîpa, ante
 tededäni eñëningue tobaimopa. Ayæ,
 Codito ingantedö ante watapæ mönö
 eñëninö ante wadäni eñencädänimpa,
 ante pidipenteidi iñacabo çædinqe nan-
 guï çädänîpa, ante botö edæ eñente to-
 baimopa. ²⁸ Ayæ piinte çädäni incæte minitö

wæætē guīñēnāmaī inte tæī ongōmīnīpa, ante adīnque botō tobāīmōpa. Mīnitō mǎnōmaī guīñēnāmaī inte tæī ongōmīni ate wædīnque nē pīinte ānāni wæætē, Mōnitō wængūinque īmpa, ante wæcædānīmpa. Nē pōnēmīni mīni quēwēngūinque īmpa, ante adīnque tōmēnāni godōmenque wæcædānīmpa. Edæ Wængonguī ængā beyænque quēwēncæmīnīmpa.

²⁹ Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mīnitō Codito ingante wede pōnēmīnitawo. Edæ adocā pōnō cæcā ate mīnitō Codito beyænque cædīnque cōwē caate wæquīmīni īmīnīpa. ³⁰ Pabodobo doyedē Codito beyæ ante wææ ancæte ante caate wætābōpa, ante amīnitawo. Ñōwo godōmenque wææ cædīnque caate wæbōpa, ante ōnōmoncaque ēñēmīnitawo. Īnīnque botō wææ ānīnque caate wæbo baī mīnitō adobāī botō tōnō godongāmæ wææ ānīnque caate wæmīni īmīnīpa.

2

Codito ōnonganque bayongante Wængonguī da cæænongā

¹ Mōnō Codito nempo quēwēnīnque mīnitō wampo pōnēmīnitawo. Tōmengā waadete pōnengā beyænque gancæ pōnēmīnitawo. Mōnō Codito Ōnōwoca tōnō āāwocaque baī ēwocadīnque godongāmæ watapæ quēwēmīnitawo. Nē wæcā ingante godō waadete pōnēmīnitawo. Adocanque wæwengā adīnque mīnitō āanque baī wæwēnīnque tōmengā beyæ cæmīnitawo. ² Mǎnōmaī ĩ ĩnīnque adodonque pōnēnīnque mīnitō waa waademīni adīnque botō watapæ pōnī tobāīmōpa. Tōmāmīni āanque baī ēwocadīnque, Mōnō adoyōmō cæcæīmpa, ante godongāmæ cæmīni adīnque botō godōmenque nangūī watapæ tobāīmōpa. ³ Īnīnque mīnitō nāmanque ante pōnēnīnque, Botō ĩmote waa acædānīmpa, ante cædāmaī īedāni. Yæcado ongoncæboīmpa, ante cædāmaī īedāni. Wæætē, Botō ōnōmoque baī ĩñōmote wadāni wæætē waa pōnī ĩnānīpa, ante pōnēnīnque wadānīque ĩnānīte ængō cæedāni. ⁴ Nāmā mīni cæīnēnō ante cædīnque mīnitō wīī mǎnīnonque ante cædīnque wæætē edæ wadāni nāni cæīnēnō adobāī ante cæedāni.

⁵ Mǎnōmaī cædīnque mīnitō Itota Codito nānō pōnengāīnō baī adodō ante pōnēedāni.

⁶ Tōmengā ĩñōmō cōwē nāwā Wængonguī ĩnongā īngampa. Incæte, Botō nāwā Wængonguīmo īngāīmo inte Mæmpo Wængonguī ganca botō īngāīnō ante ñīmpo cædāmaī incæboīmpa, ante tōmengā ānāmaī īngacāīmpa.

⁷ Wæætē edæ, Mǎnīnō botō īngāīnō incæ botō edæ ñīmpo cæcæboīmpa, ānīnque wææ,

ōnonganque baī bagacāīmpa.

Ayæ, Wængonguī ingante nē cædōmo edæ bacæboīmpa, ante badīnque wææ, tōmengā waomō mōnō ēmōnō baī nānō ēmongūinque waocā ēñagacāīmpa.

⁸ Mǎnōmaī ēñate pæte wææ tōmengā ōnonganque inte baī cæyongā Wæmpocā,

Bitō wængūīnō taadō gocæbiīmpa, angā ēñēnīnque edæ Ao ante goyongante wææ,

tōmengā nānō guīñēñāquinque awæ ñāenquedīmæ cæte māo timpodāni wææ tīwadāni ate tōmengā caate wægōnīnque wææ bacaa edæ wængacāīmpa.

⁹ Mǎnōmaī cæcā adīnque Wængonguī wæætē tōmengā ingante æmōnga pōnī da æænongacāīmpa.

Ayæ wadāni ēmōwo ōnōwoque ēmōnāni baī tōmengā Tæiyæ Awēnē ĩnongā inte wīī adobāī ōnōwoque baī ēmoncæcāīmpa, ante cædīnque Wængonguī edæ, Itota Codito īngampa, ante pōnō pemongacāīmpa.

¹⁰ Edæ ōōnædē quēwēnāni incæ īngūipoga quēwēnāni incæ guīmōnga quēwēnāni incæ

tōmānāni edæ Itota ēmōwo ēñente waa adīnque

da guīcapocædānīmpa, ante Wængonguī tōmengā ingante pōnō pemongacāīmpa.

¹¹ Ayæ, Itota Codito ingante adīnque tōmānāni,

Mōnō Tæiyæ Awēnē ĩnongā īngampa, ante edæ Ao ancædānīmpa, ante Wæmpocā cægacāīmpa.

Mänömaï cæcä adinque, Mæmpo Wængongui waa pöni cæcampa, ante mönō edæ watapæ apænecæimpa.

Nëmoncoo äo äo cædote bai nöinö cæte quëwëedäni

¹² Mänömaï beyæ botö nē waademini iñömīnīte botö apænebo eñëedäni. Minitö weca botö quëwëñedē mīnitö do eñente cædimīni inte ñöwo botö wayömo quëwëmo incæ godömenque eñente cæmīni abopa. İnīnque cöwë mīni eñente cædinö bai adobai cædinque ñöwo mönō watapæ quëwenguinö taadonque gocæte ante cædinque, Oda cæte wæcæ wæ, ante cöwä aquënë quëwëmīnī. ¹³ Wīi cæinente awædö, ante wæmīnitawo. Edæ Wængonguinque apænecä eñente entawëninque mīnitö tömengä waa pöni nänö änö ante nē eñente cæinëmīni bamīnīpa. Oda cæte awædö, ante wæmīnitawo. Adocä Wængonguinque mongæncadæ mongæncadæ cæcä ate tæi piñæmīni bate ate eyepæ cæmīnīpa.

¹⁴ İnīnque, Wīi cæinente awædö, ante änämaï inte mīnitö piyænë cæte mīni cæquënëno ante do cæedäni. ¹⁵ Edæ mänömaï cæmīni adinque wadäni, Wentamö mongænämaï imīnīpa, ante abainānīpa. Ayæ inguipogaque quëwënāni eñënāmaï inte idiquibæ pönente cæyönāni mīnitö wæætë Wængongui wëñæmīni inömīni inte tömënāni weca quëwëninque nëmoncoo äo äo cædote bai nöingä cæte quëwencæmīnīpa. ¹⁶ Edæ, Codito pönö cæcä beyænque mönō quëwengæimpa, ante edonque apænemīni eñencædänīpa. İnīnque, Doyedë botö apænedö ante mīnitö nē eñente cæmīnīpa, ante adinque botö nangui todinque iīmaï ante pönëmopa. Mīnitö beyæ pæ pagænte cædömo incæte botö wīi önonque cæboimpa. Wæætë mönō Codito nänö ponguionæ iñonte botö, Mīnitö nö apænemīnitapa, ante adinque botö tocæboimpa. ¹⁷ Ayæ, Wængongui qui, ante baö godöninque waodäni baonga tepæ gao caadänīpa. Mīnitö iñömö wede pönëmīni inte, Wængongui qui, ante nämä godö cæyömīni botö quëwenguimāmo incæ mīni godönincooga gao caate bai ba edæ waa tobaimopa. Mīnitö tönö godongämæ edæ tobaimopa. ¹⁸ Mīnitö adobai, Pabodo mönō

beyæ cæcampa, ante tocæmīnīpa. Edæ mönō edæ godongämæ tocæimpa.

Timoteo tönö Epapododito

¹⁹ Mīnitö æbänö quëwëmīnī, ante eñëninque Timoteo wæætë apænecä eñente tocæboimpa, ante cædinque botö, Itota Codito Ao angä ate Timoteo ingante oo da pönömo mīnitö weca poncæcäimpa, ante pönëmopa. ²⁰ Mīnitö æbänö quëwëmīnī, ante wæyömo tömengä adocanque mīnitö beyæ ante botö tönö guëa wæcampa. Wadäni guiquënë mīnitö beyæ ante wædämaï inānīpa. ²¹ Tömänāni edæ nämä beyænque ante cæinente wædinque Itota Codito nänö änönö ante wīi cæinënāni inānīpa. ²² Cöwä ayömīni, Timoteo iñömö cöwë waa cæcampa, ante do eñëmīnitapa. Ayæ mönö Codito ingantedö ante watapæ apænedinque Timoteo tönö möna wencaya bai guëa cæmönapa, ante do eñëmīnitapa. ²³ İnīnque, Botö imote awënëidi æbänö apænte anguñānī, ante eñente ate botö Timoteo ingante mäniñedë ate mīnitö weca do da pönömo poncæcäimpa, ante pönëmopa. ²⁴ Ayæ mönö Tæiyæ Awënë Ao angä ate tömëmo do pömaimopa.

²⁵ Ayæ Epapododito mönö tönö tönö guëa cæmönāna imönāpa. Wadäni pīnte cædäni adinque mönatö guëa wæcæ cæmönāpa. Tömengä ingante mīnitö, Pabodo beyæ ante godö cæcæbiimpa, ante do da pönömīni ponte cæcä æntabopa. Tömengä ingante ñöwo wæætë adodö mīnitö weca edæ da pönömo ponguënegä ingampa, ante pönëmopa. ²⁶ Adocä Epapododito iñömö mīnitö pidipenteidi imīnīte acæte ante edæ nangui wæcampa. Ayæ, Epapododito daicawo gawængampa, ante apænedäni eñëninque pidipenteidi do wædänīpa, ante eñente wædinque tömengä wæætë mīnitö beyæ ante nangui wæwente bacampa. ²⁷ Näwangä impa edæ. Tömengä daicawo gawænte wodo wængantapa. Incæte Wængongui tömengä ingante waadete pönö gampocä waa bacantapa. Mänömaï cædinque Wængongui botö beyæ adobai ante pönëninque, Pabodo wīi godömenque wæcæcäimpa, ante pönengä inte edæ Epapododito ingante gampocä waa bacantapa.

²⁸ Mänömaï beyæ, Epapododito wæætë pongä adinque tocæminimpa, ante cædinque ayæ, Minitö tomîni adinque botö wæwênämaï bacæboimpa, ante cædinque botö tömengä ingante ñowo da godoncæboimpa, ämopa. ²⁹ Pongä ate mînitö, Mönö Awênë nempo quëwênömi inte pöe, äninque Epapododito ingante waa adinque godongämæ watapæ tote cæedäni. Ayæ wadäni tömengä bai adobai waa cædänipa, ante adinque tömënäni inänite waa adinque waa cæedäni. ³⁰ Mînitö, Pabodo beyæ ædö cæte cæquimöni, ante, Gobæ awædö, ante wæyöminite Epapododito iñömö edæ, Wæmo incæ cöwë cæcæboimpa, ante mînitö cæquënënö ante cæcantapa. Codito beyæ ante cæcæte ante edæ tömengä wodo wægantapa cæmîni. Tömengä ingante edæ waa cæedäni, ämopa.

3

Tæi piñænte cæcæimpa, ante

¹ Ñowo iñömö botö tönîñamîni ëñëedäni. Mönö Awênë nempo quëwêninque mîni watapæ toquinque imînipa. Mînitö oda cædämaï incæminimpa, ante botö adodö adodö ante ancaa yewæmömo incæte wædämaï imopa.

² Iïmaï ämopa. Wadäni iñömö, Mönö ëö togænte quëwengæimpa, ante nê änewênäni inte guintaidi bai wênæ wênæ cædinque nämä baö ëö ëö towênänipa. Ante adinque mînitö tömënäni inänite gomö adinque wææ cæedäni. ³ Edæ tömënäni inänite ee adinque Wængongui mönö imonte wæætë pönö ëö togænte bai cædinque mönö wentamö mongænö do wido cægacäimpa. Wængongui Önöwoca ingante ænte ëwocamö inömö inte mönonque edæ, Wængongui ingampa, ante tömengä beyæ cæmompä. Itota Codito nempo quëwëmö inte mönonque wii inguipoga beyænque quëwëmö imopa, ante mönö tömengä ingante waa ate apænemompä. ⁴ Tömënäni guiquënë inguipogaque ante pönëninque, Mönitö cædö beyænque quëwencæmönimpa, ante pönëwênänpä. Tömënäni nâni pönëwënö bai adobai pönente bai botö, Tömënäni wædænque cæyönäni botö godömenque nanguï cædömo imopa, ante

pönëwencædömoimpa. Edæ, Nanguï botö cædö beyænque quëwencæboimpa, ante pönëwencædömoimpa.

⁵ Edæ tömënäni nê ëö togæinäni inänitawo. Botö iñömö adobai imopa. Tæcæ ëñayömete önompo æmæmpoque go mëönaa go adoönæque mänimpoönæ iñonte botö imote do ëö togænäni wægaboimpa. Tömënäni idægoidi inänitawo. Botö iñömö idægo wodi pæimo inömo inte tömengä nänömocä Beencaminö wodi pæimo inömo imopa. Tömënäni ebedeoidi inänitawo. Botö iñömö ebedeobo ëñagaïmo inte nâwä ebedeobo inömo imopa. Tömënäni Paditeoidi inänitawogaa. Edæ botö Paditeobo inömo inte Mõitee wodi nänö wææ angainö ante möni Paditeocabo wædö ante tömää ëñente cædömo imoi aedäni. ⁶ Ayæ tömënäni, Wængongui beyæ nanguï cæcæimpa, ante apænëdänitawo. Edæ, Wængongui beyæ cæbote, ante edæ botö iñömö doyedë Codito ingante nâni pönengaincabo inänite ancaa togænte pancæte ante cægaboï aedäni. Ayæ oodeoidi guiquënë, Mönitö wææ angainö ante nê ëñente cædäninque nê nö cædäni inänipa, ante änänitawo. Botö iñömö edæ mäninonque ante cöwë cædömo inte wentamö mongænämaï inömo imopa.

⁷ Doyedë iñömö botö mänömaï godömenque waa cædimo inte, Botö toquinque waa pönï cægaboimpa, ante pönëwentabopa. Ñowo guiquënë botö waa cægainö ante, Önonquedö ante cægaboï, ante do ëñëmopa. ⁸ Ayæ wææ, Itota Codito botö Awênë ingante adimo inte botö tömengä ingante pönëninque tömengä tönö godömenque waa pönï quëwencæboimpa, ante botö, Wëenëñedë botö entawengaincoo botö waa againcoo incæ edæ ëwenguincooque impä, ante pönëmopa. Edæ Codito beyæ ante cæyömo botö wëenë mänincoo tömancoo edæ dæ ba wætabopa. Iñinque, Codito ingante godömenque ëwocacæboimpa, ante nanguï cædinque botö, Wëenë botö entawengainö ompotacoo bai impä, ante wido cæbopa.

⁹ Edæ, Iïmaï cæedäni, ante nâni wææ angainö ante ëñente cæbo incæte Wængongui ayongante botö ædö cæte mäninö beyænque nö entawëmo baquimoo. Wæætë

Codito mōnō nē nō cædongā ingante wede pōnēmo inte tōmengā nempo quēwēñōmote Wængonguī pōnō badongā ate nō cæbo bacæboimpa, ante nanguī cæbopa. ¹⁰ Mōnō Codito ingante ate bai pōnencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ tōmengā adocā nanguī tæi piñæninqe ñāni òmæmongacäimpa, ante wede pōnēninque botō mäninō tōmengā nē ñāni òmæmongaingā nānō tæi piñænō bai adobai entawencæboimpa, ante cæbopa. Ayæ adobai, Tōmengā caate nānō wængai bai botō tōmengā beyæ wæncæboimpa, ante pōnēninque botō tōmengā tōnō godongāmæ caate wænte bai tōmengā nānō ewocadō bai ewocacæboimpa, ante cæbopa. ¹¹ Mänōmai cædinque botō, Tōmengā wænte ate ñāni òmæmonte nānō quēwengai bai botō adobai wænte ate ñāni òmæmoncæboimpa, ante nanguī cæbopa.

Mänōmai bacæboimpa, ante nanguī cæbopa, ante

¹² Mänōmainō ante apænedinque botō, Codito nānō entawēnō bai do entawēmopa, ante dicæ apænebogaa. Picænāni bai do badinque nō cædinque oda cædāmai imopa, ante dicæ apænebogaa. Incæte Itota Codito incæ edæ, Botō ewocadō bai adobai ewocacæbiimpa, ante botō imote do bæi ongongacäimpa. Ìninqe botō wæætē, Tōmengā waa pōni nānō ewocadō bai adobai ewocacæboimpa, ante bæi ongoncæte ante nanguī cæbopa. ¹³ Ìñānāni eñeedāni. Botō Codito nānō ewocadō ante dicæ eyepæ æmogaa, ante wæbopa. Incæte, Eyepæ ænāmai imopa, ante adinque wæwēnāmai imopa. Wæætē, Ìncayæ ate Codito nānō ewocadō bai ædæmō ewocacæboimpa, ante cædinque botō mäninonque ante pōnēninque pogodo gote bai cōwē cæbopa. ¹⁴ Wængonguī do, Bitō Itota Codito nempo quēwēnōmi inte eyepæ cædinque æmonga ponte æe, ante botō imote aa pegacäimpa. Ìninqe tōmengā, Pædæ pōnōmo æncæbiimpa, ante nānō angaincoo ante ænte ewocacæte ante botō gänā cæcæte ante pogodo gote bai edæ nanguī cæbopa.

¹⁵ Mōnō æmæwo picæmō badōmō iñōmō tōmāmō adobainō ante pōnenguēnēmō imopa. Pancamīniya guiquēnē mänōmainō

ante wīi pōnēmīni adinque Wængonguī, Minitō æbānō nō pōnenguēnēmīni imīni, ante pōnō odōmongā ate eñencæminimpa. ¹⁶ Mōnō do eñente quēwenganca māninganca mōnō cōwē nō cæte quēwengæimpa.

¹⁷ Ìñānāni eñeedāni. Botō Pabodobo æbānō cæboo, ante adinque mīnitō botō cædō bai adobai godongāmæ cæedāni. Ayæ, Mōnitō cæmōni bai mīnitō adobai cæedāni, ante odōmōmōni bai pancadāniya adobai cædāni adinque mīnitō iñōmō, Adobai cæcæimpa, ante tōmēnāni inānite cōwā aedāni. ¹⁸ Mīnitō imīnite wantæ wantæ iñō wantæ wantæ iñō apænedimo inte botō ñōwo Ca ca wædinque adodō ante iīmai ante godōmenque apænebopa. Mōnō Codito awāa wængā incæte nanguī ināni tōmengā ingante Baa āninque tōmengā nānō wængaiwæ ante piinte bai cædānīpa, ante awædō. ¹⁹ Tōmēnāni nāni òmæe ewente wæquinque mänōmai cædānīpa. Cænguī beyænque ante pōnente quēwēnānīpa. Wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ guingo imonte wæquēnēnāni incæ tōmēnāni wæætē guiñēñadāmai inte edæ, Waa pōni cæmōnīpa, ante nāmā incæ waa adānīpa. Edæ inguipoga beyænque ante cæinente wædānīpa.

²⁰ Mōnō iñōmō mempoga eñagaimō inte mōnō pōnædē òmæ do eāmō edæ imopa. Ìninqe mōnō Awēnē Itota Codito, Quēwencæminimpa, ante nē Ængaingā ingante nanguī aīnente wædinque mōnō, Tōmengā æyedēnō pōnædē edæ wææ ponguingāa, ante wānō cōmompā. ²¹ Tōmengā iñōmō tæi piñænongā inte tōmancoo edæ bæ tadinque ò æninque Tæiyæ Awēnē incæcäimpa. Ìninqe, Mōnō quēwenguīnāmai aquīiñō eñamompā, ante adinque tōmengā tæi piñænongā inte, Botō baō bai tæiñō mongæncæminimpa, ante badongā eñaquīmō imopa.

4

Mōnō Awēnē nempo quēwēninque watapæ toccäimpa

¹ Wængonguī botō imote poganta pōnō wencate bai cædinque, Bitō waa apænebi eñente beyænque pidipenteidi eñente waa cædāni abopa, angā eñēninque botō mīnitō

beyæ ante watapæ tobopa. Minitö iminite ædæmō waadedinque botō, Æyedēnō bee tenguimoo, ante wæbopa. Ininque botō nē waademini āmo eñēedāni. Māninō botō āninō eñente cædinque mīnitō mōnō Awēnē nempo quēwēninque tæi ongōedāni.

² Nōwo Eodia, Tintique, mīna onquiyæncaya iminate āmo eñēeda. Mōnō Awēnē nempo quēwēninque mīnatō piyænē cæte adodonque ante cæbæweda, āmopa.

³ Botō mōnō Awēnē ingantedō ante watapæ apæneccæte ante nanguī cæyōmote Codēmente tōnō wadāni botō tōnō iñacabo cædānitapa. Wængonguī, Nāni quēwenguīta, ante tōmengā nānō yewæmongaintaa tōmēnāni emōwo dobæ yewæmonte mæ õñompa. Tōmēnāni botō tōnō cæyōnāni iina onquiyæna Eodia tōnō Tintique iñōmō botō tōnō adobaī iñacabo nanguī cæda inatapa. Ininque bitō cōwē botō tōnō guēa cædōmi iñōmite bitō imite āmopa. Iina inate bitō waadete apænebi eñēninque piyænē cæte quēwencædaimpa.

⁴ Ayæ tōmāmīni iminite, Mōnō Awēnē nempo quēwēninque watapæ tote quēwēedāni āmopa. Edæ, Watapæ pōni tote quēwēedāni, ante adodō ante āmo eñēedāni. ⁵ Mōnō Awēnē edæ oo pōni poncæcāimpa cæmīnii. Ee ædæmō cæte quēwēñōmīni tōmānāni waadete mīni cædōnō ante edonque acædānimpa.

⁶ Ayæ, Quiēmē bacæ wæ, ante mīni wædō ante guīñente wædāmaī iedāni. Wængonguinque ingante apæneedāni. Apænedinque, Wængonguī, bitō pōnō cæbi ate eyepæ inte quēwencæmōnimpa, ante quiēmē mīni æncæ wædō incæ ante apæneccæmīnimpa. Ayæ tōmengā pōnō cæcā adinque mīnitō, Bitō pōnō cæbi waa æmōnipa, ante Wængonguī ingante wæætē waa ate pōnente apæneedāni.

⁷ Ayæ, Wængonguī piyænē cædinque pōnō aacā beyæ mīnitō Itota Codito nempo quēwēninque piyænē cædinque mīmōnē wædāmaī inte nō pōnēninque quēwencæmīnimpa. Edæ mōnō, Æbāmē cæte Wængonguī pōnō piyænē cæte aacā, ante mōnō waocabo eñēnāmaī imō incæte tōmengā cōwē godōmenque aacā ate wædāmaī inte quēwēmōmpa.

Quiñō waa i, ante māninonque ante pōnēē cōedāni, ante

⁸ Iñānāni eñēedāni. Mīnitō æbānō ante pōnēē conguēnēmini imīnipa, ante yewæmōninque botō ñōwo æmæwo pōni yewæmōmoī aedāni. Nāwangā nāni apænedō ante pōnēē cōedāni. Æbānō waa cæquīi, æbānō nō cæquīi, ante pōnēē cōedāni. Quiēnō nō i, ante māninō ante pōnēē cōedāni. Mōnō æbānō waadete pōnenguīi, ante pōnēninque mōnō waa adoncoo ante adobaī pōnēē cōedāni. Wadāni waa nāni cædinō ante pōnēē cōedāni. Mānōmaī cædāni ate wadāni waa adānitawo. Ininque tōmēnāni nāni waa adinō ante mīnitō māninō ante pōnēē cōedāni. Ininque, Quiēmē waa pōni i, ante adinque māninonque ante pōnēē cōedāni.

⁹ Botō odōmōte apænebo eñēmīnitawo. Ininque botō pōnō apænebo eñēninque mīni eñēnīnō baī tōmānō ante edæ cæedāni. Botō pædæ pōnōmo æmīnitawo. Ininque botō pædæ pōnōmo mīni ænīnō incæ ee mæedāni. Botō entawēnō ante, Æbānō entawēmoo, ante edonque amīnitawo. Ininque botō entawēnō mīni adinō baī mīnitō adobaī entawēninque edæ waa cæedāni. Mānōmaī cæmīni adinque Wængonguī nē gānē pōnēnongā inte mīnitō tōnō godongāmæ quēwēninque pōnō cæcā ate mīnitō wæætē gānē pōnēmīni bacæmīnimpa.

Pidipenteidi mīni pōnōni waa æntabopa, Pabodo angampa

¹⁰ Botō wædō ante mīnitō doyedē pōnō cædīmīni inte ñōwo wæætē tæcæ pōnente wædinque wæætē pōnō cæmīni æninque botō, Mōnō Awēnē beyænque pōnō cæmīnipa, ante adinque nanguī waa tobopa. Edæ botō wædō ante cōwē waadete pōnēmīni incæte mīnitō da pōnoncæ cæyōmīnite wææ cæte i æiquedō da pōnonguīmīnii. ¹¹ Incæte mānōmaī apænedinque botō wīi ænguēnēmo inte apænetabopa. Edæ wædænque ēabo incæ nanguī ēabo incæ quiēmē ēabo incæ botō, Æbānō quēwenguīi, ante do eñēmo inte edæ piyænē cæte wædāmaī cōwē quēwēmōmpa. ¹² Ōmæpobo wædīmo inte botō, Ōmaadāni æbānō quēwēnānii, ante do eñēmōmpa. Adobaī nanguī ēate quēwēnīmo inte botō,

Nangui eadani ebanö quewenani, ante do enemopa. Edæ tömo cæmo incæ, gæwænte wæbo incæ, nangui eabo incæ, omæpobo incæ maninö tömänö ante wægaimo inte botö mänömai ingaimo beyænque enente batabopa. Inique æyömömë quewemo incæ quiemë bai quewemo incæ piyænë cæte wædämai quewemopa. ¹³ Edæ quiemë beyæ wæbo incæ mönö Codito pönö cæcä ate botö wæætë edæ eyepæ entawëninque tömäa edæ cæbopa.

¹⁴ Incæte botö omæpobo inte wæyömote minitö pönö cæmini waa æntabopa. ¹⁵ Ayæ adobai mönö Codito ingantedö ante watapæ möni apænedö ante tæcæ enemini ate botö Mäatedöniabæ iinque apænedinque wadæ goyömote wadani Codito ingante nani godongämæ pönencabo pönönämai inönänite minitö adominique da pönömini æntabopa, ante minitö pidipenteidi do enemini. ¹⁶ Edæ, Tetadönica nani quewenömö quewëninque Pabodo omæpocä bacampa, ante tededani enente wædinque minitö wii adopoque wæætë wæætë da pönömini æntabopa.

¹⁷ Botö dicæ botö æncæ wædö ante apænetabopa. Wæætë, Pidipenteidi wadani inänite në godönani inänipa, ante adinque Wængongui wæætë minitö iminite godömenque pönongä æncæminimpa, ante apænetabopa. ¹⁸ Inique botö inömö idæwaa æntabopa. Botö ænguënënö æninque godömenque nangui ænte eabopa. Edæ, Pabodo qui, ante mini da pönönincoo Epapododito wæætë botö imote pædæ pönongä æninque botö eyepæ pönö eate quewemopa. Minitö, Wængongui qui, ante ogui waqui bai pönö iya tante bai cædinque, Pabodo qui, ante da pönömini adinque, Waa pönö pönöminipa, ante Wængongui incæ waa acampa. ¹⁹ Botö Wængongui nãö bai entawëninque tæi emongä inongä inte tömengä nänö eadoncoo inömö edæ bacoö pönö ongompa. Inique, Minitö ænguënemini iminipa, ante adinque tömengä Itota Codito beyænque cædinque eyepæ pönö edæ da pönongä æncæminimpa.

²⁰ Mönö Wængongui mönö Mæmpo inongante, Bitö wæmö pönö inömi imipa, ante mönö cöwë watapæ apænecæimpa.

Edæ nówopämo incæ mümämö incæ mönö cöwë mänömai apænecæimpa. Mänömai impa, äninque botö, Amëë, ämopa.

Mäinique ante yewämömopa, ante

²¹ Wængongui quinäni Itota Codito nempo quewenönäni inönänite minitö, Waa quewencæminimpa, ante botö beyæ ancæminimpa. Ayæ botö tönö godongämæ ongönäni incæ, Minitö ebanö quewëminii, ante wædänipa. ²² Edæ Tæiyæ Awënë Tetædo oncönë quewenani tönö wadani Odömä inömö wayömö quewenani tönö Wængongui quinäni incæ tömänäni adobai minitö iminite, Waa quewencæminimpa, änänipa.

²³ Mönö Awënë Itota Codito minitö iminite waadete pönö cæcæcäimpa, ämopa. Mäinique ante yewämömopa.

Codotenteidi inānite Pabodo nānō cadota ante yewæmongainta

Waa quēwencæminimpa, ante

¹ Wængonguī angā ēñēninque Itota Codito botō imote da godongā gogaīmo inte botō Pabodobo inōmo inte yewæmōmopa. Mōnō tōniñacā Timoteo tōnō guēa tedete ate botō, Acæminimpa, ante yewæmōmopa. ² Mōnitō tōniñamini ēñēdāni. Codota iñōmō quēwēninque Wængonguī quīmīni inte mīnitō mōnō Codito nempo quēwēninque ædæmō cæte pōnēmīni iñōmīnite botō iīmaī ante yewæmōmopa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota Codito waadete pōnō cæda ænte entawēninque mīnitō gānē pōnēninque watapæ quēwencæminimpa, āmopa.

Nē pōnēnāni beyæ Pabodo Wængonguī ingante apæneca

³ Mōnō Awēnē Itota Codito Wæmpocā iñongante mōnitō mīnitō beyæ ante apænedinque Wængonguī ingante waa ate pōnente apænemōnīpa. ⁴ Edæ, Mīnitō Itota Codito ingante wede pōnēmīni imīnīpa, ante do ēñēmōnīpa. Ayæ, Wængonguī quīnāni inānite tōmānāni inānite mīnitō waadete pōnēmīnīpa, ante mōnitō do ēñēmōnīpa. ⁵ Edæ, Öönædē æidinque mīnitō watapæ quēwēnguinque impa, ante edæ Codito do badongampa. Mānōmaīnō ante, Nāwangā impa, ante watapæ mīni ēñēnō ante mīnitō godōmenque wede pōnēmīni badinque godongāmæ waadete pōnēmīni imīnīpa. Inīnque, Mīnitō mānōmaī imīnīpa, ante adinque mōnitō wæætē Wængonguī ingante waa ate pōnēninque apænemōnīpa.

⁶ Doyedē mīnitō weca ponte apænedinque mōnitō, Mōnō Codito ingantedō ante watapæ apænemōni ēñēninque mīnitō, Wængonguī nāwangā waadete pōnō cæcampa, ante do ēñēmīnitapa. Mānōmaīnō ante mīni ēñēniōnæ incæ mīnitō waincawæ nanguī incawæ bai tæcæ badinque ñowo ganca nanguī apænemīni ēñēninque wadāni mīnitō weca nē pōnēnāni tæiyæñāni

badānīpa. Ayæ tæiyæñāni badāni bai mōnō pōnencabo adobai tōmāmæca tæiyæmō pōni bamompa. ⁷ Epapada mōni nē waadedongā incæ, Codito waa pōni nānō pōnō cægāinō ante do odōmonte apæneca ēñēmīnitapa. Tōmengā iñōmō Itota Codito beyæ nē cæcā inongā inte mōnō imōnite pōnēninque ædæmō cæcā ingampa. ⁸ Ayæ mōnitō imōnite apænedinque tōmengā, Codotenteidi iñōmō Wængonguī Önōwoca nempo quēwēninque nē waadete pōnēnāni inānīpa, ante do apæneca ēñentamōnīpa.

⁹ Mānōmaī beyæ mōnitō, Mīnitō æbānō imīnī, ante tæcæ ēñēninque mīnitō beyæ ante Wængonguī ingante apænedinque ñimpo cædāmaī inte cōwē apænemōnīpa. Edæ, Wængonguī æbānō angāā, ante mīnitō ēñente ēwocacæminimpa, ante mōnitō, Wængonguī ēñēmi. Bitō ēñēnō ante apænebi ēñente ēwocadinque Codotenteidi wæætē, Æbānō waa cæte quēwēnguiī, ante ēñencædānīpa, ante apænemōnīpa. ¹⁰ Wængonguī apæneca ēñēninque mīnitō, Mōnō Awēnē tocæcāimpa, ante cædinque tōmengā nānō waa cædō bai mīnitō adobai waa pōni cæcæminimpa, ante apænemōnīpa. Ayæ Wængonguī ingante mīnitō doyedē æmæ ate bai æmæ pōnēmīni inte ñowo wæætē ædæmō ate bai ædæmō pōnencæminimpa. Ayæ waa incawæ bai mīnitō adobai bate cædinque nō mīni waa cæquēnēnonque cæcæminimpa, ante apænemōnīpa. ¹¹ Wængonguī ñāō emōninque tæ piñængōngā inte pōnō cæcā ate mīnitō edæ tōmengā nānō tæi piñæñō bai adobai tæi piñæmīni ēwocacæminimpa, ante apænemōnīpa. Ayæ, Tōmengā mānōmaī pōnō cæcā ænte ēwocamīni inte mīnitō wæntæye badāmaī inte ee cædinque piyæñē cæte ee cæcæminimpa, ante āmōnīpa. Ayæ watapæ todinque, ¹² mīnitō mōnō Mæmpo ingante waa ate pōnēninque apæneca minimpa, ante mōnitō Wængonguī ingante apænemōnīpa.

Edæ Wængonguī quīmōni imōni bai tōmengā mīnitō imīnite pōnō badongā ate mīnitō tōmengā quīmīni do bamīnīpa. Inīnque mīnitō tōmengā ñāō emōmāmodē mōnitō tōnō godongāmæ pōñōmīnite tōmengā nanguī pōni pōnongā æninque

mīnitō mōnitō tōnō godongāmæ nē ēamīni incāmīnīmpa. ¹³ Edæ nē wēmō ēnempodongā nempo wæwēñōmonte Wængonguī wæætē mōnō imonte gā pe æmpote o ænīnque, Botō Wengā botō nē Waadedongā iñōmō nē Awēnē Odeye iñongante mīnitō tōmengā nempo quēwencāmīnīmpa, ante māmongā pongamōim ¹⁴ Tōmengā Wengā nāmā wepæ petæ petæ wææ beyænque mōnō wēnæ wēnæ cægainō ante Wængonguī pōnō ñīmpo cæcā ænīnque mōnō abæ tawænte bai quēwēmōmpa.

Codito wængā beyænque Wængonguī piyænē cæcampa

¹⁵ Mōnō adāmaī ingaingā Wængonguī æbānō ēmongāā, ante adāmaī iñōmonte Wængonguī Wengā iñōmō Mæmpocā bai nē ēmongā inte mōnō weca pōnīnque, Mæmpocā æbānō ēmongāā, ante do odōmongacāīmpa. Wēēnēñedē Wængonguī nānō badōnāmaī ingāñedē adocā incæ Bamocadengā bai inongā inte do quēwengacāīmpa. ¹⁶ Īnīnque Mæmpocā pōnō angā ēñēnīnque tōmengā Wengā incæ tōmancoo edæ badongacāīmpa. Mōnō nē adīncoo incæ mōnō adāmaī incoo awēmō ongoncoo incæ adocā tōmancoo badongacāīmpa. Awēnēidi incæ nē ānāni incæ, awēnēidi nāni ēnempodō incæ nē tæī piñænāni incæ, oōnædē owodōnāni incæ inguīpoga quēwēnōnāni incæ mānīnāni edæ tōmānāni inānite Mæmpocā pōnō angā ēñēnīnque Wængonguī Wengā iñōmō badongacāīmpa. Badōñongante Wæmpocā, Bitō quī bacæīmpa, angā Ao ante badongacāīmpa. ¹⁷ Adocā Wængonguī Wengā incæ Tānocā quēwengaingā ingampa. Tōmengā pōnō angā beyænque tōmengā nānō badongaincoo iñōmō adoyōmō pōnente bai cædīnque tōmengā nempo godongāmæ gongænte cægōmpa.

¹⁸ Ayæ tōmengā nē Ōnoncamō bai nē angā iñongante mōnō tōmengā ingante mōnō godongāmæ pōnencabo wæætē tōmengā tōnō adoyonque bai inōmō imōmpa. Adocā tōmengā nānō Tæiyæ Awēnē baquinque nē badongaingā inongā inte tānocā pōnī ingacāīmpa. Ayæ æmōnga pōnī nānō ongonquinque tōmengā wænte ate tānocā nē ñāni ōmæmongaingā inongā ingampa.

¹⁹ Edæ, Botō entawēnō incæ botō Wengā tōmānō entawencæcāīmpa, ante pōnō cædīnque Mæmpocā iñōmō nanguī togacāīmpa. ²⁰ Ayæ tōmengā Wengā wepæ awāa gowete wædīnque wængā beyænque Wængonguī mōnō tōmāmō beyæ pōnō cædīnque piyænē cægacāīmpa. Tōmengā Wengā tōnō mānōmaī pōnō cæcā beyænque mōnō inguīpoga tōmāo quēwēmō tōnō oōnædē tōmāo quēwēnāni tōnō tōmengā ingante Ao ānīnque tōmengā tōnō godongāmæ piyænē cæte quēwēmō adīnque Wængonguī iñōmō nanguī togacāīmpa.

²¹ Ayæ mīnitō guīquēnē Wængonguī ingante nāwæ pāmænte gogaīmīni inte wīwa cædīmīni inte ocaidē nē piīnte bagaīmīni iñōmīnite, ²² Wængonguī wæætē, Adocā Codito tōmengā baō ēwēnente wængā beyænque mīnitō botō quīmīni badīnque botō ayōmo tæiyæ wæēmō entawencāmīnīmpa, ante cæcampa. Īnīnque tōmengā ñā mēnongacā ate mīnitō tōmengā ayongā wentamō mongænāmaī imīni adīnque, Wēnæ wēnæ cæbitapa, ante ædō cæte piīnte anguīi. ²³ Edæ mīnitō tæī mænonte bai ongōnīnque do mīni wede pōnēnonque ante cōwē godōmenque pōnēmīni Īnīnque tōmengā weca ponte ongōmaīmīnīpa. Mōnitō mōnō Codito ingantedō ante mōnō pōnēnō beyæ mōnō watapæ bacæīmpa, ante apænemōni ēñēmīnitawo. Mānīne ante ñīmpo cædāmaī imīni inte mīnitō tōmengā weca cōwē ongōmaīmīnīpa. Mānīne mīni ēñēnīne ante mōnitō ñōwo inguīpoga tōmāo quēwēnāni inānite apænemōni ēñēnānīpa. Mānīne beyænque ante botō Pabodobo nē cæbo batabopa.

Mōnō pōnencabo beyæ botō nē cæbo batabopa, ante

²⁴ Mīnitō beyæ nanguī cædīnque nantate wædīmo incæte botō nanguī tobopa. Ayæ Codito beyæ ante godōmenque wæquēnēmō inte botō tōmengā tōnō guēa baonque nantate wæbopa. Codito mōnō Ōnoncamō bai nē angā iñongante mōnō tōmengā ingante mōnō godongāmæ pōnencabo iñōmō tōmengā tōnō adoyonque bai imōmpa. Botō iñōmō edæ mōnō cabo beyænque caate wæbopa. ²⁵ Ayæ, Codito ingante

nē pōnēnāni beyæ bitō nē cæbi badinque botō angaine ante adodō adodō ante tōmānō ante edonque pōni apænebi ēñencædānimpa, ante Wængongui angā ēñēninque botō mīnitō beyæ nē cæquēnēmo do bagaboimpa.

²⁶ Mānīne Wængongui nānō angaine ante wantæpiyæ wē wodonte bai iñonte mōnō mæmæidi cōwē ēñēnāmai ingadānimpa. Nōwo guiquēnē Wængongui tōmengā quīmō iñōmonte mānīne ante edonque pōni odōmonte apænecā ēñēmompā. ²⁷ Īninque mōnitō imōnite āninque, Waa pōni botō angaine ante mīni waocabo wēēnēñedē mīni ēñēnāmai ingaine ante mīnitō nōwo tæcæ ēñēmīni inte oodeoidi ināmai ināni inānite odōmonte apænemīni ēñencædānimpa, ante Wængongui cæcampa. Mānōmai beyæ mānīne ante apænemōni ēñēninque mīni waa pōni nāō bai entawenguinque ēñencæmīnimpa. Edæ, Mīnitō mōnō Codito ingante ēwocadinque mīni nāō emāmodē æiyōmīni watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante mānīneque impa.

²⁸ Mōnō Codito tōmengā nānō ēñēnō ante entawēninque mōnitō adocā ingante mōnō Codito ingante ante apænemōnipa. Tōmengā nempo quēwēninque mīnitō picænāni bai nē ēñēmīni bayōmīnite Wængongui mīnitō imīnite waa acæcāimpa, ante mōnitō tōmānāni inānite waadete odōmonte apænemōnipa. Ayæ, Eñenguēnē quēwēdāni, ante tōmānāni inānite wææ ante apænemōnipa. ²⁹ Mōnō Codito nānō tæi piñænō pōnongā ænte entawēninque botō, Nē ēñēmīni bacæmīnimpa, ante cædinque tæi pæ pagænte cōwē nangui cæbo imopa.

2

¹ Botō mīnitō beyæ nangui cædinque Daoditea iñōmō quēwēnāni beyæ adobai nangui cæbo aedāni. Ayæ wadāni botō awinca adāmai ināni beyæ adobai tæi pæ pagænte cædinque nangui cæbopa, ante apænebo ēñēdāni. ² Botō, Tōmānāni wæwēnāmai inte wampo pōnēninque godongāmæ waadete pōnēninque adocabodāni bai bacædānimpa, ante ædæmō cæbopa. Edæ, Mānōmai badinque tōmēnāni Codito nānō ēñēnō ædæmō pōni nāni

entawenguinque impa, ante pōnēninque cæbopa. Ayæ, Mānōmai badinque tōmēnāni Wængongui nānō nē wē wodongaingā ingante Codito ingante edonque acædānimpa, ante botō mānōmai beyæ ante ædæmō pōni odōmonte apænebopa.

³ Edæ, Æbānō ī, ante, Æbānō waa cæquūi, ante Wængonguinque nānō nō pōnēnō inçæ mōnō Codito mānīnō tōmānō ante ēñēninque waemō pōni inçoo bai wē wodonte mante bai entawengampa.

⁴ Mānōmainō ante apænedinque botō, Mīnitō oda cædāmai incæmīnimpa, ante yewæmonte apænebopa. Edæ wadāni waa pōni tededāni inçæ babæ wapiticæ odōmoncæte ante tededāni ināni adinque ēñēnāmai iedāni, ante wææ amopa. ⁵ Edæ wayōmō quēwēmo inçæ mīnitō weca owote bai botō onōwoca pōnēmopa. Īninque botō ayōmo mīnitō mōnō Codito ingante wede pōnente tæi piñænte ongōninque iñacabo cædinque tōingā pōni cæmīnipa, ante pōnēmopa. Mānōmai imīnipa, ante ate bai adinque botō nangui tobopa.

Codito nempo quēwēninque mīimō quēwēmompā, ante

⁶ Mānōmai beyæ botō iīmai amopa. Mīnitō Itota Codito ingante mōnō Awēnē ingante Ao ante do æmīnitawo. Īninque tōmengā ingante do Ao ante ænimīni inte mīnitō nōwo adobai tōmengā ingante cōwē Ao ante tōmengā nempo quēwēdāni. ⁷ Mīnitō waomīni inçæ awæ tæimōwæ ædæmō guiwate pæwæ bai Codito nempo quēwēninque cōwē godōmenque picæmīni bacæmīnimpa. Ayæ mōnitō odōmonte apænemōni mīni ēñēnō bai cædinque godōmenque wede pōnēninque tæi piñænte ongōdāni. Ayæ Wængongui ingante waa ate pōnēninque watapæ apæneedāni.

⁸ Wadāni mā pōnente ononquedō ante apænedāni ēñente wædinque mīnitō, Mōnō imonte o æncæte ante babæ apænedānipa, āninque wææ cædāni. Edæ tōmēnāni dicæ Codito nānō odōmonte apænegainō ante apænedāniyaa. Wæætē waodānique nāni odōmonte apænegainonque ante Ao āninque tōmēnāni inguipogaque ante nē pōnēnāni nāni pōnēnō baiñonque ante cædānipa tōō.

9 Edæ Wængonguī tōmengā nānō entawēnoncoo incæ mōnō Codito Waocā nē ēñagāingā inongā inte mānincoo tōmancoo entawēninque nāmā baonga ēñacampa. 10 Öönædē awēnēidi incæ inguipoga awēnēidi incæ nanguī ināni iñōnāni mōnō Codito adocanque Nænængā pōni inongā inte Tæiyæ Awēnē inongā ingampa. Incæte tōmengā nempo quēwēmīni inte mīnitō tōmengā nānō entawēnō incæ ædæmō entawēmīnīpa. 11 İnīnque tōmengā nempo quēwēninque mīnitō wao önompoca eö togænāmaī imīni incæte mōnō Codito iñōmō eö togænte baī cædinque mīnitō baonque ante mīni wīwa cægāinō ante wido cæcā ate mīnitō tæiyæ waēmō entawente quēwēmīnīpa. 12 Wængonguī nē tæi piñænongā inte Itota ingante angā ñāni ömæmongacäimpa, ante wede pōnēmīni inte mīnitō, Itota tōnō godongāmæ nāñe wænte baī imōmpa, ante æpænē guīimīnitapa. Ayæ adobaī adocā nē tæi piñænongā ingante wede pōnēninque mīnitō æpænē guīidinque Itota tōnō ñāni ömæmonte godongāmæ tao gongænte quēwēmīnīpa.

13 Doyedē ēñēnāmaī cædinque do wænguēnēmīni ingāimīni inte mīnitō inguipogaque ante mīni cæinēwēnō ante ee mongæñōmīnite Wængonguī angā ate mīnitō Itota tōnō ñāni ömæmonte quēwengamīnīpa. Edæ wēnæ wēnæ mīni cægāinō ante adinque Wængonguī pōnō ñimpo cæcā quēwēmīnīpa. 14 Mīnitō pante wæquinque ēñēnāmaī cæmīnīpa, ante Wængonguī wade wade ante wææ angā ēñēninque dodāni adodō adodō ante yewæmōnāni ate wægāmōimpa. Mānōmaī mōnō imonte ancaa wææ ānāni wæmō adinque Codito iñōmō mānīnecoo mōnō wægāinecoo ante wēä godonte baī cæcā ate dæ batimpa. Edæ awæ timpodāni wæninque Itota Codito mānīnō ante do teēmente mongæ māo wido cægacäimpa. 15 Ayæ māniwāa wæninque adocā tæi emongā inte wēnæidi awēnēidi tōnō nē ānāni nāni wænonguēnencacoo gā pe æmpote ö æninque tōmengā, Wænoncaincoo nææmīnīpa wænonguimīni, ante baī wadāni ayōnānite badete tote baī

cægacäimpa.

Öönædē mōnō entawēnō ante cæncæte ante cæedāni, ante

16 Mōnō ee aquēnēnō incæ bitō quīmæ cæmīi, Quīmæ bebii, ante pōnō apænte piinte ānānitawo. Wængonguī beyæ ante ææmæ cæcäimpa, ante apænte ancæ piinānitawo. Wacā māmō i ate becäimpa, ante wææ ānānitawo. Guēmanguīönæ incæ quīmæ cæbii, ante mīnitō imīnite apænte pancæ cædānitawo. Edæ æcāmenque mānōmāinō ante apænte ancæ cæyōnānite mīnitō wæætē, Tömēnāni nāni wææ ānīnō ante Codito wēä godonte baī cægacäimpa, ante pōnēninque guīñente wædāmaī incæmīnīpa. 17 Cænguī cænte baī bequī bete baī mōnō önōwoca beyæ Codito incæ mōnō guēmanguīmāmo baī inongā ingampa. İnīnque Codito ingante ænte entawēninque mōnō æbānō cænte baī guēmante baī quēwenguīi, ante odōmoncæte ante cædinque dodāni iñōmō öwocodenganque odōmonte baī cædinque wææ angadānīpa. Mānōmaī beyænque tōmēnāni, İimaī cæedāni, İimaī beedāni, İimaī guēmæedāni, ante wææ angadānīpa.

18 Pancadāniya mā pōnēninque, Önōmonque baī inōmō inte mōnō anquedoidi inānite waa adinque waa cæcäimpa, ante babæ ante wææ ānewēnānīpa. Ayæ mōnitō ānō baī cædāmaī inīnque edæ mīnitō ænte entawēnō ænāmaī inte wæbaīmīnīpa, ante ānewēñōnāni mīnitō wæætē guīñente wædāmaī iedāni. Edæ, Mōnitō ate baī do adīmōni inte āmōni ēñēedāni, ante tōmēnāni Codito Önōwoca ingante ewocadāmaī ināni inte mā pōnēninque ānewēnānīpa. Edæ, Nāmāneque ante pōnēninque tōmēnāni, Mōnitō adomōnique waa cæmōni imōnīpa, ante nāmā waa adānīpa. 19 Mōnō ocai encamō inte cænguī cæninque mōnō baonga wepæmē tōmāo gogadinque pæmōmpa. Ayæ adobaī mōnō ocai encadinque oguēmē tōnō baö beyæ cōñe pō cōñe pō cæmōmpa. Mōnō pōnencabo adobaī Codito tōnō adoyonque baī iñōmonte tōmengā Öoncamō baī inongā inte nē angā ingampa. Mōnō mānōmaī imō incæte tōmēnāni wæætē nē Öoncamō baī inongā ingante Baa āninque nāmā wido tote wææiñō baī

edæ wadæ godänipa. İninque wææiñö bai inäni incæ minitö iminite wææ änäni apa quëwëminii.

²⁰ Wëenëñedë inguipogaque ante nani wææ angainö ante nê ëñengaimini incæte ñowo wæætë Codito tönö godongämæ wænimini inte minitö wænte bai imini inte mänine ante ædö cæte ëñenguimiiii. Inguipogaque quëwëmini iminipa diyæ mänine ante ëñente cæquënëmini inguimiiii. ²¹ “Gampodāmaï, Yædæ bedāmaï, Bæi ongönāmaï,” ante tømënäni nani wææ anewenö ante quinante ëñente cæminii. ²² İñæmpa waodänique edæ, Gampodāmaï, ante nani anoncoo iñömö tæcæ ænte cæyömini edæ dobæ wote ba apa ëñëwëminii. Inguipogaque quëwënäni nani anewengainö ante ëñëninque tømënäni wææ änänipa. Dodäni nani odömonte apænegainö ante ëñëninque wææ änänipa. ²³ Tømënäni, Önömonque bai inömö inte mönö anquedoidi inänite waa adinque waa cæcæimpa, ante wææ anewënanipa. Ayæ mä pönëninque, Cædāmaï, Cædāmaï, ante nämä baö incæ pänänipa. İnänäni ocai encadönäni inte wææ änänipa, ante pönëninque wadäni edæ wæætë oda cædänipa. İñæmpa, Cædāmaï, Cædāmaï, ante nani wææ anewenö wii eyepæ i ininque nê ëñënäni inguipogaque nani cæinewenö ante godömenque wiwa cædänipa, ante ämo ëñëmaimnipa.

3

¹ İninque mönö Codito nê ñäni ömæmongaingä tönö nê ñäni ömæmongaimini inte minitö æmonga ongoncoo edæ æinente pönëdäni. Codito ñowo Mæmpo Wængongui tømëmængä inö æi tæ contate ongongampa, ante pönëninque edæ minitö, Æmonga pöni nê quëwengä tømengä nänö entawenö bai adobai entawengæimpa, ante æinente wædinque quëwëdäni. ² Inguipogaque mönö quëwëmämo ante edæ wædāmaï inte wæætë æmonga mönö quëwenguinö ante cöwë pönente quëwëdäni. ³ Edæ do wænte bai ingaimini inte minitö ñowo Codito tönö Wængongui nempo awëmö quëwëñöminite minitö quëwenguinö ante wii edonque acæimpa.

⁴ Mönö Codito minitö quëwenguinö ante nê pönongaingä inte ponte a ongöñongä mäniñedë tømengä ñäo entawëninque nänö tæi emömamodë minitö adobai tømengä tönö a ongömini acæimpa.

Inguipogaque ante wægaimö inte mönö müimö quëwëmö

⁵ Mänömaï impa, ante wædinque minitö inguipogaque ante mini cæinewenö ante wænonte bai æmæwo wido cædäni. Nänöogængä ināmaï iñongante godö mönāmaï ee aedäni. Wiwa mini pönëwenö ante æmæwo wido cædäni. Wacä ingante mini toinente wædö ante æmæwo wido cædäni. Wiwa mini cæinewenö ante æmæwo wido cædinque ee ate quëwëdäni. Mini mäincooque ante æinewenö ante æmæwo wido cæte ñimpo cædäni. Edæ mäincoo ante æinente nê wæcä iñömö tømengä, Mäincoo incæ botö wængongui impa, ante bai wæcä apa cæminii. ⁶ Nê ëñënāmaï cædäni inguipogaque nani cæinewenonque ante cæyönänite Wængongui nänö piinguimämo oo ponguinö angüenë. ⁷ Minitö incæ doyedë inguipogaque ante quëwëninque adobai mini cæinewenonque ante cægaimini iminipa. ⁸ Nöwo guiquenë ænguï badāmaï iedäni. Äimini badāmaï iedäni. Piinte cædāmaï iedäni. Babæ godö wënæ wënæ anewënamāi iedäni. Wiwa apænedāmaï iedäni. Wæætë, Idæwaa wënæ wënæ cæte awædö, ante mäninö tømänö ñimpo cæte ee aedäni. ⁹ Wëenëñedë mini entawengaimämo ante wido cædinque mäniñedë mini cægainö ante adobai nê wido cædimini inte ñowo iñömö edæ wacä ingä wacä ingä babæ wapiticæ apænedāmaï iedäni.

¹⁰ Wæætë müimini edæ quëwencæminimpa, ante Wængongui do pönö badongä entawëminipa. Ayæ mäninö ante nê Badongaingä iñömö cöwë pönö odömonte apæneca ëñëninque minitö müimini quëwëmini inte tømengä nänö entawenö bai godömenque godömenque adobai entawëmini baminipa. ¹¹ Mönö Codito nempo adoyömö pöni inömö inte mönö guidiegoidi incæ oodeoidi incæ adomö inömö imompa. Nê eö togæinäni incæ bagädäni incæ adomö inömö imompa. Wadäni incæ cowodëidi incæ adomö

inömö imompa. Wacä beyænque nē cæte quēwēnāni incæ abæ tawænte ee gote bai nāmā beyænque nē cæmōni incæ mōnō tōmāmō adomō pōnī inömö imompa. Edæ mōnō tōmāmō Codito adocanque nempo quēwēnīnque tōmengä adocanque ingante nē ēwocamō imompa.

¹² Wængonguī, Mīnitō botō quīmīni badīnque tæiyæ waēmō bacæmīnīmpa, ante mīnitō imīnite waadete pōnēnīnque do apænte ængacāimpa. Īnīnque tōmengä nānō nē apænte ængaimīni inte mīnitō wadāni inānite waadete pōnente godō waa cæedāni. Nāmā önōmoque bai imopa, ante pōnēedāni. Wadāni inānite ædæmō cæedāni. Æiuedō waa cæquīnānī, ante wædāmaī inte piyænē cæte quēwēedāni. ¹³ Ayæ wacā nānō cæinēnō ante cæcā adīnque mīnitō pīināmaī ee amīni cæcæedāni. Wacā adobaī mīnitō imīnite wīwa cæcā ate wædīnque mīnitō godō ñimpo cæmīni quēwencæcāimpa. Edæ mōnō imonte mōnō Awēnē nānō ñimpo cægāi bai mīnitō adobaī pīināmaī inte godō ñimpo cæedāni. ¹⁴ Ayæ, Adocabomō mōnō baquinque mōnō waadete pōnengæimpa, ante pōnēnīnque mīnitō tāno wadāni inānite waadete pōnēnīnque ayæ tōmēnāni inānite mīni godōmenque cæquēnēnō ante cæedāni. ¹⁵ Mīnitō adocabomīni badīnque piyænē cæte quēwencæmīnīmpa, ante Wængonguī mīnitō imīnite aa pegacāimpa cæmīnī. Mōnō Awēnē Codito nānō piyænē cædō pōnongä ænīnque mīnitō piyænē cæte quēwēedāni. Ayæ Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnente quēwēedāni.

¹⁶ Mōnō Codito nānō apænēgainō ante ēñēnīnque mīnitō ædæmō entawēnīnque nanguī ēñente baedāni. Īnīnque nanguī ēñēmīni badīnque mīni cabo incæ wacā ingä wacā ingä godongāmæ odōmonte apænēedāni. Ayæ nanguī ēñēmīni inte mīnitō wacā ingä wacā ingä waadete pōnēnīnque, Īmaī cæcæimpa, ante apænēedāni. Ayæ dodāni Wængonguī ingante waa adīnque ämotamīni ante nāni yewæmongainta adīnque mīnitō wæætē adodō tee empote æedāni. Ayæ Itota Codito nānō cægāinō ante pōnēnīnque ämotamīni æedāni. Ayæ adobaī Wængonguī Önōwoca

pōnō apænecā ēñente ēwocadīnque mīnitō ämotamīni ante adodō tee empote æedāni. Mānōmaī ämotamīni änīnque Wængonguī ingante cōwē waa ate pōnēnīnque æedāni. ¹⁷ Ayæ æbāmenque ante apænēmīni incæ æbāmenque cæmīni incæ mīnitō, Mōnō Awēnē Itota emōwo beyæ impa, ante tōmāā cæedāni. Ayæ tōmengä pōnō cæcā beyænque mīnitō eyepæ inte Mæmpo Wængonguī weca pōnīnque tōmengä ingante waa ate pōnēnīnque apænēedāni.

Mōnō godongāmæ quēwencabo ĩmaī cæte quēwengæimpa

¹⁸ Onquiyæmīni ēñēedāni. Mōnō Awēnē nempo quēwēnīnque mōnō ēñente cæcæimpa, ante wædīnque mīnitō nānōogænāni inānite Ao ante ēñente cæedāni. ¹⁹ Onguīñæmīni ēñēedāni. Mīnitō nānōogænāni inānite ædæmō waadete pōnēnīnque tōmēnāni inānite pīinte cædāmaī iedāni.

²⁰ Wēñæmīni ēñēedāni. Mīnitō mæmpoidi inānite ædæmō ēñente cæedāni. Edæ mānōmaī cæmīni adīnque mōnō Awēnē, Waa pōnī cæbi abopa, ancæcāimpa. ²¹ Wæmpomīni ēñēedāni. Mīnitō, Ancaa ämo bai botō wēñængä ænguī badīnque guingo imonte wæquēnengä, ante pōnente wædīnque wæætē wēñænāni inānite nanguī änāmaī inte waadete pōnō cæedāni.

²² Wacā nānō nē ö ænīmīni inte tōmengä beyænque nē cæte quēwēmīni iñōmō ēñēedāni. Mīnitō imīnite nē ö ængaingä ingante nē cæmīni inte mīnitō tōmengä nānō ä bai tōmāā ēñente cæedāni. Edæ, Awēnē Wængonguī incæ botō imote cōwē acampa diyæ, ante guīñente wædīnque mīnitō imīnite nē ö ængaingä nānō ayedē incæ tōmengä nānō adāmaī iñedē incæ cōwē ēñente cæedāni. Waodānīque botō imote waa acædānīmpa, ante pōnēnāmaī inte mīnitō nō pōnēnīnque cōwē ēñente cæedāni. ²³ Æbāmenque cædīnque mīnitō, Wīi waocā beyænque ante cædīnque botō Wængonguī Awēnē beyænque ante cæcæboimpa, ante pōnēnīnque tæi ēwocadīnque ee cæedāni. ²⁴ Mōnō Awēnē iñōmō tōmengä do nānō angāinō bai cædīnque mīnitō cægāinō beyæ ante eyepæ pōnī pōnongä æncæmīnīmpa. Mānōmainō ante pōnente cæedāni. Edæ,

Mönö Awënë Codito ingante adocanque ingante nē cæmīni imīnīpa, ante ämo eñēmaimīnīpa. ²⁵ Nē wēnæ wēnæ cæcä guiquēnē tömengä nänö wēnæ wēnæ cægainganca eyepæ æncæcäimpa. Edæ Wængonguī iñömö wacä ingante wadö wacä ingante wadö ate pönēnāmaī inte tömämö imonte apænte äninque pönö nö pönī paga cæcæcäimpa.

4

¹ Awënëidi eñēedāni. Mīnitö waocä ingante nē ö ænimīni inte eñēedāni ämopa. Edæ mīnitö Awënëidi imīni bai mīnitö imīnite nē Ængaingä incæ adobai mīnitö Awënë inongä inte öönæde quēwengampa cæmīnī. Mīnitö beyænque cæte nē quēwēnāni inānite mīnitö nöingä cædinque tömēnāni nāni ænguēnēnö ante adinque eyepæ pædæ godömīni æncædānimpa.

² Wængonguī ingante cōwē apænedinque, Tömengä æbänö cæcää, ante cōwä adinque tömengä ingante waa ate pönēninque apæneedāni. ³ Codito æbänö cæcää, ante dodāni nāni eñēnāmaī ingaine incæ botö mänīne ante do eñēnīmo inte apænebo beyænque botö imote tee mönedāni wæbopa. Incæte mönitö mänīne ante apæneyömöni mīnitö wæætē mönitö beyæ ante Wængonguī ingante apænedinque iīmaī ante apæneedāni ämopa. Wængonguī eñēmi. Bitö wi ænete bai cæbi ate Pabodoidi nāni apænebo wadāni mimönē guicæimpa, ante apæneedāni. ⁴ Codito æbänö cæcää, ante botö edonque apænequēnēmo imopa. Ininque mīnitö botö beyæ ante apænedinque, Pabodo edonque apæncæcäimpa, ante Wængonguī ingante apæneedāni ämopa. ⁵ Wadāni inānite bee tēninque mīnitö ocai encamīni inte eñente cædāni. Pönēnāmaī ināni do eñencædānimpa, ante waa apænete cædāni. ⁶ Ayæ Wængonguī waadete pönö apæncä eñēninque mīnitö adobai wadāni inānite waadete pönö apænedinque waa pönī apæneedāni. Wadāni, Æbänö iī, ante eñencæte ante wæyönānite mīnitö wæætē nö pönī eñēmīni inte nöingä apænemīni eñencædānimpa.

Waa quēwencæmīnīpa, änānīpa

⁷ Botö Pabodobo æbänö quēwēmoo, ante nē eñēningä inte Tiquico ñöwo mīnitö weca pöninque mänīnö ante apæncä eñencæmīnīpa. Tömengä mönö tönīñacä bai iñongante mönitö tömengä ingante waa waadete pönēmönīpa. Tömengä mönö Awënë nempo quēwēninque mönitö tönö godongämæ cæcä inongä inte mönö pönencabo tömämö imonte pönēninque mönö beyæ cōwē ædæmö cæcä ingampa. ⁸ Mīnitö, Pabodoidi æbänö quēwēnānī, ante eñencæte ante wæmīnitawo. Edæ, Tiquico mänīnö ante apænedinque mīnitö imīnite ædæmö apæncä eñēninque mīnitö wampo pönencæmīnīpa, ante cædinque botö ñöwo tömengä ingante mīnitö weca da godömo pongä aedāni. ⁹ Tiquico goyongä tömengä tönö Önetīmo mīni cabo nē inongä incæ guēa gocæcäimpa. Önetīmo cōwē ædæmö cæte nē pönengä ingampa, ante adinque mönitö tömengä ingante waadete pönēmönīpa. Ininque tömēna iñömö, Pabodoidi weca æbänö cædānī, ante tömānö ante apænedä eñencæmīnīpa.

¹⁰ Botö tönö guēa tee mönete on-gongä Aditadoco iñömö tömengä mīnitö imīnite, Waa quēwēedāni, angampa. Ayæ Bedēnabee nänö wænquicä Mäadoco adobai, Waa quēwencæmīnīpa, angampa. Tömengä ingante æbänö waa cæquīi, ante do ämo eñēmīnitapa. Ininque tömengä pongä adinque waa cædāni. ¹¹ Ayæ wacä Itota Yoto nāni änogä adobai, Waa quēwencæmīnīpa, angampa. Botö Wængonguī Awënë Odeye nempo quēwēnāni beyæ cæyömo oodeoidi incæ wadāni cædāmaī iñönānite mänīnānique botö tönö godongämæ cædinque pönö ædæmö cædāni æninque botö wampo pönentabopa.

¹² Ayæ mīni cabo inongä inte Epapada iñömö tömengä Itota Codito ingante nē cædongä inte adobai, Waa quēwēedāni, angampa. Tömengä Wængonguī ingante nanguī apænedinque, Codotenteidi inānite bitö godö cæbi ate tömēnāni picænāni bai bacædānimpa. Ayæ bitö angainö tömānö ante eñente cædāni inte tömēnāni tæi piñænte ewocæcædānimpa, ante tömengä mīnitö beyæ ante cōwē

apænecampa. ¹³ Minitö beyæ tömengä nangui cæcampa. Daoditea iñömö nani pönencabo beyæ adobai Yedapodi iñömö nani pönencabo beyæ adobai tömengä nangui cæcampa, ante botö näwangä apænebo eñeedäni. ¹⁴ Ayæ, Waa bacædänimpa, ante mönö nē cædongä tömengä emöwo Odoca tömengä iñömö mönö nē waadecä ingampa. Tömengä tönö Deëma, Waa quëwencæminimpa, ante adobai änapa.

¹⁵ Ayæ botö Pabodobo beyæ ante wæætë Daoditea iñömö mönö töninäni inänite minitö, Waa quëwëedäni, äedäni. Diimpa inante, Waa quëwëedä, äedäni. Ayæ Codito ingante nani pönencabo tömënä oncönë godongämæ ponte apæneyönänite minitö wæætë botö beyæ apænedinque, Pabodo, Waa quëwëedäni, angampa, äedäni.

¹⁶ Ayæ iinta botö cadota ante yewæmöinta iinque adinque minitö, Daoditea iñömö Codito ingante nani godongämæ pönencabo adobai acædänimpa, ante cædinque da godömini ænte acædänimpa. Ayæ daoditeaidi inänite botö cadota ante yewæmöninta adobai ämini da pönönäni æninque äedäni.

¹⁷ Ayæ Adoquipo ingante apænedinque, Bitö mönö Awënë pönö angä eñëniimi inte bitö cæquënënö ante tömäa ædæmö cæe, äedäni. ¹⁸ Botö Pabodobo tömëmo önompoca yewæmöninque, Waa quëwëedäni, ante tömëmo emöwo ante yewæmömopa. Botö æbänö yæguincamë encapote wæboi, ante pönëninque minitö Wængongui ingante apæneedäni ämopa. Wængongui waadete nänö pönö cædö ænte entawencæminimpa, ante mäninque ante yewæmömopa.

1 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

Pabodo, Waa quëwëedäni, ante apæneccäimpa

1 Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninäda Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmomo aedäni. Mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëninque minitö Tetadönica iñömö quëwëninque Codito ingante godongämæ mini pönencabo ëñëedäni. Mönö Wængongui waadete pönö cæcä ate minitö gänë entawencæminimpa, ante yewæmömönipa.

Tetadönitenteidi nani wede pönëno

2 Mönitö möni apæneyedë minitö tömämäni beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque apænemönipa. 3 Minitö Itota ingante æbänö wede pönente cæmini iminipa, ante ayæ tömengä ingante waadete pönëninque æbänö cæmini iminipa, ante cöwë apænemönipa. Ayæ minitö wæwëmini incæ, Mönö Awënë Itota Codito pongä ate watapæ bacæimpa, ante pönëninque æbänö wæntæye inämaï ee cæmini iminipa, ante adinque mönitö Wængongui mönö Mæmpo weca æyedëmë ponte apænedinque cöwë mäninö ante pönëninque apænemönipa. 4 Mönitö töninämani, minitö Wængongui nänö në waademini inömini inte ëñëedäni. Tömengä minitö iminite apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. 5 Edæ Itota ingantedö ante mönitö watapæ möni apænedö ante wii önonquedö ante apænetamönipa. Wæætë Wængongui nämä tæi piñænte në angä beyænque mönitö minitö iminite apænedinque Awënë inte bai apænetamönipa. Wængongui Önöwoca mönitö tönö godongämæ cæcä beyænque mönitö mäninö möni watapæ apænedö ante, Nö impa, ante ædæmö pönëninque apænetamönipa. Mänömaï apænemöni ëñëmäni adinque mönitö, Wængongui minitö iminite apænte ængacäimpa, ante do ëñëmönipa. Ayæ minitö weca

quëwëninque mönitö æbänö minitö beyæ ante quëwentamönii, ante do ëñëmönipa.

6 Wængongui Önöwoca watapæ nänö topämo ante pönongä ænimäni inte minitö nangui caate wæmini incæte Wængongui nänö angainö ante ëñëninque Ao ante æminitapa. Mönitö æbänö cæmönii, ante adinque Awënë Itota Codito æbänö cæcäa, ante adinque minitö adobaï möni cæbaï cæmini baminitapa. 7 Ininque Mäatedöniabæ quëwënanäni tönö Acayabæ quëwënanäni iñömö Itota Codito ingante në pönënanäni inönäni inte tömënanäni tömänäni mini cædi adinque mini cæbaï adobaï cædanitapa. 8 Minitö wede pönëninque apænemäni beyænque Wængongui nänö angainö ante Mäatedöniabæ quëwënanäni tönö Acayabæ quëwënanäni ëñënanäni incæte wii mänii mëñömongaque iñömö quëwënanäni ëñënanäni. Wæætë ædömë quëwënanäni iñönänite wadäni minitö Wængongui ingante mini wede pönëmämo ante tededäni do ëñënanäni.

Ininque mönitö mänii beyæ quinante godömenque apænequii. 9 Edæ, Mönitö minitö weca ëñacæ pöninque apænemöni ëñëninque minitö æbänö watapæ ëñëmönitapa, ante mäninäni në pönënanäni incæ apænedäni ëñëmönipa. Ayæ adodäni minitö iminitedö ante iimaï ante apænedänipa. Minitö, Mönitö wængonguüdi impa, ante mini cönönincacoo incæ emö cæte wadæ pöninque mönö Wængongui gämænö pömönitapa, ante apænedäni ëñëmönipa. Ayæ, Näwä Wængongui në Quëwëngä ingante ëñente cæcæmönimpa, ante pömönitapa, ante apænedäni ëñëmönipa. 10 Ayæ tömengä Wengä öönæde në quëwëngä inte ocæ emænte poncæcäimpa, ante minitö wänö cömini iminipa, ante apænedäni ëñëmönipa. Tömengä do wængaingä iñongante Wængongui, Nänäni ömæmöe, angä në nänäni ömæmongaingä ingampa. Ininque Wængongui mönö imonte nänö piinte panguimämo ante wæyömonte tömengä Wengä iñömö ængä beyænque quëwënguimö imompa.

2

Pabodo Tetadönica iñömö nänö cædö

1 Mönitö töninamini eñeedäni. Mönitö minitö weca möni eñacæ pöñedë möni cædinö wii önonque impa, ante minitö do eñëminimpa. 2 Mönitö do mini eñëninö bai mönitö wëenëñedë Pidipoto iñömö quëwëñömönite mäniñömö quëwëñäni mönitö imönite wënæ wënæ cædäni beyænque wæwente intamönipa. Adodäni mönitö imönite, Minitö wënæ wënæ cæmini iminipa, ante tedewëñäni eñëninque wætämönipa, ante minitö adobai eñëminipa. Ayæ minitö weca ponte quëwëñömönite waodäni tæiyænäni mönitö imönite Baa ante, Minitö apænedämai incæminimpa, ante wææ änäni incæte Wængongui mönitö tönö godongämæ cæcä beyænque tömengä ingantedö ante watapæ möni apænedö ante minitö iminite guiñenämai apænetamönipa.

3 Edæ mönitö, Wængongui ingante pönëmini inique waa imaimpa, ante minitö iminite nangui apænemöni inte wii babæ wapiticæ pönëninque apænemönipa. Wii wentamö entawëninque pönente apænemönipa cæminii. Ayæ adobai, Minitö oda cæcæminimpa, ante cædämai inte mönitö wii wapiticæ apænemönipa. 4 Wæætë Wængongui mönitö imönite apænedinque, Waa cæmini abopa, äninque, Minitö Itota ingantedö ante botö watapæ apænedö ante në apænemöni eñencædänimpa, ante angä eñëninque mönitö në apænemöni imönipa. Mönitö, Waodäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante cædämai inte wæætë, Wængonguinque mönitö imönite waa acæcäimpa, ante cædinque apænemönipa. Edæ tömengä, Æbänö entawëminii, ante mönö entawëñömö ante në acä ingampa. 5 Wadäni nämä beyænque ante, Waa tedemöni eñëninque mönitö imönite wæætë pönö cæcædänimpa, ante babæ cædäni bai mönitö iñömö dicæ mänömainö ante minitö iminite babæ cætamöniyaa. Mänömainö ante do eñëminipa. Ayæ, Mönitö wii minitö godonte æinta ante beyæ apænetamönipa, ante do eñëminipa. Æbänö cætämönipa, ante Wængongui në acä ingampa. 6 Waodäni mönitö imönite waa acædänimpa, ante mönitö dicæ ämönitawogaa.

Ayæ, Minitö incæ wadäni incæ

mönitö imönite waa acædänimpa, ante dicæ ämönitawogaa. 7 Edæ, Itota Codito nänö da godongaïmöni inömöni inte mönitö minitö iminite, Pönömini æninque quëwencæmönimpa, ämöni bai waa incædönimpa. Wæætë minitö weca quëwëninque mönitö wäänä nänö wëñænäni guiyanäni inänite ædæmö cædä bai adobai minitö iminite cætämönipa. 8 Minitö iminite nangui pöni waadete pönëmöni inte mönitö, Itota ingantedö ante Wængongui nänö watapæ apænedö ante minitö iminite apænedinque watapæ totämönipa. Ayæ minitö nö möni në waademini iñöminite mönitö minitö beyæ quëwentämönipa. Ayæ minitö beyæ wämöni incæ adobai watapæ tobaïmöni. 9 Mönitö töninamini eñeedäni. Nangui pöni möni cædinö ante minitö do eñëminipa. Itota ingantedö ante Wængongui nänö watapæ apænedö ante mönitö minitö weca quëwente apænedinque, Möni quëwengäimpa, ante wii eyepæ godö wädö ante dicæ antamöniyaa. Wæætë edæ, Minitö wädämai incæminimpa, ante mönitö itädë incæ woyowotæ incæ tömëmöni nangui cædinque ænte quëwentämönipa.

10 Minitö në wede pönëmini weca quëwëninque mönitö tæiyæ waëmö ëwocamöni inte nö cæte quëwëñömönite minitö, Wënæ wënæ cæminipa, ante ædö cæte angüminii. Wæætë mönitö cædinö adinque minitö, Mönitö æbänö quëwëmöni imönii, ante do amini inte në apænemöni iminipa. Wængongui adobai ante do acä ingampa. 11 Edæ waocä mæmpocä tömengä wëñænäni iñönänite tömengä, Minitö eñënguimini, ante odömongä bai mönitö adobai minitö tömämöni iñöminite adocanque adocanque ingante, Bitö eñënguimi, ante odömonte apænetamönipa. Mänömai cætämönipa, ante minitö do eñëminipa. 12 Mini quëwënö adinque Wængongui tocæcäimpa, ante cædinque minitö tæiyæ waëmö quëwencæminimpa, ante mönitö nangui apænetamönipa. Ayæ, minitö mänömai cæte quëwencæminimpa, ante waadete apænetamönipa. Ayæ adobai mönitö wæætë wæætë apænedinque minitö

iminite adodö ante ancaa apænetamönipa. Wængongui iñömö, Botö Awënë Od-eye nempo quëwëninque minitö botö ñäö emöñömö botö tönö godongämæ quëwencæminimpa, ante tömengä minitö iminite aa pedingue apænte ængampa.

¹³ Ayæ adobaï mönitö Wængongui nänö angainö ante minitö iminite apænemöni eñëninque minitö ö ænte do pönëminitapa. Näwangä Wængongui nänö angainö impa, ante adingue minitö, Wii waodanique nani angainö impa, ante pönëninque wæætë, Näwangä Wængongui nänö angainö impa, ante pönëninque ö æminitapa. Inique minitö nê wede pönëmini inte Wængongui nänö angainö entawëmini beyænque nanguï cæmini iminipa, ante eñëninque mönitö Wængongui ingante cöwë waa ate pönente apænemönipa.

¹⁴ Oodeabæ iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo iñömö tömengä nempo quëwëñönänite oodeoidi tömënäni inänite togænte pänäni wädäni bai minitö mönitö tönïñamini iñömöni minitö ömæ iñömö nê quëwënäni incæ minitö iminite adobaï cädäni wæminitapa. Mänömaï cädäni wædinque minitö Oodeabæ iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo wädäni bai adobaï wæmini baminitapa.

¹⁵ Oodeoidi iñömö Wængongui beyæ nê apænegainäni inänite wænönäni wængadänimpa. Ayæ ate tömënäni pæinäni iñömö Itota Codito ingante wænönäni wængacäimpa. Ayæ ñowodäni adocabodäni incæ mönitö imönite adobaï togænte wido cädänitapa. Mäninäni nani cædinö adingue Wængongui tömënäni inänite ædö cæte waa aquingäa. Adodäni incæ waodäni tömänäni inänite piinte quëwënönänimpa töö. ¹⁶ Edæ oodeoidi inämaï inäni inänite, Codito ængä beyænque minitö quëwencæminimpa, ante apænedämaï incæminimpa, ante cæcæte ante mäninäni oodeoidi incæ mönitö imönite Baa äninque wææ cädänipa töö. Mänömaï cöwë wënæ wënæ cædinque tömënäni wæætë wæætë nani wënæ wënæ cædincoo idæwaa cädänipa. Idæwaa i inique Wængongui nänö ænguï bate püimämo tömënäniya do pongatimpa.

Tetadönitenteidi weca Pabodo eñacæ pöinente wæcampa

¹⁷ Incæte mönitö tönïñamini eñëedäni. Tömënäni änäni beyæ mönitö minitö iminite emö cæte godinque wii wantæpiyæ ante gotamönipa. Godinque minitö iminite adämaï imöni incæte mönitö minitö beyæ ante cöwë pönentamönipa. Minitö iminite nanguï äinente wæmöni inte mönitö, Æbänö cæte goquimönii, ante pönëninque nanguï cætamönipa. ¹⁸ Edæ minitö weca pöinente wætamönipa. Botö Pabodobo inömo inte wæætë wæætë nö pöinemo intabopa. Mönitö pöinëmöni incæte Tatäna wæætë mönitö imönite wææ cæcä wætamönipa. ¹⁹ Mönö Itota Codito nänö ponguïönæ tömengä weca ongöninque mönitö æbänö ante beyæ watapæ bacæimpa, ante pönëmöni imönii. Wii minitö beyænque toquimönii. Edæ nê pönëmini inömöni inte minitö do möni nê watapæ todömöni iminitapa. Ayæ waodäni tæi emonte gänä cædinque poganta ænte todäni bai minitö beyænque ante mönitö nê toquimöni imönipa. ²⁰ Näwangä impa. Waa pönï cæmini inique minitö möni nê waa amini inömöni inte möni nê watapæ todömöni iminipa.

3

¹ Mänömaï beyæ mönitö, Minitö iminite adämaï inte awædö, äninque, Ædö cæte godömenque wänö cömöni inguimönii, ante pönëninque mönatö adomönaque Atëna iñömö ongonguënëmöna imönäpa, ante pönente wætamönäpa. ² Ayæ Timoteo nê mönö tönïñacä ingante minitö weca ante da pönömöna pongantapa. Tömengä iñömö Wængongui tönö godongämæ cædongä iñongante Itota mönö Codito ingantedö ante mönö watapæ apænedö ante eñencädänimpa, ante odömonte apænedongä ingampa. Tömengä minitö iminite, Mini wede pönëno ante tæi ongonte quëwëedäni, ante ayæ, Wampo pönëninque tæi piñænte cädäni, ante ædæmö apænecæcäimpa, ante mönatö tömengä ingante da pönömöna pongantapa. ³ Wädäni minitö iminite quiëmë cädäni caate wæmini incæte tömämöni wadö pönënamäi inte ñimpo cädämaï incæminimpa, ante

cædinque Tímoteo ingante da pönömöna pongantapa. Mönö imonte cöwë mänömaï cædäni caate wæquëñemö imompa, ante mīnitö do edonque pōni eñēmīnīpa. ⁴ Ayæ mīnitö weca möni quëwëñedë mōnitö mīnitö imīnite apænedinque,

Mönö imonte quiëmë bai togænte pan-guīnānidö angüënë, ante wæætë wæætë apænetamōnīpa. Edæ mīnitö eñënö bai mänīnö do batimpa. ⁵ Mänömaï beyæ botö, Ædö cæte godömenque wänö cōmo inguīmoo, ante, Mini wede pōnēnö æbānō impa, ante botö eñencæboimpa, ante Tímoteo ingante da pönömo pongantapa. Wënæ awënë, Oda cæe, ante nē ānewēnongā iñömö mīnitö imīnite, Oda cædāni, angā eñēnīnque mīnitö wabānō eñēmīnīpa, ante botö ancaï guīñente wætabopa. Mänömaï eñente cæmīni īnīnque mōnitö cædinö wo ewente babaimpa, ante pōnentabopa.

⁶ Incæte Tímoteo mīnitö weca quëwëñinque ñöwoque mōnitö weca ocæ emænte pongantapa. Mini wede pōnēnö ante apænedinque tōmengä, Wede pōnēnānīpa, angantapa. Ayæ, Nē waadete pōnēnāni īnānīpa, ante apæneçä eñentamōnāpa. Mīnitö mōnatö beyæ cöwë waa pōnēmīni imīnīpa, ante tōmengä apæneçä eñentamōnāpa. Ayæ mōnatö mīnitö imīnite aīnēmōna inte wæmōna bai mīnitö adobai mōnatö imōnate aīnēmīni inte wæmīni imīnīpa, angantapa. ⁷ Mänömaï beyæ mōnitö tōniñamīni eñēedāni. Quiëmë beyæ wæmōna incæ ayæ mōnatö imōnate togænte pānāni wæwëmōna incæte mōnatö mīni wede pōnēnö beyænque wæætë wampo pōnente batamōnāpa. ⁸ Mīnitö mönö Awënë ingante ñimpo cædāmaï pōnēmīni beyænque mōnatö ñöwo wampo pōnente bai quëwëmōna imōnāpa. ⁹ Mōnatö mönö Mæmpo Wængonguī weca ongōnīnque mīnitö beyæ nanguī watapæ tomōna inte wæætë apænemōnāpa. Incæte mīnitö beyæ ante Wængonguī ingante ædö cæte waa ate pōnente eyepæ apænequīmōnaa. ¹⁰ Mīnitö mīni wede pōnēnö ante æbānō ayæ wīi eyepæ pōnēmīni, ante wæmōnīpa. Īnīnque, Mīnitö imīnite wæætë adīnque mōnitö odömōnte apænemōni eñēnīnque mīnitö eyepæ pōnencæmīnīpa, ante cædinque

mōnitö woyowotæ itädë Wængonguī ingante nö nanguī pōni apænemōni imōnīpa.

¹¹ Wængonguī mönö Mæmpo incæ mönö Awënë Itota Codito tōnō möni goquīnō ante tōinö pīnōnte bai cæda ate mīnitö weca gocæmōnīpa. ¹² Mōnitö mīnitö imīnite godömenque waadete pōnēmōni bai mönö Awënë Itota pōnö cæcä ate mīnitö adobai mīnitö weca wacä ingä wacä ingä godömenque godömenque waadete pōnencæmīnīpa, ämōnīpa. Ayæ waodāni tōmānāni īnānīte godömenque waadete pōnencæmīnīpa, ämōnīpa. ¹³ Tōmengä pōnö cæcä beyænque mīnitö tæimö entawente incæmīnīpa, ämōnīpa. Edæ mönö Awënë Itota quīnāni nē tæiyæ waëmö ewocadāni tōmānāni tōmengä tōnō godongāmæ poncædānīpa. Tōmēnāni nāni pōñedë mīnitö iñömö Wængonguī mönö Mæmpo weca pōmīni adīnque tōmengä ædö cæte, Wënæ wënæ cæmīni imīnīpa, ante angüingää. Mīnitö tæiyæ waëmö ewocamīni incæmīnīpa, ämōnīpa.

4

Wængonguī waa acæcäimpa, ante mönö quëwëñö ante

¹ Mōnitö tōniñamīni eñēedāni. Adodeque ayæ apænequīmōni imōnīpa. Mīni quëwëñö ante Wængonguī waa acæcäimpa, ante mōnitö, Īmaï quëwëedāni, ante do wææ odömōnte apænemōni eñēmīnitawo. Īnīnque mīnitö Ao ante quëwëñömīni imīnīpa. Ñöwo iñömö mōnitö Awënë Itota emōwo ante apænedinque mīnitö imīnite, Mänīnonque ante gomōnga cæte quëwencæmīnīpa, ante ancaï apænemōnīpa.

² Awënë Itota nānō änö ante eñente cædinque mōnitö mīnitö imīnite wææ ānīnque, Īmaï cædāni, antamōnīpa. Mänīnö möni wææ ante odömōnte apænedö ante mīnitö do eñēnīmīnīpa. ³ Wængonguī nānō änö iñömö Īmaï impa. Mīnitö iñömö tæiyæ waëmö ewocate quëwenguënēmīni imīnīpa. Wacä nānōogæ ingante godö towente cædāmaï inte edæ ononque mīni nānōogænque quëwenguënēmīni imīnīpa. ⁴ Onguīñæmīni tōmāmīni iñömö, Botö moncæboimpa, ante cædinque mīnitö, Æbānō cæte nānōogæ æmo ate Wængonguī

tönö waodäni waa aquinäni, ante eñenguēnēmini iminipa. Minitö, Tæiyæ waemö ewocadinque ængæimpa, ante eñenguēnēmini iminipa. ⁵ Wīi wadäni bai, Wængongui ingante æbänö ingaingä ingää, ante eñenāmai inäni bai onquiyænque ante nāni towēnonque ante pönēnāmai quēwencæminipa. ⁶ Mäninö ante nē pönengä iñömö, Botö tönifacä nänöogængä ingampa, ante pönēninque tömengä nänöogæ ingante towente cädāmai inique tömengä ingante wēnæ wēnæ cädāmai incæcäimpa.

Īimai wēnæ wēnæ cädäni inänite Awēnē Itota pancæcäimpa. Wēenēhedē mäninö ante minitö iminite apænedinque do wææ angamönipa. ⁷ Edæ Wængongui mönö imonte wīi, Towencæminipa, ante apænte ængacäimpa. Wæætē, Minitö tæiyæ waemö ewocate quēwencæminipa, ante tömengä mönö imonte apænte ængacäimpa. ⁸ Mänömai beyæ æcänö mäninö ante Pabodo nänö, Īimai cædäni, ante nänö wææ odömonte apænedö eñēninque Baa äna iñömö tömengä wīi waodänique inänite eñenāmai inte Baa angä ingampa. Wæætē Wængongui minitö iminite nänö Tæiyæ Waemö Önöwoca nē pönongä ingante eñenāmai inte Baa angä apa quēwēminii.

⁹ Mini pönencabo mini tönifadäni iñönänite mini waadete pönēnö ante mönitö quinänte yewæmonguimönii. Edæ minitö tömēmini iminite, Wacä ingä wacä ingä waadete pönencæminipa, ante Wængongui odömonte apæneca eñēmīnitapa töö. ¹⁰ Nö impa. Mäatedöniabæ tömämæ iñömö mönö pönencabo mönö tönifadäni tömänäni inänite do waadete pönēmini iminipa. Incæte möni tönifamini, Minitö mäninö ante gomonga cæte quēwencæminipa, ante ancaa apænemönipa. ¹¹ Minitö piyænē cæte quēwencæminipa. Wadäni, Æbänö cæquēnēnāni inänii, ante cōwē änāmai incæminipa. Ayæ, Wæntæye ināmai inte mini önompoca cæte quēwencæminipa. Mäninö do möni apænedö bai minitö, Cæinēmönipa, ante cæcæminipa, ämönipa. ¹² Mänömai cæmini bai iimö iñö iimö iñö mini quēwēnö adinque wadäni nē pönēnāmai inäni

wæætē minitö iminite waa acædänimpa. Ayæ adobai minitö waodäni inänite, Pönömini æncæmönimpa, ante änewēnāmai quēwencæminipa.

Mönö Awēnē Itota nänö ocæ emænte ponguionæ

¹³ Mönitö tönifamini eñēedäni. Nē æmæwo wængainäni iñömö æbänö baquinäni, ante minitö eñencæminipa, ante yewæmömönipa. Wadäni, Mönö nāni ömæmongæimpa, ante pönēnāmai inäni inte wæwēnāni bai minitö wīi adobai wæwēmini incæminipa, ante yewæmömönipa. ¹⁴ Itota æmæwo wæningä incæ nāni ömæmonte inongäimpa, ante pönēmö imompä. Itota ingante pönente nē wængainäni iñönänite Wængongui iñömö mänināni inänite Itota tönö tömengä weca ænte mämongä poncædänimpa, ante adobai pönēmompä.

¹⁵ Wængongui nänö apænedö bai mönitö Īimai ante minitö iminite apænemönipa. Awēnē Itota nänö ponguionæ mönö nē müimö quēwēmö inte ayæ ongömö iñömö mönö wīi täno tömengä weca gocæmöimpa. Wæætē tömengä ingante pönēninque nē æmæwo wængainäni inte mänināni iñömö täno goquinänidö anguēnē. ¹⁶ Edæ mönö Awēnē Wængongui nänö wææ änonque ante yedæ añongä Wængongui anquedoidi tæiyæ awēnē aa pecæcäimpa. Wængongui todompeta nāni ancadeca adocanque we we öoncæ cæyongä mönö Awēnē Codito incæ öönæde quēwente pö wææncæcäimpa. Pö wææñongä tömengä ingante nē pönente wængainäni tömēnāni täno nāni ömæmoncædänimpa. ¹⁷ Ayæ ate Wængongui cæcä beyænque mönö nē müimö quēwēmö inte ayæ ongömö iñömö mönö tömēnāni tönö godongämæ boguimancodē æicæmöimpa. Boguimancodē æidique mönö Awēnē öönæde inö wææ pöñongante mönö tömengä ingante bee tencæmöimpa. Inique cōwē Awēnē weca quēwencæmöimpa. ¹⁸ Mänömai beyæ, Mönö Awēnē Codito incæ öönæde quēwente pö wææncæcäimpa, ante pönēninque wampo pönencædänimpa, ante cædinque minitö wacä ingä wacä ingä ædæmö apæneedäni.

5

1 Nöwo mōnitō tōniñamīni eñēedāni. Æōnædō māniī baquīi, ante mīnitō imīnite ædō cæte yewæmōnguimōnii. 2 Edæ mōnō Awēnē Itota nānō ponguīōnæ iñōmō nē awēmō ængā woyowotæ iñontobæ pō guicā bai iñontobæ baquīnō anguēnē, ante mīnitō tōmēmīni waa eñēmīnīpa edæ. 3 Waodāni, Mōnō piyænē cæte guīñēnāmaī quēwēmōmpa, ante nāni tedeyedē ēnengā iñontobæ wēñæ nantate wæcā bai tōmēnāni adobai iñontobæ nāni ōmæ ēwenguīnō baquīnō anguēnē. Inique ædō cæte wodii winonguīnāni.

4 Incæte mīnitō mōnitō tōniñamīni eñēedāni. Māniōnæ nāni wæwente eōnæ nē awēmō ænongā pō guicā bai iñontobæ iñque bayonte mīnitō wīi wēmō iñōmō quēwēmīni inte guīñēnāmaī incæmīnīpa. 5 Mīnitō Wængonguī wēñæmīni imīni inique ñāō iñōmō tōmāmīni quēwēmīni imīnīpa. Mōnō cōwē wentamō iñōmō cædōnāni bai wīi imōīpa. 6 Mānōmaī beyæ mōnō wīi wadāni mō ñōnāni bai mongæīpa. Wæætē mōnō ñāni ōmæmōnīnque nāmā wææ ante quēwēmō ingæīpa. 7 Edæ tōmēnāni nē mōnāni iñōmō woyowotæ mōnāni inānīpa. Ayæ wadāni tī nāmæ bedīnque nē quidi quidi dowænte ināni iñōmō woyowotæ bete badānīpa. 8 Incæte mōnō ñāō iñōmō cægōmō inte nāmā wææ ante quēwēmō ingæīpa. Tæīneta wææ wēñate bai cædinque Itota ingante mōnō wede pōnēnō ante mōnō waadete pōnēnō ante mōnō entawente quēwengæīpa. Tæīneta ocabogata wææ encate bai cædinque mōnō edæ, Wængonguī ængā beyænque quēwencæmōīpa, ante pōnēnō ante mōnō ēwocate quēwengæīpa. 9 Edæ Wængonguī nānō ænguī bate pīnguīmāmo ante tōmengā, Wīi wæwencæmīnīpa, ante mōnō imonte apænte ængacāīpa. Wæætē mōnō Awēnē Itota beyæ tōmengā mōnō imonte ængā beyænque quēwencæmōīpa. 10 Tōmengā, Botō tōnō quēwencæmīnīpa, ante mōnō beyæ wængacāīpa. Inique mīi imō incæ wænte imō incæ mōnō cōwē tōmengā weca quēwencæmōīpa. 11 Mānōmaī beyæ mīnitō iñōmō do cæmīni bai gomonga cædāni. Wampo pōnencædānīpa, ante cædinque mīnitō wacā ingā wacā ingā

ædæmō apænedīnque, Æmæwo pægāimīni inte tæi pīñænte cædāni, ante odōmonte apæneedāni.

Mōnō tōniñadāni inānite Pabodo nānō ānō

12 Nöwo mōnitō tōniñamīni eñēedāni. Mīnitō imīnite iīmaī apænemōnīpa. Mīnitō weca nē nanguī odōmonte apænedāni iñōnānite mīnitō tōmēnāni inānite waa acæmīnīpa, āmōnīpa. Edæ Awēnē Itota apænte nānō ænīnāni inte tōmēnāni, Mīnitō iīmaī waa quēwēedāni, ante mīnitō imīnite nē aadāni inānīpa. 13 Tōmēnāni nāni cædō beyænque mīnitō tōmēnāni inānite godōmenque nanguī waa amīni inte waadete pōnēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā piyænē cæte quēwēedāni.

14 Mōnitō tōniñamīni eñēedāni. Mīnitō imīnite iīmaī ante ancaa āmōnīpa. Wæntæye ināni inānite wææ ante apæneedāni. Guīñente ināni wampo pōnencædānīpa, ante tōmēnāni inānite ædæmō apæneedāni. Æmæ pōnēnāni tōnō godongāmæ cædāni. Wadāni tōmānāni inānite mīnitō waadete ee cædāni āmōnīpa.

15 Æcāmenque ingante wadāni wēnæ wēnæ cædāni adīnque mīnitō Baa amīni beyænque mānīnāni wæætedō wæætē nāmæ wēnæ wēnæ cædāmāi incædānīpa. Wæætē wacā ingā wacā ingā cōwē waa cæcæmōnīpa, ante pōnēnīnque cædāni. Ayæ wadāni tōmānāni inānite adobai cædāni.

16 Mīnitō cōwē watapæ tote quēwēedāni. 17 Wængonguī ingante woyowotæ itædē apænete quēwēedāni. 18 Mīni quēwenganca quīēmē bai ba incæte mīnitō cōwē Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque apæneedāni. Edæ Itota Codito nempo nē quēwēmīni inte mānīnō ante mīnitō beyæ ante Wængonguī nānō ānō impa.

19 Wængonguī Ōnōwoca nānō cæīnō adīnque mīnitō tōmengā ingante ædō cæte, Cædāmāi iē, ante wææ anguīmīnīi. 20 Wængonguī beyæ nē apænedāni nāni apænedō eñēnīnque mīnitō badete todāmāi quēwēedāni. 21 Wæætē waodāni nāni apænedō tōmānō ante eñēnīnque, Æbānō i, ante edonque eñengæīpa, ante cædinque mīnitō, Nō nāni ānō i, Babæ nāni ānō i, ante pōnēnīnque do eñencæmīnīpa. Waa ānō impa, ante eñēnīnque mīnitō mānīnō ante

ö ænte bai quëwëedäni. ²² Quiëmë wënæ wënæ cæquii, ante adinque mīnitō Baa ante gomō aedäni.

²³ Wængonguī incæ nē piyænē cædongä inte pönō cæcä beyænque ædæmō tæiyæ waëmō entawëmīni incæmīnimpa. Awënë Itota mōnō Codito tōmengä nänō ponguinganca mīnitō iñömō Wængonguī pönō cæcä ate mīnitō mīmō incæ önōwoca incæ baonga incæ wënæ wënæ cædāmai incæmīnimpa. ²⁴ Wængonguī nänō nē apænte ænimīni iñōmīnite tōmengä mīnitō imīnite cōwë pönëninque tōmengä nänō änō bai ædæmō cæcæcäimpa.

Pabodo, Waa quëwencæmīnimpa, angampa

²⁵ Mōnitō tōniñamīni iñömō ëñëedäni. Mīnitō mōnitō beyæ ante Wængonguī ingante apæneedäni. ²⁶ Mīnitō pönencabo iñōmīnite mōnitō tōmämīni waa quëwencæmīnimpa, ante waadete pönëninque ämönipa. ²⁷ Edæ Awënë Itota ëñëñongä botō mīnitō imīnite wææ ante, ïi yewæmōinta adinque mīnitō mīni pönencabo iñōmīnite adocanque ingante ämīni tōmānāni ëñëñönāni tōmengä adotaa adinque apænecä ëñencædānimpa, ämopa. ²⁸ Awënë Itota mōnō Codito mīnitō imīnite waadete pönō cæcæcäimpa, ante botō mäninque ante yewæmōmopa.

2 Tetadönitenteidi inänite Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

Pabodo, Waa quëwëedäni, ante apæncamp

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Mönö töninäda Tidibänö tönö Timoteo tönö godongämæ apænete ate yewæmömo aedäni. Tetadönica iñömö quëwëmini inte Codito ingante godongämæ mini pönencabo inömini inte ëñëedäni. Minitö mönö Mæmpo Wængongui nempo ayæ mönö Awënë Itota Codito nempo quëwëmini iminipa. ² Mönö Mæmpo Wængongui tönö mönö Awënë Itota Codito waadete pönö cæda ate minitö gänë entawencæminipa, ante yewæmömönipa.

Itota Codito pongä ate Wængongui apænte pancæcäimpa

³ Mönitö töninämini ëñëedäni. Mini wede pönëno godömenque pæte bai impa, ante ayæ tömämöni wacä ingä wacä ingä mini waadete pönëno waa pönö pæte bai iminipa. Mänömai beyæ mönitö minitö beyæ ante Wængongui ingante cöwë waa ate pönëninque apænequënëmöni imönipa. ⁴ Wadäni minitö iminite quiëmë togæwëninque wënæ wënæ cædäni caate wæmini incæ quiëmë beyæ wæwëmini incæ minitö wæntæye inämai inte ee cæminipa. Mänömai beyæ Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo wayömö wayömö quëwëñönänite mönitö incæ mini cæinö ante waa adinque cöwë apænemönipa. Ayæ mini wede pönëno ante cöwë apænemönipa. ⁵ Mäninö ante beyæ Wængongui apænte nänö panguinö ante, Tömengä cöwë nö panguingänö angüenë, ante do ëñëmompä. Mänömai beyæ minitö Wængongui Awënë Odeye nempo guicæte ante eyepæ waa pönö bacæminipa. Minitö do mäninö Wængongui nempo mini öönæde quëwënguino beyæ wæwente quëwëminipa.

⁶ Wængongui në nö cædongä ingampa. Edæ wadäni minitö iminite wënæ wënæ cædäni ate wæwëmini iñömini tömengä wæætë tömënäni inänite wënæ wënæ cæcä ate wæwencædänimpa. ⁷ Ayæ minitö në wæwëmini iñöminite pönö cædinque

tömengä mönitö imönite adobai pönö cæcä ate tömämö mönö wæwënamai baquimö imompä.

Mönö Awënë Itota tönö tömengä anquedoidi në tæi piñænte cædäni tönö öönæde ongonte pö gonga bæcote bai godongämæ wæëñönäni tömämö ayömö mänömai bacæimpa. ⁸ Mönö Awënë Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö ante në ëñënamai cædäni iñömö, Wængongui æbänö ingaingä ingää, ante ëñënamai inäni iñönänite tömengä mäninäni inänite pante cæcæcäimpa. ⁹ Wængongui adodäni inänite päninque æmæwo wo ewencæcäimpa. Tömënäni iñömö Awënë Itota weca tömengä nänö tæi piñæmämö waëmö pönö nänö emöñömö mäninö pö guidämai incædänimpa, ante Wængongui wææ cæcæcäimpa. ¹⁰ Awënë Itota nänö ponguionæ Wængongui mänömai cæcæcäimpa. Mänionæ Itota quinäni iñömö në tæiyæ waëmö ewocate quëwënanäni inte tömengä ingante waa acædänimpa, ante poncæcäimpa. Ayæ tömengä në pönënanäni weca pönongante tömënäni tömänäni, Tömengä waa pönö cæcä amönipa, ante watapæ ancædänimpa, ante cæcæte ante poncæcäimpa. Ayæ minitö adobai mönitö apænedö ante ëñëninque pönëmini inte tömengä quimäni iñömö mönitö tönö adobai cæcæminipa, ante cæcæte ante poncæcäimpa.

¹¹ Mänömai beyæ mönitö minitö beyæ ante woyowotæ itæde Wængongui ingante apænemönipa. Wængongui, Mini quëwënguino ante quëwencæminipa, ante minitö iminite apænte ængä ininque mönitö, Minitö eyepæ waa pönö bacæminipa, ante mönö Mæmpo Wængongui ingante apænemönipa. Minitö, Mönitö waa cæcæmönimpa, ante mini änö bai tömänö ante Wængongui nänö tæi piñæmämö inte iinque cæcæcäimpa, ante apænemönipa. Ayæ mini wede pönëno beyæ minitö cæquinö tömänö ante tömengä adobai iinque cæcæcäimpa. ¹² Mönö Awënë Itota pönö cæcä beyænque minitö waa pönö cæmini adinque wadäni tömengä emöwo ante waa ate apæncædänimpa. Ayæ tömengä mänömai cæcä beyænque wadäni, Minitö waa quëwëmini iminipa,

ante mīnitō imīnite waa acædānimpa. Mōnō Mæmpo Wængonguī tōnō mōnō Awēnē Itota waadete pōnō cæda bai mānōmaī bacæimpa, ante mōnitō māninō ante Wængonguī ingante apænemōnipa.

2

Mōnō Awēnē Itota nānō ponguīōnæ æbānō baquī, ante

¹ Mōnitō tōniñamīni ēñēedāni. Mōnō Awēnē Itota Codito nānō ponguīnō ante āmōnipa. Ayæ tōmengā æbānō, Botō weca pōedāni, ante gæcā goquīmō imōmpa, ante apænedinque mīnitō imīnite iīmaī āmōnipa. ² Mīnitō weca quēwēnāni pancadāniya iñōmō, Mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ do batimpa, ante ānāni ēñēinque mīnitō idiquibæ pōnēnāmaī bacæmīnimpa, āmōnipa. Edæ mōnitō Wængonguī beyæ nē apænemōni inte mōni apæneyedē incæ mōni odōmonte apæneyedē incæ mōni yewæmōintaa yewæmōñedē incæ æyedēmē incæ apænemōnipa, ante mānināni iñōmō mōnitō imōnitedō ante apænedinque, Pabodoidi māninō ante apænedāni inānipa, ante tededāni ēñēinque mīnitō guiñente wædāmaī iedāni āmōnipa. ³ Æcāmenque angā æbāmē nānō ānō ēñēinque mīnitō oda cæte godāmaī iedāni.

Edæ waodāni tæiyæñāni Wængonguī ingante Baa ante wadæ godāni ate wacā nē wiwa cæcā inte pongā acæimpa. Ayæ tōmengā pongā ate mōnō Awēnē nānō ponguīōnæ bacæimpa. Māningā nē wiwa cædongā iñōmō Wængonguī æmæwo nānō nē wo ewenguingā ingampa. ⁴ Æcāmenque ingante, Wængonguī ingampa, ante waodāni waa adinque ædæ wææninque apænedāni incæ ayæ quiēmē adinque, Wængonguī impa, ante waa adinque apænedāni incæ māningā nē wiwa cædongā iñōmō wængonguīidi nāni nē ānōnāni tōmānāni inānite Baa āninque nāmā ængō cæte bai cæcā inongampa. Wængonguī oncō tæiyæ waēmō oncōnē adocā pō guīite tæ contadinque, Botō tōmēmo wængonguīmo inōmo imōpa, angā ingampa.

⁵ Botō mīnitō weca quēwēñedē māninō ante mīnitō imīnite apænetabopa. Wīi ēñēmīnitawo. ⁶ Adocā nē wiwa cædongā

iñōmō Wængonguī nānō äōnæ māniōnæque edonque pongā acædānimpa. Iñinque quīnō beyæ ante māningā ayæ pōnāmaī ingāā, ante mīnitō ñōwo do ēñēmīnipa. ⁷ Adocā awēmō nānō wiwa cæpāmo incæ do ēñente cædāni inte waodāni tæiyæñāni quiēmē wiwa i, ante do cædānipa. Incæte tōmēnāni inānite, Wiwa cædāmaī iedāni, ante nē wææ cædongā iñōmō adodō ante godōmenque wææ cæcā ingampa. Nē wææ cæcā ingante guīquēnē wacā wæætē, Māninganca idæwaa, āninque ō ængā wadæ gocæcāimpa. ⁸ Māniñedē nē wiwa cædongā iñōmō edonque pongā acædānimpa. Incæte Awēnē Itota pōninque tōmengā nānō ōō guēmāmāmo inte māningā ingante wænongā wænguingā ingampa. Tōmengā ñāō apāite emōnongā inte pongā adinque nē wiwa cædongā guīquēnē æmæwo wo ewente bacæcāimpa. ⁹ Wiwa cædongā ingante Tatāna nānō tæi piñæmāmo inte da pōnongā ponguingā ingampa. Tōmengā nānō mā cæ bai quiēmē bamōnengæ cæcā adinque waodāni, Æbānō cæcāā, ante oda cæte gocædānimpa. ¹⁰ Ayæ quiēmē wēnæ wēnæ nānō cæpāmo beyæ nē æmæwo wo ewente baquināni iñōmō oda cæte godānipa. Edæ Wængonguī nāwangā nānō angainō ante waadete pōnēnāmaī iñōnānite Wængonguī tōmēnāni inānite, Quēwencæmīnimpa, ante ædō cæte ænguingāā. Mānōmaī beyæ tōmēnāni æmæwo wo ewente bacædānimpa.

¹¹ Mānōmaī beyæ, Tōmēnāni nē wiwa cædongā wapiticæ nānō angainō ante pōnencædānimpa, ante cædinque Wængonguī tæi piñænte cæcā beyænque tōmēnāni babæ ante pōnente oda cædānipa. ¹² Edæ Wængonguī nāwangā nānō angainō ante nē pōnēnāmaī inīnāni inte wæætē, Mōnō wentamō mongæmāmo incæ waa impa, ante watapæ todīnāni iñōnānite Wængonguī mānināni tōmānāni inānite apænte ante pancæte ante mānōmaī cæcampa.

Wængonguī, Quēwencæmīnimpa, ante nē apænte ænināni

¹³ Mōnitō tōniñamīni mīnitō mōnō Awēnē Itota nānō nē waademīni inte ēñēedāni. Inguipoga badōnāmaī iñedē Wængonguī

mīnitō imīnite do, Quēwencæmīnīmpa, ante apænte ængacāīmpa, ante mōnitō mīnitō beyæ ante tōmengā ingante waa ate pōnēnīnque cōwē apænequēnēmōni imōnīpa. Tōmengā iñōmō, Botō Ōnōwoca pōnō cæcā ate tæiyæ waēmō ēwocamīni inte mīnitō nāwangā botō angainō ante pōnēmīni beyæ quēwencæmīnīmpa, ante mīnitō imīnite ængacāīmpa. ¹⁴ Itota ingantedō ante mōnitō watapæ apænedō beyæ Wængonguī, Quēwencæmīnīmpa, ante mīnitō imīnite apænte ængacāīmpa. Tōmengā, Awēnē Itota Codito ñāō nānō emōnō bai mīnitō adobai ñāō bai entawencæmīnīmpa, ante cædinque mīnitō imīnite apænte ængacāīmpa.

¹⁵ Mōnitō tōniñamīni eñēedāni. Mānōmai beyæ tæi ongonde quēwēedāni. Edæ mōnitō onōne inte tedemōni eñēnimīni incæ yewæmōinta yewæmōmōni adīnque eñēnimīni incæ mīnitō mōnitō odōmonte apænedīnō ante ñimpo cædāmai quēwēedāni. ¹⁶ Mōnō Mæmpo Wængonguī mōnō imonte nē waadecā inte pōnō ædæmō cæcā ate mōnō, Tōmengā weca cōwē quēwenguīmō imōmpa, ante pōnēnīnque wampo pōnēmō inte quēwēmōmpa. Ayæ, Waa bacæīmpa, ante mōnō pōnēmōmpa. Īnīnque tōmengā tōnō mōnō Awēnē Itota Codito, Īmai cæcædaīmpa, ante amōnīpa. ¹⁷ Tōmēna ædæmō apænedā beyænque mīnitō wampo pōnēnīnque tæi ongonde quēwencæmīnīmpa. Ayæ tōmēna cæda beyænque mīnitō æmæwo pægaimīni inte tōmāā mīni waa cædō ante mīni waa anō ante tæi piñænte cæcæmīnīmpa.

3

Mīnitō mōnitō beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni

¹ Adodeque ante ĩnque yewæmōmōnīpa. Mōnitō tōniñamīni eñēedāni. Mīnitō mōnitō beyæ ante Wængonguī ingante ĩmai apæneedāni. Mōnitō wayōmō wayōmō gote mōni apæneyōmō mōnō Awēnē nānō angainō ante nanguī ĩnāni quingæ eñencædānīmpa, ante apæneedāni. Ayæ, Mīnitō bai wadāni adobai ĩ anō ante Wængonguī ingante waa ate pōnēnīnque æncædānīmpa, ante mānīnō ante Wængonguī ingante apæneedāni.

² Wadāni nē wēnæ wēnæ cædāni inte wīwa cædāni iñōmō tōmēnāni mōnitō imōnite wēnæ wēnæ cædāmai, ante mānīi beyæ ante mīnitō adobai Wængonguī ingante apæneedāni. Edæ wīi waodāni tōmānāni pōnēnāni ĩnānīpa.

³ Incæte mōnō Awēnē cōwē ædæmō aacā ĩnongā ingampa. Tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō æmæwo pægaimīni inte tæi piñænte cæcæmīnīmpa. Ayæ, Tatāna mīnitō imīnite wēnæ wēnæ cædāmai incæcāīmpa, ante Wængonguī adobai aacā incæcāīmpa.

⁴ Mīnitō imīnite mōni wææ anō ante eñēnīnque do cæmīni incæ godōmenque adodō cæcæmīnīmpa, ante Wængonguī pōnō cæcæcāīmpa, ante mōnitō do pōnēmōnīpa.

⁵ Wængonguī nānō waadete pōnēnō ante eñencæmīnīmpa, ante mōnō Awēnē taadō eñente odōmonte bai pōnō odōmongā ate mīnitō mīmōnē eñencæmīnīmpa. Itota Codito pōnō cæcā beyænque mīnitō wæntæye ĩnāmai inte ee cæcæmīnīmpa.

Cæcæte ante mōnō cæquēnēnō

⁶ Mōnitō tōniñamīni eñēedāni. Mōnitō mōnō Awēnē Itota Codito emōwo ante mīnitō imīnite wææ amōnīpa. Mōnō tōniñadāni pancadāniya wæntæye ĩnāni adīnque ayæ mōni odōmonte apænedō mīni eñente ænīnō bai quēwēnāmai ĩnāni adīnque mīnitō iñōmō mānīnāni tōmānāni ĩnānīte gomō aedāni.

⁷ Mōnitō cægai bai mīnitō æbānō adobai cæquēnēmīni ĩmīnīpa, ante edæ tōmēmīni do eñēmīnīpa. Mōnitō mīnitō weca quēwēñedē wæntæye ĩnāmai quēwentamōnīpa. ⁸ Ayæ adobai æcāmenque cænguī ante nāni pōnōni ænīnque mōnitō ononque ænāmai inte wæætē paga cæte cæntamōnīpa. Ayæ, Mīnitō cængūnque ante pōnēnīnque wædāmai incæmīnīmpa, ante mōnitō, Tōmēmōni cænguī cæncæmōnīmpa, ante woyowotæ itædē nanguī cædinque quēwentamōnīpa.

⁹ Mōnitō mīnitō imīnite, Mōni quēwengæīmpa, ante, Cænguī tōnō mōnitō owoquincō pōnōmīni æncæmōnīmpa, ante anāmai ĩntamōnīpa. Mōnitō mānōmai ante bai waa incædōnīmpa. Wæætē æbānō mōnitō cætamōnīi, ante adīnque mīnitō adobai cæcæmīnīmpa, ante cætamōnīpa. ¹⁰ Edæ mōni mīnitō weca quēwēñedē incæ mōnitō mīnitō imīnite,

Īimaī cæedāni, ante wææ antamönipa. Adocanque nē mönō cæquēnēnō ante, Wīī cæinēmo, angā ĩñongante mīnitō tōmengā ingante cænguī godōnāmaī inguēnēmīni ĩmīnipa.

¹¹ Mīnitō weca pancadāniya ōnonque cædāmaī a ongonte quēwēnāni ĩnānipa, ante ānāni ēñēmönipa. Adodāni nē Baa āninqwe cædāmaī ĩnāni inte wæætē, Wadāni æbānō quēwēnāni, ante godō wæntæ godō wæntæ tededāni ĩnānipa. ¹² Mōnitō mānīnāni ĩnānite mönō Awēnē Itota Codito ēmōwo āninqwe, Mīnitō ĩmō ĩñō ĩmō ĩñō nanguī cæte quēwēedāni, ante wææ āmönipa. Tōmēmīni cæte beyænque mīnitō cænguī ænte cæncæmīnimpa, ante ancaa apænemōni ĩmönipa.

¹³ Mōnitō tōnīñamīni mīnitō guiquēnē, Quiēmē waa ĩmpa, ante wæntædāmaī inte cōwē cæedāni. ¹⁴ Mōnitō mīnitō ĩmīnite ĩi yewæmōintaa möni yewæmongainō ate adocanque ēñēnāmaī cæcā ĩninqwe, Tōmengā æcānō ingāā, ante aedāni. Ayæ tōmengā guingo ĩmonte wæcæcāĩmpa, ante tōmengā ingante gomō aedāni. ¹⁵ Mīnitō adocā ingante, Wīī wacā ingampa, ante pōnēninqwe wæætē tōmēmīni biwīidi ĩnānite ante baī tōmengā ingante wææ āmīni ēñencæcāĩmpa.

Waa quēwencæmīnimpa, ante Pabodo angampa

¹⁶ Mōnō Awēnē Itota nē piyænē cædongā incæ tōmengā pōnō cæcā ate mīnitō æbāmenque bamīni incæ cōwē piyænē cæte quēwencæmīnimpa. Mōnō Awēnē mīnitō tōmāmīni weca a ongoncæcāĩmpa, āmopa. ¹⁷ Botō Pabodobo ñōwo tōmēmo ōnompoca yewæmōninqwe, Mīnitō ĩmīnite waa pōnēmopa, ante yewæmōmo aedāni. Pabodo nānō yewæmōinta ĩmpa, ante ēñencæmīnimpa, ante cædinque botō tōmanta yewæmōninqwe mānōmaī baī yewæmōmopa. ¹⁸ Mōnō Awēnē Itota Codito mīnitō ĩmīnite waadete pōnō cæcæcāĩmpa, ante botō māninqwe ante yewæmōmopa.

1 Timoteo ingante Pabodo cadota ante tänota nänö yewæmongainta

Timoteo ingante Pabodyewæmongampa

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Itota Codito nänö nē da godongaïmo imopa. Itota Codito waa pönī nänö inö bai mönō adobaï bacæmöimpa, ante pönēmompā. Inique Itota Codito mönō nē pönēnongä tönō Wængonguï mönō imonte nē Ængaingä tönō botö imote äna eññēmote da godöna godïmo imopa. ² Timoteo eññēmi, Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmömopa. Edæ mönō wede pönēnō ante apænebo nē eññēmi inte bitö Itota Codito quïmi badinque näwä botö wēmi bai inömi imipa. Inique botö, Mæmpo Wængonguï tönō Awēnē Itota mönō Codito tönō bitö imite waadete pönō waa cæda ate bitö gänē entawencæbiimpa, ämopa.

Wadäni wapiticæ nāni odömonte apænedö

³ Botö Mäatedöniabæ inñömö pöninque bitö imite, Epeto inñömö ee ongöe, nanguï antabopa. Mäniñömö wadäni babæ wapiticæ nāni odömonte apænedö ante nē odömonte apænedönāni inänite bitö, Minitö godömenque mäninö ante odömonte apænedämaï iedäni, ante ämi eññecædänimpa. Mänömainö ante do botö äninö bai nñowo adodö ante bitö imite ämopa. ⁴ Ayæ, Dodäni önonque ante nāni tedegainö ante pönēnämaï quēwēdäni, ante bitö ancæbiimpa. Ayæ adobaï tömēnāni wæmæidi tæiyænāni ante pönēninqe, Æmönänidö ingaināni, ante ancaa änewēñönāni bitö tömēnāni inänite, Minitö mäninö ante pönēnämaï iedäni, ancæbiimpa. Edæ mäninö nāni tedewēnō beyæ tömēnāni, Æbänö i, ante nanguï wæætedö wæætē änewēnānipa töö. Wæætē edæ, Wængonguï nänö cædö ante wede pönēninqe mönō cæquēnēnō guiquēnē tömēnāni nāni tedewēnō beyæ pönömenque cætimpā.

⁵ Mänömainö ante äninque botö, Tömēnāni mīmō iïmaï entawēninqe waadete

pönencædänimpa, ante ämopa. Edæ mīmō waemö pönī entawēninqe tömēnāni Wængonguï ingante wede nāni pönēnō beyæ waadete pönencædänimpa. Ayæ adobaï nämä apænte adinque wentamö mongænāmaï entawēnāni inte tömēnāni waadete pönencædänimpa. ⁶ Inæmpa pancadäniya mäninö ante eññēninqe Baa ante ñimpo cæte wadæ godinque önonque ante quēwēnānipa. ⁷ Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante odömonte apæneinēmönipa, ante nē änāni incæ tömēnāni nāni odömonte apæneyedē quïnö apænedänii, ante eññēnämaï inänipa töö. Adobaï quïemē ante apænedinque tömēnāni, Iïmaï impa, iïmaï impa, ante apænedäni incæte eññēnämaï ināni inte apænedänipa.

⁸ Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante adinque nöingä cæmō ininque mäninö tömengä nänö wææ angainö inñömö waa ante imaimpa, ante do eññēmompā. ⁹ Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante Wængonguï wii nē nö cædäni beyæ pönö wææ angacäimpa. Wæætē nē eññēnämaï cædäni tönö wadäni mäninö ante eññēnāni incæ nē godömenque wēnæ wēnæ cædäni tönö tömēnāni beyæ pönö wææ angacäimpa, ante do eññēmompā. Ayæ adobaï Wængonguï ingante Baa ante nē quēwēnāni tönö wēnæ wēnæ cædäni beyæ wææ angatimpā. Nē tæiyæ waemö entawēnämaï inönāni beyæ ayæ adobaï Wængonguï ingante nē badete todönāni beyæ wææ angatimpā. Mæmpocä ingante wäänä inante nē wænönāni beyæ ayæ adobaï waocä ingante nē piinte wænönāni beyæ wææ angatimpā. ¹⁰ Nänöogængä inämaï inñongante nē towēnāni beyæ ayæ adobaï onguinñænāni nāna onguinñæncaya guëa towēnāni beyæ wææ angatimpā. Nē cæte quēwengä bacæcäimpa, ante waocä ingante nē godonte ænāni beyæ ayæ adobaï nē babæ änāni beyæ wææ angatimpā. Wadäni inänite, Nö ämönipa eññēdäni, ante nē babæ änewēnāni beyæ ayæ adobaï nö odömonte apænedö incæ nē wadö ante cædäni beyæ wææ angatimpā. Mänināni tömānāni eññecædänimpa, ante Wængonguï mäninö ante pönö wææ angacäimpa, ante

ēñēmompa.

¹¹ Edæ Wængongui ñäo apäite emongampa, ante odömonte apænecæbiimpa, ante tömengä nē waa inongä inte edæ tömengä watapæ nänö apænedö ante pönongä æntabopa. Ayæ nö nänö odömonte apænedö ante Wængongui nänö pönö angainö ante adodö änö impa.

Wængongui waadete nänö pönö cædö ante

¹² Itota Codito mönö Awënë pönö cæcä beyænque botö tæi ewocaboatabopa. Tömengä iñömö botö imote waa adinque, Bitö nē pönemi inte cöwē ædæmö cæbi imipa. Inique bitö botö beyæ wadäni inänite nē cæbi bacæbiimpa, ante pönö cægacäimpa. Mänömaï beyæ botö tömengä ingante waa ate pönente apænebopa.

¹³ Botö wëenëñedë Itota Codito ingante nē godö babæ ante anewengäimo imopa. Tömengä ingante nē pönëñäni inänite wënæ wënæ cæquimo, ante nē togænömo inte botö nē püinte quëwengäimo imopa. Incæte botö nē pönëñämaï inömo inte, Quinö cæquii, ante eñëñämaï inte cæbo adinque Wængongui, Quëwencæbiimpa, ante pönö waadete waa cægacäimpa. ¹⁴ Mönö Awënë botö imo nanguï waadete pönö cæcä adinque botö Itota Codito nempo quëwëninque nē wede pönëmo badinque nē waadete pönëmo bagaboimpa.

¹⁵ Iïmaï ante nö pönï nänï änö näwangä ante impa, ante ämo eñëmaïminipa. Itota Codito iñömö, Wënæ wënæ cæmini iminite æmo beyænque quëwenguïmini, ante inguipoga wææ pongacäimpa. Tömengä mänömaï cæcä incæte wadäni wënæ wënæ cædäni iñönäni botö tömömoque godömenque wënæ wënæ nē cægäimo imopa. ¹⁶ Mänömaï beyænque tömömoque godömenque wënæ wënæ cægäimo iñömote Itota Codito pönö waadete angä beyænque quëwengaboimpa. Wëenëñedë botö bai nē wënæ wënæ cægäinäni inänite adinque Itota Codito, Botö weca cöwē wantæpiyæ nänï quëwëninque pancadäniya botö imote pönënguïnäni inänipa, ante do eñengacäimpa. Inique tömengä, Botö nē waadete cædinque ee abo imopa, ante tömëñäni inänite odömoncæte ante cædinque tömengä botö

Pabodobo imote mänömaï pönö waadete waa cægacäimpa.

¹⁷ Mönö Wængongui iñömö cöwē wënämaï nē quëwengäingä inongä inte tömengä iincayæ ate adobai cöwē wënämaï inte Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä awëmö iñömö quëwëningä iñongante mönö waocabo tömengä ingante ædö cæte aquii. Tömengä wæætë tömäa nē eñengäingä inongä ingampa. Inique tömengä adocanque Wængongui inongä iñongante mönö tömengä ingante cöwē waa aquimö angüenë. Tömengä ingante, Bitö ñäo bai emömi inömi imipa, ante apænedinque mönö ñine cædämaï inte cöwē watapæ angäimpa. Cöwē iïmaï babaiimpa, ante Amëe, ämopa.

¹⁸ Timoteo, botö wëmi eñëmi. Nē pönëñäni wëenëñedë Wængongui beyæ apænedinque bitö imitedö ante nänï angainö bai adobainö ante apænedinque botö iïmaï ämopa. Edæ tömëñäni nänï angainö ante eñente cædinque bitö tontadoidi nänï cæbai adobai bitö cæquëñenö ante guiñëñämaï inte wæætë tæi ewocate nanguï cæcæbiimpa. ¹⁹ Wængongui ingante cöwē wede pönente incæbiimpa. Adobai mimö entawëmi inte nämä apænte pönëninque wentamö mongëñämaï inte bitö cöwē quëwencæbiimpa. Edæ mini pönencabo iñöminite pancadäniya nämä apænte änämaï inänï inte Codito ingante nänï pönëñinö ante dobæ ñimpo cæte wadæ godänimpa. ²⁰ Iïmëneo tönö Adecantodo adobai Wængongui ingante ñimpo cædinque wadæ godatapa. Inique, Tömëna, Wængongui ingante mönö wënæ wënæ ante babæ änämaï ingäimpa, ante eñencædäimpa, ante cædinque tömëna inate Tatäna nempo pædæ godontabopa.

2

Wængongui ingante mönö iïmaï apænecæcäimpa

¹ Mini pönencabo iñöminite botö täno iïmaï ämopa. Wængongui ingante mini apænëyedë quiëmë mini æinënö ante apænecæminimpa. Tömengä ingante waa ate pönente apænedinque waodäni tömëñäni beyæ ante apænecæminimpa ämopa. ² Awënë odeyëidi incæ pönömenque

awënēidi tōmānāni incæ mōnō imonte waa aayōnāni mōnō piyænē cæte quēwengæimpa, ante cædinque mīnitō tōmēnāni beyæ ante Wængonguī ingante apænecæmīnimpa. Edæ Wængonguī ingante mōnō cæquēnēnō ante ayæ waodāni inānite mōnō cæquēnēnō ante mōnō waa cæte quēwencæmōimpa, ante Wængonguī ingante awënēidi beyæ ante apænecæmīnimpa. ³ Mānōmainō ante mōnō apænedō iñōmō waa impa. Wængonguī mōnō imonte nē Ængāingā inongā inte mānīnō mōnō apænedō ante waa acampa. ⁴ Waodāni tōmānāni nāwangā botō angainō ante ēñencædānimpa, ante Wængonguī pōnō ængā beyænque quēwencædānimpa, ante nē waa cæinēnongā ingampa.

⁵ Edæ adocanque Wængonguī inongā ingacäimpa. Tōmengā waodāni inānite adinque, Wadāni bai inānipa, ante nānēnē quēwengacäimpa. Inique Itota Codito nē Waocā ēñagaingā inte tæcæguedē adocanque nē pongā inte, Waodāni Wængonguī guīdēnāni badinque adoyōmō bee tente godongāmæ quēwencædānimpa, ante pōnō cægacäimpa. ⁶ Tōmengā iñōmō mōnō imonte ante godonte æncæte ante cædinque nāmā wepæ incæ godoncæte ante nē pongā ingacäimpa. Wængonguī, Iñōnæ, ante nānō angaiñōnæ incæ inique bayonte mānīnō Codito nānō cægainō ante, Nō impa, ante tōmānāni inānite nē odōmongā ingacäimpa. ⁷ Mānīnō ante bitō nē apænēbi bacæbiimpa, ante Wængonguī botō imote angā ēñēninque botō tōmengā nānō nē da godōmo batabopa, ante nāwangā ämopa. Edæ babæ änāmaī imopa. Ayæ nāwangā mōnō pōnēnō ante Wængonguī, Wadāni oodeoidi ināmaī ināni adobai pōnencædānimpa, ante cædinque botō imote angā ēñēninque botō tōmengā nānō nē odōmonte apænedōmo imopa.

⁸ Wayōmō wayōmō godongāmæ mīni pōnencabo ongonte mīnitō onquiyæmīni iñōmō nē piñāmaī imīni inte Wængonguī ingante apænemīni adinque botō waa tobaīmopa. Wadāni inānite nē piñte wæætedō wææte änāmaī inte wææte tæiyæ waēmō entawēmīni inte Wængonguī ingante pædæ æmpote apænecæmīnimpa, ante aīnēmopa.

⁹ Ayæ onquiyæmīni iñōmō waēmō

weocoo mongæmīni incæte mīnitō, Botō waēmō weocoo mongæmo adinque wadāni botō imote waa acædānimpa, ante änāmaī inte nāmā baō ante guīñēñate pōnēninque weocoo ædæmō wēñate mongæncæmīnimpa. Mīnitō ocaguī que que cæmīni incæte oodo badōi tōnō pededamō nāni ämō wente cædāmaī incæmīnimpa. Waëmoncoo nāni nanguī godonte ænincoo nāni waa acoo ante mīnitō mongænāmaī incæmīnimpa. ¹⁰ Wææte edæ Wængonguī ingante, Bitō Wængonguī Awënē imidō anguēnē, ante nē watapæ apænemīni imīni inique mīnitō mīni apænēi bai cædinque mīni waa cæquēnēnō ante pōnencæmīnimpa. Mānōmainō ante pōnente quēwencæmīnimpa, ante adobai aīnēmopa. ¹¹ Wadāni apæneyōnāni mīnitō onquiyæmīni tededāmaī inte ëamonca ongonte ēñencæmīnimpa. Ayæ nē ämōni mōni änō ante ēñēninque wadō pōnēnāmaī inte do ēñente cæcæmīnimpa, ämopa.

¹² Godongāmæ mīni pōnencabo weca ongonte mīnitō onquiyæmīni iñōmō odōmonte apænedāmaī incæmīnimpa, ante botō wææ ämopa. Ayæ adobai onguīñæmīni imīnite onquiyæmīni iñōmō, Iñāmaī cæedāni, ante änāmaī incæmīnimpa, ante wææ ämopa. Wææte tededāmaī ēñencæmīnimpa. ¹³ Wængonguī edæ onguīñængā Adāo ingante tāno badōninque ayæ onquiyængā Eba ingante badongacäimpa. ¹⁴ Ayæ Tatāna wīi Adāo ingante wapiticæ māocā oda cægacäi. Wææte Eba ingante æpiticæmē māocā oda cædinque do wænæ wænæ cæcā bagacäimpa. ¹⁵ Incæte onquiyænāni Wængonguī ingante godōmenque pōnēninque cōwē waadete pōnēnāni inōnāni inte nē nō pōnente tæiyæ waēmō entawēnāni inique tōmēnāni wēñænāni inānite māñōnānite Wængonguī wææ aacā beyænque quēwencædānimpa, ämopa.

3

Godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte nē aadāni

¹ Iñāmaī ante nāni änō nō pōni ante impa. Godongāmæ mōnō pōnencabo iñōmonte, Aacæboimpa, ante nē angā

iñömö tömengä waa cæquinö ante pönö cæinengä ingampa. ² Incæte wadäni, Wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incædänimpa, ante cædinque nē aacä wæætē waa quēwenguēnengä ingampa. Edæ tömengä nänöogænä adodanque nē manguiwengä incæcäimpa. Tömengä töö pönente nō quēwengä incæcäimpa. Nöinö cæcæimpa, ante pönēninque nämä wææ ante nē cæcä incæcäimpa. Waodäni botö imote waa acædänimpa, ante cædinque waa quēwencæcäimpa. Waodäni inänite, Botö oncönē pö cæedäni, ante cōwē nē watapæ angä incæcäimpa. Ayæ tömengä nē waa odömonte apæ necä incæcäimpa. ³ Nē aacä tī nämæ bete beyæ quidi quidi dowænämaï quēwenguēnengä ingampa. Wacä ingä do piinte cædämaï inongä inte wæætē ædæmō cæcä inte quēwencæcäimpa. Tömengä piyænē cæcä incæcäimpa. Tömengä godonte nāni æinta ante waadete pönente wædämaï incæcäimpa ämopa.

⁴ Nē aacä tönö godongämæ quēwēnāni inänite tömengä waa aaquēnengä ingampa. Tömengä wēñænāni inänite ædæmō aacä beyæ tömēnāni wæætē tömengä ingante waa adinque tömengä nänö änö ante eñente cæte quēwencædänimpa. ⁵ Edæ nē aacä tönö godongämæ quēwēnāni inänite tömengä wii waa aacä ininque Codito ingante godongämæ mönō pönencabo iñömonte ædö cæte waa aacä inguingä.

⁶ Itota Codito ingante ñöwo tæcæ pönēningä wii nē aacä baquēnengä ingampa. Edæ mänömaï inongä iñongante mīnitö, Nē aabi imipa, ämīni ininque tömengä nämä incæ, Adoboque waa cæbo imopa, ante pönengä imaingampa. Wënæ awēnē mänömaï pönengä beyænque Wængongui tömengä ingante apænte nänö panguinö bai nē aacä ingante adobaï apænte pämaingampa. ⁷ Ayæ adobaï Itota Codito ingante nē pönēnāmaï ināni nē aacä ingante adinque, Tömengä nē waa cæcä ingampa, ante acædänimpa, ante cædinque tömengä waa quēwenguēnengä ingampa. Tömengä waa cædämaï ingä adinque tömēnāni wæætē, Tömengä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante piimainanipa. Tömengä waa cædämaï ingä piināni ininque wënæ

awēnē iñömö, Tömengä oda cæcæcäimpa, ante godö cæcä ate tömengä do wënæ wënæ cæcä babaingampa.

Mönö pönencabo tönö godongämæ nē cædäni

⁸ Mönö pönencabo tönö godongämæ nē cædäni iñömö adobaï, Mönö eyepæ cæte quēwēmō ininque wadäni mönö imonte waa acædänimpa, ante cædinque waa quēwenguēnēnāni inänipa. Nē cædäni nämä nāni änö bai ante nō cæcædänimpa. Tömēnāni yowepæ wædænque tī nämæ biinömæ nāni ämæ wii nanguï becædänimpa. Babæ cæmöni incæte godonte nāni æinta cōwē godömenque æncæmönimpa, ante wadäni nāni pönēwēnonque ante iināni wæætē mäninö ante pönēnāmaï incædänimpa. ⁹ Edæ nämä apænte pönēninque wentamö mongænāmaï entawēnāni inte tömēnāni Wængongui nänö wē wodonte angainö ante tæcæ eñēninque tömēnāni, Nö pönī mönō pönēnō impa, ante cōwē wede pönenguēnēnāni inänipa. ¹⁰ Ayæ mänināni inänite mīnitö, Quinö cæmīni imīni, ante eñencæte ante cōwä acæmīnimpā. Ayömīni tömēnāni cōwē waa cæte quēwēnāni adinque mīnitö wæætē tömēnāni inänite, Mīnitö mönō pönencabo tönö godongämæ nē cæmīni bacæmīnimpā, ante ämīni bacædänimpā.

¹¹ Tömēnāni nänöogæidi inänite wadäni waa acædänimpa, ante cædinque adobaï eyepæ cæte waa quēwenguēnēnāni inänipa. Mänināni iñömö wadäni inänitedö ante babæ änämaï incædänimpa. Wæætē adodäni cōwē töö pönente nō quēwēnāni incædänimpa. Tömēnāni cōwē pönēninque, Iimāi cæcæmönimpā, ante nāni äninö bai ædæmō cæcædänimpā. ¹² Mönö pönencabo tönö godongämæ nē cæcä iñömö tömengä nänöogænä adodanque nē manguiwengä incæcäimpa. Tömengä wēñænāni inänite ayæ tömengä tönö godongämæ quēwēnāni inänite tömengä nē waa aaquēnengä ingampa. ¹³ Mönö pönencabo tönö godongämæ nē cædäni iñömö, Nē waa cædināni inänipa, ante adinque mönō tömēnāni inänite waa ämompā. Ayæ mänömaï waa cædināni inte mänināni, Itota

Codito ingante pönēdāni, ante guññēnāmai apænecædānimpa.

Wē wodonte nāni angainō edonque pōni batimpa, ante

¹⁴ Quingæ bitō weca acæ poncæboimpa, ante pönēmo incæte botō, Īmaī cæe, ante bitō ĩmite yewæmōmopa. ¹⁵ Botō wæætē wīi quingæ pōmo ĩninqe bitō, Mōnō Wængonguī tōnō godongāmæ quēwencabo ĩnōmō inte mōnō æbānō cæquīi, ante bitō ēñencæbiimpa, ante yewæmōmopa. Edæ Wængonguī nē Quēwengaingā quīmō ĩnōmō inte mōnō Codito ingante godongāmæ mōnō pōnencabo ĩñōmō mōnō cobacadewæ tæi ongō bai tōmengā nō nānō angainō ante ñimpo cædāmai inte wæætē wææ cæmō ĩmopa. ¹⁶ Īmaī ante nō pōni impa. Wængonguī ayongā mōnō æbānō waa cæte quēwenguīi, ante Wængonguī wē wodonte nō nānō angainō incæ ñōwoyedē edonque pōni mōnō ēñēnō ĩñōmō waa pōni impa. Īmaī impa.

Wængonguī inguipoga ĩñōmō ponte ēñadinque Waocā bacā agadānimpa.

Tōmengā ingantedō ante Wængonguī Onōwoca, Māningā waēmō quēwēnongā ingampa, angacāimpa.

Tōmengā ingante Wængonguī anquedoidi do agadānimpa.

Wabæca wabæca nāni quēwencabo ĩnānite Itota nānō cægāinō ante apænegatimpa.

Tōmāmæ quēwēnāni pancadāniya tōmengā ingante pōnente bagadānimpa.

Ayæ tōmengā ñāō bai ēmōninqe oōnædē ĩñōmō ocæ ēmænte gogacāimpa.

Mānōmainō ante nāni āmotamīni ānō bai impa.

4

Nē pōnēnāni pancadāniya wadæ goquīnāni ĩnānipa, ante

¹ Wængonguī Onōwoca ĩmaī ante edonque pōni apænecampa. ĩninqe ĩñōnæidi bayonte Codito ingante nē pōnēnāni incæ pancadāniya ñimpo cæte tōmengā ingante pōnēnāmai bacædānimpa. ĩninqe onōwocaidi incæ nē, Wapiticæ oda cæcædānimpa, ante nē wēnæ wēnæ

cædōnāni miñæ tee empo gocædānimpa. Goyōnāni wēnæidi nāni odōmonte apænewēnō ēñente cæquīnāni ĩnānipa. ² Nē babæ ānāni nē wadō tedete wadō cædāni ĩñōmō tōmēnāni mānīnō wēnæidi nāni odōmonte apænewēnō ante nē odōmonte apænedāni ĩnānipa. ĩnāni guiquēnē tōmēnāni nāmā nāni apænte pōnēnō ante omætawēnāni inte wēnæ wēnæ nāni cædinō ante wædāmai quēwēnānipa. ³ Mānīnāni ĩñōmō waodāni ĩnānite wææ āninqe, Mīnitō, Botō nānōogængā, ante onquiyængā ingante mōnāmai ĩedāni, ānānipa. Ayæ adobai mōnō waa cænguī adinqe pancaa ante, Cænāmai ĩedāni, ante wææ ānānipa. ĩñæmpa Wængonguī edæ tōmāā cænguī badongacāimpa. Tōmengā, Botō ĩmote waa ate pōnente apænedinqe nē pōnēnāni ĩñōmō botō nō angainō ante ēñēnōnāni inte cænguī ænte cæncædānimpa, angampa.

⁴ Edæ Wængonguī nānō badongaincoo tōmancoo waa pōni i ĩñonte mōnō Wængonguī ingante waa ate pōnente apænedinqe tōmāā cænguī æmō ĩninqe pancaa ante ædō cæte Baa ante ænāmai inguīi. ⁵ ĩñæmpa Wængonguī nānō angainō beyænque ayæ tōmengā ingante waa ate pōnente apænemō beyænque tōmāā cænguī ĩñōmō tæiyæ waēmō cænguī bapa.

Itota Codito ingante nē waa cæcā

⁶ Bitō godongāmæ mīni pōnencabo ĩñōmīnite bitō mānīnō botō ānō ēñēninqe bitō tōññadāni ĩnānite wæætē odōmōmi ĩninqe Itota Codito beyæ nē waa cæquīmi incæbiimpa. Ayæ Wængonguī nānō angainō ante mōnō pōnēnō ante ēñente quēwēninqe bitō waa mōnō odōmonte apænedō ante nē ēñente cædimi inte edæ tōmo cænte bai nē nō cæbi incæbiimpa.

⁷ Babæidi bai nē tedewēnāni ĩnānite ēñēnāmai inte bitō onquiyænāni picænāni incæ ononquedō ante nāni tedewēnīnō ante ēñēnāmai incæbiimpa. Wæætē, Wængonguī ayongā mōnō waa cæte quēwencæte ante cædinque bitō ĩñōmō tæi ēwocabo badinqe cæcæboimpa, ante godōmenque godōmenque cæcæbiimpa. ⁸ Mōnō baō tææmō bacæimpa, ante cædinque mōnō ñimpo cædāmai inte adodō adodō cæmopa. Mānīnonque ante mōnō

cædō guiquēnē wædænque waa impa. Wæætē Wængonguī ayongā mōnō waa cæte quēwēmō ininque mōnō ñōwoyedē waa quēwēninque adobaī iincayæ ate waa quēwenguīmō incæmōimpa. Ininque māninō ante mōnō cæquīnō iñōmō tōmāā beyæ nō waa pōnī i ininque, Mōnō tæī ēwocaquīmō, ante cædinque mōnō ñimpo cædāmaī inte adodō adodō cæcæimpa.

⁹ Mānōmaīnō ante nō pōnī nāni ānō nāwangā ante impa, ante āmo ēñēmaīmīnīpa. ¹⁰ Mānōmaī beyæ tæī piñænīnque nanguī cæmō imompa. Edæ, Wængonguī nē Quēwengāingā beyænque mōnō watapæ quēwengæimpa, ante pōnengāimō imompa. Tōmengā iñōmō mōnō waocabo tōmāmō imonte, Quēwenguīmīni, ante nē Ængāingā incæ tōmengā ingante nē pōnēmō iñōmonte nō ængā beyænque mōnō quēwengæimpa.

¹¹ Māninō botō ānō ante bitō tōmēnāni inānite, iīmaī cædāni, ante odōmonte apænecæbiimpa, āmopa. ¹² Bitō wīī picæmi incæte æcāmenque iñongante bitō, Botō imote piinte adāmaī incæcāimpa, ante pōnente quēwencæbiimpa. Wæætē edæ bitō Wængonguī ingante nē pōnēnāni beyæ ante, Botō cæbaī tōmēnāni adobaī cæcædānīmpa, ante iīmaī cæcæbiimpa. Apænēbi incæ waa cæte quēwēmi incæ waadete pōnēmi incæ wede pōnēmi imi incæ nō pōnente waa cæbi incæ bitō, Botō baī bacædānīmpa, ante cædinque bitō cædō ante odōmōmi adinque tōmēnāni adobaī cæcædānīmpa. ¹³ Botō pōnāmaī inguin-ganca bitō ongōñōmō iñōmō Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō adinque adodō ante ædæmō apænēbi ēñencædānīmpa. Ayæ Wængonguī ingantedō ante apænēbi inte odōmonte apænēbi ēñencædānīmpa. Māninonque cæte ongoncæbiimpa. ¹⁴ Mīni pōnencabo iñōmīnite nē aadāni nāni Picæncabo iñōmō bitonga gampo cædinque Wængonguī beyæ apænedinque bitō imite, Bitō nē aabi badinque nē odōmonte apænēbi bacæbiimpa, ante pōnō apænedānitapa. Ininque bitō do nē aabi badinque nē odōmonte apænēbi bagāimi inte godōmenque godōmenque cæcæbiimpa.

¹⁵ Edæ waodāni tōmānāni bitō æbānō godōmenque waa cæbi imi adinque ēñencædānīmpa, ante cædinque bitō māninonque ante pōnēninque godōmenque godōmenque cæcæbiimpa. ¹⁶ Bitō quēwēnō ante, Æbānō quēwēmoo, ante nāmā wææ aacæbiimpa. Ayæ bitō odōmonte apænedō ante, Botō nō pōnēninque odōmonte apænecæboimpa, ante wææ cæcæbiimpa. Edæ mānōmaī cæte wæntædāmaī inte cōwē cæcæbiimpa. Bitō mānōmaī cæbi ininque tōmēmi nāmā incæ wantæpiyæ quēwencæbiimpa. Bitō odōmonte apænēyōmi nē ēñēnāni iñōmō adobaī bitō cædō beyænque wantæpiyæ quēwencædānīmpa.

5

Nē pōnēnāni inānite cæbānō cæcæbiimpa, ante

¹ Onguīñængā picængā wēnæ wēnæ cæcā incæte tōmengā ingante piinte ānāmaī incæbiimpa. Wæætē tōmēmi mæmpocā ingante ante baī tōmengā ingante waadete āmi ēñencæcāimpa. Edēnīnāni iñōmō tōmēmi biwīdi inānite ante baī tōmēnāni inānite waadete āmi ēñencædānīmpa. ² Onquiyænāni picænāni iñōmō tōmēmi wānā inante ante baī bitō tōmēnāni inānite adobaī waadete āmi ēñencædānīmpa. Ayæ baquedāni iñōmō tōmēmi biwinqueidi inānite ante baī tōmēnāni inānite waēmō mīmōnē waadete ancæbiimpa.

³ Owæmpōināni nē nāwangā omæpodāni inte quēwēnānīpa, ante tōmēnāni inānite waa adinque pōnō cæcæbiimpa. ⁴ Incæte owæmpōingā wēñænāni næængā ininque nānōmōidi næængā ininque mānināni wæætē tōmengā beyæ cæquēnēnānīpa. Edæ mānināni tāno tōmēnāni tōnō godongāmæ quēwēnāni inānite waa adinque nāēmæ nāni cæquēnēnō ante, Æbānō cæquīī, ante ēñente cæcædānīmpa. Mānōmaī cædinque tōmēnāni mæmpōidi tōnō mæmæidi tōmēnāni inānite waadete nāni cædi baī iināni adobaī mæmpōidi tōnō mæmæidi inānite nāēmæ waadete cæcædānīmpa. Edæ mānōmaī cædāni adinque Wængonguī waa acæcāimpa.

⁵ Nē nō omæpocā inongā inte adodanque quēwengā ininque tōmengā nē owæmpōingā inongā inte Wængonguī beyænque watapæ

quëwengæimpa, ante pönengä ingampa. Itædë incæ woyowotæ incæ tōmengä ñimpo cædāmaï inte, Botō beyæ cæquïmi, ante Wængonguï ingante apænete quëwengampa. ⁶Wæætë owæmpoingä tote quëwengæimpa, ante nāmanque pönente nē quëwëngä guiquënë tōmengä mü quëwengä incæte do wænte bai ingampa töö.

⁷Tömënäni inänitedö ante wënæ wënæ änāmaï incædänimpa, ante wææ cædinque bitō mäninö botō änö ante adodö ante ämi ëñencædänimpa. ⁸Æcänö guidënanï inänite pönö cædāmaï inaa ayæ tōmengä nāni wencabo inänite pönö cædāmaï inaa tōmengä iñömö Wængonguï nänö angainö mönö pönënö ante do Baa äninque wïi ëñente cæcampa. Ayæ nē pönënamäi ingä wënæ wënæ cæcä iñongante mäningä iñömö godömenque wënæ wënæ cæcä ingampa töö.

⁹Owæmpoinä do tetenta wadepo ganca godömenque nē picænä inönä inte tōmënä nänöogængä wodi ingante nē möninanque quëwënä ingadäimpa, ante adinque bitō, Wængonguï quï, ante mönö godonte æninta mäninä owæmpoinä nē ænguïnä incædäimpa, ante tōmënä ëmowo ante yewæmoncæbiimpa. ¹⁰Edæ tōmënä wëñænäni inänite waa cædä pædäni inänitawo. Wadäni inänite tōmënä, Botō oncönë pö beedäni, ante waa apænedä inantawo. Wængonguï quïnäni iñönänite tōmënä nämä pönënamäi inte waa cædantawo. Nē wæwënäni inänite adinque tōmënä tōmënäni tönö godongämæ cædantawo. Ayæ, Quiëmë waa cæcæimpa, ante mäninonque ante pönëninque cæte quëwënantawo. Mänömaï quëwënä adinque waodäni, Mäninä nöinä waa cædä inönampa, ante do ëñënanï inänitawo, ante adinque bitō wæætë tōmënä ëmowo ante yewæmoncæbiimpa. Ayæ wadäni mäninä bai iñönänite bitō, Wængonguï quï, ante mönö godonte æninta mänimpodänique nē ænguïnäni incædänimpa, ante tōmënäni ëmowo ante yewæmoncæbiimpa.

¹¹Wæætë edæ owæmpoinäni wïi picænäni iñönänite bitō tōmënäni ëmowo ante yewæmönāmaï inte Baa ancæbiimpa. Ayæ toinente wæwëninque Codito ingante ñimpo cæte wadæ godinque wæætë, Wacä

nänöogængä ingante möinëmopa, ante quëwënäni. ¹²Edæ tōmënäni Codito ingante, Botō bitō beyænque cæcæboimpa, ante tāno nāni angainö ante ñimpo cædäni beyæ Wængonguï apænte pangä wæcædänimpa. ¹³Ayæ godömenque iïmaï cædänipa. Tömënäni cædāmaï inte wæntæye badinque adobai wacönë wacönë acæte ante önonque godäni inänipa töö. Ayæ wïi önonque wæntæyedänique badinque tōmënäni, Wadäni æbänö cædänii, ante gote adinque wadäni nāni cædönö ante godö wæntæ godö wæntæ tededäni inänipa. Edæ wïi nāni anguënënö ante do änewënäni. ¹⁴Mänömaï beyæ botō owæmpoinäni wïi picænäni inänite iïmaï ämopa. Minitö wæætë möninque wëñænäni mäedäni. Ayæ oncönë mini cæquënënö ante cædäni. Wadäni edæ mönö imontedö ante wënæ wënæ nāni tedewënö ante tededāmaï incædänimpa, ante minitö mänömaï cæte waa quëwëdäni, ämopa. ¹⁵Iñæmpa owæmpoinäni pancadäniya do Itota Codito ingante ëmö cæte godinque Tatäna miñæ tee empocæ godänitapa töö.

¹⁶Onquiyængä nē pönengä iñömö tōmengä guidënanï owæmpoinäni næængä ininque tōmengä tōmënäni beyæ cæcæcäimpa. Codito ingante godongämæ mini pönencabo iñöminite tōmengä, Botō guidënanï inänite godömini æncædänimpa, ante änāmaï incæcäimpa. Mänömaï cædinque Codito ingante mini godongämæ pönencabo wæætë, Owæmpoinäni näwangä ömæpodäni inänipa, ante adinque tōmënäni inänite godömini æncædänimpa, ämopa.

¹⁷Wængonguï ingante godongämæ mini pönencabo iñöminite nē aadäni nāni Picæncabo iñömö nö waa aadäni iñönänite minitö tōmënäni inänite waa aquënëmini iminipa. Mäninäni Wængonguï nänö angainö ante nē apænedäni inte ayæ nē odömönte apænedäni iñönänite minitö godömenque nanguï waa acæminimpa. ¹⁸Edæ Wængonguï iïmainö ante apæncä ëñëninque yewæmongadänimpa. “Wagada onguïñængä nē cæcä inte tömentapo æ yacæimpa, ante ämi pinä pinä gäwate cægöñongä bitō tōmengä önöne wææ wodönedāmaï inte ee abi cæncæcäimpa,” ante yewæmongatimpa. Ayæ godömenque

iīmaī ante impa. “Nē cæcā iñōmō tōmengā nānō cædinō beyæ ante nē ænguēnengā ingampa.” Mānōmaī yewæmongadānimpā.

¹⁹ Godongāmæ mīni pōnencabo iñōmīni waocā adocanque iñōmō bitō imite apænedinque, Māningā nē aacā Picængā iñōmō wēnæ wēnæ cæcantapa tōō, ante āñongante bitō ēñēnāmaī incæbiimpā. Wæætē waoda mēnaa nē babæ wapiticæ ānāmaī ina inte bitō imite apænedinque, Tōmengā nē wēnæ wēnæ cæcantapa, ante adodō apæneda ēñēninque bitō nē āna inate ēñencæbiimpā. Ayæ waodāni mengāa go adocanque adobaī adodō apænedāni ēñēninque bitō nē ānāni inānite ēñencæbiimpā.

²⁰ Nē wēnæ wēnæ cædōnāni incæ ñimpo cædāmaī inānīpa, ante adinque bitō wæætē godongāmæ ongōnāni ēñēñōnāni mānīnāni inānite nanguī ancæbiimpā. Godongāmæ ongōnāni ēñēñōnāni bitō mānōmaī āmi ininque tōmēnāni wæætē guīñēninque, Wēnæ wēnæ mōnō cæquīnō ante cædāmaī incæmōimpā, ante pōnencædānimpā.

²¹ Mōnō Wængonguī ayongā Itota Codito ayongā Wængonguī nānō apænte ænīnāni anquedoidi ayōnāni botō iīmaī āmopa. Mānīnō botō ānīnō ante ēñente cædinque bitō, Adoyōmō pōnī inānīpa, ante tōmānāni inānite adoyōmō godō cæbi incæbiimpā. Wīi adocanque ingante, Botō nē waa adīmi imīpa, ante tōmengā ingante wadō cædāmaī incæbiimpā. ²² Æcāmenque ingante, Mōnō pōnencabo beyæ bitō nē cæbi baquīmi, ante pōnēmi inte bitō tōmengāa quingæ gampo cædāmaī ie. Edæ quingæ gampo cæbi nē cæcā badinque edæ tōmengā wēnæ wēnæ cæcā ininque bitō adobaī tōmengā tōnō wēnæ wēnæ cæbi baquēnēmi imīpa. Bitō tōmēmīque godōmenque wēnæ wēnæ nāni cæpāmo ante tōmānō ante Baa ante waa cæte quēwēe.

²³ Bitō cæinca cædente wæbitawo. Ayæ wantæ wantæ iñō wantæ wantæ iñō wēnæ wēnæ inte wæbitawo. Ininque wīi æpænque bee āmopa. Wæætē biinōmæ wædænque bete quēwencæbiimpā.

²⁴ Wængonguī nānō apænte anguīōnæ badāmaī iñedē incæ waodāni pancadāniya wēnæ wēnæ nāni cægāinō do edonque pōnī impa. Wadāni guīquēnē wēnæ wēnæ

nāni cægāinō wē wodonte i incæ mānīñedē edonque pōnī baquīnō anguēnē. ²⁵ Ayæ adobaī waodāni waa nāni cægāinō do edonque pōnī impa. Ayæ ñōwoyedē panca waa nāni cægāinō wīi edonque pōnī i incæte wīi cōwē wē wodonte ingæimpā. Wæætē edonque pōnī aquīnō anguēnē.

6

¹ Waodāni awēnēidi nāni nē ò ænīnāni inte awēnēidi beyænque cæte ñā cæyænte baī nē quēwēnāni iñōmō tōmēnāni tōmānāni awēnēidi inānite waa ēñente cæcædānimpā. Iñæmpa tōmēnāni nē pōnēnāni inte wīi waa ēñente cædāni baī wadāni wæætē Wængonguī émōwo ante wēnæ wēnæ ante babæ anguēnēnānimpā. Adobaī mōnō odōmonte apænedinō ante, Wēnæ wēnæ impa, ante anguēnēnānimpā. ² Tōmēnāni awēnēidi iñōmō nē pōnēnāni ināni beyænque nē cædāni iñōmō, Botō tōñīñacanque inongā inte botō awēnē iñōmō ònonganque ingā awædō, ante pīināmaī incædānimpā. Wæætē edæ nē cædāni iñōmō, Botō cæbo nē ængā iñōmō nē pōnengā inongā inte Wængonguī nānō nē waadecā ingampa, ante adinque tōmēnāni awēnēidi inānite godōmenque waa ēñente cæcædānimpā.

Nāwā māincoo ante

Ininque Tímoteo ēñēmī. Mānīnō ante tōmēnāni inānite odōmonte apænedinque bitō adodō adodō ante anca ancæbiimpā, āmopa. ³ Pancadāniya wadō ante odōmonte apænedinque mōnō Awēnē Itota Codito nō pōnī nānō angāinō ante Baa ānānīpa. Ayæ mōnō odōmonte apænedō ante tōmēnāni Wængonguī ayongā mōnō waa cæte quēwenguēnēnō ante Baa ānānīpa. Ininque æcānō mānōmaī Baa āna iñōmō ⁴ tōmengā nāmā incæ, Botō gomonga waa ēñēmopa, ante nē pōnēnongā ingā incæte tōmāā ēñēnāmaingā ingampa. Tōmengā nāmanque nānō pōnēwēnō ante wæætēdō wæætē tēdedinque, Ædedō i, ante wacā tōnō guēadō guēa āinēwente wæcampa. Tōmengā mānōmaī tedecā beyænque wadāni nē gomonga ēñengā ingante godō piinte adānīpa. Godongāmæ wadodō wadō piinte tedewēnānīpa. Wacā

ingä wacä ingä, Bitö wënæ wënæ cæbi ïmipa, ante änewënänpa. Nämä näni wënæ wënæ pönënonque ante, Wadäni wënæ wënæ cädänipa, ante pönëwënänpa. ⁵ Ayæ ocaidë pönente wentamö encadäni inte tömënäni Wængonguï näwangä nänö angainö incæ ëñënamäi badänipa. Ìnque näni cabo incæ wacä ingä wacä ingä guëadö guëa apænete näni pïncabo ïnänipa. Ayæ mäninäni adobaï, Wængonguï ayongä waa cæte quëwëmö beyænque nanguï ëate baquïmö, ante pönëwënänpa.

⁶ Ìñæmpa mäincoo quincoomë ëacä incæte, Mäninque ëabopa, ante piyænë cæte quëwënongä ïñömö tömengä Wængonguï ayongä waa cæte quëwengä beyænque watapæ quëwënongä inte nö nanguï ëacä ingampa. ⁷ Edæ mönö ïi inguipoga ïñömö ömaamö pontamompa. Adobaï ömaamö inte tao goquïmö ïmompä. ⁸ Incæte mönö cænguï tönö weocoo ëamö inte mäninque beyæ mönö watapæ quëwenguinque ïmompä. ⁹ Wadäni guiquënë, Mäincoo nanguï ëainëmönipa, ante quëwënäni inte tömënäni wënæ wënæ näni cæinëmämö badinque oda cæte goquïnänidö anguënë. Mänömaï cædinque tömënäni, Quïnö önonque impa, ante æinente badänipa. Ayæ wënæ wënæ näni baquinque edæ æinëwënäni inte quïëmë incæ tömënäni æmæwo ömæ näni ëwenguïnonque gocädänimpa. ¹⁰ Woadäni näni godonte æinta waadete pönente näni wädö beyæ wädö wädö näni wënæ wënæ cæpämö pompa. Edæ pancadäniya, Mönö godonte ænguinta ængæimpa, ante pönëninque tömënäni näni wede pönenguënënö ñimpo cæte wadæ godinque nämä näni cädö beyænque nanguï wæwente badänitapa.

Mönö wede pönënö ante mönö tæi ëwocate cæcæimpa

¹¹ Bitö guiquënë Wængonguinque ingante në cädömi inte mäninö tömänö ante ñimpo cæte wodii gote baï quëwencæbiimpa, ämopa. Wæætë mönö nö cæquënënö ante cæte quëwencæbiimpa. Wængonguï ayongä mönö waa cæte quëwengæimpa, ante cæcæbiimpa. Mönö wede pönëmämö, ante godömenque pönente quëwencæbiimpa.

Woadäni ïnänite godömenque waadete pönencæte ante cæcæbiimpa. Ayæ tæi piñænte entawëninque wëntæye badämaï inte ee cæcæbiimpa. Cöwë ædæmö cæte quëwencæbiimpa. ¹² Wængonguï ingante mönö wede pönënö ante mönö cæquënënö ante bitö tæi ëwocate cæcæbiimpa. Mönö wænämaï quëwenguïnö goquïmö, ante pönente ñimpo cädämaï incæbiimpa. Edæ woadäni tæiyænäni ëñëñönäni, bitö, Wængonguï ingante wede pönente babopa, ante äñömi Wængonguï edæ, Mäninö quëwenguïnö gocæbiimpa, ante bitö ïmite apænte aa pecantapa. ¹³ Wængonguï pönö cæcä beyænque quingämenque incæ tömänäni quëwënäni ïnänipa. Itota Codito ïñömö Pontio Pidato ingante apænedinque, Quïnö nö impa, ante edonque pönï apænegaingä ingampa. Edæ Wængonguï tönö Itota Codito mänömainö ingaina ïñöna botö tömëna ayöna bitö ïmite, ïmaï cæe, ämopa. ¹⁴ Mönö Awënë Itota Codito nänö ocæ ëmænte ponguinganca bitö mäninö botö wææ änö tömänö ante waa ëñente cæcæbiimpa, ämopa. Bitö ëñente cädö adinque wadäni ædö cæte, Wënæ wënæ impa, ante anguïnänii, ante pönente cöwë waa pönï cæcæbiimpa. Mänömaï ante ämopa.

¹⁵ Wængonguï nänö ainenguïönæ bayonte Itota ocæ ëmænte poncæcäimpa. Mönö Awënë Wængonguï ïñömö tömengä adocanque Wængonguinque ingaingä inte në waa pönï ïnongä ingampa. Tömënäni awënë odeyëidi ïñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeyë ïnongä ingampa. Ayæ tömengä ïñömö awënëidi tömänäni Awënë ïnongä ingampa. ¹⁶ Tömengä adocanque në wantæpiyæ wænämaï ïnongä inte në Quëwengä ingaingä ingampa. Tömengä tömää ñäö ïñömö quëwënongä ïñongante woadäni ædö cæte tömengä weca goquïnänii. Tömengä mönö waocabo mönö në adämaï ingaingä ingampa. Edæ tömengä ingante mönö ædö cæte aquïi. Tömenganque ingante woadäni tömänäni waa aquïnänidö anguënë. Tömenganque cöwë në tæi piñænongä inte quingämenque quëwënäni ïñönänite tömengä tömänäni Awënë inguingänö anguënë. Mänömaï

babaimpa, ante, Amëe, ämopa.

¹⁷ Inguipogaque mäincoo nē nangui eädäni inänite bitö iimaï ancæbiimpa. Nangui eamöni inte mönitö godömenque waa pöni imönipa, ante pönënamaï iedäni. Iñæmpa mäincoo mönö eadincöo iñömö quingæ dæ ä apa quëwënänii. İninqe mïni mäincooque ante wïi mänincooque ante pönëedäni. Wæætë, Wængonguinque beyænque watapæ quëwengæimpa, ante pönëedäni, ancæbiimpa, ämopa. Edæ, Mönö qui quinä dæ ä, ante wämö adinqe tömengä mönö imonte, Mïni watapæ quëwenguinque, ante tömää nē pönongä ænguimö imompa. ¹⁸ Mäninäni nē nangui eädäni inänite bitö, Mïnitö quinä waa cæquïi, ante mäninonque cæcæminimpa, ancæbiimpa. Waa mïni cæquinä ante mïnitö nangui cæte quëwencæminimpa. Ayæ do Ao ante mïnitö mäincoo mïni eadincöo pancacooga pædæ godömïni æncædänie, ancæbiimpa, ämopa. ¹⁹ Mäninö bai nē cædönänique, Mönö nämä beyæ eäquincoo, ante öönædë iñömö do cö cæte bai cædänipa. Mänömaï cædinque tömënäni, Nö pöni mönö quëwenguinque impa, ante iincayæ ate æncædänimpa.

Timoteo ingante, Pabodo iinqe wææ angampa

²⁰ Timoteo ëñëmi. Wængongui, Wææ aacæbiimpa, ante bitö imite quinä pönongä bitö ö æninö ante wææ ae. Tæiyæ waëmö ewocadämaï inte wadäni önonquedö ante näni änönö ante ëñënämaï ie. Adobai wadäni, Mönitö ëñente ate nangui encaimöni imönipa, ante nē babæ änäni iñönänite bitö wadodö wadö näni anewënö ante ëñënämaï ie. ²¹ Tömënäni näni anewënö ante pönëninque waodäni pancadäniya Wængongui ingante näni pönëninö ante do ñimpo cædinque wadæ godinäni inänipa.

Wængongui bitö imite waadete pönö cæcæcäimpa, ante botö mäninque ante yewæmömopa.

2 Timoteo ingante Pabodo cadota ante ayænta nänö yewæmongainta

Timoteo ingante Pabodo yewæmongampa

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui nänö änö bai Itota Codito nänö nē da godongaïmo imopa. Itota Codito nempo quëwënönäni iñönänite Wængongui, Minitö wantæpiyæ mini quëwenguinö ante pönömo ænguimini iminipa, angacäimpa. Mänömaï beyæ tömengä botö imo, Mäninö ante apænebi eñencädänimpa, angä eñëninque botö tömengä nänö nē da godongaïmo imopa. ² Timoteo eñëmi. Bitö botö wëmi bai inömi inte botö nē waadebi inömi imipa. Bitö acæbiimpa, ante bitö imite yewæmömopa. Mönö Mæmpo Wængongui tönö Awënë Itota mönö Codito tönö bitö imite waadete pönö waa cæda ate bitö gänë entawencæbiimpa, ämopa.

Itota Codito waa pönö nänö ingainö ante

³ Wëenëñedë botö wæmæidi nani cægai bai botö adobai nämä apænte pönente adinque wentamö mongænämaï entawëmo inte Wængongui beyæ nē cæbo imopa. Botö itädë incæ woyowotæ incæ bitö beyæ ante mäningä Wængongui ingante botö apæneyedë adocä ingante cöwë waa ate pönente apænebopa. ⁴ Botö bitö æbänö wëñapæ tamömitapa, ante pönëninque, Botö watapæ tocæboimpa, ante bitö imite äinente imopa. ⁵ Bitö Wængongui ingante nö wede pönëmi imipa, ante adimo inte botö adodö ante wæætë pönëmopa. Edæ bitö ñæñæ Doida bitö wäänä Eönita tönö tömëna täno Wængongui ingante nö wede pönente nana ingai bai bitö iñömö ñowo adobai imipa, ante do eñëmopa.

⁶ Mänömaï beyæ bitö imite iïmaï ämopa. Wængongui nänö cædonö ante bitö cæcæbiimpa, ante botö bitonga gampo cæyömo Wængongui pönö cæcä æninque ewocabi imipa. Ininque mäninö bitö ewocadö beyænque bitö godömenque godömenque cæcæbiimpa. ⁷ Wængongui tömengä Tæiyæ Waëmö Önöwoca ingante mönö imonte pönongä æmö ininque mönö wii tömengä

beyæ guiñente ewocamompa. Wæætë mäniwoca beyæ tæi ewocamö imompa. Ayæ adowoca ingante ewocadinque waodäni inänite waadete pönëmö imompa. Adowoca beyæ mönö, Nöinö cæcæimpa, ante pönëninque nämä wææ ante cæmö imompa.

⁸ Mönö Awënë Itota Codito nänö angainö bitö eñëninö ante bitö guingo imönämaï inte apænecæbiimpa. Botö adobai, Tömengä nänö angainö botö eñëninö ante botö apænebo beyæ botö imote tee mönedäni wæyömote bitö mäninö adinque guingo imönämaï inte apænecæbiimpa. Wæætë botö tönö Itota ingantedö ante möna watapæ apænedö ante apænedinque bitö Wængongui nänö tæi piñæmämö ante ewocadinque botö tönö adobai guëa caate wæcæbiimpa.

⁹ Wængongui, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte æninque, Minitö tæiyæ waëmö entawente quëwencæminimpa, ante mönö imonte aa pegacäimpa. Mänömaï cædinque tömengä wii mönö waa cædinö beyænque wæætë tömengä nänö äinënö ante cægacäimpa. Ayæ wëenëñedë inguipoga badönämaï iñedë tömengä, Itota Codito beyænque, ante pönëninque mönö imonte waadete pönö cægacäimpa. Mäninö nänö waadete pönö cægainö beyænque tömengä mönö imonte æninque aa pegacäimpa. ¹⁰ Incæte ñöwoyedë mönö imonte, Quëwenguimini, ante nē Ængaingä Itota Codito pongä ininque tömengä waadete nänö pönö cægainö ante edonque odömongantapa. Ayæ Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö beyæ tömengä, Minitö mempoga wænämaï incæminimpa, ante cædinque wantæpiyæ wænämaï mönö quëwenguimämö ante edonque odömongacäimpa.

¹¹ Wængongui botö imote apænedinque, Itota ingantedö ante watapæ botö apænedö ante bitö apænebi eñencädänimpa, angantapa. Angä eñëninque botö adobai tömengä nänö nē da godömo imo inte ayæ nē odömonte apænebo imopa. ¹² Mänii beyæ botö mänömaï wæwente quëwëmopa. Incæte, Æcänö ingante nē wede pönëmo imopa, ante do eñëmo inte botö guingo imönämaï imopa. Edæ botö quinö tömengä ingante godönimo incæ tömengä mäninö

æninque nanguï tæi ewocacä inongä inte tömengä nänö apænte anguiönæ ganca wææ cæcæcäimpa. Mäninö ante botö ædæmö eñemopa.

¹³ Botö bitö imite odömönte apænebo bitö eñeninö ante bitö ñimpo cädämaï ee nææncæbiimpa. Wæætë, Mäninö nö ante mönö adodö adodö ante odömönte apænedö impa, ante bitö adobaï adodö ante odömönte apæncæbiimpa. Mönö Itota Codito nempo quëwëmi inte wede pönëninque waadete pönente odömönte apæncæbiimpa. ¹⁴ Wængongui, Wææ aacæbiimpa, ante bitö imite pönongä ænimi inte bitö tömengä waa pöni nänö pönongainö ante wææ aacæbiimpa. Edæ mönö Wængongui Önöwoca tönö ewocate quëwëmompä. Inique bitö tömengä tönö cædinque wææ aacæbiimpa.

¹⁵ Atiabæ quëwënäni iñömö tömänäni botö imote emö cæte godänitapa, ante bitö do eñemipa. Edæ Piguëdo tönö Edömogænæ incæ tömënäni tönö botö imote emö cæte godatapa. ¹⁶ Önetipodo guiquënë botö wæwëmo adinque tömengä wæætë wæætë pönö cæcä beyænque botö wampo pönentabopa. Ayæ adobaï botö imote yæguincamë inte ñä cæyænte tee mönedäni wæyömote tömengä guingo imönämaï ingacäimpa. Inique tömengä tönö godongämæ quëwënäni inänite mönö Awënë Itota Codito waadete pönö waa cæcæcäimpa, ämopa. ¹⁷ Edæ Odömä näni quëwëñömö iñömö pöninque Önetipodo botö imo ante nanguï diqui diqui mininque ate ate inique mingacäimpa. ¹⁸ Botö Epeto näni quëwëñömö mäniñömö quëwëñömote tömengä æbänö botö beyæ pönö nanguï cæcantapa, ante bitö do ædæmö eñemipa. Mänömaï beyæ botö inique baquiönæ iñonte Wængongui tömengä ingante pönö waadete waa cæcæcäimpa, ämopa.

2

Itota Codito beyæ waa tontado bai cæcæcäimpa

¹ Ayæ bitö botö wëmi bai inömi inte eñëmi. Itota Codito nempo quëwëñömote tömengä waadete pönö cæcä beyænque bitö tæi ewocabi incæbiimpa, ämopa.

² Waodäni tæiyænäni eñëñönäni botö æbänö ante apænebo bitö eñeninö ante bitö wæætë wadäni në pönënäni inte cöwë ædæmö cädäni iñönänite adodö ante odömönte apænebi eñencädänimpa. Eñëninque tömënäni në nö cädönäni inte adobaï wadäni inänite odömönte apænequinäni inänipa, ante tömënäni inänite ämi gocädänimpa.

³ Bitö Itota Codito beyæ waa tontado bai inömi inte bitö wæwëmi incæ ee ongönte godömenque cæcæbiimpa, ämopa. ⁴ Waocä tontado badinque nänö cæyedë tömengä, Botö awënë botö imote waa acæcäimpa, ante tömengä nänö änonque ante eñente cæcæboimpa, äninque wadäni tontado inämaï inäni näni cæbaï cädämaï inongä ingampa. ⁵ Gänä cæcæte ante në owempocä iñömö, Cöwë näni cægä bai owempoedäni, ante näni wææ angainö ante eñente cæcä inique tömenganque godömenque waa owempodinque gänä cædinque poganta æmaingampa. ⁶ Amiña bayedë pancamonga pancamonga æñönäni gönea ante në nanguï cæcä iñömö tömengä täno ænguënegä ingampa. ⁷ Mäninö imæca quëwënäni näni cæ bai ante mënea go adodeque botö äninö ante pönëñömi mönö Awënë edæ bitö imite odömöngä eñëninque bitö edonque pöni eñencæbiimpa.

⁸ Itota Codito awënë Dabii wodi nänö præingä inongä inte do wæninque në ñäni ömæmongaingä ingante ante pönencæbiimpa. Mäninö ante watapæ botö apænedö impa. ⁹ Mänine beyænque botö caate wæwëmo imopa. Edæ në wënæ wënæ cæcä ingante tee mönecönë ñä cæyænäni bai botö imote adobaï mäniñe botö apænedö beyænque ñä cädäni wæbopa. Incæte Wængongui nänö angainö ædö cæte ñä cæyænte inguii. ¹⁰ Mänömaï beyæ Wængongui nänö apænte æninäni beyænque ante cæyömote wadäni anca wënæ wënæ cädäni wæbo incæte botö ñimpo cädämaï inte godömenque cæbopa. Edæ Wængongui nänö ñäö apäiyömö näni cöwë quëwënginque mäniñäni Itota Codito ængä beyænque tömengä nempo quëwëncädänimpa, ante cædinque botö wæwëmo incæte godömenque cæbopa.

11 Iīmaī ante nāni ānō nāwangā ante impa. Mönō Itota Codito tönō godongāmæ wængaīmō inte adobaī tōmengā tönō cōwē wænāmaī quēwencæmōimpa.

12 Mönō tōmengā tönō ñimpo cædāmaī inte ee cæte wæwēmō inte adobaī tōmengā tönō nē awēnēidi badinque godongāmæ aacæmōimpa.

Mönō, Tōmengā ingā dicæ abogaa, ämō ñinque tōmengā adobaī nāēmæ mönō imonte, Dicæ abogaa, ämaingampa.

13 Mönō wede pönēnō ante ædæmō cædāmaī imō incæte tōmengā guiquēnē mönō imonte cōwē pönēninque cōwē ædæmō cædongā ingampa.

Iñæmpa tōmengā iñōmō nāmā nānō ingainō ante ñimpo cædāmaī ñongā inte tōmengā wadō ante pönēnāmaī ingampa.

Wængonguī bitō imi, Waa cæbi abopa, an-guingā, ante

14 Waodāni ñānite apænedinque bitō, Māninō ante pönēdāni, ante wæætē wæætē ancæbiimpa. Mönō Wængonguī ayongā iīmaī ante wææ ante nanguī apænebi eñencædānimpa. Mīnitō, Ædedō i, ante wadodō wadō ante piinte tededāmaī incæminimpa. Iñæmpa mänōmaī baī āninque mönō ānō iñōmō ōnonque ante impa. Ayæ mänōmaī ante tedemō eñēninque nē eñēnāni iñōmō æmæ pönente babānānipa, ante bitō wææ ancæbiimpa, ämopa. 15 Bitō Wængonguī ayongā, Botō nē waa cæbo incæboimpa, ante nanguī cæcæbiimpa. Nē cæbo inte guingo imönāmaī incæboimpa, ante cædinque Wængonguī nō nānō angainō ante tōmēmi nē ædæmō eñente entawēninque māninonque ante tōinō ante wadāni ñānite waa odōmonte apænecæbiimpa. 16 Tæiyæ waēmō ewocadāmaī inte wadāni ōnonquedō ante tedeyōnāni bitō tōmēnāni ñānite eñēnāmaī inte nānēnē wadæ goe. Edæ mānināni Wængonguī ingante emō cædinque cōwē godōmenque wiwa nāni cæquinque wadæ godānipa. 17 Baō ñōmæiñōmō aca podinque nanguī godōmenque baayō baī mānināni nāni odōmonte apænewēnō

adobaī wodo wodo go ñinque wadāni tæiyænāni eñēninque oda cæcædānimpa.

Mānināni nāni tedewencabo iñōnāni Iīmēneo tönō Pideto adodaque ñapa.

18 Tömēna Wængonguī nāwangā nānō angainō ante ñimpo cæte wadæ godāna ñapa. Ayæ, Mönō ñāni ōmæmōnō iñōmō ñinque bagatimpa, ante tedewēna eñēninque wadāni pancadāniya nāni wede pönēnō incæ wido cæte baī quēwēnānipa.

19 Incæte Wængonguī nāwangā nānō angainō mönō pönēnō iñōmō tæi gōnonte baī cōwē ongompa. Māninō ante mēnea ante iīmaī yewæmonte baī ongompa.

Edæ Wængonguī Awēnē tōmengā quīnāni ædānidō ñānii, ante do eñengampa. Ayæ tōmengā emōwo ante, Botō Awēnē ñongā ingampa, ante nē ānāni iñōmō tōmēnāni tōmānāni, Mönō wiwa cædimāmo ante wæte wædinque wadæ goquēnēnāni ñānipa.

20 Nē ēacā oncōnē ñænæncōnē tōmengā nānō waa waa cō cæincade iñōmō odo inte padata inte nāni badōincade mæ ongompa. Adobaī wacade awæmpaincade daicade incade mæ ongompa. Panca-

cadea iñōmō waëmoncooque da wēincade incadepa. Wacade guiquēnē ōmæpocooque da wēincade incadepa. 21 Waocā wēnæ wēnæ nānō entawēnō ante ñimpo cædinque nāmā ñā mēnongate baī quēwengā ñinque tōmengā iñōmō waëmoncooque da wēincade baī ñongā inte Wængonguī beyæ waa cæcā ñaingampa. Tōmengā tæiyæ waēmō ewocate quēwengā babaingampa. ñinque tōmengā Awēnē nānō ānō ante do cæcā ñaingampa. Ayæ, Quīnō waa cæquīnō i, ante tōmengā do cæcā ñaingampa.

22 Edēnināni wiwa nāni cæinēnō ante bitō ñimpo cæte wodii gote baī quēwencæbiimpa. Wæætē waodāni mīmō ñā mēnongate entawēnāni inte Wængonguī ingante nē apænedāni tönō bitō nō cæquēnēnō ante cæte quēwencæbiimpa. Mönō wede pönēnō ante godōmenque pönente quēwencæbiimpa.

Waodāni ñānite godōmenque waadete pönencæte ante cæcæbiimpa. Ayæ mönō piyænē cæte quēwenguimāmo ante pönēninque cæcæbiimpa. 23 Ōnonquedō ante apænedinque nē, Ædedō i, ante wacā tönō guēadō guēa tedewengā mänōmaī tedecā beyænque wadodō wadō

piinte tedewënänipa, ante do eñëmipa. Ìnque tõmënäni nē pönënämaï inäni inte õnonquedö ante apæneyönäni bitö tõmënäni tõnõ godongämæ apænedämaï incæbiimpa.

²⁴ Mönö Awënë ingante nē cæcä iñömö tõmengä wadäni tõnõ wadodö wadö piinte tededämaï incæcäimpa. Wæætē tõmännäni inänite ædæmõ cæcæcäimpa. Ayæ wadäni tõmengä ingante wënæ wënæ cædäni adinque tõmengä wæætē piinämäi inte piyænē cæcæcäimpa. Ayæ tõmengä nē waa odõmonte apænecä incæcäimpa. ²⁵ Tõmengä apænecä eñëninque nē eñënäni iñömö Baa ante wadö änäni inänite tõmengä ædæmõ cæte, Ìlmaï impa, ante odõmonte apænecä eñencædänimpa. Edæ Wængonguï pönö cæcä ate tõmënäni nämä incæ, Wënæ wënæ cæmõ awædö, ante wædinque tõmengä näwangä nänö angainö ante eñencædänimpa, ante pönente cæcæcäimpa. ²⁶ Ayæ tõmënäni eñënämaï encadäni incæ nē eñenguinäni wæætē bacædänimpa, ante pönente cæcæcäimpa. Wënæ iñömö tõmënäni inänite bæi ongõninque tõmengä, Botö anö eñente quëwencæminimpa, ante godö cæcä ate tõmengä nänö nē bæi ongönäni wæætē aamõ cæte wodii gocædänimpa, ante adobaï pönente cæcæcäimpa.

3

Ìnque bayedë waodäni æbänö quëwenguinäni, ante

¹ Timoteo eñëmi. Ìnque eönæ bacæ cæyedë wënæ wënæ ba wæquinö anguënë. ² Mänïñedë edæ waodäni nämanque waadete pönenguinäni inänipa. Tõmënäni nänï godonte æninta waadete pönente nänï wædö ante quëwenguinäni inänipa. Tõmënäni nämanque, Botö gomonga waa cæbo imopa, ante pönenguinäni inänipa. Wængonguï ingante godö wënæ wënæ ante babæ anguinäni inänipa. Wadäni inänite badete toquinäni inänipa. Wëñænäni incæ wæmpoda inate eñënämaï cæquinäni inänipa. Wadäni pönö waa cædäni incæte tõmënäni nē waa cædäni inänite wæætē waa cædämaï inguinäni inänipa. Ayæ tæiyæ wæmõ entawënämaï inguinänimpa. ³ Adobaï waadete pönënämaï quëwenguinäni inänipa. Mäninäni inänite wënæ wënæ cædäni

adinque tõmënäni wæætē piininque ñimpo cædämaï inte wënæ wënæ cæquinäni inänipa. Wadäni inänitedö ante babæ ante anewenguinäni inänipa. Tõmënäni nänï cæinewënö ante nämä wææ änämaï inte do cæquinäni inänipa. Ayæ wadäni inänite ædæmõ cædämaï inte piinte cæquinäni inänipa. Wadäni, Quinö waa impa, ante piinguinäni inänipa. ⁴ Tõmënäni nänï guidänäni incæ, Wënæ wënæ bate wæcædänimpa, ante godö odõmonguinäni inänipa. Tõmënäni pönënämaï inte do wënæ wënæ cæquinäni inänipa. Tõmënäni nämä incæ, Botö gomonga waa eñëmopa, ante pönewenguinäni inänipa. Wængonguï ingante waadete pönënämaï inguinäni inte wæætē tote quëwengæimpa, ante nämanque waadete pönenguinäni inänipa. ⁵ Tõmënäni Wængonguï ayongä waa cæte quëwënäni bai adobaï cædäni incæte Wængonguï nänö tæi piñæmämö piwëninque nämanque cæte quëwënänipa töö.

Ìnque bitö mäninäni inänite gomö ae. ⁶ Mänömaï bai cædäni iñömö waa apænedinque waodäni oncönë wäänë guidänipa. Onquiyænäni wii tæimö entawënäni inte tõmënäni nänï wënæ wënæ cædi teëmëmö mongænte bai inäni iñönänite oncönë nē guidäni iñömö, Onquiyænäni mõnitö apænedö ante eñente cæcædänimpa, ante cædäni ate onquiyænäni wæætē oda cæte godänipa. Mäninäni onquiyænäni iñömö, Quiëmë nänï wënæ wënæ cæinëmämö, ante wadö gote wadö gote oda cædänipa. ⁷ Tõmënäni cöwë eñencæte ante cædäni incæte wapiti wapiti cædäni ininque Wængonguï näwangä nänö angainö ante cöwë eñente badämaï inänipa. ⁸ Wëenëñedë Mõitee wodi Equitobæ tæiyæ awënë ingante apæneyongä Aanee tõnõ Aämodee nē idöna inte Mõitee ingante piininque, Ononque angampa, äna ingadäimpa. Ìnque bayedë nē wënæ wënæ cædäni guiquënë iina inöna nänä cægaï bai adobaï cædinque Wængonguï näwangä nänö angainö ante Baa ante wadö änäni inänipa. Tõmënäni ocaidë pönente wentamö encadäni inte oda cæte godänipa. Ìnque Wængonguï ingante mõnõ pönëmämö incæ dicæ pönënäniyaa. Wængonguï tõmënäni

inänite Baa ancæcäimpa. ⁹ Iñæmpa ædö cæte godömenque cæquïnänii. Mänina nē idöna nāna önonque cægainö ante edonque agadāni bai tömēnāni nāni önonque cædinö ante waodāni tömānāni adobai edonque pönī acædänimpa.

Timoteo ingante Pabodo iinque wææ angampa

¹⁰ Bitö iñömö, Æbänö botö odömonte apæneboo, ante, Æbänö waa quëwëmoo, ante, Æbänö pönente ante, Iimaï cæcæboimpa, ante cæboo, ante bitö tömānö ante do ëñēmipa. Ayæ Wængonguï ingante botö pönēmāmo ante waodāni inänite botö ee cæpāmo ante botö waadete pönēmāmo ante botö wæntædāmaï inte cæpāmo ante bitö adobai do ëñēmipa. ¹¹ Ayæ botö imote togænte pänāni botö wæpāmo ante ayæ botö wæwēmāmo ante bitö do ëñēmipa. Wadāni quiēmē wënæ wënæ cæcæte ante botö imote togænte pänāni wæbo incæ botö wæntæye ināmaï intabopa. Antioquiya iñömö Icónio iñömö adobai Ditada nāni quëwëñömö māniñömö wënæ wënæ cædāni wæbo incæte mönö Awënë ö ængä beyænque ayæ quëwëmo imopa. ¹² Nö ante impa. Æcänö, Botö Itota Codito nempo quëwëmo inte Wængonguï ayongä waa cæte quëwencæboimpa, ante äna tömengä ingante togæwëninque wënæ wënæ cædāni wæquingä ingampa. ¹³ Waodāni wënæ wënæ cædāni tönö, Oda cæcædänimpa, ante nē cædāni iñömö tömēnāni nē wënæ wënæ cædināni inte godömenque wënæ wënæ cæquïnāni inänipa. Edæ mänināni inänite wapiticæ mäodāni oda cæte cædināni inte tömēnāni wæætē wadāni inänite adodö, Æpiticæmē oda cæquïnānidö, ante cæcædänimpa.

¹⁴ Bitö guiquënë æbänö ëñēnīmi inte, Nö impa, ante pönēninque cöwē ñimpo cædāmaï incæbiimpa. Edæ bitö imi ædānidö odömonte apænedānii, ante do ëñēmipa. ¹⁵ Wængonguï angä ëñente tæiyæ waëmö nāni yewæmongainö ante bitö wëñæmiyedē mä ëñēninque ñöwo ganca do ëñēmitawo. Mäninö ante nāni yewæmongainta ate ëñēninque bitö Itota Codito ingante pönēñömi tömengä ængä beyænque quëwencæbiimpa.

¹⁶ Wængonguï pönö apænecä ëñēninque waodāni tömēnāni nāni ëñēnonque ante Wængonguï beyæ yewæmongadänimpa. Tömēnāni Wængonguï nänö odömonte apænegainö ante nāni yewæmongainta adinque mönö, Æbänö waa impa, ante ëñēninque mönö odömonte apænecæimpa. Wængonguï angä ëñente nāni yewæmongainta adinque, Quinö mönö wënæ wënæ cædinö ii, ante mönö do ëñēninque nē wënæ wënæ cæcä ingante mönö wææ angæimpa. Ayæ Wængonguï angä ëñente nāni yewæmongainta adinque nē oda cæte wæcä ingante, Mönö nönö cæquënēnö iimaï impa, ante mönö odömonte apænecæimpa. Nö cæte quëwencæminimpa, ante odömonte apænete ongö ate mönö ëñēnö ante mönö waodāni inänite odömonte apænecæimpa. ¹⁷ Edæ Wængonguï beyæ nē odömonte apænecä iñömö eyepæ ëñengä inte tömengä nänö waa cæquimāmo tömāmāmo ante cæcæcäimpa, ante odömonte apænecæte ante yewæmongadänimpa.

4

¹ Waodāni miināni quëwēnāni incæ do wængaināni incæ tömānāni inänite mönö Itota Codito nē apænte anguingä inte tömengä Awënë Odeye badinque ponte a ongongä acæimpa. Tömengä ayongä ayæ mönö Mæmpo Wængonguï ayongä botö bitö imite, Iimaï cæe, amopa. ² Wængonguï nänö angainö ante apænebi ëñencædänimpa. Waodāni Ao ante, Eñēinēmöni ante änāni incæ Baa ante ëñēnāmaï ināni incæ bitö cöwē apænebi ëñēnānie. Wængonguï nänö angainö ante oda cæte wædāni adinque bitö, Mönö nönö cæquënēnö ante cæcæminimpa, ancæbiimpa. Wënæ wënæ cædāni inänite, Ædö cæte mänömaï cæminii, ante nanguï ancæbiimpa. Ayæ adobai, Wampo pönencædänimpa, ante ædæmö apænebi ëñencædänimpa. Mäninö tömānö cædinque nanguï waadete ee cædinque adodö adodö ante odömonte apænebi ëñencædänimpa.

³ Incayæ ate nö odömonte mönö apænedö ante waodāni Baa anguināni inänipa. Mäninö ante ëñēnāmaï incæmönimpa, ante änāni inte tömēnāni wæætē, Mönö

ēñēinēnonque ante odōmonte apæneedāni, ante nē odōmonte apænedōnāni nanguī ināni inānite diqui diqui minte acædānimpa. Māninquedō ante ēñencæmōnimpa, ante anguināni inānipa. ⁴ Mānināni nāwangā angainō ante ēñēnāmaī inte wadæ godinque wæætē ōnonquedō ante dodāni nāni angainō ante ēñente cæquināni inānipa. ⁵ Bitō guiquēnē tōmēmi quēwenganca æbāmē baquī incæ godōmenque cæcæbiimpa. Caate wæbi incæte bitō ñimpo cædāmaī inte godōmenque cæcæbiimpa. Wængonguī waa pōni nānō apænedō ante apænebi ēñencædānimpa. Bitō cæquēnēnō tōmāā iinque cæcæbiimpa.

⁶ Wængonguī quī, ante nāni godōnō bai botō adobai iñōmote wantæ iñonte wænōnāni wæncæboimpa. Edæ botō wænguionæ oo pōni impa. ⁷ Botō tæi ewocabo inte Awēnē Itota beyæ botō cæquēnēnō waa pōni iinque cætabopa. Gānā cæcæte ante nē pogodo godāni næ gongænāmaī nāni iinque goganca godāni bai botō adobai tōmēmo quēwenganca wæntæye ināmaī inte iinque cætabopa. Mōnō wede pōnēnō ante botō ñimpo cædāmaī inte cōwē pōnentabopa. ⁸ Mōnō Awēnē nē nō apænte anguingā iñōmō tōmengā nānō apænte anguionæ iñonte tōmengā, Bitō nō pōnente waa cædimi inte bitō waa cædinta ante poganta æncæbiimpa, ante botō imote pōnongā æncæboimpa. Wīi botō adoboque iñōmote pōnongā æncæboimpa. Wadāni adobai tōmengā nānō pongā aquionæ ante nanguī ainente nē wānō cōnāni ināni adinque tōmengā, Mīnitō nō cæte quēwēnimīni inte mīnitō waa cædinta ante poganta æncæminimpa, ante tōmēnāni tōmānāni inānite pōnongā æncædānimpa.

Tímoteo quīnō cæcæcāimpa, ante

⁹ Bitō eyepæ inte botō weca quingæ pōe, ämopa. ¹⁰ Deēma iñōmō inguipogaque ante botō imote emō cæte Tetadōnica nāni quēwēñōmō gocantapa. Ayæ Quedente iñōmō Gadatiabæ iñōmō gocantapa. Adobai Tito Dadāmatiabæ iñōmō gocantapa. ¹¹ Odoca adocanque botō weca ongongampa. Māadoco ingante adinque tōmengā ingante botō weca ænte māmōmi pongāi. Edæ botō cæquēnēnō ante

cæyōmote tōmengā botō tōnō guēa nanguī cæcā ingampa. ¹² Ayæ Tiquico ingante botō Epeto iñōmō da godōmo gocantapa. ¹³ Botō yacoo ocoi ä weocoo Todoa iñōmō Cadopo oncōnē botō emō cæte pōnincoo bitō ponte ate ænte pōe. Adobai botō dibodocoo ænte māmōmi æmoe. Botō tæinetacoo yewæmōintacoo, ante godōmenque wæbopa. Māninta cōwē māmōmi æncæboimpa, ämopa.

¹⁴ Adecantodo tæineta nē badongā iñongā iñōmō botō imote nanguī wænæ wænæ cæcā wætabopa. Mānōmaī cæcā adinque Wængonguī edæ tōmengā nānō wænæ wænæ cædinganca māninganca tōmengā ingante wæætē pancæcāimpa, ämopa. ¹⁵ Māningā bitō imite adobai wænæ wænæ cædāmaī incæcāimpa, ante bitō adobai wææ cæcæbiimpa. Edæ mōnō odōmonte apænedō ante tōmengā cōwē Baa ante wadō ante quēwēnongā ingampa.

¹⁶ Botō imote nē apænte änongā weca ænte māodāni gote ongōninqe botō nāmā incæ wææ ancæte ante mā apæneyōmo æcānō botō tōnō godongāmæ äna edæ dæ änāni wætabopa. Tōmānāni edæ botō imote emō cæte wadæ godānitapa. Mānōmaī nāni cædinō beyæ Wængonguī tōmēnāni inānite pīināmaī incæcāimpa, ämopa. ¹⁷ Incæte, Wadāni wīi oodeoidi ināni tōmāmæ quēwēnāni Wængonguī waa pōni nānō apænedō ante ēñencædānimpa, ante cædinque mōnō Awēnē iñōmō botō gānē ongōninqe botō tōnō godongāmæ cæcā beyænque tæi ewocabo inte apænetabopa. Iimæca awēnē nempo wæwente quēwēñōmote mōnō Awēnē wæætē gā pe æmpote ō ængā beyænque quēwēmopa. ¹⁸ Mānōmaī bai cædinque botō imote quīēmē wænæ wænæ cædāni wæbo incæ mōnō Awēnē Odeye botō imote ænguingā beyænque quēwencæboimpa. Adobai tōmengā ōnædē nānō aayōmō botō imote adimongā ænte mæicā æite goquimo imopa. Wængonguī ñāō apāite bai emōnongā ingante mōnō cōwē waa acæimpa, ämopa. Mānōmaī babaimpa, ante Amēē, ante ämopa.

Tímoteo ingante Pabodo, Waa quēwencæbiimpa, angampa

¹⁹ Pidica tönö Aquidæ nāna gæncaya waa quēwencædaimpa, ämopa. Bitö tömēna inate adodö apænebi eñēnae. Adobaï Önetipodo tönö godongāmæ quēwēnāni waa quēwencædānimpa, ämopa. Bitö tömēnāni inānite adodö apænebi eñēnānie. ²⁰ Edaato Coodinto iñömö ayæ a ongongantapa. Ayæ Todopimo nē wēnæ wēnæ iñongā botö tömengä ingante Müideto iñömö emö cæte gotabopa. ²¹ Bitö eyepæ inte cöönædepo badāmaï iñedē botö weca quingæ pœe, ämopa. Eobodo iñömö tömengä, Bitö waa quēwencæbiimpa, angä eñēninque botö bitö imite adodö ämo eñēe. Podænta tönö Diino ayæ Codaodia tönö möni pönencabo tömāmöni bitö imite, Waa quēwencæbiimpa, ämönipa.

²² Mönö Awēnē Itota Codito bitö tönö on-gonte incæcäimpa, ämopa. Ayæ Wængonguï bitö imite waadete pönö cæcæcäimpa, ante mäninque ante yewæmömopa.

Tito ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

Tito ingante Pabodo yewæmongampa

¹ Botö Pabodobo inömo imopa. Wængongui ingante nē cæbo iñömote Itota Codito, Bitö Wængongui nänö nē apænte æninäni inänite apænebi eñencædänimpa, ante da godongä ate botö tömengä nänö nē da godongaïmo imopa. Tömengä, Tömënäni botö imote nänö wede pönönö ante godömenque wede pönencædänimpa, ante cæcæbiimpa, ante da godongä gotabopa. Ayæ, Wængongui näwangä nänö angainö ante eñente entawëninque tömënäni tömengä ayongä waa cæte quëwencædänimpa, ante cædinque Itota Codito botö imote da godongä godïmo imopa. ² Edæ, Ìncayæ ate mönö wænämaï quëwenguinö gocæmöimpa, ante eñëninque pönencædänimpa, ante Wængongui nē babæ änämaï inongä inte wëenëñedë inguipoga badönämaï iñedë iïmaï angacäimpa. Mini wænämaï quëwenguimämo ante pönömo æninque mïnitö wæætë wantæpiyæ cöwë quëwencæmïnimpa, ante cægacäimpa. ³ Mänömaï cædinque tömengä, iñedë cæcæboimpa, ante nänö angaiñedë iinque bayedë tömengä nänö angainö ante edonque pönö odömonte apænegacäimpa. Edæ, Quëwencæmïnimpa, ante mönö imonte nē Ængaingä inte Wængongui mäninö nänö angainö ante, Bitö odömonte apænebi eñencædänimpa, ante botö imote angä eñëñömote da godongä godïmo imopa.

⁴ Tito eñëmi. Bitö acæbiimpa, ante yewæmömopa. Edæ godongämæ mönö wede pönönö ante apænebo nē eñëmi inte bitö Itota Codito quïmi badinque botö näwä wëmi bai inömi imipa. Iinque botö, Mæmpo Wængongui tönö Itota Codito mönö imonte nē Ængaingä tönö waadete pönö cæda ate bitö gänë entawencæbiimpa, ämopa.

Cædeta nänö änöwænë iñömö Tito nänö cædö ante

⁵ Cædeta nänö änöwænë iñömö botö cæquënönö ante wii eyepæ cæbo adinque botö, Bitö godömenque quëwëninque

tömänö iinque cæcæbiimpa, ante botö bitö imite emö cæte gotabopa. Adobaï wayömö wayömö nänö quëwëñömö godinque bitö botö äninö bai cædinque, Mini pönencabo iñömïnite iinäni nē aadäni Picænäni bacædänimpa, ante cæcæbiimpa, ante cædinque botö bitö imite mäniñömö emö cæte gotabopa. ⁶ Wadäni, Nē aacä Picængä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incædänimpa, ante wææ cædinque nē aacä Picængä wæætë waa quëwenguëngä ingampa. Edæ tömengä nänöogænä adodanque nē manguiwengä incæcäimpa. Tömengä wëñænäni Itota Codito ingante nē pönënäni incædänimpa. Ayæ tömënäni inänite adinque, Babæidi bai quëwënäni inänipa, ante ayæ, Eñënämaï cæte quëwënänipa, ante wadäni änämaï incædänimpa, ante nē aacä Picængä iñömö wææ aacæcäimpa.

⁷ Mönö pönencabo iñömote nē aacä ingante Wængongui, Botö cædö ante cæcæbiimpa, ante pönö angä eñëninque tömengä Wængongui beyæ ante nē cæcä ingampa. Iinque waodäni, Nē aacä wënæ wënæ cæcä ingampa, ante änämaï incædänimpa, ante wææ cædinque nē aacä wæætë cöwë waa quëwenguëngä ingampa. Wadäni tömengä ingante apænedäni incæ tömengä wæætë, Botö ædö cæte eñënguimoo, ante änämaï incæcäimpa. Tömengä wii quingæ piïnte bacæcäimpa. Tömengä ti nämæ nē nanguï bewengä inämaï incæcäimpa. Tömengä piyænë cæcä incæcäimpa. Babæ cæbo incæte godonte nänö æinta cöwë godömenque æncæboimpa, ante wadäni nänö pönëwënonque ante nē aacä iñömö mäniñö ante pönënämaï incæcäimpa. ⁸ Wadäni inänite, Botö oncönë pö cæedäni, ante cöwë nē watapæ angä incæcäimpa. Ayæ, Quinö waa impa, ante mäniñonque cæinengä incæcäimpa. Nöinö cæcæimpa, ante pönëninque nämä wææ ante cæcä incæcäimpa. Wængongui nänö cædö ante cöwë cædongä inte nē aacä wæætë nämä wææ äninque nämä nänö cæinëwënö ante cædämaï incæcäimpa.

⁹ Ayæ adobaï Wængongui nö pönö nänö angainö ante möni odömonte apænegainö bai adobaï entawëninque tömengä ñimpo

cædāmaī quēwenguēnengā ingampa. Edæ mōnō pōnencabo iñōmonte tōmengā ædæmō apænedinque nō pōni mōnō odōmonte apænedō ante odōmonte apænegacāimpa. Tōmengā odōmonte apænegā eñēninquē pancadāniya, Baa ante wadō ānāni incæ tōmengā wæætē tōmēnāni inānite, Mānīnō ante mīni odōmonte apænedinō wapiticæ i apa quēwēmīni, ante nē aacā inongā inte wææ ancæcāimpa, āmopa.

¹⁰ Edæ nē odōmonte apænedāni inānite, Mōnitō eñēnāmaī cæinēmōnīpa, ante nē ānāni tæiyænāni inānīpa. Tōmēnāni iñōmō ōnonquedō ante tedewēnōnāni inte, Wadāni oda cæcædānīpa, ante nē cædōnāni inānīpa tōō. Pancadāniya, Mōnō eō togænte quēwengæīpa, ante nē pōnēnāni nāni cæcabo iñōmō godōmenque nanguī pōni mānōmaī babæ cæte quēwēnānīpa. ¹¹ Tōmēnāni, Babæ cæmōni incæte mōnitō odōmonte apænedō beyænque godonte nāni æinta cōwē æncæmōnīpa, ante pōnente cædānīpa. Mōnō odōmonte apænedāmaī inguēnēnō ante odōmonte apænedāni eñēninquē nē eñēnāni pancadāniya tōmēnāni nāni godongāmæ quēwencabo tōnō oda cæte wædānīpa cæbīi. Edæ mānīnō tōmēnāni babæ cæte nāni odōmonte apænewēnō ante odōmonte apænedāmaī incædānīpa, ante bitō, Apocænē inguēnē quēwēedāni, ante wææ ante cæquēnēmi īmīpa.

¹² Edæ Cædetabæ iñōmō nāni quēwencabo incæ adocanque tōmēnāni wængonguīdi beyæ nē apænegā iñōmō īmaī ante apænegacāimpa. “Cædetabæ quēwēnāni iñōmō cōwē babæ ante quēwēnāni inte babæidi baī wīwa cædānīpa. Tōmēnāni wæntæye ināni incæ cæowæodāni inte cænānīpa tōō.” ¹³ Mānīnō ante tōmengā nānō angainō nāwangā ante impa. Iniquē Itota ingante nē pōnēnāni incæ oda cæte wædāni adinque bitō, Nō pōnēnāni incædānīpa, ante tōmēnāni inānite nanguī ancæbiīpa. ¹⁴ Ayæ, Oodeoidi dodāni nāni ōnonquedō ante angainō ante pōnēnāmaī incædānīpa, ante bitō tōmēnāni inānite nanguī ancæbiīpa. Ayæ wadāni Wængonguī nāwangā nānō angainō ante Baa ante eñēnāmaī inōnāni incæ wadō ante wææ ānewēñōnāni bitō wæætē nē

pōnēnāni inānite, Mānīnō tōmēnāni nāni wææ ānewēnō ante mīnitō eñēnte cædāmaī iedāni, ante nanguī ancæbiīpa, āmopa.

¹⁵ Edæ nē wæmō entawente quēwēnāni iniquē edæ tōmēnāni ayōnāni quincōomē i incæ tōmancoo edæ wæmoncoo īmaīpa. Wadāni guiquēnē nē wentamō entawente quēwēnāni inte Itota ingante pōnēnāmaī ināni iniquē edæ tōmēnāni ayōnāni quincōomē i incæ tōmāancoo edæ wīi wæmoncoo īmaīpa. Iñæmpa adodāni nāmā nāni apænte pōnēnō incæ wentamō entawente quēwēnāni inte tōmēnāni nāni ocaidē pōnēnō adobaī wentamō encadāni inānīpa tōō. ¹⁶ Ināni iñōmō Wængonguī ingante, ate baī pōnēmōni īmōnīpa, ante ānāni incæte tōmēnāni cædō beyænque, Ināni Wængonguī ingante nē Baa ānāni inānīpa, ante edonque pōni bapa. Mānīnāni Wængonguī ingante eñēnāmaī cædōnāni inte edæ mōnō waa cæquēnēnō ante ædō cæte cæquīnāni. Iniquē tōmēnāni mōnō nē baacā baī inōnāni inānīpa.

2

Nō pōni mōnō odōmonte apænedō

¹ Bitō wæætē nō pōni mōnō odōmonte apænedō ante odōmonte apænegacābiīpa. ² Onguīñænāni picænāni inānite īmaī ante odōmonte apænebi eñencædānīpa. Tōmēnāni tī nāmæ nanguī bete quidi quidi dowænte badāmaī incædānīpa. Wadāni mōnitō īmōnite waa acædānīpa, ante onguīñænāni picænāni iñōmō nē eyepæ cæte quēwenguēnēnānīpa. Nōinō cæcæīpa, ante pōnēninquē nāmā wææ ante cæte quēwencædānīpa. Itota ingante mōnō pōnēnō ante wadāni inānite mōnō waadete pōnēnō ante tōmēnāni nōingā cædinque quēwencædānīpa. Wæntædāmaī inte ee mōnō cædō ante tōmēnāni adobaī nōingā cædinque quēwēnāni incædānīpa, ante bitō odōmonte apænebi eñencædānīpa, āmopa.

³ Ayæ onquiyænāni picænāni inānite adobaī īmaī ante odōmonte apænebi eñencædānīpa. Tōmēnāni, Wængonguī nānō angainō baī mōnō tæiyæ wæmō entawengæīpa, ante quēwencædānīpa. Wadāni inānitedō ante babæ ānāmaī

incædänimpa. Wadäni nangui yowepæ wædænque ti nämæ biinömæ nāni ämæ ante, Beboe beboe, ante nē bedāni bai iināni iñömö adobai cæte quëwënāmai incædänimpa. Adodāni, Quinö waa impa, ante mäninö ante odömönte apænecædänimpa, ante bitö onquiyænāni picænāni inänite odömönte apænebi eñencædänimpa, ämopa.

⁴ Mänömai cæte quëwënāni inte tömënāni wæætē onquiyænāni wii picænāni inänite, iimai cædāni, ante äninque, Minitö nänöogæidi inänite waadete pönëninque minitö wëñænāni inänite adobai waadete pönente quëwëedāni, ante odömönte apænedāni eñencædänimpa. ⁵ Ayæ adobai onquiyænāni wii picænāni inänite odömönte apænedinque, Nöinö cæcæimpa, ante pönëninque minitö nämä wææ ante cæte quëwencæminimpa. Minitö oncönë mini cæquënönö cöwë cædinque wadāni inänite ædæmö cæte quëwencæminimpa. Ayæ, Minitö nänöogæidi nāni änö ante eñente cædāni, ämi eñente odömönte apænecædänimpa. Edæ onquiyænāni picænāni mänömainö ante odömönte apænedāni eñëninque onquiyænāni wii picænāni wæætē waa cæte quëwënāni adinque wadāni Wængongui nänö angainö ante ædö cæte, Wënæ wënæ impa, ante babæ anguināni.

⁶ Onguiñænāni wii picænāni ināni iñömö adobai tömënāni, Nöinö cæcæimpa, ante pönëninque nämä wææ ante cæte quëwencædänimpa, ante ædæmö apænebi eñencædänimpa. ⁷ Bitö tömënāni beyæ ante, Botö cæbai tömënāni adobai cæcædänimpa, ante bitö quiëmë cæbi incæ cöwë waa cæe. Ayæ bitö odömönte apænedö incæ nöingä ante odömönte apænedinque bitö önöneque änāmai incæbiimpa. ⁸ Ayæ bitö imite nē Baa ante wadö änāni wæætē mönö imonte ante apænedinque, Mönitö ædö cæte wënæ wënæ anguimöni, ante wædinque edæ guingo imonte wæcædänimpa, ante cædinque bitö tömënāni inänite nöingä ante odömönte apænecæbiimpa. Edæ mänömai nöinö odömönte apænebi eñëninque nē eñënāni wæætē, Wënæ wënæ odömönte apænedinö impa, ante änāmai incædänimpa.

⁹ Waodāni inänite ö ænāni ate awënëidi beyænque cæte nē quëwënāni bate wæyönänite bitö tömënāni inänite iimai ante odömönte apænebi eñencædänimpa. Edæ tömënāni awënëidi nāni änö ante tömänö eñente cæcædänimpa. Adobai tömënāni, Mönitö imönite adinque awënëidi tocædänimpa, ante cæcædänimpa. Ayæ tömënāni awënëidi änāni eñëninque wæætedö wæætē änāmai incædänimpa. ¹⁰ Adodāni iñömö awëmö ænāmai quëwënāni inte wæætē, Mönitö cöwë nö eñente cæmöni imönipa, ante adinque mönitö awënëidi wæætē, Waa cæmini iminipa, ante pönencædänipa, ante nē cædāni iñömö waa cæcædänimpa. Tömënāni quiëmë cædāni incæ cöwë waa cædāni adinque wadāni Wængongui mönö imonte nē Ængaingä ingante nāni odömönte apænegainö waa impa, ante pönencædänimpa, ante bitö nē cædāni inänite mänömainö ante odömönte apænecæbiimpa, ämopa.

¹¹ Edæ waodāni quinänidö ināni incæte mönö Mæmpo Wængongui tömänāni inänite waadete pönö cædinque, Botö æmo beyænque quëwenguimini, ante odömöngä ininque edonque pönö ba agadänimpa. ¹² Tömengä nänö waadete pönö cædönö ante edonque pönö adinque mönö iimai ante eñëmö imompa. Wængongui ingante wapiticæ pönëninque mönö cædö ante mönö Baa ante ñimpo cæte quëwengæimpa. Inguipoga ante nāni wënæ wënæ cæinëwënö ante mönö Baa ante ñimpo cæte quëwengæimpa. Nöwoyedë mönö, Nöinö cæcæimpa, ante pönëninque nämä wææ ante cæte quëwengæimpa. Wængongui ayongä waa cæte quëwëninque ¹³ mönö Itota Codito nänö pöönæ wat-apæ mönö toquiönæ ante wänö cömö imompa. Edæ Itota Codito adocä mönö Wængongui mönö nē tæi piñænongä inongä inte mönö imonte nē Ængaingä ingacäimpa. Tömengä iñömö nē ñäö apäite bai emönongä inte poncæcäimpa, ante wänö cömompa. ¹⁴ Mönö wiwa cægainö tömänö adinque tömengä iñömö, Botö æmo beyænque quëwenguimini, ante nämä wepæ godöninque wængacäimpa. Ayæ tömengä, Botö tömëmo beyæ ante minitö iminute

ñä mēnongate bai cæyömote mīnitō botō quīmīni badinque, Quīnō waa impa, ante cæinente bacæmīnimpā, ante cægacāimpā.

¹⁵ Ayæ mānīnonque ante odōmonte apænedinque bitō waodāni inānite, ædæmō apænebi eñencædānimpā. Wadāni wēnæ wēnæ cædāni iñōnānite tōmēnāni inānite, Ædō cæte mānōmaī cæmīni, ante nanguī ānīnque awēnē bai inte apænebi eñencædānimpā. Bitō imite, Ædō cæte awēnē bai cæbii, ante pīinte anguīnānii, ante pōnente quēwencæbiimpā.

3

Nē pōnēmō, Quīnō waa impa, ante mōnō cæquēnēnō

¹ Bitō weca nē pōnēnāni iñōnānite do mōnitō angainō nāni eñēnīnō incæ bitō tōmēnāni inānite adodō ante apænebi eñencædānimpā. Nē aadāni tōnō gobiedōno beyæ nē ānāni inānite eñēnīnque mīnitō tōmēnāni nāni ānō ante eñente cæcæmīnimpā, ante apænebi eñencædānimpā. Ayæ, Quīnō waa i, ante mānīnō do cæcæmīnimpā, ante apænebi eñencædānimpā.

² Ayæ æcāmenque ingante wēnæ wēnæ ante babæ ānāmaī incæmīnimpā. Piyænē cæte quēwēnīnque mīnitō wadāni tōnō wadodō wadō tedete pīināmaī incæmīnimpā. Waodāni tōmānāni inānite mīnitō ædæmō cæte quēwencæmīnimpā, ante bitō mānōmainō ante apænebi eñencædānimpā.

³ Edæ wēnēñedē mōnō adobai ocāi ōmædæca ingaimō inte eñēnāmaī cæte quēwengamōimpā. Mōnō wapiticæ pōnēnīnque oda cæte quēwengamōimpā. Quiēmē mōnō wēnæ wēnæ cæinēnō ante cæte quēwengamōimpā. Quiēmē nāmanque pōnente, Waa tote quēwengæimpā, ante cædinque mōnō cōwē ñimpo cædāmaī inte quēwengamōimpā. Waodāni inānite cōwē wīwa pōnente quēwengamōimpā. Wadāni godōmenque eadāni adīnque godō pīinte agamōimpā. Wadāni mōnō imonte pīiñōnāni mōnō wacā ingā wacā ingā pīinte quēwengamōimpā.

⁴ Incæte mōnō Wængonguī mōnō imonte, Quēwenguīmīni, ante nē Ængaingā pōnīnque tōmengā nānō waadete pōnēmāmo ante ayæ tōmengā nānō ædæmō cædōmāmo ante do odōmongacāimpā.

⁵ Tōmengā wīi mōnō

nō cægainō beyænque, Quēwenguīmīni, ante mōnō imonte ængacāimpā. Wæætē tōmengā nānō waadete pōnō waa cæinēnō beyænque mōnō imonte, Quēwenguīmīni, ante ængacāimpā. Mīnitō mempoga eñacæmīnimpā, ante Wængonguī mōnō mīmō mēnongacā entawēmompā. Ayæ Wængonguī mōnō imonte æñongā tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca pōnō cæcā beyænque mōnō mīmō entawente quēwēmompā.

⁶ Itota Codito mōnō imonte, Quēwenguīmīni, ante nē Ængaingā beyænque Wængonguī iñōmō mōnō imonte eyepæ pōni pōnō cædinque tōmengā Ōnōwoca ingante angā pō guicā ate entawente quēwēmompā.

⁷ Inīnque Wængonguī waadete pōnō cæcā ate mōnō tōmengā ayongā nō cæte quēwengaimō imompā. Ayæ tōmengā nānō waadete pōnō cægainō beyænque nē ænguīmō inte mōnō, Wænāmaī quēwengæimpā, ante ee pōnente quēwēmompā.

⁸ Mānōmainō ante nō ante impa. Edæ Wængonguī ingante do pōnēnāni iñōmō, Quīnō waa i, ante nāni pōnēnonque cōwē cæcædānimpā, ante bitō mānīnō ante wæætē wæætē adodō ante apænebi eñencædānimpā, amopa. Mānīnō ante waa pōni i inīnque tōmānāni beyæ adodō ante waa ingæimpā.

⁹ Wæætē, Æbānō i, ante nanguī wæætēdō wæætē ōnonquedō ante tedewēnāni bai bitō iñōmō tōmēnāni bai tededāmaī incæbiimpā. Dodāni, Æmōnānidō ingainānii, ante ancaa nāni ānewēnō ante pōnēnāmaī incæbiimpā. Ayæ wæætē godō wæætē godō tedewēnāni eñēnīnque bitō wæætē tededāmaī incæbiimpā. Ayæ idægoidi nāni wææ angainō ante godongāmæ wadodō wadō pīinte tedewēñōnāni bitō iñōmō iñāni tōnō tededāmaī incæbiimpā. Edæ mānōmaī nāni tededō iñōmō ōnonque tedete i inīnque edæ æcāmenque beyæ waa impa, ante dæ ampa cæbii.

¹⁰ Mīni pōnencabo incæ adocanque mānōmaī tedewengā beyænque wadāni nānēneto nānēnē godīnque wacabo wacabo badāni adīnque bitō wæætē nē tedewēnongā ingante adopoque wææ āmi eñencæcāimpā. Adopoque wææ āmi ate

tömengä eñenāmaī inte gomonga adobai cæte tedewengä adinque bitō tömengä ingante wæætē wææ āmi wæcæcāimpa. Mānōmaī mempoga wææ āmi eñēninqe tömengä ñimpo cædāmaī inte gomonga tedewengä ate wædinque bitō tömengä ingante Baa āninqe gomō ae. ¹¹ Edæ mānōmaī cædongä iñōmō tömengä idiquibæ pōnēnongä inte nē wēnæ wēnæ cæcā ingampa. Tömengä nāmā nānō apænte panguinque mānōmaī cæcampa, ante do eñēmipa.

Tito quīnō cæcæcāimpa, ante

¹² Botō cōnædepo iñonte Nincopodi nāni quēwēñōmō quēwencæboimpa, ante pōnentabopa. Īninqe Adotēma incæ Tiquico incæ æcānō bitō weca goquīnaa, ante pōnēninqe botō adocanque ingante āmo go pōñongä bitō eyepæ inte botō weca quingæ pōe, āmopa. ¹³ Abogado inte nē cæcā Teēna tōnō Apodo gocæ cæyōnate tömēna nāna goquīnō ante nāna ænguēnēnō wīi eyepæ ēada adinque bitō pædæ godōmi ænte godæ. ¹⁴ Mōnō tōnō godongāmæ nē pōnēnāni iñōmō wīi ōnonque cæte quēwencædānimpa. Wæætē edæ wadāni wīi eyepæ ēadāni adinque tömēnāni pædæ godōnāni æncædānimpa, ante cædinque bitō apænebi eñēninqe tömēnāni wæætē, Quīnō waa ī, ante adinque māñinonque ante cæte quēwencædānimpa.

Waa quēwencæmīnimpa, ante Pabodo yewæmongampa

¹⁵ Botō tōnō nē ongōnāni tömānāni bitō ĩmite, Waa quēwencæbiimpa, ante apænedānipa, ante botō, Bitō acæbiimpa, ante yewæmōmopa. Mōnitō ĩmōnite nē waadete pōnēnāni ĩnānite bitō, Waa quēwencæmīnimpa, ante mōnitō beyæ ante apænebi eñencædānimpa. Wængonguī mīnitō tömāmīni ĩmīnite waadete pōnō cæcæcāimpa, ante māninqe ante botō yewæmōmopa.

Pidemöö ingante Pabodo cadota ante nänö yewæmongainta

Pidemöö ingante Pabodo yewæmongampa.

¹ Botö Pabodobo inömo inte Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaïmo imopa. Mönö tönïñacä Tımoteo tönö yewæmömönapa. Pidemöö möna nē waadebi inömi inte mönatö tönö godongämæ cædömi inömite mönatö, Bitö acæbiimpa, ante yewæmömönapa. ² Bitö oncönē inömo Itota Codito ingante mīni pönencabo godongämæ pönöminite mönatö mīnitö imīnite adobaï yewæmömöna acæminimpa. Ayæ mönö mængä Apia tönö Adoquipo mönitö tönö godongämæ nē tontado baï cædongä tönö tömēna acædaimpa, ante yewæmömönapa. ³ Mönö Mæmpo Wængonguï tönö Awēnē Itota Codito tönö godongämæ waadete pönö cæda ate mīnitö gänē entawencæminimpa, ämönapa.

Pidemöö nē waadete pönengä inte wede pönengä ingä

⁴⁻⁵ Bitö Awēnē Itota ingante wede pönēmi imipa, ante tömengä quīnāni inönāni inānite waadete pönēmi imipa, ante bitö imitedö ante änāni ēñēnimo inte botö bitö beyæ ante Wængonguï ingante botö apæneyedē adocä ingante cöwē waa ate pönente apænebopa. ⁶ Mäninö Itota Codito ingante bitö wede pönēnō ante wadāni inānite cöwē apænebi ēñēninqe tömēnāni, Mönö tömengä waa pönī nänö entawēnoncoo incæ quincodö entawēmö imöö, ante ædæmō ēñente bacædanimpa, ante nanguï cæcæbiimpa, ante botö bitö beyæ ante Wængonguï ingante apænebopa. ⁷ Botö tönïñabi ēñēmi. Itota Codito quīnāni inönāni inānite bitö waadete pönente cæbi ate tömēnāni gancæ entawente todānitapa, ante apænedāni ēñēninqe botö nanguï watapæ todinqe wampo pönentabopa.

Pabodo Önetimo beyæ ante Pidemöö ingante angampa

⁸ Mänömaï beyæ mönö Awēnē Codito botö imote angä ēñēninqe botö awēnē baï äninqe bitö cæquēnēnō ante, İmaï cæe, ante guīñēnāmaï inte bitö imite wææ ämo baï waa incædönimpa. ⁹ Incæte botö wææ änāmaï inte wæætē mönö waadete pönēmāmo beyænque ædæmō apænebopa. Botö Pabodobo inömo inte nē picæmo imopa. Ayæ nōwo botö Itota Codito ingantedö ante apænebo beyænque botö imote tee mönedäni tee mönegaïmo inte ämopa. ¹⁰ İninqe botö wengä onguīñängä Önetimo beyæ ante bitö imite ædæmō apænebopa. Edæ tee mönecönē botö quēwēñedē Önetimo ingante apænebo ēñēninqe tömengä nē pönengä badinqe botö wengä baï bacä æntabopa cæbii.

¹¹ Wēēnēñedē tömengä bitö beyæ waa cædāmaï inte önonque quēwengacäimpa. Incæte tömengä nōwo inömo bitö beyæ incæ botö beyæ incæ nē waa cæcä bacäimpa. ¹² Tömengä botö nē waadecä ingä incæte tömengä ingante botö bitö weca ocæ emænte da godömo poncæcäimpa. ¹³ Itota ingantedö ante mönö watapæ apænedö beyænque botö imote tee mönedäni ongöninqe botö, Pidemöö dæ añonte Önetimo inömo tömengä beyæ botö weca ongöninqe botö tönö guēa cæcæcäimpa, ante pönēninqe ainentabopa. ¹⁴ Incæte æbāmenque pönö waa cæbi incæ wīi botö wææ änö beyænque cæcæbiimpa. Wæætē tömēmique pönente cæcæbiimpa, ante cætabopa. Bitö ēñēnāmaï inte Ao änāmaï inömite botö ædö cæte Önetimo ingante, Bitö botö weca ongoncæbiimpa, ante anguimoo. ¹⁵ Önetimo bitö imite wantæyö wodii godingä inte nōwo adodö pönongante bitö tömengä ingante wæætē æñömi tömengä cöwē bitö tönö quēwencæcäimpa. Wabänö mänīi ante beyænque wantæyö wodii gocantawo. ¹⁶ Tömengä ingante bitö godonte ænte mami ate tömengä bitö beyænque cæte nē quēwēningä ingä incæte tömengä nōwo wīi nē cæte quēwēnāninqe baï inongä ingampa. Wæætē edæ Itota Codito ingante pönengä badinqe tömengä nōwo godömenque bitö tönïñacä inongä inte bitö nē waadecä ingampa. Edæ tömengä botö nē nanguï waadecä ingampa. Ayæ wīi

bitö nē cædonganque inongä inte tömengä wæætē mönō Awënē quingä ingampa. Mänōmaï beyæ tömengä godömenque bitö nē waadecä inongä ingampa.

¹⁷ Ìninqe bitö, Pabodo tönö guëa cæmöna ìmönäpa, ante pönëmi ìninqe bitö botö ìmote æmi bai Önetimo ingante adobaï æmaïmipa.

¹⁸ Bitö ìmite wënæ wënæ cæcantawo. Bitö ìmi quiëmë ante æninqe wæætē pönönämaï ingantawo. Ìninqe tömengä nänö pönönämaï ìninö ante bitö botö ìmote wæætē, Pönömi æmoe, ämi ëñëninque botö pædæ pönömo æmaïmipa.

¹⁹ Botö Pabodobo inömo inte tömömo önompoca inte ìmainö ante yewæmömopa. Tömengä quïnö nänö pönönämaï ìninö ante botö wæætē tömänö pönömo æncæbiimipa. Botö edæ bitö ìmite wïi Itota Codito ingantedö ante odömonte apænebo bai bitö ayæ pönënämaï inte quëwencædömiimipa.

Ìninqe botö apænedö beyæ bitö botö ìmote wæætē pönönämaï ingä bai ìnömi ìmipa. Incæte botö mänömaï beyæ bitö ìmite wïi ancæboimipa.

²⁰ Botö tönïñabi ëñëmi. Mönō Awënē beyænque bitö botö beyæ pönö cædinque Önetimo ingante waadete pönencæbiimipa, ante wæbopa. Edæ mönō Codito nempo quëwëmöna ìninqe bitö waadete pönente cæbi ate botö gancæ entawente tocæboimipa, ämopa.

²¹ Bitö cöwë ëñente cæquïmi ìmipa, ante do ëñënimo inte botö, Bitö acæbiimipa, ante yewæmömopa. Edæ botö änö ëñente cædinque bitö godömenque cæquïmi ìmipa, ante ëñëmopa.

²² Ìninqe adodeque ayæ äinëmopa. Minitö botö beyæ ante Wængonguï ingante mïni apænedö beyæ botö ìmote ñimpo cædäni ate bitö weca acæ poncæboimipa, ante pönëmopa. Ìninqe bitö oncönë adocönë botö owoquincö ante tömäa ædæmö cö cæquïmi, ämopa.

Pidemöö ingante Pabodo, Waa quëwencæbiimipa, angä

²³ Epapada botö bai adobaï Itota Codito beyænque nänö nē tee mönegaingä ìñömö tömengä botö ìmote, Pidemöö waa quëwencæcäimipa, ante angä ëñëninque botö bitö ìmite yewæmömopa.

²⁴ Mäadoco tönö Aditadoco ayæ Deëma tönö Odoca botö

tönö godongämæ cædäni ìñömö adobaï botö ìmote, Pidemöö waa quëwencæcäimipa, ante änäni ëñëninque botö bitö ìmite yewæmömopa.

²⁵ Mönō Awënē Itota Codito bitö ìmite waadete pönö cæcæcäimipa. Mäninqe ante botö yewæmömopa.

Ebedeoidi inänite cadota ante nani yewæmongainta

Wængonguï beyæ tömengä Wengä pönö apænegacäimpa

¹ Wængonguï wëenëñedë wantæ wantæ iñö apænedinque wantæ iñö wadö bai cædinque wantæ iñö wadö bai cædinque tömengä beyæ nê apænedäni inänite tæmpo pönö apænegacä eñengadänimpa. Eñëninque tömënäni wæætë adodö ante mönö mæmæidi inänite tæmpo apænegadänimpa.

² Nöwo guiquënë mäninö ante Wængonguï dodäni inänite nänö apænegaiönæ idæwaa bayonte tömengä apænegacä eñëninque tömengä Wengä wæætë mönö imonte pönö apænegacäimpa. Wëenë pönö ingui-poga dæ ii emönæ dæ añonte Wæmpocä tömengä Wengä ingante, Badöe, angä eñente cæyongä tömengä nänö cædö beyæ Wæmpocä tömancoo badongacäimpa. Mänömai beyæ nê badongä iñongante Mæmpo Wængonguï wæætë, Tömancoo nê ænguingä iñömö botö Wengä adocanque nê ænguingä ingampa ämopa, angacäimpa.

³ Mæmpocä nê tæi emönongä inte ñäö emongä iñongä tömengä Wengä iñömö adobai nê tæi emönongä inte ñäö emongä ingampa. Inique, Wængonguï Wengä nö pönö entawëninque nänö quëwengainö bai Mæmpocä iñömö edæ adobai pönö entawënogä inte edæ nöingä cæte quëwengä ingampa, ante mönö edonque eñengæimpa. Inguipo incæ ii emönæ incæ a ongoncoo incæ awëmö iñömö ongoncoo incæ tömengä Wengä adocä tæi piñante nänö angäinö beyænque tömancoo edæ nöwo ganca cöwë ongoncoo incoopa. Ayæ nämä wepæ godonte wæninque adocä iñömö wënæ wënæ mönö cæpämö ante ñä mënongagacäimpa. Mänömai nê ñä mënongaingä inongä inte tömengä do æidinque Wængonguï nê tæi emongä tömëmængä inö tæ contadinque ongongampa.

Tömengä ñænængä iñongä anquedoidi pönömenque inäni

⁴ Mänömai æi contadinque tömengä nê ñænængä iñongante Wængonguï iñömö, Bitö emöwo bitö cöwë ænguënegaiwo, ante pemongacäimpa. Wængonguï anquedoidi guiquënë wii adobai ñænænäni iñönänite Wængonguï tömënäni inänite adobai ante pemönämai ingacäimpa. ⁵ Edæ anquedoidi iñönänite æcämenque ingante Wængonguï dicæ,

“Botö Wëmi inömi imipa.

Nöwoönæ bitö Mæmpobo babopa,”

Ante angantawogaa. Ayæ adobai,

“Botö tömengä Mæmpobo incæboimpa.

Inique tömengä botö Wengä incæcäimpa,”
ante anquedo ingante änämai ingacäimpa.

⁶ Wæætë tömengä Wengä Tänocä iñongante ingui-poga da pönöninque Wængonguï,

“Botö anquedoidi tömänäni iingä önöwa inö ædæ wææninque, Bitö Wængonguï Wëmi imidö anguënë, ante wat-apæ apænegacäänimpa,” ante apænegacäimpa.

⁷ Ayæ wæætë anquedoidi inänitedö ante apænedinque,

“Tömengä godö cæcä ate tömengä anquedoidi iñömö woboyæ nanguï pæmæ bai quingæ pönö cæcädänimpa.

Ayæ tömengä godö cæcä ate tömengä beyæ nê waa cædäni iñömö gonga bæcoguënëwate bai nanguï cæcädänimpa.”

⁸ Ante apænedinque tömengä Wengä ingante guiquënë Wængonguï incæ iima ingacäimpa.

“Bitö nê Wængonguï inömi inte eñëmi. Awënë Odeye badinque Awënë contaimpaa tæ contagaïmi inte bitö ñimpo cædämai inte cöwë Awënë Odeyebi inömi inte ongoncæbiimpa.

Inique Awënë Odeyebi inömi inte bitö nempo quëwënäni inänite nö pönö cæte aadinque yaëmë töëmë pönö næænte bai nê ämi incæbiimpa.

⁹ Nê Wængonguïmo inömo inte botö iñömö bitö Awënë Wængonguïmo imopa. Inique botö, Nö cæte mönö quëwenguinö ante nê waadebi inömi inte bitö eñënämai nani cæinö ante edæ wii ainëmi imipa.

Mänömaï ïmi ante adinque botö ïmaï pönö cæbopa. Bitö tönö godongämæ ongönäni Awënë badinque bitö watapæ tocæbiimpa, ante cædinque botö,

oguinguipæ pönö gao caate bai nanguï cægaboimpa.”

10 Ante Mæmpo Wængonguï angacäimpa. Ayæ adobai tömengä Wengä ingante apænedinque,

“Bitö Tæiyæ Awënë ïnömi inte wëenëñedë pönï inguipo mä cö cæte bai cædinque tömëmi badongabiimpa, angacäimpa.

Ayæ öönädë ongoncoo adobai tömëmi bitö öonmpoca badongaincoo inte ongoncoopa.

11 Mänincoo guiquënë ïincayæ ate wido cæte bai bayonte

Bitö guiquënë cöwë ongonguïmi ïmipa.

Mänincoo guiquënë mönö weocoo pedæncoo woincoo bai bayonte,

12 waocä yacooque æninque topo cæcä bai cædinque bitö wæætë bitö badongaincoo ænte topo cæte bai cæcæbiimpa.

Wæætë miincoo wëñacä bai cædinque bitö wæætë tömancoo miincoo badömi on-gongæimpa.

Bitö ïñömö do bitö ingai bai adobai cöwë inguïmi ïmipa.

Bitö quëwenguïmämo cöwë inguïnö an-guënë.”

13 Äninque Wængonguï tömengä Wengä in-gante ïmaï angacäimpa.

“Botö tömëmæ ïnö tæ contate ongöñömite, botö bitö ïmite në piinte cædäni ïnänite bæ tabo tæ wæænäni ate bitö tæi emömi inte pinä gawate bai godö cæbi wæcædänimpa,” angacäimpa.

Tömengä Wengä ingante mänömainö ante në angaingä inte Wængonguï dicæ anquedoidi ïnänite adobai an-gantawogaa. 14 ïñæmpa Wængonguï anquedoidi ïñömö baö ömaadäni inte

Wængonguï beyæ në waa cædäni ïnänipa. Mänömaï ïñönänite tömengä, Botö æmo beyænque në quëwënäni beyæ minitö godö cæcæminimpa, ante da pönongä pöninque tömënäni mönö beyæ pönö waa cædänipa.

2

Wængonguï cengä beyænque quëwëmompä, ante

1 Mänömaï beyæ mönö Awënë apænecä ëñëninque mönö ëñengainö ante mönö ñimpo cædämaï inguinque ante mönö wede pönente ædæmö ëñente cæcæimpa.

2 Edæ anquedoidi incæ Wængonguï beyæ apæneyönäni tömënäni nänï änö ante dodäni wæætë në ëñente cæquënänäni ingadänimpa. ïninque æcänö wii ëñëninque wapiti cæda tömengä në tente wæquënegä ïñongante dodäni nö cædinque pan-gadänimpa.

3 ïñänäni ëñëedäni. Wængonguï nänö, Quëwencæminimpa, ante angainö ante æcänö mönö imonte täno apænecantawo, ante pönëedäni. Wængonguï Awënë ïnongä incæ tänocä apænegaingä inte, Botö tömëmo æmo beyænque quëwencæminimpa, ante apænegacäimpa. Ayæ Wængonguï nänö apænegainö ëñente Ao äninque wadäni godömenque mönö imonte, Näwangä impa, ante apænedäni ëñënimö inte mönö ædæmö ëñengæimpa. Edæ ëñënämaï inte bai ñimpo cæmö ïninque Wængonguï dicæ pänämaï inte ata cæpocampa quëwenguïmöö.

4 ïninque, Quëwencæminimpa, ante näwangä botö änö ante ëñencædänimpa, ante cædinque Wængonguï godömenque cægacäimpa. Tömengä, Æcänö tönö cæquïmoo, ante, Æyömönö cæquïmoo, ante, Æyedënö cæquïmoo, ante nämä nänö angainö bai cædinque ïmaï pönö cægacäimpa. Tömengä, Botö mä cæbo ate waodäni ëñencædänimpa, ante nanguï cægacäimpa. Ayæ, Æbänö cæcää, ante wæcædänimpa, ante tæi piñæninque wadö wadö cædinque bamönengæ edæ nanguï cægacäimpa. Tömengä Önöwoca ingante da pönongä pöninque tömengä wæætë Wængonguï nänö angainäni ïnänite pönö cæcä æninque tömënäni tömänäni Wængonguï Önöwoca nänö pönongä ænganca cægadänimpa. ïninque Wængonguï mänömaï pönö cæcä adimö incæ mönö ëñënämaï cæmö bai tömengä wæætë mönö imonte ædö cæte ata cæpoquënegä.

Itota Codito tömengä tönĩñadäni bai adobai bagacäimpa

⁵ Ayæ mĩngui-poga Awënë nempo mönõ quẽwenguimãmo ante apænemõnipa. Īninqe mĩngui-poga möni añongui-poga Wængongui, Æcãmenque ingante ämo awënë baquingã, ante cãdinqe, Anquedoidi incã awënëidi bacãdãnimpa, ante dicã angantawogaa. ⁶ Wacã wataa yewãmõninqe ĩĩmaĩ ante Wængongui ingante ämotamĩni ante bai yewãmongacäimpa.

“Wængongui eñẽmi. Waomõni õnõmõnique ĩñõmõnite bitõ ædõ cæte waadete cæbii.

Wao wẽmõni eñagãimõni ĩñõmõnite bitõ ædõ cæte põnõ waadete cæbii.

⁷ Anquedoidi ĩnãnite æmonga ææntodõninqe bitõ waocã ingante gao wænõ gö cæbi ate tömengã wantæ ĩñõ põnõmenque ongongantapa.

Ayæ, Waocã nẽ tæi emõnongã inte ñãõ emõñongante wadãni tömengã ingante waa acãdãnimpa, ante põnõ badongabiimpa.

⁸ Edæ bitõ badongaincoo tõmancoo waocã nempo põnõmi æninqe

waocã tæi emongã inte nẽ angã bagacäimpa.” Ante nãõ yewãmongaĩne bai cãdinqe Wængongui tömengã nãõ badongaincoo tõmancoo Waocã nempo põnongã æninqe Waocã nẽ angã bayongã wacoo wayõmõ ongoncoo edæ dæ ampa. Incæte, Tõmengã nempo tõmancoo do ongompa, ante mönõ ñõwo ganca ayæ adãmaĩ ĩmompã. ⁹ Doyedẽ mönõ waocabo ĩñõmonte Wængongui waadete põnõ cãdinqe Itota ingante angã eñẽninqe tömengã wæætẽ mönõ tömãmõ wænguimãmo beyæ ante cõwẽ wæwocate wæquingã bagacäimpa. Mãnõmaĩ cãdinqe Wængongui anquedoidi ĩnãnite æmonga ææntodõninqe, Itota wæætẽ caate wæncãcäimpa, ante cãdinqe tömengã ingante gao wænõ ĩñõmõ gönongã ongongacäimpa. Incæte Itota caate wængã beyæ Wængongui poganta tæiyæ waemõ da wencate bai cãdinqe, Itota nẽ tæi emõnongã inte ñãõ emongã adinqe wadãni tömengã ingante waa acãdãnimpa, ante põnõ cægacäimpa. Īninqe Itota Tæiyæ Awënë wencate ongongã ingante do amompa.

¹⁰ Tõmancoo nẽ badongaingã ĩnongã inte Wængongui tõmancoo nẽ enempodongã inte ĩĩmaĩ angacäimpa. Botõ Wẽmi eñẽmi. Wadãni incã botõ wënãni nangui ĩnãni quẽwencãdãnimpa, ante nẽ badõmi bitõ baquingue caate wæcæbiimpa. Mãnõmaĩ caate bitõ wædõ beyænque ædæmõ picæmi bate nẽ eñẽnĩmi inte bitõ botõ wënãni ĩnãnite ñãõ ĩñõmõ ænte mãmõmi poncãdãnimpa. Põninqe tömẽnãni botõ ñãõ emõmo bai adobai ñãõ emoncãdãnimpa, ante Wængongui nõ põni cægacäimpa. ¹¹ Itota mönõ ĩmonte, Tæiyæ waemõ ewocate quẽwencãmĩnimpa, ante nẽ badongã ĩñongã mönõ tömengã tönõ adomõ mönõ cabo ĩmompã. Mãnõmaĩ ĩmõ beyæ tömengã mönõ ĩmonte ante apænedinqe, Botõ tönĩñamĩni ĩmĩnipa, ante guĩñenedãmaĩ tedecampa. ¹² ĩĩmaĩ ante apænecampa.

“Wængongui eñẽmi. Bitõ emõwo ante

botõ tönĩñadãni ĩnãnite apænebo

eñencãdãnimpa.

Tõmẽnãni godongãmæ ongonte eñẽñõnãni

botõ, Wængongui ĩñõmõ Tæiyæ

Waemõ ĩnongã inte waa põni cæcã

abopa, ante ämotamĩni ante bai

ancæboimpa.”

¹³ Ayæ adobai apænedinqe,

“Wængongui ingante botõ wede põnente

quẽwencæboimpa,” angacäimpa.

Ayæ wæætẽ adobai apænedinqe,

“Wængongui botõ ĩmote apænedinqe, Bitõ

wënãni, ante põnongã ænõmo inte

botõ, Mõni wencabo mæ ongõmõni

aedãni, amopa.”

Itota incã Wængongui beyæ nãni

yewãmongainõ bai adobai apænecampa.

¹⁴ Mönõ wænguimãmo ante wënæ

awënë incã nẽ angã ĩñongante Itota,

Botõ nãñe wæninqe tömengã ingante

edæ õmæe ewencæboimpa, ante ĩĩmaĩ

cægacäimpa. Mönõ Itota wẽñæmõ ĩñõmõ

inte mönõ baõ tönõ wepæ ñõmænguiñõ

eñamõ bai tömengã nãñõ wænguinque

adobai ñõmænguiñõ eñagacäimpa. Īninqe

tõmengã nãmã nãñõ wænõ beyænque

wënæ awënë ingante bæ tacã ate tömengã

wæætẽ piñænãmaĩ aquĩĩ bate nẽ angã

ĩnãmaĩ ingampa. ¹⁵ Ayæ wënæ awënë

nempo ñã cæyænte bai quẽwẽninqe mönõ

wænguimãmo ante guĩñente wæyõmonte

Itota mönō beyæ ante wæætē wæninque mönō imonte gā pe æmpote ö ængā beyænque quēwēmōmpa.

¹⁶ Edæ wīi anquedoidi inānite ænte pæ mancæte ante cædinque tōmengā wæætē Abadāō wodi pæimō iñōmonte mönō imonte pōnō æninque pæ mangampa. ¹⁷ Māninō beyæ Wængonguī, Bitō tōniñadāni bai adobai badinque bitō, Wængonguī quī, ante nē nō Pōnōmi Nænæmi pōni incæbiimpa. Ayæ bitō tōniñadāni inānite cōwē pōnēninque waadete pōnō waa cædinque ædæmō aacæbiimpa, ante tōmengā ingante da pōnongā pongacāimpa. Ayæ adobai, Bitō tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō beyæ nāmā wepæ godoncæbiimpa, ante cædinque Wængonguī Itota ingante da pōnongā pōninque tōmengā mönō ēñamō bai adobai ēñadinque waomō mönō inōmō bai adobai badinque Waocā inongā ingacāimpa. ¹⁸ Mōnō inguipoga quēwēninque wēnæ wēnæ mönō cæinēnō beyæ wæwēmōmpa. Wēnæ awēnē, Itota oda cædinque Wængonguī ingante ēñēnāmai cæcæcāimpa, ante cæyongā Itota iñōmō mönō wæwēnō bai adobai wæwengā incæte oda cædāmai ingacāimpa. Inique wēnæ wēnæ cæinente wæwēñōmonte tōmengā adobai do wægāingā inte, Mīnitō tæi piñænte ongōninque oda cædāmai incæminimpa, ante pōnō tōō æmænte cæcampa.

3

Itota Næncængā iñongā Mōitee wodi wædangā ingacāimpa

¹ Mōnitō imōnite aa pedinque Wængonguī mīnitō imīnite adobai aa pedinque, Tæiyæ waēmō entawencæminimpa, ante badongacāimpa. Inique botō tōniñamīni ēñēedāni. Itota iñōmō Wængonguī nānō nē da pōnongāingā ingacāimpa, ante mönō pōnēnō ante mönō, Nāwangā impa, ante apænemōmpa. Ayæ, Wængonguī quī, ante nē Godongā Nænængā pōni iñōmō Itota adocā ingampa, ante mönō pōnēnō ante, Nāwangā impa, ante apænemōmpa. Inique mīnitō guiquēnē, Itota æbānō ingacāimpa, ante önōwēnenque pōnente quēwēngūenēmīni imīnīpa. ² Wængonguī

angā ēñēninque Mōitee wodi guiquēnē tōmengā ingante cōwē pōnente cædinque Wængonguī tōnō nāni godongāmæ quēwencabo inānite ædæmō cæte aagacāimpa. Tōmengā nō cæte nānō aagai bai adobai cædinque Itota iñōmō Wængonguī angā ēñēninque tōmengā ingante cōwē pōnente cædinque tōmengā tōnō mönō godongāmæ quēwencabo imonte ædæmō cæte aacantapa.

³ Edæ, Oncō waa ongōmpa, ante waa amō incæ mönō oncō nē badōningā ingante godōmenque waa ate apænecæimpa. Adobai, Mōitee wodi nē waa aacā ingacāimpa, ante tōmengā ingante waa amō incæ mönō edæ Itota nē badongāingā ingante godōmenque nanguī waa ate apænecæimpa. ⁴ Waocā oncō guiquēnē wīi tōmenque ongōmpa. Edæ waocā mænongā ate oncō edæ ongō aminīpa. Inguipo incæ adobai öönædē ongōncoo adobai wīi tōmenque ongōncoopa. Mānincoo tōmancoo Wængonguī nānō badongaincooque ongōncoo acæimpa. ⁵ Mōitee wodi guiquēnē Awēnē Wængonguī ingante nē cæcā inongā inte tōmengā tōnō nāni godongāmæ quēwencabo inānite cōwē pōnēninque ædæmō cæte aagacāimpa. Mānōmai cædinque tōmengā, Wængonguī æbānō iincayæ ate apænequingā, ante odōmōninque, Nāwangā impa, ante apænegacāimpa. ⁶ Mōnō Codito guiquēnē Wæmpocā Wengā Onguīñængā inongā inte Wæmpocā tōnō nāni godongāmæ quēwencabo inānite cōwē pōnente nōingā pōni cæte pōnō aacampa. Edæ mönō guiquēnē, Codito waa pōni pōnō cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mönō pōnēnō ante wadāni ēñēñōnāni waa tote apænemōmpa. Inique mönō guīñēnāmai inte māninō mönō pōnēnō ante ædæmō entawēninque iinque baganca ñimpo cædāmai imō inique tōmengā tōnō mönō godongāmæ quēwencabo imaimōmpa.

Wængonguī quīnāni nāni guēmanguīmāmo ante

⁷ Mānōmai beyæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Önōwoca nānō angāinō ante mönō ēñente cæcæimpa. Tōmengā

nänö apænegainö ante iimainö ante yewæmongatimpa.

“Ñowoönæ incæ tömengä apæ necä eñëninque,

⁸ mīnitō, Mīmō ömædē bawēnāmaī incæmōnimpa, ante cædinque Baa änāmaī iedāni.

Dodāni iñōmō, Wido cæcæimpa, ante nāni önömæca quēwente cæyedē, Wængonguī ingampa diyæ panguingāā, ante pönëninque wīwa cægadānimpa. Mänōmaī cædinque tömēnāni Baa ante mīmō ömædēnāni nāni bawengai bai mīnitō adobai bawēnāmaī iedāni.

⁹ Mīnitō mæmæidi māniñōmō quēwëninque botō imote wīwa cædāni wægaboimpa.

Incæte botō māniñedē coadenta wadepo iñonte waa cæbo agadānimpa.

¹⁰ Māniñedē quēwēnāni mānōmaī cædāni beyæ botō tömēnāni inānite pīininque iīmaī angaboimpa.

‘Botō taadō goquēnēnāni incæ taadō cōwē adāmaī ināni inte

tömēnāni ancaa oda cædinque mīmō ömædēnāni inte bai wadō godānipa.’

¹¹ Äninque botō ænguī badinque, Botō nē Quēwēmo ingaīmo inte nōingä ämopa, äninque,

Guëmædāni, ante botō angaiñōmō tömēnāni cōwē guiite guëmānāmaī incædānimpa, angaboimpa.”

Ante Wængonguī nänö angainö ante yewæmongadānimpa.

¹² Iñānāni eñëedāni. Mini pönencabo iñōmīnite mīnitō wacā ingä wacā ingä waa adinque adocanque incæ mīmō ömædengä badāmaī incæcäimpa, ante wææ aadāni. Ayæ adocanque incæ wēnæ wēnæ entawengä badinque wiya æmænte Wængonguī nē Quēwengä ingante emō cæte godāmaī incæcäimpa, ante wææ aadāni.

¹³ Ñowoönæ, ante nē angä nänö angaiönæ iñōmō ayæ ñowo ganca eönæpa. İninque mīnitō ñowoönæ incæ wacā ingä wacā ingä ædæmō apænedinque, Æcāmenque incæ wīwa nāni cædō beyænque oda cæte wædinque mīmō ömædengä badāmaī incæcäimpa, ante cædinque iīmō iñō iīmō iñō godongāmæ iñacabo cædinque tæi ongödāni. ¹⁴ Edæ mönō wēenēñedē

wede pönengamōimpa. Ñowo adobai pönëninque iinque baganca wede pönemō iinque mönō Codito nempo godongāmæ quēwēmaimompa.

¹⁵ İninque adode ante pönente cæcæimpa.

“Ñowoönæ incæ tömengä apæ necä eñëninque mīnitō, Mōnitō mīmō ömædēmōni bawēnāmaī incæmōnimpa, ante wææ cædinque Baa änāmaī iedāni.

Edæ dodāni, Wido cæcæimpa, ante cædinque edæ Baa ante mīmō ömædēnāni nāni bawengai bai mīnitō adobai bawēnāmaī iedāni.”

¹⁶ Wængonguī angä önōmoncaque eñëninque, Wido cæcæimpa, ante ædānidō cægadānii. Edæ Möitee wodi Equitobæ nänö nē ænte gogaināni adodāni incæ, Wido cæcæimpa, ante cægadānimpa. ¹⁷ Ayæ adobai

Wængonguī coadenta wadepo iñonte ædānidō inānite pīininque ænguī bagacāi. Edæ nē eñënāmaī inte wēnæ wēnæ cædāni inānite Wængonguī pīinte ænguī bacā ate tömēnāni baō ingai önömæca yabæque wæænte öñongatimpa. ¹⁸ Ayæ, Pö guiite guëmædāni, ante botō angaiñōmō cōwē guiite guëmānāmaī incædānimpa, ante Wængonguī, Botō nē Quēwēmo inōmo inte nōingä angaboimpa, angacäimpa. Edæ ædānidō inānite mānōmaī angacāi. Edæ nē eñënāmaī cædāni inānite mānōmaī angacäimpa. ¹⁹ İninque nē pönēnāmaī ināni inte tömēnāni nāni pönēnāmaī inō beyænque guiidāmaī ingadānimpa.

4

¹ Botō nempo guidinque guëmancæmīnimpa, ante wēenēñedē nänö angainö ante Wængonguī ñowo incæ adodō ante cōwē angampa. Mänōmaī beyæ mini pönencabo tömāmīni tömengä nempo guidinque guëmanguēnēmīni iñōmīnite adocanque incæ oda cædāmaī incæcäimpa, ante cædinque mönō godongāmæ waa adinque wææ aacæimpa. ² Edæ dodāni inānite Wængonguī ingantedō ante watapæ nāni apænegainö bai mönō imonte adobai ante watapæ apænedāni eñëmompa. Incæte dodāni guiquēnē önōmoncaque eñëninque wede pönēnāni beyænque guëmānāmaī inte wægadānimpa. ³ Mönō nē wede pönemō imō

guiquënë Wængonguī nempo guiddinque mīmōnē do guēmāmōmpa. Edæ Wængonguī nempo mōnō guēmanguēnēnō ante botō āninta adotaa iīmaīnō ante yewæmōnte ongō bai batimpa.

“Botō ænguī badinque, Botō nē Quēwēmo ingaīmo inte āmōpa, āninque,

Pō guīte guēmāedāni, ante botō angaiñōmō tōmēnāni cōwē guiddāmaī incædānimpa, angaboimpa.”

Ante Wængonguī beyæ ante yewæmongadānimpā. Incæte doyedē inguipoga iī ēmōnæ badōninque Wængonguī tōmengā nānō cæquēnēnō ante iinque badōninque, Idæwaa, angacāimpa. ⁴ Wængonguī ōnōmpo æmæmpoque go adoönæque iñonte iinque cædinque iīmō wæiyō nānō guēmangaiñōnæ ingatimpa, ante iīmaī ante wataa yewæmōnte ongōmpa.

“Ōnōmpo æmæmpoque go adoönæque iñonte iinque cædinque iīmō wæiyō ñimpo cædinque Wængonguī guēmangacāimpa.”

⁵ Ayæ botō āninta adotaa iīmaī ante yewæmōnte ongōmpa.

“Pō guīte guēmāedāni, ante botō aññōmō tōmēnāni cōwē guiddāmaī incædānimpa,” angampa, ante yewæmongatimpa.

⁶ Īninque Wængonguī nānō pōnō cædō ante watapæ ante apæ necā ēñēninque dodāni iññōmō ōnōmoncaque ēñēnāni inte tōmēnāni nāni ēñēnāmaī cægaiñō beyæ guiddāmaī ingadānimpa. Īninque, Wængonguī tōmengā nānō angaiñō iinque cæcæimpa, ante cædinque iincayæ quēwēnāni pancadāniya cōwē guiquēnēnāni inōnānimpa. ⁷ Mānōmaī beyæ, Æōnædō ēñēnguēnēmīni imīnii, ante odōmoncæte ante cædinque Wængonguī, “Ñōwoönæ,” ante awēnē Dabii ingante wantæpiyæ ate apæ necā ēñēngacāimpa. Īninque māñinō botō do ante yewæmōmo mīni adinō bai ante Dabii wodi iīmaīnō ante yewæmongacāimpa.

“Ñōwoönæ incæ tōmengā apæ necā ēñēninque mīnitō, Mīmō ōmædēmōni bawēnāmaī incæmōnimpa, ante cædinque Baa ānāmaī iedāni,” ante yewæmongacāimpa.

⁸ Edæ docā Ootowee wodi tōmēnāni inānite doyedē manguicā guiddinque

Cānaāmæ quēwengadānimpa. Incæte tōmēnāni māñiōmæ do guiddināni inte nāwangā guēmānāni bai Wængonguī iincayæ ate, Ñōwoönæ guēmancæmīnimpa, ante wæætē ānāmaī incædongāimpa.

⁹ Īninque mōnō Wængonguī quīmō iññōmō edæ guēmanguiñōnæ guēmante bai mōnō tōmengā nempo quēwēninque mīmōnē guēmāninque cætawente wædāmaī ingæimpa. ¹⁰ Wængonguī iinque badōninque tōmengā nānō cæquēnēnō tōmāā cædinque ñimpo cædinque guēmangacāimpa. Tōmengā nānō ñimpo cæte guēmangai bai waocā iññōmō Wængonguī nempo guiddinque nē guēmangā iññōmō adobai tōmengā nānō cæquēnēnō ante, Tōmānō do cætimpā, ante adinque ñimpo cædinque guēmangampa.

¹¹ Dodāni nāni ēñēnāmaī cægai bai ñōwodāni adobai cædāni Īninque tōmēnāni nāni tæ go wæænguinque cæbainānipa. Mānōmaī i Īninque, Adocanque incæ māñōmaī cæte tæ go wæænāmaī incæcāimpa, ante wææ cædinque mōnō tōmāmō, Wængonguī nempo guīte mīmōnē guēmangæimpa, ante nanguī cæcæimpa.

¹² Wængonguī nānō ānō iññōmō mīne quēwēne inte tæi piyænē ēnepa. Edæ yaēmē yægāmē tipængaa engamē bamencaa guībæ watii co bai Wængonguī nānō ānō iññōmō adobai cædinque mōnō ōnōwoca incæ do cote bai guīpa. Ayæ bamē tadōmengadæmē tæi guīñænte bamii edonque a bai Wængonguī nānō ānō iññōmō adobai mōnō mīmō incæ tadōmengadæ tæi guīñænte bai cædinque mōnō pōnēnō ante mōnō cæinēnō ante do edonque ba adinque adode incæ apænte bai ampa.

¹³ Wængonguī nē apænte ānongā iññongante mōnō nāmā incæ, Æbānō cægāmōnii, ante tōmengā ingante tōingā apænequēnēmō imōmpa. Edæ, Wængonguī ayongā tōmengā nānō badongaincoo tōmancoo edæ gā ængate ōmægacoo bai inte wodōnāmaī ongōmpa.

Wængonguī ingante nē Godongā Ñæncængā Itota ingampa

¹⁴ Mōnō beyæ, Wængonguī qui, ante nē Godongā Ñænængā pōni iññōmō Wængonguī Wengā Itota ingampa. Tōmengā iññōmō nāmā wepæ godonte do wængaingā inte

ñāni ömæmöninque öönæde æite on-gongampa. Ìninqe mönö, Tömengä ingante wede pönemönipa, ante nē apænemö inte mönö wede pönēnō ante ædæmō pæ mangæimpa. ¹⁵ Wængonguī quī, ante mönö beyæ nē Godongä Ñænængä pönī inongä iñömö wënæ wënæ cædāmaī ingacäimpa. Incæte aquīi imö inte wæmō adinque tömengä wæætē, Botö Waobo eñadinque aquīi bate wægaimo inte, Aquīi mini wædö æbänö i, ante do edæ eñēmopa, angampa. Edæ wënæ awënë tömengä ingante, Wënæ wënæ cæe, angä do wægaingä inte tömengä mönö wënæ wënæ cæinēnō, Æbänö i, ante do eñengampa. ¹⁶ Ìninqe mönö Awënë iñömö nanguī waadete pönengä inte Awënë containpaa ongongampa cæmöö. Mönö wënæ wënæ cædinö ante tömengä pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque mönö tömengä weca ponte apænecæimpa. Mönö caate wæyedē tömengä pönö töö æmænte cæcæcäimpa, ante mönö tömengä weca ponte apænecæimpa. Mänömaī Awënë ongompaa gäänē pöninque mönö guiñēnāmaī inte apænemö eñēninque tömengä waadete pönö waa cæcä ængæimpa.

5

¹ Wængonguī quī, ante bitö botö imote nē pönömi ñænæmi pönī bacæbiimpa, ante æcänö ingante Wængonguī angä bacää.

Edæ waocä adocanque ingante apænte æninque Wængonguī angä ate tömengä iñömö nē waocä inongä inte waodāni beyæ Wængonguī weca cæcampa. Ìninqe waodāni iingä weca pöninque, Wængonguī quī, ante pædæ pönönāni æninque tömengä wæætē Wængonguī ingante godongampa. Ayæ, Wënæ wënæ cæmōni incæte Wængonguī waadete pönö ñimpo cæcæcäimpa, ante cædinque waodāni, Wængonguī quī, ante cæningä ænte pöninque pædæ pönönāni ængampa. Æninque nē godongä ñænængä iñömö nē waocä inongä incæte cæningä ingante ænte wænöninque nē ænte pönāni nāni wënæ wënæ cædinö beyæ ante baö iya tangampa. ² Ìninqe wadāni, Æbämē impa, ante eñēnāmaī nāni wædö ante nē godongä ñænængä iñömö nē waocä inongä inte

adobaī pancaa eñēnāmaī inte wæcampa. Ayæ oda cæte nāni wædö ante tömengä adobaī oda cæte wæcampa. Ìninqe wadāni bai aquīingä inongä inte tömengä gänē pönēninque wadāni inānite ædæmō cæte odömongä adānipa. ³ Mänömaī inongä inte tömengä wadāni wënæ wënæ nāni cædinö beyæ ante, Wængonguī quī, ante iya tæninque adobaī, Botö nāmā wënæ wënæ cædinö beyæ godömopa, ante iya tante Wængonguī ingante godongampa.

⁴ Waocä nāmā incæ, Botö, Wængonguī quī, ante nē godömo ñænæmo bayömete wadāni botö imote waa acædānimpa, ante ædö cæte anguingä. Ìñæmpa Wængonguī angä beyænque Aadöo wodi nē godongä ñænængä bacä bai wadāni adobaī Wængonguī angä beyænque nē godönāni ñænænāni badānipa. ⁵ Codito incæ, Nē godömo ñænæmo badinque nē tæi emömo inte ñäö emömo acædānimpa, ante nāmā ante wīi angacäimpa. Wængonguī incæ tömengä ingante,

“Bitö botö Wēmi inömi imipa.

Ñöwoönæ bitö Wæmpobo babopa.”

⁶ Angacäimpa. Ayæ godömenque Wængonguī nänö angainö ante wataa yewæmongatimpa.

“Wængonguī quī, ante nē pönongä Mëequitedeco nänö cöwē ingai bai, bitö adobaī ñimpo cædāmaī inte nē Pönömi cöwē incæbiimpa,” ante Codito ingante angacäimpa.

⁷ Codito iñömö Waocä eñate quëwëninque Ca ca wædinque Yæ yæ äninque Wængonguī ingante nanguī apænecäcäimpa. Wængonguī bitö adobique eyepæ imi inte wææ ämi ininque botö wænāmaī imaimopa, angacäimpa. Incæte, Bitö, Wæe, ämi ate botö wæncæboimpa, ante nänö Ao äninö beyænque Wængonguī tömengä ingante do eñengacäimpa. ⁸ Wæmpocä Wëñængä inongä incæte Itota nänö caate wæwëmāmo beyænque Wængonguī nänö änö ante ædæmō eñente cædinque picængä bagacäimpa. ⁹ Tömengä nänö änö ante nē eñente cædömö iñömönte tömengä ædæmō eñēninque picængä bagaingä inte edæ mönö imonte ængä beyænque mönö cöwē wænāmaī inte quëwëmompā. ¹⁰ Tömengä ingante Wængonguī apænte æninque,

Mēequitedeco nē pōnongā ñænængā pōni nānō ingai bai bitō adobai botō imote nē Pōnōmi Ñænæmi pōni inōmi imipa, angacāimpa.

Mōnō wede pōnēnō ante Baa ānāmai ingæimpa, ante

¹¹ Mānīnō ante botō mīnitō imīnite godōmenque nanguī apænequēnēmo imopa. Incæte, Æiqedō ēñenguīmīnī, ante pōnente wædinque botō, Æbānō cæte apænebo ēñenguīmīnī, ante wæbopa. ¹² Īñæmpa mīnitō doyedē mīni ēñengainō ante ñōwo nē odōmōmīni baquēnēmīni imīnīpa. Incæte wacā wæætē mīnitō imīnite Wængonguī nānō angainō ante adodeque adodeque ante odōmonte apæneca ēñenguēnēmīni adodō bamīni awædō. Edæ wēñænāni nē goömæ gānāni bai wæætē bamīni īñōmīnite botō ædō cæte tæēmō cænguī godonte bai apænebo ēñenguīmīnī. ¹³ Goömæ nē gangā bai ingā īñōmō tōmengā wēñængā bai īñongante mōnitō, Æbānō nō cæquī, ante odōmonte apænemōni incæte tōmengā īñōmō cōwē ēñēnāmai ingampa. ¹⁴ Wæætē æcānō cōwē waa cæda īna īñōmō tōmengā, Quīnō waa īi, ante, Quīnō wēnæ wēnæ īi, ante wæætē wæætē ante cædinque do ēñente badinque picængā bai bacampa. Īnīnque ædæmō picænāni nē badāni beyænque mōni nō odōmonte apænedō īñōmō cænguī tæēmō bai ongompa.

6

¹ Mōnō Codito inguipoga quēwēnīnque æbānō cægacāi, ante do ēñēmōmpa. Mōnō wænguīnō goquinque wēnæ wēnæ cæmōmpa, ante wædinque, Idæwaa wēnæ wēnæ cætabopa, ante mōnō Wængonguī gāmænō æbānō cæte ocæ ēmænte ponguī, ante do ēñēmōmpa. Tōmengā ingante æbānō cæte pōnenguī, ante do ēñēmōmpa. Īnīnque mānīnō tōmānō ante do ēñēnīmō inte mōnō mānīnō ante idæwaa tedetamōmpa. Wæætē, Æbānō cæte godōmenque picæmō bai ēñente baquī, ante mōnō ñōwo apænecaēimpa. ² Adobai, Æpænē quīnante guīquī, ante, Ōnompoca quīnante godō gampoquī, ante do ēñēmō inte mōnō mānīnō ante godōmenque tededāmai ingæimpa. Ayæ, Wænte ate ñāni mōnō

ōmæmongæimpa, ante do ēñēmō īnīnque, Wængonguī cōwē apænte ancæcāimpa, ante do ēñēmō īnīnque mōnō mānīnō ante ñōwo godōmenque tededāmai ingæimpa. ³ Īnīnque Wængonguī Ao angā ate botō mānīnō mīnitō do ēñēnīnō ante tededāmai incæboimpa. Mīnitō ēñēnāmai īnīnō ante wæætē nanguī apænebo ēñencæmīnīmpa.

⁴ Wængonguī mōnō mīmōnē pōnō tīca ēnente bai cædinque edonque odōmonte apæneca ēñēnīnque mōnō ñāō bai entawēmōmpa. Tōmengā oōnædē waa pōni nānō da pōnongaincōo do ænte quēwēmōmpa. Ayæ tōmengā Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante da pōnongā ænīnque mōnō tōmengā tōnō āanque bai ēwocamōmpa. Mānōmai ēwocamō incæte pancadāniya wadæ godāni inte edæ ædō cæte, Wēnæ wēnæ cæte awædō, ante ocæ ēmænte ponguīnānī. ⁵ Tōmēnāni īñōmō, Wængonguī nānō ānō waa pōni impa, ante do ēñēnīnāni inte ayæ, Wængonguī mīnguīpo nānō badōñedē māniñedē mīimāmoque ba ate tæi piñænte cæcæimpa, ante do ēñēnānīpa. ⁶ Incæte mānīnō nāni wede pōnēnīnō ante Baa ante wadæ godāni bai tōmēnāni edæ ædō cæte īncayæ ate, Idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante ocæ ēmænte ponguīnānī. Īñæmpa dodāni Wængonguī Wengā ingante awæ tīmpote wænōnāni bai cædinque īnāni wæætē tōmengā ingante adodō wænonte bai cædānīpa. Ayæ tōmēnāni nāni æmæwo ēwente wæquinque tōmānāni ayōnāni Wængonguī Wengā ingante badete tote bai cædānīpa.

⁷ Edæ cōōnæ wantæ wantæ cæ ate waodāni cōñe inguipoga tōmēmō quīyadāni wææ pæte incapa. Incate amīmō ba ate nē quīyadīnāni nanguī tā pete eyepæ ænāni īnīnque Wængonguī wæætē onguīpo tōmenguīpo waa pæ ate adīnque, Waa pæguīpo abopa, angampa. Adobai tōmengā nānō ānō ante wantæ wantæ īñō apænedāni ēñēnīnque waodāni gānē pōnēnāni badīnque wadāni īnānīte waadete cædāni ate Wængonguī mānīnāni īnānīte, Mīnitō waa ēñente cæmīni abopa, ante pōnō waa cæcampa. ⁸ Ōmentacōoque pæguīpo daacamenque pæguīpo guīquēnē nānō æmæwo tante ēwengūnque ōnongūpoque

impa. Mäninguipo iya tangui bai waocä adobai Wængongui nänö änö ante nê Baa angä iñömö tömengä nänö æmæwo êwenguinque Baa angampa.

Watapæ bacæimpa, ante pönëninque tæi ongömompä

⁹ Iñänäni êñëedäni. Wadäni mänömai inänipa, ante yewæmömöni incæte mönitö ayömöni minitö wii tömënäni bai imini amönipa. Wæætê Codito ængä beyænque nê quëwenguimini inömini inte minitö cöwê waa cæmini imini amönipa. ¹⁰ Edæ minitö cöwê waa cædinque Wængongui ingante waadete pönëninque tömengä quinäni beyæ godö waa cægaimini inte ñöwo godömenque cæminipa, ante adingä inte Wængongui dicæ mini cædö ante pönënämai inguingää. Wæætê nê nö cædongä inte tömengä mini cædö ante cöwê pönengampa. ¹¹ Codito beyænque watapæ bacæimpa, ante minitö wede pönëminipa. Iñinque minitö mäninö mini wede pönënö ante iñinque baganca wede pönencæte ante cædinque mini waadete pönö cægainö bai adobai iñinque baganca cöwê cæedäni, amönipa. ¹² Edæ nê wede pönënäni wæntæye inämai inäni iñömö edæ Wængongui, Pönömo æedäni, ante nänö angaincoo cöwê æncædänimpa. Minitö iñömö, Tömënäni æbänö cædänii, ante adinque tömënäni nani cædö bai adobai cædinque wæntæye inämai inte Wængongui nänö angaincoo adobai æncæminimpa, amönipa.

¹³ Wængongui, Botö änö bai cöwê cæcæboimpa, ante Abadäo wodi ingante angacäimpa. Mänömainö ante näwangä impa, ante Abadäo êñencæcäimpa, ante cædinque tömengä, Wacä emöwo godömenque tæi piñængä emöwo ante apænebo êñëninque do êñencæcäimpa, ante cæyongante wacä nê tæi piñængä guiquënë edæ dæ angacäimpa. Iñinque Wængongui iñömö nämä emöwo ante apænedinque, Wængonguimo nê Quëwëmo inte nöingä ante ämo êñëe, äninque iñimai angacäimpa. ¹⁴ “Botö bitö imite pönö waa cæbo ate bitö pæinäni nangui yebæninque bacoo bacædänimpa. Botö Wængonguimo nê Quëwëmo inte ämopa.” ¹⁵ Ante do angä

êñengaingä inte Abadäo wodi wantæpiyæ ænämai inte wänö cöñongante Wængongui tömengä nänö angainö bai pönö cæcä ængacäimpa.

¹⁶ Waodäni guiquënë, Näwangä ämopa, ante êñencædänimpa, ante cædinque wacä emöwo godömenque tæi piñængä emöwo apænedinque änänipa. Mänömai cædinque waocä, Botö godömenque nê tæi piñængä tönö guëa cæte bai äñimo inte ædö cæte babæ ante wadö cæquimoo, ante bai apæneyongante wacä Ao angä ate tömëna nana guëa cæcaya badapa.

¹⁷ Wængongui iñömö, Botö wadö bai änämai inömo inte mänii botö angainö bai cöwê cæcæboimpa, angacäimpa. Ayæ, Mänömai impa, ante botö angaincoo nê ænguinäni ædæmö êñencædänimpa, ante cædinque Wængongui nämä emöwo apænedinque, Botö Wængonguimo nê Quëwënömo inte näwangä ämopa, angacäimpa. ¹⁸ Tömengä, Botö pönö cæbo beyænque watapæ bacæimpa, ante nänö angainö ante æncæte ante mönö Wængongui gämænö do wodii winonte pömöimpa. Iñinque tömengä weca do pönimö iñömönte tömengä wæætê, Mënea beyæ mönö watapæ bacæimpa, angampa. Ayæ, Minitö wampo pönëninque edæ botö tönö edæ godömenque cæcæminimpa, ante tömengä ædæmö apænecampa. Mënea ante apænebo êñëedäni. Botö Wængonguimo inömo inte nämä Wængongui emöwo apænebo beyæ nê êñëmini inte minitö mänine beyæ pönencæminimpa. Ayæ godömenque wade ante, Wængongui incæ ædö cæte babæ wapiticæ anguingää, ante pönencæminimpa. Mänömai Wængongui mënea ante cægacäimpa.

¹⁹ Iñinque wipo gæguincamë inte tæi ñänoncadodäni ate wai wocæ bai mönö iñömö edæ, Mänine mënea beyæ watapæ bacæimpa, ante mönö wede pönënö beyæ tæi ongömö inte mönö ædö cæte wadæ goquii. Mönö wede pönënö beyænque edæ Wængongui oncönë weocoo wææ owoyömo tadömengadæncönë guii öönädë ñä cæte bai i iñinque mönö öñowoca iñömö edæ tæi ongönte bai êwocamompä. ²⁰ Itota iñömö täno beyænte öönädë æidinque

mönö beyæ ante mänincönë do wäänë guigacäimpa. İnıne Mëequitedeco në godongä ñænængä nänö ingai bai badınque Itota, Wængongui qui, ante nämä wepæ në Godongä Ñænængä pönı inongä inte edæ cöwë ongonampa.

7

Mëequitedeco bai Itota në Godongä Ñænængä ingampa

¹ Mëequitedeco guiquënë Tadëë nani añömö quëwënäni awënë odeye inongä inte tömengä, Wængongui Æibæ pönı në Quëwengä qui, ante në godongä ingacäimpa. İñongante Abadäo wodi wadäni awënë odeyeidi inänite wënonte pönongante Mëequitedeco eyepæ pö beë tënıne, Abadäo ëñëmi, angantapa. Bitö imite Wængongui pönö waa cæcæcäimpa. ² Ante pönö waa apæneyongante Abadäo inñömö awënëidi wodi nani mangaincoo tömengä nänö ö ænincoo bacoo pönı incoo adınque önonpo tipæmpoga mänımpocato cabo ti gæte cö cædinque, Wængongui qui, äınne Mëequitedeco ingante adocatoque pædæ godongä ængacäimpa.

Mëequitedeco në awënë odeye inñongante tömengä ëmowo pemonte bai cædinque wadäni, “Awënë inongä inte tömengä në nö cæcä ingampa,” ante angadänımpa. Ayæ, Tadëë “Gänë pönëñömö” nani angainñömö quëwënäni awënë odeye ingampa, ante pönëınne tömënäni, “Awënë odeye inongä inte tömengä në gänë pönengä ingampa,” ante wawo pemongadänımpa. ³ Tömengä badä ömacä ingä bai, tömengä wæmpocä ömacä ingä bai, tömengä nänö ëñagaiönæ ömacä ingä bai, tömengä nänö wængaiönæ ömacä ingä bai ante dodäni tömengä ingantedö ante yewæmongadänımpa. Mänömai i inıne mönö, Wængongui Wengä nänö cöwë ingai bai Mëequitedeco adobai, Wængongui qui, ante në cöwë godongä ingampa, ante pönengæımpa.

⁴ Tömengä ñænængä pönı ingacäimpa, ante botö imai ante apænebo pönëedäni. Wængongui qui, ante në godongä ñænængä pönı Mëequitedeco ingampa, ante pönëınne mönö wæmæ Abadäo wodi incæ tömengä nänö ö ænincoo önonpo

tipæmpoga mänımpocato ongö adınque adocatoque æınne Mëequitedeco ñænængä ingante pædæ godongä ængacäimpa. ⁵ Mönö Abadäo wodi pæimö inñömö tömancabomö inñömö incæte adocabodäniya mönö tönıñadäni Debiidi pancadäniya guiquënë, Wængongui qui, ante në godönäni bagadänımpa. Bayönänite Möitee wodi tömënäni inänite imai angacäimpa. Minitö tönıñadäni inänite ämini ëñëınne tömënäni wæætë tömënäni nani ænincoo önonpo tipæmpoga mänımpocato ongö adınque adocatoque pædæ pönönäni æncæminımpa, ante wææ angä ëñëınne tömënanıque, Wængongui qui bacäımpa, ante në ænäni inänıpa. ⁶ Mëequitedeco guiquënë Debiı wodi pæingä inämai ingaingä incæte adocatoque angä ëñëınne Abadäo wodi pædæ godongä ængacäimpa. Do inñömö Wængongui incæ Abadäo ingante apænedinque, Bitö qui, ante botö cöwë pönömo æncæbiımpa, angacäimpa. Incæte wantæpiyæ ate Wængongui nänö në angaingä inñongante Abadäo ingante apænedinque Mëequitedeco inñömö, Wængongui bitö imite pönö waa cæcæcäimpa, ante pönö waa apænegacäımpa.

⁷ Mönö ayömö guiquënë, Ñænænäni inönäni inñömö tömënanıque önonänıque inänite në godö waa apænëdäni inänıpa, ante do ëñëınmo inte mönö wadö ante ædö cæte pönenguıı. İnıne, Abadäo wodi önonganque inñongante Mëequitedeco në ñænængä inongä inte edæ mänömai waa apænëgacäımpa, ante mönö edonque ëñëmompä. ⁸ Mänınäni Debiidi guiquënë në ñömæıntai ëñadäni inänıpa. Incæte tömënäni inänite wadäni, Wængongui qui bacäımpa, ante adocatoque cöwë pönönäni ænäniıpa. İngä Mëequitedeco guiquënë ñömæıntai ëñadämai bai ingaingä inte në quëwengä ingampa, ante yewæmongatımpa. Tömengä mänömai në quëwengä bai inñongante Abadäo wodi tömengä ingante, Wængongui qui, ante adocatoque godongä ængacäımpa.

⁹ Mänömai impa, ante pönëınne botö, Eñencæminımpa, ante ñöwo godömenque yewæmömo aedäni. Tömënäni nani æninö

önompo tipæmpoga ganca mänimpocato ongö adinque, Wængonguï qui, ante adocatoque pædæ godõñõnãni Debiï nãni pæincabo incæ nê ænãni inõnãnimpa. Incæte Debiï wodi wæmpocoo ingainga inongã inte Abadão wodi adocatoque do godongã ininque tõmengã pæingã inguingã Debiï iñõmõ wæmpocoo tõnõ åanque bai adocatoque do godonte bai ayæ ate eñate quëwengacãimpa. ¹⁰ Edæ Abadão wodi nãnõ pæinãni Debiïdi inãnipa. Ininque Debiï ayæ eñadãmaï iñongante tõmengã wæmpocoo Abadão wodi ingante Mëequitedeco põ bee tente adocatoque æninque Debiï nãnõ ænguënencoo incæ pancacooga adobai ængacãimpa.

¹¹ Wængonguï doyedë angã eñëninque Debiïdi pancadãniya, Wængonguï qui, ante nê godõnãni bagadãnimpa. Ayæ Wængonguï, Iïmaï cæedãni, ante angã eñente yewæmõninque Debiïdi wæætë wadãni inãnite odõmonte apænedãni eñengadãnimpa. Incæte Debiïdi, Wængonguï qui, ante nãni godõnõ beyænque mõnõ Wængonguï ayongã mõnõ ædæmõ pædãni bai edæ dicæ entawente bamongaa. Iñæmpa mãninãni nãni godõnõ beyænque nê picænãni bai bamõ bai ñõwo wacã nê Godongã ingante Wængonguï da põnõnãmaï incædongãimpa. Ayæ, Wængonguï qui, ante nê Põnongã incæcãimpa, ante Codito ingante da põnõninque Wængonguï, Debiï wodi pæingã Aadõo nãnõ põnongã bai Codito adobai põnoncæcãimpa, ante ånãmaï inte wæætë, Mëequitedeco nãnõ põnongã bai cædinque Codito põnongã beyænque woadãni botõ ayõmõ nê nõ cædãni bacædãnimpa, angacãimpa. ¹² Ayæ, Wængonguï qui, ante nãni godoncabo iñõnãnite Wængonguï, Idæwaa cæmïnipa, åninque wacã ingante, Bitõ wæætë botõ imote nê Põnõmi bacæbiimpa, angacãimpa. Ayæ wacã mãnõmaï nê Godongã bacã beyæ Wængonguï, Iïmaï cæedãni, ante nãnõ wææ angainõ ante wëã godonte bai cædinque wade åninque wææ angã ingacãimpa.

¹³ Ininque Wængonguï ñõwo, Nê Põnõmi bacæbiimpa, ante nãnõ nê angaingã iñõmõ Debiïdi nãni cabo inãmaï inte wæætë wacabocã inongã ingampa. Incæte ñõwocã

Codito guidënãni iñõmõ, Wængonguï qui, ante nãni iya tãimpaa cõwë godõnãmaï inõnãnimpa. ¹⁴ Edæ, Wængonguï qui, ante oodaaidi nãni cabo nê godõnãni incædãnimpa, ante Mõitee wodi dicæ angacãiñaa. Incæte, Mõnõ Awënë iñõmõ Oodaa wodi pæingã ingacãimpa, ante edonque acæimpa. ¹⁵ Ininque Mëequitedeco nãnõ ingã bai wacã wæætë, Wængonguï qui, ante nê Godongã bacã adimõ inte mõnõ godõmenque edonque eñengæimpa. ¹⁶ Edæ Ñõwocã tõmengã mæmæidi wïi nê godõnãni ingadãnimpa. Ininque, Bitõ mæmæidi nãni godongã bai bitõ adobai godonte eñëe, ante ædõ cæte anguïi. Wïi tõmengã mæmæidi nãni cægã bai cædinque tõmengã nê Godongã bagacãimpa. Wæætë cõwë nê wænãmaï Quëwenguingã inte tõmengã nãmã nãnõ tæi piñænõ beyænque nê Godongã bagacãimpa. ¹⁷ Edæ tõmengã ingante apænedinque Wængonguï,

“Mëequitedeco, Wængonguï qui, ante nê põnongã cõwë nãnõ ingã bai, bitõ adobai ñimpo cædãmaï inte nê Põnõmi cõwë incæbiimpa,” ante apænegacãimpa.

¹⁸ Ininque, Iïmaï cæedãni, ante Mõitee wodi wëenëñedë nãnõ wææ angaine incæ aquïine inte õnõneque bai iñonte wëã godonte bai bagatimpa. ¹⁹ Edæ Mõitee wodi, Iïmaï cæedãni, ante nãnõ wææ angainõ eñente beyænque mõnõ Wængonguï ayongã ædæmõ pædãni bai dicæ entawente baquïmõo. Wængonguï wæætë, Codito põnõ cæcã beyænque watapæ quëwencæmïniipa, ante ñõwo põnõ apænegacãimpa. Ininque, Mãnõmaï impa, ante põnëninque mõnõ Wængonguï weca põmopa.

²⁰ Wængonguï wïi õnonque angacãimpa. Wæætë tõmengã nãmã emõwo apænedinque, Botõ Wængonguïmo nê Quëwënõmo inte nãwangã åmopa, åninque Codito ingante angã ate tõmengã wæætë, Wængonguï qui, ante nê Godongã bagacãimpa. Wæætë wadãni inãnite guiquënë tõmengã wïi nãmã emõwo apænedinque, Nãwangã åmopa, ante ånãmaï ingã incæte tõmënãni õnonque, Wængonguï qui, ante nê godõnãni

bagadänimpa. ²¹ Codito ingante guiquënë Wængongui iimaï ante apænegacäimpa.

“Bitö ñimpo cädämaï inte, Wængongui qui, ante nē Pönömi cöwē incæbiimpa.

Ante botö nē Tæiyæ Awënë inömo inte nöingä äninque

iincayæ ate wadö ante cöwē änämaï incæboimpa.”

²² Wængongui, Itota botö imote nē Pönongä inongä inte minitö beyæ cæcä ate minitö Ao ämïni ininque mönö godongämæ waa cæcäimpa, äninque Wængongui mönö imonte ñöwo godömenque waa pönï apænegacäimpa. Ininque Wængongui mänömaï nämä emöwo apænedinque, Näwangä ämopa, äninque Itota nänö nē angäingä iñongante mönö Itota ingante pönëninque, Wængongui nänö angainö bai cöwē cæcæcäimpa, ante do eñëmompa.

²³ Mäninäni guiquënë nē ñömæintai eñagainäni inte ædö cæte ñimpo cädämaï inte Wængongui ingante nē godönäni cöwē inguinäni. Ininque wii adocanque nē godongä ingacäimpa. Wacä wacä nē godönäni bagadänimpa. ²⁴ Itota iñömö nē wænämaï quëwëningä inte tömengä, Wængongui qui, ante nē Godongä inongä inte cöwē quëwëngampa. ²⁵ Edæ tömengä nē wænämaï Quëwëningä inte Wængongui ingante mönö beyæ ante cöwē apænedinque, Botö bitö gämænö nē mämömo pönäni inänite bitö pönö waa cæcæbiimpa, ante ñimpo cädämaï inte cöwē apænecampa. Wængongui ingante cöwē apænecä inongä inte tömengä cöwē quëwëninque ædæmö pönö ængä beyænque mönö wæætë cöwē wænämaï quëwënguimö imompa.

²⁶ Wadäni nänï eñënämaï cæcabo bai wii inongä inte Itota iñömö tæiyæ waëmö inongä ingampa. Wentamö mongænämaï inongä iñongante tömengä ingante ædö cæte piinte apænte anguinäni. Mänömaï ingä adinque Wængongui tömengä ingante öönædë æmonga pönï ængö cæcä ongongampa. Ininque tömengä adocanque pönï, Wængongui qui, ante nē nö Godongä Ñænængä pönï inongä inte mönö wædö ante eyepæ pönï pönö cæcampa. ²⁷ Wadäni nē godönäni ñænænäni pönï inäni guiquënë tömënäni täno godöninque nämä nänï wënæ

wënæ cädö beyæ ante, Wængongui botö imote waa acæcäimpa, ante cæningä wepæ iimö iñö iimö iñö godönänipa. Ayæ ate wadäni nänï wënæ wënæ cädö beyæ adobaï godönänipa. Itota guiquënë wënæ wënæ nänï cädö bai cädämaï inongä inte nämä beyænque godönämaï ingacäimpa. Ayæ wamö mönö wënæ wënæ cädö beyæ wæætë wæætë godönämaï inte tömengä eyepæ inongä inte adopoque pönï godongacäimpa. Ininque tömengä nämä wepæ godöninque eyepæ pönï godongä adinque Wængongui wæætë mönö imonte waa acampa.

²⁸ Möitee wodi nänö wææ angainö ante eñente cædinque waodäni aquii inäni nänï cabo iñönänite pancadäniya inänite änäni Wængongui ingante nē godönäni ñænænäni do badänipa. Wængongui guiquënë iincayæ ate nämä emöwo apænedinque, Botö Wengä ædæmö Picængä nē eñengä bagaingä ingante ämo ate tömengä nē Pönongä Ñænængä bacæcäimpa. Botö Wængonguimo nē Quëwënömo inte näwangä ämopa, angacäimpa.

8

Wængongui ñöwo nänö angainö ante Itota iinque cæcä

¹ Mänömainö ante quinante yewæmömöni.

Edæ, Mönö wædö beyæ ante, Wængongui qui, ante nē Godongä Ñænængä pönï inte ongongampa, ante, Näwangä impa, ante edonque eñencæminimpa, ante yewæmömönipa. Tömengä iñömö öönædë æidinque Awënë Wængongui tömëmængä inö tæ contadinque Tæiyæ Awënë inte ongongampa, ante yewæmömöni adinque eñencæminimpa. ² Mänömaï inongä inte tömengä wii waocä nänö mænongaincönë cæcampa. Wæætë Wængongui, Owocæboimpa, ante tæiyæ waëmö nänö mænongaincönë Itota iñömö mönö beyæ ante, Wængongui qui, ante nē Godongä Ñænængä pönï inte cæcampa.

³ Inguipoga quëwënäni guiquënë adocanque ingante, Wængongui qui, ante bitö nē godömi ñænæmi pönï bacæbiimpa, änäni badinque tömengä nē tä nē tä cædinque mäincoo cöwë godonguëningä ingampa.

Īninqe māningā Itota guiquēnē adobaī nē Godongā Nāenāngā pōnī ĩnongā inte adobaī godonguēnengā ingampa. ⁴ Edæ, Īncooque godoncæminimpa, ante Mōitee wodi wææ angā ēñente cædinque ingui-poga nē godōnāni guiquēnē do eyepæ pōnī godōnāni ĩnānīpa. Īninqe tōmēnāni nāni godō baī Itota ĩñōmō ædō cæte godonguēnengā inguingāā. Inguipogaque quēwengā inte baī tōmengā ĩñōmō edæ Wængonguī ingante nē godongā ĩnāmaī incædongāimpa.

⁵ Tōmēnāni guiquēnē, Wængonguī ōōnædē nānō owocō cōwē ongō baī ingui-poga adobaī mænonte mānincō ōwocodenganque baī ĩñonte acæimpa, ante adobaī pōnī mænongadānīpa. Mānōmaī mænōninqe tōmēnāni mānincōnenque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni inte cædānīpa. Īninqe Wængonguī, Adobaī pōnī mænōincō on-gongæimpa, ante cædinque Mōitee wodi nē mænonguingā ingante doyedē angacāimpa. “Mōitee ēñēmi. Bitō, Æbānō mænonguīī, ante, Æbānō badonguīī, ante botō onquiyabo ĩñōmō bee tente odōmōmo adinque badoncæbiimpa. Bitō cōwā adinque botō odōmōnō baī ĩncō adobaī mænōninqe ĩncōnē ongoncoo tōmancoo adobaī pōnī badoncæbiimpa,” angacāimpa. ⁶ Wængonguī, Botō Mōitee tōnō wææ āninqe, Īmaī cædāni, āmo ate Ao āmīni ĩninqe mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante wēēnēñedē nānō angainō wædænque waa ingatimpa. Nōwo guiquēnē tōmengā, Itota ængā beyænque quēwēmīni inte Ao āmīni ĩninqe mīnitō botō tōnō godongāmæ waa cæte quēwencæminimpa, ante nānō ānō ĩñōmō godōmenque waa pōnī impa. Edæ Wængonguī nānō ānō ĩnque bacæimpa, ante Itota incæ nō cægacāimpa. Ayæ adobaī mānīnō nē godōnāni nāni cædō guiquēnē wædænque waa ĩñonte Itota nānō nō cædō guiquēnē godōmenque waa pōnī impa.

⁷ Mānīne edæ, Mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante Wængonguī wēēnēñedē nānō angāine ĩñōmō mōnō quēwenguīnō ante eyepæ ī baī Wængonguī nōwo wade ante ānāmaī incædongāimpa.

⁸ Incæte waodāni wentamō mongænāni adinque Wængonguī doyedē apænedinque, “Botō pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩninqe mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa,

Ante botō nē Awēnē ĩnōmo inte idægoidi ĩnānite oodaaidi ĩnānite ĩncayæ ate mīine ante mā pōnī apæne-cæboimpa.

⁹ Mæmæidi doyedē Equitobæ quēwēñōnānite botō tōō æmænte ænte poncæte ante cædinque,

tōmēnāni ĩnānite, Mōnō godongāmæ waa cæcæimpa, āñōmote tōmēnāni wæætē pango cæte gogadānīpa.

Pango cæte godāni ate botō wæætē dadi ēmæmonte tōmēnāni ĩnānite adāmaī ingaboimpa.

Mānōmaī beyæ botō wēēnēñedē botō angainō baī

nōwo wæætē adobainō ante ānāmaī incæboimpa, ante botō nē Awēnēmo ĩnōmo inte āmopa.

¹⁰ Mānīñedē ate edæ idægoidi ĩnānite botō, Īmaī pōnō cæbo ate mīnitō Ao āmīni ĩninqe mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, āninqe edæ ĩmaī cæcæboimpa.

Īmaī cædāni, ante botō wææ ānō ante godō apænebo ēñēninqe

mānīne ante mīmōnē yewæmonte baī entawēninqe

tōmēnāni nē wede pōnēnāni incædānīpa.

Tōmēmo tōmēnāni Wængonguīmo ĩñōmote tōmēnāni wæætē botō quīnāni incædānīpa.

¹¹ Mānīñedē botō angaiñedē ba ate edæ waocā tōmengā guīdengā ingante ayæ wacā ingante odōmonte apænedinque, Bitō Wængonguī ingante ate baī pōnencæbiimpa, ante quīnante anguingāā.

Īñæmpa mānīñedē ate guīyanga pōnī ĩnongā incæ nāenāngā pōnī ĩnongā incæ

tōmēnāni tōmānāni botō ĩmote do adinque pōnencædānīpa.

¹² Edæ tōmēnāni ēñēnāmaī nāni cædō ante botō pānāmaī inte waadete godō nīmpo cæcæboimpa.

Ayæ tōmēnāni wēnæ wēnæ nāni cægāinō ante adāmaī inte baī botō pōnēnāmaī incæboimpa,” ante Wængonguī apænegacāimpa.

13 Äninqe ñöwo, Æmo beyænque quëwëmini inte mînitö Ao ämini ininqe mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, ante mä pöni äninqe Wængongui wëenëñedë, İimaï cædäni, ante nänö wææ angaine ante, Woïne inte eyepæ inämaï ingaine ënëpa, ante bai cæcampa. Woïne iñömö oo dæ baquïne ënëpa.

9

Wængongui Tæiyæ Waëmö oncö bai æmontaicö impa

1 Wængongui wëenëñedë dodäni inänite, Botö pönö cæbo ate mînitö Ao ämini ininqe mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, angacäimpa. İninqe tömengä nänö wææ angainö bai cædinque tömënäni, Wængongui ingampa, ante tömengä beyæ cæquënënäni ingadänimpa. Ayæ inguipoga tömengä owoquincö tæiyæ waëmö oncö mænöninge tömengä weca pöninge cæquënënäni ingadänimpa. 2 Angä ëñëninge dodäni, Wængongui nänö owoquincö, ante æmontaicö badöninge weocoo odemontai wodönedinqe mencönea badongadänimpa. Yabæcönë, Tæiyæ Waëmö Oncö impa, ante nani ancönë iñömö mäniñömö gongapæncade doyæncade tæiyæ ti wodönoqui encadocade ongongatimpa. Ayæ awæmpaa badöninge tömënäni, Wængongui beyæ tæiyæ waëmö päö õñongæimpa, ante cædinque mänimpaa päö ñö cædäni õñongatimpa.

3 Weocoo wacoo nani guimongademö wodöiñömö guimongacö iñömö Tæiyæ Waëmoncö Pöni nani angaincö ingatimpa.

4 Mänincönë ogui wacæimpa, ante cædinque, Ogui waqui iya tangæimpa, ante awæmpa oodo nani pönö tee bæimpa badonte cö cædäni ongongatimpa. Ayæ, Mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante wææ äninqe Wængongui nänö yewæmongainca Tæiyæ Waëmoncönë Pöni ongongæimpa, ante cædinque awæmpa badöninge oodo yabæpa tee baadinqe cæncadempa adobai tee baate nani cönöimpa ongongatimpa. Ayæ oodo æninqe aca podonte wamoncade bai bædinque tömënäni önömæca nani cængaimö Mänää nani angaimö

æninqe oodo nani bædincadedë da wëninge mänincade wæætë oodo ëmompaa cæncadë inö da wente cö cæte man-gadänimpa. Ayæ adobai Aadöo wodi nänö ongonto tä bocagainto æninqe ado oodo ëmompaa cæncadë inö da wente ñö cædäni õñongatimpa. Ayæ Wængongui dicaboga nänö, İimaï cædäni, ante yewæmongaine adoyömö ongongæimpa, ante cædinque mäninca æninqe ado oodo ëmompaa cæncadë inö da wëninge cö cædäni ongongatimpa.

5 Mänimpaa yædopaa waomini mini wënæ wënæ cædö beyæ wepæ godonte impa, ante Wængongui, Botö pönö waadeimpa impapa, angacäimpa. Ayæ Wængongui në ñäö ëmongä weca në owoda iñömö adobai ñäö bai ëmöna iñönate tömöna nana ëmönö bai dodäni adobai badonte oodo ëmompaa æmataæ æmataæ tæi goncædäni ongongatimpa. Ayæ tömöna öömä tiyæmäa pömæna gänë iñömö Wængongui, Botö pönö waadeimpa, ante nänö angaimpa õñongatimpa. Mänimpacoo æbänö impaa, ante mäninque ñöwo yewæmömönipa.

6 Tömancoo mänömaï cöo cædäni ongöñonte, Wængongui qui, ante në godönäninge iimö iñö iimö iñö yabæcönë pö guidinque, Wængongui ingampa, ante cægadänimpa. 7 Guiimongacönë guiquënë në godongä ñænængä iñömö wadepo iñö adopoque wadepo iñö adopoque pö guidinque tömengä adocanque guidongäimpa. Incæte tömengä në godongä ñænængä pöni inongä incæ wepæ næænämaï inte ædö cæte guiquingä. Edæ wepæ cöwë ænte guidinque tömengä nämä beyæ godö pipo pipo cædinque, Wadäni ëñënämaï inte nani wënæ wënæ cægainö incæ ñä mënongacæimpa, ante tömënäni beyæ adobai godö pipo pipo cædongäimpa. 8 Mänincö æmontaicö ayæ ongöñedë Tæiyæ Waëmoncönë Pöni wii õnonque guigadänimpa. Wængongui nänö owodö æidö mäniñedë adobai wii edonque ingatimpa, ante odömoncæte ante Wængongui Tæiyæ Waëmö Önöwoca angä guidämaï ingadänimpa.

9 Mänömainö ante odömöninge tömengä mönö ñöwomö imonte wæætë, İimaï ante ëñencæminimpa, ante cægcäimpa.

Waocä, Wentamö mongænte awædö, ante nê wædongä inte waëmö iñömö pöninge, Wængonguï qui, ante baö iya tanguï tönö bequï cænguï godongampa. Mänömaï ancaa godongä incæte tömengä mimö nämä nänö apænte entawënö ñä mënongadämaï inte wentamö ayæ mongænte entawënongäimpa. ¹⁰ Mänömaï cænguinque bequinque ante wææ äninque, Æbänö cæte godonguï, ante ayæ, Æpænenque æbänö cæte mënongaquï, ante dodäni mänincooque ante nani wææ angainö ante eñente cægadänimpa. Ìninque, Waguipo ïinque bayonte önöwoca ædæmö mënongate quëwengæimpa, ante miinguipo ïinque bagancaque tömënäni mänincooque ante cædönänimpa.

¹¹ Wapämo mini waa quëwenguinque pömämo, ante badoncæte ante mönö Codito iñömö, Wængonguï qui, ante nê Godongä Ñænængä pöni ïinongä inte do pongacäimpa. Pöninge tömengä waodäni önompoca nani mænongaincönë guidämaï inte Wængonguï nänö badongainguipoga cædämaï ingacäimpa. Wæætë adodö go æidique tömengä öönæde Wængonguï nänö owocönë ñænæncönë guidique näwä owocönë cægacäimpa. ¹² Caboda wepæ næænte guidämaï inte wagada wë wepæ næænte guidämaï inte mönö Codito iñömö edæ nämä wepæ godöninge öönæde Tæiyæ Waëmoncönë Pöni æmæwo guigacäimpa. Ìninque tömengä ængä beyænque mönö æmæwo pöni abæ tawænte bai cöwë quëwëmompä.

¹³ Ñömæï incæ gampodinque, do wæningä baö incæ gampodinque waocä näate bai wædongä inte edæ Wængonguï weca ædö cæte ponguingä. Wæætë, Tömengä waiñacä bate poncæcäimpa, ante cædinque, Wængonguï qui, ante nê godönäni iñömö caboda wepæ tönö wagada onguïñængä wepæ æninque nê näadingä baonga pipo pipo cædänipa. Ayæ wagada baquecä ingante wænonte nê täninque gönaique adobai æninque tömengä baonga pipo pipo cædinque, Bitö nê näadimi inte waiñabi babipa, ante cægadänimpa.

¹⁴ Mönö Codito guiquënë Tæiyæ Waëmö ïinongä inte nê cöwë Quëwengä Önöwoca

tönö guëa cædinque Wængonguï ingante, Bitö quimo ïmopa, ante nämä wepæ godongacäimpa. Tömengä wepæ iñömö wii cæningä wepæ bai inte godömenque eyepæ pöni wepæ ïmæmpä. Ìninque mönö wænguinque wënæ wënæ cæyömonte tömengä, Minitö mimö entawëmini inte ñä mënongate entawente nämä apænte pönente quëwencæminimpa, ante nämä wepæ do godongacäimpa. Ayæ mönö wënæ wënæ cægainö ante wadæ cædinque godömenque pönö cæcä ate mönö Wængonguï nê Quëwengä ingante nê cæmö badinque cæmompä.

¹⁵ Wængonguï müne ante apænedinque, Mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, äñongante mönö waocabo wæætë eñenämaï inte wënæ wënæ cæmö adinque Codito iñömö mönö wënæ wënæ cægainö beyæ ante wæætë wængä beyænque mönö abæ tawænte bai quëwëmompä. Nöwo iñömö Wængonguï müne ante apænedinque, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini ïinque mini ænguincoo æmæwo æninque minitö cöwë mante quëwencæminimpa, ante aa pecä pongamönimpa. Ìninque mönö Codito wæætë, Wængonguï nänö angaincoo æncæminimpa, ante cædinque ïinque cæcä ate mönö nê pönimö inte do ænte quëwëmompä.

¹⁶ Waocä, Næne wæmo adinque botö mäincoo ïni ïinänique æncædänimpa, ante emöwo emöwo yewæmongä adinque wadäni wæætë, Näwangä æmæwo wængäimpa, ante eñente ate, Nê wængaingä nänö ante yewæmongainö bai bacæimpa, ante ïinque cædänipa. ¹⁷ Ìñæmpä, Ìinäni qui bacæimpa, ante yewæmongä incæte nê yewæmönigä müngä quëwëñongante tömengä mäincoo ædö cæte tömënäni qui baquï. Wæætë tömengä æmæwo wængä ate mäniñedë ate tömengä nänö yewæmongai bai ïinque cædänipa.

¹⁸ Mänömaï beyæ wëenëñedë Wængonguï, Mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante yewæmongä ate dodäni cæningä wænonte ate wepæ gowete ate godongämæ Ao äninque ïinque cægadänimpa. ¹⁹ Wængonguï, Ìimaï cædäni, nänö wææ angainö tömanta

adinque Möitee wodi iñömö tömänäni inänite apænecä eññänäni ate wepæ gowete ate cægacäimpa. Wagada wänäni wepæ tönö caboda wepæ æninque æpæ tönö ænte wempo cædëninque iitopowæ nani äwæ yæpængö æninque obega ocagui opatawæmæ nani guipæningui ænte pæ dacadinque wepæ nani wempo cædënimænë bee podonte Möitee iñömö, Mäninta adinque eññengæimpa, ante cædinque mänintaa wepæ pipo pipo cægacäimpa. Ayæ nê eññänäni tömänäni baonga wepæ pipo pipo cædinque tömengä iimaï angacäimpa. ²⁰ “Wængongui, Botö pönö ämo eññëninque minitö Ao ante eññente cæmini ininque mönö godongämæ waa cæcæimpa, ante nänö wææ angainö beyænque ii wepæ impa. Ininque ii wepæ emontaa adinque mönö Ao ante mänine ante eññente cæcæimpa,” ante Möitee wodi apænecäimpa. ²¹ Ayæ æmontaiconga wepæ pipo pipo cædinque tömengä mänincönë Wængongui beyæ nani cæincooga wepæ pipo pipo cægacäimpa. ²² Ayæ wodo tömancooga ante Wængongui, Wepæ tönö ñä mënongacæimpa, äninque wææ angä cægadänimpa.

Iñæmpa wepæ gowedämaï iñonte mönö wënæ wënæ cæmö adinque Wængongui nê panguëngä inte ædö cæte pönö ata cæpoqingä.

Codito wepæ beyænque mönö mīmō mënongacæimpa

²³ Öönædë ongoncoo bai ingui-poga nani adobai badongaincoo incæ cæningä wænonte ate wepæ tönö ñä mënongaquëñänäni ingadänimpa. Wæætë näwä öönædë Wængongui weca gote mönö ongonguinque mönö adocanque nê waëmö pönö inongä wepæ beyænque ñä mënongaquëñëmö imompa. ²⁴ Edæ öönædë Wængongui nänö owocönë bai ante waodäni öonmpoca nani tæiyæ waëmö pönö badongaincönë mönö Codito guidämaï ingacäimpa. Wæætë öönædë incæ æidinque tömengä mönö beyæ ante Wængongui weca guidinque a ongongampa.

²⁵ Wængongui qui, ante ingui-poga nê godongä ñænængä pönö inongä guiquënë wii nämä wepæ ænte pöninque cæningä

wepæ incæ ænte pöninque wadepo iñö adopoque wadepo iñö adopoque Tæiyæ Waëmoncönë Pönö guicampa. Mönö Codito guiquënë ingui-poga nê quëwengä bai wii adobai inongä inte wii wæætë wæætë godoncæte ante öönædë æi guigacäimpa. Wæætë öönædë adopoque æi guidinque tömengä nämä wepæ adopoque godongacäimpa. ²⁶ Edæ ingui-poga nê quëwänäni nani cæi bai cæcä bai tömengä Wængongui ingui-poga nänö badöñedë mä caate wædinque wantæ wantæ iñö cædinque ñöwo ganca tæmpo caate wæcædongäimpa. Wæætë mönö waocabo tömämö pedænguipoga mönö quëwënö wodo inque bayonte tömengä ñöwo pönö adopoque pönö pöninque wënæ wënæ mönö cædö ante æmæwo wido cæcæte ante nämä wepæ godongacäimpa.

²⁷ Mönö waocabo guiquënë nê wænguimö inömo inte adopoque wænte ate Wængongui weca pö gongæñömönte tömengä apænte ancæcäimpa. ²⁸ Mönö waocabo nanguï imö iñömönte mönö Codito iñömö wënæ wënæ mönö cædö ante mongæninque adopoque nämä godöninque wængacäimpa. Ayæ wæætë pöninque tömengä wii mönö wënæ wënæ cædö mongæncæte ante poncæcäimpa. Wæætë tömengä nänö ponguinö ante nê wänö cömö iñömönte tömengä, Quëwencæminimpa, ante mönö imönte æncæte ante poncæcäimpa.

10

¹ Iñcayæ ate nê Ponguingä iñömö, Wængongui qui, ante nämä wepæ eyepæ godoncæcäimpa, ante ödömoncæte ante cædinque Wængongui, Iimaï cæte cæningä wepæ pönöedäni, ante do wææ angacäimpa. Incæte mänii wepæ Wængongui nänö wææ angaimæ iñömö wii eyepæ godongui ænguï impa. Ininque mänimæ tömengä nänö wææ angaimæ beyænque waocä ædö cæte ædæmö eññente picængä bai baquingä. Iñæmpa idægoidi iñömö wadepo iñö wadepo iñö wepæ ancaa godöninque Wængongui weca pö ædæ wææninque, Bitö Tæiyæ Waëmö imidö angüënë, ante apænecæte ante pönäni incæte tömënäni tömengä nänö wææ angainö beyænque picænäni bai dicæ

badāniyaa. ² Tömengä nänö wææ angainö eyepæ i bai tömēnāni adopoque godōninque idæwaa godoncædōnānimpa. Edæ, Wængonguī ingampa, ante nē cædāni iñōmō māninque godōninque ædæmō ñā mēnongate bacædōnānimpa. Ayæ iincayæ ate tömēnāni, Wentamō entawente wænguī wæ, ante nāmā apænte wædāmaī incædōnānimpa.

³ Edæ wīi mǎnōmaī impa. Wæætē, Botō wēnæ wēnæ cæte awædō, ante wæætē wæætē nāni pōnente wæquinque tömēnāni wadepo iñō wadepo iñō godōnōnānimpa.

⁴ Edæ, Mōni wēnæ wēnæ cægāinō ante mēnongacæimpā, ante godōñōnāni wagada onguīñæ wepæ tōnō caboda wepæ eyepæ iimæmpa diyæ mēnongaquīi.

⁵ Cæningā wepæ wīi eyepæ impa, ante wædinque Codito inguipoga pōninque iīmaī ante apænegacæimpā.

“Wængonguī eñēmi. Cæningā baō nāni wænonte pōnōnō tōnō cænguī bequī nāni, Wængonguī quī, ante pōnōnō adinque bitō edæ wīi æinēmi ingabi-impā.

Wæætē botō Waobo baquinque bitō botō baō ante badongabiimpā.

⁶ Waodāni, Wængonguī quī, ante iya tāmōni ate Wængonguī waa acæcæimpā, ante tāñōnāni bitō wīi tobi ingabi-impā. Tömēnāni, Wēnæ wēnæ mōni cædō ante Wængonguī pōnō wido cæcæcæimpā, ante pōnōñōnānite bitō Baa angabiimpā.

⁷ Ante adinque botō, ‘Wængonguī eñēmi. Dodāni botō imotedō ante yewæmōninque, Tömengä inguipoga pōninque iīmaī cæcæcæimpā, ante nāni yewæmongainō bai cædinque botō bitō änō eñente cæcæte ante pōninque a ongōmoī ae,’ antabopa,”

⁸ Mōitee wodi guiquēnē, Cænīnāni inānite wænōninque mīnitō, Wængonguī quī, ante pædæ godōninque cænguī tōnō bequī godoncæmīnimpa, ante wææ angacæimpā. Incæte mōnō Codito Mæmpocā ingante tāno apænedinque, Waodāni cæningā nāni wænonte pōnōnō tōnō cænguī bequī nāni, Wængonguī quī, ante pōnōnō adinque bitō wīi æinēmi ingabiimpā. Wængonguī quī, ante iya tāmōni ate

Wængonguī waa acæcæimpā, ante ayæ, Wēnæ wēnæ mōni cædō ante Wængonguī pōnō wido cæcæcæimpā, ante pōnō tāñōnāni bitō Baa ante wīi tobi ingabiimpā, ante Codito apænegacæimpā. ⁹ Ayæ, “Bitō änō cæcæte ante pōninque a ongōmoī ae,” angacæimpā. Anīnque tömengä, Iīne botō angainō iñōmō ædæmō eñenguīne bate ongongæimpā, ante cædinque Mōitee wodi wēenēñedē nänō angāine ante da godonte bai cægacæimpā. ¹⁰ Ayæ Wængonguī nänō änō ante nē eñente cæcā inte Itota Codito, Wængonguī quī, ante baonga eñadinque adopoque wæninque nāmā wepæ eyepæ godongä beyænque mōnō wæætē Wængonguī ayongä tæiyæ waēmō ewocamō bate quēwēmompā.

¹¹ Wængonguī quī, ante nē godōnāni guiquēnē tömānāni iīmō iñō iīmō iñō adiyæ gongæante Wængonguī beyæ ante cædānipā. Mǎnōmaī wæætē wæætē godōninque ado ado godōnāni beyænque tömēnāni wēnæ wēnæ nāni cædō ante ædō cæte wido cæte baquīi. ¹² Māningā mōnō beyæ nē nō Godongaingä guiquēnē adopoque godōninque iīnque baganca eyepæ pōni godōninque Wængonguī tömēmængä inō æi tæ contate ongongampa. ¹³ Mǎnōmaī ongōninque, Botō imote piinte cædāni inānite Wængonguī æyedēnō botō nempo pōnongä æninque botō tæi emōmō inte nē āmo baquīmoo, ante Codito ñōwo ganca wānō congampa. ¹⁴ Edæ tömengä pōnō badongä ate mōnō tæiyæ waēmō ewocate quēwēmō bayōmonte tömengä adoque pōni nänō godongainō beyænque, Ædæmō picæmīni bacæmīnimpa, ante do badongacæimpā. ¹⁵ Māninō ante Wængonguī Tæiyæ Waēmō Onōwoca mōnō imonte adobai apænecampa. Tömengä tāno apænegacæimpā.

¹⁶ “Mōnō Awēnē iīmaī angacæimpā. Māniñedē ate iincayæ ate,

botō pōnō cæbo ate Ao änāni iīnque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpā,

ante iīnque cæcæte ante iīmaī cæcæboimpā, angacæimpā.

Botō pōnō apænebo eñēninque tömēnāni,

Īīmaī cæedāni, ante botō wææ an-gainō incæ mīmōnē entawencædānimpamōnō adobaī cædāmaī ingæimpa. Wæætē, Botō pōnō apænebo ēñēninque mǎnīne ante Codito nānō ponguīōnæ oo pōnī impa, ocai encate ēñencædānimpā, ate pōnente wædinque mōnō pōnencabo

17 Ayæ, Wēnæ wēnæ nāni cædō ante ñimpo cædinque botō pōnēnāmaī incæboimpa. Ēñēnāmaī nāni cædō ante botō wæætē wæætē ānāmaī incæboimpa,” angampa.

18 Īnīnque tōmengā pōnō ñimpo cæcā ate mōnō edæ, Wēnæ wēnæ mōnō cædō beyæ pānāmaī incæcāimpa, ante quīnante godōmenque godonguī. Īñæmpa tōmengā dobæ ñimpo cægacāimpa.

Mōnō Wængonguī weca pongæimpa, ante

19 Īñānāni ēñēedāni. Tæiyæ Waēmō Pōnī Oncōnē pō guīite baī mōnō Itota wepæ beyænque guīñēnāmaī inte Wængonguī weca do guīiquēnēmō ĩmompā. 20 Weocoo mǎnīncōnē nāni wææ cægāincoo wægo tē baī Itota baō adobaī wangō cote ingatimpā. Mǎnōmaī beyæ odemō mīnemō wi ænete baī ĩ adīnque mōnō quēwenguīnemō guīidīnque Wængonguī weca edæ do guīimompā. 21 Wængonguī nānō godongāmæ owocabo ĩñōmonte, Wængonguī quī, ante nē Godongā Ñænængā pōnī ĩnongā ĩñōmō adocā Itota ĩñōmō mōnō ĩmonte nē aacā ĩnongā ingampā. 22 Mǎnōmaī beyæ mōnō Wængonguī weca pō guīicæimpa. Wēēñēñedē wentamō mōnō entawēnō ante Itota nāmā wepæ inte ñā mēnongacā ate mōnō nāmā apænte nō cæīnēmō inte guīicæimpa. Ayæ mōnō baō waēmōmæ āate baī ēmōmō ĩnīnque mōnō, Wængonguī tōmengā nānō ānō baī cōwē ædæmō cæcæcāimpa, ante wede pōnēnīnque mōnō guīñēnāmaī inte tōmengā weca do guīicæimpa. 23 Botō cōwē pōnō cæcæboimpa, ante nē angaingā ĩñōmō nē ædæmō cæcā ingampā, ante adīnque mōnō, Tōmengā nānō ānō baī cæcā beyænque watapæ bacæimpa, ante mōnō pōnēnō ante cōwē wido cædāmaī inte mōnō pōnengæimpa.

24 Ayæ, Mōnō pōnencabo tōmāmō waadete pōnēnīnque waa cæte quēwengæimpa, cædongā ĩñongante adocanque badete tocā ante cæcæte ante pōnente adīnque mōnō adīnque Wængonguī tōmengā ingante ædō wacā ingā wacā ingā ĩīmaī godō cæcæimpa. cæte pānāmaī inguingāā. Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Baa ānāni

25 Pancadāniya Wængonguī ingante godongāmæ apænecæte ante pōnāmaī inte

wadæ godāni incæte tōmēnāni nāni cæī baī mōnō adobaī cædāmaī ingæimpa. Wæætē, Codito nānō ponguīōnæ oo pōnī impa, ate pōnente wædinque mōnō pōnencabo ĩñōmonte mōnō wacā ingā wacā ingā edæ waadete apænedīnque, Wængonguī gāmænō pōnīnque watapæ quēwēmini incæmīnimpā, ante apænecæimpa.

26 Wængonguī nō nānō ānō ante do ēñēñīmō inte mōnō, Wīī ēñēñēwædō, ānīnque godōmenque wēnæ wēnæ cæmō ĩnīnque edæ wēnæ wēnæ mōnō cædō ante mēnongaquīmæ ante edæ wepæ dæ ā baī babaimpā.

27 Wæætē mǎnōmaī ancaa ēñēñāmaī cæmō ĩnīnque mōnō Wængonguī nānō apænte ante panguīmāmoque ante guīñente wæcōmaīmompā. Edæ mōnō Baa ante godōmenque wēnæ wēnæ cæmō ĩnīnque Wængonguī ingante nē pīñāni nāni gonte wænguīmāmoque ante, Mōnō adobaī gonte wæncæ wæ, ante guīñente wæcōmaīmompā. 28 Mōitee wodi nānō wææ angainō ante, Wīī ēñēñēwædō, ante adocanque nē angā ĩñongante Waoda mēnaa ĩna incæ waodāni mengāa go adocanque ĩnāni incæ, Mǎnōmāinō ante apænecā ēñēntamōnīpā, ante apænedāni ēñēnīnque nē āningā ingante waadedāmaī inte godō wænongadānimpā.

29 Īnīnque adocanque Wængonguī Wengā ingante pīnā gāwate baī cædinque Baa angā adīnque tōmengā ingante Wængonguī ædō cæte pānāmaī inguingāā. Wængonguī, Botō pōnō æmo ate mīnitō Ao āmīni ĩnīnque mōnō godongāmæ waa cæte quēwengæimpa, ante nānō angainō ĩnque bacæimpa, ante cædinque Itota nāmā wepæ inte mōnō ĩmonte ñā mēnongacā beyæ tōmengā ayongā tæiyæ waēmō ēwocamō bagamōimpa. Incæte adocanque Itota nānō nē ñā mēnongadingā ĩnongā inte, Itota wepæ wīī waēmō ĩ awædō, ante pīngā adīnque Wængonguī ædō cæte apænte ante pānāmaī inguingāā. Ayæ Wængonguī Ōnōwoca nē waadete pōnō pōnēnīnque waa cæte quēwengæimpa, cædongā ĩñongante adocanque badete tocā adīnque Wængonguī tōmengā ingante ædō cæte pānāmaī inguingāā. Edæ Mōitee wodi nānō wææ angainō ante Baa ānāni ĩnānite wædænque pānīnque Wængonguī

īināni īinānite godōmenque nanguī pōni pancæcāimpa, ante pōnēmīniyaa.

³⁰ Wængonguī, “Botō tōmēmo nē pan-guīmo īmopa. Wīwa nāni cædinō beyæ eyepæ pōni godō pāmo wæcædānīmpa,” angacāimpa. Ayæ, “Botō nē Awēnē īnōmo inte botō quīnāni īinānite apænte ancæboīmpa,” angacāimpa. Mōnō īñōmō, Mānōmaīnō ante nē apænte pancæ angaingā ingante æbānō ingāā, ante do ēñēmōmpa. ³¹ Edæ Wængonguī nē Quēwengā īnongā inte edæ ænguī badīnque bæi ongonte pangā wæcæ wæ, ante mōnō nanguī guīñēñate wæcæīmpa.

³² Wēēnēñedē Wængonguī apæneca ēñēmīni inte mīnitō tæcæ ñāō baī entawēmīni ate wadāni pō pīinte guēadō guēa cæyōnāni mīnitō mīni caate wæquinque tæi ongōnīnque godōmenque cæmīnitapa. Mānōmaī mīni cædinō ante ñōwo pōnēedāni.

³³ Pancayedēña īñōmō nē pīinte cædāni tōmānāni ayōnāni mīnitō īmīnite badete todīnque pānānitapa. Pancayedēña guīquēnē mīnitō tōñīñadāni adobaī caate wæyōnānite mīnitō, Adocabomōni īmōnīpa, ante baī cædinque nē caate wædāni tōnō godongāmæ ongōmīnitapa. ³⁴ Wadāni īinānite tee mōnedāni adīnque mīnitō tōmēnāni tee mōnete nāni wædō ante pōnēnīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ wæmīnitapa. Ayæ, Mōnō māincoo oōnædē godōmenque waa pōni ongoncoo inte cōwē ongongæīmpa, ante ēñēmīni īñōmīnite wadāni inguīpoga mīnitō ēadincoo o ænāni adīnque mīnitō wædāmaī inte watapæ tomīnitapa. ³⁵ Īnīnque, Mōnō wede pōnēnō beyænque eyepæ pōni ænguīmō īmōmpa, ante ēñēnīnque māñīnō mīni wede pōnēnō ante wido cædāmaī īedāni. ³⁶ Ayæ, Wængonguī nānō ānō ante ēñēnte cæmōni ate tōmengā, Pōnōmo æncæmīnīmpa, ante nānō angaincoo ante cōwē pōnongā æncæmōnīmpa, ante cædinque mīnitō wæntædāmaī inte ee cæquēnēmīni īmīnīpa. ³⁷ Edæ Wængonguī beyæ ante do yewæmongatīmpa.

“Wantæ wantæ ate nē Ponguingā mōnō ānongā īñōmō do poncæcāimpa. Edæ tōmengā nānō angaiōnæ īinque bay-
onte
tōmengā eyepæ pōni poncæcāimpa.

³⁸ Nē nō cæte quēwēnongā incæ tōmengā nānō wede pōnēnō beyænque quēwēncæcāimpa.

Adocā wæætē guīñēnte wædinque wodii wīnongā adīnque,

botō tōmengā ingante adīnque wīi to-baīmopa,” ante Wængonguī beyæ yewæmongatīmpa.

³⁹ Mōnō guīquēnē tōmēnāni nāni cæi baī cædāmaī īñōmō inte wīi guīñēnte wædōmō inte wodii wīnōnāmaī īmōmpa. Edæ wodii wīnōnte baī mōnō æmæwo ēwente baquēnēmō īmōmpa. Wæætē edæ tōmengā ængā beyænque mōnō quēwēngūinque tōmengā ingante wede pōnēmō īmōmpa.

11

Mōnō wede pōnēnō ante

¹ Wængonguī pōnō cæcā ate watapæ bacæīmpa, ante mōnō pōnēnō ante mōnō, Wængonguī ayæ cædāmaī ingā incæte cōwē cæquīngā ingampa, ante wede pōnēmōmpa. Awīnca adāmaī ēmōmō incæ mōnō mīmōno wede pōnēnīnque awīnca do ate ēmonte baī ēwocamō inte mōnō, Nāwangā bacæīmpa, ante do ēñēmō īmōmpa. ² Dodāni wede pōnēnāni īñōnānite Wængonguī, Mīni wede pōnēnō beyænque botō mīnitō īmīnite waa abopa, ante apænegacāīmpa.

³ Wængonguī inguīpo tōnō īīmōnæ tōmāo badoncæte ante cæyongā quīēmē impa ænte badonguingāā. Īñæmpa dæ angatīmpa. Īnīnque mōnō nē acoo dæ āñōnte mānīncoo ænāmaī inte tōmengā wæætē mā pōnēnīnque angā beyænque mōnō nē acoo do bagatīmpa. Mānōmaī ingatīmpa, ante wede pōnēnīnque mōnō Ao āmōmpa.

Dodāni nāni wede pōnengāñō

Abedo wodi

⁴ Abedo wodi īñōmō Wængonguī nānō angāñō ante wede pōnēnīnque, Wængonguī quī, ante nō cæte godōnīnque Cāñō wodi wæætē onōmonque nānō godōnō baī wīi godongacāīmpa. Tōmengā mānōmaī wede pōnēnte cæcā adīnque Wængonguī, Abedo bitō nō cæte pōnōmi æmopa, ante apænegacāīmpa. Īnīnque do wænte gogaingā īnongā incæte Abedo wodi, Botō wede pōnēnte cægāi baī adobaī wede

pönente cæedāni, ante ñōwo ganca ayæ apænete bai apænecampa.

Ēnoco wodi

⁵ Ēnoco wodi guiquēnē nē wede pönengä iñongante Wængonguī, Ēnoco ēñēmi. Bitō botō nē waa adōmi inte bitō wænguēnēmāmo ante wädāmaī inte pōe, āninqe inque iñongante ō ænte wo ææntodongä æigacäimpa. Æite gocä ate wadāni ancaa diqui diqui mīninqe Wængonguī nānō nē wo æntodongä ingante adāmaī ingadānimpa. Edæ tōmengä ingante Wængonguī ayæ ææntodōnāmaī iñongante wadāni, Ēnoco wede pönengä ingante Wængonguī waa acampa, ante do ēñēnōnānimpa. ⁶ Edæ Wængonguī weca poncæte ante cædinque waocä, Wængonguī nē Quēwengä ingampa, ante wede pönenguēnengä ingampa. Ayæ adobaī, Wængonguī ingante nē diqui diqui mīmō iñōmonte tōmengä, Pōe, āninqe pönō waa cæcampa, ante wede pönēninqe nē poncæ cæcä pongampa. Mänōmaīnō ante nē wede pönēnāninqe Wængonguī weca pönānipa. Mānīnō ante nē wede pönēnāmaī ingä guiquēnē tōmengä ingante Wængonguī ædō cæte waa aqingä. Edæ waa adāmaī ingampa.

Docä Nōwee wodi

⁷ Nōwee wodi Docä nāni ānongä guiquēnē, Æbānō baquī, ante adāmaī iñongante Wængonguī, Nōwee ēñēmi. Bitō adāmaī imāmo oo pongæimpa cæbii. Angä ēñente guīñente wædinque nē wede pönengä inte tōmengä nāni wencabo nāni guiite quēwenguinque wipo ñænængade impo incæ ñænæ oncō bai badongä ate guiite quēwengadānimpa. Nē wede pönēnāninqe nāni nō entawēnō bai adobaī nō nānō entawenguinque Nōwee wodi wede pönente cægacäimpa. Īninqe tōmengä adocanque wede pönēninqe mänōmaī cædingä iñongante wadāni guiquēnē nāni apænte wænguinque Baa angadānimpa.

Abadäo wodi

⁸ Abadäo wodi guiquēnē tōmengä wede pönengä iñongante Wængonguī, Abadäo ēñēmi. Botō pönōmo bitō ænguimæ ante botō odōmōmo goe. Angä ēñēninqe,

Æbæmē impa, ante adāmaī iñongä inte Abadäo wede pönēninqe ēñente cædinque do gogacäimpa. ⁹ Mänōmaī wede pönēninqe wadāni nēmæ gote wacä iñongä inte wantæ iñō quēwengä bai inte æmontaicōnē owogacäimpa. Ayæ Wængonguī nānō angaimæ nē ænguina inōna inte tōmengä wengä Itæca wodi adobaī tōmengä wengä Aacobo wodi adobaī wantæ iñō quēwente bai æmontaicōnenque owote quēwengadäimpa. ¹⁰ Wængonguī doyedē pōni, Waodāni nāni ōönädē quēwenguīñōmō ante botō iīmaī badoncæboimpa, ante nāmā nānō pönēnō bai tæi gōnonte mænongacäimpa. Abadäo iñōmō, Botō mānīi iñōmō owocæboimpa, ante nē wædongä inte wede pönēninqe piyænē cædinque æmontaicōnenque owote inguipoga quēwengacäimpa.

¹¹ Mönō imonte pönēninqe nē ædæmō aacä iñongä inte Wængonguī iñōmō tōmengä nānō ānīnō bai cōwē cæcæcäimpa, ante nē wede pönēnā iñōmō Tada wodi ingadäimpa. Mänōmaī beyæ tōmēnā owæntadä iñōnante Wængonguī pönō cæcä æninqe tōmēnā picængadedä inōnā inte tæi piñæninqe yædēmadä bate wēñængä mangadäimpa. ¹² Abadäo wodi wede pönēninqe tæi piñænte tapæicä ate wēñængä ēñagacäimpa. Īninqe adocanque picængadecä inte nē wænte bai iñongä inte wede pönengä beyænque mönō tōmengä nānō pæimō yebæninqe nēmoncoo ōönädē owocoo nanguī pōni i bai mönō iñōmō adobaī nanguī pōni imompa. Ēmōnaicoo gāwapæ yæwedeca ōñoncoo nanguī pōni i bai mönō tōmengä pæimō imō adobaī nanguī pōni iñōmonte mönō, Mānimpomō imompa, ante ædō cæte anguī.

¹³ Mānīnāni tōmānāni wede pönente quēwēnōnāni inte wængadānimpa. Wængonguī nānō, Pönō cæcæboimpa, angaincoo ayæ ænāmaī ināni inte tōmēnāni gobæ ongoncoo gomō ate bai, Cōwē æncæmōnimpa, ante wede pönente piyænē cæte quēwengadānimpa. Wadāni nēmæ wabæca quēwente bai quēwēninqe tōmēnāni, Wīi mōnitō ōmæ iñonte mōnitō wamōni inte quēwēmōnipa, ante inguipoga owogadānimpa. ¹⁴ Mänōmaīnō

ante nē ānāni iñōmō, Tōmēmōni ōmæ
ante diqui diqui mēmōni imōnipa,
ante quēwēnānipa. ¹⁵ Dodāni iñōmō
do nāni ēmō cæte pongaimæ ante
pōnente wædāni inte bai tōmēnāni do
adodō gocædōnānimpa. ¹⁶ Wæætē
adodō māniōmæ nāni quēwengaimæ wīi
goinēninque tōmēnāni, Mōnō oōnædē
godōmenque waēmōmæ pōni gote quēwengaimōn
ante goinente wægadānimpa. Ininque wadāni
Wængonguī ingante, Bitō nē waēmōmæ
goinente wædāni tōmēnāni Wængonguīmi
imipa cæbii, ante ānāni incæ tōmengā
wæætē, Iñæmpa nē wædōnāni tōmēnāni
quēwenguīñōmō nāni wædō ante botō
do eyepæ mænongaboimpa, āninque
guīñēnāmaī inte nanguī tocampa.

Abadāo tōnō Itæca

¹⁷ Wængonguī, Abadāo æbānō botō
imote ēñente cæquiringā, ante acæte ante
angā ēñēninque Abadāo wodi nē wede
pōnēnongā inte tōmengā wengā Itæca
ingante, Wængonguī quī, ante godon-
gacāimpa. Edæ Abadāo ingante doyedē
apænedinque Wængonguī, Bitō pæināni
nanguī ināni inte iimæ æncædānimpa, ante
do angā ēñengacāimpa. Incæte Wængonguī
mānōmānō angā ante nē ēñēningā
incæ tōmengā wengā adocanque pōni
inongā inte Abadāo, Wængonguī quingā
ingampa, ante godoncæ cægacāimpa.
¹⁸ Adocā tōmengā wengā ingantedō
ante Wængonguī doyedē Abadāo in-
gante apænedinque, Bitō wengā Itæca
pæināninque inānitedō ante botō, Abadāo
pæināni inānipa, angacāimpa. ¹⁹ Incæte
Itæca wodi adocanque pōni iñongante
Abadāo wodi, Botō wengā do wængā
incæte Wængonguī, Nāni ōmæmōe, angā
ininque do nāni ōmæmōmaingampa, ante
wede pōnēninque godoncæ cægacāimpa.
Wængonguī guiquēnē, Ee ae, ante wææ
angā beyænque tōmengā wengā ingante
wænōnāmaī ingacāimpa. Ininque Itæca wodi
do wæningā inte bai nāni ōmæmonte bai
ayæ quēwengacāimpa.

Itæca, Aacobo, Ootee

²⁰ Itæca wodi adobai, Wængonguī æbānō
cæquiringā, ante wede nānō pōnēnō

beyænque ēñēningā inte edæ picængadecā
badinque Aacobo wodi tōnō Etawoo wodi
inate apænedinque, Wængonguī minatō
iminate iimāi pōnō waa cæcæcāimpa, ante
waa apænegacāimpa.

²¹ Aacobo wodi iñōmō, Wængonguī
æbānō cæquiringā, ante wede nānō pōnēnō
beyænque do ēñēningā inte wæncæ cæte
pōninque tōmengā nānōmoda Ootee wodi
wēna inate, Minatō iminate Wængonguī
pōnō waa cæcæcāimpa, ante waa
apænegacāimpa. Ayæ ongotoca da cæte
ongonte ædæ wææninque, Wængonguī
bitō waēmō pōni inōmi inte cæquīmidō
anguēnē, ante watapæ apænegacāimpa.

²² Ootee wodi guiquēnē, Wantæ iñō
wæncæboimpa, āninque, Mōnō idægocabo
mōnō pæināni incæ Equitobæ wantæpiyæ
quēwēnāni ate Wængonguī ænte māocā
wadæ gocædānimpa, ante tōmengā nānō
wede pōnēnō beyænque ēñēninque iimāi an-
gacāimpa. Godinque botō bayetoca ingāi ee
ænte næænte godinque da wencæminimpa,
angacāimpa.

Mōitee wodi

²³ Mōitee wodi mæmpoda guiquēnē
wēñængā ēñacā ate, Wīi ōnonganque
ingampa. Waēmō wēñængā awædō, ante
adinque iimāi cægadainpa. Māniñedē Eq-
uitobæ awēnē odeye iñōmō, Onguīñængā
ēñacā adinque do wænongæimpa, angā
incæte tōmēna guīñēnāmaī inte tōmēna
wede nāna pōnēnō beyænque wēñængā
Mōitee ingante apāicā mengāa go ado-
canque māmonque wē wodonte man-
gadainpa.

²⁴ Mōitee wodi guiquēnē picængā bay-
ongante wadāni, Awēnē Padaōnō wengā
wææ Mōitee badā ingampa, ante Mōitee
ingante waa ayōnāni tōmengā wæætē
Wængonguī ingante nē wede pōnēnongā
inte edæ Baa angacāimpa. ²⁵ Wæætē edæ,
Botō caate wæquinque botō Wængonguī
quināni tōnō godongāmæ cæcæboimpa,
ante cædinque Mōitee wodi, Equitoidi nāni
wīwa cæte tōinō adinque botō wantæ
iñō incæ wīi toinente awædō, ante wido
cægacāimpa. ²⁶ Wængonguī iincayæ ate
eyepæ pōni pōnongā æncæboimpa, ante
wede pōnēninque tōmengā māniñō ante

mimōno gomō ate bai pōnengacāimpa. Ayæ Equitobæ quēwēnāni waēmoncoo pōni nāni māincoo ante adinque, Ōnoncooque ēwenguincooque i awædō, ante Mōitee edæ Baa angacāimpa. Wæætē edæ piinte badete todāni wæcā incæte tōmengā, Codito beyænque impa, ante pōnēninque godōmenque waa pōni togacāimpa.

²⁷ Tōmengā iñōmō, Awēnē odeye Padaōnō ænguī badinque piingā wæcæ wæ, ante guiñente wædāmaī inte wæætē wede pōnēninque Equitobæ emō cæte gogacāimpa. Ayæ Wængonguī nē Quēwengā mōnō awinca adāmaī inongā ingante Mōitee wodi iñōmō nē awinca gomō acā bai emongā inte wæntæye badāmaī inte godōmenque cægacāimpa. ²⁸ Ayæ, Bamoncadē ēñadāni inānite nē ēwēnongā incæ godō wænoncæcāimpa, ante Wængonguī angā ēñēninque Mōitee wodi wæætē, Nē ēwēnongā nānō wodo pænta goquī ingæimpa, ante wede pōnēninque cægacāimpa. Tōmengā wadāni idægoidi tōnō Patowa ææmæ mōnō cæmæ bai mā cængacāimpa. Ayæ, Nē ēwēnongā incæ mōnō idægocabo bamoncadē ēñadāni inānite wænōnāmaī incæcāimpa, ante wææ cæcæte ante cædinque Mōitee nē wede pōnēnongā inte wadāni tōnō godongāmæ odemompaa wepæ ōni paagacāimpa.

²⁹ Idægoidi guiquēnē wede pōnēninque gāwapæ Opatawæmæ nāni amæ goyæ go næ gongæmæ ate tæcæguedemæ pōni tao gogadānimpa. Equitoidi guiquēnē, Taadō bapa, mōnō taocæimpa, ante cæyōnānite æpæmpo becadote wængadānimpa.

Adacaba wodi

³⁰ Idægoidi nāni wede pōnēnō beyænque Eedicoo nāni quēwēñōmō yabæque nāni wææ cægainca incæ nāwæ cabænte wæængatimpa. Edæ idægoidi ōnompō æmæmpoque go mēōnaa mānimpoñæ iñonte yabæque godongāmæ cægonte godāni ate cabænte wæængatimpa.

³¹ Onquiyængā Adacaba iñōmō māincoo beyæ ante nē towente nē quēwengā inongā incæte tōmengā wede nānō pōnēnō beyænque iīmaī cæte mīingā quēwengacāimpa. Idægoda mēnaa, Eedicoo iñōmō æbānō quēwēnāni, ante acæte

ante awēmō pō guiida adinque Adacaba wodi, Ee pōeda, angā beyænque idægoidi wæætē ēñēnāmaī ināni inānite wænōninque tōmengā ingante ata cæpodāni quēwengacāimpa.

Wadāni nāni wede pōnengainō

³² Quinante godōmenque ante apænequimoo.

Iīnāni nē wede pōnēnāni nāni cægainō ante botō æiquedō apænequimoo. Guedeōnō wodi tōnō Badaco wodi ingadaimpa. Ayæ wææ Tantōō wodi tōnō Yepetee wodi ingadaimpa. Ayæ wææ Awēnē Dabii wodi tōnō Tāmoedo wodi ingadaimpa. Mānināni tōnō Wængonguī beyæ nē apænegaināni wodi tōmānāni wede nāni pōnēnō beyænque iīmaī cædinque nanguī cægadānimpa.

³³ Nē wede pōnēnāni iñōmō tæi emonte badinque wabæca awēnē odeyeidi nempo quēwēnāni inānite bæ tadinque wido cægadānimpa. Pancadāniya wede pōnēninque wadāni beyæ wææ āninque nō cægadānimpa. Wacā, Cæcæboimpa, āninque do cæquēnengā incæ wii cæcā iininque nē pōnēnāni pancadāniya, Bitō ānō cæcæbiimpa, ānāni ēñēninque do cægacāimpa. Pancadāniya nāni wede pōnēnō beyænque mēñeidi incæ ecadāmaī ināni bagadānimpa. ³⁴ Gongā nanguī wo bæco adinque pancadāniya wede nāni pōnēnō beyænque mōnæ emongatimpa. Wadāni yaēmenca tamencacæ cædāni wædinque nē pōnēnāni pancadāniya aamō cædinque mīināni quēwengadānimpa. Aquii pōni inināni inte nē wede pōnēnāni pancadāniya tæi piñænte bagadānimpa. Wabæca tontadoidi wænoncæ pōnāni adinque nē pōnēnāni pancadāniya wæætē tæi piñæninque wido cædāni gogadānimpa. ³⁵ Tōmēnāni guidēnāni nāñe wænāni ate onquiyænāni wede nāni pōnēnō beyænque do wænīnāni quēwēnāni ate ængadānimpa.

Nāni caate wægainō

Ayæ adobai nē pōnēnāni inānite wiwa cædāni caate wæyōnānite wacā, Ata cæpobo goquimi, angā incæte nē caate wædōnāni pancadāniya wæætē, Ee abi caate wæwēmoē, ānānitapa. Tōmēnāni, Botō iincayæ ate ñāni omæmōninque caate

botö wædö beyænque godömenque waa quëwencæboimpa, ante wææ äninque Ao änamaï ingadänimpa. ³⁶ Tömënanäni nani wede pönëno beyæ pancadäniya inänite wadäni badete togadänimpa. Wadäni inänite wæætë tæi tæi pangadänimpa. Wadäni inänite wæætë yaëmengö ñä cæyæninque tee mönedäni wægadänimpa. ³⁷ Pancadäniya inänite dicaca tacadäni wægadänimpa. Pancadäniya inänite ta wiyænänäni wægadänimpa. Pancadäniya inänite yaëmenca yedäni wægadänimpa. Pancadäniya obega æmontai tönö caboda æmontai badöninque mäninque wëñate mongæninque ömæpodäni inte wæyönänite wadäni togænte päninque wiwa cægadänimpa. ³⁸ Tömënanäni nē wede pönënanäni inte waa pönäni inäni iñönänite inguipogaque quëwënanäni wæætë wii tömënanäni bai inäni inte wënæ wënæ cægadänimpa. Nē pönënanäni iñömö pancadäniya, Æyömömë gote quëwenguimoo, ante pönente wædinque wodii winonte önömæca wayömö godinque änanquidi wayömö godinque oncontatodë guidinque pancadäniya wë womöñönäni pancadäniya onguipodë ææ wote wë womongadänimpa.

³⁹ İninque Wængonguï tömënanäni inänite, Wede mini pönëno adinque botö waa tobopa, ante apænægacäimpa. Incæte tömengä nänö, Pönö waa cæcæboimpa, angainö ante tömënanäni mäniñedë ayæ ænämäi ingadänimpa. ⁴⁰ Edæ tömënanäni adodänique wii æncædänimpa, angacäimpa. Wæætë Codito godömenque pönongä æninque mönö watapæ quëwëñömönte tömënanäni mönö tönö godongämæ æninque ædæmö picænäni bai bacædänimpa, ante Wængonguï mönö imonte waa cædinque tömënanäni beyæ adobai waa cægacäimpa.

12

Itota ingante mönö cöwë adinque quëwengæimpa, ante

¹ İninque boguimä bacoö owo bai mäninäni iñömö, Wængonguï cöwë pönö cæcæcäimpa, ante nē wede pönengainäni iñömö adobai bacoö ongönänipa. Edæ, Mönitö wede pönente möni cægai bai munitö

adobai wede pönëninque iïmai cæedäni, ante a ongonte bai apænëdänipa cæmöö. Tömënanäni quingæ pogodo gocæte ante cædäni teëmencoo gä äadäni bai cædinque mönö adobai oda caate mönö wædoncoo ante ñimpo cæcæimpa. Wënæ wënæ mönö cægaincoo ante, Ancaa cæte awædö, äninque mönö wido cæcæimpa. Ayæ taadö ante Itota nänö odömongainonque ante mönö edæ wëntædämaï inte tæi piñæninque pogodo gocæimpa. ² Mönö wede pönente æite godö taadö ante tömengä iñömö nē tano beyænte gogaingä ingampa. Tömengä adocä incæ mönö wede pönëno ante, Cöwë mänömaï bacæimpa, ante ædæmö badongaingä ingampa. Tömengä iñömö wadäni tömengä ingante awæ timpodäni wæyongante badete todäni adinque tömengä, Mänömaï cædäni botö caate wædö beyænque botö iïncayæ ate watapæ tocæboimpa, ante nē ëñëningä inte piyænë cædinque caate wædinque wængacäimpa. Tömengä ñöwo iñömö ñäni ömæmonte æite godinque Awënë Wængonguï nänö contaimpaa tömëmængä inö tæ contate Awënë bate ongöñongä mönö adocä Itota ingante æmö ate bai pönëninque edæ tömengä miñæ tee empote pogodo gocæimpa.

³ Tömengä iñömö nē wiwa cædäni nanguï piinte cædäni wæcä incæte piyænë cægacäimpa. İninque munitö iñömö, Wëntædämaï inte mïmö nangæ batawënamäi ingæimpa, ante cædinque, Tömengä æbänö cægacäi, ante pönëedäni.

⁴ Ñöwo ganca munitö wënæ wënæ mini cæinente wædö ante wido cæcæte ante munitö wænguï beyæ wepæ dicæ gowete cæminiyaa. ⁵ Ayæ Wængonguï mönö wampo pönencæmöimpa, ante mönö imonte, Botö wëmini godömenque cæcæminimpa, ante æbänö pönö angacäi, ante munitö dicæ pönëminiyaa. İïmai angacäimpa, ante yewæmongatimpa.

“Botö wëmi ëñëmi. Mönö Awënë bitö imite, Eñente cæcæbiimpa, ante pangä wædinque,

bitö wæætë badete todämaï incæbiimpa.

Bitö imite, Eñenguënë quëwëe, angä ëñente wædinque wæwënamäi incæbiimpa.

6 Ìñæmpa tōmengä nänö nē waadete pōnēnānique ìnānite pāninqe mōnō Awēnē ìñōmō, Èñencæmīnimpā, ante cæcampa.

Botō wēmīni, ante nänö nē ængainānique ìnānite tōmengä pangampa.”

7 Ante yewæmongatimpā cæmīnii. Mīnitō caate wæmīni ìmīnitawo. Ìñæmpa wēñænāni ìnānite wæmpoidi dicæ pānāmaï inguināniyaa. Mæmpo Wængonguï ìñōmō adobaï, Botō wēmīni ìmīnīpā, ante edonque acæimpā, ante nanguï āninqe pangä caate wæmīnīpā. Ìninqe tōmengä pangä wædinque mīnitō wæætē, Mōnō ēñente quēwenguinque ante Mæmpo Wængonguï pangampa, ante piyænē cæte ee amīni pancæcāimpā. 8 Tōmengä wēñæmō ìñōmonte tōmengä tōmāmō ìmonte edæ nanguï pante angampa. Incæte mīnitō pancamīniyā ìmīnite tōmengä pante ānāmaï ingantawo. Ìninqe mīnitō, Wīi Wængonguï wēmōni ìmōnīpā. Wacā wēmōni ìmōnīpā, ante wæquēnēmīni ìmīnīpā.

9 Mōnō mæmpoidi waodānique ìnōnāni ìnte nanguï āninqe pānāni adinqe mōnō, Mæmpocā ìnongä ìnte tōmengä nänö cæquēnēnonque cædinque mōnō ìmonte waa cæte pangantapā, ante tōmēnāni ìnānite waa atamompā. Mōnō Mæmpo Wængonguï adobaï mōnō ìmonte nanguï āninqe pangä adinqe mōnō quēwenguinque mōnō tōmengä ingante godōmenque Ao ante ēñente cæcæimpā. 10 Mōnō mæmpoidi guiquēnē, Æbānō pōnō waa cæquīmoo, ante pōnente ate mōnō ìmonte edæ, Èñencæmīnimpā, ante wantæ ìñō nanguï ānāni ēñente cætamompā. Wængonguï ìñōmō edæ, Tæiyæ waēmō botō ewocabo baï mīnitō adobaï tæiyæ waēmō ewocadinque watapæ quēwencæmīnimpā, ante cædinque mōnō waa quēwenguinque ante pōnō pangampa. 11 Æcāmenque mōnō ìmonte nanguï āninqe pānā incæ tōmengä pangä ate mōnō caate wædinque dicæ quingæ watapæ tomongaa. Ìñæmpā, Caate awædō, ante cōwē āmompā. Wæætē ìincayæ ate edæ doyedē nāni pānō beyænque mōnō nē ēñente badōmo ate mōnō nō cæmō badinqe gānē pōnente entawēmompā.

Mōnō wæquinque Wængonguï apænecä ēñēnāmaï ìmompā

12 Ìninqe mīnitō guepænte wædimīni ìnte edæ tæi pīñæninque wæntædāmaï ìnte nanguï cæedāni. Önoncapo nanguï guecapote wædimīni ìnte edæ guecapodāmaï ìnte ængæ gantite pogodo gote baï nanguï cæedāni. 13 Mōnō cægonguīnō, ante mīnitō taadō ante engā womīni mæmō ba ate nē podä cædināni incæ podä cædāmaï ìnte tōmēnāni nāni waa baquinque mānīnōnō tōinō gote waa cægoncædānimpā, ante godō waadete cæedāni.

14 Mōnō godongāmæ piyænē cæte quēwengæimpā, ante mīnitō nanguï tæi pīñæninque waodāni tōmānāni ìnānite gānē pōnente cæedāni. Ayæ, Æcānō tæiyæ waēmō ewocadāmaï ingāā tōmengä ìñōmō mōnō Awēnē ingante cōwē adāmaï incæcāimpā, ante pōnente wædinque mīnitō, Mōnō tōmāmō Wængonguï ayongä tæiyæ waēmō ewocate quēwengæimpā, ante nanguï cæedāni. 15 Wængonguï pōnō waadete nänö cædō ante mōnō tōmāmō ænte entawengæimpā, ante cædinque mīnitō cōwā adinqe, Adocanque incæ ömætawengä ìnāmaï incæcāimpā, ante wææ cæedāni. Adocanque wæwente nänö quēwēnō beyæ pīinte bate tedecä ēñēninque mīnitō, Wadāni nāni wentamō mongænguinque adobaï pīinte badāmaï incædānimpā, ante wææ cædinque nē pīingä ingante godō wææ ædāni. 16 Ayæ mīni cabo incæ, Nānōogængä ìnāmaï ìñongante adocanque incæ godō mōnāmaï incæcāimpā, ante cōwā adinqe wææ cæedāni.

Etawoo wodi ìñōmō tōmengä bamoncadengä ìnongä ìnte nänö nanguï ænguēnencoo ante pīinte baï cædinque cænguinque æncæte ante tōmancoo godonte beyæ adopoque ænte cængacāimpā. Mīnitō guiquēnē, Inguipogaque ante ænte to wædō, ante Etawoo wodi nänö pōnēwente cægāinō baï adocanque incæ cædāmaï incæcāimpā, ante edæ wææ cæedāni. 17 Bamoncadengä ìnte nänö ænguēnencoo ante do pīinte baï godōningä ìnte Etawoo wodi ìincayæ ate, Pōnōmi æmoe, āñongante mæmpocā wæætē Baa angacāimpā, ante do ēñēmīnīpā. Edæ Ca ca wædinque tōmengä,

Æbänö cæte ænguimoo, ante ancaa angä incæte mæmpocä do Baa äningä inte ñowo wæætë wadö ante ædö cæte anguingä.

18 Onquiyabo Wængonguï nänö gonga tänongä bæcobo ñænoque dodäni ponte godongämæ ongonte cægönäni bai minitö wii onquiyabo ñænoque pöminipa. Tömënäni wëmö mä mämönte bai iñömö wini cai pæmämö iñömö nani ponte wægaiñömö bai minitö wii pöminipa. 19 Todompeta nani ancadeca nanguï we öömämö dodäni nani eñente wægaimämö bai minitö wii adopämo eñëminipa. Wængonguï wææ ante nänö tedepämo tömënäni nani eñente wægaimämö bai minitö wii adopämo eñëminipa. Mänimämö eñente guiñente wædinque tömënäni, Idæwaa ämipa. Ædö cæte godömenque eñenguimönii, ante wægadänimpa. 20 Edæ “Cæningä incæ onquiyaboga ponte cægongä adinque minitö tæi tacamini wæncæcäimpa,” ante wææ añongante tömënäni ancai guiñente wædinque, Wængonguï nänö wææ angainö ante minitö ædö cæte ædæmö eñente cæquimönii, ante wægadänimpa. 21 Onquiyaboga nani ate guiñëmämö adinque Möitee wodi incæ, “Ancai guiñente botö do do wäate bai wæbopa,” angacäimpa.

22 Minitö guiquënë Tiönoquidi nani änonquidi do ponte bai ewocaminipa. Edæ Wængonguï nê Quëwengä öönädë Eedotadë bai nänö waëmö pöni owoyömö minitö mäniñömö do ponte bai ewocaminipa. Wængonguï anquedoidi æpodö müido ganca inönäni inte nanguï pöni inäni godongämæ pö bee tente tömënäni nani watapæ ongöñömö minitö mäniñömö do ponte bai ewocaminipa. 23 Mönö Codito ingante godongämæ mönö pönencabo iñömö bamoncadënäni nê ænguimö bayömönte mönö emöwo ante öönädë yewæmointaa do yewæmönte ongompa. Ìninqe minitö adocabomini badinque Wængonguï weca mönö wacabo tömämö imönte nê apænte anguingä weca do pömini iminipa. Nê nö cæte quëwengainäni wænte goyönänite Wængonguï ìninqe badongä ate do ædæmö picænäni bai badänipa. Tömënäni önöwoca

weca minitö do ponte bai ewocaminipa. 24 Wængonguï, Botö pönö cæbo ate minitö Ao ämini ìninqe mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, ante nänö angainö ante Itota, Ìninqe bacæimpa, ante ædæmö badongacäimpa. Minitö iñömö nê badongaingä weca do pömini iminipa. Abedo wodi wepæ onguipoiya gowecä adinque Wængonguï wæætë nê wænöningä ingante, Botö weca ongönämaï gobäwe, angacäimpa. Itota wepæ wii Abedo wodi wepæ bai imæ adinque Wængonguï wæætë, Itota wepæ petæ petæ gowedimæ beyænque botö weca pödäni, ante cægacäimpa. Mänimæ Itota wepæ nänö petæ petæ gowegaiñömö minitö do ponte bai ewocaminipa.

25 Mänömaï waëmö pöni iñömö do pömini inte minitö nê apæncä ingante Baa änämaï iedäni. Onquiyabo godongämæ ongönäni guiquënë inguipoga wææ angaingä ingante Baa äninäni iñönänite tömengä ata cæpodämaï inte pangacäimpa cæminii. Öönädë ongonte nê wææ angaingä ingante eñënämaï inte dadi emænte wadæ gomö bai mönö godömenque pante wæquënemö iñömönte tömengä cöwë ata cæpodämaï incæcäimpa.

26 Mäniñedë tömengä nänö tedepämo beyænque inguipo wancæ wancæ cægatimpa. Ñowo iñömö tömengä, “Botö ìncayæ ate inguipo adopoque pöni wancæ wancæ cædinque öönädë adobai wancæ wancæ edæ cæcæboimpa,” angacäimpa. 27 Tömengä, “Ìncayæ ate adopoque pöni cæcæboimpa,” angacäimpa, ante pönëninque mönö iïmaï ante eñengæimpa. Tömengä adopoque wancæ wancæ cæcä ate tömengä nänö badongaincoo oo pöni ongoncoo iñömö tömancoo adoyedë ewente bacæimpa. Quincodö oo ongönämaï tæi ongoncoo i mänincooque ayæ a ongongæimpa, 28 Ìninqe mönö Awënë Odeye nempo quëwëmö iñömö wancæ wancæ cædämaï inte tæi ongonguimö imompa, ante pönëninque mönö Wængonguï ingante waa ate pönente apæncæimpa. Mänömaï cædinque Wængonguï ñäö bai nänö tæi emömämö ate guiñente wædinque tömengä beyæ cæcæimpa. 29 Edæ mönö Wængonguï iñömö edæ gonga wo bæcoqui bai ingänö

anguēnē, ante āmo ēñēmaīmīnīpa.

13

Īmaī cæmō adinque Wængonguī waa tocæcāimpa, ante

¹ Mīnitō īñōmō, Mōnō caipæ īmōmpa, ante mīni waadete pōnēnō baī cædinque cōwē godongāmæ waadete pōnente cædāni.

² Tōmānāni inānite edæ, Pōedāni, ante waadete cædāni. Mānōmaī cædinque pancadāniya, Botō weca ædānidō ēñacæ pōnānī, ante ēñēnāmaī ināni incæte do waa cædāni ate edæ, Æ, Wængonguī nānō da pōnōnāni anquedoidi incæ botō weca pōnānitapa, ante tæcæ abopa, ante todānīpa.

³ Tee mōnete ongōnāni tōnō botō godongāmæ tee mōnete wæcōmo baī īmōpa, ante pōnēnīnque mīnitō tōmēnāni inānite ante cōwē pōnēedāni. Pancadāniya inānite wadāni wīwa godō cædāni ate caate wæwēñōnāni mīnitō adobaī pōnēnīnque, Mōnō baō adobaī ēñamō inte tōmēnāni tōnō godongāmæ caate wæmō baī īmōmpa, ante tōmēnāni inānite cōwē pōnēedāni.

⁴ Nānōogængā ināmaī īñongante waocā nē godō guēa mongā tōnō nē godō wīwa towēnāni īñōnānite Wængonguī mānīnāni tōmānāni inānite do apænte ante pancæcāimpa cæmīnī. Mīna gæncaya adomīnaque guēa moncæmīnīmpa. Ayæ ñānōnāni mōnīnque nāna gæncaya quēwēna ate, Waa īmpa, ante mōnō waa acæīmpa.

⁵ Wængonguī incæ, “Mīnitō īmīnīte cōwē emō cæte godāmaī inte botō cōwē aacæboīmpa,” angacāīmpa. Mānōmaī beyæ mīnitō godonte æīnta ante æīnente wædāmaī inte mīni ēadincooque ēadinque piyænē cæte quēwēedāni.

⁶ Īnīnque Wængonguī beyæ īmaī ante nāni yewæmongāinō baī ante mōnō wede pōnente apænemōmpa.

“Mōnō Awēnē botō tōnō godongāmæ cæcā adīnque botō,

Waocā ædō cæte botō īmote wēnæ wēnæ cæquīngāā, ante ēñēmo inte guīñēnāmaī incæboīmpa.”

⁷ Nē aadāni īñōmō mīnitō īmīnīte Wængonguī nānō ānō ante nē apænedāni inānite ante pōnēnīnque mīnitō, Tōmēnāni īñōmō waa cædinque edæ watapæ

quēwēnānīpa, ante pōnēedāni. Ayæ tōmēnāni nāni wede pōnēnō baī adobaī wede pōnēedāni.

⁸ Itota Codito īñōmō wēēnēñedē nānō ingā baī ingā ñōwoōnæ adobaī ingā inte tōmēngā adocā īncayæ ate cōwē adobaī incæcāīmpa.

⁹ Wadāni, Wacā taadō odōmonte apænebo ēñēe, āñōnānite tōmēnāni mīñæ godāmaī īedāni. Īñæmpa tōmēnāni cængūnīnque ante, Æbānō waa pōnī cō cæquī, ante wææ ānāni incæte mānī cængūnīcoo beyæ tōmēnāni wī godōmenque watapæ quēwēnānīpa. Īnīnque mānīncoo cænte beyæ mōnō mīmō ædō cæte tæī piñænte entawengūī. Wæætē edæ Wængonguī nānō waadete pōnō cædō beyænque mōnō tæī piñænte entawengæīmpa.

¹⁰ Æmontaicōnē cædinque, Wængonguī quī, ante nē godōnāni īñōmō tōmēnāni nāni iya tāīmpaa godōnīnque pancaa cængūī ænte nē cængūēnēnāni inōnāni incæte tōmēnāni mōnō Codito mōnō beyæ nāmā nānō wepæ godongāinō guīquēnē ædō cæte ængūīnānī.

¹¹ Cænīnāni inānite wænōnāni ate nē godongā ñænængā pōnī īnongā īñōmō wepænque ænīnque, Wēnæ wēnæ mōnī cædīnō ante Wængonguī pōnō ñā mēnongacæcāīmpa, ante cædinque Tæiyæ Waēmō Pōnī Oncōnē wāānē guīdīnque godongāmpa. Godongā ate baonque, Wentamō mongænte awædō, ante ænīnque tōmēnāni nāni quēwēñōmō yabæque māo iya tan-gadānīmpa.

¹² Itota adobaī, Botō wepæ pōnō mēnongabo ate botō quīmīnī īñōmō tæiyæ waēmō ēwocate quēwēncæmīnīmpa, ante cædinque wentamō mōnō entawēnō ænte teēmē mongænte godīnque tōmēnāni quēwēñōmō wææ cædīnemō tao godīnque yabæque pōnī guīñēñate wædīnque caate wængacāīmpa cæmōō. ¹³ Tōmēngā yabæque pōnī guīñēñate wædīnque nānō tao gogāī baī mōnō adoyōmō tōmēngā weca tao gote ado guīñēñate wæcæīmpa. ¹⁴ Īñæmpa īnguīpoga mōnō quēwēñōmō tæī ongōmpa diyæ wantæpiyæ quēwengūī. Wæætē oōnædē īncayæ ate edæ mōnō cōwē quēwengūīñōmō ante æīnente wædīnque

wänö cömompa.

¹⁵ Ìninqe, Wængonguï qui, ante cænguï godönäni bai cædinqe mönö ìñömö edæ, Itota emöwo beyænque quëwëmönipa, ante nè apænemö inte tömengä emöwo ante Wængonguï ingante apænedinqe, Bitö tæi emömi inte waa pönì cæbipa, ante watapæ apænecæimpa. ¹⁶ Ayæ ñimpo cædämaï inte mìnito wadäni ìnänite cöwë waa cædäni. Ayæ wadäni ìnänite mïni mänincoo godö nënempomïni æncædänimpa. Mìnito mänömaï, Wængonguï qui, ante godonte bai cædinqe nënempomïni adinqe Wængonguï mïni godönö ante waa acampa. ¹⁷ Mìnito, Mönö imonte nè änäni ìnänite mönö Ao ante ëñengæimpa, ante pönëninque nè aadäni ìnänite cöwë ëñente cædäni. Tömënäni, Æbänö cæboo, ante adinqe Wængonguï apænte ancæcäimpa, ante ëñëninque guïñente wædäni inte nö cædinqe aadänipa cæmïni. Tömënäni mänömaï aadinqe watapæ tote quëwencædänimpa, ante mìnito wæætë tömënäni nani änönö ante ëñente cædäni. Mìnito wæætë ëñënamäi imïni adinqe tömënäni wæætë edæ, Ædö cæte aaquimönii, ante wæwente badäni ìninqe mìnito adobai todämaï imaiminipa.

¹⁸ Mönitö beyæ ante Wængonguï ingante apæneedäni. Mönitö mïmö entawëmöni inte wentamö entawënämaï imönipa, ante nämä apænte pönëmönipa. Edæ, Quiëmë cæmö incæ mönö cöwë nö cæte quëwengæimpa, ante cæmönipa. ¹⁹ Botö mìnito weca ocæ emænte pönëmopa. Ìninqe mìnito Wængonguï ingante apænedinqe, Wængonguï, bitö pönö cæbi ate Pabodo mönitö weca poncæcäimpa, ante apæneedäni, ante nanguï ämopa.

Mìnito iminute Wængonguï waa cæccæcäimpa, ante

²⁰ Wængonguï inguipoga nänö badönämaï ìñedë wëenëñedë pönì äninque edæ, Mönö godongämæ waa cæte quëwengæimpa, ante tömengä nänö angainö bai cöwë nè badongäingä inte ìmaï pönö cægacäimpa. Edæ mönö obegaidi bai ìñömönte Awënë Itota ìñömö mönö imonte nè Aacä ñænængä inongä inte tömengä wepæ gowegaimæ eyepæ pönì godongä ate Wængonguï tömengä ingante, Eyepæ i, äninque, Ñäni ömæmöe, angä ñäni

ömæmongacäimpa. Mänömaï gänë pönente nè cægäingä inte Wængonguï ìñömö, ²¹ waa pönì pönongä ænte eyepæ entawëninque mìnito ìñömö tömengä nänö änö bai cæccæmïnimpa. Tömengä Itota Codito tönö godongämæ cædinqe pönö cæcä æninque mönö tömengä nänö waa adoncooque entawengæimpa, ämopa. Itota Codito ìñömö ñowopämo incæ ìncayæmämo incæ cöwë nè tæi emönongä inte ñäö emongä amönipa, ante mönö tömengä ingante cöwë watapæ apænecæimpa. Mänömaï ingæimpa, ante botö, Amëë, ämopa.

²² Ìñänäni ëñëedäni. Botö mäninö tömänö ante apænecæte ante wædænque pönì yewæmömopa. Ìninqe mäninö botö ædæmö apænedinö ante mìnito piyænë cædinqe ëñëedäni, ämopa. ²³ Mönö tönñacä Timoteo tee mönete wæyongante ñöwo ñimpo cædäni gocantapa, ante apænebo ëñëedäni. Tömengä botö weca quingæ pongä ìninqe botö tömengä tönö guëa mìnito weca ëñacæ pömaimönapa. ²⁴ Mönitö beyæ apænedinqe mìnito iminute nè aadäni ìnänite, Waa quëwencæmïnimpa, ante apæneedäni. Ayæ adobai Wængonguï quïnäni tömänäni ìnänite, Waa quëwencæmïnimpa, ante mönitö beyæ äedäni. Ayæ, Mìnito iminute ante apænedinqe Itadiabæ quëwënäni adobai, Mìnito waa quëwencæmïnimpa, ante apænedänipa, ante ämo ëñëedäni. ²⁵ Mìnito tömäminï iminute Wængonguï pönö waadete cæccæcäimpa. Mäninque ante yewæmömopa.

Tantiago cadota ante nänö yewæmongainta

Tantiago iümaï yewæmongacäimpa

¹ Botö Tantiagobo iñömö Mæmpo Wængonguï tönö mönö Awënë Itota Codito inate nē cædömo ïmopa. Idægoidi mīni cabo tipæmpoga go mencabomīniya inte wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo weca pangocæte godimīni iñöminite botö waa pönemo inte iï yewæmointaa yewæmömopa.

Wængonguï nänö eñëmämo ante mönö ængcäimpa, ante

² Botö tönīñamīni eñëedāni. Quiēmē beyæ wæwente bamīni incæ mīnitö æyedēmē mänömaï bamīni ïnīnque edæ māniñedē incæ cōwē, Mönö watapæ toquinque impa, ante pönëedāni. ³ Mīni wede pönënö æbänö i, ante edonque acæimpa, ante cædāni ate caate wæmīni incæte mīnitö, Mönö caate wædö beyænque mönö godömenque pædinque wæntæye ināmaï inte ee cæquimö ïmopa, ante do eñëminīpa. ⁴ ïnīnque, Mönö æmæwo pæcæimpa, ante cædinque mīnitö wæntæye ināmaï inte ee cæedāni. Mänömaï cæte pæmīni ïnīnque, Mīni cædimämo æbänö cæmīni ïmīni, ante adīnque edæ, Tömänö waëmö cæmīni ïmīnīpa, ante abaimpa.

⁵ Mīnitö weca æcänö nänö eñëmämo wīi eyepæ ina adīnque tōmengä, Pönömi eñëmoe, ante Wængonguï ingante apænequēnangamō. Apæneyongä Wængonguï wæætē pönö cæcä æncæcäimpa. Edæ Wængonguï iñömö nē, Pönömi æmoe, ante änongä ingante wæætē pīinte änāmaï inte godönongä ingampa. Ayæ tōmānāni inānite pönö cædinque tōmäa godönongä ingampa. ⁶ Iñæmpa nē angä iñömö wede pönenguēnengä inte wīi æmæ pönëninque apænecæcäimpa. Edæ nē æmæ pönengä iñömö gāwapæ æpæ woboyæ pæmæninque mæ conta mæ conta gopæ ocæmæ pö cæpæ nänö cægaimæ bai tōmengä adobaï gocä ingampa. ⁷ Māningä iñömö Wængonguï pönongä æncæboimpa,

ante ædö cæte iïmaï ante pönenguingäa. Wængonguï edæ tōmengä ingante tōmäa godönāmaï incæcäimpa. ⁸ Tōmengä mēnongä pönente quēwengä ingampa. Æbänö cæcäa, ante eñënāmaï ïnongä inte ædö cæte waa cæquingäa.

⁹ Adocanque mönö tönīñacä incæ ïmæca quēwēnāni nāni ëadincoo nē wīi eyepæ ëacä incæte tōmengä Wængonguï pönö cæcä beyænque, Æbänö ëaboo, ante pönëninque watapæ toquēnengä ingampa.

¹⁰ Wacä mönö tönīñacä guiquēnē ïmæca quēwēnāni nāni ëadincoo nē ëacä incæte tōmengä wæætē, Botö önömoque ïmopa, ante pönëninque watapæ toquēnengä ingampa. Edæ ongai önonque pododīnque guīñē wæmpa bai tōmengä adobaï wæncæcäimpa.

¹¹ Edæ nænque tamö tī nāwāñonte awæ guingo icate to amīnte æmæwo wæmpa. Ongai yædoï gueo odote wænīnque nänö waëmö ënodī wo ëwente bapa bai nē ëacä iñömö adobaï ingampa. Tōmengä godonte æ godonte æ tæcæ cædinque quingæ wænīnque edæ dæ anguingä.

Mönö caate wæpämö

¹² Wængonguï ingante nē waadedāni inānite tōmengä wæætē, Mīni cōwē quēwenguīta, ante poganta bai mīnitö ïmīnite pönömo æncæmīnīpa, ante angacäimpa. Mānīnta Wængonguï weca cōwē mönö quēwenguīnö impa. ïnīnque waocä caate wæcä incæte tōmengä wæntæye badāmaï ingä iñömö tōmengä nänö toquinque. Wæntæye ināmaï inte ee cæcä adīnque Wængonguï, Mīni cōwē quēwenguīta, ante tōmengä nänö angainö bai māningä ingante pönongä æncæcäimpa. ¹³ Waocä nänö cæinēwente wædö beyæ, Wænæ wænæ cæboe, ante cædinque tōmengä, Wængonguï botö ïmote, Wænæ wænæ cæcæbiimpa, ante ingampa, ante wīi anguēnengä ingampa. Edæ Wængonguï ingante, Wænæ wænæ cæcæbiimpa, ante waocä ædö cæte anguingäa. Wængonguï wæætē wadāni inānite, Wænæ wænæ cæcæmīnīpa, ante änāmaï ïnongä ingampa cæmīni. ¹⁴ Æcāmenque incæ, Wænæ wænæ botö cæinente wædö incæ ante waëmö impa, ante pönëninque tōmengä do wænæ wænæ mönö cæinente wædö beyænque wænæ wænæ cæinengä

ingampa. ¹⁵ Yædëmadä wëñængä pæcä adinque ëñaquingä bai mönō cæinëwente wæpāmo adobai entawente pætawëmō ïinque mönō do wënæ wënæ cæmompä. Ayæ wënæ wënæ mönō cæpāmo beyæ mönō æmæwo wænguinque impä.

¹⁶ Botō nē waadete tōniñamini ëñëedäni. Minitō nämä incæ oda cædämaï incæminimpä.

¹⁷ Önonque mönō ænō ante mönō waëmō ñäo ëmönoncoo tömancoo incæ mönō Mæmpo Wængonguï öönædë owote nē pönönongä ingampa. Mæmpo Wængonguï öönædë owodique apäidäni inäni badongacäimpä. Adocä nænque wëmō cæbai wayömō wayömō go bai entawënämaingä ingampa. Tömengä wæætë adodongue ingaingä ingampa. ¹⁸ Botō cæinëmopa, ante nē angaingä inte Wængonguï, Näwangä botō angainō beyænque minitō botō wëñämïni bacæminimpä, ante wäänä mangä bai cædique mönō imonte pönō badongacäimpä. Tömengä nänō badongaincoo tömancoo ïñonte mönō tänomō ïnömō imompä.

Wængonguï ingante mönō nō ëñente cædō

¹⁹ Botō nē waadete tōniñamini ëñëedäni. Wacä añongä minitō tömämïni quingæ ëñenguënëmïni iminipä. Minitō wæætë quingæ apænedämaï inte adobai quingæ pïinte inämaï inguënëmïni iminipä. ²⁰ Wængonguï, Nō cæte quëwëedäni, ante waa nänō cæinëmāmo ante waocä nänō pïimāmo beyæ wïi edæ cæcampä. ²¹ Mänömaï beyæ minitō wentamō entawëninque mïni wiwa cædō tömää ñimpo cæedäni. Adobai quiëmë mïni wënæ wënæ cæpāmo tömämāmo ñimpo cæte iedäni. Ayæ Wængonguï nänō angainō ante minitō mïmönë nänō mingainō ante Ao ante gänë pönente æncæminimpä. Edæ ïi angainō beyænque minitō quëwencæminimpä.

²² Minitō, Nämä incæ oda cædämaï ingæimpä, ante cædique Wængonguï nänō angainō ante wïi önonque ëñëmïnique inte wæætë, Æbänō ante ï, ante ëñente cæedäni. ²³⁻²⁴ Waocä nämä awinca awocawæntaa adinque nämä ate ate wadæ godinque, Quinō bai intawo, ante nänō adinca do oda cæte wæcampä. Mänömaï oda cæte wæcä bai Wængonguï nänō angainō ante nē ëñenganque wïi ëñente cæcä

ïñömō tömengä adobai oda cæte wæcä ingampa. ²⁵ Wængonguï nöingä nänō wææ angainō ante näni yewæmongainō ante nē ædæmō cōwë acä guiquënë tömengä ïñömō nänō ëñëninō ante wïi pönente badämaï inte wæætë cōwë ëñente cæcä ïinque tömengä mänömaï cædique nänō toquinque cæcampä. Wængonguï nöingä nänō wææ angainō beyænque waocä ñimpo cæte quëwengä ingampa.

²⁶ Wængonguï ingante botō nē ëñente cæbo imopa, ante pönengä incæte tömengä önonguënëwa ñä cæguënëwate bai cædämaï inte wæætë wiwa tedecä ïinque tömengä nämä incæ oda cæte gobaingampa. Ayæ Wængonguï ingante botō ëñente cæbo imopa, ante tömengä nänō änō ante önonque angä imaingampa. ²⁷ Nöwadäni tönō owæmpoinäni näni wæwëñedë mönō tömënäni tönō godongämæ cæcæimpä. Ayæ adobai imæcaque ante quëwënäni näni wënæ wënæ cædimāmo bai mönō, Wentamō badämaï ingæimpä, ante wææ cæcæimpä. Mänömaï cæmō ïinque mönō Mæmpo Wængonguï ayongante mönō wapiticæ cædämaï inte wæætë nō ëñente cæmō imompä.

2

Wacä ingante wadō wadō ate pönente cædämaï ingæimpä

¹ Botō tōniñamini ëñëedäni. Mönō Awënë Itota Codito ñäo ëmonte nē apäigaingä ingante nē pönëmïni inte waodäni inänite wadō wadō ate pönente cædämaï iedäni.

² ïi maï näni cæbai ante önöwënenque pönëedäni. Edæ onguïñængä nē ëacä ïñömō tömengä nänō önongompo timpoi oodo badöi wempocä ïinque waëmoncoo mongængä inte mïni a ongöñömō guï pongampa. Ayæ onguïñængä nē wïi eyepæ ëacä ïñömō pedæncōo mongængä inte mïni a ongöñömō adobai pongampa.

³ Adinque minitō waëmoncoo mongængä ingante, “Bitō ïñömō waa tæ containpaa tæ contæ,” ante apænëmïni iminitawo. Wæætë wïi eyepæ ëacä ingante, “Bitō mänïñömō adiyæ ongöe. Botō önöwa ïñömō tepataa tæ contæ,” ante apænëmïni iminitawo. ⁴ Mänömaï apænedinque minitō weca wïi godongämæ wadō wadō ate

pönente cæbaiminitawo. Ayæ wænæ wænæ pönëninque apænte ämini babaïminitawo.

⁵ Botö nê waadete tönïñamini ëñëedäni. Wængonguï Awënë Odeye ingante nê waadedäni inänite tömengä, Botö pönö cæbo ate minitö botö nempo cöwë quëwencæminimpa, angacäimpa. Ìmæca quëwënäni weca mäincoo wïi eyepæ ëadäni iñönänite tömengä, Mini wede pönënö nanguï ëwocadinque minitö botö angainö bai botö nempo quëwencæminimpa, ante tömënäni inänite wïi apænte ængantawo. ⁶ Minitö wæætë wïi eyepæ ëacä ingante piinte tedemini ate tömengä guingo imonte badingä ingampa. Ìñæmpa nê ëadäni guiquënë minitö iminite nani wænæ wænæ cædinö beyænque wïi wæminitawo. Ayæ adodäni minitö iminite apænte anguinäni weca godoncæte ante wïi ænte godänitawo. ⁷ Ayæ minitö, Coditoidi imönipa, ante Codito waa pönï ëmowo ante ëmömïni iñöminite tömënäni adodäni incæ mäniwo ante babæ äninque nê wænæ wænæ änäni wïi inänitawo.

⁸ Wængonguï angä ëñëninque nani yewæmongainö ante adinque minitö waa pönï Awënë nänö wææ angainö ante nê ëñente cæmini ininque waa cæbaimini iminipa. Ìimai ante yewæmonte impa. “Bitö nämä ante pönente, Nämä waadebo imopa, ante nämä bitö waadete pönenganca wadäni inänite adoganca waadete pönëe.” ⁹ Mänömaï cædinque minitö mäincoo ëacä ingante waa cæmini incæte wïi eyepæ ëacä ingante wadö wadö ate pönëmini inte wiwa ämini ininque wænæ wænæ cæmini imaiminipa. Ayæ Wængonguï nänö wææ angainö önonque wido cæte bai cædimini inte minitö wentamö mongæmini imaiminipa. ¹⁰ Wængonguï beyæ Möitee wodi nänö wææ yewæmongainö ante tömänö ante æcämenque nê ëñente cæcä incæte mäninö adodanque pönï incæ ëñënamäi cæcä inte tömengä mäninö tömänö ante önonque wido cæte bai cædingä inte wentamö mongængä ingampa. ¹¹ Edæ Wængonguï, “Nänöogæ inämaï iñongante godö guëa mönämäi iedäni,” ante nê angaingä inte tömengä adocä godömenque iïmai angacäimpa, “Wacä ingä wænönämäi iedäni.” Minitö wacä nänöogæ iñongante

godö guëa mönämäi imini incæte wacä ingante wænömïni ininque minitö Wængonguï nänö wææ angainö önonque wido cæte bai cædimini inte wentamö mongæmini imaiminipa.

¹² Wængonguï nänö apænte angüönæ mönö imonte tömengä nänö wææ angainö bai cæcæcäimpa. Mäninö nänö wææ angainö beyænque waocä ñimpo cæte quëwengä ingampa. Ininque minitö tedemini incæ cæmini incæ, Cöwë mänömaï impa, ante pönëninque tedecæminimpa. Adobai ante cæcæminimpa. ¹³ Wadäni wæwënäni iñönänite æcämenque wïi waadete godö waa cædingä ingää, ante Wængonguï wæætë tömengä ingante godö waadete waa cædämaï inte apænte äninque pancæcäimpa. Wadäni wæwënäni inänite æcämenque guiquënë nê godö waadete waa cædingä iñongante Wængonguï wæætë tömengä ingante nänö apænte angüönæ godö waadete waa cæcæcäimpa.

Wængonguï ingante pönëninque mönö cæquënë

¹⁴ Botö tönïñamini ëñëedäni. Waocä, Botö Wængonguï ingante wede pönëmo imopa, angä incæte tömengä nänö waa cædinö wæætë dæ ä ininque tömengä mäninö, Wede pönëmopa, ante nänö änö beyænque ædö cæte wænämäi quëwengüingää. ¹⁵ Ìimai nani cæbai ante önöwënenque pönëedäni. Wængonguï ingante wede pönengä iñömö onguïñængä incæ onquiyængä incæ æcämenque incæ tömengä weocoo tönö cænguï ömaacä ingampa, ¹⁶ adinque minitö weca adocanque tömengä ingante, “Waa goe, ämopa. Bitö, Yogu-idämaï, ante weocoo wëñæ, cænguï eyepæ æninque cæe,” ante angä incæte nê ömaacä nänö ænguënëntö ante edæ tömengä ingante godönämäi ininque tömengä waa cæcantawogaa. ¹⁷ Adobai iïmai impa. Mönö waa cædinö dæ ä ininque Wængonguï ingante mönö wede pönënö incæ önonque bapa.

¹⁸ Incæte wacä iïmai anguingä. “Bitö Wængonguï ingante tömëmi wede pönënö ëabi imipa. Botö guiquënë tömëmo waa cædinö ëabo imopa,” ante äñongä botö wæætë, Bitö nê cædämaï inömi inte

Wængonguī ingante bitō wede pōnēnō ante botō imote odōmōmi aboe, āmopa. Odōmōmi adinque botō guiquēnē botō cædinō ante odōmōmo adinque bitō wæætē botō wede pōnēnō edonque pōnī abaīmipa. ¹⁹ Wængonguī nāwangā adocanque ingaingā ingampa. Bitō mǎnōmaīnō ante pōnēmi inte waa pōnī pōnēmi imipa. Wēnæidi diyæ adodō ante pōnēnānīpa tōō. Incæte ancaī guīñente do do wāate wædānīpa. ²⁰ Bitō mǎnōmaīnō ante nē ōnonque tedebi imi ēñēe. Botō, Mōnō waa cædāmaī imō ininque Wængonguī ingante mōnō wede pōnēnō incæ ōnonque imaimpa, ante odōmōmo ate bitō edæ Ao ante ēñenguīmiyaa. ²¹ Edæ mōnō docā Abadāō wodi Wængonguī nānō āmaī cædinque tōmengā wengā onguīñengā Itæca ingante æninque iya tāimoga cōnōninque wænoncæ cæyongante Wængonguī adinque, Bitō nō cæte entawēmi āmopa, ante apænægacāimpa. Abadāō wodi nānō cædinō beyænque Wængonguī mǎnōmaī angacāimpa. ²² Bitō ēñēnāmaī imitawo. Abadāō wodi edæ Wængonguī ingante wede pōnēninque ēñente cægacāimpa. Wīi ēñente cægaingā inte baī tōmengā Wængonguī ingante nānō wede pōnengainō ōnonque pōnēmaingā incægacāimpa. Ayæ waa nānō cægainō beyæ Abadāō wodi nānō wede pōnengainō eyepæ pōnī bagatimpa. ²³ Wængonguī angā ēñente nāni yewæmongainō baī iinque batimpa. Iīmaī ante impa. “Abadāō iñōmō Wængonguī, Botō iīmaī pōnō cæcæboimpa, ante nānō angainō ante pōnengacāimpa. Ininque Wængonguī, Mǎnōmaī pōnēmi beyæ bitō botō ayōmo nō cæte entawēmi imipa,” ante tōmengā ingante wæætē pōnō angacāimpa. Ayæ Abadāō, Wængonguī æmigo ingampa, ante angadānīpa.

²⁴ Bitō ēñēnāmaī imitawo. Waocā Wængonguī ingante wīi nānō wede pōnēnō beyænque wæætē, Tōmengā æbānō waa cæcāā, ante adinque Wængonguī tōmengā ingante, Bitō nō cæte entawēmi abopa, ante cæcā ingampa. ²⁵ Idægoidi, Ōmæ awēmō ate pōeda, ante mēnaa inate da godōnāni gote pōñōnate Adacaba wodi nē towente quēwengā incæ, Botō oncōnē

guiieda, ante tōmēna inate wē wodongacāimpa. Ayæ, Wadāni tōmēna inate bæi ongōnāmaī incædānīpa, ante, Wadō taadō goeda, ante da godongā gogadāimpa. Mǎnōmaī cæcā adinque Wængonguī, Bitō cædinō beyænque bitō botō ayōmo nō cæte entawēmi imipa, ante Adacaba ingante adobainō ante pōnō angacāimpa. ²⁶ Mōnō baō ōmæwocāā inte do wænte i baī Wængonguī ingante mōnō waa cædāmaī wede pōnēnō adobaī do wæningā baī inte edæ ōnonque impa.

3

Mōnō ōnonguēnēwa

¹ Botō tōniñamīni ēñēedāni. Mīnitō weca wīi tæiyænāni, Nē odōmonte apænemōni bacæmōnīpa, ante bāinente wæquēnēnāni incædānīpa. Edæ wadāni inānite pōnōmenque apænte āninque Wængonguī wæætē mōnō nē odōmonte apænemō iñōmonte, Æbānō odōmonte apænemīnī, ante mōnō imonte godōmenque apænte āninque pancæcāimpa. Mīnitō do ēñēmīnīpa. ² Mōnō tōmāmō nanguī ægodawate tæi go wæninque baī oda cæmō imōmpa. Nē tedecā iñōmō tōmengā, Æbānō ante tedeboo, ante tōmengā ōnonguēnēwa cōwē wææ aadinque tōmengā wēnæ wēnæ ānāmaī ininque nōingā cæbaingā ingampa. Ayæ wēnæ wēnæ cædāmaī incæboimpa, ante nāmā baonga tōmāo wææ aate quēwēnongā ingampa.

³ Cabayo mōnō imonte ēñente cæcæcāimpa, ante tæinta badōinta ōnōne da wēnemō ate, Cabayo baō tōmāñō incæ iñāimæ iñāimæ gocæcāimpa, ante cæmō ininque cabayo do ēñente gocampa. ⁴ Iīmaīnō ante ñænængade wipo ante adobaī ante pōnēedāni. Ñænængade pōnī wipo incæ woboyæ nanguī pæmænte gopa incæte wipo nē dadongā nānō cæinēnō baī, Ædōnō dadīimæ ædōnō dadīimæ wiyate goquīi, ante guiyā awæmpa inte wiyate cæcā gopa. ⁵ Ayæ adobaī mōnō baō tōmāo ēñayōmō mōnō ōnonguēnēwa guiyā enguēnēwamō imōmpa. Incæte mōnō ōnonguēnēwa inte tededinque, Mōnō nanguī cæmōmpa, ante tedewēmōmpa. Ñænængade pōnī ōmædē incæ amīmō bayedē guiyā gonga

beyæ ömæde tömāo gonga bæcodote bapa. ⁶ Ayæ mönō önonguēnēwa adobai gonga bæcodote bai tedepa. Mönō baö tömāo ēñayömō mönō önonguēnēwa tömāo mönō wiwa tedewenguinque wēnæ wēnæ enguēnēwamō imompa. Waomō incæ mäninguēnēwa beyænque mönō baö tömāo inte ēñēnāmaī cæmompā. Ayæ gonga wacæ tæñömönte bæcododāni bai ado önonguēnēwa beyæ mönō quēwenganca tömanganca wo ewente imompa. Edæ ii gonga tadömengadænguipodē öñonte ö ænte wacæ tæñömönte bæcodote bai cædinque wēnæ incæ mönō imonte cæcā beyænque mönō wiwa tedewēmō imompa.

⁷ Babæidi incæ öömā ēadāni incæ tæntæidi incæ æpænē quēwēnāni incæ quingānōidi incæ tömänāni inānite waocā, Botō pæpogate cænīnāni bacæminimpa, ante cæcā ingampa. Waocā doyedē nānō cægai beyænque cænīnāni bate quēwengadānimpa. ⁸ İñæmpa æcānō, Mönō önonguēnēwa pæpogate bai bacæimpa, ante cædaa edæ dæ angampa. Edæ, Babæidi cōwē incæmönimpa, ante cænīnāni badāmaī ināni bai mönō önonguēnēwa adobai wēnæ wēnæ i ininque ædō cæte waa tedemōö. Wæætē mönō önonguēnēwa nangui wænguimæ enguēnēwamō bai imompa.

⁹ Mäninguēnēwa inte mönō Mæmpo Wængongui ingante, Bitō tæiyæ waēmō imidō anguēnē, ante waa apænemompa. Wæætē waodāni Wængongui tömengā nānō ingai bai nānō nē badongaināni inñōnānite tömēnāni inānite ante mönō adoguēnēwa inte wēnæ wēnæ apænemompa. ¹⁰ Ado önöne incæ wade wade ante mēnea ante apænemompa. Adodeque ante waa impa. Adodeque ante wēnæ wēnæ impa. Botō tönīñamīni ēñēedāni. Mäninō bai mönō edæ wii cæquēnēmō ingæimpa. ¹¹ Æpæ tayömō ado tayömō ædō cæte waēmōmæ wentamōmæ äāñōmonque ta goquimææ. ¹² Botō tönīñamīni ēñēedāni. Igowæ nāni äwæ incayö odibomō nāni änömō ædō cæte incaquii. Yowewæ incayö iigo mæñeca ædō cæte incaquii. Adobai ado tayömō ædō cæte waēmōmæ wentamōmæ äāñōmonque ta goquimææ.

Mönō nō ēñēmāmo

¹³ Minitō weca æcānō nō ēñengā ingantawo. Tömengā inñömō, Nō ēñēmo imopa, ante wadāni ēñencädānimpa, ante cædinque tömengā nānō waa quēwēnō inte odömoncæcāimpa. Ayæ tömengā nō ēñengā incæ, Botō önömoque imopa, ante pönēninque tömengā nānō cædinō beyæ odömongā acädānimpa. ¹⁴ Minitō guiquēnē wacā quincōo adinque pīinte entawēmīni ayæ nāmanque ante, Mönō ñænæmō badinque waa quēwengæimpa, ante pönente entawēmīni ininque mīnitō nō ēñēmīni incæ, Mönō waa cæmompā, ante ædō cæte anguimīni. Ayæ mänōmaī bai godömenque entawēmīni ininque nāwangā mīni anguēnēnō ante edæ Baa änāmaī iedāni. ¹⁵ Mäninō ēñēmāmo wii Wængongui nānō nō ēñēmāmo i. Wæætē ii ingui-pogaque ante quēwengā inte waocā mā pönēninque wēnæ nānō ēñēmāmo ante entawengā ingampa. ¹⁶ Edæ waocā æyedēmē wacā quincōo adinque pīinte entawengā ayæ nāmanque ante, Botō ñænæmo badinque waa quēwencæboimpa, ante pönente entawengā inñömō tömengā ædō cæte töingā pönente cæcāā. İñæmpa quiēmē nāni wēnæ wēnæ cæpāmo ante cæcampa.

¹⁷ Waocā Wængongui nānō nō ēñēmāmo ante nē entawengā guiquēnē waēmō entawengā ingampa. Ayæ wacā ingante cōwē piyænē cæte quēwēnongā ingampa. Tömengā nē waadete pönengā inte wacā ingante waa ēñēnongā ingampa. Wacā ingante ēñente cædongā ingampa. Tömengā, Wæwēnāmaī incæbiimpa, ante wacā ingante godö waadete waa cædongā ingampa. Ayæ, Quinō waa inguii, ante mäninō ante cædongā ingampa. Nē waodāni inānite wadō wadō ate pönente cædāmaī inte tömengā nō pönente quēwēnongā ingampa. ¹⁸ Wadāni inānite, Botō piyænē cæcæboimpa, ante nē cæcā inñömō tömengā nānō piyænē cædinō beyæ tömēmō nē minongā bai ingampa. Tömengā nānō piyænē cædinō beyæ waodāni wæætē, Quinō nō cæte impa, ante cædāni ininque tömengā edæ amiñayedē tömēmō tā pete ængā bai incæcāimpa.

4

Inguipoga nāni quincoo ante pōnēnāmaī incæmōimpa

¹ Mīni cabo quīnō beyæ ante guēa wæætedō wæætē pīnīnque wæætē godō wæætē godō ānewēmīnitawo. Mīnitō nāmā wadō wadō mīni cæinēnō ante entawente guēa cæte quēwēmīni beyænque cōwē godongāmæ mīni pīinte quēwengūnque īmīnīpa tōō. ² Mīnitō æīnente wæmīni incæte ænāmaī īmīnīpa. Īnīnque nē ēacā ingante wænōmīni incæ tōmengā nānō quincoo ante æīnēmīni incæte mīni æīnēnō, ante ænāmaī īmīnīpa. Mānōmaī beyæ mīnitō wæætē godō wæætē godō ānewēnīnque guēa wæætedō wæætē pīnīnque guēadō guēa cæte quēwēmīni īmīnīpa. Mīni ānō ante mīnitō, Pōnōmī æmōnie, ante mīnitō Wængonguī ingante apænedāmaī īmīni inte mīni ænāmaī quēwengūnque impa. ³ Mīnitō Wængonguī ingante mīni ānō ante apænēmīni incæte wænæ wænæ ante pōnēnīnque apænēmīni beyæ ænāmaī īmīnīpa. Edæ Wængonguī nānō pōnōnī ænīnque mōnō edæ nāmanque pōnente tote quēwengæīmpa, ante æīnente wæmīni inte ænāmaī īmīnīpa tōō.

⁴ Waocā nānōogæ ingante wido cæcā baī mīnitō adobaī Wængonguī ingante wido cæmīni īmīnīpa. Mīnitō ēñēnāmaī īmīnitawo. Inguipoga nāni quincoo ante mōnō pōnēnō beyæ mōnō Wængonguī ingante pīinte īmōmpa. Incæte, Inguipoga nāni quincoo ante nē pōnencæboīmpa, ante æcānō angā Wængonguī ingante pīinte bacæcāīmpa.

⁵ Wængonguī angā ēñēnīnque nāni yewæmongāinō īīmaī ante ōnonquedō ante intawogaa. “Wængonguī cæcā beyænque mōnō tōmengā Ōnōwoca ingante ēwocate quēwēmō īmōmpa. Īnīnque mānīwoca mōnō īmonte waadete pōnēnīnque, Botō īmote waadete pōnenguēnēmīni īmīnīpa, ante wæætē edæ godō pīinte acā ingampa.” ⁶ Incæte tōmengā mōnō īmonte godōmenque waadete pōnō cædīnque mōnō tōnō godongāmæ cædongā ingampa. Mānōmaī beyæ Wængonguī angā ēñēnte nāni yewæmongāinō īīmaī ante impa. “Nāmanque ante, Mōnitō gomonga waa cæmōni īmōnīpa, ante nē pōnēnāni īnānite

Wængonguī Baa angampa. Wæætē edæ, Mōnitō ōnōmōnīque baī īmōnīpa, ante nē ānāni īnānite tōmengā pōnō waadete cæcampa.”

⁷ Mānōmaī beyæ mīnitō Wængonguī ingante ēñēnte cæedāni. Wænæ ingante Baa ante quēwēedāni. Baa āmīni īnīnque tōmengā nānēnē wodīi wīnōmaīngampa. ⁸ Wængonguī gāmæñō pōedāni. Pōmīni ate tōmengā wæætē mīnitō weca poncæcāīmpa. Mīnitō wænæ wænæ cæmīni īnōmīni inte ōnōmpo mēmpote baī waēmō pōnī quēwēedāni. Ayæ, Wængonguī ingante waadete pōnēmōpa, ante āmīni incæ adobaī inguipoga nāni quincoo pōnēmīni inte mīnitō mēnonga ante pōnente quēwēnōmīni īmīnīpa. Īnīnque edæ mīmō ñā mēnongate baī cædīnque tōingā pōnente entawēmīni baedāni. ⁹ Mīni nāmā wænæ wænæ cædīnō ante pōnēnīnque mīnitō, Ancaa wæwente awædō, ante wæedāni. Mīnitō Ca ca tote quēwēnō ñīmpo cædīnque Ca ca wædīnque edæ wæwente quēwēedāni. ¹⁰ Mīnitō incæ, Wænæ wænæ cæmōnīpa, ante ōnōmōnīque īmōnīpa, ante Wængonguī ingante āñōmīni tōmengā wæætē, Wadāni mīnitō īmīnite waa acædānīmpa, ante mīnitō īmīnite ængō cæte baī cæquīngānō anguēnē.

Mōnō tōnīñacā ingante apænte ānāmaī incæmōīmpa

¹¹ Botō tōnīñamīni ēñēedāni. Mīnitō wacā ingā wacā ingā wænæ wænæ ante apænedāmaī īedāni. Æcānō tōmengā tōnīñacā ingantedō ante wænæ wænæ āna ayæ tōmengā ingante, Wænæ wænæ cæbīpa, ante æcānō apænte āna īna māningā Wængonguī nānō wææ angāinō incæ wænæ wænæ ante apænecampa. Ayæ Wængonguī nānō wææ angāinō ante wænæ wænæ impa, ante apænte angampa. Wīi tōmengā nānō ēñēnte cæquīnque Wængonguī nānō wææ angāinō ante apænte angampa. Wæætē edæ, Mānīnō ante nē apænte āmo īmōpa, ante baī cæcampa. ¹² Wængonguī tōmenganque nānō wææ angāinō ante nē angāingā ingampa. Mānōmaī beyæ tōmengā adocanque nē apænte angūngā īnongāīmpa. Adocā pōnō cæcā beyænque, Botō æmo beyænque quēwengūnāni, ante cædongā ingampa. Adobaī tōmengā apænte angā beyænque, Wadāni wo ēwente

bacædänimpa, ante cædongä ingampa. Bitö guiquenë nē angaimi imipa diyæ wacä ingante apænte anguenëmi imii.

*Baänæ ate æbänö baquü, ante Wængonguinque
ëñengä*

¹³ Minitö ñowo botö imote ëñeedäni. Minitö nē iimaï ante tedemini iminipa. “Ñowoönæ incæ baänæ ate incæ mönitö ii wadäni quëwëñömö goquimöni imönipa, ante mäniñömö godinque adoque wadepo iñonte mönitö godonte ænguinta æncæte ante cæquimöni imönipa,” ante ämini iminipa. ¹⁴ Iñæmpa, Baänæ ate æbänö bacæimpa, ante tömää ëñenämaï iminipa. Cöwë quëwenguimompa diyæ ëñenguimöö. Awænæcaque owo boguimä nænque tamöninque quingæ dæ ba bai mönö quëwënö adobai do dæ bacæimpa. ¹⁵ Minitö guiquenë iimaï ante anguenëmini iminipa. “Wængongui Ao angä ininque mönitö quëwenguimöni imönipa. Ayæ Ao angä ininque mönitö ii waa cæqui cæcæmönimpa.” ¹⁶ Iñæmpa minitö, Tömëmönique äninque cæcæmönimpa, ante pönëninque tedete quëwënömini iminipa. Mäninö ante tömänö wënæ wënæ impa. ¹⁷ Waocä, Æbänö waa impa, ante ëñengä incæte cædämaï ingä inte mäningä wënæ wënæ cæcä ingampa.

5

Mäincoo nē eadäni nani pönenguënë

¹ Minitö mäincoo nē eämini iñömö ñowo ëñeedäni. Minitö nanguï Ca ca wæedäni. Edæ, Mönö caate wæquinque nanguï ingæimpa, ante tedecöninque Ca ca wæcæminimpa. ² Minitö mäincoo eadincoo do wote batimpa. Ayæ minitö waëmoncoo tömancoo cayæ ade cænimpa. ³ Minitö oodo tönö padata tæinta to tamöninque bai batimpa. Mänii to tamöni beyæ mini wënæ wënæ cædinö edonque pöni odömönte ingæimpa. Ayæ quincöomë gonga bæcodöñömö concædinque æmæwo gonte ba bai minitö ii to tamöni beyæ mini baö incæ adobai æmæwo gonte ba bai bacæimpa. Iñæmpa iimæca wodo iinque bayedë incæ tömëmmini mäincoo eadincoo do wote baquincoo gæte da wente cæminipææ.

⁴ Aedäni. Wadäni edæ tömëmmini quëwencodenco cædinäni iñönänite minitö, Paga, ante mini godonguënenta pæ gom-podinque godönämaï iminitapa. Iinque ænämaï inäni minitö iminitedö ante pïinte wædinque, Nē eadäni iñömö, Mönitö cædinö beyæ ante dicæ pönönäni ætamöniyaa, ante wædönänimpa. Mönö Awënë nē adocanque Tömää Cægaingä iñömö nē cædinäni nani wædinö do ëñeningä ingampa. ⁵ Iimæca quëwëñedë minitö quincöo waëmoncoo tömancoo mante quëwëmmini inte minitö cöwë, Nämä möni watapæ tote quëwengæimpa, ante quëwënimini iminipa. Waocä nänö wænongä wænguionæ iñonte cæningä nänö wænguinque oguimo pöni ba bai minitö cæningä bai adobai oguimo pöni bamini iminitapa töö. Mänionæ edæ do batimpa. ⁶ Wadäni nö cæte quëwënäni minitö iminite Baa änämaï iñönänite minitö iñömö, Mini pante wæquinque wënæ wënæ cædänipa, ante wapiticæ apænte ämini inte tömënäni inänite wænömini wænänitapa.

*Mönö ee cæpämö ayæ Wængongui ingante
mönö apænedö*

⁷ Mänömaï beyæ botö töniiñamini ëñeedäni. Minitö mönö Awënë nänö ponguinganca ante wæntædämaï inte ee cæte wänö cönöedäni. Aedäni, Nē quiyacä tömëmö wæænte ate onguipo cöñe ba ate, Tä bocate pæqui, ante cöönæ tedænque ee ongongampa. Cöönæ tedæ iinque baganca amiña bayedë waëmö pöni nänö tömëmöncoo tä pete gæcæte ante wiï ee ongongantawo. ⁸ Mönö Awënë nänö ponguionæ oo pöni impa, ante minitö adobai ee cæte wänö cönöedäni.

⁹ Botö töniiñamini ëñeedäni. Minitö wacä ingä wacä ingä wæætedö wæætë, Wiwa cæcampa, ante godö änämaï iedäni. Minitö mänömaï cæmini ininque Wængongui wæætë minitö iminite apænte ante pämaingampa. Edæ mönö Apænte Anguingä oo poncæcäimpa cæminii. ¹⁰ Botö töniiñamini ëñeedäni. Wëñëñedë Wængongui beyæ nē apænëgainäni iñömö tömengä emöwo apænedinque wæwënäni incæte wæntædämaï inte ee cæte quëwengadänimpa, ante pönëninque minitö tömënäni nani cægai bai adobai cædäni. ¹¹ Wadäni wæwënäni incæte

wæntæye ināmaī inte ee cædāni ininque nāni toquinque impa, ante mōnō pōnēnō ante do eñēmīnīpa. Docā Coba wodi iñōmō tōmengā nanguī pōnī wæwengā incæte wæntædāmaī inte pīnāmaī ingacāimpa. Mānīnō ante do eñēnīmīni inte ayæ tōmengā nānō wæwēñedē iinque ba ate Wængonguī æbānō tōmengā ingante nanguī godongā ængaingā ingacāimpa, ante adobai eñēmīnitawo. Edæ waodāni wæwēnāni iñōnānite mōnō Awēnē Wængonguī ædæmō waadete waa cædongā ingampa.

¹² Botō tōniñamīni eñēedāni. Wadō mīni pōnēnō ante pōnōmenque pōnēninque mīnitō iīmaī ante godōmenque pōnēedāni. Mīnitō ānō nāwangā impa, ante wadāni pōnencædānimpa, ante cædinque, Botō ānō nōingā baquīnō anguēnē, ante ānāmaī iedāni. Edæ, Öönæ beyænque imæca beyænque quiēmē beyænque mōnō apænemōnō nāwangā baquīnō anguēnē, ante tōmānō ante edæ apænedāmaī iedāni. Mīnitō wæætē Ao äinēmīni inte “Ao” ante māninque ædāni. Ayæ mīnitō Baa äinēmīni inte “Baa” ante māninque ædāni. Edæ wīi mānōmaī cæmīni ininque Wængonguī wæætē mīnitō imīnite apænte ante pāmaingampa.

¹³ Mīnitō wæwēmīni ininque Wængonguī ingante apænequēnēmīni imīnīpa. Mīnitō watapæ tomīni ininque Wængonguī ingante, Bitō tæiyæ waēmō imidō anguēnē, ante ämotamīni ancæmīnimpa. ¹⁴ Æcānō mīnitō weca wēnæ wēnæ ina iñōmō tōmengā Codito ingante mīni godongāmæ pōnencabo iñōmīnite nē aadāni nāni Picæncabo mīni ānāni inānite, Pōedāni, ante aa pequēnengā ingampa. Aa pecā pōnāni ate tōmēnāni Awēnē Itota emōwo ante apænedinque wædænque oguī wapæ æninque nē wēnæ wēnæ inongā ingante oo paacædānimpa. Ayæ adoyedē wēnæ wēnæ inongā ingante nāni oo paayedē tōmengā beyæ ante Wængonguī ingante apæncædānimpa. ¹⁵ Ayæ, Wængonguī ingante apæneyōmonte tōmengā eñengampa, ante wede pōnēninque apænemō beyænque waocā nē wēnæ wēnæ iningā incæ edæ gancæ bacæcāimpa. Wængonguī tōmengā ingante pōnō cæcā ate waa ba ñāni omæmoncæcāimpa. Ayæ adocā nānō wēnæ wēnæ cædinō beyæ

wēnæ wēnæ ingā ininque Wængonguī tōmengā nānō wēnæ wēnæ cædinō adinque ñimpo cæcā quēwēmaingampa. ¹⁶ Mānōmaī beyæ mīnitō wacā ingante wacā ingante apænedinque, Botō wīwa cædīmo inte wæbopa, ante ædāni. Mānōmaī cædinque mīnitō, Gancæ bacæmōnimpa, ante wacā beyæ ante wacā beyæ ante Wængonguī ingante apæneedāni. Waocā nē nō cæte quēwēnongā iñōmō Wængonguī ingante apænedinque edæ tæi pīñænte apæncæ ingampa. Māningā nānō apænedō beyænque Wængonguī cæcæcāimpa. ¹⁷ Ediya wodi mōnō waomō imō bai tōmengā adobai ingacāimpa. Incæte tōmengā Wængonguī ingante, Cōönæ ämi cædāmaī ingæimpa, ante ædæmō apæncæcā ate mēa go adoque tæcæ wadepo ganca edæ cōönæ cædāmaī ingatimpa. ¹⁸ Ayæ ate tōmengā, Cōönæ ämi cæcæimpa, ante Wængonguī ingante wæætē apænegacāimpa. Apæncæcā ate öönædē inō wææ cōönæ cægatimpa. Cōönæ wææ cæ ate onguipoga tōmēmō do tā bocate pægatimpa.

¹⁹ Botō tōniñamīni eñēedāni. Mīnitō weca æcāmenque nō taadō oda cæte gocā adinque wacā tōmengā ingante ocæ emænte māmongā ponguēnengā ingampa. ²⁰ Iīmaī pōnēedāni. Nē wēnæ wēnæ cæcā wapiticæ taadō gocā adinque æcāmenque tōmengā ingante nō taadō inō ocæ emænte nē māmongā ingāā tōmengā māmongā beyænque nē wapiticæ gocā iñōmō æmæwo nānō wænguēnēnō ñimpo cæte edæ quēwencæcāimpa. Ayæ nanguī pōnī nānō wēnæ wēnæ cædinō incæ wadæ cæte ingæimpa, ämopa. Māninque ante yewæmōmopa.

1 Pegodo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

Waa quëwencæminimpa, ante

¹ Botö Pegodobo Itota Codito nänö nē da godongaïmo inömo inte nē yewæmömo ïmopa. Minitö iñömö tömëmini ömæ quëwënämaï ïmini inte nāwæ godinque wadäni nēmæ ponte quëwëmini inte pancaminiya Pontobæ quëwëñömöni wamini guiquënë Gada-tiabæ quëwëminipa. Wamini Capadotiabæ quëwëñömöni wamini guiquënë Atiabæ quëwëminipa. Wamini guiquënë Bitiniabæ quëwëminipa. Mänömaï wayömö wayömö quëwëmini iñöminite botö, Acæminimpa, ante yewæmömopa. ² Mæmpo Wængonguï iñömö minitö iminite wëenëñedë pönö do adinque, Minitö Itota Codito ingante nē ëñente cæmini bacæminimpa, ante apænte ængacäimpa. Ayæ, Botö ayömo minitö tæiyæ waëmö ëwocamini bacæminimpa, ante cædinque Wængonguï Önöwoca incæ Itota wepæ inte pönö ñä mënongacäimpa. Mänömaï cæcä bagaimini iñöminite botö ñöwo iñömö edæ, Wængonguï nanguï waadete pönö cæcä ate minitö nē gänë pönëmini bacæminimpa, ante yewæmömopa.

Watapæ bacæimpa, ante pönëninque quëwëmompä, ante

³ Itota Codito Wæmpocä iñongante Itota incæ, Botö Wængonguïmi inömi ïmipa, ante Wængonguï ingante waa apænecampa. Adocä iñömö mönö Awënë Itota Codito wænte öñöñongante, Nani ömæmöe, angä ñäni ömæmongacäimpa. Tömengä ñäni ömæmongä beyænque Wængonguï mönö imonte adobai pönö cæcä ate mönö mem-poga ëñate bai inömo inte edæ, Mönö miimö quëwëninque watapæ quëwengæimpa, ante pönente quëwëmompä. Ìninqe mönö iñömö Wængonguï ingante apænedinque, Bitö tæi ëmönömi inte waa pönö cæbi æmönipa, ante edæ watapæ apænecäimpa. ⁴ Ayæ Wængonguï, Ìncayæ ate mini ængincoo,

ante öönædë do edæ cö cæte mangampa. Mänincoo iñömö ñömädämaï incoo ïninqe cöwë wentamö badämaï incoo inte edæ wodämaï inguincoo ingæimpa. ⁵ Ìnguipo pedænguipo ïninqe bayedë edæ Wængonguï pönö ængä beyænque mönö cöwë quëwenguinö ante edonque pönö acæimpa. Ìninqe minitö wede pönëmini beyænque minitö quëwenguimämo ïninqe baquinganca Wængonguï nē tæi piñænongä inte edæ minitö iminite wææ gompocampa.

⁶ Minitö ñöwo wantæ iñö incæ quiëmë beyænque wënæ wënæ bate wæmini incæte Wængonguï pönö wææ gompocä beyænque edæ watapæ tomöni iminipa. ⁷ Oodo waëmö bamongæimpa, ante waodäni gongapamö godö aca podönäni ate oodoque badinque waëmonca pönö ongoncapa. Incæte oodo iñömö Ìncayæ ate ömæe ëwente ate edæ dæ bacæimpa. Oodo mini æinënonca waëmonca i iñönte mini wede pönëno iñömö edæ godömenque waëmö pönö impa. Ìninqe mini wede pönëno iñömö wii wido cæqui impa. Cöwë edæ ongongæimpa. Wæætë, Mini wentamö entawëninö edæ dæ go ate mini wede pönënonque edæ waëmö pönö entawencæminimpa, ante cædinque Wængonguï pönö angä ate minitö gonga gonte caate bai wæminipa. Mänömaï mini caate wädö beyænque edæ godömenque wede pönëmini baminipa. Ìninqe Itota Codito mönö weca ponte a ongöñongante minitö cöwë wede pönëmini inte tömengä önöwa gäänë ædæ wæænte apænedinque, Nē tæi ëmönömi inte bitö waa pönö cæbi æmönipa, ante watapæ apænecæminimpa, ante Wængonguï cæcampa.

⁸ Itota Codito ingante minitö awinca adämaï inimi incæte tömengä ingante cöwë waadete pönëminipa. Edæ ñöwo ganca adämaï inimi inte minitö tömengä ingante wede pönëninque mini ñäö bai entawëninque watapæ todinque æbämë ante tomöni iminipa. ⁹ Önöwoca mini ëwocate quëwenguinö ante æncæte ante wede pönëmini inte minitö ñöwo iñömö edæ do æmini iminipa.

¹⁰ Wængonguï beyæ nē apænegaïnäni iñömö, Ìncayæ ate quëwenguinäni

inānite Wængonguī pönö cæcā beyænque quëwencædānimpā, ante ñōwomīni imīnitedō ante apænegadānimpā. Mānōmānō ante apænedāni incæte tōmēnāni, Ædānidō inānite ante Wængonguī apænecāā, ante eñēnāmaī inte eñencæte ante nanguī cægadānimpā. ¹¹ Codito Ōnōwoca tōmēnāni ōnōwoca quëwēnīnque pönö apænedīnque, İncayæ ate Codito nanguī caate wæcæcāimpā, angacāimpā. Ayæ, Caate wædingā inte tōmengā wæætē ñāö baī entawengā inte tæī emongā edæ bacæcāimpā, ante pönö apænecā eñēnīnque tōmēnāni wæætē adodö ante apænegadānimpā. Incæte tōmēnāni, Æyedēnō Codito mānōmaī cæquingāā, ante eñencæte ante wægadānimpā. Æbānō ba ate mānōmaī cæquingāā, ante eñencæte ante edæ nanguī cægadānimpā.

¹² Ñōwo iñōmō Wængonguī öönædē quëwēnīnque tōmengā Tæiyæ Waëmō Ōnōwoca ingante mōnitonga da pōnongā pōnīnque apænecā eñēnīnque mōnitō wæætē Codito ingantedō ante mīnitō imīnite watapæ apænemōni eñēmīnitapa. Mānīne adode ante Wængonguī beyæ nē apænegaināni iñōmō, Codito waa cæcæcāimpā, ante apænegadānimpā. Incæte Wængonguī tōmēnāni inānite apænedīnque, Wīi tōmēmīni beyæ ante apænemīnīpa, angacāimpā. İncayæ ate quëwēnāni beyæ ante apænemīnīpa, ante tōmēnāni inānite angacāimpā. Mānīnō ante Wængonguī beyæ ante æbānō apænedānīi, ante eñēnāmaī ināni inte Wængonguī anquedoidi incæ, Waodāni beyæ Wængonguī æbāmē waa pōnī cæcāā, ante eñēinente wædānīpa.

Wængonguī, Tæiyæ waëmō ewocædāni, angampā

¹³ Mānōmaī beyæ mīnitō, Mōnō nanguī cæcæimpā, ante edæ tāno pōnente ate cæedāni. Nāmā wææ gompotawente baī eñente cæedāni. Itota Codito ponte a ongōnīnque mōnō imonte waadete pönö cæcā ate watapæ bacæimpā, ante edæ mānīnonque ante cōwē pōnente cæedāni. ¹⁴ Wēñænāni wæmpoidi inānite nāni eñente cæbaī edæ mīnitō adobaī eñente cæedāni. Mīnitō eñēnāmaī iñedē

mīni cæinēwēnō ante do cægāmīnimpā. Ñōwo iñōmō nē eñēmīni badīnque mīni eñēnāmaī iñedē mīni cæinēwēnō ante edæ cædāmaī iedāni. ¹⁵ Mīnitō imīnite nē apænte aa pegaingā iñōmō edæ tæiyæ waëmō ewocadongā ingampā cæmīnīi. Quiēmē cædīnque edæ tōmengā baī adobaī tæiyæ waëmō ewocadīnque edæ tōmāā cæedāni. ¹⁶ Wængonguī incæ, “Botō tæiyæ waëmō ewocabo imopa cæmīnīi. Botō ewocabo baī mīnitō adobaī edæ tæiyæ waëmō ewocacæmīnīimpā,” angampā, ante yewæmongatīmpā.

¹⁷ Tōmāmō imonte adoyōmō pōnī cædīnque mōnō Mæmpo iñōmō mōnō cædīnō ante cōwā adīnque nōingā pōnī ante apænte angampā. İnīnque, Botō Wæmpo, ante nē apænemīni inōmīni inte mīnitō iñōmō edæ nē nōingā ante apænte angā ingante edæ guīñente wædīnque quëwēedāni. Inguipoga quëwēnīnque mīnitō, Wabæca baī ongonte awædō, ānīnque, Wængonguī weca edæ mōnō omæ ingæimpā, ante pōnente quëwēedāni. ¹⁸ Edæ, Dodāni nāni quëwengāī baī adobaī quëwengæimpā, ante ānāni eñēnīnque mīnitō Ao ante ōnonque pōnī cæte quëwengāmīnīmpā. Mānōmaī quëwēñōmīnite Codito wæætē, Mīnitō abæ tawænte baī quëwencæmīnīmpā, ante cædīnque edæ, Quīnō godongantawo, ante mīnitō do eñēmīnīpa. İñæmpā oodo incæ padata incæ mōnō, Woquincoo, ancoo iñonte tōmengā dicæ mānīncooque godongantawogāā.

¹⁹ Wæætē quipi wē, Codotedo, nāni ānongā iñōmō quenta mongænāmaī wentamō eñadāmaī imāī Codito adobaī inongā inte edæ tōmengā nāmā wepæ tæiyæ waëmō wepæ godonte ængā beyænque quëwēmīnīpa. ²⁰ Inguipoga badoncæte ante cædīnque Wængonguī ayæ gö cædāmaī ingāñedē wēēnēñedē pōnī incæ Codito ingante edæ, Mānōmaī cæcæbiimpā, ante do apænte ængacāimpā. Codito mīnitō beyæ ante edæ ñōwo pōnī incæ inguipoga pōnīnque ongongantapa. ²¹ Inguipoga pōnīnque tōmengā do wænte öñōñongante Wængonguī, Ñāni omæmōe, angā ñāni omæmongacāimpā. Ayæ tōmengā ingante godōmenque godō ææntodongā ate tōmengā

ñäo entawënungä inte tömengä nänö tæi ëmonguinque edæ æite gogacäimpa. Wængongui mänömaï nê cægaingä iñongante Codito minitö iminite pönö cæcä beyænque minitö wæætë Wængongui ingante pönëminitapa. Mänömaï beyæ minitö, Wængongui pönö cæcä beyænque watapæ bacæimpa, ante pönëningue tömengä ingante wede pönëmini baminitapa.

²² Wængongui nö nänö änö ante ëñente cædinque minitö mimö ñä mënongate bai badinque minitö tönïñadäni inänite nê waadete pönëmini bagaminimpa. Nöwo iñömö mimöno nö pönëningue minitö godongämæ ædæmö waadete pönëningue wacä ingä wacä ingä godö waa cæedäni.

²³ Edæ waomö mönö yate pönïwoca wæwocaqui iñonte wii mäninö beyænque mempoga ëñagamnipa. Wæætë Wængongui nänö änönö müi quëwenguinö iñömö edæ wodämaï inte cöwë ongongæimpa. Mäninö Wængongui nänö änönö beyænque minitö mempoga ëñagamnipa. ²⁴ Edæ,

“Waomö gaguimænque bai iñömöte gaguimæ do to aminca bai mönö adobaï aquii pönï inömö inte wæwocamömpa.

Waëmö pönï mönö ëmönö iñömö edæ ongai waëmö ængado bai iñönte ongai edæ do guinë wæno bai mönö ëmönö adobaï bacæimpa.

²⁵ Incæte Wængongui nänö änö iñömö edæ cöwë wodämaï ongongæimpa.”

Ante edæ ämotamini ante bai Wængongui beyæ nani yewæmongainö bai impa. Mäninö Wængongui nänö änönö ante minitö iminite do watapæ apænemöni ëñëminitapa.

2

¹ Mäninö beyæ minitö piinte mini pönëwënö edæ ñimpo cæedäni. Wacä adämaï iñongante babæ mini cædö ante edæ cædämaï ñimpo cæedäni. Minitö wadö apænete wadö mini cædö ante ñimpo cæedäni. Mänömaï cæte mini quëwëninö ante edæ æmæwo ñimpo cæedäni. Wacä gomonga ængä ingante godö piinte adämaï iedäni. Wacä ingantedö ante babæ ante mini piinte anewënö ante edæ ñimpo cæedäni. ² Wëñænäni tæcæ ëñadinäni

inte goömæ gäinente wædäni bai minitö adobaï Wængongui nänö apænedonque ante ëñencæte ante wæedäni. Edæ tömengä ængä beyænque minitö nê quëwëmini inte minitö önöwoca ædæmö picæmini mini pæquinque edæ tömengä nänö apænedö ante edæ goömæ waëmömæ beinente bai ëñencæte ante wæedäni. ³ Waëmepæ impa, ante adinque wëñængä goömæ wæætë wæætë becä bai minitö adobaï, Mönö Awënë waingä pönï ingampa, ante do adimini inte tömengä weca wæætë wæætë ponte bete bai edæ ëñeedäni.

Në quëwengä inongä inte Codito wainca bai ingampa, ante

⁴ Oncö dicaca mænoncæte ante cædinque waodäni, Wiwa inca awædö, ante pancacaa wido cædäni bai waodäni pancadäniya mönö Awënë ingante adobaï wido cædänipa. Wængongui guiquënë mönö Awënë nê quëwengä ingante waa adinque, Botö owocö mænonguinca wainca pönï bai tömengä ingampa, ante tömengä ingante apænte æninque ee mangampa. Ininque minitö iñömö tömengä weca pönïminite tömengä, ⁵ Minitö müimini quëwëñömini Wængongui minitö iminite ænte cabo tingæte adoconque mænonte bai cædinque edæ, Botö Önöwoca owoquincö, ante badongä quëwëminipa. Quëwëñöminite godömenque tæiyæ waëmö badongä badimini inte edæ minitö iñömö edæ Wængongui Önöwoca tönö äawocaque bai ewocadinque, Wængongui qui, ante nê godömini bamnipa. Ininque minitö Itota Codito ëmöwo ante apænedinque, Wængongui qui, ante godömini ate tömengä edæ waa ængampa. ⁶ Edæ Wængongui apænecä ëñëningue iïmaï ante do yewæmongadänimpa.

“Tiönöquidi dæguimonga mænoncæte ante cædinque dica tänoca gö cæte bai cædinque,

Botö nê waa adongä ingante ænte pönö Tänocä pönï gönömo gongæncæcäimpa.

Tömengä ingante nê wede pönengä ingante wadäni ædö cæte bæ taquinäni guingo imonte wæquingää,” angacäimpa.

⁷ Mīni pōnencabo iñōmō, Tānocā nē ongongā iñōmō waingā pōni ingampa, ante adinque tōmengā ingante æninque ee māmīnīpa. Wīi pōnēnāni guiquēnē tōmengā ingante Baa ānānīpa.

“Nē mænōnāni nāni wido cædinca incæ ñænænca pōni gōnōnīnca bate tānoca inte tæi gongæncapa,”

ante Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai cædānīpa. ⁸ Ayæ adobai,

“Dīcaa nē tao tencawa tæ go wæængā bai iñāni inte

tōmēnāni nē Tānocā ingante pūinte adinque tæ go wæænte bai oda cædānīpa.”

Ante yewæmongatīmpa. Tōmengā nānō angainō ante eñēnāmaī nāni cædō beyæ oda cædinque tæ edæ go wæænānīpa. Tōmēnāni edæ mānīnonque cædinque nē tæ go wæænguēnēnāni cōwē ingadānīpa.

⁹ Wængonguī nānō nē apænte ængāimīni guiquēnē wēmō iñōmō quēwēñōmīnīte tōmengā aa pedīnque, Botō weca botō waēmō pōni ñāō emōñōmō pōedāni, ante cægacāīmpa. Mānōmaīnō cægāingā iñongante mīnitō, Bitō Wængonguī Waēmō pōni emōnōmī inte waa pōni cæbi edæ æmōnīpa, ante anguēnēmīni imīnīpa. Mānōmaīnō ante watapæ ancæmīnīpa, ante cædinque tōmengā mīnitō imīnīte do apænte ængacāīmpa. Īnīnque mīnitō Awēnē wēmīni iñōmīni inte, Wængonguī quī, ante mīnicabo nē godōmīni bai bamīnīpa. Wængonguī, Botō quīmīni imīnīpa, ānīnque tæiyæ waēmō badongā bagāimīni inte mīnitō Wængonguī nempo nē quēwēmīni imīnīpa. ¹⁰ Mīnitō wēēnēñedē adocabomīni iñāmaī ingāmīnīpa. Ñōwo guiquēnē Wængonguī tōnō godongāmæ quēwēmīni inte edæ adocabomīni imīnīpa. Wēēnēñedē guiquēnē tōmengā mīnitō imīnīte pōnō waadete cædāmaī ingacāīmpa. Ñōwo guiquēnē tōmengā pōnō waadete waa cæcā ate quēwēmīnīpa.

Wængonguī ingante nē cæmō imōmpa, ante quēwēedāni

¹¹ Botō nē waademīni edæ eñēedāni. Mīnitō inguīpoga quēwēmīni incæte inguīpo wīi tōmēmīni omæ bai īmpa. Wæætē wabæca quēwente bai quēwēmīni inte mīnitō onōwoca wentamō mongænāmaī

ingæīmpa, ante edæ wææ cædinque mīnitō baonque ante mīni cæinēwēnō ante ñīmpo cædinque edæ cædāmaī iedāni āmopa. ¹² Nē eñēnāmaī iñāni weca quēwēnīnque mīnitō wæætē waa cæte quēwēedāni. Tōmēnāni guiquēnē mīnitō imīnīte pūīnīnque, Wēnæ wēnæ cæmīnīpa, ante babæ ānānītawo. Incæte mīnitō waa cæmīni īnīnque tōmēnāni, Waa cæcampa, ante do abāīnānīpa. Īnīnque Wængonguī Awēnē nānō apænte āñedē tōmēnāni do agāīnāni inte Wængonguī ingante, Bitō ñāō bai emōmī inte cæbi ate bitō wēnāni waa cædāni amōnīpa, āmaīnānīpa. Īnīnque tōmēnāni waa adinque waa apænecædānīmpa, ante cædinque mīnitō ñōwo incæ waa cæte quēwēedāni.

¹³ Waodāni iñānīte wadāni edæ, Awēnēidi iñānīpa, ante godō gōnōnāni ongōnānīpa. Æcāmē ingante ānāni bayōnānīte mīnitō wæætē Wængonguī Awēnē beyænque ante cædinque tōmēnāni iñānīte edæ eñēnte Ao ante cædāni. Adocanque ingante, Awēnē Odeye, ānīnque godō gōnōnāni ate mīnitō iñōmō, Tōmengā tæiyæ awēnē inte nē angā īnongā ingampa, ante adinque tōmengā ingante eñēnte cædāni. ¹⁴ Ayæ pancabaa awēnēidi gobedōnadodoidi mīni ānōnāni iñānīte godō gōnōnīnque awēnē odeye wæætē īīmaī angampa. Mīnitō wēnæ wēnæ cædāni iñānīte edæ godō pædāni. Ayæ waa cædāni adinque mīnitō, Waa cæmīni imīnīpa, ānīnque edæ godō waa cædāni, ante gobedōnadodoidi iñānīte godō gōnongā ongōnānīpa cæmīnīi. Mīnitō tōmēnāni iñānīte adobai eñēnte cædāni. ¹⁵ Eñēnāmaī iñāni wīwa tedeyōnānīte mīnitō waa cæmīni ate wædinque tōmēnāni ædō cæte godōmenque wīwa tedequīnānīi. Īnīnque, Tōmēnāni pæ wēēnedīnque tededāmaī incædānīmpa, ante cædinque mīnitō iñōmō edæ waa cæte quēwēedāni, ante edæ Wængonguī angampa cæmīnīi.

¹⁶ Tōmengā ñīmpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō, Wacā wææ ānāmaī iñongante botō æbānō cæte waa quēwēnguīmoo, ante adinque nāmā wææ ante cædāni. Incæte mīnitō wacā wææ ānāmaī ingā beyænque awēmō wēnæ wēnæ cæmīnītawo. Edæ cædāmaī iedāni. Wæætē Wængonguī ñīmpo cæcā quēwēmīni inte mīnitō tōmengā

ingante nē cæmīni inte edæ eñente cæte quēwēdāni. ¹⁷ Tömānāni inānite mīnitō, Waodāni inānīpa, ante edæ waa aedāni. Mīni pōnencabo iñōmīnite edæ godongāmæ waadete pōnēdāni. Wængonguī ingante, Wængonguī ingampa, ante guñente wæedāni. Awēnē odeye ingante, Tæiyæ awēnē ingampa, ante edæ waa aedāni.

Codito æbānō caate wægacāi, ante pōnēdāni, ante

¹⁸ Pancamīniya imīnite wadāni ö ænāni wædimīni inte mīnitō tömēnāni beyænque cæmīni bamīnīpa. Inīnque nē ö ænāni iñōmō pōnō waa cædāni incæ pōnō piinte cædāni incæ mīnitō wæætē, Botō awēnē ingampa, ante piyænē cædinque tömēnāni nāni anganque edæ eñente cædāni. ¹⁹ Edæ waocā wēnæ wēnæ cædāmaī inongā inte quiēmē beyænque wæwente caate wæcā incæte tömengā, Wængonguī acampa, ante pōnēnīnque nangæ batawēnāmaī ingā inīnque edæ waa imaimpa.

²⁰ Wæætē mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyæ pānāni ate mīnitō piyænē cæmīni inīnque Wængonguī mānīnō beyænque dicæ waa aquingāa. Waa adāmaī imaingampa. Wæætē waa cæmīni beyænque pānāni caate wædinque mīnitō piyænē cæte ee cæmīni adīnque Wængonguī edæ, Waa cæbīpa, āmaingampa. ²¹ Botō caate wædonō adodō taadō tee empote pōedāni, ānīnque mīnitō beyæ Codito caate wægacāimpa cæmīnīi. Botō caate cægongainō adodōnque cægōnte wæcæmīnīmpa, ante mīnitō imīnite do aa pecā pongamīnīmpa. ²² Tömengā iñōmō edæ cōwē wēnæ wēnæ cædāmaī ingacāimpa. Ayæ cōwā ayōnāni tömengā dicæ babæ ante cæcā agadāniyaa. ²³ Tömengā ingante piinte badete toyōnāni tömengā wæætedō wæætē pīnāmaī ingacāimpa. Caate wædinque tömengā wæætē piinte ānāmaī ingacāimpa. Wæætē, Nē nō apænte ānongā Wængonguī incæ botō beyæ cæcæcāimpa, ante pōnēnīnque piyænē edæ cægacāimpa. ²⁴ Mīnitō wēnæ wēnæ mīni cægānīcoo ante Baa ānīnque mongænāmaī inte nō pōnī cæte quēwencæmīnīmpa, ante cædinque tömengā nāmā baonga teēmē mongæñongante tömengā ingante awāa timpodāni edæ wængacāimpa. Inīnque tömengā mongænte

nānō wængainō beyæ mōnō wæætē mānīnō wēnæ wēnæ mōnō cægānō ante wænte baī inōmō inte nō pōnī cæcæte ante quēwēmō inguēnēmō imōmpa. Tömengā ingante tæi pānāni nānō āmogate wægānō beyænque mīnitō wæætē gançæ bamīnīpa. ²⁵ Edæ obegaidi pāmænte godāni baī ingāimīni inte mīnitō ñōwo nē aacā weca adodō ocæ emænte pōmīni adīnque tömengā iñōmō edæ mīnitō önōwoca beyæ ante wææ aacā ewocamīnīpa.

3

Mīna gæncaya iūmaī quēwencæmīnīmpa, ante

¹ Onquiyæmīni eñēdāni. Mīnitō nānōogænāni nāni ānonque ante Ao ante eñente cædāni. Mīni nānōogænāni pancadāniya Wængonguī nānō ānō ante pōnēnāmaī inānitawo. Mānōmaī i inīnque mīnitō iñōmō, Wīi mōnitō tededō beyæ pōnāni inte tömēnāni wæætē eñente mōni cædinō ante adīnque Wængonguī gāmænō poncædānīmpa, ante cædinque piyænē cæte edæ tömēnāni inānite eñente cædāni. ² Mīnitō Wængonguī ingante guñente wædinque waēmō entawēmīni inte eñente cæte waa quēwēmīni adīnque tömēnāni wæætē Wængonguī ingante Ao ante pōmāinānīpa. ³ Mīnitō, Waēmō pōnī bacæboīmpa, ante cædinque ocaguī waa pōnī wao wīncate oodo mongænte wamoncoo mongænte weocoo waēmoncoo wēñate mongæmīnitawo. Iñæmpa mānōmaī cæmīni beyænque mīnitō dicæ waīmīni bamīniyaa. ⁴ Wæætē tömēmīni waa entawēnō beyænque waīmīni pōnī baquēnēmīni imīnīpa. Mīnitō önōwoca gānē pōnēnīnque ædæmō cæmīni beyæ mīni waa entawēnō edæ wodāmaī inte godōmenque waēmō pōnī ongongæīmpa. Mānīnō mīni waēmō entawēnō baī ante æncæte ante edæ quiēmē impa diyæ godōnte ænguīi. Incæte Wængonguī mānīnō ante adīnque, Waēmō pōnī entawēmi abopa, ante nanguī tocampa.

⁵ Dodāni pōnī mōnō wængānāidi iñōmō, Wængonguī pōnō cæcā beyænque waa bacæīmpa, ante wede pōnēnīnque tæiyæ waēmō entawengadānīmpa. Tömēnāni waēmō pōnī bacæte ante tömēnāni

önöwoca gänë pönëninque ædæmō waadete cægadānimpa. Tömënanī nänöogæidi nāni ānonque ante ēñëninque Ao ante cægadānimpa. ⁶ Dodā ñæñænā Tada wodi iñömō Abadāo wodi ingante ēñente cædinque tōmengā ingante, Nē āmi imipa, angacāimpa. Minitō iñömō tōmënanā nānā cægai bai waa cædinque mīni guiñente wæpāmo æbāmë ba incæte guiñente wædāmaī imīni ininque nāwangā nō tōmënanā nänömomīni babaiminipa.

⁷ Onguiñæmīni guiquënë ēñëedāni. Minitō gænāni tönō quëwëninque tōmënanī beyæ ante cōwë pönëninque waa cæedāni. Botō gængā onquiyængā inongā inte aquingā ingā incæte mōna guëa cæcaya imōnapa, ante ēñente wædinque mīnitō gænāni inānite edæ cōwë waa aedāni. Ayæ, Mōna gæncaya Wængonguī ingante apæneyōmōna tōmengā do ēñencæcāimpa, ante cædinque iīmaī pönente cæedāni. Wængonguī iñömō, Mīna quëwenguimāmo, ante waadete pönō cæcā beyænque mōna guëa ænguincaya imōnapa, ante edæ ēñente cæedāni.

Mini waa cædō beyænque caate wæquimīni, ante

⁸ Tömāmīni guiquënë ēñëedāni. Minitō adoyōmō pönëninque Ao ante cæedāni. Nē Ca ca wæcā tönō edæ adoyōmō Ca ca pönente wæedāni. Mönō pönencabo imōmpa, ante cædinque godongāmæ waadete pönëedāni. Wacā caate wæcā adinque mīnitō tōmengā tönō guëa wæte bai pönëedāni. Nāmā ængō cædāmaī imīni inte mīnitō wæætë edæ, Önömonque bai inömō imōmpa, ante piyænë cæte quëwëedāni. ⁹ Wënæ wënæ cædāni wæmīni incæte, Botō wæætë wënæ wënæ cæbo wæcā tocæi, ante cædāmaī iedāni. Wiwa ānāni wæmīni inte, Botō wæætë wiwa āmo wæcā tocæi, ante cædāmaī iedāni. Wæætë edæ, Tömënanī waa quëwencædānimpa, ante cædinque mīnitō tōmënanī inānite waa apænedinque godō waa cæedāni. Mänōmaī cæcæmīnimpa, ante Wængonguī mīnitō imīnite waa cædinque pönō aa pegacāimpa cæmīnii. ¹⁰ Edæ iīmaī ante Wængonguī beyæ ante yewæmongatimpa, “Waocā tōmengā nänō quëwenguimāmo ante nanguī æinente wædinque,

Tæönæ waa quëwente tocæi, ante nē angā iñömō tōmengā iñömō wënæ wënæ tededāmaī inte babæ wapiticæ ānāmaī inte tæönæ quëwente tocæcāimpa.

¹¹ Tæönæ quëwencæte ante cædinque tōmengā wënæ wënæ nänō cæinō ante emō cædinque dadi emæninque waa edæ cæquëngā ingampa.

Ayæ tōmengā piyænë cædinque, Mönō tōmāmō godongāmæ gänë pönente quëwengæimpa, ante nanguī cæquëngā ingampa.

¹² Mönō Awënë awinca emongā inte nē nō cædāni gämænō adinque tōmënanī inānite cōwë aacampa.

Ayæ, Botō imote æbānō ante apænedānii, ante tōmengā emonca ongonte cōwë ēñengampa.

Wënæ wënæ cædāni inānite guiquënë tōmengā piīninque awincaque acampa,”

ante yewæmongatimpa cæmīnii.

¹³ Minitō waa cæcæte ante edæ nanguī cæinëmīni bamīni adinque æcānō wæætë mīnitō imīnite wënæ wënæ cæquingā.

¹⁴ Incæte mīnitō nō pōni mīni cædō beyænque caate wæmīni ininque edæ mīni waa quëwente toquinque imaimpa. Ininque iīmaī ante nāni yewæmongainō bai cæedāni. Tömënanī nāni guiñente wæpāmo beyæ ante mīnitō iñömō edæ guiñente wædāmaī iedāni. Edæ guiñëñate wædāmaī iedāni.

¹⁵ Wæætë, Tæiyæ Waëmō Awënë inongā ingampa, ante wede pönëninque edæ Codito ingante mīmōno entawëedāni. Ayæ, Watapæ bacæimpa, ante mīnitō quīnante pönëmīnii, ante ēñencæte ante wadāni āñōnānite mīnitō wæætë a ongōnāmaī inte iīnonque ante edæ do apænemīni incæmīnimpa. Codito mōnitō Awënë pönō cæcā beyænque mōnitō, Watapæ bacæimpa, ante wede pönëmōnipa, ante mānīnonque ante do apænemīni edæ ēñencædānimpa. ¹⁶ Iīnāni iñömō ēñencæte ante ānānipa, ante pönëninque mīnitō, Botō wentamō entawënāmaī incæboimpa, ante nāmā apænte cædinque guiñente wædinque tōmënanī inānite ædæmō apænemīni ēñencædānimpa. Mänōmaī cæyōmīni

wadāni guiquēnē mīnitō Codito nempo quēwēninque mīni waa cādōnō ante pīīnīnque babæ ante todānitawo. Īnīnque mīnitō wentamō entawēnāmaī inte ædæmō apænemīni adīnque tōmēnāni wæætē, Mōnitō babæ ante tedetamōnīpa, ante ēñēnīnque guīñēnete wæcādānīmpa.

17 Mīnitō wēnæ wēnæ cæmīni beyæ caate wæmīni ĩnīnque ōnonque ĩmaīmpa. Wæætē, Wængonguī, Caate wæcæmīnīmpa, angā ĩnīnque mīnitō waa pōnī mīni cādō beyænque caate wæmīni ĩnīnque edæ godōmenque waa ĩmaīmpa. 18 Mīnitō nō cādāmaī ĩñōmīnīte Codito ĩñōmō mōnō nē nō cædongā inte mīnitō ĩmīnīte Wængonguī weca ænte poncæte ante cædīnque wēnæ wēnæ mīni cādō beyænque adopoque caate wængacāīmpa. Tōmengā baō ēñayongante tōmengā ingante wænōnāni wængā ate Wængonguī Ōnōwoca angā ate ñāni ōmæmōnte edæ mīingā quēwengampa. 19 Ayæ adobāī Wængonguī Ōnōwoca tōmengā ingante ænte māocā godīnque tōmengā nē wænte gogaināni ōnōwocacoo tee mōnete ongoncoo weca gote apænecā ēñengadānīmpa. 20 Mānīnāni nē tee mōnete ongōnāni ĩnānīte Nōwee wodi Docā nāni ānongā doyedē ancaa apænecā incæte tōmēnāni ēñēnāmaī inte cægadānīmpa. Mānīnāni nē ēñēnāmaī cægāināni ĩñōnānīte Codito ñōwo tōmēnāni weca gote apænecāīmpa. Wængonguī ĩñōmō, Wīpo ñænængade pōnī ĩmpo incæ oncō baī mænōncæbīīmpa, ante Nōwee ingante do angaingā inte, ĩnīnque mænōncæcāīmpa, ante ee wānō congacāīmpa. Incæte mānīnāni ēñēnāmaī cæyōnāni ocho ganca ĩnāni mānīmpodānīque æpæno yædopāa wogaa gote quēwengadānīmpa.

21 Mānīmæno edæ wogaa godīnque tōmēnāni nāni quēwengāī baī mīnitō adobāī æpænē guīdīnque quēwēmīnīpa. Incæte wīībaonque mēnongate beyæ quēwēmīnīpa. Wæætē mīnitō, Wængonguī ayongā botō mīmō ñā mēnongate entawēmo inte quēwēmōpa, ante nāmā apænte pōnēnīnque æpænē guīmīnīpa. Edæ guīdīnque mīni ængæ gantidō baī Itota Codito ñāni ōmæmōnte quēwengā beyænque mīnitō adobāī ñāni ōmæmōnte quēwēmīnīpa.

22 Tōmengā ĩñōmō do ōōnædē æite Awēnē badīnque Wængonguī tōmēmængā ĩnō edæ tæ contayongante anquedoidī incæ nē ānāni incæ nē tæī pīñænte cādāni incæ tōmēnāni tōmānāni edæ tōmengā nānō ānō ante ēñēnte cādānīpa cæmīnīi.

4

Wængonguī nānō pōnō cæganca mōnō cæccæīmpa

1 Nē caate wædingā ĩñōmō, Botō idæwaa wēnæ wēnæ cæte awædō, ante tōmengā wīwa nānō cædīnō ante do wīdo cæcampa. ĩnīnque mīnitō, Codito incæ baonga quēwēninque caate wægacāīmpa, ante pōnēnīnque, Botō baonga caate wædīnque ēñēnte badīnque botō wēnæ wēnæ cædīnō ante wīdo cæcæboīmpa, ante piyænē cæte tæī ongōedāni. 2 Edæ nē caate wædingā ĩñōmō, Mōnō wao-cabo baonque ante mōnō cæīnēwēnō ante botō ĩñōmō cādāmaī incæboīmpa, ante pōnēnīnque edæ ñīmpo cædīnque ĩnguīpoga tōmengā nānō quēwengūnganca Wængonguī nānō ānōnonque ante ēñēnte quēwengampa. 3 Eñēnāmaī ĩnāni cæīnēnte wæwente nāni ānōnō ante ēñēnte mīnitō wēēnēñedē adobāī quīngāmē baī cæte quēwengamīnīmpa. Edæ baonque ante mīni toīnēnte wæwēnonque ante do cædīnque mīnitō tōmēnāni nāni cæī baī cædīnque edæ tī nāmæ betē quīdī quīdī dowænīnque beowæo inte cæowæo inte Yæ yæ angamīnīmpa. Ayæ mīnitō tōmēmīni badōnīnca incæ adīnque, Mōnitō wængonguī ingampa, ante ædæ wænte tedewengamīnīmpa. Ñōwo ĩñōmō mīnitō mānōmaī cæte idæwaa cæmīni awædō.

4 Tōmēnāni ĩñōmō baonque ante nāni godō toīnēwēnō ante cæcæte ante pogodo gote baī cædīnque mīnitō ĩmīnīte, Ponguēnē quēwēnānīi, ante ancaa ānānīpa. Mīnitō gomō adīnque tōmēnāni tōnō godongāmæ godāmaī ĩmīni adīnque tōmēnāni wæætē, Quīmæ awīncaque gomō awēmīnīi, ante edæ pīīnte ānewēnānīpa. 5 Incæte mōnō waocabo mīīmō quēwēmō incæ do wænte gogaināni incæ tōmāmō ĩmōnte nē oo apænte angūngā ĩñōmō edæ Wængonguī ĩnongā ingampa. ĩnīnque tōmengā, Æbānō

cægaminii, ante angä eñente wædinqwe mänömaï cægainäni wæætë aamö cædämaï inte tömënäni nāni cægainö ante edæ do apænequināni inānīpa. ⁶ Mänömaï beyæ do wængaināni inānite mönö Codito ingantedö ante watapæ apænegatimpa. Tömënāni baö eñate quëwëñönānite waodāni apænte äninque pänāni incæte Wængongui wæætë, Tömënāni önöwoca ewocadinque quëwencædānīpa, ante tömengä waa pönī nānö cægainö beyænque nāni quëwenguinö ante godö apænecä eñengadānīpa.

⁷ Nöwo iñömö tömancoo edæ oo iinque baquinö angüenë. Mänömaï impa, ante eñente wæmini inte mīnitö, Mönö töingä pönente Wængongui ingante apænecæimpa, ante cædinqwe nāmā wææ aadinque ocai encate pönëedāni. ⁸ Wënæ wënæ cæmö incæte waadete pönëmö iinque mönö waadete cædö beyænque wadāni piyænë cæte pīnāmaï inānīpa. Mänömaï impa, ante pönëninque mīnitö nē wede pönëmini inömini inte cöwë waadete pönente cæedāni. ⁹ Edæ wadāni inānite, Pöedāni, äninque wacä ingä wacä ingä pædæ godöninque edæ, Tömëmo qui impa, ante wædämaï iedāni.

¹⁰ Wængongui, Botö pönö waadete cæbo ate mīnitö ado botö waadete cædönö ante ænte ewocadinque godö waadete cæedāni, ante adocanque ingante wadö wacä ingante wadö pönö waadete cæcä ænte ewocaminīpa. Iinque mīnitö tömāmini mīni ænte ewocaganca cædinqwe mīni pönencabo beyæ godongāmæ waa cæquënëmini imīnīpa. ¹¹ Wængongui pönö cæcä æninque æcänö nānö apænequinganca ewocacä tömengä Wængongui nānö apænedonque ante apænequëngä ingampa. Æcänö wadāni beyæ ante nānö nē cæquinganca ewocacä tömengä Wængongui nānö tæi pīñænnonque entawëninque waa cæquëngä ingampa. Mänömaï cædinqwe mīnitö waa cæmini adinqwe mönö tömämö Itota Codito emöwo apænedinqwe Wængongui ingante, Bitö waëmö pönī inömi inte waa cæbīpa, ante apænecæimpa. Tömengä iñömö nē tæi emönongä inte ñäö emöninqwe nē nangui cædongä ingampa, ante mönö pedænguipoga quëwëmö incæ iincayæ ponte mīnguipoga quëwëmö

incæ cöwë watapæ pönī apænecæimpa. Mänömaï baquinö angüenë, ante botö, Amëe, ämopa.

Codito nempo quëwëninque caate wæcæminīpa, ante

¹² Botö nē waademini eñëedāni. Mīnitö ñöwo incæ gonga gonte caate bai wæmini incæte, Quiëmë beyæ mänömaï caate wæboi, ante guiñente wædämaï iedāni. Edæ wii önönque caate wæminīpa.

¹³ Wæætë, Codito nānö caate wægainonque godongāmæ ñöwo caate wæmönīpa, ante pönëninque watapæ toedāni. Mänömaï caate wædinqwe tomīni iinque Codito ñäö apāite bai nānö pönëdë godömenque gomonga watapæ toquimīni imāimīnīpa.

¹⁴ Mīnitö imīnite wadāni piinte äninque, Codito emöwo önönquedö waa adinqwe wæcantedö abi, ante badete todāni iinque Wængongui wæætë, Watapæ quëwencæminīpa, ante pönongä æninque mīnitö tömengä Önöwoca nē ñäö emönongä ingante ewocamini beyæ toquënëmini imīnīpa. ¹⁵ Wacä ingante nē godö wænongä ingante do pänāni wæcampa. Wacä qui nē awëmö ængä ingante nē wënæ wënæ cæcä ingante adobai pänāni wæcampa. Adocanque nē cæquëngä inte änāmaï iñongante wacä iñontobæ godö önönque cæcä ate nē önönque cæcä ingante pänāni wæcampa. Mīnitö wæætë nāmā wææ aadinque tömënāni nāni cædö bai cædämaï imīni iinque caate wæmini incæte ædö cæte mīni wiwa cædö beyæ pänāni caate wæquënëminii. Edæ dæ angüenë.

¹⁶ Wæætë wadāni mīnitö imīnite, Wææ, Codito emiñæmi imipææ, ante piinte cædāni caate wæmini incæte mīnitö guingo imonte wædämaï iedāni. Wæætë edæ Wængongui ingante apænedinqwe edæ, Bitö ñäö emömi inte pönö pemonte bai cæbi æninque mönitö Codito emöwo emonte bai adobai emömönīpa, ante waa apæneedāni.

¹⁷ Edæ iūmaï impa. Wængongui tönö mönö godongāmæ owocabo iñömonte tömengä oo apænte ancæcäimpa. Iinque mönö imonte tano apænte angä iinque tömengä wadāni inānite guiquënë æbänö cæquingäa. Tömengä ingantedö ante watapæ apænedāni ate nē eñente

cædāmaī ināni inānite apænte āninqwe Wængonguī quingāmē bai nanguī pangā wæquinānii. ¹⁸ Ayæ Wængonguī beyæ nāni yewæmongainō bai impa. Nē nō cæcā wodo wænguēnengā iñongante Wængonguī tingæ ængā beyænque quēwēñongā Wængonguī ingante eñēnāmaī ingā guiquēnē tōmengā ædō cæte quēwenguingāā. Nē wēnæ wēnæ cæcā adobaī edæ ædō cæte quēwenguingāā. ¹⁹ Minitō iñōmō Wængonguī nānō āninō beyænque caate wæmīnitawo. Ininque mǎnōmaī beyænque mīnitō, Mōnō imonte nē badongaingā cōwē pōnēninque ædæmō aaquingā ingampa, ante pōnēninque nāmā mīnitō ōnōwoca tōmengā nempo godōninque piyænē cæte godōmenque waa cæquēnēmīni imīnipa.

5

Mīni pōnencabo æbānō cæte quēwengæimpa, ante

¹ Mīni pōnencabo iñōmīnite pancamīniya nē aamīni Picæmīni mōnō āmīni imīnipa. Botō iñōmō adobaī nē aabo Picæmo inōmo inte, Mōnō nē Picæncabo, ante mīnitō imīnite ædæmō apænedinque āmopa. Codito caate wæcā nē agaīmo inte botō edæ waadete āmopa. Ayæ Codito ñāō bai nānō ēmōnō edonque pōni nānō odōmonguīnō ante botō tōmengā tōnō ñāō bai entawēmo inōmo inte edæ, Eñencæmīnimpa, ante nanguī āmopa. ² Codito ingante nē pōnēnāni iñōmō mīnitō nempo cænīnāni bai ongōñōnānite mīnitō tōmēnāni inānite nē aamīni imīnipa. Wængonguī, Nē pōnēnāni inānite aacæmīnimpa, angā eñēninque mīnitō wæætē Baa āmōni ininque Wængonguī pangā wæcæ wæ, ante guīñente wæmīnitawo. Iñæmpa wīi guīñente beyænque aacæmīnimpa. Wæætē Wængonguī, Mīnitō do Ao ante aacæmīnimpa, ante tōmengā nānō ānōnonque ante edæ eñente cæte edæ tōmēnāni inānite ædæmō aaedāni. Ayæ edæ godonte æinta ante æinente wæmīnitawo. Iñæmpa wīi æncæte ante wædinque mīnitō edæ, Nē pōnēnāni beyænque nanguī cæinente wædinque cæcæboimpa, ante piyænē cæte aaedāni. ³ Woadāni nē

cænīnāni bai mīnitō nempo ongōñōnānite mīnitō wæætē imæca awēnēidi nāni piinte āmaī wīi adobaī piinte æedāni. Wæætē edæ, Mōnō waa cæte quēwēmō adinque tōmēnāni mōnō bai adobaī waa cæte quēwencædānimpa, ante cædinque edæ waa cæedāni.

⁴ Mǎnōmaī cæmīni ininque mōnō nē Aadongā Ñænængā pōni inongā iñōmō iincayæ ponte a ongōninque poganta ñāō ēmonta cōwē wodāmaī inta pædæ pōnonte bai cædinque mīnitō imīnite, Mīnitō nē aamīni inte botō ñāō ēmonte ongōñōmō ponte quēwencæmīnimpa, ancæcāimpa.

⁵ Tæcæ æmæwo pæimīni guiquēnē eñēedāni. Godōmenque picænāni nāni āninō eñēninque edæ Ao ante cæedāni. Ayæ gānē entawente pōnēninque, Ōnōmōnique bai mōnitō imōnipa, ante pōnēninque wacā nānō āninō ante eñēninque Ao ante cæedāni. Edæ iūmaī ante yewæmonte ongompa.

“Nāmanque ante, Mōnitō gomonga waa cæmōni imōnipa, ante nē pōnēnāni inānite edæ Wængonguī Baa angampa. Wæætē edæ, Mōnitō ōnōmōnique bai imōnipa, ante nē ānāni inānite tōmengā pōnō waadete cæcampa.”

⁶ Ante yewæmongatimpa cæmīnii. Iincayæ ate eyepæ pōni bayonte Wængonguī incæ mōnitō imōnite ængō cæcā ongoncæmōnimpa, ante cædinque mīnitō ñōwo iñōmō nē tæi piñængā ōnōnempo ongōninque nāmā ængō cædāmaī iedāni.

⁷ Codito mōnō imonte waadete pōnente cæcampa, ante eñente wædinque mīnitō guīñente mīni wædō ante tōmengā wo cæmīni mongængā ate mīnitō guīñēnāmaī ininque wæætē guēmancæmīnimpa.

⁸ Nāmā incæ edæ wææ aaedāni. Wēnæidi awēnē iñōmō edæ mēnebo nē piinte angā bai inongā inte, Æcānō ingante ecate cænguīmoo, ante nē piinte cædongā inte awēmō diqui diqui mingampa cæmīnii. Ee aedāni. ⁹ Mīnitō caate wæmīni incæte, Mōnō tōniñadāni inguipoga tōmāmæ quēwēninque adobaī edæ caate wædānipa, ante do eñēmīni inte Codito ingante wede pōnēninque adiyæ næ gongæninque wēnæ awēnē ingante cōwē Baa æedāni.

¹⁰ Mǎnōmaī cædinque wantæ iñō caate

wæmīni ate Wængonguī nē waadete pönö cædongä inte mīnitö imīnite pönö cæcä ate edæ gancæ bacæmīnimpa. Ayæ godömenque pönö cædinque tömengä mīnitö imīnite pönö tæi gönongä ate mīnitö tæi piñænte entawëninque wæntædämaī inte edæ cöwë tæi ongoncæmīnimpa. Tömengä adocä iñömö ñäö bai cöwë ëmönongä inte mīnitö imīnite aa pedinque, Mīnitö Codito nempo nē quëwënömīni inte botö ñäö ëmonte ongöñömö pö guite quëwëedäni, angacäimpa. ¹¹ Tömengä iñömö cöwë tæi ëmöninque nē nanguī cædongä ingampa, ante mönö pedænguipoga quëwëmö incæ iñcayæ ponte mīnguipoga quëwëmö incæ cöwë watapæ pönī apænecæimpa. Mänömaī baquinö angüenë, ante botö, Amëë, ämopa.

Waa quëwencæmīnimpa, ante

¹² Botö tönīñacä bai inongä inte Tidibänö iñömö cöwë pönëninque ædæmö cæcä ingampa, ante adinque botö tömengä tönö godongämæ cædinque, Mīnitö acæmīnimpa, ante cadota ante ocanta yewæmömopa. Ii cadota adinque mīnitö gancæ pönëninque nanguī cæcæmīnimpa, ante cædinque botö Pegodobo iñömö, Wængonguī näwangä mänömaī pönö waadete cæcampa, ante yewæmömopa cæmīni. Tömengä nänö waadete cædonque ante entawëninque edæ mīnitö adiyæ tæi gongænte ongöedäni, ämopa.

¹³ Mīnitö imīnite apænte æninque Codito iñömö Babidönia iñömö tömengä ingante nāni godongämæ pönencabo inänite adobai apænte ængacäimpa. Tömënäni iñömö mīnitö imīnite, Waa quëwencæmīnimpa, ante apænedänipa. Botö wengä bai inongä inte Mäadoco adobai, Waa quëwencæmīnimpa, angampa. ¹⁴ Mīni pönencabo adobai godongämæ waadete pönëninque, Wængonguī bitö imite waa cæcæcäimpa, ante wacä ingä wacä ingä apæneedäni.

Codito nempo quëwëmīni inte tömämīni gänë pönente quëwencæmīnimpa, ante botö Pegodobo imo yewæmömopa.

2 Pegodo cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

Wængonguï mînitö imînite waa cæcæcäimpa, ante

¹ Botö Timönö Pegodo inömo inte Itota Codito ingante nê cædömö iñömote tömengä botö imote da godongä godinque botö tömengä beyæ nê apænebo bagaboimpa. Mönö Wængonguï inongä inte Itota Codito iñömö mönö imonte, Quëwencæminimpa, ante nê Ængaingä ingampa. Tömengä iñömö mönitö imönite pönö cædinque, Mîni wede pönönö ante waa pönî entawencæminimpa, ante pönongä ænimöni inte entawëmönipa. Ayæ adobai tömengä nê nö pönî cædongä inte mînitö imînite pönongä æninque mînitö mönitö entawënö bai ado mîni wede pönönö ante edæ waa pönî entawëmînipa. Ininque mînitö imînite botö, Acæminimpa, ante yewæmömopa. ² Mînitö Wængonguï ingante pönëninque Itota Codito mönö Awënë ingante adobai pönëninque tömëna inate edæ ate bai pönencæminimpa, ämopa. Ayæ tömëna godömenque pönö cæda ate mînitö tömëna nana gänë pönönö ante edæ eyepæ pönî entawencæminimpa, ante botö yewæmömopa.

Codito nänö nê emiñæmö inte mönö ümai entawëmopa

³ Itota Codito iñömö, Nê waa cæbo inte botö ñäö emömo iñömote pöedäni, ante mönö imonte do aa pecä pömopa. Mänömai Itota Codito weca pönömote tömengä Wængonguï nänö tæi piñæmämö entawënogä inte, Quëwëedäni, äninque eyepæ pönö cæcä ænte quëwëninque mönö tömengä awinca ate bai pönëninque tömengä nänö waa cædö bai edæ adobai mönö waa cæmö bamopa. ⁴ Tömengä nê waa cædongä inte edæ ñäö bai emöninque, Botö godömenque nanguï cædinque waa pönî edæ pönö cæcæboimpa, ante edæ wæætë wæætë angacäimpa. Ininque mînitö iñömö tömengä nänö angäinö ante wede pönëñöminite Wængonguï tömengä nänö entawënö pönongä æninque

mînitö Wængonguï nänö entawënö bai adobai entawencæminimpa. Ayæ mänine ante wede pönëninque mînitö ingui-poga quëwëninque wënæ wënæ mönö cæinente wægäinö ante, Ñömænte bacæ wæ, ante wædinque Baa ante edæ aamö cæcæminimpa.

⁵ Codito mänömai pönö cæcä beyæ mînitö wede pönëmîni inte nê waa cæmîni bacæte ante cöwë edæ pæ pagænte cæedäni. Ayæ wææ nê waa cæmîni badinque Æbänö cæte nö cæquïi, ante ëñëmîni bacæte ante nanguï cæedäni. ⁶ Ayæ wææ mänömainö ante mînitö nê ëñëmîni badinque godömenque nanguï cædinque nämä wææ aamîni bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ nämä wææ aamîni badinque wæætë nê wæntædämai inte ee cæmîni bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ nê wæntædämai inte ee cæmîni badinque mînitö wæætë Wængonguï nänö ante entawënö bai entawëninque tömengä nänö cædö cæte quëwencæte ante cæedäni. ⁷ Ayæ wææ Wængonguï nänö cædö bai cæte quëwëmîni badinque mînitö ayæ, Mönö caipæ, ante godongämæ mîni waa cæcabo bacæte ante cæedäni. Ayæ wææ mîni godongämæ waa cæcabo bamîni inte mînitö ayæ waodäni tömänäni inänite waadete pönëninque godö waa cæmîni bacæte ante cæedäni.

⁸ Mänömai wede pönëninque tæi ongöninque waadete pönëninque Wængonguï nänö cædö ante godömenque godömenque entawente cæmîni ininque mînitö mönö Awënë Itota Codito ingante ate bai nê pönëmîni inte edæ tömengä beyæ mîni cæquënönö ante oda cæte wædämai imaimînipa. Wæætë edæ awæ nanguï inca bai mînitö adobai mîni cæquënönö ante do cæcæminimpa. ⁹ Wæætë mäninö tömänö ante entawënämai ingä guiquënë tömengä möwoyata bai emönongä inte ingui-pogaque waa adinque öönæde iñömö gobæ i ædö cæte aquingäa. Tömengä nänö wënæ wënæ cægäinö ñä do mënongate impa, ante pönënämai inte önonque quëwengampa. ¹⁰ Iñänäni ëñëedäni. Wængonguï mînitö imînite do apænte æninque aa pegacäimpa cæmîni. Mînitö, Wængonguï nänö änönnonque ante ëñente entawëninque mönö

cōwē tæi gongænte ongongæimpa, ante nangui cædāni. Edæ mǎnōmǎinonque ante cæmīni inte mīnitō oda cædāmaī inte tæi ongoncæmīnimpa. ¹¹ Ayæ iīncayæ ate nǎne wæmīni ate mōnō Awēnē Odeye Itota Codito iīnōmō mīnitō imīnite ææntodongā goyōmīnite tōmengā, Pō guidāni, ante watapæ æmæwo manguicā guiite cōwē quēwencæmīnimpa.

¹² Mīnitō mǎnīnō ante do ēñēnīnque mīni nō pōnī ēñēnō ante ædæmō entawente tæi ongōmīni incæte botō, Godōmenque cōwē pōnencæmīnimpa, ante cædinque adodō adodō ante apænebo ēñencæmīnimpa. ¹³ Edæ botō, Mīnitō oda cædāmaī inte cōwē pōnencæmīnimpa, ante cædinque botō baonga botō quēwenganca wæætē wæætē apænedīnque nō cæte apænebopa, ante pōnēmopa. ¹⁴ Edæ mōnō Awēnē Itota Codito botō imote edonque apænedīnque, Bitō oo pōnī wænīnque botō weca ææ poncæbiimpa, angacāimpa. ¹⁵ Angā ēñengāimo inte botō, Nōwo botō yewæmōnīnō ante adīnque entawēmīni inte mīnitō iīnōmō botō gobo ate cōwē pōnencæmīnimpa, ante cædinque nōwo incæ tæi piñæninque nangui cæcæboimpa.

Itota Codito Tæiyæ Awēnē nānō emōnō atamōnipa

¹⁶ Mōnō Awēnē Itota Codito iīnōmō tæi piñængā ingā inte oo poncæcāimpa, ante mīnitō imīnite apænedīnque mōnitō dicæ wadāni nāni mā apænewēnō ante apænetamōniyaa. Wæætē edæ, Tōmengā nē Awēnē inongā inte mōnō Tæiyæ Awēnē nānō emōnō incæ emongampa, ante nē agaimōni inte mōnitō, Nāwangā agamōnimpa, ante apænemōni ēñēmīnitapa. ¹⁷ Edæ Awēnē nānō nǎo apāite bai ongōñōmō ongonte apænedīnque Mæmpo Wængonguī incæ, “Iīngā botō Wengā inongā inte botō nē waadecā ingampa. Tōmengā ingante adīnque botō waa tobopa,” ante apænegacāimpa. Ayæ Itota ingante waa adīnque tōmengā nē nǎo emongā ingante odōmongā agamōnipa. ¹⁸ Ānanquidi tōmengā tæiyæ waēmō emonte nānō ongōñōmō godongāmæ ongōnīnque mōnitō mǎnīnō ante Wængonguī oōnæde tedecā ēñentamōnipa.

¹⁹ Wængonguī beyæ nē apænegaināni nāni yewæmongainō bai mōnitō adobai edonque agaimōni inte, Nāwangā iīnōte yewæmongadānimpa, ante apænemōni ēñenguēnēmīni imīnipa. Mǎnīnō nāni angainō wēmō iīnōmō nǎo apāite tica ēnente bai i apa quēwēmīni. Oque pōnente iīnōte, Wadaamō æængæimpa, ante wānō cōnāni bai mīnitō adobai mīni nǎo entawengūinque ante Itota Codito nānō ponguīōnæ ante edæ wānō cōnīnque wede pōnēmīni iīnque waa imaimpa. ²⁰ Iīnānāni ēñēedāni. Dodāni Wængonguī beyæ nē apænegaināni incæ, Wængonguī æbānō ante apænecā ēñente yewæmonguīmoo, ante pōnēnīnque dicæ mā pōnēnīnque adodeque incæ yewæmongadāniyaa. ²¹ Wīi nāmanque pōnēnīnque yewæmongadānimpa. Wæætē Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca nempo quēwēñōnānīte tōmengā pōnō apænecā ēñēnīnque Wængonguī nānō apænedonque ante apænegadānimpa, ante āmo ēñēmaīmīnipa.

2

Nē babæ odōmonte apænedāni iūmaī cædānipa, ante

¹ Doyedē pancadāniya, Wængonguī beyæ apænebopa, ānīnque babæ apænegadānimpa. Nōwo iīnōmō wadāni adobai awēmō cædinque, Mīni cabo oda cæte ewente wæcæmīnimpa, ante cædinque babæ ante odōmonte apænequīnāni mīnitō weca do ongōnānipa. Mōnō Tæiyæ Awēnē incæ tōmēnāni inānīte æncæte ante nāmā wepæ nē godongaingā iīngante tōmēnāni wæætē nāni quīngæ omæe ewengūinque edæ Baa ānānipa cæmīni. ² Pancamīniya nanguī imīni incæ mīni guīñente wæquinque tōmēnāni nāni wentamō mongænte goquīnō incæ tee empote goquīmīni imīnipa, ante awædō. Mǎnīnō godīnque mōnō nōingā ēñēnōnō ante piīnte cæyōmīni wadāni adobai mǎnīi taadō nōinō iīnōte godō babæ ānīnque wēnæ wēnæ ānāni baquīnānimpa, ante awædō. ³ Nē babæ odōmonte apænedāni iīnōmō mīnitō mǎincoo ante ō æīnēwente wæwēnāni inte nāmāneque nāni pōnēwēnō ante tededāni ēñēnīnque mīnitō do oda cæyōmīnīte tōmēnāni wæætē ō æmāinānipa, ante

awædö. Mönö nē pangä önoncadopo do on-gongainäni inänipa. Mönö nē pangä iñömö, Oo näni ewenguinque mänömaï cædänipa, ante apænte ancæte ante piïninque edæ möwo mönämaï mïngä inte a ongongampa.

⁴ Anquedoidi incæ eñenämaï cædäni ate Wængongui ata cæpodämaï ingacäimpa. Wæætē, Tömēnāni nāni apænte tente wæquinganca ontatodē wēmō mæ māmōnte bai iñömō guii tee mönete ongoncædänimpa, ante cædinque tömengä angä eñente tömēnāni nāni owogaiñömō tadömengadæ pōni dobæ go guigadänimpa. ⁵ Ayæ doyedē tömengä nänö nē badongaināni ingui-poga quēwēñōnānite Wængongui tömēnāni inānite ata cæpodämaï inte angä ate nē eñenämaï ināni iñömō edæ æpæmpo bete wængadänimpa. Wæætē Nōwee wodi Docä nāni änongä guiquēnē, Mönö nō cæte quēwengæimpa, ante nē apænegaingä iñongante Wængongui tömengä tönö tiæte ganca ināni mānimpodänique inānite wææ aacä quēwengadänimpa. ⁶ Ayæ, Todömä tönö Gömoda iñömō quēwēnāni inānite, Mīni apænte wido cæquinque, ante tömēnāni quēwēñömō iya täninque wido cæcä gönaiboque bate contagatimpa. Mänömaï cædinque Wængongui, Botö imote eñenämaï imīni mīni adobaï tente wæquinque cæminipa, ante wadāni inānite odömoncæte ante cægacäimpa. ⁷ Ayæ eñenämaï inte cædäni baonque towente quēwēnāni adinque Dooto wodi iñömō nē nō cægaingä inte, Wentamö pōni mongænte quēwēnāni awædö, ante wædongä inte adoyömö quēwēñongante Wængongui tömengä ingante tōö æmænte ö ængä beyænque quēwengacäimpa.

⁸ Tömengä waa cæquinque nō entawēnongä inte tömēnāni weca quēwente ayongä iimö iñö iimö iñö eñenämaï cædäni adinque tömengä, Ancaa ate awædö, Ancaa eñente awædö, ante wæwēñongante Wængongui tömengä ingante do ö ængä beyænque quēwengacäimpa. ⁹ Mänömaï cædinque Wængongui, Botö miñæ nē pōnāni caate wædāni adinque botö do eñente cædinque æmo ate quēwēnānipa. Wæætē wiwa cædäni inānite botö apænte anguiönæ

ganca mö ongōnte bai mäniñque ñöwo incæ wæætē wæætē pämo wædänipa, ante Wængongui cæcampa. Inique, Nö eñente Wængongui cæcampa, ante mönö edonque eñengæimpa. ¹⁰ Mänii babæ ante nē odömōnte apænewēnāni iñömö tömēnāni baonque ante towēinente nāni entawēmāmo ante nē cædäni inönāni inte edæ awēnēidi inānite, Wiï eñēinē wædö, ante piïnānipa. Mänömainö ante nē piïnte änāni inānite godömenque pancæte ante Wængongui mö ongōnte bai mangampa. Tömēnāni iñömö nämä ængö cædinque guiñenedämaï inte edæ nē ñäö entawente tæi emönāni inānite godö wēnæ wēnæ apænedinque edæ babæ ante tedewēnānipa. ¹¹ Iñæmpa anquedoidi tæi piñænāni inte godömenque ñænænāni inönāni incæ Wængongui ayongante guiñenete wædinque nē ñäö entawente tæi emönāni inānite piïnte apænte änāmaï inānipa.

¹² Nē babæ ante odömönāni guiquēnē tömēnāni nāni nē adämaï inö ante mä pönēninque wēnæ wēnæ apænedinque babæ ante tedewēnānipa. Babæidi ömæwocadāni inte nāni togænte ecate ewenguinque önonque pōni cægönāni bai nē babæ odömönāni iñömö edæ adobaï eñenämaï ināni inte tömēnāni nāni wænguinque babæ cædinque quingämē bai quēwēnānipa. ¹³ Tömēnāni wadāni inānite godö wiwa cædäni inique iināni wæætē näemæ godö cædäni wæcædänimpa. Tömēnāni iñömö, Itædē incæ mönö baonque pönente towengæimpa, ante cædänipa. Minitö waadete pönēninque godongämæ cæñömīni tömēnāni adoyömö pōninque cæowæo incædö beowæo incædö inte cæyönāni wentamö nāni mongænö beyænque mīni cabo wæætē baate bai eñamīni badinque wentamö tæ encaa tæ encaa emōnte bamīni awædö.

¹⁴ Wacä onquiyængä awinca adinque cōwē godö towēinente wædāni inte tömēnāni iñömö ñimpo cædämaï cōwē wiwa cæinente wædänipa. Wacä aquiï piñænāmaï ingä adinque tömēnāni, Mönitö tönö godongämæ ponte wēnæ wēnæ cæcæcäimpa, ante cædinque godö waa cæte bai babæ cædänipa. Botö qui botö qui, ante

nē æinente wædāni iñōnānite Wængongui iñōmō, Tōmēnāni nāni wæwocaincabo inānipa, ante piinte angampa. ¹⁵ Taadō tōinō oda cædinque edæ docā Beodo wodi wengā Badāo wodi miñæ tōmēnāni tee empote godānipa. Tōmengā Badāo iñōmō, Nō cædāmaī imo incæte botō mǎincooque ænte tobote, ante bai cægacāimpa. ¹⁶ Tōmengā Wængongui beyæ nē apæneca incæ ocāi omæcacā bai inte wapiticæ eñēnāmaī cæyongante babetadecā iningā incæ bodo incæ iñontobæ wao bai tededinque Badāo ingante wææ angacāimpa.

¹⁷ Māniī ñowodāni nē babæ odōmōnāni iñōmō æpæ taquēnēñōmō æpæ dæ ā bai edæ ōnōnānique inte odōmōnānipa. Boguimancoo wini cai mongænte ōnonque ænte poncoo bai tōmēnāni adobai ināni inte ōnonque cædānipa. Mānōmaī cædāni beyæ Wængongui, Tōmēnāni nāni ongonte wæquiñōmō, ante mæ māmōnte bai iñōmō badongacāimpa.

¹⁸ Edæ tōmēnāni ogæ tededinque, Botō godōmenque waa pōni cæbo aedāni, ante ōnonquedō ante tedewēnānipa. Wadāni wapiticæ cæte quēwēnāni nempo adocanque wodo aamō cæyongante mānināni nē babæ odōmōnāni iñōmō, Bitō mōnitō miñæ wæætē pōninque baonque bitō cæinēwēnō ante guiñēñadāmaī inte cæte tocæbiimpa, ante waa cæte bai godō babæ cædānipa. ¹⁹ Mini ædæmō aamō cæte mōnedāmaī quēwenguinque mōnitō miñæ pōedāni, ante babæ ānewēnānipa. Incæte nē babæ odōmōnāni incæ tōmēnāni nāni wiwa cædonque beyænque cæte quēwēnāni beyænque nāemæ ñā cæyænte bai inte wædānipa. Edæ quiēmenque ante waocā eñente cæcāā tōmengā māninō nānō eñente cædō beyænque nē cæte quēwēnongā inte nāemæ ñāo cæyænte bai inte wæcampa.

²⁰ Inguipoga ñōmænguēnēmāmo beyæ tee mōnete bai quēwēnāni inte tōmēnāni mōnō Awēnē Itota Codito mōnō imonte nē Ængaingā ingante do ate bai pōnēninque edæ abæ tawænāni inānitapa. Mānōmaī abæ tawænte godināni inte tōmēnāni inguipoga ante nāni cæinente wæpāmo beyænque wæætē adodō go goyo cæte ægodawate tæ wææntodonte bai wædāni ininque tōmēnāni godōmenque nāni wēnæ

wēnæ wæwenguinque imaimpa. ²¹ Nōinō taadō do adināni inte tōmēnāni nāni godōmenque wæwenguinque emō cæte godānipa. Wængongui tæiyæ waemō nānō wææ angainō ante odōmōnāni nāni do eñēnīnō ante Baa ante wadæ godāni iñōmō godōmenque wēnæ wēnæ nāni wæquinque impa. Ininque māninō taadō ante tōmēnāni cōwē adāmaī ināni inte bai tōmēnāni beyæ godōmenque waa incædōnimpa. ²² Tōmēnāni nōinō taadō emō cæte godināni nāni cædō bai ante iūmainō ante nāwangā ante badete todānipa. “Guinta awæ wēningā adodō cængampa. Odæ wængānā iñōmō æpæ pantate ate onguipoipæ wēango wēango nangampa.”

3

Mōnō Awēnē wæætē adodō poncæcāimpa, ante

¹ Botō nē waadedōmini eñēedāni. Minitō mōwo mōnāmaī inte nōingā ante pōnencæminimpa, ante botō, Mānōmaī impa, ante mentaa yewæmōninque adodō adodō ante yewæmōmo aedāni. ² Tæiyæ waemō entawēnāni Wængongui beyæ ante apænedinque nāni yewæmongainō ante nē adimīni inte mīnitō wæætē pōnencæminimpa, ante cæbopa. Mōnō Awēnē mōnō imonte nē Ængaingā inte adobai ante wææ angacāimpa. Tōmengā nānō da godongaīmōni iñōmō tōmengā nānō wææ angainō ante apænemōni eñēmīni inte mīnitō wæætē adodō ante pōnencæminimpa, ante cædinque yewæmōmopa.

³ Iīmaī ante tāno apænebo eñencæminimpa. Mōnō waocabo inguipoga mōnō quēwēmāmo wodo iinque bayonte nē badete todāni cōwē poncædānimpa. Pōninque tōmēnāni badete todinque nāmā nāni wēnæ wēnæ cæinēnō ante edæ do cæquināni inānipa. ⁴ Tōmēnāni iīmaī ante badete tocædānimpa. “Codito nānō ponguinque impa, ante wædānitedō abi. Iñæmpa Wængongui nānō badongāñedē inguipo nānō cægāi bai mæmæidi wodi wænte godāni ate ñowo ganca adobai inte cæ apa guiñēwēmīni,” ante badete toquināni inte poncædānimpa. Apænebo eñēedāni. ⁵ Wængongui iñæmpa adodeque angā beyænque ōnædē owocoo

edæ do bagatimpa. Adodeque angä beyænque onguipo æpæ tæcæpæno odæ yate ongõñonte tõmengä æpæ tönö badongä ongompa. Mänömaï impa, ante edonque i incæte tõmænani, Mönö Baa angæimpa, ante beyænque adämaï inte bai pönænämaï inänipa. ⁶ Ado æpæ inguipoga mæ ä beyænque Nöwee wodi quëwengäñedë mäninguipo nänö ingai dæ badinque waguipo bai bagatimpa, ante edæ ñowodäni iñömö adobai pönænämaï inänipa. ⁷ Ayæ adobai Wængongui adodeque angä beyænque öönädë owocoo tönö iinguipo ñowo mini cægonguipo edæ iya tanguinque ongompa. Tõmengä, Botö imote nê Baa änäni inänite botö apænte pante wido cæquiönæ ganca mänii öönæ tönö iinguipo ongompa, angampa.

⁸ Botö nê waademini edæ eñeedäni. Mönö Awënë ayongante adoönæque incæ edæ, Miido ganca wadepo bai impa, ante acampa. Miido ganca wadepo iñonte mönö Awënë ayongante, Adoönæque bai impa, ante acampa. Mänömaïno ante adodeque incæ minitö cöwë eñente pönëedäni, ämopa. ⁹ Mönö Awënë, Cöwë pönö cæbo æncæminimpa, ante nänö angainö ante pancadäniya, Æiquedö mönö Awënë cæquiringä, ante wädänipa. Mönö Awënë iñæmpa wii wæntæye ingampa. Wæætë, Adocanque wænämaï incæcäimpa. Wæætë tõmænani, Idæwaa wænæ wænæ cæte awædö, ante botö gämænö poncædänimpa, ante cædinque tõmengä mäninö beyænque ee cædämaï ingampa. Iñinque tõmengä, Minitö wæætë botö gämænö æiquedö ponguimini, ante wänö cöninque edæ ee pönämaï ingampa.

¹⁰ Incæte nê awëmö ö ængä iñontobæ nänö pömaï mönö Awënë nänö poncæ cæönæ iñömö adobai iñontobæ ponguinö anguënë. Nanguï tæi tæi téninque öönädë owocoo incæ iñontobæ dæ goquinö anguënë. Gongä nani angä nanguï pönö bæco iñinque edæ Wængongui nänö badongaincoo tõmancoo edæ aca podinque edæ ewente bacæimpa. Inguipoga tõmäo ongoncoo dæ ba iñinque inguipo önömæca pönö baquinö anguënë. ¹¹ Tõmancoo edæ mänömaï ewenguincooque impa, ante adinque edæ minitö iñömö, Æbänö quëwenguï, ante pönëmini. Wængongui

nänö cædö bai cöwë cædinque tæiyæ waëmö quëwenguënëmö imompa. ¹² Wængongui nänö ponguionæ iñömö edæ æyedënö ponguï, ante wänö cöninque, Quingæ pönö pongæimpa, ante mönö nanguï cæcæimpa. Mänionæ iñonte edæ öönæ incæ gonga bæcote ewente bayonte Wængongui nänö badongaincoo incæ nanguï ocoi äninque tõmancoo aca podinque ewente baquinö anguënë. ¹³ Picæönæ tönö pedænguipo ömæe ewëninque Wængongui wæætë, Botö miionæque tönö miinguipoque pönö badoncæboimpa, ante nänö angainö bai do badoncæcäimpa. Iñinque mönö iñömö, Miionæ tönö miinguipo iñömö mönö nö pönö cæte quëwengæimpa, ante nanguï äinente wæmompa.

¹⁴ Botö nê waadedömini eñeedäni. Mänömaï bacæimpa, ante nê äinente wæmini inte minitö iñömö edæ, Mönö mäniñedë wentamö entawënämaï imö adinque Wængongui pünämaï incæcäimpa, ante nanguï cædinque edæ nämä wææ aadedäni. Ayæ tõmengä, Botö ayömo waëmö ewocamini iñinque edæ mönö godongämæ piyænë cæte quëwengæimpa, ante pönö cæcæcäimpa, ante edæ nanguï cæedäni. ¹⁵ Mönö quëwenguinque ante mönö Awënë edæ ee ongonte pönämaï ingampa, ante pönëedäni. Wængongui pönö cæcä ate ocai nê encacä bate pönëninque mönö töninacä Pabodo mönö nê waadecä inte adobainö ante minitö iminite edæ, Acæminimpa, ante yewæmongantapa. ¹⁶ Wængongui mönö quëwenguinque ante ee pönämaï ingampa, ante cadota ante yewæmöninque Pabodo adobainö ante edæ cöwë yewæmongampa. Tõmengä nänö yewæmöninta pancataa wii edonque i adinque nê eñenämaï inäni tönö aquï piñænämaï inäni iñömö edæ oda cædinque wapiticæ odömönänipa. Tõmænani edæ Wængongui angä eñente nani yewæmongainta tõmantaa adobai adinque tõmænani nani æmæwo ewenguinque edæ wapiticæ odömönänipa.

¹⁷ Botö nê waademini eñeedäni. Mänömaï impa, ante do eñëmini iñöminite Wængongui nänö wææ angainö ante eñenämaï cædäni inäni guiquënë minitö iminite töö æmænte wapiticæ ænte gocæ cædäni ate wædinque minitö wæætë

tömənäni miñæ godāmaï iedäni. Wæætë edæ Tæiyæ Awënë nempo quëwëmini inte, Tæi gowæænāmaï incæboimpa, ante nāmā wææ aaedäni. ¹⁸Mönö Tæiyæ Awënë Itota Codito ængä beyænque mönö quëwëmompā. Ìinque tömengä waadete pönö cæcä ate mīnitö tömengä ingante ate bai pönëninque wadäni ìnänite godömenque waadete godö cæmīni baedäni. Tömengä ìñömö edæ ñöwopāmo ìñonte wapāmo mīimāmo ìñonte edæ cöwë tæi ëmongä ìnongä inte ñäö apäite bai ëmongampa, ante adinque mönö ñimpo cædāmaï inte tömengä ingante cöwë waa acæimpa. Mänömaï baquïnö angüënë, ante botö, Amëë, ämopa.

1 Wäo cadota ante nänö tänota yewæmongainta

Mini quëwenguinö ante në pönongä

¹ Æcänö wëenëñedë Wængonguï nänö badongaiñedë do ingacäimpa, ante mäninö ante apænemönipa. Wængonguï nänö Angainö ante në ëmongaingä iñömö Itota adocä, Mini quëwenguinö ante në pönongä ingacäimpa. Mönitö iñömö mäningä apænecä ëñëningä tömengä ingante awinca inte në adimöni imönipa. Adocä ingante cöwä adinque mönitö tömengä ingante në gampodimöni imönipa. Inique möni në ëñëningä ingante ante, awinca inte möni në adingä ingante ante, möni në cöwä adingä ingante ante, möni në gampodingä ingantedö ante apænemönipa. ² Edä Itota në quëwengaingä iñömö edonque pönö a ongongacäimpa. Mönitö tömengä ingante në adimöni imönipa. Mäningä ingante ante, Näwangä quëwengaingä ingampa, ante apænemöni imönipa. Ayæ mönö Mæmpo Wængonguï tönö guëa cöwë quëwengaingä iñömö tömengä mönö weca ponte a ongongä atamönipa. Inique minitö iminite mäningä ingante ante apænemöni ëñencæminimpa. ³ Ayæ mönö Mæmpo Wængonguï tönö tömengä Wengä onguinængä Itota Codito tönö mönitö godongämæ cæmöni imönipa. Inique, Minitö adobai mönitö tönö godongämæ cæcæminimpa, ante cædinque mönitö möni në adingä ingante ante, möni në ëñëningä ingante ante minitö iminite apænemöni ëñencæminimpa. ⁴ Mönö eyepæ watapæ toquinque ante mäninö ante minitö iminite yewæmömönipa.

Wængonguï ñäo apäite bai inongä ingampa

⁵ Tömengä nänö angainö möni ëñëninö æbänö i, ante mönitö iimaï ante minitö iminite apænemöni ëñencæminimpa. Wængonguï ñäo apäite bai inongä ingampa. Inique tömengä wentamö nänö entawënö edä dä ampa. ⁶ Wentamö iñömö në cægömö inique mönö, Tömengä tönö

godongämæ cæmönipa, ante ämö inique mönö edä në babæ ämö imaimompa töö. Ayæ mänömai cæmö inique mönö, Quinö nöingä impa, ante cædämai imaimompa. ⁷ Wængonguï ñäo apäiyömö mäninö mö ongongä bai mönö adobai ñäo iñömö cægömö inique mönö wacä ingä wacä ingä godongämæ cæbaimompa. Ayæ ñäo iñömö cægömö inique mönö wënæ wënæ cægainö tömäa adinque tömengä Wengä Itota nämä wepæ inte mönö imonte mënongacä ate mënongate imaimompa.

⁸ Mönö, Botö wënæ wënæ cæpämö dä ampa, ante ämö inique mönö nämä incæ oda cæte wapiticæ go bai cæbaimompa. Ayæ mänömai äninque mönö, Quinö nöingä i, ante ewocadämai quëwëmaimompa töö. ⁹ Wæætë edä Wængonguï mönö imonte cöwë pönëningä në ædæmö cæcä inongä ingampa. Ayæ në nö cæcä iñongante mönö tömengä ingante, Botö nämä wënæ wënæ cædimö inte awædö, ante ämö ëñëningä tömengä wæætë pünämai inte mönö imonte pönö ñimpo cæcä quëwencæmöimpa. Ayæ wiwa mönö cæte quëwënö tömäa adinque tömengä wæætë mönö imonte mënongacæcäimpa. ¹⁰ Mönö, Botö cöwë wënæ wënæ cædämai ingaimö imopa, ante ämö inique Wængonguï ingantedö ante, Babæ änogä ingänö, ante ämaimompa. Ayæ mänömai ämö inique tömengä nänö angainö ewocadämai quëwëmaimompa töö.

2

Mönö Codito wææ angä beyænque mönö quëwenguinque

¹ Botö wëñæmini bai imini ëñëdäni. Minitö wënæ wënæ cædämai incæminimpa, ante iimaï ante cædinque yewæmömopa. Incæte adocanque wënæ wënæ cæcantawo. Tömengä beyæ wacä, Mæmpo Wængonguï pänämai incæcäimpa, ante mönö në wææ änogä incæ mä ongongampa. Mäningä iñömö në Nö Cæcä inongä inte Itota Codito inongä ingampa. ² Ayæ idægoidi, Mönö wënæ wënæ cægainö ante mönö imö Wængonguï pünämai incæcäimpa, ante cædinque cæningä wænönäni nänö wængai bai mäninganque adobai mönö wënæ wënæ cægai beyæ wængacäimpa. Ayæ wiï önonque

mönö wënæ wënæ cægäinonque beyænque wæætë tömämæ quëwënäni nāni wënæ wënæ cægäi beyæ adobaï wængacäimpa.

³ Mönö Wængonguï ingaingä ingante ate baï pönëmöö, ante æbänö cæte ëñenguï. Edæ, Ìimai cæedäni, ante Wængonguï nänö wææ angainö ante ëñente cæmö ïinque mönö edæ, Wængonguï ingante ate baï nē pönëmö ïmopa, ante do ædæmö ëñëmaïmopa. ⁴ Waocä ïñömö, Wængonguï ingaingä ingante ate baï pönëmo ïmopa, ante nē angä incæte tömengä Wængonguï nänö, Ìimai cæedäni, ante wææ nänö angainö ante ëñënamäi cæcä ïinque mäningä nē babæ änongå ingampa. Ayæ Wængonguï nöingä nänö angainö ante ëwocadämaï quëwengampa töö. ⁵ Wæætë, Wængonguï nänö angainö ante æcänö ëñente cæda ïñömö mäningä ingante Wængonguï pönö cæcä beyænque tömengä Wængonguï waadete nänö pönënö ante eyepæ entawente quëwengampa. Ìinque Wængonguï nänö angainö ante ëñente cæmö inte mönö, Tömengä nempo quëwëmö ïmopa, ante ædæmö ëñëmopa. ⁶ Ìinque æcämenque, Botö tömengä nempo nē quëwëmö ïmopa, ante nē angä ïñömö tömengä Itota nänö quëwente cægöni baï adobaï quëwente cægonguënē ingampa.

Itota, Ìimai cæedäni, ante ñöwo nänö wææ änö

⁷ Botö nē waademini ëñëedäni. Minitö ïminite, Ìimai cæedäni, ante wïi botö tömëmö wææ änö ante ñöwo yewæmömopa. Wæætë Itota do nänö wææ angainö ante wëenëñedë mini ëñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedäni. Ìi tömengä do nänö wææ angainö ïñömö minitö ïminite möni apænedö mini ëñëñinö impa. ⁸ Incæte minitö ïminite Itota, Ìimai cæedäni, ante ñöwo nänö wææ änö yewæmömopa. Tömengä tönö minitö quëwente cædinö beyænque, Mäninö nö pönï impa, ante edonque pönï acæimpa. Edæ mönö wëmö ïñömö wodëmäa tæcæ bacæ cæyö nö ñäö ïñömö tatodonte do apäite impa.

⁹ Botö ñäö ïñömö quëwëmö ïmopa, ante nē angä incæte tömengä nänö tönïñacä ingante nē pïingä ingä ïinque tömengä wëmö ïñömö ayæ quëwengampa. ¹⁰ Æcänö

guiquënë nänö tönïñacä ingante nē waadete pönengä tömengä ñäö ïñömö nē quëwengä ingampa. Tömengä ñäö ïñömö quëwëninque quëmë beyænque edæ tëwate goquingä. Edæ dæ ampa. ¹¹ Wæætë æcänö nänö tönïñacä ingante nē pïingä wëmö ïñömö quëwengampa. Tömengä wëmö ïñömö cægongä inte compocæ compocæ gocä ingampa. Wëmö ïñömö quëwëninque babetamongä bagaingä inte tömengä ædönö gocä, ante ëñënamäi ingampa.

¹² Wëñæmini ëñëedäni. Edæ Itota Codito ëmöwo beyænque mini wënæ wënæ cægäinö ante ñimpo cæte quëwëmini ïminipa, ante adinque botö minitö ïminite yewæmömopa.

¹³ Mæmpomini ëñëedäni. Minitö edæ, Wëenëñedë nē ingaingä ingante do ate baï pönengäimini ïmini beyænque botö minitö ïminite yewæmömopa. Onguïñæmini tæcæ pæmini ëñëedäni. Minitö edæ godömenque tæi ëmömini ïmini inte wënæ awënë ingante Baa ante gänä cæmini beyænque botö minitö ïminite yewæmömopa. Wëñæmini ëñëedäni. Minitö edæ mönö Mæmpo Wængonguï ingante do ate baï pönengäimini ïmini beyænque botö minitö ïminite yewæmömopa.

¹⁴ Mæmpomini ëñëedäni. Minitö edæ wëenëñedë nē ingaingä ingante do ate baï pönengäimini ïmini beyænque botö minitö ïminite yewæmömopa. Onguïñæmini tæcæ pæmini ëñëedäni. Minitö edæ tæi ëmömini inte ayæ Wængonguï nänö angainö cöwë ewocate quëwëmini ïminipa. Adobaï minitö edæ wënæ ingante godömenque tæi ëmömini inte Baa ante gänä cæminipa. Mänömaï beyæ botö minitö ïminite yewæmömopa.

¹⁵ Inguipogaque ante nāni quëwëmämo ante waadete pönënamäi ïedäni. Inguipoga quëwënäni quëmë wënæ wënæ nāni cæpämö ante tömämämo ante adobaï waadete pönënamäi ïedäni. Ayæ æcänö ïi inguipogaque ante nāni quëwëmämo ante waadete pönente ïna mäningä mönö Mæmpo Wængonguï nänö waadete pönënö ëwocadämaï quëwengä ingampa. ¹⁶ Ìi inguipoga ïñömö æbänö ï, ante acæimpa. Edæ wënæ wënæ cædäni quëmë beyæ nāni æinente wädö ï, awinca inte adinque nāni æinente wädö ï, ante wïi

mönö Mæmpo Wængongui pönö cæcä ate æinänäni. Tömänäni, Mäincoo nanguï eamöni imöni aedäni, ante cædänipa. Ayæ, Nanguï cæmöni aedäni, ante cædänipa. Incæte tömäa mänii näni æinänö wii mönö Mæmpo Wængongui pönö cæcä ate æinente badänipa. Wæætë inguipoga iñömö në mä cædäni inte quiëmë wënæ wënæ näni cæpämö ante adinque wadäni dobæ wënæ wënæ cæinänäni badänipa. ¹⁷ Inguipoga mönö quëwëñömö incæ mäninguipogaque ante quëwënäni näni cæinänö incæ oo pöni dæ baquïnö anguënë. Wæætë waocä, Wængongui nänö angainö ante në eñente cæcä inte wantæpiyæ wänämaï quëwencæcäimpa.

Quïnö nöingä ante impa, quïnö babæ ante impa

¹⁸ Wëñæmïni eñëedäni. Ìnque baquïönæ mönö äönæ oo batimpa. Mänïönæ iñonte Codito ingante wacä në piinte cæcä iñömö, Botö Codito imopa, ante në änewëongä ponguingä, ante eñëmïnitapa. Edæ mäninö mïni eñëninö bai ñöwoönæ incæ nanguï inäni Codito ingante në piinte cædäni iñömö, Botö Codito imopa, ante në änewëönäni inte edæ do pönänitapa. Mänömaï i ìnque edæ, Ìnque baquïönæ do bapa, ante mönö eñengæimpa. ¹⁹ Mäninäni iñömö mönö imonte emö cæte godänitapa. Incæte tömënanäni wii nö mönö pönencabo adocabo inämaï inänitapa. Edæ mönö pönencabo adocabodäni inänäni inte bai tömënanäni edæ wadæ godämaï inte mönö tönö ayæ a ongoncædönänimpa. Wæætë do godäni adinque mönö, Mäninäni tömänäni mönö cabo inämaï inänitapa, ante edonque pöni acæimpa.

²⁰ Edæ ogui wapæ gadoncadäni encadäni bai mönö Tæiyæ Waëmö inongä iñömö edæ tömengä Önöwoca ingante mïnitonga angä pö guicä ate mïnitö tömämi tömengä ingante entawëninque, Quïnö nö i, ante eñëmïnipa. ²¹ Mïnitö imïnite yewæmöninque botö dicæ, Mïnitö, Quïnö nö i, ante eñënämaï imïnipa, ante yewæmömogaa. Wæætë edæ, Mïnitö, Quïnö nö i, ante eñëmïnipa, ante adinque botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. Ayæ babæ näni äninö tönö Wængongui nöingä nänö

angainö tönö ædö cæte guëa inguïnaa, ante eñëmïni adinque botö mänömaï beyæ ante yewæmömopa. ²² Babæ ante në änewëongä æcänö ingantawo. Edæ Itota incæ wii mönö Codito ingaingä ingampa, ante në angä iñömö tömengä në babæ änewëongä ingampa. Mäningä wæætë, Botö Codito inömo imopa, ante Codito ingante në piinte cæcä ingampa. Tömengä edæ mönö Mæmpo Wængongui tönö tömengä Wengä Itota Codito näna Mæmpocaya inate Baa angampa. ²³ Ìi Wengä onguïñängä ingante Baa äninque, Itota incæ wii mönö Codito ingaingä ingampa, ante në änäni iñömö ædö cæte Mæmpo Wængongui nempo quëwëönäni inguïnänii. Wæætë tömengä Wengä ingante æcänö Ao äninque, Itota mönö Codito ingaingä ingampa, ante në angä guiquënë tömengä Mæmpo Wængongui nempo në quëwëongä ingampa.

²⁴ Mïnitö guiquënë, Quïnö angainö, ante wëenëñedë mïni eñengainö ante ñöwo godömenque mïnitö mïmönë entawente quëwëedäni. Mäninö ante godömenque entawëmïni inte mïnitö Itota Codito tömengä Mæmpo Wængongui näna Mæmpocaya tömäna nempo cöwë quëwenguïmïni imïnipa. ²⁵ Mönö imonte Wængongui, Cöwë cæcæboimpa, ante cædinque iïmaï angacäimpa. Mïnitö wantæpiyæ cöwë wänämaï quëwencæmïnimpa.

²⁶ Wadäni, Mïnitö incæ oda cæcæmïnimpa, ante në cædäni iñönänite botö mïnitö imïnite mäninö ante yewæmömopa.

²⁷ Codito tömengä Önöwoca ingante do pönongä ewocamïnipa. Tömengä ingante cöwë ewocamïni iñömïnite wacä ædö cæte mïnitö imïnite odömonte apænequingäa. Tömengä Önöwoca incæ tömänö ante odömonte apænecä eñencæmïnimpa. Ayæ tömengä nänö odömonte apænedö iñömö nö pöni i ìnque edæ wii babæ äninö impa. Ìnque mïnitö tömengä mänömaï nänö odömonte apænedinö bai cædinque godömenque mönö Itota Codito nempo quëwëedäni.

²⁸ Mänömaï beyæ botö wëñæmïni bai imïni eñëedäni. Tömengä nempo godömenque quëwëedäni. Edæ, Tömengä

pongä mönō aquiōnæ mönō guiñēnāmaī ingæimpa, ante cædinque ayæ, Tömengä ponguiōnæ mönō tömengä weca ongōninque guingo imōnāmaī ingæimpa, ante cædinque godōmenque tömengä nempo quēwēedāni. ²⁹ Edæ mīnitō, Itota Codito nō nānō cæte ingainō ante ēñēmīni īnīnque edæ mīnitō īīmaī ante adobaī do ēñēmaīmīnīpa. Quīnō waa impa, ante nē cædōnāni tōmānāni mempoga ēñagāināni inte Wængonguī wēnāni īnānīpa.

3

Wængonguī wēnāni

¹ Mōnō Mæmpo Wængonguī incæ æbānō mönō imonte nangui pōni nē waadete pōnēnongä inte cægacāimpa, ante apænebo ēñēedāni. Edæ mönō imonte, Botō wēmīni imīni āmopa, ante angacāimpa. Īnīnque nāwangä mānīmōnō imōmpa. Ingui-pogaque quēwēnāni īñōmō, Mōnō Mæmpo Wængonguī ingante wīi adīnque pōnēnāmaī īnānitapa. Mānōmaī beyæ mönō imonte adobaī adāmaī īnāni inte baī pōnēnāmaī īnānīpa. ² Botō nē waademīni ēñēedāni. Nōwoyedē Wængonguī wēmō īnōmō inte mönō ayæ ate æbānō baquīmōō, ante ayæ wīi edonque amōmpa. Wæætē, tömengä nānō pōōnæ mönō aquiōnæ tömengä nānō ingaī baī mönō adobaī bacæimpa, ante ædæmō ēñēmōmpa. Edæ tömengä æbānō ingaingä ingää, ante mönō edonque acæimpa. ³ Edæ, Tömengä beyænque mānōmaī bacæimpa, ante nē pōnente todāni tōmānāni, Itota Codito tæiyæ waēmō nānō ingaī baī mönō adobaī tæiyæ waēmō bacæimpa, ante nāmā incæ cædānīpa.

⁴ Nē wēnæ wēnæ cædāni tōmānāni Wængonguī nānō, īīmaī cæedāni, ante nāni yewæmongainō ante Baa ante nē ēñēnāmaī cædāni īnānīpa. Edæ wēnæ wēnæ nāni cægāinō incæ Wængonguinque ingante Baa ante nāni angāinō impa. Mānīnō ante nō ante impa. ⁵ Mīnitō do ēñēmīnīpa. Tömengä edæ mönō wēnæ wēnæ cægāinō ante mönō imonte, Nīmpo cæbo quēwenguīmīni, ante cæcæte ante cædinque ēñagacāimpa. Ayæ tömengä wēnæ wēnæ cædō entawēnāmaingä ingampa. ⁶ Ayæ edæ tömengä nempo nē quēwēnōnāni

tōmānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cædāni īnānīpa. Godōmenque nē wēnæ wēnæ cædōnāni guiquēnē tömengä ingante adāmaī īnōnāni inte pōnēnāmaī īnīnāni īnānīpa tōō. ⁷ Wēñæmīni ēñēedāni. Wacā mīnitō imīnite, Wapiticæ gote oda cæquīmīni, ante nē māocæ cæcā ingante gomō aedāni. Wæætē, Quīnō waa impa, ante nē cæcā guiquēnē tömengä Itota Codito nō nānō cæte ingaī baī adobaī nō cædongä īnongampa. ⁸ Nē wēnæ wēnæ cæcā guiquēnē wēnæ pæingä baī inte adocā nempo quēwengampa. Edæ wēñēñedē wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægāi baī cōwē wēnæ wēnæ cæcampa. Mānōmaī beyæ Wængonguī Wengä īñōmō wēnæ awēnē nānō wēnæ wēnæ cægāinō ante wo ēwencæte ante inguipoga ponte ēñagacāimpa.

⁹ Wængonguī wēnāni tōmānāni wīi godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnāni īnānīpa. Edæ tōmēmō guīdīmō baī minte baī cædinque Wængonguī nānō quēwēnō ante da pōnongä ænīnque tōmēnāni cōwē entawente quēwēnānīpa. Tōmēnāni edæ Wængonguī wēnāni inte ædō cæte godōmenque wēnæ wēnæ cæquīnānīi. ¹⁰ Æcānō, Quīnō waa impa, ante nō cædāmaī īnaa tömengä wīi Wængonguī wengä ingampa. Ayæ æcānō tömengä nānō tōnīñacā ingante nē waadete pōnēnāmaī īnaa tömengä adobaī wīi Wængonguī wengä ingampa. Wængonguī wēnāni ædānidō īnānīi, ante ayæ, Wēnæ wēnāni ædānidō īnānīi, ante mönō mānōmaī beyænque edonque pōni ēñēmōmpa.

Wacā ingä wacā ingä mönō waadete pōnengæimpa, ante

¹¹ Mīnitō mā mīni pōnēñedē mīni ēñēngāinō īīmaī ante impa. Wacā ingä wacā ingä mönō waadete pōnengæimpa. ¹² Mīnitō Cāinō wodi baī wīi īedāni. Māningä edæ wēnæ nānō pæingä baī ingaingä inte tömengä nānō tōnīñacā ingante nāēmæ wænongä wængacāimpa. Ayæ quīnante tömengä ingante wænongacāi. Edæ tömengä nāmā nānō cæinō wēnæ wēnæ cæinonque īñonte, Tömengä tōnīñacā nānō cæinō wæætē nō cæinonque ī, ante adīnque

mänömaï beyænque Cäinö wodi tömengä nänö tönïñacä ingante wæñongacäimpa.

¹³ Botö tönïñamïni eññedäni. Ingui-pogaque quëwënäni mïnitö imïnite ancaa pïinäni adinque mïnitö wæætë, Quïnante pïinäni, ante wædämaï iedäni. ¹⁴ Mönö tönïñadäni inänite nê waadete pönëmö beyænque, Mönö nê wænguënëmö inte mönö wæætë mïi quëwëmö imompa, ante edonque eññemompa. Nê waadete pönënamäi ingä guiquënë tömengä iñömö mönö wænguënëmämö cöwë emö cädämaï ingampa töö. ¹⁵ Æcänö tömengä tönïñacä ingante pïina tömengä iñömö nê wæñongä bai ingampa töö. Ayæ, Nê wæñongä inongä inte tömengä nänö wantæpiyæ wænämaï quëwenguïmämo ante ædö cæte entawente quëwenguïgää, ante do eññemïnipa. ¹⁶ Näwangä waadete pönëninque æbänö cæquiï, ante mönö iïmaï ante eññengæimpa. Edæ, Itota Codito nämä incæ mönö beyænque wængacäimpa, ante adinque mönö, Mänömaï waadete pönente cæquiï impa, ante eññemompa. Ininque mönö adobai mönö tönïñadäni beyænque ante mönö nämä incæ Ao äninque wænguënëmö imompa. ¹⁷ Mäincoo nê ëacä iñömö tömengä tönïñacä nänö quëwenguïnö ante wïi eyepæ ëacä acä incæte tömengä ingante waadete cädämaï ingantawo. Edæ nê ëacä incæ ædö cæte Wængonguï nänö waadete pönëno entawengä ingantawogaa. ¹⁸ Wëñæmïni eññedäni. Mönö, Waodäni inänite botö waadete pönëmö imopa, ante tedemö incæte wïi mäninö önöne mönö tededö beyæ mönö nöingä cæte waadete pönëmö imompa. Wæætë edæ waodäni beyæ godö cædinque mönö nöingä waadete pönengæimpa.

Wængonguï weca ongonte mönö guiññenämaï ingæimpa

¹⁹ Mänömaï cæmompa, ante adinque mönö, Wængonguï nöingä nänö angainö bai quëwëmö imompa, ante do eññemompa. Ayæ adobai, Tömengä weca mönö a ongöñedë nämä guiññenämaï incæmöimpa, ante eññemompa. ²⁰ Botö pante wæquinque wënæ wënæ cæbopa, ante mïmönë nämä apænte ämö incæte iïmaï ante adobai eññemompa. Wængonguï edæ wïi mönö

mïmönë eññenö bai inongä inte tömengä godömenque nê eññengä ingampa. Ayæ tömengä tömäa eññengä ingampa.

²¹ Botö nê waademïni eññedäni. Botö pante wæquinque wënæ wënæ cæbopa, ante mïmönë nämä apænte änämaï imö ininque mönö Wængonguï weca ongöninque guiññenämaï imaimompa. ²² Ayæ tömengä, Iïmaï cædäni, ante nänö wææ angainö ante eññente cæmö ininque ayæ, Cæmö adinque tömengä tocæcäimpa, ante cæmö ininque tömengä ingante quïëmë beyæ ante ämö tömengä wæætë pönö cæcä æmäimompa. ²³ Tömengä nänö wææ angainö iïmaï impa. Botö Wengä Itota Codito emöwo ante pönëedäni. Ayæ tömengä mönö imonte, Botö wææ angainö bai wacä ingä wacä ingä waadete pönëedäni. ²⁴ Mänömainö ante Wængonguï nänö wææ angainö ante nê eññente cædäni iñömö tömënäni tömengä nempo quëwënönäni inänipa. Ayæ adobai tömënäni tömengä ingante entawënänipa. Wængonguï tömengä Önöwoca ingante pönongä ænimö inte mönö mäningä tömengä nänö pönongaiwoca beyæ, Wængonguï ingante entawëmö imompa, ante do eññemompa.

4

Æcänö önöwoca ingante ewocadäni, ante

¹ Botö nê waademïni eññedäni. Wadäni, Wængonguï Önöwoca incæ mönitonga pö guïicä ininque ewocamöni imönipa, ante nê änäni incæte mïnitö wïi tömënäni nani äno pönëedäni. Wæætë, Tömënäni önöwoca Wængonguï weca owodinque pöwocacantawo, ante eññencæte ante apænte aedäni. Edæ Wængonguï beyænque nê apænemönipa, ante nê babæ änewënönäni nanguï inäni imæca quëwënäni weca godänipa. ² Mïnitö edæ, Mäniwoca näwangä Wængonguï Önöwoca ingantawoo, ante eññencæte ante iïmaï ante edonque pönï eññencæmïnimpa. Edæ, Itota Codito Waocä eññate pongaingä ingacäimpa, ante änäni adinque mïnitö, Tömënäni tömänäni Wængonguï weca nê pöwocacä ingante nê ewocadäni inänipa, ante eññencæmïnimpa. ³ Wæætë Itota ingantedö ante adodö ante nê änämaï inäni guiquënë tömënäni

tömänäni edæ Wængonguī weca pōwocā ingante ēwocadāmaī inānīpa. Tömēnāni nāni nē ēwocadongā iñōmō tōmengā, Itota Codito Waocā ēñate pongaingā ingacāimpa, ante ānāmaī ingampa. Māningā iñōmō Codito ingante nē piinte cædongā iñōmō tōmengā poncæcāimpa, ante mīni nē ēñēningā ingampa. Nōwoōnæ incæ tōmengā do inguipoga mōnō quēwēñōmō iñōmō pongā ataquēedāni.

⁴ Wēñæmīni ēñēedāni. Wadāni, Codito ingante nē piinte cædōnāni iñōnānite mīnitō Wængonguī quīmīni imīni inte godōmenque tæī ēmōmīni imīnīpa. Edæ Wængonguī Ōnōwoca mīni nē ēwocadongā iñōmō tōmengā godōmenque nangūī tæī ēmongā iñongante wēnæ inguipogaque quēwēnāni nāni nē ēwocadongā guiquēnē wædænque tæī ēmongā ingampa. Inique mīnitō mānīnāni nē babæ ānewēnōnāni inānite Baa ante cædinque godōmenque tæī ēmōmīni inte gānā cædimīni imīnīpa. ⁵ Mānīnāni inguipoga beyænque quēwēnāni inte mānōmaī beyæ inguipoga quēwēnāni nāni pōnente ānō baī tededāni iñōnānite inguipogaque ante quēwēnāni adodāni inte tōmēnāni inānite ēñēnānīpa tōō. ⁶ Mōnitō Wængonguī quīmōni imōni iñōmōnite, Wængonguī ingante nē ate pōnengā iñōmō tōmengā mōnitō imōnite ēñengampa. Wæætē Wængonguī wengā ināmaī inongā guiquēnē tōmengā mōnō imonte ēñēnāmaī ingampa. Mānōmaī ī inique edæ waocā adocanque ōnōwoca nōingā angā ingante ēwocadongā incæ wacā ōnōwoca babæ angā ingante ēwocadongā incæ mōnō mānīnō beyænque, Æwocadō īī, ante edonque pōnī ēñēmōmpa.

Wængonguī waadete pōnengaingā inte

⁷ Botō nē waademīni ēñēedāni. Mōnō wacā ingā wacā ingā waadete pōnengæīmpa. Edæ mōnō waadete pōnēnō incæ Wængonguī nānō da pōnongainō impa. Tömānāni, Nē waadete pōnēnāni iñōmō Wængonguī wēñænāni nāni mempoga ēñagāincabo inōnāni inte Wængonguī ingaingā ingante ate baī pōnēnānīpa. ⁸ Wæætē nē waadete pōnēnāmaī ināni guiquēnē tōmēnāni Wængonguī ingante wīī ate baī pōnēnāni inānīpa. Edæ Wængonguī nē waadete pōnengaingā

ingampa. ⁹ Mōnō imonte Wængonguī nānō waadete pōnēmāmo īīmaī cæte odōmongacāimpa. Tōmengā edæ, Botō Wengā beyænque quēwēncæmīnīmpa, ante cædinque tōmengā Wengā adocanque ingante inguipoga mōnō quēwēñōmō da pōnongā pongacāimpa. ¹⁰ Æbānō waadete pōnenguīī, ante īīmaī impa. Mōnō wīī Wængonguī ingante waadete pōnēnīmō imōmpa. Wæætē tōmengā mōnō imonte waadete pōnengā ingaingā ingampa. Ayæ, Mōnō wēnæ wēnæ cægāinō ante mōnō imonte Wængonguī piīnāmaī incæcāimpa, ante idægoidi cæningā ingante wēnōnāni nānō wēngāī baī Wængonguī adobaī mōnō wēnæ wēnæ cægāinō beyænque tōmengā Wengā ingante da pōnongā pōnīnque mōnō beyæ wæætē wængacāimpa.

¹¹ Botō nē waademīni ēñēedāni. Wængonguī edæ mōnō imonte mānōmaī nē waadete pōnengaingā ingampa, ante adinque mōnō adobaī wacā ingā wacā ingā waadete pōnenguēnēmō imōmpa. ¹² Mōnō waocabo tōmāmō Wængonguī ingante cōwē adāmaī imōmpa. Incæte mōnō wacā ingā wacā ingā waadete pōnēmō inique Wængonguī ingante entawente quēwēmaīmōmpa. Ayæ adobaī wacā ingā wacā ingā waadete pōnēmō inique tōmengā pōnō cæcā beyænque mōnō tōmengā nānō waadete pōnēnō ante eyepæ entawente quēwēmōmpa. ¹³ Mōnō tōmengā nempo quēwēmō inte tōmengā ingante adobaī mōnō entawente quēwēmōmpa. Wængonguī tōmengā Ōnōwoca ingante mōnō imonte pōnongā ængamōimpā. Mānōmaī beyæ mōnō mānīnō ante do ēñēmōmpa. ¹⁴ Mæmpo Wængonguī tōmengā Wengā ingante ānīnque, Inguipoga quēwēnāni tōmānāni inānite bitō æmī beyænque quēwēnguīnāni, ante cæcæbiīmpa, ante da pōnongā pongantapa. Pongā adinque mōnitō nē adīmōni inte wadāni inānite mānīnō ante apænēmōni ēñencædānīmpa. ¹⁵ Æcānō, Itota Codito Wængonguī Wengā ingaingā ingampa, ante āna iñōmō tōmengā Wængonguī ingante entawente quēwēngampa. Tōmengā adobaī Wængonguī nempo quēwēngā ingampa.

¹⁶ Ayæ mānīī beyæ Wængonguī mōnō

imonte waadete pönengampa, ante mönö nē ēñenömö inte edæ ædæmō pönēmō imompa. Wængonguī iñömō nē waadete pönengaingä ingampa. Tömänäni nē waadete pönente quēwēnāni iñömō tömēnāni Wængonguī nempo quēwēnānīpa. Wængonguī ingante adobai tömēnāni entawente quēwēnānīpa. ¹⁷ Wængonguī nānō waadete pönēnō ante ædæmō entawēmō inique mönō godongāmæ waadete pönēmō beyæ tömengä apænte anguiönæ iñonte guiñenāmai inguimō imompa. Edæ Mæmpo Wængonguī nempo Itota nānō quēwengai bai mönō imæca quēwēnīque adobai quēwēmō inte māniñedē guiñenāmai inguimō imompa. ¹⁸ Nē waadete pönengä iñömō tömengä guiñenāmai ingampa. Wæætē edæ tömengä nānō waadete pönēnō æmæwo pæte bai eyepæ ba inique tömengä nē waadete pönengä inongä inte ædō cæte guiñengüingää. Nē guiñengä guiquēnē tömengä nānō pante wæwenguinō incæ do pante bai wæwengä ingampa. Tömengä nānō waadete pönēnō ante wii eyepæ ba inique tömengä æmæwo pædāmai bai ingampa.

¹⁹ Wængonguī edæ mönō imonte tāno waadete pönengacäimpa. Mänōmai beyæ mönō wæætē waadete pönēmō imompa. ²⁰ Botō Wængonguī ingante nē waadete pönēmō imopa, ante nē angä iñömō tömengä wæætē tömengä tōniñacä ingante nē piinte ingä inique tömengä babæ anewēnongä ingampa. Edæ māningä nānō tōniñacä ingante nē adingä incæ tömengä ingante waadete pönēnāmai ingä incæte adocä Wængonguī ingante nē adāmai iningä incæ ædō cæte tömengä ingante waadete pönengüingää. ²¹ Ayæ, Iīmai cæedāni, ante Itota Codito mönō imonte iīmai angacäimpa. Tömāmīni Wængonguī ingante nē waadete pönēmīni inte mīnitō tōniñadāni inānite adobai waadete pönenguēnēmīni imīnīpa.

5

Inguipogaque nāni quēwēnō ante mönō Baa angcäimpa

¹ Tömänāni Itota ingantedō ante, Mönō Codito ingaingä ingampa, ante nē pönēnāni inte Wængonguī wēnāni

nāni mempoga ēñagaincabo inānīpa. Ayæ tömānāni Mæmpocä ingante nē waadete pönēnāni iñömō tömēnāni adobai tömengä Wengä ingante waadete pönēnānīpa. ² Mönō Wængonguī wēnāni inānite waadete pönēmō imöö, ante ēñencæte ante iīmai ante do ēñēmompa. Wængonguī ingante waadete pönēmō inique ayæ tömengä, Iīmai cæedāni, ante nānō wææ angainō ante ēñente cæmō inique mönō, Nē waadete pönēmō imompa, ante ēñēmaimompa. ³ Wængonguī ingante mönō waadete pönēnō iñömō iīmai ante impa. Wængonguī, Iīmai cæedāni, ante nānō wææ angainō ante mönō ēñente cæcäimpa. Edæ māniñō ante, Iīmai cæedāni, ante nānō wææ angainō ante ēñente cædinque mönō wii teēmē mongænte bai baquinque cæmompā. ⁴ Edæ Wængonguī wēmō mempoga mönō ēñagaincabo iñömō mönō tömāmō inguipogaque ante nāni quēwēnō ante Baa ānīque godōmenque tæi emonte gänä cæmompā. Inguipogaque ante nāni quēwēnō ante mönō godōmenque tæi emōmāmo iñömō iīmai ante impa. Wængonguī ingante mönō wede pönēnō beyænque mönō godōmenque tæi emōmō inte gänä cæmompā. ⁵ Inguipogaque ante nāni quēwēnō ante Baa ancæte ante æcānō godōmenque tæi emongä inte gänä cæcantawoo. Edæ Itota Wængonguī Wengä ingaingä ingampa, ante nē pönenganque tömengä godōmenque tæi emōnongä ingampa.

Wængonguī Wengä ingantedō ante nö ante impa

⁶ Nē æpænē guiite pongaingä iñömō nāmā wepæ petæ petæ wæænte nē gogaingä iñömō māningä iñömō Itota Codito inongä ingacäimpa. Tömengä wii æpænenque inte pongacäi wæætē æpænē inte ayæ nāmā wepæ inte pongacäimpa. Ayæ Wængonguī Öñowoca incæ tömenganque māniñō ante, Nö ante impa, ante nē apænecä ingacäimpa. Edæ Wængonguī Öñowoca nē nöingä inongä ingampa. ⁷ Edæ mēa go adoque ināni mānimpodāni, Nö impa, ante apænete bai nē ānāni inānīpa. ⁸ Edæ Wængonguī

Önöwoca incæ æpæ incæ wepæ incæ mēa go adoque mānimpodāni incæ, Nö impa, ante nē apænedāni mæ öñompa. Mānimpodāni iñömö quiēmē āninqe adodö ante nē apænedāni inānīpa. ⁹ Quiēmē ante waocā incæ, Nö impa, ante nānō apænedinō ante do eñēmompa. Quiēmē ante, Nö impa, ante Wængonguī nānō apænegainō guiquēnē godömenque waa pōni impa. Edæ Wængonguī tōmenganque nānō apænegainō impa. Edæ tōmengä Wengä ingantedö ante Wængonguī, Nö pōni impa, ante nānō apænegainō impa tōö. ¹⁰ Æcänö Wængonguī Wengä onguīñængä ingante nē wede pönēna iñömö tōmengä, Nö impa, ante Wængonguī nānō apænegainō ante entawente quēwengampa. Wæætē edæ æcänö Wængonguī nānō apænegainō ante wīi pönēna guiquēnē tōmengä Wængonguī ingantedö ante, Babæ ānongä ingänö, ante nē angä ingampa. Edæ Wængonguī tōmengä Wengä ingantedö ante, Nö impa, ante nānō apænegainō ante māningä iñömö pönēnāmaī ingampa tōö. ¹¹ Ayæ māninö ante tōmengä, Nö impa, ante nānō apænegainō ante iīmaī ante impa. Mönö imonte Wængonguī, Mini wantæpiyæ cōwē quēwenguinö, ante pōnongä æntamompa. Māninö mönö quēwenguinö ante tōmengä Wengä nē quēwēnongä inte mönö imonte pōnongä ænimö inte entawente quēwēmompa. ¹² Tōmengä Wengä nempo nē quēwengä iñömö tōmengä wantæpiyæ nānō quēwenguinö do entawente quēwengampa. Wængonguī Wengä nempo nē quēwēnāmaī ingä guiquēnē tōmengä wæætē wantæpiyæ nānō quēwenguinö ænāmaī ingampa.

Wäo iinque nānō angainö

¹³ Minitö Wængonguī Wengä emöwo ante nē pönēmīni iñömīnite botö māninö ante yewæmōmo aedāni. Minitö edæ wantæpiyæ cōwē mīni quēwenguinö do entawente quēwēmīni iñömīnite botö, Eñencæminimpa, ante yewæmōmopa.

¹⁴ Iīmaī beyænque Wængonguī weca guīñēnāmaī pōmō imompa. Mönö quiēmē æncæte ante tōmengä ingante apænedinque tōmengä nānō ānō bai ante apænemö iinque tōmengä mönö imonte eñēmaingampa. ¹⁵ Ayæ, Mönö imonte nē

eñēnongä ingampa, ante eñēmö iinque mönö, Quiēmē ante apænemö eñēninque tōmengä māninö mönö āninö ante do pōnongä æmō imompa, ante eñēmaimompa.

¹⁶ Minitö mīni tōniñacä wēnæ wēnæ cæcä incæ wīi tōmengä nānō æmæwo wænguinque wēnæ wēnæ cæcä amīnitawo. Mānōmaī cæyongante nē adingä iñömö māningä beyæ ante Wængonguī ingante apænecæcäimpa. Apænecä eñēninque Wængonguī tōmengä ingante wantæpiyæ nānō quēwenguinö pōnongä æncæcäimpa. Edæ pancadāniya wēnæ wēnæ nāni cædincoo mongænāni incæ wīi tōmēnāni nāni æmæwo wænguinque wēnæ wēnæ cædānīpa, ante botö māninānīque inānitedö ante apænebopa. Wæætē edæ waocā Wængonguī Tæiyæ Waemö Önöwoca ingante ancaa Baa Baa āninqe tōmengä nānō æmæwo wænguinque nē wēnæ wēnæ cæcä ingampa. Iinque botö, Mānōmaī Baa āninqe nē wēnæ wēnæ cædingä beyæ ante Wængonguī ingante apænecæimpa, ante ānāmaī imopa. ¹⁷ Quiēmē wīwa cæmō māninö tōmānō wēnæ wēnæ mönö cædö impa. Wæætē wēnæ wēnæ cæmō incæte wīi tōmānō mönö wēnæ wēnæ cædö beyæ mönö nē wænguēnēmö bamompa. Pancaa beyænque nē wænguēnēmö bamompa.

¹⁸ Wængonguī wēnāni nāni mempoga eñagāincabo iñömö godömenque wēnæ wēnæ cædāmaī inānīpa, ante eñēmompa. Edæ Wængonguī Wengä eñagāingä inte tōmēnāni inānīte wææ cædongä ingampa. Ayæ wēnæ incæ tōmēnāni inānīte gampodāmaī inongä ingampa. ¹⁹ Wængonguī wēmö imö imompa, ante eñēmompa. Wæætē wadāni edæ inguipogaque ante nē quēwēnāni guiquēnē tōmēnāni tōmānāni wēnæ awēnē nempo quēwēnānīpa, ante eñēmompa. ²⁰ Wængonguī Wengä do pongä ingacäimpa. Ayæ Wængonguī nē nōingä ingāingä ingante ate bai pōnencæminimpa, ante cædinque tōmengä mönö imö pōnō odōmongä ate eñēmompa. Tōmengä mānōmaī cæcampa, ante adobai eñēmompa. Ayæ tōmengä nē nōingä ingāingä iñongante mönö tōmengä Wengä Itota Codito nempo quēwēmompa. Itota Codito nō Wængonguī ingāingä ingampa. Ayæ tōmengä wantæpiyæ cōwē nē quēwengä

ingaingä inte pönö cæcä beyænque mönö
adobai wantæpiyæ quëwëmö imompa.
²¹ Botö wëñæmîni bai imîni ëñëedâni.
Wadâni, Mönitö wængonguîdi impa, ante
nâni cönönincoo weca godâmai iedâni,
ämopa. Mäninque ante yewæmömopa.

2 Wäo cadota ante nänö ayænta yewæmongainta

*Nöinö mönö änö ante ayæ mönö waadete
pönönö ante*

¹ Minitö Wængonguï ingante mîni pönencabo iñöminite botö nê aabo Picæmo mîni änömo inte yewæmömopa. Minitö badä nâni wencabo bai iñöminite tömengä mînitö imînite apænte ængacäimpa. Botö mînitö imînite nō waadete pönëmopa. Wîi botonque waadete pönëmîni inte wæætê mönö Codito nöingä nänö waa pönî angainö ante nê eñëninâni adobai tömënâni tömânâni nâni nê waadete pönëmîni iñöminite yewæmömo aedâni. ² Edæ mönö nê Nöingä nänö waa pönî angainö ante entawente quëwëmö inte mönö cöwê ñimpo cædämaï entawencæmöimpa. ³ Nê Mæmpocä Wengä Itota Codito tönö Mæmpo Wængonguï tömëna godongämæ waadete pönö cædinque, Quëwencæminimpa, ante mönö imonte waadete waa cæda beyænque mönö gänê entawencæmöimpa. Inique mönö nê nō pönëmö inte mäninö ante cöwê entawente quëwënömö inte mönö wacä ingä wacä ingä waadete pönëmö incæmöimpa.

⁴ Mæmpo Wængonguï mönö imonte nänö, ïimaï cæedâni, ante nänö wææ angainö bai eñente cædinque mîni pönencabo iñöminî botö, Pancadâniya nöinö cægonte bai quëwënâni, ante eñënimö inte nanguï tobopa. ⁵ Nöwo iñömö mînitö imînite ämo eñëedâni. Minitö Wængonguï ingante mîni pönencabo iñömö wacä ingä wacä ingä waadete pönëedâni ämopa. Botö ñöwo mänömaï äninque wîi tömëmo wææ änö ante yewæmömopa. Wæætê Awënë do wææ nänö angainö ante wëenëñedê mönö eñente ængainö ante adodö ante yewæmömo aedâni. ⁶ Nê pönënâni inânite mönö waadete pönönö iïmaï impa. Mönö Codito, ïimaï cæedâni, ante nänö wææ angainö ante eñente cædinque mönö quëwengäimpa. Minitö wëenëñedê do

mîni eñëninö bai wææ äninque tömengä, Minitö cöwê waadete pönente quëwëedâni, angacäimpa.

*Waadâni oda cæcædänimpa, ante nê
cædâni*

⁷ Waodâni edæ oda cæcædänimpa, ante nê cædâni nanguï inâni imæca quëwënâni weca gote mæ ongönänimpa. Mäninâni iñömö Itota Codito Waocä eñate pongaingä ingampa, ante änämaï nê inâni inânipa. Æcänö tömënâni bai nê ingä, Waodâni edæ nâni oda cæquinque, ante nê cæcä ingampa. Ayæ, Botö Codito imopa, ante Codito ingante piinte cædongä ingampa. ⁸ Minitö iñömö nämä wææ aaedâni. Quiëmê cæcæte ante mîni cædinö ante mînitö, Wê womönämaï ingäimpa, ante cædinque wææ cæedâni. Wæætê mîni cædinö beyæ Wængonguï nänö pönonguincoo tömancoo eyepæ pönongä æncæte ante cæedâni.

⁹ Nê pönengä Itota Codito nänö odömonte apænægainö ante nê eñëningä incæ wîi godömenque eñente cædinque wadö ante wadæ gocä iñömö tömengä ædö cæte Wængonguï tönö godongämæ quëwengüingä. Wæætê Itota Codito nänö odömonte apænægainö ante godömenque nê eñente cædongä iñömö tömengä iñömö Mæmpocä tönö ayæ tömengä Wengä tönö godongämæ quëwengampa. ¹⁰ Wacä mînitö weca pöninque mäninö Codito odömonte apænedinö ante odömonte apænedämaï ingampa, ante adinque mînitö tömengä ingante, Botö oncönê pö guie, ante änämaï iedâni. Ayæ, Waa quëwente pömi, ante änämaï iedâni. ¹¹ Edæ adocä ingante æcänö, Waa quëwente pömi, ante äna tömengä mäningä wënæ wënæ cæyongante tömengä tönö guëa cæte bai cæcampa.

Wäo inque nänö angainö

¹² Botö mînitö imînite godömenque nanguï äinente wæbo incæte mincayonta inte wentamömæ yewæmöimæ inte wîi yewæmöinëmopa. Wæætê mînitö weca eñacæ pöinëmo imopa. Ayæ mînitö tönö awincadö awinca adinque botö apæneinëmo imopa. Mänömaï cædinque botö, Mönö godongämæ eyepæ pönî wat-apæ tocæmöimpa, ante cæbopa. ¹³ Mönitö

töniñamini eñeedäni. Wængongui in-
gante möni pönencabo tömengä nänö
në ængaimöni inte mönitö iñömö mini
pönencabo iñöminite, Waa quëwëedäni,
ämönipa, ante yewæmömopa.

3 Wäo cadota ante nänö tōmanta yewæmongainta

Gayo ingante Wäo nänö waa apænedö

¹ Gayo botö nē waadebi eñēmi. Bitö botö nē nō waadete pönēmi iñōmite botö nē aabo Picæmo mīni änōmo inte, Acæbiimpa, ante yewæmōmopa.

² Botö nē waadebi eñēmi. Tōmēmi öñowoca incæ waa ewocate quēwēmi bai bitö baonga adobai waa eñabi quēwencæbiimpa, äninque ayæ, Bitö quēwenguinö ante bitö cōwē waa pōni quēwencæbiimpa, ämopa.

³ Mönö tōniñadāni pancadāniya iñōmō pōninque, Gayo iñōmō Itota Codito nō pōni nänö angainö ante cōwē nō pōneninque cæcampa, ante apænedānitapa. Ayæ, Gayo ñōwo godōmenque nōinö cægonte bai quēwengā ingampa, ante apænedāni eñēninque nangui pōni totabopa. ⁴ Botö wēmīni bai imīni imīnitedö ante, Itota Codito nō pōni nänö angainö bai tōmēnāni nōinö cægonte bai quēwēnāni inānipa, ante apænedāni eñēninque botö godōmenque watapæ toquinque impa.

⁵ Botö nē waadebi eñēmi. Mönö tōniñadāni incæ bitö nē tæcæ adināni ināni incæte bitö quīnō tōmēnāni beyæ ante cædinque cōwē pōneninque ædæmō cæbi imipa. ⁶ Codito ingante godongāmæ mōni pōnencabo iñōmōnite mānināni wæætē, Gayo nē waadete pōnengā ingampa, ante mōnitö imōnite apænedāni eñentamōnipa. Tōmēnāni Wængonguī ingante nē cædāni inānipa cæbii. Bitö tōmēnāni inānite godö cæbi æninque gomonga godāni ininque waa imaimpa. ⁷ Edæ tōmēnāni iñōmō Itota emōwo beyænque tao godānitapa. Mānōmai goyōnānite nē eñēnāmai cædāni dicæ pōnōnāni ænānitawogaa. ⁸ Mānōmai beyæ mōnō Wængonguī nōingā nänö angainö ante tōmēnāni tōnō godongāmæ cæcæimpa, ante cædinque mānināni bai ināni mōnō oncö pōnāni adinque mōnō, Pō guite cænte mōedāni, anguēnēmō imompa.

Diotedepeto tōnō Deēmetedio

⁹ Codito ingante mīni pōnencabo iñōmōnite botö mīnitö imīnite do yewæmontabopa. Incæte Diotedepeto iñōmō, Botö nē awēnē imopa, ante nē cæinēnongā inte mōnitö imōnite Baa äninque nänēnē cæcā ingampa.

¹⁰ Mīnitö weca botö pōninque tōmengā quīnō nänö cædö ante edonque pōni apænebo eñencæmīnimpa. Edæ tōmengā mōnitö imōnitedö ante önonquedö ante wēnæ wēnæ apænecampa. Ayæ māninö ante wīi eyepæ impa, ante pōnente ingā ininque tōmengā edæ mōnō tōniñadāni pōnāni adinque, Pō guite cænte mōedāni, änāmai ingampa tōö. Wadāni guiquēnē, Pō guite cænte mōedāni, ancæte ante nē cæinēnāni inānite tōmengā adobai, Cædāmai iedāni, ante wææ angā ingampa. Ayæ mānōmai cædāni adinque tōmengā, Mōnitö Codito ingante mōni godongāmæ pōnencabo iñōmōnite mīnitö gobæwedāni, angampa cæbii.

¹¹ Botö nē waadebi eñēmi. Quīnō wēnæ wēnæ i adinque bitö adodö cædāmai iē. Wæætē quīnō waa i adinque adodö cæe. Quīnō waa impa, ante nē cædāni iñōmō Wængonguī wēnāni inānipa. Quīnō wēnæ wēnæ impa, ante nē cædāni guiquēnē Wængonguī ingante adāmai inānipa.

¹² Deēmetedio ingantedö ante tōmānāni waa apænedānipa. Wængonguī nōingā nänö quēwēnō bai Deēmetedio adobai nōinö cæte quēwēnongā ingampa, ante acæimpa. Mōnitö adobai tōmengā ingante ante waa apænemōni imōnipa. Ayæ tōmengā ingantedö mōnō äninö nō impa, ante do eñēmipa.

Wäo inque nänö yewæmongainö

¹³ Mīnitö imīnite godōmenque nangui äinente wæbo incæ yewæmōingö inte wentamōmæ yewæmōimæ inte wīi yewæmōinēmopa. ¹⁴ Wæætē bitö weca wantæ iñö pōninque botö ainēmo imopa. Pōmo ate botö bitö tōnō awincadö awinca adinque apænecæmōnaimpa.

¹⁵ Bitö piyænē cæte quēwencæbiimpa, ämopa. Mönö æmigoidi iñōmō quēwēnāni bitö imite, Waa quēwencæbiimpa, ante apænedānimpa. Mönö æmigoidi bitö weca quēwēnāni tōmānāni inānite wæætē bitö adocanque ingante adocanque ingante apænedinque, Waa quēwencæbiimpa,

ante botö beyæ apænebi ëñencæðänimpa,
ämopa. Mäinique ante yewæmömopa.

Codaa cadota ante nänö yewæmongainta

*Waa quëwencæminimpa, ante Codaa
yewæmongampa*

¹ Botö Itota Codito ingante nê cædömo inte Tantiago tönĩñabo Codaabo inömo imopa. Mæmpo Wængonguĩ mĩnitö imĩnite waadete pönëninque aa pecä pömĩni ininque mĩnitö Itota Codito nempo nê ongömĩni iñömĩnite botö, Acæminimpa, ante yewæmömopa. ² Wængonguĩ waadete pönö piyænê cæcä ininque mĩnitö tömengä nänö gänê entawënö ædæmö entawëninque nangui waadete pönente waa cæte quëwencæminimpa, ante yewæmömopa.

*Babæ ante nê odömonte apænedäni
(2 Pegodo 2.1-7)*

³ Botö nê waadedömĩni ëñeedäni. Botö, Codito ængä beyænque mönö quëwëmämo æbänö i, ante quingæ yewæmoncæte ante cæyömote wadäni wënæ wënæ cædäni ate wædinque botö, Mĩnitö wææ cæedäni, ante yewæmonguënëmo batabopa. Wængonguĩ quimö iñömonte tömengä iñömö, Wede mĩni pönënö ante pönömo æninque mĩnitö cöwë wææ aadedäni, ante æmæwo pönĩ pædæ pönongä ænte entawëmompä. Ininque botö wæætë, Wede mĩni pönënö ante wææ cæcæminimpa, ante yewæmonguënëmo intabopa. ⁴ Wængonguĩ, Botö imote nê Baa änäni nãni pante wæquinque wentamö mongænänipa, ante tömënäni inänite apænte äninque piingampa, ante do yewæmongatimpa. Tömënäni iñömö mĩnitö weca do awëmö pönänipa cæminii. Wængonguĩ pönö waadete nänö cægainö ante tömënäni wapiticæ cædinque, Mĩnitö baonque townenque mĩni cæinënö ante önonque cæcæminimpa, ante cædinque Wængonguĩ waadete pönö cæcampa, ante babæ ante odömonte apænedänipa. Ayæ Itota Codito adocanque mönö Tæiyæ Awënê iñongante tömënäni iñömö tömengä ingante Baa änänipa.

⁵ Mĩnitö wæætë tömännö ante ëñënimini iñömĩnite botö, Do mĩni ëñëninö ante

wæætë wæætë adodö ante pönencæminimpa, ante cædinque adodö ante yewæmoncæ cæbo aedäni. Dodäni Equitobæ quëwëñönänite mönö Awënê ænte mäocä godäni ate tömengä nê wede pönënämaĩ inäni inänite edæ, Ömäe, ante capo wænongä wængadänimpa. ⁶ Ayæ anquedoidi nê awënëidi inönäni incæ pancadäniya tömënäni nãni aagainö incæ ñimpo cædinque tömënäni nãni quëwengaiñömö ëmö cædinque wadæ gogadänimpa. Adinque Wængonguĩ, Botö apænte anguionæ inque bayonte tömënäni inänite botö pancæboimpa, ante ñöwo iñömö gæguincamenca wodämaĩ inguimenca tæi goti wininque tömënäni inänite wëmö iñömö mangui tee mönete wææ cæcampa. ⁷ Ayæ Todömä iñömö quëwengainäni tönö Gömoda iñömö quëwengainäni eyequei godongämæ nãni quëwengaincabo nãni quëwengaincabo tönö adobaĩ wënæ wënæ cædinque nänöogængä inämaĩ iñongante godö möninque ayæ godömenque quingämë bai wiwa tote quëwengadänimpa. Mänömaĩ cæte quëwënäni ate Wængonguĩ angä gonga wææ ti wocæno gonte æmæwo wængadänimpa. Mänömaĩ godö pangä nãni wængai bai ante odömöninque Wængonguĩ, Nê wënæ wënæ cædäni adobaĩ gonga cöwë yædæ yædæ bæcöyömö caate wæquinänidö anguënê, ante mönö imonte odömoncæte ante cægacäimpa.

⁸ Ayæ wiimonte bai mä pönente nê odömonte apænedäni iñömö ñöwo mĩnitö weca pöninque dodäni nãni cægai bai adobaĩ pönĩ cædänipa. Wiwa cædinque tömënäni wentamö mongænte bai edæ baö ñömænguĩ ëñadänipa. Awënëidi inänite edæ Baa änänipa. Ayæ anquedoidi öönæde ñäö iñömö quëwënäni inänite edæ babæ äninque wënæ wënæ ante tedewënänipa. ⁹ Incæte anquedo awënê Miiguedo incæ tömënäni piinte nãni tedewënö bai adobaĩ tededämaĩ ingacäimpa. Möitee wodi baö inĩ adinque anquedo Miiguedo tönö wënæ awënê iñömö edæ, Æbänö cæquĩ, ante guëadö guëa angadäimpa. Äñönote Miiguedo iñömö, Botö nê apænte anguënëmo imopa diyæ anguimoo, ante pönëninque guĩñente wædinque wënæ awënê ingante, Wënæ

wënæ cæbipa tōō, ante piinte änāmaī ingacäimpa. Wæætē, “Wængonguī incæ bitō imite Baa angä eñencæbiimpa,” angacäimpa. ¹⁰ Nōwodāni iñōmō tōmēnāni adāmaī inte nāni eñēnāmaī inōnō ante edæ piinique do wīwa tedewēnānipa. Wæætē babæidi nāni eñēnonque ante eñēninque tōmēnāni mānīnonque ante nāni cædō beyæ wænte nāni ñōmænguinque godōmenque quingāmē bai cædānipa.

¹¹ Tōmēnāni edæ nāni Ca ca wæquinque baquīnō anguēnē. Cainō wodi nānō gogainō incæ edæ do godānipa. Ayæ Badāō wodi, Nanguī æncæboimpa, ante cædinque tōmengä nānō oda cægainō incæ tōmēnāni iñōmō adodō ante pogodo godinque, Godōmenque nanguī æncæboimpa, ante oda cædānipa. Ayæ Codee wodi, Awēnēidi inānite wido cæcæimpa, ante nānō cægainō bai cædinque ñōwodāni nāni wænguinque adobai cædānipa.

¹² Mīnitō waadete pōnēninque godongāmæ ponte cæñōmīni iñāni iñōmō guiñēnāmaī inte adoyōmō ponte cænānipa. Mīnitō tōnō godongāmæ ongōnāni beyænque mīni cabo wentamō baate bai ēmōmīni awædō. Tōmēnāni, Nē aawēmōni imōnipa, ante babæ apænedinque nē cænīnāni bai ināni inānite pædæ godōnāmaī ināni inte tōmēnānique ade cænte bai cædinque wīi nōinō ante odōmonte apænedānipa tōō. Ayæ waodāni, Cōönæ cæ tobaimpa, ante wæyōnānite boguīmancoo cōönæye ēmōñonte woboyæ pō wido cæ bai cædinque tōmēnāni nāni, Pōnōmōni æncæmīnimpa, änīnō ante pōnōnāmaī inte edæ babæ cædānipa. Ayæ awæ incayedē òmæcawæ i adinque do bæ wite mempoga wæniwæ bai ināni inte tōmēnāni mempoga wænte bai ināni inte, Pōnōmōni cæncæmīnimpa, ante nē babæ ānewēnāni inānipa. ¹³ Ayæ gāwapæno tadōmengadæ ompota oñōñō mængonta mængonta cædinque ompota yabæ tayōnōi edonque oñō ai bai tōmēnāni wīwa cæyōnāni wentamō nāni entawēnō adobai edonque pōni ongō acæimpa. Ayæ nēmō adodonque goquēnē incæ oo tobæ wæente wēmō ba bai tōmēnāni adobai oda cæte wapiticæ godāni inte edæ tōmēnāni nāni cōwē tadāmaī wæwenguinque mæ māmōnte

bai iñōmō edæ godāni inānipa.

¹⁴ Ayæ Adāō wodi nānō mōmōidi wææ nānō mōmōidi wææ nānō mōmocā ingaingä inte Ënoco iñōmō tōmengä Wængonguī beyæ apænedinque dodāni babæ ante nē odōmonte apænedāni inānitedō ante iīmāinō ante apænegacäimpa. “Mōnō Awēnē pongä apa quēwēnāni. Ayæ tōmengä quīnāni tæiyæ waēmō ināni adobai mīido ganca mānimpodāni pōñōnānite adopo adopo edæ pō pō cædinque ònōmpo tipæmpoga mānimpoga pōnāni inte bacoo ināni mōnō Awēnē tōnō godongāmæ poncædānimpa. ¹⁵ Tōmengä mānōmaī pōninque edæ tōmāmō imonte apænte ancæcäimpa. Wængonguī ingante nē Baa änāni inānite tōmengä, Mīnitō mīni wæwente baquinque botō imote Baa āninque edæ eñēnāmaī cæmīnipa tōō, ancæcäimpa. Ayæ, Mīni nē Baa ānoncabo inōmīni inte mīnitō mīni wæwente baquinque edæ botō imote piinte āninque wīwa āmīnipa. Amo eñēmaīmīnipa, ante edonque apænecæte ante mōnō Awēnē poncæcäimpa.” Mānōmainō ante Ënoco wodi wēnēñedē pōni angacäimpa. ¹⁶ Nōwodāni æbāmē cædāni incæ nē babæ ante odōmonte apænedāni iñōmō, Quīmæ quēwēē, ante piinique piyænē cædāmaī inānipa. Taadō ante tōmēnāni nāmā nāni cæinēwēnonque ante tee empote godānipa. Botō godōmenque waa pōni cæbo aedāni, ante nāmā ængō cædinque tedewēnānipa. Ayæ, Wadāni mōnitō wædō ante pōnō cæcædānimpa, ante babæ cædinque tōmēnāni wadāni inānite waa ate bai tededinque waa pōni cæte bai godō apænedānipa cæmīni.

Nē pōnēmīni iñōmō iīmāi cæcæmīnimpa, ante

¹⁷ Mīnitō guiquēnē botō nē waademīni eñēedāni. Mōnō Awēnē Itota Codito nānō nē da godongaināni incæ, Æbānō baquīi, ante nāni apænegainō ante iīmāinō ante pōnēedāni. ¹⁸ Tōmēnāni iñōmō mīnitō imīnite apænedinque, “Wodo iīmæca iinque bayonte edæ wadāni nāmā nāni toinēwente godōnō ante goquīnāni incæ Wængonguī ingante Baa ante badete toquīnāni inōnāni inte edæ do poncædānimpa,” ante apænedāni eñēmīnitapa. ¹⁹ Iñāni nē badete

todāni iñōmō Wængonguī Ōnōwoca ingante ēwocadāmaī ināni inte edæ nāmā nāni cæinēnō ante eñente cædānīpa. Mīnitō adocabomīni iñōmīnite tōmēnāni, Nānēneto nānēnē gocæmīnimpa, ante cædinque pā cæte baī cædāni inānīpa.

²⁰ Botō nē waadedōmīni edæ iīmaī cæedāni. Mīnitō mōnō Tæiyæ Waēmō pōnī inongā ingante wede pōnēmīni inte mānīnō mīni wede pōnēnō incæ dica tæī gō cæte ongonca baī impa. Ante adinque mīnitō oncō dicaboga mænonte baī edæ tæī piñæninque godōmenque cæedāni. Ayæ Wængonguī Tæiyæ Waēmō Ōnōwoca ingante ēwocadinque mīnitō, Tōmengā æbānō angāā, ante eñēninque mānīnonque ante Wængonguī ingante apæneedāni. ²¹ Mīnitō, Mōnō Awēnē Itota Codito pōnō waadete waa cæcā beyænque mōnō wænāmaī inte cōwē wantæpiyæ quēwengæimpa, ante æncæte ante wānō cōmīnitawo. Iinque Wængonguī nē waadete pōnengā nempo cōwē waadete pōnēninque ongōedāni.

²² Pancadāniya guiquēnē, Wabānō quēwenguīmoo, ante guīñente wæyōnānite mīnitō tōmēnāni inānite piinte adāmaī inte godō waadete waa cæedāni. ²³ Pancadāniya guiquēnē gonga bæcoyōmō oo goquīnāni īmaī impa, ante adinque mīnitō wæætē, Quēwencædānimpa, ante odōmonte apænedinque tōmēnāni inānite ō æmīni beyænque quēwencædānimpa. Wadāni guiquēnē wīwa cædāni inte nāmā baō wentamō mongænte baī eñayōnānite mīnitō, Nāate wæcæ wæ, ante guīñente wædinque tōmēnāni weocoo nāni nāadincoo incæ gampodāmaī inte tōmēnāni beyæ wæætē waadete godō waa cæedāni.

Wængonguī waēmō pōnī emōnongā ingampa, ante

²⁴ Mīnitō tæ go wæænte baī oda cædāmaī incæmīnimpa, ante Wængonguinque eyepæ pōnī inongā inte tōō æmængā ate mīnitō adiyæ ongonce baī wede pōnencæmīnimpa. Ayæ tōmengā adocanque eyepæ pōnī cædongā inte pōnō badongā ate mīnitō waīmīni bamīni iinque mīnitō nanguī pōnī mīni watapæ toquinque tōmengā nānō ñāō emōñōmō ænte mæicā æicæmīnimpa.

²⁵ Wængonguī adocanque pōnī inongā inte

mōnō imonte, Quēwencæmīnimpa, ante nē Ængaingā ingampa. Iinque Itota Codito mōnō Awēnē nānō cægāinō beyænque eyepæ bate quēwēmō iñōmō mōnō iīmaīnō ante apænecæimpa. Wængonguī eñēmi. Bitō badongaincoo dæ āñonte wēēnē imāmoque iñonte ñōwopāmo iñonte wapāmo mīimāmo iinque bayonte bitō adobique cōwē ñāō entawente tæī emōninque Awēnē nē tæī piñæmi inōmi inte tōmāo iñōmō quēwēnāni inānite nē Ānōmi imidō anguēnē, ante mōnō apænecæimpa. Mānōmaī baquīnō anguēnē, ante botō, Amēē, āmopa.

Wäo ingante Itota Codito Nänö Odömongainö

Wäo wüimonte bai nänö adi, ante yewæmongainö

¹ Wëenëñedë quïnö wë wodonte bai ingatimpa, ante Itota Codito nänö odömongainö ante yewæmonte impa. Wængonguï iñömö, Wantæ iñonte quïnö bai baquïi, ante, Itota tömengä ingante në cædäni inänite odömoncæcäimpa, ante cædinque Itota Codito ingante edonque odömongä agacäimpa. Ayæ Itota Codito wæætë tömengä anquedo ingante, Bitö Wäo botö në cæcä weca godinque odömömi acæcäimpa, ante da pönongä ponte odömongä atabopa. ² Botö Wäömo guiquënë, Quïnö botö adinö tömänö incæ nö impa, ante yewæmömopa. Mäninö Wængonguï nänö angainö ante Itota Codito incæ botö imote edonque odömongä adimo inte botö adobai wüimonte bai tömänö botö adinö ante, Nö impa, ante yewæmömopa.

³ Wængonguï beyæ botö apænedö ante iï yewæmöintaa yewæmömopa. Mänintaa adinque në apænedäni nani toquinque. Ayæ mäninta botö yewæmöninö ante ëñente cædäni nani toquinque. Edæ iïmai baquïönæ wantæ iñö oo baquïnö anguënë.

Godongämæ nani pönencabo tiæte ganca inäni beyæ Wäo yewæmongampa

⁴ Botö Wäömo inömo imopa. Atiabæ iñömö wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ mini pönencabo önompo æmæmpoque go mencabomïniya acæminimpa, ante botö yewæmömopa.

Mönö Mæmpo Wængonguï wëenëñedë në quëwengaingä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa. Tömengä Önöwoca incæ önompo æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai ëwocadongä inte Wængonguï nänö aacæ tæ contayömö tæcætawë inö në ongongampa. Ininque Mæmpocä tönö tömengä Önöwoca waadete pönö cæda ate mïnitö gänë entawencæminimpa.

⁵ Ayæ adobai Itota Codito edæ Wængonguï ingantedö ante cöwë ædæmö pönö apænedongä inte wængä ate täno ñäni ömæmongaingä ingampa. Tömengä tömämæ awënë odeyeidi nani Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä adobai mönö imonte në waadete pönönongä inte mönö wënæ wënæ cægainö adinque tömengä wepæ inte mënongacäimpa. Tömengä adobai waadete pönö cæcä ate mïnitö gänë entawencæminimpa, ämopa. ⁶ Ayæ Itota, Botö Awënë Odeyebo nempo quëwëninque mïnitö botö tönö godongämæ aamini bacæminimpa, ante pönö badongacäimpa. Ayæ, Botö Mæmpo Wængonguï ingante cæcæminimpa, ante Itota pönö cæcä ate mönö Wængonguï quï, ante në godömö bagaimö imopa. Tömengä ñäö bai ëmöñongante mönö waocabo tömenganque ingante waa acæimpa. Tömenganque cöwë në tæi piñænongä inte quingämenque quëwënanäni iñönänite tömengä tömänäni Awënë inongä ingampa, ante mönö cöwë angæimpa, ante Amëë, ante ämopa.

⁷ Eñnedäni, tömengä edæ boguimancodë wææñongante, tömänäni tömengä ingante acædänimpa. Tömengä ingä në timpogainäni incæ adobai tömengä ingante acædänimpa. Ayæ tömämæ quëwënanäni tömänäni tömengä ingante adinque Ca ca wæcædänimpa. Mänömai baquïnö anguënë, ante botö, Amëë, ämopa.

⁸ Wængonguï Awënë adocanque Tömää në Cægaingä inte iïmai angampa. “Botö Tånobo ingaimo inte Tömämo inguïmo imopa.” Mänömainö ante në angä iñömö tömengä wëenëñedë do quëwengaingä inte ñöwo quëwengä incæ ayæ wantæpiyæ quëwencæcäimpa.

Itota Codito në ñäö bai ëmongaingä ingante Wäo nänö adö

⁹ Botö Wäömo inömo imopa. Mïnitö tönöñäbo inte botö mïnitö tönö Awënë Odeye Itota nempo quëwëninque mönö tömengä tönö godongämæ aamö inömo imopa. Botö mïnitö tönö godongämæ wæwëmö imö incæte mönö wæntæye inämai inte ee cæmopa. Wængonguï nänö

angainö ante apænedinque ayæ, Itota mönö Codito inongä ingampa, ante, Nö impa, ante botö apænedö beyænque botö wää tēiwænē Patōmoto iñömö tee mönete bai quēwentabopa.

¹⁰ Wængongui Awēnē itädē iñonte Wængongui Tæiyæ Waēmö Önöwoca incæ botö imote bæi ongonte bai cæyongä botö önöñabæ inö adocanque tedepämo todompeta nani ancadeca we öonte bai yedæ tē ēñentabopa. ¹¹ Iimaï angantapa. “Bitö quinö wüimonte bai abii, ante yewæmöntaa yewæmöe. Yewæmöninque wayömö wayömö incæ Codito ingante godongämæ nani pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite tömēnani inänite da godöe,” ante angantapa. “Epeto quēwēñömö quēwēnani Ätämidöna quēwēñömö quēwēnani Pedegämo quēwēñömö quēwēnani Tiatida quēwēñömö quēwēnani Tadoditi quēwēñömö quēwēnani Pidadedepia quēwēñömö quēwēnani ayæ Daoditea quēwēñömö quēwēnani Codito ingante godongämæ nani pönencabo nani cabo nani cabo iñönänite bitö tömēnani inänite i bitö yewæmöninta da godömi æncädänimpa.”

¹² Äñongante botö, Äcänö äna ēñēmoo, ante dadi emænte atabopa. Dadi emæñömote yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mä ganca ongoncade atabopa. ¹³ Ayæ yædo concædi ti wodönoincade ongöñömö adoyömö tæcæguedē adocanque nē Waocä ēñagaingä bai inte ongongä atabopa. Tömengä doyæncoo önöwa ganca incoo mongæninque ayæ tæcæenëmæ inö pacadeyænta oodo inte badöi eēnëmängä ingantapa. ¹⁴ Tömengä ocabo tönö ocagui iñömö dayö näämænta pöni emö bai adobai encadinque yoguimö ñäö pöni emö bai adobai ñäö bai encacä ingantapa. Ayæ tömengä awinca incæ gonga wo bæcote bai emongä ingantapa. ¹⁵ Tömengä önöwa incæ yaëmenta bodonte nani änö gongapamö guii ocoi äñonte ñäö emö bai tömengä adobai ewacä ingantapa. Tömengä tedeyongä æpæ mä conta goyonte æpæ tē bai adobai tē ēñentabopa. ¹⁶ Tömengä önönempo tömempo incæ nēmöidi æmæmpoque go mä

ganca næængantapa. Ayæ tömengä önöne inö yaëmē tipængaa waingamē engamē enedinque yædæ tadete ongongantapa. Ayæ tömengä awinca incæ nænque nanguï tamonte bai ñäö bai emongantapa.

¹⁷ Tömengä ingä adinque botö tömengä önöwa inö wænte bai tæ gowææntabopa. Tæ gowææñömo tömengä önompo tömempo inte botö imote gampodinque “Bitö guññänämaï incæbiimpa,” ante äninque edæ, “Tömää badönämaï iñedē botö Do Quēwengäimo imopa. Ayæ tömää iinque bayedē incæ botö Ayæ Pöni nē Quēwemo incæboimpa,” ante angantapa. ¹⁸ Edæ “Botö nē Quēwengäimo inömo inte nē wænimo incæ ñäni ömæmonte cöwē wantæpiyæ quēwemo inömo imopa. Waodäni nē wænte godinäni nani wænte ongöñömö ongöñönänite botö, Cöwē wænämaï quēwencæminimpa, ante botö tæi piñæmämo inte nē æmo imopa.

¹⁹ “Mänömaï beyæ bitö wüimonte bai bitö adinö ante quinö ñöwo i, ante quinö iincayæ ate baquii, ante yewæmöe ämopa. ²⁰ Mänii nēmöidi önompo æmæmpoque go mä ganca botö önönempo tömempo incæ mä öñoncoo bitö adincoo ante, Äbänö i, ante bitö eñänämaï inönö ante botö edonque pöni apænebo eñencæbiimpa. Botö imote godongämæ nani pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñönänite tömēnani inänite nē aadäni bai nēmöidi inänipa. Ayæ yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mä ganca ongoncadecoo bitö adincoo ante, Quinö bai inänii, ante botö adobai bitö imite edonque pöni apænebo ate nē eñemi bacæbiimpa. Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo önompo æmæmpoque go mencabodäniya iñömö tömēnani yædo concædi ti wodönoincade bai adobai inänipa,” ante Waocä nē eñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

2

Godongämæ nani pönencabo tiæte ganca inäni inänite Itota nänö änö

Epeto iñömö quēwēnani inänite Itota nänö änö

¹ Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Epeto iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nē aacā acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. ‘Botö edæ nēmōidi önompo æmæmpoque go mēa ganca botö önönempo tömempo nē nææmo imo inte botö adobaï yædo concædi ti wodönoincade oodo inte badöincade önompo æmæmpoque go mencadea incade ongöñömö adoyömö tæcæguedē nē cægömo imopa.

² “ ‘Minitö æbänö cæminii, ante do eñëmopa. Edæ nangui pōni cædinque mīnitö wæntæye inämaï inte ee cæminipa. Minitö wiwa cædāni inänite Baa ante quëwëminipa, ante do eñëmopa. Ayæ Wængongui nänö nē da godongaimōni imōnipa, ante nē änāni incæte inämaï iñönänite mīnitö, Nāwangā ināni, ante eñencæte ante apænte adinque, Tömēnāni babæ änānipa, ante eñente wæmīnitapa. ³ Minitö wæntæye inämaï inte ee cæmini imīnipa. Ayæ botö emōwo apænete beyænque wæwëmini incæte godömenque godömenque cædinque mīnitö mīmönē nangæ badāmaï imīnipa, ante do eñëmopa.

⁴ “ ‘Incæte adoque pōni mīni cædinö wii waa abopa. Minitö edæ wii wëenëñedē baï ædæmö waadete pönëmini imīnipa, ante awædö. ⁵ Edæ mīnitö waa cædimīni imīni incæte ñöwo wæætē wënæ wënæ cæmini bamīni awædö. Mäninö ante pönëedāni. Mänii mīni wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædinque mīnitö wëenëñedē mīni waa cægai baï adobaï cæte quëwëedāni ämopa. Amo eñëninque mīnitö mīni wënæ wënæ cædinö ante wædāmaï imīni adinque botö mīnitö weca pōmaïmopa. Pöninque mīni yædo concædi ti wodönoincade nänö ongöñömö ongöñonte botö ö ænguimodö angüenē. ⁶ Incæte adoque mīni cædinö guiquenē waa abopa. Minitö edæ Nincodaitaidi nāni änāni nāni cædö ante adinque piinte imīnipa. Botö adobaï tömēnāni nāni cædö ante adinque piinte imopa.

⁷ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quīnö

angää, ante tömengä nänö änö ante nē eamonca imīni inte eñëedāni. Wængongui waa gönea iñömö mäniñömö adowænque quëwenguiwæ pædiwæ iwæmpa. Tæi emonte nē gänä cædāni inänite botö iñömö, Mäniwæ inca cæncæminipa, ante pædæ godoncæboimpa,’ ante mäninque ämopa,” ante Waocā nē eñagaingä iñömö botö imote apænegacäimpa.

Ætämidoña iñömö quëwënanī inänite Itota nänö änö

⁸ Ayæ adocā godömenque apænecantapa.

“Ætämidoña iñömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nē aacā acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmöe ämopa. ‘Tömää badönāmaï iñedē botö Do Quëwengaimo imopa. Ayæ tömää iinque bayedē incæ botö Ayæ Pōni nē Quëwëmo incæboimpa. Botö nē wænimo incæ ñöwo wæætē ñāni ömæmongaimo imopa.

⁹ “ ‘Minitö wæwëmini inte adobaï ömæpomīni imīnipa, ante botö do eñëmopa. Incæte mīnitö nö eamini imīnipa. Oodeoidi pancadāniya, Mōnitö Wængongui ingante mōni pönencabo imōnipa, ante nē änāni incæte wii mänōmaï inānipa. Tömēnāni mīnitö imīnite ancaa piinte babæ anewënanī inānipa, ante botö do eñëmopa. Mänināni iñömö Tatāna ingante nāni eñencabo inte mänōmaï cædānipa töö. ¹⁰ Minitö quīnö beyæ wæwencæ cæmini imīni incæte guīñenāmaï iedāni. Tatāna incæ, Æbänö cæminii, ante acæte ante cæcā beyænque waodāni pancamīniya imīnite tee mönecædānimpa. Önompo tipæmpoga eönæ iñonte wæwenguimīni imīnipa. Iinque mīnitö mīni wænguinque wæmīni incæ cōwë pönëninque ædæmö cædāni. Mänōmaï nē cæmini iinque botö, Mīni cōwë quëwenguinta, ante poganta baï mīnitö imīnite pönömo æmaïmīnipa.

¹¹ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quīnö angää, ante tömengä nänö änö ante nē eamonca imīni inte eñëedāni. Wadāni adopoque wæninqe nāni mempoga wænguimāmo baï tæi emonte nē gänä cædāni

iñömö wæætē mempoga wænāmaī incædānimpā, ante māninqe āmopa,” ante Waocā nē ēñagaingā iñömö botö imote apænegacāimpa.

Pedegāmo iñömö quēwēnāni inānite Itota nänö ānō

¹² Ayæ adocā godömenque apænegantapa. “Pedegāmo iñömö Wængonguī ingante godongāmæ nāni pönencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botö ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Botö edæ yaēmē tipængaa waingamē engamē nææmo imopa.

¹³ “ ‘Ædönö quēwēmīni, ante botö do ēñēmopa. Tatāna containpa on-gonte nänö aayömö adoyömö mīnitö quēwēmīni imīni incæte botö imo edæ ñimpo cædāmaī quēwēmīni imīnīpa. Mīni quēwēñömö Tatāna adoyömö quēwengā ininque, Antipato edæ botö ānō ante cōwē pönēninqe ædæmō apænedongā iñongante māniñömö quēwēnāni tōmengā ingante wænōnāni wængantapa. Tōmengā wæñedē incæ mīnitö botö imote edæ, Dicæ pönemogaa, ānāmaī imīnīpa.

¹⁴ “ ‘Incæte pancaā mīni cædinö wīi waa abopa. Edæ pancamīniya docā Badāo nänö odömonte apænegainö ante ēñewēmīni awædö. Tōmengā iñömö, Badaco godö cæcā beyænque idægoidi tee tēwate bai oda cæcædānimpā, ante cædinque adocā Badaco ingante odömonte apænegā ēñente cægacāimpa. Wadāni, Mōnitö wængonguī cænguī impā, ante nāni cōnōni ante, Mīnitö cæedāni, ante Badaco iñömö idægoidi inānite odömonte apænegacāimpa. Ayæ on-quiyænāni tönö godö towente cæedāni, ante odömonte apænegacāimpa. ¹⁵ Ayæ pancamīniya adobaī Nincodaitaidi nāni odömonte apænedö ante ēñewēmīni awædö. ¹⁶ Mānōmaī beyæ mīni wēnæ wēnæ cædinö ante, Ancaā wæwente awædö, ante pönente ñimpo cæedāni. Mīnitö mīni wēnæ wēnæ cædinö ante wædāmaī imīni adinque botö wantæ iñonte mīnitö weca pōmaimopa. Pōninqe tōmēnāni nāni odömonte apænedö ante nē ēñewēnāni iñōnānite botö önōne incæ yaēmē ēnedinque yædæ tadedinque guēadö guēa cæcæboimpa.

¹⁷ “ ‘Wayömö wayömö incæ botö imote godongāmæ nāni pönencabo inānite Wængonguī Önōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nänö ānō ante nē ēamonca imīni inte ēñeedāni. Tæi ēmonte nē gānā cædāni inānite cænguī mānāā nāni angainö botö wē wodōni cænguī iñonte godömo ænte cæncædānimpā. Adodāni inānite adobaī dica nāāmæntaca godömo æncædānimpā. Wa ēmōwo ante pemōninqe mānīncaā yewæmonte ingæimpa. Nē ænānīque māniwo ēñēnāni inānīpa, ante mānīnque āmopa,” ante Waocā nē ēñagaingā iñömö botö imote apænegacāimpa.

Tiatida iñömö quēwēnāni inānite Itota nänö ānō

¹⁸ Ayæ adocā godömenque apænegantapa. “Tiatida iñömö Wængonguī ingante godongāmæ nāni pönencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botö ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Botö edæ Wængonguī Wēmo inōmo imopa. Botö awinca incæ gonga wo bæcote bai nē ēmōmo imopa. Botö önōwa incæ yaēmenta bodonte nāni ānō bai ñāo bai nē ēwabo imopa.

¹⁹ “ ‘Mīnitö æbānō cæmīni, ante mīni waadete pönēnō ante mīni wede pönēnō ante wadāni inānite mīni waa cædö ante botö do ēñēmopa. Mīnitö wæntæye ināmaī inte ee cædinque godongāmæ cæmīni imīnīpa, ante ayæ, Wēēnēñedē do waa cædimīni inte ñōwo godömenque waa cæmīni imīnīpa, ante adobaī do ēñēmopa. ²⁰ Incæte adoque pōni mīni cædinö wīi waa abopa. On-quiyængā Etabete nē ēmongā iñömö edæ, Wængonguī beyæ nē apænebo, ante nāmā incæ nē angā ingante wido cædāmaī imīni inte wæætē tōmengā ingante ayæ godömenque Ao āmīnīpa tōö. Iñæmpa tōmengā iñömö botö imote nē cædāni inānite nänö odömonte apænedö beyænque oda cæte gocædānimpā, ante cæcā beyæ tōmēnāni onquiyænāni tönö godö towente cædānīpa. Wadāni, Mōnitö wængonguī cænguī impā, ante nāni cōnōni cænānīpa tōö. Mānōmaī cæcædānimpā, ante māningā onquiyængā odömonte apænegacāimpa.

21 “Tömengä nänö towente cædimämo ante, Botö wënæ wënæ cæbo inte ancaa wæwente awædö, ante pönente wabänö ñimpo cæquingää, ante botö tömengä ingante ee pänämaï intabopa. Incæte tömengä nänö wënæ wënæ cædö ante wädämaï quëwengä ingampa. 22 Ìniquè botö, Tömengä ingante cæbo beyænque wënæ wënæ bate wæwencæcäimpa, ante cæcæboimpa. Ayæ tömengä nänö odömonte apænedinö bai nè ëñente cædäni ññömö tömengä tönö nani guëa godö möwëninö ante, Mönitö wënæ wënæ cæmönì inte ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cædämaï inäni ñniquè tömënäni inänite adobaï botö cæbo beyænque nanguï wënæ wënæ bate wæwëmaïnänipa. 23 Tömengä wënäni inänite wænömo wæncædänimpa. Ìniquè wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo tömancabodäniya ññömö, Botö incæ tömënäni nani mímöno tönö ocaidë, Æbänö pönënäni, ante nè ëñëmo inömo imopa, ante ëñencædänimpa. Ayæ mïnitö cædï bai ante adinque botö wæætë adobaï mïnitö tömämïni imïnite cæcæboimpa.

24 “Wamïni pancamïniya guiquënë Tiatida ññömö quëwëmïni inte mäningä onquiyængä nänö odömonte apænedö ante mïnitö nè pönënämaï imïnipa. Ayæ Tatäna wë wodonte nänö angainö ante ëñënämaï imïnitapa. Ìniquè botö mïnitö imïnite iïmaï ämopa. Mïnitö teëmë mongæncoo mongænte gote bai wädämaï incæmïnimpa, ante wadö ante änämaï incæboimpa. 25 Wæætë botö ocæ ëmænte wæænganca mïnitö edæ do mïni pönënö ante ñimpo cædämaï iedäni. Mäninque ämopa.

26 “Inguipoga ñniquè baganca ædänidö botö änö nè cædönäni inte tæï ëmonte nè gänä cædäni inänite botö pönö cæbo ate tömënäni nämä tæï piñænäni badinque tömämæ quëwënäni inänite nè änäni bacædänimpa. 27 Botö Mæmpo botö imote pönö cæcä beyænque Awënë badinque nämä tæï piñænte inte nè ämo bai botö adobaï tömënäni inänite pönö cæbo beyænque awënëidi badinque

aacædänimpa. Tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni inänite aacä bai tömengä ññömö tömämæ quëwënäni inänite, Ìïmaï cæedäni, ante aacæcäimpa. Dai inte bæte cængæmö tæï ænacä nancate bai cædinque tömengä adobaï wabæca wabæca quëwënäni inänite nanguï pante cæcæcäimpa. 28 Mäninäni inänite botö adobaï wadaamö ñäö bayonte apäimö incæ godömo æncædänimpa.

29 “Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængonguï Önöwoca quïnö angää, ante tömengä nänö änö ante nè ëamonca imïni inte ëñëedäni, ante mäniñque ämopa, ante Waocä nè ëñagaingä ññömö botö imote apænegacäimpa.

3

Tadoditiidi inänite Itota nänö änö

1 Ayæ adocä godömenque apænecantapa.

“Tadoditi ññömö Wængonguï ingante godongämæ nani pönencabo inänite nè aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iïmaï yewæmöe ämopa. Wængonguï Önöwoca incæ önompö æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi ëwocadongä ingampa. Botö ññömö tömengä ingante nè ëwocate quëwengäimo inte nëmöidi önompö æmæmpoque go mëa ganca inäni nè næænte ingäimo imopa.

“Ìniquè, Mïnitö æbänö cæmïni, ante do ëñëmopa. Mïnitö mïimïni quëwëmïnipa, ante wadäni apænedäni incæte mïnitö wïi waa cæte quëwëmïni inte do wængainäni bai imïnipa töö. 2 Edæ, Botö Wængonguï ayongä mïni cædinö wïi eyepæ cæmïnipa, ante adinque botö, Nänö ömæmöedäni, ante ämopa. Nänö ömæmöninque mïnitö, Ayæ mïinäni quëwënäni incæ nè wæncæ cædäni bai badäni incæte tömënäni wænämaï inte wæætë tæïmö bacædänimpa, ante cæedäni. 3 Mänömaï beyæ, Quiëmë do ænimïni bai imïni, quiëmë ante do ëñëmïni, ante mäninö ante wæætë adodö ante pönëedäni. Pönëninque mïnitö mäninö ante ëñente cæedäni. Ayæ mïni wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente

ñimpo cæedäni. Wæætē mīnitō wīī ñāni ōmæmonte bai imīni ate wædinque botō incæ mīnitō weca awēmō nē ængā bai pōmaimopa. Ayæ, Awēmō nē ængā æyedēnō ponguingāā, ante eñēnāmaī ināni bai botō adobai mīnitō eñēnāmaī iñōmīni mīnitō weca awēmō ponguimo apa quēwēmīni.

4 “ ‘Incæte Tadoditi iñōmō mīni quēwencabo iñōmīnite pancadāniya tōmēnāni weocoo wentamō nāmōnāmaī bai inināni inte nē waa cæte quēwēnānīpa. Mānināni waa cæte quēwēnāni beyæ eyepæ inōnāni inte weocoo nāāmæntacoo mongænte botō miñæ gocædānīpa. 5 Nē tæi emonte gānā cædāni iñōmō adobai weocoo nāāmæntacoo mongæncædānīpa. Ayæ, Quēwenguinta, ante Wængonguī nānō yewæmongaintaa mānināni emōwo do yewæmōi ininque botō cōwē wadæ cædāmaī incæboimpa. Wæætē botō Mæmpo Wængonguī weca ayæ tōmengā anquedoidi weca botō, Iñāni botō miñæ gogaināni inānīpa, ancæboimpa.

6 “ ‘Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængonguī Ōnōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nānō ānō ante nē ēamonca imīni inte eñēedāni,’ ante māninque āmopa,” ante Waocā nē eñagāingā iñōmō botō imote apænegacāimpa.

Pidadedepiāidi inānite Itota nānō ānō

7 Ayæ adocā godōmenque apænecantapa.

“Pidadedepia iñōmō Wængonguī ingante godongāmæ nāni pōnencabo inānite nē aacā acæcāimpa, ante botō ānō ante iīmaī yewæmōe āmopa. ‘Botō edæ nē Tæiyæ Waēmō ingaimo imopa. Nō ante cægaimo inte botō docā Awēnē Dabii nānō wi ænequī nē næængaimo imopa. Iñinque quīnō odemō botō wi ænebo incæ māninemō wacā ædō cæte tee mōnequingāā. Ayæ quīnō odemō botō tee mōnebo incæ māninemō wacā ædō cæte wi ænequingāā.

8 “ ‘Mīnitō æbānō cæmīni, ante do eñēmopa. Mīnitō cæcæmīnīpa, ante botō odemō wi ænete bai cæbo aedāni. Æcānō māninemō wæætē tee mōnequingāā. Edæ dæ angampa. Mīnitō wīī tæi piñæmīni imīni incæte botō angainō ante

eñente cæmīni inte botō emōwo ante, Dicæ eñēmōniyaa, ante ānāmaī inīmīni imīnīpa. Botō do eñēmopa. 9 Mōni ood-eocabo imōni incæ pancadāniya, Mōnitō Wængonguī ingante mōni eñencabo imōnīpa, ānāni incæte ināmaī inānīpa. Wæætē tōmēnāni iñōmō babæ ānewēnāni inānīpa. Tatāna ingante nāni eñencabo inānīpa tōō. Botō godō cæbo ate adodāni mīnitō weca ponte mīnitō ōnōwa gāānē ædæ wææncædānīpa. Ayæ, Botō mīnitō imīnite nē waadete pōnengaimo imopa, ante botō godō odōmōmō eñencædānīpa. 10 Mīnitō imīnite, Ee cædinque wæntæye ināmaī iedāni, ante botō angainō ante eñente nē cædimīni imīni adinque botō wæætē mīnitō imīnite wææ aacæboimpa. Inguipoga quēwēnāni tōmānāni nāni wæwenguīmāmo ancaa baquīnō anguēnē. Edæ Tatāna, Æbānō quēwēnāni, ante acæte ante cæcā ate nāni wæwēñedē botō iñōmō, Mīnitō wæwēnāmaī incæmīnīpa, ante mīnitō imīnite wææ aacæboimpa.

11 “ ‘Botō oo ocæ emænte ponguimo imopa. Wængonguī poganta nānō godonguinta, ante mīnitō imīnite godongā æncæmīnīpa. Mānīnta mīni ænguinta iñōmō wacā ænāmaī incæcāimpa, ante mīnitō mīni entawēnō ante godōmenque godōmenque ñimpo cædāmaī iedāni. 12 Botō cæbo ate waodāni tæi emonte nē gānā cædāni iñōmō tōmēmō Wængonguī tæiyæ waēmō oncōnē wantæpiyæ quēwenguīnānidō anguēnē. Tōmēnāni Wængonguī weca cōwē quēwente taodāmaī incædānīpa. Tōmēnāniya botō Wængonguī emōwo yewæmoncæboimpa. Mīi Eedotadēē nāni āñōmō iñōmō botō Wængonguī nānō quēwēñōmō iñonte māni tōmengā nānō quēwēñōmō incæ ōnædē inō da pōnongā wæængæimpa. Māni Wængonguī nānō quēwēñōmō emōwo botō adobai tōmēnāniya yewæmoncæboimpa. Ayæ botō wawo botō ñōwo pemongaiwo adobai tōmēnāniya yewæmoncæboimpa.

13 “ ‘Wayōmō wayōmō incæ botō imote godongāmæ nāni pōnencabo inānite Wængonguī Ōnōwoca quīnō angāā, ante tōmengā nānō ānō ante nē ēamonca imīni

inte eññeedäni,' ante mäninque ämopa," ante Waocä nē eññagängä iññömö botö imote apænegacäimpa.

Daoditeaidi inänite Itota nänö änö

¹⁴ Ayæ adocä godömenque apænecantapa. "Daoditea iññömö Wængongui ingante godongämæ nani pönencabo inänite nē aacä acæcäimpa, ante botö änö ante iimaï yewæmoe ämopa. 'Botö emöwo Amëë, ante pemongaimo inte botö cöwë, Nawangä impa, ante nē cöwë ædæmö apænegaimo imopa. Wëenëñedë Wængongui nänö badongäñedë mäniñedë botö tömengä tönö godongämæ badongaimo beyænque tömengä nänö badongaincoo tömancoo Awënë badinque botö nē ämo imopa.

¹⁵ " 'Minitö æbänö cæminii, ante do eññemopa. Yoguiþæ bai inämaï imini incæte ocoi ämæ bai adobaï inämaï iminipa töö. Iññempa yoguiþæ bai iminipa diyæ waa aquimoo. Edæ ocoi ämæ bai iminipa diyæ waa aquimoo. ¹⁶ Minitö yoguiþæ bai inämaï imini incæte ocoi ämæ bai inämaï imini inte wæætë wii eyepæ cæmini inte gänë ämæ bai iminipa töö. Mänömaï beyæ botö edæ tömëmo önönë towæ tänonte bai minitö iminite adobaï wido cæcæ cæbo apa quëwëminii. ¹⁷ Minitö, Mönitö nanguï ëamöni imönipa, ante äminipa. Edæ, Tömëmöni mäincoo gæte da wëninque eyepæ ëamönipa, ante äminipa. Iññempa mäninö ante wapiticæ pönente äminipa. Minitö mini wæwënö incæ eññenämaï iminipa töö. Minitö æbänö bate cæminii, ante adinque wadäni, Minitö wodi, ancædänimpa. Ömæpodäni bai imini inte minitö babetamönäni bai imini inte ömaadäni bai imini incæte, Mänömaï imönipa, ante eññeminiyaa.

¹⁸ " 'Mänömaï beyæ botö, Iimaï cæedäni, ante waadete ämopa. Botö pönö cæbo beyænque minitö wæætë waa bate bai nanguï cæcæminimpa, ämopa. Mäninö botö pönö cædö iññömö oodo gongapamö aca podonte ate waëmö oodo bate bai impa. Ininque minitö, Mönitö nanguï ëamöni bacæmönimpa, ante cædinque botö weca ponte tömëmo oodo ante godonte æedäni. Ayæ, Ömaamöni

inämaï incæmönimpa, ante guingo imönämaï incæmönimpa, ante minitö botö weocoo näämæntacoo godonte ænte mongæedäni. Ayæ minitö, Awinca waa acæimpa, ante cædinque tömëmo awinca cönömöimæ godonte æninque cönömöedäni.

¹⁹ " 'Botö nē waadete pönënäni inänite botö piinte ämo inte adobaï pante cæbo imopa cæminii. Minitö nanguï cædinque mini wënæ wënæ cædinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönente ñimpo cæedäni. ²⁰ Eämonca eññeedäni. Botö incæ odemö yabæ inö ongonte bai waomini mimöno a ongöninque, Wi ænequï, ante aa peyömo waocä æcämenque incæ eññëninque odemö wi ænete botö imo, Pö guie, angä ininque botö iññömö edæ tömengä mimönë pö guicæboimpa. Tömengä mimö botö oncö bai iññonte botö tömengä tönö cænte bai cöwë quëwencæboimpa. Ayæ tömengä wæætë botö tönö cænte bai cöwë quëwencæcäimpa. ²¹ Botö tæï emonte nē gänä cægaimo inte botö Mæmpo nänö aacæ tæ containpaa tömengä tönö guëa tæ contagaimo bai nē tæï emonte nē gänä cædäni iññömö adobaï botö tömëmo aacæ tæ contayömo botö tönö godongämæ tæ contacædänimpa, ante ämo adopaa tæ contaquinäni.

²² " 'Wayömö wayömö incæ botö imote godongämæ nani pönencabo inänite Wængongui Önöwoca quinö angää, ante tömengä nänö änö ante tömënäni nē ëamonca imini inte eññeedäni,' ante mäninque ämopa," ante Waocä nē eññagängä iññömö botö imote apænegacäimpa.

4

Öönædë iññömö Wængongui ingante wat-apæ apænedäni

¹ Botö Wäömo inömo inte ayæ ate æmö ayömote öönædë inö odemö wi ænete atabopa. Todompeta nani ancadeca we öonte yedæ tē bai tedepämo täno botö eññëninö iññömö ñöwo wæætë adopämo botö imote iimaï äninque, "Iññömö pö æe. Æññömite botö, Ayæ ate quinö baquënë inguiï, ante

bitö imite edonque odömömo acæbiimpa,” angantapa.

² Mäninö ante äñongä Wængonguï Önöwoca incæ botö imote bæi ongonte bai cæyongä botö wüimonte bai adinque iimaï atabopa. Öönædë inö Awënë tæ containpa ayömo adocanque mäniñömö tæ contacä atabopa. ³ Mäningä adoyömö nê tæ contadongä iñömö dica ñäö bai ëmonca bai adobai ëmongä ingantapa. Aatape nani äninca bai codönadina nani äninca bai mäninca mencaa ñäö bai inca bai tömengä adobai ëmongä ingantapa. Awënë tæ containpa iñömö daimë dica bai etëmedada nani äninca ëmonca bai inte æidämæ waimë pöni gongæmënimpa. ⁴ Mänimpa Awënë nänö aacæ tæ containpa waimpaco bæinticoatodo ganca mänimpopaco mäniñömö godämæ a ongompapa. Adopaco iñömö nê aadani nê Picænani bæinticoatodo ganca mänimpodani tæ contadinque näämæntacoo mongæninque poganta oodo inte badöinta da wencate a ongönanitapa. ⁵ Awënë tæ containpa inö näinte yædæ yædæ ta gote detæbo tæi tæi tē tēñonte yedæ pöni änimpa. Ayæ Awënë tæ contayömö tæcætawë inö ti wodönoincade önompo æmæmpoque go mencadea wocædöincadecoo a ongönimpa. Wængonguï Önöwoca incæ önompo æmæmpoque go mēwoga önöwocaidi bai ewocadongä inte mänincadecoo bai ingampa.

⁶ Ayæ Awënë tæ containpaa tæcætawë inö adobai gäwapæntibæ bai iñonte awocawænta bai inimpa. Ayæ Awënë tæ containpa iñömö müinani quëwënanï mēnaa go mēnaa inani godämæ a ongönanitapa. Mäninani iñömö tæcætawë inö önöñabæ inö tömäo awinca ëmönani atabopa. ⁷ Tānocä müingä quëwengä botö adingä iñömö nēöö bai ëmongampa. Ayæ wacä müingä quëwengä botö adingä iñömö wagada mæmpo bai ëmongampa. Wacä müingä quëwengä botö adingä iñömö tömengä awinca waocä awinca bai ëmongampa. Ayæ tömangä müingä quëwengä botö adingä iñömö guingämöwæ pao pao gocä bai atabopa. ⁸ Mēa go mēa müinani quëwënanï incæ adocanque adocanque önompo æmæmpoque go adoguënepænque ëmænte quëwënanï

inänipa. Ayæ adodani inte tömënanï baonga godämæ tömanga nanguï pöni awinca ëmonte ænömengadænguënepæ incæ awinca adobai ëmönänipa. Mäninani edæ itædë woyowotæ ñimpo cædämaï inte iimaï ante ämotamini änanipa.

“Bitö Tæiyæ Waëmö Awënë imidö, bitö Tæiyæ Waëmö Awënë imidö, ante ämönipa.

Wængonguï Awënë bitö adobique Tömää nê Cæbi inte

wëenëñedë do nê quëwengaimi imi ñöwobi adobi inömi inte ayæ wantæpiyæ cöwë quëwencæbiimpa.”

Ante ämotamini ante cöwë änanipa.

⁹ Awënë tæ containpaa nê tæ contadongä inte nê wantæpiyæ cöwë quëwengä ingante apænedinque mēa go mēa müinani quëwënanï iñömö iimaï ante apænedänipa. Bitö ñäö ëmömi imipa, ante apænedinque tömënanï, Bitö imite waa amönipa. Mönitö bitö imi waa ate pönente apænemönipa, ante apænedänipa.

¹⁰ Mänömaï ante apæneyönani nê aadani nê Picænani iñömö bæinticoatodo ganca mänimpodani Awënë tæ containpaa nê tæ contadongä inte nê wantæpiyæ cöwë quëwengä ingante, Bitö Wængonguï Awënë imidö angüenë, ante watapæ apænedinque tömënanï poganta gä æncadinque Awënë tæ containpa gäänë cö cædinque iimaï ante ämotamini ante änanipa.

¹¹ “Bitö iñömö mönitö Wængonguï Awënë imidö, ämönipa. Bitö badöinënö, ante pönente ingaimi inte öönædë ongönani tönö inguipoga ongönani tönö tömänani inänite badongaïmi imipa.

Bitö wüi badömi bai tömänani badongainani quëwënamai dæ ancædönänimpa.

Mänömaï beyæ bitö eyepæ inömi iñömite, Bitö ñäö ëmömidö angüenë, ante mönitö bitö imite waa amönipa.

Bitö nämä tæi piñænte nê cæbi imidö, ante bitö imite ämönipa,”

ante ämotamini ante änanipa.

5

Wængonguï Codotodo yewæmöinta wi cempocampa

¹ Ayæ Awënë nänö aacæ tæ containpaa nē tæ contacä iñömö tömengä önönempo tömempo incæ yewæmöinta dadi ompointa næængä atabopa. Mäninta tipäataa yewæmöinta impa. Adotaa yæwedeta iñömö guiñenca bai inte tee bædinta önompö æmæmpoque go mentaa inimpa. ² Ayæ Wængonguï anquedo adocanque nē tæi emongaingä inte yedæ aa pecä atabopa. “Mäninta dadi ompointa wi æmpoquïi, ante æcänö nö waa pöni inongä inte eyepæ inte tee bædedinta wäa wäa ænete wi æmpoquingäa,” angantapa. ³ Ayæ öönæde incæ inguipoga incæ tadömengadænga incæ cöwä ayönäni, Æcänö mäninta wi æmpoquingäa, cæncadenta inö æcänö aquingäa, ante edæ dæ angantapa. ⁴ Æcänö nö waa pöni inongä inte eyepæ inte dadi ompointaa wi æmpoquingäa iñömö edæ dæ angampa. Cæncadenta inö æcänö aquingäa ante dæ angampa, ante adinque nanguï pöni Ca ca wætabopa. ⁵ Ca ca wæbo adinque nē aadäni nē Picænäni iñönäni adocanque nē Picængä incæ botö imo, “Wædämaï ie. Wæætë cöwä ae, angantapa. Adocanque onguïñængä iñömö mäninta wi æmpoquingä a ongongampa. Awënë Dabii Pæingä incæ tömengä iñömö docä Oodaa pæinäni nani cabo iñonte nē nööo bai tæi emönongä inte nē gänä cæcä ingaingä ingampa. Tömengä iñömö edæ eyepæ inte tee bædedinta önompö æmæmpoque go mentaa wi æmpodinique dadi ompointa wi æmpocæcäimpa,” angantapa.

⁶ Ayæ Wængonguï Codotedo nani wænönäni nē wæningä bai ingä atabopa. Tömengä Awënë Wængonguï nänö aacæ tæ contayömö tæcæguedë ongöñongä miinäni quëwënëni mënaa go mënaa inäni tönö nē aadäni nē Picænäni godämæ a ongönäni atabopa. Tömengä iñömö önömoncawæncoo önompö æmæmpoque go mëwäa emoncadinique awinca önompö æmæmpoque go mëmonga emongacäimpa. Edæ Wængonguï Önöwoca incæ önompö æmæmpoque go mëwoga önöwocaidi bai nänö ewocadö bai mänii awincacoo inänipa. Adodäni önöwocaidi inänite inguipoga da pönongä pöningue tömënäni inguipoga tömämæ gote cæwodäni inänipa. ⁷ Ayæ

Wængonguï Codotedo iñömö Awënë tæ contayömö pöningue nē tæ contadongä önönempo tömempo inö dadi ompointa nänö nææninta ö ængantapa. ⁸ Tömengä mäninta ö ængä ate mëa go mëa miinäni quëwënëni tönö nē aadäni nē Picænäni bæinticoatodo ganca mänimpodäni Wængonguï Codotedo weca ponte ædæ wæænänitapa. Iinäni tömänäni ampoquï adapa nani änö nææninique owæta oodo inte nani badöinta oguï waaquï eyede enga næænänitapa. Wængonguï quinäni tömengä ingante nani apænedö iñömö mänii oguï waaquï bai impa. ⁹ Tömënäni mä äninque iimaï ante ämotamini ante änänitapa.

“Bitö imite wænönäni nē wænimi inte bitö nö waa pöni inömi imipa.

İninque bitö eyepæ inte dadi ompointaa ænte tee bædedinta wäa wäa ænete wi æmpoquïmi imipa.

Waadäni nani cabo waodäni nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ

wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ waodäni inänite bitö,

Wængonguï quimini bacæminimpa, ante cædinque nämä wepæ godonte ængabiimpa.

¹⁰ Bitö nempo quëwëninque tömënäni bitö tönö godongämæ aadäni bacædänimpa, ante badongabiimpa.

Mönö Wængonguï ingante cæcædänimpa, ante bitö pönö cæbi ate tömënäni,

Mönö Awënë Odeye Wængonguï quï, ante nē godönäni bagainäni inänipa.

Mäninäni edæ awënëidi badinique inguipoga quëwënëni inänite aacædänimpa.”

ante ämotamini änänitapa.

¹¹ Ayæ ayömo Wængonguï anquedoidi iñömö bacoo inäni inte ämotamini änäni eñëninque, Tömënäni æpodö miido ganca inänii, ante botö ædö cæte tee mampote eñenguimoo. Edæ miinäni quëwënëni tönö nē aadäni nē Picænäni tönö Awënë tæ containpaa gäänë tæcæguedë ongöñönänite Wængonguï anquedoidi iñömö yabæque godämæ gongænte ongönänitapa. ¹² Mäniiñömö godämæ

ongöinque tömönäni yedæ äninque iimaï ante ämotamini änänitapa.

“Wængongui Codotedo ingante wænönäni nē wæningä inte tömengä nö waa pönï inongä inte eyepæ ingampa.

Tömengä edæ tæi piñængä ingänö anguënë. Tömengä quincodö incæ tömancoo nē äcä inte tömänö ante eñenongä ingänö anguënë.

Tömengä tæi piñænte inte tömäa nänö cæinönö cædongä ingampa.

Tömengä ingante, Bitö imite waa amönipa. Bitö ñäö emömidö anguënë, ante bitö imite watapæ apænemönipa,” änänitapa.

¹³ Ayæ Wængongui nänö badongainäni öönädē quëwënäni incæ inguipoga quëwënäni incæ tadömengadæ quëwënäni incæ gäwapæntibädē quëwënäni incæ tömänäni adoyedē iimaï ante ämotamini ante änäni eñentabopa.

“Awënë tæ contaimpaa nē tæ contadongä ingante ayæ Wængongui Codotedo ingante tömëna inate iimaï amönipa.

Minatö iminate watapæ amönipa. Minatö iminate waa amönipa.

Minatö ñäö emöminadö anguënë. Minatö tæi piñæmina iminadö anguënë.

Wantæpiyæ iñonte mäninö ante cöwë ancæmönimpa,” ante änänitapa.

¹⁴ Ante añönäni mäa go mäa miinäni quëwënäni adobai, “Iimaï baquinö anguënë,” ante, “Amëë,” änänitapa. Ayæ nē aadäni nē Picænäni iñömö ædæ wææninqe watapæ änänitapa.

6

Tee bædinta önompo æmæmpoque go mentaa

¹ Ayæ Wængongui Codotedo iñömö tee bædinta önompo æmæmpoque go mentaa incæ yewæmöinta dadi ompointa tee bædedinta tänota wi æmpoyongä atabopa. Ayæ mäa go mäa miinäni quëwënäni incæ adocanque iñömö tömengä nänö tedepämo detæbo tē bai inte botö imote, “Pöe,” ante yedæ angä eñentabopa. ² Tæcæ ayömo cabayo näämænta eñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte nē tæ contacä iñömö to piyæncaimpa næængantapa. Tömengä iñömö wadäni inänite guëadö guëa cæte tæi

ëmongä inte gänä cædongä iñongante Awënë poganta pönönäni æninque tömengä wæætē guëadö guëa cæcæte ante cabayo mongænte gocantapa.

³ Ayæ Wængongui Codotedo wæætē tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mäa go mäa miinäni quëwënäni incæ wacä iñömö botö imote, “Pöe,” angä eñentabopa. ⁴ Ayæ wacä cabayo opatawæ gonga emö bai eñacä pongantapa. Waodäni incæ wacä ingä wacä ingä wænoncædänimpa, ante cædinque Wængongui godö angä beyænque cabayo inte nē tæ contacä iñömö, Inguipoga quëwënäni piyænē cædämaï incædänimpa, ante nē cæcä bacantapa. Ayæ, tömengä ingante ñænæ yaëmē bai pönönäni ængantapa.

⁵ Ayæ Wængongui Codotedo wæætē tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mäa go mäa miinäni quëwënäni incæ ayængä iñömö botö imote, “Pöe,” angä eñentabopa. Tæcæ ayömo cabayo wentamö eñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte nē tæ contacä iñömö tee mangui önönempo næængä ingantapa. ⁶ Ayæ mäa go mäa miinäni quëwënäni weca tedepämo bai eñeñömo, “Todigomö tönö tebadamö nänö cænguimö, ante nanguinäni godonte æimö impa, ancæte ante iimaï angä eñentabopa. Tömäa itädē cædäni ate nänö cæganca beyæ todigomö mäa diboda pönï tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Adobai tömäa itädē cædäni ate nänö cæganca beyæ tebadamö önompo æmæmpoque go adoque diboda tee mangui ganca mäninque godonte æncædänimpa. Ayæ oginguipæ ante odibomö nänö ämö eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni. Biinömæ ante yowe eyepæ pæcæimpa, ante ee aedäni.”

⁷ Ayæ Wængongui Codotedo wæætē tee bædedinta wataa wi æmpoyongante mäa go mäa miinäni quëwënäni incæ tömengä iñömö botö imote, “Pöe,” angä eñentabopa. ⁸ Tæcæ ayömo cabayo nämënäa eñacä do a ongongä atabopa. Cabayo inte nē tæ contacä iñömö tömengä emöwo, Nē Wænöinengä, ante pemonte ëmongantapa. Waodäni nänö wænte ongöñömö awënë tömengä miñæ tee empo pongantapa. Wængongui Codotedo pönö cæcä beyænque

tömëna inguipoga quëwënäni inänite ad-
inque mënaa go mënaa iñönänite ado-
canque ingante wänöninque ayæ wadäni
mënaa go mënaa iñönänite adocanque
ingante wänöninque nanguï inäni inänite
në wänöna badatapa. Tömëna pan-
cadäniya inänite yaëmenca në wänöna ba-
datapa. Ayæ tömëna godö cæda beyænque
waodäni pancadäniya gue ænente nani
wænguïmāmo pö wæncædänimpa. Ayæ
tömëna godö cæda beyænque pancadäniya
quingæ wodonte nani wænguïmāmo pö
wæncædänimpa. Ayæ tömëna godö cæda
beyænque pancadäniya babæidi wänönäni
beyæ wæncædänimpa.

9 Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë
tee bædedinta wataa wi æmpoyongante
botö, Wængonguï quï, ante nani wëmonca
iya täimoga ænömengadæ inö waodäni
önöwocaidi owodäni atabopa. Mäninäni
Wængonguï nänö angainö ante në
ëñente cædäni inte, Itota mönö Codito
inongä ingampa, ante, Nö ante impa,
ante apænedäni beyæ tömënäni inänite
wänönäni wængainäni inänitapa. 10 Adodäni
yedæ äninque iïmaï änanitapa, “Awënë
Wængonguï bitö tömänäni inänite në Aabi
inömi imipa. Edæ tæiyæ waëmö inömi inte
bitö në nö ante apænebi imipa. Inique
inguipoga quëwënäni mönitö imönite në
wänöninäni inänite æiquedö apænte an-
guïmii. Ayæ mönitö wepæ möni gowepæ
beyæ ante tömënäni inänite æiquedö pan-
guïmii ämönipa.” 11 Mäninäni tömänäni
inänite tömengä doyæncoo näämæntacoo
pönongä ænanitapa. Æñönänite, “Wædænque
ayæ ee ongödäni,” äninque tömengä,
“Minitö iminite do wänönäni wæmïni
baï wadäni mïni tönïñadäni ayæ müinäni
quëwënäni inte minitö tönö Wængonguï in-
gante në cædönäni inänite wænoncædänimpa.
Iinäni inänite wænonguënänäni inänipa,
ante Wængonguï nänö änö baï tömënäni
inänite iinque nani wænonganca ee
ongödäni,” ämopa, ante angantapa.

12 Ayæ Wængonguï Codotedo wæætë
tee bædedinta wataa wi æmpoyongä
atabopa. Mänïñedë tæïmö goinque ocæ
ocæ gotimpa. Waodäni tömënäni gui-
idengä wængä ate wæwente beyænque

wentamoncoo mongænäni baï nænque
iñontobæ adobaï wentamö pönï ëmö
batimpa. Apäicä pæibo iñedë incæ wepæ
baï opatawæ ëmö batimpa. 13 Ayæ
nëmoncoo öönædë inö owocoo iñömö
wææ tæ ayæ waa wææ tæ ayæ waa
wææ tæ inguipoga iñömö tæ wææninque
iigowæmö ayæ icadämaï iñonte nanguï
woboyæ pæmæñonte woga woga cædinque
tæ wæænte baï adobaï tæ wæænänitapa.
14 Ayæ öönæ incæ mincayonta dadi om-
pote baï dæ ä batimpa. Ayæ tömanquidi
tömää wää tæiwænë iñontobæ wayömö gote
dæ ä baï inimpa.

15 Ayæ awënë odeyeidi incæ ñænænäni
inte në cædönäni incæ tontadoidi awënëidi
incæ në nanguï ëadäni incæ tæi piñænte
cædäni incæ tömënäni guiñente badänitapa.
Ayæ awënë në godonte æningä beyænque
në cæte quëwënäni incæ nämanque
cæte quëwënäni incæ tömënäni tömänäni
guiñente badänitapa. Guiñente badinque
tömenäni änanquidi æite ontatodë iñömö
wë womönänitapa. Ayæ onquiyaboga
dicabocodë tæcæguedë go guiite wë
womönänitapa. 16 Ayæ waodäni inänite
aa pete baï tömënäni, “Onquiyaboidi
ëñeedäni, dicaboidi ëñeedäni, Awënë tæ
contaimpaa në tæ contadongä mönitö
imönite adämaï incæcäimpa, ante cædinque
minitö mönitonga tæ wæænte beocaedäni,”
ante aa pedänitapa. Ayæ, “Wængonguï
Codotedo ænguï badinque mönitö imönite
pänämaï incæcäimpa, ante cædinque tæ
wæænte beocaedäni,” ante aa pedänitapa.
17 “Edæ tömëna nana nanguï pönï ænguï
baquïönæ do ba inique æcänö ayæ
quëwëngüingää. Edæ dæ ä inguïnö an-
guënë,” ante wædänitapa.

7

Wængonguï anquedo nänö në yewæmöinäni

1 Ayæ ate Wængonguï anquedoidi
mënaa go mënaa ongönäni atabopa. Ado-
canque yædæcapæ inö ongöñongante wacä
yæwainö ongöñongante wacä imatæ beta-
monca inö ongöñongante tömengä æmataæ
betamonca inö a ongongantapa. Inique,
Woboyæ mëa go mëa iñonte mönö a ongönö
inö inguipoga go pæmænämaï, ante

cædinque cædänitapa. Tömänäni ömaa iñömö incæ gäwapæntibæ iñömö incæ adobai tömäo awæncoo pæyömö incæ woboyæ pæmænāmaï ingæïmpa, ante cædänitapa. ² Wacä anquedo nænque tamönö inö pongä atabopa. Tömengä Wængonguï nē Quëwengaingä nänö yewæmöingö næænte pongä atabopa. Wængonguï anquedoidi mënaa go mënaa inäni iñömö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ wo ewente cæcædänimpa, ante cædinque Wængonguï godö cæcä beyænque tæï piñænäni badänitapa. Mäninäni inänite Wængonguï anquedo ñowo pöningä yedæ aa pecantapa. ³ “Ee ongöedäni. Edæ minitö inguipoga incæ gäwapæntibæ incæ awæncoo incæ ee wo ewenämaï iñöminite mönitö Wængonguï ingante nē cædäni nāni önönemö inö tömengä nänö yewæmöi ante täno yewæmoncæmönimpa. Yewæmömöni ate minitö mäniñedē ate wo ewente cæedäni.”

⁴ Ayæ yewæmöinäni æpodänidö badänitapa, ante apænecä eñentabopa. Tömänäni yewæmöinäni inte tiento coadenta i coatodo müido ganca inänitapa. Idægoidi nāni cabo tipæmpoga go mencabodäniya iñönänite iïmaï yewæmöinäni badänitapa.

⁵ Wëenëñedē Oodaa wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni iñömö tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Odobeë wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Gado wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁶ Ayæ Atedo wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Nempatadii wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Mänatee wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ

tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁷ Ayæ Timeönö wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Debii wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Itacado wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

⁸ Ayæ Tabodöo wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ Ootee wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Ayæ adobai Beencaminö wodi pæinäni nāni cabo iñönänite nē yewæmöinäni wææ tipæmpoga go mëa müido ganca inänitapa.

Tæiyænäni näämcentacoo mongænte a ongöninque

⁹ Ayæ ate wæætē ayömö tæiyænäni inäni a ongönäni atabopa. Æpodänidö inänii, ante æcänö tee mampote anguingää. Mäninäni wabæca nāni quëwencabo wabæca nāni quëwencabo inte tæiyænäni incæ waodäni nāni cabo waodäni nāni cabo inte tæiyænäni incæ wacä awënë nāni cabo wacä awënë nāni cabo inte tæiyænäni incæ wadö nāni tedecabo wadö nāni tedecabo inte tæiyænäni incæ mänömaï inönäni inte ongönänitapa. Iinäni iñömö näämænta weocoo doyæncoo mongænäni inte yædëmæmäa önönemö nææningue Awënë nänö aacæ tæ containpa gäänë ongöninque Wængonguï Codotedo weca a ongönänitapa. ¹⁰ Ayæ tömənäni yedæ äninque iïmaï äänitapa.

“Mönö Wængonguï iñömö tömengä nänö aacæ tæ containpaa nē tæ contacä inongä inte

tömengä adocä mönö imonte, Quëwencæminimpa, ante nē Ængä inongä ingampa.

Ayæ Wængongui Codotedo adobaï mönö imonte, Quëwencæminimpa, ante nê Ængä inongä ingampa,” änänitapa.

11 Nê aadäni nê Picænäni tönö mäa go mäa miinäni quëwënäni Awënë tæ contaimpa gäänë ongöñönänite Wængongui anquedoidi tömänäni iñömö yabæ inö godämæ ongönänitapa. Wængongui nänö aacæ tæ contayömö gäänë guidömëmæ ædæ wææninqe tömënäni Wængongui ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænedänitapa.

12 Ayæ änänitapa.

“Amëë. Mönö Wængongui ingante watapæ apænemönipa.

Ayæ tömengä ñäö emongänö anguënë. Tömengä tömänö ante eñëongä ingänö anguënë.

Tömengä ingante waa adinqe mönitö tömengä ingante waa ate pönente apænemönipa.

Ayæ tömengä tæi piñængä ingänö anguënë.

Tömengä tæi piñængä inte tömäa nänö cæinënö cædongä ingampa.

Wantæpiyæ iñonte cöwë mäninö ante ancæmönimpa.

Mänömaï baquinö anguënë, ante, Amëë,” änänitapa.

13 Ayæ nê aadäni nê Picænäni incæ adocanque botö imo äninque, “Iinäni näämæntacoo doyæncoo nê mongænäni iñömö æmönänidö inänitawo. Edæ ædönö quëwëninäni inte pönänitawo,” angantapa. 14 Äñongante botö tömengä ingante, “Awënë bitö tömëmi do eñëmipa,” antabopa. Äñömote tömengä wæætë, “Mäninäni nangui nani wæwengaimämo iinque baganca incæ ayæ miinäni quëwënäni inänipa. Edæ tömënäni weocoo doyæncoo, Waëmö pönï bacæimpa, ante Wængongui Codotedo wepænë yamongainäni inänipa,” ante nê aacä nê Picængä apænecantapa.

15 Ayæ adocä godömenque apænecantapa. “Mänömaï beyæ Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gäänë a ongöninqe tömënäni

itædë incæ woyowotæ incæ Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönë tömengä ingante cöwë cædänipa.

Iinque oncontai bai tömënäni wænömënæcawo cæcä bai cædinque mänimpaa nê tæ contadongä iñömö

tömënäni inänite ante wææ aacæcäimpa.

16 Tömënäni cöwë gue ænënämaï tepæ gæwænämaï incædänimpa.

Nænque tömënäniya ti näwänämaï i inique tömënäni gönämaï incædänimpa.

Quiëmë ocoi ä beyænque tömënäni gonte inämaï inguinänidö anguënë.

17 Edæ Wængongui Codotedo Wængongui nänö aacæ tæ contayömö gäänë nê a ongongä iñömö

tömengä iñömö mäninäni näämæntacoo nê mongænäni inänite nê aacä incæcäimpa.

Tömengä edæ tömënäni inänite quëwenguimæ tapæñömö iñömö ænte mäocä goquinäni.

Ayæ Wængongui tömënäni wëñapæ nani tamonte wædi tömämaï wadæ cæmoncæcäimpa,” angantapa.

8

Tee bædedinta tömanta wi æmpocampa

1 Ayæ Wængongui Codotedo tee bædedinta tömanta wi æmpoyongante öönædë iñömö mëedia ooda ganca nöwæ ongonte batimpa. 2 Ayæ anquedoidi önompo æmæmpoque go mäa ganca inäni Wængongui weca nê a ongönäni inänite atabopa. Mäninäni inänite tömengä todompeta nani ancade önompo æmæmpoque go mencadea ganca pædæ godongä ænänitapa. 3 Ayæ wacä anquedo iñömö ogui waaqui iya täincade oodo inte nani badöincade nææninqe, Wængongui qui, ante nani iya täimpa gäänë ponte a ongongantapa. Mänimpa oodo inte nani badöimpa Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gäänë ongönimpa. Ayæ, Wængongui quinäni tömengä ingante apæneyönäni bitö ogui waaqui tancæbiimpa, ante cædinque adocä anquedo ingante wacä pöninqe nangui ogui waaqui godongä ængantapa. 4 Ænte önompo næænte ogui waaqui iya tangä inique tæëmämämo Wængongui weca æipämoyedë Wængongui quinäni tömengä ingante nani apænepämo guëa adoyömö æipämotimpa. 5 Ayæ adocä anquedo

iñömö ogui waaqui iya täincade æninque iya täimoga gonga ænte eyede wëninque inguipoga iñömö wææntodongantapa. Wææntodongä ate detæbo tæi tæi tē goyö yedæ pöni änimpa. Yædæ yædæ näinimpa. Ayæ goinque gotimpa.

Todompeta nani ancade

⁶ Ayæ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mä ganca inäni todompeta nani ancade önompo æmæmpoque go mencadea ganca në nææinäni inte todompeta önöne gö cædedinque we we öoncæ cædänitapa.

⁷ Wængongui anquedo tänocä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate yoguica gonga tönö wepæ adoyömö wempodente bai inguipoga iñömö tæ tæ wæænimpa. Tæ tæ wææ ate inguipoga iñömö pancabaa nanguï ömä iñömö gonte batimpa. Awæncoo iñömö pancacooga incæ adobai nanguï incoo gonte wænimpa. Gaguimæncoo iñömö tömancoo gonte batimpa.

⁸ Wængongui anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate ñænæ onquiyabo emö bai gonga bæcodote bai iñonte wææntodönäni gäwapæntibaa tæi tæi guitimpa. Tæi tæi guii ate gäwapæntibæ iñömö pancatibaa incæ nanguï pöni æpæ iñömö wepæ batimpa. ⁹ Ayæ gäwapæntibæ cæncadëmæ inö quëwënäni iñömö pancadäniya incæ nanguï inäni wænänitapa. Ayæ ñænæ wipocoo pancacooga incæ nanguï wo cæwodincoo iñömö wo ewente guitimpa.

¹⁰ Wængongui anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate ñænæ nömö iñömö cadentato tica wodönote bai öönædë inö owodëmö incæ tæ wææninque önoncooga iñömö pancacooga incæ nanguï æpænë iñömö tæi tæi guitimpa. Æpæ tayömö adobai cæncadëmæ inö tæi tæi guitimpa

¹¹ Mäninëmö emöwo iñömö, Ti Nänëmö, ante nani änëmö impa. Nömö tæi guiiyonte nanguï æpæ iñömö moncapæ bai ti nämæ batimpa. Waodäni tæiyænäni iñömö imæ ti nämæ bagaimæ bete wænänitapa.

¹² Wængongui anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä

ate nænque pancayömonga tente ba ate apäicä adobai pancayömonga tente ba adinque nana apäidinö iñömö pancaa wëmö batimpa. Nëmoncoo iñömö pancadäniya incæ nanguï inäni wo ewente badäni ate nani apäidinö iñömö pancaa wëmö batimpa. Itædë iñonte tipæmpoga go mä ooda ganca iñö mä go mä ooda ganca nænque ñäö apäidämai inimpa. Ayæ woyowotæ iñonte tipæmpoga go mä ooda ganca iñö mä go mä ooda ganca apäicä tönö nëmoncoo apäidämai inänitapa.

¹³ Ayæ ayömote guingämöwæ öönædë gämænö pao pao godinque iimaï ante aa pecä eñentabopa. “Inguipoga quëwënäni nani wæquinque. Nani wæquinque. Nani wæquinque impa, angantapa. Edæ Wængongui anquedoidi mënaa go adocanque inäni inte tömënäni todompeta inte we we öoncæ cædäni beyænque inguipoga quëwënäni iñömö nanguï pöni wæwenguinäni bacædänimpa,” ante guingämöwæ angantapa.

9

¹ Wængongui anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öongä ate wa nömö öönædë inö owodinque inguipoga tæ wæængainëmö ongö atabopa. Mänii nömö ingante tadömengadænguipo ontatodë wi ænequi godonte inimpa. ² Wi ænequi æninque ontatodë wi ænecä ate tēemancoo ta æitimpa. Mänii tēemancoo ñænæ gongapamö tēemancoo bai inimpa. Inique ii tēemancoo tadömengadænguipo ontatodë ta æiyonte nænque tönö öönæ wentamö pöni badaimpa. ³ Tēemancodë inö ñäwäi ta pöninque inguipoga iñömö wæænönänite wacä godö cæcä beyænque tömënäni tæimö badinque emëne inguipoga quëwënäni bai tæ guidäni badänitapa. ⁴ Ayæ tömënäni inänite, Inguipoga gaguimæncoo incæ gæpæñabocoo incæ awæncoo incæ pæcoo wo ewënamäi iedäni. Wæætë waodänique önönemö inö Wængongui nänö yewæmöi inte në yewæmönämai ingainäni inänite adinque minitö tömënäni inänite godö cæmini beyænque nantate wæcædänimpa, ante wacä angantapa. ⁵ Ayæ ñäwäiidi inänite

edæ, Wænöedäni, änämaï ingä inte tömengä, Minitö wæætë tömënäni inänite önompo æmæmpoque apäicä ganca cæmini beyæ nanguï pönï wæwencädänimpa, angantapa. Ìnque emëñe tæ guï waocä nantate wæcä bai tömënäni nanguï pönï nantate wæwënäni inänitapa.

⁶ Mäniñedë waodäni, Æbänö cæte wænguïmoo, ante ancaa cædinque wænämaï incädänimpa. Wæinëmönipa, ante änäni incæte ædö cæte wæmäinänii.

⁷ Ayæ ñawäiidi iñömö tontadoidi cabayoidi guëadö guëa cæte nê godäni bai adobai emönänitapa. Tömënäni ocaboga awënë poganta oodo inte badöninta bai wencadänitapa. Ayæ mäninäni awinca iñömö waodäni awinca bai emönänitapa.

⁸ Tömënäni ocaguï iñömö onquiyængä ocaguï bai encadinque tömënäni bagacoo iñömö nêöö бага bai engadänitapa.

⁹ Tömënäni tæcætawë inö tæineta inte badöinta bai wææ mongæänänitapa. Ayæ tontadoidi guëadö guëa wænoncæte ante cædinque änäni ate cabayoidi pogodo gote awoto bai wëä pönonte nanguï pönï ä bai ñawäiidi iñömö adobai önguënepæ pao pao godinque ämæ godänitapa.

¹⁰ Tömënäni önömiñæ incæ emëñe önömiñæmpa bai emiñænänitapa. Tömënäni nani tæi piñæmämo önömiñæ inö emiñænäni inte önompo æmæmpoque apäicä ganca godö cädäni beyæ waodäni nanguï pönï wæwënänitapa.

¹¹ Mänii ñawäiidi iñömö awënë odeye ingante ëñente quëwënänitapa. Mäningä tömënäni awënë iñömö tadömengadænguipo iñömö quëwënäni inänite nê aacä anquedo inongä inte tömengä emöwo ebedeo tededö, Abadoö, nani äwo i ayæ, Nê Wo Ëwengä, ante emongä ininque guidiego tededö, Apodiö, ante pemönänipa.

¹² Täno nani wæquinque do inque batimpa. Incæte godömenque mempoga ganca nanguï pönï nani wæquinque ayæ baquinö angüënë.

¹³ Wængonguï anquedo ayængä iñömö tömengä todompeta inte we we öngä ate tedepämo tēñö ëñentabopa. Oguï waquï iya täimpa oodo inte badöimpa Wængonguï weca mä ongompa. Mänimoga önömoncawæ bai mäa go mäa mä

ongöñömö mäniñömö tedepämo tēñö ëñentabopa. ¹⁴ Wængonguï anquedo ayængä todompeta nê næængä ingante iïmaï angantapa. “Ñænæ önonga Eopadatedö nani änonga iñömö anquedoidi mënaa go mënaa inäni iñömö nê ñä cæyëninäni inänite bitö ñimpo cæe,” angantapa. ¹⁵ Edæ mäninäni anquedoidi mënaa go mënaa inäni iñömö tömënäni mäninipo inque ba ate mäniï apäicä iñonte mäniönæ incæ mäniï ooda iñonte dobæ nani cæquinque ante a ongöñönänite iïmaï angantapa. Waodäni tömänäni iñömö mencabodäniya go adocabodänique quëwëñönäni adocabodänique inänite minitö wænoncæminimpa, angantapa. Ayæ ñowo tömënäni inänite ñimpo cæcä ate tömënäni wænoncæte ante tao godänitapa. ¹⁶ Ayæ tontadoidi iñömö cabayo mongæinäni inäni æpodänidö inänii, ante tee mampote dootiento miñöö ganca inänitapa. Mänimpodäni inänipa, ante ëñentabopa.

¹⁷ Botö wiimonte bai ayömo cabayoidi tönö nê mongæinäni iñömö iïmaï emönäni atabopa. Cabayo nê mongæinäni iñömö tæcætawë inö tæineta nani wææ mongæntacoo pancataa opatawæ gonga gonte bai emontapa. Pancataa wentamö emontapa. Pancataa atopode nani ä bai wiñadæ emö bai emontapa. Cabayoidi ocabo iñömö nêöö ocabo bai encadänitapa. Tömënäni önöne inö gonga tönö tēemä tönö atopode nani öö waadö tadedänitapa.

¹⁸ Mänii gonga tönö tēemä tönö atopode iñömö mëmämoque go adopämoque nani wænömämocoo nê tadedäni inte cabayoidi iñömö waodäni tömänäni mencabodäniya go adocabodänique quëwëñönäni adocabodänique inänite wænönäni wænänitapa.

¹⁹ Mäninäni cabayoidi tömënäni önöne inte tæi piñænte wænöninque adobai tömënäni önömiñæ inte tæi piñænte wænönänipa. Edæ tömënäni önömiñæ iñömö tæntæ ocabo bai emiñænäni inte waodäni inänite pocænäni wænänitapa.

²⁰ Mänimämo wodonte nani wængaïmämocoo beyæ ayæ wænämaï quëwënäni inte wæwënäni incæte tömënäni nani wënæ wënæ cægäinö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönënamäi inäni inte ñimpo cädämaï inänitapa. Wæætë oodo inte

padata inte bodonte inte dica inte awæmpa inte tömënäni nāni badonte cönöincoo iñömö adāmaī incoo incæte eññēnāmaī incoo incæte dao dao godāmaī incoo incæte tömënäni, Mönitö wængonguīdi inānīpa, ante ædæ wæænte apænedinque ñimpo cædāmaī inānitapa. Ayæ adobaī wënæidi inānite ædæ wææninque, Minitö mönitö wængonguīdi imīnidö anguēnē, ante ñimpo cædāmaī inte apænedānitapa. ²¹ Ayæ mänināni godömenque waodāni inānite piinte wænönāni inte tömënäni mii bete yewænāni inānīpa. Nänöogængä ināmaī iñongante towente cædönāni inte tömënäni awēmö ö ænāni inānīpa. Mänömaī godömenque cædinque tömënäni nāni wënæ wënæ cægainö ante, Ancaa wæwente awædö, ante pönēnāmaī ināni inte ñimpo cædāmaī inānitapa.

10

Wængonguī anquedo dadi ompointa guiyanta næcængä

¹ Ayæ wacā anquedo nē tæi emongä inte öönædē inö wæængä atabopa. Tömengä weocoo mongænte bai boguimancodē pöninque tömengä ocaboga tæcædæca inö daimē godāmæ owotapa. Tömengä awinca incæ nænque bai apäidinque tömengä önömēnē incæ cobacadewæ gonga gonte emö bai emēnengä ingantapa. ² Tömengä önönempo inö dadi ompointa ininta nāni wi æmpodinta guiyanta næcængä ingantapa. Tömengä önöwa tömēwa gäwapæntibaa cö cæwadinque tömengä dipæwa guiquēnē ömaa cö cæwacantapa. ³ Mänömaī cö cæwadinque tömengä nēöö ii pepa bai nangui pönī yedæ aa pecantapa. Aa peyongä detæbo önompo æmæmpoque go mēa ganca wæætē tæi tēninque tededānitapa. ⁴ Detæbo önompo æmæmpoque go mēa ganca ināni iñömö tededāni eññēninque botö yewæmoncæ cætabopa. Tæcæ yewæmoncæ cæyömo öönædē inö tedepāmo iīmaī ante tedecā eññentabopa. “Iñæmpa önompo æmæmpoque go mēa detæbo nāni tededö æbānō ante tededāni, ante wii eñngui i ininque bitö yewæmönāmaī iē,” angantapa.

⁵ Wængonguī anquedo botö adingä iñömö gäwapæntibaa tönö ömaa nē a ongongä

iñömö tömengä önompo tömempo öönædē inö pædæ æmpocantapa. ⁶ Tömengä tömempo pædæ æmpodisque, Wængonguī eññēngä botö änö ante nöingä baquinö anguēnē, ante iīmaī angantapa. Edæ nē wantæpiyæ cöwē quēwengängä inte öönædē tömää inguipoga tömää gäwapæntibæ tömää badöninque tömengä adobaī öönædē owodāni tömānāni inguipoga quēwēnāni tömānāni gäwapāa quingānō owodāni tömānāni inānite nē badongängä inte tömengä emöwo apænedinque, Botö apænedö nöingä baquinö anguēnē, ante nē apænecā iñömö, “Mönö ee ongöñedē do iinque batimpa, angantapa. ⁷ Edæ Wængonguī anquedo tömangä pönī iñömö tömengä todompeta we we öoncæ cæyongante Wængonguī nänö cæinēnō ante wē wodonte bai nänö angainö ante ñöwo iinque cæcæcäimpa. Wængonguī ingante nē cægaināni tömengä beyæ nē apænegaināni iñönānite mäninö nänö cæinēnō ante do apænegaingä inte Wængonguī mäninö bai ñöwo iinque cæcæcäimpa,” angantapa.

⁸ Ayæ öönædē inö tedepāmo adopāmo do botö eññēnō ñöwo wæætē botö imote iīmaī angä eññentabopa. “Wængonguī anquedo nē gäwapæntibaa tönö ömaa iñömö a ongongä weca godinque bitö tömengä önönempo dadi ompointa ininta nāni wi æmpodinta nänö nææininta æe,” angantapa. ⁹ Angä eññēninque Wængonguī anquedo weca godinque botö tömengä ingante, Dadi ompointa guiyanta pönömi æmoe, ante añömo tömengä wæætē botö imo, “Æe. Æninque cæe. Bitö önöne da wēneyömi guiñēmæ bai waēme pönī ingæimpa. Incæte yo mongænte ate cæncadē guiidinque ti nā bacæimpa. Iinque cædente wæcæbiimpa,” angä eññentabopa.

¹⁰ Wængonguī anquedo önönempo dadi ompointa guiyanta æninque botö ade cæntabopa. Önöne guiñēmæ bai waēme pönī i incæte yo mongænte ate cæncadē guiidinque ti nā badinque cædente wætabopa. ¹¹ Ayæ botö imote angantapa. “Wacā awēnē nāni cabo wacā awēnē nāni cabo incæ wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ wadö nāni tedecabo wadö nāni tedecabo incæ wabæca wabæca nāni awēnē odeye cabo iñönānite

bitö, Mäninäni inänite æbänö baquii, ante wæætē Wængongui beyæ apæneceabiimpa,” ante angantapa.

11

Wængongui æbänö cæcää, ante mænā apænedapa

¹ Wacä botö imote, Tee manguimpa impa, ante cæwipa bai pædæ pönöninge ayæ botö imote, “Goe, angantapa. Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönē godingue mänincö tönö, Wængongui qui, ante nani iya täimpa tee mæe. Ayæ waodäni adoyömö ædæ wææninge Wængongui ingante, Bitö Wængongui Awënë imidö anguënë, ante watapæ apænedäni iñömö æpodänidö inänii, ante tee mampote cæe. ² Wængongui oncö tæiyæ waëmö oncönē tee mäninque yacö boyäa iñömö tee mänämaï ie. Edæ mänincö boyäa wadäni oodeoidi inämaï inäni inänite do godonte intapa. Mäninäni edæ coadenta i doo apäicä ganca mänimpoga iñonte Wængongui nänö tæiyæ waëmö quëwëñömö incæ wo ëwente cæcædänimpa. ³ Ayæ botö imotedö ante, Botö æbänö cæboo, ante nē, Nö ante impa, ante apænedä iñönte botö godö cæquimo beyænque tömëna tæi piñænte badinque miido dootiento tetenta eönæ mänimpoönæ iñonte botö beyæ apæneceadäimpa. Waodäni wæwente beyænque gömæ ëmoncoo mongænäni bai tömëna adobai gömæ ëmoncoo mongæninge apæneceadäimpa,” ante apæneceä ëñentabopa.

⁴ Wængongui æbänö cæcää, ante nē, Nö ante impa, ante apænedä iñömö tömëna iñömö Wængongui inguipoga Awënë iñongante tömengä weca odibowæ nani äwæ mēwäa ongöwæ bai inapa. Ayæ tömengä weca yædo concædi ti wodönoincade mencadea ongoncade bai mänina iñömö adobai inöna inapa. ⁵ Wadäni, Tömëna inate wënæ wënæ cæinëmopa, ante cædäni ininque tömëna wæætē nē piinte cædäni inänite gonga wo tadete bai cædinge wænöna wæncædänimpa. Edæ, Tömëna inate wënæ wënæ cæinëmönipa, ante nē cædäni tömänäni mänömaï wæncædänimpa.

⁶ Wængongui godö cæcä beyænque

tömëna tæi piñæna badinque, Wængongui beyæ möna apæneyedē cöönæ cædämaï ingæimpa, ante cædinge öönæde tee mönete bai cæcædäimpa. Ayæ tæi piñæna inöna inte tömëna æyedemē cæinëna incæ wæætē wæætē cæyönate æpæncoo tömancoo wepænque bacæimpa. Adobai inguipoga tömämæ quëwënäni inänite tömëna cæda ate quiëmē wænömämocoo incæ pö wënæ wënæ bacædänimpa.

⁷ Ayæ tömëna, Wængongui æbänö cæcää, ante ininque apænedä ate babæcä bai mönö guiñenongä inte tadömengadænguipo inö tadinge tömëna inate guëadö guëa cædinge tæi ëmongä inte gänä cædinge wænongä wæncædäimpa. ⁸ Wænä

ate tömëna baonque ñænængade nani quëwëñömö taadö iñömö öñoncedäimpa. Edæ Todömä iñömö quëwënäni wiwa cædäni bai ayæ Equitobæ quëwënäni wënæ wënæ cædäni bai mänii ñænængade nani quëwëñömö nē quëwënäni iñömö adobai wënæ wënæ cædänipa. Mänii quëwëñömö adoyömö tömëna Awënë ingante awäa timpote wænönäni wængacäimpa. ⁹ Mëönaa go adoönæque go tæcæ itæde iñonte tömëna baö inä acæte ante pöninque wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo incæ waodäni nani cabo waodäni nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wabæca wabæca nani quëwencabo incæ waodäni nanguï inäni ponte tömëna baö acædänimpa. Ayæ, Da wënämaï ingæimpa, ante wææ cæcædänimpa.

¹⁰ Tömëna iñömö Wængongui beyæ nē apænedäna inöna inte inguipoga quëwënäni inänite nanguï äna wædinäni inte tömënäni ñöwo wæætē watapæ tocædänimpa. Ininque tömëna mänömaï wænte öñöna ate tömënäni nanguï Yæ yæ todinque wacä ingä wacä ingä, Önonque æe, ante pædæ godönäni æncædänimpa.

¹¹ Mëönaa go adoönæque go tæcæ itæde ininque go ate Wængongui edæ, Quëwencæmina, ante tömengä nänö guëmämämo quëwenguimämo woo öongacä ate tömëna iñömö wæætē miina badinque ængæ ganticædäimpa. Ængæ gantiyöna nē adäni guiquënë ancai guiñente wæcædänimpa. ¹² Ancai guiñente ayönäni tömëna öönæde inö tedepämo

yedæ ante eñencædaimpa. “Iñömö pö æeda,” angä eñenique tömëna öönæde inö boguimancodë æiyöna tömëna inate nê piinte cædinäni edonque acædänimpa. ¹³ Tömëna æiyedë mäniñedë goinque nanguï ocæ ocæ goquimpa. Tömënanäni nänäni quëwëñömö onconcoo bacoo iñonte pancaconga incæ nanguï onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænguimpa. Ado goinque goyedë waodäni tiæte müido ganca wæncædänimpa. Ayæ müinänäni quëwënanäni ancaï guñëninque, Wængonguï öönæde nê quëwëmi imi inte bitö nö tæi piñænte imidö angüenë, ante wæcædänimpa.

¹⁴ Ayæ mempoga nänäni wæquinque do iñque batimpa. Incæte godömenque adopoque nanguï pönäni nänäni wæquinque oo pönäni bacæimpa.

Todompeta æmæwoya

¹⁵ Wængonguï anquedo tömangä iñömö tömengä todompeta we we öongä ate öönæde inö wadäni nänäni tedepämo yedæ tededinque iimaï änänitapa.

“Mönö Awënë Wængonguï tömengä Codito tönö inguipoga Tæiyæ Awënë Odeyeda badinque

wantæpiyæ cöwë aacædaimpa,” änänitapa.

¹⁶ Nê aadäni nê Picænänäni iñömö bæinticoatodo ganca inänäni mänimpodäni iñömö Wængonguï weca tömënanäni awënë tæ contaimpaa nê tæ contadäni inte ñowo guidömëmæ ædæ wææninque Wængonguï ingante, Bitö Awënë Wængonguï imidö angüenë, ante watapæ apænedänitapa.

¹⁷ Ayæ iimaï apænedinque, “Awënë Wængonguï bitö adobique Tömää nê Cædömi inte wëenëñedë do nê quëwengäimi imi ñowobi inömi imipa.

Bitö nämä tæi piñæmi inte ñowo ædæmö nê aabi inömi imipa, ante adinque bitö imite waa ate pönente apænemönipa.

¹⁸ Wabæca wabæca nänäni quëwencabo incæ tömänänäni quëwënanäni ænguï badänitapa.

Ayæ bitö ænguï babi iñinque nê wængainänäni inänite bitö apænte pangüönæ do batimpa.

Ayæ bitö beyæ nê apænedönäni iñömö bitö imite nê cædönäni iñönänite tömënanäni inänite bitö, Minitö cædi beyæ paga cæbo æncæminimpa, ante bitö godonguïönæ dobæ batimpa.

Ayæ bitö quänäni iñönänite bitö emöwo ante bitö imite nê eñente cædönäni iñönänite

awënë bai inänäni incæ önönänique inänäni incæ tömänänäni inänite bitö, Minitö cædi beyæ paga cæbo æncæminimpa, ante bitö godonguïönæ dobæ batimpa.

Ayæ inguipoga quëwënanäni inänite wadäni nê wo ewente cædönäni iñönänite bitö wo ewente cæquiönæ do batimpa.”

¹⁹ Ayæ öönæde inö Wængonguï tæiyæ waëmö oncö odemö wibænetapa. Wibæneyö Wængonguï, Waodäni æbänö cæte botö tönö godongämæ waa cæte quëwencædänimpa, ante odömoncæte ante nänö yewæmongainca nänäni da wencaincade iñömö mänincönë mä ongoncade atabopa. Ayömote yædæ yædæ nänimpa. Yedæ pönäni änimpa. Detæbo tæi tæi tēñö yedæ pönäni änimpa. Goinque gotimpa. Ayæ yoguica cöönæ bai nanguï cæte wæænimpa.

12

Onquiyængä tönö dadagöö nänäni änongå

¹ Wængonguï, Mä pönäni odömömo adinque eñencædänimpa, ante cædinque öönæde inö waëmö pönäni badongä a owo atabopa. Edæ onquiyængä iñömö nænque inte weocoo wëñate bai mongæñongä apäicämo incæ tömengä cæncadëwa ænömengadæwa inö impa. Tömengä, Awënë poganta, ante tipæmpoga go mä nëmöidi inte godämæ badöinta wencacantapa. ² Mäningä onquiyængä yædëmadä ënengä iñongante wëñængä eñacæ cæcä wæte wædinque wëñæ nantate Yæ yæ wæcantapa.

³ Iñinque Yæ yæ wæyongante öönæde inö mä pönäni Wængonguï nänö badöi wadö bai badöi a owo atabopa. Edæ ñænængade obe bai dadagöö nänäni änongå opatawæ eñacä inte tömengä ocabocoo önompo æmæmpoque go mencaa encacä inte mänii ocabocooğa awënë pogantacoo önompo æmæmpoque go mentaa wencacä

ingantapa. Tömengä önömoncawæ adobai önompo tipæmpoga ocabocooga encacä ingantapa. ⁴Tömengä önoncaimifænca picæ cæmifænique öönæde owodäni nemöidi incæ pancadäniya incæ nangui inäni inänite wææntodongä inguipoga tæ wæænänitapa. Onquiyængä oo pöni ifhongante dadagöö, Wëñængä ëñacä ate cæncæboimpa, ante tömengä weca a ongongantapa.

⁵ Onquiyængä wëñængä onguifængä ingante mangä inique tömengä ifnömö nänö Awënë baquinque pæcantapa. Tömengä ifnömö tæiyæ awënë tömengä nempo quëwëñäni inänite aacä bai adobai tömämæ quëwëñäni inänite, Ifmaï cæedäni, ante aacæcäimpa. Mäningä onquiyængä wëñængä ingante wacä ö ænte Wængongui weca ayæ tömengä nänö aacæ tæ contayömö mäniifnömö ænte mäicä æicantapa. ⁶ Mäninö bayonte wäänä ifnömö önömæca ifnömö wodii gocantapa. Tömengä beyæ ante Wængongui nänö eyepæ cæyömö mäniifnömö wodii gocantapa. Mäniifnömö miido dootiento tetenta eönæ mänimpoönæ ifonte tömengä quëwente beyæ cængui eyepæ pönönäni cæncæcäimpa, ante Wængongui tömengä nänö owoyömö ante do badongantapa.

⁷ Mäniifnedë edæ öönæde ifnömö guëadö guëa cæte wænönänitapa. Wængongui anquedo Miiguedo nani angaingä ifnömö tömengä wadäni anquedoidi awënë inongä ingampa. Tömengä tömënäni tönö dadagöö ingante wido cæcæte ante cæyönäni dadagöö wæætë tömengä anquedoidi tönö wæætedö wæætë guëa cædäni incæte ⁸ tömënäni ædö cæte gänä cæquifnänii. Edæ ædö cæte öönæde ifnömö ayæ quëwenguifnänii, ante tömënäni inänite wido cædänitapa. ⁹ Tömënäni ifnömö ñænængade dadagöö ingante wido cæte wææntodönänitapa. Mäningä dadagöö ifnömö wëñëñedë tæntæ ingaingä inte tömengä ëmowo Wënæ Tatäna mëwoga ëmongä ingampa. Adocä, Inguipoga quëwëñäni tömännäni oda cæcædänimpa, ante nê wapiticæ ænte mäocä ingampa. Tömengä ingante ayæ tömengä anquedoidi inänite inguipoga ifnömö wido cæte wææntodönänitapa.

¹⁰ Ayæ ate öönæde inö tedepämo yedæ ante ifmaï ä ëñentabopa.

“Ñöwoönæ mönö Wængongui mönö imonte, Minitö botö æmæwo æmo beyænque quëwenguifnini, ante tömengä nänö cæönæ batimpa.

Ayæ tömengä nänö tæi pifnænö ñöwoönæ ba inique

tömengä adobai Tæiyæ Awënë Odeye ñöwoönæ bacäimpa.

Ayæ tömengä nänö apænte ængaingä mönö Codito adobai nämä tæi pifnængä inte nê angä bacäimpa.

Wënæ guiquënë mönö tönifnadäni inänitedö ante, Wënæ wënæ cædänidö angüënë, ante wapiticæ apænete anewëngä ingampa.

Woyowotæ incæ itæde incæ mönö Wængongui weca a ongöninge

tömengä mäniifnänii inänitedö ante nê wapiticæ anewëngä ifhongante tömengä ingante inguipoga ifnömö wææntodönäni wæængantapa.

¹¹ Wængongui Codotedo wepæ tömengä nänö wænte godongaïmæ beyænque tæi ëmönäni badinque

mönö tönifnadäni ifnömö wënæ ingante gänä cædänitapa.

Ayæ, Wængongui æbänö cæcää, ante tömënäni nani apænedö beyænque tömënäni tæi ëmönäni badinque wënæ ingante gänä cædänitapa.

Wadäni tömënäni inänite Wængongui beyæ wænönæ cæyönäni tömënäni,

Mönitö guifnëñämaï wæncæmönimpa, ante nê änäni inänitapa.

¹² Mänömaï beyæ minitö öönæde ifnömö nê quëwëfni inte watapæ tocæminimpa.

Wamini guiquënë inguipoga ifnömö æpæntibæde ifnömö nê quëwëfni inte mini wæquinque ingæimpa.

Edæ wënæ minitö weca wææ pö quëwëngäimpa.

Tömengä nänö wo ëwenguifnö oo pöni impa, ante ëñente beyænque äingä pöni bacampa.

Mänömaï beyæ minitö guifnëngüimämo baquinque impa.”

Mänömaï ante yedæ angä ëñentabopa.

¹³ Ayæ dadagöö, Botö imote inguipoga ifnömö wido cæte wææntodönäni

adi wädö, ante wædinque onquiyängä ingante wëñängä onguiñängä nē mäningä ingante bæi ongoncæte ante togængantapa. ¹⁴ Incæte Wængongui, Önömæca iñömö bitö beyæ botö cæyömö pao pao gocæbiimpa, ante cædinque ñænængade guingämöwæ ononguënepæ bæi tipænguënepæa pönö badongä enguënepænte bæi onquiyängä bacantapa. İninqe onquiyängä, Tæntæ botö imote bæi ongönämaï incæcäimpa, ante Wængongui önömæca tömengä beyæ nänö cæyömö pao pao gocantapa. Mëa go adoque tæcæ wadepo iñonte tömengä mäniñömö quëwente beyæ nänö cængui eyepæ ænte cænguiñömö gocantapa. ¹⁵ Ayæ, Onquiyängä ingante æpæ quingæ mangui bæi bæ ta tæi guicæcäimpa, ante cædinque dadagöö tömengä önöne inö önö bæi æpæ towæ tadonte bæi tao godecantapa. ¹⁶ Dadagöö towæ tadonte bæi nänö tao godepæ quingæ pöñö onguipo incæ onquiyängä beyæ ante cædinque wi ænete cæyö ada guipæntapa. ¹⁷ Ada guipæ adinqe dadagöö iñömö onquiyängä ingante godömenque ængui badinqe wadæ godinqe, Mäningä onquiyängä wënäni incæ wadäni inänite guëa cæte wænonguimo, ante gocantapa. Tömënäni Wængongui nänö, İmaï cæedäni, ante wææ angainö ante nē eñente quëwënäni inte, Itota æbänö cæcää, ante nē apænete quëwënäni inönäni iñömö mäninäni mäningä onquiyängä wënäni iñönänite dadagöö, Wænoncæboimpa, ante gocantapa.

13

Mënaa mönö guiñënöna

¹ Ayæ dadagöö æpæntibæ yæwedeca emönaiya iñömö ponte a ongongantapa.

Ayæ babæcä bæi nē guiñënongä iñömö æpæntibæde quëwente ta pöñongä atabopa. Mönö guiñënongä tömengä ocabocoo önompo æmæmpoque go mencaa encacä inte tömengä önömoncawæ önompo tipæmpoga ocabocooga inö encacä ingantapa. Awënë pogantacoo tipæmpoga ganca tömengä önömoncawäa da da wencate encacantapa. Ayæ Wængongui emöwo incæ wiwa babæ wapiticæ ante äniwoï tömengä

ocabocooga tömancooga inö yewæmonte encacä ingantapa. ² Mäningä mönö guiñënongä botö nē adingä iñömö mēne bæi emönongä incæte tömengä önöwa oto önöwa bæi ewacä inte tömengä önöne nēöo önöne bæi enecä atabopa. Ayæ dadagöö nämä nänö tæi piñænö ante mönö guiñënongä ingante pædæ godöninque tömengä nänö aacæ tæ contaimpa pædæ godongä ænte tæ contadinque mönö guiñönongä nē awënë badinqe, İmaï cæedäni, ante nangui angä bacantapa. ³ Ayæ mönö guiñënongä adoque ocaboga ämocate wæncæ cæcä bæi ingaingä incæte gämæ cæcate ingantapa.

Tömämæ quëwënäni mönö guiñënongä ingante adinqe ancai guiñëninque tömänäni tömengä miñæ godänitapa. ⁴ Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñënongä iñömö awënë badinqe dadagöö bæi nē angä do bacä impa, ante adinqe tömänäni dadagöö ingante, Bitö Awënë Wængongui bæi imidö anguënë, ante apænedänitapa. Adobai mönö guiñënongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bæi imidö anguënë, ante apænedänitapa töö. Mäninö ante godömenque iimaï äninque, “Æcänö mönö guiñënongä bæi ingä iñömö edæ dæ angampa. Æcänö tömengä ingante guëadö guëa cædinque tæi emonte gänä cæquingäa.”

⁵ Dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñënongä iñömö nämanque pönente anewëningä badinqe Wængongui ingantedö ante babæ wapiticæ ante anewëninque, Botö Wængongui bæi imopa cæminii, anewëningantapa. Ayæ awënë badinqe nē angä badingä inte mönö guiñënongä iñömö coadenta i doo apäicäa mänimpoga iñonte, İmaï cæedäni, ante aacantapa. ⁶ Ayæ tömengä mäniñedë Wængongui ingantedö ante wënæ wënæ babæ wapiticæ ante anewëningä inte Wængongui emöwo ante tömengä nänö quëwëñömö ante babæ wapiticæ ante anewëningantapa. Tömënäni öönæde nē quëwënäni inänitedö ante adobai babæ wapiticæ ante anewëningantapa. ⁷ Tömengä Wængongui quinäni inänite guëadö guëa cæcæcäimpa, ante cædinque dadagöö godö cæcä beyænque tömengä nämä tæi piñängä badinqe tömënäni inänite tæi emongä

inte gänä cæcantapa. Ayæ dadagöö godö cæcä beyænque mönö guiñenongä iñömö waodäni nani cabo waodäni nani cabo incæ wacä awënë nani cabo wacä awënë nani cabo incæ wadö nani tedecabo wadö nani tedecabo incæ wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo iñönänite tömengä tömänäni awënë badinque tömënäni inänite, İimaï cæedäni, ante nē angä bacantapa.

⁸ Mänömaï beyæ tömämæ quëwënäni iñömö tömengä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänimpa. Wængongui inguipoga nänö badöñedë, Botö Codotedo ingante do wænönäni wæncæcäimpa, ante do angacäimpa. İingä Codotedo, Nani quëwenguinta, ante nänö yewæmongaintaa ædänidö emöwo yewæmönämaï inäni iñömö tömënänique mönö guiñenongä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänimpa.

⁹ Nē ēamonca imini inte eñëedäni.

¹⁰ “Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao bæi ongonde tee mönete bai cæedäni, angä İinque tömengä ingante do bæi ongonde tee mönecædänimpa.

Æcämenque ingante ante apænedinque Wængongui, Ao yaëmenca wænömini wæncæcäimpa, angä İinque tömengä ingante do yaëmenca wænönäni wæncæcäimpa.”

Mänömaï beyæ minitö Wængongui quimini iñömö wæntæye inämaï inte ee cæcæminimpa. Edæ tömengä ingante godömenque wede pönencæminimpa.

¹¹ Ayæ ate wacä babæcä bai nē guiñenongä guiquënë onguipodë quëwente ta pöñongä atabopa. Codotedoidi önömoncawæ mēwäa nani emoncadö bai tömengä adobai encacä ingantapa. Incæte tömengä dadagöö bai tedecantapa. ¹² Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque ayængä pöningä iñömö awënë badinque tänocä beyænque äninque, İimaï cæedäni, ante nē aacä ingantapa. Tänocä pöningä mönö guiñenongä ämocate beyæ nē wæncæ cæcä incæ wæætë gämæ cæcadingä iñongante ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënäni inänite angä eñëinque

tömänäni tänocä pöningä ingante, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedänitapa. ¹³ Mäningä mönö guiñenongä ayængä pöningä, Mä pöni cæbo adinque eñencædänimpa, ante cædinque badongampa. Ayæ godömenque mä pöni cæcä beyænque waodäni edonque pöni ayönäni öönæde inö incæ gonga inguipoga wææ adänitapa.

¹⁴ Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö änö beyænque tömengä weca mä cædinque ayængä pöningä iñömö tömämæ quëwënäni inänite oda cæte nani goquinö ante mäocä godänitapa. Edæ tömënäni inänite äninque, Mönö guiñenongä yaëmenca guiiyömö wæætë gämæ cæcate nē mlingä quëwengä nänö emönö bai adobai badöedäni, angä eñente badonte concædänitapa. ¹⁵ Mönö guiñenongä ayængä pöningä iñömö eyepæ cædinque mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö emönö bai nani badöninca incæ, Tedecæcäimpa, ante cæcä ate mäninca incæ oo guëmangantapa. Tömënäni nani badöninca ante waodäni Baa äninque, Bitö Awënë Wængongui bai imidö anguënë, ante apænedämaï inäni inänite mäninca incæ ä beyænque wænönäni wænänitapa.

¹⁶ Ayæ awënëidi bai inäni incæ önönänique incæ mäincoo eadäni incæ mäincoo ömæpodäni incæ wacä godonte æningä beyænque nē cæte quëwënäni incæ nämanque cæte quëwënäni incæ mäninäni tömänäni inänite tömengä nänö änö beyænque önompo tömempo inö yewæmöinäni badänitapa. Wæætë önompo tömempo inö yewæmönämaï inäni inte tömënäni önönemö inö yewæmöinäni badänitapa. ¹⁷ Tömengä nänö yewæmöi yewæmönämaï inäni guiquënë tömënäni mäincoo ædö cæte godonte ænguänäni. Ædö cæte godonte ænäni weca gote tömënäni mäincoo ini godonte ænguänäni. Ayæ mäninö ante yewæmöi iñömö mönö guiñenongä tänocä pöningä emöwo impa. Wii tömengä emöwo yewæmonte i bai tömengä emöwo ante beyæ, Æpodö i, ante yewæmonte impa.

¹⁸ Mäninö ante eñencæte ante nani eñënö ante eyepæ encadäni inte eñencædänimpa. Ocai nē encacä İinque, Mönö guiñenongä tänocä pöningä nänö, Æpodö i, ante

ēñencæte ante cæcæcäimpa. Edæ tömengä, Æpodö i, ante waocä, Æpodö i, ante adopo impa. Tömengä nänö, Æpodö i, ante teitiento teitenta i tei impa.

14

144.000 ganca inäni nāni ämotamini äinö

¹ Ayæ botö ayömote Wængongui Codotedo änanquidi inömö Tiöno nāni anquidi māniñömö a ongongä atabopa. Tömengä weca waodāni tiento coadenta i coatodo miido ganca inäni inte Wængongui Codotedo emöwo adobaï tömengä Mæmpo Wængongui emöwo nāni önönemö inö nē yewæmōināni inte a ongönāni atabopa. ² Ayæ botö ēñēñömote öönædē inö tedepāmo ante ñænæ tēñabo ante bai detæbo eyequei tē bai ēñēñinque adobaï waodāni nāni adapate nāni ampoque inte tæiyænāni ampyönāni ante bai tedepāmo tē ēñentabopa. ³ Tiento coadenta i coatodo miido ganca inäni inömö mā äninque waa ämotamini ante änanitapa. Wængongui nänö aacæ tæ contaimpa gäänē ämotamini äñönāni miināni quēwēnāni mēa go mēa ganca inäni nē aadāni nē Picænāni tönö ēñēñānitapa. Tiento coadenta i coatodo miido ganca inäni inguipoga quēwēnāni tönö adoyömö quēwēñönāni, Godonte æmo beyænque quēwenguimini, ante Wængongui nänö nē æninānique i ämotamini äinö ante ēñente ancædänimpa. Wadāni guiquēnē ædö cæte ēñente anguināni.

⁴ Inäni inömö Wængongui ingante ante waemö quēwencæmönimpa, ante cædinque, Onquiyængä, ante nē towēnāmaï ingaināni inānipa. Ininque tömēnāni Wængongui Codotedo ædönö gocä tömengä miñæ cōwē godānipa. Tömēnāni waodāni tönö adoyömö quēwēñönāni Itota, Botö wepæ beyænque quēwenguimini, ante tömēnāni inānite ængacäimpa. Täno amiña bayedē tā pedinque mīnitö, Wængongui quī baquimpa, ante mīni cōnōni bai mānināni adobaï Wængongui quīnāni badinque Wængongui Codotedo quīnāni inānipa. ⁵ Adodāni cōwē babæ änāmaï ināni ininque wadāni ædö cæte tömēnāni inānitedö ante, Babæ änānipa, ante anguināni. Tömēnāni edæ cōwē wēnæ wēnæ cædāmaï inānipa töö.

Wængongui anquedoidi mēnaa go adocanque nāni änö

⁶ Ayæ Wængongui anquedo wacä inömö öönædē inö pō pao pao gocä atabopa. Inguipoga nē quēwēnāni inānite wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ waodāni nāni cabo waodāni nāni cabo incæ wadö nāni tedecabo wadö nāni tedecabo incæ wacä awēnē nāni cabo wacä awēnē nāni cabo inñönānite anquedo tömānāni inānite Wængongui wantæpiyæ cōwē nänö watapæ apænedö ante ēñencædänimpa, ante apæñecæte ante pongantapa. ⁷ Mäningä Wængongui anquedo inömö yedæ iimaï äninque, “Wængongui apænte nänö anguiönæ do iinque bayonte māniönæ tömāmīni mīni cægainö ante tömengä apænte ancæcäimpa. Ininque tömengä ingante guñēñinque ee aedāni. Adobaï tömengä ingante waa aedāni. Tömengä edæ öönædē incæ inguipoga incæ æpæntibæ incæ æpæ tayömö incæ tömäa nē badongaingä ingante mīnitö, Bitö Awēnē Wængongui imidö anguēnē, ante ædæ wææninque watapæ apæneedāni. Mäninque ämopa,” angantapa.

⁸ Mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo ayængä pōninque iimaï angantapa. “Babidönia nāni äñömö do wo ewente batimpa. Babidönia nāni waemö quēwēñömö i incæte do wo ewente ba aedāni. Māniñömö nē quēwēnāni wēnæ wēnæ cædināni inömö onquiyængä nē towengä bai cædinque biinömäæ bete quidi quidi dowæninque towencædänimpa, ante ti nāmæ godonte bai cædānipa. Tömēnāni mānōmaï godö cædāni beyænque wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo wæætē wēnæ wēnæ cædānitapa. Mäninque ämopa,” angantapa.

⁹⁻¹⁰ Ayæ mäningä Wængongui anquedo gocä ate wacä Wængongui anquedo tömengä pōninque yedæ iimaï angantapa. “Mönö guñēñongä tänocä pōningä ingante æcänö, Bitö Awēnē Wængongui bai imidö anguēnē, ante apæñecäa. Ayæ tömengä nänö emönö bai nāni badöninca gäänē ædæ wææninque æcänö apæñecäa. Wængongui tömēnāni inānite nangui piincæcäimpa. Tömēnāni önompö incæ önönemö incæ

mönö guññenongä nänö yewæmöi nē yewæmöināni adinque Wængongui adobai tömēnāni inānite nangui piincæcäimpa.” Äninqe Wængongui anquedo godömenque apænecantapa. “Mänināni Wængongui biinömæ nänö piimæ becædänimpa. Mänimænque æninqe tömengä nänö piinte owætadē pe ñiñængantapa. Mänimænque nē bete bai ināni iñömö nangui pōni wæwencædänimpa. Wængongui tæiyæ waemö anquedoidi weca ayæ Wængongui Codotedo weca gonga bæcoyömö atopode nāni öö wadö gonga bæcoyömö öö wayömö mäniiñömö iñāni æmæwo gonte ba bai nangui wæwencædänimpa,” angantapa.

11 “Ayæ tömēnāni gonga bæcoyömö mäniiñömö wæweñönāni nāni wæwēmāmo tēmā bai cōwē æicōmpa. Woyowotæ incæ itædē incæ mänināni edæ guēmānāmai incædänimpa. Tömēnāni iñömö, Mönö guññenongä tänocä pöningä weca ædæ wææninque, Bitö Awēnē Wængongui bai imidö anguēnē, ante nē apænedāni inānipa. Ayæ tömengä nänö emönö nāni badöninca gäänē ædæ wææninque nē apænedāni adobai tömengä emöwo nänö yewæmöi nē yewæmöināni inte mänināni tömānāni wantæpiyæ mänōmai guēmānāmai inte wæwencædänimpa. Mäninqe amopa,” angantapa.

12 Mänōmai beyæ mīnitö Wængongui quimīni iñömö tömengä nänö, iīmai cæedāni, ante nänö wææ angainö ante eñente cædömīni inte ayæ Itota ingante godömenque wede pönēmīni inte mīnitö wæntæye ināmai inte ee cæcæmīnimpa.

13 Ayæ ate botö öönædē inö tedepāmo iīmai ante eñentabopa. “Bitö iīmai yewæmöe,” angantapa. “Ñöwo ganca ayæ ate Awēnē Itota ingante pönente nē wænāni inte tömēnāni nāni toquinque.”

Ante añongä Wængongui Tæiyæ Waemö Önöwoca, “Ao amopa, angampa. Nāni toquinque ingæimpa. Tömēnāni nāni nangui cægāinö ñimpo cæte guēmancædänimpa. Edæ tömēnāni nāni waa cægāinö öönædē iñömö edonque pōni acæimpa,” ante angantapa.

Inguipoga quēwēnāni beyæ amiña bai baccæimpa

14 Ayæ botö ayömo näämænta boguimä mæ owo atabopa. Adocanque Waocä eñagaingä ingä bai iñömö mänii boguimäa tæ contacä atabopa. Tömengä ocaboga awēnē poganta oodo inte badöinta encacä inte tömengä nänö önönempo yaemē bai waingamē idämæ engamē næængä atabopa. 15 Ayæ ate wacä anquedo Wængongui oncö tæiyæ waemö oncönē ta pöninqe boguimäa nē tæ contacä ingante iīmai yedæ ante aa pecantapa. “Inguipoga quēwēnāni botö imote nē wede pönente waa cædönāni iñömö nē minte pæmō bai ināni inte tömēnāni nāni to amiña bayedē bai impa. Wadæ wadæ pinöninqe nāni ö æñedē bai do bayonte bitö yaemē bai bitö nææi ænte gote mänināni inānite wadæ wadæ pinonte bai cædinque ö æe.” 16 Angä eñēninque boguimäa nē tæ contacä gote inguipoga iñömö tömengä yaemē bai nänö nææi inte wadæ wadæ pinonte bai cædinque tömānāni nē minte pæmō bai ināni inānite ö ængantapa.

17 Ayæ öönædē iñömö Wængongui oncö tæiyæ waemö oncönē ongonte ta pöninqe wacä anquedo adobai yaemē bai waingamē idämæ engamē nææente pongantapa. 18 Tömengä pongä ate Wængongui anquedo wacä pongantapa. Wængongui oncö tæiyæ waemö oncönē, Wængongui qui, ante iya tæe, ante nē añongä inte nāni iya täimoga gäänē ongöninqe ta pöninqe yaemē bai waingamē idämæ nē engamē næængä ingante iīmai yedæ apænecantapa. “Inguipoga tömāo nē wēnæ wēnæ cædāni iñömö yowecoo bai inānipa. Mänināni yowe ite bayedē bai ināni adinque bitö yaemē bai bitö nææi ænte gote yowecoo wangö tadampote gæte bai cædinque tömēnāni inānite cæe.”

19 Angä eñēninque Wængongui anquedo inguipoga iñömö tömengä yaemē bai nänö nææi inte wangö tadampote cædinque yowecoo gædāni bai tömengä nē wēnæ wēnæ cædāni inānite adobai cæcantapa. Ayæ yowepæ ante ñænængade nāni pinä pinä gawate cæincadedē yowecoo wææntodonte bai cædinque tömengä wēnæ wēnæ cædāni inānite Wængongui piinte nänö päiñömö wido cæcantapa. 20 Mänii

tömənäni yowecoo ænte pinä pinä gäwate cæincade iñömö tömənäni nāni quēwēñömö yabæca ongompa. Māniñömö tömənäni inānite pinä pinä gäwate bai cædanitapa. Cæyönāni tömənäni wepæ nanguï pōni gotimpa. Cabayo goto winediñömö æi ganca tömənäni wepæ māninganca æi godingue todee tiento quidömetodo ganca māninganca nanguï pōni wepæ gotimpa.

15

Ticete ganca nāni wæwenguimāmo pompa

¹ Ayæ botö ayömote Wængongui ñowo wæætē mā pōni odömömo adinque eñencædanimpa, ante cædinque öönæde inö bamönengæ pōni badongä a owo atabopa. Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mēnaa ināni iñömö öönæde ongöñönānite tömənäni inānite, Minitö cæmini beyænque waodāni nāni wæwenguimāmocoo önompo æmæmpoque go mempoga pongæimpa, angä eñente ænte pönānitapa. Māni wæwemāmocoo æmæwo ba adinque Wængongui nänö ængui panguimāmo eyepæ bapa.

² Ayæ æpæntibæ iñömö awocawænta emö bai adinque botö mänintibæ tönö gonga guëa wempodente bæco atabopa. Adotibæ yæwedeca waodāni mæ ongönānipa. Mänināni iñömö mönö guiñenongä ayæ pöningä ingante ante ayæ tömengä nänö emönö bai nāni badöninca ante Baa äninque tömənäni tæi emonte gänä cædāni inānitapa. Adodāni tömengä emöwo ante, Æpodö i, ante Baa ante yewæmönāmaï ināni atabopa. Wængongui tömənäni inānite adapate nāni ampoqui godongä ænte næænte a ongönānipa. ³ Tömənäni a ongöningue Wængongui ingante nē cægaingä Möitee wodi ämotamini nänö angainö ante ayæ Wængongui Codotodo ämotamini nänö againö ante iïmaï ämotamini änānipa.

“Awënë Wængongui bitö adobique Tömää Cægaimi inte

bitö mā cædö iñömö waëmö pōni inönö angüenë.

Bitö tömämæ quēwēnāni Tæiyæ Awënë Odeyebi imidö angüenë.

Quiëmë cædinque bitö nē nō cæbi imipa.

⁴ Awënë eñemi, Æcämë bitö imite guiñenāmaï inguingää.

Ayæ bitö emöwo ante pönente æcämë waa adāmaï inguingää.

Edæ bitö adobique tæiyæ waëmö imipa.

Tömää bitö nō cædinö edonque pōni ba adinque

wabæca wabæca nāni quēwencabo tömənāni bitö weca ponte ædæ wææninque bitö imi, Bitö Awënë Wængongui imidö angüenë, ante ancædanimpa.”

⁵ Ayæ ate botö ayömote öönæde iñömö Wængongui tæiyæ waëmö oncö incæ æmontaicö bai inte tömengä nänö nänënë owocö iñömö wi ænete bayö atabopa. ⁶ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mēnaa ināni mänincönë ongonte ta pönānitapa. Tömənäni cædāni ate waodāni nāni wæwenguimāmo iñömö önompo æmæmpoque go mempoga pongæimpa. Tömənäni weocoo waëmoncoo nino nāni ancoo ñäö bai émoncoo mongænāni inānipa. Tömənäni tæcætawë inö pacadeyænta oodo inte nāni badöinta mongæënemæināni inānipa.

⁷ Ayæ münāni quēwēnāni mēnaa go mēnaa iñönāni adocanque Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mēnaa ināni iñönānite owætacoo adotaque adotaque pædæ godongä ænānitapa. Mänintacoo önompo æmæmpoque go mentacoo iñömö oodo inte nāni badöintacoo inte Wængongui nē wantæpiyæ cöwë quēwengaingä ingä nänö ængui pāmāmo eyede énentapa. ⁸ Wængongui nänö ñäö apaidö beyæ ayæ tömengä nänö tæi piñæmāmo beyæ tömengä tæiyæ waëmö oncönë iñömö tēemāmāmo eyede mæ ongompa. Ayæ Wængongui anquedoidi önompo æmæmpoque go mēnaa ināni cædāni ate waodāni nāni wæwenguimāmo ante önompo æmæmpoque go mempoga nāni wæwenguinganca iinque baganca æcāmenque incæ Wængongui tæiyæ waëmö oncönë guidāmaï incædanimpa.

16

Wængongui nänö ængui panguintacoo

¹ Ayæ ate Wængongui tæiyæ waëmö oncönë inö tedepāmo yedæ tē éñentabopa. Nē angä iñömö Wængongui anquedoidi

Önompō æmæmpoq̄e go mēnaa ināni inānite, “Goedāni, āninq̄e, Wængonguī owætacoo nänö ænguī panguintacoo önompō æmæmpoq̄e go mēa ganca incoo næænte gote inguipoga iñömō gao cæedāni,” angā eñentabopa.

² Wængonguī anquedo tãnocã godinq̄e tōmengã owætadē ēnē incæ inguipoga gao cæcantapa. Gao cæcã ate mōnō guīñēnongã ayæ pōningã nänö yewæmōi nē yewæmōināni inte tōmengã nänö emōnō bai nāni badōnınca gäänē ædæ wææninque apænedāni iñōnānite tōmēnāni ayaa nantai ñömæi tōmāo baadinq̄e nantate wædānitapa.

³ Wængonguī anquedo ayæ nē gocã tōmengã owætadē ēnē incæ æpæntibæ cæncadēmæ gao cæcã ate mānimæ iñömō do wænīnāni wepæ bai bayonte mānintibædē quēwēnāni tōmānāni wænānitapa tōō.

⁴ Wængonguī anquedo ayæ nē gocã tōmengã owætadē ēnē incæ æpænē tōmānonga gao cædinque æpæ tayōmō tōmāñömō gao cæcã ate mānimæ tōmāmæ wepæ batimpa. ⁵ Ayæ ate Wængonguī anquedo æpæ tōmāmæ beyæ nē angā inte iīmaī apænecã eñentabopa.

“Mōnō Tæiyæ Waēmō inōmi eñēmi, bitō wēēnēñedē do nē quēwēngāimi iimi ñōwobi adobi inōmi iimipa.

Mānōmaī tōmēnāni inānite apænte ante pāninque bitō nō cædinque apænte pānīmi iimipa.

⁶ Edæ bitō quīnāni tōnō bitō beyæ nē apænegaināni inānite wænōnāni ate tōmēnāni nē wænāni wepæ nāate bagadānimpa.

Bitō wæætē nē wænonte nāate badāni nāni cægāi beyæ

wepæ godōmi begadānimpa,” angantapa.

⁷ Ayæ Wængonguī quī, ante nāni iya tāimoga inō tedepāmo tē eñentabopa. “Ao āmopa. Awēnē Wængonguī bitō adobique Tōmāā Cægāimi inte, iīmaī pancæboimpa, ante bitō apænte angainō bai cædinque tōmēnāni inānite pāninque bitō cōwē nō cæte waa pāmipa.”

⁸ Wængonguī anquedo ayæ nē gocã tōmengã owætadē ēnē incæ nænque mæ

owoyōmō māniñömō gao cæcantapa. Ayæ woadāni æmontaiya montæ gongate wæcædānimpa, ante cædinque nē godō angā beyænque nænque nanguī tī nāwā batimpa. ⁹ Māniī nanguī tī nāwante beyæ woadāni montæ gongate badāni incæte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante ayæ pōnēnāmaī ināni inte ñimpo cædāmaī inte Wængonguī ingante waa adāmaī inānitapa. Tōmēnāni, Wængonguī cæcã beyænque mōnō wæwēmāmocoo pōnimpa, ante wædinque Wængonguī ingante pīininque tōmengã emōwo ante wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

¹⁰ Wængonguī anquedo ayæ nē gocã tōmengã owætadē ēnē incæ mōnō guīñēnongã tãnocã pōningã nänö aacæ tæ containpaa gao cæcã ate tōmengã awēnē odeye inongã inte nänö aayōmō mæ māmōnte bai batimpa. Woadāni nantate wædinque önonguēnēwa æo pocænguēnēwate wædānitapa. ¹¹ Mānōmaī wædāni incæte tōmēnāni nāni wēnæ wēnæ cædinō ante, Ancaa wæwente awædō, ante godōmenque pōnēnāmaī ināni inte ñimpo cædāmaī inānitapa. Wæætē nantai baate nantate wædinque Wængonguī öönædē quēwēnongã ingante pīinte badinq̄e wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

¹² Wængonguī anquedo ayæ nē gocã tōmengã owætadē ēnē incæ ñænæ önonga Eopadatedō nāni ānonga mānīnonga gao cæcã ate awēnē odeyeidi nænque tamōnō quēwente nāni ponguīnō taadō ante önō tōmāo amīmō batimpa.

¹³ Ayæ wēnæidi wentamō nāni ewocacabo mēnaa go adocanque ināni iñömō weque bai ināni ta pōnāni atabopa. Dadagōō önōnē inō adocanque wēnæ ta pongantapa. Mōnō guīñēnongã tãnocã pōningã önōnē inō wacã wēnæ ta pongantapa. Ayæ Wængonguī beyæ nē apænedōmo imopa, ante nē babæ apænedongã önōnē inō wacã wēnæ pongantapa. ¹⁴ Mānīnāni wēnæidi önōwocaidi ināni inte mā cædāni inānipa. iīnāni iñömō tōmāmæ awēnē odeyeidi weca āñecæ godinq̄e tōmēnāni inānite apænedinq̄e, Awēnē Wængonguī adocanque Tōmāā nē Cægāingã inte nänö apænte anguīōnæ

iñonte mīnitō godongāmæ ponte guëadō guëa cæcæminimpa, ante cædānīpa.

¹⁵ “Mōnō Awēnē nāmā incæ iīmaī angantapa. Aedāni. Nē awēmō ængā iñontobæ pongā bai botō adobai ānāmaī inte poncæboimpa. Æyedēnō ponguīgā, ante nē mōnāmaī ongongā iñōmō tōmengā wānō cōnongā bai iñongā inte nānō toquinque. Edæ tōmengā, Ōmaabo iñāmaī incæboimpa, ante ayæ, Guiñēñate wædāmaī incæboimpa, ante tōmengā weocoo tōmē weca ee mangā iñongā ingampa,” angantapa.

¹⁶ Mānīi wēnæidi ōnōwocaidi tōmāmæ awēnē odeyēidi iñānite añecæ gote ānāni ēñēnīnque awēnē odeyēidi iñōmō tōmēnāni tontadoidi tōnō Adāmaguedoō ebedeo tededō nāni añōmō adoyōmō godongāmæ pōnānitapa.

¹⁷ Ayæ Wængonguī anquedo tōmangā nē gocā tōmengā owætadē ēnē incæ woboyæ owoyōmō māniñōmō gao cæcā ate oōnædē iñō Wængonguī tæiyæ waēmō oncōnē tōmengā nānō aacæ tæ contayōmō māniñōmō tedepāmo yedæ tededīnque, “Ñōwo iīnque batimpa,” angantapa.

¹⁸ Ayæ ate yædæ yædæ nānīnīnque. Detæbo tæi tæi tē goyō yedæ pōnī ānīnque. Ayæ goinque nanguī pōnī ocæ ocæ gotimpa. Waodāni inguipoga nāni quēwenganca tōmanganca mānīi goinque bai wa goinque cōwē godāmaī iñinque. ¹⁹ Goinque ocæ ocæ goyonte tōmēnāni nāni ñænæ quēwēñōmō incæ tænguīmæ tænguīmæ godinque mēñōmōnga go adoyōmonque batimpa. Ayæ wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmāo nāni quēwēñōmō onconcoo acapowate bogocæ tæ gowæænīnque. Wængonguī adobai, Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō quēwēnāni wēnæ wēnæ cædānīpa, ante pōnente wædinque ænguī badinque, Mīni wæwenguinque impa, ante owæta biñōmæ nānō pīimæ eyede ēnē godonte bai cædinque tōmēnāni iñānite nanguī pīinque pangantapa. ²⁰ Tōmāā wāā tēiwænē iñōmō yogæ guīitimpa. Ayæ onquiyabocoo adobai dæ bibitapæ batimpa. ²¹ Ayæ oōnædē iñō yoguica cōōnæ bai waodāniya tæi tæi wæænīnque. Mānīnca tæi tæi wæænīnca adocaque incæ wodo tiēē

diboda tee mā ganca enca impa. Yoguica wēnæ wēnæ incapa, ante adinque waodāni, Mānīnca mōnō wēnæ wēnæ wæwēmāmo impa, ānīnque Wængonguī ingante pīinte badinque wēnæ wēnæ babæ ante tedewēnānitapa.

17

Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā

¹ Wængonguī anquedoidi ōnōmpo æmæmpoque go mēa ganca iñāni ōnōmpo æmæmpoque go mēa ganca owætacoo nē næænāni iñōnānite adocanque botō weca ponte, “Pōe, angantapa. Onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā iñōmō æpæncoo yædopāa nē tæ contacā apænte nānō panguīnō ante botō odōmōmo acæbiimpa. ² Inguipoga awēnē odeyēidi incæ tōmengā tōnō towengadānīnque. Waodāni inguipoga quēwēnāni incæ adobai tōmengā towēinēnō beyæ tōmengā biñōmæ bete bai quidi quidi dowænte bai pōnēnāmaī cægadānīnque,” ante apænecā ēñentabopa.

³ Wængonguī Ōnōwoca incæ botonga pō guīiyongā botō wīimonte bai iīmaī atabopa. Wængonguī anquedo adocā iñōmō botō imote ō ænte māo ōnōmæca iñōmō cōnongā ongontabopa. Māniñōmō ongōnīnque botō onquiyængā babæcā bai nē guīñēnongāa mongænte a ongongā atabopa.

Māningā mōnō guīñēnongā opatawæ ēñadongā inte ēmōwocoo tōmengā baonga godāmæ tōmangā yewæmōi ēñacā ingantapa. Māniwocoo Wængonguī ingantedō ante wēnæ wēnæ babæ wapiticæ āniwocoo iñōnīnque. Māningā mōnō guīñēnongā nānō ocabocoo ōnōmpo æmæmpoque go mēa encacā inte tōmengā nānō ōnōmoncawæncoo ōnōmpo tipæmpoga ēmoncacā ingantapa.

⁴ Onquiyængā iñōmō tōmengā weocoo awēnēidi wæēmoncoo nāni mongæncoo tōnō opatawæ ēmoncoo mongængantapa. Tōmengā, Botō waēmō incæboimpa, ante oodo badōincoo tōnō dicamō nāni nanguī godonte ænīncoo tōnō pededamō nāni amō māniñōmō mongænte ingantapa. Tōmengā ōnōnēmpo owætadē oodo inte badōintadē quīmæmē baapæ bai i

eyede engapæ næængantapa. Mäningä onquiyængä quïëmë nänö wënæ wënæ cæpāmo nänö towente quëwënö bai mänintadë næængantapa. ⁵ Adocä onquiyængä tömengä önönemö inö emöwo yewæmöi emongä ingantapa. Mäniwo wë wodonte bai i incæte iïmaï ante impa.

“Babidönia nāni waëmö quëwëñömö i incæte onquiyængä nē towengä bai impa.

Waadāni nē godö towënāni wäänā bai mäningä onquiyængä ingampa.

Ayæ adobai inguipoga quëwënāni wiwa nāni cæinënö ante nē cædāni wäänā bai adocä onquiyængä ingampa.”

Mänömaï tömengä önönemö inö yewæmonte emongantapa. ⁶ Wængonguï quïnāni ingaināni tönö Itota ingante ante apænedāni beyæ nē wængaināni tömënāni wepæ bete bai mäningä onquiyængä quidi quidi dowænte bai ingä botö atabopa. Tömengä ingante adinque botö ancai guïñente wætabopa.

⁷ Ancai guïñente wæyömote Wængonguï anquedo botö imote iïmaï angantapa. “Quïnante ancai guïñente wæbii. Mönö guïñëñongä iñömö tömengä ocabocoo önompö æmæmpoque go mencaa encacä inte tömengä önömoncawæncoo önompö tipæmpoga emoncacä inongä inte onquiyængä ingante nē mongængä ingampa. Onquiyængä ingante nē mongængä mönö guïñëñongä tönö onquiyængä tömëna nāna wë wodonte inï æbānö i, ante apænebo ëñëe. ⁸ Adocä mönö guïñëñongä bitö adingä iñömö wëenëñedë quëwengaingä inte ñöwo dæ angä incæte ayæ ate tadömengadænguipodë inö ææ ta poncæcäimpa. Ta pöningue tömengä nänö æmæwo ömæ ëwenguinque ingæimpa. Wængonguï, Quëwenguinta, ante inguipoga badönāmaï iñedë nänö yewæmongaintaa inguipoga quëwënāni tömënāni emöwo nē yewæmönāmaï ināni iñömö tömënāni iñömö mönö guïñëñongä do quëwengaingä ñöwo dæ angä incæte ayæ ate pongä adinque ancai guïñente wæcædänimpa,” ante Wængonguï anquedo apænecantapa.

⁹ Ayæ tömengä wæætë apænecantapa. “Mäninö ante ëñencæte ante ocāi ëñënö nē encacä inte ëñencæcäimpa.

Mönö guïñëñongä tömengä önompö æmæmpoque go mæa ocabocoo iñömö önompö æmæmpoque go mæa änanquidi bai inānipa. Mänii änanquidiboga onquiyængä tæ contacä ingampa. Mänii ocabocoo adobai önompö æmæmpoque go mæa awënë odeyeidi bai inānipa. ¹⁰ Mänimpodāni iñönānite önompö æmæmpoque awënë odeyeidi inānite wido cædānitapa. Adocanque awënë odeye iñömö ñöwo aacä ingampa. Wacä awënë odeye ayæ pönāmaï ingä incæte tömengä pöningue wantæ iñö ongonte aacæcäimpa. ¹¹ Önompö æmæmpoque go mæa ganca awënë odeyeidi nāni cabo iñönānite mönö guïñëñongä adocä inongä incæte tömënāni beyæ ponguingä ingampa. Tömengä iñömö wëenëñedë nē quëwengaingä incæ ñöwo dæ angä inongä inte tömengä nänö æmæwo ömæ ëwenguinque poncæcäimpa,” ante Wængonguï anquedo apænecantapa.

¹² Ayæ tömengä wæætë apænecantapa. “Ayæ önompö tipæmpoga önömoncawæncoo bitö adimoncawæncoo iñömö önompö tipæmpoga awënë odeyeidi bai ināni incæte ayæ aadāmaï inānipa. Incæte ayæ ate tömënāni inānite änāni ate awënë odeyeidi badingue tömënāni, iïmaï cædāni, ante änāni bacædänimpa. Ayæ mönö guïñëñongä tönö tömënāni adoque ooda ganca godongämæ aacædänimpa. ¹³ Tömënāni adodö ante pönënāni inte, Mönö tæi piñænö ante guïñëñongä ingante godömö æncæcäimpa. Ayæ awënë odeyeidi inömö inte mönö, iïmaï cædāni, ante nē ämö imö bai mönö tömengä ingante ämö nē angä bacæcäimpa.

¹⁴ “Mänināni Wængonguï Codotedo ingante guëadö guëa cæcædänimpa. Incæte tömengä iñömö awënëidi tömānāni Awënë inongä ingampa. Ayæ waodāni awënë odeyeidi iñönānite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Iñinque tömengä tæi emönongä inte tömënāni inānite gänā cæcæcäimpa. Tömengä, Botö miñæ tee empo goquimini, ante waodāni inānite aa pedinque apænte nänö nē ængaināni inte tömengä miñæ cöwë ædæmö cæte tee empo godāni inānipa. Mänināni adobai tömengä tönö godongämæ guëadö guëa

cæte wænonguināni inte tæi emonte gānā cæcædānimpā,” ante Wængonguī anquedo apænecantapa.

¹⁵ Ayæ tōmengā wæætē botō imote iīmaī apænecantapa. “Onquiyængā māincoo beyæ towente quēwēnongā inte æpæncōo yædopāa tæ contacā abitapa. Mānīi æpæncōo iīnōmō tæiyænnāni waodāni bai inānīpa. Wabæca nāni quēwēncabo wabæca nāni quēwēncabo incæ wadō nāni tedecabo wadō nāni tedecabo incæ waodāni tæiyænnāni inānīpa. Mānīnāni tōmānāni mānīi æpæncōo bai inānīpa. ¹⁶ Ayæ onompo tipæmpoga onōmoncawæncōo bai awēnē odeyeidi tōnō mōnō guīñēnongā iīnōmō tōmēnāni bitō nē adīnāni inōnāni inte onquiyængā māincoo beyæ nē towente quēwēnongā ingante piīncædānīpa. Piīnīnque, Tōmengā ingante æmæwo omæ ewengæimpā, ante cæcædānīpa. Tōmengā māincoo tōmancoo o ænāni ate omaacā inte wæyongante tōmengā baō cæninque tōmengā ingante æmæwo iya tancædānīpa. ¹⁷ Wængonguī, Botō angāi bai iīnque baganca tōmēnāni botō pōnēnō ante cæcædānīpa, ante godō cæcā beyænque mānīnāni awēnē odeyeidi nāni mīmōnē adodō ante pōnēnānīpa. Pōnēnīnque tōmēnāni godongāmæ Ao ānīnque, Mōnō guīñēnongā aacæcāimpā, ante tōmengā ingante, Mōnō tæi piīñænō ante godōmō ænguingā, ante godōnāni ængantapa.

¹⁸ “Māningā onquiyængā bitō adingā bai Babidōnia nāni waēmō quēwēñōmō adobaī impā. Mānīñōmō awēnēidi iīnōmō tōmāmæ awēnē odeyeidi inānite nē aadāni inānīpa,” ante Wængonguī anquedo apænecantapa.

18

Babidōnia nāni quēwēñōmō do wo ewente batimpa

¹ Ayæ ate Wængonguī anquedo wacā inte oōnædē inō wææ pongā atabopa. Tōmengā tæi piīñægā inte nanguī angā ingā inte nāmā nānō ñāō apāite emōnō inte ingui-poga iīnōmō ñāō apāicā atabopa. ² Tōmengā nānō tedepāmo inte iīmaī yedæ aa pedīnque,

“Babidōnia nāni āñōmō do wo ewente batimpa. Babidōnia nāni waēmō

quēwēñōmō i incæte do wo ewente ba aedāni.

Badinque wēnæidi nāni owoyōmō batimpa. Wēnæidi wentamō ewocadāni tōmānāni mānīñōmō tee mōnīncōnē bai quēwēnānīpa.

Ayamōidi baacāidi tōmānāni adobaī mānīñōmō wææ cæte bai owodānīpa.

³ Wabæca nāni quēwēncabo wabæca nāni quēwēncabo incæ tōmānāni

babidōniaidi wīwa nāni towēinēnō beyæ tōmēnāni biīnōmæ bete quidi quidi dowænte bai wædānīpa.

Inguipoga awēnē odeyeidi incæ babidōniaidi tōnō towēnānīpa.

Babidōnia iīnōmō quēwēnāni nāmanque ante pōnente tocæte ante māincoo nanguī pōnī ænte eadāni beyænque

inguipoga nē godonte ænāni iīnōmō māincoo nanguī pōnī eadāni badānīpa,”

ante Wængonguī anquedo aa pecantapa.

⁴ Ayæ oōnædē inō wacā tedepāmo tedecā eñentabopa.

“Botō guīdēmīni eñēedāni. Mīnitō tōmēnāni weca quēwēmīni incæte,

Tōmēnāni tōnō godongāmæ wēnæ wēnæ cædāmaī incæmōnīpa, ante cædinque wadæ tao pōedāni.

Ayæ, Wængonguī tōmēnāni inānite pānīnque mōnitō imōnite pānāmaī incæcāimpā, ante pōnente wædinque wodīi wīnonte pōedāni.

⁵ Tōmēnāni wēnæ wēnæ cædimāmo iīnōmō cabo tī gæte cōnōnīnque bacoo pōnī ongōmpa.

Incæte Wængonguī mānīnāni nāni wīwa cædimāmo cōwē pōnente wæcampa.

⁶ Tōmēnāni nāni pōnōnī bai mīnitō tōmēnāni inānite adobaī godoncæmīnīpa.

Tōmēnāni nāni pōnō cædinō beyæ mīnitō wæætē adopo godō cædinque mempoga ganca godōmenque godō cæmīni wæcædānīpa.

Tī nāmæ godōnāni bete bai wædānitawo. Mīnitō wæætē tōmēnāni owætadē tī nāmæ adopopæ pe ñīñænte wempo cædēnīnque,

mempoga pe ñīñænte wempo cædente bai cædinque godōmenque tī nāmæ godōmīni bete wæcædānīpa, angantapa.

⁷Edæ tömënäni nämä incæ, Mönö ñænæmö imompa, ante pönente nangui waëmö mäincoo äate quëwënäni iñönänite minitö wæætë, Tömënäni ægancadö waëmö quëwënänii, ante adinque tömënäni inänite adoganca piinte cæmini nantate wædinque tömënäni wæwente quëwencædänimpa.

Mäninäni iñömö, 'Awënë odeye nänöogængä bai contate ongömompa. Edæ wat-apæ quëwëmö imompa.

Wii owæmpoingä bai iñömö inte wæwënämai cöwë incæmöimpa, ante önöwënenque pönente änewënanipa.

⁸Mänömainö ante nē änäni inte adoque itædë iñonte tömënäni nāni wæwëmämö iñontobæ pö ate nangui wæcædänimpa.

Mäniönæ tömënäni nāni wænguimämo nāni wæwenguimämo nāni gue ænenguimämo pö wæcædänimpa töö.

Tömënäni onconcoo gonga bæcodocæimpa. Edæ Wængongui Awënë iñömö Babidönia iñömö quëwënäni inänite nē apænte ante pangä iñömö edæ tömengä tömää cægaingä ingampa," ante apæncantapa.

⁹Inguipoga awënë odeyeidi incæ Babidönia quëwënäni tönö towënäni inte tömënäni adobai Babidönia quëwënäni tönö nangui waëmö mäincoo godongämæ ænte äate quëwënänipa. İninqe Babidönia nāni quëwëñömö gonga bæcododinqe tēmancoo baca baca æi adinque tömënäni wæwente Ca ca wæcædänimpa. ¹⁰Babidönia iñömö quëwënäni nangui pönī nāni wæwënö adinque awënë odeyeidi ancai guñëninque, Mäninäni tönö godongämæ wæwënämai incæmönimpa, ante gomonga a ongöninqe wæcædänimpa.

"Babidönia mini waëmö quëwëñömö nē quëwëmini mini wæquinque ingæimpa.

Mäniñömö quëwëmini mäincoo nangui äate inimini inte mini wæquinque.

Wænæ wænæ cæmini iñöminite adoque ooda iñonte Babidönia mini quëwëñömö do apænte pante wo ewente batimpa." ante wæcædänimpa.

¹¹Inguipoga mäincoo ænte mante nē godonte ænäni iñömö, Edæ æcänö mönö

godonguënenco godonte ænguinaa. Nöwo dæ ä, ante wæwente Ca ca wæcædänimpa.

¹²İncoo iñömö nāni godonguënenco impa. Oodo tönö padata, dica nāni nangui godonte ænincacoo tönö pededamö nāni ämoncoo mæ ongoncoopa. Adobai wæmoncoo nino nāni ancoo tönö awënëidi wæmoncoo nāni mongæncoo ayæ teda nāni ancoo tönö opatawæ incoo mæ ongoncoopa. Quiwæmë ogui wawænque i mäniwæ mæ ongoncoopa. Edepante бага inte nāni badönincoo tönö awænque nāni nangui godonte æniwæ inte nāni badönincoo mæ ongoncoopa. Yaëmenta bodonte nāni äni inte nāni badönincoo tönö iædo nāni äni inte nāni badönincoo tönö mänömodo nāni anca inte nāni badönincoo iñömö mänincoo tömancoo mæ ongoncoopa, ante wæcædänimpa.

¹³Cänäda nāni antapo tönö ogui waa öni pæcaqui, ogui waqui nāni iya täimö tönö ti nä öni pæqui ayæ ogui wapæ öni pæquimæ, biinömmæ tönö oginguipæ, waëmö ædina tönö todigomö mänincoo mæ ongoncoopa. Cæningäidi tönö obegaidi cabayoidi tönö cabayo inte ñä cæte nāni wëä godö awotocoo mæ ongoncoopa. Mänincoo tömancoo mæ ongoncoopa, ante wæcædänimpa. Ayæ adobai, Waodäni incæ nē cæte quëwencædänimpa, ante cæningäidi bai godonguënëmö intamompa, ante wæcædänimpa. ¹⁴Mäninäni Babidönia quëwënäni inänite iimaï ancædänimpa.

"Quincamë ante beinente wæmini incæ mäninca tömanca minitö weca ñöwo dæ ancapa.

Mini ëadincoo tönö quinä waëmö mini mäincoo iñömö mänincoo tömancoo ñöwo dæ ä ininqe minitö

ömæpomini inte cöwë wæætë ænämai incæminimpa," ante ancædänimpa.

¹⁵Tömënäni mäniñömö quëwënäni inänite mänincoo nāni godönincoo beyæ nē æninäni inte nē nangui ëadinäni incæ Babidönia iñömö quëwënäni nāni wæwënö adinque, Mäninäni tönö godongämæ wæwënämai incæmönimpa, ante gomonga a ongöninqe ancai guñencædänimpa. Ayæ wæwente Ca ca wæcædänimpa. ¹⁶Ayæ iimaï yedæ ancædänimpa.

“Babidönia mīni waēmō quēwēñōmō nē quēwēmīni incæ mīni wæquinque ingæimpa.

Edæ māniñōmō quēwēmīni tōmēmīni weocoo waēmoncoo nīno nāni ancoo tōnō awēnēidi waēmoncoo nāni mongæncoo tōnō opatawæncoo mānincooque mongæmīni imīnitapa.

Mīnitō, Mōnō waēmō incæmōimpa, ante oodo inte badōincoo tōnō dicamō nāni nanguī godonte ænincoo tōnō pededamō nāni amō mānimoncoo mongæmīni imīnitapa.

¹⁷ Incæte adoque ooda iñonte mānincoo mīni ēadincoo incæ edæ æmæwo omæ ewente batimpa, ante nē ænte godōnāni edæ wæcædānimpa,” ante angantapa.

Æpæntibædo wipocoo nē tōō tōō cædōnāni tōnō, Wipodē nē godāni, wipodē nē cædōnāni tōnō, Wipo inte māincoo godonte ængæimpa, ante nē māō godāni tōmānāni māniñāni gomonga a ongoncædānimpa. ¹⁸ Babidönia

nāni quēwēñōmō gonga bæcododique tēemancoo baca baca æi adinque iīmaī yedæ ancædānimpa, “Iī Babidönia nāni waēmō quēwēñōmō bai wayōmō nāni waēmō quēwēñōmō edæ dæ ampa, ante wæcædānimpa,” ante angantapa. ¹⁹ Nē wæwēnāni inte nāni cæi bai onguipo guidimō ænte ocaboga wo ææntodonte wææ guicadinque Ca ca wædinque iīmaī yedæ ancædānimpa,

“Babidönia nāni waēmō quēwēñōmō nē quēwēnāni nāni wæquinque ingæimpa.

Māniñōmō æpæntibædo wipocoo nē ēadāni inte

tōmēnāni nāni godōnincoo māniñōmō quēwēnāni inānite godonte æninque tōmānāni nanguī ēadāni badānitapa.

Ayæ adoque ooda iñonte Babidönia nāni quēwēñōmō tōmāō æmæwo omæ ewente batimpa, ante ancædānimpa,” angantapa.

²⁰ Māniñō ante ānāni ate, Tōmāmīni oōnædē iñōmō quēwēmīni māniñōmō wo ewente i adinque watapæ tocæmīnimpa.

Wængonguī quīmīni adobai

Itota nānō nē da godongaimīni tōnō

Wængonguī beyæ nē apænemīni tōnō mīnitō tōmāmīni māniñōmō wo ewente i adinque watapæ tocæmīnimpa.

Edæ, Mīnitō imīnite æbānō wēnæ wēnæ cædāni, ante adinque

Wængonguī tōmēnāni nāni quēwēñōmō quēwēnāni inānite apænte āninque pangā ate tocæmīnimpa, ante angantapa.

²¹ Ayæ Wængonguī anquedo nē tæi emongā iñōmō dicabo nāni mō mō equinca bai ñænængade dicabo æninque æpæntibæ cæncadēmæ wo guitudōninque iīmaī angantapa.

“Māninca æpæntibæ cæncadēmæ tæi wo guitudōmo guī bai

Babidönia nāni waēmō quēwēñōmō wo ewente dæ ba ate cōwē adāmaī incædānimpa.

²² Iñinque, Adapate nāni ampogainō incæ āmotamīni nāni angainō incæ

ōōña bai nāni we we oōngainō incæ todompeta nāni ancadeca nāni we we oōngainō incæ māniñōmō cōwē ēñēnāmaī ingæimpa.

Quiēmē badōnāni incæ nē badongaināni māniñōmō cōwē dæ ancædānimpa.

Tōmēnāni nāni dicabo mō mō equinca inte cæyōnāni dicabo dadi dadi cæyedē ā bai māniñōmō cōwē wīi ēñenguīnānidō anguēnē.

²³ Do nāni ti wodōnoincade māniñōmō cōwē tica ēñēnāmaī ingæimpa.

Onquiyængā ingante nē monguingā māniñōmō cōwē dæ ā mōnāmaī inguīnānidō anguēnē.

Māniñōmō māincoo ænte mante nē godonte ænāni iñōmō inguipoga ñænænāni inte ongongadānimpa.

Ayæ idōidi yewænte bai cædinque māniñōmō quēwēnāni, Waēmō māincoo, ante wapiticæ ānewēnāni beyænque wabæca nāni quēwencabo wabæca nāni quēwencabo incæ tōmānāni nāni quēwencabo oda cæte gogadānimpa,” angantapa.

²⁴ Wængonguī beyæ nē apænegaināni inānite wænōninque māniñōmō quēwēnāni incæ Wængonguī quīnāni inānite godōmenque wænōnāni wængadānimpa. Edæ inguipoga wænōnāni nē wængaināni tōmānāni

mäniñömö wænönäni wænte bai ingadänimpa.

19

¹ Babidönia wo ewente ba ate öönæde iñömö waodäni tæiyænäni adotedæ ogæ tededäni bai eñentabopa.

“Mönö Awënë ingante watapæ apæ necæimpa, ante, Adedoya, äninque,

Mönö Wængonguï mönö imonte, Quëwencæmïnimpa, ante nê Ængä inongä ingampa.

Tömengä ñäö emongä inongä ingampa. Ayæ tömengä tæi piñængä inongä ingampa.

² Edæ, Wængonguï, Ìimai pancæboimpa, ante nänö apænte angainö bai cædinque tömengä cöwë nö cæte waa pangampa.

Babidönia iñömö onquiyængä mäincoo beyæ nê towente quëwënungä bai impa. Mäniñömö quëwënäni nê wiwa cädäni beyænque

ingui-poga quëwënäni wæætë nê wiwa cädäni badäni adinque

Wængonguï mäniñömö quëwënäni inänite apænte ante pangantapa.

Wængonguï ingante nê cædinäni inänite adodäni wænönäni adinque tömengä wæætë tömënäni inänite wænungä wænänitapa,” ante änänitapa.

³ Ayæ wæætë ogæ tededinque, “Adedoya,” änänipa.

“Mäniñömö tēmancoo cöwë baca baca æicöompa,” ante änänitapa.

⁴ Mäniñedë Wængonguï nänö tæ contaimpaa tæ contayongante nê aadäni nê Picænäni bæinticoatodo ganca inäni tönö mïinäni quëwënäni mēnaa go mēnaa inäni iñömö ædæ wææninqe, Bitö Wængonguï Awënë imidö angüenë, äninque “Amëë, Adedoya,” ante aa pedänitapa. ⁵ Wængonguï nänö tæ contaimpa inö tedepämo iïmai tededinque,

“Wængonguï ingante nê cæmïni inte tömengä ingante nê guiñente eñente cæmïni iñömö

nê awënëidi imïni incæ önöminique incæ mïnitö tömämïni,

Mönö Wængonguï ingante watapæ apæ necæimpa, ante apæ needäni,” angantapa.

Wængonguï Codotedo monguingä ææmæ

⁶ Ayæ adobai waodäni tæiyænäni adot-edæ ogæ tededäni bai eñentabopa. Ñænæ tēñabo ä bai detæbo eyequei tē bai eñentabopa.

“Adedoya,

Mönö Wængonguï Awënë Tömää nê Cægäimi inte

bitö nê Awënë badinque aabipa.

Mönö watapæ pönï entawëninque waa tocæimpa.

Edæ tömengä ingante apænedinque mönö, Bitö ñäö emömi imipa, ante angæimpa.

Edæ Wængonguï Codotedo nänö monguïnö oo bacæ cæpa cæmïni.

Onquiyængä tömengä ingante monguingä iñömö, Botö nänöogængä inguingä oo poncæcäimpa, ante nämä incæ eyepæ cæte a ongongampa.

⁸ Tömengä ingante weocoo nïno näni ancoo waëmö näämæntacoo nänö wëñaquincoo, ante pönönäni ængä ingampa.

Wængonguï quinäni näni nö cægäincoo incæ nïno näni ancoo waëmö näämæntacoo bai impa.”

⁹ Ayæ Wængonguï anquedo botö imote angantapa. “Ìimai ante yewæmoe. ‘Wængonguï Codotedo monguingä ææmæ pö becädänimpa, ante wente ængä nê ponguinäni näni toquinque.’ ” Tömengä ayæ godömenque äninque, “Mäninö Wængonguï nänö nö angainö impa,” ante angantapa.

¹⁰ Ante äñongä botö tömengä önöwa inö ædæ wææninqe tömengä ingante watapæ apæ necæte ante cæyömote tömengä wæætë, “Mänömai cädämai imawe, angantapa. Botö ononque bitö bai Wængonguï ingante nê cæbo imopa. Edæ bitö tönïñadäni Itota nänö apænegainö nê eñente cädäni bai botö adobai Wængonguï ingante nê cæbo imopa cæbii. Edæ Wængonguinque ingante ædæ wææninqe, Bitö Wængonguï Awënë imidö angüenë, ante apænee,” ante angantapa.

Itota godö odömongä beyænque Wængonguï beyæ nê apænedäni iñömö tömengä nänö apænegainö ante ewocadinque apænedänipa.

Näämänta cabayoga në tæ contacä mongænte pongampa

¹¹ Botö ayæ ayömote öönädë wi ænete bai bayö cabayo näämänta ëñacä a ongongä atabopa. Cabayo në tæ contacä mongænte pongä iñongante, Tömengä cöwë pönëningue në Ædæmö Cædongä inte, Nawangä impa, ante në Apænegaingä ingampa, ante pemonte ingampa. Wënæ wënæ cædäni inänite tömengä nö apænte ante pänongä ingampa. Ayæ guëadö guëa cædinque tömengä në nö cædongä ingampa. ¹² Tömengä awinca gonga bæcodote bai ëmongä inte tömengä ocaboga pogantacoo encacä ingampa. Tömengäa ëmöwo yewæmte ii incæte mäniwo tömenganque nänö ëñëwo impa. Wadäni ædö cæte ëñenguinänii. ¹³ Tömengä weocoo yacoo wepænë guipærente mongængampa. Tömengä ëmöwo iñömö, Wængongui nänö Angainö, ante pemonte ingampa.

¹⁴ Öönädë iñömö tontadoidi tömengä miñæ tee empote godänipa. Tömënanii nino nani ancoo waëmö näämäntacoo mongæningue cabayoidi näämänta ëñadäni yabæ tæ contate mongænte godänipa. ¹⁵ Cabayoga në tæ contacä iñömö wabæca nani quëwencabo wabæca nani quëwencabo incæ waodäni inänite yaëmenca pancæte ante äningue tömengä önönë inö yaëmë tipængaa waingamë engamë ënedingue yædæ tadete ongongantapa. Tömengä iñömö në tæiyæ awënë tömengä nempo quëwënäni inänite aacä bai adobaï tömämæ quëwënäni inänite, Iimaï cædäni, ante aacæcäimpa. Yowepæ ante yowecoo nani pinä pinä gawate cæincadedë pinä pinä gawate bai cædinque cabayoga në tæ contacä Wængongui ængui nänö angainö beyænque iñömö tömënanii inänite piinte pancæcäimpa. Wængongui adocanque Tömää në Cægaingä ingampa. ¹⁶ Cabayoga në tæ contacä iñömö weocoo yacoo adobaï tömengä önontiya ii ëmöwo yewæmte ëñacampa. “Ayæ waodäni awënë odeyeidi iñönänite tömengä Tæiyæ Awënë Odeye inongä ingampa. Tömengä iñömö awënëidi tömënanii Awënë inongä ingampa,” ante pemonte ingampa.

¹⁷ Ayæ wacä Wængongui anquedo

nænque cæncadëmö inö a ongongä atabopa. Tömengä öönädë gämëno në cæwodäni tömënanii inänite yedæ ante aa pedingue, “Adayömö godongämæ pödäni. Edæ Wængongui tæiyæ ææmæ ante pö cæedäni. ¹⁸ Awënë odeyeidi incæ tontado capitäoidi incæ onguinænäni tæi piñænäni incæ cabayoidi incæ cabayocooa inte në tæ contate godäni incæ iñäni tömënanii wænäni ate tömënanii baö cæncæte ante pödäni. Waodäni awënë beyænque në cæte quëwënäni incæ në nämä cæte quëwënäni incæ awënëidi incæ önönänique incæ tömënanii baö pö cæedäni,” ante aa pecantapa.

¹⁹ Ayæ botö ayömö mönö guiñëongä tönö inguipoga awënë odeyeidi tönö tömënanii tontadoidi tönö adayömö godongämæ pöningue, Cabayoga në tæ contacä ingante ayæ tömengä tontadoidi inänite mönö guëadö guëa cæcæimpa, ante cædäni atabopa. ²⁰ Incæte guëadö guëa cæyönänite tömënanii näëmæ mönö guiñëongä ingante bæi ongöningue, Wængongui beyæ në apænebo, ante në babæ äningä ingante adobaï bæi ongönänitapa. Në babæ äningä iñömö mönö guiñëongä beyænque mä pöni cæcä inongäimpa. Iningue mönö guiñëongä tömengä nänö yewæmöi në yewæmöinänii iñömö tömengä nänö ëmöno bai nani badöninga gäänë ædæ wæëningue në apænedäni inte tömënanii në babæ äningä nänö mä cædö adingue guiñente wædinque oda cædönänipa. Iningue mönö guiñëongä tönö në babæ äningä ayæ müna quëwëñönte atopode nani änantibæ gonga bai nani bæcodotibæ cæncadëmæ wido cædänitapa. ²¹ Tömëna miñæ pönäni inänite guiquënë cabayoga në tæ contacä tömengä önönë inö yaëmenca yædæ tadete ongöningue do wænongä wænänitapa. Iningue në cæwodäni baö ade cænänique tömënanii në wænänäni baö tömo pöni cæwëñönäni inänitapa.

20

Müdo wadepo iñonte cëbänö baquü

¹ Wængongui anquedo wacä iñömö tadömengadænguipo ontatodemö wi

ænequï tönö ñänömencaimë ñænæmë önönempo næængä inte öönæde inö ta wæængä atabopa. ² Ta wææninque tömengä dadagöö ingante bæi ongöningue tömengä nänö miido wadepo ganca ñä cæyænte ongonguinque ante ñä cæyængantapa. Mäningä dadagöö wëenëñedë täntæ nê ingaingä inte wënæ awënë Tatäna ingacäimpa. ³ Mäningä ingante ñä cæyæninque tadömengadænguipodë wido cædinque ontatodemö wi ænequï inte tee mönedinque tömengä dæca ontatodemö ædæmö tee moncasantapa. Waodäni wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo iñönänite tömengä, Oda cæte gocædänimpa, ante miido wadepo ganca cædämaï incæcäimpa, ante Wængonguï anquedo dadagöö ingante wido cæcantapa. Mänimpodepo iinque ba ate tömengä ingante, Wantæ iñö ñimpo cæte goquingä, ante ñimpo cæcä gocæcäimpa.

⁴ Ayæ awënëidi tæ containpacoö botö atabopa. Wængonguï Awënë godö angä beyænque awënëidi badinque apænte ante nê änäni badinäni inte mänimpaa tæ contadäni inänitapa. Ayæ Itota ingante ante apænedinque Wængonguï nänö angainö ante apænedäni beyænque tömënäni inänite wangö tamencadäni wængadänimpa. Wangö tamencadäni wængainäni nani önöwocaidi botö ñöwo atabopa. Mäninäni iñömö mönö guiñëngä ayæ pöningä ingante adinque, Bitö Wængonguï Awënë bai imidö angüenë, ante apænedämaï inte ayæ tömengä nänö emönö bai nani badöninca gäänë ædæ wæænte apænedämaï ingadänimpa. Ayæ tömënäni nani önönemö inö nani önömpo inö mönö guiñëngä ayæ pöningä nänö yewæmöi yewæmönämaï ingadänimpa. Adodäni ñäni ömæmöninque adoque miido wadepo ganca Itota Codito tönö godongämæ aadänitapa.

⁵ Mäninäni täno ñäni ömæmönäni incæte wadäni guiquënë nê wængainäni incæ miido wadepo iinque go ate ñäni ömæmoncædänimpa. ⁶ Täno ñäni ömæmönäni iñömö nê tæiyæ waëmö inäni inte nani toquinque. Edæ wadäni nê wængainäni mempoga ganca nani wænguimämo iñonte mäninäni iñömö wænämaï incædänimpa. Wæætë,

Wængonguï quï, ante nê godönäni bai tömënäni adobai, Wængonguï beyæ, ante ayæ, Itota Codito beyæ, ante cæcædänimpa. Ayæ miido wadepo iñonte Itota Codito tönö godongämæ aacædänimpa.

Tatäna nänö æmæwo ömäe ewenguinö ante

⁷ Tadömengadænguipodë tömengä nänö tee mönecönë ñä cæyænte quëwëngä iñongante Tatäna ingante miido wadepo iinque go ate ñi cæyænäni ta gocæcäimpa. ⁸ Ta godinque tömengä inguipoga æmatæ go æmatæ go godinque Gogobæ nani ämæ ganca go Mäogobæ nani ämæ ganca gocæcäimpa. Inguipoga tömão godinque tömengä, Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo nani oda cæte goquimämo ante cædinque tömënäni inänite, Mönö guëadö guëa cæquinque gocæimpa, ante, Adoyömö godongämæ pödäni, ante ancæcäimpa. Æpodänidö inänii, ante tömënäni æpæ wedeca emönai bai tæiyænäni inguinänidö angüenë.

⁹ Mäninäni bogænæ tömão godäni bai tömënäni adobai inguipoga tömão gocædänimpa. Wængonguï nänö waadete quëwëñömö tömengä quinäni quëwëñömö godämæ gocædänimpa. Goyönäni öönæde inö gonga bæcodote gao wææñonte gonte wæncædänimpa. ¹⁰ Ayæ wënæ tömënäni inänite, Oda cæte gocædänimpa, ante nê cægaingä ingante Wængonguï bæi ongonte atopode nani änontibæ gonga bai nani bæcodotibæ cæncædämæ wido cæcæcäimpa. Edæ mönö guiñëngä tönö, Wængonguï beyæ nê apænebo, ante nê babæ äningä tönö tömëna dobæ mäniñömö wido cæte ingadäimpa. Iinque mäninäni itädë woyowotæ mäniñömö quëwente cöwë wantæpiyæ nani wæwenguimämo ingæimpa.

Wængonguï Awënë tæ containpa näämæntapa

¹¹ Ayæ awënë tæ containpa ñænæmpa näämæntapa adinque botö mänimpaa nê tæ contacä ingä adobai atabopa. Inguipoga tönö öönæ iñömö tömengä ingante ate bai cædinque wodii godinque nana ongöñömö edæ ædömë gote dæ änimpa.

¹² Ayæ nē wængaināni tōmānāni awēnēidi incæ ōnōnānique incæ mānimpā gāānē a ongōnāni atabopa. A ongōñōnāni mincayontacoo wataa wataa wi æmpote ongoncoopa. Ayæ mincayonta wataa Wængonguī, Quēwenguinta, ante tōmengā yewæmongaintaa wi æmpote acantapa. Mānīi mincayontacoo iñōmō, Nē wængaināni tōmānāni æbānō cægāināni inānīi, ante Wængonguī mānintacoo nānō yewæmongainō ante wataa wataa tōmanta adinque nē wængaināni nāni cægāi ganca, ante tōmēnāni inānite adoganca apænte ante pangantapa. ¹³ Ayæ æpæntibæ cæncadēmæ do wængaināni wæætē ta pōnānitapa. Æmæwo wængaināni incæ ta pōnānitapa. Tōmēnāni nāni wænte ongōñōmō nē ongogaināni inte wadæ ta pōnānitapa. Ta pōnāni ate, Æbānō cægāināni inānīi, ante adinque Wængonguī adocanque adocanque nānō cægāi ganca, ante tōmengā ingante adoganca apænte ante pangantapa.

¹⁴ Māniñedē ganca ayæ baganca wænāmaī quēwencædānimpā, ante ayæ, Wængaināni nāni ongōñōmō adobaī dæ bacæimpā, ante cædinque mōnō Awēnē wængaināni æmæwo nāni wængaimāmo tōnō nāni wænte ongōñōmō æpæntibæ gonga baī nāni bæcodotibæ cæncadēmæ wido cæcantapa. Mānintibæ mempoga ganca æmæwo nāni wænguimāmo baī impā. ¹⁵ Wængonguī, Quēwenguinta, ante nānō yewæmongaintaa adinque, Æcānō èmōwo mānintaa yewæmōnāmaī i, ante adinque nē yewæmōnāmaī ingaināni inānite mānintibæ cæncadēmæ wido cæcantapa.

21

Inguipoga mīnguipo oōncæ mīiōncæ

¹ Ayæ oōncæ mīiōncæ inguipoga mīnguipo atabopa. Edæ oōncæ picæōncæ inguipoga picænguipo dæ iinque batimpā. Ayæ æpæntibæ adobaī dæ ānimpā. ² Ayæ godōmenque botō ayōmote Wængonguī nānō tæiyæ waēmō quēwēñōmō mīi Eedotadēē nāni āñōmō oōncadē inō ta wææ atabopa. Onquiyængā nē moncæ cæcā iñōmō, Botō nānōogængā inguingā waa acæcāimpā, ante waēmō weocoo nē mongængā baī iī

quēwēñōmō adobaī waēmō pōnī èmō inte ta wææ atabopa.

³ Ayæ Awēnē tæ containpā inō tedepāmo yedæ ä èñentabopa. “Nōwo Wængonguī nānō owoquincō waodāni weca ongō iinque tōmengā tōmēnāni tōnō quēwenguingā ingampa. Tōmēnāni tōmengā guidēnāni bacædānimpā. Ayæ Wængonguī incæ, Botō tōmēmo mīnitō Wængonguimo incæboimpā, ante tōmēnāni weca ongoncæcāimpā. ⁴ Tōmēnāni wēñapæ tamonte wædi tōmāmæ Wængonguī wadæ cæmoncæcāimpā. Māniñedē æmæwo mōnō wænīmāmo incæ mōnō wæwēnīmāmo incæ Ca ca mōnō wædimāmo incæ nantate mōnō wædimāmo incæ tōmāā mānīmāmo dæ angæimpā. Edæ wēēnēñedē inīmāmo incæ iinque batimpā,” angantapa.

⁵ Ayæ Awēnē tæ containpā nē tæ contactā iīmaī angantapa. “Tōmāā inīmāmo botō ñōwo mīi cæcæboimpā,” angantapa. Ayæ, “Mānōmaīnō ante botō ānīnō edæ nō pōnī iī iinque mānīnō ante wede pōnengæimpā. Mānōmaī beyæ bitō iīmaī ante yewæmōe,” angantapa.

⁶ Ayæ tōmengā wæætē botō imote iīmaī ānīnque, “Dobæ iinque batimpā. Botō Tānobo ingaimo inte Tōmāmo inguimo imopa. Wēēnēñedē tōmāā nē Badongaimo inte tōmāā nē Iinque Cæbo incæboimpā. Edæ nē gæwænāni, Æpæ beinēmōnipa, ante nē ānāni inānite botō æpæ tapæ quēwenguimæ ōnonque godōmo becædānimpā. ⁷ Tæi èmonte nē gānā cædāni inānite botō mānīncoo botō nē godonguīncoo godōmo æncædānimpā. Ayæ botō incæ tōmēnāni Wængonguimo incæboimpā. Tōmēnāni wæætē botō wēñænāni bacædānimpā. ⁸ Wæætē guīñente awædō, ante nē ānāni tōnō nē pōnēnāmaī ināni guiquēnē, nē wīwa cædāni tōnō wacā ingante nē wænōnāni guiquēnē, nē towente quēwēnāni tōnō idōidi nē ināni guiquēnē, Wængonguī impā, ante nāni badōninca gāānē ædæ wææninque nē apænedāni tōnō nē babæ ānāni tōmānāni guiquēnē, mānīnāni iñōnānite atopode nāni ānontibæ gonga baī nāni bæcodotibæ incæ tōmēnāni nāni wæcōñōmō bacæimpā. Mānīi nāni wænguimāmo iñōmō mempoga ganca nāni æmæwo wænguimāmo impā,” angantapa.

Mii Eedotadëe quëwëñömö

⁹ Wængonguü anquedoidi önompo æmæmpoque go mæa ganca inäni önompo æmæmpoque go mæa ganca owætacoo waodäni iinque nani wæwenguimämocoo eyede engate intacoo në næænäni iñönänite adocanque botö weca pöinque, “Pöe,” angantapa. “Wængonguü Codotedo nänöogængä në baquingä në monguingä iñongante botö bitö imite odömömo acæbiimpa,” angantapa. ¹⁰ Ayæ Wængonguü Önowoca incæ botö imote bæi ongonte bai cæyongante botö wiimonte bai iimai atabopa. Wængonguü anquedo botö imote ö ænte mäo onquiyaboga tæcædæca pöni cönongä ongonte ayömo Wængonguü tæiyæ waëmö nänö quëwëñömö Eedotadëe nani añömö öönæde inö ta wææñonte tömengä botö imote odömongä atabopa.

¹¹ Mänii quëwëñömö Wængonguü ñäö emönongä bai apaitimpa. Ayæ dica aatapeca nani anca emö bai awocawænta bai waëmonca inimpa. Waodäni nani nanguü godonte æninca bai ñäö apäite bai Eedotadëe inimpa. ¹² Mänii quëwëñömö godämæ tæimö wææ cædi ænówæmö ongönimpa. Ayæ wææ cædi odemoncoo iñömö önompo tipæmpoga go mënemonga wææ cædinemö inimpa. Önompo tipæmpoga go mæa ganca wææ cædinemö incæ wayömö adodemonque Wængonguü anquedo adocanque a ongöñongä wayömö adodemonque Wængonguü anquedo a ongöñongante anquedoidi önompo tipæmpoga go mæa ganca ongönänitapa. Mäninemö önompo tipæmpoga go mënemonga odemoncooga idægoidi nani cabo tipæmpoga go men-cabodäniya iñönänite tömënäni emöwocoo yewæmonte inimpa. Wayömö odemonga adocaboque emöwo wayömö odemonga adocaboque emöwo yewæmonte inimpa. ¹³ Nænque tamönö inö mæa go adoque odemö inimpa. Nænque wæidö inö mæa go adoque odemö inimpa. Betamonca inö mæa go adoque odemö inimpa. Adobai æmatæ inö mæa go adoque odemö inimpa. ¹⁴ Mänii quëwëñömö wænömænæca mænonte wææ cæqui, ante nani ñönönincacoo iñömö önompo tipæmpoga go mencaa inimpa. Mänincacoo önompo tipæmpoga go men-

caa incæ Wængonguü Codotedo nänö da godongainäni önompo tipæmpoga go mænäa inäni tömënäni emöwo incæ adocanque emöwo wacaa adocanque emöwo wacaa yewæmonte eñacaimpa.

¹⁵ Wængonguü anquedo botö imote në apænedingä iñömö tee manguimpa oodo inte badöimpa në næængä atabopa. Mänii quëwëñömö tee mancæte ante mänii wææ cædinemoncoo adobai tee mancæte ante mänii wææ cædi adobai tee mancæte ante tömengä tee manguimpa næængantapa. ¹⁶ Mänii quëwëñömö æmatæ adoganca æmatæ adoganca mænonte inimpa. Doyæ inö betamonca inö adoganca inimpa. Tömengä mänii quëwëñömö tee manguimpa inte tee mante doyæ inö ænówæmö inö doo müido dootiento quidömetodo ganca inimpa. Ayæ betamonca iñömö adobai doo müido dootiento quidömetodo ganca i atabopa. ¹⁷ Wængonguü anquedo waodäni nani tee mänö bai tee mangä ayongä mänii quëwëñömö wææ cædi tæinebo inö tetenta i coatodo meetodo ganca inimpa.

¹⁸ Mänii wææ cædi aatapeca nani änonca inte mænöni impa. Mänii quëwëñömö guiquënë oodo inte awocawænta bai waëmö inte mænöni impa. ¹⁹ Mänii quëwëñömö wænömænæca mænonte wææ cæqui, ante ñönönincacoo iñömö, Waëmö emongæimpa, ante tömënäni quincacoo nani nanguü godonte ænincacoo ænte mämö ñönönincacooga bewodö bewodö cædänitapa.

Tänoca ñönöninca aatapeca nani anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë tapidoca nani anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë aagataca nani anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë etemënaotaca nani anca inimpa.

²⁰ Waca ñönöninca guiquënë ööninteca nani anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë codönadinaca nani anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë coditooditoca nani anca inimpa.

Waca ñönöninca guiquënë bedidoca nani anca inimpa.

Waca ñönöinca guiquënë topatioca nani anca inimpa.

Waca ñönöinca guiquënë coditopadataca nani anca inimpa.

Waca ñönöinca guiquënë aatintoca nani anca inimpa.

Waca tömanca guiquënë ämatitaca nani anca inimpa.

Mänimpoca inimpa.

²¹ Mänii wææ cæðinemö iñömö önompo tipæmpoga go mënemonga iñömö pededamö nani ämö önompo tipæmpoga go mëmonga inte mænonte inimpa. Wææ cæðinemö incæ wææ cæðinemö incæ pededamö adomonque adomonque inte mænöninemö inimpa. Mänii quëwëñömö taadö ñænænö godö oodo inte mænöwate taadö awocawænta bai waëmö inimpa.

²² Mönö Wængongui Awënë adocanque Tömää nè Cægaingä tönö Wængongui Codotedo tönö mäniñömö cöwë ongöna inique godongämæ quëwënäni guiquënë, Mönö Wængongui oncönë guicæimpa, ante quinante anguinäni. Edæ Wængongui tæiyæ waëmö oncö mäniñömö dæ ä atabopa.

²³ Wængongui nè ñäö bai emönongä inte ñäö apäiquingä bai inongäimpa. Ayæ Wængongui Codotedo iñömö nani ti wodönoincade bai i inique mäni quëwëñömö iñömö nænque incæ apäicä incæ quinante godömenque ñäö apäiquii.

²⁴ Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo inänite Wængongui ængä beyænque nè quëwënäni inte mäniñanique mäni ñäö apäiyömö cægoncæðänimpa. Adobai inguipoga awënë odeyeidi waëmoncoo nani eadincoo mäniñömö ænte poncæðänimpa.

²⁵ Mänii quëwëñömö woyowotæ inämaï ingæimpa. Inique mäniñömö wææ cæðinemoncoo iimö iñö iimö iñö iñonte cöwë tee mönedämaï ingæimpa.

²⁶ Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo incæ tömënäni waëmoncoo nani eadincoo mäniñömö ænte poncæðänimpa. Mänii quëwëñömö waa quëwëñömö impa, ante waa ate apænecæðänimpa.

²⁷ Quiëmë wënæ wënæ i mäniñömö cöwë guiidämaï ingæimpa. Nè wiwa cæðäni incæ nè babæ änäni incæ mäni quëwëñömö guiidämaï inguinänidö angüënë. Wæætë Wængongui

Codotedo, Quëwenguintaa, ante nänö yewæmöintaa nè yewæmönäni guiquënë tömënäni quëwëñömö.

22

¹ Ayæ Wængongui anquedo botö imote önö quëwenguimæ odömongä atabopa. Mänimæ awocawænta bai waëmömæ impa. Wængongui tönö Wængongui Codotedo nana aacæ tæ containpa inö tapæmpa.

² Mäniñömö tadinque mäni quëwëñömö taadö ñænænö godö tæcæguedë inö ta gopæmpa.

Mäninö æmæ wedeca incæ imæ wedeca incæ awæ quëwenguiwæ pæwæ atabopa.

Mäniwæ iñömö tömenca wacä apäicä iñonte wacä apäicä iñonte incapa.

Inique adoque wadepo iñedë önompo tipæmpoga go mäa ganca mäniimpoga mäniwæ in-

cayedë impa. Wabæca nani quëwencabo ayæ wabæca nani quëwencabo incæ

mänimæca quëwënäni tömänäni mäniwæ öñabocoo beyæ ganca bacæðänimpa, ante

ëñabocoo. ³ Wængongui pante nänö angainö beyænque quincöomë wënæ

wënæ bagatüi mäniñö mäniñedë dæ angæimpa.

Wængongui tönö Wængongui Codotedo nana aacæ tæ containpa

mäni quëwëñömö mæ ongoncæpaimpa. Tömengä ingante nè cæðönäni iñömö

tömengä ingante watapæ apænedinque tömengä ingante cæcæðänimpa.

⁴ Tömengä awinca acæðänimpa. Ayæ tömengä emöwo tömënäni öñönemö inö yewæmonte

incæðänimpa. ⁵ Mäniñömö woyowotæ inämaï ingæimpa.

Edæ mäniñömö quëwënäni beyæ Wængongui Awënë nè ñäö emönongä inte apäiquingä inongampa.

Inique nænque ñäö apäidö incæ ti wodönoincade ënënö incæ quinante ayæ

apäiquii. Ayæ mäniñömö quëwënäni adodäni cöwë wantæpiyæ aacæðänimpa.

Itota Codito oo poncæcäimpa

⁶ Ayæ Wængongui anquedo botö imote apænedinque, “Mäninö bitö ëñënö

nö pönü i inique mäniñö ante wede pönengæimpa.

Wængongui beyæ nè apænedönäni tömengä Öñöwoca ingante

ëwocadinque apænedänipa. Tömënäni nani nè ëwocadongä Wængongui Awënë iñömö

tömengä anquedo ingante apænedinque, Bitö botö imote nê cædönäni weca godinque, Æbänö oo pönî baquimpa, ante odömömi acædänimpa, ante da pönongä pongantapa,” ante botö imote apænecantapa.

⁷ Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocæ emænte ponguimo imopa. Ii mincayontaa Wængonguï beyæ apænedinque nâni yewæmonte angainö ante nê eñente cædäni iñömö nâni toquinque,” ante apænecantapa.

⁸ Botö Wäömo inömo imopa. Mäninö Wængonguï anquedo nänö äninö ante nê eñenimo inte botö mänii tömengä nänö odömöninö ante nê adimo inömo imopa. Wængonguï anquedo angä eñeninque ayæ odömongä adinque botö nê odömöningä önöwa inö ædæ wæænte tömengä ingante watapæ apænecæte ante cætabopa.

⁹ Cæyömote tömengä wæætë, “Mänömaï cædämaï imäwe, angantapa. Botö ononque bitö bai Wængonguï ingante nê cæbo imopa. Ayæ bitö töninadäni Wængonguï beyæ nê apænedönäni tönö ii yewæmointaa nâni angainö ante nê eñente cædäni tönö botö tömënäni bai adobai Wængonguï ingante nê cæbo imopa cæbii. Edæ Wængonguinque ingante ædæ wææninque, Bitö Wængonguï Awënë adobique imidö anguënë, ante apænee,” angantapa.

¹⁰ Wængonguï anquedo godömenque botö imote iïmaï angantapa. “Edæ mänömaï baquionæ oo pönî ingæimpa cæbii. Ii yewæmointaa Wængonguï beyæ apænedinque nâni angainö ante bitö wê wodönämaï inte do apænee. ¹¹ Nê wënæ wënæ cædönäni inänite ee abi godömenque wënæ wënæ cæcædänimpa. Tömënäni nâni pönënö wentamö bai nê entawënäni inänite ee abi godömenque nâni pönënö wentamö bai entawencædänimpa. Nê nö cædäni inänite ee abi godömenque nö cæte quëwencædänimpa. Nê tæiyæ waëmö entawënäni inänite ee abi godömenque tæiyæ waëmö entawencædänimpa.”

¹² Itota Codito, “Aedäni. Botö oo ocæ emænte ponguimo imopa. Ocæ emænte pöninque botö tömëmö godömo nâni ænguincoo, ante næænte ponguimo imopa. Tömänäni æbänö cædäni, ante

adinque botö tömënäni nâni cægai ganca ante adoganca godömo æncædänimpa. ¹³ Botö Tånobo ingaimo inte Tömämö inguimo imopa. Tömää badönämaï iñedë botö Do Quëwengaimo imopa. Ayæ tömää iinque bayedë incæ botö Ayæ Pönî nê Quëwëmö incæboimpa. Wëenëñedë tömää nê Badongaimo inte tömää nê Iinque Cæbo incæboimpa.”

¹⁴ Weocoo yamonte bai mimönë nê mënongate inäni iñömö tömënäni nâni toquinque edæ mänii quëwëñömö wææ cædinemö iñömö go guiquinäni inänipa. Go guidinque tömënäni quëwenguïwæ quëwenguinca bequinäni inänipa. ¹⁵ Wiwa cædäni guiquënë mänii quëwëñömö yabæque iñömö ongonte wæquinäni inänipa. Idöidi nê inäni, nê towente quëwënäni, wacä ingante nê wænönäni yabæque ongönänipa. Wængonguï impa, ante nâni badöninca gäänë ædæ wææninque nê apænedäni, nê babæ änäni tönö, Babæ äinëmönipa, ante nê änäni tönö tömënäni tömänäni mänii quëwëñömö yabæque iñömö quëwenguinäni inänipa.

¹⁶ “Botö Itotabo ingaimo imopa. Mäninö botö angainö ante nö impa, ante botö imote godongämæ nâni pönencabodäni tömänäni inänite apænecä eñencædänimpa, ante cædinque botö do botö anquedo ingante minitö weca da pönömo pongantapa. Botö docä Awënë Dabii nänö Wæmæncoo ingaimo inte adobai nänö Pæimo inömo imopa. Botö wadaamö bai ñäö bayö apäimö bai imopa.”

¹⁷ Wængonguï Tæiyæ Waëmö Önöwoca tönö Wængonguï Codotedo nänöogængä nâni änogä, “Pöedäni,” änapa. Äñöna tömënäni tömëna inate nê eñënäni inte adobai, “Pöedäni,” ancædänimpa, ämopa. Nê gæwænte inäni tömänäni pö becædänimpa, ämopa. Nê beinänäni iñönänite, Minitö quëwenguïmæ, ante ononque pönonguïmæ incæ pö ænte becæminimpa, ante ämopa.

¹⁸ Ii yewæmointaa Wængonguï beyæ nê apænedäni nâni angainö ante nê eñënäni tömänäni inänite, Ee aedäni, botö wææ ämopa. Edæ mäninö nâni angainö ante godömenque wadö änäni inänite Wængonguï pancæcäimpa. Ii yewæmointaa

quiemē nāni pante wæwenguincoo, ante yewæmonte adinque Wængongui nē wadö änāni inānite mänincoo bai godömenque pancæcäimpa. ¹⁹ Ayæ iï yewæmöintaa Wængongui beyæ nē apænedāni nāni angainö incæ pancadea æninque nē wëä godonte bai cädāni inānite Wængongui quëwenguïwæ quëwenguinca godönāmai incæcäimpa. Tömengä adobai, Botö tæiyæ waëmö quëwëñömö mänïñömö guiidāmai incæminimpa, ante ancæcäimpa. Mänï quëwenguïwæ ante mänï quëwëñömö ante

iï yewæmöintaa yewæmonte impa.

²⁰ Mäninö ante, Nö impa, ante nē apænecä iñömö tömengä iñömö, “Ao, botö oo ocæ emænte ponguimo imopa,” angantapa. Äñongante botö,

Mänömai baquïnö anguënë, ante, Amëë, äninque, Awënë Itota pöe, ämopa.

²¹ Awënë Itota Wængongui nänö guidënāni inānite waadete godö cæcæcäimpa. Mänömai baquïnö anguënë, ante botö, Amëë, ante mäninque ämopa.